Staatl. Bibliothek
Regensburg

Jus. 110.

Georgius Melchior de Ludolf alias Leutholf,
Judicii Imperial. Cameræ Aſſeſſor ab A.o 1711. antea
Sereniſs. Ducibus Saxoniæ Iſenacenſibus A.o 1691.
ab Expeditionibus Secretis, a Conſiliis Aulicis et Re-
giminis. Nat. 1667. d. 2 Mart denat. 1740. 1. Febr. Ætat. 73.
Vis animi vultum ſignat prudentia mentem
Aeternant probitas, jura, fidesque virum.
In honoris et Obſervantiæ ſuæ teſtimonium ad poſuit
Johannes Jacobus Zwirlein, J. U. D.
Imp. Cam. Advoc. et Procur.

GEORGII MELCHIORIS de LUDOLF,
IMPERIALIS CAMERÆ ASSESSORIS,
DE

JURE CAMERALI
COMMENTATIO SYSTEMATICA,

EX FONTIBUS LEGUM PUBLICARUM ET RECESSUS VISITATIONIS NOVISSIMÆ CONCINNATA,

CUM APPENDICE VARIO UTILISSIMO, INDICE LOCUPLETISSIMO PRÆFATIONIBUSQUE NECESSARIIS.

ACCESSERUNT PRÆTEREA AUCTARIA XXI. CATALOGUS PRIVILEGIORUM DE NON APPELLANDO PLENIOR, ET HISTORIA CAMERALIS JUDICII, à PRIMA EJUS INSTITUTIONE USQUE ANNUM MDLXXII. NEC NON CATALOGUS PERSONARUM COLLEGII AD PRÆSENS USQUE TEMPUS,

EDITIO NOVISSIMA,

PERPETUIS REMISSIONIBUS AD RELIQUA B. AUCTORIS SCRIPTA MATERIAS HUJUS COMMENTATIONIS SUPPLENTIBUS ET ILLUSTRANTIBUS, NEC NON DISCURSU PRÆLIMINARI, SCRIPTORES JURIS CAMERALIS, à B. MAURITIO ET DECKHERRO OMISSOS, SISTENTE, AUCTA

CURA

JOANNIS JACOBI ZWIRLEIN, U. J. D. ET CELSISSIMI IMPERIALIS CAMERÆ JUDICII ADVOCATI ET PROCURATORIS.

CUM PRIVILEG. SACR. CÆSAR. MAJEST.

WETZLARIÆ,
Typis NICOLAI LUDOVICI WINCKLERI. ANNO MDCCXLI.

Staatl. Bibliothek
Regensburg

PRIVILEGIUM CÆSAREUM.

CAROLUS Sextus Divina favente Clementia electus Romanorum Imperator, ſemper Auguſtus, ac Germaniæ, Hiſpaniarum, Hungariæ, Bohemiæ, Dalmatiæ, Croatiæ, Sclavoniæ &c. Rex, Archi-Dux Auſtriæ, Dux Burgundiæ, Styriæ, Carinthiæ, Carniolæ & Würtembergæ, Comes Tyrolis &c. Agnoſcimus & notum facimus Tenore præſentium univerſis, quod cum Nobis Noſter Sacrique Imperii Fidelis Dilectus *Georgius Melchior de Ludolf*, Cæſareæ & Imperialis Cameræ Wetzlarienſis Aſſeſſor, humillimè exponi curârit, quem in modum ejusdem *Commentationem Syſtematicam de Jure Camerali*, in Quarto, Prelo committere reſolverit, vereatur autem, ne æmulorum invidia, hanc Editionem imitantium impendii & Laboris ſui fructu fruſtretur: ideoque Nobis demiſsè ſupplicârit, quatenus ejus indemnitati Privilegio Noſtro Cæſareo ſuccurrere clementiſſimè dignaremur; Nos ſubmiſſæ pariter ac æquæ ejus petitioni annuendum cenſuerimus: ac proinde Authoritate Noſtra Cæſarea omnibus & ſingulis Bibliopolis, Bibliopegis, Typographis & aliis quibuscunque rem Librariam ſeu negotiationem exercentibus firmiter inhibemus, vetamus, & interdicimus, ne quis ſuprà nominatam Commentationem Syſtematicam de Jure Camerali ſub hoc aliove Titulo per *Decem Annorum* ſpatium ab hodierno Die computandum, intra Sacri Romani Imperii, Regnorumque ac Ditionum Noſtrarum hæreditariarum Fines recudere, vel aliis recudendam dare, aliorſumve impreſſam apportare, vendere vel diſtrahere, citra præfati Impetrantis, Hæredumque, ac Succeſſorum voluntatem, & aſſenſum, in Scriptis obtentum, auſit vel præſumat; Si quis verò ſecus faciendo Privilegium hoc Noſtrum, ſeu interdi-

terdictum violare, contemnereque præſumſerit, eum non ſolum ejusmodi Exemplaribus, ubicunque Locorum repertis, perperam quippe recuſis ſeu apportatis (quæ dictus *Georgius Melchior de Ludolf* ſive propria authoritate, ſive Magiſtratus illius Loci auxilio ſibi vindicare poterit) de facto privandum, ſed & Quinque Marcarum Auri puri Pœna, Ærario ſeu Fiſco Noſtro Cæſareo, & Parti læſæ ex æquo pendenda, omni ſpe veniæ ſublata, mulctandum decernimus, dummodo Tenor hujus Noſtri Privilegii in fronte Libri impreſſus reperiatur, & conſueta quinque Exemplaria Conſilio Noſtro Imperiali Aulico exhibeantur. Mandamus itaque omnibus & ſingulis Noſtris & Sacri Romani Imperii, Regnorumque & Dominiorum Noſtrorum hæreditariorum Subditis & Fidelibus Dilectis tam Eccleſiaſticis quàm Secularibus, cujuscunque Status, Gradus, Dignitatis, aut Ordinis extiterint, præſertim verò iis, qui in Magiſtratu conſtituti vel ſuo, vel Superiorum ſuorum Loco aut nomine Jus, Juſtitiamque adminiſtrant, ne quempiam Privilegium hoc Noſtrum Cæſareum impune violare, ſpernere, aut transgredi patiantur: Sed ſi quos contumaces compererint, conſtituta à Nobis mulcta eos puniri, & quibuscunque modis idoneis coërceri curent, quatenus & ipſi graviſſimam Noſtram indignationem, & prædictam Pœnam evitare voluerint. Harum Teſtimonio Literarum Manu Noſtra ſubſcriptarum, & Sigilli Noſtri Cæſarei appreſſione munitarum. Quæ dabantur Laxenburgi Die Tertia Junii Anno Milleſimo Septingenteſimo Trigeſimo Nono, Regnorum Noſtrorum Romani Vigeſimo Octavo, Hiſpanicorum Trigeſimo Sexto, Hungarici & Bohemici verò Vigeſimo Nono.

CAROLUS.

(L.S.)

Vt. Joh. Ad. Comes de Metſch.

Ad Mandatum Sacræ Cæſareæ Majeſtatis proprium.

J. J. Hayeck de Waldſtätten.

PRÆ-

PRÆFATIO
AD LECTOREM

Primæ Editioni præfixa, in adjuncta Sciagraphia verò ad præſentem ordinata.

Auctorum, qui de Rebus Auguſti Judicii Cameralis ſcripsêre, vel commentando ad Ordinationem, vel Acta Supplicationum, Relationum & Sententiarum, vel Obſervationes ſingulares colligendo, & concinnando, vel denique ſingula quædam Juris Cameralis capita illuſtrando, copiam eſſe tantam, ut Bibliotheca numeroſa ſatis ex iis inſtrui queat, nemo eſt vel mediocriter inſtructus, qui neſciat, adeò ut multitudine Librorum laborare Juris Cameralis Diſciplinam, non immerito dixeris. Enarrationem celebriorum Scriptorum ſtudio non levi, & addito de unoquoque Auctore Judicio gravi & accurato, reliquit *Deckherrus*, Advocatus & Procurator Cameræ quondam celebris, in Bibliotheca, Vindiciis ſeu Animadverſionibus ad Blumium præfixa, cui utiliſſimè jungetur Præfatio *Erici Mauritii* tunc Anteceſſoris Chilonienſis celeberrimi, poſtea

poſtea Aſſeſſoris Cameræ Imperialis, ad Conſilia ſua; in qua de Praxeos Forenſis ſtudio univerſim, & ſpeciatim de Camerali, multa notatu digniſſima continentur. Ille, *Deckherrus*, Vir erat eruditione inſignis, cujus tamen ingenium verè depinxit Auctor celeberrimus *Meditationum ad Inſtrumentum Pacis Weſtphalicæ, in Præfatione*, & *Specimine quinto ad Artic. V. §. 54. lit. F.* adde *Tractat. de Jure Reformandi ſive Examen Vindic. Rittmeyer. pag. 159.* Quicquid ſit de ingenio ejus & ſtylo, laudanda tamen eſt inprimis Viri doctrina & judicium, licet non ubique eum pro auctoritate ſequendum eſſe putem. In tanto Auctorum numero Syſtema aliquod Juris Cameralis, quod diſciplinæ cupidis ſatisfacere potuerit, repertum hactenus non fuit. Nam & *Rodingii* Pandectæ, poſt multa & variorum Supplementa male ordinata, confuſum repræſentant opus, & *Blumii* Librum, quem Proceſſum Cameralem inſcripſit, fortunam habuiſſe majorem quam ex merito, & ipſius *Blumii* expectatione, *Deckherrus* ſuo jamtum tempore animadvertit, & oſtenſurus fuiſſet multò magis, niſi fata induſtriam Viri prævertiſſent. Equidem Methodus *Blumii* & Titulorum Ordo placuiſſe videtur pleriſque, ut præ cæteris fundamenti loco ad Cameralis rei ſtudium poneretur. Et hodie videmus, quod in omni Germania vix alius Liber de Jure Camerali quam *Blumius* & forte *Rodingius* noſcatur, hos ſi quis poſſideat, aut tranſcurſim legerit; quod tamen

men à multis, quorum rarior eſt in Camerali Judicio Praxis, ne quidem fieri ſolet, ſatis ſibi proſpectum fore in hac diſciplina arbitrabitur. Equidem probanda eſt meritò Blumii in colligendo diligentia. Primus fuit, qui poſt emendatum Anno 1654. & ſeqq. Ordinem Judicii, diſciplinam hanc in complexu univerſo tradere eſt aggreſſus, cæterisque ſuis Collectionibus Supplicationum & Sententiarum, nec non in Editione Concepti, ut vocatur, Ordinationis Cameralis, additis Notulis ex Receſſu Imperii 1654. & Decretis Generalibus Collegii deſumtis, Juris Cameralis notitiam illuſtravit, laude quam meruit, non defraudandus. Falluntur autem maxime, qui putant, ex Blumio omnia, quæ huc pertinent, & in Legibus non ſunt expreſſa, peti poſſe, ejusque, ceu Authoris probatiſſimi, omnique exceptione majoris, lectionem & allegationem ſufficere. Sane ſi detrahantur ex Blumii Proceſſu, quæ ipſe ex Legibus Publicis deſumſit, & latinis verbis reddidit, quæ tamen ex Fontibus rectius petuntur, vel ſi quis latinè doceri deſideret, ex *Denaiſii* Aſſeſſoris Jure Camerali, cætera omnia ſolidiorem doctrinam non ſapiunt, neque dubiorum ſubnaſcentium reſolutioni ſufficiunt, multa judicium Auctoris detegunt valde mediocre, non pauca ſunt plane erronea, unde caſtigationes Deckherri frequentiſſimas effugere non potuit Blumius. Optandum foret, ut Animadverſiones ſuas ſive Vindicias, quas non niſi ad Titulum usque de Cauſis

Fiſcalibus edidit, ad finem uſque perduxiſſet, & publico tradidiſſet Deckherrus, ſed ut erat Vir ingenio, reliqua vel non elaboravit, tædio forte laboris ignobilis emendationum & Notarum ad alienum opus captus, vel, ut fama fuit aliquando, igni mandavit. Sunt tamen ea quæ publici Juris fecit, ad potiores difficilioresque Materias directa, inprimis commendanda. Blumii authoritas in Camerali Collegio, ea quæ vulgò creditur, cumprimis apud exteros, nunquam fuit. Fuêre Advocati Cameræ uterque, Deckherrus etiam Procurator. Hic Studiis & rerum experientia multum ſuperior. Si cum Legibus loquitur Blumius, Legum, non Blumii erit auctoritas: Gailium & Mynſingerum ſæpe infeliciter taxavit: Auctore Præjudiciorum, quem *Tomo III. Symphorematis* retulit *Gylmannus*, frequenter eſt uſus, ſine examine ſufficienti. Præjudiciorum enim allegatio judicium deſiderat firmum, aliàs erit fruſtranea.

Igitur qui diſciplinæ Juris Cameralis operam dare volunt, (quotusquisque autem eſt, qui non agnoſcat hujus Studii utilitatem atque neceſſitatem non modo, ſed & quod turpe ſit ignorare Jurisprudentiæ Germanicæ partem inſigniorem) niſi adferant Juris Civilis Juſtinianei juxta & Pontificii, cumprimis etiam Imperii Romano-Germanici, notitiam haud perfunctoriam, hi ſane illotis, ut ajunt, manibus Cameralis Judicii Praxin aggredientur, ad fundamenta prius addiſcenda me-

merito remittendi. Hæc qui bene digeſſerit, & faciliorem aliquem Authorem unum alterumve de Proceſſu, ex quibus commendabiles mihi videntur præ cæteris *Hiltropius*, *Brunnemannus*, *Ludovici*, qui vernacula lingua dilucide ſcripſit, ſibi reddiderit familiarem, is mea ſententiâ, (fuit eadem Mauritio in Præfatione ſuprà laudata) notitiam Cameralis Juris non meliori & ſecundiori via comparabit, quam ex ipſis Legibus, Ordinatione Camerali ſive Concepto, juxta recentiorem Editionem, locis parallelis & acceſſionibus utiliſſimis à Lectore cupido diligenter evolvendis, inſtructam, addito Receſſu Imperii noviſſimo, Decretisque cum Viſitatorum tum Collegii Cameralis generalibus. Tum verò Commentarii antiquiorum *Kochiani*, *Melandri*, *Schwanmanni*, vel ſi quis antiqua faſtidiat, recentiorum, *Rodingii*, *Blumii*, adhibito tamen *Deckherro*, majore cum fructu legentur, ſcietque Legum diligens ſcrutator ex Commentariis iſtis utilia ab inutilibus facili negotio diſcernere; Qui inverſo ordine rem tractant, incipiendo à Commentatore, Leges ipſas verò non niſi è longinquo & in particulis reſpiciendo, ſunt autem tales plurimi, ita ut ab errore vix reduci poſſint, temporis jacturam facturos eſſe, ego quidem ſum perſuaſus. Credo pleroſque ea teneri opinione, eſſe notitiam rerum Cameralium adeò facilem, ut breviori temporis ſpatio, ex ſolo Blumiano Libro ejusque interpretatione qualicunque ad-

 quiri

quiri poſſit, cum intelligere deberent, quod qui Leges ſcit, Blumium, ſi eo uti velit, ſine interprete legere poſſit, facili etiam opera brevique temporis ſpatio lectione iſta perfungi. Qui neſcit Leges, ei neque Blumius nec alius Scriptor erit planus, ſed omnia tenebris manebunt involuta. Dubito ſane an bene conſulant ſibi vel aliis, qui Collegia ad Blumium vel aperiunt vel deſiderant, cumprimis ſemeſtri ſpatio abſolvenda, cum multo felicius ex ipſis Legibus adquiri poſſit rerum Cameralium notitia. Eſſe etiam credo, qui, dum interpretes agunt, ipſi quid certum ſit tenendumque ignorent, & ſufficere putent, Auditoribus Præjudicia nonnulla, haud rarò ex proprio tantum ſenſu intellecta, communicaſſe.

Equidem inficias ire non poſſumus, multa reperiri in Legislatione Germanica Camerali, partim uberiori diſcurſu explicanda, partim in applicatione judiciaria diſcenda, vel ex argumentis Legum deducenda, non paucos etiam Articulos, qui in negotiis humanis forenſibus occurrunt, in Legibus non deciſos. Sed qui his in rebus auxilium à *Blumio* & *Rodingio* (in quo tamen per Supplementa variorum, Materiæ nonnullæ plenius explicantur quam in Blumio, licet hic methodo & ordine ſit potior, vid. de Rodingo *Obſervationes noſtras Forenſes part. 1. pag. 381.*) petierit, is ſane ſiccus & ſitiens recedet: Patebit id, ſi placuerit conſulere *Deckherrum* in Vindiciis, necnon in Notis

ad

ad Monumenta Lectionis antiquæ, præſentemque quam publici Juris facimus, Commentationem, cujus Operis conſilium jam eſt exponendum.

Poſtquam enim providente & dirigente Deo Opt. Max. à Miniſteriis Saxonicis Iſenacenſibus, in quibus per viginti Annos, & quod ſuperat, vixeram, præſentante nomine Circuli Superioris Saxoniæ Sereniſſimo Principe ac Domino, Domino Johanne Wilhelmo, Duce Saxoniæ Iſenacenſi, Domino meo gratioſiſſimo Anno MDCCXI. ad Camerale Collegium fui cooptatus, prima mihi fuit cura, ut quæ in Legibus & Commentariis legeram, (commendaverat autem olim hoc ſtudium viamque inſtruxerat *Illuſtris Dominus Baro de Lyncker,* Anteceſſor celeberrimus Jenenſis, nunc Conſiliarius Cæſareus Aulici Judicii meritiſſimus) applicare in quotidianis rerum argumentis diſcerem, nemo enim eſt, qualicunque rerum forenſium peritia inſtructus qui hic non diſcat, cumprimis à principio muneris Aſſeſſorii, contigitque commodum, ut Seniori omnium Aſſeſſorum, qui licet octuagenario major, & quinque ſupra quadraginta Annos Aſſeſſor, induſtria tamen & memoria juniorum nulli erat ſecundus, rerum forenſium Cameralium peritiſſimus, in Senatu adjungerer. Cœpi igitur diligenter obſervare, meditari, annotare, & defuncto prælaudato Domino Aſſeſſore de *Frieſenhauſen*, ſcrutando Leges, auſcultando aliorum præſtantiſſimorum Dominorum Aſſeſſorum cogitata, eo

in ſtudio continuavi, & quousque vires ſuperſint, ſum continuaturus. Ex iſtis meditationibus, & obſervationibus nata eſt præſens, & amplior, quam antea in *Delineatione* pro ratione inſtituti factum fuerat, de Jure Camerali Commentatio.

Supponit autem ea Legum ipſarum Lectionem, & cum meis meditationibus & allegationibus collationem. Quam curam ſi quis Praxeos Cameralis ſtudioſus neglectui habeat, eum, quod Commentatio hæc ipſi uſui futura non ſit, ſcire vellem. Neceſſe erit quoque, ut Authores, quos allegavi, ſunt autem plerique obvii, evolvere & conferre Lector non dedignetur. Dicta enim ab aliis luculenter, ego repetere nolui. Textum Legum non recenſui, ſed Lectori ejus evolutionem in locis allegatis reliqui. Commentarium pleniſſimum & abſolutiſſimum ſcribere, hoc eſt, laborem immenſum ſuſcipere, non fuit conſilii mei, neque neceſſitatis, neque etiam facultatis. Novos caſus negotia forenſia quotidie fere producunt, proinde ad meditationes ulteriores campus adhuc eſt ampliſſimus. Exiſtimo tamen, has quas proferimus Meditationes & Obſervationes, ad reliqua de quibus in præſentiarum non cogitavimus, viam eſſe monſtraturas. Syſtematicæ Commentationis titulum Operi præfigere non dubitavi, quia Juris Cameralis materias ordine juſto traditas, earumque harmoniam commonſtratam eſſe, ſum confiſus. Optaſſem quidem, ut labori continuata ſerie

vaca-

vacare licuiſſet, ſed major ſupremaque erat officii publici ratio. Hinc à Lectore Benevolo excuſationem merebor, ſi in Commentatione vel eadem res repetita occurret, vel ſi tractatio abrupta alicubi, vel non ſatis cohærens, fuit enim labor revera ſucciſivus, appareat: vel ſi aliqua Lectoris ulteriori perſcrutationi, quod fieri quandoque ratio ſuaſit, fuerint relicta. Ordinem obſervavi talem, qui & Legi Camerali, & Materiarum connexioni reſponderet, ita ut præterea quæ de Perſonis Cameralibus agunt, & ex ipſis Legibus clarè percipiuntur, nullam prætermiſerim conſultò.

Quid in univerſa Commentatione à me ſit præſtitum, judicio aliorum permitto libenter, neque enim is ſum, qui vel minimum ſibi arrogare, aut aliorum, ne quidem inferiorum, cogitata aut diſſenſiones modeſtas ſpernere velit. Diſcimus omnes, & ego libentiſſime diſco quotidie. Si quis meliora docuerit, ei gratiam inſignem ſum habiturus, & mea tradita promtiſſimo animo emendaturus. Authoritatem nullam mihi tribuo, ſed pro libertate ſentiendi, quæ inter Literatos eſſe debet, ſcripſi: Nulli hominum, nullique Cauſæ præjudicium inferre volui, multò minus ea quæ ſuperioribus debentur, ego, de quo proteſtor ſolenniter, occupare, in animum induxi. Proinde quæ rectè ſunt dicta ſcriptaque, Lector Benevolus æqui bonique conſulet, ſi quidquam cenſura dignum obſervatum fuerit interpretatione benigna poterit juvari, vel ſi videatur, emen-

emendari. Æquiſſimum judicium Lectorum prudentum poſtulo, & Superiorum arbitrio omnia permitto.

Indicem copioſiſſimum Opuſculo additum, forte nimium, & præter ſpem meam diffluentem, mei non eſſe laboris profiteor, ſed Advocati & Procuratoris Cameræ, qui in recentiori Editione Legum Cameralium Wetzlarienſi, operam ſuam præſtitit diligentem. Eſt autem Index ad Commentationem tantum directus, non ad Appendicem, ex quâ, licet permulta in Indicem referri poterant & merebantur, temporis tamen & modi habenda fuit ratio, cum & ea, quæ Appendix repræſentat, facili negotio ſine Indice inveniri poſſint.

En Opuſculi totius Sciagraphiam:

ABſolvitur *SECTIONIBUS duabus, PRIMA* in XIV. §phis de fundanda Cameræ Imperialis Juriſdictione agit uſque ad *pag. 167.*

§. 1. pag. 1. De Juriſdictione Camerali in genere & ejus ſumma auctoritate, ubi etiam de Compromiſſis, de Remiſſionibus à Cæſare ad Cameram, & Concurſu cum Judicio Imperiali Aulico.

§. 2. pag. 16. De Juriſdictione Cameræ in ſpecie tum ratione Perſonarum, quæ in Camera conveniuntur in prima Inſtantia, tum reſpectu Cauſarum.

§. 3. pag. 24. De Exemtione à prima Inſtantia Camerali per Privilegia Auſtrægarum, ubi hæc materia pro inſtituti ratione pertractatur.

§. 4.

§. 4. pag. 33. De Cauſis, quæ ſua natura ad Cameram pertinent in prima Inſtantia, & Auſtrægas excludunt.

dict. pag. 33. ſeq. I. Tuitio Pacis Religioſæ.

§. 5. pag. 37. II. Pacis Profanæ.

§. 6. pag. 40. III. Cauſæ Fiſcales.

§. 7. pag. 50. IV. Cauſæ litigioſæ Poſſeſſionis.

§. 8. pag. 57. Pignorationum, ubi per digreſſionem *num. 20.* agitur de Proceſſus ordinarii & ſummarii differentia.

§. 9. pag. 72. Cauſæ Arreſtorum.

§. 10. pag. 74. Cauſæ Mandatorum, quæ materia pleniori tractatione cum differentia inter Mandata Cum & Sine Clauſula, tum verò inter illa & Citationem, necnon modus finesque Exceptionum exponitur, Caſus varii Mandatorum vulgò recenſiti, examinantur.

§. 11. pag. 114. Caſus aliqui ſingulares, ſed rariores Jurisdictionem Cameræ fundantes explicantur:

Relaxationis Juramenti:
Citationis ex L. Diffamari, & L. Si contendat:
Cauſæ denegatæ vel protractæ Juſtitiæ:
Violationes Privilegii Cæſarei.

§. 12. pag. 116. De Actibus Cameræ Jurisdictionem fundantibus:

Commiſſionibus ad perpetuam memoriam:
Confirmationibus Tutorum & Curatorum:
Contractuum, Pactorum, Tranſactionum:

Adoptionum & Emancipationum:
Executionibus Sententiarum ab inferioribus Judicibus latarum:
Inſinuationibus Privilegiorum:
Salvo Conductu Camerali.

§. 13. pag. 121. De Cauſis ſecundæ Inſtantiæ & Remediis Nullitatis. Nec non de Reſtitutione in integrum adverſus Sententiam Judicis inferioris.

Appellatio verò impeditur vel per Summæ quantitatem, *pag. 123.* vel per Privilegium, *pag. 125.* ubi de Privilegiis & Solennibus variæ traduntur Obſervationes. Agitur hic quoque de Compulſorialibus, *pag. 134.* de Remediis adverſus Sententias à quibus appellare non licet, *pag. 136.* & variis cautelis litigantium in Cauſis Appellationum, *pag. 137.*

§. 14. pag. 139. In quibus Cauſis Jurisdictio Cameræ non ſit fundata, ubi examinantur *pag. 141. ſeqq. tit. 43. & 46.* Blumiani: Et de Eccleſiaſticis in ſpecie agitur *pag. 156. ſeqq. uſque ad finem hujus Sectionis.* Addenda hic eſt *Mantiſſa poſt Auctaria.*

SECTIO SECUNDA.

Pag. 167. Ordinem Proceſſus Judiciarii exponit.

§. 1. pag. 168. De Audientia publica, Ordinibus, Terminis & Receſſibus Procuratorum, nec non de Feriis.

§. 2. pag. 176. De decernendis Proceſſibus extrajudicialiter, ubi de modo ſupplicandi, *pag. 178.* Literis

pro Informatione, *pag. 182.* Citationibus ad reaſſumendum, *pag. 184.*

Item de Proceſſibus qui ad Tertium diriguntur, *pag. 186.* ubi de Inhibitionibus, *ibid.* Attentatis, *pag. 187.*

§. 3. pag. 189. De Promotorialibus, Compulſorialibus, Commiſſionibus, *pag. 190.*

§. 4. pag. 192. Specialis tractatio de Terminorum obſervatione in Cauſæ progreſſu, & Dilationibus, de Deſertionis & non-Devolutionis Exceptione, Contumacia & Proclamate, Circumductione Termini, Reconventione, Cauſæ Concluſione.

§. 5. pag. 201. De Eventu Proceſſus, Sententia Judicis, Relationibus Cameralibus.

§. 6. pag. 204. De Remediis contra Sententias Camerales, Reſtitutione in integrum, ubi explicatur diſtinctio vulgata Remedii ordinarii & extraordinarii.

§. 7. pag. 229. De Reviſione & affinibus remediis.

§. 8. De *Stylo* Camerali, *pag. 244.* diſtincte agitur, & ſubjunguntur *Animadverſiones ad Centuriam Obſervationum* vulgò *Magenhorſtianarum de Stylo Camerali, pag. 250.* nec non ad loca BLUMII, ubi is *Styli Cameralis* mentionem facit, additis ſubinde novis Obſervationibus utiliſſimis *pag. 297. uſque ad finem.* *

* In *Commentatione pag. 224. & 249.* mentio facta eſt Concluſorum Collegii Cameralis pro norma obſervandorum. Non memineram tunc concluſi alicujus de *legitimo uſurarum modo*, quod hic annotare non dubitavi. Scilicet cum uſuras excedentes ſummam ſortis à Debitore moroſo exigi Stylus eſſet Camera-

lis non contradictus, vid. Lauterbach. *Colleg. Pract. de Uſur.* *§. 26. in fin.* Quærebatur an eadem eſſe deberet deciſio ſi in mutuo ſimplici cum promiſſione uſurarum contracto, neque dies ſolutioni eſſet præfixus, neque facta eſſet à Creditore interpellatio? *Concluſum 17. Martii 1716.* Debitorem ſemper conſtitui in mora, eamque non debere cedere ei lucro uſurarum. Adeòque etiam hoc caſu à ſtylo veteri non recedendum, ſalvo tamen Judicis arbitrio ex cauſis gravibus, v. gr. ſi demonſtraretur Creditorem ſtudioſe exactionem crediti diſtuliſſe, ut lucro uſurario inhiaret, quod accidere poſſet vel tempore bellico, vel in præjudicium Pupillorum. Tractatam quæſtionem de altero tanto vide ſis apud Schilter. *Prax. Jur. Roman. exercitat. 35. §. 10.* Tabor. *Conſultat. Academ. de Præſidiis Debitor. infelic.* quæ eſt inter *Opera volum. 1. pag. 247. uſque 398.* magis verò ad forenſem uſum apud Müller. *in Notis* ad Struv. *exercitat. 27. theſ. 52.*

In Appendice continentur ſequentia:

I.

Extract aus einiger Stände des Reichs wider die An. 1555. publicirte Cammer-Gerichts-Ordnung übergebenen Gravaminibus de An. 1556. und 1557. nebſt des Kayſerlichen Cammer-Gerichts darauf erſtatteten Reſolutionen, in ſpecie die Conſtitution de litigioſa Poſſeſſione, de Pignorationibus, & de Arreſtis betreffend.

II.

Literæ Patentes Imperatoriæ ad Leodienſes in puncto Recurſus ad Officialem Colonienſem & Nuncium Pontificis Romani: ubi de modo Reviſorii Judicii, Anno 1707. & 1710. nec non Reſcripta Cæſarea ad Epiſcopum Paderbornenſem & Monaſterienſem.

III.

Diſſertatio de Recurſu ad Cæſaream Majeſtatem vel ad Comitia univerſalia Chriſt. Valent. Happelii, Erfurti habita Anno 1702. Acceſsêre ſuccinctæ Animadverſiones, & Acta quædam publica recentiora huc ſpectantia.

IV.

Excerpta ex *Friderici Hortlederi* Manuſcriptis de translatione Regionum Hennebergicarum *Schmalkaldiæ* ad Landgravios Haſſiæ, & *Coburgenſis* ad Landgravios Thuringiæ. Notæ adjectæ & Literis notatæ ſunt ejusdem *Hortlederi* in Manuſcripto extantes.

V.

Catalogus brevis Privilegiorum Statuum Imperii, quatenus ad Jus Camerale pertinent.

Accedit Notitia variorum Judiciorum, Archiepiſcopatus & Civitatis Imperialis Colonienſis:

Epiſcopatus & Patriæ Leodienſis:

Ducatus Juliacenſis:

Reipublicæ Norimbergenſis:

Tandem & Judiciorum Cæſareorum inferiorum in Imperio, cumprimis in Circulo Suevico.

Ad hujus Notitiæ de Judicio Rothvvilenſi & Provinciali Suevico illuſtrationem utile erit conſulere Diplomata exhibita in Burgermeiſteri *Corpore Juris ſive Codice Diplomatico part.2. num.9. & 10.* cum Adjunctis.

Additus eſt Catalogo Index.

VI.

Selectæ formulæ Decretorum Extrajudicialium Imperialis Cameræ: quibus in hac nova Editione acceſſerunt omnes à Num. 147. uſque 170.

VII.

Feriarum Cameralium Schema.

VIII.

Catalogus variarum Rubricarum Proceſſuum Cameralium.

IX.

Deſcriptio Solennium Introductionis Judicis Cameræ Sereniſſimi Principis Fürſtenbergii Anno 1718. 27. Junii, & ſequentium Dominorum Judicum.

X.

Deſignatio Chronologica & Hiſtorica Dominorum Judicum, Præſidum & Aſſeſſorum, quotquot in Judicio Imperiali Cameræ officio functi ſunt à prima ejus fundatione Anno 1495. ad Annum uſque 1654. ex Monumentis antiquis collecta. Tum verò ſequitur Perſonarum Collegii Cameralis Catalogus ab Anno 1654. uſque An. 1741. Menſem Junium continuatus, cum Præfationibus.

Sequitur denique Catalogus Privilegiorum Sacr. Roman. Imper. Electorum, Principum & Statuum plenior.

DISCUR-

DISCURSUS PRÆLIMINARIS EDITORIS
NOVÆ HUJUS EDITIONIS.

MOrtuus eſt B. Dominus Aſſeſſor de LUDOLF, fama ſuperſtite, quæ mori non poteſt. Hæc eadem cauſa eſt, ut quarta vice edatur *Commentatio Syſtematica de Jure Camerali*, ter eo vivo in lucem emiſſa. Prodiit Liber eo vivo ſemper novus, non ſine augmentis, neque etiam fas eſt, diſparem præſentis Editionis formare conditionem. Miraberis hoc, *Lector Benevole!* & tecum forte reputabis, non eadem, quæ Auctorum ſuperſtitum, in defunctorum libros dari jura. Sed ne Te torqueat hic ſcrupulus, dicendum & hoc, illæſa quidem manſiſſe cuncta, quæ B. Auctor in editione tertia Anni MDCCXXX. ſcripſerat, acceſſiſſe tamen nonnulla, hujusmodi Uncis [ ] incluſa, & Editori debita. Adeo vero hic, pro ea qua defunctum proſequitur veneratione, manibus gravis eſſe noluit, ut fere ne de ſuo quidem in augmenti materie cogitaret; potius ex B. Auctoris juſſu, tantum remiſſiones ad alia ejus Scripta

ferme conſarcinaret, ut Lector brevius ab illo dicta latius alibi per eundem explicata eſſe ſciret. Sæpius id B. Auctor, dum in humanis ageret, à me flagitaverat, ut loca illa, quibus in Commentatione per compendium propoſita latius illuſtrantur, ex aliis ipſius ſcriptis excerperem, atque commoda occaſione Commentationi infererem. Parui tandem, ſed fatis jam functo B. Auctore, abſolutus eſt labor. Neque in hoc tantum ejus mentem mihi legem eſſe volui; verum ſi quas Leges aut Scriptores Camerales, doctrinas propoſitas illuſtrantes vel confirmantes adjunctos deprehendés, id pariter B. Auctoris juſſui adſcribes, cum hic mihi jam in Editione præcedente ea libertate uti permiſerit. Auctiorem itaque hanc Editionem comparere ſatis ex dictis conſtabit; attamen & minore pretio venit, & non tam foliorum numeros, quam præcedens implebit, cum commodo Lectorum intentus, minore quam id antea, præſertim in Appendicibus factum fuerat, typo uti, librario & typothetæ perſuaſerim. Opinor hactenus me non malum tuliſſe conſilium, præſertim cum typorum magnitudinem improbantes emtores priorum editionum audiverim, adeoque pretio ac mole libri minutis, eum uſui magis commodum redditurum ſciam.

Ne tamen quis forte aliquid omiſſum opinetur, id non accidiſſe, ſed omnia integra eſſe relicta fide mea teſtor.

Auctam

Auctam eſſe hanc *novam Editionem* primum eorum eſt, quæ titulus promittit; ſed inſuper & ſupplementa Scriptorum Juris & Proceſſus Cameralis itidem ſpondet. Præter ea, quæ *Struvius* & *Lipenius* in Bibliothecis ſuis nec non alii Bibliothecarii Scriptores notarunt, prolixæ deſignationes Scriptorum Rei Jurisque Cameralis debentur Illuſtri quondam Cameræ Imperialis Aſſeſſori *Erico Mauritio*, (*a*) & celebri ejusdem Celſiſſimi Judicii Advocato & Procuratori *Joanni Deckherro.* (*b*) Ego in illis ſupplendis occupor, eum ordinem ſequuturus, qui Deckherro placuit, adeoque primo loco Supplementa ſcribam

Bibliothecæ Legiſlatoriæ.

Ante omnia hic notari convenit *Raphaëlem Seylerum*, celebrem quondam Cam. Imper. Aſſeſſorem, ad ultimum vero Conſiliarium liberæ ac imperialis Civitatis Wormatienſis, qui duobus Tomis Sententiarum Cameralium (*c*)

**** aliis-

(*a*) De Scriptoribus Juris & Proceſſus Cameralis late hic egit in *Præfatione parti I. Conſiliorum Chilonienſium* antehac: poſtea ſub titulo *Introductionis ad Praxin forenſem* Opuſculis cura Hertii junctim editis, inſerta, nec non à Fuchſio *Introductioni ad Praxin forenſem* ſubjuncta §. *XVIII.*

(*b*) Hic Scriptores Juris Cameralis in *Diſſertatione peculiari de cultu Juris Cameralis* recenſet, quæ Editioni ejus *Vindiciarum Rei Jurisque Cameralis* MDCCXXIII. Wetzlariæ typis & impenſis Wincklerianis editæ, acceſſit.

(*c*) Recenſet ejus Tomos II. Sententiarum, prælaudatus Deckher. in *citat. Diſſertat. cap. VIII. pag. m.* 45.

aliisque Scriptis inclaruit, & MDLXXIV. vita functus eſt, Commentarium in Ordinationes Camerales de Annis MDXXXXXVIII. & MDLV. eum in modum conſcripſiſſe, ut ſingulis titulis fontes Receſſuum Imperii, Deputationum & Viſitationum, ex quibus Ordinationes prædictæ coaluerant, non ſolum deſignaret, ſed & loca concernentia adſcriberet, deinde quæ paſſim inſerta recentioribus Legislationibus, Receſſibus & Memorialibus Viſitationum, Concluſis Pleni, aut Decretis Generalibus mutata, ſuis locis notaret. Prodiit liber utiliſſimus Moguntiæ MDLXXIV. fol. per Franciſcum Behem, poſt fata Auctoris atque tantum applauſum meruit, ut Excellentiſſimus Cameræ Imperialis Aſſeſſor, *Nicolaus Ciſnerus*, in ſuis nunquam ſatis laudandis Commentationibus, (*d*) in eandem Ordinationem, hunc Seyleri laborem quaſi fundaminis loco ſubſterneret, id quod cuivis legenti ſatis patebit.

Noſſe poterat hæc Deckherrus; ſed ſequioris ætatis ſunt, quæ ſequuntur. Nimirum Georgius Erneſtus Wincklerus, Bibliopola Wetzlarienſis, publici juris fecit Librum ſub titulo: Concept der neuen Kayſerlichen und des Reichs Cammer-Gerichts Ordnung / cum Appendice, Wetzlar. 1717. in fol. Venit alias hic Liber ſub nomine: Corporis Juris Cameralis Winckleriani. Continetur eo Conceptum Ordinationis Cameralis, prout id juſſu

(*d*) De hujus Annotationibus ad Ordinationem Cameralem agit Deckherrus *loc. citat.*

juſſu Imperatoris & Statuum Imperii à Collegio Camerali, tum ex veteri Ordinatione, tum ex Legibus recentioribus compoſitum, & Anno 1613. Cæſari & Imperio exhibitum, ſed hucuſque nondum confirmatum eſt. Præfationem huic Winckleriamæ Editioni D. Joan. Wilhelm. Ludolf, Advocatus & Procurator Cameræ Imperialis præſcripſit. Textus ſequitur editionem Blumianam, cujus etiam Notæ ſubjunguntur. Coronidem imponunt magni uſus Annotationes, ſeparatim adjectæ, B. Domini Aſſeſſoris de Ludolf. Appendix verò ſiſtit ſequentia: (1.) Reſoluta Dubia de 10. Maji 1583. (2.) Dubia Cameralia de Anno 1595. cum eorundem Reſolutionibus. (3.) Reſolutionem Collegii Cameralis ad Memoriale Viſitationis de Anno 1585. circa punctum Fatalium & Reſtitutionis in integrum. (4.) Extractum Receſſus Imperii Spirenſis de Anno 1570. (5.) Extractum Receſſus Imperii Ratisbonenſis 1576. (6.) Extractum Receſſus Imperii Ratisbonenſis de Anno 1594. in quantum hi Jus Camerale concernunt. (7.) Receſſum Deputationis de Anno 1600. (8.) Receſſum Imperii Noviſſimum de Anno 1654. (9.) Dubia Collegii Imperialis Cameræ reſoluta & Dominis Deputatis exhibita Anno 1600. Separatim accedunt Receſſus Viſitationum & Memorialia ab Anno 1531. uſque 1713. Communia Decreta ab Anno 1497. ad præſens uſque tempus, & Ordinationes, Cancellariæ Cameræ Imperialis ab Electore Moguntino præſcriptæ

 in

in Annis 1656. 1662. & 1673. Hæc Collectio equidem magnam utilitatem præſtat, adeoque ſuam omnino laudem meretur; deſtituitur tamen tum ipſa Ordinatione Camerali perfectiſſima, de Anno 1555. tum aliis fontibus, ex quibus Conceptum, quod vocant, depromtum. Cum itaque novus hic labor, Conceptum Ordinationis Cameralis intelligo, nunquam ab Imperio vim Legis publice nactus fuerit, indeque contenta in eo eatenus tantummodo valeant, quatenus fontibus ſuis ſunt conformia, ad quos ideo ſemper redire oportet; propterea *B. Dn. Aſſeſſor de Ludolf*, defectui huic medicinam paraturus, Corpus Juris Cameralis, omnium calculo celebratum, 1724. fol. Francof. ſumtu Joan. Maximilian. à Sande excudi curavit. Præfatio operi præmiſſa ſimul indicat, unicuique, etiam trituræ forenſi ſummorum Imperii Dicaſteriorum non addicto, nec in illis negotia habenti, notitiam Juris & Proceſſus Cameralis eſſe neceſſariam, aut ſaltim perutilem. (*e*) Non vanam ſpem de gloria ex hac collectione ad ſe reditura *B. Vir* conceperat, ſed negari etiam nequit,

(*e*) Agnoverunt id jam veteres, unde Berchtoldus *de Judiciis*, Harprechtus in *Proceſſu ſuo*, Ilico Ummius in *Diſputationibus ad Proceſſum*, aliive ejus ætatis Scriptores, Proceſſus Cameralis ſemper fuerunt memores, quos noſtra ætate *Gröningius*, *Piskerus*, *Seiffartus*, aliique imitati ſunt. Et omnino optandum, ut mox prodeat aliquis, qui Proceſſus Cameralis doctrinas Proceſſus communis theorematibus ſcite apteque conjungat.

nequit, cum 1.) antiquas Leges Imperii judiciarias, antequam Ordinatio Cameræ prima, Anno 1495. conderetur, emiſſas, atque hanc Ordinationem in multis illuſtrantes, plane neglexiſſe. 2.) Omiſiſſe itidem aliquas recentiores Conſtitutiones vulgariæ Editioni Corporis Receſſuum Imperii non inſertas, Jus Camerale concernentes: ſed uti prior defectus ex Mülleri Theatro Comitiorum, ita alter ex Lünigii Archivo Imperii parte generali, & nova Receſſuum Imperii Editione Schmauſiana, quam promiſit Vir celeberrimus, facile medelam feret. 3.) Non ubivis accuratiori textuum collationi, cum veteribus, mox poſt publicationem Ordinationum & Receſſuum Imperii impreſſis editionibus, & manuſcriptis privilegiis operam dedit. 4.) Omiſit, neſcio qua ratione motus, Annotationes proprias, quas Concepto in Winckleriana Editione addiderat. 5.) Deſunt Ordinationes Moguntinæ Cancellariæ Imperiali præſcriptæ, ſupra ut Pars Collectionis Wincklerianæ recenſitæ. 6.) Forſan non incongrue nec ſine emolumento lectorum addi potuiſſent Formulæ expediendi Proceſſus, Decreta & Sententias Camerales, ab *Henrico Wilhelmo Lier*, ſub titulo: *Formularum Cancellariæ Cameralis*, primum Spiræ 1667. in 4to editæ, poſtmodum 1683. & 1702. in eadem forma auctius recuſæ, & ſi quæ alia id genus. Verum hi defectus ſatis tenues apparebunt, ſi ad ea reſpicias, quæ improbo viri labore curisque im-

menſis, operi illata ſunt. Deprehendis enim in eo 1.) omnes Ordinationes Camerales, Receſſus Viſitationum & Memorialia, Dubia Cameralia, Generalia Decreta, & Extractus, uti vocant, Receſſuum Imperii, in quantum hi ad Jus Camerale ſpectant, ab Anno conditi Judicii uſque ad tempus editi operis. 2.) Inſtrumentum Pacis Weſtphalicæ, necnon baſin hodierni Proceſſus Cameralis, Receſſum Imperii Noviſſimum de Anno 1654. 3.) Indicem realem locupletiſſimum, cuncta in prædictis occurrentia, magno legentium commodo, ſiſtentem. Adduntur 4.) Privilegia de non appellando, (*f*) Electorum, Principum & Statuum, quæ

(*f*) Collectionem horum Privilegiorum olim edidit Joan. Theobaldus Schönwetter, Bibliopola Francofurtenſis, ſub titulo: *Privilegien* oder Freyheiten / welche Römiſche Kayſer und Könige den Untern Obrigkeiten des Heil. Röm. Reichs / als Churfürſten / Hertzogen / Fürſten / Marggraven / Graven / Freyherren / Städten und Gemeinden / deren Unterthanen vom leichtfertigen *Appell*iren dadurch abzuhalten / allergnädigſt mitgetheilet haben / Franckf. 1602. in 8vo. Inſerta ſunt poſtmodum aliqua *Tom. VI. Symphorematis Gylmanniani*, Francof. 1608. in fol. qui de modo appellandi in Camera Imperiali agit, ac Paulo Matthiæ Wehnero debetur. Sed hæc, quam memoravimus, editio, eſt pleniſſima. Equidem jam antea Anno 1719. ſeparatim in forma quarta prodire juſſerat B. Auctor Catalogum Privilegiorum, ſed ita, ut tantum potiora Privilegiorum capita exhiberet; & hoc modo etiam iſte libellus *Commentationi* noſtræ *Syſtematicæ* ſemper adjectus fuerat. Conſulere quippe voluit memoriæ tum ſuæ tum aliorum, quo omnia notatu digna, uno quaſi obtutu, ſe exhiberent.

quæ & in quantum Cameræ Imperiali uſque ad Annum 1724. inſinuata fuerunt. Plena ergo, ſuperius dictis non attentis, eſt hæc collectio, cui, ſi addantur, quæ poſtea acciderunt, & ſuppleantur paucula, quæ deſunt, non eſt quod ultra requiras. Id unice profecto dolendum, maximam exemplorum partem, fatali Francofurtenſi incendio in favillas eſſe redactam, atque adeo in Bibliopoliis nulla amplius proſtare.

Germanica lingua conſcriptæ ſunt Leges Imperii, Camerale Judicium concernentes; unde & exteris, & Imperio ſubjectis, ea lingua non utentibus, grave & non ferendum videbatur, ex lacunis tantum, occluſis fontibus Jus noſtrum haurire. Mederi huic malo voluit *Juſtinus Goblerus Goarinus*, (*g*) non minimi nominis Juriſconſultus, dum Ordinationem Cameralem de Anno MDXXXXVIII. in latinam linguam transtulit, eoque modo Francofurti edidit. (*h*) Sed variis in locis mutata hæc Ordinatio per recentiorem Anno 1555. in Comitiis Auguſtanis publicatam, nec Auctor ſemper ſenſum Legis genuinum aſſecutus eſt, licet *Goldaſti* applauſum meruerit, qui Conſtitutionibus ſuis Imperialibus Goblerianum laborem inſerere non inconveniens judicavit. Hodie ſalva res eſt, poſtquam Generoſus Domi-

(*g*) Vitam Viri habes in Epitaphio apud Lerſner. in *Chronic. Francof. pag.* 139 & 209.

(*h*) Nimirum *Tom. II. Conſtitut. Imperial. latin. novæ Edit. pag.* 242. *ſeqq.*

Dominus *Franciſcus Valerius de Hauer*, Conſiliarius Sereniſſimi Marchionis Badenſis meritiſſimus, & *Aſſeſſor* Cameræ Imperiali deſignatus, Ordinationem Cameralem Anni MDLV. pariter ac Conceptum Ordinationis Cameralis de Anno MDCXIII. nitido ſtylo ſummaque accuratione in latinam linguam convertit, atque Indices adjecit, Wetzlariæ, 1734. in 4to. quo ipſo etiam Anno Receſſ. Imper. Noviſſ. MDCLIV. & Receſſus Viſitationis Noviſſimæ MDCCXIII. cum omnibus eo ſpectantibus Memorialibus per Generoſum Dominum *Joan. Philippum de Speckmann*, Illuſtris Eccleſiæ ad S. Petrum Fridslariæ ac Collegiatæ in Rusdorf Canonicus, & Celſiſſimo S. R. I. Principi Abbati Fuldenſi à Conſiliis Eccleſiaſticis, inſigni prorſus cura in linguam latinam converſa, & 1734. in 4to. Wetzlariæ edita ſunt. Horum itaque Virorum ſudoribus exteri cognitionem fontium Juris Cameralis debent, quibus merito communi Eruditorum nomine debitæ grates agendæ.

Fuerunt equidem præter hos aliqui, quibus Ordinationem Cameralem & reliquos fontes eo ſpectantes, non eo quo emiſſa ſunt ordine, neque retentis verbis, ſed ordine mutato, & ſenſu excerpto, Legum tamen forma obſervata, lingua latina proponere placuit. Suum inter hos ſubſellium eſt *Auctori ignoto*, cujus hunc libellum vidimus: *Tractatus incerti Auctoris, quo ea quæ Cameræ Imperialis Ordinatione, Conſti-*

Conſtitutionibus Imperii, Receſſibus & Memorialibus Viſitationum, Communibus itidem Concluſis & Decretis Ampliſſimi illius Collegii continentur &c. *in lucem primum protractus typisque datus opera & ſtudio Friderici Ortlepii*, Helmſtadii 1599. in 4to. Editor in Præfatione ſe Auctoris nomen neſcire profitetur, fuit tamen homo diligens, Rei Cameralis peritus, qui multa propriæ experientiæ debuit, ideoque notior ac uſque huc eſt, eſſe merebatur. Succeſſit eodem Anno *Petrus Denaiſius*, (*i*) magni nominis quondam Aſſeſſor Cameræ Imperialis, qui *noviſſimi Juris Compendium*, ſive *Jus Camerale* eodem modo adornatum edidit Spiræ 1599. 4to. quod opuſculum ſeptima vice recuſum Argentorati 8vo. 1652. cum variis utiliſſimis Acceſſionibus. *Goldaſto* tanti viſum fuit, ut id Conſuetudinibus & Legibus ſuis Imperialibus inſereret. (*k*)

*** ** Uter-

(*i*) Extat quoque hujus Viri Diſputatio *de Jure meri Imperii in eos, qui Spiræ conſtituti Judicii Cameralis corpore vel albo continentur*, Heidelbergæ 1601. excuſa. Cui Magiſtratus Spirenſis nomine oppoſita *Apologia meri Imperii*, ſive *Anticriſis* ad prædictam Diſputationem, Spiræ 1601. Sed hæc mox refutata per Denaiſium Tractatu inſcripto: *Adſertio Juris dictionis Cameræ Imperialis & Libertatis Cameralium adverſus Apologiam*, &c. Heidelbergæ 1601. egregium, de ejus Scriptis judicium tulit B. Dn. Aſſeſſor de Ludolf in noſtra *Commentatione Sect. I. §. XIV. Membr. I. num. 9.*

(*k*) *Pag. 212.* editæ autem ſunt hæ *Conſuetudines & Leges Imperiales Goldaſti* Francof. 1614. fol. in ea nimirum Sententia erat,

Ger-

Uterque vero horum libellorum ordine alphabetico diſpoſitus, qui num omnibus ſe probet, non ſatis expeditum judico.

Secundo loco ad Supplementa

Bibliothecæ Doctrinalis

promovemur. Ubi conſiderandi:

(I.) Qui de Jure Camerali ſyſtematice ſunt commentati; (II.) Qui Obſervationes, Relationes ac Deciſiones emiſerunt, adeoque ad unam claſſem ſpectant.

Ad primam claſſem refero *Noah Meureri*, Aſſeſſoris quondam Cameræ Imperialis Librum, cui titulus: Liberey Kayſerlicher auch Teutſcher *Nation* Stadt- und Land-Recht/ (*l*) Heidelbergæ Anno 1582. fol. in cujus Parte I. de Proceſſu Camerali copioſe, ſed ita diſſerit, ut nihil ſit, quod in ejus Proceſſu Camerali non legas. Uti ergo hic parum utilitatis, ita inſignem laudem fert *Petrus Oſtermannus*, J. U. D. Advocatus & Profeſſor Colonienſis, poſtea Conſiliarius Ferdinandi II. & III. Cæſarum, cujus eſt: *Syntagma Juris Cameralis juxta ſeriem Ordinationis Cameræ ordinatum*, *Deciſiones*, *Obſer-*

Germani nominis amans *Goldaſtus*, fore ut etiam exteri prudentes Germanorum Leges ſibi curæ eſſe ſinerent, in quo tamen fuit deceptus, nullo ex omnibus Goldaſti libris emtoribus hoc minus probato, ita ut adhuc hodie ejus exempla copioſiſſime in bibliopoliis habeantur.

(*l*) Hujus Proceſſum Cameralem recenſuit Deckher. *de cultu Jur. Camer. cap. VIII.* unde nos manum de tabula.

Obſervationes, Res judicatas, Vota Cameralia, & Præjudicia præcipua complectens, Coloniæ 1633. 4to. in novem Diſputationes Auctor opus ſuum diſtribuit, quarum 1. de origine, auctoritate & præeminentia, ſede, incremento, progreſſu, ſtabilitate & ordinatione Judicii Cameralis: 2. de ſuppeditatione Sumtuum, Immunitate, Privilegiis, & Viſitatione Cameræ Imperialis: 3. de diviſione Juris Cameralis, & quidem de Perſonis Cameralibus, Judice ſcilicet & Aſſeſſoribus, eorumque officiis tam in genere, quàm in ſpecie, tum in Judicio tum in Cancellaria: 4. de Fiſci & aliis Procuratoribus & Advocatis Judicii Cameræ Imperialis: 5. de Præfecto Cancellariæ, Protonotariis, Notariis, Lectoribus, Secretariis, Ingroſſiſtis, Copiſtis, Magiſtro Tabellariorum, item de Nunciis eorumque ac Notariorum executionibus, Quæſtore, Famulo Cancellariæ, Pedellis & reliquo jure Perſonarum Cameralium: 6. de Jurisdictione Cameræ in prima Inſtantia ratione Perſonarum immediatarum earumque Auſtrægis: 7. de Feudis Regalibus & Pace Publica Profana: 8. de Pace Religionis: 9. de Banno Imperiali agunt. Sequi haud dubie debebant plures Diſſertationes, quibus integrum Jus Camerale abſolveretur, verum partim fatalis belli tricennalis ignibus, partim acerbis Auctoris fatis, (*m*)

(*m*) Refert hæc fata & reliqua ad ejus vitam ſpectantia ipſe Oſtermannus in libro cui titulus: *Biſida clavis & avis, latipenna* in

quæ cum paulo poſt premere cœperunt, interceptæ. Congeſſit Auctor cuncta, quæ ex Legibus & aliunde colligi poterant, apte diviſit, non male judicavit, ſed à rebus in Camera agendis, & Hiſtoria Juris Cameralis alienus fuiſſe videtur; interim diligentia ejus omni encomio digna, & ſi Vito pergere datum eſſet, habuiſſemus, quem cunctis antiquioribus præferre potuiſſemus. Ab hoc ad *Petri Terminei Proceſſum Juris ſcripti & conſuetudinis perGermaniam etiam hoc tempore inCamera Imperiali uſitatum*, ſtudio *M. Abrahami Saurii*, (*n*) Coloniæ Agrippinæ 1597. 8vo. editum deflecto, quem laudare mihi neutiquam licet. Nihil enim continet, quod ad Proceſſum Cameralem faciat. Niſi quod in fine à pagina 234. uſque 268. celebris Juriſconſulti *Joan. Oldendorpii Progymnaſmata Fori, de temporibus Judiciorum, quæ vocant Terminos*, ex verſione germanica *Dris. Knauſtii*, ſub titulo: Hand-Büchlein von Cammer-Gerichts *Terminen* und *Proceſſen*, annectantur, qui Termini in veteri Ordinatione ſtatuti, cum Receſſui Imperii Noviſſimo diſplicuerint, & abro-

in avibus aquila, Viennæ 1664. 4to. de Scriptis itidem illic differit ac in toto libello id agit, ut Pacem, niſi catholicæ parti ſumme proficua ſit, diſſuadeat.

(*n*) *Saurius* hic, tum *Faſciculis* ſuis *Judiciarii Ordinis* ſingularibus, quibus multas Statuum & Civitatum Ordinationes alias perituras, conſervavit, tum aliis ſcriptis, nonnullum applauſum meruit, homo non indoctus, ſed elegantioribus literis non ſatis imbutus.

abrogati ſint, liber titulo lectores fallens, plane ne minimi quidem uſus cenſendus eſt.

Friderici Fabricii Corpus Juris Cameralis, continens Sacr. Roman. Imper. Conſtitutiones, Ordinationes, Decreta, Viſitationes &c. Deckherri noſtri cenſuram ſubiit *dict. diſſertat. cap. 9.* ubi ſimul monet, ſe *Joannis Forſteri* Proceſſum Cameralem non vidiſſe, adeoque nec de eo judicium ferre poſſe. Mihi autem cum utriusque libri copia contigerit, indicandum duxi, ultimum hoc titulo ſuperbire: *Proceſſus Judiciarius Cameralis, juxta omnes & ſingulas Sac. Rom. Imper. Conſtitutiones, Ordinationes, Vota, & ſummorum Germaniæ Tribunalium ac Statutorum uſum & conſuetudinem*, Mülhuſii Tyrigetarum, typis Martini Spieſii, ſumtibus Joan. Jacobi Porſii, Bibliopolæ, Francof. in 4to. Neque vero aliud quid hic deprehendes, quam purum putum Fabricium, ne ſyllaba quidem in opere adjecta aut demta, ut adeo judicare facile ſit, emtorum faſtidio permotum Bibliopolam novo titulo & Auctore præſcripto extrudere ſtuduiſſe flocci penſum libellum.

Ad *Syſtematicos*, qui poſt Receſſum Imperii Noviſſimum ſcripſerunt, dum accedo primo loco mihi memoranda eſt *Joan. Richardi Malcomeſii Tractatio methodica de illuſtri foro Spirenſi*, reſpondente Cornelio Bertramo Rademacher, Gieſſæ 1666. emiſſa. Auctor cum Oſtermanno ambulat, & ubi hic ſubſiſtit, nil eſt quod ab illo expectes. Ad hæc judicio deſtitui-

tur, quod vel titulus *fori Spirenſis* indicare videtur, quem Auguſtiſſimo Cameræ Imperialis Dicaſterio non ſine abſurditatis nota tribuere voluit.

Joachimi Chriſtiani Coehii Praxis Fori Germanici, ad Ordinationem Tribunalis Wiſmarienſis & Cameralem ſimul directa, prodiit Lipſiæ 1685. 4to. Auctor qui Aſſeſſorem primo loco dicti Judicii egit, & non minimæ eruditionis magnique judicii fuit, non tantum Ordinationem ſummi Tribunalis Wiſmarienſis, quam Illuſtri Jurisconſulto Mevio magnam partem debemus, illuſtrat, ſed etiam in parte I. operis ſui parti ſecundæ Ordinationis Cameralis, & parte quarta, parti tertiæ Ordinationis Cameralis ubilibet ſimul lumen infert.

Notiſſimus atque pleniſſimus Syſtematicorum eſt *Jacobi Blumii Proceſſus Cameralis*, cujus methodus non omnino culpanda videtur. Acris in eum eſt cenſura Deckherri *in diſſertat. de cultu Juris Camer. cap. X.* & negari nequit, jure hunc cenſorem egiſſe. Niſi enim quis *Deckherri* noſtri *Vindicias pro Veritate & Juſtitia Rei Jurisque Cameralis* illi addat, ſolidam Juris Cameralis notitiam haud aſſequetur. Id ſane optandum, & paulo planius ſcribere Deckherrum, & non odio aut invidia ductum interdum nullius pretii ſtricturas inſerere ad hæc librum uſque ad finem continuare voluiſſe, cum ultra Titulum XXX. non procedat, reliqua vero Lectoris judicio relinquat. Neque huic defectui vel aliqua in re medelam præbuit *Joan.*

Jaco-

Jacobus de Rampach, Archi-Epiſcopi Salisburgenſis Conſiliarius Aulicus, *in Palæſtra Sac. Rom. Germ. Imperii Archi-Tribunalium*, qua integer Proceſſus Cameræ Imperialis &c. abſolvitur, Viennæ 1726. fol. (*o*) Notas in Blumium vel Commentarium conſcribere propoſuerat, eumque ita formare, ut Judicii Imperialis Aulici procedendi modus ſimul exhibeatur. Abſolvit Titulos XXVII. ſemper textu Blumiano præmiſſo, Notis Commentariisque ſubnexis. Cum ipſe ſumtus faceret, nemo Bibliopolarum fuit, qui de Parte I. conqüereretur, ſed cum etiam ſecundam & tertiam partem extrudere alienis ſumtibus moliretur, Bibliopolæ operam ſuam negare cœperunt, unde reliquæ partes hactenus ſecutæ non ſunt. Neque id adeo magno Rei Cameralis & Proceſſus Judicii Aulici malo contigit; utut enim frons Partis primæ Commentationis, ſi verba ſequaris, *integrum Proceſſum Cameræ Imperialis ad amuſſim illius Ordinationis & Praxeos hodiernæ publicive ac privati Juris analogiam ſolide revocare*, hujusque cum Judicio Imperiali Aulico conſonantias differentias ubivis oſtendere, promittat; nihil tamen, quod res poſcebat, præſtitum, potius horum loco inanes & prolixæ digreſſiones inſertæ, quas nemo certe in tali libro quæret. Ex. gr. ſub titulo de Nunciorum Magiſtro cuncta, quæ de poſtis dici poſſunt, corradit;

(*o*) Cenſuram libri ampliorem habes in celeberrimi Moſeri *Bibliotheca Juris Publ. part. 1. num. 1.*

radit; ſub titulo de Fiſcali Cæſareo Jura Domanii Imperii, & quo pacto id reſtitui, ac alienata recuperari queant, expendit, cujus generis alia plura, nec Proceſſui Camerali, nec ordini rerum in Judicio Aulico agendarum ſatis convenientia, ubivis occurrunt. Qui vero *Rampachium* ſecutus eſt, *Joan. Chriſtianus Bocken*, J. U. L. & Sereniſſimo Principi Salmenſi quondam à Conſiliis Aulicis, in *Lectione Blumiana Juris Cameralis, ſive Notis perpetuis ad Jacobi Blumii Proceſſum Cameralem*, Colon. 1728. in 4to. Equidem nonnullas quovis pretio dignas obſervationes attulit, & totum opus Blumianum, omiſſo textu, à capite ad calcem inſtruxit; ſed quilibet primo obtutu agnoſcet, non cohærere principia, & opus ex variorum Cameræ Imperialis Procuratorum Notaminibus compilatum fuiſſe, ut ſtylum, modum tractandi, defectum propriæ ipſius experientiæ & alia taceam. Hinc vero Juris Cameralis ſtudioſus vix ac ne vix quidem inde conſequetur, ut Jus Camerale diſtincte percipiat, imo potius confuſione Bockeniana obruetur.

Hoc autem loco minime prætereunda eſt *Franciſci Friderici* L. B. & Nobilis Domini *ab Andler*, Sac. Cæſar. Majeſt. quondam Conſiliarii Aulici, *Jurisprudentia qua publica qua privata*. Scio Juri Camerali Auctorem illuſtrem proprie opus ſuum non dicaſſe, multæ tamen hujus materiæ ſunt, quas ille egregie illuſtravit. *Lib. I. Tit. V. Part. VII.* de Camera Imperii

ex

ex profeſſo agit. *Lib. II.* de Tutela & cura, de Judiciis, de cauſa Mandati, de Libello, de Diffidationibus, de Pace Publica, & Re judicata Tractationes inſeruit, cuilibet in Jure Camerali verſanti, inſignem uſum præſtituras. Sed comparanda omnino eſt Editio Anni 1737. Francofurtenſis in folio, cum prima in 4to. emiſſa in multis parcior ſit, ſecunda vero & Indice careat, & Supplementa debito loco non inſeruerit, quibus defectibus nova Editio, præter alia plura ornamenta non premitur. Acceſſit eidem Viri Juriſconſultiſſimi Henrici Chriſtiani Senckenbergii, Conſiliarii Regiminis & Profeſſoris Haſſiaci celeberrimi Præfatio. (*p*)

Noſtro quo vivimus, Seculo, *Joannes Gröningius*, J. U. D. *nova inſtituta practica* 1702. in 8vo. Hamburgi publici juris fecit, cui opuſculo harmoniam ſummi Regii Tribunalis Wiſmarienſis cum Judicio Aulico & Camerali junxit, qua trium horum Judiciorum naturam, Jurisdictionem fundandi modum, procedendi ordinem, modernumque ſtylum delineare conatur. Sed nimia brevitate laborant ejus conatus; ad hæc erroribus adeo ſunt obnoxii, ut Juris Cameralis cultori non multum commodi inde ſperare liceat.

*** ***

Con-

(*p*) Ignorare ſe dixit Senckenbergius noſter in hac Præfatione locum, quo Andlerus progenitus; quapropter gratum fore rem litterariam amantibus judicavi, ſi ex Schemate Genealogico B. Domini Aſſeſſoris de Plönnies hic notarem, natum fuiſſe Andlerum Spiræ Patre Iſaaco Andlero, J. U. D. Advocato & Procuratore Cameræ Imperialis.

Conradus Friedlieb de Friedensberg, Sac. Reg. Majeſt. Suecicæ Juſtitiæ Conſiliarius & Anteceſſor in Academia Gryphisvvaldenſi publici juris fecit An. 1709. *Practicam forenſem compendiariam civilem ad Sac. Rom. Imper. Cameram & Judicium Aulicum Cæſar. paſſim, potiſſimum vero Sac. Reg. Majeſt. Suecica Judicia in Provinciis Germaniæ, tum Judicia Megapolenſia directam*, in fol. Fingit titulus ſubſidia ad Jus Camerale, quæ in toto libro deprehendere non datur: & licet faſciculus formularum ſpiſſum volumen expleat, ultra quinas vel ſenas tamen ad Jus Camerale facientes in eo non deprehendes.

Ita vero ſenſim ſenſimque ad *Auctoris* noſtri *Commentationem Syſtematicam de Jure Camerali* deferor. Hæc Anno 1714. ſub titulo: *Juris Cameralis Delineationis brevis ac perſpicuæ* in 4to. primum edita. Adjungebantur (1.) Gravamina Statuum 1556. & 1557. in Comitiis exhibita, cum Reſolutionibus Judicii Cameralis. (2.) Literæ Patentes Imperatoris ad Judicia Leodienſia. (3.) Deſignatio variarum Rubricarum Citationis & Mandati in Camera uſitatarum. Quia vero opus ſingulari applauſu exceptum, Auctor illud tam in ipſo contextu quam Appendicibus auxit, atque 1719. titulo *Commentationis Syſtematicæ de Jure Camerali* præſcripto prodire juſſit. Diſtractis autem vix biennio elapſo omnibus exemplaribus, 1722. repeti debuit impreſſio, cui editioni cum fatale incendium Francofurtenſe admodum nocuiſſet, quarta prodiit 1730.

& jam

& jam quintum typothetarum curas ſentit. Commendatione vero laudatiſſimi operis me ſuperſedere poſſe, omnes facillime judicabunt, qui meminerint, neminem fuiſſe, qui quod inter mortales rariſſimum eſt, de hoc labore vel publice vel privatim non honorifice ſentiret.

Joannes Baptiſta Obriſt, J. U. D. Advocatus quondam & Procurator Celſiſſimi Judicii Cameralis, jam Profeſſor Juris Friburgi in Brisgoia Anno 1725. *Breviculum Theoretico-Practicum Proceſſus Cameræ Imperialis* emiſit in 8vo. in quo ordinem Breviculi Praxis Imperialis Aulicæ ſequi inſtituit. Non male equidem pro ratione inſtituti formulas Supplicationum non faſtidiendas, aliorum quamvis induſtriæ debitas, addidit; verum in transferendis Imperii Legibus ſatis infeliciter verſatus, & ipſius methodus, noſtro foro inepte applicata, ſæpe effecit, ut plures titulos verbis: hic titulus ceſſat in Camera: abſolveret; quæ vero cum fructu opuſculo illata, ex aliis, præſertim B. Dni. de Ludolf opere, deſcripta ſunt.

Uti vero omnes de Proceſſu Judicii Aulici agentes, Cameralium rerum meminiſſe debuerunt, ita inprimis Vir Illuſtris *Joan. Jacobus Moſerus de Filseck & Weylerberg*, in der Einleitung zu dem Reichs-Hof-Raths-*Proceſs*, multa inſeruit quæ ad Jus Camerale illuſtrandum apprime faciunt; unde doctrinæ Praxeos Cameralis cupidus, hoc nomine ad laudati Auctoris egregium & practice ſcriptum opus, cujus jam IV. Partes prodiere, omnino ablegandus eſt.

D. Joannes Fridericus Seyffart, Practicus & Doctor legens in Academia Fridericiana celebris Anno 1738. in 4to. edidit: Einen teutſchen Reichs-*Proceſs*, wie er bey dem Kayſerlichen Reichs-Hof-Rath / dem Cammer-Gericht zu Wetzlar / und anderswo gebräuchlich iſt. Neque hic Vir debita ſua fraudandus eſt laude, ideo in eum jure conferenda, quia Ordinationes Proceſſuum Germaniæ ſumma cura contulit, differentias notavit, & plurima in Proceſſu Saxonico & Magdeburgico uſum habitura ubivis inſperſit; Si quis vero Praxin Cameralem ex eo addiſcere velit, ex *dictis lib. 1. cap. 2. §. 16. & 18. cap. 4. §. 1. & 2. cap. 10. §. 2. cap. 21. §. 2. cap. 31. §. 3.* & *lib. 2. cap. 2. §. 2.* facile deprehendet, Auctorem harum rerum non ſatis gnarum fuiſſe.

Jam vero ad eos decurrit oratio noſtra, qui Jus Camerale *Obſervationibus* aut aliis Scriptis, Syſtematicam diſpoſitionem non ſapientibus, illuſtrare ſtuduerunt vel ſaltim conati ſunt. Primus horum jure ſuo eſt eritque *Andreas Gailius*, Aſſeſſor ſupremi Judicii Cameralis, & poſtmodum Conſiliarius Aulicus, in *Obſervationum Cameralium* collectione. Multos hic ob ſummum in re judiciaria uſum, habuit Commentatores, *Greveum* inprimis, quem jam Deckherrus prædicavit. *Tobias* autem *Loncinus*, J. U. L. & Practicus Hamburgenſis, Gailii Obſervationes, cum Tractatibus de Pace Publica, Pignorationibus & Arreſtis in germanicam linguam transtulit & Anno 1601. fol. emiſit. Cauſam verſionis ipſe in Præfatione ſua his verbis proponit:

Wei-

Weilen die *Opera Gailii* gar herrliche Bücher ſeyen/ habe er dem Teutſchen Vatterland zum Beſten ſolche in die Teutſche Sprache bringen/ und damit der *Juſtitiæ* Vortheil leiſten/ auch das von GOtt ihm anvertraute *Talent* anbringen wollen/ . . damit auch andere der Lateiniſchen Sprach unkundige ſolche verſtehen/ und nach deren Inhalt das Böſe laſſen/ und das Gute vollbringen können. Sed ſuperſedere potuiſſet hoc labore Vir pius ac ſolers; neque enim quisquam regulas recte vivendi ex Gailio haurire animum induxerit, ſed potius ſubſidia ſolidioris Jurisprudentiæ Cameralis ex eo haurire JCtorum labor fuit. Ut taceam eos, qui latina non callent, obſcuram ejus verſionem non facile capere poſſe. Eodem fere tempore *Henricus Andreas Cranius*, Reſpondente *Carolo Förſtero*, *Problematum Cameralium*, ſive *Controverſiarum in ſummo Imperii Tribunali opinionum*, ad clariſſimi Viri, *Andreæ Gailii* Obſervationes Camerales accommodatarum, & in utramque partem ſuis fundamentis excuſſarum, Diſputationem primam Helmſtadii 1601. in 4to. prodire juſſit, quam an plures ſecutæ, ego quidem ignoro. Obſervatio prima hic enodatur, & non male, meo quidem judicio, per Rationes dubitandi & decidendi. *Bigam* etiam *Diſſertationum* in Gailium *Gerardus van Stökken*, celebris Profeſſor Argentoratenſis, edidit. Recenſet præterea Deckherrus *Everardum Fabricium*, qui Notas in Gailium, ſub titulo: *Gailii enucleati* edidit; huic addendus *Joannes Wernerus Gericken*, Pei-

nenſis Civitatis Secretarius, qui hunc libellum auctiorem reddere conatus eſt, nil tamen ejus Additiones, niſi allegata Mevii, Brunnemanni, Strykii, Thomaſii, aliorumve præſtant.

Qui vero 1713. *Annotationes, Stricturas & Vindicias* ad Gailii Obſervationes dedit, *Carolus Otto Thyllius*, rectius opera ſua plane abſtinuiſſet, cum ipſe in Notatis, ob rei Cameralis imperitiam, & digreſſiones ex Jure Civili longe quæſitas, ſtricturis potius notandus ſit.

Adriani Gylmanni Deciſionum ſive Rerum in Camera Imperiali judicatarum Libri duo, Francofurt. 1602. in fol. prodierunt. Plane novas & hactenus non viſas Deciſiones forenſes frons libri promittit, ex Gailii & Meichſneri lucubrationibus collectas. Multæ ſingulares, & nonnullæ illuſtres controverſiæ in his Deciſionibus occurrunt, quæ neque in Meichſneri quatuor Tomis Deciſionum, neque in Gylmanni V. Tomis Symphorematum continentur, adeoque nobis Liber non illaudatus abire poteſt.

Deckherri Monumenta Lectionis Cameralis antiqua ſecunda vice Wetzlariæ 1720. in 4to. prodierunt: propinant autem 1.) Caſpari & Werneri Kochiorum, Joachimi Mynſingeri Aſſeſſorum, Annotationes ad Ordinat. Camer. de Annis 1548. & 1555. 2.) Offenbachii Commentationem de Reviſione Actorum. 3.) Philippi Tennagelii Aſſeſſoris quondam Cameræ Imperialis librum de decernendis Proceſſibus. 4.) Obſervationes quas vocant, Ante-Marillianas, ut & Centuriam

Obſer-

Obſervationum Cameralium, olim apud Julianum Magenhorſt editam. Ultimo loco notata Scripta jam antea emiſſa erant, ſed reliqua Deckherrus Manuſcriptis, Spirenſi incendio ereptis debuit, accurateque recenſita Obſervationibus auxit egregiis. Mira in his ſtyli facilitas, judicium acre, Annotationes tam ad Auctores quam ad ipſam Ordinationem Cameralem directæ, neque in trivio obviæ, cum à Viro profectæ ſint, qui maximum ævi ſpatium in foro conſumſerat, præcipuamque ſolidæ ſuæ eruditionis partem cultui Juris Cameralis dicaverat. Inſperguntur denique præjudicia apte quadrantia & recentiora, quibus tuto niti liceat. Unde cuncta quæ Deckherro alias quoad ſtyli obſcuritatem objici conſuevere, hic ceſſant, nec niſi laude digna reſtant. Fuerunt Deckherro, præter jam memorata, & alia, *cap. VIII. pag. m. 41. diſſertat. de cultu Juris Cameralis* recenſita *MSSta*, quibus mihi ex ejus Bibliotheca potiri contigit, & quæ magnam in re Camerali producere poſſent utilitatem, ſi à Viro, Deckherro judicio, eruditione & induſtria pari ederentur, Commentariisque ornarentur.

Jam laudati Deckherri *Concordia ſupremorum Sac. Rom. Imper. Tribunalium*, ſive *Annotationes in Uffenbachium de Judicio Imperiali Aulico* hic minime tacendæ ſunt, præſertim cum ab Uffenbachio nonnunquam præter veritatem traditas differentias inter Proceſſum Cameralem & Judicii Aulici ſolide confutaverit, eaque occaſione haud vulgaria obſervata ad Jus Camerale expoſuerit. *Quin-*

Quinquertium Camerale occaſione Viſitationis noviſſimæ Anno 1705. conſcriptum ac ἀνονύμως editum, Auctorem agnoſcit Virum ſummum *Philippum Helfricum Krebſium*, Aſſeſſorem à Circulo Inferiori Saxonico præſentatum, in quo, licet titulus quinque quæſtionum expoſitionem tantum promittat, integrum tamen fere Jus Publicum Camerale traditur.

Henrici Güntheri Thulemarii Relationum, Deciſionum ac Votorum ab Auguſtiſſimi ac Supremi Cameræ Imperialis Judicii Dominis Aſſeſſoribus & Aſſeſſoratus Candidatis elaboratorum Opus, 1727. in 4to. Wetzlariæ ſecunda vice emiſſum eſt, atque continet Relationes ſelectas, tum propter gravitatem materiarum, tum propter ſolidam elaborationem, varias Obſervationes forenſes contextui intermiſcentem; adeoque Juris Cameralis cultori inſignem uſum præſtat.

Joan. Deckherrus Librum ſingularem Relationum, Votorum & Deciſionum Auguſtiſſimi Cameræ Imperialis Judicii 1681. in 4to. edidit, Wetzlariæ 1724. recuſum. Vel nomine tantum Deckherri prolato quilibet perſuaſus erit, eum non ſine judicio in deligendo proceſſiſſe, & egregia quæque hic præſtitiſſe.

Joannis Friderici Hofmanni, J. U. D. Advocati quondam & Procuratoris Cameræ cura & calamo prodiit *Praxis Juris & Proceſſus Cameralis noviſſima*, ſecunda vice 1721. in 4to. Auctor cuilibet titulo theoreticam Tractationem materiarum ſub eo occurrentium præmiſit, è Rodingio ut plurimum excerptam, vid.

Deck-

Deckher. *Concord. ſuprem. Tribunal. cap. X. ſect. 2. ſubſect. 2. num. 30.* hanc excipiunt Formulæ Supplicationum, interdum etiam ulteriorum ſcriptorum, in Camera exhibitorum, cum Formulis Proceſſuum quorumcunque, prout illi in Cancellaria Camerali expediri ſolent. Uſum harum Formularum, intuitu exterorum Proceſſui Cameræ non ſemper incumbentium, nec non ſtudioſorum Praxeos Cameralis noverunt omnes,elioresque æſtimandæ ſunt Blumianis exemplis, quoniam his recentiores ſunt, ſtylumque hodienum magis ſapiunt.

Ludolfianæ Obſervationes jam à me eſſent adductæ, niſi animus fuiſſet, omnia *B. Viri* Scripta, quæ Syſtema Juris Cameralis non conſtituunt, una ſerie recenſere.

Præmitto reliquis ejus opus, *Colloquia Familiaria Modeſtini & Pomponii de Statu Cameralis Judicii in Imperio Supremi, ad Ordinat. Camer. part. 1. Titulos potiores;* inſcriptum. Nemo ante hunc Virum Illuſtrem eodem modo in Ordinationis Cameralis Partem primam prolixe fuerat commentatus, neque uberius à materia & reliquis ſubſidiis Scriptores hic ornantibus fuerat inſtructus. Quo præmiſſo facile quilibet mecum conſentiet, nullum Juris Cameralis cultorem eodem hoc Libro carere poſſe.

Idem *Ideam Philoſophiæ ſimulatæ non veræ in Scientia Juris & Fori,* 1735. edidit in 4to. cui antehac *Franckenbergii Schlendriani celebris Practicorum Magiſtri* titulum præſcripſerat; Hic quidem libellus illorum uſui inprimis dicatus fuit, qui cauſas in Camerali

Judicio agunt; loquuntur tamen exterorum quoque Eruditorum teſtimonia, illum & horum promeruiſſe calculum, & alibi cauſarum ſatis intentis magnam utilitatem præbere.

Ejusdem diligentiæ debemus den Jüngern Reichs-Abſchied zu Regenſpurg *1654.* in kurtzen jedoch deutlichen *Summarien* auf eine neue und nützliche Arth vorgeſtellet/ mit Beyfügung/ was durch den jüngſten *Viſitations*-Abſchied *de Anno 1713.* und des Cammer-Gerichts Gemeine Beſcheide/ des *Proceſs* halben/ in Gefolg des Reichs-Abſchieds ferner verordnet/ Franckfurth 1720. in 4to. quem laborem inſignis eſſe utilitatis quivis vel ex inſcriptione ſtatim agnoſcet.

Ornavit idem Auctor den kurtzen jedoch gründlichen Unterricht/ wie die *Proceſſe* an beyden höchſten Reichs-Gerichten wohl ein- und außzuführen/ ſuis Annotationibus 1720. quarum inſignem & quotidianum uſum nemo hactenus non agnovit.

Georgii Melchioris de Ludolf Hiſtoria Suſtentationis Judicii Supremi Cameræ Imperialis Francof. 1721. in 4to. prodiit. In hac non tantum, quo pacto Cameræ Suſtentationi proſpectum, ſed & multa alia ad Hiſtoriam Celſiſſimi hujus Judicii pertinentia deprehenduntur. Id unice dolendum, in antiquioribus non ſatis ex Archivis inſtrui voluiſſe aut potuiſſe Virum eruditum, in quo ſi nihil deficeret, ampliora ad Hiſtoriam conditi Judicii ex eo diſcere liceret; adeoque Hiſtoriam integram dicti Judicii ſi quis exinde ſperet, is ſane admodum

dum erroneam, & Auctoris inſtituto contrariam ſpem animo concepit.

Neque minus B. Dno. de Ludolf debetur *Rerum in Auguſtiſſimo Judicio Camerali deciſarum Collectio nova*, continens Sententias potiores Judicii Cameralis ab Anno 1588. uſque ad Annum 1688. quarum nulla neque in Blumii Chiliade, neque in Deckherri Periodo duodecennali reperitur, cum ſumma unicuique Sententiæ præfixa; necnon Indice duplici locupletiſſimo, & Præfatione, qua de præcedentibus Collectionibus earumque & præſentis uſu, necnon de ſtylo judiciario in concipiendis Sententiis Cameralibus recepto diſſeritur, Francof. 1715. in 4to. Nomen equidem Auctoris libro non additum, certo tamen certius eſt, non niſi Ludolfo eum deberi, ſiquidem ſæpiſſime verſaverimus Codicem manuſcriptum, ex quo deſumta fuit hæc collectio; neque de ejus utilitate quicquam addere neceſſarium duximus, cum Præfatio eidem præmiſſa ſatis eam demonſtratam dederit. Id tantum monendum, quæ poſt tempus, in titulo deſignatum, prodierunt Cameræ deciſa, aliis ſuis operibus, quæ jam ſequuntur, paſſim intuliſſe B. Virum. Sunt autem hæc *Symphorematum Conſultationum & Deciſionum Forenſium* Tomi tres, & *Obſervationum Forenſium* (q) Volumina IV. dederat prioribus B. Dnus. Aſſeſſor de Ludolf formam, quæ ab integris

*** **** 2 foliis

(q) conf. hic Illuſtris Domini de Meiern *Tractat* vom Sechſten Zinß-Thaler in *Append. pag.* 175. ex quo præſtantiam harum Obſervationum facile percipies.

ſoliis nomen ſortitur, his vero eam, quam in 4to. vocant. In his brevius procedit, nonnulla ex plenioribus Relationibus, ſine ulteriore nexu, decerpens, & amplius, ac in referendo id fieri poterat, per digreſſionem aut alio modo illuſtrans, adjectis ubilibet egregiis Documentis ac Monumentis fide dignis, quæ caſus ſorsve obtulerant. In illis integras Relationes Camerales, partim ſua, partim aliorum induſtria confectas lectorum oculis ſubſternit, & Appendicibus maximi momenti cuncta ornat. Non me præcone egent iſti Libri, præſertim ab eo ingenio, quale erat Ludolfianum, profecti. Mirabitur Lector caſuum delectum, gravitatem Deciſionum, ubertatem rationum & reliqua, quæ ſumma dici poſſunt.

Antequam hinc abeam, dicendum eſt aliquid, quod fere omiſiſſem, nimirum de *Rutgero Rulanto.* Mentionem ejus fecit, judiciumque de eo interpoſuit Deckherrus *Libro citato cap.9.* non autem forte cuncta ei viſa, quæ Rulanti nomen præ ſe ferunt. Obvenerunt mihi *Quæſtiones juxta modum in Camera inter referendum uſitatum reſolutæ, & præjudiciis munitæ, opera Rutgeri Rulanti* Hamburgi 1608. 8vo. ubi LXIII. Quæſtiones præjudiciis, quæ vocant, informantur. Egregium etiam aliud *opus Rulantinum* omitti non debebat, nimirum *Proceſſus Judiciarii ad mores noſtros ſtylumque Cameræ accommodati Pars II. continens exempla Cameralia, ex MSStis deſumta, & præceptis Ferrarii Montanei prima parte propoſitis, accommodata, ſtudio Rutgeri Rulanti*, Hamburgi 1608. in 4to.

Eo-

Eodem nimirum Anno eodemque in loco edebantur *Præcepta ad modum procedendi ſpectantia Joan. Ferrarii*, nunquam ſatis laudata, quibus Supplementa ſcribit Rulantus; ex ſtylo Jureque Camerali, in clariſſimum Ferrarium Commentator haud pœnitendus, & defuncto & lectoribus. Memoria dignum hoc opus, plerisque licet, qui hodie procedendi in foro modum illuſtrare ſatagunt, & inviſum & ignotum. Si extendiſſet ſuas curas Rulantus etiam ad Partem II. Proceſſus *Ferrarii*, quem *Progymnaſmata Forenſia* hic inſcripſit, quæque Hermannus Vultejus (magnum in re juridica nomen!) iterata editione Marburgi 1599. 4to. digna judicavit, haberemus ſane in totum Proceſſum Commentarium, multis hodierni temporis anteferendum. *Theſauro Fructuum & Intereſſe*, Hamburgi cura Rulanti 1608. 8vo. edito, cohæret *Decas Votorum Cameralium* circa Fructuum & Intereſſe materiam occupata. *Theſauro Juris Emphyteutici* noſter itidem *Decadem Votorum Cameralium* Hamburgi 1606. 8vo. ſubjunxit, ad hæc *Theſauro Juris Executivi* Francofurti 1624. fol. in lucem emiſſo, & noſtri nomen præferenti, *decem claſſes Relationum & Votorum Cameralium* acceſſerunt, ita ut Auctor ubivis Cameræ Judicatis ſua ornare ſtuduerit. Neque plura hic de Rulanto (*r*) affero, con-

(*r*) Pluribus de Rulanto egit Lerſner. *Chron. Francof. part. 2. pag. 236.* ubi & de Nobilitatis elogio in eum collato, necnon pluribus ad ejus vitam pertinentibus, quæ etiam ni fallor, Hamburgi ſeparatim prodiit.

jungo autem eum Ludolfo eo lubentius, quo magis ſcio, maximi eum feciſſe hunc Auctorem, & adeo manibus grave non futurum ſi duo ſidera Juris Cameralis ſe prope ſequantur.

Multa Obſervationum, Relationum, aliaque huc ſpectantia Volumina, nonnullorum privatorum ſcriniis tenentur, alia Bibliothecarum publicarum partem conſtituunt. Celeberrimus Gieſſenſium Anteceſſor, *Henricus Chriſtianus Senckenberg*, Vir in Jurisprudentiæ, præſertim Germanicæ decus natus, nuperrime quatuor ſpiſſorum Voluminum, Relationes Camerales anecdotas continentium, me ſpectatorem fecit. In *Catalogo Bibliothecæ Hofmannianæ Wittebergenſis* itidem plura reperiebantur, ut & in ſcriniis literariis *Polycarpi Leyſeri*, Helmſtadienſis Polyhiſtoris. Eſſet profecto è re communi, *Collectiones Meichſnerianas* aliasve inde ſuppleri; habuit enim Camera Imperialis ſemper Viros in omni ſcientia Juris exercitatiſſimos, partim ſcriptis, partim rebus agendis claros, & prudentia præditos ſingulari, unde quot fere paragraphi tot gemmæ themidos effulgent. Forte aliquis orietur, qui & in his utilitati communi ſuccurrat, & ſummorum Virorum adhuc viventium, aut noſtro ævo defunctorum labores, itidem publico, ad exemplum B. Ludolfi non invideat. In laudes tamen viventium non deſcendam, quibus communis orbis germanici conſenſus ſatis ad laudem, ſatis eſt ad Gloriam.

Præter Libros jam adductos, multæ etiam proſtant *Diſſertationes Academicæ*, præſertim recentiores, & Jus Camerale in genere, & quædam ejus capita ſingularia illuſtrantes. Dantur & alii Tractatus, de quibusdam capitibus tantum conſcripti. Sed ad hos uſque cenſus excurrere non ſolum ab inſtituto alienum, verum etiam ſuperfluum foret, quia Bibliopola ſolertiſſimus, Nicolaus Ludovicus Wincklerus, qui Privilegio Cæſareo ab Hæredibus Ludolfianis ſibi ceſſo, ſumtus in præſens Opus excudendum fecit, omnia & ſingula huc ſpectantia recenſere, hancque Cameralem Bibliothecam Scriptorum particularium, *Collectioni rariorum & meliorum id genus ſcriptorum*, quam typorum beneficio reſtituere decrevit, præfigere animum induxit. Comparebunt tum ſimul illi, qui de *Hiſtoria Juris Cameralis*, necnon methodo illud diſcendi docendique aliquid literis commiſerunt; quæ etiam ratio fuit,

quare

quare hic de ejuſmodi materiis nihil calamo committere voluerimus.

Separatim etiam *Deckherrus de Bibliotheca Exemplari capite XI. Tractationis ſuæ* egit, ſub quo nomine ego quidem ea tantum impreſſa venire cenſeo, quibus integra geſtorum ſcripta publico dati ſunt. Tales autem Libros poſt fata Deckherri prodiiſſe ego non memini, cum noſtro ævo brevitati magis ſtudere ſoleant partes. Si quis autem ingentem illam *Deductionum*, quas vocant, molem vel titulorum tenus colligere ſtudeat, quæ in ſingulis fere hodie cauſis coram Auguſtiſſimo Cameræ Judicio pendentibus editæ ſunt, ſane is multum chartæ & temporis eſſet conſumturus, cui tamen parcere jubent nundinæ jam adultæ, & negotia in Editorem incumbentia quotidiana. Ad hæc actum ferme ageret is, qui exemplarem hujusmodi Bibliothecam conſarcinare ſibi negotium faceret. *Lünigii* enim *Bibliotheca Deductionum* & varia ei ab aliis conſcribenda Supplementa, ſufficientem in hac re notitiam præbent. Quin cum plurimi horum libellorum Jura deducentium, non in Camerali Judicio producti, ſed vel Viennæ vel in Comitiis univerſalibus diſtributi, valde imperfecta foret Cameralis, ut ita loquar, noſtra Collectio, nullum habitura uſum, niſi ut diligentiæ ſit ſpecimen.

Fateor equidem, nonnullas haberi *Deductiones*, ubi *de Stylo Judiciario Cameræ* diſputatur, ſed harum ſpeciatim non meminit Deckherrus, & nos alio tempore, paucæ cum ſint, earum non immemores deprehendes. Jam vero feſtinanti Editori bene precare, cum is, TIBI optima & ſaluberrima quævis Votis ſuis adſcribat.

Dabam Wetzlariæ Prid. Idium Septembris

MDCCXLI.

Summa

Summa ſequentium Auctariorum:

I. *JUriſdictio Cameræ in Perſonas Camerales privativè competit.*
II. *Caſus L. unic. Cod. quando Imperat. inter Pupill.*
III. *An in Cauſa Civili conſors Eccleſiaſtici Ordinis trahat ad Forum Eccleſiaſticum reliquos.*
IV. *Modus annuorum Redituum apud Leodienſes ad normam Conſtitut. Imper. redactus.*
V. *Iniquitas Sententiæ à qua aperta ſuperat accuſationem deſertæ Appellationis.*
VI. *Ad ſummam Appellationis ordinariam computare licet uſuras cum ſorte, non item licet in ſumma Privilegii, expreſſa ſumma ſortis.*
VII. *Tollere jubetur Judex à quo gravamen ſuſpenſo interim Proceſſu Appellationis.*
VIII. *Non devolutoria ob ceſſans gravamen Appellationis.*
IX. *Recurſus ad Brachium ſeculare adverſus injurias Judicis Eccleſ.*
X. *De Privilegio Elect. Colonienſ. de non appellando.*
XI. *De Judicio Reviſorio Elect. Colonienſ.*
XII. *Monita quædam ad Notitiam Judiciorum Colonienſ. ſpectantia.*
XIII. *Interpretatio Privilegii Rudolphini Leodienſis ad Cæſar. Majeſt. remiſſa in puncto Votorum in Judicio Reviſorio reddendorum.*
XIV. *De valore floreni aurei ad monetam Leodienſem comparato.*
XV. *Diploma Friderici III. Imperat. quo Gerhardus Comes Saynenſis conſtituitur* zum Stadthalter bey dem Weſtphäliſchen Gericht / *Anno 1467.*
XVI. *De forma Proceſſus litigioſæ Poſſeſſionis.*
XVII. *Exemplum Laudi Cameralis in cauſa turbatæ Juriſdictionis admodum memorabile.*
XVIII. *Exemplum remiſſionis factæ ad Cameram ab Imperat. Carolo V.*
XIX. *Mora in obſervandis formalibus Proceſſus Auſtrægarum non debet nocere Succeſſori in Principatu.*
XX. *Tranſactio facta tollit Appellationem interpoſitam licet partes ab ea receſſerint.*
XXI. *Modus celebrandi Exequias poſt mortem Imperatoris vel Regis Romanorum.*

AUCTA-

AUCTARIA XXI.

I.

AD *pag.20. num.10.* In hoc caſu nequidem concurſui cum Judicio Imperiali Aulico erit locus, Andler. *Juriſprud. Publ. lib. 2. tit. 3. num. 32.*

II.

Ad pag. 24. Nuper admodum exortâ inter Perſonas Illuſtres, Auguſtanæ Confeſſionis & quidem ſatis potentes controverſiâ, & Tutore pupilli ad Cameram ſeſe convertente, præteritis Auſtrægis, cum cauſa ſpolii ſimplicis juxta Ordinationem Cameralem ad Proceſſum Mandati qualificata non exiſtimaretur, diſſentientibus votis Senatus, digna videbatur materia quæ totius Collegii votis tractaretur in theſi. Facto ſententiarum diverſarum ſcrutinio, deprehendebatur votorum paritas, & eſſe rem juxta Legem Cameralem *Concept. Ordinat. Camer. part. 2. tit. fin. §. 1.* expreſſam ad deciſionem Legislatoriam remittendam, quod etiam factum per *Decretum Conſilii Pleni 12. Julii 1721.* Obſervabitur itaque ipſo facto negantium ſententia, donec aliud Lege publica fuerit ordinatum.

III.

Ad pag. 45. num. 19. 20. Petebatur Anno 1720. Mandatum Caſſatorium & de revocando illicitos ad Judices Eccleſiaſticos recurſus in cauſa mere civili & profana. Ratione Perſonarum incidebat dubium; an unus conſortum Eccleſiaſtici Ordinis ad Eccleſiaſticum forum pertraheret reliquos Ordinis Politici, allegabatur Gail. *lib. 1. obſervat. 37.* Wieſtner. *Jur. Canon. tit. de For. compet. artic. 8.* Böhmer. *Jur. Eccleſiaſt. eod. tit. §. 50.* Eſpen. *Jur. Eccleſiaſt. part. 3. tit. 1. cap. 4. num. 11. 26. ſeqq.* Berlich. *part. 2.*

deciſ. 220. num. 4. Luca ad Gratian. *Diſceptat. cap. 641. num. 7. & 10.* ſed obtinuit majoribus votis decernendum eſſe Mandatum.

IV.

Ad pag. 98. ſeq. De Annuis reditibus vid. *Ordinat. Polit. Anno 1548. tit. 17. §. 8. Anno 1577. eod. tit.* Graviſſimam meminimus incidiſſe aliquando quæſtionem de modo annuorum redituum apud Leodienſes, ubi ſolitum eſt *creare reditus annuos* (ita loquuntur latinis verbis) ad rationes *Denarii* quandoque *Vigeſimi*, quandoque *Decimi Quinti*, olim etiam *Duodecimi.* Hæc proportio indicat numerum Annorum quo reditus exæquare poſſit ſortem ſcil. Annis viginti 5. pro 100. Annis quindecim 6⅔. pro 100. Annis duodecim 8⅓. pro 100. vide Mean. *Obſervat. 429.* Quærebatur itaque, an non obſtante allegata conſuetudine, & probata teſtimonio Meani dicto loco ad legitimum modum quincuncium eſſent univerſaliter reducendi annui reditus? Adducebantur pro admittenda conſuetudine ex Mev. *tractat.* von Wucherlichen *Contracten part. 1. cap. 6. §. 5. uſque ad fin. cap. 7. §. 4. ſeqq.* & *part. 4. deciſ. 208.* Lyncker. *deciſ. 458. & 1357.* & *in Diſceptat. Forenſ. reſolut. 266.* Klock. *volum. 2. conſil. 40. num. 138.* Gail. *lib. 2. obſervat. 8. num. 5.* & *obſervat. 9.* Græveus *lib. 2. concluſ. 7. conſiderat. 1. requiſit. 3.* & *concluſ. 8. conſiderat. 1.* Rulant. *de Commiſſar. part. 4. lib. 6. cap. 6. num. 24.* Hagen *de Uſuris tot. cap. 5. inprimis num. 57. & 67. ſeq.* Adferebatur in medium, quod præcedentia rerum judicatarum exempla referenda eſſent forte ad eum rigorem, qui ſub initium Seculi XVII. hæſitantes reddiderat Aſſeſſores, an quidquam uſurarum nomine adjudicare liceret, vid. Literas ad Comitia exaratas cum rationibus adjunctis apud Hagen *de Uſuris cap. 6. num. 46. & 233.* Producebantur exempla plerarumque Provinciarum Germaniæ, in quibus 6. pro 100. uſurarum nomine invaluerunt recenſente Hagen *cap. 7. num. 21. ſeqq.* quibus adde *Ordinat. Ducat. Magdeburg.* & ipſius *Auſtriæ conſuetudinem.* Vicit tamen in pleno Conſilio ſententia eorum qui ſequendam eſſe Legem publicam Imperii, Praxi Cameræ firmatam

matam exiſtimavere vid. Lauterbach. *Colleg. Pract. tit. de Uſuris* §. 24. Sententia itaque publicata 7. Octobr. 1720. ſequentis tenoris:

In cauſa Pauli Franciſci Grand Jean contra Comitem des Urſins Appellationis, viſis et ponderatis Actis, pronunciamus per Judices priorum Inſtantiarum male judicatum, bene ab ipſis appellatum Sententiasque eorum proinde, non attentis tam à Judicibus à quibus quam à parte appellata de prætenſa contraria Conſuetudine Leodienſi veluti Conſtitutionibus Imperii adverſante, obmotis, reformandas eſſe eatenus, ut empti per Appellatum ad rationem denarii decimi quinti annui reditus quicunque, nunc in ſumma combinata Mille Quadringentos Florenos conſtituentes, ad rationem denarii vigeſimi tam pro præterito quam pro futuro reducendi, eaque propter Appellanti liberum ſit, ſi reditum hunc redimere adhuc velit, id quod ultra denarium vigeſimum aliasvè indebite ſolutum eſt, prævia nova liquidatione absque uſuris tamen, de pretio debito detrahere. Quod ſi verò reluitio nondum fiat, Appellato incumbat vel dictum pretium pro ratione indebiti ſoluti ſtatim diminuere, vel illud in debitum Appellanti parata pecunia reſtituere. Prout hoc modo reformamus, decernimus & condemnamus: Expenſas in hoc Imperiali Judicio deſuper factas, ex cauſis nos moventibus compenſantes.

Statutum quondam Erneſti Principis Leodienſis Ducis Bavariæ de Anno 1592. cujus inſinuatio Cameræ Imperiali facta, acceptata 30. Martii 1609. in quo Statuto permiſſa major quantitas annuorum Redituum quam 5. pro centum, attentione dignum videbatur nemini, quia apud Leodienſes ad uſum non pervenit, neque vim Legis obtinuit totum illud ſyſtema Statuti Erneſtini, qua de re prolixe agit Mean. *Obſervat.* 542.

Diverſa plane ratio foret in caſu tali, quo aliquis Teſtamento ſuo legatum reliquiſſet v. gr. 300. floren. annui reditus data hæredi libertate redimendi reditum mediante decimo quinto denario; Hic enim non foret exceſſus ultra legitimum uſurarum modum, ſed hæres obligatur ut præſtet ſummam capitalem majorem quam ad rationem vigeſimi denarii. Id enim tantum in favorem hæredis ſtatuiſſe videtur teſtator, ut liceat ipſi liberare ſe

ab annua præſtatione reditus per ejus redemtionem. Quantitatem redemtionis determinare & hæredem onerare erat in arbitrió teſtatoris.

V.

Ad pag. 119. Dictum ibi, deſertionem non attendi ſi Sententiæ à qua eſſet evidens iniquitas. Confirmatur hæc Sententia per textum *Concept. Ordinat. Camer. part. 3. tit. 40. §. 2.* adde Klock. *Relat. 20. num. 8. 9.* Mynſing. *centur. 4. obſervat. 63.* Mev. *part. 4. deciſ. 115.*

VI.

Ad pag. 123. ſeqq. Accidit fortuito, ut in notata veteris cujusdam Aſſeſſoris jam defuncti inciderem, qui interfuerat conſilio 28. Junii 1670. & rationes concluſi, Protocollo Pleni non inſertas, annotaverat, ex quibus didici, actum fuiſſe tunc non de *Summa Ordinationis*, ſed unice de *Summa Privilegii*: Ergo extra Summam Privilegii cumulationem penſionum cum ſorte ad conſtituendam ſummam appellabilem admitti in Camera, exemplo 24. Novembr. 1685. in cauſa Meyers Erben contra Thiergarten / vid. Roding. locuplet. *lib. 1. tit. 20. §. 43. ſeqq.*

VII.

Ad pag. 136. ſeq. Pertinent huc *Decretorum Formulæ infrà Append. VI. ſub Num. 48. 152. 153. 158. & 159.*

Eandem viam placere Auguſtiſſimo Judicio Imperiali Aulico probat Decretum hic ſubjectum:

Lunæ 22. Martii 1717.

Von Pohlheim Freyherr Uxorio nomine contra den Gülich- und Bergiſchen Lehen-Anwald und die Geſchwieſterige von Uttenhoven / Appellationis, ſive Appellantiſcher Anwald Johann Jacob Schlöſſer / ſub præſentato 2. hujus introducendo Appellationem von einem den 13. Novembr. ergangenen und 3. Decembr. nuperi inſinuirten höchſt gravirenden Mandato. Supplicat humillimè pro clementiſſimè decernendis plenis Appellationis Proceſſibus & Reſcripto Inhibitorio an den Gülich- und

Ber-

Bergiſchen Geheimen Rath / appon. Num. 1. & ſub Lit. A. Inſtrumentum Appellationis, ſub B. verò Libellum Gravaminum in duplo.

Idem Schlöſſer ſub præſentato 9. ejusdem conquerendo de continuatione Gravaminum, ſupplicat humillimè pro clementiſſima maturatione Reſolutionis & delatione petitorum, appon. Lit. C. in duplo.

Decernuntur pleni Appellationis Proceſſus, ſed ſuſpenſa eorundem expeditione, reſcribatur dem Herrn Churfürſten zu Pfaltz cum incluſione Exhibiti, das bey angeführten Umſtänden gantz evidente Gravamen abzuthun / und cauſam ad Judicium competens, nemlich die Schöffen-Banck zu Waltnel zu remittiren / auch wie ſolches beſchehen / binnen zwey Monathen zu berichten / damit nicht nöthig ſeye / die Expeditionem deren erkannten Proceſſuum vollſtrecken zu laſſen.

Frantz Wilderich von Menßhengen.

Affine huic Obſervationi & memoratu dignum eſt Decretum in Camera Imperiali Anno 1719. 13. Februarii. Mandatum de tollendo Gravamen ex propria confeſſione injuſtum, inſtituendo legitime electum Senatorem & non amplius turbando in Jure notoriè competente Sine Clauſula, in cauſa der Kauff- und Gewandſchnitter-Gülte zu Nordhauſſen contra Burgermeiſter und Rath daſelbſt.

VIII.

Ad pag. 140. ſeq. in fin. lit. (a.) vid. *Colleg. Jurid. Argentorat. lib. 49. tit. 5. num. 3.*

Ubi ob ceſſans gravamen Appellationem non admitti traditur. Quidni ergo ſi admiſſa eſſet, deprehenſa poſtea in judiciali examine narratorum falſitate, non-Devolutoria pronunciari poſſet? Exemplum recentiſſimum ejusmodi Sententiæ hic addo:

Expeditum den *17. Julii 1720.*

In angemaſter Appellation der Erbgenahmen Hanſens in Actis benahmten armen Partheyen wider Dr. Tiels zu Cölln iſt erkannt / daß ſolche Sache durch fürgenommene Appellation wegen geſtändiger und liquider Schuld deter Appellanten, mithin offenbarer Unerheblichkeit derer Gravaminum, an dieſes Kayſerliche Cammer-Gericht nicht erwachſen / ſondern an Richtern voriger Inſtantz zu remittiren und weiſen ſeye / als wir ſie hiermit remittiren und weiſen; ſo viel jedoch die Appellation von der bey dem Vogteylichen Gericht in Cölln am 13. Februarii 1717. außgefallenen Urthel betrifft / bleibet Appellanten als armen Parthey / dafern ſie dabey zu acquieſciren nicht gemeynet / ſolche in Judicio immediatè ſuperiori einzuführen unbenommen / ſondern vorbehalten.

Remedio verò Reſtitutionis in integrum adverſus non-Devolutoriam locus non erit regulariter, vid. *dict. pag. 225. num. 55.*

IX.

Ad pag. 166. De recurſu ad Brachium ſeculare adverſus injurias Judicum Eccleſiaſticorum adde Gylman. *Symphorem. tom. III. in Præjudiciis. Rubr. Brachium ſeculare.* Anno 1688. 13. Julii decreta fuit Citatio ſuper Nullitatibus cum Inhibitione & Compulſorialibus in cauſa Matrimoniali ad inſtantiam Margarethen Lothin contra Bernhard Hoyer. Ita memini decretum non ita pridem Mandatum Sine Clauſula de non adigendo virginem honeſtam ad deforme matrimonium ineundum.

X.

Ad Appendicis V. pag. 129. quibus locis reſpondet *Catalogus Privilegiorum pag. 9. ſeq.*

Secutus ſum in Catalogo Privilegiorum Annotationes in Archivo Camerali exiſtentes, per Lectores ſive Archivarios factas, expetitam ſæpius copiam Privilegii Electoris Colonienſis de 24. Novembris 1653. ibi relatam unà cum Declaratione Electorali de 15. Maji 1653. fruſtra quæſivi. Tandem ab Amico communicatus

mihi

mihi fuit Extractus Chur-Cöllniſchen Land-Tags-Abſchieds zu Bonn den 15. Maji 1655. Tenoris ſequentis:

Was dann letztlich das Privilegium de non appellando belanget/ haben Ihro Churfürſtliche Durchläucht deſſen Renovation aus keinen andern Urſachen/ als um des gemeinen Beſten willen/ und ſonderlich/ daß die Schwächere von den Mächtigeren mit koſtbaren außländiſchen und unſterblichen Proceſſen nicht abgemattet oder außgemergelt/ und folgends ihres Rechtens verkürtzet werden mögen/ außgebracht/ ſehen auch nicht/ warum ſie ſich ſolches in der Güldenen Bull von Drey Hundert Jahren gegründeten Privilegii weniger als andere Churfürſten gebrauchen ſolten/ zu geſchweigen/ daß allhier im Ertz-Stifft die litigirende Partheyen drey/ vier/ und mehr Inſtantias gebrauchen/ und alſo ihre Befugnüß genugſam außführen können; Weilen dannoch die Löbliche Land-Stände die Ungleichheit mit andern Benachbarten/ da ſie mit denſelben in Rechts-Streit gerathen/ ſo beſchwehrlich halten; Als können Ihro Churfürſtliche Durchläucht geſchehen laſſen/ daß/ biß man ſiehet/ ob des Landes Nothdurfft und Nutzen ein anderes erfordern wird/ die Appellationes in Petitorio durchgehends (ſalvâ tamen ſummâ hactenus ſine interruptione obſervatâ) ihren ungehinderten Lauff behalten/ in Poſſeſſorio aber allerdings verbotten bleiben.

Addebatur, non aliam exiſtere Declarationem Electoris quam hanc, neque de ullo Privilegio recentiori de 24. Novembris 1653. conſtare, adeoque erratum eſſe in deſignatione ex Lectoriâ à me annotata. Declarationem enim illam Electoris erga Status Provinciales non eſſe de Anno 1653. ſed de Anno 1655. per Literas Electoris Cameræ notificatam. Sed hæc uſque dum certior contigerit informatio, ſuo loco relinquere adhuc volo.

XI.

Ad dict. pag. 129. De Reviſorio Judicio Bonnenſi in cauſis appellabilibus non fundato, notabile eſt decretum Anno 1700. 3. Aprilis Mandatum de caſſandis in Reviſorio Bonnenſi latis Decretis

cretis & Sententiis, inhibitorium & de manutenendo Sententiam 3. Aprilis 1700. latam Sine Clauſula in cauſa Erckleus contra Chur-Cöllniſchen Reviſions-Rath zu Bonn/ reproducirt 29. Novembris 1700. ulteriora Mandata decreta Anno 1701. & 1713. Simile exemplum in cauſa Mautels contra Bensleg/ ubi à decretis Proceſſibus in Reviſorio Civitatis Imperialis Colonienſis, Camera Imperialis Appellationem recepit 14. Novembris 1719.

XII.

Ad pag. 130. Nachdem über die in Tabella Privilegiorum befindliche Nachricht von denen Churfürſtlich-Cöllniſchen/ als des Heiligen Reichs Stadt Cölln am Rhein Gerichtern dem Auctori einige Erinnerungen zugeſchicket worden/ ſo ſind ſolche/ ohne jemanden zu præjudiciren/ hier beygeſetzet:

Ad dict. pag. 130. 1. Das Churfürſtlich-Weltliche oder Schöffen-Gericht habe Jurisdictionem fundatam in prima Inſtantia in civilibus tam realibus quàm perſonalibus in ſuo diſtrictu, weil die Flügel-Gerichter/ de quibus *pag. 132. §. 5.* auch ihren Diſtrictum, auch in ſolchen Jurisdictionem in prima Inſtantia fundatam hätten.

In Criminalibus geſtünde der Churfürſt dem Magiſtratui der Stadt Cölln ultra primam apprehenſionem keine weitere Inquiſition.

Von Uberantwortung des Delinquenten an die Thurn-Meiſtere/ wüſte man Churfürſtlicher Seite nichts; dann nach eingezogener Information de delicto commiſſo, geſchehe die Uberantwortung der Malefitz-Perſonen an den Churfürſtlichen Gräven/ nicht durch die Thurn-Meiſtere/ ſondern durch die Gewalt-Richtere unter offenem Himmel mit dieſen Formalibus: Daß die Perſon mit Schuld und Unſchuld überliefert werde/ um derſelben Recht/ und kein Unrecht wiederfahren zu laſſen.

Ad dict. pag. 130. in fin. Das Jus aggratiandi werde Churfürſtlicher Seits ſo wenig geſtanden als Jus puniendi.

Ad pag. 131. Die beyden Gerichter Arßbach und Niederich hätten in ihrem diſtrictu in Civilibus realibus, auſſerhalb/

daß

daß die über Erbſchafften / in ſelbigen Gerichten gelegen / vor zweyen hohen Gerichts-Schöffen errichtete Teſtamenta Rechts-gültig ſeyen / privativam Jurisdictionem; In perſonalibus aber in ſothanem ihrem Diſtrict concurrentem.

Ad pag. 132. Die allhier §. 5. benennte fünff Flügel-Gerichter ſeyen auſſerhalb des Eigelſteineriſchen Gerichts keine immediat Churfürſtliche Gerichte / ſondern es gehöre *Gereonis* und das Hacht-Gericht dem Ertz-Stifftiſchen Erb-Voigten / Weyerſtraß dem Abten zu St. Pantaleon, *Severini* dem Probſten des Stiffts ſelbigen Nahmens.

Ad dict. pag. 132. ſ. 2. Wann die Sachen in prima Inſtantia bey denen Weltlichen Gerichten angefangen / und per Appellationem an den Official zu Werle gediehen / ſo giengen ſie in ulteriori Inſtantia an das Churfürſtliche Weltliche Hof-Gericht / nicht aber an den Officialn zu Cölln.

Ad pag. 151. ad ſ. So viel aber die *Execution &c.* Der Churfürſtliche Gräve requirirte nicht Magiſtratum, ſondern nur die Städtiſche Gewalt-Meiſtere / und dieſe nicht ad exequendum, welches der Gräve vor ſich thäte / ſondern nur um die Gewalt-Diener herzugeben / allegando den Neben-Receſs mit Burgermeiſter und Rath de Anno 1672. *(de quo infrà.)*

Es wird ferner gemeldet / daß ſo offt von der Stadt Cölln ein Urthel außgeſprochen / und die Ertz-Stifftiſche Judicia pro Executione belanget würden / ſolche nicht geſtattet / vielmehr der gepflogene Proceſs, da es die Gelegenheit gibt / caſſiret werde / inmaſſen noch Anno 1703. in cauſa Liefering contra Mombur / und Anno 1710. in cauſa Hommelsheim contra Nöthen geſchehen ſey.

Alles dieſes hat der Auctor nur relativè und niemand zu præjudiciren hier anführen / die Sache ſelbſt aber an ſeinen Orth geſtellet ſeyn laſſen wollen. Das gewiſſeſte iſt / daß beſage des durch Kayſerliche Commiſſarios zwiſchen Jhro Churfürſtlichen Durchläucht und der Stadt Cölln errichteten Haupt- und Neben-Receſſus, vom 2. Januar. 1672. alle dieſe Jurisdictions-Strittigkeiten noch nicht außgemacht / ſondern bey dem Kay-

ſerlichen und Reichs Cammer ⸗ Gericht erörtert werden / in⸗ deſſen aber (wie die Worte lauten) beyde Theile quoad Jura & Juriſdictionalia inn ⸗ und auſſer der Stadt / in ſolchem Beſitz / Detention, Exercitio oder Uſurpation, in welchem ein ⸗ oder an⸗ derer Theil ſich dermalen befunden / continuiren und bleiben ſollen. Es iſt Anno 1653. von Chur ⸗ Cöllniſcher Seiten ein Manifeſt außgangen / warum Ihro Churfürſtliche Durchläucht zu Handhabung ihrer und ihres Ertz ⸗ Stiffts in dero Stadt Cölln von denen Römiſchen Königen und Kayſern zu Lehen tra⸗ gender und competirender Gerechtig ⸗ und Herrlichkeit / auf ge⸗ meldter Stadt Eingeſeſſenen zuſtändige Intraden, eine Prohibi- tion anzulegen genöthiget worden. Darauf von Seiten Bur⸗ germeiſtern und Rath der Stadt Cölln abgenöthigt ⸗ und wohl⸗ gegründeter Gegen ⸗ Bericht durch den Druck publiciret wor⸗ den. In welchen beyden Scriptis vieles de controverſiis Juris- dictionalibus zu leſen.

XIII.

Ad pag. 137. §. 11. Quærebatur circa Privilegium Leodienſe Rudolphinum, cujus tenor prolixior recenſetur *in Catalog. Privilegior. pag. 29. ſeq. Num. XI.* adde *ibid. in Append. pag. 139. §. 10.* An in Reviſorio Judicio Conſiliariis Cameræ Rationariæ una cum Reviſoribus Jus eſſet vota reddendi numeranda ad Concluſum per majora Sereniſſimi Electoris Colonienſis qua formandum. Epiſcopus & Princeps Leodienſis affirmativè quæſtionem deciderat 22. Octobris 1720. Re ad Cameram Imperialem delata. Decretum 29. Junii 1721. *Denegamus, ſed Appellanti quatenus à Cæſarea Majeſtate interpretationem Privilegii Rudolphini impetrare potuerit liberum relinquimus.* In cauſa Cheſaeuy contra Modave & Body, quâ conductores Telonii.

XIV.

Ad Catalog. Privilegior. in Append. pag. 144. ſeqq.

De valore floreni aurei Rhenenſis erga monetam Leodienſem.

Reſolutio Conſilii ordinarii Leodienſis nuper admodum data & ad Imperialem Cameram tranſmiſſa fuit quæ ſequitur:

Domi-

Domini Præſes & Senatores Conſilii Ordinarii.

INfrà ſcriptus debitò cum reſpectu ſupplicat Dominationes veſtras; quatenus ipſi ſuper tribus quæſtionibus ſequentibus ſuum recordium & declarationem dare non dedignentur, ſcilicet.

An quilibet florenus aureus Rheni in Privilegio Caroli Quinti Imperatoris de Anno 1521. 27. Julii non importet in moneta Leodienſi quinque florenos Brabantiæ? Et ſi Summa ſexcentorum florenorum aureorum in eodem Privilegio mentionatorum præcisè Summàm trium millium florenorum Brabantiæ non conficiat.

Si viderint obſervari aut obſervaverint, quod dictorum florenorum aureorum pretium aut valor minoris æſtimatus fuerit, quam quinque florenis Brabantiæ pro quolibet?

Si in bonis mobilibus & perſonalibus non requiratur ad appellandum ad ſuprema Imperii Tribunalia, quod debitum ſexcentos florenos aureos Rhenenſes, aut ſummam trium millium florenorum Brabantiæ attingat in bonis realibus & immobilibus ſummam ſex millium florenorum Brabantiæ, vel mille, ducentorum aureorum Rhenenſium, quod faciendo. *Erat ſignatum* Werck.

Reſolutio.

PRæſes & Senatores Conſilii ordinarii reſolvunt, quod quilibet florenus aureus Rhenenſis in Privilegio Caroli Quinti Imperatoris mentionatus, importet & valeat in moneta Leodienſi quinque florenos Brabantiæ, & conſequenter, quod ſexcenti floreni aurei Summam trium millium florenorum Brabanti conflent, quodque id nullam difficultatem patiatur, & quod ita conſtanter obſervaverint & obſervari curarint.

Inſuper reſolvunt, quod ad hoc, ut cauſa ad Tribunal ſeu Conſiſtorium Imperiale devoluta ſit, requiritur juxta idem Privilegium, quod debitum Summam ſexcentorum florenorum excedat, & ſi de aliquibus bonis realibus aut reditu immobilis Summæ debet excedere valorem mille ducentorum florenorum aureorum Rhenenſium, vel ſex millium florenorum Brabantiæ, monetæ Leodienſis ſecundùm tenorem dictorum Privilegiorum *Epitom. Con-*

 ſuetud.

ſuetud. cap. 16. artic. 6. Mean. *Obſervat. 506.* per tot collationatum. *A latere ſignatum*, Petrus Benis Junior, *authoritate Dominorum dicti Conſilii. Signatum* J. Jacobus Faſſin, *deinde locus* (✠) *Sigilli in hoſtia rubra impreſſi.*

Per tranſumptum ex Lingua Gallica in ſubſtantia conſonum.

(L. S. Notar.) Gerardus Arnoldus Martens, Sacr. Cæſar. Majeſt. Notarius & pro verſione linguarum Commiſſarius deputatus & juratus in fidem ſubſcripſ.

XV.

Ad Commentat. pag. 44. num. 18. in fine. adde Thomaſii *Diſputat. de vera Origine, Natura, Progreſſu & interitu Judiciorum Weſtphalicorum*, cujus *§. 29. & 32. lit. (b)* illuſtratur per Diploma ſequens Imperatoris Friderici de Anno 1467. Originale vidit, legit, & accuratè deſcribi curavit Auctor in Archivo Saynenſi. Sigillum Imperatoris appenſum eſt ex rubra cera, albæ ceræ impreſſum.

WIr Friederich von GOttes Gnaden Römiſcher Kayſer/ zu allen Zeiten Mehrer des Reichs/ zu Hungarn/ Dalmatien/ Croatien ꝛc. Kunig/ Hertzog zu Oeſterreich und zu Steyer ꝛc. Entbieten dem Edlen/ Unſerm und des Reichs lieben getreuen **Gerhardten Graven zu Sayn**/ ꝛc. Unſer Gnad und alles Gut. Edler lieber getreuer: Uns iſt angelangt/ wie ſich an den heimlichen Weſtphäliſchen Gerichten viel und mancherley Irrung und Unordnung begeben/ daß die zu Zeiten/ als ſich nach Rechtlicher Ordnung gebührt/ nit gehalten/ dadurch die Partheyen beſwehrt werden/ und deshalb ihren Zugang/ ſolch Unordnung und Beſwehrung zu fürkommen an denſelben Enden zu ſuchen nit wiſſen; Wann nu Uns/ als Römiſchem Kayſer/ darein zu ſehen und ſolchs zu fürkommen gebührt und zuſteht/ darum ſo empfehlen Wir dir von Römiſcher Kayſerlicher

licher Macht / geben dir auch hiemit gantzen vollen Gewalt / mit dieſem Brief ernſtlich gebiethend / daß du an Unſer Statt von Unſer und des Heiligen Reichs wegen / und als Unſer und des Heiligen Reichs Statthalter / biß auf Unſer ferner Geſchäfft und Wiederrufen darob ſeyeſt / ſchaffeſt / ordneſt / beſtelleſt und Auffſehen habeſt / damit die gemelten heimlichen Weſtphäliſchen Gericht in ihren Ordnungen und geſatzten Weßen gehalten und Niemand daran beſwehrt oder übergriffen werde / und ob Jemand wider Ordnung deſſelben Gerichts beſwehrt oder in ander unbillig Weg damit gehandelt und du deshalb angelangt würdeſt / alsdann nach deinem Gutbedüncken und Herkommen deſſelben Gerichts gemein Capitels-Tag an gewohntlich ziemlich Stett ſetzeſt und all und jeglich Stuhl-Herrn / Frey-Grefen / und Schöpfen / ſo ſich darzu zu erfordern gebühren / erforderſt / und ob einiger Parthey ſo Sachen halb dieſelben heimlichen Gericht berührend und ſich daran zu rechtfertigen gebührte / darzu zu verkunden nothdürfftig ſeyn würde / den auch verkündeſt / und alsdann dieſelben Sachen und Partheyen nach Ordnung und Satzung deſſelben Gerichts eigentlich und nach Nothdurfft verhöreſt / und als die erfinden werdeſt / ferner darinnen handelſt und thuſt / damit die Gerechtigkeit gefördert / und einig Parthey in unbillich Weg verſehrt / auch nit Noth ſeyn werde / Uns deßhalb in Klagweiſe anzulangen ; Doch daß Unſer Kayſerlich Oberkeit / Gerichts-Zwang / Geboth und Geſchäfft nit verſehrt noch beleidigt werde in einig Weiſe / dann Wir die hierinnen gantz außgeſchloſſen und geſundert haben wellen. Darnach wiſſe dich zu richten und thuſt auch daran Unſer ernſtlich Meynung und gut Gefallen. Geben zu der Neüenſtatt am Sechzehenden Tag des Monats Novembris, nach Chriſti Gebuhrte Vierzehen Hundert und im Sieben und Sechzigſten / Unſer Reiche des Römiſchen im Acht und Zwentzigſten / des Kayſerthums im Sechtzehenden / und des Hungriſchen im neunden Jahr.

Ad Mandatum proprium Domini Imperatoris.

Rudolfus Käyntzig.

XVI.

Ad Commentat. pag. 57. num. 14.

De forma Proceſſus litigioſæ Poſſeſſionis.

Non melius exprimi poteſt forma hujus Proceſſus quam per exemplum ex Anno 1590. quod caſu exiſtente adhuc ſequitur Judicium Camerale, & hic ſubjicimus:

WIr RUDOLFF der Andere von GOttes Gnaden / erwählter Römiſcher Kayſer / ꝛc. ꝛc. Entbiethen dem Hochgebohrnen **Johann Caſimirn / Pfaltzgraffen bey Rhein / Hertzog in Bayern** / als Vormündern und Chur-Pfältziſchen Adminiſtratorn, Unſerm lieben Oheim und Fürſten / auch den Ehrſamen / Unſern und des Reichs lieben Getreuen *N. N.* **Burgermeiſter und Rath der Stadt Speyer** / Unſere Gnad und alles Guts. Hochgebohrner lieber Oheim und Fürſt: auch Ehrſame liebe Getreue. Als **Ihr Burgermeiſter und Rath** Unſerm Kayſerlichen Cammer-Gericht ſupplicirend anbracht / wiewohl zu Recht und in des Heiligen Reichs vielfältigen Statuten, Ordnungen und Abſchieden heilſamlich und wohl verſehen / dazu bey ſchwehren Pœnen verbothen / daß niemand / was Würden / Standes oder Weſens der auch ſey / einen andern ſeines Innhabens / Gewehr / Poſſeſſion vel quaſi, de facto entſetzen / oder in einigerley Weiß beunruhigen / ſondern ein jeder / ſo Spruch und Forderung zu dem andern zu haben vermeynt / ſich des gebührlichen ordentlichen Rechtens gebrauchen / und deſſelben Außtrags alſo ſtracks ſättigen und begnügen laſſen ſoll; **Wiewohl auch in der Geſchicht wahr** / daß euer Territorium ſich nicht allein auf dem Rhein / ſo fern der in der Stadt Speyer diß- und jenſeit Rheins Gemarcken herfleußt / erſtrecke / ſondern auch jenſeit des Rheins gegen Loßheim und dem Bißthum Speyer / nach Außweiſung des Augenſcheins / mit der offenbaren Steinſetzung / über der Churfürſtlichen Pfaltz und dem Dhom-Stifft mit der Hokenheimer und Angelbach durchaus abgeſondert und unterſchieden / **auch Ihr** und eure Vorfahren angeregten Bezircks /

Ter-

Territorio und Gemarcken / zuſamt derſelben Gründen / Anwürffen / Alluvionibus und Pertinentzien mit der Ober- und Bottmäſigkeit / Geboth / Verboth / auch allen nießbarlichen Gerechtigkeiten / ſonderlich aber die daran gelegene Gründe / Währt / und nicht weniger die Bürgere ihre Wieſen und Güthere nach Nothdurfft zu bauen / mit dem Holtz und Weidenſatz und in andere Wege ihrer Gelegenheit nach zu beſſern / nutzen und nießen / und ihr eures Gefallens durch Gräben das Gewäſſer / ſo in Gieß-Zeiten und Rheins-Nöthen ſich des Ends übermäßig ſammle / deßgleichen von den Benachbarten dahin gerichtet / wiederum ab- und in den Rhein zu leiten / vor Zehen / Zwanzig / Dreyßig / Vierzig / Fünffzig / Sechszig / Hundert und mehr Jahren / dann ſich vieler Menſchen Gedencken erſtrecken mögen / in ruhiger Poſſeſſion vel quaſi geweſen / und außgeſcheiden / nachfolgender geklagten thätlichen Turbation, noch ſeyen / daß doch deſſen allen und inſonderheit ungeacht / ihr und eure Vorfahren den Mittel- und andere Gründ und Anwürff / dieſer und jenſeit Rheins / ohne einiges Pfaltzgrafen / Churfürſten / Contradiction und Intrag / über vielfältig verjährte Zeit ingehabt / genutzt und genoſſen / wie noch uff den heutigen Tag / im *Aprili* verſchienenen 89ten Jahrs etliche Churfürſtliche Pfaltz Amts-Diener euren Bürgern und Angehörigen an dero Güthern über Rhein / und vornemlich uff der Sonder-Siechen Allmoßen-Währt / eine gute Anzahl Setz-Weiden freventlich- und muthwilliger Weiß abgebauen; und obwohl ihr euch deſſen gegen Seine Churfürſtl. Pfaltz-Adminiſtrators Liebd. beſchwehret / und begehrt / die Thäter zu gebührender Erſtattung dem Allmoßen zugefügten Schadens und Abtrag in euer unzweiffentlichen Obrigkeit begangenen Frevels anzuhalten / und dero Amts-Dienern mit allem Ernſt zu befehlen / ſich fürbaß ſolchen und allen andern thätlichen Gewalts gegen euch und den euren zu enthalten; So hab es doch bey Sr. Liebd. nicht allein nichts verfangen / ſondern habe auch berührten Frevel *ratificirt* / und darzu ein Graben / ſo von undencklichen Jahren jenſeit Rheins am Hö-

fels-

felsbutzen / in eurer unzweiffentlichen Jnmarcken und Obrigkeit / darzu uff eueren Eigenthum / Grund und Boden / von dem Rhein hinauff biß an den Duſchen-Pfuhl / wie im Augenſchein zu ſehen geweſen / und die zu beyden Seiten allda geſtandene und abgehauene alte Weiden-Bäum genugſam Anzeig geben / geſchrotet geweſen / derſelb Grab aber durch Länge der Zeit / ſonderlich gegen dem Rhein zu / dermaßen zugeflötzet / daß zu Zeiten des außlauffenden Rheins / das Waſſer im Gefäll von denen Güthern und Wieſen dero Orthen nicht ablauffen können / als ihr vor einem Jahr von etlichen euren daſelbſt herum begütherten Bürgern und Allmoßen-Pflegern angelangt / denſelben Graben zu Abführung des Waſſers wiederum zu eröffnen / und ihr darauf euren Baumeiſtern befohlen / daran zu ſeyn / daß berührter Grab uff die fünffzig Ruthen lang außgeworffen / und an dem Orth / da es den gewöhnlichen Fußpfad gehabt / ein Brücke über den Graben / deren man ſich mit Gehen / Reiten und Fahren gebrauchen könne / gelegt würde / alſobald ſolches verricht / und nemlich den Zwey und Zwanzigſten Auguſti verſchienenen 89ten Jahrs mit Gewalt und gewehrter Hand ungütlich wiederum einſchleiffen / am Jngang biß Faſten die Brücke zu beyden Seiten dicke Weiden-Bäum abhauen / in den Graben fallen / die Brücke abwerffen / und die Aeſte auch zum Theil hinweg räumen / und männiglichen den gewöhnlichen Gang daſelbſten / daß man weder herüber noch hinüber kommen können / benehmen laſſen ; **Und nachdem ihr zu Handhabung von Alters wohlhergebrachter** *Poſſeſſion vel quaſi*, uff dem eurigen / eurer Gelegenheit nach zu bauen / auch damit männiglich im Werck ſpüren möchte / daß der Grab niemand zu Nachtheil / ſondern allein den anrührenden Güthern zum beſten renovirt / denſelben wiederum außzuwerffen / und darum ein neuen Thal / nach Gelegenheit des Rheins / die Schußbortter aufzuziehen und niederzulaſſen / auf daß in wachſendem Rhein die Güther und Wieſen daſelbſt herum nicht ſo bald ertrincken / und in Gefäll des Rheins das Rhein- oder Quell-Waſſer deſto eher ablauffen könte / zu ſetzen den Bau-

mei-

meiſtern befohlen / wie auch beſchehen; **Seye Montags den zweyten Mertz jüngſt⸗mehrbeſagter Graben** durch ungefehrlich Fünff Hundert Pfältziſcher Bauern / in Beyſeyn Vier Hundert Hacken⸗Schützen / Zwey Hundert Fünffzig Mann in Harniſch wohlgerüſt / und zwoer Drummern und etlich Reiſigern wieder eingeſchleifft / die Weiden und andere Bäum gerings um den Graben / deren theils Hundert Jährig geweſen / und in der erſten Turbation verſchonet / erbärmlich abgehauen / darein geworffen / und der Thal allerdings zerſtücket worden. **Wann nun aus oberzehltem** klar und offenbar / daß sein / unſeres Fürſten und Adminiſtrators Liebd. Ihr unbefugt Vornehmen von wegen der Bereitſchafft / damit ſie ſich täglich gefaſt machen könte / mit Gewalt durchzudringen vermeyne / **und aber ihr nicht bedacht ſeye** / auch aus habender wohlhergebrachter Poſſeſſion vel quaſi der Sonder⸗Siechen Allmoßen⸗Währt / und ſtrittig gemachten Graben mit unrechtmäßiger Gewalt dringen zu laſſen / ſondern auch darbey durch die in allen Rechten und der Natur erlaubte ungenothdrängte Gegen⸗Defenſion durch Mittel und Weeg ihr bevorab in euern Gemarcken an der Hand habet / nicht weniger zu ſchützen / daher dann beyderſeits / wie zu beſorgen / ihr in Handhabung wohlherbrachter / aber die Pfältziſche in Einführung ihrer nichtigen Poſſeſſion, in ferner Gezänck / Unwillen und thätliche Handlung gerathen / auch darauffter fernere Weiterung und Unruhe / ſonderlich zu dieſen ohne das gefährlichen Zeiten erfolgen möchte: Welches ihr eueres Theils viel lieber vermieden ſehet / inmaßen auch an ihme billich und recht / diejenige / ſo mit ordentlichen Rechten zu entſcheiden / nicht zur Wehr greiffen / noch zur thätlichen Handlung kommen zu laſſen / **hierauf unter⸗
„thänigen Fleißes gebetten habt / bevorſtehendem ſorg⸗
„lichen Ubel und Unheil vorzukommen** / und vermög *Con-*
„*ſtitution* **von ſchleuniger Erörterung ſo ſtrittiger** *Poſſeſſion*,
„**in der Cammer⸗Gerichts⸗Ordnung verleibt / Ladung
„wider obgenannten Fürſten** / der Churfürſtlichen Pfaltz Ad-
„miniſtratorn und Vormünder zu ertheilen / **demnach auch er⸗**

 „langt /

„langt/ daß dieſelbe und dann von Amts wegen wider beyde „Theil/ nemlich ſein/ und unſers Fürſten Liebd. und Euch *In-„hibitio* erkannt worden iſt. Darum ſo heiſchen und laden Wir dein/ unſers Fürſten der Churfürſtlichen Pfaltz Adminiſtrators und Vormunds Liebd. von Römiſch-Kayſerlicher Macht/ auch Gerichts- und Rechts wegen hiermit/ daß dieſelbige auf den 21ten Tag/ den Nechſten nach Uberantwortung oder Verkündung dieſes Briefs/ daran Wir Ihr Sieben für den Erſten/ Sieben vor den Andern/ Sieben vor den Dritten/ letzten und endlichen Rechts-Tag ſetzen und benennen peremtoriè, oder ob derſelb nicht ein Gerichts-Tag ſeyn würde/ den nechſten Gerichts-Tag darnach/ ſelbſt oder durch einen vollmächtigen Anwalden/ an deinſelben unſerm Kayſerlichen Cammer-Gericht erſcheinen/ ihre von Vormundſchafft wegen angemaßte quaſi Poſſeſſion des ſtätig gemachten Währts und Grabens gegen ihnen anruffenden Bürgermeiſtern und Rath zu Recht ſchleunigſt vorzubringen/ und obangezogener *Conſtitution* gemäß außzuführen/ darüber fördetlichen Entſcheids und Erörterung/ welchem Theil inmittelſt die Gewähr biß zu völliger Rechtlichen Erörterung der Haupt-Sach/ in Petitorio oder Poſſeſſorio einzuräumen und zu geben/ oder aber zu inhibiren ſey/ zu gewarten. Wann Deine Liebd. kommen und erſcheinen/ alßdann alſo oder nicht/ ſo wird doch nichts deſto weniger auf des gehorſamen Theils/ oder ſeines Anwalds Anruffen und Erfordern hierin in Rechten gehandelt und erkennet/ wie ſich das ſeiner Ordnung/ auch Geſtaltſame der Sachen nach eignet und gebühret. Darnach wiſſe Deine Liebd. dich zu richten.

„Dabeneben gebieten Wir Deiner Liebd. und Euch „Burgermeiſtern und Rath beyderſeits/ und jedwedem Theil beſonder/ bey Pœn Dreyßig Marck löthiges Goldes/ in Unſer Kayſerliche Cammer unnachläßig zu bezahlen/ hiermit ernſt-„lich/ und wollen/ daß Dieſelb ſich und Ihr euch inmittelſt und „biß zu obangedeuter ſummariſchen Erörterung dieſer quaſi Poſ-„ſeſſion des ſtrittig gemachten Währts und Grabens/ und dero-

„wegen

„ wegen aller thätlichen Handlung/ Aufruhren/ Vehden und An„
„ griff gegen einander gäntzlich abthut/ äuſſert und enthaltet/ des Rechtlichen Außtrags erwartet und begnügig ſeyd / hierwider nicht thut/ noch gethan werden verſchaffet/ verhänget oder zugebet/ heimlich oder öffentlich / in keinerley Weiß noch Weeg / als lieb Deiner Liebd. und Euch ſey/ obbeſtimmte Pœn zu vermeiden/ daran geſchicht unſer ernſtliche Meynung. Geben in Unſer und des Heiligen Reichs Stadt Speyer am Erſten Tag des Monaths Aprilis, nach CHriſti Unſers Lieben HErrn Gebuhrt Fünffzehen Hundert und im Neunzigſten / Unſerer Reiche des Römiſchen im XV. des Hungariſchen im XVIII. und des Böhmiſchen im XVten Jahren.

Ad Mandatum Domini Electi Imperatoris proprium.

Stephan Böner / Dr. Verwalter.
Subſcr.

Schvvichardus Kegele, Judicii Imperialis Cameræ Protonotarius. Subſcr.

Sententia Cameralis Anno 1598. publicata ſequentis Tenoris:

IN Sachen Burgermeiſter und Rath der Stadt Speyer Klägern eines / wider Weyland Herrn Caſimirn / als Churfürſtlich-Pfältziſchen Vormund und Adminiſtratorn, jetzo Herrn Friedrichen / Pfaltzgrafen bey Rhein / Churfürſten / Beklagten andern Theils / ſecundæ momentaneæ Poſſeſſionis: Iſt Lt. Cogman ſein der Recognition Sigillorum halber / als überflüſſig / wie dann Dr. Bergnern ſein den 9. Martii Anno 1591. beſchehen Begehren abgeſchlagen / ſondern läſt man es bey der den 30. Junii zuvor ergangenen und purificirten Urthel nochmals bleiben: darauf die den Erſten gedachten Monaths Martii vorbrachte Articul nicht / ſondern die Sache von Amts wegen vor beſchloſſen angenommen / und allem Vorbringen nach zu Recht erkannt / daß

daß gedachten Klägern die Poſſeſſion vel quaſi des Sonder-Siechen Allmoßen-Währts und ſtreitig gemachten Grabens am Höfelsbutzen einzugeben/ und er Beklagter ſie daran zu vergewaltigen und zu turbiren/ ſich biß zu Außtrag des Rechtens in Poſſeſſorio & Petitorio, das beyden Theilen vermög der Ordnung hiermit vorbehalten ſeyn ſoll/ zu enthalten ſchuldig/ als auch und dergeſtalt die außgegangene Inhibition gegen gedachte Klägere zu caſſiren und aufzuheben/ gegen Beklagten aber zu confirmiren ſeye/ als wir auch ſolches alles hiermit reſpectivè eingeben/ verbieten/ aufheben und confirmiren; gemeldten Beklagten in die Gerichts-Koſten derowegen aufgeloffen/ ihnen den Klägern nach Rechtlicher Ermäßigung zu entrichten und zu bezahlen fällig ertheilend.

XVII.

Ad pag. 2. lit. (o) Exemplum Sententiæ ſive Laudi Cameralis ex Anno 1584. in cauſa turbatæ Jurisdictionis, admodum memorabile.

Anno 1584. Freytag den *27. Martii.*

IN Compromiſs-Sachen Weyland Joſæs, jetzo Jobſten Korff und Caſpar Schinſingck zum Harkotten Klägern eines/ wider auch Weyland Georg Nageln/ jetzo Luttgers von Raßvolt/ als Biſchöffliche Münſteriſche Droſten zum Saſſenberg Beklagten andern Theils: Iſt allem Vorbringen nach zu Recht erkannt/ daß gedachten Beklagten/ ſie die Kläger am Gerichte vor Warendorff in Civil- oder Bürgerlichen Sachen zu turbiren und zu verhindern/ auch derwegen in den ſieben Kroſpeln in Actis benannt/ an Beſtrafung des ungebührlichen Obzeunens/ Zuſchlagens/ auch da einer ihme ſelbſt Pfandung oder Pfand-Wehrung thäte/ dem andern Heide oder Pflaggen zu nahe meiete/ gemeine Blutronne begienge/ deßgleichen die in ermeldten ſieben Kroſpeln betrettene Ubelthäter am berührten Gogerichte zu verrechtfertigen/ an Beſcheidung des Schreigodings/ auch Strafung der ungehorſam außbleibenden werff zur Straf zu verordnen/ dem Scharffrichter ſeine Mithülffin und Platen zu befehligen/

das

das Geleit offentlich außzuſprechen/ nothdürfftig Holtz zu Verbrennung der Miſſethäter zu führen zu beſtellen/ und das überbleibende an ſich zu nehmen/ die im Waſſer oder Feld gefundene todte Leichnam aufzuheben und zur Erden zu beſtatten zu erlauben/ auch die ſich ſelbſten Entleibet verbrennen/ oder begraben zu laſſen/ jedoch und deßhalben Pfandung/ Gebott oder Verbott zu thun/ nicht geziemet oder gebühret/ ſondern daran unrecht gethan/ ſich deſſen hinfüro gäntzlich zu enthalten / auch Ingeſeſſene des Weitbolts Saßenberg an gedachtem Gogericht zu erſcheinen / und deßwegen / was ſie demſelben verwürckt/ Abtrag zu thun / anzuweiſen / und derhalben an dieſem Kayſerlichen Cammer-Gericht Caution zu thun ſchuldig / aber von den übrigen in der Klag ſpecificirten Puncten ermeldte Beklagte von angeſtellter Klag zu abſolviren und zu erledigen/ und reſpectivè condemniren und verdammen ; die Gerichts-Koſten derowegen aufgeloffen / aus bewegenden Urſachen gegen einander compenſirend und vergleichend.

XVIII.

Ad pag. 7. lit. (c) Exemplum Remiſſionis factæ ab Imperatore Carolo V. Anno 1549. hic addimus:

WIr CARL der Fünffte von GOttes Gnaden Römiſcher Kayſer/ zu allen Zeiten Mehrer des Reichs/ zu Germanien/ beyder Sicilien/ zu Jeruſalem/ Hungarn/ Dalmatien/ Croatien/ ꝛc. König/ Ertz-Hertzog zu Oeſterreich/ Hertzog zu Burgund ꝛc. ꝛc. Als ſich zwiſchen dem Ehrwürdigen Weyganden Biſchoffen zu Bamberg/ Unſerm Fürſten/ Rath und Lieben Andächtigen ꝛc. an einem/ und dem Hochgebohrnen Albrechten Marggrafen zu Brandenburg / Unſerm Lieben Oheim und Fürſten/ und Seiner Liebden Vettern Marggraf Georg Friedrichs zu Brandenburg ꝛc. andern Theils/ Spänn und Irrung erhalten/ von wegen etlicher Eingriff/ ſo die Brandenburgiſche dem Stifft Bamberg ꝛc. in dem Amt und Flecken Forth gethan haben ſollen/ und die Sach in Krafft unſern Pœnal-Mandaten mit Juſtificatioris-Clauſula und Citation derhalben an die gedachte Stadthalter und

Regenten zu Onoltzbach außgangen/ vor Uns in Unſerm Kayſerlichen Hof-Rath Rechts-hängig worden/ und auf die Poen gedachten Unſern Mandat, und ſonſten/ in der Sach procedirt und gehandelt/ wie ihr aus den Schrifften hier bey verwahrt ferner zu vernehmen habt. Dieweil Wir dann deßgleichen Unſere Hof-Räth dieſer Zeit mit andern wichtigen Geſchäfften beladen/ zudem auch den Partheyen Ferne des Weegs und anderer Ungelegenheit halber der Sachen bey Uns außzuwarten beſchwehrlich ſeyn möchte: So haben Wir die gantze Handlung/ in dem Stand wie die jetzt ſchwebend iſt/ vor Euch an Unſer Kayſerlich Cammer-Gericht remittiret und gewieſen/ und empfehlen Euch darauf von Römiſch-Kayſerlicher Macht ernſtlich mit dieſem Brief/ und wollen/ daß Ihr an Unſer Statt und in Unſerm Nahmen in obbemeldter Sach auf einkommene Handlung und ferner/ wie ſich gebühret/ procediret und handlet/ und darauf endlich und wie recht/ und wie das Unſer Hof-Räthe thun möchten/ erkennet und entſcheidet/ und alſo hierin alles handlet/ ſo die Nothdurfft erfordern und ſich nach Rechtlicher Ordnung gebühren wird. Daran thut Ihr unſer ernſtliche Meynung. Geben in Unſer Stadt Brüſſel in Braband am Dreyzehenten Tag des Monaths Februarii nach Chriſti Gebuhrt Fünffzehen Hundert und im Neun und Viertzigſten/ Unſers Kayſerthums im Neun und Zwanzigſten/ und Unſerer Reiche im Vier und Dreyßigſten Jahren.

(L. S.) CAROLUS.

XIX.

Ad pag. 33. Civitas Mühlhuſina Ducem Saxoniæ Iſenacenſem Johannem Georgium II. ſuper Auſtrægis requiſiverat, hic verò formalia denominationis neglexerat. Anno 1723. eadem Civitas Dominum Succeſſorem Fratrem ob eandem cauſam conveniebat in Camera, denegata fuit Citatio petita, quia Auſtrægarum Privilegium eſt perſonale, quo non erat defraudandus Joh. Wilhelmus ob moram Fratris in facienda denominatione.

XX. *Ad*

XX.

Ad pag. 137. num. 20. Quidſi Tranſactio fuerit facta deinde partes ab ea receſſerint conſenſu mutuo, licebitne repetere Appellationem interpoſitam Fatalibus adhuc integris? Negativa placuit Senatui 29. Auguſti 1727. non obſtante doctrina Mevii *part. 3. deciſ. 110.*

XXI.

Ad pag. 176. num. 22. In antiqua Tabula in Cancellaria Cameræ Imperialis ſuſpenſa ſequentia leguntur:

17. Wann ein zeitiger Kayſer mit Tod abgehet / und vor denſelben hernach die gewöhnliche Exequien in dem Stifft dem alten Gebrauch nach celebriret werden / ſo pfleget denenſelben das gantze Collegium Camerale utriusque Religionis beyzuwohnen / und werden ſelbigen Vormittag weder Rath / noch Nachmittags Gericht gehalten / vid. Plenum $\frac{11}{21}$. Martii 1637.

Deßgleichen wann ein Römiſcher König zeitlichen Todes verfähret / und deſſelben Exequien im Stifft / (Spiræ im Dhom-Stifft) wie vorgemeldt / gehalten werden / wie Anno 1654. mit Ferdinando IV. den $\frac{1}{11}$. Auguſti, item den 2. Maji 1657. mit Ferdinando III. Romanor. Imperat. p. M. vid. Calend. Cancellar. 1ma & 2da Maji de hoc Anno. Et ita poſt mortem Invictiſſimi Imperatoris Caroli VI. die 7. Decembris 1740. Wetzlariæ obſervatum fuit.

Man-

Mantiſſa ad Commentat. pag. 167.

Des Hochpreißlichen Evangeliſchen Corporis allerunterthänigſtes Schreiben an Ihro Kayſerliche Majeſtät / des Kayſerlichen und Reichs-Cammer-Gerichts anmaßliche Jurisdictionem in Cauſis Evangelicorum Eccleſiaſticis & Matrimonialibus, und das Cammer-Richterliche Votum deciſivum betreffend / de dato Regenſpurg den 8. Aprilis 1720.

Dictatum Ratisbonæ die 22. & 23. Maji 1720. per Chur-Sachſen.

Allerdurchläuchtigſter / Großmächtigſter und Unüberwindlichſter Kayſer / auch zu Germanien / Hiſpanien / Hungarn und Böheim König ꝛc.

Allergnädigſter Kayſer / König und Herr!

Euer Kayſerlichen Majeſtät haben vor Dero allergnädigſtes Commiſſions-Decret vom 24. Maji 1719. und darin abermals bezeigte Reichs-Vätterliche Vorſorge in Aufrecht-Erhaltung des Juſtitz-Weſens / inſonderheit Dero und des Reichs Cammer-Gerichts / wir den allerunterthänigſten Danck (wie hiermit geſchiehet) zu wiederholen / welchen nebſt der Römiſch-Catholiſchen Churfürſten / Fürſten und Stände Räthen / Bottſchafften und Geſandten / auch wir in dem allerunterthänigſten Gutachten vom 15. Decembris oberwehnten 1719ten Jahres abgeſtattet; Und gleichwie Euer Kayſerliche Majeſtät Dero allergnädigſtes Wohlgefallen über die geſamte letztere Reichs-Viſitations-Deputation Dero und des Reichs Cammer-Gerichts bezeigen laſſen / welches unſern höchſt- und hohen Herren Principalen, auch Obern und Committenten zu ſonderbarem Troſt und Vergnügen mit gereichet: Alſo haben hingegen auch dieſelbe nicht mit geringem Leidweſen erſehen müſſen / mit was ungnädigen Expreſſionen das von ihren Subdelegirten zu gedachter Viſitation unterm 19. Decembris 1713. gemachtes- dem Commiſſions-Decret ſub Num. 14. beygelegtes Concluſum aufge-

nom-

nommen/ geahndet/ und aus Kayſerlicher Macht Vollkommen-
heit als null, nichtig und ungebührend declariret worden/ welches
Concluſum man ſchon hiebevor bey dem Corpore Evangelicorum
vor gantz innocent und denen Reichs-Satzungen gemäß angeſe-
hen/ auch daher nicht anderſt als mit genehm halten können.

Nun haben Euer Kayſerliche Majeſtät mit allergehorſam-
ſter Vorſtellung dieſerwegen geziemend anzugehen/ wir wegen
verſchiedener Hindernüſſe/ ſo in unſerm Corpore entſtanden/ und
wegen näherer Erkundigung der Sache ſelbſt/ einigen Anſtand
nehmen müſſen/ um auch dem hochwichtigen Cameral-Geſchäffte
mit Sachen/ ſo von keiner ſo gar beſonderen Eilfertigkeit gewe-
ſen/ nicht noch mehrere Beſchwehrlichkeit zuzuziehen. Nachde-
me aber ſothane Erkundigung geſchehen/ und wir die Umſtände
der Sachen von gantz anderer Beſchaffenheit/ als Euer Kayſer-
lichen Majeſtät gar zu milde vorgebracht worden/ und darneben
finden/ daß ermeldte Evangeliſche Viſitatoren nicht bloß vor ſich/
ſondern nach vorheriger Special-Inſtruction ihrer und theils un-
ſerer gnädigſten Herren und Principalen, (wie dann der Inhalt
des obbemeldten Concluſi vom 19ten Decembris 1713. ſelbſt be-
währet) auch ſo gar mit Communication ein- und anderer/ ſo kei-
ne Subdelegatos zur Stelle gehabt/ verfahren und zu Werck ge-
gangen; So haben auf erhaltenen außtrücklichen Befehl/ Euer
Kayſerlichen Majeſtät in tieffeſter Submiſſion allerunterthänigſt
vorſtellig zu machen/ wir keinen Umgang nehmen können/ was
geſtalt/ ſo wenig unſern höchſt- und hohen Herren Principalen,
auch Obern und Committenten, ſo am Concluſo, wovon die Fra-
ge iſt/ theil genommen/ noch deren Subdelegatis in den Sinn ge-
kommen/ auch nicht kommen können/ in gemeinſamen Reichs-
Angelegenheiten vor ſich einſeitige Verfügungen gleichſam zum
Geſetz und Richtſchnur/ andern/ ſich darnach zu richten/ vorzu-
ſchreiben/ vielweniger in Euer Kayſerlichen Majeſtät allerhöchſtes
Amt und Authorität einzugreiffen/ oder andere Evangeliſche nicht
mit darzugezogene- und nicht mit deputirt geweſene- noch auch
ſämtliche Catholiſche Mit-Stände vorbey zu gehen und außzu-

ſchlieſſen/ ſondern/ gleichwie nach denen deßfals angezogenen Erläuterungen das gantze Werck überhaupt vor die Evangeliſche Viſitatoren ſelbſt nur deßwegen ein Concluſum, wellen ſie unter ſich concludirt gehabt/ den Præſidenten und Aſſeſſoren von der Augſpurgiſchen Confeſſion eine geziemende Vorſtellung zu thun/ genennet wird/ in der That aber nichts anders iſt und bleibet/ als wie der Inhalt des ſogenannten Concluſi mit mehrerem beſaget/ daß es eine geziemende Vorſtellung und Erinnerung an ermeldte Præſidenten und Aſſeſſores ſeye/ um ohne Attendirung einer vorgeblichen Poſſeſſion und Obſervantz/ über denen allein Ziel und Maaß ſetzenden Reichs-Satzungen/ und Gleichheit unter denen ſo wohl Römiſch-Catholiſch-als Evangeliſchen Ständen zu halten/ mit behöriger Behutſamkeit/ zu Abwendung alles Præjuditzes zu verfahren/ und ebenfals gehörigen Orths Bericht zu erſtatten/ hingegen hierdurch gar keinen Anlaß zu Singularitäten/ einſeitigen heimlichen Berichten und Delationen, auch Offenbahrung der Votorum und Raths-Geheimnüßen/ oder etwas anders/ als was die Cammer-Gerichts-Ordnung und Viſitations-Abſchiede hierunter wegen Berichts-Erſtattung an Euer Kayſerliche Majeſtät und geſamtes Reich vermögen/ intendirt/ noch Evangeliſcher Seits etwas/ ſo Cæſari & Imperio præjudicirlich/ hierunter verſtattet worden/ noch künfftig um ſo weniger geſtattet werden wird/ als man bekandtlich unſerer Seits vornemlich mit gegen die bey ermeldter letzteren Viſitation ſich geäußerte heimliche Berichte/ Delationen und Offenbahrung der Votorum und Raths-Geheimnüßen geſprochen/ und daß dieſe bemerckte ſchädliche/ und des Gerichts äuſſerſten Verfall nach ſich gezogene Unordnung und Mißbräuche abzuſtellen/ man Evangeliſcher Seits bey Errichtung des Viſitations-Abſchieds ſich/ wo nicht mehr/ doch eben ſo viel/ als auf Römiſch-Catholiſcher Seiten geſchehen/ bearbeitet hat; Alſo hat unſern höchſt-und hohen Herren Principalen (welche theils die Inſtruction zu einer ſolchen geziemenden Vorſtellung ertheilet/ andern theils aber nicht finden können/ daß hierunter etwas verfängliches/ oder was ſie nicht mit zu ap-

probi-

probiren Urſach hätten/ geſchehen/ und vielmehr im Gegentheil dafür halten müſſen / daß / da Privati wohl Erinnerungen thun dörffen/ Ständen/ und zwar in Deputatione von einem gantzen latere, das ihnen mit Pflichten ebenfals auch verwandte Cammer-Gericht gantz oder zum Theil zu ermahnen und auf die Reichs-Satzungen zu weiſen / unbenommen ſeyn müſſen) nicht anders als ſehr ſchmertzhafft vorkommen können / daß man Euer Kayſerlichen Majeſtät eine ſo innocente Sache / die nicht ohne Exempel / und vor vielen Jahren allein von Corporis Evangelicorum wegen etwas an das Cammer-Gericht gebracht worden iſt/ als eine Umkehrung guter Ordnung und Anzettelung ſchädlicher Mißhelligkeiten zum Verfall der Teutſchen Regierungs-Form vorzubilden/ und ſie zu dero allerhöchſten Indignation und Erklärung vor null, nichtig und ungebührend zu bewegen gewuſt. Obwohlen gar nichts diſponiret/ anbefohlen noch vorgeſchrieben/ vielweniger etwas neues verordnet/ ſondern alles allein relativè auf die Reichs-Satzungen und deren Befolgung durch eine geziemende Vorſtellung angetragen worden: am wenigſten aber können höchſt- und hochgedachte unſere Herren Principalen, auch Obere und Committenten die Modalität vor ſo unbefugt und Ahndungswürdig anſehen/ noch dafür halten/ daß ihnen/ und die ihre Stellen/ oder das gantze Corpus Evangelicorum vertretten/ benommen ſeyn ſolle/ vor die Aufrecht-Erhaltung ihrer gemeinſamen Jurium und Gerechtſamen zu ſprechen/ zu ſchreiben/ und deßfals Erinnerung zu thun / und zwar nicht Befehls- ſondern Vorſtellungs-Weiſe/ mit generaler Anführung und Beziehung auf die Reichs-Satzungen / und an ſolche Perſonen / die darauf gewieſen und verpflichtet ſind.

Wir möchten wünſchen / daß wir hierunter vor unſere höchſt- und hohe Herren Principalen, auch Obere und Committenten zu reden/ uns allein nicht gemüßiget befänden/ und bey denen übrigen Römiſch-Catholiſchen Mit-Ständen/ oder deren Räthen/ Bottſchafften und Geſandten die Billichkeit zu gewarten hätten/ daß ohne Anſehen der Religion in den Fällen/ da wider die Reichs-

Satzungen gehandelt wird / (wie dieſe vermögen) man alſo fort ſich mit uns zuſammen ſetzen / auf die Contravenienten loß gehen / und auf Ahndung und Beobachtung der Reichs-Geſetzen dringen wolte / alßdann man mit vielem Vergnügen nichts anders / als alles gemeinſchafftlich von geſamten Reichs wegen tractiren / und unſere abſonderliche Zuſammenkünffte hertzlich gern außgeſtellet ſeyn laſſen würde. Da aber die leidige Erfahrung bezeigt / wie wenig Hoffnung man Evangeliſcher Seits ſich auf die gemeinſame Erledigungen zu machen hat / und die dieſſeits zur Viſitation des Cammer-Gerichts Subdelegirte diejenige Klage / welche Nahmens unſerer höchſt- und hohen Herren Principalen, auch wir mehr als zu viel führen müſſen / ebenfals zu führen gehabt / und nicht genug doliren können / daß ihre wohlgemeynte Erinnerungen / Beſchwehrden / Vorſchläge und Geſuch nicht einmal gern angehöret / geſchweige vorgetragen und erörtert worden: So haben ſie / wie auch wir / gleiche Urſach gehabt / und müſſen noch wider Willen und Noth gedrungen / vor die eigene Aufrecht-Erhaltung / denen Reichs-Satzungen zu folge / allein ſorgen. Und wie ſolches nicht heimlich / ſondern vor den Augen des gantzen Reichs geſchiehet / welchem wir jedesmal / vor allen aber und bevorab Euer Kayſerlichen Majeſtät / wann und wo es nöthig / darüber Red und Antwort zu geben haben; Alſo wird verhoffentlich dieß nicht unter die Fälle der verbottenen Singularitäten / einſeitigen Berichten / Delationen und Offenbahrung der Votorum und Raths-Geheimnüße gezogen werden / wann über unſerer höchſt- und hohen Herren Principalen, auch Obern- und Committenten gemeinſame Rechte und Befugnüße / etwas an das gantze Corpus Evangelicorum gebracht / oder von uns darüber / nach Anleitung der Reichs-Grund-Geſetze / berathſchlaget wird / als welches / wann es zumalen denen / die ſo vieler Stände aus denen Reichs-Geſetzen herflieſſende Rechte mit auf ihren Pflichten haben / verbotten ſeyn ſolte / darauf hinaus lauffen würde / daß unrecht ſeye / Jura Statuum zu vertheidigen / ſondern erlaubet / gegen dieſelbe / und alſo wider

die

die Reichs-Satzungen mit zu freveln / ohne daß jemand dagegen etwas regen oder äuſſern dörffte. Um aber mit Euer Kayſerlichen Majeſtät allergnädigſten Erlaubnüß der Sache etwas näher zu tretten / ſo enthält das ſogenannte Concluſum oder geziemende Vorſtellung ſub Num. 14. hauptſächlich 2. Puncta, als nemlich / *Juriſdictionem Cameræ in Cauſis Eccleſiaſticis & Matrimonialibus*, ſodann das Cammer-Richterliche *Votum deciſivum*. Das Erſtere betreffend / ſo iſt Welt-kündig / daß vor denen Religions-Spaltungen das Kayſerliche Reichs-Cammer-Gericht von Kayſer Maximiliano I. Glorwürdigſter Gedächtnüß nebſt Churfürſten / Fürſten und Ständen errichtet worden / welche Juriſdictionem Eccleſiaſticam ſo wenig vor ſich ſelbſt prætendiret / als dem Cammer-Gericht gegeben haben / noch dasjenige / was ſie ſelbſt nicht gehabt / geben können / ſondern vielmehr pro ſtatu der damaligen Zeiten und Rechten tacitè & neceſſariâ illatione vor incompetent in Geiſtlichen- und ad Forum Eccleſiaſticum quocunque modo gehörigen Sachen / ohne deſſentwegen einige neue Conſtitutionem excluſivam zu machen / ipſo Jure Canonum & Praxi generali Eccleſiæ Romanæ gehalten worden / und dieſemnach nur allzugewiß und handgreifflich / daß wofern dieſe / der Reichs-Gerichte / Competentia in Geiſtlichen und dahin ſich referirenden Proceſſualibus einiger maſſen hätte begründet werden können / ſolches nahmentlich zu verordnen / um ſo weniger würde ſeyn vergeſſen worden / als dermalen zu Erweiterung der Juriſdiction, und wo ein anderes Tribunal in dem Heiligen Reich nicht aufgerichtet wäre / ſolche Eccleſiaſtica, gleich mit andern weit geringeren Sachen / in der Cammer-Gerichts-Ordnung beſchehen / unter dieſe Gerichtbarkeit gezogen und nicht übergangen und außgelaſſen werden müſſen / ſonſten und wann dem Cammer-Gericht etwas von der Geiſtlichen Gewalt beyzulegen nur veranlaſſet worden wäre / die Päbſte / welche alle geiſtliche Gewalt zu ſich geriſſen / und denen Ertz-Biſchöffen / Biſchöffen und andern Geiſtlichen communiciret haben / ſich nothwendig dagegen hätten ſetzen müſſen / denen es weder vor ſich /

noch auch dem Cammer-Gericht in die Gedancken gekommen / hierunter erſten Theils etwas ſich zu vergeben / oder andern Theils zu prætendiren / wohl erwogen die gar deutliche Conſtitutio Pacis, und die daſelbſtige ſehr merckwürdige Verordnung de ſuſpenſâ totâ Jurisdictione Eccleſiaſticâ cum omnibus ſuis ſpeciebus denen Evangeliſchen Reichs-Ständen alßdann ſchlecht zu ſtatten kommen würde / wann ſolche allein wegen der hoch- und niederen Clerisey der Römiſch-Catholiſchen davon befreyet / herentgegen denen höchſten Reichs-Gerichten untergeben / und in denen die Stände ſelbſten betreffenden Reichs- und Gerichts-Angelegenheiten unterworffen werden ſolte / alſo folgbarlich dieſe mittelſt blößlicher Veränderung des Nahmens und der Perſonen / ſtatt des Pabſts und deſſen höherer Geiſtlichkeit / nunmehro nach dem Weſtphäliſchen Frieden neue und andere / vorhin jedoch incompetente Richter / vor competent und rechtmäßig / ohne neue Geſetze / Befugnüße oder Verträge / deſſentwegen zu wiſſen / in Eccleſiaſticis erkennen und ſich aufdringen laſſen ſolten. Wie dann / was die Römiſch-Catholiſche belanget / es biß dieſe Stunde in ſolchem Stande unverruckt geblieben / ohne daß man gehöret / daß Catholiſcher Seits jemals darüber Klage wäre geführet worden / daß das Cammer-Gericht in die geiſtliche Gewalt eingegriffen hätte / folglich da weder die alten noch neuen Cammer-Gerichts-Ordnungen / noch auch einige andere Reichs-Geſetze / an Cammer-Richter / Præſidenten und Beyſitzere einige geiſtliche Gewalt übertragen hat / oder übertragen können / ſehr zu verwundern iſt / daß dieſe / die vielmehr im Gegentheil in allen Grund-Satzungen / inſonderheit dem Weſtphäliſchen Frieden-Schluß / auf die Beobachtung dieſer gantz genauen Gleichheit unter denen Ständen / ſo nachtrücklich angewieſen worden / ſich ſelbſt Angeſichts der Viſitation unterſtehen dörffen / über die Proteſtirende ſich dasjenige anzumaßen / was ſie denen Catholiſchen nicht einmal zu bieten / noch anzuſinnen ſich ermächtiget / wie in der Sache der Stadt Wetzlar / eines zwar ſchwachen jedoch getreuen Reichs-Standes / wider ihren

Predi-

Prediger Hellmund geſchehen / welches Unternehmen wohl mehr als eine ſolche glimpffliche Vorſtellung der Evangeliſchen Viſitatoren, und eine rechte Ahndung von der geſamten Viſitations-Deputation verdienet hätte. Dann daß man Evangeliſcher Seits von des Pabſts und daran hangenden geiſtlichen Gewalt ſich loßgemacht / gibt denen höchſten Reichs-Gerichten und einem dritten / ſo klein als groß / kein Recht über die Evangeliſche / am wenigſten kommt Catholiſchen Gerichts-Perſonen zu / die ſelbſt unter der geiſtlichen Gewalt ſtehen / und deren nicht fähig / ja nicht einmal im Stande ſind / in diverſis Principiis nach denen Evangeliſchen Gründen Gewiſſenhafft zu urtheilen oder zu richten / ſich hierunter etwas anzumaßen. Daß alſo Evangeliſcher Seits nicht anders / als eine unleidentliche Zunöthigung und Verkleinerung ihrer ſelbſt angeſehen werden kan / daß man die Augſpurgiſche Confeſſions-verwandte Stände von denen Römiſch-Catholiſchen dergeſtalt verächtlich unterſcheiden / und unterm Vorwand einer Nullität die Hände in die Prærogativen der Evangeliſchen Stände einſchlagen will / welche / wann ſie auch gleich vorhanden wäre / einen der überall keine Jurisdiction in der Haupt-Sache hat / dadurch / daß unordentlich oder null verfahren worden / kein Recht machet / eine nicht habende Jurisdiction zu fundiren / oder wie das Cammer-Gericht gethan / durch Wiedereinſetzung eines Predigers in die geiſtliche Gewalt einzugreiffen / ſondern es würde / wann auch / uneingeſtandenen Falls / dem Cammer-Gericht einige Cognitio wegen der Nullitäten zukommen könte / nach abgeſtellter ſolcher Unordnung und Nullität in der Haupt-Sache / demjenigen / dem die ordentliche Jurisdiction zukommt / frey und bevor bleiben / die rechtliche Gebühr folgends verfügen zu laſſen ꝛc. worin der / ſo keine Jurisdiction gehabt / ſich nicht zu miſchen / und das Cammer-Gericht ohnedem mehr / als es beſtreiten kan / zu thun hat / daß beſſer ſeyn will / wann daſſelbe um die ſo nöthige Beförderung der vielen unerörterten / die arme nothleidende Partheyen hartdruckenden Proceſſe, worauf es angewie-

ſen /

ſen/ ſich mehr als um die demſelben nicht zuſtehende noch aufgetragene Abſicht der Evangeliſchen Stände geiſtliche Gewalt bekümmern möchte / als welche unſeren höchſt- und hohen Herren Principalen, auch Obern und Committenten gar zu theuer zu ſtehen kommt/ und ſich davon ſo ſchlechter Dings verdringen zu laſſen / und was dieſerwegen aus Verſehen oder Ungebühr in Recht geben oder nehmen / ihnen zur Schuld und Laſt kommen könte/ ſolches haben ſie vor GOtt und ſeinem ſtrengen Richter-Stuhl / wie alle die / ſo höchſten Orths richten / oder ſonſt eximirt ſeyn/ allein zu verantworten. Ohngeſtandenen Falls auch dieſe Cauſæ Eccleſiaſticæ durch ein- und anderer Evangeliſcher Privat-Scribenten irrige- und mehrentheils ſehr paſſionirte- nicht ſo wohl aus denen Reichs- als Bürgerlichen Rechten von eitelen Vor-Urtheilen hergeleitete Meynung / theils auch durch denen Reichs-Gerichten ſelbſten zur Ohngebühr bey ſchwächeren Reichs-Ständen neuerlich aufgeworffene Præjudicia dubiæ Jurisdictionis & Fori zu ſeyn/ daſelbſten angeſehen werden wolten ; So würden doch Euer Kayſerlichen Majeſtät allergerechteſt nicht zugeben/ daß da ſolche Gerichtbarkeit in die Pacta publica & Jura Evangelicorum offenbarlich einrinnet/ darinnen einſeitige Auflegund Verfügung / auch Legislatoriſche Entſcheidung zu unſerer höchſt- und hohen Herren Principalen, auch Obern und Committenten Bedruck und Nachtheil auf das neue gemachet/ vielmehr aber dieſelbe in ihrer beſonderen à Legibus & Pactis habenden Jurisdictione Eccleſiaſtica nicht eingeſchräncket und bedrucket/ ſondern vielmehr/ wenigſtens in ſo lang/ ruhig und in dem Exercitio deren darzu in ihren Landen beſtellten Ober-Gerichten und Conſiſtorien gelaſſen werden möchten/ biß nach denen Reichs-Conſtitutionen ſolche zur Ungebühr erregte Frage: Ob die Reichs-Gerichte/ ſo urſprünglich Judicia Secularia, auch mit keinen geiſtlichen Aſſeſſoribus verſehen/ in Cauſis Eccleſiaſticis, und zwar deren Augſpurgiſchen Confeſſions-Verwandten allein hinfüro gleichfals urtheilen und richten ſolten? Reichs-Conſtitutions-mäßig gütund ſchiedlich beygeleget/ anforderiſt auch die annoch nicht allerdings

dings zur Richtigkeit gediehene und unerörterte Ordinationes derer Reichs-Gerichte/ folgends in Comitiis Reichs-Verfaſſungsmäßig regulirt und eingerichtet ſeyn würden.

Anlangend das Cammer-Richterliche Votum deciſivum, ſo iſt zwar/ da kein Unterſcheid der Religionen, und nur ein einziger Senat bey dem Cammer-Gericht geweſen/ in der alten Ordnung *de Anno 1495. tit. 1.* **Wie das Cammer-Gericht ꝛc.** mit dieſen Worten Verordnung geſchehen: **Und ob die Beyſitzer ſpännig/ und auf jeglichem Theil gleich wären/ welchem dann der Richter einen Beyfall thut/ bey dem ſoll es auch bleiben:** Und laſſen wir dahin geſtellet ſeyn/ ob die alten Manuſcripta hierin übereinſtimmen/ wie Deckher. *in Monument. Lection. Camer. antiq. ad Ordinat. part. 1. tit. 9.* verbis: *Licet in Manuſcriptis diverſiſſime lecta ſit nota:* in Zweiffel ziehet und widerſpricht. Es iſt aber bey beſſerer Einrichtung des Cammer-Gerichts/ da man mehrere Senatus gemachet/ zumalen zu der Zeit des Religions-Friedens/ (welcher und die Cammer-Gerichts-Ordnung bekandlich auf einen Tag unterzeichnet worden) auch nachher gantz anders gehalten/ und in ſolcher Ordnung *part. 1. tit. 13. §.* **Weiter ordnen ꝛc. 10.** verfüget worden/ **daß/ ſo es ſich begäbe/ daß die *Aſſeſſores in Votis* ſpännig/ und in zwey gleiche Theile zerfielen/ oder aber/ daß unter Achten/ Drey aus wichtigen anſehnlichen und tapffern Urſachen einer andern und ſonderen Meynung ſeyn würden / ſo ſoll alßdann die Sache oder *Punct*, darin ſie ſtreitig/ an den Cammer-Richter und die andere *Aſſeſſores* gelangen/ und zu derſelben Ermeſſen ſtehen / zu ſolcher ſtreitigen Sache oder *Punct*, nach Gelegenheit/ Gröſſe und Wichtigkeit derſelben/ etliche aus denen Beyſitzern zuzuordnen/ oder aber dieſelbe/ in dem andern *Definitiv* Rath/ oder ſo es für gut angeſehen/ in vollem Rath vorzunehmen/ die *Relationes* wiederum anzuhören/ und ſich einer Urtheil zu vergleichen.** Welchem nicht allein die im Cammer-*Concept part. 1. tit. 25. §. 3.* allegirte nachherige Verordnungen inhæriren/ ſondern

es iſt auch in dem *Inſtrumento Pacis Weſtphalicæ, Artic. 5. §. Viſitatio &c. 56.* beſtättiget/ und dahin erläutert worden/ daß nemlich *in dijudicandis Cauſis Eccleſiaſticis vel Politicis inter partes ſuprà expreſſas vertentibus, ex paritate Aſſeſſorum utriusque Religionis poſtquam in pleno etiam Senatu, pari tamen ſemper utrinque Judicantium numero examinatæ fuerint, Catholicis quidem in unam, Auguſtanæ verò Confeſſionis Aſſeſſoribus in aliam abeuntibus, remittuntor ad Comitia Imperii univerſalia &c.* Und iſt ſehr wercktwürdig/ daß durch die vorermeldte *Ordinat. Camer. de Anno 1555. in Proœmio*, alle andere hiebevor aufgerichtete Ordnung- und Satzungen/ ſo dieſer Ordnung zuwider verſtanden werden möchten/ hiermit caſſiret und abgethan ſeyn ſollen: Wohin auch das *Inſtrumentum Pac. Weſtphal. Artic. 17. §. Contra hanc Tranſactionem &c. 3.* außtrücklich gehet. Dahero dann unſere höchſt- und hohe Principalen, auch Obere und Committenten um ſo weniger finden können/ daß auch hierin der Evangeliſchen Viſitatoren Provocation auf die Reichs-Satzungen unrecht geweſen/ als in allen denen vielen Viſitations-Abſchieden und anderen Ordnungen/ ſo von 1555. biß 1600. des Cammer-Gerichts wegen offt von Jahren zu Jahren ergangen/ und minutiſſima in Conſideration gekommen/ nicht ein einigesmal wegen eines ſolchen Voti deciſivi Beſchwehrde oder Anregung geſchehen/ welches in ſolchen Zeiten/ da alles herfür geſucht und geregt worden/ unaußbleiblich geweſen wäre/ fals man hierunter von dem zeitlichen Cammer-Richter einige Prærogativen vindiciren zu können geglaubet hätte/ ſondern vielmehr im Gegentheil iſt in dergleichen Fällen die Obſervantz und das Herkommen vor die in gedachter Cammer-Gerichts-Ordnung de Anno 1555. verfügte Adjunction geblieben/ auch ſo auf die Nachkommen fortgepflantzet worden/ daß es vielmehr vor eine Umſtürtzung des Status Cameralis, folglich der Reichs-Verfaſſung mit zu halten ſeyn würde/ hierunter eine andere Arth und Weiſe einzuführen/ als was obgedachte Reichs-Geſetze/ nemlich die Cammer-Gerichts-Ordnung de Anno 1555. und der Weſtphäliſche Friede vermögen.

Euer

Euer Kayſerliche Majeſtät geruhen von uns allergnädigſt perſuadirt zu ſeyn / daß dergleichen Neuerung und gefährliche Abſichten / als man eine Zeither Euer Kayſerlichen Majeſtät wider uns und andere Evangeliſche / inſonderheit die Viſitatoren Dero und des Reichs Cammer-Gerichts / vorzubringen bemühet geweſen / von uns und allen übrigen weit entfernet ſeyen. Und gleichwie wir in mehr andern Sachen bemercken müſſen / daß man zu eigenen Neben-Abſehen alſofort Euer Kayſerlichen Majeſtät allerhöchſte Authorität zum Vorwand brauche / und unſer in denen Reichs-Satzungen gegründetes Verfahren aufs ärgſte außlege / da unſere höchſt- und hohe Herren Principalen, auch Obere und Committenten, wo nicht mehr / doch gewiß mit eben der Devotion, als andere Stände / vor Euer Kayſerlichen Majeſtät allerhöchſte Authorität ſeyen und ſeyn werden / wir auch dahin angewieſen ſind / und nicht mit Worten / ſondern in der That und Wahrheit vor den Kayſerlichen allerhöchſten Reſpect nicht minder als andere zu eiffern / in allen Gelegenheiten allerunterthänigſt an den Tag legen werden / ja wohl vor uns allein Sachen / ſo Euer Kayſerlichen Majeſtät præjudicirlich / geahndet hätten / wann nicht alles / was wir thun / aufs gehäßigſte angebracht würde ; Als leben wir der allerunterthänigſten Zuverſicht / Euer Kayſerliche Majeſtät werden bey weiterer allergnädigſten Uberlegung der Sachen die Evangeliſche Viſitatoren und uns der widrigen Anſchuldigung allermildeſt entheben / und uns zu Dero allerhöchſten Gnade und Hulde allergnädigſt empfohlen ſeyn laſſen / die wir mit der allertieffeſten Verehrung und erſinnlichſten Submiſſion biß ins Grab nie aufhören werden zu ſeyn /

Euer Kayſerlichen Majeſtät

Regenſpurg den *8. April. 1720.*

Allerunterthänigſt-treugehorſamſte /

Der Evangeliſchen Churfürſten / Fürſten und Ständen zu gegenwärtiger Reichs-Verſammlung gevollmächtigte Räthe / Bottſchafften und Geſandte.

Schema

Schema Sigillantium.

Churfürſtliche.

No. 1. Chur-Sachſen. No. 2. Chur-Brandenburg. No. 3. Chur-Braunſchweig.

Fürſtliche.

No. 1. Magdeburg.
No. 2. Schweden-Bremen.
No. 3. Sachſen-Coburg.
No. 4. Sachſen-Gotha.
No. 5. Sachſen-Altenburg. } Dies 2da.
No. 6. Sachſen-Weymar.
No. 7. Sachſen-Eiſenach.
No. 8. Brandenburg-Culmbach.
No. 9. Brandenburg-Onolzbach.
No. 10. Braunſchweig-Zell.
No. 11. Braunſchweig-Calenberg.
No. 12. Braunſchweig-Wolffenbüttel.
No. 13. Braunſchweig-Grubenhagen.
No. 14. Halberſtadt.
No. 15. Würtemberg.
No. 16. Baaden-Durlach.
No. 17. Heſſen-Caſſel.
No. 18. Heſſen-Darmſtadt. } Stroph. 8va.
No. 19. Vor-Pommern.
No. 20. Hinter-Pommern.
No. 21. Mecklenb. Schwerin.
No. 22. Mecklenb. Güſtrau.
No. 23. Minden.
No. 24. Anhalt.
No. 25. Henneberg.
No. 26. Camin.
No. 27. Ratzeburg.
No. 28. Wetterauiſche
No. 29. Fränckiſche } Grafen.
No. 30. Weſtphäliſche

Reichs-Städtiſche.

Rheiniſche Banck.
Dortmund.
Nordhauſen.

Oberländiſche Banck.
Regenſpurg.
Kempten.

JUS

JUS CAMERALE

Conſideratur vel in fundanda Judicii hujus Imperialis Jurisdictione, vel in ipſo Proceſſu Cauſarum. Duplex hæc conſideratio duas dabit tractationis Sectiones. In prima ſpectabitur Jurisdictio Cameralis poſitivè & negativè. Poſitivè, in genere, & in ſpecie, quomodo fundetur vel in prima Inſtantia, vel in ſecunda. In prima, ratione vel Perſonarum, vel Cauſarum. *Partitio.*

SECTIO I.

§. I.

JUrisdictio Cameralis eſt vel *Legalis* & *Ordinaria*, vel *Voluntaria* & *Arbitraria*. Hæc, quando inter immediatos Imperii Cives recipitur *Compromiſſum*, *Concept. Ordinat. Camer. part. 2. tit. 29.* Blum. *Proceſſ. Camer. tit. 38.* Roding. *Pandect. Camer. lib. 1. tit. 4. §. 71. ſeqq.* [conf. Umm. *Diſputat. ad Proceſſ. Judiciar. 1. theſ. 1. num. 4. circa fin.*] Cujus rei tamen exempla recentiora non extant. (*a*) Antiquiora, fortè & noviſſima vide *in Sentent. Cameral. Collectione nova Anno 1610. num. 490. & 495. Anno 1612. num. 497. Anno 1619. num. 571. Anno 1620. num. 578. Anno 1625. num. 605.* vid. Klock. *Relat. Cam. 138.* [add. *ſuprà Auctar. XVII.* & Roding. *Pandect. Cam. Mantiſſ. XIII.*] Recentius exemplum in Hoſmanni *Supplication. tit. 30. num. 23.*

Num. 1. Jurisdictio Cameræ vel Legalis vel Arbitraria.

Num. 2. Compromiſſa quare non frequententur.

(*a*) *Cauſæ videntur eſſe plures: Vel, quod arbitria olim non minori temporis tractu fuerint reddita quàm Sententiæ in Cauſis ad Cameram ex Lege delatis. Cui obſtaculo facilè adferri poſſet remedium ſine laborum ordinariorum detrimento. Vel, quod Reus Actoris intentionem fundatam agnoſcens, eundem longioribus ambagibus implicari malit: Vel, quod ipſa hæc Conſtitutio in Conſilium, ubi de terminandis Controverſiis agitur, non deducatur. Compromiſſorum inter immediatos Imperii Cives initorum eâ lege, ut Acta ad Academias tranſmitterentur; exempla meminimus plura. Pauciora, ubi Controverſia ea ratione fuerit terminata. Si ad Cameram compromiſſa deferrentur, multis ſubterfugiis, procraſtinationibus ſuſpicionibusque poneretur obex. Verum enim verò totius negotii principium eſt res arbitrii partium liberi: vide de Compromiſſis & Officio Judicis Compromiſſarii* Rulant. de Commiſſar. part. 4. lib. 7. cap. 2.

Num. 3. Definitur Legalis Jurisdictio.

Illa, Legalis Jurisdictio, eſt poteſtas res controverſas [ſecundùm Jus ſcriptum & Obſervantiam] dijudicandi [& exequendi] Collegio Camerali Lege Imperii delata, [vid. Roding. *lib. 1. tit. 3. §. 2.*] (*b*)

Num. 4. Diſcurſus, an Camera dependeat à Cæſare, vel ſimul à Statibus Imperii.

Diverſæ JCtorum ſententiæ.

Alii Cæſari ſoli tribuunt.

(*b*) *In duas Partes abierunt ſententiæ JCtorum de Jurisdictione Camerali, an à Cæſare ſolo, an verò ab Imperii Statibus ſimul Collegio Camerali ſit delata? Vel: ut alii exprimunt, an Camera dependeat à Cæſare vel ſimul à Statibus? Cæſari id tribuunt* Syringius de Pace Relig. concluſ. 54. Tobias Oelhafen in Nucl. Jurispubl. Lampadius de Republ. Roman. German. part. 3. cap. 16. §. 8. *quem ſequuntur* Kulpiſius ad Monzamban. part. 2. cap. 5. §. 20. Strauchius Inſtitut. Jurispubl. lib. 1. tit. 10. §. 3. Boecler. Notit. Imper. lib. 13. cap. 2. *Ampliore cum deductione tuentur eam ſententiam* Stammlerus de Reſervatis §. 34. 35. Lynckerus in Analect. ad Schweder. Part. Spec. ſect. 1. cap. 8. §. 3. cap. 13. §. 8. cap. 14. §. 3. & in Commentar. ad Capitulat. Joſeph. doctrina communi §. 9. & 11. Deckherrus in Vindic. ad Blum. tit. 25. num. 6.

Alii etiam Statibus.

E contra Status Imperii in Conſortium cum Imperatore admittunt Hippolitus à Lapide, *ſive qui ſub eo nomine latere voluit* Joachimus Tranſee à Roſeneck, *Miniſter Suecicus in Aula Brandenburgica tempore Tractatuum Pacis Oſnabrugenſium*, Diſſertat. de Rat. Stat. part. 1. cap. 10. ſect. 5. Schwederus Jur. Publ. dictis locis in Analect. Lynckeri notatis. Hornius Jur. Publ. cap. 54. num. 4. dictus Joh. Strauch. antea in Diſſertat. Exoter. 13. theſ. 5. Datt. de Pac. Publ. lib. 4. cap. 1. num. 65. & 176. [B. Auctor Obſervat. Forenſ. 2. pag. 11. in fin.]

Alle-

Allegatur etiam in hanc ſententiam Gailius lib. 1. obſervat. 41. num. 3. & obſervat. 121. & in Deciſione 46. num. 94. Collectionis Gylmannianæ lib. 1. pag. 613. adde Deciſ. 41. num. 12. pag. 552. *Niſi fortè* Gailius *ad mentem* Lampadii *quam exponit ſummatim* dicto cap. 16. §. 11. *eſt explicandus: Inſtitutionem Cameræ & expediendæ Juriſdictionis modum rationemque à communi Cæſaris & Ordinum conſenſu procedere, Juriſdictionem ipſam ſeu reddendi Juris poteſtatem à ſola Cæſarea Majeſtate fluere,* Goldaſt Reichs-Satz. pag. 185. Receſſ. Imper. 1467. §. 7. *quam ſententiam etiam laudat* Deckherrus dicto loco pag. 125. & 130. *qui tamen* in principio dicti num. 6. *ita ajebat:* Nunquam in Lege publica Status, præſente Imperatore, aut in tranquilla Republica affectarunt ſupremæ Juriſdictionis communionem: nunquam ſe deturbari conceſſit Cæſar. Nec principia Hiſtoriarum, vel terſioris de Jure Publico doctrinæ evincunt. Certè enim, ſicut veteri Judicio Cameræ nemo Juriſdictionem tribuit, nemo in eo hanc exercuit, niſi ſolus Imperator; ita quoque inpoſterum exercebit ſolus inviolabilem: donec vel Lege, vel Pacto, alius in communionem adſcitus probetur. Silent verò hîc Leges Imperii fundamentales Receſſusque. *Non defuêre olim neque hodienum deſunt qui Juriſdictionis ſummæ in Imperio Conſortium Statibus Imperii dudum ante inſtitutum Camerale Judicium à Carolingorum ætate tribuunt, quam ſententiam propugnavit ſcenæ ſuæ ſerviens ſupradictus* Hippolitus à Lapide part. 1. cap. 10. ſect. 2. per tot. *&* ſect. 3. & ſect. 4. *Ubi* dicta ſect. 3. *circa finem Electorem Saxoniæ craſſi arguit erroris, qui Judicium* das Fürſten-Recht *tanquam rem inauditam dixiſſet in Reſponſo ad Unitorum Principum Literas 10. Februar. 1610. Exempla antiqua* des Fürſten-Rechts *collegit ibidem Auctor perſonatus,* [conf. Lauterbach. Colleg. Pract. lib. 48. tit. 1. §. 27.] *Eadem leguntur in Scripto cui titulus:* Kurtzer und gegründeter Bericht/ ob die Kayſerliche Majeſtät in Sachen Fürſtenthum/ Grafſchafften &c. belangend/ ſo vom Reich zu Lehen rühren/ und einem Theil gäntzlich und endlich abgeſprochen werden ſollen/ allein/ und zwar durch den Reichs-Hof-Rath/ oder mit Zuziehung der Chur- und Fürſten des Reichs/ als Parium Curiæ zu erkennen und zu ſprechen. *Cujus Scripti Auctor perhibetur fuiſſe* Marquardus Freherus, *ab aliis,* Michaël Lœſenius, vid. Kulpis ad Monzamban. part. 2. cap. 5. §. 21. pag. 145. *Totum inſeruit Actis Publicis* Londorpius tom. 2. lib. 1. tractat. 2. *ex quo poſtea ſub novo Titulo* Electorum Juris Publici *editum fuit* à Caſſandro Thucelio ſive Chriſtian. Leonhard. Leuchtio part. 1. cap. 1. An. 1694.

Gailii ſententia exponitur. Et Lampadii.

Item Deckherri.

Auctores qui Statibus Imperii Conſortium ſummæ Juriſdictionis in Imperio tribuunt: ubi vom Fürſten-Recht.

Plenius hanc materiam tractarunt Schottelius Jur. ſingular. German. cap. 5. Joh. Gröningius Bibliotheca Univerſal. Diſſertat. 3. *quam* de Jure Principum *inſcripſit. Et noviſſime* Auctor Quinquertii Cameralis in Appendice zur erſten Frag ad §. 27. pag. mihi 74. ſeqq. *In contrarium*, Andlerus Conſiliarius Imperial. Aulicus Jurisprud. Publ. & Privat. lib. 2. tit. 31. & tom. 2. Conſtitut. Imper. ſub Rubrica Fürſten.

Recenſitis hactenus ſententiis JCtorum & indicatis Scriptis, ſufficiet nobis textum Conſtitutionum Imperii ſequi, neque enim ad alias locutiones aut conſequentias deflectere eſt animus. Textus præcipui ſunt:

Textus Conſtitutionum Imperialium quid dicant?

Ordinatio Maximiliani I. Anno 1495. princip. **Wir haben** aus beweglichen Urſachen einen gemeinen Land-Frieden durch das Heilige Römiſche Reich und Teutſche Nation aufgericht und zu halten gebotten. Und nachdem derſelbe ohne redlich/ ehrbar/ und förderlich Recht/ ſchwerlich im Weſen beſtehen mag/ darum auch gemeinen Nutz zu fördern/ und zu Nothdurfft Euer aller/ **Unſer und des Heiligen Reichs Cammer-Gericht/ mit zeitigem Rath Euer der Churfürſten/ Fürſten und gemeiner Verſammlung auf Unſerm und des Reichs Tag zu Worms aufzurichten und zu halten fürgenommen und geordnet/** in Form und Maaß als hernach folget. *Adde §. 28. hujus Ordinationis,* ubi von Declaration der Ordnung/ daß Kayſerliche Majeſtät darin mit Rath und Willen der Churfürſten / Fürſten und Verſammlung handlen wollen.

Ordinatio Caroli V. Anno 1521. princip. **So haben Wir mit Euer der Churfürſten/ Fürſten und Stände zeitigem Rath/ Willen und Wiſſen/ Unſer Kayſerlich Cammer-Gericht/** wie das hiebevor auf dem gehaltenen Reichs-Tag allhier zu Worms im 1495ten Jahr in eine Ordnung geſtellet/ und nachfolgends in vielen gehaltenen Reichs-Tägen zum Theil weiter declariret und gebeſſert worden iſt/ doch mit etlichen nothdürfftigen Aenderungen und Zufällen/ wie das hinfürter gehalten werden ſoll/ **aufgericht/ geſetzt/ und geordnet/ und thun das hiermit in Krafft dieſes Briefs/** wie hernach folget.

Receſſ. Imper. 1541. §. 31. So meynen und wollen wir/ daß unſer Kayſerlich Cammer-Gericht im Heiligen Reich / und wie das **durch Uns und gemeine Stände** auf jüngſt gehaltenen zweyen Reichs-Tägen (*ſcil. Anno 1530. §. 73. ſeqq. & Anno 1532. Artic. III.*) aufgericht und geordnet iſt/ im Weſen bleiben/ demſelben von Churfürſten/

ſten/ Fürſten und gemeinen Ständen Gehorſam geleiſtet/ und ſein freyer/ ſtracker unverhinderter Lauff gelaſſen werden ſolle.

Tranſact. Paſſav. 1552. §. So viel aber ꝛc. *11.* Da etwas beſchwerliches oder bedenckliches in der Cammer-Gerichts-Ordnung ſich ſolte ereignen/ **dieweil ſolche Ordnung mit gemeiner Stände Bewilligung in gemeiner Reichs-Verſammlung aufgericht und beſchloſſen/ daß die beſtändiglich nicht/ dann wiederum durch die Kayſerliche Majeſtät und gemeine Stände/ insgemein**/ oder aber/ ſo viel es die Gelegenheit erleiden mag/ den ordentlichen Weeg der Viſitation gemeldten Cammer-Gerichts/ oder ſonſt/ mag geändert und erlediget werden. *Adde ſeq. Receſſ. Imper. Auguſtan. An. 1555.* §. Ferner nachdem ꝛc. *104. & §. 105.* Demnach haben Wir/ ſamt der Churfürſten Räthen/ erſcheinenden Fürſten/ Ständen und Bottſchafften/ angeregte Ordnung zu überſehen fürgenommen/ und **Uns mit Ihnen**/ in derſelben etliche Aenderungen/ Emendation und Zuſatz zu thun/ **verglichen und entſchloſſen.**

Præfatio Novæ Ordinationis Carolinæ Anno 1555. Gemeine Stände hätten ſolche in allen und jeden ihren Theilen und Puncten mit allem Fleiß erwogen/ und Ihro Kayſerliche Majeſtät dieſelbige durch eine ſondere Conſtitution zu beſtättigen/ und in das Reich zu verkünden/ zu publiciren/ und öffentlich außgeben zu laſſen/ wiederum zugeſtellet.

In hac Ordinatione Camerali, quæ adhuc hodie καθ' ἐξοχὴν ita dicitur part. 1. tit. 8. ſequentia habentur: Es ſollen ſich auch inſonderheit die Beyſitzer/ in Betrachtung/ daß ſie von Kayſerlicher Majeſtät/ auch Churfürſten/ Fürſten und Ständen des Heiligen Römiſchen Reichs an ſolche hohe Juſtitien verordnet/ und an ihrer Statt ſitzen ꝛc. *Quæ verba jam antea* in Receſſu Viſitationis 1531. §. 29. *Corpori Receſſuum Imperii inſerto reperiuntur & ex hoc loco in Ordinationem translata fuêre. Addita deinde fuêre* in Memoriali Viſitat. 1570. §. 1. *& ex hoc* in reviſam Ordinationem vulgò das Concept, translata, tit. 9. verba: Uns und dieſelbe diß Orths tanquam perpetui togati Senatores in Senatu Imperii repræſentiren.

Receſſ. Imper. Spir. de Anno 1557. §. 20. ſeq. [inprimis *Ordinat. Cam. 1538. in princip.*] *De Juramento Perſonarum Cameralium ita conſtitutum:* Weiter iſt auch Kayſerlicher Majeſtät Befehl/ daß ihr geloben und ſchwören ſolt/ Ihrer Kayſerlichen Majeſtät und dem Reich getreu und gehorſam zu ſeyn/ (antea jurabant tantum Cæſari und dem Cammer-

mer-Gericht/ *Receſſ. Imper. 1555. §. 114. ubi in omnibus ferè Exemplaribus vitioſè impreſſum eſt*, **dem Cammer-Richter.**) Ihrer Kayſerlichen Majeſtät und des Reichs Jurisdiction, ſo viel an euch iſt/ treulich zu erhalten. *Quæ Juramenti Formula, juncta illa quæ eſt* in Ordinatione Camer. part. 1. tit. 57. ſeqq. *non ſoli Judex Præſides & Aſſeſſores, ſed omnes Perſonæ Camerales in hunc uſque diem adſtringuntur*, vid. Concept. Ordinat. Camer. part. 1. tit. 77. *Hinc & ſolennes Formulæ in Sententiis Cameralibus ubi de violatione Juriſdictionis Imperialis agitur*: Zur Schmäh-Veracht- und Verletzung Kayſerlicher Majeſtät Hoheit/ und Abbruch derſelben Majeſtät und des Heiligen Reichs oberſter Jurisdiction &c. [vid. Barth. Collect. Sentent. Camer. tom. 1. Sentent. de 20. Febr. 1512.] Quinquert. Camerale quæſt. 1 §. 27. Gegen den ſchuldigen Reſpect dieſes der Kayſerlichen Majeſtät und des Heiligen Römiſchen Reichs höchſten und dieſelbe repræſentirenden Gerichts/ *7. Julii Anno 1685.* apud Roding. lib. 1. tit. 3. §. 14. *Ita & in Sententiis circa Inſinuationem Privilegiorum eſt Formula conſueta*: Vorbehältlich des Heiligen Reichs Ober- und Gerechtigkeit/ vid. Quinquert. Cameral. quæſt. 2. §. 47. Receſſ. Imper. Noviſſ. Anno 1654. §. 116. des Heiligen Reichs Jurisdiction &c. & §. 165. Damit aber auch unſerm und des Heiligen Reichs Cammer-Gericht/ als welches uns ſamt Chur-Fürſten und Ständen des Reichs repræſentiret/ und nun wiederum ſo anſehnlich und ſtattlich erſetzet wird/ Inhalts der vorigen Reichs-Abſchiede und Ordnungen ſeine Authorität/ Jurisdiction, und Gewalt/ wie ſichs gebühret/ erhalten ꝛc. ꝛc. *De* Repræſentatione *notandum, ſingulos Aſſeſſores Repræſentationem Status à quo ſunt præſentati attribuere ſibi non debere*, Concept. Ordinat. Camer. part. 1. tit. 9. princip. Receſſ. Viſitat. Noviſſ. Anno 1713. §. 22. Quinquert. Camer. quæſt. 1. num. 1. ſeqq. [inprimis num. 18.] *Ex quibus omnibus colligi poteſt: An ſecundùm vel contra Leges Imperii aut mentem Conſtitutionum locuti ſint Conſiliarii trium Electorum, Palatini, Saxonici, & Brandenburgici, in Replica ad Rudolphum II. Imperat. Anno 1598.* apud Londorp. tom. 2. lib. 1. tractat. 4. (*integer locus recenſebitur infrà lit. h.*) Daß Herr Cammer-Richter und Beyſitzer ihre Jurisdiction von Euer Kayſerlichen Majeſtät und allgemeinen Ständen des Reichs ſammentlich haben: vide Stammler. de Reſervatis §. 35. Deckher. Vindic. ad Blum. tit. 25. num. 9. in fin. pag. 129. Andler. Jurisprud. Publ. part. 2. tit. 3. num. 33. [B. Auctor Obſervat. Forenſ. 2. pag. 11. in fin.] *Nos obſervamus in univerſum: Legum & Conſtitutionum Imperii verbis rectè tradi*

Aſſeſſores an repræſentent ſuos Præſentantes.

mate-

materiam Juriſdictionis Cameræ, minimè verò verbis Scriptorum editorum vel à ſingulis Statibus Imperii vel eorum Miniſtris, quæ cumprimis ad rationem temporum & cauſarum quas tuentur reſpiciunt. Hippoliti à Lapide [vid. ſuprà pag. 2. in fin.] *Libellum tempore Tractatuum Pacis Oſnabrugenſium ad turbas in Imperio fovendas conditum eſſe, ſunt qui affirmant. Maneant in eo bona quæ bona ſunt, inſpiciantur quæ velata, diſtinguantur color & ſpecies à veris rerum momentis, belli propoſita à Pacis Jure ſtudioque, à falſis vera, noxia ab utilibus. Hoc fuit* Illuſtris Lynckeri *olim Judicium. Scilicet qui Jurispublici Doctrinas & Principia in Scriptis ſæpè diverſiſſima legit, niſi ſimul Hiſtoriam conſulat, Auctorisque ſcopum, facile in errorem prolabi poteſt. Multa audacius proferuntur tempore turbulento quæ alias reticentur. Interdum partium ſtudia hæc illave principia defendere ſuadent. Alii ex principiis quibus à Juventute ſunt imbuti, ad mentem Magiſtrorum loquuntur. Neque deſunt inferioris ſortis conſcribillatores, qui lucelli gratia à Bibliopolis quæſiti, nihil non chartæ & typis committere audent. Rejiciendi ſunt inprimis tales* Specularii novi, & Recentioris Hiſtoriæ, (*ſomniorum propriorum potius*) Promicondi. [*Add.* infrà §. 6. num. 16. in fin.]

Obſervatio Auctoris: non aliter niſi cum Legibus eſſe ſentiendum.

De Hippolito à Lapide.

Hiſtoria conſulenda eſt ad intelligenda Jurispublici Principia diverſa & Auctorum indoles.

Eſt itaque Jurisdictio Cameralis ordinaria, non delegata, [vid. *Receſſ. Imper. 1524. §. 18.*] Strauch. *Diſſertat. Exoter. 13. theſ. 5.* Blum. *tit. 25. num. 7.* ubi Deckher. *in Vindic.* Horn. *Jur. Publ. cap. 55. num. 4.* (c)

Num. 5. Eſt ordinaria Jurisdictio Cameræ.

(c) *Quæritur hic de* Remiſſionibus *Cauſarum à Cæſare ad Cameram, an delegata ſit tum Juriſdictio? Reſp. Eſſe Remiſſionum plures ſpecies. Alia eſt Remiſſio quæ dicitur Supplicæ v. gr. ad Imperatorem delatæ, pro excitatione Judicii Cameralis in Cauſa ibi jam tum pendente,* [conf. infrà B. Auctor. Animadverſ. ad Obſervat. Magenhorſt. 57. & part. 3. Obſervat. Forenſ. 253.] *Alia Remiſſio Cauſæ ad Aulam Cæſaream primum deductæ, & ex cauſis Imperatorem moventibus Cameræ demandatæ. Prior ſpecies eſt Excitatorium magis Reſcriptum, quam Remiſſio proprie dicta, & adhuc frequentatur, neque efficit Juriſdictionem delegatam. Poſterioris verò Remiſſionis poſt inſtitutum Judicium Aulicum Exempla non negaverim quidem extitiſſe unquam, neque etiam de poteſtate Imperatoris dubitaverit quisquam, atque delegatam Juriſdictionem eo caſu agnoſcerem,* vid. Gylman. in Symphorem. Quæſt. Jur. Controverſ. Rubrica: Remiſſiones. in fine. *Sed tamen exemplorum talium ego non memini, quæ vel ex lectione vel auditione didicerim.* [vid. ſuprà Auctar. XVIII] *Exceptis caſibus ubi Juſtitii tempore Cauſæ antea in Camera pendentes proviſionaliter in Aula Cæſarea fuère tractata, quæ deinde finito Juſtitio ad Cameram remiſſa fuere, quandoque etiam*

Num. 6. De Remiſſionibus Cauſarum ad Cameram.

cum

cum Actu. Cujus rei exempla non deſunt, ſed inde non ſit delegata Juriſdictio, quæ antea erat ordinaria. Et facit id Imperator juxta Capitulat. Noviſſ. Artic. 16. *Ad quam verò Remiſſionis ſpeciem referendæ ſint illæ Cauſæ quæ exprimuntur* in Collect. nova Sententiarum num. 625. & 629. *non niſi ex Actis, quæ in promptu non ſunt, dignoſci poterit. Poſt Receſſum Imperii 1654. Rubricæ talis* Remiſſionis *moderni Camerales non meminere.*

Num. 7. Eſt Jurisdictio ſuprema.

A Camera ad ſuperiorem non datur Appellatio, quia eſt das oberſte und letzte Gericht im Reich / *Concept. Ordin. Cam. part. 1. tit. 3. princ.* & *part. 3. tit. 61.* Judicat nomine Cæſaris, Cæſar autem non eſt ſe ipſo ſuperior. Neque tamen à morte Imperatoris Cameræ Jurisdictio quieſcit, ſed Vicariorum nomine continuatur, Blum. *tit. 25. num. 9.* (*d*)

Num. 8. Non quieſcit morte Imperatoris, ſed continuatur Vicariorum nomine.

Num. 9. Differentia Conſilii Imperialis Aulici.

(*d*) *Conſilium Imperiale Aulicum defuncto Imperatore extinctum eſſe puto magis quam ſuſpenſum, nam ad Vicarios Imperii omnis defertur poteſtas,* Roding. lib. 1. tit. 3. §. 6. [& lib. 3. tit. 2. §. 15.] conf. Lyncker. in Analect. ad Schweder. Jur. Publ. part. ſpecial. cap. 12. §. 13. *Quilibet enim Vicariorum in ſuo diſtrictu peculiare inſtituit Judicium ſupremum Vicariatus, quod vice Judicii Aulici fungitur,* [Struvii Corp. Jur. Publ. cap. 26. §. 14.] *cujus Acta quomodo Imperator electus ratihabere ſe velle promittat?* vide Capitulat. Noviſſ. Artic. 3. *Errat planè* Textor ad Receſſ. Imper. Noviſſ. diſputat. 1. theſ. 51. *dum tradit expeditiones tantum Judicii Aulici, ſicut in Camera, ſuſpendi: Imo verò Officium iſtius ſupremi Judicii mortuo Imperatore penitus quieſcit. Differentias utriusque Imperialis Judicii expoſuit* Diſcurſus Anonymi [Joh. Andr. Gerhard.] Unterricht wie die Proceſſe bey den höchſten Kayſerlichen Reichs-Gerichten wohl ein- und außzuführen / *quem inſeruit* dem Reichs-Archivo Auctor Operis hujus celeberrimi part. general. ſect. 2. pag. 53. cujus Diſcurſus cum Animadverſionibus noſtris ſubitaneis nova editio prodiit Wezlariæ Anno 1736. *Caſus in quibus Camera Imperialis cum Judicio Aulico non concurrat, expoſuit* peculiari Diſſertatione in Academia Viadrina Joh. à Schulz Szulecki Anno 1706. conf. Electa Jurispubl. tom. 4. ſect. 1.

De quæſtione Hiſtorica utrum ex Judiciis Imperialibus ſit antiquius, videndus Deckherrus in Vindiciis ad Blum. tit. 4. num. 1. 2. & in Concord. ſuprem. Tribunal. cap. 1. [B. Auctor in Hiſtor. Suſtentat. Cam. Imper. pag. 2. ſeqq.]

Lite-

Literas DD. Vicariorum ad Collegium Camerale poſt mortem Joſephi Imperatoris exaratas, unà cum Formula Expeditionum in Camera nomine Vicariorum faciendarum, vide *in Diario Electiion. Caroli VI. Auguſtiſſimi Imperat. part. 1. pag. 11.* Num. 10. De Formula Expeditionum, & Sigillo.

Sigillum à Vicariis, & poſteà ab electo Imperatore tranſmittitur Electori Moguntino Imperii Archi-Cancellario, qui Præfecto Cancellariæ ejusdem uſum demandat, quod priusquam ſit factum, Proceſſus decernuntur, Acta referuntur, Sententiæ publicantur, ſed Expeditiones ſolennes *ſub Aquila*, ut ajunt, in Cancellaria differuntur.

Camerale Judicium tanquam ſuſpectum recuſari nequit, Roding. *lib. 1. tit. 3. §. 11.* Strauch. *Diſſertat. Exoter. 13. §. 11. 12.* Gail. *lib. 1. obſervat. 33.* Ratio eſt, quia eſt ſupremum, & daretur aliàs in infinitum progreſſus, recuſari tamen poteſt unus vel alter Aſſeſſorum, *Concept. Ordinat. Cam. part. 1. tit. 34. §. fin.* Idque ex cauſis juſtis, de quibus Cognitio eſt Collegii pleni, *Receſſ. Viſitat. Noviſſ. 1713. §. 62. & 67.* Neque erit valida cauſa Recuſationis, quod lis ipſum Cameræ Judicem concernat, vid. *Concept. Ordinat. Cam. part. 1. tit. 12. §. 8.* qui locus ex *Viſitat. Defect-* Anzeig *Judic. & Aſſeſſor. 1556. §.* Da auch Cammer-Richter ꝛc *15.* eſt deſumtus. Num. 11. Camera non recuſari poteſt tanquam ſuſpectus Judex. Quomodo recuſetur unus Aſſeſſorum.

Camera non delegat [integras] cauſas, *(e)* ſed tantum Actus quosdam Judiciales celerioris Expeditionis gratia, uti Examina Teſtium, ocularem Inſpectionem, Liquidationem, Roding. *lib. 1. tit. 3. §. 16.* Blum. *tit. 25. num. 14.* [& ſimiles, de quibus conf. B. Auct. *infrà Sect. II. §. 3. num. 12.* Böhmer. *Jur. Eccleſiaſt. Proteſtant. lib. 1. tit. 29. §. 43.* & Koch. *ad Ordinat. Camer. part. 2. tit. 1. num. 2.*] *(f)* Num. 12. Camera quales Actus delegет.

(e) *Quæritur an delegare non poſſit æque, ut fit à Conſilio Imperiali Aulico? Pro affirmativa facit (1.) quod Ordinarius Judex delegare queat Juriſdictionem; (2.) quod nullibi extet prohibitio; (3.) imo quod ipſa Legiſlatio Cameralis hanc poteſtatem agnoſcat*, vid. Ordinat. Camer. Maximiliani I. Wormat. 1495. tit. Von Taxation der Brief. §. 17. verba: Für eine Commiſſion in der eine gantze Sache mit allen Anhängen und Umſtänden zu endlichem Abſchied befohlen wird. [add. Koch. ad An non poſſit delegare alio modo.

Ordinat. Camer. part. 1. tit. 33. num. 1.] *Circumſtantias peculiares eſſe oportet ut ejusmodi decernatur Commiſſio, imo neque in Judicio Aulico Commiſſiones tales fiunt niſi ex cauſis gravioribus, etſi ibi frequentiores ſint, etiam Supplicæ pro Commiſſione, quales in Camera non exhibentur. Negat Cameræ hanc poteſtatem competere* Lyncker. de Gravam. Extrajud. cap. 5. ſect. 1. num. 7. pag. 440. & Diſſertat. de Commiſſar. Imperial. ad cauſ. Juſtit. §. 14. & 21.

Abuſus Commiſſionum in Judiciis Statuum.

(f) *Dici non poteſt quanta Juris & Juſtitiæ confuſio Inſtantiarumque multiplicatio oriatur, ſi ab ordinario Judice ad delegatum cauſæ deferantur. Actus quidam Judiciarii rectè per Commiſſarios expediuntur, atque ut id fiat, utile eſt. Sed integrarum cauſarum delegatio frequentior, ubi benè conſtituta eſt res judiciaria, locum habere non debet. Principes delegando cauſas & ordinaria Judicia impediendo non Partibus, ſed Commiſſariis gratiam faciunt*, conf. Churfürſtliche Sächſiſche Erledigung der Gebrechen An. 1661, tit. von Juſtitien-Sachen §. 39.

Num. 13. Imperator non impedit Jurisdictionem Cameræ, neque cauſas avocat.

Ab Imperatore Jurisdictio Cameralis impediri non debet prohibendo, vel inhibendo aut cauſas avocando, *Capitulat. Noviſſ. artic. 16.* [*Ordinat. Judic. Aul. Ferdin. III. tit. 2. §. 7.*] *Receſſ. Imper. 1654. §. 165.* Roding. *lib. 1. tit. 3. §. 21. Quinquert. Camerale quæſt. 1. §. 19.* & *quæſt. 2. §. 15. 51. & 70.* Fritſch. *Diſſertat. de Avocat. Cauſar. cap. 3. §. 6. 7.* [B. Auctor. *Part. 3. Obſervat. Forenſ. 253.*]

De Cauſis Imperatori reſervatis.

In cauſis reſervatis Imperatori tantum abeſt ut Camera ſibi arroget Jurisdictionem, ut potius ſua ſponte talia negotia ad competens Forum remittat; Sanè omni cum ſollicitudine priusquam decernuntur Proceſſus, inquirit de Jurisdictione fundata, [conf. *infrà §. II. num. 3.*] & ſi ob cauſæ qualitatem non fundata ſit juxta Leges Imperii, tunc cauſæ tales non recipiuntur.

Num. 14. Imperator non petit Literas Informatorias cum Termino.

Neque Imperator à Collegio Camerali Literas Informatorias cum præfixione Termini exigere ſolet, Roding. *dict. loc. §. 23. 24.* [Deckher. *in Vindic. tit. 25. num. 21.* & *in Concord. Suprem. Tribunal. cap. 10. ſect. 1. ſubſect. 3. num. 34.*]

Num. 15. Negotia Cameralia in Aula Cæſar. per ſpeciales Delegatos tractantur.

Si quæ negotia, ad Camerale Judicium attinentia in Aula Cæſarea tractanda veniant, eſt enim Imperator ſicut totius Imperii, ita & hujus Judicii Caput & ſummus Protector, conſuetum eſt ut fiat id non per Judicium Imperatoris Aulicum, cujus in ſe auctoritatem

tatem Camera non agnoſcit, neque per Leges Imperii id liceret, ſed per Miniſtros ad ea negotia ſpecialiter delegatos. (*g*)

(*g*) *Hic notanda eſt Expeditionis in Aula Imperiali diverſitas. Unum quodque Collegium ſuos ibi habet Referendarios & Secretarios qui ſubſcribere ſolent infimo loco. Quæ Subſcriptio facit indicium unde Reſcriptum vel alia Expeditionis ſpecies promanaverit. Ea quæ à Judicio Aulico proveniunt, Subſcriptionem Secretarii Judicii, quod officium jam dudum* Menshengenii [*hodie* de Glandorff, & de Waldiſtätten] *obierunt, habent. Reliqua in Negotiis Imperii publicis, quo etiam Cameralia rectè referuntur, à Referendario Conſilii Secretioris ad Negotia Imperii, ſubſcribuntur, quo munere fungitur hucuſque Vir & meritis & orationis vi planè ſingulari pollens* de Glandorff, [*hodie* de Bartenſtein.]

Diverſitas Expeditionum in Aula Cæſarea.

De Concurſu Jurisdictionis Cameræ cum Judicio Aulico alia eſt inſpectio, qui inter Judicia duo ſuprema quorum alterum ab altero non dependet, facile evenire poteſt. Et tum Præventioni eſt locus, vid. *Ordinat. Judic. Aul. Ferdin. III. tit. 2.* §. So wollen wir auch ꝛc. *7.* Schwanman. *Obſervat. Camer. 4.* Maurit. *Diſputat. de Judicio Aulico* §. *12. ſeqq.* Textor *ad Receſſ. Imper. Noviſſ. diſputat. 1. theſ. 56.* Blum. *tit. 25. num. 47. & 54.* ubi vid. Deckher. *in Vindic.* eundemque *in Proceſſ. Informativ. cap. 1. pag. 45. ſeqq.* & *cap. 2. pag. 49. Quinquert. Cam. quæſt. 2.* §. *54.* Simplex autem Documentum Litispendentiæ ex Cancellaria Judicii hujus illiusve emanatum, non ſiſtit confeſtim Judicii alterius curſum niſi etiam ſpecialius de ea conſtiterit. Ita Judicium Aulicum ad tale Documentum *ſub Aquila* in Camerali Cancellaria expeditum, abſtinere à cauſa illa ſtatim non ſolet. (*h*)

Num. 16. In concurſu Jurisdictionis cum Aulico Judicio valet Præventio; ubi de Documentis Litispendentiæ.

(*h*) *In Actis Publicis* apud Londorp. tom. 2. lib. 1. tractat. 4. *ſequentia occurrunt inter Gravamina trium Electorum, Palatini, Saxonis, & Brandenburgici, Anno 1590. erga Rudolphum II. Cæſarem* fol. 51. Daß man auch des Kayſerlichen Cammer-Gerichts oder einigen Reichs-Tags wohl gar nicht bedörffe/ wann dergeſtalt alle Sachen aus der Stände und des Cammer-Gerichts Händen gen Hof gezogen/ und allda erörtert werden könten. *Ad quæ Imperator 27. Jul. dict. An. 1590.* fol. 15. Daß dem Kayſerlichen Cammer-Gericht in adminiſtratione Juſtitiæ von Ihrer Majeſtät ſolle Einhalt gethan/ oder inhibiret worden seyn/ deß könten ſich Ihro Majeſtät nicht entſinnen/ auſſerhalb daß

Exempla ex Actis Publicis de Concurſu Jurisdictionis cum Aulico Judicio.

ſie ſich etwa ſolcher Sachen unterfangen / **welche ihrer Arth und Eigenſchafft nach** allein für Jhre Majeſtät gehörig / oder aber allbereit an Jhrer Kayſerlichen Majeſtät Hof eingeführet / oder von denen Ständen dahin gewieſen worden ſeyen / da Jhro Kayſerliche Majeſtät das Gericht nothwendig müſſen erinnern und vermahnen laſſen / in dergleichen Sachen / Jhro Kayſerliche Majeſtät und das Reich betreffend / vorſichtig zu gehen / und Jhrer Majeſtät nicht einzugreiffen; **ſintemal Jhro Majeſtät dem Cammer-Gericht gleichwohl ihre** *Juriſdiction* **in etlichen Fällen** *communici***ret** / (conf. Ordinat. Judic. Aul. Ferdin. III. tit. 2. §. 7. Andler. Jurisprud. Publ. lib. 2. tit. 3. num. 36.) **aber ſich derſelben darum nicht** *abdici***ret oder begeben haben.** *Replicant Miniſtri Electorum* fol. 59. Die Erinnerung ſo Euer Kayſerliche Majeſtät bißweilen dem Kayſerlichen Cammer-Gericht gethan / wann es ſich Sachen unterfange / ſo nicht vor daſſelbige gehörig / werden ſich unſere gnädigſte Herren gewißlich nicht mißfallen laſſen: (conf. Lyncker. in Analect. ad Schweder. Jur. Publ. part. ſpecial. ſect. 1. cap. 10. §. 5.) wann nur in denſelben hinfüro / wie Wir allerunterthänigſt verhoffen / gebührlich- und nothwendiger Unterſchied gehalten / und eine Sache an das Orth / dahin ſie ihrer Arth und Eigenſchafft / auch der Parthey Beſchaffenheit nach / gehörig / entweder am Cammer-Gericht / bey Hof / oder für allgemeine Stände / gelaſſen und gebührlich erörtert würde / (*ſpecialiorem Deſignationem Cauſarum deſiderare quis hic poſſet*) wie in ſolchen allen die Cammer-Gerichts-Ordnung und Reichs-Conſtitutiones gute Maaß und Wege weiſen und geben / aus welchen / wie auch dem kündlichen Herbringen / offenbar / daß **Herr Cammer-Richter und Beyſitzer ihre** *Juriſdiction* **von Euer Kayſerlichen Majeſtät und allgemeinen Ständen des Reichs ſammentlich haben;** inmaßen dieſelbe von Euer Kayſerlichen Majeſtät und Ständen / wie die in unterſchiedlichen Creyſen gehen / præſentiret / unterhalten / und ihrer Ordnung nach viſitiret werden / auch ermeldte Cammer-Richter und Beyſitzer ihre gehabte Dubia an Euer Kayſerliche Majeſtät und geſamte Stände als Statuentes gelangen laſſen / und Außſchlags begehret.

Viciſſim in Relatione Ludovici Camerarii Legati Palatini de negotio ſuo in Aula Electorali Saxonica Anno 1608. 24. Jul. apud Londorp. tom. 2. lib. 2. num. 41. fol. 541. *leguntur ſequentia de Reſponſione Miniſtrorum Electoris Saxoniæ:* Jhro Churfürſtliche Gnaden (tales tunc erant tituli) könten und wolten der Kayſerlichen Majeſtät Jhre habende und herge-

hergebrachte Jurisdiction nicht diſputiren laſſen / wäre einmal an dem / daß dieſelbe Fons Jurisdictionis : (*vide de hac phraſi prolixè* Quinquert. Cameral. quæſt. 1. §. 19. ſeqq. & quæſt. 2. §. 15. *quod prædicatum etiam agnoſcit, & rectè,* notus Auctor [Bernhard von Zech] des Europæiſchen Herolds tom. 1. part. 4. cap. 4. pag. 924. *erat Miniſter Status Electoralis Saxon. jam defunctus*) und daß alle Exemptiones, Privilegia, und Außträg von Dero herkommen / wären auch in beſtändigem Herbringen / und würden ſich davon nicht treiben laſſen / wie aus Ihro Majeſtät etlichen wenigen Chur- und Fürſten / derer jedoch etliche ſeithero den Hof-Proceſs ſelbſt beobachten / vor dieſem gegebener Reſolution zu finden. **Daß Ihre Majeſtät** *Cameræ Juriſdictionem privativè* **gegeben / könte man mit Beſtand nicht behaupten / habe alſo** Præventio ſtatt / und Cæſar concurrentem Jurisdictionem cum Camera, (*dicere volebant forte, Judicium Aulicum. Cæſar enim non concurrit cum ſemetipſo. Idem eſt Cæſar in Camera, qui in Judicio Aulico. Utrumque eſt Judicium Cæſareum, licet ad Cameræ Conſtitutionem Status Imperii concurrant. Unde vocatur* **das Kayſerliche und Reichs Cammer-Gericht:**) wann Ihro Majeſtät nur in zwey oder drey reſervatis Caſibus zu judiciren hätten / was es vor ein Kayſer ſeyn würde? dann es wäre ja ein Kayſer nicht Ehren halben allein / ſondern das Haupt im Reich / und hätte denen Ständen zu gebieten / und Sie zu entſcheiden / ꝛc. ꝛc. *Non mirari debet Lector ſi diverſa quandoque in Aulis Procerum Imperii principia defendantur. Nam ut ſuprà obſervavi, Temporum & Status ratio plerumque Aularum mutat & Conſilia & Principia. Rectè ne an male? meum hic non eſt judicium. Illud novum non eſt & recentiora exempla docent, ubi exorto quandoque Juriſdictionis conflictu cum Judicio Aulico, Imperator per Judicii Aulici decretum Reſcripta graviora & nonnunquam cum reprehenſione ad Camerale Collegium emanare paſſus fuit, deſuper querelas ad Auguſtiſſimum ſimulque ad Comitia fuiſſe delatas à Camera,* vide den Augſpurgiſchen Staats-Spiegel An. 1702. Menſe Novembr. pag. 16. ſeq. An. 1703. Menſe Majo pag. 71. Electa Jur. Publ. tom. 4. ſect. 1. num. 1. & Literas Collegii Cameralis in cauſa Teklenburgica An. 1703. 26. Jul. ad Comitia datas, ibidemque per Directorium Moguntinum prævia Dictatura publica 18. Septembr. 1703. inter materias deliberandas relatas. *Itaque ſi quæſtio eſt de præventa ſaltem Juriſdictione inter Conſilium Imperiale Aulicum & Imperialem Cameram, facta rei inquiſitione facilius negotium terminatur. Multa ſunt exempla remiſſarum Cauſarum à Judicio Aulico ad Cameram & viciſſim: Ubi de Cauſæ qualitate*

Querela Judicii Cameralis ad Imperatorem & Comitia delata.

litate incidit quæſtio, an ad Cameræ Jurisdictionem pertinere poſſit, & Imperatoria Majeſtas ad Literas Collegii humillimas voluntatem ſuam declaravit, reverentia debita Auguſtiſſimo Capiti effecit, ut ab ulterioribus Decretis abſtinendum ſibi eſſe cenſuerit Camera, cum Cameræ non eſſet conflictûs definitio.

Jurisdictio Cameræ ut limitetur vel tollatur à Cæſare & Statibus, nulla eſt cauſa.

Limitari quin poſſit ab Imperatore & Statibus Imperii Comitiali Conſenſu Jurisdictio Cameræ, vel planè tolli, dubium non eſt ſi de poteſtate ſit quæſtio: Si de voluntate, nulla adhuc vel tollendi vel limitandi fuit cauſa, neque id videtur Imperio expedire, vid. *Capitulat. Noviſſ. artic. 16. princ.* Spectat huc quæſtio de Recurſu Partium litigantium ad Comitia, de quo vide *Electa Jur. Publ. tom. 9. ſect. 1.* [conf. Moſers Betrachtung des *Recurſus* von denen Höchſten Reichs-Gerichten an den Reichs-*Convent.*] (*i*)

De Recurſu Partium ad Comitia à Judiciis Imperialibus.

(*i*) *Qui à Judiciis Imperialibus Cauſas ad Comitia (quæ jam perpetua futura eſſe non ſine ratione exiſtimant prudentes) tanquam ſupereminens aliquod Judicium deferri poſſe putant, ſi non ſunt Legum Imperii ignari, certe ab adulatione Aulica excuſari vix poſſunt. Si in negotiis, quorum cura iis eſt commiſſa, inconſiderate ipſi egerunt, talia tandem Conſilia, quæ per Leges approbari nequeunt, ex ſpecialibus vel ſtudiis vel odiis ſuggerunt ſuis Dominis, ut Judicia Imperii violationis Legum, de qua ipſi potius tenebantur, incuſentur.* [conf. à Ludewig Conſil. Halenſ. tom. 2. lib. 2. conſil. 95. num 39. & 45.] *Non deerunt unquam in Aulis tales Miniſtri, qui, cumprimis ſi potentiâ Dominorum ſuffultos ſe exiſtiment, Judicia ſuprema non niſi in Sententiis & Decretis pro ipſis latis venerentur, contra verò pronunciari & decerni, ferunt ægerrime, tum verò ut à culpa liberentur ipſi, Judicem exceſſiſſe fines officii vel aberraſſe à recta Legum via dicunt, ipſimet Legum interpretes, in propria quam defendunt cauſa, agentes. Atque ita ſæpe accidit quod olim dixit Italus:* Ogniuno ama la Giuſtitia, ma neſſuno la vede volontieri in caſa. *Negandum equidem non eſt, ad publicæ rei utilitatem etiam ſpectare inprimis Judiciorum Conſtitutionem & Legum circa ea Sanctionem. Imo & illud largior, dari cauſas quarum deciſio & executio certo reſpectu in publicas rationes univerſales ingreditur, atque eatenus Juſtitiæ Cauſas ad Negotia Conventuum Imperii deferri poſſe, & per Leges aliquando debere,* conf. Herman. Conring. Diſſertat. de Negot. Convent. Imper. §. 8. & 25. 26. 27. uſque 62. Idem de Comitiis §. 34. ſeq. & §. 63. *Verum cavendum hic erit, ne ſub prætextu ejusmodi rationum unaquæque cauſa ideo quod Status Imperii ſingulos concernit, eo pertrahatur.*

Nam

Nam ſi omni in caſu, ubi Status Imperii per ſententiam aliquid detrimenti ſe pati ſentit, vel à Conſiliariis ita res accipitur, eum ad totius Reipublicæ rationes pertinere exiſtimandum eſſet, nunquam ſane defuturus erit prætextus Judiciorum Imperialium auctoritatem infringendi, quam potius illæſam conſervari & remediis legitimis uti, Leges noſtræ ſanciverunt. Stat igitur ſententia, quod à Judicatis in ſupremis Imperii Tribunalibus Recurſus ad Comitia non detur, & Judiciaria Negotia in ſpecie ita dicta, aliis plane locis & viis quam in Comitiis ſint tractanda, exceptis in Legibus expreſſis caſibus & qui ex totius Reipublicæ Germanicæ Conſtitutione eò pertinent. Quos cum in Diſſertatione inaugurali tractaverit Chriſtian. Valent. Happelius Erfurti Anno 1702. edita, *ratum fore putavi, ſi iſtam Diſſertationem alias forte non obviam, huic Opuſculo cum nonnullis Obſervationibus ſeu Supplementis adjungerem* infrà Append. III. pag. 73. ſeqq. *in quibus etiam occurrent hiſtorice ſaltem, quæ in Comitiis ea de materia non multo abhinc tempore fuere acta & publicata.*

De Executione Sententiarum Cameralium ab Imperatore per Aulicum Judicium decernenda, Comitialis fuit paucis abhinc Annis quæſtio, occaſione Juſtitii Cameralis nata, vid. Staats-Cantzley *part. 12. pag. 158. Concluſum trium Collegiorum 14. Jul. 1706.* & ſequens *Decretum Commiſſ. Cæſareæ 24. Novembr. 1706. ibidem part. 12. pag. 168.* adde *Quinquert. Camer. quæſt. 2. §. 71.* conf. *Capitulat. Noviſſ. dict. artic. 16. 17.* [Nitzſch. *ad Capitulat. Joſeph. artic. 41. num. 78.*] Num. 17. Executio Sententiarum Cameralium tempore Juſtitii.

An injungere queat Imperator, ut aliqua cauſa ſemper in Ordine Novarum tractetur, inutilis eſt hodie quæſtio apud Blum. *tit. 25. num. 26.* vid. *infrà* B. Auct. *Animadverſ. ad Obſervat. Magenhorſt. 57.* cum poſt Receſſum Imperii 1654. & Cameralis Collegii Decretum commune 13. Decembris 1659. noviſſimâ Viſitatione cum aliis approbatum, Ordo Proceſſus maximè fuerit abbreviatus, vid. die Anmerckungen aus dem *Viſitations* Abſchied *1713.* und Gemeinen Beſcheiden/ quæ *novæ Edit. Wetzlar.* des *Concepts* Cammer-Gerichts-Ordnung acceſsêre *ad part. 1. tit. 17. verſ.* Es iſt aber ꝛc. *pag. 9. in med.* ut aſſerere tutò liceat, ſi cauſa aliqua longo Annorum intervallo maneat indeciſa, id non vitio aut ambagibus Proceſſus, ſed vel Partium protractionibus, quæ quandoque impediri non poſſunt, vel

Num. 18. Tractatio Cauſæ in Novis.

Num. 19. Brevitas Proceſſus Cameralis. Veræ cauſæ diuturnorum Proceſſuum.

vel paucitati Aſſeſſorum, quorum numerus tantæ cauſarum moli citius expediendæ debito cum labore, non ſufficit, eſſe adſcribendum. Cui defectui remedium à ſolis Statibus Imperii Salariorum cura ſufficienti, promtiori, & conſtantiori poterit adferri.

Remedium.

Num. 20. Camera citat immediatè Subditos mediatos.

Status Imperii Subditum à Camera in Jus vocatum prohibere nequit, ſed excipiendo Jus ſuum de non evocando allegare tenetur, Gail. *lib.1. obſervat. 41. num. 7.* Roding. *lib. 1. tit. 3. §. 32.* [Deckher. *Vindic. tit. 25. num. 19.* & ejusd. *Not. ad Obſervat. Ante-Marill. 22. & 32.* conf. *infrà* B. Auct. *Animadverſ. ad Obſervat. Magenhorſt. 5.*] Multæ enim ſunt cauſæ, ob quas Subditus Imperii mediatus citari ad Cameram poſſit, quod ſemper fit immediatè ſine Requiſitione, tanquam à Judicio ſupremo, vid. Lyncker. *Commentar. ad Aur. Bull. cap. 11.* & *ad Capitulat. Joſeph. artic. 17.* [idem *in tractat. de Gravam. Extrajud. cap. 9. part. 2. §. 49. pag. 856. ſeqq.* add. *infrà §. X. num. 3.*] *Saxonicum Privilegium de non evocando* vid. *in Corpore Juris Cameral. pag. 42. ſeq.*

§. II.

Num. 1. Diſtinctio Cauſarum primæ & ſecundæ Inſtantiæ.

Num. 2. Quid dicatur ſimplex Querela, & ejus differentia à Mandato.

Deferuntur Cauſæ ad Judicium Camerale vel in prima Inſtantia, vel in ſecunda per Appellationem. In illâ vel Citatio ſimplex petitur vel Mandatum, Blum. *tit. 25. num. 67.* Roding. *lib. 1. tit. 4. §. 6. ſeqq.* Minus accuratè opponitur ſimplex Querela Appellationi apud Blum. *dict. loc. n. 66.* Roding. *cit. loc. §. 1.* Cum ſimplex Querela tantum dicatur in oppoſitione ad Mandatum Pœnale, Lyncker. *de Gravam. Extrajud. cap. 9. part. 2. §. 50. pag. 859. ſeqq.* Textor *ad Rec. Imp. Noviſſ. diſput. 4. theſ. 4. ſeqq.* [vid. B. Auct. Anmerckungen zu Gerhards gründlichem Unterricht *pag. 41. & 76.*] Errorem communem non ſatis tollit Notator Rodingii *dict. loc. §. 6. ſeqq.* nam Citatio non eſt genus, cujus ſpecies ſint ſimplex Querela & Mandatum; ſed Citatio eſt utriusque conſequens. Querela non eſt ex Citatione, ſed hæc ex illa, modus tractandi tantum differt. Omnis Actio rectè dicitur Querela. Tractatur autem vel per ſimplicis Citationis viam, vel per viam Mandati, ubi cauſæ qualitas id permittit. Modus uter-

uterque tractandi, genus Actionis ut vocant, rectius diceres ſpeciem, non mutat. Ordinarius eſt modus Citationis ſimplicis, extraordinarius & executivus modus præcepti pœnalis. Interim vulgarem loquendi modum retinuit etiam Ordinatio, vid. *Concept. Ordinat. Cam. part. 3. tit. 4. tit. 11. & tit. 12. §. 24.* item *tit. 13. §. 4.* & *tit. 15. §. 7. 8. 9.* [junct. *part. 1. tit. 43. §. 21. 22. Receſſ. Imper. de Anno 1570. §. 88. de Anno 1594. §. 64. & 95. de Anno 1654. §. 34. & 70.* add. Tennagel. *de decernend. Proceſſ. Procœm. num. 10.* ibique Deckher.]

Tenetur autem Procurator ſupplicans pro Proceſſu obtinendo exprimere ſemper, quâ ratione Jurisdictio Cameræ ſit fundata. Alioqui ſi dubia ſit, injungitur per Decretum, ut Fundamentum, quo nititur, oſtendat, Roding. *lib. 1. tit. 4. §. 15.* Num. 3. Fundanda eſt in Supplica Jurisdictio.

In *prima Inſtantia* fundatur Jurisdictio Cameræ reſpectu vel ſolius Perſonæ, vel ſolius Cauſæ, *Rubrica Conc. Ordin. Cam. part. 2. tit. 10.* [vel reſpectu Perſonæ & Cauſæ ſimul, vid. *infrà num. 16. §. III. num. 7.* & *§. VII. num. 2.*] Ratione *Perſonæ* & quidem *Rei*, ubi neceſſe eſt ut ſit immediata, *Conc. Ord. Cam. part. 2. tit. 1.* & *tit. 25. §. 4.* aliquando etiam Actoris immediata qualitas requiritur, ut in cauſis litigioſæ Poſſeſſionis, Pignorationum, Arreſtorum, *Conc. Ord. Cam. part. 2. tit. 22. §. 1. tit. 23. princ.* & *tit. 24. princ.* Legis Diffamari, [vid. *infrà §. VIII. num. 2.*] add. Deckher. *Concord. Suprem. Tribunal. cap. 10. n. 18.* Koch. *ad Ordinat. Cam. part. 2. tit. 21.* ibique Deckher. *num. 12.* Num. 4. Quomodo fundetur Jurisdictio in prima Inſtantia. Num. 5. Perſonarum qualitas immediata. Num. 6. Actor quando eſſe debet immediatus.

Aliquando Actore immediato, contra Reum mediatum fundatur Forum Camerale, vid. *infrà num. 15.* & uno caſu in cauſa litigioſæ Poſſeſſionis, *Conc. Ord. Cam. part. 2. tit. 22. §. 1.* vid. Textor. *ad. Receſſ. Imper. Noviſſ. diſputat. 2. theſ. 46. ſeqq.* Quod ſi ex *Continentia Cauſæ* fundetur Forum, qualitas Perſonarum an mediatæ ſint, an immediatæ, non attenditur, *Conc. Ord. Cam. part. 2. tit. 9.* Roding. *lib. 1. tit. 14. §. 19.* Textor. *dict. loc. theſ. 49.* [add. *infrà §. VII. num. 11.*] Num. 7. In Continentia Cauſæ non reſpicitur qualitas Perſonarum.

Immediatæ Perſonæ quæ ſint in Imperio vulgò notum eſt. Electores, Principes, Comites, Barones, Prælati Cœnobiorum Num. 8. Immediati Cives Imperii.

immediatorum, Capitula ſede vacante, Gail. *lib. 1. obſervat. 30.* Blum. *tit. 26. num. 44.* Lyncker. *Diſſertat. de Commiſſar. Imperial. ad cauſ. Juſtit. §. 6.* vel impedita, vid. *Diſſertat.* Böhmeri *de Juribus Capituli ſede impedita*, quotquot ex hisce Voto & Seſſione in Comitiis gaudent. Necnon Electorum, Principum, Comitum Apanagiati, Lyncker. *dict. Diſſertat. §. 6.* vid. *Tractat. noſtrum de Jure Fœminar. Illuſtr. ſect. 1. §. 16. lit. uu.* Porrò Civitates Imperiales & Nobilitas Imperii immediata in corpore & ſingulis membris. Univerſitates quædam & Collegia immediata. In Franconia Pagi immediati Gochsheim & Sennfeld/ vid. Lünigs Reichs-*Archiv Parte ſpecial. continuat. 4. tom. II.* Fortſetzung *pag. 803.* Horn. *Jur. Publ. cap. 50. §. 5. in fin.* Hert. *Diſſertat. de Special. Rom. Imp. Reb. publ.* (*a*)

De Jure Territorii Pagorum immediatorum.

(*a*) *Si quæratur* de Jure Territorii, *an de Pagis immediatis etiam prædicari poſſit*, ob die Reichs-Gemeinden auch *Territorial*-Herren ſeyen? *Reſp. Juxta ſententiam JCtorum, qui ſubjectum capax Superioritatis Territorii nonniſi* Imperii Statum *eſſe docent, prædicatum id Pagis immediatis omninò denegandum eſſe. Neque etiam ajunt ſequi: Eſt immediatus ergò Superioritate Territorii gaudet. Cum nec immediatæ Nobilitati Imperii id prædicatum tribuatur. Cujus Jura eximia ad vim & virtutem Superioritatis nec dum eſſe exaltata, neque ei uſquam in Legibus Imperii hoc prædicatum tribui, ſed ex Pactis, Uſu & Conventione cum Imperio ſeu Tabulis Pacis Jura illa etiam Eccleſiaſtica & Epiſcopalia quæ citra hanc conceſſionem uſurpari non poſſint, proficiſci, neque virtute Territorii inſita, ſicuti hac pollent Status Imperii, ampliari poſſe*, vid. Lyncker. Diſputat. de Superioritat. Territorial. pag. 66. *Cum qua ſententia conveniunt ea quæ habet* Henniges Diſſertat. de Superioritat. Territorial. inſerta Meditationibus ad Inſtrum. Pac. §. 15. Hugo Cancellarius Brunſuicenſ. Hannoveranus de Statu Regionum German. cap. 1. §. 8. & cap. 5. §. 6. *cujus tamen doctrina, quod ad Superioritatem tanta requiratur univerſitas, ut juſtæ Reipublicæ capax ſit, vereor, ne multis Imperii Statibus minus potentibus ſit offendiculo, quibus Superioritatis characterem ipſe fortè non denegaverit. Contrarium de Nobilitate Imperii immediata defendit* Hertius dict. Diſſertat. de Special. Rom. Imp. Reb. publ. §. 8. Fritſch. Exerc. Jur. Publ. 4. tom. 1. Graſſus JCtus Tubing. integra Diſſertat. de Nexu Ord. Equeſtr. immediat. erga Cæſarem & Imperium ubi vide theſ. 19. Leucht. Diſſertat. de Superioritat. Territorial. §. 47. aliique complures.

Tametſi

Tametſi vero Communitates immediatæ Statibus Imperii & Nobilitati æquiparari in ea materia nequeant, verumque ſit, quod Immedietatis Jura iſtarum Communitatum ad vim & virtutem Superioritatis exaltata neque ſint, neque ehevi poſſint; Inde tamen non ſequitur, quod alius quicunque ex Statibus Imperii ſe dicere poſſit Territorii Dominum, & Jura inde profluentia, ſive poteſtativas partes in Pagis immediatis ſibi arrogare. Sanè Protectionis *Jus id minimè infert, juxta conſtantem JCtorum Doctrinam & Judiciorum Imperialium Sententias.* [vid. Hert. Diſſertat. de Subject. Territor. §. 14. & 15. ejusd. Parœmiar. lib. 2. parœm. 5. B. Auctor part. 1. Obſervat. Forenſ. 81.] *Neque Jus* Vogtiæ, *poſito, quod etiam Juris dicendi poteſtatem comprehendat, denotat enim* Vogtia *alias nudum Jus Protectionis,* vid. Ertelium in Praxi Aurea part. 1. cap. 1. obſervat. 2. & part. 2. apparat. 2. pag. m. 28. ſeqq. Speidel. Specul. voce Vogt / Vogtey: *Juris dicendi poteſtas, ſed ſine nota Superioritatis, conſpicitur plerumque* in denen Reichs-Vogteyen/ *de quibus* vid. Heiderum tractatu celeberrimo, præliminari monito 8. *Sed* Vogtia *Pagorum immediatorum proprie cenſeri nequit in numero* derer Reichs-Vogteyen/ *quia libera voluntate Communitatum Dominus Epiſcopus Herbipolenſis adſumptus* zum Reichs-Vogt-Schutz-und Schirm-Herrn *per Pactum Anno 1575. confirmatum, deinde ab Imperatore Rudolpho II. Anno 1578.* vid. Lünigs Reichs-Archiv loco ſuprà dicto. *Porrò nec Jus* ſecundæ Inſtantiæ *Jus Territorii infert, quia id etiam Privilegio vel Pacto vel Conſuetudine derivatur. Civitati Imperiali Svvinfurtenſi datum fuit per Privilegium Maximiliani I. Imperatoris Anno 1500.* vid. Reichs-Archiv Rubr. Schweinfurth. num. 42. *Poſtea cum hac Civitas Jus omne in Pagos à ſe abdicaſſet per Pactum cum Epiſcopo Herbipolenſi 1572. liberæ erant Communitates à Protectore, donec poſtea motu proprio Anno 1575. eundem Dominum Epiſcopum in Protectorem adſumſiſſent,* teſtibus Diplomatibus im Reichs-Archiv dictis locis. *Pari libertate deinde Appellationem ad Judicium Herbipolenſe admiſerunt, de qua tamen nihil conventum in Pacto Protectionis.*

Tandem nec Centena *nec alia ſi quæ forent* Regalia *Signa erunt Superioritatis, quia frequenter in Imperio talia Jura in terris vicini Status Imperii absque illa nota exercentur.* [*quæ ſingula latius* à B. Auctore *deducta ſunt* tom. 1. Symphorem. Conſultat. 27.]

Hæc cum ita ſe habeant, implicare videtur quæſtio, quisnam ſit Dominus Territorii Pagorum immediatorum? Licet enim prædicatum hoc eminentius Communitatibus non tribuatur, (*ipſa etiam vox* Superioritatis *eſt recentioris ævi*) *liberas tamen habebunt ædes ea in re à quocunque alio Imperii Statu. Id enim vult immedietas, niſi vocabulis luſiſſe credas, & fumum vendidiſſe Paciſ-*

ntes in Tabulis Pacis Weſtphalicæ, & Receſſu Executionis atque Reſtitutionis dictorum Pagorum 1649. qui legitur im Reichs-Archiv dict. loc. *Imperator ipſe quâ talis, in omnibus Imperii terris ſcil. non Patrimonialibus, non agit Dominum Territorii: Infra Majeſtatem Imperatoriam foret hoc prædicatum. Ab Imperatore non proceſſit* die Reichs-Vogt-Schutz- und Schirms-Gerechtigkeit / *ergo nec Adminiſtrator vel Vicarius Imperatoris dici poteſt Epiſcopus.* Die alte Reichs-Amtmannſchafft *in Civitatem Svvinfurtenſem per Privilegia ſequentia fuit ſublata.*

Effectus autem Immedietatis Communitatum non minimus eſt circa Jus Sacrorum, & quod diſpoſitio §. Jus Diœceſanum &c. 48. Inſtrum. Pac. *ad Communitates etiam pertineat. Si enim ſunt immediatæ, non ſunt de Territorio Domini Epiſcopi. Si hoc, ſuſpenſa eſt ejus Eccleſiaſtica Jurisdictio cum omnibus ſpeciebus. Digna eſt materia de Pagis immediatis quæ peculiari tractatione illuſtraretur: Nam ſicco pede in Syſtematibus Juris Publici tranſitur.* Diſputatio Anno 1717. *ſub præſidio* Profeſſ. Weberi Gieſſæ edita de Jure circa Sacra Pagorum immediatorum *materiam ſane pro rei exigentia non exhaurit. Neſcio an inertia Communitatum propria, an Conſultorum incuria factum ſit ut tam parum huc uſque Jura earundem fuerint tradita publicè, & domi cuſtodita. Nos ſumma tantum capita tangere hac in digreſſione voluimus, alius enim eſt Commentationis noſtræ ſcopus.*

Num. 9. Immediatè omnes regulariter conveniuntur in Camera.

Hi omnes in prima Inſtantia conveniuntur in Camera, quoties Privilegium aliquod non obſtat, *Conc. Ord. Cam. part. 2. tit. 30.* Invertunt aliqui regulam, ut ſcil. Jurisdictio Cameræ primæ Inſtantiæ regulariter non ſit fundata contra Immediatos, contra textum expreſſum Legis *Ord. Cam. part. 2. tit. 27.* vid. Textor. *diſput. 2. theſ. 41. ſeqq.* Regula itaque fundatæ Jurisdictionis obtinebit, niſi probetur Exceptio Lege vel Privilegio ſuffulta.

Num. 10. Perſonæ Camerales.

Tandem ad Immediatos referuntur omnes Perſonæ Camerales, Judex, Præſides, Aſſeſſores, Cancellariæ Præfectus, Fiſcalis Generalis, Advocati, Procuratores, & reliqui, eorumque Viduæ, Liberi, omnisque Familia, [*Rec. Imp. 1654. §. 141.*] Blum. *tit. 26. num. 1. 2. 3.* ibique Deckher. Roding. *lib. 1. tit. 4. §. 78. ſeqq.* Studioſi Praxeos in Matriculam relati. [*Commun. Decret. 19. Maji 1659.* B. Auctor. *part. 3. Obſervat. Forenſ. 297. num. 7.*] Litigantes in loco Judicii præſentes, & Sollicitantes, ſi ex contractu vel delicto ibi [inito vel commiſſo] conveniantur,

Blum.

Blum. *tit. 26. num. 6. 7.* & ibi Deckher. Roding. *dict. tit. 4. §. 81. & 90.* Koch. *Commentar. ad Ord. Cam. part. 1. tit. 49. num. 8. ſeqq.* Criminalis Juriſdictio itaque in Perſonas Camerales omninò pertinet ad Cameram, Roding. *citat. loc. §. 85.* [B. Auctor *part. 2. Obſervat. Forenſ. 128.* & *part. 1. obſerv. 35. not. 6.* ubi de apprehenſione delinquentis agit.] *Conc. Ordin. Cam. part. 1. tit. 64. §. 23. 24.* & ibi allegatum *Decretum Viſitationis An. 1581.* quod non deficit, ſed Blumio defuit, adde Denaiſ. *Aſſert. Juriſdict. Camer. contra Civitat. Spirenſem.* Fritſch. *in Elect. Jur. Publ.* [Lauterbach. *Collcg. Pract. lib. 49. tit. 5. §. 4.*] Quod ſi Litigantium quis vel qui eorum negotia gerit in loco Judicii Cameralis moriatur, obſignatio Mobilium & Scripturarum, quæ penes eum extitere, à Camerâ decernitur, atque ad inſtantiam Hæredum vel quorum intereſt præviâ cognitione cauſæ & adhibita curâ, ne cui naſcatur præjudicium, fit reſeratio. Camerales Perſonæ etiam actione reali ſi Bona ſint in loco Judicii ſita, non niſi coram Judicio Camerali Forum ſortiuntur, Blum. *tit. 26. num. 11.* ubi Deckher. Neque in has Perſonas concurrens eſt Judicii Cæſarei Aulici Juriſdictio, Blum. *tit. 26. num. 12.* Maurit. *Diſſertat. de Judic. Imper. Aul. §. 13.* [conf. *ſuprà Auctar. I.*] niſi fortè hæc ſurrogetur in caſu Juſtitii, vid. Deckher. *dict. loc. num. 12.* [& *in Proceſſ. Informat. cap. 1.*] Tractantur autem Cauſæ inter Perſonas Camerales terminis arbitrariis ſine Solennitatibus Proceſſus: Et extrajudicialiter, hoc eſt extra Audientiam publicam, adde Deckher. *num. 16. Receſſ. Viſitat. Noviſſ. §. 70. in fin.* [B. Auctor *part. 1. Obſervat. Forenſ. 1. not. 2.* & *obſervat. 35.* ubi de exemtione Perſonarum Cameralium fuſius diſſerit.]

Num. 11. Juriſdictio Criminalis in Perſonas Camerales.

Num. 12. Obſignatio Mobilium Defuncti.

Num. 13. Forum Perſonarum Cameralium eſt Camera privativè.

Num. 14. Modus tractandi Cauſas Cameralium Perſonarum.

Reliqui Caſus, ubi fundatur Juriſdictio Cameralis reſpectu Perſonarum, ſunt ſequentes. Si Immediatus Subditum ſuum convenire velit, [Gail. *lib. 1. obſerv. 1. num. 18.* Mynſing. *centur. 5. obſerv. 1.*] Textor. *diſputat. 2. theſ. 48.* Deckher. *Vindic. tit. 26. num. 26.* & *Proceſſ. Informat. pag. 32.* Exceptio eſt ſi probetur Conſuetudo, ut in propria cauſa Judex quis eſſe poſſit. Id quod plerumque obtinet, ubi Judicium per Miniſtros Juſtitiæ

Num. 15. Alii Caſus fundatæ Juriſdictionis Cameralis reſpectu Perſonarum.

bene eſt conſtitutum, vid. Roding. *lib.1. tit.4. §.61.* Blum. *tit.26. num. 27.* [de hujus requiſitis agit B. Auctor *part. 2. Obſervat. Forenſ. 228.*] Si Reus ſit vagabundus vel bannitus, Blum. *tit.26. num. 24. 25.* [*infrà §. III. num. 21.* Roding. *lib. 1. tit. 4. §. 92.*]

Num. 16. Caſus mixti.

Caſus ſequentes ad Perſonarum reſpectum vulgò relati, cauſam & perſonam ſimul reſpiciunt. Si quis Immediatus Foro primæ Inſtantiæ [voluntariè] renunciaverit, & Camerali Jurisdictioni ſe ſubjecerit, Gail. *lib. 1. obſ. 1. num. 29.* Roding. *lib. 1. tit. 4. §. 67.* Blum. *tit. 26. num. 30.* Exceptio eſt ſi Privilegium reſpiciat etiam favorem vel Jus ſuperioris. Fit autem renunciatio vel expreſsè & judicialiter, Mynſing. *centur. 1. obſerv. 88.* Blum. *tit. 26. num. 31.* ubi Deckher. vel tacitè, Blum. *dict. tit. num. 34.* Si ſcil. is, qui Auſtrægarum beneficio gaudet, in Inſtrumento Obligationis ſe obſtrinxerit, ut à Mandato Proceſſus inchoari poſſit, vid. *Conc. Ord. Cam. part. 2. tit. 25. §. 6.* Quod fit, ſi verba mit oder ohne Recht / quæ ſignificant electionem Proceſſus Executivi, vel æquipollentia, [B. Auctor *Symphorem. Conſultat. Forenſ. tom. I. conſultat. 38.* Klock. *tom. 4. conſil. 28.* Roding. *lib. 1. tit. 12. §. 104. ſeqq.*] Obligationi fuerint inſerta, Blum. *tit. 26. num. 34.* & *tit. 34. num. 81. ſeqq.* Aliàs enim non decernitur Mandatum Sine Clauſula, ſed tantùm Citatio ad videndum exigi Debitum vel ſe immitti in Hypothecam, ſcil. ſi primæ Inſtantiæ Privilegium non obſtet, Blum. *tit. 34. num. 83.* Quod ſi in Inſtrumento de Executione in Bona ſuſcipienda ſit conventum, locus eſt Mandato Immiſſoriali vel Executoriali Sine Clauſula, vid. *Conc. Ord. Cam. part. 2. tit. 25. §. 5. ſeqq.* Blum. *tit. 34. num. 85. 86.* ubi differentiam Mandatorum de ſolvendo, Executorialis, & de exequendo exponit, adde *Animadverſiones noſtras* zu Gerhards gründlichem Unterricht ꝛc. *pag. 99.*

Num. 17. Renunciatio Fori primæ Inſtantiæ.

Num. 18. Clauſula mit oder ohne Recht.

Num. 19. Mandatum Immiſſoriale vel Executoriale quando decernatur.

Num. 20. Salaria Advocatorum, Procuratorum, & Commiſſariorum.

Si exigatur Salarium Procuratori vel Advocato vel Commiſſario Camerali debitum, [conf. *Receſſ. Viſitat. 1559. Memor. Aſſeſſ. §. 12. & 13.* add. Roding. *lib. 1. tit. 4. §. 81.*] Blum. *tit. 26. num. 18. & 20.* vel injuria Commiſſario [à Camera dato] illata vindicetur, Blum. *num. 21.*

Si

Si Sumtus Executionis contra Pacifragum ſuſceptæ repetantur, Blum. *tit.26. num.37. Conc. Ord. Cam. part.2. tit.17.* [vid. *infrà §. V. num.6.*] Actio hæc æque rara quam ipſa Executio. Et ſi exiſteret, non eſt dubium, Executorem in ipſa Executione de refuſione Sumtuum ſibi proſpecturum eſſe, ut actione peculiari opus non habeat. [*Conc. Ord. Cam. part.3. tit.58. princ.*] Num. 21. Sumtus Executionis.

Si Sportulæ Cancellariæ à litigantibus exigantur. Neque hic caſus [ſi cauſas pauperum, jam opibus præditorum, excipias] frequentatur, cum Expeditiones in Cancellaria parti extradere ſine Solutione Sportularum moris non ſit. Num. 22. Sportulæ Cancellariæ.

Si Jurisdictio inter diverſos Dominos Territorii circa Perſonam rei ſit litigioſa, etiam in Criminalibus, Blum. *tit.26. num.22.23.* ubi Deckher. [Roding. *lib. 1. tit.4. §.91.*] Gylman. *voce Jurisdictio. pag. 169.* adde *infrà §. III. num. 21.* Num. 23. Jurisdictio litigioſa.

Si Circulus Imperii Status alterius Circuli ad ſe pertrahat, *Receſſ. Imper. 1548. §.49.* Blum. *tit.26. num.35.* Hujus caſus, ubi non de exemtione à Jurisdictione Imperii immediata, ſed de exemtione à Circulo & relatione in alium agitur, exempla hodie vix dabuntur, cum hoc Seculo, qui ſtatus ad unumquemque Circulum pertineant, ſatis ſit evolutum, controverſiæ antiquæ ſopitæ. [conf. Joh. Georg. Eſtor. *Meditationes de Judice competente cauſarum, quæ de Exemtionibus Imperii agunt.*] Exiſtente caſu, non deerit Circulus præſtationes à ſtatu moroſo exigere. Quod ſi alter Circulus reſtiterit Executioni, Imperatoriæ auctoritatis interventu res componetur. Utinam alia Circularia Negotia non negligerentur, ab ejusmodi Exemtionibus non multum futurum eſſet periculi. Num. 24. Exemtio à Circulo.

Atque ita vidimus, quam multa à Scriptoribus Juris Cameralis congerantur ad hodiernum uſum non facientia: Plura in ſequentibus occurrent.

Ad mixtos Caſus non immeritò referendæ cauſæ *Perſonarum Illuſtrium miſerabilium.* Nam originis ſeu proſapiæ celebritas vel dignitas à fortunæ viciſſitudine non ſemper eſt immunis. Steriles ea in materia ſunt Cameralium Rerum Scriptores, Num. 25. Cauſæ miſerabilium Perſonarum immediatarum.

neſcio

neſcio an Gailii auctoritate abrepti *lib. 1. obſerv. 1. num. 40.* vid. Lyncker. *de Commiſſar. Imperial. ad Cauſ. Juſtit. §. 11.* adde Lauterbach. *Colleg. Pract. tit. ff. de Judic. num. 58.* ubi legitur, *l. unic. Cod. quando Imperat. inter Pupill. Vid. vel alias miſerab. Perſon. cognoſcat.* in Camera non admitti. Male omninò intelligitur Gailius, cujus ratio ibidem indicat, loqui eum de perſonis tantùm mediatis, quod favor talium perſonarum Judicis immediati Jurisdictioni præjudicium non faciat, vid. Lyncker. *ad tit. ff. de Judic. in fine.* Aliud dicendum de perſonis immediatis, ubi nullum fit præjudicium Jurisdictioni quæ in Imperio eſt patrimonialis, ſed tantùm excluduntur Auſtrægarum ambages. Quin & de mediatis non eadem eſt JCtorum ſententia, prout videre eſt *in Obſervationibus* Grævei ad Gailium *dict. loc. concluſ. 1. conſiderat. 1.* Lauterbach. *Diſput. de Juram. Perhorreſcent. theſ. 37. & 39.* ubi ad uſum & obſervantiam Lectorem remittit. Præjudicia apud Roding. *lib. 1. tit. 4. num. 95.* Rulant. *de Commiſſar. part. 4. lib. 2. cap. 4. num. 62.* de mediatis loqui videntur, de quibus tamen contraria etiam præjudicia reperiuntur. Immediatis Perſonis Illuſtribus tribuunt id beneficii Mylerus *in Gamologia cap. 9. §. 5.* & Müller. ad Struv. *tit. de Judic. theſ. 59.* Verum hi extra Praxin Judicii Cameralis conſtituti fuêre. De Camerali Praxi teſtatur Aſſeſſor Tennagelius *de decernend. Proceſſ. claſſ. 3. cap. 12.* Et nos de præjudiciis fundatæ Jurisdictionis Cameralis ſecurum facere poſſumus Lectorem, vid. *ſuprà Auctar. II.* Exceptio tamen eſt in perſonis Viduarum & Pupillorum, quæ pro amplitudine Territorii Collegia Conſiliariorum formata habent. Tales enim perſonas, licet aliàs perſonarum orbitas, non facultates conſiderentur, beneficio Legis, ceſſante ejus ratione, frui poſſe, non affirmarem.

§. III.

Num. 1. Exemtio à Jurisdictione Camerali plenaria.

Eximitur Immediatus à Foro Camerali vel in totum per Immunitatem, Blum. *tit. 26. num. 52. Conc. Ord. Cam. part. 2. tit. 30.* ut Archiduces Auſtriæ, Duces Burgundiæ, Lotharingiæ, caſus exceptos vide apud Pfannkuch. *de Summariiſ. Poſſeſſor. lib. 1.*

cap. 5.

cap. 5. num. 6. ſeqq. Obſervat. Ante-Marill. 101. ubi Deckher. [in ejusd. *Monument. Lection. Camer. antiq.* ibique Koch. *ad Ord. Cam. part. 2. tit. 9. num. 3.*] Vel in tantùm, à prima ſolum Inſtantia per Conſuetudinem vel *Privilegium* ſcil. *Auſtrægarum, Conc. Ord. Cam. part. 2. tit. 30.* ſalva Appellatione, *Conc. Ord. Cam. part. 2. tit. 2. §. 2.* & *tit. 6.* Coccej. *Jurisprud. Publ. cap. 32. num. 26.* [B. Auctor *infrà num. 22.*] Num. 2. Exemtio à prima Inſtantia per Auſtrægas.

Originem Auſtrægarum turbulentis Germaniæ temporibus rectè adſcribit Conring. *de Judic. German. §. 53.* quorum ſtatum depingit Lehman. *Chronic. Spirenſ. lib. 5. cap. 95.* Schilter. *Inſtitut. Jur. Publ. tom. 1. lib. 4. tit. 7.* Müller. *in Præfat. Operis præclari Theatri Comitiorum nuper editi.* add. *Inſtrum. Pac.* Ludewig *ad Aur. Bull. tit. 17. §. 3.* Hiſtoriam Fori Auſtrægalis exponit Deckher. *Vindic.* ad Blum. *tit. 27. num. 8.* Lyncker. *de Gravam. Extrajud. pag. 397. ſeqq.* [Textor. *diſput. 3. theſ. 2. ſeqq.*] Inhæret beneficium Auſtrægarum Perſonis non Patrimonio. [Deckher. *Vindic.* ad Blum. *tit. 26. num. 45.* & *tit. 27. num. 41. & 47.*] Hoc eſt, Privilegio Auſtrægarum gaudere nequit, niſi qui ſit ejus capax ratione dignitatis perſonalis. [conf. Schwanman. *Obſ. Cam. 20.*] Finge hominem quendam, cujus nulla alia niſi ex magna vi Pecuniæ eſt exiſtimatio, Bonorum immediatorum acquirere Poſſeſſionem. Hunc beneficio Auſtrægarum frui non poſſe dico. Viciſſim ſi Princeps omnium terrarum Poſſeſſione eſſet privatus, hic non minùs Auſtrægarum Privilegio gaudebit. Quod ſi Immediatus ratione Bonorum mediatorum conveniatur, Forum erit rei ſitæ. Si ratione Bonorum immediatorum, Poſſeſſio mediatorum à beneficio Auſtrægarum eum non excludet, cum Perſonæ dignitas non deficiat. De Renunciatione *dictum §. præced. num. 17.* adde Gail. *lib. 1. obſ. 1. num. 29.* Mynſing. *centur. 1. obſ. 88.* Blum. *tit. 27. num. 49.* ubi Deckher. *Ordinaria* an *delegata* ſit *Jurisdictio Auſtrægarum?* vid. Textor. *diſput. 3. theſ. 13. ſeqq.* Ubi ordinariam eſſe quidem ſtatuit quia à Lege defertur, ſed tamen mediante facto requirentis. Mihi rationes pro delegata Jurisdictione videntur eſſe fortiores, quibus addo, quod

Origo Auſtrægarum.

Num. 3. Eſt Perſonale Jus.

Num. 4. Cui tamen renunciari poteſt.

Num. 5. Jurisdictio an ordinaria.

Auſtrægæ dicantur Commiſſarii Imperatoris, Commiſſarii autem Jurisdictio eſt delegata. Porrò Lex publica non defert cuiquam Jurisdictionem Auſtrægalem, ſed perſonam eligendam in arbitrio partis conſtituit. Tandem electus ſeſe excuſare & Judicium declinare poteſt, quod non licet ordinario.

Num. 6. Non debet præteriri Forum Auſtrægarum.

Locum autem habet Auſtrægarum Inſtantia in omnibus cauſis lege non exceptis, [an etiam in Cauſis Criminalibus? negat Ludewig. *Conſil. Halenſ. 22. num. 6. ſeqq.* Strauch. *Diſſert. de Auſtræg. §. 17.* ſed vid. Deckher. *ad Proceſſ. Informat. pag. 25.*] Neque præteriri debet à Judiciis Imperii ſupremis, *Inſtrum. Pac. Weſtphal. artic. 5. §. 56. Receſſ. Imper. 1654. §. 99. 162. & 177. Capitulat. Noviſſ. artic. 18.* (*a*)

(*a*) *Ut adeo inepte dicatur quæſtio multis modis controverſa* apud Beſold. Theſaur. Pract. voce Auſträge. *reclamantibus Legibus publicis.*

Num. 7. Qualitas Perſonarum unicè fundat Auſtrægas.

Fundatur Judicium *Auſtrægarum* unicè ratione qualitatis ſubjecti, in caſibus lege expreſſis: (*b*) Cauſarum qualitas Auſtrægas non fundat, neque cauſa ſimplicis Spolii, *Conc. Ord. Cam. part. 2. tit. 8.* Blum. *tit. 27. num. 151.* Roding. *lib. 1. poſt tit. 4. cap. 6.* nam & hic Perſonarum ratio habetur.

(*b*) *Nulla eſt contradictio cum eo quod paulò ante diximus. Auſtrægas locum habere in omnibus cauſis lege non exceptis. Diverſa enim ſunt fundari Auſtrægas in caſibus lege expreſſis, i. e. reſpectu concurſus perſonarum Actoris & Rei, vide infrà* [num. 19. ſeqq.] *caſus, ubi ceſſant Auſtrægæ; & fundari Auſtrægas in omnibus cauſis lege non exceptis. Ibi quæſtio eſt de ſubjecto, hic de objecto. Ibi Forum Cameræ primæ Inſtantiæ facit regulam, Auſtrægæ exceptionem. Datis autem Auſtrægis regula de objecto eſt univerſalis, ubi exceptio lege fundata non reperitur.*

Num. 8. Primus Caſus Auſtrægarum.

Itaque *Primò:* Si Actor eſt Elector, Princeps, vel par dignitate, Fürſt-mäſſig/ (*c*) Reus verò æqualis ordinis, Auſtrægarum Inſtantia obſervanda eſt, & formalia præſcripta, *Conc. Ord. Cam. part. 2. tit. 2. princ.* Blum. *tit. 27. num. 58. ſeqq.* Coccej. *Jurisprud. Publ. cap. 32. num. 32. 33.*

Differentia inter Fürſten & Fürſt-mäßige.

(*c*) *Differentia inter* Fürſten *&* Fürſt-mäßige *hodie an ſuperſit, non adeo eſt expeditum, cum nulli ſint, qui* Gefürſtete Grafen *ſe dicunt, Titulis & Dignitatibus majoribus non conſpicui,* vid. Beſold. Theſaur. Pract. voce

Gefür-

Gefürſtete Grafen/ *ſed hoc non obſtat quo minus differentiam hodie adhuc admittamus. Non eo ſenſu, quo dixit non nemo, Principes regentes eſſe verè tales, Apanagiatos eſſe* Fürſt-mäßige/ *h. e. poteſtate tantum, non Dignitate Perſonali inferiores, vereor enim, ut cum antiquitate vocis* Fürſt-mäßig *conveniat hæc interpretatio: Sed dicti fuêre* Fürſt-mäßige *olim qui dignitate principali erant præditi, Territorio verò in Principatum non erecto,* vid. Coccej. Jurisprud. Publ. cap. 15. ſect. 2. num. 27. 28. *quæ ſignificatio adhuc hodie locum habere poteſt,* conf. Lyncker. de Gravam. Extrajud. cap. 5. ſect. 1. §. 12. & de Commiſſar. Imperial. ad cauſ. Juſtit. §. 4. Textor. Diſputat. 3. ad Receſſ. Imper. Noviſſ. theſ. 46.

Secundò: Si Reus non eſt Elector vel Princeps, duæ præſcribuntur viæ Judicii Auſtrægalis, *Conc. Ord. Cam. part. 2. tit. 3.* vide Blum. *dict. tit. 27. num. 92. ſeqq.* Num. 9. Secundus Caſus.

Tertiò: Si Reus eſt Princeps, Actor inferioris Ordinis octo viæ proponuntur, *Conc. Ord. Cam. part. 2. tit. 4.* vid. Blum. *dict. loc. num. 99. ſeqq.* ex quibus [unam eligere ſtat penes Actorem, *Conc. Ord. Cam. part. 2. tit. 4. §. 20.*] prima & ſecunda variis ambiguitatibus eſt obnoxia: tertia & quarta vid. *dict. tit. 4. §. 7. ſeq. & §. 9.* Blum. *num. 114. & 120.* expeditiores atque uſitatiores, vid. Blum. *num. 142.* Schwanman. *Proceſſ. Camer. lib. 1. cap. 13. num. fin.* Num. 10. Tertius Caſus.

Quartò: Si neque Actor neque Reus ſunt Principes, uterque tamen immediatus & Auſtrægarum Privilegio gaudens, duæ ſunt viæ Auſtrægarum, *Conc. Ord. Cam. part. 2. tit. 5.* quarum utraque eſt celebris, Blum. *num. 149.* cui adde Roding. *lib. 1. poſt tit. 4. cap. 5.* [& Schwanman. *Proceſſ. Camer. lib. 1. cap. 4. num. 1. ſeqq.* & *cap. 20. pag. 127.*] (d) Num. 11. Quartus Caſus.

(d) *Agimus hic de Auſtrægis tantum* Legalibus *in quibus etiam differentiam eſſe monet Auſtrægarum ſimplicium & Spoliorum,* Deckher. Vindic. tit. 27. num. 198. *de* Conventionalibus *ſermo non eſt, & alia plane ratio, quia merè Pactis reguntur,* [conf. Heidenreich Diſſertat. de Auſtræg. Conventional. Domus Saxonicæ cap. 1. §. 28. Senckenberg. Diſſertat. de Jure Auſtrægarum tam Legalium quàm Conventionalium. §. 14. ſeqq.] *Interim ſit etiam* [gewillführter] *Conventionalium mentio* Conc. Ord. Cam. part. 2. tit. 2. princ. *ſpecialiter in caſu litigioſæ Poſſeſſionis,* part. 2. tit. 22. §. 3. [add. infrà §. 7. num. 10.] *Quæritur quid* Num. 12. De Auſtrægis Conventionalibus, & Uſu.

utilitatis ſit à Conventione tali? Reſp. Eſſe poteſt illa, ut controverſiæ finiantur brevius & expeditius. Sed ſi exempla ſpectamus, vix unum alterumve dabitur, ubi ad iſtam viam controverſia fuerit deducta, ubi finita, nullum. Ita dantur Negotiis Leges, & fiunt Conventiones, ſed difficultatibus orituris non occurritur, neque ut ſunt humana ingenia, occurri poteſt ſatis.

Num. 13. Comparatio quatuor Caſuum.

Rectiſſimè quatuor Auſtrægarum Caſus trimembri diſtinctione comprehendit Deckher. ad Blum. ut ſcil. conſideretur perſona Rei, an ſit Princeps vel Principe inferior. Uterque convenitur vel à ſui ordinis perſonis, qui *caſus* eſt *primus*, & *quartus*; vel à diverſi Ordinis; & vel ſuperioribus, qui *caſus* eſt *ſecundus*, vel inferioribus, qui *caſus* eſt *tertius*. [De extraneis Actoribus conf. Blum. *tit. 27. num. 53. 54.* ibique Deckher. *in Vindic.* Struv. *Corp. Jur. Publ. cap. 25. §. 60.*] Exſcribere ſingulas vias, omnemque modum procedendi ex Lege publica ſatis clara, vel tradita Blumii repetere, conſilii non eſt noſtri, ſufficit indicaſſe fontes. Satisfecit tamen rerum peritis hac in materia præ Blumio, Rodingius [*lib. 1. poſt tit. 4. cap. 1. ad 7.*] & qui hunc locupletarunt. Brevibus multa complexus eſt Coccejus *Jurisprud. Publ. cap. 32. num. 26. atque 39.* rectius omnia petuntur ex ipſo textu Legis, qui circa modum procedendi interprete opus non habet.

Num. 14. Remiſſio ad Auctores, qui vias Auſtrægarum tradunt.

Num. 15. Infrequentia Judicii Auſtrægalis.

In univerſum de Judicio Auſtrægarum notandum eſt, exempla iſtius Judicii cœpti & finiti eſſe hodie pauca, ferè dixiſſem nulla. Leges ſunt celeberrimæ, eventus minùs ſolennis. Cauſa non eſt obſcura, [neque tamen illa, quam ſuggerit de Ludewig *tom. 2. lib. 2. Conſil. Halenſ. 95. num. 18.*] Principes controverſias, quarum gratia Auſtrægarum Judicium fundari poteſt, aut amicè componunt, aut aliis mediis, quæ Potentibus contra imbecilliores in promtu ſunt, Jus ſuum obtinere ſatagunt. Non loquimur de modis prohibitis, armis & violentia. Dantur aliæ occaſiones, ubi alter contra alterum in cauſis non controverſis, Jus ſuum rigidius exercendo, vel officia, quibus imbecillior opus habet, protrahendo, finem obtinere poteſt, debiliori autem contra potentiorem viâ Juris non ſemper eſt conſultum. Ubi

Ubi gravioribus animorum motibus res agitur, facile ad actus devenitur, in quibus Mandatis Sine Clauſula locus datur, quo caſu ad Auſtrægale Judicium provocatio non admittitur, Blum. *tit. 27. num. 170. & 176.* & *tit. 34. num. 32.* vid. *infrà §. 7. hic.* Textor. *diſput. 3. theſ. 77.*

Neque caret ſuis incommodis & gravioribus ſumtibus Auſtrægarum Judicium, quæ cum Actores ſæpius fuerint experti, malunt à tempore quam via Actionis remedium expectare, vid. notabilem locum in Aſſeſſoris Kochii *Commentar. ad Ord. Cam. part. 2. tit. 4. num. 2. ſeqq.* quem inter alia *Monumenta Lectionis Cameralis antiquæ* edidit Deckherrus, ubi rationem addit Kochius, quare Principes præſertim Seculares, Auſtrægarum Privilegio conſtanter inhærendum ſibi putaverint, quam ſuo auctori relinquo, adde Textor. *diſput. 3. theſ. 27.* Privatus contra Principem ſumtus ejusmodi actionis, ſpe finis obtinendi ancipiti, metuit, precibus & Patronorum officiis ſæpius plura obtinet quam Juris remediis. Si cum Perſonis ſecundi Ordinis negotium habent mediati, tunc Auſtrægæ ceſſant, vid. Mynſing. *centur. 1. obſ. 89.* Gail. *lib. 1. obſ. 1.* Blum. *tit. 27. num. 167.* Roding. *lib. 1. poſt tit. 4. cap. 7. §. 7.* [qui exceptionem proponit *loc. citat. cap. 5. §. 7.* vid. *infrà num. 19. pag. 30. circ. fin.*] Num. 16. Incommoda Auſtrægalis Judicii & difficultas.

Accedit dubium de *Executione Sententiæ*, an Auſtrægis competat? vid. Textor. *diſput. 3. theſ. 84. ſeqq.* qui quidem cum Schubarto eam poteſtatem Auſtrægis tribuit, eventu forte difficili, & exemplo nondum dato. Negativam ſolidè, ut alia omnia, demonſtravit Coccejus *tom. 2. diſput. 12. de Auſtrægarum notione & Executione, ſect. 2.* & *Jurisprud. Publ. cap. 32. num. 35.* adde Deckher. *in Vindic. tit. 27. num. 203.* Schweder. *Jur. Publ. part. ſpecial. ſect. 2. cap. 17. num. 16.* & Lyncker. *in Analect.* ubi notatur Blumius *num. 207.* [conf. idem *de Gravam. Extrajud. cap. 8. §. ult. num. 2. ad fin.* & *ad Capitulat. Joſeph. artic. 37.*] Num. 17. Executio Sententiæ Auſtrægarum.

Eſt & via Reſcriptorum & Commiſſionum Conſilio Imperiali Aulico ſolennis, etiam in cauſis ad Auſtrægas regulariter pertinentibus, vide Uffenbach. *de Conſil. Imperial. Aul. cap. 15.* Num. 18. Commiſſiones Aulicæ faciunt ceſſare Auſtrægas.

ſect. 2. *ſubſect.* 2. *& ſect.* 3. *ſubſect.* 1. quæ Auſtrægarum Judicia minus frequentia hodie reddunt.

Num. 19. Caſus qui Auſtrægas non admittunt.

Inprimis verò ipſa Auſtrægarum Jurisdictionis anguſtia, cum dentur caſus plurimi ubi Auſtrægis non eſt locus, vid. omninò Lyncker. *de Gravam. Extrajud. cap.* 5. *ſect.* 1. *§.* 13. *ſeqq.* [Gail. *lib.* 1. *obſ.* 30. *num.* 13. Deckher. *Vindic.* ad Blum. *tit.* 26. *num.* 45. *&* 46.] Sunt autem ſequentes:

Si Reus Privilegio iſto non gaudeat, ut Collegia Canonicorum ſede vacante: [Frider. Mindan. *de Proceſſ. lib.* 1. *cap.* 19. *num.* 11. *ſeqq.* & *cap.* 20. *num.* 1. conf. *ſuprà §.* 2. *num.* 8. *pag.* 17. *ſeq.*] Eſt enim Auſtrægarum Privilegium Perſonale non Patrimonio vel Territorio inhærens, ſuosque habet fines & terminos in Lege expreſſos.

Civitates Imperiales, niſi habeant Auſtrægas ex Privilegio ſpeciali, Blum. *tit.* 26. *num.* 53. Deckher. *Vindic. tit.* 27. *num.* 165. Gail. *lib.* 1. *obſ.* 1. *num.* 20. quod etiam ultra caſus non extenditur, prout ſunt ſtrictæ interpretationis Privilegia omnia.

Correi diverſi Fori, *Receſſ. Deputat.* 1600. *§.* 23. [add. B. Auctor. *part.* 1. *Obſervat. Forenſ.* 25.]

Si Reus gaudet Privilegio Auſtrægarum, nihilominùs ceſſant Auſtrægæ, *ſi conveniatur cum Principe alius inferior*, *Receſſ. Deputat.* 1600. *§.* 24. Roding. *lib.* 1. *tit.* 4. *num.* 31. *ſeqq.*

Si perſona ſecundi Ordinis à mediato conveniatur, Blum. *tit.* 27. *num.* 167. ubi Deckher. [B. Auctor *tom.* 1. *Symphorem. Conſultat. Forenſ.* 4. *pag.* 93.] Aliud eſt ſi convenitur perſona primi Ordinis, Gail. *lib.* 1. *obſ.* 1. *num.* 17. atque tum electio viæ Auſtrægarum eſt penes Actorem, niſi Princeps certum modum ex conſuetudine reliquos excludere, probaverit, Mynſing. *centur.* 5. *obſ.* 1. vid. Horn. *Jur. Publ. cap.* 56. *§.* 3. Ratio cur ſecundi Ordinis perſonæ, ſi à mediato conveniantur, Auſtrægarum beneficio non gaudeant, non eſt ea tantum, quod in Legibus Imperii id expreſsè non contineatur, ut exiſtimat Auctor *celebris Diſſertationis eruditæ de Auſtrægis Comitum in Acad. Marpurg. nuper habitæ* Profeſſ. Waldſchmid *§.* 15. 16. Poteſt etiam dari ratio aliqua diffe-

Quare Perſonæ ſecundi Ordinis Auſtrægis non gaudeant.

ren-

rentiæ, quare id in Legibus ſit omiſſum. Scilicet ſi omnes perſonæ immediatæ ſecundi Ordinis, quorum infinitus eſt numerus, Privilegio Auſtrægarum omni caſu gauderent, Judiciorum Imperii munus in prima Inſtantia ceſſaturum eſſet ferme, & querelæ eorum qui actiones haberent de procraſtinationibus Auſtrægalis Judicii mirum in modum augerentur. Si dicas, promte finiri debere Proceſſum coram Auſtrægis, *Reſpondeo*, inter decem vix unum alterumve repertum iri, qui eam promtitudinem, de qua agit des Graven-Tags *Receſſus Anno 1511. dict. diſput. lit. C.* ſit optaturus. Non hic conſiderandum quid fieri debeat, ſed quid plerumque ſoleat. Quæſitum fuiſſe memini, an Apanagiatus Comes Comitem Regentem in prima Inſtantia convenire poſſit in Camera, ideo quod Apanagiatus immediata Bona in Imperio non poſſideret, *Reſpondebatur*, Auſtrægas eſſe Perſonarum Privilegium, non Patrimonii. Neque Actoris ſolius perſonam conſiderari, in quo ordine collocaret ſeipſum, ſed etiam Rei, qui à Privilegio contra verba Legis excludi non poſſit. Num. 20. De Apanagiatis.

[*Si Corpus aliquod Nobilitatis, ſive Nobilitatis Equeſtris Ordo à Comite Imperii conveniatur, Foro Auſtrægarum non eſſe locum*, in deliberatione pleni Senatus concluſum fuiſſe 1. Julii 1732. teſtatur B. Auctor *part. 3. Obſervat. Forenſ. 262.*] Num. 21. Continuatio Caſuum qui excludunt Auſtrægas.

Si Princeps [*Comes, vel alius Privilegio Auſtrægarum gaudens*] *ſit bannitus*, Mynſing. *centur. 1. obſ. 90.* [*In Perſonis Eccleſiaſticis loco banni eſt privatio Regalium*, Mynſing. *citat. loc.*]

Si Jurisdictio ſit litigioſa inter Dominos immediatos, Receſſ. Deputat. 1600. §. 26. Conc. Ord. Cam. part. 2. tit. 1. §. 2. vid. omninò Deckher. *in Proceſſ. Informativ. cap. 1. pag. 33.* ubi de Decreto Cameræ Proviſionali.

Si Continentia Cauſæ prohibeat, quod multis modis fieri poteſt, *Conc. Ord. Cam. part. 2. tit. 9. Receſſ. Deputat. 1600. §. 24.* Roding. *lib. 1. poſt tit. 4. cap. 7. §. 19.* [vid. omninò B. Auctor. *part. 4. Obſervat. Forenſ. 330. & 331.* ubi docet, quando Camera juſte decidere litem poſſit, quamvis Continentia Cauſæ in progreſſu non probata fuerit.] Abuſus hic eſt varius; quem notat Gai-

lius

lius *lib. 1. obſ. 32. num. 2.* conf. Frider. Mindan. *de Continent. Cauſ. cap. 4. §. 12.* & *cap. 5. §. 21.* ubi cautelam habet Actoribus utilem. [Deckher. *in Proceſſ. Informativ. cap. 1. pag. 34. in princ.* B. Auctor *part. 1. Obſervat. Forenſ. 25.*]

Num. 22. Quando ceſſet Auſtrægarum Judicium per Appellationem.

Ceſſat autem Auſtrægarum Judicium, ſi ab Auſtrægis cauſa ad Cameram devolvatur, vel per Appellationem, *Conc. Ord. Cam. part. 2. tit. 2. §. 2.* & *tit. 4. §. 1.* item *tit. 6.* qui ſupplendus ex *Ord. Cam. 1495. §. 27. ibi:* und ſoll jedem zugelaſſen ſeyn rc. (*e*) Quacunque via Auſtrægarum Judicium fuerit cœptum, etiam per Commiſſionem ab Imperatore petitam, [conf. B. Auctor *tom. 1. Symphorem. Conſultat. Forenſ. 8. pag. 196.* & *part. 4. Obſervat. Forenſ. 304.*] nam hæc præventionem Judicii Aulici non infert, vid. Textor. *Diſput. 3. theſ. 56. ſeqq.* ubi de Commiſſionibus diſtincte agit.

Num. 23. Auctoritas Ordinat. Camer. antiquarum.

(*e*) *Notandum antiquiores Ordinationes Camerales per ſequentes & noviſſimam non eſſe ſublatas niſi in Articulis expreſſis & contrariis*, vid. Præfat. Ord. Cam. 1555. §. 1. ibi: Alle andere hiebevor aufgerichtete Ordnung- und Satzungen / ſo dieſer Ordnung zuwider verſtanden werden möchten / hiermit caſſirt und abgethan ſeyn / rc. *Ubi etiam ex mutato Reipublicæ ſtatu ſublatam eſſe Legem colligitur, non opus erit ut ad veterem Legiſlationem recurramus.*

Num. 24. Ob neglectum Fatalium.

Vel citra Appellationem ipſo jure, quod fieri facile poteſt ſi Fatalia nominationum & denunciationum non exacte fuerint obſervata, *Conc. Ord. Cam. part. 2. tit. 2. §. 1. & 4. tit. 28. §. 1. 2.* Gail. *lib. 1. obſ. 1. num. 36.* Roding. *lib. 1. poſt tit. 4. cap. 7. §. 27. ſeqq.* Quod in ſpecie in cauſis ſimplicis Spolii obſervandum, ubi Fatalia anguſtioribus terminis comprehenduntur Lege publica, *Conc. Ord. Cam. part. 2. tit. 8.* adde Blum. *tit. 27. num. 151.* Roding. *lib. 1. poſt tit. 4. cap. 6.* Deckher. *Vindic.* ad Blum. *dict. tit. 27. num. 85. & 158.* Lyncker. *de Gravam. Extrajud. cap. 5. ſect. 1. §. 21. num. 5. & 7.* [inprimis Eſtor. *Schediaſma* von der Nothwendigkeit die Reichs-Gerichts-*Praxin* auf *Univerſitäten* zu lehren / *pag. 34.*] Quod ſi Actor ad factam nominationem Rei, intra Fatale 4. Septimanarum negligeret electionem, quæ-

quæritur, an tum cauſa devolvatur ad Cameram? vel an Actor ſolum amittat Jus eligendi; Affirmatur prius, poſterius Lege non eſt conſtitutum. Poſſet enim Reus eligere Judicem ſibi faventem. Non verò devolvetur cauſa ad Cameram in commodum Actoris negligentis, ſed Rei, ſi id petat. Si non petat, periculum eſt Actoris, cujus quidem actio non perimitur ſed inſtantia. [conf. *Auctar. XIX.*] (*f*)

(*f*) *Memini, cum aliquando de difficultate Judicii Auſtrægarum ſermones privati haberentur, interfuiſſe qui putaret, non eſſe cauſam defugiendi ſummoperè viam requiſitionis* auf die Auſträge/ *nam ſæpenumero accidere ut Fatalia negligantur à Reo, unde confeſtim invigilandum ut ad Cameram cauſa deducatur. Verum eſt & experientia docet, per imperitiam Legum ſæpius neglecta Formalia & Fatalia fuiſſe. Sed hoc caſu fortuito contingit. Sunt qui ſedulo Legum ſtudio incumbunt, ſunt multo plures etiam Juris Studioſi, qui Leges Imperii publicas vix extremis digitis attingunt. Hinc qui de Auſtrægarum Privilegio audierunt, ſi rejici exceptionem Fori juſtis de cauſis, de quibus hucuſque egimus, contingat, confeſtim Judicia de infractione Legum, quas ipſos melius didiciſſe oportebat, incuſant. Dici non poteſt quantum peccetur paſſim ex Juris imperitia.*

Si ob cauſæ qualitatem Jurisdictio Cameræ immediatè, ſcil. in prima Inſtantia, fundetur, Textor. *diſput. 2. theſ. 60. ſeqq.* de quibus cauſis mox dicemus. Num. 25. Ob cauſæ qualitatem.

In his omnibus exceptio Auſtrægarum etſi frequenter opponatur, ſemper, & jure rejicitur. Neque enim ultra Legem extendi debet Forum Auſtrægale, atque Jurisdictio ſumma Imperii reſtringi. Num. 26. Exceptio Auſtrægarum, ubi non habent locum, fruſtrà opponitur.

§. IV.

Cauſæ itaque ex quibus Jurisdictio Cameræ in prima Inſtantia cum excluſione Auſtrægarum ex Lege publica fundatur, ſunt ſequentes: Pax Religioſa, *Conc. Ord. Cam. part. 2. tit. 10. §. ult.* de Religionis Exercitio ab omni vi & impedimento libero, lata *Receſſ. Imper. Anno 1555. §. 18.* inter Romano-Catholicos & Auguſtanæ Confeſſionis Status mutuo obſervanda, *ibid. §. 16.* Excluſis aliis, *§. 17.* Poſtea *per Inſtrum. Pac. Weſtphal. artic. 5. §. 33.* & *artic. 7. §. 1.* item *Rec. Imp. 1654. §. 23.* comprehenſi Num. 1. Cauſæ Jurisdictionem Cameræ fundantes & Auſtrægas excludentes. Pax Religioſa. Num. 2. Qui fruantur iſta Pace.

E ſunt

ſunt *Reformati*, ad Auguſtan. Confeſſionis addictos rectè relati. Summam totius Conſtitutionis vide ſis apud Blum. *tit. 28. num. 12. uſque 63.* [Andler. *Juriſprud. Publ. lib. 1. tit. 1. part. 2. num. 17.*]

Num. 3. Actio ex Lege publica. Datur contra transgreſſores hujus Legis, quicunque Articulus violetur *Actio ſuper fracta Pace Religioſa mediante Citatione.*

Num. 4. An contra Mediatos? Quæritur an etiam contra Subditum Imperii mediatum? pro affirmativa facit *Rubr. Ord. Cam. 1555. part. 2. tit. 9.* Sed vid. Roding. *lib. 1. tit. 6. ʃ. 11.* Deckher. *Vindic.* ad Blum. *tit. 28. num. 66.* & *tit. 29. num. 62.* ubi argum. Conſtitutionis de Pace Religioſa, *Rec. Imp. 1555. ʃ.* Und damit ſolcher Fried ꝛc. *15. & ʃʃ. ſeqq.* contrarium infert. Si mentem Legis conſideremus, haud dubiè dabitur Actio contra mediatum, vid. Blum. *tit. 28. num. 73.* ubi Deckher. Textor. *diſput. 2. theſ. 45.* Lyncker. *de Gravam. Extrajud. cap. 9. part. 2. ʃ. 49. num. 7.* Si ad Praxin modernam & ſtatum Reipublicæ hodiernum reſpiciamus, vix eſt ut caſus dari poſſit, ubi Subditus cujusdam Status Imperii, crimen violatæ Pacis Religioſæ contra alium Statum Imperii vel immediatum Civem committere poſſit, ſine Domini ſui immediati conniventia, & tum contra ipſum etiam Dominum actio dabitur. Domino verò factum improbante, non eſt dubium eundem id contra Subditum eſſe vindicaturum, Deckher. *Vindic.* ad Blum. *tit. 28. num. 73.*

Num. 5. Requiſita Actionis. Requiſita hujus Actionis ſunt, ut turbatio ſit facta intuitu Religionis, Gail. *lib. 1. obſ. 1. num. 3.* & *obſ. 2. num. 1.* Blum. *tit. 28. num. 64.* Eaque non levis ſed gravior & violenta, Roding. *dict. tit. 6. ʃ. 28.*

Num. 6. De Clauſula Artic 4. Pacis Ryswicenſis. Quæſitum fuit ſæpius poſt *Pacem Ryswicenſem*, an violatæ Pacis Religioſæ reus eſſet qui occaſione Clauſulæ *Articuli 4.* dictæ Conventionis: *Religione Catholica in locis ſic reſtitutis in ſtatu quo nunc eſt remanente*, Exercitium Religionis Auguſtan. Confeſſionis liberum *in locis ſic reſtitutis* impediret, aut Exercitium Religionis Catholicæ latius quàm olim, & tempore Pacis concluſæ fuerat, extenderet, vel circa reditus Auguſtan. Confeſſionis addictorum in eorum præjudicium aliquid decerneret? Viciſſim an Reus eſſet Pacis violatæ, qui extenſioni Clau-

ſulæ prædictæ ultra verba expreſſa, non ambigua, ſeſe opponeret? Priori caſu affirmativa ſententia fuit propugnata, poſteriori negativa, vid. Staats-Cantzley *part. 4. pag. 507. ſeqq.* Statum controverſiæ diſtinctè propoſitum videas *in Elect. Jur. Publ. tom. 2. ſect. 22. pag. 477. ſeqq.* Noviſſime Anno 1719. & 1720. hæc materia in Comitiis fuit tractata, ad quæ Acta Publica typis evulgata evolvenda & conſulenda Lectorem remittimus. Adhibenda etiam ſunt & conferenda Acta Publica Comitialia præcedentia, ubi Gravamina Statuum Evangelicorum adverſus hanc clauſulam *Artic. 4.* fuêre expoſita & ad Cæſarem delata, quæ leguntur in der Staats-Cantzley *tom. 4. 5. 9. 10.* & porrò *tom. 23. 24.* quorum Capita huc pertinentia Index cuique Tomo præfixus monſtrat. Eadem leguntur *in Collect. Actor. Publicor Seculi XVIII.* Leuchtii ſive Caſſandri Thucelii *tom. 2. cap. 1.* & *tom. 3. cap. 1.* Noviſſima Comitialia Acta ea de re Anno 1720. Ratisponæ typis impreſſa, præprimis ſunt notanda, & conſulenda quæ jam in multorum ſunt manibus, & partem magnam facient Collectionum ſequentium. [conf. Moſers vollſtändigen Bericht von der ſo berühmt- als *fatalen Clauſula Artic. IV. Pacis Ryswicenſis, Francofurt. 1732.*]

De Paritate Numeri Votantium in Cauſis Religionis notabilis eſt diſpoſitio *Inſtrum. Pac. Weſtphal. artic. 5. §. 54.* ad quem locum conſulendus eſt Henniges *in Meditationibus.* [conf. *infrà in Append. III.* C. V. Happelii *Diſſertat. de Recurſu &c. theſ. 10. pag. 77. ſeq. & Animadverſ. ad hanc theſ. pag. 89.*] Quid ſi omnes viæ fuerint obſervatæ præſcriptæ *§. 56. dict. artic. 5.* & nihilominùs Paritas Votorum ſibi contradicentium emerſerit, cauſa erit ad Comitia remittenda, difficili exitu, cum ibi permultæ cauſæ moram injiciant negotio & ſola amicabili compoſitione res ſit terminanda, vid. *§. 50. & 52. dict. artic. 5.* Eo tamen forte effectu, ut de mediis cogitent quibus turbationum continuatio impediri poſſit, ii, qui oppreſſos protegere & volunt & poſſunt. Quamdiu enim in via Juris verſantur partes, nemo facile ſe controverſiæ ingeret, neque ut fiat id, permitteretur; ſed ubi finis in Judicio ordinario obtineri nequit, & alter turbando

Num. 7. Paritas Votantium.

Num. 8. Quando cauſa ad Comitia remittatur, & quo exitu vel effectu.

velit pergere, miſerrimus ſane foret Status Imperii, ſi ab omni protectione excluſus eſſe deberet is, qui de injuria conquerendi cauſam habet. Interim ne iſtis remediis eſſet opus, ſed per Judicem ordinarium potius res terminaretur, Leges noſtræ cavent, prohibendo zelum Religionis inordinatum, *Rec. Imp. 1654. §. 157.* & *Rec. Viſit. 1713. §. 73.* Quibus Legibus optimis obtineretur haud dubie finis deſideratus, ſi etiam hominum affectus & ingenia ita corrigi poſſent, ut in Cauſis Religionem concernentibus ſtudia partium ex animis quoque evellerentur. Hoc verò in Votis eſſe magis quam in ſpe experiuntur ii qui negotiorum tractationi interſunt. Hinc talem plerumque exitum nanciſcuntur ejusmodi cauſæ, quali affectu, moribus, ſtudiis imbuti ſunt qui eas tractant. Inordinati zeli vitium neutra partium ſibi patitur objici. Interim rariora deprehenduntur exempla ubi ex Catholicis aliquis ob talia Gravamina Judicis auxilium implorare neceſſum habeat, plura verò, ubi gravatos ſe querantur Auguſtanæ Confeſſionis addicti. Pari Jure utrosque uti atque frui Leges Imperii volunt, ergo & pari & affectu Judicis & voluntate. Æquidem in Lege Imperii Pragmatica exprimi potuiſſe caſus nonnullos diſtinctius, negari non poteſt. Quodſi tamen ex quacunque in Imperio exorta diſputatione aut privata Inſtrumentum Pacis interpretatione ipſius Legis incertitudinem & obſcuritatem pro ratione allegare foret licitum, & ſententiam hujus illiusve, cauſæ ſuæ inſervientem ſequi, contra expreſſam ſanctionem *artic. 5. Inſtr. Pac. §. 50.* vid. *Tractat. de Jur. Reformand. editum Anno 1710. pag. 76.* facile eſt intellectu, nihil plane in Legibus certum extiturum, ſed omnia regulæ cereæ ſimile, quod abſit ut in mentem veniat, nedum in ſermones profitentium Jurisprudentiam veram non ſimulatam, vid. *Declarat. Imperator. in Comitiis Auguſtan. Anno 1559.* apud Lehman. *in Act. Pac. Relig. lib. 2. cap. 3. in fin. §.* Solte aber ꝛc. conf. Henniges *in Meditat. ad Inſtrum. Pac. Cæſar. Suec. ſpecim. 3. pag. 346. ſeqq.* & *ſpecim. 5. pag. 658. ſeqq.* ibique *Mantiſſ. 1.*

Cæterum, ad modum remittendi eas cauſas ad Comitia quod attinet, exorta Votorum Paritate, Formulæ Decretorum legun-

guntur apud Deckher. *in Vindic. tit. 28. num. 81. pag. 447. ſeqq.* Quas etiam in caſibus recentioribus ſecuti ſunt Aſſeſſores Cameræ, exſpectantes deinde quid in Comitiis ad partis inſtantiam pro informatione pleniore de rationum conflictu, ulterius ſtatuatur, junge ad hunc locum Deckherri *Concord. Suprem. Tribun. cap. 4. num. 15. ſeqq.*

§. V.

Pax Profana, der Land-Fried / *Conc. Ord. Cam. part. 2. tit. 10.* Roding. *lib. 1. tit. 7. princ.* Blum. *tot. tit. 29. num. 9. ſeqq.* [ibique Deckher. *in Vindic.*] ubi capita præcipua Conſtitutionis Imperii Anno 1555. recenſentur. Quæ de Reo mediato paulo antea de Pace Religioſa diximus, hic etiam locum inveniunt. De Domo Auſtriaca quod in hoc caſu à Jurisdictione Camerali exempta non ſit, otioſa forte eſt quæſtio apud Mynſing. *centur. 5. obſervat. 58.* Roding. *lib. 1. tit. 6. §. 23.*

Num. 1. Pax Profana.

Num. 2. An Domus Auſtriaca ſit exemta.

Violatur hæc Conſtitutio *committendo*, ſi quis vi publica atroci, Gail. *de Pac. Publ. lib. 1. cap. 7.* Blum. *tit. 29. num. 41.* armis, & coadunatis hominibus, (numerus arbitrio Judicis relinquitur, *Rec. Imp. 1594. §. 69.* [*Conc. Ord. Cam. part. 2. tit. 10. §. 5.*] locus etiam nihil refert, ſive ſit in urbe, ſive ruri, Schwanman. *obſervat. 36.* Roding. *lib. 1. tit. 7. §. 27.* & Blum. *tit. 29. num. 40.*) doloque malo, ex propoſito, Gail. *lib. 1. obſ. 3. num. 2.* Mynſing. *centur. 3. obſ. 98.* alium quacunque de cauſa oppugnaverit, ſpoliaverit, aut quovis modo damno affecerit, *Conc. Ord. Cam. part. 2. tit. 10. §. 7. & 12.* vel violatoribus auxilium tulerit, *dict. Rec. Imp. 1555. §. 14.* [*Conc. Ord. Cam. citat. loc. §. 2.*] Gail. *de Pac. Publ. lib. 1. cap. 10.* Datur etiam actio ob *conatum*, ſi impeditus fuerit actus proximus, quo tamen caſu mitigatur pœna, Gail. *dict. loc. cap. 14. num. 28.* Porrò ſi quis in fraudem Legis bona ſua alienaverit, *Conc. Ord. Cam. part. 2. tit. 12.* aut Violatores vel Subditos alterius Rebelles receperit, *Conc. Ord. Cam. part. 2. tit. 15.* Gail. *de Arreſtis cap. 8. num. 15.* Roding. *dict. tit. 7. §. 31. 32.* Violatur etiam hæc conſtitutio *omittendo*, *Conc. Ord. Cam. part. 2. tit. 10. §. 2.* opem non ferendo vicinis inclaman-

Num. 3. Quomodo violetur Pax Profana.

mantibus, ſe vim pati, *Rec. Imp. 1594. §. 75. Conc. Ord. Cam. part. 2. tit. 16.* adde *tit. 10. §. 2.*

Num. 4. Pœna Conſtitutionis de fracta Pace.

Pœna [Conſtitutionis hujus] eſt vel capitalis, Banni Imperii, [in cujus locum in Clericis & Fœminis ſuccedit privatio Regalium & Bonorum, Gail. *de Pac. Publ. lib. 1. cap. 8. num. 7.* Struv. *Corp. Jur. Publ. cap. 25. §. 13.*] vel civilis & pecuniaria 2000. Marcarum Auri, vid. Blum. *tit. 29. num. 77. 103. ſeq.* & ibi Deekher. alterutram eligere in Actoris eſt arbitrio.

Num. 5. Uſus Actionis antiquior.

Adeò ſeveræ ſunt pro conſervanda Pace Publica Leges, quibus temporum ratio, violentiæ & latrocinia impunè exercita, occaſionem dedere. Ita ut in genere permiſſorum haberetur Jus ſibi dicendi & exequendi poteſtas, vid. Ludewig. *Commentar. ad Aur. Bull. tit. 15. lit. b. c.* & *tit. 17. lit. d. & lit. s. y.* ubi admodum notabilia invenies. Et cum ab inveterato more, vi aperta ſibi conſulendi, tardius recederent Germaniæ Cives, frequentiſſimæ poſt Legem latam, & Judicium Camerale nova Ordinatione Anno 1555. inſtructum, ob eam cauſam extitêre Actiones, rariores tamen condemnationes.

Num. 6. Uſus modernus.

Hodie etiam Actionis uſus minus eſt frequens, nulla jam dudum condemnationum exempla, adeò ut hodie ſuperfluus ferè ſit labor de hac materia ſcribere Commentationes. Veterum JCtorum monumenta ejus rei ſunt plena, ſummo quidem labore, ſed nobis maximam partem inutili, concinnata. Cauſam ſi quæras, Auctor *Obſervationis in Academia Fridericiana Hallenſi editæ tomo 6. obſervat. 31. §. 6.* reſponſurus erit, *Imperii Statum hodiernum eſſe talem, ut regulariter armis locus detur etiam inter Imperii Cives, quia inter Potentes non ſit Judicis Juſtitiæque obtinendæ copia.* Sed abſit à nobis ut Jus Manuarium reductum eſſe, dicamus. Sententiam iſtam Auctori ſuo meritò relinquimus, vid. Gundling. *tractat. de Efficientia Metus cap. 2. §. 39.* Ratio infrequentiæ, ſi non eſt, quam eſſe exiſtimo, ea, quod animi Civium Imperii ad vim & arma inter ſe exercenda tanta proclivitate ut olim, non amplius confugiant, & ubi motus inter Potentes metuantur, Imperator aliique vicini ad

ignem

ignem in cineribus extinguendum concurrere ſoleant; certè ex ipſius Legiſlationis forma erit petenda, conſideranti enim Vota Aſſeſſorum Cameræ apud Gylman. *tom. 1. Symphorem. part. 1. pag. 28. ſeqq.* & doctrinas Gailii *de Pac. Publ. lib. 1. cap. 7.* Mynſingeri *centur. 1. obſ. 40.* Deckherri etiam *in Vindic.* ad Blum. *tit. 29. num. 47. 48. 49. & 156.* non poteſt non cogitatio naſci, requiſita Actionis hujus eſſe probationis adeò difficilis, ut caſus Legis exiſtere vix poſſit. Frequentiſſimas etiam apud Gylmannum, Roſacorbium, & alios legas Actiones, plerumque tamen inſecutas abſolutorias Sententias vel Pœnæ mitigatorias. [add. Barth. *Collect. Sentent. Camer. tom. 4. 18. Maji 1573. lit. F.* & *22. Decembris 1573. lit. F.* conf. Thomaſ. *Diſput. de Morum cum Jure ſcripto contentione §. 70.*] Num. 7. Difficultas Actionis.

Requiſita Actionis ſequentia traduntur: Num. 8. Requiſita Actionis.

1. Vis publica, Blum. *tit. 29. num. 40.* & quidem atrox, Gail. *de Pac. Publ. lib. 1. cap. 7. num. 19.*

2. Armata manu & coadunatis hominibus.

3. Propoſitum & dolus malus, ita ut non quælibet violentia ſufficiat, ſed præcisè dolus malus ſit probandus, vid. Deckher. *Vindic.* ad Blum. *tit. 29. num. 47. & 49. ſeqq.* [Koch. *ad Ordinat. Cam. part. 2. tit. 22. num. 77.* vid. tamen Thomaſ. *Diſput. de fatuitate Brocardici vulgaris, cauſam fatuam liberare à dolo.*] Quanta ſit difficultas concurſum horum Requiſitorum, præcipuè dolum, probandi, nemo eſt, qui non agnoſcat. Admittuntur quidem in vim probationis etiam præſumtiones graves, vid. *Conc. Ord. Cam. part. 2. tit. 10. §. 6.* Verùm quis eſt adeò inconſultus, qui facti ſui rationem à dolo excuſantem adferre neſciat? ecce cauſam ſatis planam infrequentiæ hujus Actionis. [Hinc rectius ſibi conſulunt, qui ad Mandatum ſuper quatuor caſibus, *Ord. Cam. 1555. part. 2. tit. 23.* petitum ſuum dirigunt, vid. *Conc. Ord. Cam. part. 2. tit. 25. §. 13.* vel ad pœnas Juris communis agunt, de quibus conf. Deckher. *Vindic.* ad Blum. *tit. 28. num. 63.* juncto *tit. 29. num. 108.*] Non loquor de Libellis Advocatorum, de decretis Proceſſibus, ſed de Sententia, quæ ſola Num. 9. Infrequentia Actionis.

cele-

celebritatem facit Actioni. Si caſus ad Conſtitutionem qualificatus exiſteret, condemnationem fieri poſſe, utique concedo, & quis hoc negaret Lege publica non ſublata? de frequentia tantum dixi & difficultate: Ad pœnam pecuniariam tamen hodie regulariter dirigitur petitum, ad quam etiam facilior eſt in condemnatione via. Conſultius judicavêre moderni JCti, ut exiſtente caſu violentiæ publicæ, Proceſſus Mandati potius eligeretur quam Citationis ſuper fracte Pace, vide Deckher. *Vindic.* ad Blum. *tit. 29. num. 108. 109. & 199. ſeqq.* Extant quidem Citationis ejusmodi decretæ recentiora nonnulla, etiam noſtri temporis, exempla, ſed quis futurus ſit Proceſſus exitus, eſt adhuc ignotum.

§. VI.

Num. 1. Cauſæ Fiſcales. Sequitur tertium genus Cauſarum, quæ Jurisdictionem Cameralem fundant immediatè, ſcil. Cauſæ Fiſcales, *Conc. Ord. Cam. part. 2. tit. 21.* Species recenſentur multæ apud Blum. *tit. 30.* ex textu Conſtitutionis. Sed non omnes frequentantur hodie.

Num. 2. Earum ſpecies pleræque infrequentes.

Num. 3. Factum contra Auream Bullam. *Factum contra Aureæ Bullæ diſpoſitionem*, Blum. *dict. tit. 30. num. 8.* [quatenus per Sanctiones recentiores non eſt correcta, Textor. *ad Receſſ. Imper. Noviſſ. diſput. 10. theſ. 17.*] Dubito an unquam hac Actione fuerit vindicatum, vel inpoſterum caſus ſit exstiturus: In *Supplication. Camer.* à Doctore J. F. Hofmanno editis, legitur quidem exemplum decretæ Citationis *tit. 14. Num. 11. 30. Jul. 1680.* ſed de eventu non conſtat.

Num. 4. Violatio Pacis Publicæ. *Ob violationem Pacis Publicæ*, Blum. *num. 9.* [incluſa etiam *Religioſa*, & *Inſtrumento Pacis Weſtphalicæ*, Textor. *citat. loc. theſ. 18. & 19.*] æque infrequens eſt Actio Fiſcalis, quam ipſius delicti qualitas, Legibus & interpretatione JCtorum requiſita.

Num. 5. Inobedientia erga Mandata Cameræ. *Si quis Mandatis Cameralibus non paruerit*, Blum. *num. 10.* Rectè monet Deckherrus *in Vindic. ad h. num. 10.* nullum eſſe Fiſcali Actionem ante Sententiam condemnatoriam in pœnam, quarum uſus eſt quidem rarus, non tamen nullus, vid. Roding. *lib. 1. tit. 8. §. 9.* & *lib. 3. tit. 41. §. 23.* Sufficit interdum

con-

conſulere Victori per Mandatum de Exequendo, quod hodie promptius, quàm ante hac, decernitur, juxta *Receſſ. Imper. 1654. §. 76. & 159. Receſſ. Viſitat. 1713. §. 83.* [add. *infrà Sect. II. §. 5. num. 9.* & *Animadverſ. ad Magenhorſt. Obſervat. 55.*] Abuſus Paritoriarum multiplicium, quarum aliquando decades numerabantur, erat corrigendus.

Num. 6. Quare declarationes in pœnam non ſint frequentes.

Utinam & ipſa Executio debita fieret promtitudine. Si Victor Sumtus non anticipet, qui fuêre hactenus graves, ſanè Executio non fuit ſuſcepta. Sed ita Victori, cui anguſtiores ſunt facultates, poſt omnes Impenſas Proceſſus, Juſtitiæ Cauſæ & Sententiæ ſolum, ſed triſte remanet ſolatium. Cui malo ut Lege Imperii publica remedium adferatur, atque Executionis Expenſæ ad juſtum modum reducantur, dudum exoptavimus. Redeo ad declarationes in pœnam. Si de animo non parendi obfirmato conſtiterit, poteſtatem habet Judex Reum in pœnam declarandi.

Num. 7. Defectus in modo Executionis Sententiarum.

Sed ſæpius quæſtio eſt conſilii, quam in Re Judiciaria ſemper poſthabendam eſſe, nemo prudens affirmaverit. Duæ ſunt virtutes Judicis: Peritia Juris, & Prudentia. Sine hac, illa friget & contemnitur. Haud raro in Sententiis admonetur Fiſcalis Officii ſui, quod ille mox interponere conſuevit.

Num. 8. Judex conſilii quæſtiones non debet negligere.

Ob moram in ſolvendis Collectis Imperii, Blum. *tit. 30. n. 12.* Si de Collectis Bellicis eſt quæſtio, Actio Fiſcalis hodie non frequentatur, paratioribus contra debiliores Cives mediis exequendi, potentiores moram excuſare vel purgare norunt.

Num. 9. Mora in ſolvendis Collectis.

Si de Contributionibus ad *Suſtentationem Cameræ* agitur, Blum. *dict. tit. num. 25.* Fiſcalis Officium adhuc viget, fruſtranea tamen ſæpius imploratione, & dolendo Reipublicæ ſtatu.

Num. 10. Mora in ſolvendis Contributionibus ad Suſtentationem Cameræ.

Priſtinæ Cameralis Collegii querelæ publicæ leguntur apud Multzium *Repræſentat. Majeſtat. Imperator. part. 2. cap. 18. §. 1. num. 82. ſeqq.* adde *cap. 20. §. 1. num. 127.* & *cap. 26. §. 3. num. 29.* Staats-Cantzley *tom. 19. pag. 335. Elect. Jur. Publ. tom. 9. ſect. 60.* [& quid recentioribus temporibus hac in re in Comitiis actum & obtentum fuerit, vid. in Fabri Staats-Cantzley *tom. 51. cap. 21. tom. 52. cap. 14. tom. 53. cap. 20. tom 54. pag. 722. ſeqq.* & *tom. 59.*

Num. 11. Querelæ Collegii Cameralis.

pag.697. add. Reichs-*Fama tom.2.pag.198. & 609. tom.4.cap.12.* & *tom.5. cap.13.*] Optavit Collegium augmentum non *Nummi* ſolum, ſed & Aſſeſſorum *Numeri*. Laborarunt ea in re præſentes non tam pro ſe, quàm pro publica utilitate. Membrorum Collegii præſentium commodum vitæ unius cujusque terminis finitur. Agnoſcunt rerum periti ad tantum cauſarum numerum, qui augetur quotidie, minime ſufficere Aſſeſſores duodecim. Adeo increſcit quantitas Rerum Extrajudicialium h. e. Supplicationum pro Proceſſibus obtinendis, ſæpius arduarum & difficilium, ut in iis ſolis numerus Aſſeſſorum decem, vel duodecim ſatis videatur habere laboris. Adeoque impediri deciſionem Cauſarum Judicialium per Extrajudiciales, harumque expeditiones per illas, quotidie videmus. Status Rei Cameralis deſcriptus eſt vere atque pro neceſſitate rei, *in Literis Collegii ad Auguſtiſſimum Cæſarem 3. Mart. 1719.* quæ adjunctæ ſunt *Decreto Commiſſionis Cæſareo ad Comitia typis impreſſo* & *per Dictaturam publicato 26. Maji 1719. & in Elect. Jur. Publ. tom. 15. ſect. 26. & 45.* Permoti fuêre tandem Sacratiſſimus Imperator & Ordines Imperii, ut peritis Collegii annuerent, augmentum & numeri Aſſeſſorum ad XXV. ſtabiliendo, & Salarium condignum duplo auctum, fundumque conſtituendo. Det Deus animis Procerum Imperii voluntatem conſtantem & perpetuam ad effectum dandum rei plane neceſſariæ in Imperio ſine opera Fiſcalis Cæſarei. Finem enim ſalutarem, Juſtitiæ in Imperio conſervandæ, ſine mediis obtineri non poſſe, ratio dictitat. Si talia diſpiciuntur media, quæ nulli ſint oneri, fruſtra finis exoptatur. Non dari medium ſatis adæquatum & abuſui minus pervium quam Contributionis Matricularis, dudum fuit agnitum. Vix *Centum Mille Imperialibus* per Annum opus eſt pro ſuſtentando Judicio Imperiali, juxta auctam & Salarii quantitatem & ſimul Aſſeſſorum numerum ad XXV. Summâ, tanto Imperii Corpori levi cum incommodo ferenda. Quodſi verò ſinguli de Moderatione Matriculæ certant, & ſimul ſolvere detrectant, donec hæc quæſtio fuerit deciſa, & id quod Matriculæ fortè decedit alio medio non

fuerit

fuerit ſuppletum, finem Concluſi Imperii in votis manſurum, Judicium verò Camerale ſine Suſtentatione debita conſiſtere non poſſe, cum inſigni Reipublicæ damno, ſatis eſt in propatulo.

Ob violationem Ordinationis Politicæ, vid. *Conc. Ord. Cam. part. 2. tit. 21. §. 3.* Blum. *tit. 30. num. 33.* Actio Fiſcalis non frequentatur, quia coërcitio violatorum ad ordinarium Magiſtratum ſpectat regulariter. Fundata tamen erit perſecutio Fiſcalis, ubi Magiſtratus loci in officio ſuo foret negligens, eaque negligentia in publicum vergeret detrimentum. Cumprimis in loco, ubi Camerale Judicium ſedem habet, accurata deberet eſſe rerum, ad Politiam ſpectantium, cura. Num. 12. Ob violationem Ordinationis Politicæ.

Ob conſilia cum hoſtibus Imperii agitata, Blum. *num. 34.* alia hodie ſuppetunt remedia, delinquentem compeſcendi, ut Fiſcalis officio opus non ſit. [Literas Patentes Imperatoris, wegen fremder Werbung / Verkauffung und Außführung der Mannſchafft / vid. in der Reichs-*Fama tom. 1. pag. 388.*] Num. 13. Ob Conſilia cum hoſtibus inita.

Ob receptionem Anabaptiſtarum, Blum. *num. 35.* Exempla Fiſcalis actionis complura præterita tempora dedere, quibus de extirpatione ſectæ peſtilentiſſimæ erat laborandum. Hodie in Germaniâ publicè eam profiteri, nemo audet. Si qui latitant, negabunt, ſe ipſi doctrinæ adhærere, & probatio erit difficilis, vid. Deckher. ad Blum. *dict. loc.* Roding *lib. 1. tit. 8. §. 17. & 18.* Num. 14. Ob receptionem Anabaptiſtarum.

Tentata fuit applicatio, vel potius extenſio Conſtitutionis, contra Anabaptiſtas latæ, etiam contra eos, qui à pietatis ſtudio [vid. Thomaſii gemiſchte Händel *tom. 3. caſ. 5. §. 4.*] nomen accepere. Sed denegati fuêre Fiſcali Proceſſus. Num. 15. Extenſio Conſtitutionis tentata.

Nomen Pietiſmi, qui profiteretur adhuc fuit nemo. Rei ipſius definitio nondum fuit data, in quam omnes conſenſiſſent, *Facultat. Theolog. Lipſ. Informatio* vom *Pietiſmo Anno 1711.* Et onerare homines innocentes, vel Theologos publicè approbatos, ſectæ hæreticæ titulo, Juſtitia charitasque non patitur, neque paſſuri ſunt Electores, Principes, qui iis docendi munus contulerunt (*a*) Controverſiæ autem Theologorum Fiſcali Cæſareo cauſam non præbent agendi contra alteram partem ex diſſentientibus. Fuêre dudum & hodie Num. 16. Nomen Pietiſmi.

die ſunt, qui ſub pietatis ſpecie, Fanaticiſmum tegunt, aliosque errores peſtilentiores. Sed probatio ſæpius deficit, inani tandem actione, vid. *infrà Decretum latum Anno 1702. inter Formulas Decretorum Append. VI. num. 81. pag. 237. ſeq.*

(*a*) *Auctor* Libri Pariſiis impreſſi 1715. le Janſeniſme demasqué premier diſcours pag. 30. *ita ratiocinatur: On vous dira toujours avec un ſouris malin: Qu'eſt ce que c'eſt qu'un Janſeniſte? en avez vous vu? en connoiſſez vous? Je leur repondrai: Un Janſeniſte eſt un homme qui dit à tout propos: Qu'eſt ce que c'eſt qu'un Janſeniſte? en avez vous vu? en connoiſſez vous? Voila leur langage ordinaire, c'eſt juſtement une des marques auxquelles je les reconnois. Non aliter ratiocinantur, qui quidquid ipſis diſplicet in aliorum dictis, aut moribus innocentibus, ſtatim Pietiſmum ſapere dicunt, & ſufficere putant accuſaſſe, auctoritatem neſcio quam ſibi arrogantes, ut talis præcisè eſſe unusquisque & haberi ab omnibus debeat, qualem ipſi judicavere.*

Libelli pernicioſi.

Ob doctrinas pernicioſas in publicis Scriptis publicatas, juxta *Edictum Imperatorium 18. Julii 1715.* quod etiam in Camera, per *Decretum Generale eſt publicatum 18. Septembr. 1715.* & reperitur *Editioni novæ Decretorum Generalium*, adjunctum. Meritò itaque officio ſuo uſus eſt Fiſcalis contra Auctorem des Schlüſſels zur heutigen Hiſtorie/ und neu-eröffneten Staats-Spiegels/ J. E. Z. Is enim immodeſtiæ & arrogantiæ nullos habere videbatur terminos. [conf. *Collectio* merckwürdiger Reichs-Hof-Raths-*Concluſorum tom. 1. num. 260.*]

Num. 17. Denegatio Auxilii contra Milites vagantes.

Ob denegatum auxilium contra Milites vagantes, Blum. *tit. 30. num. 36.* infrequens eſt actio Fiſcalis hodie, ſtatu rei militaris in Germania mutato.

Num. 18. Ob Judicium Weſtphalicum.

Ob violatas Leges Imperii de Judicio Weſtphalico latas, Blum. *num. 37. ſeqq.* [Lauterbach. *Colleg. Pract. lib. 48. tit. 1. §. 9.*] quievit dudum officium Fiſcalis, cum vix umbra quædam iſtius Judicii ſuperſit. [Recentius tamen exemplum, Privilegii Exemtionis contra Judicia Weſtphalica impetrati, invenies in dem Monathlichen Staats-Spiegel *Menſ. Januar. 1709. pag. 34.*] Pertinet huc *Diſputat. Lipſ.* Joh. Burchard. Menckenii *de Feimeris veteris Weſtphal. Judicii Scabinis.* Hert. *Diſſertat. de Conſultat.*

tat. Legibus & Judic. in ſpecial. Rom. German. Imper. Rebuspubl. §. 20. [conf. *ſuprà Auctar. XV.*]

Ob violatam Jurisdictionem Imperii, pertrahendo Civem Imperii, etiam mediatum, ad Forum exterum, Blum. *num. 43.* conf. *ſuprà Auctar. III.* [& *infrà hac Sect. I. §. 10. caſ. XX.* ubi *de adæquato remedio* agitur.] frequentes adhuc ſunt Fiſcalis actiones, præcipuè ſi ad Nuncios Pontificios, vel Curiam Romanam cauſæ civiles fuerint deductæ. Exempla plerumque exiſtunt, ubi Officialibus Archi- & Epiſcoporum laxior poteſtas eſt tributa, Jurisdictionem in Civilibus & Eccleſiaſticis exercendi, & in illis concurrentem habent cum Judiciis ſuperioribus Provinciæ, Jurisdictionem: vid. Roding. *lib. 1. tit. 8. §. 28. ſeqq.* & *Mantiſſam VI.* [conf. B. Auctoris *Diſſertatio de Jurisdictione Officialium in Cauſis Civilibus, ſpeciatim de Recurſu ad Officialem Metropolitanum Colonienſem, ab Officiali Leodienſi & Monaſterienſi*, jam annexa *part. 1. ejusd. Obſervat. Forenſ. 110.*] Abuſui iſti provocationis compeſcendo, Leges publicæ Imperii nondum fuêre ſufficientes; vid. *Receſſ. Imper. 1654. §. 164. Capitulat. Caroli VI. artic. 14.* adde *Edicta Imperat. Joſephi ad Judicia Leodienſia*, quæ adjuncta ſunt *Editioni novæ Receſſuum Viſitationis*, [& *infrà Append. II. pag. 57. ſeqq.*] eaque obſervare juſſi Aſſeſſores, *in Decreto Viſitationis confirmatorio Decretorum Generalium Collegii, 27. Novembr. 1713. ad SCtum de Anno 1603.* Memorabile eſt exemplum Declarationis in Bannum Imperii contra *Waltherum Counotte* in Camera publicatæ, ob ejus contumaciam non factæ renunciationis recurſus ad Curiam Romanam in Actione Civili, quæ per Mandata injuncta ei fuerat, Anno 1698. *Defenſionem Jurisdictionis circa* Appellationes *ab Officiali Leodienſi in Cauſis Profanis inter Laicos ad Superiores Eccleſiaſticos*, ſcripſit Joſephus Sacripante, Romæ Anno 1688. quam tamen refutat Auctor Præfationis, quæ conſpicitur *in Editione iſtius Libelli in Germania excuſa Anno 1712.* adde Staats-Cantzley *tom. 4. pag. 679.* Poſt Edicta Imperatoria nulla amplius admittitur ad Colonienſem Officialem Appellatio à Leodienſi, vel Monaſterienſi

Num. 19. Ob violatam Jurisdictionem Imperii.

Num. 20. Abuſus Officialium & de eorum ſubordinatione.

rienſi in Cauſis Civilibus. Quæ verò ante iſta Edicta fuêre factæ, tolerantur. [vid. omninò B. Auctor. *part. 4. Obſervat. Forenſ. 351.* ubi cum diſtinctione deciſam fuiſſe hanc controverſiam refert.] Quod ſi quis nihilominùs contra Edictum appellaverit ad Colonienſem, & deinde ad Cameram deferre cauſam voluerit, Appellatio illa ad Colonienſem habebitur pro nulla, & Sententia Leod. pro re judicata.

Num. 21. Mora Viſitatorum.

Porrò Actionem Fiſcalis contra Viſitatores emanentes, Blum. *tit. 30. num. 44.* [conf. *Receſſ. Imper. 1654. ſ. 128.* ubi de pœna Statuum Principum dignitate fulgentium; quoad Status Principibus inferioribus vid. *Rec. Imp. 1570. ſ. 102.* add. Textor. *ad Receſſ. Imper. Noviſſ. diſputat. 10. theſ. 37. 38.*] non frequentari, vel potius Legem contrario uſu, eſſe abolitam, noviſſimæ Viſitationis exemplum ſatis docuit.

Num. 22. Cauſæ Exemtionum.

Exemtionum Cauſæ, de quibus Blum. *num. 45.* [Textor. *Diſſertat. 10. theſ. 39.* & B. Auctor. *part. 4. Obſervat. Forenſ. 301. & 336.*] Fiſcalis Cæſarei ſtudia ſæpius exercuere, & hodie exercent, quo effectu? res ipſa loquitur: hinc plerorumque Proceſſuum de Exemtionibus initia fervida, progreſſus frigidior, exitus anceps. [conf. Eſtor. *Meditat. de Judice competente cauſarum, quæ de Exemtionibus Imperii per tot Annos etiam nunc agunt*; qui principia nonnulla Zachariæ Vietoris *de Exemtionibus* curatiori lima polivit.]

Num. 23. Cauſæ Monetales.

Cauſæ Monetales à Blumio *num. 57.* inter Fiſcales relatæ hodie ad Circulos Imperii remiſſæ. [vid. *Rec. Imp. 1512. part. 1. tit. 4. ſ. 19.* & *Rec. Imp. 1654. ſ. 195.* Deckher. *in Vindic.* ad Blum. *h. tit. num. 57.* & ad Uffenbach. *de Conſil. Imperial. Aul. cap. 10. num. 26.* junct. *cap. 7. num. 5.*]

Num. 24. Contemtus Mandatorum Cameralium, Citationum, & Decretorum. Frequentia Actionis.

Si quis Camerali Judicio ejusque Citationibus, Mandatis, Decretis, debitam non exhibeat reverentiam, Blum. *num. 58.* differt hic caſus ab illo, quem tertio loco *ſuprà num. 5. pag. 40.* recenſuimus? ibi agebatur de pœnâ, ob non factam paritionem, hic de contemtu Citationum, vel Mandatorum. Satis frequentatur hæc actio, nec ſine effectu contra privatos, vel debiliores

Impe-

Imperii Cives, cujus rei Sententiæ innumeræ apud Collectores Sententiarum Cameralium leguntur, vid. Deckher. ad Blum. *dict. num. 58.* ubi Decretum notabile Collegii Cameralis habet Anno 1668. [vid. Lauterbach. *Colleg. Pract. lib. 47. tit. 10. §. 28. & 33.*] Contra Potentiores, cautius agendum eſſe Fiſcali, exempla ſpretæ actionis docent: Cavent tamen merito quicunque etiam potentia validi, ne in perſonis Nunciorum, [& Notariorum publicorum, vid. *infrà Sect. 2. §. 4. num. 12.* junct. Mev. *part. 1. deciſ. 156. num. 1. & 2.*] officio legitime fungentium, injuriam inferant Collegio Camerali. Ipſi certe non paſſuri, ut vel infimus famulus ab eis miſſus, à quocunque lædatur impune. Imperatorium nomen præferunt omnes Proceſſus, Nunciis ad inſinuandum traditi. Si quis gravatum ſeſe putet, niſi contemtu ducatur Judicii Imperialis, exceptionibus uti poteſt, neque metuendum ut Camerale Judicium eas, ſi ſunt legitimæ, penſi non ſit habiturum. Decreti Proceſſus Sententiæ vim non habent. Novum non eſt, in Camera, Proceſſus, ad narrata partis veriſimiliter probata, decerni, poſt productas verò exceptiones, caſſari per Sententiam. Appellationes receptas, ſæpius pronunciari non devolutas, non miratur, niſi qui neſcit differentiam permagnam Conſilii Extrajudicialis à Judiciali. Quandoque irreverentia Nunciorum occaſio fuit, ut malè acciperentur. Levi ſolatio, vel gloria vindicatæ, hac ratione, contra Nuncium, exiſtimationis: cum Camerale Judicium peccatis Nunciorum connivere non ſoleat, ſi denuncientur. Ubi de Injuriis Cameræ in perſonis Nunciorum illatis.

Si cauſæ in Camera pendentes ad aliud Forum trahantur, Blum. *num. 59.* adde *tit. 25. num. 16. ſeqq.* Num. 25. Ob cauſam ad aliud Forum pertractam.

Si Judex à quo appellatur, poſt inſinuatas Compulſoriales Literas, Acta vel Rationes Decidendi edere detrectet, Blum. *tit. 30. num. 60. 61.* [& *Sentent. Camer. Num. 445.*] præcedere hic debet Sententia condemnatoria: add. quæ *infrà hac Sect. I. §. 13. n. 16.* & *Sect. II. §. 3. num. 10. de Compulſorialibus Literis* dicuntur. [Et circa pœnam bene notanda differentia inter denegationem Actorum priorum & Rationum Decidendi, vid. Deckher. *Vindic.* ad Blum. *tit. 30. num. 61.*] Num. 26. Ob moram in edendis Actis.

Si

Num. 27. Ob temeritatem litigandi.

Si temeritas litigandi ſit coërcenda, Blum. *num. 62. 63.* Etiam opus eſt hic condemnatione Judicis, vid. *Receſſ. Viſitat. 1713. §. 81.* Exempla non ſunt infrequentia; [ſalvis tamen remediis legitimis, ex. gr. Reſtitutionis, id quod præjudicio Camerali confirmat Textor *Diſputat. de Reſtitut. in integr. ex clauſ. gener. theſ. 49.*]

Num. 28. Ob recuſatum Juramentum Appellationis. Uſus Juramenti Appellationis & abuſus.

Si Advocatus Juramentum Appellationis præſtare recuſet, Blum. *num. 64.* [& *tit. ult. num. 17.*] Errant, ait Deckherrus *in Vindic. tit. 30. num. 64.* qui credunt Juramentis coërceri perfidiam poſſe. De abuſu Juramentorum iſtorum ſæpe deliberatum accepimus. Niſi Privilegia obſtarent vel Statuta, (de quorum vi, Lyncker. *de Gravam. Extrajud. cap. 5. ſect. 1. §. 7. num. 3.*) [vid. *infrà hac Sect. I. §. 13. num. 6.* & *Sect. II. §. 2. num. 11.*] quibus inter Solennia Appellationis relatum eſt Juramentum, videbatur poſſe abrogari. Retinetur itaque ſub gravi comminatione in *Receſſ. Viſitat. 1713. §. 59.*

Num. 29. Negligentia Judicis inferioris.

Si Judicis inferioris negligentia vel malitia ex Actis appareat, *Receſſ. Imper. 1654. §. 109.* Blum. *num. 65.* ubi Deckher. *in Vindic.* Londorp. *Act. Publ. tom. 5. pag. 674. ſeqq.* [conf. B. Auctor. *Collect. nov. Sentent. Camer. Num. 71.*]

Num. 30. Ob injuriam Aſſeſſoribus illatam.

Si Aſſeſſoribus injuria gravior, officium eorum lædens, inferatur, Blum. *num. 66.* [add. Lauterbach. *Colleg. Pract. lib. 47. tit. 10. §. 28.* & *Decret. General. Judic. Aul. de 23. Novembr. 1676.*] adde Deckher. *in Vindic. ad tit. 8. num. 14.* ubi notabilis ſententia vindicatæ auctoritatis. [Similis ſententia eſt in Deckher. *Sentent. Camer. Append. Num. 23.*]

Num. 31. Ob moram Sumtuum Executionis à Circulis commiſſam.

Si Circulus moram committat in ſolvendo Sumtus Executionis, ab alio Circulo factæ, Blum. *num. 68.* exempla nulla extare, teſtatur Deckherrus.

Num. 32. Aliæ Cauſæ Fiſcales nondum receptæ.

Addendas eſſe putat Deckherrus Cauſis Fiſcalibus cauſas Immediatorum *Matrimoniales*, *Criminales*, & ſimiles, hucuſque à nullo Judicio vindicatas. De Criminalibus, Lyncker. *de Gravam. Extrajud. cap. 6. §. 25.* & *de Libertat. Statuum ſect. 2. §. 5. pag. 43.* & *Diſſertat. de Commiſſar. Imperial. ad cauſ. Juſtit. §. 9.*

Nobi-

Nobilium tamen immediatorum diverſam rationem eſſe, quam Principum & Comitum, docent Lyncker. *Reſponſ. 47. num. 26. ſeqq.* Graſſus JCtus Tubingenſ. *in elaboratiſſima Diſputat. de Exceptione Nobilitatis §. 21.* adde Schweder. *Jur. Publ. part. ſpecial. cap. 17. §. 17. ſeqq.* Mauritii *Diſſertat. de Judic. Imper. Aul. §. 16.* cui conſentit Horn. *Jur. Publ. cap. 53. §. 5.* adde *Elect. Jur. Publ. tom. 9. pag. 651.* De Matrimonialibus agit Ludovici *Diſſertat. de Judice in cauſis Principum Proteſtant. Eccleſ.* (*b*) Sed hoc à præſente Reipublicæ formâ non expectandum, Deckher. *Proceſſ. Informat. cap. 1. pag. 25. ſeq.* Satyram criminum illuſtrium qui compoſuerit, (Deckherrus in animo habuiſſe videtur *dict. loc.*) parum gratiæ erit initurus. [Deckherri *Satyram Connubiorum Illuſtrium, ſive Diſſertationem de periculis Thori Conjugalis*, vid. in ejus *Vindic.* ad Blum. *tit. 27. num. 182. pag. 286.*]

(*b*) *Et noviſſime* Böhmer in Diſſertat. de Jure Principis Evangelici circa divortia: *Cujus tamen tradita non peræque ab omnibus fuere recepta. Studium Viri Celeberrimi non vulgare in Jurisprudentia Eccleſiaſtica, ſcripta reliqua ſatis teſtantur. Contra Diſſertationem prædictam vernacula lingua ſcripſit confutationem* J. M. Langius, *Apologiam verò* J. F. Kayſer, *Kiloni. Sed hæc ἐν παρόδῳ.* [Huic denuo Langius 1717. oppoſuit Scriptum ſub tit. Göttlich-Triumphirende Wahrheit.]

Tandem Cauſas Fiſcales eſſe partim ſummarias, partim ordinarias, concludit Blum. *tit. 30. num. 69. ſeq.* in illis de plano, extra ordinem, levato velo, ſola veritate facti inſpecta, ſine ſtrepitu Judiciali procedi, ſunt locutiones non ſoli Blumio, ſed multis aliis frequentes, ubi de differentia Proceſſus ſummarii & ordinarii agitur, Mev. *part. 1. deciſ. 170. ſeq.* [*part. 3. deciſ. 102. num. 8. part. 9. deciſ. 153.* & Martini *Proceſſ. Saxon. ad rubr. num. 49.*] Sunt aliquæ etiam ex Juris Juſtinianei, Codicis præſertim, textibus deſumtæ, vid. Pfankuch. *tractat. de Summariiſſimo Poſſeſſorio lib. 1. cap. 3.* Si rem conſideres, ſunt ideæ confuſæ & vix intelligibiles. [vid. *infrà Sect. II. §. 6. num. 23.*] Putaret quis, ordinarium Proceſſum eſſe inordinatum, ubi in tenebris & magno cum ſtrepitu hominumque concurſu, ut olim apud Ro-

Num. 33. Proceſſus Forma in Cauſis Fiſcalibus.

Proceſſus ſummarius an differat ab ordinario.

G ma-

manos, vid. Cicer. *de Clar. Orat. cap. 92.* cauſæ tractentur, omnia velo obtegerentur & neſcio quid aliud quam veritas facti inſpiceretur, imo omnibus litigantium ſubterfugiis & procraſtinationibus & rabularum forenſium ineptiis atque malitiis campus eſſet latiſſimus. Sed hac de re *inferius* plura *§. 8. num. 19.* Pergo cauſas in quibus Jurisdictio Cameræ immediatè fundetur recenſere.

§. VII.

Num. 1. Cauſæ litigioſæ Poſſeſſionis.

Cauſæ litigioſæ Poſſeſſionis, *Conc. Ord. Cam. part. 2. tit. 22.* vide Gail. *lib. 1. obſ. 5.* Blum. *tit. 31.* Roding. *lib. 1. tit. 9.* Pfankuch. *in Commentatione*, quam inſcripſit *de Summariiſſimo Poſſeſſorio.* [definitionem habet Eyben *de Auctoritat. Juris Juſtin. in German. Judic. cap. 7. §. 16.* & originem docet Schilter. *ad Pandect. Exercitat. 13. §. 11.* conf. Lauterbach. *Colleg. Pract. lib. 43. tit. 1. §. 11. ſeqq.*] Nulla eſt totius Juris Cameralis pars

Num. 2. Actionis difficultas, Auctorum obſcuritas.

gravioribus difficultatibus implicita, cumprimis in applicatione ad factum, quam hæc de litigioſa Poſſeſſione. Lector attentus à Blumio & Rodingio hac in materia non diſcedet ſatiatus. Omnia confusè & perquam dubiè proponuntur. Neque à Blumii experientia præſtantius quid poterat expectari. Diverſitas Legislationis difficultati non nihil dedit occaſionis. Multiplex enim mutatio huic Conſtitutioni accidit: *Prima* erat Legislatio Maximiliani I. *Rec. Imp. Anno 1512. part. 1. tit. 4. §. 12.* *Altera* Caroli V. *Ord. Cam. Anno 1521. tit. 32. §. 1.* [add. *Rec. Imp. 1532. tit. 3. §. 15.*] *Tertia* ejusdem Imperatoris *Ord. Cam. Anno 1555. part. 2. tit. 21.* *Quarta & ultima*, poſt Gravamina Statuum quorundam (qui fuère Palatinus Elector & Würtenbergiæ Dux) Anno 1557. in Comitiis exhibita, propoſita fuit à Collegio Camerali in Reſolutionibus Gravaminum, & poſtea *in Conc. Ord. Cam. part. 2. tit. 22.* Priores duæ conveniunt per omnia. Tertiæ integer acceſſit §. Ob auch ꝛc. 4. Quarta diverſas addit declarationes. *Principio*, de metu armorum, & §. 4. de procinctu violentiæ vel ſeditionis. Acceſſit etiam integer §. 5. ubi ſi quis dubitaverit, an hæ declarationes vim Legis habeant? Reſpondebitur,

Num. 3. Diverſitas Legislationis.

bitur, Camerale Collegium Conſultis & Decretis Generalibus [de horum differentia vid. *infrà Sect. II. §. 6. num. 51.*] tamdiu inſiſtere donec Imperii nomine aliud ſtatuatur, juxta *Conc. Ord. Cam. part. 2. tit. 38.* [conf. *Rec. Imp. 1654. §. 136.* & *Decret. Viſitat. 1713. de 27. Novembr.* & B. Auctor. *infrà ſect. II. §. 8. num. 14.* Lyncker. *de Gravam. Extrajud. cap. 9. part. 2. §. 12. num. 2.*] Eſt enim iſte locus *Concepti tit. 22. §. 5.* is, & forte unicus, qui totidem verbis in alia Imperii Conſtitutione comprehenſus non invenitur. Deſumtæ fuère declarationes iſtæ ex prædicta Reſponſione Collegii Cameralis ad Gravamina Electoris Palatini & Würtembergiæ Ducis, quam Blumius *h. tit.* ſæpè allegat *num. 3. 8. & 14.* datam fuiſſe à Collegio Camerali Anno 1557. *in notâ marginali textus Conc. Ord. Cam.* deficere dicit, omniaque ex *Denaiſio* hauſiſſe ſe profitetur. Verum eſt, typis nondum eſſe vulgatas, ſed non deerant, niſi Blumio. Quæ ad titulum hunc de litigioſa Poſſeſſione faciunt, *infrà in Appendice I.* Scripti hujus Lector inveniet. Annus exhibitarum Reſolutionum eſt dubius, *Receſſ. Imper. Spir. 1557. §. 58. Auguſtan. 1559. §. 52. ſeq.* faciunt mentionem des Cammer-Gerichtlichen Berichts auf die Gravamina. Forte iterato fuit exhibita iſta Reſolutio Anno 1576. Interim demandabatur Judicio Camerali *dict. Rec. Imp. Spir. 1557. §. 58. in fine*, daß ſie ihrem gegebenen Bericht/ und darin gethanen Erbieten/ ſich in allen fürfallenden Sachen jederzeit gemäß erzeigen und verhalten ſollen. Multa deinde ex iſtis Reſolutionibus Gravaminum ſequentibus Conſtitutionibus, *Rec. Imp. 1594. §. 72. ſeqq.* & *Rec. Deputat. 1600. §. 36. ſeqq.* vim Legis accepere, relata in textum *Conc. Ord. Camer.* ſed hic articulus de litigioſa Poſſeſſione hucuſque permanſit intactus, & applicatio Judicis prudentiæ relicta. Quæ itaque ex Conſtitutione de litigioſa Poſſeſſione ſint certa, quæ dubia & deciſione opus habeant, ex ſequentibus intelliges.

Num. 4. Reſolutiones Collegii Cameralis ad Gravamina quorundam Statuum An. 1557.

Certum eſt *in textu Ord. Cam.* Carolinæ *part. 2. tit. 21.* [conf. Roding. *lib. 3. tit. 9. §. 5.*] tres proponi caſus: *Primus*, *§. 1. dict. Ord. Cam.* ſi inter Immediatos de Poſſeſſione rei vel Ju-

Num. 5. Quæ in hac materia ſint certa. Tres caſus Ordinationis.

Juris alicujus controverſia exiſteret, ita ut quilibet ſibi Poſſeſſionem tribueret, eamque veriſimiliter probare poſſet. [conf. Koch. *ad Ord. Cam. part. 2. tit. 21. num. 8.* ibique Deckher. ubi de requiſitis Supplicationis agitur. add. Tennagel. *de decernend. Proceſſ. claſſ. 2. cap. 1. num. 2.*] Neque hic requiritur periculum præſens armorum, vid. *infrà num. 12.* Tennagel. *claſſ. 2. cap. 1. num. 4.* & ibi notam Deckherri. conf. Pfankuch. *lib. 1. cap. 7. num. 27.* *Alter*, *§. 2. dict. Ord. Cam.* ſi inter Mediatos controverſia de Poſſeſſione exoriretur, & res eſſet ſub plurium Dominorum Jurisdictione ſita. *Tertius*, *§. 3. dict. Ord. Cam.* ſi inter Immediatos Poſſeſſio eſſet dubia, vide Pfankuch. *lib. 1. cap. 4. num. 15.* & *cap. 7. num. 10.* [conf. B. Auctor. *part. 1. Obſervat. Forenſ. 4. pag. 26*] & metus eſſet præſens ſeditionis aut tumultus, [de cujus probatione vid. Denaiſ. *Jus Camer. tit. 221. §. 7.* Lyncker. *Deciſ. Jenenſ. 471.* & *Conc. Ord. Cam. part. 2. tit. 22. §. ult.*] quo caſu Camera etiam ex officio (vid. Pfankuch. *dict. cap. 7. num. 11. uſque 15.* ubi de admonitione Fiſcalis) jubetur ad ſequeſtrationem rei, vel ad inhibitionem, ſi de Poſſeſſione Juris ageretur, procedere, & de Poſſeſſione, momentanea ſcil. (quæ vox acceſſit *in Conc. Ord. Cam. part. 2. tit. 22. §. 4.*) inter partes decernere. [Sed quis hac deciſa, in Poſſeſſorio ordinario erit Judex? Cameram agnoſcit, Deckher. ad Tennagel. *de decernend. Proceſſ. claſſ. 2. cap. 2. num. 4.* ad Judicem ordinarium id remittit, Tennagel. *citat. loc.* Denaiſ. *de Jur. Cam. tit. 221. num. 5.* Koch. *ad Ord. Cam. part. 2. tit. 21. num. 12.*] Quemadmodum autem officium Judicis pro ratione circumſtantiarum terminis adeò anguſtis conſtringi non poteſt, ut non aliis modis etiam proviſionaliter uti queat, quam qui hoc loco præſcribuntur; ita præter poteſtatem ſequeſtrandi, & inhibendi utrique parti, de quibus in textu, poterit etiam Judex pro re nata providere, ut utraque pars æqualiter fruantur poſſeſſione ſine alterutrius turbatione, vid. *Sentent. Camer. in Collect. nova Num. 375.* Similis *Sententia proviſionalis publicata 13. Octobr. Anno 1713.* in caſu glandis legendæ. [vid. B. Auctor. *part. 2. Obſervat. Forenſ.*

Ap-

Append. I. Num. 5. pag. 8. ſeq.] Num verò uni ex partibus inhibere poſſit Judex, magis eſt dubium, quia ſic ipſam poſſeſſionis momentaneæ cauſam decideret, parte altera inaudita, per Decretum extrajudiciale, quod per Sententiam demum fieri deberet. Priores enim modi proviſionales etiam extrajudicialiter adhiberi poſſunt. Certum eſt etiam, primum caſum & ſecundum de ordinario loqui Poſſeſſorio, ex verbis: Endlich mit Recht entſcheiden laſſen. [Poſſe tamen intelligi pro re nata de Summario, docet B. Auctor *part. 4. Obſervat. Forenſ. 397. §. 6.*] Tertium de extraordinario ſive momentaneo, Pfankuch. *lib. 1. cap. 1. num. 10.* vid. diverſas Aſſeſſorum ſententias apud Meichſner. *tom. 3. deciſ. 10.* Utrumque verò tam ordinarium quàm momentaneum, ad Judicium retinendæ Poſſeſſionis pertinere, Mev. *part. 2. deciſ. 236. num. 1. & ult.* ad quod univerſa hæc Conſtitutio ſpectat, non item ad adipiſcendam Poſſeſſionem, vel recuperandam, vid. Pfankuch. *lib. 1. cap. 7. num. 3. ſeq.* ubi diſſentientes, Gailium & alios refellit. Agitur enim de Poſſeſſione litigioſa, Poſſeſſio eſt facti, ergò uterque ſe poſſidere contendit, vid. Clud. *Rer. quotidian. cap. 4. num. 73. & 82.* ubi agitur de adipiſcenda Poſſeſſione, Actor alterum poſſidere fatetur, atque ſic non eſt litigioſa Poſſeſſio quatenus ad factum ſpectat. Si de recuperanda, dejectum ſe eſſe dicit Actor, & eſt caſus Spolii, neque ad hunc pertinet titulum. Neque foret caſus ad hanc Conſtitutionem qualificatus, ſi decedente v. gr. aliquo immediato, duo Agnati ad ſucceſſionem terrarum relictarum adſpirantes, apprehenſionem ſibi invicem interdicerent, atque ad Judicem provocarent; Imò caſum talem fingere licet facilius quam extiturum unquam, ut ſunt hominum mores, conſilia & rei neceſſitas comparata, præſupponere. Si unquam diſtinctio Proceſſus in ordinarium & extraordinarium locum invenit, erit id in materia poſſeſſionis. Extraordinarium enim eſt, ut ſine forma Proceſſus procedatur, ut poſſeſſio ſequeſtretur, ut ei qui tempore motæ litis in noviſſima detentione fuerit inventus, [conf. Böhmer. *Diſſertat. de vero uſu Remedii poſſeſſor. ordinar.*

Num. 6. Poſſeſſorii momentanei differentia ab ordinario.

& ſummarii cap. 3. §. 6. ubi de efficacia probationis tituli agit] poſſeſſio per modum fiduciæ & proviſionis attribuatur, [tale præjudicium vide in B. Auctor. *Collect. nova Sentent. Camer. Num. 262.*] reſtituenda, ſi alter antiquiorem poſſeſſionem in Proceſſu ordinario probaverit: [conf. B. Auctor. *part. 4. Obſervat. Forenſ. 397. §. 7.* Mev. *part. 3. deciſ. 39.*] nam hæc omnia à regula ordinaria abſcedunt, pacis & quietis publicæ gratia recepta, vid. Clud. *Rer. quotidian. cap. 4. num. 126. ſeqq.* & *cap. 5. num. 63.* Salgado *de Protect. Regia part. 3. cap. 12. num. 1. 2. ſeqq.* [B. Auctor. *citat. Obſervat. 397. §. 1. 2. & 3.*] In primo caſu huic Proceſſui, momentanei ſcil. Poſſeſſorii, non erat locus, quia ubi periculum ſeditionis, tumultus & armorum [præſens] non adeſt, præſtat & æquum eſt de poſſeſſione plenius cognoſcere, quam per modum proviſionis & fiduciæ de ea decernere, vid. Pfankuch. *lib. 1. cap. 6. num. 27.* Ecce verum diſcrimen Judicii Poſſeſſorii retinendæ Poſſeſſionis in ordinarium & extraordinarium ſive momentaneum aut fiduciarium, quod aliqui vocant Summariiſſimum. (*a*)

Num. 7. An momentaneum recte dicatur ſummarium vel ſummariiſſimum.

(*a*) *Alii ſummarium vocant reſpectu ordinarii non ſine confuſione. Nam ordinarium etiam eſt ſummarium,* [l. unic. Cod. ſi de momentan. Poſſeſſion. conf. Stryk. Introduct. ad Prax. Forenſ. cap. 1. §. 18. B. Auctor. citat. Obſervat. 397. §. 2. not. (2.)] *Omnis cauſa Poſſeſſionis eſt ſummaria reſpectu Petitorii. Ex voce ſummariiſſimi triplex oritur idea Poſſeſſorii Judicii cum tantum ſit duplex. Dicitur autem ſummariiſſimum reſpectu aliarum cauſarum ſummariarum petitorii Judicii, quia celerius illo quam in his proceditur ſine forma Judicii,* vid. Schilter. Prax. Jur. Roman. tit. de Judic. §. 10. Mev. part. 2. deciſ. 236. num. 5. *obſcure* apud Blum. h. tit. num. 10. *uſurpatur phraſis:* Sola veritate inſpecta. *In omni Proceſſu ſola facti inſpicitur veritas. Ad hanc inquirendam Proceſſus Judiciarius omnis eſt comparatus*, conf. Clud. Rer. quotidian. cap. 4. num. 30. ſeqq.

Num. 8. Abuſus Proceſſus momentanei Poſſeſſorii.

Abuſus enim inſignis eſt in quacunque Poſſeſſionis quæſtione Proceſſum admittere momentaneum, qui admitti non debet, niſi ubi publicæ rei intereſt vim & arma privatamque vindictam prohiberi, quietem publicam & viam Juris legitimam con-

conſervari, vid. Pfankuch. *lib. 1. cap. 6. num. 41.* & *cap. 7. num. 24. Edict. Potentiſſ. Regis Boruſſiæ* von Verbeſſerung des *Juſtiz*-Weſens *§. 39.* [Proceſſum hujus Conſtitutionis conſulendus Koch. *ad Ord. Cam. part. 2. tit. 21. per tot.* & Deckher. ad Tennagel. *claſſ. 2. cap. 1. num. 4.* & *cap. 2. num. 3.* B. Auctor. *dict. Obſervat. 397. §. 6. 7. & 8.*]

Porrò legitur in textu: finitâ lite poſſeſſionis, quæſtionem proprietatis ad Judicem ordinarium eſſe remittendam, *Ord. Cam.* Carolina *part. 2. tit. 21. §. 2.* quæ diſpoſitio totidem verbis *in Conc. Ord. Cam.* fuit retenta. Tandem exprimitur ibidem *§. 3.* Auſtrægarum Judicio nullum fieri debere præjudicium, vide Pfankuch. *lib. 1. cap. 5. num. 2.* Quæritur hic, (1.) quales intelligantur Auſtrægæ *Legales* an *Conventionales?* de legalibus intelligi textus nequit, quia proponitur in textu exceptio à regula, quæ erat, ut Jurisdictio Cameræ eſſet fundata in prima Inſtantia, *Rubr. Ordinat. part. 2. tit. 9. Concept. tit. 10.* von Perſonen und Sachen ꝛc. Pfankuch. *lib. 1. cap. 5. num. 2.* Gail. *lib. 1. obſ. 1. num. 14.* & *obſ. 6.* Ergo de conventionalibus eſt accipiendus. [conf. Datt. *de Pac. Publ. lib. 2. cap. 21. §. 18.* & *cap. 27. §. 42.* B. Auctor. *citat. Obſervat. 397. §. 6.*] Qui tamen caſus valde erit rarus & anceps. Quantæ enim exoriri poſſunt colliſiones & turbæ, donec quæſtio fori terminetur? cum de conventionibus Familiarum Illuſtrium Camera informata eſſe nequeat in decernendis Proceſſibus. Unde & Tennagelius *claſſ. 2. cap. 1. num. 4. §.* Wo aber ꝛc. *3.* etiam ad caſum primum referre non dubitavit, ut cauſa proprietatis ad Auſtrægas ſolum pertineret. Quanquam verò explicatio prædicta textui videatur convenire. Caſus tamen exiſtentes in facto, eorumque circumſtantiæ, Judici quid decernendum quid judicandum ſit, monſtrabunt. Quæritur (2.) quis ſit Judex ordinarius in caſu primo & ſecundo. Reſp. In caſu primo Auſtrægæ legales, & quidem quoad cauſam proprietatis. In caſu ſecundo, non alius quam Camera. Textus enim non loquitur de Jurisdictione dubia inter Dominos, ſed de rebus ſub plurium Dominorum Jurisdictione ſitis & dubitatione

Num. 9. Remiſſio Petitorii ad Judicem ordinarium.

Num. 10. De Judicio Auſtrægarum in hac cauſa.

Num. 11. Quis Judex ordinarius in caſu primo & ſecundo.

tione partium litigantium. Ita ut ex cauſæ continentia Forum Cameræ fundetur. Sed ita; inquies, non opus fuiſſet ſequenti diſpoſitione de remittendâ causâ proprietatis ad Judicem ordinarium, cum & in Petitorio ex continentia cauſæ Judicis ſuperioris Jurisdictio ſit fundata: Reſpondeo Conſtitutionem Imperii de continentia cauſæ non dividenda, *in Receſſ. Deputat. 1600. §. 23.* latam *Conc. Ord. Cam. part. 2. tit. 9.* ad *Conſultum Cameralis Collegii Anno 1594.* de quo Denaiſius *tit. 97. §. 1. 2.* eſſe recentiorem *Ordinatione* Carolina *1555.* ex qua retentus fuit *§.* ille *2. Conc. Ord. Cam. tit. de Poſſeſſione litigioſa*, qui forte potuiſſet omitti. Confer de continentia cauſæ in hoc Judicio Poſſeſſorio etiam quoad caſum primum & tertium, Pfankuch. *lib. 1. cap. 5. num. 14. ſeqq.*

Num. 12. De Metu Armorum, & differentia caſus primi à tertio.

Quæritur porrò: An in primo caſu hujus Conſtitutionis Metus Armorum præcisè requiratur? [hunc requirit B. Auctor. *dict. Obſervat. 397. §. 6.* & quidem ſummarie probatum, vid. *ſuprà num. 5.*] Et ſi affirmes, quæ ſit differentia à caſu tertio? *§.* Ob auch ꝛc. *4.* Ego differentiam non puto eſſe ſenſibilem, neque caſum differentem dabilem. Metum non ſufficere vanum omnes concedent. Minari arma ſine animo vel viribus exequendi minas, non eſt prudentis; qui minatur jam in procinctu eſſe ſolet. Et ſic periculum eſt ne uterque caſus confundatur, & vel graviora contra Camerale Judicium oriantur Gravamina, vel Officium Judicis, cui juxta *§. final.* de armorum metu ſufficienter conſtare debet, tardius quam res patitur interponatur, & ſic effectu careat, vel alio remedio ſit opus. Supereſt igitur ut verbis textus Ordinationis Carolinæ ſine novâ additione inhæreamus cum Tennagelio, olim Aſſeſſore Cameræ celeberrimo *claſſ. 2. cap. 1. num. 4.* qui ſcripſit poſt redditum Conſultum Cameræ ſupradictum. Nam alioqui Conſtitutionis hujus uſum aliquem fore vix eſt credibile. Cum & in tertio caſu, cumprimis ſi inter potentiores eſſet controverſia, ſequeſtrem invenire, qui contra arma ſe tueatur, ſit difficile. Exempla Supplicationum quæ in Blumiana Collectione, & alia, recentioris Auctoris [Doctoris Hofmanni] cura & calamo, ut præfert Titulus Libri, [vid.

Num. 13. Actionis difficultas, in eventu infrequentia.

Deck-

Deckher. *Concord. Supremor. Tribunal. cap. 10. ſect. 2. ſubſect. 2. num. 30.* & *Conſultat. Forenſ. lib. 1. cap. 32. num. 24.*] ſub titulo de *litigioſa Poſſeſſione*, praxin ejus frequentem non probant. Supplicationes Advocatorum nihil faciunt ad Praxin. [conf. Deckher. *Diſſertat. Subſidiariam de Supplicantibus ad Proœmium Tennagel. de decernendis Proceſſibus.*] Decreta Collegii ſunt plerumque ibi denegatoria, vel ad aliud Juris remedium reſpiciunt. Nullum omninò directe ad hunc titulum refertur. Accedit rei ipſius difficultas, ut requiſita Conſtitutionis ad factum applicentur. *Litigioſam* Poſſeſſionem à *turbata* diſtinctam eſſe docet Lynckerus *de Gravam. Extrajud. cap. 5. ſect. 1. §. 13. num. 6.* hanc ad Judices Ordinationis pertinere. Nemo non videt caſum litigioſæ Poſſeſſionis probatu eſſe difficilem. Unde & ad *turbatam* petita & rubricas plerumque dirigere ſolent Advocati. Requiſitis verò exiſtentibus uſum Conſtitutionis qui negaverit, contra Legem eſſet peccaturus. Sententiæ Camerales quæ in iſtiusmodi caſibus fuêre latæ, docent uſum Conſtitutionis non eſſe nullum, vid. *Collect. Nov. Sentent. Camer. Num. 198. 199. 242. 262. & 534.* Ego loquor de frequenti & quotidiano. *Proceſſus Forma* in hac actione prolixè à Pfankuch. *toto Libro 2.* deſcribitur, [conf. *ſuprà Auctar. XVI.*] & à Cludio *Rer. quotidian. cap. 5.* quos non exſcribo, exemplis hujus actionis extituris forte rarius. Blumii tradita hoc titulo & in ſequentibus emendare, meum laborem non facio. Relinquendus eſt Viro, qui pari eruditione & induſtria non modo, ſed & otio & voluntate, qua Deckherrus fuit, eſt inſtructus. Is Notas ſuas finiit Titulo de Cauſis Fiſcalibus. Num. 14. Proceſſus Forma.

§. VIII.

Sequuntur Cauſæ fundantes Jurisdictionem Cameræ in prima Inſtantia in praxi magis frequentes, quæ juxta Appellationum cauſas potiſſimam dant occupationem huic Judicio, *Pignorationum, Arreſtorum,* & *Mandatorum.* In cauſis Pignorationum & Arreſtorum requiritur ut uterque Actor & Reus ſint immediati, neque adeo abſolutè & unicè cauſarum reſpicitur qualitas, Num. 1. Tranſitus ad reliquas Cauſas. Num. 2. Ubique agitur inter immediatos,

 per-

adeòque non ſolius cauſæ qualitas fundat Jurisdictionem Cameralem.

perinde ut in præcedenti cauſa Litigioſæ Poſſeſſionis. Exceptio eſt, ſi cauſarum continentia fundet Jurisdictionem Cameræ etiam contra mediatos. Blumius noſter, ubi Legibus publicis res ſatis eſt explicata, operam pro more & ingenii modulo impendit non contemnendam; ubi obſcurius quid intervenit, ipſe eſt frigidus, inconſtans, inexpertus.

Blumii ingenium.

Num. 3. Cauſæ Pignorationum Conſtitutio Imperii.

Dicemus hoc §pho de Cauſis Pignorationum. Textus Legum eſt *in Conc. Ord. Cam. part. 2. tit. 23.* expreſſus, quibus acceſſit *Rec. Imp. 1654. §. 79. & 138. 139.* Cui occaſionem dedere in præcedente §pho allegata Gravamina Palatini & Würtenbergici, reſoluta in Conſulto Collegii, cujus ibidem meminimus, & *infrà in Appendice I. pag. 23. ſeqq.* ipſa Gravamina cum Reſolutionibus ad hanc Conſtitutionis partem addidimus.

Num. 4. Ratio Conſtitutionis.

Ratio hujus & ſequentium Conſtitutionum pariter ac præcedentium eſt, ut tolleretur inter Cives Imperii omnis violentia factique & propriæ vindictæ via, ſed unusquisque Jure experiretur. Planiora hic ſunt pleraque, paucisque dubiis obnoxia. *Gailii* Commentationes ad hunc & ſeq. Titulum de Arreſtis inter eas quæ extant ſunt optimæ, ſed tamen relicta ſunt nonnulla illuſtranda.

Num. 5. Requiſita Actionis.

Requiſita Actionis ex Conſtitutione de Pignorationibus ſunt: (1.) Ut uterque Actor & Reus ſint immediati, *Conc. Ord. Cam. part. 2. tit. 23. princ.* Sufficit autem Pignorationem juſſu Domini eſſe factam, vel, non reſtituendo pignus ratihabitam, *§. 22.* (2.) Ut Pignoratio ſit ſuſcepta novi Juris quærendi gratiâ, quod in Libello in ſpecie eſt exprimendum, *§. 4.* (3.) Ut facta ſit in re tertia innocenti, *§. 3.* qui articulus per exempla ſatis declaratur in textu; adde ſi placet [Gail. *de Pignoration. obſervat. 3. num. 8.*] Blum. *tit. 32. num. 20. cum ſeqq.* & Roding. *lib. 1. tit. 10. §. 36. ſeqq.* De *Fructibus* notandum, alios eſſe ex re tertia, alios ex ipſo fundo, propter quem Pignoratio ſuſcepta. Illi veniunt in reſtitutionem, pertinentes ad Cauſam Mandati. Hi verò, non niſi deciſo, pro Pignorato, Proceſſu Cauſalium ſive Citationis, vide *Conc. Ord. Cam. part. 2. tit. 23. §. 8.* [Hinc in cauſa

cauſa von Schlitz contra Fulda poſt Reſtitutionem lapidum terminalium, qui erat caſus Pignorationis Reſtitutio fructuum ex Sylva uſque ad deciſionem Cauſalium ſuſpenſa fuit per Sententiam 20. Decembr. 1719. publicatam, conf. B. Auctor. *part. 3. Obſervat. Forenſ. in Faſcic. I. Sentent. Camer. Num. 32. 33. & 34.*] (4.) Ut cauſa Pignorationis ſuſceptæ non ſit criminalis, ſed civilis, [vid. Gail. *de Pignoration. obſervat. 3. num. 11.*] Ita ſi ob mulctas ex. gr. foreſtales, à Domino Jurisdictionis imperatas, pignorati fuerint Subditi, cauſa non erit ad hanc Conſtitutionem pertinens. Si Jurisdictio communis fuerit, & unus Dominorum, invito altero, indixerit mulctas atque ob eas Pignora extorſerit, fundata erit Actio reliquorum Dominorum ex hâc Conſtitutione, quia Pignorator Jus novum, ſcil. Jurisdictionem privativam affectavit. Tandem requiritur (5.) juxta Gail. *de Pignoration. obſervat. 3. num. 6.* ut Actor ſit in poſſeſſione rei vel juris cujus gratia Pignoratio eſt ſuſcepta, cujus tamen probatio plenior ad effectum Mandati non eſt neceſſaria, ſed ad Judicium ordinarii Poſſeſſorii [ſive Citationis & Cauſalium] pertinet, Gail. *dict. loc.* vid. Textor. *ad Receſſ. Imper. Noviſſ. diſſertat. 8. theſ. 25. 26.* Blum. *tit. 32. num. 13. ſeqq.* quem exſcripſit hic & alibi Auctor Notarum ad Receſſum Imperii 1654. quæ ſub nomine *Gambſii* quondam Procuratoris Cameræ ſunt editæ, præter præjudicia quædam recenſita ea quæ momenti non magni, nihil quod lectu magnopere ſit dignum, continentes. Mirum iſtas Notas antequam eſſent typis excuſæ, à rerum Cameralium ſtudioſis tanti æſtimatas fuiſſe, ut etiam pretio redimerentur deſcribendæ. Num. 6. Gambſii Notæ in Receſſum Imperii.

Notandum eſt, duplicem eſſe Proceſſum ex hâc Conſtitutione, *Mandati*, ſive Paritionis & *Citationis* ſive Cauſalium, *Conc. Ord. Cam. dict. tit. 23. princ. Receſſ. Imper. 1654. dict. §. 138. ſeq.* Gail. *de Pignoration. obſervat. 1. num. 10.* [B. Auctor. *part. 1. Obſ. Forenſ. 4. not. 9.*] Similitudinem actionis ex Lege Diffamari [cum Proceſſu Cauſalium] exponit Gailius: nam Sententiæ concipiuntur eodem fermè modo, vid. Gail. *de Pignoration. obſervat. 21. num. 3.* [Blum. *Sentent. Camer. Num. 59. 122. & 789.* Ro- Num. 7. Duplex Proceſſus Mandati & Citationis utriusque differentia. Num. 8. Similitudo cum Actione ex Lege Diffamari.

ding. *lib. 1. tit. 10. §. ult.*] Deinde in Proceſſu Mandati Pignoratum eſſe Actorem, Pignorantem verò Reum. Quod in Proceſſu Citationis inverſo ordine ſeſe habet, Gail. *dict. obſervat. 21. num. 4. ſeq.* Proceſſus *Mandati* eſt Judicium Poſſeſſorium, extraordinarium, momentaneum, fiduciarium, Sententia eſt interlocutoria levioris præjudicii, in ordinario reparanda. Proceſſus *Citationis* eſt Judicium Poſſeſſorium ordinarium, ubi Pignorans plena defungi debet probatione. Utrumque Poſſeſſionis non adipiſcendæ, non recuperandæ, ſed retinendæ, Gail. *lib. 1. obſervat. 7. num. 1. obſervat. 8. num. 1.* & *de Pignoration. obſervat. 1. num. 7. ſeqq. obſervat. 3. num. 6.* & *obſervat. 13. num. 1.* Adeo ut non niſi imperiti exiſtiment, agi in Petitorio quando tractatur

Num. 9. Tractatur ſimultaneè.

Proceſſus Cauſalium. Uterque Proceſſus ſimultaneè tractandus, ſed ita ut inſtructa ſatis cauſa Mandati, Sententia non debeat differri in hoc articulo, *Rec. Imp. 1654. §. 139.* [& quamvis caſſatum fuerit Mandatum, tamen punctus Cauſalium in Camera ulterius diſcutiendus eſt, Roding. *lib. 3. tit. 42. §. 4.* Deckher. *Sentent. Camer. Num. 243.*] Utile tamen eſt Pignorato, ut maturationi Proceſſus Cauſalium invigilet, ne poſt longum temporis tractum novæ litis exordio implicetur. Quid enim ſi cauſa Mandati variis ex cauſis per complures Annos duraverit, ea tandem deciſâ, & ad Executionem perductâ, Cauſales producantur? Sanè præcluſam eſſe viam Cauſalium nullibi in Legibus eſt diſpoſitum. [vid. tamen Roding. *lib. 3. tit. 47. §. 3.*] Poterit itaque Pignoratus, ſi moras nectat Pignorans, contra *Receſſ. Imper. 1654. §. 139.*

Num. 10. Eventus Actionis.

petere terminum præjudicialem ad producendas Cauſales. Proinde qui Dominis ſuis benè conſulunt, ut caveant à Pignorationibus ſuadent. Requiſitis Conſtitutionum probatis, certa eſt in puncto Mandati condemnatio, difficilior in puncto Citationis probatio poſſeſſionis antiquioris & juſtioris; Actore verò non pro-

Num. 11. Petitorium ſpectat ad Judicem Ordinarium.

bante abſolvi Reum Jura communia volunt. Neque hic Conſtitutionibus Imperii quidquam mutatum invenitur. Tandem, Lege definitum eſt cauſam proprietatis ad Judicem ordinarium eſſe remittendam. Unde firmiter colligitur in hoc Proceſſu ex

Con-

Conſtitutione de Pignorationibus Auſtrægis locum non eſſe, *Conc. Ord. Cam. dict. tit. 23. §. 2.* adde *Rubricam tit. 10.* Von Perſonen und Sachen ꝛc.

Dubiæ quæſtiones.

Dubiæ quæſtiones ſunt ſequentes: An pro immediato habendus ſit qui bona poſſidet immediata, ſed domicilii reſpectu eſt mediatus? Multi enim ſunt Nobiles immediati Imperii, qui domicilium habent in loco alii Statui Imperii ſubjecto, conf. Roding. *lib. 1. tit. 10. §. 19. ſeq.* Affirmativa Sententia placuit Collegio Camerali teſte Meichſnero *tom. 1. lib. 1. deciſ. 32.* [Schwanman. *Obſervat. Cam. 20.*] publica deciſione nondum definita, Blum. *tit. 32. num. 6. 7.*

Num. 12. Explicatio §. 6. Concept. Ordinat. Camer. h. tit.

In explicatione *§. 6. Conc. Ord. Cam. dict. tit. 23.* valde torquet ſe Blumius *num. 23.* cum res ſit planiſſima *ex Receſſu Imperii 1594.* ubi multæ quæſtiones ad hanc materiam pertinentes ſunt deciſæ, poſtea *in Conceptum* relatæ. Ordinis paragraphorum mutatio obſcuritatem intulit. In *Receſſ. Imper. 1594.* præcedit *§. 73.* Da aber in Pfandungs-Sachen ꝛc. *partim res tertia, partim res ipſa* gepfändet/ ꝛc. qui *in Concepto* eſt *§. 7.* In priori exponitur differentia Pignorationis rei tertiæ & rei ipſius, ita ut Mandatum de reſtituendo tantum ad rem quatenus eſt tertia ſit dirigendum. In poſteriori §pho ſi Pignoratio ſubditi delinquentis in territorio litigioſo ſit ſuſcepta Conſtitutioni locum futurum dicitur, ceſſante diſtinctione præcedente inter rem quatenus eſt tertia, & eam quæ nocuit. Adeoque delictum aliquod leve, Muthwille / effectum Conſtitutionis non impedit, conf. Blum. *dict. num. 23.* qui omnia turbat & perverſam planè ſubſtituit explicationem.

Num. 13. De Mandatis de non turbando, an ſimul decerni poſſint.

An una cum Mandato auf die Pfandungs-Conſtitution peti & decerni poſſit *Mandatum de non amplius turbando Cum Clauſula*, quærit Blum. *num. 66.* præjudicia allegat antiqua denegati iſtius Mandati, recentiora verò decreti, & quidem Sine Clauſula. Mandata verò de non offendendo cum Proceſſibus Pignorationis rectè decerni tradit ibidem. Rationes qui deſideret, conſulat Blumium, ſpondeo, non diſceſſurum doctiorem. Diffe-

 ren-

rentia Mandati de *non* amplius *turbando* & de *non offendendo* eſt, quod illud præſupponat turbationem jam factam in poſſeſſione rei vel Juris, hoc verò offenſionem perſonarum, quæ nondum eſt facta ſed metuitur. [conf. Schwanman. *Obſervat. Camer. 141. uſque 144.*] Offenduntur enim perſonæ principaliter injuria eos afficiendo, turbatur poſſeſſio, quod factum res principaliter afficit, non perſonas. Ergò ſi in Pignorationibus periculum ſit ab offenſione perſonarum, petitur Mandatum de non offendendo, ſi rebus vel Juribus metuitur, de non turbando. Facilius autem eſt, ut prohibeatur offenſio perſonarum quam ut inhibeatur turbatio. Accipe rationem: præceptum de non turbando Proceſſui Pignorationis junctum, huic faciet præjudicium. Nam præſupponit poſſeſſionem Actoris juſtam & legitimam, de quâ in Proceſſu Pignorationis ordinario, nimirum Citationis cauſa, demum eſt cognoſcendum, Mandatum enim de reſtituendo momentaneam tantum & fiduciariam reſpicit poſſeſſionem. Ne itaque ad Narrata Actoris is pro vero Poſſeſſore declaretur in ingreſſu Proceſſus, receptum eſt Jure Camerali, ut *Mandata de non turbando* regulariter decernantur *Cum Clauſula*, de non offendendo Sine Clauſula; facile enim eſt, ut ex narratione facti Exceptiones Juris aliquas opponi poſſe Judex prævideat, quo caſu Sine Clauſula mandare non ſolet regulariter. Ubi verò poſſeſſio Actoris in Supplicatione ſatis fuerit probata, non obſtare puto, quo minus pro circumſtantiarum ratione etiam Sine Clauſulâ inhibeatur turbatio. Verum iſtiusmodi Mandata de non turbando cum Proceſſibus Pignorationis incongruè petuntur, ex ratione prædicta, quod alterum alteri faciat præjudicium. Exempla à Blumio allegata, perinde ut omnia Præjudicia ſine Actorum inſpectione ſunt fidei dubiæ, non temere ſequenda. Si cui hæ rationes non ſufficiant, reddat quæſo meliores, & gratiam ei ſum habiturus. Confer interim Blum. *tit. 29. num. 215.* & ibi Deckher. præcipuè Gylmannum, ex quo ſua depromſit Blumius *tom. 3. in Quæſt. Jur. Controverſ. Rubrica: Mandata Juriſdictionalia. pag. 185.* verſu: *An Mandata in Camera futuros caſus reſpicientia, &c.* item

Num. 14. Quare Mandata de non turbando Cum Clauſula decernantur.

Num. 15. Præjudiciorum Auctoritas.

Num. 16. Gylmanni utilitas.

item *Rubrica: Mandata de non offendendo. pag. 211.* item *Rubrica: Mandata de non turbando. pag. 227.* Cujus Auctoris locos communes de Mandatis Pignorationum non fruſtra evolvet Juris Cameralis Studioſus. Quæ ad Proceſſus ordinem ſpectant ex ipſo *Ordinationis Cameralis* textu *part. 2. dict. tit. 23.* & *part. 3. tit. 42.* junct. *Receſſ. Imper. 1654. §. 138. ſeq.* facile percipiuntur. Cætera magis ex praxi, quam libris addiſci crediderim. Num. 17. Proceſſus in cauſis Pignorationum.

Illud præterire non poſſum, inconſultum eſſe dubium Blum. *num. 97.* an Litis conteſtatio requiratur in hoc Citationis Proceſſu, inſipidam etiam rationem, quod cauſæ Pignorationum celeritatem deſiderent, quaſi verò Litis conteſtationis vocabulum adhibitum celeritatem Proceſſus impediret. Num. 18. De Litis conteſtatione in hoc Proceſſu.

Habet iſta ratiocinatio originem ex diſtinctione Proceſſus in *Ordinarium* & *Summarium*, [B. Auctor. *part. 1. Obſervat. Forenſ. 4.*] in qua diſtinctione explicanda, ſi non ludunt Auctores, ego quid idem ſit, quid diverſum, me non intelligere fateor, vid. *ſuprà §. 6. num. 33.* [& *infrà Sect. II. §. 6. num. 27. ſeqq.*] Negant de Proceſſu ſummario, quæ de omni Proceſſu ſunt neganda. Inordinatiſſimum crederes Proceſſum Juris ordinarium, ſi ideæ oppoſitæ iis, quas ſummario ſive extraordinario proprias eſſe dicunt, aſſumantur. Fac quæſo periculum ex Cocceji *Jure Controverſo tit. de Judiciis, quæſt. 1. not. 3.* vel Böhmeri *Emendationibus* ad Schilteri *Inſtitut. Jur. Canon. lib. 1. tit. 5. membr. 26.* vel ex Marantæ *Speculo aureo de Ordine Judicior.* qui ex omnibus pleniſſime ea de re egit, & ex eo recentiores ſua hauſerunt *part. 4. diſtinct. 9.* deprehendes verborum & terminorum tantum eſſe differentiam, rei ipſius nullam, vel exiguam, & arbitrariam. Dicis, ideas oppoſitas in Proceſſu ordinario aſſumendas non eſſe? hoc ipſo mecum conſenties. (*a*) confer. *Edict. Regis Boruſſ.* von Verbeſſerung des *Juſtiz*-Weſens *§. 28.* Brunneman. *Proceſſ. Civil. cap. 1. num. 16. ſeqq.* Num. 19. Diſtinctio Proceſſus in ordinarium & ſummarium.

(*a*) *Titulus Ordinationis Cameralis* de Cauſis Extraordinariis *qui eſt etiam in* Concept. part. 3. tit. 3. *occaſionem præbuit hunc locum plenius illuſtrandi. Differentiam quam JCti faciunt inter* Cauſas Summarias *&* Extraordinarias, *rurſusque inter eas quæ de plano cognoſcuntur, ſuo loco relinquo,* vid. Num. 20. Illuſtratio plenior de uſu diſtinctionis Proceſſus

in ordinarium & ſummarium.

vid. Durand. in Speculo part. 1. Rubr. de ſummaria cognitione. num. 13. Marantam part. 4. de ordine Judicior. diſtinct. 10. *Summariæ cauſæ, Extraordinariæ, & quæ de plano tractantur, mihi hic cenſentur numero uno eodemque,* Fromman. Diſputat. Tubing. de Different. Judic. ordinar. & ſummar. §. 5. *Et fuiſſe hanc mentem Legislatorum* in Ordinat. Camer. dict. tit. 3. *exiſtimo*, adde Lauterbach. Colleg. Pract. lib. 5. tit. 1. de Judic. §. 10. [conf. B. Auctor. part. 4. Obſervat. Forenſ. 397. §. 4. *& intelliges, hunc textum ad ordinem Audientiarum veterem reſpicere qui dudum abrogatus eſt,* add. Ord. Cam. 1508. tit. ult. in rubr.] *Deinde non eſt mihi ſermo de Judiciorum aliorum quæ ſunt in Imperio Superiorum, multo minùs inferiorum obſervantia, receptisque nonnullis in locis protelationibus, quas ordinario Proceſſui eſſentiales eſſe, exiſtimabunt forte qui exinde utilitatem aucupantur. Ad Cameræ Imperialis Praxin reſpicit Commentatio noſtra. Num ad alia quoque Judicia applicari queant, quæ hoc loco dicentur, cognoſcent ii qui ibidem verſantur. Saxones JCti ſummarium Proceſſum eodem modo quo alii deſcribere ſolent,* vid. Carpzov. Proceſſ. Jur. tit. 1. artic. 1. Suendendörfer. in Proceſſ. Fibig. part. 2. & ſpecial. cap. 1. membr. 1. ſect. 1. *ubi etiam tradit quod invito Reo ordinarius Proceſſus in ſummarium mutari nequeat, quemadmodum & Actori invito obtrudi non poſſit Proceſſus ordinarius loco ſummarii, ſi cauſa ſit ad ſummarium qualificata quarum Catalogum ibi videas* dicta ſect. 1. *Qui Celeberrimus Author tamen in differentiis & utilitate Proceſſus ordinarii à ſummario explicandis non ſatis rem explicat,* vid. membr. 1. ſect. 3. & cap. 2. membr. 1. ſect. 2. *ubi ad* Carpzovium *aliosque Lectorem remittit, à quibus mihi ſatisfactum non eſſe, profiteor. Sed neque* Strykius in Introduct. ad Prax. Forenſ. cap. 1. §. 12. ſeqq. *neque* Menckenius in Proceſſ. Jur. Commun. & Saxon. diſputat. 1. procem. §. 38. ſeqq. *differentias aliter quam per vocabulorum & formularum diverſitatem explicavere.* Executivi *Proceſſus differentiæ ab omnibus ſatis traduntur, de quibus mihi nulla eſt dubitatio. Illud ex Saxonico Proceſſu memini, quod tamen prælaudati Auctores non commemoravere: In cauſis quæ ad ſummarium Proceſſum referri volunt, permitti ut Actor petita ſua proponat* von Mund aus in die Feder/ *de quo ſtylo* vid. infrà Sect. II §. 4. num. 24. *non verò hoc licitum eſſe in ordinario. Sane in cauſis majoris momenti Reo concedenda erit communicatio petiti Actoris, cum ſpatio deliberandi ſive id ore ſive ſcripto propoſuerit Actor. Tandem ad Proceſſum ſummarium Judicii* Poſſeſſorii momentanei, *& ejus quem vocant* Executivum, *non pertinent ea quæ ſum dicturus. In quo differentiam aliquam admitto, ex natura rei & ipſius actionis reſultantem,* vid. ſuprà §. 7. num. 6. [& hoc §. 8. infrà verſ. Mirum

rum

rum igitur. pag. 71.] *Jam conferamus eas partes Proceſſus, quas in ſummario neceſſarias eſſe volunt, cum iis, quas ordinario proprias eſſe dicunt, formando ideas, prout à JCtis, qui eam partem Jurisprudentiæ Commentariis illuſtrarunt, datæ fuerunt. Et evidenter patebit diſtinctionis vel logomachia, vel Proceſſus ordinarii, quem vulgò dicunt, perverſitas ſumma & ineptiæ. Illæ enim quæ obſervabuntur differentiæ veræ & utiles, ex natura rei & actionis reſultant. Ex multis Auctoribus, qui ea de re ſcripſerunt, ne cum turba eſſet negotium, eligendus erat unus ex præcipuis. Sed quis alius potior, quam is ex quo recentiores pleroſque ſua depromſiſſe animadverti;* Robertus Maranta? *Hujus enim Liber* de Ordine Judiciorum, Speculum Aureum, & Lumen Advocatorum *dudum eſt nuncupatus, & eum præfert titulum. Is verò* diſtinctione 9. *hanc materiam tractat uberrimè. Conveniunt cum eo quæ habet* Joh. Bapt. Aſinius in Praxi Judiciaria §. 3. cap. 3. uſque ad finem. Scaccia de Judic. lib. 1. cap. 53. & Cardinal. Tuſch. concluſ. 358. 359. 366. lit. C. & concluſ. 890. ſeq. lit. S.

Primò, *dicit* Maranta num. 10. *verba illa, quibus deſcribitur Proceſſus ſummarius,* ſimpliciter, de plano, ſine ſtrepitu, ſine figura Judicii, ſola veritate facti inſpecta, *declarata eſſe per Gloſſam & alios Scribentes* in Clementina Sæpe. de verbor. ſignificat. [conf. B. Auctor. part. 4. Obſervat. Forenſ. 397. §. 5. not. 6.] *Ipſe verò* Maranta *duarum ſaltem enunciationum ſuſcipit expoſitionem, reliqua vocabula, quorum tamen eſt vis eadem, exponuntur* apud Scacciam & Tuſcum dictis locis. adde Fromman. dict. diſputat. § 53. *quærendo quid importent verba* ſine figura Judicii, & ſola veritate facti inſpecta. *Illa*, tantæ eſt importantiæ ut procedi poſſit omiſſis omnibus ſubſtantialibus Judiciorum, omni ordine Judicii omiſſo, ſola Juris Gentium ſolemnitate obſervata, ut ſic expediatur cauſa manu regia. *Exiſtimo hanc explicationem ſibimet contradicere, & dare vel ideam Proceſſus ſummarii, qui ſit tumultuarius, vel ideam ſubſtantialium Proceſſus ordinarii, quæ tamen ſubſtantialia eſſe nullo modo poſſunt, ſed ſunt vel arbitraria vel ineptiæ meræ. Verbi gratia, ſi in Judiciis Italiæ & Galliæ cauſæ per Advocatos publice voce viva per Orationes ſolennes controvertuntur, nonne hoc eſt arbitrarium? Si cauſarum Patroni, prout Romæ & alibi in Italia fieri ſolet, ſarcaſmis ſeſe invicem proſcindunt, clamoribus & ridiculis geſticulationibus alter in alterum incurrit, (quem ſtrepitum clamoſum indicare videtur* Joh. Baptiſt. Aſinius Prax. Judicior. §. 3. cap. 32. *imo ipſe Juſtinianus Imperator* in l. 33. Cod. de inoffic. Teſtam.) *ut qui morem iſtum neſciat, inſanire eos & jamjam ad verbera deventuros eſſe crederet. Si inquam ſtrepitum hunc, cui hominum curioſa multitudo intereſſe ſolet, de ſubſtantia ordinarii Judicii eſſe velint Itali-*

lici Practici, per nos licebit. Germana Judicia, Suprema cumprimis, ſtultitias tales aſpernantur. Importat ergò primo dicta clauſula, *pergit Maranta,* ut non requiratur Libellus, & ſic ſublata eſt Solennitas Libellorum, requiritur tamen facti narratio clara & petitio talis, ut ex ea poſſit diſcerni quid Actor velit, & Reus poſſit deliberare. *Differentiam ſi petam inter Libellum ſolennem & ſuccinctam facti narrationem cum petito: vocum ſonos audire mihi videor & inutilia verba, in rei ſubſtantia nihil,* conf. Fromman. dict. diſputat. §. 58. *Quodſi dixeris inter ruſticos etiam qualemcunque querelam viva voce prolatam & ab Actuario Judicii in Protocollum relatam ſufficere, in ordinario verò Proceſſu ſcripto Libello eſſe opus: Reſponderem, hoc nonnullis in Judiciis inferioribus ita obſervari, ſed eſſe mere arbitrarium. In Superioribus Judiciis Statuum Imperii, cumprimis verò in Camera, nihil non in ſcriptis proponitur,* [*ideoque Literæ, quibus Merita Cauſæ continentur, per Receſſus exhibere prohibetur,* Decret. General. 4. April. 1721. num. 10.] *Receſſus verò qui in Audientia ex ſcripto leguntur, in omnibus cauſis fieri ſolent. Porrò* Receſſ. Imper. 1654. *abrogato Libello articulato omnibus in cauſis jubet* die Klag oder Libell alleine ſummariſcher Weiſe/ darinnen das Factum kurtz und nervosè mit angehängter Concluſion und Bitte zu übergeben ꝛc. §. 34. *ubi de Cauſis Simplicis Querelæ ſeu primæ Inſtantiæ Cameralis agitur,* & §. 64. *ubi de Cauſis Appellationis: Ergo juxta hanc Legem non datur amplius Libellus ſolennis, ſed ſaltem ſummarius,* conf. Carpzov. ad Conſtitut. Elect. Saxon. per conſtitut. 9. definit. 1. & ipſam Ordinat. Elect. Saxon. Joh. Georg. I. Artic. 5. *Conformes ſunt prædictæ Conſtitutioni Imperii etiam aliarum Provinciarum & Judiciorum Ordinationes, quibus omnes inutiles figuræ, pigmenta, tortuoſitates, & ſtrepitationes Libelli, quem in ordinario Proceſſu ſolennem vocant, exploſæ ſunt & damnatæ.* [*quomodo verò uſus Libelli articulati adhuc toleretur, exponit* B. Auctor. part. 4. Obſervat. Forenſ. 377.]

Secundò operatur, *ait* Speculum Aureum num. 18. quod poteſt procedi ſine Libello & cauſam incipere ab Articulis. *Hæc operatio eundem cum præcedenti habet fumum.*

Tertiò operatur, quod non neceſſe eſt ferias ſervari inductas in honorem hominum. *Totum Calendarium noſtrum eſt plenum ejusmodi Feriis, quæ ſi omnes in ordinario Proceſſu eſſent obſervandæ, finis cauſarum ordinariarum expectandus foret ad Calendas Græcas. Imo non committi nullitatem, ſi ordinariæ cauſæ tractentur in Feriis humanis, tradunt Interpretes communi calculo. In Camera Feriarum, quæ lege ſunt conſtitutæ, tempore, Senatus non frequentantur, ceſſat itaque hic differentia omnis.*

Quartò

Quartò operatur, *pergit* Lumen Advocatorum num. 20. quod per illam clauſulam cenſetur ſublata Litis conteſtatio, *vel, ut* Coccejus Jur. Controverſ. dict. loc. *explicat*, requiritur tantum contradictio quædam Rei, non verò ſolennis & intricata, *h. e. clamoſa, rixoſa*, [*vel verboſa*] Litis conteſtatio.

Præſupponendum eſt haud dubie, contradictionem Rei fieri debere eadem claritate, qua proponi jubetur Libellus, ut ſciatur quid Reus vel neget, vel fateatur circa Actoris petita, atque Exceptionis fundamentum. [vid. infrà B. Auctor. Animadverſ. ad Obſervat. Magenhorſt. 7.] *Quis verò Judex admiſſurus eſt reſponſionem Rei intricatam aut contortam, etiamſi* Litis conteſtationis *vox ſolennis in rubro & nigro elegantiſſime ſcripta & coloribus picta appareret? Imo verò eſt officium Judicis ut tricas omnes amputet, neque aliam quam claram & ſummariam reſponſionem deſiderat Lex Imperii*, Receſſ. Imper. 1654. §. 37. [*quamvis vocabulo Litis conteſtationis partes plane non utantur*, B. Auctor. infrà Animadverſ. ad Obſervat. Magenhorſt. 13.] adde Blum. tit. 71. num. 10. & 14. Lauterbach. Colleg. Pract. tit. de Judic. § 16. Fromman. dict. diſputat. §. 62. *Digna eſt admonitio ad Judices ſupremos Cancellarii Galliæ* Hoſpitalii apud Thuanum Hiſtor. lib. 35. ad Annum 1563. pag. 701. edit. Francofurt. *quæ huc transſcribatur, & quæ omnibus Judicibus ſit præ oculis.* Ut in munere ſuo recte riteque verſentur, Edicta ad Regias Conſtitutiones, uti jurisjurandi formula fert, ſervent, nec quod inveterato more ſupremi Judices ſibi licere putant, dum interpretationem mollire conantur, cavillatoriè detorqueant, & enervent: omni affectu vacent, nec quidquam gratia, odio, aut præjudicio agant: denique caſtas & puras à ſordibus manus ad Juſtitiæ ſacra adferant, nec litigatoribus ea in re indulgeant, ſed nec litem ex lite ſerant, ambages, tricas, & longa litium ſufflamina recidant ac contrahant, & ita agant, ut quid egerint, ab omnibus (*ſcil quibus id Jus eſt*) conſpici & cognoſci velint, neque tam de iis quæ Curiæ Secreta ad Regem deferunt, conquerantur, quam diligenter caveatur, ne quid hujusmodi fiat quod ad Regem deferri debeat &c. &c. *Sed redeo ad noſtram* Juris Lucernam.

Quintò, *ait* num. 21. operatur circa Dilationes, quia in ſummario debet Judex breviare cauſam in quantum poteſt. Et dare breviores Dilationes. Item non debet admittere Exceptiones fruſtratorias, conf. Coccej. Jur. Controverſ. dict. loc. not. 3. num. 4. 5. *Ergone quod hic Judici agendum & cavendum præſcribitur in ſummario, non etiam facere tenetur in Proceſſu quem dicunt ordinarium? In Camera Termini*

mini omnes ſunt peremptorii, Conc. Ord. Cam. part. 3. tit. 10. §. 2. 4. & 10. *Prorogationes niſi cauſa cognita concedi non debent*, Receſſ. Viſitat. 1713. §. 51. 52. vid. Fromman. dict. diſputat. §. 60.

Sextò operatur, ut non requiratur in ſummario Proceſſu publicatio Sententiæ. *Subjungitur ibidem*, quod juxta Bartolum & alios etiam in ordinario non ſit de ſubſtantia. *Si de ſolenni publicatione proTribunali eſt quæſtio, res eſt arbitrii meri, vel à forma cujuscunque Judicii dependet. Nam ut Sententia vim habeat, neceſſaria eſt utique ſemper & ſine diſtinctione publicatio ad notitiam partis. Multa ſunt Judicia Imperii, ubi ſolennes non fiunt publicationes, ſicuti moris eſt ex lege ſpeciali in Camera Imperiali, & in Judiciis Statuum Imperii Provincialibus,* denen Hof- oder Land-Gerichten. *Et ubi tales fiunt publicationes, Citatione ad audiendum opus non eſt. In Aulico Imperiali Judicio publicatio fit per conſuetum Extractum Protocolli, quem partes à Secretario redimunt, quamprimum Relationem abſolutam eſſe & concluſamSententiam exSchedulapublicè affixa conſtiterit. Alius modus publicandi obſervatur in pluribus Judiciis Imperii per Inſinuationem factam parti, quam Inſinuationem curare debet fieri is, cui ex Sententia aliquid naſcitur commodi. Hinc ſæpè fit, ut à die notitiæ demum Decendium interponendæ Appellationis currere incipiat, & tunc dies Inſinuationis & Appellationis Inſtrumento eſt exprimendus.*

Septimò operatur, *juxta verba oris aurei* ut non requiratur concluſio. *Qualem verò concluſionem requirit ordinarius Proceſſus? In omni cauſa partes ſubmittere debent ad Sententiam, hoc eſt, concludere, quod in Camera olim fiebat in Audientia, cum Receſſus adhuc dictarentur Notariis ad calamum, per unicam voculam* Setzt / *vel* Stehet / *quæ in antiquis Protocollis frequenter conſpiciuntur. Hodie verbis brevibus & arbitrariis, etiam ſola contradictione per generalia. Ergo in ſono verborum conſiſtit hæc operatio, in re eſt nihil*, vide Fromman. dict. diſputat. §. 68.

Octavò operatur, *pergit* Maranta, ut ſi aliquis litigavit per Procuratorem, poteſt Judex in Sententia condemnare Dominum, *hoc eſt, Principalem. Inſignis operatio! In Camera omnia fiunt perProcuratorem & tamen Sententia fertur contra Principales, niſi quid injungaturProcuratori faciendum interlocutoriè, aut definitivè in Cauſis Mandatorum, ut doceat de paritione facta vel facienda. Imo ſi Procurator caſu aliquo deficiat, etiam contra Principalem fertur Sententia Paritoria ſine præcedente Citatione nova ad reaſſumendum.* [conf. Mauritii diſputat. de Citat. ad reaſſumend. §. 19.] *Quo caſu pars altera curare debet Sententiam inſinuari adverſario, ut Terminus præfixus in Sententia ab eo die currere incipiat. Præſente verò Procuratore Inſinuatione ſolenni opus non eſt, ſed Procurator facta redemtione*

Sen-

Sententiæ in Cancellaria adverſario Procuratori Copiam tradit, [vel hic in Cancellaria copiam Sententiæ redemtæ deſcribit] & à die publicatæ [ac redemtæ] Sententiæ Terminus præfixus computatur. [vid. Collect. nov. Sentent. Camer. Num. 703.]

Nonò operatur, ut Judex non neceſſe habeat pronunciare ſuper incidenti, ſed poteſt incidens decidere ſimul cum principali. *Aut iſtud incidens habet aliquid momenti, ut deciſio præcedere debeat, vel non habet: ſi illud, fieri debet etiam in ſummario: ſi hoc, nihili eſt hæc differentia, ſed poſitum in arbitrio Judicis, pro ratione circumſtantiarum ea in re procedere.*

Decimò operatur, quod Sententia pro abſente non citato lata, valeat ſi ratificetur. *Non dicam de caſu vix dabili, quærerem ſaltem; ſi daretur caſus, cur non item valeret in ordinario Proceſſu?*

Undecimò operatur, ut Judex etiam ad inſtantiam partis poſſit interrogare principalem & teſtes poſt concluſionem cauſæ. *Paulò poſt etiam in ordinario id concedere videtur* Maranta. *Brevius diceret: Judici nunquam concludi, ſed eum ſemper, in omni cauſa ſine diſtinctione tollere poſſe ex juſta cauſa concluſionem ex officio. Ita in Camera obſervatur,* vide infrà Sect. II. §. 4. num. 26. *Et neſcio ſane ad quam religionem adſtringere voluerint Judicem Proceſſus ordinarii artifices.*

Atque ita undecim luculentiſſimas operationes deguſtavimus ex medicina Doctoris noſtri aurei reſultantes. Tranſit Maranta *ad alterum quæſitum* num. 32. Quid importet Clauſula: ſola facti veritate inſpecta. *Et Reſp. importare non ſolum omnia ea Privilegia ſummarii Proceſſus, quæ importavit clauſula præcedens:* ſine figura Judicii; *ſed inſuper adhuc aliarum largiorum operationum continuationem, Nimirum*

Duodecimò operatur, ut Sententia poſſit ferri Libello non conformis & ſuper aliis quam ſuper petitis. *Hoc volebat ſupra innuere per verba:* Manu Regia. *Parum abeſt quin etiam dixerit* contra Jura. *Dicere autem voluit forte: Clauſulas Libelli ſalutares [de quarum effectu* vid. B. Auctor. part. 1. Obſervat. Forenſ. 12. & 60. *item* part. 3. Obſervat. Forenſ. 297. *add.* Conc. Ord. Cam. part. 1. tit. 22. §. 12.] *eum habere effectum, ut Judex omni meliori modo pronunciare queat intentioni Actoris, vel naturæ negotii & Actis probatisque conformem Sententiam. Sed hoc in omni ordinario, quem vocant, Proceſſu pariter obtinet,* Gail. lib. 1. obſ. 61. *junct.* Græveo lib. 1. concluſ. 61. conſiderat. 3. num. 2. Umm. diſputat. 6. theſ. 12. num. 59. verſ. 3. Mev. part. 3. deciſ. 207. *adde* Tuſchum Concluſ. Pract. lit. C. concluſ. 358. ſeq.

Decimo Tertiò operatur: Ut Judex poſſit adhibere Teſtibus fidem veriſimilem, etiam non concludentem. *Benignius interpretabimur*

noſtrum os aureum: admitti etiam probationes veriſimiles, hoc eſt, præſumtiones: Sed easdem quis denegaverit Proceſſui ordinario? Præſuppoſitis ubique terminis habilibus, ſcil. defectu probationis plenioris, & quod Judici nunquam permiſſum ſit ſupplere in facto. Nam ſi ſummarii Proceſſus id eſſet Privilegium, ut ultra probata concludere poſſet Judex, hoc foret Juri adverſum & iniquiſſimum. Circa probationis plenitudinem nulla eſt differentia inter ſummarium & ordinarium Proceſſum, Brunneman. Proceſſ. Civil. cap. 1. num. 23. cum allegatis. Fromman. dict. §. 66. ſeq. *cujus tradita* h. l. *de Proceſſu Poſſeſſorii momentanei & executivi ad noſtram diſtinctionem non pertinent, in ceteris nobiscum ſentit.*

Decimo Quartò operatur, quod Judex poteſt Sententiam ferre ſtando, absque quod ſedeat pro Tribunali, *ſcil. veritas ſola inſpicitur felicius ſtando quam ſedendo! Nemo non videt differentiæ hujus vanitatem: In Camera & aliis Judiciis Sententiæ omnes ſedente Judice pronunciantur.*

Decimo Quintò operatur, quod in ſummario procedere queat Judex ad definitivam contra contumacem, etiam lite non conteſtata. *Quare verò in ordinario etiam non liceret procedere in contumaciam? Sententiæ Litis conteſtatoriæ & paritoriæ in contumaciam in Camera innumeræ audiuntur, ſine Proceſſus diſcrimine.*

Sequuntur in noſtro Speculo aureo num. 37. uſque 40. *Monita perpulchra:* Quod in ſummario non poſſit Sententia ſine ſcriptura, neque ſine legitimatione partium pronunciari. Talem etiam debere intelligi veritatem, cui Jus patrocinatur. *Scilicet hæc ſine aureis iſtis Monitis erant intellectu difficilia. Tum verò* num. 42. *Cauſarum ſummariarum, quæ hactenus recenſitas operationes bellas habeant, enarrationem quandam facit cum immixtis digreſſionibus, & tandem in fine* Secundam Quæſtionem, in quibus differat Proceſſus ordinarius? *ubi Lector differentias ſpecificas expectaſſet, ita reſolvit,* quod ex præcedentibus iſtæ omnes cognoſci queant, *hoc eſt, ex ideis oppoſitis. Egregium ergo inventum ordinarii iſtius Proceſſus! Reperi adhuc plura capita differentiarum in ſæpe laudato* Jure Controverſo Cocceji loco ſuprà dicto: *Circa Juramentum Calumniæ, Reconventionem, Poſitionales, & Interrogatoria, dictaque Teſtium non juratorum, quæ capita ibi recenſentur, ſed non velut differentiæ, ſed potius quod in iis differentia ſit nulla. Quod additur* ibidem num. 8. *Probationes ſuperfluas & Teſtium multitudinem rejici in ſummario: ſane non credo admiſſurum eſſe Judicem prudentem talia in ordinario. Solennis eſt Formula Advocatorum in Libellis Actionum qua proteſtantur,* mit überflüſſigem Beweiß nicht beladen zu werden. *Quod dicitur* num. 12. *Judicem omiſſa diſceptatione Atteſtationum eas examinare & Sen-*

& Sententiam ferre poſſe *in ſummario : Quærerem*, an deberet? *Imo verò conſultum eſt & ſit plerumque, ut præmittatur Sententia Actoria ad Rotulum, ubi Terminus non eſt legalis ut in Saxonia. In Camera ſemper Actoria Sententia præcedit cum Termino præfixo. Quod refertur* ibidem num. 14. *inter differentias Rationes decidendi in ſummario Proceſſu non exigi : Praxis Cameralis eſt contraria, nam in omni Proceſſu Appellationis Compulſoriales etiam ad edendas Rationes decidendi exiguntur. Tranſmiſſio verò Actorum, de qua* ibidem num. 15. *uſitata eſt ſine diſcrimine Proceſſus in omnibus Judiciis ubi eſt moris definitionem cauſarum relinquere Conſilio Juris peritorum aliorum potius, quam eum laborem ſubire. Conſilio aliorum Juris peritorum non utitur certè Camera Imperialis. Sunt etiam quædam Statuum Imperii Judicia, ubi Tranſmiſſioni Actorum locus non eſt.* [*De origine & abuſu Tranſmiſſionis Actorum*, conf. B. Auctor. part. 2. Obſervat. Forenſ. 160.]

Pertractatis itaque & exploſis differentiis, quas prælucente Advocatorum Lucerna, Roberto Marantâ, *ad unum omnes fere, qui de Proceſſu Forenſi ſcripſere, conſtituere ſolent inter ordinarium & ſummarium Proceſſum, ordinarii illius non poterit dari deſcriptio convenientior ideis hucuſque traditis, quam ſequens :* Eſt modus cauſas tractandi in Judicio, plenus ſuperfluorum atque inutilium Verborum, Formularum, Tricarum, Protelationum, Fruſtrationum, quibus Adminiſtratio Juſtitiæ impeditur magis, quam promovetur, in bene conſtituta Republica non tolerandus. *Equidem has ideas aſſumi non debere tradit* Fromman. dict. Diſputat. §. 3. *ſed tamen in explicandis differentiis eas non removet, diſtinctius alioqui, quam omnes reliqui, hac de materia ſcribens.*

Mirum igitur quod adhuc quærat Brunnemannus, *JCtus ſui temporis piiſſimus,* Proceſſ. Civil. cap. 1. *An Statuto vel juſſu Principis fieri poſſit, ut Cauſæ omnes, vel hæc illave, ſummario Proceſſu tractari debeant? Puto inveteratæ opinionis veneratione retineri à JCtis ſupervacuam iſtam quam hactenus concuſſimus diſtinctionem. Retentam video etiam* in Ordinatione Proceſſus Elect. Saxon. recognita, tit. 5. *quæ tamen vim Legis non accepit* apud Bergerum in Elect. Diſceptat. Forenſ. *ubi non offendi differentias alias, quam quæ circa modum probandi in Proceſſu* Executivo & Cambiali *occurrunt. Verum hæ differentiæ, quæ circa exceptiones præcipue animadvertuntur, à negotii natura deſcendunt, non ex diſtinctione ſummarii ab ordinario,* conf. Barth. Hodoget. Forenſ. cap. 2. 3. 4. *Circa* Reconventionem *non eadem eſt JCtorum Sententia, an in ſummario admittatur?* vid. Fromman. §. 63. Coccej. dict. loc. *neque exiſtimo quenquam futurum, qui Reconventionem in omnibus cauſis ſummariis (quas diſtinctè recenſet* Fromman. §. 33. uſque 50.) *excluſerit. Sunt inter eas aliquæ, ubi ex natura*

Actio-

Actionis v.gr.Poſſeſſorii momentanei, excluditur. Si quis differentiam & rationem diſtinctionis vulgatæ veram & dignam Juriſprudentiâ non ſimulatâ, ſubeſſe exiſtimaverit, ei affirmationis ſuæ incumbet demonſtratio. Mihi ſedet Sententia firmiter, omnes differentias hucuſque recenſitas non eſſe niſi imaginarias, inutiles, Judiciis bene conſtitutis indignas. De ea diſtinctione Proceſſus, qui eſt inter Perſonas Camerales, dicere non eſt opus, quia nihil differt à reliquis cauſis, niſi quod Termini ſint arbitrarii, omniaque extrajudicialiter, *hoc eſt, extra Audientiam, publicam tractentur. Hinc Formula initialis Sententiarum in ejusmodi cauſis:* In Extrajudicial-Sachen. *Alias terminus* Extrajudicialiter, *denotat ea negotia quæ ad Supplicationes & Proceſſus decernendos pertinent. Alibi extra Cameram, vocis ſenſus eſt is, ut denotet omnes cauſas quæ in ſcriptis tractantur, hinc rubrica Actorum prioris Inſtantiæ quam in Camera ſæpe vidimus* Extrajudicial-Acta. *Et ſic opponitur iis, quæ tractantur viva voce. Ita ſtylus eſt in Judiciis Juliacenſibus [& Norimbergenſibus.] Quodſi differentia Cauſarum ordinariarum & extraordinariarum* Ord. Cam. part. 3. tit. 3. *ſtatueretur talis, ut hæ eſſent privilegiatæ,* vid. Receſſ. Viſitat. 1713. §. 60. *præ omnibus aliis, ad diſtribuendum non ſolum ſed etiam ad referendum, hæc ſane foret diſtinctio valde notabilis & utilis; Praxis tamen multas ob cauſas admodum difficilis.*

§. IX.

Num. 1. Cauſæ Arreſti Differentia à Cauſis Pignorationum.

Sequuntur *Cauſæ Arreſti* [illiciti relaxandi] de quibus *Conſtitutio Imperii lata Anno 1570. §. 84. Conc. Ord. Cam. part. 2. tit. 24.* Differunt à Cauſis Pignorationum, quod in Proceſſu Arreſti non requiratur res tertia: Quod Pignorationes ſuſcipiantur, Juris novi quærendi gratia, Arreſtum vindictam privatam tantum reſpicit: In Proceſſu Pignorationis præcipitur reſtitutio Pignorum ſine Cautione, [ſcil. ſi non exigatur, Blum. *tit. 32. num. 77.*] in Proceſſu Arreſti cum Cautione: Ibi perſonarum quidem mandatur liberatio auf die alte gewöhnliche Urphed/ hoc eſt, de non ulciſcendo, auf Wiederſtellung/ wann es mit Recht erkennet würde.

Num. 2. Differentia Cautionis.

Cautio autem hæc [ſcil. in Proceſſu Cauſalium] non eſt de Judicio ſiſti & judicatum ſolvi, prout in Proceſſu Arreſti, ſed tantum pro conſervando Jure pignorandi, conf. Blum. *tit. 33. num. 18. ſeq.* Textor. *Diſputat. 9. §. 5. & §. 36. ſeqq.*

Num. 3. Conſtitutio non ambigua.

Cæterum textus hujus Conſtitutionis de Arreſtis poſt declarationes *in Receſſ. Imper. 1594. §. 81.* & *Receſſ. Deputat. 1600.*

§. 48.

§. 48. factas & *in Conc. Ord. Cam. dict. tit. 24.* relatas, obſcuritatem habere non videtur. Notus eſt in eam Commentarius Andreæ Gailii. Quæ poſt ejus tempora acceſſere Conſtitutioni, rem declarant ſatis. [conf. Klock. *tom. 3. conſil. 141. num. 13. & conſil. 168. num. 8. ſeqq.*] Quæ dubii ſpeciem præ ſe ferunt, hic exponemus. *Formulam* notatu dignam *Mandati Arreſti* vid. apud Roding. *Mantiſſa III.* Proceſſus non eſt bipartitus, ut in Pignorationibus, ſed ſimplex, ſcil. *Mandati de relaxando.* Num. 4. Proceſſus ſimplex.

Exceptiones contra Mandatum recenſet Blum. *n. 37. ſeqq.*

Remittitur cauſa principalis perinde ut in Proceſſu Pignorationum ad Judicem ordinarium, vid. Gail. *de Arreſtis cap. 2. num. 4.* & *cap. 11. num. 30.* Blum. *tit. 33. num. 30. ſeqq.* Num. 5. Remiſſio cauſæ ad Judicem ordinarium.

Ad Occupationes, Invaſiones, Spolia, Turbationes, hanc Conſtitutionem non pertinere tradit Lyncker. *de Gravam. Extrajud. cap. 5. ſect. 1. §. 13. num. 6.* [*Conc. Ord. Cam. part. 2. tit. 24. §. 1.*] Sed animum arreſtandi oſtendi debere, quod quidem difficulter fieri poſſit. [vid. Klock. *Relat. Cam. 68. num. 5. ſeq.*] Cæteri caſus negativi habentur in ipſo textu *§. 1. ſeqq.* quem repetiit Blum. *num. 7. ſeqq.* Num. 6. Ad quæ facta Conſtitutio de Arreſtis non pertineat.

Excipiuntur ſpeciatim ab hac Conſtitutione Arreſta, quæ non fiunt auctoritate propria, non, quod hæc ſemper Jure fiant, ſed quod aliis quam hoc, remediis [v. gr. Appellationis vel Mandati auf die vier Fälle / vid. *infrà §. 10. num. 37. & 39.*] utendum ſit, vid. Textor. *diſputat. 9. theſ. 9. & theſ. 33. 35.* Ut & illa quæ Jure Magiſtratus ſuſcipiuntur. Hinc fluit diſpoſitio *§. 3.* [*Conc. Ord. Cam. h. tit.*] quod ad Conſtitutionem de Arreſtis prohibitis non pertineat tale Arreſtum, quod à Magiſtratu loci, ad requiſitionem tertii, pro ſuo intereſſe imponitur rebus ſive bonis, ſub Magiſtratus illius Jurisdictione tunc exiſtentibus. Sed quare *in §. 5.* non eadem eſt ratio Arreſti Perſonarum? Rationem puto eſſe quod in viarum publicarum uſu majori ſecuritate quilibet frui debeat, neque metuere, ut in tranſitu, ob qualemcunque requiſitionem tertii à proſecutione ſui itineris & negotiorum, quæ quandoque moram non patiuntur, poſſit prohiberi. Num. 7. Expoſitio Textus §. 3. & 5.

Favori itaque Locorum aut Commerciorum & quod aliis remediis ſibi proſpicere debeat requirens, hæc diſpoſitio Legis facta eſt. Civilem cauſam non criminalem eſſe debere materiam ſubſtratam, facile intelligitur. Porrò dicitur in textu *§. 5. verſ.* Da ſonſten die andere *Requiſita* vorhanden ꝛc. ſcilicet Actor & Reus debent eſſe immediati. Actor erit vel ipſe arreſtatus, vel perſona ei ſubjecta, Reus non is qui Arreſtum à Magiſtratu petiit, ſed Magiſtratus immediatus qui Arreſtum ad requiſitionem impoſuit. Ergo ratione perſonæ requirentis an mediatus ſit an immediatus? nihil intereſt. Circa dubium Camerale apud Blum. *§. 14.* notandum, quod ex uſu Judicii Affirmativa obtineat donec aliud ſtatuatur Lege Imperii, vid. *Dub. Camer. 1595. Dub. 12. 32.* & *Reſolut. Stat. ſub Lit. A. §. 5. & §. 10.* [quæ *Conc. Ord. Cam. Edit. Wezlar. 1717. in Append. Num. II. pag. 11. 21. & 59.* acceſſere.]

§. X.

Num. 1. Cauſæ Mandatorum celebres.

Num. 2. Utilitas Proceſſus.

Venio ad *Cauſas Mandatorum*, quorum adeò celebris eſt praxis, ut Procuratores Cameræ in doctrinæ & induſtriæ gloria habeant, ſi cauſarum primæ Inſtantiæ merita ad Proceſſum Mandati dirigere ſciant. Nec immerito, cum executivus ſit Proceſſus Mandati, non irregularis quidem, ſed tamen extraordinarius & privilegiatus, *Conc. Ord. Cam. part. 3. tit. 42. princ.* [prohibentur verò Procuratores Supplicationes ad Mandata Sine Clauſula non qualificatas Judicio exhibere per *Decretum Generale de 4. Aprilis 1721. num. 11.*] Ordinariè enim à Citatione, non à præcepto incipit Judex & naturâ prius eſt noſcere quàm judicare, *princip. tit. 23. Ord. Cam. part. 2.* qui *in Concept.* eſt *tit. 25.* Friderus *de Interdictis cap. 14.* Coccej. *de abuſu Mandator. Sine Clauſula §. 3. ſeqq.*

Num. 3. Non ſemper requiritur ut Reus ſit immediatus.

Ad Mandata Sine Clauſula decernenda non ſemper requiritur ut Reus ſit immediatus. Duodecim recenſentur caſus apud Lyncker. *de Gravam. Extrajud. cap. 9. part. 2. §. 49.* ubi etiam contra Mediatos habeant locum.

Num. 4. Differentia Mandatorum

Ante omnia dicendum puto de *Differentia Mandatorum Cum & Sine Clauſula.* Non ſatisfecit JCtis neque Blum, *tit. 34.*

num. 11.

num. 11. 19. 20. junct. *num. 191. ſeq.* neque Roding. *lib. 1. tit. 12. lib. 3. tit. 5. tit. 40. & ſeq.* Et Blumii quidem caſtigatio à Deckherro, ſi vixiſſet, erat expectanda. Omnia in Rodingio pariter ac Blumio commixta ſunt, ut Studioſus Juris Cameralis vel *Tyro* (vid. Roding. *lib. 3. tit. 5. §. 5.*) evolutis titulis, qui de Mandatis agunt, quid ſibi tenendum ſit, neſciat. Obſcura eſt, quæ vulgò traditur differentia inter Exceptiones contra Mandatum, & contra declarationem pœnæ apud Blum. *num. 19.* [Eyben *Diſſertat. de Mandatis Sine Clauſula §. 7. & 9.* Moſer Reichs-Hof-Raths-*Proceſs part. 1. cap. 1. §. 5.*] & reliquos Auctores paſſim, vid. Schwanman. *obſervat. 134. num. 21. ſeq.* Perceptione difficilis eſt diſtinctio inter Exceptiones ſub- & obreptionis, vid. Blum. *num. 191. 192.* & alios. Igitur ſic habe. Differunt utrumque Mandatum ſubjecto, objecto, forma, effectu. Subjectum ſcil. paſſivum, Mandatorum *Sine Clauſula* latius eſt, quam Mandatorum *Cum Clauſula.* Contra omnes, quibus *Cum Clauſula* mandari poteſt, poterit etiam *Sine Clauſula*, ſed non contra. Ita qui Privilegio Auſtrægarum fruuntur in prima Inſtantia per viam ſimplicem Mandati Cum Clauſula in Jus vocari nequeunt, Blum. *num. 32.* Roding. *lib. 1. tit. 12. §. 7. & 33.* ratio infrà [*num. 23. 24.*] indicabitur. Aliud dicendum, ſi Mandatum ſit mixtum, partim Sine, partim Cum Clauſula; tunc enim vi continentiæ cauſæ Forum Cameræ fundabitur, Gail. *lib. 1. obſ. 32. num. 6. 11.* & *de Pignorat. obſ. 19. num. 4.* Gylman. *in Præjudic. Rubr. Mandata Cum Clauſula. verſ. 5. Fallit. pag. 158.* Roding. *lib. 1. tit. 4. cap. 7. §. 19.* & *cap. ſingular. poſt tit. 17. §. 20. 23. 66.* Frider. Mindan. *de Interdictis cap. 20. num. 56.* Idem *de Mandatis lib. 2. cap. 5.* & *de Continentia Cauſæ cap. 12. num. 8. 16.* Lyncker. *de Gravam. Extrajud. cap. 5. pag. 394. num. 11.* & *pag. 395. num. 14.* Tennagel. *de decernend. Proceſſ. claſſ. 1. cap. 28.* & *claſſ. 3. cap. 17.* Schwanman. *Proceſſ. lib. 2. cap. 15. num. 12.* [conf. Eyben *dict. Diſſertat. §. 4.* & Moſer in Reichs-Hof-Raths-*Proceſs part. 1. cap. 1. §. 4.*]

Cum, & Sine Clauſula.

Auctorum Cameralium obſcuritas in ea explicanda.

Num. 5. Differentia Subjecti.

Num. 6. In ſimplici Mandato Cum Clauſula primæ Inſtantiæ Forum non eſt Camera, ubi Reus Auſtrægis gaudet.

Num. 7. Aliud ſi Mandatum ſit partim Sine, partim Cum Clauſula.

Objectum verò Mandatorum *Cum Clauſula* latius patet, quam Mandatorum *Sine Clauſula, Conc. Ord. Cam. part. 2. tit. 25.*

Num. 8. Differentia Objecti.

 princ.

princ. nam ad hoc fundandum tantum quatuor ſunt genera factorum, vulgò *quatuor Caſus*, *Ordinat. Carolin. 1555. part. 2. tit. 23. in Concept. tit. 25.* Eyben *Diſſertat. de Mandatis Sine Clauſula §. 6. ſeq. Cum Clauſula* etiam in aliis mandari poteſt. Ad uſum quotidianum ablegat *novitios Practicos*, (in quorum gratiam ſcripſiſſe ſe fatetur *tit. 1. num. 5.*) Blum. *tit. 34. num. 54.* Ipſe Advocatus quidem Cameræ, ſed Libris edendis magis, quam cauſarum patrociniis addictus. Ratio erat danda quare in Caſibus aliis *Sine*, in aliis nonniſi *Cum Clauſula* mandari oporteret. Quæ alia non eſt, quam quod negotia quædam ejus ſint naturæ, ut injuſtitia Rei, & injuria Actori illata vel inferenda, confeſtim eluceat, ſolaque opus ſit facti demonſtratione veroſimili, Roding. *lib. 1. tit. 12. §. 6.* Coccej. *dict. diſſertat. de abuſu Mandator. Sine Clauſula §. 21. 22. 35. ſeqq.* [Böhmer. *Conſil. tom. 1. part. 1. reſponſ. 7. num. 29. ſeqq.*] Alia ita ſe habent, ut etiamſi vera ſint Narrata, poſſit tamen Actio per exceptionem aliquam elidi. Hinc origo *Clauſulæ*, quam vocant, *Juſtificatoriæ*, quam legeſis apud Blum. *num. 17.* Roding. *lib. 3. tit. 5.* vid. Eyben *dict. diſſertat. de Mandatis Sine Clauſula §. 6. ſeq.*

Num. 9. Quare objectum Mandatorum Cum Clauſula ſit latius.

Num. 10. Origo Clauſulæ Juſtificatoriæ.

Num. 11. Differentia Formæ.

Forma Mandatorum Cum Clauſula diverſitas, ab illis quæ Sine Clauſula decernuntur, ex Formulis apud Blum. & Roding. *dict. loc.* ſatis elucet, vid. Roding. *ibid. §. 8.* In illis Citatio adjuncta eſt ad proponendas Cauſales, cur parere Reus non teneatur, cum Termino duorum Menſium. In his, ſcil. Sine Clauſula, additur clauſula enixæ voluntatis: daran geſchiehet unſere ernſtliche Meynung. [vid. Blum. *Supplicat. Camer. tit. 13. num. 6.*] Citationis Terminus eſt unius ſolum Menſis. Neque ad proferendas Cauſales, ſed ad docendum de Paritione cum eventuali declaratione in pœnam, vel ad cauſas, cur declaratio fieri non debeat, allegandas.

Num. 12. Differentia Exceptionum in utroque Mandato.

Differentia Cauſalium in Mandatis Cum Clauſula ab hiſce in Mandatis Sine Clauſula ex indole Exceptionum petitur. Exceptiones aliæ ſunt ad Factum pertinentes, aliæ ad Jura. Æquipollens eſt diſtinctio inter Litis conteſtationem Negativam & Affirma-

firmativam. Illa enim in facto contrario fundatur, hæc in Jure. Verba differunt, res eſt eadem, vid. Schilter. *ad Inſtitut. tit. quib. mod. tollitur obligat.* & *Prax. Jur. Roman. tit. ff. de Exception.* Facta ſi negantur, ſi aliter ac narravit Actor, ſe habere demonſtrantur, dicitur *Exceptio ſub- & obreptionis*, Coccej. *dict. diſſertat. §. 43.* Roding. *lib. 3. tit. 40. §. 14.* quæ Appellatio inde eſt, quod Judex Reo inaudito, niſi pareat, pœnam in Mandato comminetur, quod non facturus fuiſſe creditur, ſi de circumſtantiis facti veris informatus fuiſſet. Hoc enim propriè dicitur ſubreptio ſive obreptio, vid. Blum. *num. 192.* Contra Citationem ſimplicem, nulla poteſt objici ſubreptio, quia hæc ſine ullo præjudicio Rei decernitur. Mandato Cum Clauſula nulla etiam opponitur obreptio, quia Judex non purè ſed Cum Clauſula præcepit. Itaque contra Mandata Sine Clauſula admittitur tantum Exceptio ſub- & obreptionis, hoc eſt, *Facti contrarii, non Juris*, quia præceptum, ſi Narrata ſunt vera, Jure certo nititur, Hiltrop. *Proceſſ. Judiciar. part. 2. tit. 4. num. 24. 25. 26.* Frider. Mindan. *de Mandatis lib. 2. cap. 15. num. 4.* Eyben *dict. diſſertat. de Mandatis Sine Clauſula §. 25.* Textor. *diſputat. 7. theſ. 50. uſque 53.* [Roding. *lib. 3. tit. 40. §. 14.*] In Cauſis verò Mandatorum Cum Clauſula admittuntur Exceptiones non Facti tantum ſed etiam Juris, quia etiamſi Facta ſint vera & probata, tamen Jus Actoris ita comparatum eſſe videtur, ut Actio fortè poſſet elidi, vid. Textor. *dict. diſputat. 7. theſ. 53.* Non eſt novum Actionis fundamentum probari, & tamen per Exceptiones elidi. Actore non probante, non quæritur de Exceptionibus, ſed Reus abſolvitur; Probatâ verò Actione, Exceptiones Juris veniunt ſub examen. (*a*) Patet hinc ratio genuina, cur in Proceſſu Mandati Sine Clauſula Reo tantum Exceptiones uno ſcripto comprehendendæ permittantur regulariter, Actori verò etiam replicandi ſit facultas, vid. Blum. *tit. 34. num. 185.* & *tit. 63. num. 18.* *Decret. General. 13. Decembr. 1659. §. 4.* & *9. Januar. 1660. §. 4.* ſcil. quia quæ ad facti veritatem ſpectant, unico ſcripto ſatis poſſunt demonſtrari. Actori verò ad elidendum tales Exceptiones concedenda erat facultas. Quod ſi

Num. 13. Quid ſit ſub- & obreptio.

Num. 14. Quare in Mandato Sine Clauſula tantùm admittatur Exceptio ſub- & obreptionis. Illuſtratur hæc materia in Nota ſequente ſub (*a*)

Num. 15. Quid ſit elidere Actionem.

Num. 16. Cur in Mandato Sine Clauſula Reo tantùm unicum ſcriptum ſit permiſſum.

Num. 17. Quando Duplica permittatur. ulteriores novas probationes attulerit Actor in Replica, Reo, ſi petierit, facile datur venia duplicandi, *Rec. Imp. 1654. §. 78.*

Num. 18. Speciales quædam Meditationes de Mandatis Sine Clauſula eorumque recto tramite, ubi de Exceptionibus admittendis, & earum qualitate.

(*a*) *Meminimus hic Meditationum Viri cujusdam celebris Imper. Cam. Aſſeſſoris,* [*Beati quondam* Dn. de Dreſanus] *aliquando ea de materia publicè prolatarum, quarum ſumma erat: Mandatorum Sine Clauſula in Camera decretorum obſervari* Claſſes quatuor. *Quarum* Prima *contineret Mandata, in quibus ſeparatur cauſa principalis Petitorii, à quæſtione facti exorbitantis, contra quod præceptum Sine Clauſula eſt directum, quæ vocatur phraſi Camerali* punctus Paritionis, *v. gr. in caſu Poſſeſſionis turbatæ. Hujus Claſſis eſſe ſpecies duas Mandatorum.* Unam, *ubi punctus Paritionis non plene, ſed ad tempus ſolum evacuatur, uti fit* in Cauſis Pignorationum, *in quo Proceſſu punctus Paritionis tantum interlocutoriè, hoc eſt, in ſummario Poſſeſſorio, deciditur, donec examinatæ fuerint Cauſales, in ordinario.* [vid. ſuprà §. 8. num. 7. & 8.] *Salva tamen in utroque Proceſſu Mandati Sine Clauſula & Cauſalium, & Cauſæ principalis, id eſt, Petitorii deciſione, in Foro competente facienda,* vid. Receſſ. Deputat. 1600. §. 51. Alteram *ſpeciem, in quibus Paritionis punctus plene evacuatur, hoc eſt, quæſtio ordinarii Poſſeſſorii deciditur, ſalva iterum deciſione Petitorii in Foro competente,* Conc. Ord. Cam. part. 2. tit. 25. §. 1. *de utraque ſpecie agi* in Receſſ. Imper. 1594. §. 79.

Secunda Claſſis *comprehendit Mandata Sine Clauſula, quæ* ad Executionem Judicati *tendunt; ad quam Claſſem etiam referri debeant Mandata de* ſolvendo, *de* adimplendo Tranſactionem & ſimilia, *quotiescunque Obligatio contracta cum Pacto Executivo* mit oder ohne Recht / *alias enim non fore locum Mandato Sine Clauſula.*

Tertia Claſſis, *quæ* Poſſeſſionem *quidem ſed* controverſam *reſpiciunt atque inhibent Reo turbationem ſalva Juſtitia Cauſæ principalis ſive Petitorii.*

Quarta *denique* Claſſis *Mandatorum Sine Clauſula, quæ fundantur* in Conſtitutione aliqua Imperii univerſali, *v. gr.* Pacis Religioſæ & Weſtphalicæ, *prohibentque Contraventionem vel Turbationem absque reſpectu ad Poſſeſſionem, ſed quia in Petitorio etiam aliter judicari non poſſit.*

Ex hiſce Secundam & Quartam Claſſem Mandatorum præter Leges, Praxi Forenſi eſſe introductas, & ſub figura Mandati Sine Clauſula eſſe Proceſſum Petitorii, cum tamen juxta mentem Legum Mandata Sine Clauſula, Petitorium deberent relinquere intactum. Hinc in §. 13. tit. 25. part. 2. Concept. Ordinat. Camer. (*qui eſt deſumtus* ex reſolutis Dubiis Cameralibus de Anno 1583. adjunctis Edit. noviſſ. Concepti de Anno 1717. in Append. Dub. 12. pag. 4. ſeq.) *ad unum idemque factum mandari dicitur* Cum & Sine Clauſula, *ſcilicet diverſo reſpectu, neque ſimultaneè: Cum Clauſula mandabatur acceſſoriè in Petitorio, Sine Clauſula verò, relicto*

tamen

tamen priore Mandato, ſuper Conſtitutione de quatuor Caſibus, hoc eſt Petitorio ſalvo. Pariter in caſu converſæ Poſſeſſionis locum non eſſe debere Mandato Sine Clauſula, ſed Citationi, juxta tit. Ordinat. de Litig. poſſeſſ. *Fruſtra alias fore Conſtitutiones ſpeciales de Arreſtis, de Pignorationibus, de Poſſeſſione litigioſa. Neque committere Reum factum omni Jure prohibitum ſi in Poſſeſſione controverſa ſemetipſum tueatur.*

Hæc tametſi ita ad Legum mentem eſſent exigenda, tolerari tamen ex uſu Judicii Cameralis facilius poſſe Mandata tertiæ & quartæ Claſſis, ſi alias etiam ob qualitatem vel perſonæ Rei, vel Cauſæ, Juriſdictio Cameræ fundata eſſet in prima Inſtantia, ad evitandas plures litium ambages. Ea tamen cum cautela, ut Exceptiones Rei non coarctentur ad ſolas facti circumſtantias, ſed quæcunque Exceptiones, quibus intentio Actoris, probata licet, elidi queat, admittantur: Inter eas eſſe poſſe etiam quæſtionem de ſenſu Conſtitutionis Imperii, ſi forte ſit dubia: Prout è contra in Mandatis primæ & ſecundæ Claſſis *ſolæ Exceptiones Facti, & quæ non eſſent altioris indaginis, locum haberent,* Receſſ. Imper. 1594. §. 77. Receſſ. Deputat. 1600. §. 61. Hactenus prælaudatæ Meditationes.

Quibus nos, in ordine ad doctrinam de Exceptionibus admittendis adverſus Mandatum Sine Clauſula calculum non denegamus. Nam quod dictum fuit num. 14. *non admitti Exceptiones alias, quam quæ ex facto reſultant, habet pro re nata quandam amplitudinem, ut omninò comprehendantur etiam tales Exceptiones, quæ facti circumſtantiis & cauſæ principali ita ſunt permixtæ, ut ab ea ſeparari & divelli nequeant. Ex. gr. Præſcriptionis, falſi Inſtrumenti, Nullitatis Contractus, Pacti de non petendo, Jurisjurandi, Solutionis, & ſimiles,* vid. Fridcr. Mindan. de Mandatis lib. 2. cap. 15. §. 4. Schwanman. Obſervat. Camer. 134. num. 21. ſeqq. *Et in univerſum, omnes Exceptiones quæ contra Sententiam in ipſa Executione opponi poſſunt, etiam locum habituras adverſus Mandatum Sine Clauſula, docet* Eybenius diſputat. de Mandatis Sine Clauſula §. 25. *Quod ſuprà dicebatur de exceptione legis dubiæ, ita intelligi credo, ſi ſit dubium verum, non imaginarium & ex partium ſtudio confictum. Nam onere probandi gravabitur Reus, qui in tali dubio exceptionis poneret fundamentum, quod legis ſit is, quem ipſe vult, ſenſus.*

Porrò, quod pro diverſitate objecti Mandati Sine Clauſula Exceptiones ſint vel reſtringendæ vel ampliandæ, ratio ſuadet. Cum enim Proceſſus in Camera decernantur in Senatu Extrajudicialium, qui ex paucis Aſſeſſoribus eſt compoſitus, quandoque per majora, & parte adverſa non audita (excepto caſu Subditorum contra Magiſtratum) [ubi ſemper præmittendæ ſunt Literæ pro Informatione, vid. Receſſ. Imper. 1654. §. 105. & Receſſ. Viſitat. 1713. §. 10.] *Decretum hoc Senatus Extrajudicialis non poterit ex ſola qualitate ſive Rubrica,*

Proceſſus Mandati Sine Clauſula talem habere effectum, ut in deciſione cauſæ, Senatui Definitivarum præcluſa ſit poteſtas Exceptiones ampliores audiendi & deſuper judicandi. Illud obſervandum putavi, quod interpres Legum optima ſit Praxis Judiciaria ſupremorum Imperii Dicaſteriorum, non ſingularis forte unius alteriusve exempli aut perſonæ, ſed conſtans & univerſalior. Cum itaque in Conſtitutionibus Imperii, Receſſ. Imper. 1594. §. 79. (*qui eſt* in Conc. Ord. Cam. part. 2. tit. 25. §. 2.) & Receſſ. Viſitat. 1713. §. 9. *arbitrium Judicis in decernendis Mandatis Sine Clauſula non ſit reſtrictum ad caſus expreſſos, ſed Legum generalium imo & Juris Civilis communis applicatio ad factum diſcretioni Judicis relicta.* (conf. Obſervationes ad dict. tit. 25. Ordinat. Camer. adjunctas edit. noviſſ. Wetzlar. des Concepts.) *Exiſtimo non temere Aſſeſſores Cameræ Stylum & Praxin Anteceſſorum ſecuturos, in decernendis Mandatis Sine Clauſula*, vid. Conc. Ord. Cam. part. 1. tit. 22. §. 4. ſeq. *neque id per abuſum fieri. Quotusquisque enim eſt, qui neſciat infinitum numerum Mandatorum Sine Clauſula in utroque ſupremo Imperii Judicio decretorum & deciſorum, in quibus Merita Cauſæ principalis fuerunt exactiſſime à partibus diſcuſſa, licet in via Citationis, forte aliud fuiſſet primæ Inſtantiæ Forum. Judici ſane tunc integrum erit, materiam Proceſſus, uti à partibus propoſita fuit, dijudicare. Valde enim durum foret, meâ ſententiâ, ſi poſt telam litis Cameralis longo temporis intervallo (quod evitari difficulter poteſt) peractam, cauſa principalis, à partibus in Proceſſu Mandati, ut plerumque fit, fuſiſſimè tractata, ad novum litis exordium in alio Foro, remittatur.*

Ad finiendas omni ſtudio lites, [*non adtrahendas*, conf. B. Auctor. Animadverſ. ad Obſervat. Magenhorſt. 1. circ. fin.] *Judicia ſunt conſtituta, ergo ambages amputari oportet: Equidem is non ſum, qui omnia Mandata Sine Clauſula decreta, ſive antiquiora ſive recentiora, approbare velim. Homines utique fuimus, ſumus, & erimus. Hæc forte eſt ratio Conſtitutionis, ne idem Aſſeſſor, qui Supplicam pro Mandato extrajudicialiter retulit & Mandatum ſuo voto decrevit, poſtea in Judiciali Relatione eſſet Referens*, Receſſ. Imper. 1654. §. 139. in fine. *Ad quem textum varia notari poſſunt.*

(1.) *Quod ad Proceſſus Appellationis non pertineat, utpote qui ſine ſcrupuloſo examine materialium, ad narrata Gravamina, modo hæc aliqualem habeant ſpeciem, decerni debent*, Conc. Ord. Cam. part. 1. tit. 22. §. 10. in fine. [conf. B. Auctor. part. 1. Obſervat. Forenſ. 1. not. 6. & infrà Sect. II. §. 1. num. 3. & ſeqq. Gail. lib. 1. obſervat. 150. num. 10. Mev. part. 1. deciſ. 7. deciſ. 12. not. 5. deciſ. 26. not. ult. & deciſ. 62. not. 1.]

(2.) *Quod uniuscujusque Aſſeſſoris religio non faciat erubeſcere proprium Decretum, ſi ſub- & obreptio deducatur, corrigere.*

(3.) *Quod*

(3.) *Quod Mandata Sine Clauſula non uti Appellationis Proceſſus, cum leviori examine Gravaminum, ſed pravia prælectione Supplicæ cum Adjunctis, in Senatu cum exactiſſima facti & probationum inquiſitione, decernantur, neque ab uno Aſſeſſore, ſed à pluribus. Quare ergo ſolus Referens extrajudicialis excluditur à Relatione judiciali, cum in reliquis ratio ſit plane eadem ? Et cum non excludatur Referens extrajudicialis, quo minus intereſſe poſſit in eadem cauſa Senatui Definitivarum, ſane onus Relationis eidem ſine periculo poterat relinqui. Veriſſimum eſt & experientia comprobatum, ſi in Camera Imperiali modus ille obſervaretur qui eſt in Judicio Aulico, ut poſt diſtributionem Supplicæ pro Proceſſu, idem ſemper maneat Referens (niſi ex cauſa juſta ſuperveniente impediatur) ſive extrajudicialiter ſive judicialiter cauſa tractetur, infinitis protelationibus litium, & defectibus hucuſque obſervatis, poſſe occurri. Cujus tamen rei deciſio à Legislatoribus eſt expectanda, neque poteſt omnium, quæ à majoribus conſtituta ſunt, reddi ratio. Neque etiam, (quod tamen abſque ambitione & detrimento dictum volo) omnes qui Legibus publicis componendis adhibentur, omnium circumſtantiarum Judicii, cui Lex fertur, ſunt gnari, qui, ſi in Judicio Camerali ipſi conſediſſent juſto tempore, quandoque in nonnullis circumſtantiis aliter fuiſſent conſulturi. Sed redeundum eſt à digreſſione. Legum verba generaliter expreſſa, per antecedentia interpretanda eſſe, ratio ſuadet, ita ut uſus rectus Styli Judiciarii non tollatur, ſed adjuvetur potius.*

Credo firmiter, fuiſſe quandoque decreta Mandata Sine Clauſula, quæ decerni non debuerant, ſed hoc ſtylum univerſaliorem non infringit. Et in judiciali diſcuſſione inſpicitur accuratius, ſubſiſtatne, vel non, Mandatum Sine Clauſula. Tandem quod attinet ad Forum primæ Inſtantiæ ſive Auſtrægarum, ad quod regulariter ſpectare dicitur cauſæ principalis deciſio. Injungitur in Legibus Imperii ſollicita iſtius beneficii obſervatio paſſim, & noviſſimè in Receſſ. Viſitat. 1713. §. 9. *Utinam & procraſtinationibus in iſto Foro remedium conſtitueretur ſufficiens ! Nam experientia teſte, plerumque inſervit Auſtrægarum exceptio non maturationi Juſtitiæ in Foro primæ Inſtantiæ, quam ei fini, ut Actor per infinitas moras cum ſua actione remitti poſſit ad Calendas Græcas. Hinc forte eſt, quod in Conſilio Aulico in caſibus ad Mandata Sine Clauſula non qualificatis per Proceſſum Reſcriptorum multæ controverſiæ finiantur via compendioſiori, quam in Camera, ubi omnes Proceſſus primæ Inſtantiæ ad modulum vel Citationis vel Mandatorum ſunt exigendi. Sed manum hac de tabula.*

De variis Mandatorum ſpeciebus vel claſſibus, infrà *occurrent plura notanda.*

Supereſt explicanda differentia utriusque Mandati Cum & Sine Clauſula ratione *Effectus*. Si Legislatorum mens & Mandatorum Sine Clauſula intentio ſpectatur, non poteſt eſſe alia, quàm Num. 19. Differentia Effectus.

In Mandato Sine Clauſula exceptio non admittitur, niſi contra veritatem Narratorum.

ut ſequatur Paritio ſine exceptione ulla, quàm ea, quæ contra Narratorum fidem adferri poteſt. [conf. Mev. *part. 2. deciſ. 183. & 197.* & Ludovici *Uſ. Pract. Diſtinct. Jurid. tit. de Conſtit. Princip. diſtinct. 1.*] Tunc verò ut inobediens in pœnam declaretur.

Num. 20. Formula Sententiæ Paritoriæ in Mandato Sine Clauſula.

Quo etiam pertinet Formula Sententiæ Paritoriæ: Glaubliche Anzeige zu thun / daß dem außgangen / verkünd / und reproducirten Kayſerlichen Mandat gehorſamlich gelebet ſeye / mit dem Anhang / wo er ſolchem alſo nicht nachkommen wird / daß ſein Principal jetzt als dann / und dann als jetzt / in die Pœn berührtem Mandat einverleibet / hiermit erkläret / ꝛc. vid. Blum. *tit. 34. num. 177. & 180.*

Num. 21. Aliter in Mandato Cum Clauſula.

In Mandato Cum Clauſula non præcipitur Paritio ſimpliciter, ſed Exceptiones contra Mandatum admittuntur: quibus examinatis, ſi non ſint in Jure fundatæ, fertur Sententia Paritoria, non eadem Formula, qua in Mandato Sine Clauſula, *ut doceat Procurator de facta Paritione*, ſed ita *per modum Sententiæ Definitivæ*, daß Beklagter dem Kayſerlichen Mandat zu gehorſamen ſchuldig / vid. Gylman. *in Præjudic. Rubr. Mandata Sine Clauſula. pag. 190.* addito termino docendæ Paritionis & omiſſa formula declarationis in pœnam: jetzt als dann / und dann als jetzt / vid. *Formulas in Sententiarum Collectione* Blumiana *Num. 348. & 351.* Deckherriana *Num. 5. 21. 294. 614. & 999.*

Num. 22. Cur hodie utriusque Mandati eadem debilior inſit virtus, neque declarationes fiant in pœnam.

Sed declarationes in pœnam hodie etiam in Proceſſu Mandati Sine Clauſula plerumque in verbis & formulis ſubſiſtunt, rariori effectu declarationis puræ in pœnam contra inobedientes, quæ an ad frequentiorem uſum ſint deducenda, quæſtio foret non Juris ſed Conſilii, vid. Roding. *lib. 3. tit. 41. §. 25. ſeq.* Sed hic etiam de mediis obtinendæ Executionis foret cogitandum, ne ſpernantur pœnæ, quarum non datur Executio.

Num. 23. Cavendus abuſus Mandatorum Sine Clauſ.

Cavendum etiam ne Mandata Sine Clauſula in abuſum trahantur, decernendo ea ubi decernenda non erant, vid. *Receſſ. Viſitat. 1713. §. 9. 10.*

Num. 24. Differentia Mandati Cum Clauſula à Citatione ſimplici.

Dicendum adhuc eſt de *differentia Mandati Cum Clauſula & Citationis ſimplicis.* Sunt, qui nullam agnoſcunt vel exiguam, vid. Roding. *lib. 1. tit. 12. §. 119. ſeq.* & *lib. 3. tit. 5. §. 11.* Blum. *tit. 34. num. 63.* Gail. *lib. 1. obſ. 19.* unde & factum, quod Mandatis

datis Cum Clauſula contra Status Imperii, qui Privilegio Auſtrægarum fruuntur, non datus ſit locus niſi acceſſoriè, ex continentia cauſæ Mandati Sine Clauſula, Roding. *lib. 3. tit. 5 §. 21.* vide *ſuprà num. 7. pag. 75.*

Alii vim retinere Mandatum ratione Judicis dicunt ſi Reus comparuerit, ita ut in arbitrio ſit Judicis ferre Sententiam Paritoriam, Gylman. *in Præjudic. Rubr. Mandata Cum Clauſula pag. 186.* vid. Frider. Mindan. *de Mandatis lib. 2. cap. 7. num. 2.* & ex eo Blum. *tit. 34. num. 38. & num. 63. ſeqq.* quæ eſt declaratio ob ſcuri per magis obſcurum. Clarius ita diceres: Mandatum Cum Clauſula non minus ac ea, quæ ſunt Sine Clauſula, ad facti viam compeſcendam eſſe comparata & in Legibus fundata, vid. omninò Schilterum *ad tit. ff. de Interdictis. §. 1. ſeq. præcipue §. 5. 6.* In *Citationibus* de Jure tantum experimur, neque à præcepto, hoc eſt, Executionis ſpecie, inchoatur Proceſſus, vid. *Rec. Imp. 1594. §. 80.* junct. *Rec. Imp. 1654. §. 81.* Mev. *part. 1. deciſ. 2. num. 6.* Lyncker. *de Gravam. Extrajud. cap. 3. pag. 135.* & *cap. 9. pag. 860.* Textor. *ad Receſſ. Imper. 1654. diſſertat. 7. theſ. 10. ſeq.* Frider. Mindan. *de Mandatis lib. 2. cap. 6. & cap. ſeq.* Deckher. *in Notis* ad Koch. *in Ordinat. Camer. part. 2. tit. 23.* & ad Tennagel. *de decernend. Proceſſ. claſſ. 2. cap. 9.* Hoc eſt, quod intellexere Juris Cameralis Interpretes, negantes reſolvi Mandatum Cum Clauſula in vim ſimplicis Citationis, ſed ſuſpendi tantum, donec de cauſis Exceptionum fuerit cognitum, ita ut contumace Reo, neque parente, fieri *poſſit* declaratio in pœnam, qui eſt effectus Mandati, non Citationis ſimplicis, vid. Gylman. *Symphorem. tom. 2. part. 3. tit. 2. num. 24. pag. 31.* Gail. *lib. 1. obſ. 19.* Hinc lata Paritoria ad Mandatum Cum Clauſula, rectè dicitur mutari in Mandatum Sine Clauſula.

Num. 25. An reſolvantur Mandata Cum Clauſula in Citationem ſimplicem.

Clarior explicatio.

Deinde Proceſſus Mandati Cum Clauſula non minus eſt privilegiatus [ſcil. in modo probandi] quàm Sine Clauſula. Neque *Reconventionem* admitti ut in Proceſſu Citationis, exiſtimo, ubi tamen pro re nata arbitrium Judicis excludi nolim. Actor pleniori probatione Juris ſui non habet opus, ſed ſufficit inju-

Num. 26. Uterque Proceſſus Mandati eſt ſummarius. Nulla Reconventio.

Num. 27. Convenientia utriusque Mandati in Probatione.

riam à Reo ſibi illatam vel inferendam probabiliter docuiſſe, cui à Judice habetur fides, donec à Reo doceatur contrarium, perinde ut in Mandatis Sine Clauſula, quatenus ſcil. præſumtionem Juris pro ſe habet Actor, vid. Schwanman. *Proceſſ. Camer. lib. 2. cap. 15. num. 15.* Frider. Mindan. *de Mandatis lib. 2. cap. 7. num. 5.* Barboſ. *Rubr. Reus. axiom. 3.* In Reum verò excipientem [in Mandato Cum Clauſula eodem modo ut in Mandato Sine Clauſula] major pleniorque devolvitur Juris probatio, tanquam Actoris partes ſuſcipientem, per Legem expreſſam *Receſſ. Imper. 1594. §. 80.* repetitam *in Receſſ. Imper. 1654. §. 81. verbis: Summariſche Außführung ſeines Rechts ſub præjudicio zu übergeben/* Blum. *tit. 34. num. 61.* Schwanman. *Obſervat. Camer. 113.* Hæc omnia in Proceſſu Citationis ſe habent aliter.

Num. 28. Aliter in Proceſſu Citationis.

Actori hic incumbit pleniſſima probatio; Nulla contra Reum declaratio poteſt fieri in pœnam. Hanc differentiam ſi inter Mandatum Cum Clauſula & Citationem ſimplicem eſſe neges, nullam planè niſi in verbis dari, & fruſtranea omnia eſſe quæ de Mandatis Cum Clauſula in Legibus Imperii habentur, fatebere. (*b*)

(*b*) *Hæc quæ dixi, eodem ſenſu explicata fuiſſe inveni à celebri & dilucido Proceſſus Judiciarii Commentatore,* Frider. Hiltropio Proceſſ. Judiciar. part. 2. tit. 3. *cujus verba noſtra facimus* dict. tit. num. 7. uſque 11. *Nec enim* ait, *quod vulgò dicitur, ejusmodi Mandata per Comparitionem reſolvi in ſimplicem Citationem, ita accipiendum, quaſi facta Comparitione aliud nihil ſint quam ſimplex Citatio, alium effectum, quam Citatio non habeant; nam quid opus tunc eſſet præmiſſa monitione, & præcepto Citationem adjungere? Præceptum ſive Mandatum, & Citatio, ut diverſa ponuntur, aliud Mandatum Monitionis, aliud Mandatum Citationis, proinde Practici iſta conjungunt, Monitionis, Inhibitionis, & Citationis Pœnale Mandatum, quippe quibus non ſolum citandi: ſed & mandandi vis, & præcipiendi auctoritas ineſt. Conſtat etiam ex eo tale Mandatum Cum Clauſula, licet per Comparitionem reſolvatur in ſimplicem Citationem, differre tamen à ſimplici Citatione, majorisque eſſe importantiæ, quoad effectus Mandati ſubſiſtat, tam ſi compareat, qui monitus, & citatus eſt, quam ſi non compareat; licet enim compareat, nihilominùs tamen Monitorio obligatus manet, donec cauſas relevantes quare parere non teneatur, allegaverit, & allegata fuerint à Judice pro relevantibus approbata, & ſi nullas allegarit, cur Mandatum caſſari debeat, aut non relevantes, Judex per Sententiam injungere poteſt, ut non obſtantibus Exceptionibus Mandato adhuc pareat,*

ſub

ſub comminatione declarationis pœnæ, quod, niſi effectus Mandati facta Comparitione duraret, facere non poſſet, nec ex parte moniti caſſatio Mandati petenda, ut cujus jam nulla amplius eſſet vis. Mandata igitur iſta pœnalia duo in ſe continent, primò, ut metu pœnæ Citatus pareat: deinde ſi nolit parere, ut in Termino Comparitionis virtute dictæ clauſulæ alleget cauſas quare non; ergo non ſufficit ſola Comparitio ad evitandam pœnam, ſed neceſſe eſt ut pareat, vel alleget cauſas, quare non teneatur parere, facit. text. in cap. veniens. 15. X. de accuſat. *hoc dum facit, dum allegat cauſas, quare non &c. tantiſper effectus Mandati in ſuſpenſo eſt, donec decidatur an relevantes ſint nec ne, non tamen evanuit, proinde cauti Advocati norunt punctum Mandati à puncto Citationis diſtinguere. Hinc* Conſultum Cameræ de Anno 1576. ad 39. Dubium *dicit, quod Mandata Cum Clauſula per Comparitionem non ſimpliciter & abſolutè in Citationem reſolvantur, ſed effectus eorum duntaxat ſuſpendatur, proinde in Mandatis Cum Clauſula in primo Termino non Actor Libellum ſed Reus cauſas exhibere cur parere non teneatur, neceſſe habet,* Receſſ. Imper. de Anno 1594. §. Dieweil auch ꝛc. 80. *hinc in cauſis pleno, & ordinario Judicio diſcutiendis, non temere Mandata Cum Clauſula ſed potius Citationes decerni debent,* Conſultum Cameræ de Anno 1576. ad 41. Dubium, Memoriale de Anno 1579.

Num. 29. Caſus Mandatorum Cum Clauſula examinati.

His ita præmiſſis examinabimus paucis caſus in quibus Blum. *tit. 34. num. 39. uſque num. 54.* Roding. *lib. 1. tit. 12. §. 9. uſque 31. Mandata Cum Clauſula* vult decerni: non miror Celeberrimo JCto Coccejo abſurdum videri Mandata Cum Clauſula in iſtis caſibus decernere, cum omnes ad facta omni Jure prohibita, adeò ad Mandatorum Sine Clauſula caſum primum referri queant, *dict. Diſſert. de abuſu Mandatorum Sine Clauſula §. 26. & 30.*

Num. 30. Omnes poſſunt referri ad caſum primum Mandati S. C.

Num. 31. Cauſa fractæ Pacis.

In *Cauſa fractæ Pacis Profanæ vel Religioſæ, Conc. Ord. Cam. part. 2. tit. 25. §. 11. 12.* Blum. *tit. 34. num. 39.* & *tit. 29. num. 199. ſeqq.* Roding *lib. 1. tit. 12. §. 9. 10. ſeqq.* liberum enim eſt Actori an via Citationis an Mandati, quæ eſt facilior, uti velit.

Num. 32. Quare Cum Clauſula.

Non immerito dubitavere veteres, cur in hoc caſu *Cum Clauſula* Mandata decernantur, in levioribus cauſis *Sine Clauſula.* Et illa quidem, quæ vulgò adfertur ratio, [ex Tennagel. *de decernend. Proceſſ. claſſ. 1. cap. 2. num. 2.* deſumta] ne Reus per Mandatum Sine Clauſula ex Poſſeſſione dejiciatur, dudum eſt exploſa, cum eadem in omnibus Mandatis Sine Clauſula obſtat, atque hanc vim

Mandatis Sine Clauſula non ineſſe, nemo eſt rerum peritus, qui
Num. 33. Vera ratio. neſciat, vid. Roding. *§. 10. 11.* Blum. *tit. 29. num. 200. ſeqq.* Vera ratio ex natura objecti Actionis eſt deſumenda. Actio ſuper fracta Pace ſua natura eſt pœnalis, ſi tranſitorium eſt gravamen, ſi verò perduret, mixta eſt ex concurrente Mandato Actio, partim rei partim pœnæ perſecutoria, de concurſu harum actionum vid. Deckher. ad Blum. *tit. 28. num. 83.* & *tit. 29. num. 108.* Pœnam non perſequimur viâ Mandati ſed tantum Citationis, quæ una cum Mandato peti poteſt, & caute petitur, non ad pœnam banni ſed ad pecuniariam, Tennagel. *de decernend. Proceſſ. claſſ. 1. cap. 2. num. 5.* Rem verò perſequimur, vel poſſeſſionem tuemur per Mandatum. Quod ſi ſub pœna Conſtitutionis Imperii ſcil. Banni petatur, durum exiſtimavere Camerales JCti veteres, Narrata Actoris nuda eo permovere Judicis religionem, ut alicui nondum convicto, neque audito, reſtitutio rerum ſub pœna adeò gravi injungeretur *Sine Clauſula*, Tennagel. *dict. claſſ. 1. cap. 3. num. fin.* [add.
Num. 34. Hodie cur Sine Clauſula in hoc caſu mandari poſſit. omninò Deckher. *Vindic.* ad Blum. *tit. 29. num. 215.*] Hodie putarem Mandato Sine Clauſula eo caſu futurum locum, quia (1.) per *Receſſ. Imper. 1654. §.* Alle *Supplicanten &c. 79.* Narrata veroſimiliter probanda ſunt ante decernendos Proceſſus. (2.) Banni pœna non amplius frequentatur, ſed pecuniaria in ejus locum ſucceſſit. (3.) Eod. *Receſſ. Imper. §. 193.* Mandata Inhibitoria impertire jubetur Camera contra violatores Pacis Publicæ, quæ Sine Clauſula decernuntur. (4.) Ratio adæquata dari non poteſt, cur non idem in Mandatis Reſtitutoriis locum inveniat. Accedit (5.) Praxis Judicii Imperialis Aulici, de qua Andler. *Jurisprud. lib. 2. tit. 2. num. 22.* conf. Deckher. ad Blum. *tit. 29. num. 200. 201.* qui veteri ſtylo, mutatis rerum circumſtantiis, Judicem non eſſe alligatum, ſtatuit, adde exempla Cameralis Judicii apud Gylman.
Num. 35. Cautela Advocati. *Rer. Judicatar. lib. 2. deciſ. 59. pag. 727.* Interim Advocatus prudens Narrata ad *tit. 23. princ. Ord. Cam.* ſive *tit 25. Conc. Ord. Cam.* dirigere ſciet, quo caſu Mandatis Sine Clauſula ſine dubio dabitur locus, vid. Deckher. ad Blum. *num. 199.* Roding. *dict. tit. 12. §. 13. ſeqq.* Expediret publicæ rei & Juris certitudini, ut dubii hujus Juris

Juris Cameralis, ſi dubium adhuc eſſe creditur, reſolutio deciſiva aliquando daretur.

Si Judex in adminiſtranda Juſtitia ſit negligens, Blum. *tit.34. num.40.* Roding. *lib.1. tit.12. ∫.17.* Quis dubitaret, hic mandari poſſe Sine Clauſula? ut ipſe Blumius concedit *dict. loc.* & *tit.37. num.35.* Si dicas ideò Cum Clauſula mandari, quod protractio vel denegatio Juſtitiæ non præſumenda ſit, ſed Judex cauſas habere poſſit juſtas differendi Sententiam. Reſpondeo: ad nuda Narrata Actoris, vel ſi probatio [quomodo hæc ſic ſuſcipienda? vid. *infrà Sect. II. ∫.3. num.2.* & *Conc. Ord. Cam. part.2. tit.28.*] non ſit veroſimilis, neque Cum, neque Sine Clauſula mandari. Deinde integrum eſt Judici exceptionem ſub- & obreptionis opponere. Num. 36. Ob negligentiam Judicis poteſt Sine Clauſula mandari.

Si de fuga non ſuſpectus ex civili cauſa captus ad oblatam Cautionem non relaxetur, Blum. *num.41.* Roding. *∫.26.* nulla poteſt dari ratio cur non Sine Clauſula mandari poſſit relaxatio, ſi de facto ſatis conſtet, vid. Blum. *num.42. in fin.* [conf. Mev. *part.1. deciſ.1.* Tennagel. *de decernend. Proceſſ. claſſ. 2. cap.10.* Frider. Mindan. *de Mandatis cap.55.* ubi de Cautelis circa ejusmodi Mandata agitur] ſi deficit probatio ſufficiens, quod in hoc caſu facile accidere poteſt, majoris cautelæ gratiâ Cum Clauſula Mandatum decernitur. Num. 37. Ob negatam Relaxationem Captivi. Notandum hic eſt, quod ex Praxi Camerali tradit Gylman. & ex hoc repetit Blum. eſſe hoc tale negotium ubi Auſtrægæ ceſſant; quia non à Jure Actionis ſed mero Judicis officio dependet, adde Blum. *tit.27. num.174.* Lyncker. *de Gravam. Extrajud. cap.5. ſect.1. ∫.13. num.11.* Num. 38. Cur hic ceſſent Auſtrægæ.

Si denegatur à Magiſtratu relaxatio Captivi ob Cauſam Civilem ad oblatum Juramentum Securitatis die Urphed / Blum. *num.48.* Roding. *∫.28.* Conſimilis eſt caſus hic præcedenti & affirmat Blumius ex Gailio ibi allegato etiam Sine Clauſula aliquando hic mandari. Num. 39. Caſus ſimilis priori.

Si *Tertius* bona Banniti poſſideat tempore Executionis, Blum. *num.49.* [Roding. *∫.30.*] caſus eſt hac tempeſtate vix extiturus. Num. 40. Poſſeſſio Bonorum Banniti.

Si

Num. 41. Mora Judicis in Sententia, niſi Appellationi ſit renunciatum.

Si Judex inferior nolit Sententiam ferre priusquam partes renunciaverint Appellationi, Blum. *num. 50.* Roding. *§. 31.* eſt caſus & factum Judicis omni Jure prohibitum, adeoque per Mandatum Sine Clauſula coërcendum, ſi de eo conſtet. [Judicique injungendum, ut pronunciet, quod Juris, modo Cameræ immediatè ſit ſubjectus, Koch. *ad Ordinat. Camer. part. 2. tit. 28. num. 18.* ibique Deckher. *in not.*]

Num. 42. Violatio Pactorum. Cautela in Pactis & Tranſactionibus obſervanda.

Si Pacta & Tranſactiones Immediatorum infringantur, Blum. *num. 51.* ubi *num. ſeq.* exceptiones tradit quæ regulam plerumque tollunt. Quis enim eſt, qui vel per Inſinuationem vel per Confirmationem Judicialem Pactorum efficaciæ proſpicere non ſtudeat? Scilicet, ſi in Pacto vel Tranſactione etiam non confirmata ab Imperatore expreſſum ſit, ut tanquam ex re judicata executivè procedi poſſit contra violatorem, nullum eſt dubium, quin obtineatur à petente & narrata ſua probante Mandatum Sine Clauſula. Sed ſi in Inſtrumento Jurisdictio Cameræ voluntate paciſcentium non fundata ſit in prima Inſtantia, an per ſolum actum Confirmationis Cæſareæ hoc fiat? merito dubitaveris. Cum nulla adferri queat ratio valida, quod paciſcentes petendo confirmationem, eo ipſo foro primæ Inſtantiæ renunciaſſe cenſeantur. Exemplum à Blumio allegatum *num. 53.* Mandati de caſſando & non contraveniendo Pactis Majorum in cauſa Civitatis Roſtochienſis adverſus Ducem Megapolitanum, decreti Anno 1662. huc non quadrat. Licet enim in Supplicationis principio fiat mentio Confirmationum Cæſarearum, tamen non à Confirmatione petitur medium concludendi, ad obtinendum Mandatum Sine Clauſula, ſed quia periculum erat ne Reus ad Executionem progrederetur, adeoque cum facto Tranſactioni adverſo, conjunctum erat periculum in mora. In univerſum, ſi quis ab exemplis Decretorum extrajudicialium (quod Blumio & multis Advocatis eſt ſolenne) regulam vellet exſtruere, in decernendis Proceſſibus ſequendam, absque ulteriori circumſtantiarum inquiſitione, is oppido falletur, cum vix ullus caſus alteri ſit per omnia ſimilis. Quouſque non conſtat an Mandatum aliquod

per

per Sententiam fuerit confirmatum, parum ponderis habebit allegatio Decreti extrajudicialis antiquioris. Et niſi rationum accedat ſimilitudo, ne quidem à Sententia peti poterit aliquod præjudicium. Meminiſſe oportet ſemper, ubi de præjudiciis ſequendis agitur, cautelarum optimarum quas ſuppeditat Deckherrus *in Vindic.* ad Blum. *tit. 2. num. 24. ſeqq.* In quæſtione ergo ſuprà propoſita id tenendum eſt firmiter, præcepto pœnali Sine Clauſula locum non fore, etiamſi quis producat Tranſactionem ab Imperatore confirmatam, niſi ſimul factum, quod allegatur, eam præ ſe ferat ſpeciem, ut Jure defendi poſſe non videatur.

De *Mandatis de non turbando*, quæ regulariter *Cum Clauſula* decerni tradit Blum. *tit. 29. num. 215.* Schwanman. *Obſervat. 125. num. 7.* Nos *ſuprà §. 8. num. 13.* diximus, regulam ſine exceptione non eſſe, ſi poſſeſſio Actoris certitudinem habeat veriſimilem, & concurrant circumſtantiæ, ut majori violentiæ occurrendum eſſe cenſeat Judex, vid. Mev. *part. 1. deciſ. 139.* Gail. *lib. 1. obſ. 78. num. 6.* [Frider. Mindan. *de Mandatis lib. 2. cap. 11. num. 4.*] vel ad ſuſtinendam Sententiarum Cameralium auctoritatem, Schwanman. *Obſervat. 125. num. 7.* [conf. *infrà hoc §. num. 52. Caſ. XII.*] Num. 43. Mandata de non turbando.

Venio ad Mandata Sine Clauſula. Quatuor in textu Ordinationis exprimuntur caſus, quos repetunt Commentatores, Blum. *tit. 34. num. 69.* Roding. *lib. 1. tit. 12. §. 36.* Schwanman. *Obſervat. 124. & 134.* Primum caſum ſufficere docet Coccejus *Diſſertat. de Abuſu Mandator. Sine Clauſula §. 25.* ut ex omnibus Interdictis Sine Clauſula Mandata decerni poſſint. Nam nec *irreparabile damnum* neque *in mora periculum* locum facere Mandato Sine Clauſula, ſi factum non ſimul eſſet tale ut defendi Jure non poſſet, vid. Coccej. *dict. loc. §. 31. ſeqq.* Quemadmodum igitur falluntur, qui ad decernendum Mandatum Sine Clauſula exigunt præciſè periculum imminentis mali, toti Reipublicæ pernicioſi, ita in pari ſunt errore, qui quatuor caſus ita ſeparant, ut ad ſingulos vel damni gravioris illati, vel rei moram non ferentis, vel utilitatis publicæ neglectæ, Mandata decerni efflagitant, Num. 44. Mandatorum Sine Clauſula Caſus quatuor. Primus cum reliquis conjunctus.

M Deck-

Deckher. ad Tennagel. *de decernend. Proceſſ. claſſ. 1. cap. 28. poſt num. 10.* Uſum legitimum Mandatorum Sine Clauſula eſſe, ait Coccejus *dict. loc. §. 22. & 55.* ſi decernantur ubi vel factum vel Jus eſt certum, vel eo fine, ut ob cauſas juſtas aliquid ſuſpendatur, & res integra conſervetur, [add. Moſer Reichs-Hof-Raths-*Proceß part. 1. cap. 2. §. 6.* ubi ex inſtituto de facto futuro, ad conſervandum objectum litis ſuſpendendo, per Mandatum Sine Clauſula agit, & Coccej. *citat. diſſertat. §. 22.*] contra ſi fiat, abuſum eſſe non tolerandum, *§. 49. & 51.* conf. Mev. *part. 7. deciſ. 21.* Quæ doctrina probanda eſt, intelligendo tamen certitudinem, in ordine ad decernendum Mandatum, veriſimilem, ſcil. ſi Narrata vera ſint, non excluſis Exceptionibus, de quibus ſuprà dixi pluribus. Veteres ita rem explicavere: Quotiescunque petitur præcipi ſuper eo, quod altera parte præſente concederetur, tunc & abſente & non citata mandari Sine Clauſula poteſt, Schwanman. *Obſervat. 134. num. 13.* Gail. *lib. 1. obſ. 13. num. 3.* Tennagel. *de decernend. Proceſſ. claſſ. 2. cap. 5.* Vantius *de Nullitat. tit. 12. num. 20. ſeqq.*

Num. 45. Uſus legitimus Mandatorum Sine Clauſula. Quouſque Judicis arbitrium habeat locum.

Num. 46. Quare omnes caſus enarrari non poſſunt. Neque omnes ad quatuor caſus referri debent.

Quoniam ergo aberrationes à via juſti & æqui, quæ eſt ſimplex, ſunt infinitæ, Schwanman. *Obſervat. 134. num. 4.* hinc non mirandum in textu Ordinationis *Concept. part. 2. tit. 25. §. 2.* [*Receſſ. Imper. 1594. §. 79.*] dici, caſus ſpeciales, ob quos Mandatis Sine Clauſula eſſet locus, enarrari non poſſe omnes: Prout nec omnes ad quatuor caſus exigi debere Lex voluit, qui eſt alius error valde frequens Advocatorum: ſed poſitâ regula generali primâ de quatuor caſibus, ſequitur altera *§. 2. tit. 25.* quæ fundatur in Conſtitutionibus Imperii & Jure communi. Tum verò *§. 5. ſeq.* Executivi Proceſſus in Germania recepti requiſita explicantur, & tandem *§. 11. uſque ad finem* ex *Reſolutionibus Dubiorum Cameralium* auctoritate publica factis, capita nonnulla adduntur. Hinc, qui ad Inſtrumentum obligationis Clauſulis Executivis munitum peteret Mandatum Sine Clauſula deſumto medio concludendi ex *§. 5. 6.* textus Ordinationis, rectè omninò concluderet, ut & ille qui Supplicam pro Mandato de Exequendo

Sententiam Cameralem Sine Clauſula fundaret in Conſtitutionibus Imperii quæ de Executione Sententiarum ſunt latæ: Imperitè verò facturus eſſet, qui in utroque caſu, & aliis qui parem habent rationem, medium concludendi peteret ex principio tituli de quatuor caſibus. Quodſi quis caſum priorem ad fidem violatam referre voluerit, alterum ad auctoritatis Judiciariæ conſervationem, eoque reſpectu hos & reliquos caſus ad unum omnes quotquot exiſtere poſſent, ad factum nullo Jure juſtificabile referre, ſubtilitatem hanc ego illi non inviderem quidem, ſed tamen ad mentem Legis ſimpliciorem viam probarem. Habemus in Lege Judicis Officium inſtructum juxta normam Conſtitutionum Imperii generalium & Juris communis ſcripti, hoc eſt, non Germanici ſolum, ſed etiam recepti Juſtinianei, vid. Schilter. ***Prax. Jur. Roman. ad tit. de Interdict. exercitat. 47. §. 5.*** Ergo non excluditur Jurisprudentia interpretativa, Judiciorum Supremorum Praxi confirmata, vid. Roding. ***lib. 3. tit. 2. §. 24.*** Non itaque errabit Judex, ſi in caſu vel facto Conſtitutionibus Imperii univerſalibus adverſo, (fundata alioqui intuitu Perſonarum Jurisdictione Cameræ, quod ſemper ſupponitur) decernat Mandatum Sine Clauſula, vide ***Inſtrum. Pac. Weſtphal. Oſnabrug. artic. 17. §. 4. Monaſter. §. 114. Receſſ. Imper. 1654. §. 193.*** quæ expreſſio ſpecialis non continet caſum ſingularem, ſed univerſalem regulam confirmat. (c)

Num. 47. Quomodo Judicis Officium in Lege Ordinationis ſit inſtructum.

(c) *Si quæratur an in tali caſu contra eum Mandatum Sine Clauſula decerni poſſit, qui eſt in poſſeſſione? Reſpondeo, ſi eſt poſſeſſio vera, Mandato locum non fore. Secus, ſi eſt violenta, clandeſtina, ipſi Legi contraria,* vid. Inſtrum. Pac. Oſnabrug. artic. 17. §. Contra hanc Tranſactionem &c. 3. *An per viam iſtiusmodi Mandati Petitorium Judicium inſtitui poſſit?* Ratio dubitandi *deſumitur ex textu*, Conc. Ord. Cam. part. 2. tit. 25. §. 1. *ubi parti reæ poſt Executionem Mandati Petitorium integrum relinquitur,* adde §. 11. 12. 13. *qui locus deſumtus ex* Conſultis Camer. 1583. Dub. 12. *ubi in uno eodemque caſu permiſſa eſt variatio petiti pro Mandato, mox Cum, mox Sine Clauſula. Scil. quia Proceſſus Mandati Cum Clauſula ingreditur cauſæ principalis, hoc eſt Petitorii merita, ſed Proceſſus Mandati Sine Clauſula nudum Poſſeſſorium reſpicit Petitorio ſalvo.* Reſpondetur: *Verum quidem eſſe, quod Mandata Sine Clauſula plerumque Poſſeſſionis tuendæ gratia ſint comparata; non tamen ita ſeſe habent omnia, ſed pro qualitate facti etiam per Proceſſum*

Num. 48. Elucidatio nonnullarum Quæſtionum de Poſſeſſorio & Petitorio in Proceſſu Mandati Sine Clauſula.

 ceſſum

ceſſum ſolum Mandati lis tota finitur. Ita in omnibus factis, Sanctionibus Pragmaticis Imperii adverſis, per viam Mandati lis terminari poteſt, ubi enim nulla datur Poſſeſſio legitima, ſed Sanctioni Publicæ contraria, ibi etiam nullum poteſt eſſe Poſſeſſorium Judicium. Imo eſt reipſa Petitorium. Porrò, ſi partes litigantes, uti hodie plerumque accidit, in Proceſſu Mandati Sine Clauſula merita cauſæ principalis ampliſſimè tractent, & eo ipſo Juriſdictionem Cameræ prorogent, officium erit Judicis litem finire potius quam novo Proceſſui cauſam præbere. [*conf.* ſuprà verſ. Ad finiendas &c. pag. 80.] *Et auſim affirmare, quod exempla introducti Petitorii poſt deciſam ſemel cauſam Mandati Sine Clauſula reperiantur pauciſſima, noſtro tempore adhuc nullum vidimus, neque factum antea legimus.*

Num. 49. Mandatorum Sine Clauſula caſus ex Jure communi.

Mandata Sine Clauſula comparari Interdictis Prætorum non perperam traditur, vid. Andler. *Jurisprud. lib. 2. tit. 38. num. 1. ſeqq.* Differentias ab Interdictis reſpectu tum commінationis pœnæ, tum amplitudinis objecti ſive negotiorum, exponit Lynckerus *de Gravam. Extrajud. cap. 9. part. 2. §. 48. pag. 853.* Interdictorum vero originem & progreſſum Schilter. *Prax. Jur. Roman. dict. exercitat. 47. §. 1. ſeqq.* Cum itaque Lex Cameralis Jus commune ſcriptum ſequi jubeat *dict. §. 2. tit. 25.* applicari poterunt ad hodierna Mandata, non invitâ Juriſprudentiâ, caſus Interdictorum Juris Romani, licet non in omnibus mandari queat Sine Clauſula, quia utimur monente Schiltero *dict. loc. §. 5.* jure mixto. (*d*)

(*d*) *Digna eſt admonitio* Oldendorpii *quæ huc transferatur, quam etiam* Schilterus *ſuam fecerat, ex* Claſſibus Actionum Forenſium, Præfat. de Offic. Judic. §. 3. *Poſſe quidem Judicem invocatum mandare, inhibere, ſicut æquum videbitur, etiam non audito adverſario, ita tamen ut adjiciat hujuſmodi clauſulam:* Si te gravatum ſenſeris, compareas tali die, reſponſurus poſtulatori &c. *Et cum hoc pro qualitate negotii poſſet fieri: cœpiſſe in quibusdam locis adeo trahi in Forum, ut* vice Citationum *utantur* Mandatis *& Inhibitionibus etiam pœnalibus, inſerentes Supplicationem poſtulatoris, & adjicientes Clauſulam Juſtificatoriam. Quorum alterum, videlicet quod intentio poſtulatoris inſeratur, optimam in Jure rationem habere, alterum de Mandato & Inhibitione paſſim decernenda, non niſi certa cauſarum qualitate, Leges concedere,* in Ordinat. Camer. Auguſt. 1555. tit. 23. part. 2. „Idem claſſ. 2. act. 1. *ſemper,* inquit, *memento ejus Progymnaſmatis, quod „ſuperius tradidi, ut ſi maximè dicamus, Interdictorum formulas ex antiquitate*

„*citra*

„*citra verborum ſervitutem, in Foro noſtro obſervari poſſe, ſicut certe multis in* „*locis ſervantur: veruntamen non paſſim hoc in omnibus admittendum eſſe.* „*Nam cum Prætorem aut quamlibet antiquitatis ſpeciem imitari voluerimus,* „*tunc ex ratione id fuerit æſtimandum, quando, quibus de rebus, & inter quas* „*perſonas interdicatur: non ut videamur cum pueris corvos ſequi.* Et mox: „*quænam igitur ſunt cauſæ, dices, in quibus profuerit interdicere ad exemplum* „*aliquale vetuſtatis?* Reſpondeo: *In omnibus cauſis, in quibus Prætor olim* „*interdicere ſolebat, in illis aut ſimilibus* (prout hoc poſt Edictum per- „petuum conceſſum eſſe Magiſtratibus, reſcripſerat Alexander „Severus lib. 1. Cod. de Interdict.) *licet etiam hodie Interdictis uti.* „*Nam in hujusmodi negotiis invenies aliquam ſubeſſe* cauſam celeris ex- „peditionis, *quæ illum movebat, & noſtros quoque Magiſtratus recte movere* „*poteſt ad mandandum aliquid, etiam nondum audito adverſario: cum Clau-* „*ſula tamen, ut iterum dicam, Juſtificatoria &c. Itemque* claſſ. 2. act. 4. „*ait:* ſane utimur antiquitatis exemplo ſæpiſſime talibus Interdi- „ctis: ſed uſum ex circumſtantiis cauſarum non diſcernimus. „*Atque* act. 6. *idem iterum inculcat, quod Interdictorum perſecutiones non ſo-* „*lum ſecundum formam Actionis, verum etiam ad imitationem antiquitatis* „*inhibendo, cum Clauſula Juſtificatoria Citatoria, expediri & poſſunt & ſolent.* „*Ergo ſicut olim ingens erat utilitas uti Interdictis: quoniam tangebatur læſa* „*adverſarii conſcientia per Mandatum Prætoris, & ſæpiſſime à moleſtationibus* „*deſiſtebat, ut nullo alio ſumtu & Judicio eſſet opus: ita & hoc Seculo eadem* „*vis eſt Mandatorum Judicialium, &c.* conf. claſſ 4. act. 11. §. 3.

Num. 50. De Caſibus Mandatorum practicis, antiquis & modernis; ubi de differentia Praxeos antiquæ ab hodierna.

Ex principiis hucuſque poſitis non poteſt eſſe obſcurum, quales circumſtantiæ requirantur ad factum ſuper quo petitur Mandatum Sine Clauſula, adeo ut ſupervacuum videatur per exempla ſingularia id oſtendere velle. Nam neque omnia exempla vetuſtiora hodierno & Reipublicæ & Judiciorum ſtatui ſunt congrua, neque ea quæ præſens fert Seculum, recenſeri poſſunt omnia. Olim decernebantur Mandata Sine Clauſula ad nuda Actoris Narrata, modo continerent factum aliquod enorme, Juri contrarium. Hinc tanta copia iſtiusmodi Proceſſuum & Rubricarum, ut numerari vix poſſint. Hodie per *Receſſum Imperii 1654.* §. Alle *Supplicanten &c. 79.* neceſſaria eſt Narratorum veriſimilis probatio, hinc non mirandum, quod ea deficiente, licet præjudicium antiquius allegetur, ſequantur Decreta denegatoria: Advocati & Procuratores officio ſuo ſe defunctos eſſe putant, modo decre-

tum Proceſſuum efflagitaverint, relicto periculo parti, quomodo deciſio cauſæ ſit ſecutura. Crediderim ex centum Mandatis Sine Clauſula olim decretis vix tertiam, imo decimam partem per Sententias fuiſſe confirmatam. Id quod in hodiernis ſeſe habet modo inverſo, quia Mandata Sine Clauſula longe difficilius impetrantur, adeo ut de aliquo Mandato decernendo extrajudicialiter nonnunquam pluribus diebus fuerit deliberatum, quam in cauſæ gravioris deciſione plenaria. Dici etiam poſſet hoc loco de poteſtate & auctoritate Judicii Cameralis hodierna, comparate ad vetuſtiora tempora, & de cauſis diverſitatis. Sed præſtat hæc præterire ſilentio. Mutationes circumſtantiarum in Republica haud dubie etiam influunt in Judicia. Prudentia verò, quæ præſens ſemper eſſe debet officio Judicis, cautelas monſtrabit quibus utendum in caſibus, ubi periculum eſt, ne Decreta Judicii careant effectu. Tandem, ſolatio erit, officii pro religione conſcientiæ adimpleti fiducia. Unum addo: ſi caſus dantur decretorum Mandatorum Sine Clauſula, quæ juxta ſtrictiſſimum Legis ſenſum decerni non debuiſſe pars rea conqueritur; dari viciſſim exempla in quibus ipſi etiam Rei, vel alii, dignitate pares & ſuperiores, Mandata ſimilia ſibi decerni enixè poſtulaverunt, ſi eo auxilio in propria cauſa opus ſe habere crediderunt. Sed redeo ad exempla Mandatorum Sine Clauſula ſpecialia. Ex *Libro Præjudiciorum Cameralium* ab Anonymo Aſſeſſore Cameræ olim congeſto, & à Gylmanno *Symphoremati ſuo* inſerto *Tomo II.* qui eſt loco *Tomi III.* pleroſque Commentatores ſua depromſiſſe, collatio monſtrat, ita ut alter alterum exſcripſerit, Schwanmannus *Obſervat. 134.* ſemper allegat *Aſſeſſorem Cameræ*, hoc eſt Librum illum Præjudiciorum, tunc fortè ſeparatim editum. Hæc exempla exſcripſere Schwanmannus, Blumius *tit. 34.* & Rodingius *lib. 1. tit. 12.* [*§. 46. uſque 84.*] Blumium, quaſi hic eſſet omni exceptione major, cæteri recentiores plerique, ſine judicio practico & experientia judiciaria, quibus caruit ipſe Blumius. Quapropter viſum nobis fuit caſus ipſos à Blumio repetitos *dict. tit. 34. num. 75. uſque 168.* cum ſuccinctis obſervationibus expendere. Plures & in praxi frequentiores dari,

mon-

monſtrabit *Catalogus Rubricarum* reviſus & auctior *in Appendicem* [*VIII. pag.314. ſeqq.*] opuſculi hujus relatus, cui addi poteſt *Index Collectionis novæ Sententiarum Cameralium* eum in finem etiam compoſitus. Poterant caſus Blumiani, & reliqui omnes, in *Claſſes* redigi, idque ratione non unâ. *Vel* generaliſſima diſtinctione Mandatorum, in ea quæ aliquid fieri *jubent* vel fieri *vetant*, *Vel*, pro diverſitate inſcriptionum, *de non turbando, non offendendo, de non gravando, non contraveniendo, &c.* quas inſcriptiones Advocati pro lubitu effingere, & quotidie novas condere formas ſtudent, interdum inſcriptione adeo prolixâ, ut res confundatur magis quam explicetur, unde & ejusmodi prolixitas rubricæ, ubi brevius reddi poteſt, rejicitur. *Vel*, pro varietate officiorum inter homines in ſtatu vel *abſoluto* vel *adventitio*, Pufendorf. *Jur. Natur. & Gent. lib. 2. cap.3. §. 24.* & *lib.3. cap.1. §.1.* Ita ut ad *abſolutum* ſtatum referantur caſus, iſtis officiis adverſi, quæ homo homini qua tali debet, & ſine alterius damno aut periculo inſigni negare non poteſt, ad quam Claſſem pertinerent ex ſequentibus exemplis VIII. IX. X. XV. XXXV. XXXVIII. XL. & alia ſimilia antiqua & recentiora. Ad *hypotheticum* ſive *adventitium* verò, caſus ſive facta ſtatui iſti directe adverſa, & quæ ordinem imperantium & parentium vel familiæ concutiunt. Exempli vice poſſunt eſſe Caſus II. VII. XXV. XXXIX. Utriusque generis caſus ſunt omni Juri contrarii, Naturali & Civili. Officia enim quæ in ſtatu abſoluto debentur, multo magis obſervanda, ubi inter homines vinculum aliquod fortius ſupervenit. Ad hanc Claſſem etiam pertinerent exempla quæ auctoritatem Judiciorum & Jurisdictionis Imperii attingunt, v. gr. Caſus XII. XIII. XX. XXVII. XLV. In gratiam Lectorum, qui forte Blumio utuntur, malui ordinem ipſius, etſi nullus ſit quam numerorum, ſequi, & quæ meditatio noſtra ſuppeditavit, ſubjungere. Claſſificatio quæcunque, ut ita loquar, futura eſſet ordinatior quidem, ſed tamen ob magnam caſuum varietatem, eorumque novas quotidie formas, non omni ex parte perfecta.

Num. 51. De certis Claſſibus Mandatorum Sine Clauſula.

I. Caſus apud Blum. [*tit. 34. num. 75.* & apud Roding. *lib. 1. tit. 12. §. 46.*] non pertinet ad hanc Rubricam de Mandatis, neque

Num. 52. Examen Caſuum Mandato-

rum Sine Clauſula XLVIII. apud Blumium tit. 34. num. 75. ſeqq.

neque ad titulum iſtum *Ordinationis part. 2. tit. 23.* in *Concepto tit. 25.* ſed *ad titulum præcedentem. 32. de Pignorationibus.* adeo ut imperitus foret, qui in caſu Pignorationis petitum in titulo de Mandatis fundare vellet.

II. *Sævitia Dominorum in Subditos* eſt cauſa Mandati Sine Clauſula decernendi omninò juſta. [Blum. *num. 76.* & Roding. *§. 51. ſeq.*] Neque infrequens eſt caſus. Monitum Blumii *num. 77.* [Roding. *§. 53.*] & Gailii *lib. 1. obſ. 17.* eſt in ipſo textu Legis expreſſum & ſequentibus Conſtitutionibus *Receſſ. Imper. 1654. §. 105. Capitulat. Carolina noviſſ. artic. 15. Receſſ. Viſitat. 1713. §. 10.* repetitum. [conf. omninò B. Auctor. *Animadverſ. ad Obſervat. Magenhorſt. 20.*] In facto plerumque contingit, ut Subditi modum tenere nequeant, ſi quidquam pro ipſis fuerit decretum. Hinc exempla frequentia Mandatorum contra Dominos, deinde ſi Subditi modum exceſſerint, pro ipſis, contra Subditos decretorum. [de fatis litium inter Dominos & Subditos conf. præjudicia à B. Auctore collecta *part. 4. Obſervat. Forenſ. 313.*] Res ipſa loquitur caſus ejusmodi non exiſtere, niſi inter eos, qui vires non habent ſeſe tuendi adverſus impetum plebis. Et cum nulla dari poſſit legitima exceptio denegandi penitus obſequium & præſtationes moderatas, operam dat Judex meritò, ne relinquatur ullus prætextus ordinem imperantium & parentium ſeditioſo more turbandi. Exemplum fuit recentiſſimum in cauſa *Hildpurghuſana, Mandati Inhibitorii Sine Clauſula* contra Subditos ſeditioſos decreti & promtiſſimè deciſi Anno 1717. *Num in cauſis Subditorum contra Dominum Auſtrægæ ceſſent,* hoc eſt, an in hisce cauſis, deficiente licet facti atrocitate, ſua natura Cameræ Jurisdictio ſit fundata ? affirmat Tennagelius Aſſeſſor *claſſ. 2. cap. 9. num. 4.* adeo ut pro circumſtantiarum diſcrimine etiam *Cum Clauſula* mandari poſſit. Reſolutio Blumii *num. 79.* per diſtinctionem inter eas cauſas quæ ſua natura ad Cameram pertinent, & quæ ad Auſtrægas, eſt ineptiſſima, quia petit id quod erat in principio. Obſcuritate laborat, ut ſemper, Deckherrus *in Annotatione ſua* ad Tennagelium *dict. loc.* Quantum aſſequi licet divinando,

hoc

hoc voluit dicere, & rectam tenuit, meâ ſententiâ, viam, ſed ſtyli difficultate involutam, quod veteres erraverint, putantes, in caſu deficientis atrocitatis facti, Mandata ex *tit. 23. (25.) part. 2. Ordinationis* fundari non poſſe, centrum enim petiti eſſe factum non juſtificabile, licet atrocitas nondum acceſſerit, facile enim eſſe, ut niſi præcepto Judicis caveatur, ad atrocitatis gradum deveniat. Deinde obſervat Deckherrus, quod doctrina de reſolutione Mandatorum Cum Clauſula in vim Citationis ſimplicis, in majorem, quam par erat, conſiderationem pervenerit, ut in anxietate ſupervacua fuerint Veteres, quis eſſet effectus Mandatorum: Sed exploſa eſſe hodie iſta dubia cum ipſo Jure, tum quotidiano Proceſſu. Noſtras Meditationes ulteriores reſervamus ad Tennagelium, cujus Editionem novam cum Obſervationibus accurare eſt animus, vid. interim *claſſ. 3. cap. 18.* & Lynckerum *de Gravam. Extrajud. cap. 5. ſect. 1. §. 13. num. 11. pag. 394. ſeqq.*

III. Caſus agit *de Obligationibus cum Clauſulis Executivis inſertis*, de quibus in textu *Conc. Ord. Cam. part. 2. tit. 25. §. 5. ſeqq.* vid. Schwanman. *obſ. 130.* Gail. *de Arreſtis cap. 9. num. 17. 18.* [Blum. *num. 81.* & Roding. *§. 85.*] In hujus caſus expoſitione Commentatores Camerales tractare ſolent quæſtiones de *Mutatione Monetæ*, de *Uſurarum Modo*, de *Annuis Reditibus*, quæ cum ex Jure communi ſint decidendæ, ideo eas ſuis locis relinquo, ſingularia quædam obſervaturus.

Ad *Rec. Imp. 1654. §. 170. ſeqq.* ubi *§. De Indaganda &c. ult.* [*Inſtrum. Pac. Weſtphal. artic. 8.*] reſolvitur, evolvendus eſt Rodingius *lib. 1. tit. 12. poſt num. 146.* ubi per Capita quatuor Conſtitutionem explanat, add. Textor. *ad Receſſ. Imper. Noviſſ. diſputat. 14.* [Blum. *tit. 34. num. 201. ſeqq.* Hahn. *integro tractat. ad §. De Indaganda.* & B. Auctor. de uſu Receſſ. Imper. Noviſſ. circa hunc §. differentem *tom. 2. Symphorem. Conſultat. 19. pag. 926.* & *part. 4. Obſervat. Forenſ. 316.*]

Obſtagii Pactum, de quo Blum. *num. 88. uſque 91.* [Roding. *lib. 3. tit. 6. §. 30.* & B. Auctor. *part. 4. Obſervat. Forenſ. 340.*] nonnullis in locis adhuc aliquo modo frequentatur. Et niſi incidat

N in

in caſum Jure Publico prohibitum, vid. *Reformat. Polit. 1577. tit. 17. §. 10.* Gail. *de Arreſtis cap. 9. num. 15.* Judicis Cameralis erit ſecundùm conſuetudinem pronunciare. Ex Holſatia varii caſus Pacti iſtiusmodi, ſed ſatis civilis, & moderati, ad Cameram pervenere, vid. Wehner. *voce* Leiſtung. [notabile exemplum Pacti Obſtagii refert Lehman. *in Chronic. Spirenſ. lib. 7. cap. 42.*]

Uſuræ graviores quam quincunces in Camera nunquam adjudicantur [Blum. *num. 93.*] Merito enim inhæret Judicium Legi expreſſæ Imperii univerſali *Reformat. Polit. 1577. tit. 17. & tit. 19.* ubi de Reditibus Frumenti, Vini, &c. [conf. B. Auctor. *Collect. nov. Sentent. Camer. Num. 253.* Schilter. *Prax. Jur. Roman. Exercitat. 30. §. 3.* Graff. *in Different. Receſſ. Imper. & Jur. Roman. ſect. 7. §. unic.*] Anno 1717. in cauſa Appellationis *Heimenberg* contra *Hamecher* productum fuit Reſcriptum Ducis Juliacenſis de Uſuris ſemiſſibus permittendis, ſed eo non obſtante concluſit Senatus non habere vim Statuti nec Conſuetudinis, deficientibus requiſitis & Lege prohibente. Solent itaque Supplicantes, ſi Inſtrumentum ſemiſſes Uſuras contineat vel graviores, his renunciare uſque ad quincunces.

Annuorum Redituum differentia ſpecifica à mutuo eſt, vid. *ſuprà Auctar. IV.* ut Creditor Sortem repetere nequeat, quouſque Reditus promiſſi annui præſtantur, qui Uſuras quincunces quandoque excedunt, quandoque non adæquant, vid. Carol. de Mean. *Obſervat. ad Jus Leod. 429.* Debetur hoc inventum Juri Canonico quod ſub ſpecie religionis Uſuras nulla neceſſitate averſatur, & in earum locum Reditus annuos permiſit, vid. Pufendorf. *Jur. Natur. & Gent. lib. 5. cap. 7. §. 12. & ibi notam* Hertii. [Fleiſcher. Geiſtlich Recht *lib. 2. cap. 33.* Supplicam pro Mandato de ſolvendo in cauſa annuorum Redituum habet Roding. *in Pandect. Jur. Camer. Mantiſſ. 4.*] Quodſi verò ſingulorum annorum Reditus pro ſorte habentur, & Uſuræ ex mora ſine Anatociſmi periculo adjudicantur, vid. Lauterbach. *Colleg. Pract. tit. de Uſuris §. 40.* Lyncker. *deciſ. 266. & 794.* longe graviùs onerabitur debitor, quam per Uſuras quincunces, verum hoc fit ex mora

& ex accidenti. Apud *Leodienſes* prævalet Jus Canonicum, vid. Mean. *Obſervat. 232. num. 3.* & frequentantur annui Reditus, vid. *Obſervat. 231. & 429.* ſed ſine lucro ullo ex mora. Contractus Mutui ſub Uſurarum ſtipulatione niſi inter Mercatores non audiuntur. Si quis non Mercator pecuniam mutuo dederit ſtipulando Uſuras, easque acceptaverit ſolutas, computabuntur omnes in ſortem, imo ſortem repeti non poſſe volunt, ſed ex acceptatione Uſurarum converti Contractum in negotium Reditus annui ſub lege redemtionis ad beneplacitum debitoris. Unico remedio Creditori competente, ut proſpicere ſibi queat de ſecuritate Redituum per inquiſitionem facultatum debitoris, conf. Mean. *Obſervat. 151.* Rigidi alioqui ſunt modi executivi apud Leodienſes per *Saiſinias*, [latius explicatur à B. Auctor. *part. 1. Obſervat. Forenſ. 36.* & *part. 2. Obſervat. 131.*] quæ cum Arreſtis Saxonicis & Proceſſu multum conveniunt, plus tamen Juris nempe Dominium, ſed revocabile per *Luitionem*, tribuunt, vid. Mean. *in Obſervationibus, paſſim.* [add. *ſuprà Auctar. IV.* & inprimis B. Auctor. *Symphorem. tom. 2. Conſultat. 4. pag. 185. & 201. ſeq.*]

IV. Caſus fundatur in *Edicto Monetali*, ſi quis pecuniam reprobatam ſolvere velit. [Blum. *num. 108.* & Roding. *lib. 1. tit. 12. §. 67. ſeq.* add. B. Auctor. *Animadverſ. ad Obſerv. Magenhorſt. 11.*] Deciſio ejus in theſi, à quæſtione de valore monetæ & mutatione, dependet, vid. Gail. *lib. 2. obſ. 73.* Schilter. *ad tit. de Solution. §. 36.* Lyncker. *deciſ. 115. 133. & 1282.* Si termini dabiles conſtituantur, vix eſt ut Mandato Sine Clauſula hunc caſum adaptari poſſe exiſtimem. Quæſtio enim Monetæ ſolet eſſe acceſſoria petitionis debiti principalis, & ita incidet ad caſum vel tertium, vel ſequentem quintum. Si dubius eſt Monetæ valor, ſolet Cameralis Judex teſtimonium Waradini Monetalis, publice approbati & jurati uti vocatur, expoſcere. [add. Moſer Reichs-Hof-Raths-*Proceſs part. 1. cap. 2. §. 36. & 37.*]

V. Caſus agit de *Inſtrumentis Guarentigiatis*, neque eſt ſatis expeditus, [Blum. *num. 120.* & Roding. *§. 84. ſeqq.*] vid. Gail. *de Arreſtis cap. 9. num. 18.* Blum. *num. 121.* deſcriptionem *Guaren-*

tigiæ ex Colero *de Proceſſ. Executiv. part. 1. cap. 3. num. 14.* petiit, qui locus eſt obſcurior aliis *part. 3. cap. 1. num. 10. ſeqq.* & *part. 4. cap. 3. num. 26.* *Certitudinem* ſignificat *Guarentigia.* Adeo ut ſi conſtet ex aliquo Inſtrumento certitudine morali, 1. quis debeat, 2. cui debeat, 3. ex qua cauſa, 4. & quantum, 5. una cum tempore ſolutionis, [6. ex contractu unilaterali,] poteſt haberi pro Guarentigiato, vid. Lauterbach. *Colleg. Pract. tit. de Fid. Inſtrument. §. 47.* [Ludovici Einleitung zum *Civil-Proceſs cap. 3. §. 2.*] Requirunt alii operam Tabellionis publici, Frider. Mindan. *de Mandatis lib. 2. cap. 69. §. 4. num. 13.* Coler. *part. 4. dict. cap. 3.* publicam judiciariam fidem deſiderat. Plerique alii, Saxones JCti cumprimis, ſolennitatem non requirunt, ſed ſolam rei certitudinem, Schilter. *Prax. Jur. Roman. Exercitat. 13. §. 15.* Barth. *Hodeget. Forenſ. cap. 3. lit. a.* Mev. *part. 1. deciſ. 16. & deciſ. 240. num. 6. deciſ. 259. num. 21.* Uſum Cameræ [poſt *Receſſ. Deputat. 1600. §. 34.*] ſi ſpectemus, niſi Inſtrumento inſertæ ſint Executivæ Clauſulæ, verbis quibuscunque, non decernitur Mandatum de ſolvendo Sine Clauſula. Diverſas olim Cameralis Collegii ſententias vide apud Roding. *lib. 1. tit. 12. num. 91. ſeqq.* Schwanman. *Obſervat. 130.* [add. Lauterbach. *Colleg. Pract. lib. 22. tit. 4. §. 47.*] Solet itaque peti & decerni Mandatum alternativum de *ſolvendo*, vel *dimittendo hypothecam*, [vid. B. Auctor. *part. 1. Obſervat. Forenſ. 63.*] modo alias fundata ſit Perſonarum ratione Cameræ Jurisdictio, conf. Lyncker. *de Gravam. Extrajud. cap. 5. ſect. 1. §. 13. num. 4. pag. 392.* [& inprimis B. Auctor. Anmerckungen zu Gerhards gründlichen Unterricht *diſcurſ. 3. cap. 5. §. 6. not. f.*] Rationem ſi petas à veteribus, reſpondent, durius eſſe Mandatum de ſolvendo Sine Clauſula ſimplex, quam alternativum. Illud perſonam afficere, quæ ſi non pareat, poſſe procedi ad Bannum, Schwanman. *dict. loc.* Verum hæc ratio hodie, ſublata pœna Banni, eſt inutilis. Diceres itaque magis appoſite, fieri id debere ex obligationis natura, quia ſolutio debiti poſſet eſſe extra facultatem debitoris, hinc æquum eſſe, ut ſi pecuniam invenire nequeat, liberetur dimiſſione hypothecæ, [conf. *Collect.*

nov.

nov. Sentent. Camer. Num. 611. & 612.] Neque etiam alia eſt via, qua Creditori conſuli poſſit, quam Immiſſionis in Bona, qualicunque clauſula munitum ſit Inſtrumentum. Cæterum Juri Germanico deberi Proceſſum hunc Executivum non Juſtinianeo, obſervarunt Schilter. *dict. Exercitat. 13. §. 15.* Lyncker. *de Gravam. Extrajud. cap. 3. ſect. 1. membr. 1. §. 29. pag. 145.* Obſervandum hic eſt de Cambiis, quod paratam habeant Executionem & Mandata Sine Clauſula de ſolvendo ſuper iis in Camera decerni, vid. Lauterbach. *dict. §. 47. in fin.* Monendum adhuc eſt, quod frigida ſit Blumii *num. 122.* correctio doctrinæ Mynſingeri *centur. 2. obſ. 6.* Poteſt enim eſſe debitum Juris univerſalis, eſſe liquidum generaliter, etſi quanti determinatio in Executione demum fiat, vid. Gail. *lib. 1. obſ. 68. num. 5.* à quo non diſſentit Mynſingerus. [conf. B. Auctor. *part. 1. Obſervat. Forenſ. Supplem. I. pag. 412.*]

VI. Eſt caſus *Nunciationis novi Operis* fundatus in textu *Conc. Ord. Cam. part. 2. tit. 25. §. 14.* [Blum. *num. 123.* & Roding. *lib. 3. tit. 10. §. 1.*] ſed hodie infrequens, vel quod immediati Imperii Cives abſtineant ab ejusmodi factis, vel quod alia via, quam judiciaria, controverſiæ iſtiusmodi exorientes terminentur. [conf. præter Roding *citat. loc.* Schwanman. *Obſervat. Camer. 135. uſque 140.* & B. Auctor. *part. 1. Obſervat. Forenſ. 21.*]

VII. Infrequens eſt *compulſio Subditorum ad ſolvendas Contributiones Imperii* per viam Mandati Sine Clauſula, ſi habeat Dominus, quæ plerumque non deſunt, media exequendi domeſtica. [conf. Blum. *num. 124.* & Roding. *lib. 1. tit. 12. §. 75. ſeqq.*] Hinc & pœnæ dupli exercitæ exempla non extant, cum vix ſimplum exigi queat à Subditis.

VIII. *Vim publicam minari* eſt omninò factum quieti Reipublicæ adverſum, [Blum. *num. 125.*] unde haud dubie Mandatis de non offendendo erit ſuccurrendum. Ægre abſtinent Germani à conſuetudine antiqua ſibimet Jus dicendi. Et Repreſſaliæ quandoque in Exceptionibus allegantur, quaſi re bene geſta, inſigni tamen Legum Imperii imperitia. Et quod mirum à viris, quos ſaniora didiciſſe oportebat. [conf. Böhmer. *Conſil. tom. 1.*

reſponſ. 7. num. 15. Leyſer. *Meditat. ad ff. ſpecim. 30. meditat. 6.* Gail. *de Pignoration. obſ. 1.*] Res itaque ſanctiſſima eſſe debet Judicium, quo omnium malorum graviſſimum in rebus humanis evitatur, *Bellum*, Ulric. Huberus *de Jur. Civitat. lib. 3. ſect. 2. cap. 1. num. 5.*

IX. *Si Merces Naufragorum aliquis lucrifacere velit*, [Blum. *num. 126.* & Roding. *§. 57.*] add. Gail. *lib. 1. obſ. 18.* [Felz. *diſputat. de modo adquir. per inventionem §. 8. & 9.*] Rei ipſius inhumanitas, qua afflictis afflictio additur eſt tanta, ut inter rariſſimos caſus iſte numeretur. Et maritimæ cauſæ in Camera hodie ſunt omnium pauciſſimæ. Ratio, quia maritimæ Regiones Germaniæ tales habent vicinos, cum quibus, ſi controverſia exoritur, cauſa in Foris Germaniæ ventilari nequit. De Bonis Naufragorum Fiſco addicendis, locus eſt notabilis Thomaſii *diſputat. de Jure Conſuetud. & Obſervant. §. 113.* quem huc transfero. *Eſt conſuetudo*, ait, *maxime irrationabilis, quod Bona Naufragorum cedant Principi ad quem Litus pertinet. Obtinet tamen illa in nonnullis locis. Hic Judici ſecundùm eam pronunciandum erit* per *dicta ſuperius* ſcil. *§. 66. 90.* ubi diſtinxerat Officium Doctoris ab Officio Judicis, ad illud, non ad hoc, pertinere, an conſuetudo ſit rationi congrua. *Non tamen excuſare poſſumus Miniſtros Eccleſiæ, quando in Precibus publicis ibidem orare ſolent,* daß GOtt das Strand-Recht ſegnen wolle / fieri hoc dicitur in Inſula Dantiſco vicina, & alibi in locis maritimis, *hoc eſt, ut Deus det, quo plura Naufragia fiant. Aliud enim Officium Doctorum eſſe docuimus, aliud Judicum:* Ego puto, ſi conſuetudo allegaretur talis, quæ ab omni ratione eſſet aliena, Judicem rectius facturum, ut officium deponeret, quam ut pateretur ſe adſtringi ad judicandum ſecundùm eam ſine inquiſitione, quam requirit ars boni & æqui.

X. Caſus agit *de Salvo Conductu concedendo tranſeuntibus Mercatoribus aliisque per territorium, & ſecuritate præſtanda.* [Blum. *num. 127.* & Roding. *§. 58. ſeq.*] Hic caſus & plerique alii clarius per circumſtantias explicari debuerant, quâ in re frigет Blumius, contentus repetitione eorum, quæ in Libro Præjudicio-

rum

rum reperit. Quantacunque Commerciorum ſit libertas, de qua Bechtius *in tractat. de Securitat. & Salvo Conduct. §. 54. ſeqq.* Si belli exoriatur tempeſtas, multa ſunt tunc licita, neque impediri poſſunt, quæ Pacis tempore ceſſant, & ipſi Mercatores periculo ſeſe committere verentur, & ſi hoc à vicino inimico metuendum, nemo exiſtimaverit territorii Dominum compelli poſſe per Mandatum Sine Clauſula ad præſtandam cum effectu ſecuritatem. Potuit exiſtere caſus Mandati hujusmodi eo tempore, quo Conſtitutionibus Imperii adverſus Milites graſſantes erat opus. Hodie non puto alium poſſe dari caſum, quam ſi Dominus territorii in officio circa requirendos & coërcendos latrones fuerit negligens, vid. Gail. *lib. 2. obſ. 64.* Denaiſ. *Jur. Camer. tit. 213. §. 8.* Bechtius *dict. tractat. §. 42. 55. & 241.* Ita pro Securitate Cameralis Judicii & Perſonarum ei addictarum contra Civitatem, in qua Sedes eſt Judicii, Mandata Sine Clauſula decerni poſſe, ſi opus foret, nullus dubito. Reliqua exempla Salvi Conductus, quæ Blumius hoc *num. 127.* allegat, ad alios caſus ſpectant, neque ſunt hujus loci.

XI. De *Mandatis adverſus receptionem Judæorum.* [Blum. *num. 128.* & Roding. *§. 61.*] Dicendum erat cui competeret Actio, an Fiſcali, an vicino territorii Domino? Inter Fiſcales Cauſas hæc non reperitur. Vicinus verò, quid ſuâ interſit, probare debebit. [ſed vid. *Reformat. Polit. 1548. tit. 20.* von Juden. Kemmerich. *Jur. Publ. Prud. lib. 6. cap. 6. §. 2. ibique in not. allegat.*] Notat Blumius hic caſum decreti Mandati Sine Clauſula contra Mediatum, remittendo Lectorem ad *num. 36.* in quo tamen eundem relinquit maximè dubium. Animadvertitur hoc paſſim in Blumio, quia is non ſuo ingenio, ſed aliorum traditis nititur. Exempla etiam Supplicationum ipſi pro norma eſſe videntur, qui eſt error maximus, cum rariſſime circumſtantiæ facti ſint caſui novo ſimiles. Probandum erat hoc loco, Judæorum receptionem eſſe cauſam ſua natura ad Cameram ſpectantem. De Securitate Judæorum vid. Bechtium *dict. tractat. §. 92.* add. Denaiſ. *tit. 150. num. 7. ſeqq.* [*Reformat. Polit. 1577. tit. 20.*]

XII. Hîc

XII. Hîc eſt caſus [apud Blum. *num. 129.* & Roding. *§. 65.*] indubius Mandati Sine Clauſula contra Mediatum, quia agitur de *tuenda Judicati Cameralis auctoritate.* Unusquisque enim Judex ſuam Sententiam & exequitur & tuetur. Crediderim, contra Magiſtratum ordinarium etiam dirigi poſſe præceptum, ne permittat Civem turbari contra Sententiam Cameralem.

XIII. Ad *excitandum Commiſſarii Imperialis Officium,* [de quo Blum. *num. 130.* & Roding. *§. 50.*] non opus eſt Mandato Sine Clauſula. Neque enim pars impetrans magnam habebit fiduciam in Perſona Commiſſarii, qui poſt monitionem iteratam, quæ fieri ſolet per Decretum extrajudiciale, negotium protrahit. De *Mandatis de Exequendo Sententias Camerales* hic non agitur, quæ ſemper Sine Clauſula decernuntur, ſed de aliis Commiſſionibus. [conf. Mev. *part. 5. deciſ. 399.*]

XIV. *Monopolii exercitium:* [Blum. *num. 139.* & Roding. *§. 54. ſeqq.*] Videtur eſſe caſus vix dabilis pro impetrando Mandato Sine Clauſula. [conf. B. Auctor. *part. 1. Obſervat. Forenſ. 72.*] Aut enim foret inter Subditos ejusdem territorii, & cauſa non pertinebit ad Cameram: Aut diverſi, vel ipſos territorii Dominos. Quos caſus ſi mihi quis deſcripſerit, tunc reſpondebo. Confer *Capitulat. Imperator. Carolin. artic. 7.* Neque omne Monopolium eſt cum damno alterius conjunctum & illicitum, vid. Pufendorf. *de Jur. Natur. & Gent. lib. 5. cap. 5. §. 7.*

XV. *Incarceratio Subditorum tertii innocentis ſub prætextu Belli,* [de quo Blum. *num. 132.* & Roding. *§. 60.*] haud dubie foret caſus nullo Jure defendendus. Sed etiam rariſſimus.

XVI. *Alienatio Bonorum litigioſorum,* inhibetur per Mandatum Sine Clauſula, [Blum. *num. 133.* & Roding. *§. 62.*] nec non alienatio in potentiorem vel Judicii mutandi cauſa. Sunt omnia Jure communi prohibita facta. [vid. Leyſer. *ad ff. ſpecim. 518. meditat. 1. & 2.*]

XVII. *Si aditus ad Captivum denegetur,* [Blum. *num. 134.* & Roding. *§. 63.*] ſcil. ad intercludendam defenſionem & vitæ neceſſaria, add. Roding. *lib. 1. tit. 12. num. 63.* Schwanman. *obſ. 125. num. 5.*

num.5. Æque inhumanus foret caſus ſi carceris modus excedatur, ut pœna magis ſit quam cuſtodia, vid. Ulric. Huber. *de Jur. Civitat. lib.3. ſect.2. cap.4. num.30.* & *ibi notam* Thomaſii. [conf. *infrà Append. VIII. num. 105.*]

XVIII. *Si Captivi ſiſtendi & exhibendi fuerint.* [Blum. *num.135.* & Roding. *§.66.*] Puta ad inquiſitionem vel confrontationem cum aliis delinquentibus peragendam. Aliàs enim deprehenſus in alio loco aliquo, non niſi libera voluntate ad locum delicti remittitur, Carpzov. *Quæſt. Criminal. 110. num. 54.* vide Lyncker. *deciſ. 59. 192. & 921.* [Richter. *part. 1. deciſ. 15. num. 3.* B. Auctor. *Symphorem. tom. 2. Conſultat. 25. pag. 1207.*]

XIX. *Confiſcatio Bonorum furto ablatorum.* [Blum. *num.136.*] Si inveniretur, qui lucrum tale cum domini jactura ſibi adſcribere vellet, nemo dubitaverit, quin Mandato Sine Clauſula eſſet compeſcendus. [conf. *Conſtitut. Criminal. artic. 210. & 221. Receſſ. Imper. 1559. §.* Und nachdem ꝛc. *35.*] Pertinet hic caſus ad eos, quos extituros hodie vix eſt credibile. [vid. tamen Moſer Reichs-Hof-Raths-*Proceſs part. 1. cap. 2. §. 51.*]

XX. Si *quis ab ordinario Foro fuerit evocatus*, [Blum. *num.137.* & Roding. *§.73.*] ſcil. in cauſis ubi de Jure fieri nequit, v. gr. in Cauſarum Continentia, in cauſis Evictionum, realibus. Nullum hìc eſt dubium. Sed quod addit ex Schwanmanno Blumius *num.137.* caſum, ſi quis ad Judicium extra Imperium trahatur, explicari debebat ita, ſi is, qui cauſam extra Imperium trahere vult, Jurisdictioni Imperii ſit ſubjectus. Alias enim ridiculum foret Mandatum Sine Clauſula. Exiſtit frequenter caſus, ſi cauſa coram Officialibus Colonienſi aut Leodienſi, qui etiam civilem exercent Jurisdictionem, fuerit tractata & ab iis ad Nuncium Pontificis vel Romanam Curiam Appellatio interponatur. Statuit enim Cardinalis Sacripante *in Defenſione Jurisdictionis Eccleſiaſticæ*, quod omnis cauſa, quæ ſemel coram Eccleſiaſtico Judice fuerit agitata, ſit appellabilis ad Superiorem Eccleſiaſticum. Hoc ſi verum eſſet, abolenda foret plane Jurisdictio Officialium in cauſis civilibus. Abuſus eſt potius, quod Officialibus Epiſco-

porum nonnullorum Jurisdictio civilis permittatur. Cum tamen nimium invaluerit, Coloniæ, Leodii, & Monaſterii, ut tolli nequeat, cautum fuit per Leges Imperii, ne in cauſis civilibus Appellatio ad Eccleſiaſticum Superiorem deferatur, ſed ad Cameram, adde *ſuprà §. 6. num. 19. ſeq.*

XXI. Si *Patri Filius aut Pupillus Tutoribus non exhibeatur*, [Blum. *num. 139.* & Roding. *§. 81.*] factum foret in his terminis Juri & Naturali & Civili adverſum: ſed quod addit Blumius exemplum *ex ſua Collectione Supplicarum* ex Anno 1663. in vim præjudicii non eſt accipiendum. Parum enim juvat Lectorem, ſi ſciatur, in illis circumſtantiis Mandatum fuiſſe denegatum, Citationem verò ſuper Injuriis decretam.

XXII. Ex mutuæ ſocietatis civilis vinculo fluit, ut unusquisque liberum habeat ad Judicem acceſſum, ita *ſi quis à proſecutione litis impediatur*, omninò decernetur Mandatum Sine Clauſula. [Blum. *num. 140.* & Roding. *§. 79.*] Ut *& ſi lite pendente committatur Attentatum*, nam hoc fit in contemtum Judicii. Satis frequentes ſunt hi caſus Mandatorum, & ſolet eſſe Proceſſus brevis.

XXIII. *Si Arbores frugiferæ excidantur vel Sylva devaſtetur.* [Blum. *num. 141.* & Roding. *§. 80.*] Intellige in præjudicium actionis ſub Judice pendentis, vel ut alter in ſuo Jure detrimentum patiatur. [de quo conf. late B. Auctor. *part. 1. Obſervat. Forenſ. 104.*] Nam ita erit caſus non facile reparabilis damni.

XXIV. Hic caſus *de Leproſis* [apud Blum. *num. 142.* & Roding. *§. 82.*] poterat omitti, nam exiſtente morbo contagioſo promtiora remedia uniuscujusque loci ſalus ſuadet, quam ut opus ſit auxilio Judicis ſupremi per Mandatum Sine Clauſula.

XXV. *Si Subditi Homagium præſtare renuant; vel ſi Subditi alterius ad Homagium præſtandum fuerint vi aut metu compulſi:* [Blum. *num. 143.*] confer ſuprà dicta ad Caſum II. Non poſſunt exiſtere talia exempla facile, niſi ſubjectio ſit dubia & controverſa. Unde ad obtinendum tale Mandatum neceſſe erit poſſeſſionis non violentæ præcedentis demonſtratio. In progreſſu cauſæ deinde opera datur plerumque, ut ad deciſionem plenariam

omnia

omnia inſtruantur, vide exemplum *in Collectione Nova Sententiarum Cameralium ex Anno 1683. Num. 839.* Solent eſſe iſtiusmodi Proceſſus, & qui de controverſa Jurisdictione vel Collectis agunt, difficillimi, hinc eò diligentius inſtruendi.

XXVI. *Si Teſtis immediatus recuſet Teſtimonium perhibere juratum:* [Blum. *num. 144.* & Roding. *§. 74.*] Eſt ſpecies denegatæ Juſtitiæ, ſi quis recuſet facere ea, quæ ad Juſtitiæ adminiſtrationem pertinent. [conf. omninò Deckher. *ad Obſervat. Antemarill. 22. 32. & 60.* ubi ſingularia invenies.]

XXVII. Sequitur [apud Blum. *num. 145.*] caſus admodum frequens, ſed etiam ſpinoſus ſatis, *ſi inter utrumque Judicium Imperiale conflictus Jurisdictionis naſcatur.* Nam ſi à parte impetretur aliquid, reticendo præventionem Judicii alterutrius, Proceſſus finitur facile cum periculo pœnæ, *§.* Ebenmäßig ſollen hinfüro ꝛc. *166. Receſſ. Imper. 1654.* Aliùs eſt plane caſus Mandati de continuando litem ubi cœpta eſt, ſi ſcil. ad Judicem inferiorem cauſa in Camera pendens trahatur: Vel ſi Judex inferior deciſionem cauſæ vellet arrogare ſibi, quæ in Camera jam tum eſſet deciſa.

XXVIII. *Vectigalium novorum inſtitutio hodie*, [Blum. *num. 146.* & Roding. *§. 83.*] poſt Capitulationes Imperatorias in quibus huic rei eſt modus impoſitus, vide *Carolinam artic. 8.* non erit facile metuenda. [Fundatam tamen eſſe hoc caſu Jurisdictionem Cameralem docent Roding. *lib. 1. tit. 1. §. 9.* & Deckher. ad Blum. *tit. 25. num. 18.* B. Auctor. *part. 2. Obſervat. Forenſ. 229.* quidquid obloquatur Moſer Reichs-Hof-Raths-*Proceſs part. 1. cap. 2. §. 10.*] Neque eſt dubium vicinos potentes ſtatim obicem poſituros. Accidere poteſt tamen ut minoris momenti Vectigalia recenter inſtituta vel renovata cauſam litis præbeant inter vicinos. Et audita ſunt in Camera plura exempla. Ipſa *Capitulatio Cæſarea dict. artic. 8.* vult Mandata Sine Clauſula eo caſu decerni.

XXIX. Si *publica perſona v. gr. Advocatus, Notarius, Officium deneget.* [Blum. *num. 147.*] Credo olim tantam copiam

Advocatorum & Notariorum non fuiſſe, quam eſt hodie, ut per Mandatum Judicis compelli debuerint. Hodie non deficit alter ſi unus ſeſe excuſaverit. Rarus erit caſus excuſationis ſi præmia ſperantur. [niſi magna pericula fuerint ſubeunda, vid. Moſer *citat. loc.* *§. 63.*] In Camera Advocatis & Procuratoribus injungitur, ubi opus eſt, patrocinium, per Decretum extrajudiciale, [conf. Roding. *lib. 4. tit. 5. §. 7.*] neque opus eſt Mandato Sine Clauſula.

XXX. *Si Magiſtratus non det Tutores*, [Blum. *num. 148.*] vide *tit. ff. qui petant Tutor. vel Curator.* [conf. Roding. *lib. 1. tit. 18. §. 15. ſeq.*]

XXXI. *Si Alimenta denegentur*, [Blum. *num. 149.*] ſcil. ab eo qui ad ea tenetur regulariter. [Ex hoc principio in cauſis Apanagialibus Auſtrægarum Judicium excludunt, conf. de Ludewig. *Conſil. Halenſ. tom. 2. lib. 2. conſil. 108. num. 27.*] Frequentior eſt caſus Alimentorum petitionis per modum Proviſionis ex officio Judicis, ita ut ſi Actio principalis fundata eſſe videtur, acceſſorie etiam Alimenta per viam Mandati Sine Clauſula decerni poſſint, vide Lyncker. *de Gravam. Extrajud. cap. 6. §. 7. pag. 495.* Frider. Mindan. *de Mandatis lib. 2. cap. 54.* Cancer. *variar. Reſolut. part. 1. cap. 16.* Fontanella *de Pact. Nuptial. clauſula 5. gloſſ. 8. part. 12. num. 42. ſeqq.* ubi de Alimentis decernendis agitur fuſius. [Nota, quod de Stylo Camerali Alimenta regulariter quovis trimeſtri ſpatio ſint prænumeranda, Blum. *Sentent. Camer. Num. 675. & 692.* & quod computari ſoleant à die exhibitæ implorationis pro illis decernendis, B. Auctor. *Collect. nova Sentent. Camer. Num. 444. 454. 639. & 871.*]

XXXII. Exemplum factæ *Remotionis ab Officio & Dignitate* [apud Blum. *num. 150.*] non facile dabitur, ut non opus ſit prælocutorio Decreto pro informatione à Magiſtratu habenda. Et cum à Decreto Remotionis etiam Appellatio admittatur cum effectu ſuſpenſivo, Lyncker. *de Gravam. Extrajud. cap. 3. part. 2. ſect. 1. membr. 2. §. 3. pag. 216.* [add. omninò Mev. *part. 2. deciſ. 12.* Sande *Deciſ. lib. 5. tit. 10. def. 2.* Böhmer. *diſſertat. de Jure Principis circa dimiſſ. Miniſtror. cap. 2. §. 20.* B. Auctor. *Symphorem.*

tom. 1. Conſultat. 34. pag. 746. & 747.] ad impetrandum Mandatum neceſſe erit, ut adſint circumſtantiæ per Appellationem non reparandæ. Fieri enim poteſt, cumprimis ubi Magiſtratus ex plebe conſtituitur & nonnunquam affectus privati regnant, ut ſine ullo Juris ordine aliquis ab officio removeatur, cui per viam Mandati promtius erit auxilium.

XXXIII. De hoc caſu *Alienationis Bonorum Pupilli ſine Decreto*, dubitat [Blum. *num. 153.*] an ad Mandatum Sine Clauſula ſit aptus. Nam conſuli poteſt Pupillo alio remedio Juris, Rei vindicatione. Nos putamus, ſi interveniat in mora periculum, ut ſatius ſit rem integram ſervare, locum fore Mandato, alias non. Impeditur enim facilius per Mandatum alienatio facienda, quam facta revocatur. Cæterum requiſita Alienationis bonorum Pupilli, quæ Blumius ex Libro Præjudiciorum hic recenſet *num. 154.* ſunt Juris communis. [bene tamen notandum, ad decernendam Alienationem non ſufficere caſum utilitatis ſed requiri evidentem neceſſitatem, *l. 4. Cod. de bon. quæ liber. in poteſtat. conſtitut.* Carpzov. *part. 3. conſtitut. 8. definit. 18. num. 2. & conſtitut. 25. definit. 20. num. 6.*]

XXXIV. [Caſus apud Blum. *num. 155.*] pertinet ad caput adminiſtrandæ Juſtitiæ. Nam hæc impediretur, *ſi Captivus de Fuga ſuſpectus in tertii præjudicium dimitteretur.* Sed hic non ſufficiet narrare, ſed probandum erit quid Actoris interſit, ut Captivus retineatur, & inſuper cavendum de damno & expenſis. Credo rariorem eſſe hunc caſum, cum multæ poſſint eſſe rationes Captivum dimittendi, ſi Judex, in cujus eſt cuſtodia, libertati favere velit.

XXXV. Infrequens eſt caſus *ad Navigationis Libertatem* pertinens. [Blum. *num. 156.*] Multæ enim poſſunt eſſe cauſæ prohibendi, Bellum, Peſtis, &c. quis verò eſt impediturus ſine cauſa probabili. [conf. *Capitulatio Caroli VI. artic. 8.* & Moſer *citat. tractat. cap. 2. §. 69.* ubi ſimul de Jure Grutiæ agitur.]

XXXVI. *Confiſcatio Bonorum ejus qui ſibi mortem conſcivit*, [Blum. *num. 157.* & Roding. *§. 72.*] ſcil. ut Liberi, vel

Hæredes ab inteſtato iis priventur. Dubito an unquam hodie daretur ejusmodi Juris imperitia.

XXXVII. Si *Officiales in Civilibus ſe competentes pronuncient.* [Blum. *num. 158.*] Congruit hic Caſus cum præcedenti XX. & ſequenti XLV. Non poterat autem ignorare Blumius, uſu eſſe inveteratam Jurisdictionem Officialium Colonienſis, Leodienſis & Monaſterienſis etiam in Cauſis Civilibus.

XXXVIII. Crederet quis non exſiturum unquam caſum, ut *Diffamatus absque Indiciis Torturæ ſubjiciatur*, [Blum. *num. 159.*] vide Ulric. Huber. *de Jur. Civitat. lib. 3. ſect. 2. cap. 4. num. 34.* Eſt tamen dabilis per imperitiam ſummam Judicis inferioris. *Torturam* ex Foris Chriſtianorum *proſcribendam* eſſe conſulit Thomaſius *integra Diſputatione*, & ad Huber. *dict. loc. num. 32. not. e.* [& ante eum Jacobus Schaller. *tractat. de Tortura in Rebus Publ. Chriſtian. non toleranda, Argentorat. 1658.* vide tamen Wiederholds Chriſtliche Gedancken von der Folter oder Peinlichen Frage. *Wetzlar. 1739.* & Hoſmanns Denckmal Göttlicher Regierung ꝛc. *pag. m. 62.*] ſunt qui exaſperandum eſſe modum Torturæ ſuadent contra Latrones, qui ad Gradus Torturæ uſitatos patiendos ſunt exercitati, conf. Huber. *dict. loc. num. 35. ſeqq.* [Ludovici Einleitung zum *Criminal-Proceſs cap. 9. §. 26.* ubi circa hanc quæſtionem diſtinguit inter Judices inferiores & Status Imperii.]

XXXIX. Hic Caſus [apud Blum. *num. 160.*] convenit ferme cum illo, qui erat IIdus, nam Civis vel Subditus ſine cauſa non expellitur. De *Operis & Contributionibus inſolitis* ſæpe conqueruntur Subditi in Camera & quandoque impetrant Mandatum, ſed tunc eo ita abutuntur, ut Domino ſuo omnes Præſtationes denegent, intelligentes præceptum juxta intentionem ſuam, quæ erat plerumque, omnes Præſtationes pro inſolitis habere velle. Hinc fit ſæpiùs, ut ipſe Dominus contra Subditos Mandatum reciprocum impetret. Cautiſſime verſatur Judex in ejusmodi petitis Mandatis ex parte Subditorum, cum obſervetur ſpiritum illum tumultuoſum, cui compeſcendo ſuperioribus Seculis armis opus erat,

erat, adhuc ſub cineribus latere, & malum plerumque ſerpere, cumprimis ubi potentia Dominorum non metuitur.

XL. Si *denegetur Tranſportatio Frumenti per Territorium*, vel *interdicatur Commercium Rerum ad Vitam neceſſariarum*. [Blum. *num. 161.* conf. Mev. *part. 2. deciſ. 279.* ubi varia ſingularia circa hanc quæſtionem proponuntur.] Infrequens eſt caſus, quia ſaperet vel invidiam vel vindictæ cupiditatem. Nemo autem talis vult videri. Neque ſine cauſa fiunt tales prohibitiones. Plerumque anſam dante vicino per initia ejusmodi denegationis. Regulæ Juris naturalis: *Quod tibi non vis fieri alteri ne feceris*, vel *Affirmativa*, quas ipſe etiam Salvator humani generis inculcavit, rariſſime obſervantur inter homines. Hinc tot litigia temeraria. Porrò, ne à caſu noſtro longius evagemur, penuria propria, Annonæ Caritas, Periculum Hoſtile, Vectigalium Præſtatio, aliæque cauſæ vim ejusmodi Mandati infringunt.

XLI. Caſus [apud Blum. *num. 162.*] haud dubie eas habere debet circumſtantias, ut certum ſit probabiliter eum qui *renunciavit Hæreditati* nullum Jus habere poſſe, ut proinde *Renunciatio jurata* habeatur pro *re judicata*. Judex igitur circumſtantias per decreta prolocutoria indagabit priusquam tale Mandatum decernatur.

XLII. Par eſt ratio in hoc caſu, [apud Blum. *num. 163.*] *ſi inſtitutus ſub conditione poteſtativa eam adimplere nolit*. Probatio quod alter aliquid facere poſſit, debet eſſe certa. [Et inutilem eſſe hanc quæſtionem ſatis liquet ex *§. 6. Inſtitut. de Fideicommiſſar. Hæreditat.*

XLIII. [Caſus apud Blum. *num. 164.*] Pertinet ad cupiditatem lucri cum alterius damno. Sed diſtinguendum puto: Aut certum eſt quæ Bona ſint *Allodialia*, quæ *Feudalia*, & circa hæc nulla poteſt imputari culpa Vaſallo, & tunc locus erit Mandato *de non arreſtando Allodialia*. Si verò eſt incertum, ſi culpa Vaſalli arguitur, Mandatum denegabitur. Termini hujus caſus ita ſunt conſtituti, ut eum inter eos habeam qui ſint infrequentes.

XLIV. & XLVII. Ad damna præcavenda referri poſſunt, [apud Blum. *num. 165. & 168.*] *ille ad impediendam Alienationem*

tionem contra Teſtamentum Paternum; *hic ad Securitatem Creditoris* ſi pecunia debitori ſuo ſolvatur. In utroque demonſtratio periculi præſentis & difficulter reparabilis erit neceſſaria. [conſ. Moſer *citat. tractat. cap. 2. §. 79.*]

XLV. De *Jurisdictione Judicum Eccleſiaſticorum* ſuprà dixi ad Caſum XX. & XXXVII. [Blum. *num. 166.*] Forte Blumius hic intelligere voluit Judices *Judaicos*. Sed hi facile poſſunt in ordinem redigi, ſi opus ſit. Improbum genus hominum. [Exemplum Mandati de non gravando vel permittendo gravari Subditos Imperii Cenſuris Eccleſiaſticis in cauſa Seculari contra manifeſtas Conſtitutiones & Leges Imperii in cauſa Civitatis Colonienſis contra Electorem Colonienſem refert Moſer *citat. tractat. cap. 2. §. 92.*]

XLVI. Si quis *Tutorem in Camera confirmatum* in officio *turbet*. [Blum. *num. 167.*] Nihil habeo monendum.

XLVII. Vide ſuprà XLIV.

XLVIII. Multa hic commiſcentur à Blumio [*num. 169.*] quæ ſeparanda & clarius explicanda erant, videtur tantum docere voluiſſe, quales Rubricæ Supplicationibus ab Advocatis inſcribantur. Sed quis recenſere poſſet, vel toleraret infinitum numerum petitionum, ſæpe malè formatarum? De *Mandatis quæ futuros Caſus reſpiciunt* ſciendum eſt, quod fundari debeant omninò in facto aliquo, quod metuitur Juri & Juſtitiæ adverſo, ita ut periculum vel damnum per præceptum Judicis caveatur, & res integra ſervetur. Et metus non debet eſſe vanus, imaginarius, ſed probabilis Judici. [Exemplum recentiſſimum Sententiæ Paritoriæ in ejusmodi cauſa Mandati, ſuper caſu futuro Sine Clauſula decreti, publicatæ, vide apud B. Auctor. *part. 4. Obſervat. Forenſ. 358.* adde *ſuprà num. 42. & 43.*] Hæc niſi adſit qualitas Narratorum, repelletur haud dubiè petitor. *Turbatio* verò eſt actus præſens non futurus, & præſupponit Actoris poſſeſſionem, vide *ſuprà num. 43.* Quod addit Blumius, *illa quæ fundantur ſuper facto, Cum Clauſula decerni*, inſipidum eſt. Si enim factum eſt tale ut ſit Juri contrarium, vel ſi agitur de periculo avertendo, quare non Sine Clauſula decernatur, nulla dari poteſt ratio.

Reſti-

Reſtitutoria verò *Mandata* quæ ſupponunt Spolium & quidem cum violentia conjunctum, ſi hoc probetur, Sine Clauſula decernuntur. Simplex verò Spolium coram Auſtrægis tractari debet juxta *tit. 8. part. 2. Conc. Ord. Cam.* ſcil. ubi Auſtrægarum Forum eſt fundatum Perſonarum intuitu. Accidit tamen facile ut per continentiam cauſæ etiam in ſimplicis Spolii caſu Jurisdictio Cameræ fundari, & Spoliato citra ambages iſtas auxilium ferri queat.

Solet quoque ſupplicari, pergit Blumius, *pro Mandato de non via Facti ſed Juris procedendo.* Verum eſt iſto operculo ſæpiſſime uti Advocatos pro ſpecie facienda ſuis Narratis, ad obtinendum Mandatum Sine Clauſula, tanquam ad factum nullo Jure juſtificabile. Re intrinſecus examinatâ, reperitur plerumque vas anguſtius, ut paulisper commotum, decidat operculum. Narrata, inquam, niſi ſimul contineant & probent factum, ob quod alias locus eſſet Mandato Sine Clauſula inſcriptio iſta nihil juvabit. Meminimus tamen exemplorum, ubi Jurisdictione Camerali exiſtente indubia, retenta fuerit iſta inſcriptio, cum diſtinctione decreti, in Mandatum *Sine*, & *Cum Clauſula*, vide *Conc. Ord. Cam. part. 2. tit. 25. §. 10.* Num. 53. Concluſio dictorum: Cum obſervatione de Degeneratione Mandatorum Sine Clauſula.

Atque ita Caſus à Blumio ex veteribus Commentariis & Collectaneis ſive Locis Communibus repetitos abſolvimus. Exegeſis noſtra docuit ex omnibus vix ſextam partem frequentari. Poterant recenſeri alii celebriores, ſed cum aberrationum ſit numerus infinitus, & ex præcedentibus dictis norma in Mandatis & decernendis & dijudicandis ſive decidendis ſatis fuerit monſtrata, ſufficere putavi ſi Lectorem ad *Catalogum Rubricarum*, ſuprà allegatum, remitterem, ex quibus nulla eſt quæ non in ipſis rerum obtinuerit argumentis. Unum adhuc pro concluſione hujus articuli addo. Titulum *Mandati Sine Clauſula* olim adeo durum viſum, acſi fulmen Reo jamjam immineret. Sane conſiderando rem in ſua natura, deberet utique ſequi declaratio pœnæ ſtatim, ubi in parendo committitur mora, neque poteſt oſtendi Narratorum falſitas in facto. Deberent etiam Mandatorum cauſæ ante

P omnes

omnes alias per Sententiam decidi & finiri. Hinc tantæ cautelæ circa Mandata Sine Clauſula decernenda in Legibus, & in Judicio. Veruntamen accidit Mandatis Sine Clauſula, uti aliis rebus Juridicis, de quibus agit Eybenius *diſſertat. de Degeneratione Rerum Juridicarum*, degeneratio non minima in variis capitibus: (1.) Quod declarationes in pœnam ſint hodie rariſſimæ, ut, niſi ſtudioſa accedat contumacia & oppoſitio, vix detur aliquod exemplum. [conf. B. Auctor. *part. 2. Obſervat. Forenſ. 173.* ubi docet, quomodo contra Reum contumacem in comparendo in Camera procedatur.] (2.) Quod plerumque non ea tantum quæ ad momentaneam Poſſeſſionem ſpectant, ſed ordinarium, quod vocant, Poſſeſſorium, imò ſæpenumero ipſius Petitorii merita in Proceſſu à partibus litigantibus tractentur. Unde (3.) latiſſimus aperitur, conivente Judice, Exceptionum, Replicarum, Duplicarum, quandoque & Triplicarum ulteriorumque Deductionum campus. (4.) Deciſio ejusmodi cauſarum eadem habet fata & moras ſicut aliæ. Cujus rei cauſa eſt vera & potiſſima licet non unica, paucitas Aſſeſſorum, jam ultra Semiſeculum, cum expectatum ab Imperio remedium adhuc ſit in votis. Proinde (5.) periculum ab iſtiusmodi Mandatis non magnopere metuunt Rei. Et qui Exceptionibus bonis eſt munitus, quod metuat non habet. Qui facti injuſti, Legibus adverſi, conſcientia tenetur, confidit vel procraſtinationibus, vel Jurisdictionem Cameræ, ſi aliqua cum ſpecie fieri poteſt, declinare ſtudet, eo procul dubio fine, ut Judicem defugiat, & Actorem infinitis modis circumducat.

De *Proceſſu in Cauſis Mandatorum SECTIONE II.* pro inſtituti ratione dicemus.

§. XI.

Num. 1. Tres cauſæ quarum rarior praxis. Relaxatio Juramenti.

Sunt porrò tres cauſæ Jurisdictionem Cameræ in prima Inſtantia fundantes, quarum praxis eſt rarior, non tamen nulla. *Relaxationis Juramenti* ad effectum agendi, *Conc. Ord. Cam. part. 2. tit. 26.* Blum. *tit. 35.* Roding. *lib. 1. tit. 13.* adde Deckher. *Concord. Suprem. Tribunal. cap. 10. ſect. 2. num. 20. ſeqq.* [Reinkingk. *de Regim. Secular. & Eccleſiaſt. lib. 3. claſſ. 1. cap. 10. num. 54. ſeqq.*

conf.

conf. omninò Moſer Reichs-Hof-Raths-*Proceſs part. 1. tractat. 3.* ubi ex profeſſo hanc materiam late perſequitur.]

Citationis ex Lege Diſſamari, Conc. Ord. Cam. part. 2. tit. 27. Blum. *tit. 36.* Roding. *lib. 1. tit. 14.* adde Deckher. *dicto loco num. 10. ſeqq.* [& inprimis hanc Conſtitutionem illuſtrat B. Auctor. *part. 2. Obſervat. Forenſ. 196.*] ſcil. ob diffamationem de fracta Pace, quam actionem olim diffidationibus frequentibus celebrem eſſe oportuit, cum veteres JCti Camerales multos de ea Commentarios reliquerint. Hodie infrequens eſt actio. Plura ſunt exempla actionis *Legis Diſſamari* ex Jure communi, *Cod. de ingen. manumiſſ.* quæ Regulis Juris communis nititur, & cum hac noſtra ex Conſtitutione Imperii non niſi ab imperitis confunditur. Unde ſi actio principalis, ad quam fit provocatio, per iſtud remedium Juris ad Cameræ Jurisdictionem non pertineret, puta ſi is qui provocat ad agendum, haberet Auſtrægarum Privilegium, fruſtra in Camera uteretur iſto Remedio ex Lege Diffamari. [Mev. *part. 1. deciſ. 198.* & *part. 3. deciſ. 212. & 213.*] Num verò per ejusmodi provocationem Privilegio Auſtrægarum renunciaſſe aliquis cenſeatur, ex Libello Provocatorio erit judicandum. [An Citatio ex Lege Diffamari locum habeat ſi diffamatio fuerit facta non de præjudicio diffamantium, ſed tertii, vide *infrà* B. Auctor. *Animadverſ. ad Obſervat. Magenhorſt. 42.*]

Num. 2. Citatio ex Lege Diffamari olim frequens.

Num. 3. Cautela ne confundatur hæc Actio cum illa ex Jure communi.

Num. 4. Similitudo. Remedio ex Lege Diffamari cum illo ex Lege ſi contendat.

Eadem eſt plane ratio *Remedii ex L. Si contendat. 28. ff. de Fidejuſſor.* quod ad exceptionem ſalvandam eſt comparatum, vide Lauterbach. *integra diſſertat. 84. volum. 2. edit. nov.* ubi omnia pleniſſimè & dilucidè explicantur, præcipue *cap. 9.* ubi etiam [*§. 53. num. 4.* de petito in hac provocatione rite formando, &] *§. 67.* de Electione Fori agit, quæ Actori provocato ſit integra, variisque auctoritatibus JCtorum ſuam ſententiam confirmat. Putavere nonnulli in Remedio *ex Lege Si contendat.* Judicium eſſe de cauſa principali, ſed hoc non aliter eſt verum; quam ſi provocatus in illo Foro actionem inſtituat, adde Brunneman. *ad dict. L. Si contendat. 28.*

Cauſæ denegatæ vel protractæ Juſtitiæ, *Conc. Ord. Cam. part. 2. tit. 28.* Blum. *tit. 37.* Roding. *lib. 1. tit. 15.* Actionis probatio

Num. 5. Cauſæ denegatæ Juſtitiæ.

batio valdè eſt difficilis, unde non rara quidem ejus inſtitutæ exempla, rariores tamen Sententiæ condemnatoriæ. Junge huic articulo quæ *de Promotorialibus* dicuntur *infrà Sect. II. §. III.* Sæpiſſimè obſervatum, eos litigantium, quibus Judex non per omnia, ut ipſi animo conceperunt, velificatur, de denegata vel protracta queri Juſtitia. Dantur ubique fere locorum iſtiusmodi flagitatores, qui nihil niſi quod ipſis placuit, rectum putant. Si ſint modeſtiores, ferendi, ſi loquaces, importuni, compeſcendi. Sunt in his cauſis Leges clariſſimæ, adeoque & Interpretum Commentarii, ad quos Lectorem remitto.

Num. 6. Violatio Privilegii Cæſarei.

Tandem *Violationem Privilegii Cæſarei* Cameræ ritè inſinuati inter cauſas fundandæ Jurisdictionis recenſet Blumius *tit. 39.* Roding. *lib. 1. tit. 16.* Requiſita hujus Actionis, & difficultas probandi dolum violantis, infrequentiorem eſſe ſatis indicant, adde Deckher. *Concord. Suprem. Tribunal. cap. 10. ſect. 2. num. 27. ſeqq.* [& Deckherrum ad Blum. *tit. de Cauſis Fiſcalibus num. 19. 20.* Schweder. *diſſertat. de Reſervatis Imperatoris §. 33.*]

§. XII.

Num. 1. Actus Jurisdictionis Cameræ fundantes. Commiſſio ad perpetuam rei memoriam.

Superſunt *Actus* quidam, Cameræ Jurisdictionem immediatè fundantes, de quibus Blum. *tit. 42.*

I. Commiſſiones ad perpetuam rei memoriam, *Conc. Ord. Cam. part. 3. tit. 20. §. 14. 16. 17.* vid. omninò Rulant. *de Commiſſar. part. 2. lib. 1. per tot.* ſcil. in cauſis quæ in prima Inſtantia ad Cameram deduci nequeunt, ſed ad Auſtrægas ſpectant, vid. Gail. *lib. 1. obſ. 93.* [Blum. *tit. 42. num. 1. ſeqq.*] Rulant. *dict. part. 2. lib. 1. cap. 2. num. 8.* quandoque in cauſis in Camera jam pendentibus, *Conc. Ord. Cam. dict. tit. 20. §. 14.* Rulant. *dict. loc. cap. 5.* [de requiſitis Supplicæ pro Commiſſione ad perpetuam rei memoriam conf. Gail. *lib. 1. obſ. 92.* Roding. *lib. 3. tit. 20. §. 60.* quid ſi Judex mediatus decernere recuſet Commiſſionem ad perpetuam rei memoriam? vid. infrà B. Auctor. *Animadverſ. ad Obſervat. Magenhorſt. 45.*]

II. Con-

II. Confirmationes Tutorum, [vid. omninò *Conc. Ord. Cam. part. 1. tit. 3. §. penult.* & *part. 3. tit. 9. §. 5.*] ſi Pupillus immediatus, Blum. *dict. tit. 42. num. 11. ſeqq.* Ubi notandum, quod prævio Decreto ad Supplicam pro confirmatione Tutelæ, [extrajudicialiter exhibitam, vid. *Conc. Ord. Cam. part. 1. tit. 34. §. 13.*] juncto Mandato ſpeciali ad præſtandum Solennia, [vide Roding. *Mantiſſ. 5.*] Procurator admittatur ad eorum præſtationem actu ſolenni in Audientia publica. [quod ſi confirmandus Tutelam ſuſcipere nolit, Citatio ad videndum ſe conſtitui Tutorem impetranda, & Terminus legalis ad 14. Dies vel unum Menſem abbreviandus erit, vid. *Conc. Ord. Cam. part. 3. tit. 20. §. 16.* & *tit. 9. §. 6.* tandem rationes coram Commiſſione à Camera data, reddendæ ſunt, Deckher. ad Tennagel. *claſſ. 2. cap. 25.*] Formulas inveniet Lector *in Appendice.* Huc etiam ſpectant Decreta in alienationes Bonorum immobilium, Blum. *dict. tit. num. 16. Formulas* vide apud Roding. *in Mantiſſa 1. & 5.* adde *lib. 1. tit. 18. §. 12. ſeqq.* [ubi de modo procedendi agitur.] Num. 2. Confirmatio Tutorum.

III. Confirmationes Contractuum, Pactorum, Tranſactionum, ab immediatis initorum, Blum. *tit. 42. num. 18. ſeqq.* quæ fiunt per Sententiam. Formulas complures vide apud Collectores *Sententiarum Cameralium.* De neceſſitate Confirmationum vide *Electa Jur. Publ. tom. 2. ſect. 2.* [adde *ſuprà §. 10. num. 42. pag. 88. ſeq.*] Num. 3. Confirmatio Contractuum.

IV. Adoptiones & Emancipationes Perſonarum Illuſtrium huc etiam refert Blum. *dict. tit. 42. num. 23.* Veruntamen poſt illa, quorum meminit Kulpiſius *in diſſertat. de Adoption. & Emancipation. in fin.* [ab Eyben *diſſertat. de Tutel. Fœmin. part. 2. membr. 3. §. 9.*] & quod noviſſimè in Perſona Comitis Neo-Wedani accidit, (ubi tamen Solennitates ut in prioribus obſervatæ non fuere, ſed ſimpliciter confirmatus Tutor Anno 1693. & Contractus Abdicationis Anno 1698.) nulla fuere in Camera Exempla. Erroris etiam incuſat Aſſeſſores quoad illos actus, & Juris Germanici imperitiæ Chriſtian. Thomaſius *in diſputat. de* Num. 4. Adoptiones & Emancipationes infrequentes.

Emancipationibus, & *in Notis ad Inſtitut. tit. quib. mod. Jus Patriæ poteſtat. ſolvitur. pag. 68. ſeq.* quam controverſiam ſuo loco relinquo. [conf. B. Auctor. *de Jur. Fœminar. Illuſtr. part. 1. §. 1. num. 15. in not. edit. noviſſ.* & *part. 2. Obſervat. Forenſ. 165.* Leyſer. *ad ff. ſpecim. 21. meditat. 3.*]

Num. 5. Executiones Sententiarum inferioris Judicis.

V. Executiones Sententiarum ab inferioribus Judicibus latarum, Deckher. *Concord. Suprem. Tribunal. cap. 10. ſect. 2. num. 32. ſeqq.*

(1.) Si Sententia ſit arbitri, contra immediatum lata, vide Gail. *lib. 1. obſ. 1. num. 50.* [conf. Roding. *lib. 1. tit. 20. §. 5.* & infrà B. Auctor. *Animadverſ. ad Obſervat. Magenhorſt. 33.* ubi de differentia inter arbitrum & arbitratorem quoad uſum practicum,] vocatur *Laudum homologatum*, id eſt confirmatum vel expreſsè vel tacitè, ſi intra decendium nullum interpoſitum fuit remedium ſuſpenſivum, vide Roding. *lib. 1. tit. 18. §. 3. ſeqq.* De *Reductione Laudi* vide Gail. *lib. 1. obſ. 1. num. 49.* & *obſ. 149. ſeq.* Schwanman. *obſ. 25. num. 46.* [de Fatalibus hic obſervandis adde B. Auctor. *Animadverſ. ad citat. Obſervat. Magenhorſt. 33.*]

(2.) Si Sententia ſit lata ab Auſtrægis, Gail. *ibid. num. 52.* [Roding. *lib. 1. tit. 18. num. 6.*] ubi notandum, quod Blumius omiſit, non decerni in hisce caſibus Mandatum de Exequendo, ſed Mandatum Executoriale, idque contra partem, *Obſervat. Antemarill. 69.* Deckher. *Vindic.* ad Blum. *tit. 27. num. 203.* [conf. de horum Mandatorum uſu & diverſo effectu B. Auctor. *part. 1. Obſervat. Forenſ. 70.*]

(3.) Si Sententia Judicis inferioris per Sententiam Cameralem deſertoriam Appellationis, vel abſolutionis à Citatione, [vide *infrà Sect. II. §. 1. num. 15. verſ. Terminus Reproductionis &c.* & *§. 6. num. 57. ſeqq.*] vires rei judicatæ accepit, decernitur ad Judicem, ſi is ad Executionem pergere nolit, Mandatum de Exequendo Sententiam *Sine Clauſula*: *Cum Clauſula* verò ſi Judex inferior Sententiam à ſe latam, quæ per Appellationem ſuſpenſa non fuit, Executioni mandare renuat. [conf. Deckher. ad Koch. *ad Ord. Cam. part. 2. tit. 28. num. 31.* & *infrà* B. Auctor. *Animadverſ. ad*

ad Obſervat. Magenhorſt. 1. verſ. de Proceſſu Mandatorum Sine Clauſula &c.] Ratio differentiæ utriusque caſus eſt hæc: In priore, Judex ſuperior eſt certus de negligentiâ Appellantis, & per Sententiam ad ſtatum rei judicatæ cauſa pervenit. In poſteriore verò caſu, incertum adhuc eſt, num Fatale præterierit culpa Appellantis, vel adverſus Sententiam aliud fortè Remedium Reſtitutionis aut Nullitatis interponi queat, vel quæ aliæ intervenerint rationes moræ in exequendo. Accedit, quod in Sententiis deſertoriis vel abſolutoriis à Citatione, Cauſæ Merita, quantum fieri poteſt, examinentur, ita ut in dubio præſumtio ſi pro Judice priore & ejus Sententia, vide *ſuprà Auctar. V.* Econtra, ſi evidens eſſet Sententiæ iniquitas, ſuperior Judex ad deſertoriam vel abſolutoriam non facile eſt deſcenſurus, conf. Blum. *tit. 42. num. 7.* Roding. *lib. 1. tit. 18. §. 7. ſeqq.* inprimis verò Deckher. *in Concord. Suprem. Tribunal. cap. 10. ſect. 2. num. 35. ſeqq.* [adde B. Auctor. *part. 1. Obſervat. Forenſ. 76.* ubi de differentiis Sententiæ abſolutoriæ ab Inſtantia & deſertoriæ in Cauſis Appellationis late agitur.]

(4.) Si condemnatus per Judicem inferiorem in diverſis territoriis habeat Bona, Judex verò rei ſitæ requiſitus in Executione moram committat, compelletur per Mandatum Cum Clauſula, vide Blum. *dict. tit. 42. num. 9.*

VI. Inſinuationes Privilegiorum, vide [Blum. *tit. 39. num. 13.*] Roding. *lib. 1. tit. 16. §. 5. ſeq. tit. 20. §. 63.* & *lib. 3. tit. 21. §. 24. ſeq. Quinquert. Camer. quæſt. 2. §. 47. ſeqq.* [de ſingulari modo inſinuandi Privilegium, vide Roding. *lib. 1. tit. 20. §. 66.*] Num. 6. Inſinuationes Privilegiorum.

Alios caſus quos habet Roding. *lib. 1. tit. 18. §. 19. ſeq.* quia non ſunt frequentes, forte non extituri, conſulto prætermitto. Utilior erit tractatio, quam ſicco pede vulgati Commentatores tranſeunt, ſequens: De aliis caſibus remiſſivè.

VII. De Salvo Conductu in Camera decernendo. Rodingius, vel qui eum locupletavit (ex novis & antiquis Collectaneis indigeſtam reddendo Commentationem) *lib. 1. tit. 3. §. 19.* incidenter ſaltem recenſet differentiam Salvi Conductus in *forma* Num. 7. De Salvo Conductu in Camera decernendo.

com-

communi & *optima.* Illa eſt ſine Pœnæ adjectione; hæc habet Pœnam adjectam, non Banni, ut ait Blum. *tit.70. num.6.* ſed Pecuniariam.

Differt Salvus Conductus à Securitate Univerſali, quam *Salvam Guardiam* nuncupant. *Ille* conceditur à Judice cujus eſt Jurisdictio, ad Actus Judiciales ſecure peragendos: *Hæc* à Summo Imperante, quia pertinet ad Regalia, Boër. *deciſ.119.* Rulant. *de Commiſſar. part.1. lib.3. cap.12. num.5.* Ergò Salvum Conductum decernere poteſt Camera in cauſis ad Supremum Judicium delatis, vi Jurisdictionis, vide Gylman. *tom.3. Rubr. Salvus Conductus.* [adde *ſuprà §. 10. Caſ. X. pag. 102. ſeq.* ubi de alia ſpecie Salvi Conductus agitur, & *infrà Append. VI. Num. 32.*] non poteſt Salvam Guardiam, quæ eſt Actus Gratiæ Imperialis, vide Mev. *part. 3. deciſ. 169. num. 1. & ſeq.* Perperam ergò ratiocinatur Rulantus *dict. loc.* dum ait, Cameræ ideo competere Salvi Conductus conceſſionem pro Examine Teſtium peragendo, quia æquiparetur ſummo Principi. Confunditur hic Salva Guardia cum Salvo Conductu. Camera Imperialis non exercet Regalia, ſed Jurisdictionem ordinariam Lege Imperii delatam. Salvus Conductus verò eſt Actus Jurisdictionis. In Rulanto diligentiam Collectaneorum cum utilitate quæſiveris, Ratiocinia verò & Præjudicia non ſine ulteriori inquiſitione amplectenda.

Itaque cujusvis Judicis eſt concedere Salvum Conductum, ut bene Rulantus allegavit *dict. loc. num. 9.* Sed Superioris non eſt decernere in præjudicium Judicis inferioris, priusquam cauſa ad eum fuerit devoluta, Mevius *part. 3. deciſ. 169.* & *part. 4. deciſ. 211.* ubi Officium Judicis ea in re præclare inſtruit. Exceptio eſt ſi denegaret Salvum Conductum Judex inferior, à qua denegatione etiam foret locus Appellationi, Mev. *dict. loc.* Lyncker. *de Gravam. Extrajud. cap.3. part. 2. ſect.1. membr.1. §.5. num. 2.* Coler. *de Proceſſ. Executiv. part. 2. cap.1. num. 118.* in quo Capite *à num. 103.* hæc materia fusè exponitur, Bechtius *tractat. de Securitate & Salvo Conductu* poſt prolixiſſimam tractationem hujus argumenti tantum ſumma capita nominavit *cap. 11.*

Quem-

Quemadmodum Salvus Conductus ad Actus Judiciales ſecure peragendos eſt neceſſitatis, non voluntatis; ita ſi quæſtio ſit de abſente Reo, & favore defenſionis, multum eſt arbitrio Judicis relictum, Mev. *part. 1. deciſ. 3. num. 10.* & *part. 7. deciſ. 401.* cujus monita de receptione debitoris fugitivi & Salvo Conductu impertiendo ſunt notatu digniſſima *part. 6. deciſ. 282. & 286.* Talis debitor ſi in Camera peteret Salvum Conductum, puto eſſe denegandum, donec fundata fuerit Jurisdictio. [conf. *Receſſ. Viſitat. 1713. §. 12.*] Ad quam fundandam non ſufficiet, quod Creditores plures ſint in diverſis territoriis. Nam Forum ordinarium primæ Inſtantiæ eſt coram Judice domicilii debitoris.

§. XIII.

Venio ad Cauſas *Secundæ Inſtantiæ* ſive *Appellationis*. Eſt autem fundata Jurisdictio Cameræ in ſecunda Inſtantia ab omni Judice immediato, & *ab omni Gravamine*, etiam *extrajudiciali*, de quo Tractatus utiliſſimus Lynckeri, & *futuro*, Mev. *part. 1. deciſ. 64.* [Roding. *lib. 1. tit. 23. §. 14.* Koch. *ad Ord. Cam. part. 2. tit. 29. num. 24.*] multo magis *continuo*. (*a*) [conf. B. Auctor. *part. 3. Obſervat. Forenſ. 245. not. 2.* ubi etiam agitur de Fatali Appellationis à Gravamine extrajudiciali.] Niſi impediatur provocatio vel (1.) per Cauſæ Qualitatem, (2.) per Summæ Quantitatem, (3.) per Privilegium. Dicendum eſt de ſingulis.

Num. 1. Cauſæ Appellationum: Generaliter fundata eſt Jurisdictio Cameræ ab omni Judice immediato, niſi in caſibus exceptis ſpeciatim.

(*a*) *Provocatio ſit etiam per* Remedium Nullitatis principaliter deducendæ, *de quo* Blum. tit. 56. Roding. lib. 1. tit. 21. §. 5. & tit. 33. Lauterbach. ad tit. ff. quæ Sentent. ſine Appellat. reſcind. §. 1. uſque 5. *Fundatur autem Juriſdictio Cameralis per viam* Citationis *ad videndum deduci Nullitates: An remedio Nullitatis uti poſſit gravatus etiam coram Judice inferiore gravante? Affirmare videtur* Benderus Aſſeſſor Cameræ Tractat. de Reviſion. concluſ. 1. num. 13. [& Roding. lib. 1. tit. 21. §. 17.] *Rationi tamen magis conſentanea eſt ſententia negantium*, [per l. 55. ff. de re judicat] vide Rebuff. ad Conſtitut. Reg. tit. de Sentent. artic. 3. gloſſ. unic. num. 16. & Fab. Cod. lib. 7. tit. 19. definit. 20. Voët. ad tit. ff. de Reſtitut. in integr. §. 8. *Eſt autem Remedium Nullitatis per Legem Imperii reſtrictum ad Summam appellabilem Lege Ordinationis expreſſam*, Receſſ. Imper. 1570. §. 69. *qui locus eſt relatus* in

Num. 2. De Remediis affinibus. Nullitatis, & Reſtitutione in integrum contra Sententiam inferioris Judicis.

Conc. Ord. Cam. part. 2. tit. 31. §. 5. *& derogatur per hanc Legem Juri communi, de quo accipiendus* Mevius part. 1. deciſ. 154. *Fallitur* Textor. diſſertat. de Reſtitut. in integr. ex clauſ. general. §. 30. *putans Legem correctoriam non eſſe extendendam ad Summam Appellationis auctam* in Receſſ. Imper. 1654. *Cum æqualis omninò ſit ratio*, vid. Lauterbach. Colleg. Pract. lib. 49. tit. 5. §. 6. [Roding. lib. 1. tit. 20. §. 56. & tit. 21. §. 18.] *De* Summa Privilegiorum *quæ ſtricti Juris ſunt*, vide ſeq. §. XIV. membr. 1. num. 6.

Fatalia Remedii Nullitatis ſunt eadem, quæ Juris communis, Receſſ. Imper. 1654. §. 122. [conf. latè Maurit. Conſil. Chilon. 7. num. 9. ſeqq.] *neque impedietur, etiamſi Appellatio fuerit deſerta, vel ex alio capite non admittenda*, Mev. dict. deciſ. 154. part. 1.

De Reſtitutione in integrum *adverſus Sententiam Judicis inferioris agit* Blum. tit. 57. *ubi putavit admitti ejusmodi Provocationem in Camera.* [conf. Roding. lib. 1. tit. 19. §. 3. Eiſenhard. de Reſtitut. in integrum cap. 8. §. 131.] *Sunt quibus* Blumii *authoritas tanti fuit viſa, ut eum eſſe* Stylum *Judicii Cameralis, etſi Regulæ Juris Communis adverſum, exiſtimarent, inter quos, quod miror*, Strykius Uſu Moderno Pandectar. tit. de Reſtitut. in integr. §. 7. *Equidem* Benderus de Reviſion. concluſ. 1. num. 13. *argumenta Doctorum quorundam per modum dubii recenſet, in ſequentibus verò textus Ordinationis, qui de Reſtitutionis Remedio agunt, de Sententiis in Camera latis interpretatur. Ex inſtituto errorem iſtum perſtringit* Deckherrus Concord. Suprem. Tribunal. cap. 10. ſect. 2. ſubſect. 2. num. 27. ſeqq. *ubi oſtendit textus* Receſſ. Imper. 1570. §. 69. *vel* Conc. Ord. Cam. part. 2. tit. 31. §. 5. *alium ſenſum non eſſe, quam eum, ſi petitio Reſtitutionis in integrum cum Appellatione ſit conjuncta, &* num. 34. *Præjudicia quædam à Fautoribus iſtius, quam rejicit, Sententiæ allegata, ad quæſtionem minime quadrare demonſtrat, ut adeo tradita* Blumii tit. 57. & Auctoris Praxeos Juris & Proceſſus Cameralis noviſſimæ à D. Hofmanno Advoc. & Procurat. Cameræ editæ tit. 19. (vide Deckher. dict. loc num. 30.) *& Juri Communi & Legi Camerali & Praxi omninò repugnent. Prout & per* Concluſum Pleni 7. April. 1702. *occaſione Sententiæ in cauſa* Trautwinckel *contra* Stifft Bilefeld *rejectam eſſe iſtam doctrinam teſtatur* B. Aſſeſſor Lauterbachius in Colleg. Pract. (*is enim eſt, qui Paternas lucubrationes continuavit & in materia Appellationum multa utilia ex propria experientia addidit*) lib. 49. tit. 8. §. 9. *Cui adde allegatos* apud Stryk. dict. loc. Galeſium de Reſtitut. in integr. cap. 9. num. 70. [Brunneman. Proceſſ. Civil. cap. 28. num. 129] Scacciam de Appellation. quæſt. 19. remed. 2. num. 59. *& inprimis* Mevium part. 2. deciſ. 152.

Alia

Alia eſt quæſtio an à denegato ab inferiore Judice Remedio Reſtitutionis in integrum admittatur Appellatio? quam nemo temere negaverit. [Oddus de Reſtitut. in integr. part. 1. quæſt. 16. artic. 2. conf. infrà §. 14. num. 26. & Sect. II. §. 6. num. 40.] *Alia etiam quæſtio* de Remedio Reſtitutionis in integrum inter immediatos Imperii Cives, qui alias inter ſe Auſtrægarum beneficio fruuntur, in Camera inſtituendo, *puta contra Tranſactionem vel alium Contractum. Quo caſu Juriſdictionem Cameræ fundatam eſſe non dubitarem.* [conf. l. final. Cod. ubi & apud quem cognit. Reſtitut. in integr. agitand. ſit. verſ. ſed ne &c.] *Non quidem ex ea ratione, quod Reſtitutio in integrum dicatur eſſe Imperii magis quam Juriſdictionis*, l. final. Cod. ubi & apud quem cognit. &c. *Nam iſta locutio ex differentia Magiſtratuum Romanorum orta, mutata Juriſdictionis in Imperio Germanico formâ, hodie minùs commode applicatur*, conf. Deckher. Vindic. tit. 27. num. 173. *Sed quia Auſtrægarum notio eſt longe anguſtior quam Juriſdictio Magiſtratui competens*, vide Coccej. tota diſſertat. de Auſtræg. Notione & Executione. *Ergò imploratio pro Reſtitutione in integrum inter Perſonas immediatas contra Tranſactionem vel Contractum recte fundabitur in Camera per viam Simplicis Querelæ, hoc eſt* Citationis, *nequaquam verò per viam* Mandati, *quia Præceptum Judicii locum habere nulla ratione poterit. Requirit enim pleniſſimam Cauſæ Cognitionem petita Redintegratio cauſæ amiſſæ*, Ulr. Huber. Prælect. ad Pandect. tit. de Reſtitut. in integr. num. 1. & 3. *Hinc & contra Mandatum fruſtra peteretur Reſtitutio in integrum per modum Exceptionis, ſed ad ſeparatum Proceſſum mea Sententia foret remittenda. Redeo ad materiam Appellationum.*

Impeditur inquam Appellatio (1.) per Cauſæ Qualitatem, de qua *§. ſeq. XIV.* Num. 3. Quotuplici ratione impediatur Appellatio. Ubi de Summa Ordinationis & Privilegiorum.

(2.) Per Summæ Quantitatem: quæ olim erat centum, deinde 300. Imperialium, *Conc. Ord. Cam. part. 2. tit. 31. §. 4.* Hodiè per *Receſſ. Imper. 1654. §. 112. Quadringentorum Imperialium.* Et in Reditibus: *Sedecim Imperialium*, Blum. *tit. 46. num. 9. & 12.* Roding. *lib. 1. tit. 20. §. 39. ſeqq.* Concluſum Pleni Collegii Cameralis allegatum à Blumio *num. 13.* de 28. Junii 1670. (erravit in tempore Blumius, vitium typothetæ eſt in Lauterbach. *Colleg. Pract. lib. 49. tit. 5. §. 8.*) ad Summam Appellationis conſtituendam Uſurarum cum Sorte cumulationem non admittit, ſive agatur de Summa Ordinationis, ſive de Summa Privilegii, vide

ſuprà Auctar. VI. Quod Concluſum tamen cum grano ſalis accipiendum eſſe videtur, puta, ſi Uſuræ ſint vel imaginariæ (miſere enim ſeſe torquent nonnunquam Appellantes in effingenda Summa) vel in prima Inſtantia non petitæ, vide Lauterbach. *lib. 49. tit. 5. §. 7.* Nam ut intelligatur prædictum Concluſum ſimpliciter ſine ulla reſtrictione prohibet ratio quod ſine abſurditate dici nequeat, omnes Sententias de Penſionibus vel Uſuris latas, cujuscunque Summæ, etiam immenſæ, eſſe non appellabiles. (*b*) [latius de hac controverſia agit B. Auctor. *part. 3. Obſervat. Forenſ. 245.*] Neque Uffenbachii auctoritas mihi eſt tanta, ut perſuadear quocunque caſu Judicium Imperiale Aulicum Appellationes iſtiusmodi denegare. Certiore opus eſt teſtimonio & experientia: Contradictorium Jus in Judiciis Germaniæ Supremis ſtatuere durum valde eſt, vide Deckher. *in Concord. Suprem. Tribunal. cap. 10. ſect. 2. ſubſect. 2. num. 11. ſeqq. pag. 107.* & omninò Lauterbach. *Colleg. Pract. lib. 49. tit. 5. §. 8. ſeq.* Illud Jure Camerali & Praxi confirmatum eſt, quod *Summa* non Petitionis, ſed *Gravaminis* ſit attendenda, vide *SCtum Camerale Anno 1603.* quod noviſſimè per Viſitatores fuit approbatum: ubi etiam de *æſtimatione Injuriarum & Jurium incorporalium* agitur. [conf. B. Auctor. *part. 4. Obſervat. Forenſ. 400. Corollar. 1.*] Cui conſonum eſt *Concluſum Pleni 18. Februar. 1715.* adde Blum. *tit. 46. num. 9.* Koch. *ad Ordinat. Camer. part. 2. tit. 28. num. 27. ſeqq.* [adde *Rec. Imp. 1570. §. 67.* Deckher. *Concord. Suprem. Tribunal. cap. 10. ſect. 2. ſubſect. 2. num. 5. ſeqq.* Ludovici *diſputat. de Summa appellabili §. 30.*] Alia eſt quæſtio notatu digna, An diſpoſitio *§. 114. Receſſus Imperii 1654.* (qui continet exceptionem à regula de Summa 400. Imperialium) intelligenda ſit tantum reſpectu Summæ Ordinationis, an etiam Privilegii, quæ ſolet eſſe longe major? Et obtinuit ſententia quod exceptio à regula reſpiciat etiam Summam Privilegii, quia nulla apparet diverſitatis ratio, neque *in dicto §. 114.* reperitur reſervatio ea quæ legitur *in §. 112. 113.* Aliquoties ita pronunciatum meminimus.

(*b*) *Memini me legere in regeſtis Aſſeſſoris quondam celebris, quod Concluſum ſuprà dictum intelligendum ſit de caſu Privilegii, in quo Summa Capitalis expreſsè nomi-*

nominata. Protocolla Pleni antiquiorum temporum ſunt admodum conciſa neque in quaſtione prædicta Concluſum Senatus cum diſtinctione, ſed generaliter [vide ſuprà Auctar. VI.]

(3.) Per Privilegium Cameræ ritè inſinuatum & acceptatum: vide [*Receſſ. Imper. 1570. §. 70.*] Roding. *lib. 1. tit. 20. §. 63.* & *lib. 3. tit. 21. §. 24. Quinquert. Camer. quæſt. 2. §. 47. ſeqq.* Prohibetur autem Appellatio in Privilegio vel *abſolutè*, vel *reſtrictivè ad certam Summam*, vel etiam *Sententiæ* aut *objecti qualitatem*, vel *ſub modo* obſervandorum Solennium, quibus non præſtitis juxta Privilegii tenorem, Appellatio vel non admittitur ab initio, vel admiſſa in dubio periculo partis, ſi opponatur exceptio, pronunciatur deſerta. [hoc tamen Præjudicium evitare Appellantem ignorantem ex Lynckero docet B. Auctor. *Symphorem. tom. 2. conſultat. 7. pag. 304.*] Plura de *Solennibus* occurrent *infrà Sectione II.* Privilegiorum recenſionem fecit Blum. *tit. 47.* Roding. *lib. 1. poſt tit. 20. in ſex Capitibus.* Wehner. *tom. 6. Symphorem.* Gylmanni qui omnes ea tantum recenſuere, quæ ipſorum tempore inſinuata fuere. Reliqua, & quotquot hodierno tempore inſinuata novimus, conſpectui proponet *Catalogus Privilegiorum in Appendicem hujus Commentationis relatus.* Privilegia obſervari ſtrictè jubet *Conc. Ord. Cam. part. 1. tit. 22. §. 6. Receſſ. Imper. 1654. §. 111. Capitulat. Caroli VI. Auguſtiſſimi artic. 18.* Faciliores juſto fuiſſe præcedentes Imperatores in concedendis Privilegiis de non-appellando, indicant verba *dict. Receſſ. Imper. §. 116.* & *Capitulat. dict. artic. verſ.* In Ertheilung aber ꝛc.

Num. 4. Privilegia de non appellando quotuplicia, ubi de eorum Catalogo.

Statuto impediri vel reſtringi beneficium Appellationis Leges noſtræ non permittunt, *Conc. Ord. Cam. part. 2. tit. 31. §. 1.* [quamvis Subditorum Juramento confirmatum fuerit, Lyncker. *de Gravam. Extrajud. cap. 5. ſect. 1. §. 7. num. 3.*] vide Lauterbach. *Colleg. Pract. lib. 49. tit. 1. §. 8.* Rumelin. *ad Aur. Bull. part. 2. diſſertat. 2. theſ. 1.* & ibi *Additiones* Myleri *lit. a. c.* ubi plures allegatos videas. Fiſcalis Cæſarei eo caſu invigilabit vel excitabitur officium. Quodſi Statuto ab Imperatore confirmato reſtrictio aliqua contineretur, hoc foret ſpecies Privilegii in Camera ſolen-

Num. 5. An Statuto impediri poſſit Appellatio, vel limitari.

niter inſinuandi. Ita enim intelligendus Lauterbachius *dict. loc. verſ. Statuto tamen &c.* Renunciare beneficio Appellationis cuilibet eſſe liberum exiſtimo, modo non accedat coactio qualiscunque, etiam indirecta, Lauterbach. *dict. loc. verſ. Denique &c. & §. 17.* Mylerus *dict. Addit. lit. d.* [talis verò renunciatio remedium nullitatis non includit, Deckher. ad Koch. *ad Ordinat. Camer. part. 2. tit. 28. num. 16.*] Quanta enim animadvertitur nonnullis in locis in declinanda Jurisdictione Imperii Conſiliariorum (dubium eſt annon privatæ quandoque interveniant rationes) ſolertia, tanta eſſe debet vi Clauſulæ Jurisjurandi Cameralis: Weiter iſt Ihro Kayſerlichen Majeſtät Befehl / ꝛc. *Receſſ. Deputat. Anno 1557. §. 20. 21.* qui refertur *in Conc. Ord. Cam. part. 1. tit. 85.* pro conſervanda Jurisdictione Collegii Cameralis providentia.

Num. 6. De Solennibus propria auctoritate conſtitutis.

Inter prohibitas reſtrictiones beneficii Appellationis habetur merito, ſi quis auctoritate propria Solennia Appellationis voluerit introducere cum onere deponendæ certæ Summæ in caſum victoriæ partis adverſæ. Rationes talis Statuti exaggerare ſciunt conditores, Appellationum frequentiam & temeritatem, litigandi pruritum, ſumtuum gravitatem, quæ rationes in omnibus ferè Privilegiis inveniuntur. Sed ideo, quia reſtrictio non niſi per Privilegium fieri poteſt, ſequitur, quod nemo ſibimet hoc Privilegium tribuere queat, vide *Receſſ. Imper. 1654. §. 117. ſeq.* neque aliter intelligendus Lynckerus *de Gravam. Extrajud. cap. 5. ſect. 1. §. 7. num. 3.* Obtegitur ratio vera, animus Jurisdictionem Imperii reſtringendi, atque ex Summa depoſita lucellum captandi. Equidem inficias ire non auſim, quod Sententiarum, à quibus Appellationes interponuntur & recipiuntur, pars minima in Appellationis Inſtantia Camerali reformationem ſubeant, confirmatis maximam partem Sententiis priorum Inſtantiarum: Exinde tamen non conſequitur, quod Appellationis beneficium ſit reſtringendum magis quam ampliandum. Eſt enim Juris dicendi poteſtas & ultima provocatio pars eximia Summi Imperii, ut adeo beneficium Appellationis & ulterioris deductionis ultimæ merito ſit omnibus Imperii Civibus integrum relinquendum.

Num

Num & inter prohibitas reſtrictiones referenda erit Inſtantiarum in Provincia multiplicatio? Juſtitiæ adminiſtrandæ ſpeciem præ ſe ferunt ſemper ejusmodi conſilia. De poteſtate ſtatuendi dicere hic nolo. Verum quid utilitatis habeat multiplicatio olim inſolita, perſpicere nequeo, niſi id ſit conſilium ut Jurisdictio Imperialis declinetur, & Litigantes multiplicium Sumtuum tædio ab ulteriore provocatione abſterreantur. Trium Inſtantiarum beneficium in Saxonia introductum eſſe, qui ibi in Foro verſatus eſt non ignorat. (c) Et in eo inter alia fundatum eſſe Privilegium de non appellando, ex tenore Privilegii conſtat. Sed Lege Imperii generali id unicuique deberi, nullibi legitur. Apud Saxones non trium modo ſed duplo major datur ſæpe Inſtantiarum numerus. Coram Judice inferiore eodem ſunt duæ, prima, & altera, quæ Leuteratio vocatur, effectum habens ſuſpenſivum & Fatalia perinde ut Appellatio. Deinde itur ad Curiam Provincialem, ubi, poſt Appellationem deciſam, repetitur beneficium Leuterationis. A Curia Provinciali Appellatio admittitur ad Principem, & rurſus duplicantur ut antea Inſtantiæ, quandoque triplicantur per Ober-Leuterationem. [adde Beck. *diſſertat. de Curiis Provincialibus Saxon.*] Non mirum ergo ſi in Saxonicis Judiciis lites valde protrahantur, cum à quacunque Interlocutoria partes ſoleant leuterare & appellare. Sumtuum multiplicatio, cumprimis ubi Sportulæ potiſſimum eſt officii commodum, ex Inſtantiarum numero agnoſci poteſt facile.

Num. 7. De Inſtantiarum multiplicatione. Ubi de Saxonico Leuterationis Remedio, & ei ſimili Reviſionis in aliis Imperii Provinciis, quod eſt ordinarium.

(c) I. *Leuterationem Saxonicam Inſtantiam vocari locutione populari, ſicut petitio Reſtitutionis in integrum Inſtantia dicitur, ſciens alioqui Inſtantiam non eſſe prout hæc denominatio de Judicio ſuperiore dicitur,* vide Barthii Hodeget. Forenſ. cap. 1. §. 74. pag. 325. [Lyncker. de Gravam. Extrajud. cap. 5. ſect. 2. §. 6.]

II. *A Judiciis inferioribus Nobilium & Præfecturarum liberum eſt appellare ad Curiam Provincialem vel ad ſupremum Appellationis Judicium ſine periculo ſaltus illiciti.*

III. *Ober-Leuterationi non eſſe locum niſi in Judiciis Appellationum ſupremis, quæ ſunt in Electoratu Aula Electoralis, extra Electoratum Aulæ Principum qui Judicium Provinciale habent commune. Non autem admittitur Ober-Leuteratio, niſi in ſupremo Judicio cauſa cœpta fuerit, non verò in iis, quæ per Appellationem*

tionem devoluta, vide Rudolphi Nucl. Proceſſ. part. 1. cap. 68. pag. 285. Carpzov. Proceſſ. Jur. tit. 17. artic. 5. num. 13. ſeqq. [Ludovici Proceſſ. Civil. cap. 28. §. 37. ſeqq.]

IV. *Multi ſunt caſus Saxonico Jure, qui nec Appellationem nec Leuterationem admittunt. De* Poſſeſſoriis *Cauſis [Summariis]* vide Berger. Oeconom. Jur. pag. m. 1127. num. 3. & Elect. Diſceptat. Forenſ. pag. m. 942. ſeqq. *de* Cambialibus, *de quibus* infrà §. 14. membr. 1. num. 17. *notandum, Appellationem eſſe plerumque ſine effectu, ſed reſcribi*, ſich das *Appelli*ren nicht irren zu laſſen.

V. *Frivolis Appellationibus modum poſitum per Edictum Electorale de Anno 1670. quod vide* in Appendice Corp. Jur. Saxon.

Leuterationem Saxonicam imitatur alibi Remedium *Reviſionis*, quod ab illa quoad rem, nonniſi vocis ſono differt. Ita ut non ſolum in cauſis quæ ad Cameram vel ob quantitatem, vel ob qualitatem devolvi nequeunt, admittatur, quo de caſu agit *Receſſ. Imper. 1654. §. 113.* Lauterbach. *Colleg. Pract. lib. 49. tit. 8. §. 7.* Sed etiam in cauſis quæ ad Cameram per Appellationem devolvi poſſunt, ſi in prima Inſtantia coram Conſiliariis Principis ſive Cancellariæ fuerint diſceptatæ. Cujus rei exemplum obſervatur in Paderbornenſi & Monaſterienſi Epiſcopatibus. Non tamen absque contradictione, ſi ad obeundam iſtam Inſtantiam partes volunt compelli. Cum igitur Reviſionis Remedium dicatur vulgò *Extraordinarium*, vide Rumelin. *ad Aur. Bull. part. 2. diſſertat. 2. theſ. 20.* & ibi Myleri *Additiones.* Lauterbach. *Colleg. Pract. lib. 49. tit. 8. §. 6.* à quo regulariter Appellatio ad Cameram non admittitur, ſi Sententiæ à quibus præ ſe ferant Rubricam: In *Reviſions*-Sachen; non idcirco hæſitare ſolent Aſſeſſores Cameræ in decernendis Proceſſibus, ſcientes hoc Remedium Paderbornæ, Monaſterii, aliisque locis [v. c. Hamburgi, vide B. Auctor. *part. 2. Obſervat. Forenſ. 219.*] haberi pro tali quod vocant *Ordinarium:* Si enim in Cauſis ad Cameram appellabilibus Reviſionis Remedium alicubi introduceretur eo fine, ut deinde ad Cameram Appellatio impediretur, hoc omninò foret illicitum, neque tolerandum. [conf. B. Auctor. *part. 2. Obſervat. Forenſ. 133. & infrà Append. V. pag. 129. in fin.* juncto *Auctar. XI. ſuprà.*]

De

De Statuto tali incidiſſe quæſtionem memini, quo libertas erat relicta Appellationis à Curia Provinciali vel ad Imperialem Cameram, vel ad Territorii Dominum, ea tamen Lege, ſi Judicem Appellationis elegiſſet Territorii Dominum, ut renunciare deberet Appellationi ulteriori ad Cameram. Rationes Statuti ſunt: quod liberum fuerit Appellanti adire Cameram. Et cum cuilibet permiſſum ſit Appellationi renunciare, liberum etiam fore Domino Territorii Appellationem ad ſe interpoſitam, quam etiam *Reviſionem* vocant, non aliter admittere quam prævia renunciatione ulterioris provocationis, conf. *Conc. Ord. Cam. part. 2. tit. 31. §. 1.* Controvertitur hæc quæſtio in cauſa Polant contra Kunckelsheim/ ob *Ordinationem Monaſterienſem* des Hof-Gerichts *tit. 41.* [*vid. infrà in Catalog. Privilegior. pag. 33. ſeq.*] Illud eſt extra dubitationem, ſi Reviſorio Judicio electo ab una parte, altera in eo ſuccubuerit, huic provocationem ad Cameram prohibitam non eſſe. Quod ſæpe obſervatum in Sententiis Reviſoriis Monaſterienſibus & Juliacenſibus. Nam ut ei, qui Reviſorium elegit, provocatio ulterior libera non ſit, rationem poteſt habere eam quoque, ne pars victrix pluribus Inſtantiis & ſumtibus fatigetur, cum ſuccumbens pars in Reviſorio à ſe electo magnam habeat contra ſe frivoli litigii præſumtionem. Num. 8. Quatenus licitum ſit Statuto injungere Renunciationem ulterioris Provocationis, ſi quis elegerit Reviſorium Judicium.

Privilegia de non appellando non ſunt mere perſonalia, ſed ad Familiam, quatenus certum poſſidet Territorium, reſtricta. Verba ſingulorum Privilegiorum id docent. Electoribus *in Aurea Bulla tit. 11. §. 3.* tributum eſt Privilegium de non appellando reſpectu Territorii Electoratus. Nam alias opus non fuiſſet ratione aliarum Terrarum petere Privilegia nova. Itaque Elector, vel alius Imperii Princeps Privilegium Familiæ qua tali, v. gr. qua Duci Saxoniæ, tributum, non poterit extendere ad Principatus vel Comitatus alios, quos non poſſidet qua Dux Saxoniæ, ſed titulo alio, Succeſſionis, Tranſactionis. *Quodſi à Judicio iſtius Principatus vel Comitatus ad ſe voluerit appellari, an impediatur idcirco provocatio ulterior ad Judicia Imperii?* Reſpondetur: Si ex iſto Territorio ad Cameram antea Appellationes fuerunt delatæ vel Num. 9. Privilegia de non appellando non eſſe mere perſonalia, ſed ſimul ad Territorium reſtricta. Ubi de Territorio acquiſito & extenſione Privilegii.

R Juris-

Juriſdictio Cameræ fundata, mutatio Domini non poteſt eſſe præjudicio Juriſdictioni Imperii, neque extenſio fieri Privilegii ultra mentem concedentis. Rectius ergo facturus eſt Dominus, ſi Juriſdictionem non confundat, & ſuo loco faciat Jus reddi. Ita obſervatum meminimus aliquando in cauſa Clivenſi ad Aulam Regiam Berolinenſem delata, ex qua Sententia fuit remiſſa in Clivenſi Judicio publicanda, & ita Appellationi ad Cameram nullum exiſtebat præjudicium.

Num. 10. De Territorio incorporato.

Quodſi Territorium aliquod Familiæ qua tali fuerit adquiſitum, & Territorio principali incorporatum, tum porrigetur Privilegium de non appellando Familiæ conceſſum etiam ad illas Terras. Hac ratione Saxonicum Privilegium de non appellando etiam ad Hennebergicas terras, utpote quæ in una eademque Inveſtitura Imperiali comprehenduntur, extendi debere dudum tradidit cum Knichenio Wehnerus *tom.6.Symphorem.* Gylman. *Rubr. Elector ac Dux Saxoniæ.6.* Etſi neuter adæquatam adferat rationem. Knichenii locus eſt *in Commentatione de Saxonico non provocandi Jure & Privilegio pag. 289.* Tota tractatio continet aliena à Libri titulo, de Saxonico Jure vix una alteraque agit pagina. Auctor lectionis ſuæ & digreſſionum fœcunditatem videtur monſtrare voluiſſe in omnibus Scriptis, in quibus methodum merito deſideraveris. Fuit olim præſentatus ad Aſſeſſoratum Cameræ, ſed ſpe ſua excidit.

De Principatu Hennebergico & Coburgico.

Territorium *Coburgicum* in Franconia, quod eſt pars *Hennebergiæ*, dudum ante Pactum Succeſſorium cum Ducibus Saxoniæ Anno 1555. initum, vide Knichen. *dict. tractat. num.73. pag.166.* Pacto Matrimoniali à Carolo IV. Imperatore Anno 1350. confirmato pervenit ad Landgravios Thuringiæ, & Circulo Superioris Saxoniæ in hunc uſque diem adſcribitur, quod tamen reſpectu reliquarum Terrarum Hennebergicarum, quas Anno 1583. extincta Stirpe Hennebergica Saxoniæ Duces adquiſiverunt, obtineri non potuit, quia tunc Circulorum ordo erat magis conſtitutus. Confirmationis prædicti Pacti Matrimonialis meminit Hortlederus *in Manuſcriptis ineditis.* Ex quibus Excerpta huc facientia *in*

Appen-

Appendicem IV. pag. 124. ſeqq. referri meruerunt: vide Albini *Chronic. Miſnenſ. tit. 15. fol. 200.*

Judicium Provinciale quod olim *Coburgi* fuit, cujus mentio fit apud Knichenium *dict. pag. 289.* ſublatum eſt dudum, & in *Jenenſe* transfuſum, inter alias rationes, verò ſimiliter, ut tanto magis Privilegium de non appellando ad Terras Coburgicas porrigeretur.

De *Epiſcopatibus Saxoniæ* notatu digna huc facientia leguntur *in Vitriario illuſtrato lib. 3. cap. 12. num. 41. 42.* non pertinere Privilegium de non appellando Saxonicum ad Terras Epiſcopatuum *Martisburgenſis, Miſnenſis, Numburgenſis,* quod ex declarationibus Electoris Saxoniæ oſtendit. Verba Declarationis Epiſcopatuum nomine factæ 24. April. 1616. ibidem recenſentur: Als erklären ſich die drey Stiffter / Meiſſen / Mörſeburg / und Naumburg dahin / daß ſie könten geſchehen laſſen / daß die Appellationes aus den dreyen Stiffts-Regierungen an den Churfürſten zu Sachſen / und Burggrafen zu Magdeburg / ihren gnädigſten Herrn / ergehen möchten / jedoch mit dieſer Maaße und Limitation, daß dadurch die Appellation ad Cameram Imperialem denen Partheyen nicht abgeſchnitten / ſondern denſelben in alle Wege reſerviret und vorbehalten ſeyn / und einem jeden Part frey ſtehen ſolle / an höchſtgedachte Ihro Churfürſtliche Gnaden / und das Kayſerliche Cammer-Gericht zu appelliren / Carpzov. *diſſertat. de Jure ac Privileg. Saxon. de non appellando cap. 5. §. 58.* eadem habet verba, excepto, quod loco particulæ und legatur hic oder: addit Carpzovius acquieviſſe Electorem iſta Declaratione, & infert, appellari ad Electorem vel ad Cameram *alternativè*, dicere volebat: *electivè.* Quis crederet futurum, ut Appellantium ullus favorem electi Judicii Appellatorii Electoralis præ Camerali, non ſit quæſiturus? Et quotusquisque eſt qui Imperialium Judiciorum notitiam accuratiorem comparare ſibi ſtudeat? Plerique ſcientia Praxeos Judiciorum Patriæ ſunt contenti. Vide quæ dicta ſunt *infrà in Catalogo Privilegiorum pag. 40. ſeq.* Edictum valdè memorabile & optimis Conſtitutionibus plenum Potentiſſimi Regis Boruſſiæ & Electoris Brandenburgici, die Verbeſſerung

Num. 11. De Epiſcopatibus Saxoniæ.

des Juſtitz-Weſens betreffend/ 21. Junii 1713. de Appellationibus à Judiciis omnium Provinciarum ad Supremum Appellationis Berolinenſe agit *§. 4. num. 10. §. 19. 20.*

Num. 12. Privilegia quædam Jus commune tantum confirmant.

Legitur in quibusdam Privilegiis Appellatio prohibita *à Sententiis Interlocutoriis & in Judiciis Poſſeſſoriis latis, item proviſionalibus.* [varias illuſtrationes huc pertinentes vide apud B. Auctor. *part. 2. Obſervat. Forenſ. 131.*] Quæſitum fuiſſe accepimus, an aliquid novi contineant iſta Privilegia, quod Jure Communi non obtineret? vide Lauterbach. *Colleg. Pract. lib. 49. tit. 5. §. 2. 12. 13. 14.* Blum. *tit. 46. num. 4. & num. 55.* Roding. *lib. 1. tit. 31. §. 11.* Exiſtimatum, Jus Commune in iſtis Privilegiis tantum confirmari, cum olim abuſus Appellationum fuerit tantus, ut conſtitutione ſpeciali eſſent impediendæ. Vide de Interlocutoriis Sententiis *Commentar.* Kochii *ad Ordinat. Camer. part. 2. tit. 28. num. 65. ſeq.* de Proviſionalibus, Mev. *part. 1. deciſ. 23.* [B. Auctor. *part. 1. Obſervat. Forenſ. 37.*] de Poſſeſſoriis momentaneis, [B. Auctor. *dict. part. 1. Obſervat. Forenſ. 50.*] Roding. *dict. loc.* Mev. *part. 9. deciſ. 14.* Lyncker. *de Gravam. Extrajud. cap. 6. §. 2.* Lauterbach. *dict. loc.* adde, quæ *infrà* dicentur à nobis *§. XIV.* Si omnes Sententiæ in Poſſeſſorio etiam ordinario latæ tali Privilegio comprehenderentur, Advocatus foret haud induſtrius, qui artem neſciret plerasque cauſas ad Poſſeſſoria remedia deducendi, & Appellationes eludendi: cui calliditati Privilegia ſuccurrere, credendum non eſt.

Num. 13. Summa Appellationis quando in querela Nullitatis non attenditur.

An Summa non appellabilis faciat tamen locum querelæ *Nullitatis*, ſæpe quæſitum fuit, negat Mev. *part 1. deciſ. 154.* & *part. 8. deciſ. 133.* Sententia Gailii *lib. 1. obſ. 135. ſuprà*, ubi de Summa egimus, nobis probata fuit: adde *ſeq. §. XIV. num. 3. ſeqq.* Lyncker. *de Gravam. Extrajud. cap. 6. §. 31.*

Num. 14. Cautela contra Privilegia de non appellando.

Privilegium de non appellando locum non habet, ſi ab eo cui conceſſum eſt, gravatus quis ſit non tanquam à Judice, ſed tanquam à parte, hoc eſt in cauſis, quæ privatum reſpiciunt commodum, [Blum. *tit. 45. num. 5.* conf. Roding. *lib. 1. tit. 23. §. 10. ſeq.* Denaiſ. *Jus Cam. tit. 27. §. 2.* B. Auctor. *Symphorem. tom. 1.*

Con-

Conſultat. 36. & *part. 1. Obſervat. Forenſ. 83. part. 2. Obſervat. Forenſ. 228.*] Lyncker. *de Gravam. Extrajud. cap. 5. ſect. 1. §. 7. num. 1.* & *cap. 6. §. 31. num. 6.* Sed eo caſu gravantem Imperii Statum, qui Auſtrægarum beneficio gaudet, coram iis conveniendum eſſe, non per Appellationem ad Cameram rem deducendam ex *Receſſ. Imper. 1594. §. 94. 95.* concluditur. [exemplo rem illuſtravit B. Auctor. *part. 1. Obſervat. Forenſ. 83.*] Tractavit hanc quæſtionem prolixius Lyncker. *dict. cap. 5. ſect. 1. §. 7.* ubi *§. 8. num. 1.* quæſtionem proponit, cujus determinationem Rulanto *lib. 8. de Commiſſar. part. 4. de Proceſſ. Judiciar. Interrogator. cap. 13. num. 17.* infeliciter ceſſiſſe refert, deinde interpoſita digreſſione de Judicii Imperialis Aulici antiquitate *§. 10.* deciſionem *Receſſ. Imper. 1594. dict. §. 95.* refert, & *§. 11.* de Gravamine à Capitulo Cathedrali, quod Auſtrægis non gaudet, differit, tandem *§. 16. & 17.* ad quæſtionem propoſitam Cameralium Sententiam, etiamſi Lege firmata non eſſet, ſuſtinet, ibidemque docet quod Judex à quo, etiamſi Partium uni in Judicio Superiore fortiter aſſiſtat, tamen partis loco haberi & citari non debeat. Et *§. 18.* tradit Judicem non eo minus qua talem cenſeri, quamvis proprio motu & non ad partis inſtantiam vi poteſtatis alicui quid injungat, prout etiam tanquam pars & non qua Judex gravare poteſt, licet ad partis inſtantiam aliquid decernat. [adde Roding. *lib. 1. tit. 19. §. 5.* & *tit. 23. §. 11. & 13.*] Quæ omnia cum aliis utiliſſimis Obſervationibus huc pertinentibus *dicto Tractatu locis allegatis* evolvenda Lectori relinquo. Unum addens, quod, ſi Summa in qua aliquis eſt gravatus, ſit infra Summam Ordinationis, & Sententia ſit ab Auſtrægis lata, beneficium Reviſionis, *Receſſ. Deputat. 1600. §. 16.* & *Receſſ. Imper. 1654. §. 113.* etiam locum ſit habiturum, vide Lyncker. *dict. cap. 5. ſect. 1. §. 13. num. 16.*

Nemo à nobis expectet, ut *Fatalia* Appellationum (quæ in Camera ſunt triplicia, vide [Gail. *lib. 1. obſ. 139.*] Koch. *ad Ord. Cam. part. 2. tit. 29. num. 22.* & nota Deckherri, ubi de Prorogatione) atque *Formalia*, & quæ de Appellationibus in Jure Communi occurrunt, in hac delineatione pertractemus. Actum Num. 15. De Fatalibus & Formalibus Appellationum remiſſivè.

enim agere nolumus. Jura communia ex *Commentariis ad Titulos Pandectarum & Codicis de Appellationibus* petenda. Quæ ad Camerale Jus ſpectant, quod in hac materia à Jure communi (exceptis Fatalibus, & Formalibus quibusdam, quæ ſunt ſingularia, vide Mev. *part. 1. deciſ. 150.*) non multum recedit, in ipſis Legibus publicis clariſſimè ſunt expreſſa. Diligentiſſime & ſolide dubias quæſtiones plerasque reſolutas videas *in Collegio Pandectarum Lauterbachiano Lib. Digeſt. 49.* nec non Mevii *Deciſionibus paſſim.* quas in materia Appellationum, in quibus cauſis Appellatio locum habeat, una ſerie collegit Bœckeln *in Addition. ad* Hahn. in Weſenbec. *lib. 49. tit. 13.* Conſulat, cui placuerit, Blum. *tit. 44. uſque 55.* Roding. *lib. 1. tit. 19. uſque 32.* adde *lib. 3. tit. 11. de Inhibitionibus.* Nobis ſingularia quædam perſequi eſt animus.

Num. 16. De Compulſorialibus notatu digna.

Compulſoriales Literæ cum Proceſſibus Appellationis regulariter decerni ſolent: Judex à quo, ſi cauſam ad Cameram devolutam non eſſe putat, Actorum editionem plerumque recuſat, donec per Compulſoriales repetitas compellatur. Decernuntur itaque *Ulteriores*, & *Adhuc Ulteriores*, vide Blum. *tit. 52.* Roding. *lib. 1. tit. 18. §. 10. ſeq.* & *lib. 3. tit. 13.* Exceptio eſt, ſi ex cauſis gravioribus non-devolutio fuerit oppoſita; tum enim hic articulus ante omnia eſt decidendus: Sæpe tamen uſu venit, ut Judici Appellationis opus ſit ex Actis prioribus informari, quo magis de devolutione vel non-devolutione certus eſſe queat. Hinc formula pronunciandi, qua denegatur adhuc petita non-devolutio, & Compulſoriales repetuntur. Recentiori tempore poſt tertias Compulſoriales, quartas & quintas, repetita aliquoties voce **adhuc**, informi plane phraſi, decretas fuiſſe vidimus. Satisne hæc omnia ad mentem Legum, ſuo loco relinquo, vide *Receſſ. Imper. 1654. §. 65.* ubi, quando ulteriores Compulſoriales decernendæ ſint, clare exprimitur. *Ulterioribus* non inſerebatur hucuſque pœna gravior, ut in Mandatis fieri ſolet, ſed ſub priori pœna ſimplicium demandabatur Editio Actorum; ex *Stylo* tamen Camerali receptum, ut loco pœnæ gravioris in ulterioribus Editio Actorum *gratuita*, hoc eſt ſumtibus Judicis à quo, injungeretur. *Adhuc*

Ulte-

Ulterioribus verò pœna inſerebatur aucta parte dimidia, id eſt 15. Marcarum Auri. [quæ Acta ſint edenda, & quomodo Judex in ejusmodi controverſiis arbitrium ſuum interponere debeat, exponit B. Auctor. *part. 2. Obſervat. Forenſ. 297. §. 17.*]

Arctiores Compulſoriales ſub pœna Banni recentioribus temporibus adhuc uſitatas fuiſſe Sententiæ apud Deckherrum teſtantur, in quibus ſimul præcipitur Editio Actorum non *gratis*, ſed ſumtibus Appellantis facienda, quod *miratur* merito Roding. *lib. 3. tit. 13. §. 14.* adde Koch. *ad Ord. Cam. part. 2. tit. 31. num. 29. & ibi notam* Deckherri. Cum enim juxta eundem Roding. *§. 10.* arctiores parum adferant præjudicii, (exempla condemnationis in Bannum nulla reperiuntur) Judex à quo, gratis edere Acta juſſus, expectare poterit impune arctiores

Hodie, loco pœnæ Banni ſub graviori pœna Pecuniaria Fiſco Imperiali ſoli addicenda (nam præcedentes etiam parti pro dimidia debentur) præmiſſa condemnatione in pœnam ſimplicium, Actorum Editio mandari poterit: quæ via cum Legibus Imperii convenit optimè. Nam licet *Edictum illud Imperatorium*, de quo mentio fit *in Ordinat. Camer. part. 2. tit. 31. §. 10.* qui *in Concepto* eſt *tit. 34. §. 11.* nondum fuerit publicatum, res ipſa tamen *in Receſſ. Imper. 1654. §. 61.* communi Ordinum conſenſu placuit: neque erraturus eſt, qui Fiſcalis Actionem ex dicto Receſſu Imperii fundatam eſſe aſſereret. Injuſte enim recuſat Judex inferior Editionem Actorum vel Rationum Decidendi, prætextu non-Devolutionis vel Deſertionis, de qua cognoſcere non eſt Judicis à quo, ſed ſuperioris, Mev. [*part. 1. deciſ. 190.*] *part. 3. deciſ. 221.* Præſtaret autem ulterioribus Compulſorialibus ſemper addi etiam ex officio Citationem ad videndum ſe incidiſſe in pœnam ſimplicium, conf. Roding. *dict. tit. 13. §. 14.* Blum. *tit. 52. num. 14. 15.* Gail. *lib. 1. obſ. 134. num. 3. ſeq.* (*d*)

(*d*) *Hæc omnia per* Concluſum Collegii 16. Februar. 1715. *ad certam deducta ſunt regulam, ut ſcilicet in poſterum poſt Compulſoriales* ſimplices, *ſi Judex moram faceret in edendis Actis, Compulſoriales* non Ulteriores (*utpote quæ tantum ob defectum aliquem in Actis, vel Rationum Decidendi, petendæ*) ſed Arctiores, *ſub pœna 20. Marcarum Auri, decerni deberent, unà cum* Cita-

Citatione ad videndum ſe incidiſſe in pœnam ſimplicium. Salvo tamen Judicis arbitrio, ſi pro ratione circumſtantiarum ulterioribus *ſub comminatione pœnæ ſimplicium uti velit, in quibus tamen Clauſula* gratis *eſſet omittenda.*

Num. 17. Remedia contra Sententias non appellabiles.

Si Summa non eſt appellabilis, vel qualitas Sententiæ impedit Appellationem, datur gravatis coram priori Judice Remedium *Reviſionis*, alicubi *Leuterationis* vel *Super Leuterationis.* [vide Textor. *ad Receſſ. Imper. Noviſſ. diſputat. 13. theſ. 23. ſeq.*] Id ſi negetur, in Camera decernuntur Mandata de concedendo Reviſionem [vel Tranſmiſſionem Actorum] Sine Clauſula, *Receſſ. Imper. 1654. §. 113.* Lyncker. *de Gravam. Extrajud. cap. 6. §. 32.* Blum. *tit. 46. num. 15.* [conf. *infrà Sect. II. §. VI. num. 37.*] Ubicunque enim Cameræ Jurisdictio fundata non eſt quoad cauſam principalem, poterit tamen fundari in acceſſoriis, quoad modum procedendi, ſi à Judice inferiore negentur Remedia Juris legitima; Nam denegando ea, Judex denegatæ Juſtitiæ fit reus, Lyncker. *de Gravam. Extrajud. cap. 3. §. 1. num. 4. pag. 86.* & *cap. 6. §. 32. num. 4. pag. 556.* ſuccurrere autem injuſtè gravatis ab inferiore Judice, officium eſt ſuperioris.

Num. 18. Quando ſine Appellationis Proceſſu Judex inferior jubetur Gravamen tollere.

Animadvertimus nonnunquam Appellationes interpoſitas à Sententiis Interlocutoriis, Gravamine exiſtente quidem juſto, ſed per Judicem priorem reparabili, non fuiſſe receptas, Decreto tamen Extrajudiciali denegatorio appendicem additum, qua Judex inferior de tollendo Gravamine inſtrueretur, quem modum abbreviandi lites utiliſſimum cenſet Mev. *part. 2. deciſ. 374. ſeq.* adde *part. 2. deciſ. 277. part. 4. deciſ. 29. & 124.* Lyncker. *de Gravam. Extrajud. cap. 7. part. 2. §. 23. pag. 645.* Neque de fundata Jurisdictione Cameræ ante decretos Proceſſus dubium fore exiſtimo, cum per introductionem Appellationis Judicis Superioris Officium, quod eſt generale, pro re nata exerceri queat, vide *ſuprà Auctar. VII.* Et in Cauſis Executionum à Camera demandatarum ſi ab exceſſu Executionis, vel à Decreto quodam Commiſſariorum à Camera delegatorum, Appellatio interponatur, iſte modus ſæpe fuit utiliter adhibitus, teſtantibus Decretis Extrajudicialibus, quæ *in Manipulo variorum Decretorum Extrajudicialium*

lium adjuncto *Appendici VIII. hujus Commentationis* conſpicientur. [conf. *ſuprà Auctar. VII.*]

Inter calliditates Advocatorum licitasque circumventiones refertur, ut gravatus in Sententia, vidensque adverſarium æque, vel magis gravatum eſſe, appellet in continenti, expectetque dum alter, Appellationem illius ſibi quoque profuturam putans, peculiarem Provocationem negligat. [conf. B. Auctor. *part. 1. Obſervat. Forenſ. 67.*] Tum verò effluxo Fatali, ille Appellationem ſuam deſerat, & ſic Sententia vires Rei judicatæ nanciſcatur. Multi hoc ſuo damno fuere experti, & parcere Sumtibus Appellationis peculiaris, non eſt niſi imperitorum. Num. 19. Quomodo adverſarii Appellatio eludatur. Cautela Advocatorum.

Similis eſt imperitia ſi quis à Sententia appellare neglexiſſet, à Judice declarationem expectans, tum verò à lata confirmatoria voluerit appellare, vide Deckher. ad Koch. *Commentar. ad Ord. Cam. part. 2. tit. 28. num. 57. ſeq.* [adde Lauterbach. *Colleg. Pract. lib. 49. tit. 4. §. 8.* Stryk. *Introduct. ad Prax. Forenſ. cap. 23. §. 2.*] Neque etiam Appellationis beneficio fruetur, qui poſt Sententiam latam, Tranſactionis ſpe obdormierit, & interim Fatalia neglexerit, poſtea à die ruptæ concordiæ Appellationem repetiturus, Koch. *ad part. 2. tit. 29. num. 14.* Gail. *lib. 1. obſ. 140. num. 8. 9.* [vide Mev. *part. 4. deciſ. 330.* ubi de Reſtitutione in integrum, & *part. 3. deciſ. 410.* ſingularem huc pertinentem quæſtionem proponit B. Auctor. *ſuprà Auctar. XX.*] Num. 20. Aliæ Cautelæ Appellantibus obſervandæ. Ne expectent declarationem Judicis inferioris. Ne ſpe concordiæ Fatalia labi ſinant.

De adhæſione notandum eſt, quod fieri debeat intra Decendium, alias reſpectu adhærentis Sententia vires Rei judicatæ nanciſcetur, Mev. *part. 5. deciſ. 86.* Lyncker. *de Gravam. Extrajud. cap. 4. §. 1. num. 4.* & *Deciſ. 1474.* Ant. Fab. *lib. 7. tit. 26. definit. 20.* Gylman *in Præjudic. Rubr. Appellatio in genere. verſ. Appellatio quatenus communis.* Diſtinguit Gailius inter adhæſionem partis appellatæ & tertii, *lib. 1. obſ. 122. & obſ. 70. num. 9.* [& Mynſing. *centur. 2. obſ. 21.*] quem ſequitur Mev. *part. 1. deciſ. 158.* & *part. 5. dict. deciſ. 86.* Lauterbach. *tit. ff. de Appellat. §. 13. in fin.* Ergò appellata pars adhærere poterit in Appellatorio Judicio ſine periculo elapſi Fatalis Decendii, vide *l. 39. princ. Cod. de Appellat. &* Num. 21. De adhæſione Appellationis notanda.

Relat. l.1. Cod. ſi unus ex pluribus appellav. l.29. §. 1. ff. de Minor. Boër. *Deciſ. 73.* Lauterbach. *lib. 49. tit. 1. §. 14.* Eo reſpicere videtur etiam *Receſſ. Imper. 1654. §.* Es ſollen und mögen auch ꝛc. *75. & præced. §. 74.* vide Dr. Franzii, JCti Gieſſenſis, *Diſputat. de Commodis & Incommodis ex Adhæſ. Appellat.* ubi materia Adhæſionis pluribus diſtinctè explicatur. [Textor. *diſputat. de Beneficio adhærendi*, quæ eſt inter Academicas *tom. 1. diſputat. 37.* adde B. Auctor. *tom 1. Conſultat. Forenſ. 18.* ubi de differentia inter adhæſionem & interventionem in Cauſis Appellationum latius agit.]

Num. 22. De Ratihabitione Appellationis.

De Ratihabitione Appellationis nota: quod fieri queat per conſortem litis, vel eum qui alias cauſam habet communem, ex. gr. Dominum in cauſa Subditorum, Auctorem rei venditæ, Fidejuſſorem, &c. [conf. omninò B. Auctor. *part. 1. Obſervat. Forenſ. 55. & 103.* ubi docet Appellationem unius Conſortis non tantum proficere iis, qui non appellaverunt, vel Appellationem deſeruerunt, ſed etiam alteri Conſorti, qui alio jam uſus fuit Remedio, adde *part. 2. Obſervat. Forenſ. 126.*] aliud dicendum, ſi quis Jure ſeparato nititur, is enim principaliter debet appellare, Gail. & Mev. *dict. loc.* Tennagel. *de decernend. Proceſſ. claſſ. 4. cap. 2.* Lauterbach. *lib. 49. tit. 1. §. 13. ſeq.* [conf. B. Auctor. *Symphorem. tom. 1. Conſultat. Forenſ. 18. pag. 434.*]

Num. 23. Deſertionem & non-Devolutionem Judex ex officio attendit.

Deſertionem Appellationis & non devolutionem Judicem ex officio reſpicere & deſuper pronunciare teneri, etſi Appellatus non exceperit, Cameræ Aſſeſſores & JCti ſtatuerunt, vide Koch. *Commentar. ad Ord. Cam. part. 2. tit. 28. num. 45. ſeq.* & *ibi notam* Deckherri. [adde Roding. *lib. 1. tit. 25. §. 4.* & *tit. 32. §. 4.* Gail. *lib. 1. obſ. 137.* Mev. *part. 1. deciſ. 11. num. 2.* quoties tamen de culpa Appellantis non aperte conſtat, contra deſertionem pronunciandum eſſe docet B. Auctor. *Symphorem. tom. 1. Conſultat. Forenſ. 34. pag. 748.*]

Num. 24. Judex quando in cauſa principali pronun-

Judicem omiſſo articulo Appellationis ab interlocutoria Sententia ad petitionem Appellati, (quæ eſt inſignis cautela) invito etiam Appellante, in cauſa principali progredi & pronunciare

poſſe,

poſſe, definit Gail. *lib. 1. obſ. 136.* Koch. *Commentar. ad Ord. Cam. part. 2. tit. 29. num. 35.* [conf. B. Auctor. *part. 1. Obſervat. Forenſ. 78.* ubi plenius hæc quæſtio diſcutitur.] Multa ejus rei in Camera extant exempla. Quid ſi cauſa deſerta ſit, vel non devoluta? vide Gail. *obſ. ſeq. 137.* plura de deſertione occurrent *infrà Sect. II. §. 4. num. 7.* [& *§. 6. num. 54. ſeqq.*] ciet omiſſo Articulo Appellationis.

§. XIV.

Dicendum tandem eſt de Juriſdictione Cameræ *Negativè.* Id eſt, de Cauſis in quibus non eſt fundata Juriſdictio hujus Supremi Judicii. Tametſi verò extrajudicialiter ad Narrata Partis ſpecioſè formata decreti fuerint Proceſſus, nihilominùs re examinata Judiciali Relatione, ſequitur Sententia non-devolutoria in Cauſis Appellationum, in Cauſis Mandatorum, Mandati Caſſatoria. [juncta condemnatione in Expenſas, Roding. *lib. 1. tit. 5. §. 7.*] (*a*) Ad Appellationes hic præcipue reſpicimus, facili applicatione ad Mandata, cum ſit eadem ratio, Formula tantum diverſa pronunciandi. Sive autem Jure communi prohibita ſit Appellatio, ſive Jure ſpeciali, puta Camerali, nihil intereſt ad non-devolutoriam Sententiam: Recenſentur ejusmodi cauſæ apud Blum. *tit. 43. & 46.* Roding. *lib. 1. tit. 31.* Operæ pretium eſſe duxi Capita illa Blumii examinare, quorum illud, *tit. 43.* agit de prohibita Appellatione ex Jure ſpeciali, ob naturam objecti, hoc verò *tit. 46.* de Jure communi, vel ob Privilegium. Immiſcentur tamen etiam hic cauſæ in *tit. 43.* recenſitæ. Inſcriptio *tit. 46.* ſonat affirmativè, tractatio verò uſque ad *num. 68.* negativè. Erunt ergò noſtræ inſpectionis *Membra Duo*, unum conſiderabit Cauſas non appellabiles *tit. 46.* expoſitas, alterum eas quæ ſpeciali Jure ob Qualitatem Cauſæ ad Cameram non devolvuntur *tit. 43.* vide *ſuprà Auctar. VIII.*

Num. 1. Tranſitus ad Cauſas in quibus Juriſdictio Cameræ fundata non eſt.

Num. 2. Sententiæ non-devolutoriæ quæ ſit cauſa.

(*a*) *An dicere poſſit Judex ſuperior Appellationem non devolutam ob defectum Gravaminum Appellationis? Proceſſus decernuntur, uti fieri ſolet, in Senatu Extrajudicialium, nullo in Formalibus defectu deprehenſo, ſed Gravaminibus leviter, vel, ut cum Lege loquar,* Conc. Ord. Cam. part. 1. tit. 22. §. 10. *ſine ſcrupuloſitate examinatis. Cauſa deinde ad Sententiam inſtructa ſi Senatus*

Definitivarum deprehenderit Gravamina eſſe Actis contraria, non fundata, an ad non-devolutoriam procedere poſſit, an præciſè Confirmatoriam pronunciare debeat? hic eſt quæſtionis ſtatus. Peſſimè quandoque abuti litigantes beneficio ſaluberrimo Appellationis, ut adverſarium multis ſumtibus diu multùmque vexent, litem involvant, victorem in prima Inſtantia fructu Sententiæ carere faciant, id equidem toto die experimur, cum multa ſciant eſſe & in Judicii Cameralis Conſtitutione impedimenta, & ipſi Appellantes nova procreare norint, quò tardius cauſa poſt Proceſſus ſemel decretos Definitivâ Sententiâ terminari queat. Licet autem hoc fiat tandem, quotusquisque eſt, qui Remedio Reſtitutionis in integrum plerumque ex Cauſis Lege Camerali minimè fundatis, uti non audeat. Temporis trahendi ſtudioſiſſimi ſunt Appellantes. Interim aliquid fit. *Abeſt vel moritur hic, [aut] ille; ſuccedit alius recenter informandus, vel qui litem ſuſtinere nequit, & ſimilia infinita. Optandum eſſet itaque, ut monitum* Gailii lib. 1. obſ. 128. num. 5. *frequentiorem ad uſum produci poſſet. Sed, quod non fiat, cauſæ ſunt plures, tum Partium tum Judicium, in priori Inſtantia Cauſam non clarè diſtinctèque inſtruentium, vel ut id fiat non curantium: in ſecunda Inſtantia Advocatorum, qui operam ſuam numero & prolixitate Scriptorum peſſimo conſilio metiuntur. Neque etiam excludere velim moram ipſius Judicii. Laborum concatenata moles, mox Judicialium, mox Extrajudicialium, ſive Supplicationum, in quibus ſunt ſæpè maximè arduæ & difficillimæ tractationis, Senatuum, & quod impedimentum non leve adfert, Referentium mutatio ab extrajudiciali tractatione ad judicialem, aliaque plura, quibus Remedium facile adferri nequit.* (vide quæ dixi ſuprà §.10 num. 18. pag. 80. verſ. Ad finiendas &c.) *Igitur ad propoſitam quæſtionem ut deſcendam:* Primò *verum eſt, quod non-devolutoria Sententia Cameralis pronuncietur, ſi Cameræ Juriſdictionem non fundatam agnoſcit Judex, vel quod obſtet Summa appellabilis, vel Privilegium, vel quod Cauſæ & Sententiæ à qua natura, in judiciali examine detecta, Appellationem non admittat, qua de re hucuſque in Commentatione actum fuit. Quoniam verò* Secundò *Cauſæ vel Sententiæ qualitas terminos non habet adeò anguſtos, qui ſint vel Interlocutionis ſimplicis, vel Rei judicatæ, ſive ut loquuntur, inhæſivitatis, vel deficientis Summæ appellabilis, vel Poſſeſſorii momentanei, vel Privilegii, in quibus terminis ſeſe continere debeat non-devolutionis effectus, ſed poſſunt eſſe plures rationes ob quas ſuperior Judex non devolutam ad ſe Appellationem dicere queat; Hinc univerſaliter inficias ire nolim, quod non etiam ob Gravaminum defectum non-devolutoriam Sententiam ferre poſſit Judex, ſi ita ſuadeant circumſtantiæ.* [*utilitatem hujus quæſtionis collige* ex traditis B. Auctor. infrà num. 14. *junct.* Sect. II. §. 6. num. 55.] *Eſt enim tanta Rerum Judicialium & Circumſtantiarum varietas & viciſſitudo, ut Judici ſuperiori in pronunciandi Formulis arbitrium, Juſti-*

Juſtitia de cætero ſalva, conſtrictum eſſe, vel arctari debere aſſirmare non auſim. [conf. ſuprà Auctar. VIII.]

Membrum I.

Appellare non licet à Sententiis eorum qui habent Privilegia de non appellando. De his actum eſt *§. præced. XIII.* De *Querela Nullitatis* hic dicendum. [quam variis Obſervationibus illuſtrat B. Auctor. *part. 1. Obſervat. Forenſ. 34.*] Indiſtinctè eam admittit Blumius *tit. 46. num. 3.* auctore Gailio *lib. 1. obſ. 135.* qui hic eſt adhibendus. Conſtans eſt Cameralium JCtorum ſententia, diſtincta eſſe Remedia *Appellationis* & *Nullitatis*, uno prohibito, non ceſſare alterum, diſtincta etiam capita *Ordinationis Cameralis part. 2. tit. 31. uſque 34.* & *part. 3. tit. 34. uſque 38.* qui agunt de Appellatione, & *tit. 40. part. 3.* ubi de Nullitatis Proceſſu. Exempla quoque decretorum Proceſſuum ad videndum deduci principaliter Nullitates, Privilegio quocunque de non appellando non obſtante, antiqua & recentior Praxis Imperialium Judiciorum præbet complura, vide Lauterbach. *Colleg. Pract. lib. 49. tit. 2. §. 7.* Mev. *part. 1. deciſ. 89. part. 3. deciſ. 54.* & *part. 8. deciſ. 133.* Non exiſtimo in mentem venturum cuiquam, ac ſi licitum eſſet per Querelam Nullitatis Privilegium de non appellando eludere, hoc eſt ſufficere ſi Advocatus Rubricam Supplicæ & Narrata ad Nullitates dirigat, utendo, loco Gravaminum *Iniquitatis*, voce *Nullitatum*. Nam licet hoc antiquiore tempore admiſſum fuerit forte, ea ratione, quod juxta Petiti & Actionis Qualitatem Jurisdictio fundari poſſet; abſit tamen ut nos ita ſentiamus. Examinantur imprimis ejusmodi Supplicæ, & niſi deprehendantur Nullitates Proceſſus veræ, & probabiliter oſtenſæ, denegatur Petitum. Iniquitas enim Sententiæ pro Nullitate non habetur. Quid ſit Nullitas vera, quæ locum faciat querelæ principaliter inſtituendæ, nolo hic exponere, ſufficiunt ea in re *aliorum Commentarii* præcipue *Vantii* & *Altimari*, cujus *Opus Collectaneorum* inſtar eſſe poteſt. Blumius hoc caput tractavit *tit. 56.* Roding. *lib. 1. tit. 19. §. 43. ſeqq.* & *tit. 33.* & *lib. 3. tit. 11. §. 62.* accuratius Lauterbach. *Colleg. Pract. lib. 49. tit. 8.* [conf. B. Auctor. *part. 1.*

Num. 3. Examen Tituli XLVI. in Blumio. De Appellatione prohibitâ, ſi Privilegium obſtet.

Num. 4. An & Querelæ Nullitatis obſtet Privilegium? Neg.

Num. 5. Nullitas debet eſſe vera & evidens.

part. 1. Obſervat. Forenſ. 34. & 108. & *Symphorem. tom. 1. Conſultat. 43. pag. 1129.* adde Maurit. *Conſil. Chilon. 7.*]

Num. 6. Summa 400. Imperialium adeſſe debet ſi de Nullitate inſtituatur Querela.

Porrò, cum *in Receſſu Imperii 1570. §. 69.* vid. *Conc. Ord. Cam. part. 2. tit. 31. §. 5.* Summa Appellationis, quæ tunc erat 300. Floren. Sortis, etiam ad Querelam Nullitatis ſit extenſa, rectè fiet hæc extenſio etiam quoad Summam auctam *in Noviſſimo Receſſu 1654. §. 112.* [conf. *ſuprà §. 13. num. 2. & 13.*] 400. Imperialium, dari enim ratio diverſitatis nequit adæquata. Aliud omninò dicendum circa Summam Privilegii. Igitur Querela Nullitatis, vide *ſuprà §. 13.* admittetur in Summa Privilegii, quatenus Summam Ordinationis excedit, vide Blum. *tit. 56. num. 16.* Roding. *lib. 1. tit. 21. §. 5.* junct. *tit. 33.* Lauterbach. *lib. 49. tit. 2. §. 7.*

Num. 7. Quid ſi Privilegium de non appellando loquatur, etiam de Nullitatis Querela.

Quid autem ſi in Privilegio de non appellando excepta etiam ſit Querela Nullitatis? Suadet hanc cautelam Gailius *dict. obſ. 135. num. 8.* [Hiltrop. *Proceſſ. Judiciar. part. 4. tit. 17. num. 30.*] Egregiam verò cautelam ut ſibi quis proſpiciat Privilegio ad Nullitates ſine metu correctionis committendas! Verum enim verò male ita intelligitur Gailius, neque ea poteſt eſſe clauſulæ ejusmodi Privilegio inſertæ vis ac poteſtas. Id tantum intenderetur, ne ob quamcunque allegationem Nullitatis, vide *ſuprà num. 5.* Privilegium de non appellando infringatur, neque alia fuit mens Gailii. Quid enim ſi incompetentia Judicis accuſetur? Ordo Proceſſus turbatus: Initium factum ab Executione: non auditus Reus condemnatus adverſus Leges expreſſas, hoc eſt, Jus in theſi pronunciatum: & ſimilia? Tu dicis, non eſſe præſumendum ut talia committantur. Ego reſpondeo, non eſſe etiam præſumendum ut ad talia facta tuenda Privilegium valere poſſit. Quis enim non erubeſceret contra querelas ejusmodi præſidium quærere vel per Privilegii alicujus petitionem, vel per conceſſi Privilegii adeo violentam interpretationem.

Credo ſanè, nec ipſum Knichenium, qui *in tractat. de Saxonico non Provocandi Jure & Privilegio num. 56. ſeqq. pag. 292.* Sententias à quibus appellare non licet ita deſcribit, *ut earum effectus miraculo veluti adſcribatur, eo quod æquent quadrata rotundis,*

faciant

faciant ex nihilo aliquid: ex non vero, verum: ex non ente, ens: non Jure, Jus: non juſto, juſtum: nigra vertant in candida & contra: hinc reddatur Filius qui talis non eſt, qui nunquam Pater fuit, per alteram naturam Pater creetur: non tamen, addit *num. 62.* eſſentialiter, ſed ſolum quoad effectum. Credo, inquam, *Knichenium* in omnibus iſtis miraculoſis & hyperbolicis effectibus non voluiſſe comprehendere Nullitates [inſanabiles] apertas, ex. gr. ut fiat Judex ex non competente competens; ut condemnetur non citatus, non auditus: ut Sententia feratur extra Acta, vel ex Actis mutilatis, & quæ ſunt aliæ Nullitates omni rationi ſanæ & Legibus adverſæ. Talis enim Privilegii ſenſus eſſet calumniatorius, omne Jus & Juſtitiam evertens, Chriſtiano Judice & JCto indignus. Neque eò quadrant omnes rationes, quas in medium protulit *Knichenius*, pro excludenda Nullitatis Querela *num. 100. uſque 135. pag. 282.* poſt recenſita antea *num. 53. ſeqq.* argumenta contraria.

Ratio ſecunda *num. 102.* quod Principis Gratia non debeat eſſe illuſoria, noſtram theſin potius confirmat, tunc enim illuderetur verè, ſi ad Nullitates tales enormes extenderetur Privilegium. Cum alius non ſit ſenſus ullius Privilegii Appellationem nulla ratione, in keinerley Weiſe / admittentis, vide Knichen. *dict. loc. num. 118.* quam ne ſub Nullitatis ſpecie externa Privilegio fieret præjudicium. Neque ſi vel maxime Caſus Nullitatis in aliquo Privilegio reperiretur expreſſus, ad ejusmodi Nullitates extendi poſſet. Repetis fortè: Quod enormes Nullitates hic ſuppoſitæ exiſtere nequeant: Ego repono: ſi non exiſtunt, ceſſare quæſtionem: Loquor in hypotheſi, quam ſi conceſſeris, meam laudabis ſententiam; ſin minus, ſcire vellem qua conſcientiâ ſenſum iſtum Privilegio affingére velis? Quæris: [cum Lynckero *Decis. Jenenſ. 893.*] An unquam in Camera talis extiterit caſus deprehenſæ & per Sententiam reformatæ Nullitatis? Reſpondeo: Cum omnis mea ratiocinatio ſit hypothetica, non opus eſſe exemplis in actum deductis. Sufficere regulam probatam, Exceptionis probationem, quæ in Privilegio fundatur, incumbere tibi. Nemo enim omnes Cauſas in Camera introductas earumque Merita ſcire poteſt.

poteſt. Deinde, quæſtio noſtra incidit plerumque circa decernendos Proceſſus, & Exceptiones non devolutionis. In progreſſu cauſæ, ſi falſitas querelæ ſit aperta, remittetur cauſa abſque dubio ad Forum privilegiatum, etiam cum pœna Actoris, ſi de temeritate ejus & calumnia conſtiterit. Decretorum verò Proceſſuum ſuper Nullitatibus contra Judices privilegiatos complura in Camera extant exempla. Pauciora quidem contra *Saxonica Judicia*, non tamen nulla. Vide de Saxonico Privilegio & ejus extenſione quæ habet Lynckerus *ad Aur. Bull. artic. 17.* Anno 1596. 8. April. reproducta fuit *Citatio ſuper Nullitatibus cum Compulſorialibus* in cauſa *Alberti Comitis Schwarzburgici* contra *Duces Saxoniæ*, quia in Curia Provinciali Jenenſi, Vaſallo Schwarzburgico à Sententia Comitis Appellationis Proceſſus fuerant decreti; Erat hic quæſtio de Competentia. Actorum Editio etiam facta, licet cum Proteſtatione, Cameræ Imperiali, 13. Januar. 1601. poſt Arctiores Compulſoriales decretas 17. Auguſt. 1599. deinde res compoſita. Anno 1597. reproducta ſimilis Citatio cum Compulſorialibus, ob Incompetentiam Fori, in cauſa *Wolfgangi Comitis in Barby* contra *Duces Saxoniæ Lineæ Coburgicæ*, quia Actione Perſonali conventus erat coram ipſis, & Proceſſus ab Executione incœptus. Hæc cauſa deinde interventu Commiſſariorum Cæſareorum Electoris Brandenburgici & Ducis Henrici Julii Brunſwicenſis (quam Commiſſionem Imperator Rudolphus ſalva litis Cameralis pendentia decreverat) fuit compoſita. Reſcriptum Imperatorium, in quo de prædicta Commiſſione Camera redditur certior, eſt datum Pragæ 11. Septembr. 1597. Alia exempla recenſentur in Præjudiciis apud Gylmannum *tom. 3. Rubr. Privilegium. pag. 272.* Quemadmodum igitur Citationes ejusmodi nunquam ſine cauſa veroſimiliter probata decernuntur; ita, ſi Privilegium objiciatur, & Editio Actorum recuſetur, non poteſt non fieri, quin Compulſoriales Arctiores emaneant, & in eo tramite, pro tuenda auctoritate Judicii, pergatur, quam ſi Imperii Status negligere velint & deſpicere, præſtaret, ut Judicium tolleretur plane. Inquis: Præſumtionem ſemper debere eſſe pro Judice Privilegiato,

quod

quod legitimè proceſſerit, proinde eum Jure denegare Editionem Actorum. Ego dico, præſumtionem eſſe debere non minorem pro Judice Camerali, quod non ſine cauſa Proceſſus decreverit, & quod editis pro Informatione pleniore Actis, ſi Querelam Nullitatis non fundatam eſſe deprehenditur, Cauſam ſit remiſſurus, addita etiam, *ut ſuprà monui*, Pœna contra Actorem. Optandum eſſet equidem, ne ullibi in Imperii Statuum Judiciis Nullitates committerentur & in Supremis Judiciis audirentur. Tantum intereſt Reipublicæ ut Judicia bene conſtituantur juxta monitum *Receſſ. Imper. Noviſſ. §. 108.* Non agit Camera Imperialis, iſtiusmodi Querelis exiſtentibus, Privilegiorum interpretem, ſed ne perperam applicentur, cavet, quod eſt Officii Judicis, conf. Roding. *lib. 1. tit. 19. §. 51.* Ubicunque preces alicujus circa Nullitates dubii quid habent, cautè procedit Judicium Camerale, petendo Literas Informatorias, ut de facto magis inſtruatur, majorique cum fundamento petitis Proceſſibus vel annuat vel Supplicans repellatur: Mirum ſanè foret, ſi quis Judex Nullitates inſanabiles prætextu Privilegii defendere auſus fuerit. Si taceat Judex, neque Literas Informatorias tranſmittat, quod haud rarò ſit facti conſcientia, præſcriptus eſt modus procedendi Cameræ *in Receſſ. Viſitat. Noviſſ. §. 10.* Supereſt hic animadvertendum, quod interdum Jurisdictio Cameræ fundetur per viam *Mandati Sine Clauſula*, [*de adminiſtranda Juſtitia*] tunc ſi Privilegiatus opponeret Privilegium de non appellando, haud dubie rejiceretur iſta exceptio citra ambages: Accidit hoc plerumque ex imperitia eorum, qui Juris Cameralis, hoc eſt Imperii Germanici, non niſi perfunctoriam habent notitiam, vide Lauterbach. *Colleg. Pract. lib. 49. tit. 2. §. 7. princ.*

Pergit Blumius *tit. 46. num. 4.* ad reliquas Sententiarum non appellabilium ſpecies, nominatque in præcipuis *Interlocutorias*, Gravamen non continentes tale, quod per Appellationem ſequentem à Definitiva reparari queat: Theſis recte ſeſe habet, vide Lauterbach. *dict. lib. 49. tit. 5. §. 2.* [Maurit. *Conſil. Chilon. 20. num. 12. ſeqq.*] Solent Judices inferiores Interlocutoriæ Sen- Num. 8. De Sententiis Interlocutoriis.

T

Sententiæ verba quædam inſerere, quæ ſpeciem externam Gravaminis præſentis non præ ſe ferunt, ſed ſi Appellatio omittatur, ſtatim & Judex & Pars ad Rem judicatam ſunt provocaturi. Cum itaque mens Judicis non ſemper pateat, tutius eſt appellare. Exempla verò ſubjecta à Blumio *num. 6.* ex Auctore *Præjudiciorum* apud Gylman. [vel Roding. *lib. 1. tit. 19.*] deſumta, continent cauſas abſque dubio appellabiles. Quantum Præjudicii & Gravaminis inſit Sententiæ quæ declarat *Fidejuſſores idoneos*, [Roding. *citat. loc. §. 27.*] quæ *Actorum Copiam denegat*, [Roding. *citat. loc. §. 24.*] quæ *evocat Reum ad locum non tutum*, quæ *rejicit Exceptiones contra Formam Proceſſus*, [Roding. *citat. loc. dict. §. 27.*] quæ *admittit Libellum ineptum* hoc eſt confuſum, perplexum, ex quo, quid, & ex qua cauſa aliquid petatur non intelligitur: tandem Sententiæ, quæ *Exceptionem Fori incompetentis rejicit: (b)* [Roding. *citat. loc. §. 33.*] Nemo in Praxi verſatus non intelligit. Ab iſtiusmodi Sententiis Appellationes toto die recipiuntur. Ita ſi cui objiceretur *Exceptio Præſcriptionis*, quæ tamen neque haberet initium juſtum neque curſum, Judex tamen per Sententiam injungeret Actori, ut elideret iſtam Exceptionem melius, vel ſi injunxiſſet Judex *Probationem ſuperfluam* ejus ſcil. quod Appellans dicit ſatis eſſe probatum: vel ſi juberetur aliquis *Probationem Negativæ*: [vide Coccej. *Diſputat. de directa Negativæ Probatione*, *volum. 2. diſputat. 8.*] vel *ejus* quod *probatum nihil relevaret*, & ſimilia hæc ſane Sententia Gravamen contineret appellabile, etſi ſpeciem haberet Interlocutoriæ, atque ita de aliis ſentiendum. Igitur quæcunque Sententia Interlocutoria in cauſa principali adfert parti præjudicium, habetur merito pro appellabili.

(b) *Neque enim Privilegium valere poteſt ut Judex incompetens per Sententiam declarari poſſit pro competente remota Appellatione. Quodſi prohibeatur Appellatio in Privilegio, à Sententiis Interlocutoriis in puncto Fori latis, haud dubie non intelligetur Incompetentia aperta, ſed Exceptionis frivolæ rejectio.*

Num. 9. De Summa appellabili remiſſivè.

De *Summa appellabili* agit Blum. *tit. 46. num. 7. uſque 54.* Nos hanc materiam cum Obſervationibus nonnullis *ſuprà* [*§. 13. num. 3.* & *h. §. 14. num. 6.*] anticipavimus. Cætera ex textu

Legum

Legum ſunt clara. Quod habet Blum. *num. 45.* de Summa arbitrio Judicis relicta, intellige in Cauſis Injuriarum, clarius *ex SCto Camerali de Anno 1603.* [*ſuprà §. 13. num. 3.*] allegato percipitur, vel ex Denaiſio [*tit. 29. §. 8. ſeqq.*] qui commendandus magnopere, quia præter Aſſeſſorium Officium, elegantiora Studia cum Camerali Jurisprudentia conjunxit, Legesque ſui temporis ſtylo Latino cultiſſimo, & accurata cum claritate tradidit. Quid ſi Summa quidem ſit appellabilis, ſed modus appellandi non obſervatus? vide Deckher. *in Relat. 21. num. 6. ſeqq.* nos *ſuprà §. 13. num. 3.*

Quarto loco *tit. 46. num. 55.* Blumius excipit à beneficio Appellationis Sententias in *Poſſeſſorio momentaneo* latas, quem caſum plenius tractat Locupletator Rodingii *lib. 1. tit. 31. §. 11. ſeqq.* Lauterbach. *dict. tit. 5. §. 12.* Vera eſt ſententia in theſi, quia Sententia in momentaneo nihil præjudicii adferre debet Parti, vel modicum, per definitivam facile reparabile, vide Mev. *part. 1. deciſ. 25. & 46.* Lyncker. *Deciſ. 492.* [B. Auctor. *part. 2. Obſervat. Forenſ. 131.* & *Symphorem. tom. 2. Conſultat. 2. pag. 569.* item *Conſultat. 19. pag. 900. Conſultat. 22. pag. 1001.*] Ad quietem publicam conſervandam, ne ad facta proſiliant partes, & ubi in mora eſt periculum, comparatæ eſſe debent tales Sententiæ, ubi non inveniuntur hæ circumſtantiæ, in ordinario Poſſeſſorio Judex cognoſcere debet potius vel Petitorium definire. [adde B. Auctor. *part. 4. Obſervat. Forenſ. 397. §. 5. ſeq.*] Quantus abuſus in Judiciis ſit iſtiusmodi Sententiarum in Summariiſſimo vel Proviſionalium deſcribi vix poteſt. Eò nimirum deventum eſt, ut in Libello dirigatur petitum ad Summarium, ubi nihil eſt momentanei, in Poſſeſſorio, ubi Poſſeſſio eſt nulla, per modum Proviſionis, ubi ea locum non habet. Ea eſt partium audacia, ut apud Judicem, vel eum ex Jurisperitis, cujus utitur conſilio, qui quandoque ſe notum eſſe partibus non indignatur, laborent, ut in Sententiæ Formulam vocabulum aliquod, quod Summariiſſimi quid vel Proviſionalis ſonet, ingrediatur, hoc verò ſi obtinuerint, ab Appellatione tutos ſe eſſe exiſtiment, exiſtente cumprimis Privilegio ex-

Num. 10. De Sententiis Poſſeſſor Summariiſſimi & Proviſionalibus. De earum abuſibus rectoque uſu.

 preſſo

preſſo de non appellando à Sententiis Poſſeſſoriis & Proviſionalibus, de reparatione Præjudicii in Ordinario vel Petitorio ſecuri, cujus Protractio ad Calendas Græcas, induſtriæ relinquitur Advocati unius vel plurium largiter honoratorum Prudentis verò & Religioſi eſt Judicis, monita obſervare Præclariſſimi JCti Mevii *part. 9. deciſ. 14.* ne ſub pallio Poſſeſſorii Summariiſſimi parti fiat injuria, quem locum ut tales Judices præ oculis habeant optarem. De Sententiis Proviſionalibus Excellentiſſimus Leodienſium Papinianus Carolus de Mean. *Obſ. 22. num. 1.* (hoc elogio inſignitus à JCto Belga Stockmanno *de Jure Devolutionis part. 1. cap. 5. num. 5.*) pariter docet, (cujus monita diligenter obſervanda forent *Judicibus Leodienſibus*, cumprimis Eccleſiaſticis, quorum Sententiis plerumque voculam proviſionis inſertam eſſe deprehenditur, licet minimè locus fuerit proviſioni) verba Judicis efficere non poſſe, ut Sententia Definitiva ſit Interlocutoria, hoc eſt in Poſſeſſorio Summario, vel Proviſionalis, non enim attendi debet Judicis Sententia, ſed natura rei adductæ in Judicio, quam non mutat aut mutare poteſt æſtimatio Judicis; allegat ibidem Meanus Felinum *num. 4. ad cap. Significante. 34. X. de Reſcript.* qui tamen locus nonniſi argumentum aliquod longe petitum continet, vide inprimis Anton. Merendam *lib. 24. controverſ. 39.* Cancer. *variar. Reſolut. part. 3. cap. 18.* ubi multa notatu digna hac de materia invenies, adde Mevium *part. 1. deciſ. 23.* & *part. 3. deciſ. 376.* & Petri Rebuffi Galliæ JCti *Tractatum celebrem de Sententiis Præjudicialibus ſeu Proviſionalibus*, qui extat *in Commentar. ad Conſtitut. Regias tom. I. in fol.* poſtea ſeparatim excuſus *Coloniæ 1595. 8vo.* Cujus tractatus *Præfatio* huc pertinet potiſſimum, reliqua ad Galliæ Leges magis ſpectant. *De Remediis contra Sententias Præjudiciales vel damnoſas Executiones* inſcriptus eſt tractatus Celebris JCti Vincentii Carocii, *Neapoli Anno 1621. in 4to.* & alibi impreſſus.

Num. 11. Appellatio à Sententiis in ordinario Poſſeſſorio latis admittitur.

Quemadmodum autem Judicii momentanei à Poſſeſſorio plenario differentia eſt permagna, [de qua plenius egit B. Auctor. *part. 1. Obſervat. Forenſ. 4.* adde Salgado *de Protect. Regia lib. 3. cap. 12.*] vide Brunneman. *Proceſſ. Civil. cap. 1. num. 48.* Berger.

Elect.

Elect. Diſceptat. Forenſ. ad Ordinat. Proceſſ. Saxon. tit. 5. obſ. 4. Gail. *de Pignorat. obſ. 3. num. 3.* Ita communi JCtorum calculo admittitur à *Sententia plenarii Poſſeſſorii* Appellatio, quos ſequitur Blum. *tit. 46. num. 55.* Ratio eſt evidens, quia plenarium Poſſeſſorium cum Petitorio in argumentis & probationibus adeo eſt conjunctum, ut qui ſuccubuerit in plenario, reparandæ cauſæ in Petitorio ſpem ſi non nullam, ſaltem dubiam admodum ſit habiturus. Hinc etiam cumulatio utriusque adeo eſt facilis, Lauterbach. *Colleg. Pract. tit. ff. de Interdictis §. 23. ſeqq.* Quodſi Privilegium vel Statutum excludat Appellationes à Sententiis in Poſſeſſorio latis, reſervato Petitorio, [vid. *ſuprà §. 13. num. 12.*] non ambigitur quod etiam intelligatur Poſſeſſorium ordinarium. Sed hic cavendum Judici à quo, ne fines Poſſeſſorii egrediatur definiendo ſimul expreſsè vel tacitè, explicitè vel implicitè quæſtionem in Petitorio non facile reparabilem: Exempla vide apud Merend. *lib. 24. dict. controverſ. 39. num. 91. 102.* & paſſim. Urceol. *Conſultat. Forenſ. cap. 48. num. 25.* & *de Tranſaction. quæſt. 70. num. 53. ſeqq.* [B. Auctor. *part. 1. Obſervat. Forenſ. 43. 50. 71.* & *part. 2. obſervat. 131.*]

De Cauſis *Criminalibus* & *Matrimonialibus* Blumius pauca addit *tit. 46. num. 56.* prohibitam eſſe Appellationem, dicendum erat ex ſpeciali Jure Camerali, vide Lauterbach. *lib. 49. tit. 5. §. 4. & §. 10.* nam ſua natura Appellationem impediri nemo facile exiſtimaverit, vide Mev. *part. 2. deciſ. 272. & deciſ. 302.* Lyncker. *Deciſ. 890.* [conf. B. Auctor. *part. 1. Obſervat. Forenſ. 108.* ubi de ratione hujus prohibitionis agitur.] Num. 12. De Criminalibus & Matrimonialibus remiſſivè.

In Cauſis *Decimarum* non admittit Appellationem Blumius *tit. 46. num. 58.* ſcil. quia eſſent Spirituales. Aliud ſi de Poſſeſſione ſaltem eſſet quæſtio. Scilicet Decimæ ſunt res *Spiritualis*, Poſſeſſio verò Decimarum eſt res *temporalis!* Prætereo hic Rerum Spiritualium Appellationes attributas rebus & negotiis mere temporalibus, ad impediendam poteſtatem Judicum qui non ſunt Ordinis Clericalis. Quantum ad Cameræ Jurisdictionem, dicturus ſum *in §phi hujus Membro II.* Num. 13. De Cauſis Decimarum & Spiritualibus.

Num. 14. Sententia de Exequendo quare non admittat Appellationem, ubi de Exceſſibus Executionum.

Sententia de Exequendo reſpuit Appellationem ait Blumius *tit. 46. num. 59.* ratio, quia Executio non fit niſi Rei judicatæ. Quodſi Exceſſus in Executione ſit commiſſus vel præcipitata Executio, non prohibetur Appellatio, Blum. *num. 70. 71.* [Roding. *lib. 1. tit. 9. §. 28.* id quod exemplo confirmat B. Auctor. *part. 3. Obſervat. Forenſ. 237.*] vide Mev. *part. 2. deciſ. 177.* alia Exceptio refertur à Blum. *num. 80.* ſi denegetur Cautionis præſtatio ad Petitorium ſalvandum. Frequentes de Exceſſibus Executorum ſunt in Camera Querelæ & Appellationes, ad quas plerumque decernuntur Literæ pro Informatione, quandoque exigentibus circumſtantiis cum Inhibitione ad tempus, vid. *Receſſ. Viſitat. 1713. §. 10. & ſeq.* Eſt verò Exceſſus Executionis omne quod Executor facit vel præter vel contra Sententiam ad exequendum remiſſam. Quæ ſecundùm eam fiunt, vel tanquam neceſſaria media ad finem præſcriptum, non ſunt Exceſſus, licet ſæpe ſub ea qualitate accuſentur. Tentant omnia qui condemnatos ſeſe vident pro amplianda mora. De corrigendo Executionis Exceſſu per Decretum Extrajudiciale dixi *ſuprà §. 13. num. 18.* Quæritur: An Exceſſus foret ſi Judex prioris Inſtantiæ Sententiam ſuam in Camera confirmatam exequitur, non expectato juſſu ſuperioris Judicis? Affirmatur: quia Sententia exequenda non eſt amplius Judicis inferioris, uti accidit in caſu deſertæ vel non devolutæ Appellationis, ſed Cameralis, cujus eſt Executio, & multa intervenire poſſunt adhuc dubia in modo. Cautus tamen erit Judex ſuperior tali caſu in Appellatione admittenda, ne cauſa deciſa de novo ad cognitionem trahatur. Præviis Literis Informatoriis à Judice petendis & parti ad reſpondendum communicandis cauſa per Decretum Extrajudiciale ad ſuos limites deduci poterit, vel Judex ut tollat Gravamen, moneri. [vid. *ſuprà §. 13. num. 18.* & *infrà hic num. 29. in fin.*]

Num. 15. De Appellatione a Gravamine ſecundo.

Nonò excluditur juxta Blumium *tit. 46. num. 60.* Appellatio à Gravamine primo, ſi non etiam à *ſecundo Gravamine* interpoſita fuerit. Sed diſtinctione hic opus eſt. Si de Appellatione interpoſita Judici à quo conſtet legitime, non opus eſt Appella-

tione

tione nova de [eodem] Gravamine iterato, ſed petendi Proceſſus cum Mandato Attentatorum Revocatorio. Appellatione non interpoſita; ſi poſt alterum Gravamen demum quis appellare velit, mirum non eſt ſi denegetur Proceſſus, conf. Vigel. *Method. Jur. Civil. lib. 2. cap. 17. regul. 1. except. 56.* [Lyncker. *de Gravam. Extrajud. cap. 3. part. 2. ſect. 1. membr. 2. §. 3. num. 19.*]

Decimò, Sententia dicitur non appellabilis, qua decernuntur *Alimenta*, Blum. *tit. 46. num. 61.* Additur Exceptio, ſi non Officio Judicis ſed Jure Actionis petita ſint. Ratio Exceptionis, quia Officio Judicis decernuntur Alimenta per modum Proviſionis tantum, poteſtque minui quantitas, imo proviſio tolli pro re nata, ejusdem Judicis arbitrio. Si verò Jure Actionis petita ſint Alimenta, Sententia infert Gravamen perpetuum, non reparabile niſi per Appellationem: Illuſtrat hanc materiam *in dicta Præfatione* Rebuffus *de Sentent. præjudicial. ſeu proviſional.* Colerus *tractat. de Alimentis lib. 3. cap. 10. num. 2. ſeqq.* quem ſequitur Brunneman. *Proceſſ. Civil. cap. 28. num. 17.* diſtinguendo inter effectum Appellationis devolutivum & ſuſpenſivum, quam Sententiam veram eſſe puto: adde *dicta ſuprà de Mandatis Sine Clauſula Caſ. XXXI. pag. 108.* loco *de Alimentis.* Num. 16. De Sententia in puncto Alimentorum.

Undecimò excluditur Appellatio in Cauſis *Cambialibus*, Blum. *tit. 46. num. 62.* vid. *Receſſ. Imper. 1654. §. 107.* Quem textum intelligo non de quibusvis Cauſis Cambii, ſed de talibus quæ in Emporiis & Judiciis Cambialibus tractantur. Multi enim ſunt caſus ubi in Negotiis Cambii extra Nundinas ſolennes & Locum Commerciorum celebratis Appellationi locus eſt futurus. Quid enim ſi inter Aleatores Cambiales Literæ eſſent datæ? Quid ſi Exceptiones aliæ circa Fatalia Cambii, quæ varia eſſe Tractatus elegans Ludovici vom Wechſel-*Proceſs* oſtendit, opponantur? In Saxonicis Judiciis Cauſas Cambiales etiam in Nundinis ſolennibus Appellationem non reſpuere ad ſuperiorem notum eſt omnibus, qui in eo Foro verſantur, ſed plerumque eſt absque effectu, ſequente Reſcripto Executivo: Und ſich das Appelliren nicht irren zu laſſen. [conf. B. Auctor. *part. 2. Obſervat. Forenſ. 136. & 179.*] Num. 17. De Cauſis Cambialibus.

Exci-

Num. 18. De Judiciis Holſaticis.

Excipit Blum. *tit. 46. num. 63.* Cauſas *Sleswicenſes*, quæ ſcil. ſeparatæ ſunt à Judicio Holſatico communi inter Regem Daniæ & Holſatiæ Ducem Gottorpienſem. Debebat addi ratio, quod Ducatus Sleswicenſis ſit extra fines Imperii Germanici, unde & Dux Holſatiæ Gottorpienſis in Comitiis Voto & Seſſione non gaudet. Ab Holſatiæ Judiciis communibus: dem Hof-Gericht / und Land-Gericht; datur Appellatio ad Cameram in caſibus per Privilegium non exceptis, vide Blum. *tit. 47. pag. 375.* Aliud eſt Judicium Holſaticum quod dicitur *Pinnebergicum*, cujus prima Inſtantia eſt *Altonaviæ*, ſecunda *Glückſtadii*, quod nullo fruitur Privilegio, & ab eo Appellationes ad Cameram indiſtinctè, modo adſit Summa Ordinationis, admittuntur. Differentiam horum Judiciorum non docent Libri, ſed Praxis. (*c*)

(*c*) Die Herrſchafft Pinneberg iſt certo modo von den Hertzogthümern Schleßwig / Hollſtein ſepariret / weil nicht unbekandt / daß die Herren Grafen zu Schaumburg dieſe Herrſchafft inne gehabt / und daß nach des letzteren Abſterben ſelbige vor nicht ſo gar langen Jahren an die Cron Dännemarck gekommen / da ſie dann ihre ſeparata Jura, als das einzige Jus commune, ihre eigene Gerichts-Ordnung / und ein abſonderliches Ober-Appellations-Gericht behalten / hingegen in dem Schleßwigiſchen nur das Däniſche Loy-Buch / im Hollſteiniſchen auf dem Lande das Sächſiſche / in den Städten das Lübiſche Recht / nebſt dem Jure Civili, und einer eigenen Landes-Gerichts-Ordnung in Obſervantz iſt; Gleichwie nun die Hertzogthümer geweſen / ehe und bevor die Grafſchafft Pinneberg der Cron Dännemarck heimgefallen / ſo folget / daß / wann allen und jeden Räthen bey der Regierungs-Cantzley zu Glückſtadt / wie auch Præſidenten, Bürgermeiſtern und Rath in denen Städten der Hertzogthümer etwas anbefohlen wird / ſolches nur reſtrictivè von denenſelben zu verſtehen / und nicht weiter zu extendiren / wie dann auch das Ober-Appellations-Gericht nicht in Räthen / ſondern einem Præſide und Aſſeſſoribus beſtehet.

Num. 19. Sententia Declaratoria prioris ſive Inhæſiva.

Decimò Tertiò excipitur apud Blum. *tit. 46. num. 64. Sententia prioris Declaratoria*, dicitur alias Inhæſiva. Ratio quia præcedens tranſit in Rem judicatam. Ergo ſi Declaratoria plus continet quam præcedens, Appellatio admittitur haud dubiè, vide Mev. *part. 1. deciſ. 109.*

Deci-

Decimò Quartò, *num. 65.* à *Citatione* non dari Appellationem, dubium eſt nullum. Si Jurisdictio Judicis eſſet incompetens notorie, Citatio ſpernitur impune. Licebit tamen etiam appellare, vide Blum. *num. 68.* Et præſtat Appellatio ſi aliquid ſit dubii. [vide omninò Roding. *in Pandect. Camer. Mantiſſ. IX. pag. m. 938.* ubi recenſentur Caſus. Appellationem à Citatione admittentes.] Num. 20. Appellatio quando à Citatione admittitur.

De *Refutatoriis Apoſtolis*, de quibus Blum. *num. 66.* dixi *infrà Sect. II. §. 2. num. 11.* Num. 21. A Refutatoriis non eſt neceſſum appellare.

Tandem Decimò Sextò, *num. 67.* à *primo Decreto* non admittitur Appellatio juxta Blumium. Hic fuiſſet explicanda primi Decreti & natura, & uſus. Figmentum eſſe Interpretum ſunt qui ſtatuunt, vide Lauterbach. *Colleg. Pract. tit. ff. quib. ex cauſ. in poſſeſſ. eatur. §. 3.* vide ibi §§. *ſeqq.* Unde patet primi Decreti cauſam eſſe contumaciam Rei, contumax verò non appellat, ſed purgatione Contumaciæ conſulere ſibi debet. [*l. 53. ff. de re judicat.*] Hæc eſt genuina ratio poſitionis. [conf. infrà B. Auctor. *Animadverſ. ad Obſervat. Magenhorſt. 54. & 56.*] Num. 22. Quare non liceat appellare à primo Decreto.

Enarratis XVI. Caſibus, qui Appellationem non admittunt, ſequuntur apud Blum. *tit. 46. num. 68. ſeqq. Caſus totidem peculiari obſervatione*, ut ait, *digni*, in quibus permiſſa ſit Appellatio. Num. 23. Examinantur reliqua in Blumio dicto Capite 46. à num. 68. uſque ad finem.

Omnes verò ſub generali regula comprehendi, facile eſt intellectu, niſi inveniantur inter exceptos, neque adeo peculiaris ſunt obſervationis. Caſus *Primus* dubio caret, dixi paulò ante *num. 20.* De *Tertio*, *Quarto*, & *Tertio Decimo*, ſuprà *num. 14.*

Caſus *Quintus* rectius ita explicatur: Aut ſupereſt Gravamen in Sententia Condemnatoria, quod ſcil. condemnari non debuerit etiamſi adverſarius juraſſet, valebit ſententia Mynſingeri *centur. 1. obſervat. 39.* & *centur. 2. obſervat. 14.* [Mev. *part. 1. deciſ. 13. num. 14.*] Aut Sententia, quæ defert Juramentum, eſt ita comparata, ut condemnatio vel abſolutio conſequi debeat neceſſariò. Et tunc ſequenda erit ſententia *Obſervationis 24.* Auctoris Cameralis Anonymi, vulgò *Magenhorſtianæ*. [conf. *infrà Sect. II. §. 8. num. 7.*] Num. 24. De Sententia quæ ad Juramentum præſtitum eſt lata.

Num. 25. Reliqui Caſus nihil habent dubitationis.

Caſus *Sextus* convenit cum illo de quo ſuprà *num. 15.* egimus.

Caſus *Septimus* incidit in quæſtionem domitianam.

Caſus *Octavus* & reliqui uſque ad *Sextum Decimum* non ſunt peculiari obſervatione digni.

Num. 26. De Appellatione à Sententia quæ denegat Reſtitut. in integrum, remiſſivè.

Caſus *Secundus num. 69.* inſpectionem aliquam meretur. An *à denegata Reſtitutione admittatur Appellatio?* allegatur *Obſervatio Magenhorſtiana 85.* Nos eam quæſtionem *infrà Sect. II. §. 6. num. 40. & ſeqq.* reſolvemus plenius.

Num. 27. Tres alii Caſus obſervatione digni. Primus, ſi Sententia nitatur certo Jure.

Obſervationibus Blumii ego addo *tres Caſus* frequentes & majore obſervatione dignos. *Primus* eſt, ſi Appellatio interponatur à Sententia quæ Jure certo nititur, vide *l. final. §. 1. ff. de Appellat. recipiend.* Brunneman. *Proceſſ. Civil. cap. 28. num. 18.* Merito igitur in Camera aliisque bene conſtitutis Judiciis Gravamina examinantur, ante quam Proceſſus decernantur. Scrupuloſitatem prohibent Leges, non tamen volunt lites ſeri, ſed terminari. Olim ad quamlibet Supplicam pro Appellationis Proceſſibus, modo Fatalia recte ſeſe haberent, decernebantur. Noviſſimo Receſſu Imperii conſtitutum, ut una cum Supplica etiam produceretur Libellus Gravaminum, nullo aliò fine, quam ut examinatis demum Gravaminibus aditus daretur ad Judicium. Ergo ſi Gravaminum futilitas eſt in propatulo, ſi Sententia Jure certo nititur, denegandi ſunt Proceſſus. Si videntur eſſe involuta, decernuntur Literæ pro Informatione, quandoque cum Inhibitione temporaria, *Receſſ. Viſitat. 1713. §. 11.* Memini Cives alicujus Imperialis Civitatis, cum à Magiſtratu petiiſſent aliquid, & Magiſtratus petito annuiſſet, tamen appellaſſe ad Cameram. Dici non poteſt quam ineptæ interdum deprehendantur Appellationes, ſi Facti Hiſtoria, Sententia, & Gravamina conferantur.

Num. 28. De Sententiis in Cauſis Politicis.

Alter Caſus de Sententiis in Cauſis Politicis *Receſſ. Imper. Noviſſ. §. 106.* modum præſcribit quomodo ſit procedendum, neque excluditur Appellatio ſimpliciter, ut perverſe interdum iſte textus allegatur, ſed adhibita cautela. Præclare ut omnia alia hanc materiam tractavit Mevius *part. 3. deciſ. 154.*

Tertius

Tertius Caſus eſt, an etiam à *Decreto Judicis* intermedii, quo poſt decretos Proceſſus Appellationis *tollitur Inhibitio*, appellare liceat: [adde infrà B. Auctor. *Animadverſ. ad Obſervat. Magenhorſt. 25.*] Fit hoc in iſtis Judiciis, ubi Appellationum Proceſſus, non ut in Camera prævio examine Formalium & aliquali Gravaminum, ſed per Judicii Actuarium inconſulto Senatu expediuntur. [vid. *infrà Sect. II. §. 2. num. 4.*] Unde frequentes ſequuntur deinde Sententiæ Remiſſoriæ vel Inhibitionis Caſſatoriæ, quæ Judici à quo Executionem permittunt, effectum devolutivum tantum Appellationi interpoſitæ relinquentes. Sane ſi id fiat cum Appellantis præjudicio, is utique à tali Decreto appellare poterit, quia injuriam Parti Judex facere non debet. Injuria fit ſi Appellationis effectus reſtringitur. Ergo ſi à tali Decreto ad Cameram appellatur, cauſæ principalis diſcuſſio relinquetur Judici priori, in Camera nulla alia fiet cognitio quam ſuper ea quæſtione, an cauſa ſit ejus naturæ, ut Appellatio debeat habere effectum etiam ſuſpenſivum. Appellatus ſi cauſæ ſuæ fidat, poterit uti, ſi velit, cautelâ quam habet Gail. *lib. 1. obſ. 136.* ut petat à Judice Camerali Sententiam in cauſa principali. [adde *ſuprà §. 13. num. 24.*] Quodſi ex Supplica & Libello liqueat, Judicem à quo parti appellatæ plus juſto faviſſe, & cauſam ejus qualitatis eſſe, ut devolutivum tantum effectum Appellatio habere debeat, integrum erit Judici ſupremo ad abbreviandam litem, Appellationis ambagibus præteritis, per Decretum etiam extrajudiciale Judicem à quo officii ſui commonefacere, quod eſt monitum Mevii *part. 2. deciſ. 277.* vid. *ſuprà §. 13. num. 18.* Et ita Proceſſus Appellationis non denegabuntur, ſed evitabuntur inſigni cum abbreviatione litis. Cui Decreto adjici poteſt, ſi ita viſum fuerit, clauſula, quod alioqui Proceſſus decreti eſſe debeant. Hanc viam in Camera ſæpius placuiſſe novimus & *Formulæ Decretorum Appendici VI. inſertæ* monſtrant. Num. 29. Sententia qua tollitur Inhibitio.

Poterant addi Caſus plures quos Blumius in ſuis Obſervationibus omiſit, de Cauſis *Contributionum*, *Concurſus Creditorum*, *trium Sententiarum conformium* & ſimiles, ſed tranſeo eas, remit- Num. 30. Alii Caſus remiſſivè recenſentur.

tendo Lectorem ad Mevii *Deciſiones* ubi *part. 1. deciſ. 148.* ſatisfiet in cauſis Contributionum, *part. 1. deciſ. 47.* ubi de cauſis reddendarum Rationum, *part. 1. deciſ. 106.* ubi de cauſis Fiſcalibus, *part. 1. deciſ. 210.* ubi de cauſis Concurſus Creditorum, *part. 1. deciſ. 169.* ubi de cauſis Ædificiorum. De cauſis Correctoriis & Emendatoriis, *part. 1. deciſ. 191.* adde Lyncker. *Deciſ. 930.* De tribus Sententiis conformibus, Mev. *part. 1. deciſ. 63.* Lyncker. *Deciſ. 242.* Lauterbach. *Colleg. Pract. lib. 49. tit. 1. §. 21.* [& *tit. 5. §. 14.*] *Diſputatio* Wildvogelii JCti Jenenſis *de tribus Sententiis conformibus.* [De cauſis Tutelaribus vide B. Auctor. *Symphorem. tom. 1. Conſultat. 34. pag. 746. ſeq.* de cauſis Collectarum, idem *tom. 1. Conſultat. 36. pag. 843.* de cauſis Statum Publicum concernentibus, idem *tom. 1. Conſultat. 22.*]

Membrum II.

Num. 31. Cauſæ in quibus Jurisdictio Cameræ non eſt fundata ex Jure ſpeciali Camerali.

Blumius *tit. 43.* quatuor Cauſarum genera recenſet, in quibus ex Jure ſpeciali Cameræ Jurisdictio fundata non ſit: *Criminales, Matrimoniales, Eccleſiaſticæ ſive Spirituales, Feudales.*

De *Feudalibus* fundamentum eſt *in part. 2. Ordinat. Cam. tit. 7.* de cujus interpretatione vel reſtrictiva vel extenſiva noſtrum non eſt dicere, vide Meichſner. *tom. 4. deciſ. 4. num. 47. ſeq.* & Ant. Fabri (Auctoris verum nomen eſt Chriſtian. Leonhard. Leuchtii) Staats-Cantzley *part. 15. cap. 6. pag. 528. ſeqq.* Deckher. *Concord. Suprem. Tribunal. cap. 10. ſect. 1. ſubſect. 3. num. 18.*

De *Criminalibus* omnia ſunt expedita tam in regula, quam in exceptione, nihilque habent dubii, vide Lyncker. *de Gravam. Extrajud. cap. 6. §. 22. ſeqq.* Mev. *part. 2. deciſ. 272. & 322.* Lauterbach. *Colleg. Pract. lib. 49. tit. 5. §. 4.* [adde B. Auctor. *part. 2. Obſervat. Forenſ. 128.*]

De *Eccleſiaſticis*, in quibus etiam *Matrimoniales* [conf. B. Auctor. *part. 3. Obſervat. Forenſ. 280.*] Pontificio Jure, ut & *de Decimis*, [conf. B. Auctor. *part. 1. Obſervat. Forenſ. 77.*] numerantur, gravior eſt difficultas, cumprimis ſi agatur de *accidentibus*, puta, an *Sententia in cauſa tali lata tranſierit in Rem judicatam*, an *Proceſſus legitimè fuerit inſtitutus*, an *coram Judice competente*,

tente, non *ſuſpecto*, an *verò nulliter actum pronunciatumve* &c. &c. Hisce caſibus de Jurisdictione Camerali fundata dubitari non debere, priſca docuit Jurisprudentia. Neque temere recepta ſententia etiam inter Proteſtantes, cum poſt recuperatam Evangelii & ſanioris Doctrinæ Politicæ lucem, hypotheſis illa de cauſarum Eccleſiaſticarum, vel, ut alii loqui amant, *Spiritualium* qualitate, ſit adeo exploſa, ut Proteſtantium omnes ab iſto errore liberatos ſe eſſe, ſibi gratulentur, atque poteſtati civili Sacrorum Jura vindicarint ſtrenuè, vide Pufendorf. *de Habitu Relig. Chriſtian. ad Stat. Civil.* Böhmer. *in Jur. Publ. univerſali part. ſpec. lib. 2. cap. 5.* Idem *in Emendat.* ad Schilter. *Jus Canon. lib. 1. tit. 5. membr. 1.* Deckher. *Proceſſ. Informativ. informat. cap. 1. pag. 27. ſeq.* Lyncker. *Analect.* ad Schwederi *Jus Publ. part. ſpecial. cap. 12. §. 8.* Ziegler. *de Jur. Majeſtat. lib. 1. cap. 19. num. 8.* ubi ad jugulanda argumenta pro Jurisdictione Eccleſiaſtica, à Jurisdictione Civili ſeparata, *plumbeum* ſufficere ait *gladium*. Imo ipſos Romano-Catholicos cordatiores liberationem à Romano & peregrina Jurisdictione exoptaſſe dudum, probatu non foret difficile. Eſt ergò plane congruum doctrinæ Proteſtantium principiis, cauſas iſtas, exceptis Religionis dogmatibus, & quæ de cultu externo agunt, eſſe mere *civiles*, conſequenter à Jurisdictione, ut vocant, Seculari, *ſua natura* non exemtas, [conf. omninò Ziegler. *ad Auream Praxin Calvoli §. Auſtrægæ. concluſ. 2.*] Deckher. *Concord. Suprem. Tribunal. cap. 10. ſect. 1. num. 6.* Carpzovii autem doctrina *in Jurisprud. Eccleſiaſt.* [*lib. 1. definit. 11.*] ceu principiis veris adverſa, rejecta dudum fuit, vide Auctores *jam allegatos*, & Chriſt. Thomaſii *Vindicias Juris Sacrorum*, *ſive* das Recht Evangeliſcher Fürſten in *Theologiſchen* Strittigkeiten. Stryk. *Diſſertat. de origine & uſu Jurisdict. Eccleſiaſt.* cumprimis *cap. 2. §. 8.* Böhmer. *Jur. Eccleſiaſt. lib. 1. tit. 28. §. 18.* & *lib. 2. tit. 2. §. 14.*

Sed alia hic naſcitur dubitandi ratio ex Jurisdictione Proteſtantium Immediatorum ſuprema in Cauſis Eccleſiaſticis vulgò ita dictis, vel quæ Jure Pontificio pro talibus habentur. Non enim ſequi, ajunt: Sunt cauſæ civiles, ergò Jurisdictio competit Impera-

De Jurisdictione Proteſtantium immediatorum ſuprema in

rato-

Cauſis Eccleſiaſticis.

Auctores qui id defendunt.

ratori, aut Cameræ Imperiali. Defendit hanc ſententiam *in Reſponſo* quodam Thulemarius, *edito Anno 1699. num. 22. ſeqq.* cujus tamen argumenta Strykio debentur, *ex Diſſertat. de Jure Papali. cap. 6. §. 6.* deſumta. adde Joh Sam. Strykii *Diſſertat. de Cauſis ad Cameram non appellabilibus cap. 3. §. 27.*

Noviſſime ſequutus eſt horum opinionem Frider. Schragius p. m. quondam Aſſeſſor Camer. Imper. meritiſſimus, in Editione repetita *Introduct. ad Jus Canon. in Articulis ſpecialibus in fine adjectis, poſt artic. 3. concluſ. 1.* & *in ultimo Paradoxo Canonico.*

Fundamenta aſſertæ Jurisdictionis ſupremæ.

Potiſſimum fundamentum collocatur *in Tranſactione Paſſavienſi Anno 1552. §. 8.* & *Receſſ. Imper. Auguſtan. 1555. §. 20.* junct. *Receſſ. Imper. 1566. §. 6. Inſtrum. Pac. Oſnabrug. artic. 5. §. 48.* ubi de ſuſpenſa Jurisdictione Eccleſiaſtica Lex eſt pragmatica Imperii. Hinc autem inferunt, neque Imperatori, neque Judiciis Imperii, quæ nomine Imperatoris Jura reddunt, in hisce cauſis competere Jurisdictionem. Quia Imperator ante Pacem Religioſam eâ Jurisdictione non ſit potitus, Pontifice Romano eam exercente privativè. In Imperatorem verò per hanc Pacem Religioſam nullam eſſe factam translationem, utpote qui Patronum egerit Jurisdictionis Pontificiæ. Neque per Weſtphalicam, in qua nihil de translatione expreſſum. *Alterum fundamentum:* Non omnem Jurisdictionem ab Imperatore in Imperio eſſe, ſed per Pacem Religioſam Pontifici ademtam ex Tranſactione in Principes Proteſtantes translatam, quam Imperator nunquam habuerit, neque ſibi arrogaverit. Hinc concluditur: Omnem Jurisdictionem, quam olim Pontifex Romanus exercuerit in Territorio Proteſtantium, eſſe ſuſpenſam, quæ proinde non competat Imperatori, aut Judiciis Imperii, ſed ipſis Statibus Imperii Proteſtantibus, juxta Coccej. *Jurisprud. Publ. cap. 32. §. 8.* Etiamſi habeantur nonnullæ pro cauſis civilibus. Sufficere enim, eſſe Eccleſiaſticas ex hypotheſi Juris Pontificii, & Imperatori ante hac non competiiſſe Jurisdictionem. Ita Judicium Camerale in cauſis *Matrimonialibus* ſuam Jurisdictionem non fundatam ſemper agnoviſſe, Barth. *Sentent. Camer. part. 2. pag. 2. lit. H. pag. 52. lit. F. pag. 53. lit. B.*

pag.

pag. 643. lit. F. part. 1. pag. 52. lit. C. pag. 1004. lit. E. part. 5. pag. 686. lit. C. & alibi paſſim. Deckher. *Sentent. Camer. Num. 438. 765. & 909.* Idem verò dicendum eſſe, ſi quæſtio incidat de *Nullitate* Proceſſus, vel Sententiæ vel aliis Articulis incidentibus. Quia tota Jurisdictio ſit ſuſpenſa. Judiciis verò Imperii incumbere probationem ſuæ Jurisdictionis. Maxime, quia Romanæ Eccleſiæ addicti in ſimilibus cauſis non agnoſcant Jurisdictionem Cameræ: Æqualitas autem utrinque ſit obſervanda, vide *Inſtrum. Pac. artic. 5. §. 1. verſ. In reliquis omnibus &c.* Hoc erat *Argumentum tertium* ex prioribus fluens: Omnes cauſas, quas Romano-Catholici ad Judicia Imperii deduci non patiuntur inter ſuæ Religionis addictos, ex hypotheſi Juris Pontificii, in iisdem nec Proteſtantes pati debere cognitionem, ex paritate rationis, & *Jure Æqualitatis.* Extenditur etiam ad quæſtiones Nullitatis & incidentes.

Deciſio hujus dubii iis, quorum eſt muneris, relinquenda eſt, quam & ego *in hac Commentatione* mihi non ſumo. Addere tamen licebit nonnulla quæ circa has quæſtiones conſideratu non ſunt indigna. Auctoris conſiderationes circa hanc quæſtionem.

Omnibus iſtis argumentis concedi, quod cauſarum qualitas per ſe & ſua natura, Jurisdictionem Imperii Judiciorum non impediat, ſed id fieri ex accidenti. Judiciis verò Imperii non eſſe tributam Jurisdictionem ita reſtrictam, ut in quacunque cauſarum ſpecie ab iis petenda ſit probatio fundatæ Jurisdictionis. Eſt enim univerſalis, in caſibus non exceptis ſpecialiter. Verſatur in regula. Exceptio eſt probanda à contradicente.

Exceptiones autem, ſi quæ Legibus non ſint expreſſæ, non ex ſingulorum Statuum Imperii arbitrio, vel etiam JCtorum unius alteriusve opinione, erunt formandæ.

Doctrinam Strykii *Diſſertat. de Jure Papali cap. 6.* quam ille in materia *Canonicatuum* inter Proteſtantes, in medium protulit, neque etiam ad hypotheſin noſtram ſuprà expoſitam ampliare forte voluit, alii ex rationis paritate ulterius extenderunt. Neque ante eum alios inveni conſentientes. Nam quod *Annotator ad Colleg. Jurid. Argentorat. lib. 49. tit. 5. num. 4. in fin.* Ap-

pella-

pellationi non facile futurum eſſe locum putavit, ob Juris inæqualitatem: ipſe in ſua credulitate admodum dubium ſe oſtendit, alios allegans diſſentientes, Frider. Mindan. *de Proceſſ. lib. 1. cap. 10. num. 7.* Mynſing. *centur. 4. obſervat. 42.* Gylman. *in Præjudic. tom. 3. Rubr. Matrimonium.* Græv. ad Gail. *lib. 1. concluſ. 30. num. 1.* Tantoquè minùs Judiciis Imperii injungenda erit probatio Jurisdictionis fundatæ, quam Proteſtantes Juriſconſulti plerique largiuntur.

Differentiam ſtatuendam eſſe omninò inter Articulos principales & acceſſorios, ſive accidentales, res ipſa monet. Nam ſicut in Articulis principalibus, qui ad Religionem & Cultum externum ſpectant, & in univerſum, qui ex principiis cuique Eccleſiæ propriis decidendi ſunt, facile concedi poteſt, non eſſe debere cognitionem eorum, qui in Religionis Principiis diſſident; ita in aliis Articulis, qui ex Jure communi decidi debent, Judicium heterodoxi cum eo, quod fit à cœco artifice de coloribus, comparari ſane non poteſt, prout fecit ſuprà laudatus D. Schragius *in prædictis Articulis ſpecialibus ſuæ Introductionis*, [*poſt artic. 3. concluſ. 1.*] ſtatum controverſiæ diſtinctè non tradens, qui ex Libri Editione priore aliter decidi poterat.

Neque enim ſtatus quæſtionis ita crudè eſt accipiendus: *An Cauſarum Eccleſiaſticarum inter Proteſtantes exortarum Cognitio ad Cameram ſpectet*, vel, quod idem eſt, *An Jurisdictio Cameræ in Cauſis Eccleſiaſticis, poſt reformata Sacra, inter Proteſtantes ſit fundata?* Id enim nemo Proteſtantium docuit unquam, vel eſt affirmaturus ſimpliciter & ſine diſcrimine. Sed, cum vocabulum *Cauſæ Eccleſiaſticæ* ſit admodum ambiguum, ita, ut etiam à *Loco*, puta Conſiſtorio ſeu Perſonis Judicium, vel à *Perſonis Litigantium*, dicatur quandoque Eccleſiaſtica, non habita ratione rei ipſius & naturæ, quam iſta cauſa in ſe habet; tollenda eſt ante omnia denominationis ambiguitas, ita, ut *Eccleſiaſtica Cauſa vera ſit talis*, non à *Loco*, vel *Perſonis*, ubi & per quas tractatur, ſed *quæ talis eſt ſuâ naturâ.* In eandem ſententiam deſcendit prælaudatus Dn. Schragius *in priori Editione Introductionis ad Jus Canon. cap. 2. §. 18.*

§. 18. cap. 112. num. 30. & *cap. 139. §. 6.* Ergò ſi quæſtio eſt merè civilis, puta, de facto, de forma & naturalibus Proceſſus, ne Sententia à Judicibus Eccleſiaſticis feratur à non competente, vel à ſuſpecto, vel contra non defenſum, & ſimilia, ut ordo Proceſſus & Cognitionis ad juſtum reducatur ordinem, cumprimis ubi Judicium non bene conſtitutum, & ex animi fervore vel odio perſonæ res agitur; hancne dicemus eſſe Cauſam Eccleſiaſticam? Anne per Recurſum in ejusmodi caſu violabitur vel Inſtrumentum Pacis, vel ſupremum Jus Proteſtantium in Cauſis Eccleſiaſticis? Imò verò eo in caſu Recurſum ad Judicem Secularem JCti admiſere communi calculo, *quorum Catalogum infrà recenſebimus.* Auxilio enim Juris deſtitui condemnatum ex ſola Auctoritate Conſiſtoriali, non videtur pati velle ratio juſtitiæ. Sufficeret enim odium Clericale vel Conſiſtoriale ad aliquem proſternendum. Eritne iſtiusmodi caſus ad Eccleſiaſticam Jurisdictionem referendus?

Inter Status Imperii, qui Privilegiis de non appellando pleniſſimis gaudent, ut dubiam faciant hac in parte Jurisdictionem Imperii Judiciorum, opus non habent. Multò minus cauſam, eorum patrocinium ſuſcipiendi, quorum facto Nullitates Proceſſus, vel aliæ quæſtiones incidentes, in quibus Camera olim ſuam Jurisdictionem adſeruit, ad ſuperiorem Judicem deferuntur.

Obſervatùm enim eſt, Exceptiones iſtas non fundatæ Jurisdictionis, non niſi ab iis oppoſitas, qui Judicatorum ſuorum vel Decretorum firmitati non admodum erant confiſi, Conſcientia vel Nullitatum, vel inſignis πρωσοποληψίας.

Si quæratur quis futurus ſit in tali caſu Judex, & an ſine Juris ſubſidio relinquendus ſit, qui gravatum ſe dicit per Sententiam, manifeſtâ vel Nullitate vel Injuſtitia laborantem? Reſpondebitur forte, eſſe caſum fortuitum, ideoque ferendum & Deo committendum, pari ratione ac ſi à Principe, qui Privilegio de non appellando fruitur, injuſtè quis ſit condemnatus. Verum hic comparantur diſparata. Qui Privilegio de non appellando gaudent, Judicia habent benè conſtituta, pluresque Inſtantias, ut gravatis Juris remedia non deſint. Nos loquimur de caſu, ubi hæc

deficiunt, ubi tumultu magis & affectibus res agitur, quam Juris forma. Hi enim ſunt caſus, qui occurrere ſolent plerumque, non facile alii. Quid, ſi unus è Clericis, vel quicunque Judicium Eccleſiaſticum auctoritati ſuæ obſequens habet, tanta auctoritate valeat, ut omnes ab eo metuant vel eum, tanquam oraculum reſpiciant, is verò animi affectu abreptus, recuſatus licet, vel alias ob cauſas ſuſpectus, Sententiam, Decretumve ferat, vel ferri faciat? Itane gravato auxilia, prætextu Jurisdictionis Eccleſiaſticæ independentis, erunt deneganda? vide Mev. [*part. 2. deciſ. 364. ſeq.*] *part. 3. deciſ. 415. num. 14.* Syring. *de Pace Religion. theſ. 55.* Quid, ſi forma Reipublicæ eſſet talis, quæ Magiſtratui Civico omnem poteſtatem in Eccleſiaſticis, ex. gr. circa Miniſtrorum Eccleſiæ Perſonas, non tribuat, ſed conſenſum requirat Civium, Magiſtratus verò occupare velit eam poteſtatem, contradicente magna Civium parte? Itane prætextu Cauſæ Eccleſiaſticæ excludetur ad Cameram Imperialem recurſus? confer caſum decreti Mandati Inhibitorii *in Supplicationibus* editis à Doct. Hofmanno Advoc. & Procur. Cameræ, *tit. 2. Num. 7.* Quid, ſi res tendat ad eum effectum, ut per Sententiam Judicis Eccleſiaſtici aliquis privetur Protectione Imperii, tanquam Sectis prohibitis addictus, cum denegatione defenſionis, adeoque vitæ & famæ ſit periculum. Nam, ut docet Strykius *Diſſertat. de Orig. Jurisdict. Eccleſiaſt. cap. 2. §. 25. in fin.* morem invaluiſſe, ut cum malis Eccleſiæ Miniſtris mitius agatur, quam cum probis & fidelibus, qui ſi verbo tantum peccent, mox ſine magno Proceſſu deponi & expelli ſoleant. Nonne ſic ad ſupremum Judicem Secularem licitus erit recurſus, ne quis prætextu Eccleſiaſticæ Jurisdictionis, innocens opprimatur. Novum enim non eſt, eo uſque etiam progredi odium Clericorum. Quos legiſſe oportebat, & meminiſſe eorum, quæ ſcripſit Joan. Clericus *Diſſertat. de Argumento Theologico ab invidia ducto.* Werenfelſius *de Logomachiis eruditorum cap. 7. §. 9. & alibi paſſim.* Chriſtoph. Matth. Pfaffius, Theologus & Profeſſ. Publ. Tubingenſ. celeberrimus, *Inſtitut. Theolog. in Præfatione, & part. 3. ſect. 1. §. 1. & §. 3. pag. 625. ſect. 2. pag. 696.* & *de Orig. Jurisdict. Eccleſiaſt. pag. 216. ſeq. lit. f. g.*

Ad

Ad argumenta *ſuprà* [*pag. 158. & 159.*] in compendio relata reponi poſſet: *Primò*, de ſuſpensâ Jurisdictione: ſuſpenſam eſſe Jurisdictionem non Imperatoris & Imperii, ſed Pontificis, videatur Lynckerus *Reſponſo 87. num. 31. volum. 1.* & *de Gravam. Extrajud. cap. 6. §. 27.* Hinc & in Capitulatione Cæſarea Imperator ſummus dicitur Protector non ſolum Catholicorum, ſed etiam Proteſtantium, vid. *Capitulat. Caroli VI. artic. 1. §.* So viel aber ꝛc. adde *Apolog. Auguſtan. Confeſſ. artic. 9. in fine.* Non obſtat *Secundò*, quod dicitur, Imperatorem eas partes Jurisdictionis ante Pacem Religioſam non exercuiſſe, neque per Pacem in eum translatam. Reſpondetur: omne Jus Superioritatis habere Status Imperii ab Imperatore & Imperio dependenter, adeoque ſi non expreſsè translata fuit ſuprema Jurisdictio in Imperatorem, certè ei & Imperio non poteſt dici ademta. Alias enim Status Imperii ſinguli forent independentes. Qua hypotheſi poſita, monſtroſior adhuc evadet Imperii noſtri forma, quam ille putabat, qui contra Pufendorfium, neſcio quæ monſtra ſomniaverat, repreſſus in *Eride Scandica.*

Quid reſponderi poſſit ad argumenta ſuprà recenſita.

Sententia, quæ omne Jus Superioritatis eſſe independens, ſtatuit, ſuo Auctori meritò relinquitur, perinde, ut altera, quæ Jura Superioritatis omnium Statuum Imperii, inter allodia refert, vide Stryk. *Diſſertat. de Jure Allodiali.* conf. *Tractatus noſtros de Introduct. Jur. Primogenitur. part. ſpecial. §. 6. num. 28. ſeqq.* & *de Jur. Fœminar. Illuſtr. ſect. 2. membr. 1. §. 16.* atque ſic ſatisfieri etiam poſſet argumento *Secundo.*

Exempla verò rerum in Camera judicatarum apud Barthium & alios haud dubie ad caſus pertinent, ubi agebatur de *Vinculo Matrimonii*, qui eſt Lege Camerali exceptus expreſsè *Conc. Ord. Cam. part. 2. tit. 1. §. ult.* & ibi alleg. *Viſitat. Memor. Judic. & Aſſeſſ. 8. Decembr. 1570. §. 7.* vide Deckher. *Sentent. Camer. Num. 438. 765. 909.* & *Collection. noſtram Sententiar. Num. 729.* ubi confer Deckher. *Conſultat. Forenſ. lib. 1. cap. 27. num. 37.* Böhmer. *Jur. Eccleſiaſt. lib. 2. tit. 2. §. 17.* Si non de Vinculo, ſed de incidentibus quæſtionibus, de Facti quæſtionibus, de Poſſeſſione,

 vel

vel Nullitate, & vitiis Proceſſus agatur, in Cauſis, cum Matrimonialibus, tum aliis, quæ in Conſiſtoriis Proteſtantium tractari ſolent, fundatam eſſe Jurisdictionem Civilem & Cameralem, niſi obſtet Privilegium, conſtans ſemper fuit Cameralium ſententia, Roding. *lib. 1. tit. 23. §. 18.* & *tit. 33. §. 7.* Frider. Mindan. *de Proceſſ. lib. 1. cap. 10.* Deckher. *in Vindic.* ad Blum. *tit. 25. num. 19. pag. 133.* [*tit. 27. poſt num. 182. Satyra Connub. Illuſtr. ſive de periculis Thori Conjugalis remoto Judice §. 1. pag. 287. ſeq.*] *Edit. nov.* & *Proceſſ. Informativ. informat. cap. 1. pag. 26. ſeq.* ubi etiam de Cauſis Status & Dignitatis Paſtorum: Mynſing. *centur. 2. obſervat. 67.* & *centur. 5. obſervat. 10.* Gail. *lib. 1. obſervat. 38.* Meichſner. *tom. 3. deciſ. 20.* Gylman. *Deciſ. Camer. voce Matrimonium.* Thom. Michaëlis *Diſputat. de Cæſaris, Cameræ, & Statuum Jurisdiction. §. 41. ſeq. in Nucl. Jurispubl.* Blum. *tit. 43. num. 20.* Deckher. *in Sentent. Camer. Num. 463. & 476. Deciſ. Camer. ſub nomine* Scipionis *editæ lib. 1. deciſ. 57.* Quibus adde Deciſiones Jurisconſultorum aliorum in terris Proteſtantium, qui omnes fundatam eſſe hisce caſibus Cameræ Jurisdictionem, affirmant. Saxonicorum, Carpzovii *Definit. Conſiſtorial. 138. num. 6.* ubi Gailium citat. Caſp. Ziegleri ad Lancellot. *lib. 3. tit. 1. §. 6.* Lynckeri *in Reſponſis*, & *de Gravam. Extrajud.* & *Analect.* ad Schweder. *locis ſuprà citatis.* Hornii *Jur. Publ. cap. 42. §. 29.* Brandenburgicorum, Cocceji *in Jurisprud. Publ. cap. 32. num. 9.* Brunnemanni *Jurisprudent. Eccleſiaſt. lib. 3. cap. 1. §. 18.* Henniges *in Meditat. ad Inſtrum. Pac. artic. 5. §. 54. lit. c.* Rhetii *Diſputat. de Auctoritat. Jur. Canon. inter Auguſtan. Confeſſ. Conſortes ſect. 2. num. 132. ſeqq.* ubi affirmat Jurisdictionem Cameræ rectè fundari, ſi ex capite Nullitatis Proceſſus decernantur in Cauſis, quæ Eccleſiaſticæ vocantur, vel per implorationem Brachii Secularis ad Judicem deveniatur, nec non ſi Judicio agatur Poſſeſſorio, aut de facto ſit quæſtio, Böhmer. *Jur. Eccleſiaſt. lib. 2. tit. 2. num. 19. ſeqq.* [adde Joh. Sam. Stryk. *de cauſ. ad Camer. non appel. cap. 2. §. 26. 27.*] Würtenbergicorum, Lauterbachii *in Colleg. Theoret. Pract. lib. 49. tit. 5. §. 10. & ſeq.*

& ſeq. (Filius, Aſſeſſor Cameræ, hanc partem elaboravit.) Myleri *de Principib. & Statib. cap. 20. num. 21.* Schwederi *in Jure Publ. part. ſpecial. ſect. 1. cap. 13. §. 11.* ubi Fabricio in Gail. *enucleat. lib. 1. obſervat. 112.* aſſenſum præbet. His omnibus junge Mevium, JCtorum Germaniæ Principem, *part. 1. deciſ. 77. part. 2. deciſ. 364. & 365. part. 4. deciſ. 100. Commentar. ad Jus Lubecenſ. lib. 1. tit. 4. artic. 3. num. 38.* Necnon Reinkingium, JCtum Haſſiacum, poſtea Holſaticum Cancellarium, *de Regim. Secular. & Eccleſiaſt. lib. 3. claſſ. 1. cap. 10. num. 26. ſeqq.* Textorem, JCtum Palatinum, & Liberæ Civitatis Francofurtenſis Syndicum, *Jur. Publ. Cæſar. tit. 11. de Reſervatis num. 95. ſeqq.* & *Jur. Publ. Statuum Imper. tit. 3. de Jur. Diœceſan. & Eccleſiaſt. Territor. num. 222.* & *Diſputat. ad Receſſ. Imper. 2. theſ. 52. uſque 57.* Dubium de ſtylo, quod ibidem *theſ. 57.* habuit Textor, ex Deckherro & *aliis locis ſuprà dictis* reſolvitur. Linckium, JCtum Reipublicæ Noricæ, *ad tit. Decretal. de Appellat. Recuſat. & Relat. §. 7. 8. tit. de Judiciis §. 3.* & *tit. de Jur. Epiſcopal. cap. 12. §. 4.* Ittigium *de Clerici Foro Seculari §. 4. & 7.* Quorum nullus credidit, violari per Recurſum ad Cameram Imperialem in hisce caſibus Jurisdictionem Eccleſiaſticam Statuum Proteſtantium, & Cameram plus juſto ſibi ſumere. Sunt inter nominatos aliqui, qui Cameræ Imperialis mentionem non faciunt, ſed ſufficit, tradere eos competentiam Fori Secularis in genere, plerique tamen Cameræ Imperialis Jurisdictionem agnoſcunt expreſsè.

Ad *Tertium Argumentum* de Æqualitate cum Romano-Catholicis obſervanda, reſponderi poſſet. Æqualitatem de qua loquitur textus Inſtrumenti Pacis intelligi primò de Juſtitiæ Adminiſtratione, *ita ut quod uni parti juſtum eſt, alteri quoque ſit juſtum*, deinde *ſalva Reipublicæ Forma.* Ad quam etiam pertinet Judiciorum Conſtitutio. Sunt autem conſtituta Judicia Eccleſiaſtica inter Romano Catholicos ita, ut per varias Inſtantias cauſa tractari & oppreſſis ſubveniri queat, ita, ut denegata Defenſione prima vel ſecunda aut etiam tertia, quæ etiam hominibus ob capitale & publicum crimen accuſatis permittitur & permitti de-

bet, non conqueri poſſint, adeo, ut caſus inter eos vix ſit extiturus Nullitatis per plures Inſtantias commiſſæ. Nos loquimur de caſu, ubi Judicium Eccleſiaſticum primæ & ultimæ Inſtantiæ Jus ſibi attribuit, & cumprimis ubi malè eſt conſtitutum. Neque ſufficiet Acta ad Extraneos tranſmitti. Nam circa Tranſmiſſionem quoque occurrere poſſunt vitia, quæ ordinem Cognitionis turbant.

Porrò neque Romano-Catholici repugnant, Cauſas ad Forum Seculare deferri, ſi ſit *mixtæ Jurisdictionis*, ubi agitur de Poſſeſſione, de ſuſpecto Judice, de Facti quæſtione, Recurſu ad ſupremum Judicem Secularem adverſus injurias Judicum Eccleſiaſticorum, [conf. *ſuprà Auctar. IX.*] videatur Teſſaurus, JCtus Pedemontanus, *deciſ. 82.* Afflictis, Neapolitanus, *deciſ. 2.* & *deciſ. 24.* Valaſcus, Luſitanus, *Conſultat. 93. num. 5.* Salgado, Hiſpanus, cujus Opus egregium *de Protectione Regia*, ſubſidia tradit oppreſſis Appellantibus adverſus Judices Eccleſiaſticos, per viam Recurſus ad Secularem ſupremum. Idem argumentum tractat Cævallos *tractat. de Cognitione per viam Violentiæ in Cauſis Eccleſiaſticis.* Menochius, Italus, JCtus Papienſis, *Remed. retinend. poſſeſſion. 3. num. 355.* Covarruvias *Practicar. Quæſt. cap. 35.* Grivellus *Deciſ. Senatus Dolani 128.* Carol. Anton. de Luca ad Gratian. *Diſceptat. cap. 146. num. 8. ſeqq.* ubi *num. 10.* laudat & ſequitur doctrinam Altimari *de Nullitat. Sententiar. part. 1. rubr. 3. quæſt. 35. num. 10.* Quod poſſit Judex Secularis requiſitus cognoſcere de Nullitate vel notoria injuſtitia Sententiæ Eccleſiaſtici Judicis, non ad finem cognoſcendi de Meritis Cauſæ, ſed ad finem concedendi brachium vel denegandi, hoc eſt ut res maneat ſalva, donec vitia Judicis Eccleſiaſtici emendentur, ne oppreſſo deſit Juſtitiæ auxilium. Multos alios JCtos ibi videas allegatos. [adde *ſuprà Auctar. IX.*] Ex *Belgis* nomino Eſpenium, Lovanienſem JCtum, *Jur. Eccleſiaſt. part. 3. tit. 2. cap. 1. num. 22.* ubi de Cauſis Matrimonialibus, ſi ſit quæſtio Facti, agit; *de Cauſis Poſſeſſoriis cap. 4. num. 39.* Königium, JCtum Salisburgenſem, *Jur. Canon. cap. 2. tit. de Judiciis num. 11. & 45.* Wieſtnerum, Jeſuitam & Juris Canonici Profeſſorem Ingolſtadienſem *Inſtitut. Jur. Canon. tit. de Foro competent. artic. 6.*

artic. 6. num. 99. ubi ſequitur Zœſium *ad tit. de Ordine Cognitionum num. 14.15.16.17. ſeqq.* Si fortè deſiderentur Exempla exercitæ inter Catholicos à Camera Imperiali Jurisdictionis in ejusmodi negotiis, reſpondebitur (1.) ex defectu querelæ non inferri ad negandam poteſtatem Judicis, cujus officium non eſt niſi imploretur. (2.) Neque etiam deſunt Exempla notabilia, vid. Deckherrum *in Sentent. Camer. Anno 1673. Num. 463.* ubi agebatur de Electione Parochi Catholici. Anno 1713. Proceſſus decreti in cauſa Extenſionis Ædificii Cœnobii ad inſtantiam Abbatis zu Ottenbeyern / vid. *infrà Rubricam Proceſſus in Appendice VIII. pag. 320. circa fin.*

Retorſionis verò *Jus*, ſi Jurisdictionem Judicii ſupremi, Conſenſu omnium Statuum, tam Catholicorum quàm Proteſtantium, conſtituti, ab Imperatore & Imperio poteſtatem ſuam agnoſcentis, impedire quis exiſtimaverit, ex Legibus publicis foret clare probandum, arbitria enim ſingulorum hic non ſufficiunt.

Tandem quod dicitur, interpretationem Legum non fieri debere à Judiciis Imperii: Reſpondetur, non fieri interpretationem contra, ſed ſecundum Legem, ſi quis huic interpretationi contradicat, ipſe interpretem aget, non Judicem. Sed hæc omnia arbitrio Superiorum relinquo. Conſulenda erunt Lectori Acta publica, quæ reperiuntur *in Elect. Jur. Publ. tom. 5. pag. 39. 741. & 899. tom. 6. pag. 69. tom. 7. pag. 217. 337. & 591.* Staats-Cantzley *tom. 26.* Fama eſt dum hæc ſcribo, Ratisbonæ à Corpore Evangelicorum Literas ad Cæſaream Majeſtatem hac de materia mittendas parari; Quas ubi publicabuntur, Mantiſſæ inſerere non negligemus. [Id quod eſſe factum vid. *ſuprà Auctar. in fine.*]

SECTIO II.

Prima noſtræ Tractationis conſideratio fuit in ordine ad Imperialis Cameræ Jurisdictionem fundandam. Altera reſpiciet *Ordinem Judiciarii Proceſſus.* Materiæ harmonia facit, ut in unaquaque Sectione occurrant quæ ad alteram referri Partitio.

etiam

etiam potuiſſent. Sectione præſente ſpectabitur Proceſſus *Forma Externa* in *Audientia Publica.* Et hæc in *Circumſtantiis*, Perſonarum, Temporis, Loci, & *Objecto:* Sententiarum Publicatione, Procuratorum Auſcultatione, cæterisque Actibus Judiciariis. *Interna Forma* in *Proceſſus Initio* & *Progreſſu.* Illud fit à *Supplicatione*, & *Decreto Judicis.* Decernitur Proceſſus *Actori*, quo numero habetur quilibet *Appellans*, vel contra *Reum*, ſive *Appellatum*, vel adverſus *Tertium*, tum inhibendo, tum promovendo Juſtitiæ curſum. *Progreſſus* conſiſtit in *Agendis Judicialibus* & *Eventu.* Ibi dicendum de Terminis, Dilationibus, Contumacia, Proclamate, Litis conteſtatione, Reconventione, Concluſione. *Eventus* ſunt: *Relatio Actorum*, *Sententiæ Publicatio* & *Executio.* Contraria verò: *Reſtitutio in integrum* & *Reviſio.* Coronidis loco agetur de *Stylo Camerali.*

§. I.

Num. 1. Audientia quid ſit.

Audientia (de qua Blum. *tit. 60.* Roding. *lib. 2. tit. 1. 2. 3.* & *tit. 11.*) [B. Auctor. *in Idea Philoſophiæ ſimulatæ Colloq. 1. pag. 58. ſeqq.*] eſt Actus publicus Judicialis quo à Judice vel Præſide & Aſſeſſoribus in Conclavi peculiari ad eum finem deſtinato & conſtituto, Sententiæ publicantur, Proceſſus extrajudicialiter decreti reproducuntur, in Reproductis Procuratorum deſideria audiuntur, Juramenta & Cautiones præſtantur & recipiuntur.

Num. 2. Diverſitas Audientiæ ſolennis & minus ſolennis.

Olim Actus erat ſolennior, quotidianus, præſentibus cum Judice Camerali omnibus Aſſeſſoribus, vide *Conc. Ord. Cam. part. 3. tit. 1. Receſſ. Imper. 1654. §. 88. 89. & 95.* quæ Solennes Audientiæ dudum deſierunt, quod Deliberationes Senatorum impedirent maximè, auſcultatio verò, præter quam & Juramentorum vel Cautionum receptionem nihil agendum erat, per paucos fieri poſſet, videantur die Anmerckungen bey dem *Concept* Cammer-Gerichts Ordnung (quæ editioni Wezlar. acceſſerunt) *part. 1. tit. 17.* ubi multa ad hanc Sectionem pertinentia exponuntur. Hinc

Num. 3. Hodiernus Modus.

ſolennis congregatio non niſi in Publicationibus Sententiarum multos per Annos Spiræ & Wezlariæ fuit uſitata. Sed & hæc *per Noviſſ. Receſſ. Viſitat. §. 35.* eſt abolita, ubi diſponitur Publicationes

nes Sententiarum Definitivarum quavis Septimana (ſi ſcil. tales Sententiæ publicandæ adſunt, quod pro paucitate Aſſeſſorum hodierna fieri ſemper nequit) eſſe die Lunæ faciendas, præſente Judice vel Præſide cum parte Aſſeſſorum dimidia: Leviorum verò Sententiarum in Audientia ordinaria (de qua *dict. Receſſ. Viſitat. §. 55. & 85.* juncto *Receſſ. Imper. 1654. §. 89. Commun. Decret. 19. Januar. 1660.* poſt quæ Decreta nullus amplius eſt uſus *§. 88. Receſſ. Imper. Noviſſ.*) Conſilio plane ſalutari, cum Semeſtres vel Trimeſtres Publicationes Judicio multum moleſtiæ creaverint, confluente iſto tempore Litigatorum numero, quorum quilibet ſua negotia, nonnunquam importunè ſatis definiri flagitabat. (*a*)

(*a*) *Ut Partes Cauſarum, quas habent, deciſionem & maturationem petant nonnunquam præſentes, idque modeſte, impediri non debet, imo ut fiat, circumſtantiæ quandoque exigunt.* [conf. B. Auctor. Idea Philoſophiæ ſimulatæ Colloq. 2. pag. 77.] *Sed ut in loco Judicii maneant, animo Decretum vel Sententiam efflagitandi, neceſſarium neque eſt, neque tolerandum. Qui oratione compoſitâ Facti & Proceſſus Narrationem ordiuntur dum Aſſeſſores conveniunt, ſi in limine interrumpuntur, mirari non debent; ſcire enim oportebat, extra Acta Narratis Partium fidem non deberi. Acta qui legit, aut Relationi intereſt, peroratione tali, opus non habet. Carius eſt tempus quam ut ejusmodi auſcultationi, cui mens adplicari vix poteſt, vacent Aſſeſſores. Sequantur ergò Partes conſilium* Receſſ. Viſitat. § 71. [conf. Idea Philoſophiæ ſimulatæ citat. loc. pag. 78.] *Alius eſt error inſignis Sollicitantium, qui putant ſingulis Aſſeſſoribus omnium Cauſarum, quæ in Judicio verſantur notitiam eſſe perfectam. Cum multa quotidie decernantur & decidantur, de quibus nemo niſi ii, qui de Senatu iſto ſunt, aliquid ſciat. Alius denique eorum, qui mirantur, quod Cauſæ, quarum ſollicitatum veniunt deciſionem, diutius quam crediderant expectare debeant, exiſtimantes, credo, nihil plus laboris incumbere Aſſeſſoribus tunc temporis quam in illa, quam ſollicitant, cauſa.* Num. 4. Sollicitationes Partium, eorumque Modus.

Quæſitum fuit aliquando de abolitione Audientiarum, [vid. *dict. Receſſ. Imper. Noviſſ. §. 94. & 95.* & B. Auctor. *in Idea Philoſophiæ ſimulatæ Colloq. 1. pag. 66.*] an eſſet è re Judicii Cameralis? Reſponſum: non eſſe de eſſentia Judicii in ſe, ſed tamen eſſe eſſentialem Solennitatem Judicio Camerali; Solennia Lege præſcripta eidem formam dare, JCti conſentiunt. Ergò Audientia eſt de Judicii Cameralis forma, vide *Elect. Jur. Publ.* Num. 5. Uſus Audientiarum an retinendus? Affirm. Ob formam Judicii.

Num. 6. Ordo Procuratorum honorificus.

tom. 4. ſect. 1. Deinde non minima accedit Procuratorum Ordini exiſtimatio, quod iis ſolis datum ſit in Audientia cauſas agere, unde conſilio prudenti Audientiæ fuere introductæ retentæque, ne deeſſent huic Judicio, quos ſemper habuit, Viri eruditi, Procuratorum munus ambientes, honore condigno merito afficiendi. Vileſcet officium, ſi publicè ſeſe exhibendi nulla daretur occaſio. Quanquam adhuc magis ſit metuendum ne vileſcat, ſi aditus foret promiſcuus cuilibet Juris ſcientia leviter tincto. Juvenes hodie vix dum ex Academiis cum titulis venalibus dimiſſi, ſtatim ad Advocatorum Supremi Judicii munus gerendum aptos ſeſe putant, & ad ſpecimina elaboranda ſeſe offerunt, non repellendi quidem à ſpecimine, ſed tamen ad officium immaturè non admittendi. [conf. *Commun. Decret. 30. Septembr. 1672.* & B. Auctor. *Idea Philoſophiæ ſimulatæ Colloq. 2. pag. 86.*] Admiſſi ad Advocati Officium mox etiam Procuraturæ ambiunt, in quo largiorem ſperant utilitatem ſine magno labore & ſtudio, vid. *Receſſ. Viſitat. Noviſſ. §. 100.* & *Memorial. Advocat. & Procurator. §. 9. 10.*

Num. 7. Cæteræ Perſonæ Judicii, quæ Audientiæ interſunt, & eorum Officium.

In Audientia Menſæ peculiari aſſident ex Protonotariis, Notariis, Lectoribus, unus, qui ſingulis Septimanis alternant, Receſſus Procuratorum in Charta conſcriptos & viva voce prælectos recipiunt, [conf. B. Auctor. *in Idea Philoſophiæ ſimulatæ Colloq. 1. pag. 65. & 66.*] in Protocolla Cauſarum digerendos, Reſponſiones breves extemporaneas annotant, [quatenus hæ ſint prohibitæ vid. *Commun. Decret. 4. April. 1721. §. 1.*] Exhibita ad Acta referunt, quibus dies Exhibitionis & Numerus *Quadrangulo* incluſus à Lectore inſcribitur. (*b*)

(*b*) *Colliguntur Acta Cameralia, non uti fit in aliis quibusdam Judiciis ad formam Libri, [exceptis prioris Inſtantiæ,] ſed componuntur ſingula Producta juxta Ordinem* Quadrangulorum. *Solum Protocollum filo conligatur, in quo Receſſus Procuratorum cum Sententiis publicatis comprehenduntur, eſtque Actorum cujusque Cauſæ Directorium: Neque enim diſpoſitio* Receſſ. Viſitat. Noviſſ. Memorial. Cancellar. 1713. §. 22. *in uſum adhuc deducta eſt, vel, quod conſuetudo vetuſta, cui aſſuevere Camerales, tolli difficulter poſſit, vel quod credatur modum hucuſque conſuetum eſſe ad labores commodiorem, quam ſi Volumina compacta habeantur. Ne deperdatur aliquid, caveri poſſe alia diligentiâ. Protocolla ut involucrum ſive tegmen ex Membrana haberent, utile*

foret,

foret, & facile, ſi litigantes modico hoc ſumtu non parcerent. Originalia à Partibus repetuntur, retento in Actis exemplo authentico. Cæterum laudabilis eſt in Cancellaria Camerali Ordo Repertoriorum, ex quibus ſpatio temporis breviori conſpici poteſt, quid in cauſa aliqua licet vetuſtiſſima actum ſit uſque ad ultimum diem, & Protocollum compleri. Quam Completionem unusquisque Referens fieri curat, & proſpicere debet quotiescunque opus habet ad Votum elaborandum, cumprimis ſi de Sententia quacunque publicanda agitur. Hoc enim niſi fiat, magni naſci poſſunt errores.

Producuntur autem Scripta omnia tot exemplis, ut præter id quod Actis inſeritur, unaquæque Partium in lite verſantium unum accipiat, quod confeſtim per Pedellum una cum Copia Receſſus, viva voce prælecti, adverſæ Partis Procuratori traditur, [conf. B. Auctor. *Idea Philoſophiæ ſimulatæ Colloq. 1. pag. 70. ſeqq.*] compendio inſigni Proceſſus Judiciarii, cum alibi Communicatio non fiat ante Decretum Judicis. *Adjuncta* Scriptorum uno tantum porriguntur exemplo, quorum Copiæ ex Cancellaria redimendæ, vid. *Receſſ. Viſitat. Noviſſ. §. 48. & 102. Memorial. Cancellar. §. 12. Memorial. Advocat. & Procurator. §. 14.* ubi idem de Extrajudicialium Actorum & Exhibitorum Copiis inculcatur, adde *Conc. Ord. Cam. part. 1. tit. 36. princ.* Blum. *tit. 63. num. 30. ſeqq.* Fruſtra interdum diſputant inter ſe Procuratores de Communicatione Adjunctorum, & redemtione cum Lex ſit clara, neque habeat exceptionem. Illud verò certum quod omnium Adjunctorum Copiam redimere non teneatur alter, ſed eorum tantum quibus habet opus. Producuntur ſæpius multa ſuperflua & inutilia, non niſi ad molem Actorum augendam facientia. Num. 8. Exhibita quomodo communicentur, ubi de modo colligandi Acta Cameralia.

Igitur ut interſint Audientiis omnes Procuratores, neque abſint ſine venia, *Receſſ. Viſitat. Noviſſ. §. 56.* juncto *Memorial. Procurator. §. 2.* (ubi ne gladiati ſint, prohibetur, cum olim Aſſeſſores imitari affectaſſent) præcipua pars eſt eorum Functionis: Sedent autem in Subſelliis, Cauſas agunt, quisque in ſuo ordine, ſurgens, præmiſſa compellatione honorifica Judicis præſentis, Præſidis vel Aſſeſſoris, qui cum *Sceptro Judiciali* (Baculo, cujus pretium unicè eſt à Maximiliani I. Cæſaris Memoria, qui ipſe eum geſſit, & Judici Cameræ tradidit) reſpectivè in Solio & loco edi- Num. 9. Procuratores ſinguli intereſſe Audientiæ debent, quomodo proponant. Num. 10. Sceptrum Judiciale.

 tiori

Num. 11. Tecto capite ſedent Judex, Præſides, Aſſeſſores.

tiori ſedent, capite tecto, aperto verò, ſi Sententia publicatur in cauſa eorum propria, vid. *Commentarios* Kochianos *ad Ord. Cam. part. 1. tit. 12.* & *notam* Deckherri, qui eos edidit inter *Monumenta Lectionis Cameralis antiquæ.*

Num. 12. Ordo & Modus Proponendorum per Procuratores.

Proponunt Cauſas Procuratores juxta ordinem receptionis, *Conc. Ord. Cam. part. 3. tit. 49. §. fin. Receſſ. Imper. 1654. §. 88. Commun. Decret. 30. Octobr. 1655. Memorial. Procurator. §. 3.* adjunctum *Receſſ. Viſitat. Noviſſ.* Et ne Parti naſcatur præjudicium, ſi forte Ordo aliquem ex Procuratoribus non tangat ad faciendum ea, quæ intra Fatale erant agenda, Receſſui poſtea addere ſolent, *in primo ſuo agendi ordine*, vel: *agendi facultate*, qui Ordo etiam à Pedello, ubi quævis Audientia incipiat, ubi deſinat, in Libro peculiari eſt annotandus: adde *infrà §. 4. num. 7.*

Num. 13. Modus & Forma Receſſuum.

Modus in Receſſibus obſervandus *in dict. Memorial. Procurator. §. 4.* & *Receſſ. Viſitat. Noviſſ. §. 53.* ex præcedentibus Legibus, coërcito abuſu, repetitur, adde Blum. *tit. 63.* Varii abuſus alii ſublati per *Communia Decreta 4. April. 1721.* & *16. Julii 1723.* quorum tenor *in Corp. Jur. Cameral.* legitur.

Num. 14. Mulctæ Procuratorum.

Quem modum ſi exceſſerint, mulcta eis, Fiſco Pauperum inferenda, pro gravitate tranſgreſſionis indicitur, vide Blum. *tit. 63. num. 66. ſeqq.* Formula: Vorbehalten; indictam Mulctam ſignificat; Minima eſt die Strafe der Ordnung/ hoc eſt ein Cammer-Gulden/ ſive 20. Batzen; Gravior, die Strafe nach Ermäßigung/ quæ eſt duplo major. Si excedat hanc Summam Mulcta ſpecialiter eſt denominanda, in Marcis Argenti vel Auri, pro delicti qualitate.

Num. 15. Ordines Audientiarum.

Cauſæ in Audientia non proponuntur confuſè, ſed ſeparandæ ſunt à Procuratore, Reproductiones, Scripta in Terminis præfixis exhibenda, quæque juxta Sententias agenda ſunt, à reliquis proponendis. Hæc ſeparatio Nomen habet *Ordinum*, Blum. *tit. 61.* Roding. *Capite ſingulari poſt tit. 9. lib. 2.* quorum olim *Sex*, *Ordinat. Camer. part. 3. tit. 5. §. 1.* deinde *Tres*, *Conc. Ord. Cam. part. 3. tit. 5. princ.* poſtea *Quinque*, *Commun. Decret. 30. Octobris 1655.* erant in uſu, hodie, poſt *Commun. Decret. 13. Decembris 1659.* non niſi *Quatuor*, excepto *Ordine Fiſcalis*, cujus ſemper

eſt

eſt prærogativa, ſi aliquid habeat proponendum. Nempè *Ordo Sententiarum*, in quo aguntur ea, quæ in Sententia proximè publicata fuêre injuncta. Ex. gr. Litis conteſtatio, Recognitio Documenti, Sigilli, Mandati, Concluſio Cauſæ. Cum itaque non in omni Audientia publicentur Sententiæ, nec omnis Sententia aliquid hujusmodi agi præcipiat, hinc fit, ut Ordo iſte rarius occurrat, & ubi poſt Publicationem Sententiæ neceſſarius eſt, abſolvatur brevi. Sequitur, & plerumque initium Audientiæ eſt, *Ordo Reproductionis*, in quo Proceſſus novi decreti & inſinuati, puta Citatio cum Inhibitione & Compulſorialibus in Appellatione, vel Citatio ſimplex vel Mandatum, in præfixo Termino reproducuntur, & partis adverſæ Comparitio Reſponſioque Formula quadam ſolenni, vide Blum. *tit. 63. num. 41. ſeqq. Commun. Decret. 13. Decembr. 1659. §. 3.* provocatur. *Reproductio Proceſſuum* fundamentalis eſt lapis & centrum, ſuper quo Proceſſus Cameralis eſt ædificandus, verba ſunt Deckherri ad Koch. *Ord. Cam. part. 2. tit. 30. num. 4.* Sine Reproductione Proceſſus Cameralis eſt nullus, hoc eſt non habetur pro efficaci. Unde & à Procuratoribus ne minimum quidem neglectum eſt ſine periculo, vide Koch. *ibid. tot. tit.* adde *tit. 12. part. 3. num. 47.* Roding. *lib. 3. tit. 4. §. 14. uſque 18.* adde eundem *lib. 1. tit. 32. §. 18. ſeq.* & *lib. 3. tit. 29.* [B. Auctor. *part. 1. Obſervat. Forenſ. 16.*]

Sententiarum.

Reproductionis, ubi de Termino Reproductionis & præjudicio neglecti Termini.

Terminus Reproductionis eſt ſemper is, qui in Citatione Reo eſt præfixus ad comparendum, additis inſuper beneficio Actoris vel Appellantis *Sex Juridicis Diebus*, hoc eſt Sex Audientiis, per *Receſſ. Deputat. 1600. §. 98.* qui mutilate repetitur *in Conc. Ord. Cam. part. 3. tit. 53. §. 1.* Præjudicium neglectæ Reproductionis debito tempore & ordine faciendæ, eſt in Cauſis Simplicis Querelæ, *Circumductio*, & abſolvitur Reus ab Inſtantia. In Cauſis Mandatorum wird das Mandat vor gefallen declarirt. Gravius adhuc in Cauſis Appellationis, ſcil. Appellationis totius Deſertio. Denegatur enim petitum Proclama, ſi Reproductio tempore non debito fuerit facta, vide Blum. *tit. 66. num. 34. 35.* Quæritur hic, ſi

plures ſint citati & Inſinuatio diverſis facta Diebus, quis ſit Reproductionis Terminus, an computandus ab ultima Inſinuatione, ita ut comparere queant omnes Citati, an verò toties facienda ſit Reproductio, quot ſunt Citationes diverſis Diebus factæ? ultimum ſi fiat à Procuratore, non male quidem aget, & Deſignationem Laborum augebit, ſed an teneatur ita facere ſub præjudicio, id eſt in quæſtione, vid. *Conc. Ord. Cam. part. 3. tit. 34. princ.* & *tit. 12. §. 4.* *Diſtinctione Cauſæ diviſæ & indiviſæ*, reſolvitur quæſtio mea ſententia. Si eſt diviſa, Reproductio facienda eſt à tempore Inſinuationis cujuscunque; ſi indiviſa, ſufficiet Reproductio computato tempore à Die Inſinuationis ultimæ, vid. *dict. tit. 12. §. 4.* Porrò obſervandum, utrum fiat Reproductio intra Fatalia vel Legis, computatis ſimul Sex Juridicis, vel prorogata (proſpiciunt enim plerumque ſibi Procuratores in Supplica pro Proceſſibus Appellationis de Fatalibus abundantibus) ſi intra Fatalia, quod haud facile negligit Procurator, nullum erit periculum denegandi Proclamatis. Novum hinc naſcitur dubium: an non Fatale Reproductionis incipiat currere à tempore Inſinuationis, ita ut Fatalia majoris cautelæ gratia prorogata per factam citius Expeditionem & Inſinuationem expirent? [conf. omninò B. Auctor. *part. 2. Obſervat. Forenſ. 186.* & *part. 4. Obſervat. 388.*] Non iniquum foret ita ſtatui, ſed ſtatutum cum nondum fuerit, praxis eſt hucuſque, non expirare, vid. infrà B. Auctor. *Animadverſ. ad Magenhorſt. Obſervat. 21. 95. 96. 97.* Abuſum inſignem Prorogationum Fatalium compeſcere intereſſet Rei Judiciariæ. Exempli meminimus, ubi ad CVII. Menſes Fatalium Prorogatione factâ Procurator ſe tuebatur contra denegatum Proclama. Acta priora, Mandata Procuratoria, Inſtrumenta & Documenta non dicuntur *reproduci*, ſed *produci.* Remedium eſt tale, ut Supplica pro Prorogatione Fatalium in Senatu examinetur & pro ratione cauſæ allegatæ & probabilitate nixæ prorogatus Terminus Fatalis coarctetur.

Novarum. Hunc Ordinem excipit Ordo Novarum, ita dictus, quod nova emergentia lite pendente proponantur, v. gr. Supplicationes pro Mandatis, Inhibitionibus exhibentur, Exceptiones

Dila-

Dilatoriæ proponuntur, Prorogationes petuntur. Summatim, quicquid ad Ordinem Sententiarum, Reproductionis, & Terminorum præfixorum referri nequit, in hoc Ordine Novarum peragitur, cui etiam maxima temporis Audientiæ deſtinati pars tribuitur. Ultimus eſt *Ordo Terminorum,* in quo exhibentur Scripta, & aguntur ea, quibus exhibendis & agendis fuit certus Terminus præfixus. Terminorum.

Terminus, vide Blum. *tit. 76.* præfigitur vel à Judice, vel à Partibus colligitur, unde vocatur *collectus*. *Colligere Terminum* ſignificat, petere in Audientia Prorogationem Termini ad Reproducendum vel Agendum ob cauſas juſtas allegatas, cui petito ſi Procurator adverſarius non contradicat, cenſetur tacitè conſenſiſſe, & cum Judex deſuper non interloquatur, dicitur hic modus obtinendi Prorogationem, *Collectio Termini*, cui pars petens æquè obtemperare tenetur, acſi à Judice eſſet præfixus, *Rec. Imp. 1594. §. 51. Viſitat. Memorial. Judic. 1575. §.* Aus ſonderen ꝛc. *5.* Blum. *tit. 76. num. 9.* Nam omnis Terminus in Camera, eſt præjudicialis, vid. *Conc. Ord. Cam. part. 3. tit. 10. §. 2.* Blum. *num. 10. ſeqq.* Quodſi verò petitæ Prorogationi contradicatur, neceſſe eſt, ut Judex ferat Sententiam, utile verò, ut Sententia ſequatur ſine mora, vid. *Receſſ. Viſitat. Noviſſ. §. 51.* & *Memorial. Procurator. §. 3.* Formula Sententiæ, die gebettene Zeit bewilligt und angeſetzt / indicat incipere Terminum à lapſu prioris, vid. *Conc. Ord. Cam. part. 3. tit. 10. §. 22. 23.* ubi ſtatuitur, quod etiamſi Sententia non ſequatur tamen petitus Terminus obſervari debeat, & ſit præjudicialis. Ante lapſum Terminum in Sententia ulterior, quam fuit petitus, præfigi non debet, ſed ſi inſtet Terminus, expectari potius tempus collectum.

Num. 16. Terminorum Præfixio & Collectio.

Num. 17. Terminorum Prorogationes petitæ quomodo concedantur.

A Judice præfigitur Terminus, vel in Citatione, qui vocatur Terminus *Legalis*, vel in Sententia, qui vocatur in ſpecie *Præfixus*. Legalis Terminus intelligitur, non ad comparendum, nam hic in Proceſſibus aliter exprimitur, vid. Blum. *tit. 76. num. 40.* ſed agendum in Judicio, vid. *Commun. Decret. 9. Januar. 1660. §. 5.* Blum. *tit. 76. num. 5.* qui eſt utrique parti communis, perpetuus

Num. 18. Terminus Præfixus.

Num. 19. Terminus Legalis.

per

per totum Proceſſum, ſine nova Citatione, & *Præjudicialis*, hoc eſt niſi agat Pars, neque Prorogationem obtineat, proceditur in Contumaciam, vide Blum. *dict. loc. num. 22.* & *tit. 64. num. 53. Conc. Ord. Cam. part. 3. tit. 10. §. 2. ſeqq.* Legalis Terminus regulariter eſſe ſolet Trium Menſium, quod tamen non impedit, ut pro ratione diſtantiæ loci & cauſæ quà moram non ferat, aliarumque circumſtantiarum anguſtior determinari vel latior concedi queat, *Commun. Decret. 13. Decembr. 1659. §. 4.* quod ſæpe factum meminimus per Decretum Senatus. Olim finita Audientia ſolenni ſequebatur alia coram *Deputato* ex Aſſeſſoribus, ubi petebantur Dilationes, Commiſſiones, Confirmationes, & alia levioris momenti, vid. *Conc. Ord. Cam. part. 3. tit. 9.* Blum. *tit. 60. num. 24.* Sed hæc Audientia coram Deputato poſt *Rec. Imp. 1654.* & *Commun. Decret. 1659.* quibus totius Proceſſus Forma multum fuit immutata & abbreviata, plane deſiit, & omnes iſtæ Petitiones in Ordine Novarum proponuntur. Audientiæ celebrantur tribus Diebus in Septimana, *Lunæ*, *Mercurii*, & *Veneris*, ab hora prima poſtmeridiana ad tertiam: ſi Procuratores citius abſolvant, quod plerumque fit, citius diſceditur. Ceſſat Audientia ob Ferias incidentes vel alias cauſas, Blum. *dict. tit. num. 34.* *Feriæ* hodie ad normam *Ordinationis Carolinæ de Anno 1555. part. 2. tit. 33.* in *Concept. part. 2. tit. 35.* ſunt redactæ per *Receſſ. Viſitat. Noviſſ. §. 38.* ut adeo Blumii *tit. 62.* de ſuo tantum tempore ſit intelligendus, hodie juxta *dict. Receſſ. Viſitat.* corrigendus. [vid. *infrà Append. VII.* & de Feriis repentinis conf. *Magenhorſt. Obſervat. 89.* & *ſuprà Auctar. XXI.*] Qui audiunt, ex annuo ſpatio tertiam ferè partem feriari in Camera, mirari deſinent, ſi ſciant, Ferias Camerales (exceptis Feſtis Cultui Divino dicatis) eſſe tantum vacationes à Senatu, non à laboribus. Nam Feriarum tempore elaborantur Relationes in Senatu proponendæ: Cætera quæ huc ſpectant, peti poſſunt ex *Notaminibus ſuprà num. 2. dictis* denen Anmerckungen zum *Concept.*

Num. 20. Audientiæ coram Deputatis non amplius in uſu.

Num. 21. Tempus Audientiarum.

Num. 22. Feriæ.

§. II.

Proceſſus Cauſarum conſideratur, vel in decernendis Proceſſibus, vel in Progreſſu eorundem.

De-

Decernuntur Proceſſus plerumque *Extrajudicialiter*, hoc eſt, in Senatu Extrajudicialium, inaudita parte adverſa, ad Narrata & Petita Actoris vel Appellantis. Num. 1. Extrajudicialiter quid fiat.

Ubi tamen notandum, in Libello ſupplici Narrata per Adjuncta aliquo modo eſſe probanda, & fidem Judici veroſimiliter faciendam, [de Adjunctis irrelevantibus vid. *infrà Append. VIII. Num. 29.*] id quod in Proceſſu primæ Inſtantiæ vel Mandati per *Receſſ. Imper. 1654. §. 79.* omninò neceſſarium. Num. 2. Probatio Narratorum in Proceſſu primæ Inſtantiæ.

In *Appellatione* verò Gravamina recenſeri debent, iisque Judex tantisper in ordine ad impetrandos Proceſſus credit, reſervata Deductione in progreſſu, unde fit, ut quotiescunque ex Sententia prioris Inſtantiæ, quæ in forma probante exhibenda, vel ex ipſis Gravaminibus allegatis, Supplicantem gravatum non eſſe apparet: Vel ſi Narrata pro obtinendo *Mandato* non ſufficiant, denegentur Proceſſus, vid. *Conc. Ord. Cam. part. 1. tit. 22. §. 4. ſeqq.* [adde *ſuprà Sect. I. §. 14. num. 29.*] Moris enim non eſt in Judiciis Germaniæ ſupremis, ut quæcunque Appellationes recipiantur, prout fit in Judiciis Galliæ, vide Koch. *ad Ord. Cam. part. 2. tit. 28. num. 79.* Olim ad Narrata qualiacunque Proceſſus impetratos fuiſſe antiqua Exempla docent. Cautius hodie in decernendis Proceſſibus agitur. [conf. B. Auctor. *part. 4. Obſervat. Forenſ. 310.*] *Leodii* coram Conſilio Ordinario ſufficit de Appellatione interpoſita docuiſſe, & Actuarius Judicii inconſultis Senatoribus expedire ſolet Proceſſus plenarios, qui mos Judicii interdum Partibus multum faceſſit oneris; vide quæ dixi *ſuprà Sect. I. §. 14. num. 10. & num. 29.* Scrupuloſitati non indulgendum eſſe in Proceſſibus decernendis, Leges noſtræ volunt, *Conc. Ord. Cam. part. 1. tit. 22. §. 10.* Sed tamen nec temerè concedendi ſunt, cum non faciendis, ſed tollendis litibus Judicia ſint inſtituta. In dubio præſtat decerni Proceſſus Appellationis, vide Deckher. *Proceſſ. Informativ. informat. cap. 5. pag. 98.* Major circumſpectio eſſe debet circa *Mandata Sine Clauſula, Receſſ. Viſitat. Noviſſ. §. 10.* In his enim ſtudiosè inquiritur, an Narrata ad Mandatum ſint qualificata; an veroſimiliter probata, an ad *Petitum*, ex quo conſtruitur

Num. 3. Quid in Proceſſu Appellationis.

Num. 4. Officium Judicis in decernendis vel denegandis Proceſſibus.

tur *Præceptum*, ſatis concludentia. De Mandatis ſatis dixi *ſuprà Sect. I. §. 10.* adde Tennagelii Aſſeſſoris *Tractatum* inprimis commendandum *de decernendis Proceſſibus*. Judicialiter quandoque per Sententiam decernuntur Proceſſus, quoties cauſa cum alia in Judicio pendente eſt connexa.

Num. 5. Quando judicialiter decernantur.

Num. 6. Supplicationes ubi exhibeantur, quando diſtribuantur & Decreta Procuratoribus reddantur.

Supplicationes traduntur per Procuratores Notariis, qui exhibitas quotidie [Dn Judici vel] Præſidi deferunt, inter Aſſeſſores diſtribuendas, & quotquot in *Senatu fiunt Decreta* ad Supplicas, poſt horam undecimam, qua finitur Conſilium, *Receſſ. Viſitat. Noviſſ. §. 39.* inſcribuntur Supplicis, & Procuratoribus una cum Supplica & Adjunctis (vocant integrum Faſciculum den Stock) redduntur. [conf. B. Auctor. *Idea Philoſoph. ſimulat. Colloq. 2. pag. 88. ſeq.*] qui deinde easdem Præfecto Cancellariæ exhibent, & expeditionem Proceſſus decreti obtinent, *Conc. Ord. Cam. part. 1. tit. 36. §. 1. ſeqq.* Ad quam expeditionem petendam (NB. excepto caſu Appellationis, ubi Fatalia obſervanda) Anni ſpatium eſt conceſſum, quo præterlapſo, de novo eſt ſupplicandum pro *Reſcripto*, id eſt expeditione nova, vid. *Conc. Ord. Cam. part. 3. tit. 12. §. 8.* Blum. *tit. 66. num. 36.* Koch. *in Commentar. ad Ord. Cam. part. 3. tit. 12. num. 38.* Roding. *lib. 3. tit. 52. §. 3. Obſervat. Ante-Marill. 46.* [B. Auctor. *part. 1. Obſervat. Forenſ. 69.* ubi docet, quibus Caſibus tale Reſcriptum locum habeat.] Sed cuilibet expeditioni dies decreti Proceſſus præciſè eſt inſerendus.

Num. 7. Reſcribi quando debeant Proceſſus.

Num. 8. Supplicæ Requiſita.

Requiſita Supplicæ ſunt, vid. Blum. *tit. 64.* Compellatio Judicis, Nomina Partium, brevis & perſpicua Cauſæ Narratio, Medium Concludendi ſive Fundamentum Petitionis, [Fundamentum Jurisdictionis Cameralis, *ſuprà Sect. I. §. 1. num. 13.* & *§. 2. num. 3.*] & Petitum, quod inprimis cautè, atque juxta Leges Imperii eſt formandum, vid. *Receſſ. Viſitat. Noviſſ. §. 48.* tandem Rubrica Supplicæ Latinis verbis petito congruens inſcribenda; alias ſi differat rubrum cum nigro vel in toto vel in parte, jubetur Procurator per Decretum redigere utrumque ad conſonantiam. [Alias Rubricam Cauſarum mutare non licet, conf. infrà B. Au-

ctor.

ctor. *Animadverſ. ad Obſervat. Magenhorſt. 3.* ubi rationem invenies.]

Supplicæ omnes *binis* exhibentur *Exemplis*; Procurator ſubſcribit tam nigro, cum Cautione de rato, vid. *Commun. Decret. 13. Decembr. 1659. §. 2. & 4.* quam rubro, cui addit *Diem Exhibitionis*, quem etiam in privatis Actis notat, ſicuti & in Repertorio Cancellariæ accuratè annotatur. Alterum exemplum Supplicæ Procuratori cum Decreto per Notarium Cameræ (ita vocantur, qui alibi Secretarii Judiciorum audiunt) [conf. *Conc. Ord. Cam. part. 1. tit. 42.* juncto *tit. 44.* & B. Auctor. *Idea Philoſoph. ſimulat. Colloq. 2. pag. 92.*] inſcripto, redditur, alterum in Cancellaria adſervatur, & deinde cum priore, ſi Expeditio Proceſſus petatur, confertur, quo minus aliquid privatim mutari queat, vid. die Anmerckungen zum *Concept pag. 16. §. 19. 20.* Num. 9. Duo Exempla Supplicarum.

Adjuncta Supplicarum uno ſaltim exemplo exhibentur, quarum Copias parti adverſæ communicandas Procuratores per domeſticos ſuos fieri conſuevere, interdum ſatis vitioſè. Idcircò reducta eſt in uſum Lex Cameralis, *Conc. Ord. Cam. part. 1. tit. 36. princ.* de faciendis in poſterum Copiis in Cancellaria, *Receſſ. Viſitat. Noviſſ. §. 48. & 102.* [quæ tamen præcavere debet abuſum *in dict. Receſſ. Viſitat. Noviſſ. Memor. Cancell. §. 16.* prohibitum.] Num. 10. Adjuncta Supplicarum.

Adjuncta Supplicæ pro Appellationis Proceſſibus neceſſaria ſunt: *Inſtrumentum Appellationis*, in forma, *non Patente*, (prout ſæpe adhuc ab imperitis Notariis cum magno lectionis faſtidio fieri ſolet, & Procurator, niſi aliud ſimul offerat, Pœna ordinaria mulctatur) ſed Libelli, & in Pergameno conſcriptum, [vi *Commun. Decret. 29. Julii 1667.*] cui verba Sententiæ [& Schedulæ Requiſitionis, Koch. *ad Ord. Cam. part. 2. tit. 29. num. 41.*] ſint inſerta & totius Inſtrumenti ſumma cum Fatalibus obſervatis in margine notata, vid. Koch. *ad Ord. Cam. part. 2. tit. 28. num. 73.* Superflua autem eſt ſollicitudo, quam ſæpè habent Appellantes, ut à Decreto Judicis inferioris refutatorio denuò appellent. Licet enim id requirat Mynſing. *centur. 2. obſervat. 49.* & cum eo Blum. *tit. 46. num. 66.* & *tit. 55. num. 12.* tamen eſt hæc Sententia Juri Num. 11. Adjuncta, quæ neceſſaria ad Supplicam pro Appellationis Proceſſibus. Ubi de Requiſitis Actorum & Cautelis ad evitandam Deſertionem, vel Abſolutionem.

adverſa, neque recepta, & nuper per *Concluſum Pleni 15. Februarii 1715.* rejecta, ſive à Definitiva, ſive ab Interlocutoria interpoſita fuerit Appellatio. Quod ſi Appellatio viva voce, atque ut loquuntur, ſtatim poſt Publicationem Sententiæ in Judicio facta ſit, non opus eſt Inſtrumento, ſed tantum Copia Protocolli Sigillo Judiciali roborata exhibetur. Deinde *Documentum* præſtitorum vel oblatorum *Solennium :* (quorum neceſſitas eſt vel à Privilegio vel à Statuto, vid. Lyncker. *de Gravam. Extrajud. cap. 5. ſect. 1. §. 7. num. 3.*) (*a*)

(*a*) *Eſt autem modus Solennium Privilegii vel Statuti ab Imperatore confirmati præcisè obſervandus : Ita ſi cautum ſit, ut Appellantibus non liceat per Mandatarium Juramentum Calumniæ præſtare, ſed ipſi comparere debeant, (tali Privilegio gaudet Magiſtratus Civitatis Imperialis Norimbergenſis)* [vid. infrà Append. V. pag. 153. ſeq.] *niſi hoc præſtiterint, periculum incurrent Deſertionis.* [*Hoc verò ſemper cautum intelligitur, quoties Privilegium requirit, ut iſthoc jusjurandum coram Judice à quo præſtetur,* Receſſ. Imper. Noviſſ. §. 117.] *Decretum fuerat aliquando in cauſa Roſt contra Magiſtratum Noricum Mandatum de admittendo Procuratore ad Juramentum Calumniæ, ſed poſt producta Privilegia caſſatum per Sententiam 31. Martii 1699. In cauſa Feblin contra Höttel, Appellans Solennia in Camera præſtiterat, lite per Tranſactionem finitâ, nihilominùs ad inſtantiam Magiſtratus Norici Sententia lata fuit 18. Maji 1714. quod iſte actus Privilegiis præjudicio eſſe non deberet, cum reprehenſione Procuratoris. Neque enim ſine cauſa gravi admittendus erit Procurator ad præſtanda Solennia in Camera, quæ in Judicio inferiore præſtare oportebat. Inter cauſas autem legitimas habetur, ſi à Judice à quo impediatur. Si Morbus, Ætas,* [*Dignitas,*] *vel alia legitima impedimenta prohibent, quo minus Appellans compareat ipſe, obtinenda erit venia à Judice. Qui ſi deneget, tunc erit Officium Superioris implorandum. Anno 1720. Menſe Julio per Sententiam injuncta fuit Uxori Appellantis præſtatio Solennium in Judicio Norico, præterhabito Mariti Juramento in Camera præſtito, quia Uxoris erat cauſa principaliter.*

Item *Requiſitionis* Actorum Supplicæ eſt addendum, vid. *Conc. Ord. Cam. part. 3. tot. tit. 35.* cum Nota Blumii; ſæpe periculo Appellationis omiſſa fuit Exhibitio Documenti iteratæ Requiſitionis Actorum, juxta *§. 63. Receſſ. Imper. 1654.* [cujus verum ſenſum explicat B. Auctor. *part. 3. Obſervat. Forenſ. 252.*] Sæpe etiam pars in prima Inſtantia victrix ſibimetipſi deeſt, quod

non

non petat à Judice priore Termini ad redimendum Acta Præfixionem, quo neglecto per Appellantem, & non petito Documento ulteriore Requiſitionis, Abſolutio à Citatione poſſet peti certa cum ſpe, juxta *dict. §. 63. Receſſ. Imper.* difficilique reparatione per viam Reſtitutionis in integrum. [quid ſi diſputatio incidat, quænam Acta priora Appellanti ſint edenda, vid. B Auctor. *part. 3. Obſervat. Forenſ. 297. §. 17.*] Quid verò, ſi Acta non ſint in Archivo Judicii, ſed penes partes litigantes? Conſuetudo hæc eſt Leodii & in Judicio Officialis Colonienſis, neſcio an etiam alibi. [conf. B. Auctor. *Symphorem. tom. 1. Conſultat. 43. pag. 1114 in fin. not.* * *& pag. 1153. lit. C.*] Nonniſi Protocollum ibi eſt in Judicio, quotiescunque eſt aliquid decernendum vel decidendum, Judex injungit parti utrique, ut Acta Judici exhibeant. Neque eſt periculum, ut aliquid contra fidem infarciatur ab una parte, cum duo utriusque partis exhibeantur exempla. Quæritur, quomodo *§. 63. Receſſ. Imper.* poſſit applicari illis in locis? Reſp. ſi pars appellans eſt in mora, quo minus Acta, quæ ipſe penes ſe habet, Judici à quo exhibeantur, & ubi opus, ex idiomate Gallico in Latinum transferantur, [de requiſitis hujus verſionis conf. omninò B. Auctor. *part. 1. Obſervat. Forenſ. 3.* add. *ſuprà Auctar. XIV.*] & hæc mora ab adverſario fuerit allegata probataque, periculum haud dubie incurret Deſertionis vel Abſolutionis à Citatione. [hæc ulterius illuſtrat B. Auctor. *part. 1. Obſervat. Forenſ. 76.*] Caſus recentiſſimus extitit 23. Februar. 1718. in cauſa *Du Mont contra Rabier*. In aliis Imperii Provinciis, ubi Requiſitione Actorum à Judice opus eſt, ad effectum Abſolutionis à Citatione non ſufficit Productio Teſtimonii Judicialis, quod Appellans Acta non ulterius petierit, qua in re plerumque errant Procuratores, ſed neceſſe eſt, ut moram eſſe commiſſam doceatur poſt Terminum à Judice præfixum. [conf. Roding *lib. 3. tit. 29. §. 108.*] Tandem inter Adjuncta Supplicæ eſſe debet *Libellus Gravaminum*, niſi malit Appellans ad Acta priora ſimpliciter ſe referre, *Receſſ. Imper. 1654. §. 65.* quo caſu an opus ſit Juramento Calumniæ, non fruſtra quæri poſſet? Sane Formula Juramenti ſolita ad eum

Num. 12. Et de Submiſſione ad Acta priora.

 caſum

caſum non eſt in omnibus directa, interim retinetur, quia plerumque Appellantes, Advocatorum conſilio, ulteriori deductione uti malunt. [conf. circa hanc materiam Monita B. Auctor. *part. 3. Obſervat. Forenſ. 297. §. 13.*]

Num. 13. Adjuncta Supplicæ pro Citatione vel Mandato.

Adjuncta Supplicæ pro *Citatione* vel *Mandato* neceſſaria ſunt, quæ ad Probationem Narratorum pertinent, & omnia in forma probante ſunt exhibenda.

Num. 14. Quando Proceſſus periculo partis decernantur.

Judex olim *periculo Partis* decernebat Proceſſus, etiamſi dubia eſſet Jurisdictio Cameræ, Gail. *lib. 1. obſ. 31.* & *obſ. 119. num. 6.* Mynſing. *centur. 2. obſ. 9.* Hodie aliqualis & propemodum certa afferri debet probatio, *Receſſ. Imper. 1654. §. 79.* In Cauſis Appellationum fieri poteſt quandoque, ut *periculo Partis* decernantur Proceſſus, ſi ſcilicet Fatalium & Solennium obſervatio non niſi aſſertione Appellantis conſtet, vid. Koch. *ad Ord. Cam. part. 2. tit. 28. num. 73. ſeqq.* vel ſi Jurisdictionis reſpectu aliquod ſuperſit dubium. [conf. B. Auctor. *part. 3. Obſerv. Forenſ. 297. §. 18.*]

Num. 15. Sufficit Probatio veroſimilis Narratorum in Cauſis Citationis.

Narratorum verò Probatio *veroſimilis* tantum ſufficit in cauſis primæ Inſtantiæ, ſive, ut loquuntur, Simplicis Querelæ, & ponderantur in Conſilio Narrata, ne contra Conſtitutiones Imperii Proceſſus decernantur, *Receſſ. Imper. 1570. §. 77.*

Num. 16. Defectus Supplicæ quomodo emendentur.

Si Libellus defectum habeat, ſignificatur certis Formulis, quibus juxta petitum Proceſſus denegantur, *Conc. Ord. Cam. part. 1. tit. 29. num. 10.*

Num. 17. Quando Literæ pro Informatione decernantur, & de Cauſis Pauperum.

Contra Dominum Territorii & Magiſtratus non [facile] decernuntur Proceſſus Mandati, niſi præviis Literis pro Informatione, *Receſſ. Imper. 1654. §. 105. Capitulat. Caroli VI. artic. 19.* Idem in Cauſis *Pauperum* fieri jubet, *Receſſ. Viſitat. Noviſſ. §. 10.* quarum Literarum Expenſas Impetrans ſolvit, ſed Magiſtratus ſuis Impenſis mittit. (*b*)

(*b*) *Paupertatem ſi quis alleget & doceat, non ſtatim admittitur ad Juramentum ſolitum, ſi Proceſſus petiti requirant Literas Informatorias, ſed hæ expectantur. Si tamen ea ſit inopia partis, ut ne quidem has Literas redimere queat, ex Cancellaria, prævio Decreto Senatus, dantur gratis. Præſtat enim expectare Literas, quam admittere flagitatores ad Paupertatis Juramentum, quo præſtito, vel mendicando, vel Burſam Pauperum ſemper premendo ſunt oneri. Et docet expe-*

experientia, ex magno numero Pauperum, qui in Camera litigant, vix partem vigeſimam Juſtitiam habere votis ſuis faventem.

Aliquando etiam in Cauſis Appellationum, ubi Gravamina dubia videntur, ejusmodi Literas decerni non eſt inconſultum, *dict. Receſſ. Viſitat. §. 10. in fin.* [rationem vid. apud B. Auctor. *part. 3. Obſervat. Forenſ. 297. §. 10.* adde tamen Roding. *lib. 2. tit. 2. §. 13.*] Quod ſi tempore præfinito Literæ Informatoriæ non exhibeantur, poterit Judex decernere Proceſſus in contumaciam non informantis, vid. *Receſſ. Viſitat. dict. §. 10.* dummodo pars ipſa diligentiam ſuam in Requiſitione doceat. De iſtis Literis diſtinctè egit Deckherrus *in Notis ad Proceſſ. Informativ. informat.* adde Rhetii *volum. 2. Diſſertat. ſelect. 23.* von Schreiben um Bericht. Inprimis hic cavendum, ne in ejusmodi caſu Judex permittat partibus multiplicationem Scriptorum. Literæ Informatoriæ, & Contra-Informatoriæ Lege & Conſuetudine fundantur, ulteriora Scripta permittere abuſus foret non tolerandus. Nam ita Proceſſus Cameralis forma immutaretur, de meritis ſuſciperetur extrajudicialis deciſio, ubi tantum quæſtio eſſe debet de Proceſſibus decernendis. Sæpe dolent Procuratores per Literas pro Informatione impediri quos efflagitare ſolent Proceſſus; ſed conſiderandum foret, finem Litigii breviori via quæri, poſteaquam Cauſæ Merita & Gravaminum Juſtitia per Judicis à quo Literas & Actoris vel Appellantis Reſponſionem, qua interdum opus non eſt, fuerint examinata. Illud inprimis obſervandum, utile eſſe, ut Literæ Informatoriæ & Reſponſoriæ, Bericht und Gegen-Bericht / poſt decretos Proceſſus in Termino Reproductionis ſimul ad Acta producantur.

Quid circa hanc Informationem cavendum.

Inſeruntur Proceſſibus Nomina & Cognomina Partium, [& in Appellationibus quoque Advocati Cauſæ, rationem vid. *ſuprà Sect. I. §. 6. num. 28.*] de quibus Protonotarii certiores faciendi, ne, ut ſæpe accidit, nudum Cognomen cum aliis commune, [quando hoc ſufficiat, vid. Roding. *lib. 3. tit. 4. §. 7.*] præfixa ſolum Litera N. dubium movere queat, *Receſſ. Imper. 1654. §. 99. verſ.* Wie er *Procurator* dann ꝛc. Univerſitates generaliter

Num. 18. Forma Expeditionis Proceſſuum.

com-

compellantur, Mynſing. *centur. 1. obſ. 76. centur. 3. obſ. 18.* [*centur. 5. obſ. 50.*] conf. *centur. 2. obſ. 66.* Porrò Narratio Facti Proceſſibus inſeritur more antiquo, qui corrigitur per *Receſſ. Viſitat. Noviſſ. §. 48.* ſumma ratione, cum Narrata omnia Supplicantium interdum indecora repeterentur olim verbotenus nomine Imperatoris ſtylo relativo, vide die Anmerckungen zum *Concept pag. 16. ad part. 1. tit. 41. §. 19.* [add. *infrà §. 8. num. 6. 7.*]

Num. 19. Diſtinctio Proceſſuum Cameralium Appellationum, Citationum & Mandatorum.

In ſpecie decernuntur vel *Appellationis* Proceſſus, de quibus ſatis dictum pro inſtituto, vel *Citationis*, vel *Mandata.* Hic eſt circulus omnium Proceſſuum Cameralium, in quem ut unaquæque cauſa redigatur, non minimum ſtudii impendunt Advocati. Facilior eſt & latior Proceſſus *Reſcripti* in Judicio Cæſareo Aulico uſitatus, vid. Uffenbach. *cap. 15. ſect. 2. ſubſect. 2. pag. 193.*

Requiſita Citationis.

Requiſita Citationis Gail. *lib. 1. obſ. 48. & 53.* exponit, [de Inſinuatione Citationis extra locum habitationis ordinariæ agit B. Auctor. *part. 4. Obſervat. Forenſ. 393.* & cautelam in Citationibus per Edictum ſuggerit *ead. part. 4. Obſervat. Forenſ. 392.*] adde Mynſing. *centur. 5. obſ. 50.* ubi quod falſa demonſtratio Citationem vitiet; de Vidimatione Libelli adjungendi Citationi vid. *Receſſ. Imper. 1654. §. 34.* Blumius *in Nota ad Conc. Ord. Cam. part. 3. tit. 12. §. 1.* abrogatam eſſe ait per Decretum extrajudiciale diſpoſitionem Receſſus Imperii circa Vidimationem Libelli, verum de ejusmodi Decreto nihil conſtat: Imo Copia & Libelli Adjunctorum in Cancellaria fieri moris eſt cum ſubſcriptione: [*Collationatum:*] Kayſerliche und Reichs Cammer⸗Gerichts Cantzley⸗Handſchrifft / [additis nominibus Protonotarii & Copiſtæ] vid. *Receſſ. Viſitat. Noviſſ. §. 102.*

Num. 20. Quando Citatio ad Reaſſumendum decernatur.

In antiquis Proceſſibus quoties Procurator non adeſt, [vid. tamen B. Auctor. *Symphorem. tom. 1. Conſultat. 35. pag. 799. lit. C.* & *pag. 800. lit. A.*] vel mutatur Perſona Rei, decernitur Citatio *ad Reaſſumendum*, de qua legi meretur *Diſſertat. Mauritii.* [conf. B. Auctor. *part. 1. Obſervat. Forenſ. 69.*] Eamque Procuratores in Audientia petere ſolent, cui petito Judex vel Præſes, vel Aſſeſſor Audientiæ aſſidens per voculam: Erkannt: annuit, *Conc. Ord.*

Cam.

Cam. part. 1. tit. 17. §. 2. Id quod tamen prævia aliquali cauſæ cognitione fieri conſultius ſæpe fuit judicatum, unde & *in Receſſ. Viſitat. Noviſſ. §. 58.* differri præcipitur Decretum ad iteratam petitionem poſt Sex Juridicas faciendum. Proinde ſi Procurator extrajudicialiter petat Citationem ad reaſſumendum, remittitur ad Judicium; Nollem tamen excludere penitus modum decernendi hanc Citationem extrajudicialiter, cum cauſæ petendi facilius ex Supplica intelligantur, quam ex Receſſibus viva voce in Audientia prolatis, quos ſæpè ita deproperant nonnulli Procuratores vel demuſſitant ex Scripto, ut auribus & mente percipi non poſſint. Hinc non mirum, quod caſus, de quo loquitur *Receſſ. Viſitat. Noviſſ. dict. §. 58.* exiſtere vix queat. Nullus enim Procuratorum ad reliquorum Receſſus applicat aures & animum niſi in cauſa, in qua aliàs officium ſuum gerit, & Receſſus Adverſarii eidem, eodem momento quo recitantur, communicari ſolent.

Supereſt monendum hoc loco, quod Appellante vel Hæredibus ad *reaſſumendum* citatis, neque comparentibus, poſt decretum Proclama & Sex Juridicas præterlapſas, Appellatus rectè petat Abſolutionem à Citatione, eaque decernatur per Sententiam, argum. *Conc. Ord. Cam. part. 3. tit. 51. princ.* juncto *tit. 53. princ.* & *Commun. Decret. 22. Novembr. 1661.* [conf. B. Auctor. *part. 1. Obſervat. Forenſ. 76.* ubi de differentia inter Sententiam Abſolutoriam ab Inſtantia & Deſertoriam in Cauſis Appellationis agit.] Exempla recentia ſunt in cauſa Neetwort contra Stifft Metteln / & Otterſtett contra Fincken Erben / Appellationum.

De *Mandatorum* Cum vel Sine Clauſula differentiis *ſuprà Sect. I. §. 10. num. 4. ſeqq.* diximus.

Pœna Mandati ſimplicis ſemper eſt Decem Marcarum Auri, Num. 21. Pœna Mandatis inſerta.
quarum quælibet 96. Imperiales efficit. (c)

(c) *In Moneta currente ita intellectus fuit hucuſque valor Marcæ Auri. An rectè ſatis? Superiorum erit Judicium nam Marca Auri puri absque dubio multo plus valet. Verum eſt interim, quod Fiſcalis Cæſareus non aliter valorem in rationes retulerit*, DD. Viſitatoribus *ſcientibus neque contradicentibus.* [conf. B. Auctor. part. 2. Obſervat. Forenſ. 116.]

Num. 22. Reperita Mandata quando decernantur ulterius, adhuc ulterius & arctius.

Sequitur quandoque Mandatum *ulterius*, in quo Pœna dimidia augetur, item *adhuc ulterius*, in quo Pœna duplicatur. *Dehinc arctius* Mandatum olim decernebatur ſub Pœna Banni, ſed cum hodie Arctiora Mandata decerni moris non ſit, petita Procuratorum pro Arctiori Mandato fieri ſolita, unicè ad Formulas pertinent inutiles & nihil ſignificantes. Niſi *Arctiora* vocare velis *ſub graviori Pœna Pecuniaria*, quam decernere exigentibus circumſtantiis, Judex non prohibetur. In ſpecie Mandata *de Non-Offendendo* Subditis contra Dominum non niſi graviſſima ſævitiæ cauſa ſubſit, decernuntur. Exemplum Mulctæ 200. Marcarum Auri Fiſcali Cæſareo adjudicatæ contra Principem Imperii *in Sentent. Cameral. 10. Decembr. 1683.* legitur.

Num. 23. Circa Mandata de Non-Offendendo cautela.

Num. 24. Proceſſus ad Tertium decreti.

Proceſſus qui non ad Litigantes, ſed ad *Tertium* diriguntur, vel *inhibent*, vel *promovent* Progreſſum Cauſæ. *Inhibitio* contra inferiorem Judicem in Appellationis Proceſſibus decernitur regulariter, niſi appellatum fuerit à *Decreto extrajudiciali*, [conf. B. Auctor. *Symphorem. tom. 1. Conſultat. 36. pag. 842. lit. A.* Mev. *part. 1. deciſ. 5.*] vel aliæ ſubſint Cauſæ, cur Inhibitio omittatur, *Conc. Ord. Cam. part. 3. tit. 37. princ. & §§. ſeqq.* (*d*) Blum. *tit. 54. num. 24. ſeq.* Lyncker. *de Gravam. Extrajud cap. 8 §. 12. pag. 679. ſeqq.* vid. Blum. *dict. loc. num. 22. ſeq.* Gylman. *Deciſ. voce: Inhibitio.* Brunneman. *Proceſſ. Civil. cap. 28. num. 17.* Tennagel. *de decernend. Proceſſ. claſſ. 4. cap. 10.*

Num. 25. Inhibitiones quando in Appellatione à Decreto extrajudiciali locum habeant.

(*d*) *Verba* Ordinationis dict. loc. princ. oder da Jure Communi die Appellatio verbotten/ *non turbare debent cupidam Legum Juventutem, quaſi reciperentur in Camera Appellationes contra Jus Commune. Subintelligi enim debent verba:* ad Effectum Suſpenſivum, *quem regulariter habet Appellatio omnis.* [Blum. tit. 54. num. 20.]

Cum tamen Judex inferior nonnunquam in fraudem Appellationis vel extrajudicialiter vel etiam aliis modis per Sententiam parti Gravamen inferat difficulter reparabile, quoties id factum eſſe apparet, Inhibitio decernitur.

Num. 26. Quando decernantur

Porrò ſi Judex vel intra Decendium à die latæ Sententiæ, vel poſt Inhibitionis Inſinuationem attentaverit, revocantur *Attentata* extrajudicialiter per Mandatum Sine Clauſula. [conf. B. Auctor.

Auctor. *part. 1. Obſervat. Forenſ. 1.*] Si ante inſinuatam Inhibitionem Cameralem factum fuerit: Revocatio olim non niſi perSententiam judicialiter decernebatur, *Receſſ. Imper. 1654. §. 59.* Niſi contemptus Judicis Superioris, ad quem Appellatio interpoſita, ex Circumſtantiis eluceret. Hodie per *Receſſ. Viſitat. Noviſſ. §. 49.* Revocatio Attentatorum poſt interpoſitam, & Judici à quo inſinuatam Appellationem etiam cum Proceſſibus extrajudicialiter decernenda eſt, vid. *dict. §. 49. Receſſ. Viſitat. Noviſſ.* per quem declaratur *Receſſ. Imper. 1654. dict. §. 59.* Excipitur Caſus, ſi Juriſdictio Cameræ fuit vocata in dubium per Exceptiones non devolutæ Appellationis, Mynſing. *centur. 3. obſervat. 87.* Gail. *lib. 1. obſervat. 144. num. 4.* [conf. *Receſſ. Imper. Noviſſ. §. 123.*] quo caſu earum examen præcedere debet. Ita & in Poſſeſſorio retinendæ, ſi Appellatus contendat ſe poſſidere, non revocantur Attentata extrajudicialiter, *Receſſ. Imper. 1594. §. 93.* Gail. *lib. 1. obſervat. 145. num. 2.* [Roding. *lib. 3. tit. 2. §. 35.* conf. B. Auctor. *Symphorem. tom. 1. Conſultat. 13. pag. 400. lit. B. Conſultat. 22. pag. 470. lit. A. Conſultat. 36. pag. 847. lit. A.* & *Conſultat. 41. pag. 1036. lit. B. C.*] Neque ſi Attentata ipſam rem controverſam ingrediantur ita, ut per Revocationem Attentati, Appellans victor ſit in cauſa principali, Gail. *lib. 1. obſ. 145.* Mev. *part. 4. deciſ. 35.* [exempla habet B. Auctor. *allegat. Conſultat. 36 pag. 847. lit. B. C.*] Neque ſi Appellatio ob Nullitates eſt interpoſita, Mynſing. *centur. 4. obſ. 64.* Gail. *dict. obſ. 144. num. 6.* Neque contra Tertium pro ſuo Intereſſe intervenientem & pendente Appellatione aliquid innovantem, Gail. *lib. 1. obſ. 72.* [& *dict. obſ. 144. num. 9.*] vid. tamen Mev. *part. 5. deciſ. 61. & 90.* Neque ſi Sententia jam dudum Executioni fuit data, qui Caſus tempore Juſtitii Cameralis ſæpe accidit. [conf. B. Auctor. *part. 1. Obſervat. Forenſ. 1.*] Non eſt ſcopus noſter omnem Attentatorum materiam hic tradere, quam Lancellottus tractatione juſta de Attentatis abſolvit, multaque utilia ea de re in Mevii *Deciſionibus, Collegio* Lauterbachiano, & Lynckeri *tractatu de Gravamine Extrajudiciali* inveniuntur: Summa tantum Capita Materiarum *in hac Sectione II.*

Mandata Attentatorum Revocatoria extrajudicialiter.

Ubi de Attentatis notabilia quædam traduntur, & de Inhibitione Temporaria.

indicare fuit animus, additis nonnullis Obſervatis ex ipſis Rerum Argumentis. Attentatum committitur non ſolum intuitu Appellationis, ſed omne, quod inferior facit in præjudicium litis coram ſuperiore Judice introductæ, Attentati nomine venit, & per Mandata revocatur, vid. Mev. *part. 4. deciſ. 310.* & *part. 2. deciſ. 255.* Appellans ſi attentat, hoc eſt ſi facit aliquid in præjudicium Litis & Sententiæ, à qua appellavit, excidit beneficio Appellationis meritò, & Deſertoria ſequitur Sententia, Gail. *lib. 1. obſ. 146. num. 12.* [vel cauſa jam inſtructa Definitiva. B. Auctor. *Symphorem. tom. 1. Conſultat. 41. pag. 1021. lit. C.*] Malè verò Pars appellata eam petit, ſi Factum, quod pro Attentato allegatur, eſt diverſum ab eo, quod eſt in Sententia; licet eandem rem attingat, vide Mev. *part. 2. deciſ. 255.* & *part. 8. deciſ. 258.* [B. Auctor. *part. 1. Obſervat. Forenſ. 1. num. 3.* & *part. 4. Obſervat. Forenſ. 319.*] Camera Imperialis, ſi Appellatio videtur ex Narratis Libelli forte non recipienda, Literas Informatorias à Judice à quo petere ſolet, cui Decreto pro qualitate circumſtantiarum additur, ne Judex ante Relationem factam, & donec de voluntate ſuperioris ſit certus, quidquam innovet, quam vocant *Inhibitionem Temporariam*, vid. *Receſſ. Viſitat. Noviſſ. §. 11.* qui locus de Mandatis quidem agit, ſed multò magis ad Appellationis Cauſas poteſt applicari. Scilicet Judex inferior etiam à ſuperiore non monitus, modo de Appellatione interpoſita ſciat, ab omni Innovatione abſtinere debet. Quidni ergò abſtineat ſua ſponte, ſi Relatio ab eo petatur, vide Mev. *part. 6. deciſ. 418.* Exiſtunt tamen Caſus, ubi Appellatio magis videtur deneganda quàm recipienda, neque etiam Judici quocunque modo inhibendum. Leodienſibus ſolenne eſt confeſtim petere *Mandatum de Exequendo* Sententiam prioris Judicis *Sine Clauſula*, quamprimum de Appellatione Adverſarii interpoſita certior factus eſt alter. Supplicæ iſtiusmodi, quarum finis non eſt alius, quàm ut Judex ſuperior de cauſa informetur, ſeponuntur, donec Fatale introducendæ Appellationis præterierit. Tum verò re conſiderata, decernitur Mandatum de Exequendo, ſed *Cum Clauſula*. Qui ſupplicat *pro denegandis Proceſſibus Appellationis*, ſemper mulctatur

Num. 27. Quando decernatur Mandatum de Exequendo Sententiam priorem. Ubi de Modo Supplicandi.

ctatur *uno Floreno*, [Roding. *lib. 3. tit. 4. §. 63.*] quia refugium Appellantium eſt Camera Imperialis, neque decet partem, ut petat Appellantem repelli. Verum iſte error nonniſi novitiis Procuratoribus accidit.

§. III.

Promovetur Proceſſus excitando Judicem inferiorem, vel committendo negotium aliquod judiciale perſonæ tertiæ, vid. *§. ſeq. num. 24.* *Excitatur* Officium Judicis protrahentis, vel denegantis Juſtitiæ adminiſtrationem per Promotoriales. De quibus *Conc. Ord. Cam. part. 2. tit. 28. §. 1. ſeq.* Blum. *tit. 37. num. 21.* Roding. *lib. 3. tit. 12.* Gail. *lib. 1. obſ. 28.* Mynſing. *centur. 3. obſ. 57.* & *centur. 5. obſ. 82.* Itaque ſi docuerit Supplicans veroſimiliter de Judiciis protractione, vel denegatione ejus, quod juſtum eſt, ſive ſit cœptum Judicium, ſive non, (vide omninò Mev. *part. 2. deciſ. 111.* [Lyncker. *de Gravam. Extrajud. cap. 3. part. 2. ſect. 1. membr. 1. §. 2.*] ubi quando appellandum ſit, diſtinctè exponit) præfigitur in Promotorialibus temporis ſpatium ad Officium faciendum, [conf. *Receſſ. Deputat. 1600. §. 27.* Roding. *lib. 3. tit. 12. §. 13.*] quod ſi labatur, neque fecerit Judex, quod oportebat, cauſa devolvitur ad Cameram per Legem Imperii, *Rec. Imp. 1600. §. 27.* vide Roding. *lib. 1. tit. 15. §. 13. 25. ſeqq.* conf. Deckher. *Proceſſ. Informativ. informat. cap. 1. pag. 34. ſeq.* Quomodo probetur Denegatio, vel Protractio, vide Lyncker. *de Gravam. Extrajud. cap. 3. part. 2. ſect. 1. membr. 1. §. 1. ſeq. pag. 86. ſeq.* junct. *cap. 5. ſect. 1. §. 4. pag. 367.* Koch. *Commentar. ad Ord. Cam. part. 2. tit. 26. num. 4.* ubi de *Juramento Perhorreſcentiæ*, & *ibi Notam* Deckherri. Tennagel. *de decernend. Proceſſ. claſſ. 3. cap. 13.* Locum habent *Promotoriales* in Cauſis tantum contentioſæ Jurisdictionis. [vid. Deckher. ad Koch. *citat. loc. num. 29.*] etiam Feudalibus, [Roding *lib. 3. tit. 12. §. 7.*] Klock. *Conſil. 28.* nec non in Commiſſionibus pro maturanda Commiſſione, ex. gr. contra Auſtrægas, Rulant. *part. 1. lib. 2. cap. 27.* Quæritur, an Promotoriales etiam decernantur contra Principem Imperii Privilegio de non appellando gaudentem? Quidni? Caſus enim denegatæ, vel pro-

Num. 1. Promovetur Proceſſus per Promotoriales.

Num. 2. Quando & quomodo decernantur.

Num. 3. Quando ad Cameram cauſa devolvatur.

Num. 4. Quid probandum ſit, & quomodo.

Num. 5. In quibus Cauſis locum habeant Promotoriales.

Num. 6. An contra Principem, qui habet Pri-

vilegium de non appellando.

tractæ Juſtitiæ in omni Privilegio eſt exceptus, *Aur. Bull. cap. 11. §. 3.* Knichen. *de Saxon. non provoc. Jure, verbo : Jus : cap. 12. num. 55. ſeqq.* Caſum ejusmodi in *Saxonica* Familia non extitiſſe, ut cum effectu fuerit inſtituta querela, tradit Lynckerus *Deciſ. 893.*

Num. 7. Infrequentia Promotorialium contra Status, qui habent Privilegia de non appellando.

Exiſtimo etiam inſtitutæ querelæ caſus eſſe, hodie præſertim, rariſſimos ideò, quod vel Partes, vel Advocati, ſi in Territorio, quod plerumque accidit, habitent, ab offenſa metuant. Vindictam autem exercendi, multæ ſunt Principi vel Magiſtratui occaſiones, adde *ſuprà Sect. I. §. 11. num. 5.*

Num. 8. Frequentiora Mandata de adminiſtranda Juſtitia.

Frequentiora ſunt hodie *Mandata de adminiſtranda Juſtitia*, vid. Blum. *tit. 37. num. 34.* Cujus exemplum contra die Churfürſtliche Regierung zu Dreßden de Anno 1672. recenſetur *in Supplicationibus* à Procuratore Cameræ Doct. Hofmanno editis *tit. 13. Num. 5. 6.* Vetuſtiora exempla vide apud Gylmannum & ex eo Wehnerum *in tomo 6. Symphorem. cap. 1.*

Num. 9. Ratio, quare Mandata de adminiſtranda Juſtitia ſint frequentiora.

Mandata iſta, de adminiſtranda Juſtitia ideo frequentiora ſunt, quia etiam in Cauſis, in quibus Cameræ Jurisdictio vel ob Qualitatem, vel ob Quantitatem non eſt fundata, neque Promotoriales decerni poſſent, locum inveniunt. [vid. Roding. *lib. 3. tit. 12. §. 12.*] Thyllii *Annotat.* ad Gail. *lib. 1. obſ. 28. num. 7.* adde Lynckerum *de Gravam. Extrajud. cap. 3. pag. 88.*

Num. 10. De Compulſorialibus remiſſivè.

Compulſoriales Literæ etiam contra Judicem diriguntur, de quibus nos diximus *ſuprà Sect. I. §. 13. num. 16.* addendum hic, non ſolum pro edendis Actis prioris Inſtantiæ, ſed etiam aliis in cauſis decerni, vide Gail. *lib. 1. obſ. 134. num. 11.* [Roding. *lib. 3. tit. 13. §. 1.* ubi variæ cauſæ recenſentur.]

Num. 11. Commiſſiones.

De Commiſſionibus agitur *in Conc. Ord. Cam. part. 3. tit. 20. & 22.* Blum. *tit. 73. num. 9. ſeqq.* Roding. *lib. 3. tit. 14.* [B. Auctor. *part. 2. Obſervat. Forenſ. 233.* ubi varia notabilia, huc pertinentia, proponuntur.]

Num. 12. An reſtricta ſit poteſtas Cameræ in decernendis Commiſſionibus ad amicabilem Compoſitionem.

Reſtrictam eſſe poteſtatem Cameræ aliqui volunt, ne alias decernere poſſit Commiſſiones, quam ad Actus quosdam in Cauſis judicialiter introductis, non item ad amicabilem Tranſactionem, vel ad Cauſam inſtruendam, multominùs ad decidendam. Laxiorem eſſe hac in parte Praxin Judicii Imperii Aulici, ex Uffenbachio & ipſis Rerum Argumentis doce-

docemur. Falſum tamen eſt, Cameram amicabilis Compoſitionis viam inſtituere, vel ut id fiat, jubere non poſſe. Imo ſæpiſſime ſi Cauſæ perplexitas aut ambiguitas id ſuadet, in Sententiis & Decretis extrajudicialibus Judices, ut Tranſactionem omni ſtudio tentent, admonentur. Commiſſarii etiam, ut eam promoveant, inſtruuntur. Nullo Jure vel Lege publicâ Camerali Judicio hoc eſt interdictum.

Commiſſio eſt vel ordinaria vel extraordinaria *ad perpetuam Rei Memoriam.* De utraque Blumius & Rodingius *dictis locis.* [conf. omninò B. Auctor. *part. 4. Obſervat. Forenſ. 369.* ubi in ſingularem caſum inquirit.] Decernitur Commiſſio extraordinaria etiam lite mota, vide *Receſſ. Deputat. 1600. §. 125. & 132.* & vim retinet [extrajudicialiter] decreta Commiſſio, perinde ut alia decreta Cameræ tempore annuo, ſi interim Expeditio in Cancellaria non fuerit petita, [*Conc. Ord. Cam. part. 3. tit. 12. §. 8.*] Schwanman. *Proceſſ. lib. 1. cap. 46. num. 18.* vide Roding. *lib. 3. tit. 20. §. 85.* [qui *num. 86.* docet omnes Proceſſus judicialiter decretos eſſe perpetuos, niſi brevior Terminus fuerit præfixus.] Forma Commiſſionum eſt vel communis, Gail. *lib. 1. obſ. 94.* vel optima. [conf. *Conc. Ord. Cam. part. 3. tit. 20. §. 16.*] Utraque differt quoad Actus plures vel pauciores: videantur Auctores Camerales, in ſpecie Textor. *ad Receſſ. Imper. Noviſſ. diſputat. 14. theſ. 55. ſeqq.* (cujus JCti Opera merito commendanda) de modo Teſtes contumaces compellendi, adde Koch. *ad Ord. Cam. part. 3. tit. 16. num. 13.* Ad Bannum procedebatur tunc temporis cum Banni pœna eſſet frequentior, Comminatione magis, quam Condemnatione & Executione. Hodie ad Pœnam Pecuniariam, Koch. *dict. loc.* & Tennagel. *de decernend. Proceſſ. claſſ. 2. cap. 12.* [quæ pro dimidia parte Impetranti, pro altera Fiſco, non Commiſſario, applicatur, Rulant. *de Commiſſar. part. 1. lib. 3. cap. 11.*] De *evocando Teſte*, qui eſt Subditus Imperii mediatus, notabilis eſt *Obſervatio Ante Marilliana 32. & 60.* & *ibi Notæ* Deckherri, quem etiam vide ad Kochianos *Commentar. part. 2. tit. 16. num. 16.* Ex quibus diſce, Evocationi locum non eſſe, quamdiu Magiſtratus imme-

Num. 13. Diſtinctio Commiſſionum.

Num. 14. Quamdiu duret decreta non expedita Commiſſio.

Num. 15. Forma Commiſſionum.

Num. 16. Modus compellendi Teſtes contumaces.

Num. 17. Evocari non poſſunt Teſtes mediati.

immediatus paratus eſt Teſtem examinare, & Rotulum Cameræ tranſmittere. De Domo Saxonica ſpeciatim videatur ibid. Deckherrus *ad dict. obſervat. 60.*

Num. 18. Petitur Commiſſio regulariter, interdum ex officio decernitur.

Petitur Commiſſio regulariter à Partibus. Quando decernatur ex officio, vide Roding. *lib. 3. tit. 14. §. 27.* Formam finesque Commiſſionum clarè præſcribere jubet *Receſſ. Viſitat. Noviſſ. §. 86.* Formulas Sententiarum Cameralium invenies apud Blumium & Deckherrum, & *Collectione nova Sententiarum.* De Commiſſariorum Perſonis & Qualitatibus Cautelisque Partium vide Roding. *§. 36. & 38. Receſſ. Deputat. 1600. §. 131.* [vid. inprimis Roding. *§. 52.* & Stryk. *Introduct. ad Prax. Forenſ. in Colleg. Pract. ad cap. 18. pag. m. 152. ſeqq.* de Repetitione ſive Reſtitutione Rotuli ad perpetuam Rei Memoriam in Lectoria depoſiti, vide Denaiſ. *Jus Camer. Noviſſ. tit. 44. §. 4.*] Formula Rotuli præſcribitur *Receſſ. Imper. 1654. §. 52. Receſſ. Deputat. 1600. §. 28.* Reliqua, quæ ad Officium Commiſſarii ſpectant, exponit Roding. *§. 49. ſeq.* De Salario *ibid. §. 60.* De Literis Subſidialibus ad Judices inferiores, idem *tit. 16.* ubi etiam *Titulis ſeqq.* de Sequeſtrationibus *tit. 17.* & Arreſtis *tit. 18.* agit, quæ Magiſtratui committuntur. Præcipuè hic conſulendus Rulantus *in tractatu abſolutiſſimo utiliſſimoque de Commiſſariis.* Lyncker. *in tractatu de Gravam. Extrajud.* & *Diſſertat. de Commiſſar. Imper. ad Cauſas Juſtitiæ.*

Num. 19. Formulæ Commiſſionum. Cætera de Commiſſionibus remiſſivè.

§. IV.

Num. 1. Connexio. Progreſſus Cauſarum. Termini Judiciales.

Diximus hucuſque de Proceſſibus decernendis, agendum porrò eſt de eorum Progreſſu & Eventu: Progreſſus ſpectatur in agendis Judicialibus. Fiunt ea in certis *Terminis*; Fontes doctrinæ de Terminis ſunt *Conc. Ord. Cam. part. 3. tit. 10. 11. 12.* Blum. *tit. 76.* Roding. *lib. 3. tit. 22. uſque 25.* Nos *ſuprà §. I. hujus Sect. num. 17. ſeqq.* aliqua præoccupavimus. Cætera petantur ex Lege publica & Commentariis vulgatis, ſunt enim omnia planiſſima. Qui Praxi Camerali adſuetus non eſt, legens, quæ *dictis locis* de Terminis, (qui noviſſimis Legibus ad pauciorem numerum ſunt reducti, vide Blum. *num. 34.*) traduntur, putaturus eſt

Num. 2. Cauſæ, cur Termini exactè non obſerventur.

forte,

forte, omnia ita exactè obſervari. Poterat ſcilicet & debebat, ſed infinitæ ſunt Cauſæ Dilationum, Protractionum, contra quas Remedium ſufficiens, cumprimis in Principum & Statuum Imperii Cauſis, vix datur, vid. die Anmerckungen zum *Concept pag. 15. §. 4.* [conf. *Commun. Decret. 4. April. 1721. num. 12.* B. Auctor. *part. 3. Obſervat. Forenſ. 297. §. 19.*]

Num. 3. Dilationum Petitio. Tarditas Relationum & Sententiarum à paucitate Aſſeſſorum.

Nimirum ægre ferunt, etiam privati quicunque Litigantes, ſi denegentur Dilationes; cum etiam concluſâ causâ, Sententia diu ſatis ſit expectanda, cumprimis ſi non urgeatur. Urgere autem Cauſas ſupervacuum eſt, ſi juxta ordinem Concluſionis ſunt diſtribuendæ, referendæ & dijudicandæ, vide *Receſſ. Viſitat. Noviſſ. §. 60. Memorial. Procurator. §. 17. num. 20.* juncto *Conc. Ord. Cam. part. 1. tit. 12. §. 3. 4.* Numero majori & ſufficiente Aſſeſſorum aliquando conſtituto, in uſum deduci poterit felicius iſta Lex, & deſideriis & expectationibus Partium fieri ſatis. Sed adhuc verſamur in votis.

Num. 4. Diſtinctio Dilationum.

Sunt autem *Dilationes aliæ* ad probandum, de quibus Blum. *tit. 73. num. 56. ſeqq.* Roding. *lib. 3. tit. 26.* [& infrà B. Auctor. *Animadverſ. ad Obſervat. Magenhorſt. 1.*] aliæ ad agendum ea, quæ in Judicio agi oportet, v. gr. Exceptiones, Replicas, Duplicas exhibere, Mandatum producere &c. Harum Dilationum materia cum præcedente de Terminis vel collectis, vel præfixis eſt connexa.

Num. 5. Ordo agendorum in Terminis.

Ordinem agendorum in Cauſis Simplicis Querelæ vide apud Blum. *dict. tit. 76. num. 42. ſeqq.* in Cauſis Appellationum *num. 63. ſeqq.* vide *Receſſ. Imper. 1654. §. 58. ſeqq.* In Cauſis Mandatorum Cum Clauſula *tit. 34. num. 55. ſeqq.* Sine Clauſula, *ibid. num. 170.* adde *Receſſ. Imper. 1654. §. 76. ſeqq. & §. 81.*

Num. 6. Simplex Paritoria, quando decernatur, quis effectus?

Mirantur, qui Cameralis Judicii Praxin, &, quod pudendum, Leges Imperii neſciunt, petitam in ipſo Termino Comparitionis Prorogationem Termini ad excipiendum, per Sententiam rejici, & Paritionem Reo injungi: Verum ab eo errore facile liberari poſſunt, ſi legerent, quæ tradit Roding. *lib. 3. tit. 41. §. 18. ſeqq.* ubi [*num. 23.*] diſcrimen *Paritoriæ ſimplicis* & *plenæ* exponit. [conf. B. Auctor. *part. 2. Obſervat. Forenſ. 162.* ubi docet, quando Paritoria ſimplex effectum habeat plenæ, adde *part. 4. Obſervat. Forenſ. 305.*] Si quæras,

quis ſit Paritoriæ ſimplicis effectus? Reſp. eſſe eum, ut Exceptionum Productio promoveatur, ſi Reus in Contumaciam non agentis condemnari nolit. [conf. B. Auctor. *part. 4. Obſ. For. 379.*]

Num. 7. An Exceptio Non-Devolutionis & Deſertionis per Receſſum oralem proponi poſſint. Ubi de utriusque diſcrimine & prolixitate Receſſuum.

Quæſitum aliquando fuit: An liceat Exceptiones *Non-Devolutionis*, & *Deſertionis*: (male confunduntur ab Advocatis imperitis. *Non Devolutio* dicit Jurisdictionem Cameræ non fundatam, & eſt quæſtio Jurisdictionis primaria: [conf. B. Auctor. *part. 1. Obſervat. Forenſ. 74.*] Deſertio verò Formalia Appellationis impugnat.) An liceat inquam hujusmodi Exceptiones per Receſſum Oralem proponere, tanquam ad Merita Cauſæ principalis non pertinentes, vide *Conc. Ord. Cam. part. 3. tit. 38. §. 1. 2. 4.* [adde *Receſſ. Imper. Noviſſ. §. 37. & 40.*] Unde affirmativa reſponſio deſumi poteſt. Et non metuet Procurator mulctam, niſi Receſſus iſte ob prolixitatem incurrat reprehenſionem. Olim cum dictarentur in calamum Receſſus, utendum erat verbis breviſſimis, & ad duas, ad ſummum tres Lineas conſtringendus Receſſus, *Commun. Decret. 9. Januar. 1660.* Hodie laxior aliquantò modus admittitur, ita tamen, ne prolixitas tempus Audientiæ retardet, reliquosque Procuratores præcludat, vide *ſuprà Sect. II. §. 1. num. 12.* [& *Commun. Decret. 4. April. 1721. num. 3.*] Evitandum etiam eſſet, ne Procuratores, quod finitis Feriis facere ſolent, omnia, quæcunque proponenda habent, una vice prælegerent, ſed aliqua in ſequentem reſervarent Audientiam, [vide *allegat. Commun. Decret. 4. April. 1721. num. 13.*] ordinis enim Privilegium non impedire deberet reliquos Procuratores à propoſitione magis neceſſariorum. Cum itaque, ut ad quæſtionem revertar, Exceptiones prædictæ plerumque brevitate debita proponi nequeant, ideo rectius ſcripto comprehenduntur, per Receſſum oralem producendo.

Num. 8. An adjungi debeant Exceptiones in cauſa principali eventualiter.

Alia quæſtio: An Exceptionibus Non-Devolutionis & Deſertionis ſine diſcrimine adjungendæ ſint Exceptiones eventualiter ad cauſam principalem pertinentes?

Sedes materiæ eſt *in Receſſ. Imper. 1594. §. 63. Conc. Ord. Cam. part. 3. tit. 38. §. 4.* juncto *§. 10. ſeq. Receſſ. Imper. 1654.*

§. 37.

§. 37. in fin. §. 40. & §. 70. Blumius *in Nota ad dict. loc. Conc. Ord. Cam. part. 3. tit. 38. §. 4.* diſtinguit inter Cauſas Simplicis Querelæ ſive primæ Inſtantiæ à Cauſis Appellationis, juxta textum *dict. Receſſ. Imper. 1594. §. 64.* adde ejusdem *Notam ad tit. 12. §. 1.* Diſpoſitio *Receſſ. Deputat. 1600. §. 117.* quæ repetitur *dict. tit. 38. §. 10.* ſatis eſt clara, & Praxi quotidiana eſt confirmata. Videat igitur Advocatus Cauſæ, quanti ponderis ſint Exceptiones Non-Devolutionis & Deſertionis, ne, ſi leviores eſſe atque ad molem ſcripti augendam deprehendantur, præjudicium in Legibus expreſſum purificetur. [conf. *Receſſ. Deputat. 1600. §. 118.* & Denaiſ. *Jus Camer. tit. 128. §. 2.*]

Cæterum Exceptiones Dilatorias omnes ſimul proponere, poſt expreſſam Legem *Receſſ. Imper. 1654. §. 38.* nemo niſi ſuo periculo eſt neglecturus. [conf. Strykii *Diſputat. de Remediis Cauſæ vulneratæ propter amiſſas in Proceſſu Exceptiones,* quæ eſt *in tom. 2.* Zangeri à Senckenbergio edito *num. 8.*] De Formula Litis conteſtationis vide *Conc. Ord. Cam. part. 3. tit. 15. §. 4.* poſt ſublatas per *Receſſ. Imper. Noviſſ.* ambages *§. 37.* laborandum non eſt, quocunque modo fiat reſponſio, modo ſit clara, & directa ad Libellum, pro Litis conteſtatione ſufficiet. [vide *ſuprà Sect. I. §. 8. pag. 67.* & *infrà Animadverſ. ad Obſervat. Magenhorſt. 7. & 13.*]

De Contumacia textus eſt Legis Cameralis *Conc. Ord. Cam. part. 3. tit. 50. uſque tit. 55.* [B. Auctor. *part. 1. Obſervat. Forenſ. 80.* inprimis *Obſervat. 90.*] Blum. *tit. 66.* Roding *lib. 3. tit. 51. uſque 58.* ubi etiam *tit. 53.* de Proclamate agitur, in paucis Imperii Judiciis extra Cameram uſitato, per *Ordinationem antiquam Friburgenſem Anno 1500. tit. 16.* & *Carolinam part. 3. tit. 42. ſeq.* Tandem per *Receſſ. Deputat. 1600. & ſeqq.* Legibus approbato. [conf. B. Auctor. *part. 1. Obſervat. Forenſ. 69.* ubi originem definitionem & effectum Proclamatis accuratius explicat.] Nulla ferri poteſt in Camera Sententia contra Contumacem *in Comparendo*, niſi prævio Proclamate, per Sententiam, ſi Inſinuatio Proceſſus rite facta eſt, decernendo.

Num. 9. De Contumacia.

Num. 10. Proclama in Camera uſu introductum, poſtea Lege approbatum.

Num. 11. Ante Proclama decretum, nulla Sententia in Contumaciam non comparentis nunc datur.

Num. 12. Inſinuatio Proceſſuum quomodo fiat.

Inſinuatio fit per Nuncios Cameræ regulariter, *Conc. Ord. Cam. part. 1. tit. 49. ſeqq. de Nunciis.* Roding. *lib. 4. tit. 13.* extra ordinem, & cum venia Judicis, per Notarios non *ſimplices*, uti vocantur, ſed in Matriculam Cameræ, prævio Examine Studiorum & Praxeos relatos, vide Blum. *tit. 65. num. 34.* [Denaiſ. *Jus Cam. Edit. noviſſ. in fin.*] adde Roding. *lib. 3. tit. 29. §. 7. 8.* & *lib. 4. tit. 18. pag. m. 389.* [Notarii verò ſuper facta Executione Inſtrumentum conſcribere debent, rationem vide apud Mynſing. *centur. 1. obſ. 79.*]

Num. 13. Effectus denegati Proclamatis gravis.

Denegati Proclamatis effectus eſt Actori ſatis gravis, deſertæ Appellationis, vel Termini circumducti, vide *Conc. Ord. Cam. part. 3. tit. 12. §. 21.* juncto *tit. 34. §. 4.* Blum. *tit. 66. num. 30. ſeqq.* Roding. *lib. 3. tit. 20. §. 87. tit. 52. §. 3. tit. 54. §. 3. ſeq.*

Num. 14. Dilatæ Sententiæ Proclamatis quæ incommoda per Publicationes frequentes Sententiarum evitanda. Protelationum occaſiones reſciſſæ.

Cum Publicationes Sententiarum trimeſtri tempore fierent vel ſerius, ad multas Protelationes occaſio ſemper erat capillata, Procurator Rei in Termino ſæpe non comparebat expectans Proclama, levi præjudicio unius Floreni [Ruff⸗Gulden] Pedello ſolvendi, vide Blum. *tit. 66. num. 39.* [B. Auctor. *part. 2. Obſervat. Forenſ. 125.*] ſi poſt factum Proclama intra Sex Juridicas compareret, temporis interim lucro fruebatur principalis. Severitas enim illa *Decreti Communis 13. Decembr. Anno 1659. §. 3.* & *22. Novembr. 1661.* de qua Blum. *num. 41.* adde ejusdem Notam *ad Conc. Ord. Cam. part. 3. tit. 12. num. 20.* raro fuit exercita. Deinde exhibitis Literis, leviſſimam quandoque cauſam continentibus, ad excipiendum petebat Terminum, quem denegatum non iri ſperabat, iterum per Sententiam alio trimeſtri ſpatio publicandam. Si fortè contingeret, Acta in manus Aſſeſſorum delata non fuiſſe Termino Publicationis inſtante, majus adhuc erat in tempore lucrum Rei, Actoris damnum. Hodie cum quavis fere Septimana Sententiæ publicentur, *Receſſ. Viſitat. Noviſſ. §. 85.* petitæque Prorogationes examinentur *ibid. §. 51.* frivolis iſtiusmodi Procraſtinationibus in poſterum non erit locus.

Num. 15. De Termini Circumductione.

Contumaciæ remiſſio mutua, phraſi forenſi dicitur *Termini Circumductio*: de qua *Conc. Ord. Cam. part. 3. tit. 12. §. 21. ſeqq.* & *tit. 34. §. 4.* Blum. *tit. 66. §. 10.* Roding. *lib. 3. tit. 52. §. 3.*

Unde

Unde cognoſcitur, pertinere hanc condonationem mutuam ad cauſas tantum primæ Inſtantiæ Camerales, non verò ſecundæ, niſi in caſu Citationis ad Reaſſumendum. Appellans enim in Termino Reproductionem Proceſſuum non niſi cum periculo Litis totius negligit, nam Deſertoria Sententia ſequitur certò. In aliis Imperii Judiciis, ubi Fatale Reproductionis, quæ etiam vocatur *Juſtificatio Appellationis*, non adeo rigide obſervatur, doctrina de Circumductione Termini etiam in Cauſis Appellationum applicari poterit. Differentiam Saxonici Juris à Camerali circa accuſationem Contumaciæ, quæ in Camera nonniſi præterlapſis Sex Juridicis diebus, hoc eſt Sex Audientiis, vide *Conc.Ord.Cam.part.3. tit.12.§.21.* Blum. *tit.66. num.13.* accuſari poteſt, obſervavit Wildvogelius Anteceſſor Jenenſis Celeberrimus *Diſputat. de Termino Circumducto, cap.2.§.12.* Circumductionis etiam eſt effectus, ut ceſſet Præventio, quia Citatio habetur pro non facta, Carpzov. *part.2. Reſponſ.47.* Wildvogel. *dict. loc. §. 14.*

Contumacia Partis citatæ evitatur, ſi in Judicio comparet, & agenda rite peragit. Exceptionum diverſitates hic exponere non eſt animus, ſatis enim in Syſtematibus Juris traduntur. De *Litis Conteſtatione* agit Hiltrop. *Proceſſ Judiciar.part.3.tit.1.* Blum. *tit. 71.* Roding. *lib.3. tit.30.* Modus Litis conteſtationis in Camera ſufficiens, hoc eſt nulli Formulæ aut Solennitati adſtrictus, & quod in priore Inſtantia omiſſa Litis conteſtatio Proceſſum non vitiet, *Conc. Ord. Cam. part.3. tit.15. §.4.* & *tit.40. §.1.* Blum. *dict. tit.71. num.9.10. & 14.* confirmant ea, quæ de vanitate Solennitatum Proceſſus *Ordinarii* in oppoſitione ad *Summarium*, *Sect.I.§.8.num.20.* diſſerui: Tametſi enim in Camera Formula ſæpe in Libellis legatur: *Animo Litem affirmative conteſtandi*, non eſt tamen dubium, ſine ullo periculo poſſe omitti, cum ſit penitus inutilis. Reus, non Actor affirmativè Litem conteſtatur, vel negative, hoc eſt Narrata Actoris vel confitetur & de Jure excipit, vel negat. Quamdiu enim non contradicitur Libello, nulla adeſt Conteſtatio Litis; Aliter Ummius *diſſertat.12.theſ.2.* vide *Diſputat.Jenenſ.* ſub Præſidio Friſiano habitam *de Litis Conteſtatione*

Num. 16. De Litis conteſtatione.

Affirmativa: Idem laudatiſſimus JCtus Anteceſſor, olim Collega meus honoratiſſimus, naturam Litis conteſtationis expoſuit ſolidè, *Diſſertatione peculiari*, quam *de Novatione neceſſaria* inſcripſit.

Num. 17. De Reconventione.

Frequentiſſima eſt in Judicio *Reconventio.* Conventionis enim & Reconventionis diſcuſſionem ſimultaneam admittit non ſolum Jus Juſtinianeum *l. 14. Cod. de Sentent. & Interlocut.* cum *Authent. Et conſequenter.* ex *Novell. 96. cap. 2.* Pontificium *tit. Decretal. de mutuis Petition.* ſed & Germanorum Mores antiquiores, de quibus Schilterus *Diſſertat. de Jure Reconvent. Perſon. Illuſtr.* Et cumprimis Dicaſteriis Cameralis, *Conc. Ord. Cam. part. 3. tit. 33.* Confuſam tamen eſſe doctrinam à Practicis, ex collatione opinionum patet, vide Umm. *Diſputat. 10. theſ. 6.* Brunneman. *Proceſſ. Civil. cap. 10.* Schilter. *dict. Diſſertat. §. 52. ſeqq.* Cui diſſenſioni obſcuritas textuum Juris Civilis dedit occaſionem. Alii Conventionem & Reconventionem ex eodem ſolum negotio admittunt, rectiſſime ad mentem Imperatoris *in l. 14. Cod. de Sentent. & Interlocut.* [conf. B. Auctor. *Symphorem. tom. 2. Conſultat. 28. pag. 1286. ſeqq.*] cui non contraria eſt *Novell. 96. cap. 2.* & ex ea deſumta *Authentica.* Neque etiam Canones Pontificii adverſantur, ſed Practicorum quorundam Schola. Reconventio, Widerrecht / Gegen-Klage / nihil aliud ſignificat quam Actionem aliquam contrariam ex eodem negotio profluentem, ut proinde *Reconventio* & *mutua Petitio* non ſint ſynonyma, ſed illa hujus ſpecies, latior eſt mutua petitio, quæ etiam ad diverſa negotia extenditur, Schilter. *citat. Diſſertat. §. 53. ſeq.* Hanc differentiam obſervat Judicii Cameralis Praxis, non admittens ſub prætextu Reconventionis petitionem mutuam ex alio negotio derivatam; [id quod latius deducit & præjudicio confirmat B. Auctor. *part. 2. Obſervat. Forenſ. 145.*] vide *Sentent. Cam. de 7. Jul. 1687.* apud Roding. *lib. 3. tit. 50. §. 4. in fin.* qui etiam de Reconventione agit *lib. 1. poſt tit. 17. Capite ſingular. de Continentia Cauſæ §. 27. ſeqq.* tractatione fœcundiore quam Blumius *tit. 40. num. 22. ſeq.* Hiltrop. *Proceſſ. Judiciar. part. 2. tit. 10.* claritate eſt commendabilis. Itaque ſi Reus conventus ex alio negotio mutuam inſtituat petitio-

tionem in eodem Proceſſu, & Actor reſpondeat, prorogabitur quidem Jurisdictio, ſed tamen Conventionis cauſa male cum iſta petitione commiſcetur, neque Actor ut id admittat, adſtringi poteſt. Cæterum à rejecta Reconventione recte appellari, etiamſi Petitio in Reconventione Summam appellabilem non attingat, docet Mev. *part. 3. deciſ. 131.* Rationem reddit Lynckerus, quod non tam quantitas, quam privationis iniquitas ſit conſideranda, de *Gravam. Extrajud. cap. 6. §. 32. num. 4.* [& ipſe Mevius *in not. 1. dict. Deciſ. 131.*] Si in Conventione eſt Appellatio interpoſita, Reconventionem unà devolvi, idem tradit *cap. 5. ſect. 1. §. 22. num. 12.* Aliud dicendum de Petitione mutua, ex negotio diverſo, Mev. *part. 7. deciſ. 89.* In quibus cauſis locum habeat Reconventio, prædicti Auctores Syſtematici latius explicavere: Mandatorum Sine Clauſula Proceſſus ſua natura Reconventionem non admittit, quia ad facta in Jure prohibita compeſcenda eſt directus. Ita nec in Executivo Proceſſu per viam Mandati Sine Clauſula inſtituto Reconventio admittitur, ſed ad ſeparatum Judicium fiet remiſſio.

Ad cujusque Proceſſus progreſſum pertinet etiam Cauſæ Concluſio. Fons Legislationis habetur *in Conc. Ord. Cam. part. 3. tit. 26.* Blum. *tit. 74.* Roding. *lib. 3. tit. 36. Receſſ. Imper. 1654. §. 55. & 57.* Neceſſaria itaque eſt Jure Camerali Cauſarum Concluſio, adeo ut ante eam factam Sententia non feratur: Roding. *dict. tit. 36. §. 31.* non intelligo Formulam aliquam Solennem, qualem Proceſſus Ordinarii pictores forte requirent, ſed qualemcunque, ſive ea fiat per Contradictionem Generalem ad Producta adverſaria, ſive per Petitionem Sententiæ, ſive alio modo. Formularum Solennitatem non niſi imperitus deſiderabit; neque enim verſamur in Foro Formulario. Legibus utimur omninò & Judiciario Stylo, ſed quantum differat Stylus à Formulis, non opus erit hic explicare, dictum eſt ea de re alibi. Neque tamen arbitrio Partis, an concludere velit, relinqui debet, quæ forte Concluſionem ſemper eſſet defugitura, ſed Lege fieri jubetur, ita ut etiam non facta pro facta haberi poſſit. [*Receſſ. Viſitat. 1556. §. 22.* Denaiſ. *Jus Cam. tit. 306. §. 2.*] Habetur itaque Cauſa pro concluſa, quo-

Num. 18. Concluſio Cauſæ.

Neceſſaria eſt.

Num. 19. Quando ex officio pro concluſa habeatur cauſa. Quando injungatur Concluſio.

Num. 20. Numeri certi Scriptorum utilitas.

quotiescunque pars moram committit in concludendo, Judex verò eam ſufficienter deprehendit inſtructam ad deciſionem. Si non ſit inſtructa, injungitur Concluſio ſub præjudicio Sententiæ in Contumaciam non agentis ferendæ, vide Roding *dict. loc. §. 27. & 32. Conc. Ord. Cam. dict. tit. 26. §. 3.* Salutari itaque conſilio *Numerus certus Scriptorum*, pro cujusque cauſæ & negotii qualitate, eſt præſcriptus, quem excedere ſine venia impetrata non licet, vide Blum. *tit. 63. num. 16. 17. 18. 19.* In aliis utrique Parti unum tantum permittitur Scriptum. In aliis Actori duo, comprehenſo ſcilicet Libello, Reo tantum unum; In cæteris omnibus duo utrique. Ad triplicandum nunquam, niſi ex juſtis cauſis, conceditur venia. Semper queruntur Litigantes, qui numerum excedere amant, & Advocati, augendi Salarii gratiâ, nova eſſe duplicæ immixta, quod ſi non ſemper, plerumque tamen deprehenditur falſum. Nova non ſunt, quæ ad Jura ſpectant; facta tantum noviter allegari dicuntur. In antiquis Cauſis, quarum permultas in Archivo Cameræ eſſe indeciſas didicimus, ſi reaſſumantur, facilius eſt, ut admittatur ſcriptum Numerum Ordinationis excedens. Dici non poteſt, quanta injiciatur deciſioni cauſarum mora per Productorum ſæpe inutilium farraginem. Advocatus prudens & peritus brevibus multa ſcit complecti. Imperitus & imprudens forenſis rabula, miſcet quadrata rotundis, garrit, ineptit, ſæpius dicta tædiosè repetit, brocardicis tritis Scripta complet, Auctores, quos nunquam legit vel vidit, allegat, aliorum tantum fide nititur, & hos, perperam ſæpe, exſcribit: non ſtudio, ſed paginarum numero labores æſtimat, vid. Andr. Bouwen *in eleganti tractat. de Juris Juſtitiæque Uſu & Abuſu lib. 2. cap. 5. 6. 7.* quæ Capita utinam ſæpius perlegerent & obſervarent Cauſarum Patroni! Sunt nonnulla Judicia inferiora, ubi numerus Scriptorum modum non habet, ita ut vocabula nova barbara ſint invenienda Rubricarum, quibus iſta Scripta tum Parti, tum Judici propinantur. Quantum exinde Referenti in Appellationis Inſtantia tædium creetur, facile eſt judicatu. Saxones huic malo obviam ituri noluere in Scriptis Cauſas tractare, ſed viva voce regulariter uſque ad

Num. 21. Quid ſint Nova.

Num. 22. Multitudo Scriptorum inutilis reſcindenda. Vitia Advocatorum & Virtutes.

Num. 23. Nævi Judiciorum in permittenda multitudine Scriptorum.

Qua-

Num. 24. Saxonici Proceſſus diverſitas, & incommoda non minora.

Num. 25. Multa ab ingenio hominum dependent, quod difficulter corrigitur.

Quadruplicas. Experientia docuit, Remedium hoc aliud peperiſſe, idque pejus malum. Dictantur Scribæ Judicii quandoque plura folia inutilibus verbis referta, quam domi elaborato ſcripto fuiſſet comprehenſurus Advocatus. Qui ſi debita ſit & integritate & doctrina, parum intererit, num voce, dictando ſcilicet an ſcripto domi elaborato Judici exhibendo cauſis patrocinetur. Si avarus eſt & indoctus, neuter modus judiciariam rem promovebit. Sed quis erit Judex etiam ſapientiſſimus hominum, qui ingenia omnia formare queat æquali ubique fide, doctrina, promptitudine, induſtria? Tolerandi ſunt, quantum fieri poteſt, ſalva Juſtitia & ordine, nævi aliorum, cum nemo mortalis humani quid à ſe eſſe alienum exiſtimare debeat.

Num. 26. Judici nunquam concluditur.

Notandum eſt de Concluſione Cauſarum, Judici nunquam concludi, ſed ſemper, ubicunque quid agendum probandumve ſupereſt, reſcindere licere Concluſionem, & Partibus, quæ facienda ſunt, injungere, vide Roding. *lib. 3. tit. 36. num. 11. 12.* [Mev. *part. 7. deciſ. 218.* Mynſing. *centur. 2. obſ. 53.* & *centur. 4. obſ. 60.*]

Num. 27. An Advocatus revocare poſſit Concluſionem.

Advocato verò Concluſionem ſemel factam revocare integrum non eſt, neque Actis aliquid addere. Admiſſam tamen Revocationem, quæ facta fuit intra triduum, ex *l. ult. Cod. de error. Advocat.* meminimus. [de Genuina hujus Legis explicatione & prudenti in Foro applicatione vide Leyſer. *ad Pandect. ſpecim. 48. meditat. 7.*]

Num. 28. Informationum extrajudicialiter exhibitarum utilitas.

Ad Cauſæ Concluſionem non pertinent, ſed ad Sententiæ promotionem *Informationes ex Actis petitæ*, inter Aſſeſſores diſtribuendæ: de quibus *Receſſ. Viſitat. Noviſſ. §. 71.* [Roding. *lib. 3. tit. 36. num. 37.*] Cui curæ eſt negotiorum ſuorum promotio, ut fideliter componantur & breviter, non eſt neglecturus. Finis eſt, non ut Referens, ſed ut cæteri Aſſeſſores de Statu Cauſæ informentur, facilius Narrata domi perlecta cum recenſione Referentis collaturi, quam ex ſolo auditu momenta rei percepturi.

§. V.

Num. 1. Sententia Judicis.

Eventus Proceſſuum eſt *Sententia Judicis*, ejusque *Executio.* Generalia de Sententiis pete ex *Commentar. ad tit. 1.*

Digeſtor. lib. 42. adde Blum. *tit. 75.* Roding. *lib. 3. tit. 59.* Judicii Cameralis Leges ſunt *in Conc. Ord. Cam. part. 1. tit. 25. Receſſ. Imper. 1654. §. 143. Receſſ. Viſitat. Noviſſ. §. 70. uſque 76.* Speciale eſt in hoc Judicio, quod Sententiæ non formentur in congregatione totius Collegii, ſed in Senatibus, in quos Aſſeſſores ſunt diſtincti, vide Blum. *tit. 59.* idque numero tanto, quantus requiritur pro diverſitate Cauſæ & Sententiæ Definitivæ, Interlocutoriæ, gravioris, levioris. Si in Cauſis gravioribus tria Vota à reliquis, ex Cauſis ponderoſis diſſenſerint, reliquos quatuor (vel quinque) Votorum numero vincere non debere, ſed ulteriori deliberationi cauſam eſſe ſubjiciendam, diſponitur *in Ordinat. Carolin. part. 1. tit. 13. §. 10.* conf. *Conc. Ord. Cam. part. 1. tit. 25. §. 4.* [Hiſtoriam hujus Conſtitutionis dedit B. Auctor. *part. 3. poſt Obſervat. Forenſ. 300. Corollar. 2.*] Vidimus nos in iſtiusmodi Cauſis difficilioribus congregatos Senatores X. & plures. Sæpius ſi hoc fieret aliarum Cauſarum expeditiones multum retardari neceſſe foret. Præleguntur deinde, antequam publicentur, Collegio univerſo, ut ſi quid monendum ſuperſit, moneatur. Sententiam format Referens, qui primus reddit ſuum Votum, ſequuntur reliqui, & concluditur ſecundum Votorum conſentientium numerum majorem, aliud enim Remedium expediendi negotium diſſentientibus Votis non datur. Collectores Sententiarum fuere *Seilerus, Barthius, Blumius, Deckherrus. Nova Collectio* cura noſtra cum Præfatione ampliſſima 1715. prodiit, ubi de Collectionum iſtarum Hiſtoria, earumque uſu & alia notatu digna invenies. [adde Denaiſ. *Jus Cam. tit. 259. uſque ad tit. 264.*]

Num. 2. Quomodo in Camera formentur Sententiæ.

Num. 3. De Sententiarum Cameralium Collectionibus.

Num. 4. De Methodo referendi Acta.

Relationum Cameralium Methodum tradidere permulti. Neque Blumius neque Rodingius ea in parte voluere eſſe ἀσύμβολοι. Blumii minerva rudis, ipſe ita vocat, habetur *tit. 75. num. 16. ſeq.* verſiculis comprehendi poſſe Methodum credidit Rodingius, vel quisquis eſt *tit. 14. lib. 4.* Auctor. Veterum Aſſeſſorum viam legas in Kochianis *Commentar. ad part. 1. Ordinat. Camer. tit. 13.* Facilius iſta præſcribuntur & enarrantur, quam ipſo opere præſtantur. Non erraturum crediderim, qui Expenſis ante omnia

For-

Formalibus, Facti Speciem clarè & diſtinctè, obſervato temporis ordine tradiderit, Controverſiæ Statum bene conſtituerit, Actionem & Exceptiones diſpoſuerit, quid in Facto, quid in Jure ſit probatum, quid probandum, probè diſcreverit, quacunque demum methodo fuerit uſus. Hæc ipſa, quæ jam diximus, in Legibus publicis, ſi non verbis, ſenſu tamen præſcripta invenies *Conc. Ord. Cam. part. 1. tit. 23. §. 9. ſeqq. §. 17. 18. Receſſ. Imper. 1654. §. 143. ſeqq. Receſſ. Viſitat. Noviſſ. §. 71.* Judicii res eſt, Regulis Methodi Artis concludi non poſſe arbitror. De *Actione inveſtiganda* commendanda valde ſunt Capita Quinque Libri Tertii apud Rulantum *in Opere de Commiſſariis.* Vitia Relationum ſunt non toleranda, ſi Facti Narratio ſit confuſa, Controverſiæ Status perplexus, ſi de Jure quæratur, cum de facto nondum ſatis conſtet, ſi Auctoritatibus Doctorum magis, undique conquiſitis, quam firmis argumentis Sententia innitatur. [conf. B. Auctor. *part. 4. Obſervat. Forenſ. 311.*] Talia verò ab Aſſeſſore Cameræ metuere, Religio non patitur. Indignus plane Officio foret, qui & Muneris & Nominis immemor, alieno labore, & quidem inferiorum, in elaborandis Relationibus uti, eumque in Senatu pro ſuo venditare non erubeſceret, vid. *Receſſ. Viſitat. Noviſſ. §. 66. Memorial. Procurator. §. 13.* De Publicationibus Sententiarum *ſuprà §. 1. huj. Sect. num. 3.* dixi. Commune habet Judicium Camerale cum aliis Imperii Judiciis Provincialibus, ut Sententiæ publicentur Partibus non citatis. Sententiis Definitivis, quæ facere quid jubent, (de Negativis, vide Blum. *tit. 77. num. 50. ſeq.*) [Deckher. *Vindic. tit. 29. num. 263.* & ad Koch. *Commentar. ad Ord. Cam. part. 3. tit. 48. num. 12.*] juxta *Receſſ. Imper. 1654. §. 159.* ſemper adjicitur Clauſula Executorialium, hoc eſt Terminus ad parendum ſub pœna 10. Marcarum Auri, partim Fiſco, partim Victori ſolvenda, vide Blum. *tit. 77. num. 5.* [plura de hac Clauſula vid. apud B. Auctor. *part. 2. Obſervat. Forenſ. 115. & 164.*] Condemnationis in hanc pœnam exempla perpauca in Formulis Sententiarum reperi. An extituræ ſint in poſterum frequentiores & Condemnationes & Executiones, juxta *dict. Receſſ. Imper. § 160.* & *Receſſ. Viſitat. Noviſſ. §. 1.* Clau-

Num. 5. Vitia Relationum.

Num. 6. Aſſeſſorum integritas in elaborandis Relationibus ſine opera aliorum.

Num. 7. Publicantur Sententiæ Partibus non citatis.

Num. 8. Clauſula Executorialis Sententiarum Definitivarum.

Num. 9. Raræ Condemnationes in Pœnam Clauſulæ inſertam.

Clauſulæque, jetzt als dann / und dann als jetzt / major futurus effectus, quam ut nuda maneat Formula, victo impune ſpernenda, à tempore & conſilio eſt expectandum. Vide de Executione Sententiarum, quæ ex Legibus publicis excerpſit Blum. *dict. tit. 77.* Roding. *lib. 3. tit. 63.* & quæ nos *ſuprà Sect. I. §. 6. num. 6. ſeqq.* diſſeruimus. [conf. B. Auctor. *part. 4. Obſervat. Forenſ. 385.* adde Moſers Reichs-Hof-Raths-*Proceſs part. 2. tractat. 2.* qui ex Auctoribus ſatis copioſè collegit, quæ de hac materia tradiderunt.]

§. VI.

Num. 1. Sententiæ Camerales inappellabiles.

Supereſt, ut Remedia contra Sententias Camerales recenſeamus. Inappellabiles eſſe Sententias Cameræ ceu à Supremo Judicio latas, neque ſupplicari poſſe contra eas; Lex diſponit *Conc. Ord. Cam. part. 3. tit. 61.* qui eſt *in Ordinat. Carolin. tit. 51.*

Num. 2. Declarationes quando fiant.

Declarationes à Partibus ſæpe petuntur, quæ ſi ambigua ſit Sententia denegari non debet, Gail. *lib. 1. obſ. 116.* [conf. omninò Lyncker. *de Gravam. Extrajud. cap. 9 part. 2. §. 7. num. 2.* & Lauterbach. *Colleg. Pract. lib. 42. tit. 1. §. 23.* notabile exemplum, ubi rejecta Reſtitutionis in integrum petitione, Sententiæ declaratio facta fuit, vid. apud B. Auctor. *part. 4. Obſervat. Forenſ. 333.*] Si nulla ineſt ambiguitas, & correctionem tacitè petat Procurator, rejicitur petitum, Blum. *tit. 75. num. 55.* [idem *Sentent. Camer. Num. 349.*] addita quandoque Mulcta.

Num. 3. Reſtitutio in integrum.

Verum, & Legibus fundatum Remedium eſt Reſtitutionis in integrum, de qua *Conc. Ord. Cam. part. 3. tit. 62.* Roding. *lib. 3. tit. 60.* qui eſt quidem in hac materia Blumio *tit. 78.* multo plenior, ſed tamen non clarior neque diſtinctior. [longe accuratius Remedii hujus finem & abuſus exponit B. Auctor. *part. 1. Obſervat. Forenſ. 107.* adde ejusdem *Symphorem. tom. 2. Conſultat. 11. pag. 625.*]

Num. 4. Attributa hujus Remedii non ſatis explicata.

Remedii hujus Requiſita & finem, qui eſt *Repoſitio in priſtinum ſtatum,* Legibus definita ſatis eſſe deprehendo, in attributis verò explicandis adeo non ſatisfeciſſe mihi Commentarios ad Jus Came-

Camerale, fateor, ut evolutis plerisque, ad quos ſeſe referunt, recentiores, privati Studii gratia ſcripto comprehenderim aliquando Meditationes meas, quas hoc loco inferendas eſſe conſultum duxi. Animadverti à plerisque in denominatione *Remedii Ordinarii & Extraordinarii*, neſcio quid myſterii quæri, tum vero brocardica vulgata Interpretum: *Ubi competit Remedium Ordinarium, ceſſat Extraordinarium: Electo Extraordinario non datur Regreſſus ad Ordinarium*, ita adorari, ut cum in laqueos inextricabiles, utor verbis Quintiliani *lib. 5. Inſtit. Orat. cap. 10.* inciderint, omnem etiam, quem ex ingenio ſuo poterant habere conatum, velut adſtricti certis Formularum vinculis perdiderint, & Magiſtros reſpicientes, naturam ducem ſequi deſierint. Age igitur, experiamur, quid ſenſus & ratio Legum vi & poteſtate inſtructa nos doceat. Num. 5. Defectus in Commentatoribus.

Vocabula & Denominationes *Ordinarii* & *Extraordinarii*, in ſe ad Negotia humana bene applicari, negare nemo poteſt; nam quod à regula Negotiis præſcripta recedit, id dicitur Extraordinarium: cujus rei exempla dantur infinita. Imo plura, quam ubi juxta regulam inceditur. Sed hæc denominatio non eſt hujus loci. Quot Modis Judicium dicatur Extraordinarium, explicat Maranta *in Speculo Aureo part. 4. diſtinct. 10.* Et ſeptem Modos enarrat. Quorum *Primum* facit, omne Judicium Summarium, in quo non ſervatur Ordo Juris. Sane ſi Ordo Juris non obſervatur, hoc revera diceretur aliquid Extraordinarii, verum quod eo nomine Judicia Summaria cenſeri non debeant, in ſuperioribus traditis oſtendi *Sect. I.* [*§. 7. num. 6. pag. 53.* & *§. 8. num. 20. pag. 65.*] Num. 6. Denominatio Ordinarii & Extraordinarii in genere quid ſignificet. Num. 7. Septem Modi Judicii Extraordinarii ex Maranta examinantur.

Secundum, ubicunque non eſt prodita aliqua Actio ad aliquid exequendum, ſed Prætor ex ſua Poteſtate & Officio exequitur. Hic Modus ex veteri Jure deſumtus eſt, ubi diſtincta erat poteſtas exequendi à Jurisdictione ſimpliciter ita dicta, hodierno Jure Officium Judicis in exequendo eſt æque Ordinarium quam in cognoſcendo, & quidquid vi Ordinariæ Jurisdictionis facit Judex, non rectè dicitur Extraordinarium.

Tertium, ubi in locum Actionis deficientis imploratur Officium Judicis, ut extra ordinem ſubveniat. Hoc ad antiquata Jura referri debet, ubi diſtinguebatur Officium Prætoris & Pedanei Judicis. Quodſi ea, quæ à mero Officio Magiſtratus procedunt, dici deberent hodie extraordinaria, quæ verò Jure Actionis petuntur, & decernuntur, ordinaria, numerus extraordinariorum forte ſuperabit ordinaria, ſed ea diſtinctione, quæ à veteri cognitionum ordine deſumta eſt, opus non eſſe, ſequentia oſtendent.

Quartum, ubi agitur de pœna arbitraria irroganda.

Quintum, ubi agitur per viam Inquiſitionis ſine Accuſatore: Hi duo modi non recte dicuntur extraordinarii, quia ubi Lex Pœnam non ſtatuit, neceſſe eſt, ut ſtatuatur à Judice. Leges de iis feruntur, quæ plerumque fiunt. Quæ Legislator non expreſſit, ea idcirco non dici debent extraordinaria. Porrò Inquiſitionis Proceſſus hodie regulariter ſuſcipitur in Criminibus, rarius Accuſatorius, ergo ille potius eſſet dicendus Ordinarius, confer Scacciam *de Judic. lib. 1. cap. 85. num. 6. 8.* & *cap. 97. num. 8.* Ubi Fiſcalis conſtitutus Accuſationem inſtituit contra Delinquentem, iſte Proceſſus ab Inquiſitorio externa tantum differt ſpecie.

Sextum, quando ad Inſtrumentum ſecundùm Formam ritus confectum Executio petitur. Noſtro loquendi Modo diceres *Proceſſum Executivum*. Hunc extraordinarium eſſe ideo non puto, quia eſt Legibus fundatus. Niſi etiam omnia Remedia Poſſeſſoria velis dicere extraordinaria, de verbis erit diſceptatio, de rebus nulla.

Septimum Modum Extraordinarii conſtituit *Maranta* generaliter omnium Judiciorum Criminalium, quia non obſerventur Solennitates. Et quia Judex poſſit pro ratione Cauſæ & Perſonæ Pœnam alterare. Quaſi verò hoc non ex natura Judicii ipſius & negotii proveniret. Hoc ſenſu nulla fere Actio erit prodita, quæ non ad extraordinarias eſſet referenda.

Num. 8. Denominatio extraordinarii & ordinarii Ju-

Relicto itaque *Maranta* exiſtimo Denominationes Judiciorum Ordinariorum & Extraordinariorum, uti & Remediorum non niſi ab antiquato Jure Romano Formulario deſcendere, & ab Interpreti-

pretibus, quibus Religio fuit quidquam inutile aut perperam poſitum accipere, ſed omnia ad ipſa rerum argumenta pertrahere, retentas fuiſſe, ſi utilitatem inveſtiges, nonniſi confuſionis & dubiorum materiam præbere. Nimirum Ordinariæ Cognitiones dicebantur Jure Romano, quæ *in Judicio* coram Pedaneo Judice exercebantur; Extraordinariæ, quæ *in Jure* coram Prætore ipſo. Quam differentiam exponunt perſpicue Schilterus *Exercitat. 6. ad ff. §. 3. Exercitat. 7. §. 3.* & *ad Inſtitut. tit. de Action. aphoriſm. 2.* Lauterbach. *Colleg. Pract. tit. de Jurisdict. §. 15. de Interdict. §. 3. & de Extraordinar. Cognition. §. 1.* Franzkius *Exercitat. 13. quæſt. 2.* Quandocunque igitur Reſtitutio in integrum ab Officio Prætoris immediatè proveniebat, erat Remedium extraordinarium, ubi per Formulam & Judicem datum, ad ordinaria Remedia pertinebat. Nam Prætoris Auctoritati tantum illæ Reſtitutiones reſervatæ erant, quæ *Minoribus* læſis concedebantur, *l. 1. §. 1. l. 24. §. final. ff. de Minoribus.* reliquæ per Pedaneos Judices expediebantur, quod innuunt verba *Judicium dabo* in *l. 14. §. 1. & 11. ff. quod metus cauſa. l. 1. §. 1. de dolo malo.* vid. Vinn. *lib. 1. quæſt. 14.* Joh. Strauch. *Diſſertat. 3. ad 50. Deciſion. cap. 1. num. 16.* ubi etiam definitionem Pauli *lib. 1. Sententiar. tit. 7.* quod ſit *Actio* Rei vel Cauſæ redintegrandæ, defendit, adde Schilter. *Exercitat. 11. ad ff. §. 1. & 10.* Quanquam enim Reſtitutio omnis ex Prætorum Edictis proveniebat, *l. 1. ff. de in integr. Reſtitut.* unde & ſinguli tituli *Pandectarum* qui *de Reſtitutionum Cauſis* agunt, *Edicti Prætorii* faciunt mentionem. Nihilominùs aliæ per Judices datos, aliæ per ipſos Prætores exercebantur; hæ extraordinariæ erant, illæ ordinariæ Cognitionis. Cum itaque Juſtinianeo Jure ſublatus fuerit jam tum ordo iſte Cognitionum, adeo ut omnes Reſtitutiones, etiam illæ, quæ antea mero Officio Prætoris extra ordinem peragebantur, factæ ſint Jurisdictionis ordinariæ, *l. final. Cod. ubi & apud quem Cognit. in integr. Reſtitut. agitanda ſit.* vid. Joh. Strauch. *dict. Diſſertat. 3. cap. 3.* Schilter. *Exercitat. 11. ad ff. dict. §. 10.* & *Exercitat. 13. §. 6.* ſequitur, quod, audita denominatione extraordinarii & ordinarii Judicii, ad antiquas illas fabulas reſpiciendum non

dicii atque Remedii eſt ex Jure Formulario Romano.

Num. 9. Extraordinariæ & ordinariæ Cognitiones Jure Romano quæ dictæ.

Num. 10. Reſtitutio in integrum modo extraordinariæ, modo ordinariæ ſunt Cognitionis.

Num. 11. Sublato Jure antiquo ceſſavit diſtinctio ordinarii & extraordinarii Judicii.

ſit

ſit amplius, ſed ea, quæ in ipſis rerum argumentis obtinent, accipienda, monente Imperatore *Proœm. Inſtitut. §. 3.*

Num. 12. Quo ſenſu dicatur extraordinarium auxilium in l. 16. ff. de Minoribus.

Videamus, an alio quodam ſenſu denominationes iſtæ accipi queant Jure noſtro. Fundamentum rei petunt ex *l. 16. princ. ff. de Minoribus.* ubi Reſtitutio in integrum extraordinarium vocatur auxilium, diſtinctum ab eo quod communi & mero Jure competebat. Hic opus eſt indagatione, quid indicare voluerit Ulpianus per auxilium commune, & Jus merum, & quæ ab extraordinario ſit differentia. Cum enim omnis Reſtitutio in integrum à naturali procedat æquitate, & in *Clauſula generali* Edicti Prætorii, *ſi qua mihi juſta cauſa eſſe videbitur, in integrum reſtituam, quod ejus per Leges, Plebiſcita, Senatus Conſulta, Edicta, Decreta Principum licebit,* nihil inveniatur, quod à Jure ordinario recedat, mirum ſane æquitatem naturalem à communi auxilio meroque Jure diſcerni, cum omne Jus artis boni & æqui nomine veniat, & ea quæ de mero Jure, hoc eſt *Legib. XII. Tabular.* ſubtilitate, & verborum aucupiis traduntur, potiori ratione adhuc quam Cognitionum ordo antiquatus, ad fabulas antiquas ſint referenda, vide Briſſon. *de Verbor. Significat. rubr. Mero Jure.* Ad corrigendam enim Juris Civilis aſperitatem, ſive quod deerat legi, implendum, humanitate Prætoria jam dudum in multis Capitibus opus erat, *§. 3. Inſtitut. de legitim. Agnator. Succeſſione.* Non poteſt declarari hæc res concinnius quam factum eſt in Jani Vincentii Gravinæ *elegantiſſimo Tractat. de Ortu & Progreſſu Juris Civilis lib. 1. §. 38.* „Ex Prætoris, *inquit,* Jurisdictione prodierunt Edicta, „quæ oblata facultate ſingulas prope Juris Civilis partes vel ex„plendo, vel addendo, vel leniendo attigerunt. Quod *Jus Hono„rarium* fuit appellatum à Magiſtratu, ex quo proceſſit; qui *Vir „Honoratus* nuncupatur. Cujus Juris natura diſſimilis eſt ali„quanto à Jure Civili; Jus enim Civile directum eſt, ſeverum, præ„ciſum atque totum è ſubtili ratione verborumque nativa pro„prietate. (*tale erit forte noſtris ordinarium.*) Honorarium verò, „utpote proditum è re nata, & è plurium eventuum cognitione, „imo aliquando ex certarum commiſeratione Perſonarum, & ex „oppor-

Num. 13. Humanitas Prætoria quem habuerit effectum. Gravinæ locus de Origine & Progreſſu Juris Civilis.

„opportunitate temporis excitatum, (*ecce deſcriptionem extra-*
„*ordinarii*) remiſſius eſt, & humanius, plusque trahit ex æquitate
„ac ratione utilitatis communis, quam ex Religione verborum &
„ſuperſtitione vetuſtatis. Nec tamen Juri Civili & prioribus Le-
„gibus adverſatur, ne ſuo exemplo Populi venerationem ſolvat,
„cui ſe Cives jurejurando obſtrinxerunt, ſed id aliquando, ſi co-
„gatur varietate temporis, latenter facit & verecundè: plerum-
„que verò Legibus ita obſequitur, ita obtemperat, ut mentem Le-
„gis reconditam conſequatur. Unde quo Legis verba non per-
„veniunt, eo Magiſtratus poteſtate perducuntur, ſi fuerint angu-
„ſtiora; ſi verò ſeveriora ſint, per eundem Magiſtratum æquita-
„tis lenocinio mulcentur, & ad pleniorem Populi utilitatem de-
„flectuntur. Itaque Jus Honorarium lenimentum fuit & benigna
„interpretatio Juris Civilis; quæ ubi verba deſtituerent, occurre-
„bat pleniori vocabulo, ſenſuque ſuaviori. *Hactenus Gravina.*

Non poterat dari deſcriptio magis accommoda diſtinctio- Num. 14. Applicatio ad diſtinctionem vulgatam Remedii ordinarii & extraordinarii.
nis, quam faciunt Interpretes inter ea, quæ ſunt Juris Ordinarii & Extraordinarii. Sed ita quælibet pars Juris noſtri, quæ ex Prætoria æquitate deſcendit, ad extraordinaria pertinebit, ſi poſt redactum Jus Prætorium ad conſonantiam cum Jure Civili, iſta diſtinctio eſſe adhuc deberet alicujus uſus. Imo verò, ut ad ſubſtratam Num. 15. Reſtitutio in integrum hodierno Jure non poteſt dici extraordinarium Remedium.
materiam revertar, Reſtitutio in integrum, cum ex ipſo Jure Naturali & Communi utilitate proficiſcatur, hodierno Jure extraor dinarii Remedii nomine, nec eo, quo dixi ſenſu, venire poteſt. Textus *l. 16. ff. de Minoribus.* & reliqui omnes, qui tanquam paralleli allegantur *l. 12. eod. l. 3. Cod. de in integr. Reſtitut. Minor. l. 4. Cod. ſi adverſ. rem judicat. l. 3. Cod. ſi adverſ. libertat.* de alia quam Minorum Reſtitutione non loquuntur: ſunt enim omnes textus Codicis ævo Juſtiniani longe antiquiores, adeoque Juris veteris continent veſtigia, ea ſcilicet, ut in *l. 16. ff. de Minoribus.* & reliquis, Juris Communis & meri auxilium intelligatur, quod ex *Jure Civili, Leg. XII. Tabular.* extraordinarium, quod ex *Humanitate Prætoris* flueret. Exemplum dictæ *l. 16. princ.* hoc clare Num. 16. Caſus l. 16. ff. de Minoribus.
demonſtrat. Si cum Pupillo contractum eſt ſine Tutoris aucto-

ritate, nec locupletior factus eſt, Lege Civili erat Contractus invalidus, *princ. Inſtitut. §. 1. & §. 2. de Auctoritat. Tutorum. l. 1. & l. 9. ff. eod. tit.* Minorum verò Contractus, quia inviti Curatores non accipiebant, *§. 2. Inſtitut. de Curator.* invalidi non erant Jure Civili, adeoque opus erat auxilio extraordinario, *tot. tit. ff. de Minor. viginti quinque Annis.*

Num. 17. Interpretes defendunt diſtinctionem ex Zaſio.

Hæc cum ita ſeſe habeant, mirum videtur, quâ ratione ducti Interpretes adhuc in diſtinctione illa Juris ordinarii, ſive communis & meri, & extraordinarii auxilii aliquid utilitatis ad Praxin Judiciariam Germaniæ quæſiverint, ubi tamen omnes iſtæ ſubtilitates & vetuſtatis ſuperſtitio exulare debent. Animadverti plerosque habuiſſe præ oculis Udalricum Zaſium, Germaniæ JCtorum Principem, qui *ſingular. Reſponſor. lib. 1. cap. 20.* ordinariorum & extraordinariorum concurſus & effectus hactenus obſcuros *diſtinctius & novè* explicare ſtuduit. Refert ejus verba Benderus, Cameræ Imperial. Aſſeſſor. *tractat. de Reviſione concluſ. 1. num. 20. ſeqq. & paſſim.* Sed ubique loco *Libri ſingularium Reſponſ.* Zaſii, allegat *Librum ſingularium intellectuum*, qui ab illo eſt plane diverſus.

Num. 18. Examinatur locus Zaſii.

Ordinaria itaque eſſe dicit Zaſius, quæ Lege, Plebiſcito, SenatusConſultis, Prætorum Edictis, Principum Generalibus Conſtitutionibus, & omninò quidquid Jure ſcripto eſt juſſum, ut Lex ſit certa & uniformis, actus humanos ſine ſpeciali Perſonarum reſpectu ordinans, & quodam ordinato Proceſſu dirigens; *Extraordinaria*, quæ ad certa Perſonarum, Rerum, Negotiorumque Genera *extra Ordinem* reſpiciunt, quibus pro conditione, eventu, neceſſitate, commoditateve aliqua præſenti Remedio ſubvenitur. Convenit hæc deſcriptio propemodum cum ea, quam paulò ante ex Gravina dedimus *Juris Prætorii.*

Num. 19. Genera tria extraordinarii ex Zaſio.

Facit autem Zaſius extraordinariorum genera tria. *Primum*, eorum quæ ſunt Facti, cum Lex permittit proprio facto ſeſe ab injuria adſerere. *Secundum*, eorum quæ naſcuntur ex Privilegio plerumque contra Jus commune. Hæc duo genera extraordinarii nomine venire poſſe concedo. Sed quod addit *Tertium*, eorum, quæ licet extra ordinem, tamen Jure recepta ſunt, ut etiam dicantur

Juris

Juris communis, licet non ordinarii: [conf. Bender. *de Reviſion. concluſ. 1. num. 31.*] Huic, inquam, generi extraordinarii nomen nequaquam tribuendum eſſe cum effectu aliquo Juris diſtincto ab iis, quæ ordinaria dicuntur, plane exiſtimo. Neque enim exempla à Zaſio ibi allata id demonſtrant. Pergit enim: velut, cum Remedio aliquo his ſubvenitur, quibus Jure ordinario vel non eſt conſultum, vel non ita facile, aut ita commode conſultum. Conceptus ordinarii & extraordinarii diſtinctos minime ſuppeditat Diſcurſus Zaſii. Cum enim in tertio genere extraordinariorum, Jus commune ab ordinario diſtinxerit, fundamentum verò diſtinctionis, ſi aliud quoddam quam Juris antiquati in mente habuit, non aperuerit, videtur mihi nomen extraordinarii obſcurum deſcribi per aliud non minus obſcurum; Perinde ac ſi diceres: Extraordinarium eſt, quod non eſt Juris ordinarii. Quid verò eſt hoc, quod dicitur eſſe Juris communis, ſed non ordinarii; & cujus uſus iſta diſtinctio? Fruſtra in Zaſio, eorumque Scriptis, qui illum tanquam Magiſtrum adſpexere, quæſiveris. Sane cum ordinaria eſſe dixiſſet, quæ Jure ſcripto comprehenduntur, quæ Legem certam & uniformem conſtituunt ſine reſpectu ſpeciali Perſonarum, ratio fuiſſet danda, quare tertium aliquod genus extraordinariorum conſtitueret, atque inter ea Reſtitutionem in integrum referret. Clauſula Edicti Prætorii generalis concedit Reſtitutionem, *ſi qua juſta cauſa, quod ejus per Leges, Plebiſcita, Senatus Conſulta, Edicta & Decreta Principum licebit.* Ergo ex ipſa deſcriptione Zaſii eſt Reſtitutio ordinarium Remedium. Porrò reprehendit Zaſius Doctores modernos, qui putent, Remedium Reſtitutionis contra Jus commune competere, quod, ſalva venia, non ſit verum, eſſe enim abſurditatem intolerabilem, dicere ea eſſe contra Jus commune, quæ ſunt naturaliter æqua, quæ ſunt juſtiſſima, cum ipſum Jus ſit ars boni & æqui. Addit Zaſius Reſtitutionem eſſe quidem Juris communis, ſed non ordinarii, Doctores non advertiſſe, quid intereſſet inter Jus commune & ordinarium. Quid ſi dicerem, nulla ratione conſtitui differentiam inter ea, quæ Jure communi competunt, quæ naturaliter ſunt

Num. 20. Tertium genus ad extraordinarium non poteſt referri.

Num. 21. Committitur enim Circulus in Terminorum explicatione.

Num. 22. Non reddit rationem Zaſius ſufficientem, & ex ipſa deſcriptione ejus Reſtitutio eſt ordinarium Remedium.

Num. 23. Omnis ratiocinatio de iſta diſtinctione petit principium.

æqua juſtaque, & Jus ordinarium; fallor inſigniter, niſi omnis ratiocinatio redit ad id, quod erat in principio quæſitum. Id eſt, ordinarium eſſe ordinarium, extraordinarium id quod non eſt ordinarium. Neque enim reſtrictio illa rem explicat, quod extraordinaria ad certa Perſonarum, Rerum, Negotiorumque genera reſpiciant extra ordinem. Quia τὸ *extra Ordinem* erat definiendum. Omnis applicatio Juris, omnia Remedia ad certa Perſonarum, Rerum, Negotiorumque genera reſpiciunt. De Privilegiis non eſt diſputatio, quæ ad alterum genus retulerat Zaſius. Adeoque ex omni iſta explicatione de differentia Remedii ordinarii & extraordinarii tertii generis facti non ſumus doctiores. Ita ſane vel antiqui Juris myſterioſa veneratio, vel gloſſemata antiquiorum maximi etiam nominis JCtos ſuſpenſos tenent, & quaſi vinculis adſtrictos. Liberati à præjudicio dicamus confidenter, nonniſi vocabulorum eſſe differentiam, rei verò nullam. Proinde opus non eſſe, ut in Juris & Juſtitiæ Adminiſtratione ſuperſtitioſa veneratione antiquitatis bonum & æquum ex ſono vocabulorum metiamur.

Num. 24. Differentia eſt tantum vocabulorum rei verò nulla.

Num. 25. Praxis Judiciaria quæ ſit vera.

Praxin Judiciorum ſequi, Conſuetudinem Supremorum Tribunalium venerari, bonum eſt. Sed ante omnia indagandum de Praxeos veritate, ne Advocatorum nonnullorum poſitiones vel etiam JCtorum tradita ſine rationum firmitate Praxeos loco habeamus. Quæ Legibus ſunt conſtituta vel conſtanti Judiciorum Obſervantia & Judicatorum Auctoritate fundata, ea demum Praxin & Conſuetudinem vocare oportet. Quotusquisque autem eſt, qui hac via probaverit *extraordinarii* auxilii talem, quem volunt, ſenſum. Confuſæ ſane, & ad principium redeuntes ideæ ab interpretibus formatæ proferuntur, ſi ad Judiciorum modernam Praxin iſta vocabula applicare volunt. Ordinarium ſi diceretur id, quod eſt in regula, extraordinarium, quod eſt in exceptione, tunc diceretur aliquid, quod eſſet clarum. Sed in applicatione regulæ fit circulus. Reſtitutio, dicunt, eſt extraordinarium Remedium, quod ceſſat competente ordinario. Quid eſt ergo extraordinarium? Reſp. quod non eſt ordinarii Juris. Et ſic explicatur idem per

Num. 26. Non poteſt probari ex Praxi vis iſtius diſtinctionis.

per idem. Illa appellatio *Extraordinarii* in *Ord. Cam. part. 3. tit. 3.* hujus loci non eſt, eſt enim ibi ſynonymum *Summarii*, qua de re dixi *ſuprà Sect. 1. §. 8. [num. 19. & 20.]* Tranſeo itaque ad Brocardicorum iſtorum examen. Primum erat: *Competente ordinario Remedio ceſſat extraordinarium.* Nullus ferè eſt Juris interpres, qui brocardicum hoc non repetat. Eum verò volunt eſſe ſenſum & effectum; ut excluſa ſit petitio Reſtitutionis in integrum, ſi gravatus per Sententiam poteſt appellare; Viciſſim, petitâ Reſtitutione, excludatur Appellatio. Si ita formaretur axioma: Donec fieri poteſt applicatio regulæ, ceſſat exceptio, tum diceretur aliquid clari. Sed, quod τὸ *extraordinarium* exceptionem conſtituat, hoc eſt, quod erat probandum, & oſtendendum, quod iſta vox aliam, quam à modo procedendi antiquo Prætorum & Pedaneorum Judicum (quorum piâ memoriâ retinuiſſe puto JCtos denominationes ordinarii, & extraordinarii auxilii) habeat originem. Hinc Brocardicum vulgare illud ex *l. 16. princ. ff. de Minoribus.* formatum: *Quoties competit ordinarium Remedium, toties excluditur extraordinarium*, nulla Lege fundari, nulla Juris ratione ſtabiliri poſſe, & præter intentionem & mentem JCtorum antiquorum, ex quorum Scriptis Pandectarum Liber eſt collectus, à Doctoribus effictum eſſe oſtendit Schilterus *Exercitat. 13. ad ff. §. 6. in Nota ſubjecta lit. a.* Inſtituamus conſiderationem oppoſitorum. Reſtitutioni opponitur *Appellatio*, & *Nullitatis Querela.* Hæc ordinaria dicuntur eſſe Remedia. Ad quæ ſolet plerumque applicari Brocardicum, cumprimis in Camera. Hæc Remedia ordinaria nuncupat P. Rebuffus *in Præfat. tractat. de Supplicationibus & eorum Propoſitionibus.* qui reperitur *tom. 1. Commentar. ad Conſtitut. Regiar. Gallicar.* vide *dict. tractat. Præfat. num. 9. 12. 13.* adde Benderum *tractat. de Reviſione concluſ. 1. num. 8.* & *concluſ. 18. num. 1. uſque 7.* ubi *num. 30.* auctoritate Marantæ (etſi Maranta hoc non dixerit loco allegato, cujus ſummam recenſui *ſuprà num. 7.*) abſurdiſſimum putat, omnia Juris Remedia in Lege vel Conſtitutione prodita haberi pro ordinariis. Vellem, ut Vir Celeberrimus abſurditatem oſtendiſſet. Intolerabilem

Num. 27. Brocardica examinantur. Primum: Competente ordinario ceſſat extraordinarium.

Num. 28. Nulla Lege & ratione eſt fundatum.

Num. 29. Conſideratio oppoſitorum, Appellationis & Nullitatis.

Num. 30. Benderus notatur.

bilem abſurditatem dixerat Zaſius à Bendero laudatus, ſi Reſtitutionis in integrum beneficium contra Jus commune dari quis aſſereret. Si ergò datur ſecundùm Jus commune, quid obſtat, ut non habeatur æque pro Remedio ordinario? Aut igitur probandum eſt, quod Appellatio & Nullitatis Querela ſint in regula, Remedium verò Reſtitutionis in integrum in exceptione, aut certe nihil dicitur iſto Brocardico. Nam ſi quæras rationem, cur Reſtitutione uti non poſſit is, qui adhuc frui poteſt Appellationis beneficio vel Nullitatis Querela? Reſpondent: quia hæc ſunt ordinaria, illud extraordinariorum; ſi inſtes, quid velint dicere per extraordinarium? Reſpondent: quod non eſt ordinarium: ſi pergas quærere, quidnam ſit ordinarium? Reſp. Eſſe id, quod Jure ordinario competit. Relegentur itaque ad antiquas fabulas, Prætores Romanos, (à quorum cognitione totum negotium Reſtitutionis pendebat, *lib. 24. in fin. ff. de Minoribus.*) & ad Pedaneos Judices vocum ordinarii & extraordinarii ſoni, quæ nonniſi confuſionem & incertitudinem Germanicæ Jurisprudentiæ intulerunt. Vidit hoc etiam Colerus *de Proceſſ. Executiv. part. 1. cap. 5. num. 71.* ubi Brocardico illo recenſito, inter alias fallentias etiam hanc ponit, quod poſſit concurrere extraordinarium Remedium cum ordinario, ſi proditum eſt pro auxilio ordinario. Hujus verò naturæ ſunt omnia extraordinaria tertii generis apud Zaſium, de quibus *infrà* [*num. 37. 38.*] dicemus.

Num. 31. Rejiciuntur planè iſtæ Appellationes ordinarii & extraordinarii remedii.

Magis appoſitè ita quæreres: *An Remedium Reſtitutionis ſit oppoſitum Appellationi vel Nullitatis Querelæ?* Reſpondeo oppoſita non eſſe, ſed diverſa, vid. Sfort. Oddus *de Reſtitut. in integr. part. 1. quæſt. 1. artic. 6.* Nam Appellatio fit tantum ad Superiorem: Reſtitutio etiam ab eodem petitur Judice, vid. Gail. *lib. 1. obſervat. 114. num. 3.* Appellatio præſupponit ſententiam Judicis vel extrajudiciale Gravamen à Judice proveniens: Reſtitutio etiam contra Negotia alia, Contractus, Uſucapionem, &c. datur. Per modum Exceptionis etiam petitur Reſtitutio, *tit. ff. de doli mali & metus except.* vid. Schilter. *ad Inſtitut. tit. de Exception. aphoriſm. 2.* in Appellatione tale quid non locum invenit. Interponitur Appella-

Num. 32. An Reſtitutio ſit oppoſitum Remedium Appellationi & Nullitatis Querelæ. Reſp. Diſtincta eſſe, non oppoſita.

Num. 33. Differentiæ oſtenduntur & Convenientiæ.

pellatio ſuper iisdem Actis, etſi novæ Probationes accedere poſſint, *l. 6. Cod. de Probation.* [conf. B. Auctor. *part. 3. Obſervat. Forenſ. 297. §. 13. pag. 499.* add. ejusd. *Symphorem. tom. 2. Conſultat. 17. pag. 850. lit. A.* ubi de mutatione Libelli in Inſtantiâ Appellationis.] Reſtitutio tantum ex novis Probationibus datur, talibus ad minimum, ex quibus priora in facto declarari & vim majorem accipere queant, vid. Klock. *de Contribution. cap. 19.* [& *Relat. Camer. 30. num. 26. & 93.* fruſtra ergò contra Sententiam, per quam quæſtio Juris fuit deciſa, petitur ex novis Allegationibus Doctorum, vid. B. Auctor. *part. 2. Obſervat. Forenſ. 230.* quatenus Juramenti delatio pro novo Argumento in Reſtitutionis Inſtantia reputari poſſit, diſquirit idem *part. 4. Obſervat. Forenſ. 361.*] Faciunt huc verba *Decret. General. Cam. 7. Jul. 1669. ibi:* oder ſelbiges zu der Sachen dienlich zu ſeyn nicht vermeynet / ꝛc. Fatalibus Decendii & aliis circumſcribitur Appellatio; Reſtitutionis Fatale eſt unicum, ſcil. Quadriennii.

Oppoſita autem Remedia vel contraria dici nequeunt, quia magnam habent affinitatem. Reſtitutio poteſt peti etiam à Judice ſuperiore contra Sententiam inferioris ſecundùm quorundam Sententiam, quam tamen noſtram non facimus, vid. *ſuprà Sect. I. §. 13. pag. 122.* Siſtit petitio Reſtitutionis Judicis inferioris Jurisdictionem æque ut Appellatio. Res enim debet relinqui in ſtatu priſtino, Mynſing. *centur. 1. obſ. 48.* & *centur. 6. obſ. 80.* Brunneman. *Proceſſ. Civil. cap. 28. num. 129.* Corrigitur Sententia præcedens ſi Cauſæ ſint juſtæ, perinde ut in Appellatione: Si mavis dicere *reſcindi*, quam *reformari*, vel *reponi*, *redintegrari*, de verbis erit Tranſactio facilis. Sufficit jam finem Reſtitutionis & Appellationis effectumque eſſe eundem. [conf. Sfort. Oddus *part. 1. quæſt. 40. artic. 6.*]

Nullitatis Querela à Reſtitutione æque eſt diſtincta, ſed non oppoſita. Nam quod dicitur *in l. 17. ff. de Minoribus.* continere Reſtitutionem in integrum erroris proprii veniæ petitionem vel adverſarii circumventionem: ex hoc male Practici Forenſes aliud formarunt Brocardicum: *Qui Reſtitutionem petit,* *appro-*

Num. 34. De Remedio Nullitatis.

Num. 35. Examinatur brocardicum: Qui petit Re-

ſtitutionem is approbat Sententiam, ubi reſolvitur textus l. 17. de Minoribus.

approbat Sententiam Judicis. Quod ſi eſſet verum, tunc oppoſita eſſent Remedia Reſtitutionis & Nullitatis; imò & Appellationis. Verum iſta explicatio textus, menti Hermogeniani JCti plane non convenit: neque etiam Papiniani *in l. 3. §. 1. ff. rat. rem haberi.* In hoc textu Appellatio dicitur auxilium commune, quo uſus erat Dominus contra Sententiam, in qua Procurator falſus, qui de rato caverat, erat victus. Quid hoc ad approbationem? Nimirum ait Papinianus, *defecit Conditio Stipulationis*, hoc eſt ceſſat Exceptio non factæ Stipulationis ſive Cautionis de rato, qua uti poterat Dominus. Ergò ſequitur ex textu tale axioma: Qui appellat à Sententia contra falſum Procuratorem lata, is renunciat Exceptioni falſi Procuratoris. Quæ Exceptio geſta à Procuratore falſo reddebat nulla, vide Lauterbach. *Colleg. Pract. tit. de Procurator. §. 27. ſeq.* Ergò renunciat Querelæ Nullitatis. Nemo non videt demonſtrari hoc textu differentiam Appellationis à Nullitatis Querela. Verum quid hoc ad Reſtitutionis in integrum Remedium? Forte ex altero textu *l. 17. ff. de Minoribus.* id colligetur? Minimè. En expoſitionem textus: PRÆFECTI ETIAM PRÆTORIO EX SUA SENTENTIA IN INTEGRUM POSSUNT RESTITUERE, QUAMVIS APPELLARI AB HIS NON POSSIT. Agitur hic de Jurisdictione Præfecti Prætorio circa Reſtitutiones in integrum, quorum poteſtas parvis cunabulis initiata augeri meruit, ut appellari ab iis non potuerit, *l. unic. ff. de Offic. Præfect. Prætor.* ubi etiam aliud recenſetur Privilegium, quod à Sententiis iſtius Judicis non poſſent reſtitui per alios Magiſtratus, ne quidem illi, qui ob ætatem minorem Reſtitutionem mererentur. Antequam iſta auctoritas eſſet conceſſa huic officio, appellare licebat à Sententiis Præfecti Prætorio, *dict. l. unic.* Poteſt ergò Præfectus Prætorio in integrum reſtituere *ex ſua Sententia* dupliciter, vel adverſus Sententiam Judicis inferioris, vel adverſus ſuam Sententiam. HÆC IDCIRCO TAM VARIE: inquit JCtus: Non mirandum eſſe dicit, quod Judex idem, à quo appellari non poſſit, in integrum tamen queat reſtituere. Cum enim tanta eſſet hujus officii auctoritas, ut crediderit Princeps,

eos,

eos, qui ob ſingularem induſtriam, explorata eorum fide & gravitate, ad hujus officii magnitudinem adhibentur, non aliter judicaturos eſſe pro ſapientia & luce dignitatis ſuæ, quam ipſe foret judicaturus, *l. unic. ff. de Offic. Præfect. Prætor.* mirum videri poſſe, quod Sententia à tali Judice pronunciata correctioni obnoxia eſſe debeat per remedium Reſtitutionis ab ipſo concedendæ. Juſtum tamen eſſe atque æquum, ne beneficium aliquod deeſſet per Sententiam læſis, quod ab ipſo Præfecto eſſet impetrandum: *idcirco tam varie.* QUIA APPELLATIO QUIDEM INIQUITATIS SENTENTIÆ QUERELAM: continet, & irreverenter facturus fuiſſet ſapientiæ & lucis Judicem, qui ore quaſi Principis judicaret, iniquitatis incuſare. Quid igitur faciendum erat ei, qui remedio contra Sententiam Præfecti opus habebat? Magis reverenter erat procedendum & loco iniquitatis error proprius allegandus vel adverſarii circumventio. Hoc eſt, quod dicit JCtus: RESTITUTIO VERO IN INTEGRUM ERRORIS PROPRII VENIÆ PETITIONEM VEL ADVERSARII CIRCUMVENTIONIS ALLEGATIONEM CONTINET. Pertinet igitur hic textus ad modum proponendi & petendi Reſtitutionem, minimè verò dicit: quod is, qui petit Reſtitutionem, Sententiam Judicis approbet, ſane enim qui cauſam redintegrari petit, is ea, quæ Acta ſunt, non approbat, ſed injuriam ſibi illatam eſſe dicit, etſi hoc aperte aſſerere reverentia erga Judicem non permittat, vide Sfort. Oddum *de Reſtitut. in integr. part. 1. quæſt. 1. artic. 64.* Linckerum *Reſponſor. tom. 2. Reſponſ. 15. num. 31.* diſtinguenda ſunt, res ipſa & modus proponendi. Peccatur ſæpe in modo, ut res, quæ alioqui juſte petitur, effectum conſequi nequeat, confer Auctorem veterem *Reſponſ. 7. in Nucleo Reſponſ. Cameralium edito Spiræ Anno 1678.* quem ſub Titulo novo, *Selectiſſimarum Juris Reſponſionum*, Dr. Joan. Frider. Hofmannus, Imperial. Camer. Advocat. & Procurator. frequentiorem quam antea fuit, reddere voluit *Wetzlariæ Anno 1696.* adde Deckher. *in Concord. Suprem. Tribunal. cap. 23. ſect. 3. num. 7. in fin.* ubi ad hoc Reſponſum reſpicit. Atque ita Brocardici illius de approbatione Sententiæ infirmitatem,

tem, & quod ſolida non fundetur ratione, oſtendimus. Approbat utique Sententiam, qui petit Reſtitutionem, ſed non aliter quam ita ut veneretur Judicis auctoritatem, Jurisdictionemque, ſed non approbat quoad contenta, aliter enim petit pronunciari. Verum, ne Inſtantiæ multiplicentur, & Litium eſſet aliquando finis, *nova* utique requirit *Argumenta* Reſtitutionis in integrum remedium ex clauſula generali petitum, Sfort. Oddus *quæſt. 73.* & hoc innuitur per erroris proprii veniam, vel adverſarii circumventionem. Proinde nulla oppoſitio eſt vel contrarietas inter Reſtitutionis in integrum remedium. & Appellationem vel Nullitatis Querelam. Inter remedium Ordinarium & Extraordinarium: Male autem hinc inferret quis. quod utrumque remedium poſſit ſine diſcrimine cumulari. [vid. Maurit. *Conſil. Chilon. 7. num. 46.*] Cumulare ea quæ ſunt diverſa, indiſcreti foret Juris Conſulti. In remediorum Juris uſu & applicatione diſcernenda ſunt quælibet pro rerum & negotiorum diverſitate. Facit huc *l. 9. §. 1. ff. de Tributor. Action. l. 1. Cod. de Furtis.* diſtinctæ ſunt Actiones Reales à Perſonalibus, Petitoriæ à Poſſeſſoriis, unaquæque ſuam habet indolem pro cujusque negotii qualitate hac illave eſt utendum. Fruſtra enim à nonnullis Actionum genera confunduntur, negotiorum humanorum differentiæ, neque enim hoc vult Germana Jurisprudentia. Ita ſeſe res habet in Remediis *Appellationis, Nullitatis* & *Reſtitutionis in integrum.* Si gravatus es à Judice à quo appellare potes, inutile tibi eſt remedium Reſtitutionis, quia eum in finem & eo caſu non eſt Lege vel Conſtitutionibus datum. Si appellare non potes, beneficio Reſtitutionis ex juſtis cauſis uti licebit vel Reviſionis juxta *Receſſ. Imper. 1654. §. 113.* Ita diſtinxere Jura utrumque remedium, non tanquam *Ordinarium* & *Extraordinarium*, ſed cuilibet ſuos aſſignavere fines, tempora, modos Si itaque is eſſet ſenſus Brocardici, quod pars ſuccumbens agnoſceret ex iis quæ propoſuerat in Judicio, Sententiam pronunciatam non eſſe iniquam, ſed ob nova Argumenta corrigendam, hoc ſenſu Brocardici de approbatione Sententiæ latæ utilitas foret nulla. Fluit enim ex ipſa Judiciorum au-

ctori-

Num. 36. Nova Argumenta requirit Remedium Reſtitutionis.

Num 37. Etſi non ſint Remedia oppoſita, tamen non poſſunt cumulari ſine diſcrimine.

ctoritate, quod Sententia Judicis competentis per remedium aliquod ſuſpenſivum juſtis ex cauſis fundatum, emendari queat. Ceſſante igitur Appellatione vel ob rem judicatam, vel ob Privilegium vel alias cauſas, aliis opus eſt Remediis. Quæ ne extendantur in infinitum, ſed Lites terminentur, requiritur omninò, ut nonniſi ex novis Argumentis, vel antea in facti circumſtantiis non ſatis explicatis, peti poſſit Reſtitutio. Hoc verò non eſt approbare Sententiam ita, ut ſequantur effectus Brocardico vulgò tributi. Venio ad Electionem Remediorum & Axioma alterum: *Electo Remedio Reſtitutionis, non datur regreſſus ad Appellationem.* Hujus regulæ ratio adfertur: quia *electo Extraordinario*, ceſſat *Ordinarium:* Rationem rationis ſi petas, ſiccus & ſitiens ab auctoribus recedes. Videamus an ſuppetias ferat Zaſius. Qui per quinque concluſiones earumque temperamenta *dict. cap. 20. ſingular. Reſponſ. lib. 1.* rem totam aperire voluit. *Concluſio Prima & Secunda* nihil lucis adferunt noſtræ materiæ, agunt enim de electione unius ex duobus Ordinariis, vel duobus Extraordinariis.

Num. 38. Examen Axiomatis: Electo Reſtitutionis Remedio non datur regreſſus ad Appellationem.

Concluſio Quarta & Quinta pertinent ad cumulationem de qua antea ſatis diſſeruimus. *Tertia* verò huc facere videtur. Extraordinarium, dicit, concurrit cum ordinario electivè, hoc eſt electo uno excluditur alterum. Ergò ſi Reſtitutio pertineret ad Extraordinaria tertii generis apud Zaſium, tunc excluderetur Appellatio electa Reſtitutione. Verum nimis generaliter poſita dicta concluſio Zaſii admitti non poteſt. Nam per eam excluderetur etiam remedium Reſtitutionis poſt electam Appellationem, quod verum non eſt. Ordinarii & extraordinarii conceptus obſcuri concluſiones pepererunt æque dubias. Itaque omiſſis iſtis tricis alia incedamus via.

Num. 39. Omiſſis iſtis tricis aliter eſt procedendum, diſtinguendo Judicem inferiorem à ſuperiore.

Diſtinguendi ſunt inprimis Judices, inferior, à ſuperiore. Si à Sententia Judicis inferioris appellaſti, non poteris reverti ad eundem pro Reſtitutione impetranda, quia alias fieret injuria ſuperiori, cujus elegiſti Jurisdictionem, & deſerta judicabitur Appellatio. [*cap. 54. X. de Appellation.* Mev. *part. 2. deciſ. 64.* & *part. 7. deciſ. 93.*] Si appellaſti, & non devoluta fuit declarata

Num. 40. Explicatur uſus Brocardici, & ratio reſpectu Sententiæ Judicis inferioris, & quomodo lo-

cus ſit Appellationi.

Appellatio, non impedieris ad beneficium Reſtitutionis reverti currente adhuc Quadriennio. Hoc ſi præterierit à die Sententiæ ab inferiore Judice latæ computandum, fruſtrà petes Reſtitutionem, quia tua culpa appellaſti cum appellare non debuiſſes. Si in juſto verſatus es errore, petere debes à Judice ſuperiore, ut in eventum beneficium Reſtitutionis vel aliud tibi in Sententia reſervet. Porrò ſi adverſus Sententiam inferioris Judicis petiiſti Reſtitutionem in integrum ex cauſis novis, (ea enim eſt hujus remedii natura propter Judicati auctoritatem) Judex verò tibi denegaverit, appellare non prohiberis ad ſuperiorem, Sfort. Oddus *quæſt. 16. artic. 2.* niſi Summæ Quantitas vel Privilegium, vel Cauſæ Qualitas impediat. Appellatio enim licita eſt ab omni Gravamine Judicis inferioris. Gravat autem haud dubie Judex, qui novas Probationes non admittit, neque poteſt eſſe gravior, quam hæc, iniquitas. Si non ſunt novæ Cauſæ, periculo appellabis tuo. Judex interim Appellationem ideo quod Reſtitutionis remedio uſus fueris, non rejiciet, neque frigida iſta diſtinctiuncula: *Remedii Ordinarii & Extraordinarii*, ad denegandos Proceſſus movebitur.

Num. 41. Quo ſenſu nonnullis in locis dicatur Reſtitutio Remedium ordinarium.

Quodſi alicubi Reſtitutionis in integrum Remedium *Ordinarium eſſe dicitur*, [vid. Hahn. *de in integr. Reſtitut. num. 10.* Lyncker. *de Gravam. Extrajud. cap. 9. part. 2. §. 37. num. 7.*] Brunneman. *Proceſſ. Civil. cap. 28. num. 129.* Schilter. *Exercitat. 11. ad ff. §. 30.* ubi *Brunſwicenſis* & *Pomeraniæ* Ducatus nominantur, (idem de *Paderbornenſi* Epiſcopatu, necnon *Leodienſi Judicio Officialis* in Camera obſervatum memini, conf. Lauterbach. *Colleg. Pract. lib. 49. tit. 8. §. 8. & 9.*) Impropria eſt hujus Remedii ſignificatio, quod, *ut ſuprà dixi*, nova tantum requirit Argumenta. Adeoque Ordinarium non dicitur in oppoſitione ad aliquod Extraordinarium, ſed talis intelligitur modus ſuſpendendi vim Rei judicatæ, qualis in Saxonia eſt *Leuteratio* vel *Oberleuteratio*, hoc eſt Actorum nova *Reviſio*, vide Carpzov. *Proceſſ. Jur. tit. 4. artic. 1. num. 18.* & *tit. 17. artic. 5. num. 12.* coram eodem Judice, intra Fatale Decendii interponenda & proſequenda, de qua Carpzov. *Proceſſ. Jur. dict. tit. 17.* Rudolphi *Nucl. Proceſſ. part. 1.*

part.1. cap.68. Eſt itaque tale remedium ordinarium ſicut ipſa Appellatio, quia fundatur in Lege vel Conſuetudine Provinciæ ſpeciali. In qua Inſtantia ſi ſuccumbat alteruter Litigantium Appellatio haud dubiè permittitur. *Oberleuteratio*, quæ dicitur, in ſupremis tantum Saxoniæ Judiciis obtinet. Si ſuccumbat is, qui antea victor extitit, hic coram eodem Judice *Leuterationis* vel *Reſtitutionis* remedio (eodem ſcil. ſenſu & effectu) utetur. Et quemadmodum ſuccumbenti in prima Inſtantia liberum eſt an appellare velit ad ſuperiorem confeſtim, an coram eodem Judice experiri Leuterationis beneficio, (quod *Inſtantiam* vocari nolunt Carpzov. *Proceſſ. Jur. tit.4. artic.1. num.26.* & alii Saxones JCti) tum verò ſi in Leuteratione ſuccubuerit, [vel Leuteratio denegata fuerit] ad Appellationem ſe convertere; Ita etiam comparata ſunt remedia *Reſtitutionis, Reviſionis, Supplicationis*, ubi hoc ad inſtar *Leuterationis* eſt introductum, vide Ludovici *Proceſſ. Civil. cap.28.* Esbach. ad Carpzov. *part.1. conſtitut.19.* Lauterbach. *Colleg. Pract. lib.49. tit.8. §.6.8.* Gröning. *Inſtitut. Pract. lib.2. ſect.1. cap.2. §.1. in fine.* ubi de Ducatu *Brunſvicenſi.* Diverſimodè enim obſervamus appellari Remedia ſuſpenſiva adverſus Sententias coram eodem Judice inſtituenda: [conf. B. Auctor. *part.2. Obſervat. Forenſ. 113.*] De inferioribus loquor Judiciis non de Camerali vel Judicio Cæſareo Aulico. In Oſnabrugenſi Epiſcopatu uſitatum eſt remedium *Dictionis Nullitatis*, quod tamen cum Leuteratione Saxonica convenire obſervavimus. In Judicio Officialis Leodienſis uſitatum remedium *Repoſitionis*, ſive Reſtitutionis in integrum, & eo caſu à Sententia, quæ præcedentem confirmat, (*ſtamus Sententiæ noſtræ* eſt phraſis Leodienſis) haud dubiè permittitur Appellatio ad Cameram Imperialem. [conf. B. Auctor. *part.4. Obſervat. Forenſ. 335.*]

Diverſum plane eſt remedium Reſtitutionis ex Jure communi deſcendens Fatali Quadriennii circumſcriptum, de quo hucusque nobis fuit ſermo, quod requirit nova Argumenta in Facto, antea probabiliter ignorata, *l.35. ff. & l.4. Cod. de re judicat.* Umm. *Diſputat.19. theſ.12. num.58. Conc. Ord. Cam. part.3. tit.62.* nisi

Num. 42. Reſtitutio ex Jure communi requirit Argumenta nova circa Factum.

niſi fundetur in cauſa alia juſta, *Ætatis*, (obſervatis monitis Pauli JCti *in l. 24. ff. de Minoribus.*) *Metus*, *Doli* & ſimilibus Jure communi proditis. Hoc Remedium *Extraordinarium* dici non debet, ad effectum impediendi Appellationem. Si quis extraordinarium vellet dicere omne, quod non eſt Appellatio vel Nullitatis Querela, prout facit Umm. *dict. Diſputat. 19. theſ. 12. num. 55.* ubi etiam *Leuterationem* Saxonicam inter extraordinaria refert, noſtra pace licebit. Verborum tantum erit diverſitas. De eo enim effectu loquimur, qui impediat Appellationem vel in Camera Reviſionem. De verbis non diſputamus.

Num. 43. Sententia, quæ rejicit Reſtitutionem ex novis Documentis petitam, non eſt inhæſiva ad effectum denegandæ Appellationis.

Ergò Sententia Judicis quæ Reſtitutionem in integrum denegat accuratè loquendo non dicitur inhæſiva, velut Rei judicatæ inſiſtens, quia actum fuit in nova cauſæ diſcuſſione ex Probationibus novis. Leuteratio, Reviſio, & quæ iis ſimilia ſunt Remedia, novas Probationes non admittunt. Judex verò, qui novas Probationes rejicit, gravat de novo. Inhæſiva Sententia non dicitur, niſi ubi præcedens vires Rei judicatæ accepit. Petita verò Reſtitutio Judicati vim ſuſpendit: [vid. *ſuprà num. 33. circa fin.* & *infrà num. 49.*] Ergò ob Gravamen Judicis novum, Appellationi dabitur locus omninò. Quodſi Reſtitutionis petitio nihil novi comprehenderit, & ideo à Judice fuerit rejecta, Appellatio tamen admitti poteſt, quia in decernendis Proceſſibus Appellationis Cauſæ Merita ad amuſſim examinari Ordinatio Cameralis prohibet. Ex Actis verò prioribus demum cognoſcetur, num fuerint Argumenta nova an antiqua: ſi hoc, periculum erit Appellantis.

Num. 44. Officium Judicis inſtruitur.

Satius tamen facturus eſt Judex in tali caſu, ſi Literas pro Informatione decernat, quo ſecurius deinde in Appellatione vel recipienda vel deneganda procedere poſſit. Recepta Appellatione, ſi Argumenta non fuerint inventa nova & valida, Sententiam puto ferendam *Confirmatoriam*, non verò *Non Devolutoriam*, quia fuit novum in hac Inſtantia, licet apparens tantum, Gravamen. Reformatoria ferri non poteſt, licet Sententiæ primæ iniquitas eluceſcat, quia gravatus appellare debuiſſet intra Fatale, non verò negligentiam obtegere pallio Reſtitutionis in fraudem

demLegis. Aliud dicendum ſi ætatis Privilegium vel ſimiles circumſtantiæ, ob quas etiam alias Reſtitutio conceditur, intervenirent.

Venio ad Sententias Judicis ſupremi, à quo Appellatio ulterior non datur. [vid. *ſuprà Sect. I. ſ. 1. num. 7. pag. 8.*] Scopum eſſe Judiciorum omnium, ut lites terminentur nemo eſt, qui cum ratione ſit negaturus. Ergo finem oportet eſſe Inſtantiarum, & conſtare tandem Sententiæ auctoritatem. Cum tamen errare & labi ab hominibus non ſit alienum, ideo ob lapſum Judicis conſtitutum eſt Legibus Imperii ultimum remedium *Reviſionis:* [De Syndicatu vid. *infrà ſ. 7. num. 24. circ. med.*] Reſtitutionis in integrum verò ex Jure communi obtinet, ſi pars nova proferat circa Factum Argumenta. Reviſionis Judex alius eſt quam qui fuit antea. Reſtitutionis verò idem Judicium Lyncker. *de Gravam. Extrajud. cap. 9. part. 2. ſ. 36.* Textor. *Diſputat. de Reſtitut. ex Clauſula generali theſ. 9. ſeqq.* Neque eſt abſurdum, quod nec Referens mutetur, ſi Reſtitutio fuerit petita, vid. *Receſſ. Viſitat. Noviſſ. ſ. 68.* ubi de augendo numero Aſſeſſorum in Senatu agitur: Quæ ad Solennia Reſtitutionis in integrum pertinent in Camera Imperiali ex Legibus Cameralibus diſcuntur. Cumulari rectè Argumenta nova cum antiquis, & antiqua ex novis clariora reddi non eſt, ut moneamus, vid. Roding. *lib. 3. tit. 60. ſ. 10. ſeq.* hinc providus Judex in tali caſu, ſi ad deciſionem res perveniret, Facti Seriem ex integro conficiet, non verò priori ſimpliciter inhærebit. Ne etiam per calumniam petatur Reſtitutio, cum Executionem ſua natura impediat *Conc. Ord. Cam. part. 3. tit. 62. princ.* [Roding. *lib. 3. tit. 60. ſ. 29. ſeqq.*] requiritur per Decreta Generalia. (*a*) Juramentum Speciale præſtandum à Principali, & Advocato & ſimul ipſo Procuratore. [adeo quidem, ut petita Reſtitutione oblatio ad Juramentum purè ſit facienda, non ſub conditione: quatenus Judex permiſerit, *Decret. General. 9. Februar. 1733.* quod tamen à Judice pro ratione circumſtantiarum remitti poteſt vid B. Auctor. *part. 4. Obſervat. Forenſ. 334.*] Formula Juramenti, quam vide *in Decret. General. 7. Jul. 1669. & 7. Julii 1671.* indicat cautos eſſe debere, qui eo remedio uti volunt, niſi Juramenta in luſu habeant.

(*a*) *In*

Num. 45. De Reſtitutione contra Sententiam Judicis ſuperioris.

Num. 46. Differentia à Reviſione.

Num. 47. Requiruntur nova Argumenta in facto. Ubi de eodem Referente.

Num. 48. Cumulantur antiqua cum novis.

Num. 49. Cautela Referentis.

Num. 50. Juramentum.

Num. 51. Digreſſio de Auctoritate Decretorum Generalium der Gemeinen Beſcheide.

(*a*) *In gratiam eorum, qui Cameralium Rerum adhuc ſunt ignari, addendum putavi* Decretorum Communium, *rectius* Generalium, der Gemeinen Beſcheide/ *originem eſſe antiquiſſimam, ipſi Judicio coævam. Primitus enim ab Anno 1497. fuere lata iſtiusmodi Decreta. Poteſtas ea Collegio Camerali circa formam Proceſſus, quatenus Legibus Imperii publicis non adverſa ſtatuuntur, certo modo eſt conceſſa, quia publicæ rei intererat certi quid in iſtiusmodi negotiis emergentibus ſtatui, donec à Viſitatoribus Cameræ, qui ab Imperio Legislatoria poteſtate ſunt inſtructi, approbaretur, vel quod, rariſſimè factum, corrigeretur,* vide Conc. Ord. Cam. part. 2. tit. ult. Receſſ. Imper. 1654. §. 94. Bender. de Reviſion. concluſ. 20. num. 72. *vocata fuit aliquando in dubium iſta poteſtas occaſione prædictorum Decretorum Reſtitutionis in integrum modum præſcribentium,* vide Londorp. Act. Publ. tom. 3. pag. 490. Deckher. Vindic. ad Blum. tit. 2. num. 13. & Proceſſ. Informativ. informat. cap. 1. pag. 15. ſeq. Roding. lib. 3. tit. 60. §. 51. *Sed tamen hæc ipſa Decreta cum aliis, exceptis paucis, quorum vis mutatis circumſtantiis erat elevata, confirmata fuere per Viſitationis noviſſimæ Decretum, donec in Comitiis aliud fuerit conſtitutum. Celebritate inſigni ſunt conſpicua potiſſimum illud* 13. Decembr. 1659. *quo Proceſſus Cameralis antiquioris ambages fuere reſciſſa,* 9. & 12. Januar. 1660. *ubi nonnullæ habentur Declarationes præcedentis,* 7. Jul. 1669. & 7. Jul. 1671. *quæ modum præſcribunt petitionibus Reſtitutionis in integrum,* 25. Maji 1693. *ubi poſt Excidium Spirenſe forma Redintegrationis Actorum & Proceſſuum eſt conſtituta. Differunt à Decretis Generalibus ſpecialia, quæ quotidie ad Supplicationes Procuratorum in cauſis ſingulis eduntur: Ab utrisque differunt* Conſulta Cameræ, *id eſt Concluſa Collegii in quæſtionibus Juris Cameralis dubiis. Talia ſunt de Anno 1603. in Cauſis Appellationum ad Officialem Colonienſem, à Leodienſi & Monaſterienſi. Item de Summa non Petitionis ſed Gravaminis ſpectanda in Appellationibus. Utrumque extat inter Decreta Generalia ſub dicto Anno. Editio nova Decretorum Generalium cum Approbatione & Monitis Viſitationis Imperii Receſſibusque Viſitationis & Concepto Ordinationis Cameralis prodiit Wezlariæ Anno 1717.*

Num. 52. Non præſtatur actu Juramentum, niſi admiſſus fuerit Procurator per Sententiam.

Præſtationem hujus Juramenti in eadem Audientia qua Supplica pro Reſtitutione in integrum à Procuratore Cauſæ, (Notario enim id non permiſſum, aliud in Reviſionis petitione, *de qua* §. *ſeq.* vide Blum. *tit. 78. num. 3.* Roding. *lib. 3. tit. 60.* §. *18.*) exhibetur, uſus modernus non requirit, ſed tantum ut paratum ſeſe oſtendat, offerendo Mandatum Speciale. Ratio eſt haud dubie ea, ne Juramenta præcipitarentur, & in eundem abuſum dege-

generarent, qui animadvertitur ſæpius in Juramentis Appellationum, vid. *ſuprà Sect. I. §. 6. num. 28.* Itaque nonniſi examinatis Cauſis Reſtitutionis, Procurator ad præſtationem Juramenti per Sententiam admittitur, denegata verò Reſtitutione, neque Juramento opus erit. Suſpendit interim petitio Reſtitutionis Sententiæ Executionem: Hinc maturanda eſt deciſio cauſarum Reſtitutionis, ne beneficium vertatur in abuſum ad vim Sententiæ eludendam. Petitur Reſtitutio contra quamcunque Sententiam Cameralem, Definitivam & Interlocutoriam, modo Jurisdictio Cameræ fuerit fundata. *(b)*

(*b*) *Elegans diſquiſitio eſt, an Juramentum Calumniæ etiam ſit præſtandum ſi Reſtitutio petatur contra Sententiam in Contumaciam latam. Finge condemnatum fuiſſe Reum in Contumaciam, deinde Exceptiones produxiſſe cum petitione Reſtitutionis in integrum. Certè Formula Juramenti ad hunc caſum non quadrat, neque fortè intentio Decreti Generalis, quod loquitur aperte de Reſtitutione petita ex Argumentis vel Documentis novis. Ergò ſi contumacem Reum non fuiſſe appareat, Juramento etiam opus non eſſe exiſtimarem, ſi verè eſt contumax, Reſtitutione erit indignus. Idem fere eſt dubium, ſi petatur Reſtitutio contra Deſertoriam vel Abſolutoriam à Citatione, nam Juramenti Formula ad hosce caſus quadrare etiam non videtur, adeo ut ad eos caſus Formula peculiaris concinnanda foret. Interim ne aliquid neglexiſſe videantur Procuratores, uti ſolent indiſtinctè Formula præſcripta, arbitrio Judicis relinquentes, an ea opus ſit nec ne.* Num. 53. An etiam præſtetur Juramentum, ſi Sententia ſit in Contumaciam lata, vel deſertoria.

Ubi fundata non eſt Jurisdictio, neque de Reſtitutione poterit judicare, & cauſam, quam ſuæ Jurisdictionis non eſſe pronunciavit, recipere. [conf. B. Auctor. *part. 1. Obſervat. Forenſ. 107.*] Fluit inde quod concurrentibus cauſis deſertionis & non devolutionis ſemper pronuncianda ſit Sententia non devolutoria, à qua Reſtitutio in integrum non datur, vid. Roding. *lib. 1. tit. 19. §. 42.* & *lib. 3. tit. 60. §. 36.* Mynſing. *centur. 5. obſervat. 3.* Exceptionem caſu rariſſimo habet Lyncker. *de Gravam. Extrajud. cap. 9. part. 2. §. 40. in fine.* Lauterbach. *Colleg. Pract. tit. de re judicat. §. 23.* Exemplum latæ Sententiæ Reſtitutoriæ [brevi manu] contra Deſertoriam, ubi culpa Procuratoris interceſſerat, addita gravi mulcta, vid. apud Roding. *dict. lib. 3. tit. 60. §. 22.* [alium caſum ſingularem, in quo, rejecta per Sententiam Exceptione

Num. 54. Non datur contra non devolutoriam.

Num. 55. Concurrente deſertione cum non devolutione pronunciatur non devolutoria.

Num. 56. Reſtitutio contra Deſertoriam ob culpam Procuratoris.

non Devolutionis, & ſecuta poſt Mandatum Attentatorum Revocatorium Paritoria, nihilominùs Reſtitutio in integrum citra partis implorationem ex officio Judicis facta fuerat, videſis apud B. Auctor. *part. 4. Obſervat. Forenſ. 346.*]

Num. 57. Differentia Reſtitutionis quæ fit brevi manu & prævia Citatione.

Contra Fatalia Reſtitutio conceditur vel brevi manu, id eſt ex officio mero Judicis, parte adverſaria inaudita, vel præcedente Citatione partis ad videndum ſe reſtitui. Hæc regulariter obtinet, propter Jus quæſitum tum Parti tum Judici priori. Illa nonniſi partis culpam nullam eſſe pateat apertè, vid. [*Decret. General. 28. Januar. 1657. §. 2.*] Blum. *tit. 78. num. 8. ſeqq.* Roding. *lib. 3. tit. 60. §. 19. ſeqq.* Mev. *part. 1. deciſ. 134. num. 5.* Lyncker. *de Gravam. Extrajud. cap. 3. part. 2. ſect. 1. membr. 1. §. 10.* [præjudicium vid. apud. B. Auctor. *part. 3. Obſervat. Forenſ. 254.*] Ita poſt reſtitutum à diuturno Juſtitio Camerali Judicium, cum Fatalia Appellationum interim interpoſitarum nulla Partium culpa eſſent præterlapſa, omnes quibus decreti Proceſſus brevi manu in integrum fuere reſtituti.

Num. 58. Fatale petendæ Reſtitutionis. Cautela promovendæ Petitionis.

Tempus petendæ & finiendæ Reſtitutionis ex Jure communi eſt Quadriennium, vid. Lyncker. *de Gravam. Extrajud. cap. 4. §. 2. num. 8.* & *cap. 9. part. 2. §. 37.* Verum ne interim fruſtretur, qui in Sententia Victor extitit, remedium fuit inventum ſalutare, ut terminus parendi Sententiis adjiceretur. Si non pareatur, & Procurator Victoris auxilium Judicis imploret, coarctatur Terminus per Sententiam Paritoriam, quam mox ſequitur Mandatum de Exequendo, *Receſſ. Viſitat. Noviſſ. §. 83.* junct. *Receſſ. Imper. 1654. §. 76. & 159. ſeq.* [conf. omninò B. Auctor. *part. 1. Obſervat. Forenſ. 14.*] Qua ratione ſuccumbens compellitur Reſtitutionis petitionem, ſi cauſas ſibi eſſe juſtas putaverit, accelerare.

Num. 59. Alia via moram compeſcendi.

Eſt & alia via moras compeſcendi, ſi quis ad Reſtitutionem petendam provocet, tempusque petat ad exhibendum Libellum, ut præfigatur ei Terminus ſub præjudicio Præcluſionis. Hoc aliquoties factum Sententiæ Camerales docent.

Num. 60. Sæpius Reſtitutio quando petatur.

Et cumprimis eſt neceſſarium, ſi denegata ſemel Reſtitutione ſecunda vice ex novis defenſionibus petatur, *l. 2. & 3. tit. Cod. ſi ſæp.*

in

in integr. Reſtitut. poſtul. De tempore Reſtitutionis petendæ adverſus Sententiam Cameralem *Deſertoriam* notandum eſt, Deſertionis cauſas eſſe varias, Blum. *tit. 55.* Roding. *lib. 1. tit. 32.* non tantum ob Fatalia Reproductionis vel Actorum Requiſitionis, vel Solennia neglecta, ſed etiam ob Attentata partis appellantis, vid. Gail. *lib. 1. obſ. 146. num. 12. ſeqq.* vel aliam Renunciationem tacitam, Blum. *tit. 44. num. 19.* [v. gr. ſi quis in cauſa principali ſe intromittat coram Judice gravante, poſt interpoſitam Appellationem, Exceptiones vide apud B. Auctor. *Symphorem. tom. 1. Conſultat. 40. pag. 947.* & *tom. 2. Conſultat. 26. pag. 1252. lit. A.*] Si in Reproductione [vel Inſinuatione, vid. B. Auctor. *part. 4. Obſervat. Forenſ. 355.*] ſit defectus, deridenda foret ſimplicitas Procuratoris appellatæ partis, ſi compareat in Judicio, cum ſecurus eſſe poſſit denegatum iri Proclama, cujus denegationis effectus eſt Appellationis deſertio, vid. Blum. *tit. 66. num. 34. 35.* [ſi tamen culpa Procuratoris defectus contigerit, Reſtitutio in integrum ex officio decerni poteſt, B. Auctor. *part. 2. Obſervat. Forenſ. 124.* ſi vitium Inſinuationis provenerit à Mandatario Appellantis, vid. B. Auctor. *part. 4. Obſervat. Forenſ. 355.*] Ob neglectum Fatale Trigeſimi pro requirendis Actis conſtitutum, Deſertoriæ Sententiæ ſunt rariores, quia ſi hic defectus vel etiam in Solennium præſtatione ex Inſtrumento Appellationis apparet, Appellationis Proceſſus à Referente provido extrajudicialiter non decernuntur, ſed denegantur. Exemplum [Judiciale] quod legitur apud Roding. *lib. 3. tit. 22. §. 12.* extitit ante publicatum *Decret. General. 13. Decembr. 1659.* [En Hiſtoriam hujus Exempli: in cauſa Baumheuer contra de Bruyn lata eſt Sententia Deſertoria 27. Maji 1658. Blum. *Sentent. Cam. Num. 399.* ob neglectam Requiſitionem Actorum intra Fatale Legis. Ab hac Sententia Reſtitutio, ut ſero nimis petita, rejecta eſt 11. Februar. 1659. Blum. *Sentent. Cam. Num. 485.* poſtea 12. Decembr. 1659. Reſtitutio adhuc denegata, Blum. *citat. tractat. Num. 593.* & tandem 2. Martii 1660. Reſtitutoria lata fuit, Blum. *citat. tractat. Num. 626.* quæris de eventu? in cauſa principali agmen claudebat Sententia

Num. 61. De tempore Reſtitutionis petendæ adverſus Sententiam Deſertoriam vel contra lapſum Fatalis.

Confirmatoria 25.Maji 1677. vid. Deckher. *Sent. Cam. Num. 929.*] Sufficit autem Requiſitio Actorum ſemel facta legitime. Caſus enim iteratæ Requiſitionis Actorum *in Receſſ. Imper. Noviſſ. §. 63.* eſt ſpecialis, ſi à Judice Terminus ad Acta extradenda præfigatur, vid. *ſuprà §. 2. num. 11. pag. 181.* adeò ut fruſtra petantur & producantur extra iſtum caſum Documenta negligentiæ in requirendis Actis. Ponamus autem caſum Deſertoriæ Sententiæ, ob defectum in decernendis Proceſſibus non animadverſum, vel circa Requiſitionem Actorum, vel Solennium, quæritur quodnam ſit conſtitutum tempus Reſtitutionis petendæ? Reſpondetur ex *Conc. Ord. Cam. part. 3. tit. 62. §. 3.* eſſe tempus non Quadriennii, ſed tale quod re adhuc integra competebat. A qua Lege expreſſa dimoveri nemo debet, ſi Exempla forte exiſterent temporis longioris admiſſi. Nam non judicamus ab Exemplis ſed ſecundùm Leges, neque omnium Exemplorum eædem ſunt circumſtantiæ. Minimè itaque exiſtimandum, quod contra Legem expreſſam Obſervantia contraria locum habere queat. Si Deſertoriæ Sententiæ audiuntur, non putandum eſt ſtatim cauſam eſſe neglectum Fatalis, vel Solennium, & exinde præjudicium colligendum, more perverſo Cauſæ Patronorum quorundam, qui à Rationibus Decidendi male conjectis confeſtim in locos communes inferunt aliquod præjudicium, quod deinde publicis Scriptis mandatur. Ecce rationem veriſſimam quare præjudiciis paſſim ab Auctoribus allegatis, niſi de circumſtantiarum veritate ex Actis conſtiterit, parum habeatur fidei. Eadem Lex *dict. §. 3. tit. 62.* obtinet haud dubie, ſi ob lapſum Termini petatur Reſtitutio, quod in Ordine Novarum per Receſſum oralem fieri ſolet. Frequenter Procuratores ſi Terminus Legalis vel collectus fuerit effluxus, per talem petitionem conſulere ſibi tentant, plerumque ſine ulla cauſæ juſtæ allegatione vel probatione. Stricte potius eſt inhærendum Conſtitutioni, ne fruſtranea ſit Legislatio.

Num. 62. Reſtitutio non impeditur per præſtitum Juramentum.

Reſtitutioni in integrum non obeſt præſtitum ab adverſario Juramentum à Judice delatum, dummodo argumenta Reſtitutionis argumenta ſint talia, ex quibus rem aliter ſe habere concludi queat, vid. Cævallos *Specul. quæſt. 540.* Cum

CumReorum condemnatorum ſubſidium ſit fuga & variæ, quotquot injicere poſſunt Executioni, moræ; mirum non eſt, ſi plerumque petatur Reſtitutio ad Executionis curſum ſiſtendum. Hinc ſi petens Reſtitutionem implorationi ſuæ probabilem fumum non faciat, merito rejecta imploratione Judex eum ad parendum adſtringet. Falluntur qui putant ideo tantum quod Reſtitutio petita ſit, quacunque etiam ex cauſa Executionem eſſe ſiſtendam, vid. Vincent. Carocium *de Remediis contra Præjudiciales Sententias except. 47. num. 22. 46. 50. & 57.* ubi Sententiam communem multorum JCtorum auctoritate firmat, Mynſing. *centur. 1. obſ. 48.* Robert. Lancellot. *toto Tractatu de Reſtitutione in integr.* qui reperitur *in Volumine Tractatuum variorum de Reſtitut. in integr. tom. 3.* [an decretum Mandatum de Exequendo, currente adhuc Quadriennio, excludat Reſtitutionem in integrum, diſquirit, & negativè decidit B. Auctor. *tom. 2. Symphorem. Conſultat. 3. pag. 174.*] Num. 63. Quando Reſtitutio petita Executionem non impediat.

§. VII.

Ultimum eſt *Reviſionis Remedium*, ſed difficile, ſumtuoſum, anceps. Non ea Reviſionis petitio, quæ in inferioribus Judiciis obtinet, ſed quæ in Camera, vid. diſtinguentem accuratè Textor. *diſputat. 13. ad Receſſ. Imper. Noviſſ. theſ. 23. ſeqq.* Reviſionis Cameralis fontes ſunt *in Conc. Ord. Cam. part. 3. tit. 63.* & *Receſſ. Imper. 1654. §. 124. uſque §. 133.* Quomodo dicatur Reviſio *Extraordinarium Remedium* dixi *ſuprà Sect. I. §. 13. num. 7. pag. 128. ſeq.* Celebris eſt Tractatus *Benderi*, olim Aſſeſſoris Cameræ, de Reviſionibus magno labore & eruditione, inſertis variis digreſſionibus materias Juris explicantibus, conſcriptus, ſed ante Receſſum Imperii Noviſſimum, in quo Benderi ſententia, quod Reviſio petita Executionem non ſuſpendat in futuris Reviſionibus, fuit approbata, exceptis certis caſibus ibidem expreſſis, vid. Lyncker. *de Gravam. Extrajud. cap. 8. §. 3. num. 3.* & *cap. 9. part. 2. §. 11.* Blumius agit de Reviſione *tit. ult.* Roding. *lib. 3. tit. 61. §. 53. ſeqq.* ubi Hiſtoria controverſiæ de ſuſpendenda Executione recenſetur. Num. 1. Reviſio ultimum refugium. Fontes materiæ.

Difficile eſt Remedium, quia multas habet ambages, *Petitionis*, apud Eminentiſſimum Electorem Moguntinum, vid. Blum. Num. 2. Eſt Remedium difficile.

 num. 15.

num. 15. Roding. *ſ. 6.* *Notificationis*, Collegio Camerali faciendæ: (fit etiam notificatio ad Imperatorem per Electorem Moguntinum more antiquo, vid. *Conc. Ord. Cam. part. 3. tit. 63. princ.* Blum. *tit. 79. num. 6.* cujus rationem eſſe puto, quod cum Viſitationes & Reviſiones eſſent antehac annuæ, Imperator, & ejus Commiſſarius certior fieri deberet de Cauſis in Reviſorio tractandis.) *Introductionis* per Notarium Collegio Camerali Juramento non obſtrictum, Blum. *tit. 78. num. 3.* & *tit. 10. num. 88.* Roding. *ſ. 78. ſeqq.* *Formulas* vide ibid. *num. 76.* plenius apud Hertium *volum. 1. tom. 2. diſputat. 2. de Reviſor. Judic. in Appendice.* Neque impeditur Notarius quicunque in Album relatus, ſive ut ajunt, Immatriculatus, [de Notariis Immatriculatis vid. B. Auctor. *Idea Philoſoph. ſimulat. Colloq. 2. pag. 92.* add. idem *part. 2. Obſervat. Forenſ. 118.* ubi de officio Notariorum in negotio Reviſionis late agit.] quia nullus iſtorum jurejurando Camerali obſtrictus eſt. Oportet autem Præſidi vel Aſſeſſori Audientiam dirigenti ante initium Audientiæ indicari, ne abſolutis Procuratorum Ordinibus, (nam antea non licet loqui Notario) hic inexpectatus velut ex inſidiis erumpat. Ineptus autem eſt Notarius, qui an liceat ſibi Reviſionem introducere quærit, & reſponſum præſtolatur. Imperitus, qui Termino Fatali Reviſionis in Camera interponendæ præterlapſo, à Camerali Judicio poſtulat Reſtitutionem contra lapſum Fatalis. *Convocationis* Reviſorum per Electorem Moguntinum, Roding. *ſ. 11.* *Congregationis*, cui variæ injiciuntur facile moræ, ceſſantibus Viſitationibus & Reviſionibus annuis, niſi hæ reducantur in uſum.

Num. 3. Eſt ſumtuoſum. *Sumtuoſum eſt* ob depoſitionem certæ Summæ in caſum Succumbentiæ Fiſco Imperiali inferendæ, [*Ord. Cam. part. 3. tit. 52. ſ. 2.*] Roding. *ſ. 20. 21. & 23.* de Pauperibus, ibid. *num. 22.* Sumtus Reviſionis à Statibus Imperii, qui Conſiliarios ſuos delegant, ſunt erogandi, eſt enim onus publicum.

Num. 4. Eſt anceps. *Anceps eſt*, ob incertitudinem eventus, & pœnam temere petentis, jacturam ſcil. Summæ depoſitæ, vel ſi pauper eſt, corporis afflictivam, vid. Roding. *dict. ſ. 22.* Sententiarum Cameralium in Reviſorio Judicio correctarum

rum Exempla numerantur perpauca, vid. Bender. *de Reviſion. concluſ. 20. num. 208.* Tantum abeſt ut metuat vel ſubterfugiat Collegium Camerale Reviſiones, vid. Lyncker. *de Gravam. Extrajud. cap. 9. part. 2. §. 12.* ut potius integritatis ſuæ teſtimonia fuiſſe, & futura eſſe exiſtimet. Olim cum annuæ eſſent & Viſitationes & Reviſiones, florentiſſimum fuiſſe Judicii Cameralis ſtatum Hiſtoriæ teſtantur.

Num. 5. Reviſiones non metuit Camera.

Quæ ſint Cameralis Collegii partes petitâ Reviſione paucis delibabimus. *Primò*, cognoſcit & judicat de ipſa Reviſione an cauſa ſit talis quæ Reviſionem admittat. Neque enim in omnibus Cauſis, ab omnibus Sententiis datur Reviſio, vid. *Receſſ. Imper. 1654. §. 125. & 127.* [Textor. *citat. Diſputat. 13. §. 16. ſeqq.* Bender. *de Reviſion. concluſ. 10.*] Roding. *§. 38. uſque 41. §. 67. & 103.* Blum. *num. 9. uſque 12.* Hertius & Coccejus uterque *Diſſertat. de Reviſor. Judic.* ille [*volum. 1. tom. 2. diſputat. 2.*] *§. 13.* hic [*volum. 1. diſſertat. 21.*] *§. 7. ſeqq.* Hinc multa ſunt Exempla Reviſionis denegatæ vel non acceptatæ; judicat enim Camera de non-devolutione Reviſionis, Lauterbach. *lib. 49. tit. 8. §. 7.*

Num. 6. Officium Judicii Cameralis circa Reviſiones petitas.

Num. 7. Cognitio de cauſa.

Deinde, ſi Cauſæ Qualitas Reviſionem non impedit, cognoſcit & judicat Camera de Fatalibus Reviſionis & Formalibus, [vid. *infrà num. 18.*] vide *SCtum Cameræ de Anno 1619.* Roding. *§. 68. ſeq.* conf. Lyncker. *de Gravam. Extrajud. cap. 9. part. 2. §. 12. 13.* Quæ ſi obſervata non fuerint, pronunciatur deſerta, Roding. *§. 73.* Striĉtiſſimè autem Fatalia & Formalia ſunt obſervanda, nihil hic ab eo qui hoc remedio vult uti negligendum. Meminimus aliquando à Sententia quæ denegabat Reviſionem, [vid. *infrà num. 18.*] novam Reviſionem petitam fuiſſe, ideò quod Camera quæ de Formalibus cognoviſſet ſemel, de eodem Gravamine rurſus cognoſcere non poſſet. Omninò fruſtra. Et ad Executionem Sententia fuit deduĉta.

Num. 8. De Formalibus & Fatalibus.

Tertiò, ſi & hic nihil deficiat, cognitio eſt Cameralis Judicii de *Cautione* præſtanda ad obtinendam Executionem, Roding. *§. 83. ſeq.* nec non de Pecunia Succumbentiæ, ſalva quoad hunc articulum ratificatione Reviſorum, *Receſſ. Imper. 1654. §. 126.* Roding. *§. 23.* Hæc omnia priusquam reĉte ſeſe habeant & ſint deciſa,

Num. 9. De Cautione, & Summa deponenda in caſum Succumbentiæ.

ciſa, petens Reviſionem, ad Juramentum Reviſionis, à quo nemo eſt immunis, vid. Lyncker. *dict. tractat. cap. 5. ſect. 1. §. 21. num. 15.* non admittitur. Vide Exempla & Formulas *in Collectionibus Sententiarum Cameralium.*

Num. 10. Quid Aſſeſſoribus incumbat in ipſa Reviſione.

Quartò, in ipſa Reviſione Aſſeſſorum Officium eſt, & eorum quidem qui Relationi & Sententiæ formandæ interfuerunt, Roding. *§. 17.* Acta unà cum Statuum Imperii Conſiliariis ſive Delegatis perpendere, Cauſas & Fundamenta Sententiæ exponere.

Num. 11. Sententia Reviſorum.

Hi verò Commiſſarii delegati ſoli, recedentibus Aſſeſſoribus, Judicium Reviſorium præſtito prius jurejurando ferunt, vid. Roding. *§. 12. 13.* ubi etiam Formulæ Sententiarum in Reviſorio.

Num. 12. Summa Tractatus Benderi de Reviſionibus.

Addere placet *ſummam Concluſionum* Benderi. ***Prima:*** tribuit Reviſioni nomen Remedii Extraordinarii. ***Secunda** & **Tertia:*** agit de Fatali interponendæ & Termino proſequendæ, qui articuli poſt *Receſſ. Imper. 1654.* aliter ſeſe habent, adde Roding. *§. 94. 95.* ***Quarta:*** declarat Reviſores eſſe Judices delegatos non ordinarios, Gailii ſententiam tamen *lib. 1. obſ. penult.* non absque ratione eſſe dicit, vid. Roding. *§. 17. 18.* ***Quinta** & **Sexta:*** agit de Depoſitione Pecuniæ in caſum Succumbentiæ, & præſtatione Cautionis. ***Septima:*** de Cautione Juratoria Pauperis, quam admittit. ***Octava:*** de Pœna temerè Reviſionem petentis. ***Nona:*** de Reſtitutione Pecuniæ depoſitæ ſi Sententia retractetur. ***Decima:*** de Sententiis cum Definitivis tum Interlocutoriis, in quibus locum habet Reviſio. ***Undecima:*** Reviſionem ſemper in Scriptis eſſe petendam. ***Duodecima** & **Decima Tertia:*** Cauſam petitæ Reviſionis exprimere non eſſe neceſſe, etiamſi ſit Sententia Interlocutoria. ***Decima Quarta:*** definit, quod Sententia Interlocutoria retractata, Cauſa ad Cameram ſit remittenda, Roding. *§. 34.* Lyncker. *dict. loc. §. 17.* ***Decima Quinta & Sexta:*** agit de Modo deducendi Gravamina & reſpondendi. ***Decima Septima:*** de Juramento Reviſorum. ***Decima Octava:*** Nullitatem Proceſſus, ſi de Meritis Cauſæ conſtet, attendendam non eſſe. ***Decima Nona:*** agit de Sententia Reviſorum, ibidemque de Paritate Votorum, quæ Sententia nuper in controverſia Monaſterienſi

fuit

fuit ventilata, vid. *Elect. Juriſpubl. tom. 2. ſect. 12. Vigeſima:* tractat prolixè quæſtionem de effectu Reviſionis ſuſpenſivo & devolutivo. *Vigeſima Prima & Secunda:* examinat Quæſtiones connexas præcedenti Articulo, de non ſuſpendenda Executione neque per Viſitatores, neque per Imperatorem. *Vigeſima Tertia & Quarta:* Cameræ eſſe Executionem Sententiæ à Reviſoribus latæ confirmat. *Vigeſima Quinta:* Reviſionem negat habere locum à Sententia Judicis inferioris, à quo appellare non licet, ſed Supplicationis remedium, ubi differentiæ utriusque exponuntur. *Vigeſima Sexta:* excluſum ab Appellatione non excludi à Supplicatione. *Vigeſima Septima:* non eſſe admittendam Supplicationem, ſi Summa ſit inferior, quam ea quæ requiritur ad Appellationem in Camera. *Vigeſima Octava:* vel etiam inferior quam Summa Privilegii ſive Statuti. *Vigeſima Nona:* negat Supplicationis beneficium tolli poſſe in totum. *Trigeſima:* certos tamen limites recte conſtitui. *Trigeſima Prima:* Contumacem verum repelli à Supplicatione, fictum non item. *Trigeſima Secunda:* admitti Reviſionem vel Supplicationem in Actione ex Lege Diffamari. *Trigeſima Tertia & Quarta:* non admitti in Cauſis Criminalibus excepta cauſa fractæ Pacis Publicæ, vid. Coccej. *de Judic. Reviſor.* §. *10. Trigeſima Quinta:* largitur Reviſionem in Judiciis Poſſeſſoriis ordinariis, quoad effectum devolutivum. *Trigeſima Sexta:* Clauſulam *Appellatione remota* non excludere Supplicationem. *Trigeſima Septima:* non dari Reviſionem ſecundam à Sententia Reviſorum Confirmatoria, non tamen excludi à Sententia, quæ priorem retractat. Diſſentiunt à Bendero Coccej. §. *32. ſeq.* Hert. §. *30.* Textor. *Diſputat. 13. ad Receſſ. Imper. Noviſſ.* §. *47.* quorum Sententia rationibus nititur à Bendero non deſtructis. [& approbatur contra Benderum à B. Auctore *part. 1. Obſervat. Forenſ. 54.*] *Hucuſque Benderus.*

De Supplicationis Remedio in Aula Cæſarea uſitato juxta *Inſtrum. Pac. Weſtphal. artic. 5.* §. *55.* noſtrum non eſt inſtitutum agere, [vid. *infrà num. 27.*] vid. Henniges *in Meditat. ad dict.* §. *55.* Lauterbach. *lib. 49. tit. 8.* §. *5. num. (6.)* Ludovici *in Proceſſ.* Num. 13. De Supplicationis Remedio remiſſivè.

Civil. cap. 29. §. 9. ſeqq. cumprimis Deckher. *Concord. Suprem. Tribunal. cap. 23. ſect. 4.* [& ad Offenbach. *de Reviſione num. 2. ſeqq.*] Rumelin. *ad Aur. Bull. cum Addit.* Myleri *part. 2. diſſertat. 2. theſ. 29. 30.* Uffenbach. *de Judic. Imperial. Aul. cap. 23. ſect. 4.* Andler. *Corp. Conſtitut. Imperial. tom. 2. voce Reviſio.*

Num. 14. Obſervationes de Reviſionibus: de Edicto Ferdinandi Imperatoris.

Subjungamus obſervationes nonnullas in Reviſionis materia celebres: *Edictum Ferdinandi III. Imperatoris 31. Decembr. 1653.* Terminum Fatalem trium Menſium conſtituit intra quem Reviſiones olim ante *Receſſum Imperii* petitæ, quia Lex hæc tantum de futuris Reviſionibus ferebatur vide *§. 124.* eſſent proſequendæ. [conf. B. Auctor. Anmerckungen zu Gerhards kurtzen Unterricht/ wie die *Proceſſe &c. Diſcurſ. 3. cap. 4. §. 10. & ſeqq.*] Scilicet nulla fere publicabatur Sententia contra quam Reviſio non peteretur. Ratione non obſcura, quia paucis cauſis exceptis vide *Receſſ. Deputat. 1600. §. 146.* ſuſpendebatur Executio Sententiæ per petitam Reviſionem. Approbatum fuit à Statibus Imperii Edictum illud Ferdinandinum *in Receſſ. Imper. §. 126. & 130.* Ergò ſi quis neglexerit Fatale illud Reviſionis proſequendæ, fruſtrà deinde, ad Reviſionem petitam provocando, Executionem Sententiæ impedire tentabit. Requiritur autem ut in Camera Imperiali etiam demonſtratus fuerit animus Reviſionem proſequendi: Legitur *Edicti Tenor* apud Roding. *lib. 3. tit. 61. §. 60.* Et apud Lünig. Reichs-*Archiv Parte Generali.* Praxin teſtantur Sententiæ Camerales recentiores, ex quibus unam hic adjunximus: (*a*)

(*a*) *Veneris 30. Martii 1703.* In entſchiedener Sachen Weyland Georg von der L. dann auch Carl Caſpar Freyherrn von der L. jetzo deſſen Erben und Conſorten in Actis benannt/ wider auch Weyland Johann Wilhelm von F. nachgelaſſene Wittib und Conſorten, jetzo Adrian Guſtav von F. Appellationis, in puncto Reviſionis; Iſt Dr. Z. ſein am 6. Septembr. und 29. Novembr. nechſt vorigen Jahrs beſchehenes Begehren noch zur Zeit abgeſchlagen/ ſondern von Amts wegen der Beſcheid: Wofern Lt. S. daß ſeine Principalen oder dero Vorfahren/ nach dem hiebevor durch Lt. R. bey dieſem Kayſerlichen Cammer-Gericht am 4. Junii 1621. eingebrachten/ wegen der bey damaligem Herrn Churfürſten zu Mayntz/ als Reichs-Cantzlern/ geſuchten Reviſion, aus der Chur-Mayntziſchen Cantzley erhaltenen Decret

Decret vom 31. Maji ſelbigen Jahrs/ dem hernach in das Reich unterm 31. Decembr. 1653. außgelaſſenen Kayſerlichen Edict gemäß/ in dem darin angeſetzten Termin, oberwehnter ihrer geſuchten Reviſion halber ſo wohl bey dem Herrn Churfürſten zu Maynz/ als des Heiligen Reichs Ertz-Cantzlern/ als auch bey dieſem Kayſerlichen Cammer-Gericht/ ſich gebührend gemeldet und erklåret haben/ daß ſie die Sache zu proſequiren gedencken/ glaublich beſcheinen wird/ wozu ihme Zeit 3. Monathen pro Termino & Prorogatione von Amts wegen angeſetzt/ daß ſolches gehöret werden / und er thue ſolches oder nicht / nichts deſto weniger auf des Gegentheils ferneres Anrufen in der Sache ergehen ſolle/ was recht iſt.

Inſecutum eſt deinde aliud *Edictum Leopoldi Imperatoris Anno 1668.* quod ad Terminum Conventus Reviſorum reſpicit, ſed effectu caruiſſe docuit eventus: vide querelas Judicii Cameralis in der Staats-Cantzley *tom. 5. pag. ~~193.~~ 189. ſeq.* Num. 15. De Edicto Leopoldino ad terminandas Cauſas Reviſionum ad effectum non deducto.

Poſt Receſſum Imperii Reviſionis petitio Executionem quidem non ſuſpendit, [conf. B. Auctor. *part. 4. Obſervat. Forenſ. poſt Obſervat. 400. Corollar. 3.* Exceptionem vid. *in Receſſ. Viſitat. Noviſſ. §. 124.*] & proinde moderatius eo remedio utuntur Victi per Sententiam, ſed tamen ſatis frequenter interponi Reviſiones audimus. [conf. B. Auctor. *part. 4. Obſervat. Forenſ. 306.*] Ita ut nova aliqua Lege de terminandis Reviſionibus interpoſitis opus foret. Annuæ cum eſſent olim Reviſiones & ordinariæ, brevi terminari poterant Cauſæ ad Reviſores delatæ, neque deficit ea in re Legislatio, vid. *Receſſ. Imper. 1654. §. 128. ſeqq.* ſed effectus Legislationis iſtius adhuc expectatur. Congregatio Reviſorum extra ordinem non ſine ingentibus Sumtibus impetrari poteſt; difficilis etiam praxis, ut omnes, qui hucuſque Reviſiones petierunt, in Sumtibus concurrant. Quæ enim futura eſſet proportio; An nulla? Non deerunt forte plerique, qui ſi ad erogandos Sumtus deveniendum eſt, Cauſæ diffidere incipient, neque periculum Reviſorii experiri. Interim interponuntur ſæpe Reviſiones ut Adverſarius Victor, ſi forte Cautionem præſtare nequeat, effectu Sententiæ non fruatur. Interim donec aliquando annuæ Reviſiones in uſum revocentur, multæ poſſunt intervenire rerum mutationes. Num. 16. De Fatis Reviſionum poſt Receſſ. Imper. 1654.

Num. 17. De Cautione præſtanda à Victore.

Cautionem exigit *Receſſ. Imper. Noviſſ.* §. *124.* ut Victor Executionem obtineat. Modus Cautionis non definitur, ſed Judicis Cameralis arbitrio eſt relictus. Satisdationem per Fidejuſſores neque vult Lex Cameralis, neque invenietur Fidejuſſor, qui tali in caſu fidem obſtringere velit ſuam. *Aſinina* quam vocant *Cautio*, (*b*) hoc eſt Depoſitio Quanti per Sententiam adjudicati, vel Pretii Quanti res æſtimatur, exigi non poteſt, quia non eſt in facultatibus omnium hominum, qui in Judicio triumpharunt.

(*b*) Vide Balduin de Pignor. & Hypothec. cap. 2. ex Macrob. in Saturnal. *Scipio Cornelia Gentis Princeps cum Sponſores ab eo ſolenniter poſcerentur, Aſinam cum Pecunia onere produxit in Forum, quaſi pro Sponſoribus præſens Pignus.*

Grave ſatis eſt Victori, quod Bona ſua obligare debeat, neque tamen Reviſorii Judicii prævidere queat vel initium, multo minùs exitum, & ſic in perpetua ſit incertitudine, careatque Bonorum ſuorum uſu libero, ſi fortè Hypothecæ obligare aliquid neceſſum habeat. Remedium à Legislatoria poteſtate expectatur.

Num. 18. Camera Imperii cognoſcit de Formalibus Reviſionis & de Cautione.

Interim optima ratione conſtitutum, ut Camera Imperialis de Formalibus Reviſionis, nec non de Cautione ſufficiente cognoſcat ſine ulteriori Reviſione. Alias enim infelix foret Judicii Status, nulla Sententiarum Executio. Ita ſi Reviſio non à Sententia Definitiva, ſed à ſequente Inhæſiva interponeretur, quod perperam fieri nonnunquam animadvertimus, merito rejicietur petita Reviſio. Si cum perplexitate eſſet petita ob Gravamina, quæ non pertinerent ad adverſarium Victorem ſed tertium, rejicietur etiam Reviſio. Si à Sententia per quam rejicitur Reviſio nova peteretur Reviſio, ideo quod Camera de Formalibus ſemel cognoviſſet, neque ulterius poſſet cognoſcere, frivolus petitor cum ratiocinatione ſophiſtica meritò repelletur. Cæterum ab Appellationibus argumentum eſt ad Reviſiones in Lege fundatum, vid. *Receſſ. Imper. 1654.* §. *125. in princ.* & §. *127. in fin.* [quomodo verò differant Fatalia Appellationis & Reviſionis latè exponit B. Auctor. *part. 2. Obſervat. Forenſ. 117.*] Igitur quemadmodum Appellatio non admittitur ſi Appellans proxime ante Terminum Fatalem Quatuor Menſium præterlapſum Appellationem introduxerit, ita & Reviſio

ob

ob talem coarctationem meritò rejicietur. In Judiciis inferioribus Reviſionis Remedium etiam obtinere in Cauſis per Appellationem ad Cameram non devolvendis, notum eſt. [conf. *ſuprà Auctar. XI.*] Licet verò omnia, quæ de Reviſionibus in Camera conſtituti ſunt Juris, ad Reviſiones Judiciorum inferiorum non applicari queant; nihilominùs à Sententia, qua Cautio ſufficiens declaratur, Reviſionem novam admittendam non eſſe exiſtimo. In Camera certum eſt non admitti, quia hoc ipſo Effectus Suſpenſivus per *Receſſ. Imper. 1654. §. 124.* ſublatus reduceretur. Ergò ſi Lege Provinciæ Effectus Suſpenſivus non obtinet, ſequitur quod iſta nova Reviſio locum non habeat, quia hoc ipſo ſuſpenderetur Executio. Dici non poteſt quanto ſtudio Victus in Judicio tentet Cautionem impugnare. In Camera ſæpe in Supplementum, non tamen ſine Cauſæ Cognitione, admiſſam *Juratoriam Cautionem* vidimus. Benderus in admittendo Cautionem Juratoriam, etiam ab eo qui nihil in re præſtare poteſt, facilis eſſe videtur, vid. *concluſ. 20. num. 183. ſeqq.* ſequitur Benderum Harprechtus *Diſſertat. de Caution. Jurator. §. 45. 46.* Leges publicæ nihil definiunt, ſed arbitrio Judicis relinquunt deciſionem *Receſſ. Imper. 1654. §. 124. verſ.* Wie auch wann ein Armer ꝛc. ſane arbitrium intelligi debet non vagum, vel perſonis indulgens, ſed Juridicum, Legibus informatum, ita ne finis Legum fruſtretur. Cautionis finis eſt, ut Adverſarius reddatur ſecurus. Finis obtineri nequit, ubi agitur de reſtituendo eo, cujus petitur Executio à Paupere, cumprimis ſi eſſet quæſtio de Pecunia numerata, vel de Fructibus ex re immobili tradendis liberæ diſpoſitioni ejus, quî pro Paupere eſt habitus. Juratoria Cautio verbalis tantum, Securitatem debet curare, quantum fieri poteſt, & id voluiſſe Legislatores exiſtimo. In verbis etiam Juramento firmatis parum Securitatis erit ſi Pauperi Pecuniarum ſit facultas libera. Prudentia igitur utetur Judex. ne per Cautionem Juratoriam, quæ ſane plane exulare non poteſt, periculum inferatur parti, & ne Sententia Reviſorii fiat fruſtratoria. Multum hic intererit an ex certis Probationibus, an ex Conjecturis ſaltem, an ex Legibus vel receptis Sententiis, an

Num. 19. De Cautione Juratoria.

ex Jure controverſo cauſa aliqua ſit deciſa. Et ſic conſideratio erit, an non Reviſorum Judicia facilius in aliam Sententiam ire poſſent, quo caſu Cautio Juratoria difficilius admittetur.

Num. 20. An Reviſio admittatur poſt Sententiam quæ denegat Reſtitutionem in integrum.

Reviſionis Beneficium an detur contra Sententiam, quæ petitam ex novis Argumentis Reſtitutionem denegavit & præcedentem Sententiam confirmavit aliquando fuit dubitatum. *Rationes negandi* adferuntur: Quod utrumque ſit Remedium extraordinarium, vid. Lyncker. *de Gravam. Extrajud. cap. 9. §. 37. num. 7. & §. 38. num. 2.* uno vero electo excludi alterum, ne lites protrahantur in infinitum. Deinde, poſt plures conformes Sententias Appellationem non concedi, ergò nec Reviſionem. Ratio negandi prima infringitur per ea, quæ §. præcedente diſſeruimus. Alteræ opponitur, quod doctrina de tribus conformibus Sententiis in Camera non ſit recepta, vid. *ſuprà Sect. I. Membr. I. §. 14. num. 30.* *Rationes affirmandi* ſunt: Quod Reviſio ſit ultimum Remedium Juris. Quod in Legibus nullibi inveniatur hoc caſu excluſum. Neque ullum adhuc inveni Interpretem Juris, qui denegaſſet. Utique requiruntur Termini habiles, ſcil. Reſtitutionem ex Probationibus vere novis fuiſſe petitam, non frivolè & calumnioſè ſed pertinenter: facit huc argumentum *ex Receſſu Deputat. 1600. §.* Als auch Streit vorgefallen/ ꝛc. *144.* qui locus eſt inſertus *Conc. Ord. Cam. part. 3. tit. 63. §. 5. ibi:* Wann in cauſa *Reſtitutionis in integrum* Reviſio geſucht worden/ ꝛc. Schwanman. *Proceſſ. Camer. lib. 1. cap. 75. num. 27. ſeq.* & *obſ. 182. num. 2.* add. Klock. *volum. 3. conſil. 140. num. 47.* Deckher. *in Concord. Suprem. Tribunal. cap. 23. ſect. 3.* Lyncker. *de Gravam. Extrajud. cap. 7. part. 1. §. 2. num. 14. pag. 565.* Beſold. *Theſaur. Pract.* ibi allegatus, refert ſeſe ad Tobiæ Ulrici à Gülchen *Diſputationem de Reſtitut. in integrum:* hæc *Argentorati habita fuit Anno 1651.* ubi *theſ. 7. lit. a.* allegantur Exempla admiſſæ in caſu propoſito Reviſionis, in Cauſis (1.) Dr. Millens contra Ritterin/ Mandati de dimittendo Hypothecam. (2.) Metzenhauſen contra Metzenhauſen/ Mandati de edendo legitimum Inventarium & reddendas Rationes. (3.) Stopler contra Hamſtatt/ Appellationis tertiæ.

Acta

Acta ipſa non fuere ad manus ex quibus & tempus & circumſtantiæ potuerint cognoſci. (*c*)

(*c*) *Adde* Diſputat. *ſub Præſidio Schvvederiano Tubingæ editam* de Concurſu & Electione utiliori Remediorum contra Sententias Supremorum Tribunalium cap. 3. §. 10. pag. 55.

Id equidem eſt extra dubium, quod Reviſionis interpoſitæ effectus ſequi poſſit nihilòſecius, licet Camera Imperialis interpoſitionem rejecerit. Rejectionis ea ſaltem eſt vis, ut ad Executionem Camera procedere queat, ſine onere Cautionis præſtandæ à Triumphante. [*Receſſ. Imper. Noviſſ.* §. *125.* Blum. *tit. 79. num. 21.* Roding. *lib. 3. tit. 61.* §. *73.*] Quodſi Reviſores advenerint ad talem cauſam tractandam, tum quidem Camera vel Senatus rationes rejectionis à ſe factæ dare ſciet. Neque enim Reviſionis beneficium denegatur, niſi defectus animadvertatur in Formalibus, tum in Tempore petendæ Reviſionis, tum in Solennibus Lege requiſitis. Num. 21. Reviſio non acceptata tamen effectum ſortiri poteſt.

Differt Reviſionis remedium à Reſtitutione in integrum, ſubjecto & materia, Reſtitutionis Judex eſt idem qui fuit antea, Reviſionis, ſunt Deputati ex Statibus Imperii. [vid. *præced.* §. *6. num. 47.*] Reſtitutio petitur ex novis Probationibus; Reviſorium Judicium novas Probationes planè reſpuit. Unde eſt valdè anceps & difficile, plerumque inutile, *dict. Diſputat. de Concurſu & Electione Remediorum contra Sententias Supremorum Tribunalium cap. 4.* §. *2. pag. 64.* Num. 22. Differentia Reviſorii Judicii à Reſtitutione in integrum.

Naſcitur hinc quæſtio non inutilis, quam in facto contigiſſe non memini quidem, ſed tamen exiſtere poſſe credo: An Reviſione petitâ, excludatur remedium Reſtitutionis in integrum, ſi novæ Probationes in curſu Reviſorii fuerint inventæ? Dicam opinionem meam non pro auctoritate, quam totâ hac commentatione mihi neutiquam arrogo, ſed pro libertate ſentiendi privata, rationibus tamen ſubnixa. Axioma vulgare: quod uno remedio extraordinario electo excludatur alterum, nulla niti ratione Juris ſuprà oſtendi. Intellige ſucceſſivè, ſimultaneè enim utroque uti non licere nemo dubitat. Ergò ſi Probationes revera Num. 23. An petita Reviſio excludat Reſtitutionem in integrum ex novis Probationibus.

novæ

novæ fuerint inventæ poſt petitum & introductum Reviſionis remedium, nulla mihi videtur ratio concludens dari poſſe, quare non uti liceat ea probatione, currente adhuc Fatali Quadriennii, coram Judice anteriore, ita ut interim Reviſionis curſus ſiſtatur, ſalvo Judicis Officio in examinandis iſtis Probationibus, an aliquid inſit momenti, vel an retardandæ litis cauſa ſaltem proferantur, nec non in Solennibus Juramenti aliorumque exigendis. Si dicas, ſaltum fieri ab uno remedio ad aliud, Reſpondeo, non fieri frivolè, ſed ex cauſa juſta, neque artem boni & æqui pati, ut aliquis à Probatione, quam antea non habuit, præcludatur. Reviſorium verò Judicium de novis Probationibus judicare nequit, quia hoc foret contrarium naturæ Reviſorii. Ergò ad Judicem præcedentem, qui tulit Sententiam, contra quam petita fuit Reviſio iſta, cognitio ſpectabit. Id verò alia ratione fieri nequit quam per Reſtitutionis in integrum beneficium. Si quis contra hanc meam ſententiam rationes alias magis fundatas attulerit, eas libenter ſum accepturus. (*d*) [Huc pertinet quæſtio, an præterlapſo Fatali interponendæ Reviſionis, Reſtitutio in integrum per Notarium peti poſſit à Judicio Camerali? quam negativè decidet, & alia ad materiam Reviſionis pertinentia ſingularia illuſtrat B. Auctor. *part. 2. Obſervat. Forenſ. 118.*]

(*d*) *Cum hæc dudum ſcripſiſſem, contigit mihi lectio erudita* Diſſertat. *Tubingenſis Inauguralis* Hilleri, *ſub Præſidio* Schwederi *Celeberrimi JCti habita:* De Concurſu & Electione utilioris Remediorum contra Sententias in Supremis Imperii Tribunalibus latas. *Ubi eadem defenditur ſententia* cap. 3. §. 8. pag. 49. ſeqq.

Num. 14. An Reſtitutio aliquando concedenda, licet non adſint novæ Probationes.

Quid ſi Judex in Reſtitutionis Inſtantia ponderatis Actis deprehenderet, non adeſſe quidem nova, ſed tamen talia Argumenta, quæ ad contrariam Sententiam permoverent? Non concedi poterit Reſtitutio, ſed ad Reviſorium confugere debuiſſet is qui ſuccubuit, quod ſuo periculo neglexit. Nam ideo quod Referens modernus vel Senatus aliam foveret Sententiam, judicatum infringi nequit Senatus priſtini. Quid ſi error manifeſtus prioris Referentis doceretur. Liceat fingere talem caſum. Durum ſane foret denegare Reſtitutionem ſuccumbenti, qui de iſto errore infor-

formatus eſſe nequit, ideo quod error vel aliquid pejus ad Reviſorium Judicium vel Syndicatus pertineret. Finge eos, qui Sententiam concluſere, in vivis amplius non eſſe. Ergò ſanè Executionis Progreſſum tali caſu valdè durum fore, eſſem exiſtimaturus. Quid agendum ſit exiſtente tali caſu, Lege nihil ſanciente, cuilibet dux erit ſua conſcientia, conf. Textor. *Deciſ. Palatin. 99. num. 4. ſeqq.* Harprecht. *volum. nov. conſil. 12. num. 72.* Sfort. Odd. *de Reſtitut. in integr. part. 2. quæſt. 73. num. 32.* & *quæſt. 79.* Zaſius *in l. 33. ff. de Judic.* & *ſingular. Reſponſ. 13.* Trentacinq. *de Sentent. Reſolut. 3.* Ummius *diſputat. 19. theſ. 12. num. 57. 59. & 61.* Ne verò ejusmodi Caſus exiſtat, rectè facient Aſſeſſores, ſi cum Referentis Actorum ſumma, Acta ipſa in Senatu conferant, ut non ad ejus Relata, ſed ex propria Scientia Vota ſua dicant. Equidem id noſtro tempore fieri quotidiè, novimus. Neque deſunt unquam inter præſentes, qui Actorum Collationem ſuſcipiant libenter, quandoque pro rei gravitate domi perſcrutentur, vide *Receſſ. Viſitat. Noviſſ. §. 74.* Utile eſt ad hunc finem, ut utraque Partium Factum, de quo agitur, Scripto comprehendat inter Aſſeſſores diſtribuendo, juxta *Receſſ. Viſitat. Noviſſ. §. 71. verſ.* Zweytens ſolle beyden Theilen ꝛc. [conf. *ſuprà §. 4. num. 28.*] Et ſic conſtabit Auctoritas Judicati, augetur Judicii exiſtimatio & erga Senatores Imperialis Cameræ omnium, qui in ea controverſias habent, fiducia, atque ad Judicatum etiam contra ſe admittendum eique parendum, animus. De Reviſione & Syndicatu commentationes veterum notatu & lectione dignæ extant inter *Monumenta Lectionis Cameralis antiquæ* Deckherri *pag. 419. uſque 460.* ubi *pag. 456.* monitum habetur valdè commendandum iis non ſolum, qui ejusmodi remedio utuntur, ſed & qui ad Judicium tale conſtituendum delegantur.

Reviſorium remedium ſemel tantum dari non eſt quod moneamus, veruntamen ſi contigerit in Reviſorio Sententiam reformari, tunc non denegatum iri hoc remedium parti quæ ſuccubuit, tradit Benderus *de Reviſ. concluſ. 37.* vide quæ diximus *ſuprà num. 12.* in recenſione iſtarum Concluſionum. Interven- Num. 25. De Reviſione ſecunda & Interventione apud Reviſores intentata.

Hh tio-

tionem Tertii in Reviſorio locum non habere, ſed ad ſeparatam Actionem eſſe remittendum intervenientem, tradit Lyncker. *Deciſ. 1145.* Mev. *part. 5. deciſ. 307.* & *part. 7. deciſ. 212. & 219.*

Num. 26. Nullitatis Remedium contra Sententias Camerales non obtinet.

De *Remedio Nullitatis* contra Sententias ſupremi Judicii Cameralis notandum eſt, id non admitti, & Advocatos vel Procuratores, qui ita inſcribunt Supplicas, vel Narrata aut Petitum eo dirigunt, graviter mulctari. [conf. Klock. *de Contribution. tit. 19. num. 398.*] Ratio eſt evidens, ob Auctoritatem Judicii, & ſecurus ſit tandem Victor de litis fine. Remedium hoc alias nonniſi 30. Annorum ſpatio per Præſcriptionem excluditur. Quam multi forent quæſo Litigatores, qui ſi per Sententias quandoque in pluribus Inſtantiis ſuccubuerunt, tandem ad hoc remedium confugere vellent. Et cum Jure Imperii ſtatuta ſint duo Remedia legitima contra Sententias Camerales, *in integrum Reſtitutio* & *Reviſio*, ad quam etiam pertinet *Syndicatus* ad rariſſimos atque difficillimos caſus referendus, haud dubie excluditur Tertium, odioſiſſimum Nullitatis, vid. Roding. *lib. 1. tit. 34. §. 11. 12.* Referens apud Klock. *Relat. 31.* Lyncker. *de Gravam. Extrajud. cap. 9. part. 2. §. 29. & §. 38. Diſſertat. Inaugural. Tubing.* Hilleri *ſub Præſidio* Schwederiano *habita de Concurſu & Electione utiliori Remediorum contra Sententias Supremorum Tribunalium cap. 2. §. 10. pag. 31.*

Num. 27. De differentiis quibusdam circa hæc Remedia in Judicio Imperiali Aulico.

Concordiam Supremorum Tribunalium Imperii ſcripſit Deckherrus & reperitur *in Volumine Conſultationum*, cum acri quandoque, ſed non indigna cenſura contra Uffenbachium. Studium foret maxime optandum, ut conſonantia utriusque Judicii, & in quibus differant, explicaretur. Sed hoc requirit Virum in utroque Judicio verſatum, non eum qui hoſpitii inſtar & tranſeundo ſaltem informationem accepit perfunctoriam. Ergò vix ſperandum ut iſta Opera unquam plenius & fundatè tradatur.

Nobis hic viſum fuit de Remediis contra Sententias aliqua decerpere. *Nullitatis Remedium* in Judicio Aulico ſunt qui admittunt ex textu *Ordinat. Judic. Imperial. Aul. Ferdinandi III. tit. 5. §. 6.* Uffenbach. *cap. 23. ſect. 1. pag. 263.* cujus auctoritas fortè alicujus momenti viſa Auctori *Diſſertationis Inauguralis ſuprà allegatæ*

gatæ

gatæ de Concurſu & Electione utiliori Remediorum contra Sententias Supremorum Tribunalium cap. 2. §. 10. pag. 32. ſeq. Sed faceſſere debere omninò talem querelam ceu remedium peculiare nominatum etiam in Judicio Imperiali Aulico rectè ſentit Deckherrus ad Uffenbach. *dict. loc.* & is eſt verus ſenſus *Ordinat. Judic. Imperial. Aul. dict. loc.*

Supplicationis Remedium verum eſt, & loco Reviſionis introductum *Inſtrum. Pac. Weſtphal. artic. 5. §. 55.* [conf. *Capitulat. Leopold. artic. 42. Joſeph. artic. 41.*] (unde & promiſcuè etiam *Reviſio* appellatur) quod tamen à Reviſione Camerali non in Fatalibus, ſed in Effectu Suſpenſivo differt, quem retinuit in Judicio Imperiali Aulico, *Ordinat. Judic. Imperial. Aul. tit. 5. §.* Dafern ſich nun ꝛc. *6. ibi :* Das *Remedium Suſpenſivum* nicht benommen werde. Allegatur tamen ab Auctore Anonymo, qui *Notas perpetuas ad Ordinationem Judicii Imperialis Aulici* conſcripſit, Præjudicium aliquod contrarium Votis pluribus concluſum in der Oldenburgiſchen Succeſſions-Sache : adde Andler. *Jurisprud. lib. 2. tit. 20. verſ. Quod porrò dictum eſt &c.* vid. omninò Deckher. *in Concord. Suprem. Tribunal. cap. 23. ſect. 4. num. 20. ſeqq.*

Reſtitutionis in integrum Remedium in Aula Imperiali non minùs obtinere dubium non habet. Sed an eodem rigore, uti in Camera, novitas Documentorum ſive Argumentorum (non Juris ſed Facti) requiratur, & Juramenti adeo gravis præſtatio, uti exigitur per *Decreta Generalia Cameræ Anno 1669. & 1671.* & *in Receſſ. Viſitat. Noviſſ.* approbatum eſt, ita ut ne quidem Imperii Status eorumque Conſiliarii quâ Advocati ab eo ſint exemti, donec in Comitiis aliud ſtatuatur, vid. *Decret. Viſitat. 27. Novembr. 1713. ad dicta Decreta Generalia.* De eo equidem *Ordinatio Judicii Aulici* nihil diſponit, neque de Praxi iſtius Auguſti Judicii ſum certus. Si credendum eſt Auctori *Breviculi Praxeos Judicii Aulici tit. 58. num. 5. 6.* non obſervatur iſte rigor in Judicio Aulico. [confirmat hoc aſſertum Præjudicium in cauſa Comitiſſæ Bentheim-Tecklenburgenſis contra Comitem de Solms-Braunfels, quod refert Flender. *Diſſertat. de Jurisdict. Imperial. cap. 6. §. 4.*]

Num. 28. Concluſio & Tranſitus ad ſequentia.

Pertractatis hucuſque Juris Cameralis materiis illuſtrioribus conſilium erat hic ſubſiſtere, & commentationem finire. Subnatis deinde cogitationibus de *Stylo Camerali* iisque ſcripto collectis, non diſplicuiſſe eas Amicis animadverti, quamobrem eas Supplementi loco addere viſum fuit.

§. VIII.

De Stylo Camerali.

Num. 1. Ingreſſus: Quid Legibus de Stylo ſancitum?

Lex Cameralis Judicii publica jubet in decernendis Proceſſibus & Deciſionibus Cauſarum ſtylum uſitatum obſervare, *Conc. Ord. Cam. part. 1. tit. 22. §. 4.* Alibi, Obſervantiam Judicii æque ut Jus Commune ſcriptum ſequendam eſſe, neque ab eo tramite recedendum ſancitur, *part. 2. tit. 25. §. 11.* adde *part. 1. tit. 14. §. 7. 8. 9.* Theſis ergò eſt in Lege Imperii fundata, non eſſe abeundum à *Stylo* recepto. Non loquimur hic de vi obligandi an Conſuetudini iſta virtus inſit, an ex Pacto derivetur. Perinde nobis erit utrumque, & per Legem Cameralem *Stylum* quoque in Legem abiiſſe dici poſſet non perperam. Hoc verò non expeditum eſt *quid ſit Styli.* Equidem intelligi *Jus non ſcriptum, per Actus plures uniformes in Societate Civili introductum*, omnes conſentiunt. Quinam verò ſint iſti Actus in ſpecie hoc explicatum fuit particulatim, ut occaſio ferebat, à diverſis Auctoribus, qui hoc fecerit ex inſtituto, inventus eſt nemo. Et ſane res eſt ardua & difficilis.

Num. 2. Quid dicatur Stylus.

Experiamur an lineas quasdam projicere poſſimus, ex quibus figura diſtincta formari queat. An non futura ſit irregularis ipſe ego valdè metuo. Si quis primæ delineationi ſecundam perfectiorem ſuperaddere voluerit, ei gratias ſum habiturus. Blumii tradita *tit. 2. §. 19. ſeqq.* non cohærentia relinquo. Ex illo enim loco nihil, in quo animum figas, addiſces. Majori cum Judicio ea in re verſatus Deckhertus *in Vindiciis.* De *Stylo Curiarum* extant *Diſſertationes Dietherri, Beſoldi, Eybenii*, ſed hi ad Titulos reſpexere potiſſimum, de quibus nos ſolliciti non ſumus.

Num. 3. Auctores qui de Stylo egerint. Diverſitas Styli Cameralis à Stylo Curiarum.

Diſtin-

Diſtinctio Styli præcipua eſt in eum, qui pertinet ad *Statum Perſonarum Cameralium*, & qui ad *Negotiorum Tractationem*. Prior conſideratio abſolvitur omnibus iis quæ ad Perſonarum Conſtitutionem pertinent, quatenus non Lege expreſſa ſed Obſervantia nituntur. Blumius in Titulis prioribus, qui de Perſonis agunt, pauciſſima annotavit, potior pars ipſi, credo, ignota fuit. Quæ ſupplenda ſunt, Lector in ſequentibus Notis ad Titulos Blumianos reperiet. [conferenda verò inprimis ſunt B. Auctoris *Colloquia ad part. I. Ordinat. Camer.* quæ publici Juris ſunt facta 1735.] Volui enim Blumii Librum hic & in tota Commentatione noſtra adhibere non Auctoritatis gratia quæ eſt omninò nulla, ſed quia Liber iſte, (judice Deckherro *in Vindic.* ad Blum. *tit. I. in princ.*) vota ſui Auctoris longe ſupergreſſus, omnium manibus teritur, proinde ad fines ſuos merito reducendus. Poterant in hoc Articulo de Perſonis & Officiis addi plura, quæ tamen alii & tempori, & labori ad Ordinationis Partis Primæ Titulos potiores, reſervo. Neque hoc diffiteor, poſſe aliqua mutari forte in meliorem formam, ſunt enim haud dubie externa in Collegii arbitrio, ſed vel antiquitatis tenacitas, vel quod metuatur neſcio quid mali, hucuſque cogitationes mutationis removit. Tamdiu ergò *Stylus* erit, donec placito communi mutatio contigerit. De externis Solennibus loquor, quæ uſu obtinuerunt, non de iis capitibus, quæ Lege ſunt conſtituta.

Num. 4. Diſtinctio Styli ratione ſubjecti & objecti.

Num. 5. Ordo tractationis ad locos Blumianos.

Poſterior Conſideratio erat de Stylo in Negotiorum Cameralium tractatione. Eſt autem duplex, una pertinet ad Collegium Camerale & vel ad Negotia, quæ Collegii ipſius Conſtitutionem ingrediuntur, & vocantur *Materiæ Pleni*, vel ad Res Judiciarias, quæ dicuntur *Materiæ Senatuum*. Altera, ad Expeditionem Rerum concluſarum in *Cancellaria*. De hac, placet dicere primo loco. Non mutandum eſſe Stylum Cancellariæ ſine urgenti ratione teſtatur *Sententia Cameralis 30. Junii 1542.* in *Collectione Seileriana*. En *Exemplum*: olim in Expeditionibus Proceſſuum Narrata Supplicationis de verbo ad verbum inſerebantur, mutatis ſaltem verbis præſentis temporis in imperfectum vel plus-

Num. 6. Stylus circa Negotia.

Num. 7. De Stylo Cancellariæ. Circa Expeditiones Proceſſuum.

quamperfectum conjunctivi modi. Obſervatus hic Stylus fuit pro norma uſque ad *Receſſ. Viſitat. Noviſſ.* per quem mutatio contigit, vid. *ibi* §. *48.* & *Memorial. Cancellar.* §. *10.* adde die Anmerckungen zum *Concept* der Cammer-Gerichts-Ordnung *ad part. 1. tit. 41.* §. *19.*

Circa Titulos. Aliud Exemplum de *Titulis*: utitur Cancellaria Cameralis Titulatura eadem, quæ eſt in uſu Cancellariæ Imperialis Aulicæ. Nihilominùs ſi Dignitas nova & Titulus alicui ſit collatus ab Imperatore, eſt enim hoc pars *Reſervatorum*, niſi etiam ſit facta Inſinuatio in Camera & Jura Cancellariæ Camerali præſtita, non datur iſte Titulus ex Cancellaria Camerali. Eadem eſt ratio Inſinuationis Privilegiorum. Lex ea de re non exiſtit. Ergò ad *Stylum* pertinet, approbatum per Taxam Cancellariæ.

Reliqua in Legibus, cumprimis Viſitationis Noviſſimæ expreſſa eſſe reor, adeoque à conſuetudine non amplius dependere.

Circa Conquiſitionem Actorum. De Juribus *Conquiſitionis Actorum* antiquiorum nihil reperitur in Taxa per Viſitationem confirmata, vid. *Memorial. Cancellar.* §. *26.* Ergò etiam ad Stylum referre licebit.

Num. 8. Non omnia quæ fiunt ſunt Styli. Cæterum in hac materia de Stylo tenendum eſt, non omnia, quæ ſæpe facta ſunt, & quotidie fiunt, ad Stylum eſſe referenda. Poſſunt enim eſſe aliqua Legi contraria.

Num. 9. Quæ ſint arbitraria; ubi de Formulis Expeditionum. Pleraque ſunt mere arbitraria, quæ pro ratione Loci, Temporis, Commoditatis, Perſonarum aliarumque Circumſtantiarum mutantur, & propterea ad Stylum minimè ſunt referenda. Quo etiam puto pertinere *Formulas* Expeditionum Proceſſuum vel Documentorum Cameralium, quarum plerasque collegit *Lierius*. Ex quibus ſi nihil mutatur, putabis non adeſſe mutationis cauſam. Accidit tamen ſæpius in Cauſis Mandatorum, ut ex conſilio vel Referentis, vel pro rei gravitate, Senatus, expeditio ſit facienda. Sententiarum & Decretorum formatio non eſt Cancellariæ ſed Aſſeſſorum munus.

Num. 10. Quæ ſint Styli in Collegio Camerali. Ubi de ordine Votorum in Pleno. Pergo ad res quæ ſunt Collegii Cameralis. De *Ordine Votorum Pleni* ſequentes Notæ ad Blum. *tit. 6. 7.* ſufficient. Cætera quæ ad *Pleni* Directionem pertinent ſunt in Legibus & Receſſu Viſitationis clare expreſſa, adeoque nihil ex *Stylo* amplius referunt.

Niſi

Niſi forte à conſuetudine eſſe velis, (1.) quod nunquam audiantur in Pleno Miniſtri Statuum Imperii ad Cameralis Judicii locum, etiam cum Literis Credentialibus, miſſi, qui negotia ſua Judici, Præſidio, & Aſſeſſoribus privatim exponunt. Num. 11. Specialia quædam de Audientia Miniſtris Statuum danda.

(2.) Quod ad Literas Imperii Statuum in Rebus Judiciariis ad Cameram tranſmiſſas non reſpondeatur, ſed ipſo facto, id quod res exigit, ſuo tempore & ordine, expediatur. Aliud eſt, ſi ſit materia publica, Collegii conſtitutionem ingrediens, tum enim fit pro re exigente reſponſio. De Literis in Rebus Judiciariis.

(3.) Quod Literæ Collegii obſignentur non Sigillo Imperiali, ſed privato. Et quidem Judicis, vel Præſidis dirigentis & Aſſeſſorum quatuor. Hi verò ſunt non iidem ſemper, ſed juxta Ordinem Seſſionis, alii atque alii, qui ordo à Pedello obſervandus. De Obſignatione Literarum Collegii.

(4.) Quod in Collegio vel Pleno, vel Senatu negotia determinentur Votorum numero non eſt à Stylo, ſed à Lege & natura Collegii cujuſcunque, cum alia ratione exitus dari nequeat, vide Thomaſ. *de Jure Conſuetud. & Obſervant.* §. *30.* De Majoribus Votis.

De *Rebus Judiciariis* difficilior eſt inſpectio. De his enim præcipue loquitur Lex Cameralis à principio allegata: adde Denaiſium *Rubrica: Stylus Cameræ.* [*tit. 288.*] Diſtinctio inter Stylum *Proceſſuum decernendorum* & *Cauſarum decidendarum* in textu eſt fundata. [vid. *Receſſ. Imper. 1570.* §. *76.*] De Formulis Decretorum & Sententiarum hic non eſt ſermo, ſed de re ipſa. Dixi de Formulis, quæ dici fortè poterant, *in Præfatione Collectionis Novæ Sententiarum*, ad quam Lectorem Benevolum remitto. Num. 12. Diſtinctio Styli in Rebus Judiciariis.

Ad rem ipſam, ſive Cauſarum Merita ſpectat doctrina de Præjudiciis, ſive Rerum Judicatarum *Exemplis*. Hæc enim *Stylum* conſtituere, & quidem eum quem ſequi oporteat, vulgò creditur. Eo fine *Collectionem Præjudiciorum* factam eſſe putares ab *Aſſeſſore Anonymo*, quam *Symphorematis ſui Partem III.* conſtituit *Gylmannus.* Hunc eſſe uſum *Meichſneri, Gylmanni, Klockii* in Relationibus aliorumque ſimilium multi perſuadentur. Sic in Opere *Rulanti, de Commiſſariis*, in *Conſiliis* à *Klockio* collectis, in *Roſenthalio*, in *Rodingii Supplementis*, imò in ipſo *Gailio* & *Mynſingero* aliis- Num. 13. De Præjudiciis, quatenus Stylum faciant.

aliiſque ſæpiſſime Exempla ſive Præjudicia Cameralia nominari videas, idque in vim confirmandi doctrinas ibi traditas. Non alius fuit finis eorum, qui Supplicationes à Procuratoribus Judicio Camerali exhibitas collegerunt & in Claſſes redegerunt, additis *Decretis Judicii* quæ fuere deſuper reddita. Scilicet ut eſſent Exempla in decernendis Proceſſibus. Verum Blumius, quam male nonnunquam iſtis Exemplis ſit uſus, oſtendit Deckherrus *in Præfat. ad Collectas à ſe Sententias Camerales.* Poſſent monſtrari adhuc Errores longe plures, ſi eſſet operæ pretium. Econtra alii verè ſtatuerunt, quod Judex, qui normam ſui Judicii non aliam quam ab ejusmodi Exemplis peteret, inſignem proditurus eſſet vel iniquitatem vel imperitiam, vid. Deckher. *in Præfat. ad Relat. Cam.* Nobis rata ſunt verba Mauritii JCti ſuæ ætatis præſtantiſſimi, poſtea Aſſeſſoris Cameræ *in Præfat. ad Conſil. Chilon.* Præjudicia, inquit, magnam quoque Praxeos partem faciunt, ſi rectè iis utatur aliquis, ac omnia, quod rariſſimè contingere ſolet, congruant, nec Juri manifeſto repugnent, aut à pluribus numero ſuperentur. Eſt verus uſus tunc præcipuus, ſi dubia Statuti vel Legis verba iis declarentur, aut ambigua Conſuetudinis controverſia definiatur: refert ibidem Mevium *Prolegom. ad Jus Lubec.* Vultej. *Conſil. Marpurg. 34. num. 53.* Cothman. *volum. 1. Reſponſ. 13. num. 24.* Placet quoque diſtincta explicatio hujus rei à Deckherro *in Vindic.* ad Blum. *tit. 2. num. 24. ſeqq.* tradita, qui locus cum ſit prolixior, bona tamen cum ratiocinatione compoſitus, eum Lectori, prout opus erit, evolvendum & cum ejusdem *Præfat. ad Relat. Cam.* conjungendum, relinquo. Quid igitur erit habendum tandem de *Stylo Camerali* in decernendis Proceſſibus, & decidendis Cauſis? Theſis eſt vera, eſſe eum ſequendum, quia eſt in Lege fundata. Sed applicatio in hypotheſi eſt difficilis, dicerem propemodum impoſſibilis, quia id, quod ad Stylum ſive Obſervantiam pertinere dici poſſit in rei veritate, eſt incognitum plerumque. Nam licet Viſitatores Cameræ voluerint eas res in ſcripturam redigi, *Memorial. Judic. & Aſſeſſ. Anno 1562. §. 5. in fine.* tamen id factum non eſt, neque fieri potuit, vide *Præfat. noſtram*

Num. 14. Quid de Stylo Camerali in decernendis Proceſſibus Cauſisque decidendis ſit ſentiendum.

noſtram ad Collect.Nov.Sententiar.Camer. adde Deckher. *Vindic. tit. 2. num. 20. in fine.* Qui *in Præfat. Relat.* ait, & id quidem veriſſimè: Nihil Præjudiciorum nomen mereri niſi *Concluſo totius Collegii* fuerit approbatum, & eo fine ut in futuris Cauſis ſimilibus eſſet ſequendum. Verum hujus rei Exempla ſunt admodum pauca, & quæ extant, per Decreta Generalia publicari conſuevere, ut adeo vim Legis habeant proviſionaliter. Quæ poteſtas Collegio Camerali *in Ordinat. part. 2. tit. 36.* eſt tributa. Et acceſſit auctoritas Decretis iſtis antiquioribus per *Decret. Viſitat. 27. Novembr. 1713.* quod reperitur adjunctum *Editioni Novæ* der Gemeinen Beſcheide. Quæ poſt Viſitationem fuere in Collegio concluſa, ſunt autem pauca & ad Proceſſum tantum pertinentia, *in Commentatione noſtra ſuis locis* recenſuimus. Hac itaque ratione, ſi ad Præjudiciorum vim ſcil. in decernendis Proceſſibus & decidendis Cauſis requiritur Concluſum Collegii eo fine factum, omnia iſta Statuta Legis erunt, neque amplius ad *Stylum* referenda. Et ſic, quod ſuprà verebar, ſtructuram aliquam *Styli* ordinatam fieri non poſſe concluditur.

Non invidebo cuicunque, qui conſtructionem aliquam ſuſceperit. Legislatores, ubi de *Stylo Camerali* obſervando loquuntur, ſub ea voce etiam ea intellexere, licet abuſivè, quæ ex Jure, Privilegiis, & Conſuetudine Provinciæ cujusque Imperii, cumprimis ex Praxi, hoc eſt applicatione Legum ad negotia occurrentia, ſunt diſcenda. Quotusquisque enim eſt ex Neo Aſſeſſoribus, quantacunque etiam Eruditione inſtructus & alibi exercitatus, qui ea in parte informatione opus non habeat? [vid. *Viſitat. Memorial. Judic. & Aſſeſſ. 1562. §. 5.*] unde conjungi in Senatibus Aſſeſſores Veteres cum Neo receptis Leges præcipiunt. Tandem quod attinet ad ea, quæ non ad Cauſarum dijudicationem, ſed ad Ordinem Proceſſus ſpectant, quæ *externa* merito dixeris, diffitendum non eſt, quod dentur varia quæ à Conſuetudine mera repeti debent, & in Exemplis explicari poſſunt: Qui ea collegerit ſtudio peculiari, nondum eſt inventus. Blumius aliqua ſuo Operi paſſim inſperſit. Sæpius ad Stylum, ad Obſervan-

Num. 15. In externis admittitur Stylus.

Errores Blumii.

 tiam,

tiam, ad Experientiam, ad Praxin provocans. In iis ſunt aliqua, quæ *ad Stylum* ſeu Conſuetudinem rectè referuntur. Aliqua non ſunt à Conſuetudine, ſed ab ipſa Lege. Sunt alia, quæ *Styli* eſſe Blumius putavit, quæ tamen ita ſe non habent, & imperitiam Auctoris arguunt. Sunt denique alia quæ Blumio vel non fuere nota, vel prætерita. Quapropter potiſſima, quæ Styli eſſe dicuntur, ad Examen revocare inſtitui, uſus ea in re Scriptoribus duobus: Primò, Anonymo qui *Obſervationes* vulgò *Magenhorſtianas* evulgavit. Inſcriptio Libri: *Novarum Cameræ Imperialis Styli Obſervationum Centuria una*, occaſionem dedit, ut de iſtarum Obſervationum, quas paſſim allegari deprehendimus, & veritate & utilitate aliquid diceremus, & ad ſingulas noſtra adderemus Notamina: Alter Scriptor eſt qui omnium manibus teritur Blumius. Ex ejus Opere *de Proceſſu Camerali* excerpſi loca, ubi ille Styli, Obſervantiæ, Praxeos, Experientiæ fecit mentionem, & quomodo ſeſe res habeat, brevibus Annotationibus indicavi, additis iis quæ à Blumio non fuere tradita? Utraſque Annotationes pro Concluſione hujus Opuſculi ſubjungo.

Num. 16. Methodus Tractationis ſequentis.

Num. 17. Animadverſiones ad Obſervationes Magenhorſtianas de Stylo Camerali.

Animadverſiones breves ad OBSERVATIONES STYLI CAMERÆ IMPERIALIS Auctoris incerti, quæ MAGENHORSTIANÆ (*a*) vulgò citantur. In quibus nonnulla *in præcedente Commentatione* dicta, vel omiſſa, plenius explicantur & ſupplentur. Seriem Obſervationum Numerus Romanus, Summarium verò Obſervationis uniuscujusque Materiam oſtendit.

(*a*) *Pſeudonymus eſt* Julianus Magenhorſt, Practicus Germanus, *ſub cujus ficto nomine editi ſunt etiam* Commentarii in Ordinat. Camer. Anno 1600. Francofurti in 8vo. *Horum verò Auctorem fuiſſe Aſſeſſorem Cameræ ex* Deckherri Editione *conſtat. Non idem fuit* Obſervationum *neque Auctor neque Editor. Sed quia Typographus aliquis iſtas Obſervationes* Commentariis Kochianis *per Pſeudonymum* Julianum Magenhorſt *editis adjunxit, ideo creditum vulgò, ſed perperam, eundem fuiſſe Auctorem*, vide Deckher. in Bibliotheca Juris Cameralis pag. 39. 40. 41. 43. & pag. 47. 48. *Edidit has Obſervationes inter alia* Monumenta Lectionis Cameralis antiquæ cum Notis quibusdam Deckherrus. *Qui tamen multa adhuc monenda reliquit.*

I. Agit

I. Agit de Tempore producendi Articulos Defenſionales quorum hodie per *Receſſ. Imper. 1654.* nullus amplius eſt uſus. In locum hujus Obſervationis utiliorem ſubſtituere viſum fuit de *Probationibus* & Dilatione, quam vocant, probandi. Differt enim ea in re Stylus antiquus à moderno. Hujus fundamentum & occaſio eſt ex *Lege Imperii 1654. §. 34. & 37.* per quam Articulati Libelli & Exceptiones ſive Defenſionales Articuli fuere aboliti. Cum enim antehac Actor nihil quam Articulos in Judicio proponeret ſine Probatione adjuncta exſpectaturus reſponſionem: Reus excipiendo & defendendo pari ratione ageret, hinc opus erat tot ambagibus de Terminis & Dilationibus, quæ deſcribuntur *in Conc. Ord. Cam. part. 3. tit. 15. ſeqq.* ex quibus pleraque hodiè alio modo ſeſe habent; Atque ut diſtinctè res explicetur, diſcernenda ſunt inprimis genera Proceſſuum Cameralium primæ Inſtantiæ & ſecundæ: In illa Proceſſus Citationis & Mandatorum. In Appellationum Cauſis non adeo frequenter laboratur de Probationibus in Camera, quia plerumque Probationes in priori Inſtantia ſunt exhauſtæ. Quodſi Appellans ex beneficio Juris: *Non Deducta deducam, non Probata probabo*, novis velit uti Probationibus, eas cum Supplica & Libello Gravaminum producere tenetur ſi ſint Inſtrumenta, alias Proceſſus non impetrabit: Si Teſtimoniis uti velit, indicare oportebit & Commiſſionem petere, ad Teſtium Examen. Hæc, ſi in priori Inſtantia Probatio nulla ſuſcepta fuerit, difficultatem non habet. Ita memini à Sententia Judicis inferioris interpoſitam fuiſſe Appellationem, in qua Partes jubebantur Sorte experiri cui eſſet addicenda Domus ſub Haſta vendita, cum in Licitatione diſputatio eſſet exorta inter duos quis ultimus fuiſſet Licitator. Gravamen erat, quod Judex ad Sortem devenire non debuiſſet, cum habere potuiſſet Probationes. Decreti itaque Proceſſus & Commiſſio petita ad Examen Teſtium. Gravior eſt caſus ſi in priori Inſtantia peracta fuerit Probatio, in ſecunda verò ſuper Articulis iisdem vel contrariis Teſtium offeratur nova Probatio & eorundem vel aliorum Examen petatur. In diverſas abeunt JCti ſententias, quas hic recenſendo actum agere

Obſervat. I. Articulorum Defenſionalium nullus hodie uſus: Subſtituitur alia Obſervatio de Probationibus & Dilatione Probandi, ubi differentia Styli antiqui à moderno explicatur; Nec non de Terminis.

 nolo,

nolo, remittens Lectorem ad Carpzov. *part. 1. conſtitut. 21. definit. 1. ſeqq.* & *ibi Notas* Esbachii. Hartman. Piſtor. *lib. 4. quæſt. 24.* Umm. *diſputat. 16. theſ. 8. num. 49. pag. 700.* Bocer. *claſſ. 6. diſputat. 23. num. 8. ſeq.* Gail. *lib. 1. obſ. 103.* Mynſing. *centur. 1. obſ. 41.* Mevianarum *Deciſionum* Variationes *part. 2. deciſ. 52. & 153. part. 3. deciſ. 314. & 416. part. 8. deciſ. 48.* ubi Hartman. Piſtor. *Sententiam rejicit*, expoſuit & conciliare ſtuduit, ſed admodum difficulter Scharnhorſt. *in Conciliat. Deciſ. Mevianar. Variat. 15.* Praxi Camerali admitti novas & contrarias Probationes per Teſtes etiam eosdem teſtatur Aſſeſſor Lauterbachius *in Colleg. Pract. lib. 49. tit. 7. §. 6. in fine.* per textum *Ord. Cam. part. 3. tit. 33. §. 3.* qui *in Concepto* eſt *part. 3. tit. 39. §. 2. Receſſ. Deputat. 1600. §. 114. Receſſ. Imper. 1654. §. 64. & 73.* conferenda ſunt cum his textibus *Dubia Cameralia de Anno 1595. Dub. 97.* & *Decret. General. 13. Decembr. 1593.* Denaiſ. *Jus Cam. voce: Dilatio Probandi.* Nos hanc ſententiam cum grano ſalis accipiendam eſſe putamus, non excluſa Judicis cognitione, ne detur campus laxior litigandi & Judicata eludendi. Quid enim ſi Examen Teſtium ſolenniter, legitimè & ampliſſimè fuerit peractum, ut ei cum ratione nihil opponi queat, vel quoad Perſonas Judicis & Teſtium, vel quoad Interrogatoria & modum Examinis? Sane ad protelandam litem nimium videtur reſpicere & periculoſam eſſe novi Examinis eorundem Teſtium vel aliorum ad contrarios Articulos petitionem, ut in ea Juris Saxonici diſpoſitio omninò laudanda veniat. Ad finiendas enim Lites non ad trahendas Judicia ſunt conſtituta, vid. Bocer. *dict. claſſ. 6. diſputat. 23. num. 8. 9.* [conf. *ſuprà Sect. I. §. 10. num. 18. pag. 80. verſ. Ad finiendas &c.*] Itaque ſi Judex cauſa cognita admiſerit novas Probationes & Commiſſionem decreverit, officium erit ejusdem Terminum præfigere convenientem circumſtantiis Loci, Perſonarum, Cauſæ, & Facti vel plani vel involuti, intra quem Appellans Rotulum Examinis producere debeat, vid. *Conc. Ord. Cam. part. 3. tit. 20.* Quem negligere non licebit ſine periculo Abſolutionis à Citatione, ubi diligentiam ſuam non docuerit. Sunt enim Termini Cameralis Judicii omnes Peremtorii

torii ad agendum, *Conc. Ord. Cam. part. 3. tit. 10. §. 2. 4. & 10.* multò magis ad probandum, quia alias magnum poſſet inferri damnum Parti Appellatæ. Neque facilis debet eſſe Judex in concedenda Dilatione, vid. Gail. *lib. 1. obſ. 91.* Mynſing. *centur. 1. obſ. 71.* Sedes Materiæ in Legibus publicis eſt, *Conc. Ord. Cam. part. 3. tit. 21. Receſſ. Imper. 1654. §. 50. in fine.* Blum. *tit. 73. num. 60. uſque 87.* explicat *Dilationes trinas*, in quibus tamen multum in arbitrio Judicis poſitum eſſe nemo non agnoſcit, prout & in adhibendis mediis ad negligentiam petentis coërcendam. *Contraria* etiam *Probatio* Appellatæ Parti permittenda haud dubie, quia utriusque Jura debent eſſe æqualia, Gail. *dict. obſ. 91.* Cæterum *de Modo Expediendi Commiſſionem* & *Officio Commiſſarii* videndus Rulantus. Blumius *tit. 73. num. 9. uſque 55.* porrò *num. 68. uſque 99.* Multa utilia etiam tradit Mevius *in Deciſionibus paſſim.*

In Cauſis Citationum: liberum quidem eſt Actori Probationes adjungere Libello vel ſuſpendere uſquedum Reus reſponderit, *Receſſ. Imper. 1654. §. 35.* Quia tamen ad abbreviandum Proceſſum inprimis conducit, ſi Documenta Probatoria una cum Supplica exhibeantur, quo facilius deliberare poſſit Reus an contendere velit an cedere, & ne Terminus Citationis ſit absque fructu. Hinc *Stylo* Camerali frequentiori obſervamus Probationes una cum Supplica pro Citatione produci, & niſi id fiat, per Decretum Prælocutorium injungi. Paratus enim debet eſſe Actor, & Judex certus eſſe aliquo modo quali Fundamento nitatur Actio, ne fruſtra in Jus vocentur Perſonæ digniores, quales ſunt plerique qui in Camera in prima Inſtantia conveniuntur. Quodſi per Teſtes offeratur Probatio, eadem obſervabuntur quæ de Appellationis Proceſſu antea ſunt dicta.

De Proceſſu *Mandatorum Sine Clauſula*, facilis eſt inſpectio, cum juxta *§. 79. Receſſ. Imper. 1654.* Probationes una cum Supplica proferri debeant. Verba: Etlicher maßen: indicant Probationem verôſimilem, ad decernendum Mandatum ſufficientem. Ergò hic ceſſabunt Dilationes Probandi. In *Mandatis Cum Clauſula*, ut & *Citationibus*, fieri poteſt in progreſſu cauſæ ut Judici vi-

deatur Probationem ulteriorem eſſe injungendam Parti huic vel alteri, & tunc obſervabuntur ea *quæ dicta ſunt ſuprà de Appellationibus*. In Proceſſu *Mandati de Exequendo Sententiam Judicis inferioris* accidit frequenter, ut licet Præceptum & Citatio ad Judicem dirigatur ſolum, tamen & is, adverſus quem Executio demandatur, compareat, & Sententiam acriter oppugnet: Leodienſes in abuſu habent, (uſus enim mea ſententia dici nequit) ut Mandata Cameralia inſinuari curent quibuscunque fuerit viſum etiam non nominatis: Alius eſt abuſus ſi Judex ad quem Præceptum dirigitur non compareat, ſed Parti curam omnem relinquat. Num ergò ſubmovendus & repellendus erit à Judicio is contra quem demandata eſt Executio? Diſtincta explicatione hic eſt opus. Mandata de Exequendo Sententiam Judicis inferioris decernuntur regulariter Cum Clauſula. Ratio Mandati Pœnalis haud dubie ſita eſt in eo, quod Judex videatur Juſtitiam denegare vel protrahere ſi Rei Judicatæ effectum dare recuſet, Schwanman. *Proceſſ. Camer. lib. 1. cap. 19. num. 12. & 16.* adde Frider. Mindan. *de Mandatis lib. 2. cap. 53. num. 21. & 30.* Quare non *Sine Clauſula?* Blumius adfert rationes tres, *tit. 37. num. 36. Prima* ex Meichſnero *tom. 3. deciſ. 22. num. 49.* quæ etiam legitur apud Roding. *lib. 1. tit. 12. §. 20.* ut Condemnatus latum habeat campum Sententiam impugnandi. Hæc ratio meo judicio vera non eſt. Nam innititur Mandatum Rei Judicatæ. Abſonum valdè foret permittere latum campum Rem Judicatam impugnandi. Sibi potius imputet Condemnatus, quod Remedia, quæ contra iniquam Sententiam habere putat, non adhibuerit. [vid. *ſuprà Sect. I. §. 12. num. 5. pag. 118.*] Magis adæquata eſt ratio *altera*; quod intervenire poſſint multa, quæ Judicem ab Executione impediant, adeò ut mora in exequendo factum nullo jure juſtificabile, quale requirit Mandatum Sine Clauſula dici nequeat, adde Tennagel. *de decernend. Proceſſ. claſſ. 2. cap. 15. & 18.*

Tertia ratio, quod Dignitatis ratio ſit habenda, omitti poterat, nam Dignitas non impedit Mandatum ſi factum eſt Dignitati & Officio adverſum. Ad inſinuatum Mandatum de Exequendo

Judex

Judex aut eſt paratus exequi, aut recuſat. Si hoc ipſe comparebit in Judicio & tenebitur, allegando Cauſas, de quibus Judicis Superioris erit cognitio. Suam Sententiam Judex vix erit impugnaturus, ſed alias oportet eſſe Cauſas quæ Executioni obſtant. Adeoque neque Parti condemnatæ permittenda eſt impugnatio Rei Judicatæ, quia id Judiciorum Auctoritati planè repugnaret. Si Judex ad Executionem eſt paratus, ne ſic quidem admittendus erit condemnatus ad oppugnationem, & conflictum cum Judice, qui competens eſſe ſemper præſupponitur. Superioris Judicis de Sententiæ Juſtitia cognitio eſſe non poteſt, quia tranſiit in Rem Judicatam. Si enim in *Appellationibus* Rei Judicatæ Exceptio parit *Nondevolutionem*, non poterit Cauſa ad Judicem Superiorem devolvi per viam Mandati de Exequendo, conf. *Votum Referentis in Collectione* Thulemarii *part. 2. Relat. 1. num. 33. ſeqq.* Hæc tamen cum grano ſalis accipienda erunt. Nam ſi veræ adeſſent Cauſæ & Exceptiones in ipſa Executione validæ, non poterit Pars repelli, quo minus eas alleget coram Superiore, non ad effectum Devolutionis, ſed ad infringendum Mandati de Exequendo effectum. De *iſtis* Exceptionibus autem cognitio erit Inferioris, eamque ne *inſuper* habeat monebitur à Superiore & compellatur. Probationes novæ poſt Rem Judicatam in ſuperiori Judicio locum invenire nequeunt: Si ſunt veræ, Reſtitutio petenda ab inferiore Judice, vid. *quæ dixi ſuprà Sect. I. §. 13. num. 2. pag. 122.* & *Sect. II. §. 6. num. 40. pag. 219. ſeq.* vel per modum Actionis vel Excipiendo. Nullitatis Remedium ſi fundatum ſit non excluderem etiam coram Superiore, quia in eo Superioris Jurisdictio foret competens.

Obſervat. II. De ſubſcribendis Scriptis ab Advocato.

II. Ait Auctor: Legem Viſitationis de ſubſcribendis Scriptis ad Acta productis per Advocatos in uſum non eſſe deductam. Male hinc colligeres, non eſſe *Styli*. Perperam *Stylus* opponeretur *Legi ſcriptæ*. [conf. *Decret. General. 4. April. 1721. num. 2.*] Sunt nonnulla in Legibus præcepta, quæ ſi ab Advocatis & Procuratoribus negliguntur, & Judex ſine animadverſione prætermittit quandoque, idcirco Lex non tollitur, ſed Judici integrum eſt obſer-

obſervantiam Legis urgere. Solet Subſcriptio expoſci quotiescunque aliquid in Scripto occurrit animadverſione dignum, niſi ex præcedentibus Advocati nomen fuerit indicatum, is enim habebitur pro Auctore, vid. *Decret. General. 13. Decembr. 1659. §. 4. verſ.* Die *Supplicationes &c.* & *4. April. 1721. num. 2.* Deberet ſane ſtrictius obſervari Lex, quo magis tolleretur abuſus, qui in Nominatione Advocatorum occurrit. Cum enim de veritate Nominationis inquiſitio non inſtituatur niſi exiſtat ſuſpicio gravior, accidere poteſt facile, ut is qui verus Cauſæ Patronus non eſt, ſed alius quispiam, qui levi brachio rem attigit, nominetur atque ad Juramentum Appellationis vel Reſtitutionis in integrum, quod alter melius informatus jurare erubeſceret forte, præſtandum, ſubornetur.

Obſervat. III. De Rubricis Cauſarum noſcendis, neque mutandis.

III. Inſcriptiones ſive Titulos, vulgò *Rubricas* Cauſarum non mutandas eſſe, ad *Stylum* non pertinet ſed eſt Legis, vid. Denaiſ. *tit. 318.* [conf. *Decret. General. 4. April. 1721. num. 8.*] Ratio Legis eſt aperta, quia alias in multitudine Cauſarum magna eſſet oritura confuſio, & in Repertoriis ordinandis difficultas. Hinc omnibus, qui in Camera de cauſa aliqua informari cupiunt, neceſſaria eſt Notitia *Tituli*, hoc eſt Nominum Perſonarum Actoris & Rei, & Cauſæ, puta Appellationis, Citationis, Mandati, &c. Alias fruſtra apud *Lectores*, hoc eſt, Actorum Cuſtodes & Concinnatores, agit. Hi verò ſolent Cauſis quibuscunque Titulum ab initio inſcribere. Alia eſt cautela de Inſcriptionibus non mutandis in Supplicationibus Extrajudicialibus, qua de re vid. *Receſſ. Viſitat. Noviſſ. Memorial. Advocat. & Procurator. §. 11.* Ergò ſi Procurator novâ velit uti Rubrica, oportebit priorem Supplicam cum Decreto inſcripto ſimul apponere, alias mulctabitur.

Obſervat. IV. De Compulſorialibus.

IV. De Compulſorialium differentia ſatis dictum *in Commentatione præcedente Sect. II. §. 3. num. 10. pag. 190.* de iis quæ in Litis Progreſſu ad Probationis ſubſidium petuntur, Auctor hic *quædam* dicere voluit. Utiliora invenies in Aſſeſſ. Koch. *Commentar. ad Ord. Cam. part. 2. tit. 31. num. 19. ſeqq.* ubi vid. Deckherrum.

V. An

V. An Dominus Territorii Subditum ad Cameram in prima Inſtantia citatum & comparentem, avocare poſſit propria Auctoritate vel per appoſitas in Judicio Exceptiones? eſt quæſtio dudum ad antiquas fabulas pertinens. Poſteaquam enim per Leges publicas Subditos in prima Inſtantia exceptis Cauſis in Legibus expreſſis ex. gr. Fiſcalibus Continentiæ Cauſæ, evocare non licet, caſus iſte non dabitur. Et ſi daretur extra Cauſas exceptas Dominus ſane prohibebit eum licite, neque opus habebit, ut in Judicio de Foro non competente excipiat. [vid. *ſuprà Sect. I. §. 1. num. 20. pag. 16.*] Inutilis eſt igitur hæc Obſervatio Auctoris Anonymi: Utilior eſt conſideratio, ſi Cauſa in Judicium deducta Domini Jura ſimul attingat, puta Jurisdictionem, Regalia & ſimilia. De qua agit *Obſervatio Ante-Marilliana 3.* ex qua etiam intelligitur harum Obſervationum Auctorem fuiſſe Cameræ Imperialis Aſſeſſorem. Deckherrus *ad dict. Obſervat. 3.* Axioma ſequens, quod eſt veriſſimum & Praxi comprobatum annotat. Ubicunque Jus Superioritatis Territorialis, Jurisdictionalium, Regalium, Privilegiorum & conſimilium à Judice inferiore ita gravatur, ut Domini non poſſit non principaliter intereſſe, ob Subditi Commiſſionem vel Omiſſionem, ignorante Domino admiſſam, nihil Præjudicii contrahi ſuperiori, ſed illi ſemper liberum vel per Appellationis vel Mandati viam, pro Qualitate Facti, Juri ſuo eminenti, neglecto Subdito conſulere. *Obſervat. V.* De evocatione Subditi ad Cameram, & quatenus Dominus vel prohibere queat, vel intervenire.

VI. Tradit hic Auctor Obſervationum, Cameram Imperialem Modum Cautionis præſtandæ præſcribere, ſi Partes inter ſe non convenerint. Hæc res ſane obſervatione digna non erat, quia dubitatio ulla eſſe non poterat. Indicium eſt ex hac & pleriſque reliquis Obſervationibus, vulgò *Magenhorſtianis*, Auctorem Exempla promiſcuè arrepta ſine magno judicio pro Obſervationibus ſingularibus venditaſſe. Alia eſt Obſervatio an Cautio aliqua petatur cum effectu, lite per Sententiam nondum deciſa & eventu adhuc dubio, quod regulariter negatur, ut rectè animadvertit Deckherrus *in Nota huic Obſervationi* ſubjecta, vid. *Monument. Lection. Cameral. antiq. pag. 636.* *Obſervat. VI.* De Cautione petenda & præſtanda.

Obſervat. VII. De Litis conteſtatione conditionali, eventuali, & quando non habeatur Lis pro conteſtata in Contumaciam etiam poſt Proclama. Removenda Exceptio non-Devolutionis. Imperitia Advocatorum in opponendis Exceptionibus non-Devolutionis.

VII. Agitur hic de Litis conteſtatione conditionali, quam illicitam eſſe per *Ord. Cam. part. 3. tit. 32. §. 3.* in *Concept. tit. 38.* monet hoc loco Deckherrus. Quod ut rectè intelligatur ſciendum eſt differre Litis conteſtationem conditionalem ab eventuali. Hæc dicitur, ſi Exceptiones Dilatoriæ proponantur eisque Litis conteſtatio in eventum ſubjiciatur, vid. *Conc. Ord. Cam. part. 3. tit. 38. §. 4. Receſſ. Imper. 1654. §. 64.* Illa in Lege eſt reprobata, & nihilominùs toto die videmus, Deſertionem opponi vel non-Devolutionem ſine allegatione Cauſæ, quod ſine pœna dimittendum non foret. Imperitus iſtum morem Legibus prohibitum pro *Stylo* forte eſſet habiturus. Ita ſumma cum imperitia adhæſerat aliquis Appellationi, cum in principio exceptionum non-devolutam Appellationem pronunciari petiiſſet. Litis conteſtatio, quo nomine nobis ſemper venit ad Libellum Reſponſio, [vid. *ſuprà Sect. I. §. 8. num. 20. verſ. Præſupponendum eſt &c. pag. 67.*] purè fieri non ſolet niſi agnita Cameræ Jurisdictione, neque imponi vel acceptari per Judicem, niſi remota non-Devolutionis Exceptione. Cum appellaſſet aliquis à Sententia Magiſtratus ordinarii in favorem Univerſitatis Pagi cujusdam lata, Univerſitas verò citata non comparuiſſet, nequidem poſt Proclama, Magiſtratus interveniendo non-Devolutionem oppoſuiſſet, Judex videns has Exceptiones locum non habere, non tamen poterat litem habere pro conteſtata in Contumaciam, priusquam removeretur non-Devolutio: Ergò hoc prævio, injungebatur Appellatis Conſtitutio Procuratoris & Litis conteſtatio.

Obſerv. VIII. De Circumſtantiis Injuriarum allegandis.

VIII. Obſervatio de circumſtantiis Injuriæ illatæ allegandis ſpeciatim pro obtinenda Citatione nihil continet peculiari Obſervatione dignum, vid. Gail. *lib. 1. obſ. 64.*

Obſervat. IX. De Expenſis Victoriæ.

IX. Expenſas vel adjudicari Reo abſoluto per Sententiam, vel compenſari ex arbitrio Judicis tradit Obſervator. Addendum erat non mero arbitrio, ſed ex cauſis juſtis inter quas præcipua, an aliquis probabilem habuerit cauſam litigandi an non habuerit. A regula recedendum non eſſe temerè animadvertit Deckherrus *in Vindic. tit. 29. num. 160.* Lauterbach. *diſputat. de Expenſ. Victor.*

Victor. volum. 2. diſputat. 80. Edit. noviſſ. [de Expenſis Victoriæ, retardatæ Litis & Contumaciæ, earumque diverſitate & refuſione diſtinctè agit B. Auctor. *part. 1. Obſervat. Forenſ. 80.*]

X. An Reviſio locum habeat à Laudo ſi Compromiſſum initum Appellatione remota? Quæſtio eſt deciſa *in Receſſ. Imper. 1594. §. 66.* Roding. *lib. 3. tit. 61. §. 38.* *Obſervat. X.* De Reviſione à Laudo.

XI. An Solutio in Moneta quæ Imperialis non eſt, fieri poſſit, inutilis eſt hodierna tempeſtate quæſtio niſi de certo Monetæ genere fuerit conventum. Obſervator putat Thaleros Philippicos hoc eſt Hiſpanicos accipi. Ego quoque crediderim non repudiaturum eos, qui Solutionem expectat. Cum hodie etiam Gallorum Moneta Aurea, *Piſtoles*, in quotidiana ſint & acceptabili receptione. Parallela Obſervatio eſt *infrà XLIV.* *Obſervat. XI.* De Moneta uſitata.

XII. De Requiſitis Supplicationis pro Commiſſione ad perpetuam memoriam non opus habebat Gailius *lib. 1. obſ. 92. num. 3.* Obſervatoris noſtri calculo: adde Roding. *lib. 3. tit. 20. §. 60. ſeqq.* ubi plura utilia de Commiſſionibus traduntur. *Obſervat. XII.* De Requiſitis Supplicæ pro Commiſſione ad perpetuam memoriam.

XIII. Obſervator Gailium *lib. 1. obſ. 76.* haud dubie non inſpexit, nam ea quam addi vult Gailio, limitatio, in ipſo Auctore reperitur. Litis conteſtatio requiritur in Camera in omnibus Cauſis. Sed qualis? Quæ verbis ſolennibus conceptis profertur, ex doctrina de ordinario Proceſſu eſt nata, à nobis *in Commentatione præcedente Sect. I.* [*§. 8. num. 20. pag. 67. ſeqq.*] exploſa. Sufficit igitur qualiscunque ad Libellum Reſponſio. Licet vocibus Litis conteſtationis aliquis non utatur. Reſponſio ipſa pro Litis conteſtatione erit, vid. *Receſſ. Imper. 1654. §. 37. 58. & 70.* non utimur Jure Formulario. Abuſum diſtinctionis Proceſſus in Ordinarium & Summarium agnovit jam dudum Hubert. Giphan. *tractat. de Judicior. Ordine cap. 6. & 15.* De Litis conteſtatione vid. Bocer. *claſſ. 6. diſputat. 20.* *Obſervat. XIII.* De Litis conteſtatione in Camera.

XIV. De conjungendis ad Summam appellabilem computandam diverſis Summis, Auctor ſubſidium vult adferre Gailio *lib. 1. obſ. 123. num. 3.* ſed frigida ratiuncula, quod Appellatio eſſet favorabilis. Eundem ob favorem Appellationes in dubio *Obſerv. XIV.* De conjungendis Summis diverſis ad conficiendam Sum-

 non

mam appellabilem.

non habendas pro deſertis, Gail. *lib. 1. obſ. 31.* Rectius ita dicendum. Sententia ſi continet plures Summas diſtinctas, hæ ſunt vel connexæ ex eadem petendi cauſa vel non ſunt. Si ſunt connexæ, Sententiæ natura individua facit ut ad Summam appellabilem conſtituendam conjungantur legitimè. Si ſunt planè ſeparatæ, Judex quidem prudentius facturus eſſet, ſi tot Sententias ferat ſeparatim, quot ſunt litis capita. Quodſi tamen diverſa objecta una Sententiæ Formula complexus fuerit, vereor ut cumulatio Summarum admittatur, quia reipſa foret Sententia non una ſed plures, adeoque nec una Appellatio, vid. Vant. *de Nullitat. tit. 13. num. 100.* Hofmanni *tractat. de Individuitate cap. 5. ſect. 2. aphoriſm. 1.*

Obſervat. XV. Notatur Auctor Obſervationum.

XV. Inſignis Obſervatio Cameralis Styli, quod non admittantur Narrata Supplicæ (intellige ad decernendos Proceſſus) ſi notorie ſint falſa; Remittendus Obſervator ad Jubentium Celſum JCtum *in l. 27. ff. qui Teſtamenta facere poſſunt.*

Obſerv. XVI. De Formula Mandati Procuratorii à Judæo dandi reſpectu Juramenti, ubi de Juramentis Judæorum.

XVI. Stylus ita fert, ut loco verborum Mandati Generalis (vid. Formulam *Conc. Ord. Cam. part. 3. poſt tit. 14.*) Einen jeden ziemlichen in Rechten zugelaſſenen und mit Urtheil auferlegten Eyd in meine und reſpectivè meiner Erben Seel zu erſtatten/ in Mandato Generali *Judæi* alia ſubſtituantur de alio Procuratore Judæo cum Mandato Speciali ſiſtendo. Sed non fruſtra dubitares cujus utilitatis ſint prædicta verba Mandati Generalis, cum in omni Juramenti Præſtatione requiratur ſine exceptione Mandatum Speciale? Dubitares etiam annon fruſtra à Judæis Juramenta ſuſcipiantur in Audientia publica, (Formula & Solennitates deſcribuntur *in Conc. Ord. Cam. part. 1. tit. 98.*) quandoque ob levem cauſam, ex. gr. Expenſarum Litis, ſi verum eſt, quod ex Judaica ſuperſtitione Juramentum niſi in Synagoga ſua præſtitum, non obliget, [conf. B. Auctor. *part. 4. Obſervat. Forenſ. 382.*] & ſi verum eſt, quod certis temporibus ab omni Juramento Chriſtianis præſtito exſolvantur. Ipſi quidem à Chriſtianis interrogati negant. Sed dudum iis objecit *Eiſenmengerus, Profeſſ. Heidelberg.* quod credant ſibi licere erga Chriſtianos vera cela-

celare. Francofurti Juramenta Judæorum nonniſi in Synagoga ſuſcipiuntur. In Camera Imperiali in Audientia publica ſæpius Juramenti Judaici Solennitates audiuntur, & habent Judæi ordinarium aliquem Mandatarium, qui eſt ſatis perfrictæ frontis ad verba illa aſpera enuncianda ſine rubore.

Obſerv. XVII. De Sex Juridicis antequam in Contumaciam procedatur, ubi de Proclamate, de Floreno dem Ruf-Gülden/ & de Termino circumducto.

XVII. Hæc res ad *Stylum* Cameralem proprie pertinet, quod poſt abolitas Audientias quotidianas, quibus poſt *Decret. General. 1659. 13. Novembr.* opus amplius non erat, tamen *Sex Juridicæ* expectandæ ſint, antequam in Contumaciam procedatur, vide *Receſſ. Deputat. 1600. §. 90. Conc. Ord. Cam. part. 3. tit. 51. princ.* & *tit. 52. §. 3.* junct. *tit. 54. princ. & §. 2. Receſſ. Imper. 1654. §. 36.* Proclama decerni poteſt, ſi in Termino Citationis Reus non comparuerit etiam intra Sex Juridicas, argum. *dict. textuum.* Solenne enim eſt Procuratoribus licet inſtructi ſint, ut in Termino compareant rariſſimè, levi periculo unius Floreni, des Ruf-Gülden/ Pedello ſolvendi ſi intra Sex Juridicas *Proclama*, de quo Aſſeſſores niſi adverſarius urgeat & Pedelli ſollicitent, vix cogitant, publicetur. Eſt tamen res neceſſaria, Proclama, quia ſine eo præcedente nihil in Contumaciam decerni poteſt, vid. Gail. *lib. 1. obſ. 55.* A præſtatione verò des Ruf-Gülden poſt decretum Proclama nemo liberatur, neque ulla datur Exemtio, niſi forte in Paupere. Proclama non denegatur niſi vitium in Executione Citationis appareat, vel Terminus ſit circumductus. *Terminus circumductus* non dicitur quouſque Actori integrum eſt comparere & reproducere Citationem, ſed intra Sex Juridicas poſt Terminum Citationis integrum eſt Actori comparere, *Conc. Ord. Cam. part. 3. tit. 12. §. 21.* Ergò ante Sex Juridicas non circumducitur Terminus. Ergò Proclama locum habet. Quid ſi plures ſint citati Conſortes, an Reproductio repetenda juxta diem Inſinuationis cuique factæ? *Reſp.* Id quidem facere conſueviſſe Procuratores ad augendum numerum Receſſuum, neque ſine vitio, ſed tamen eſt arbitrii meri, neutiquam *Styli* conſtantis. [Nollem tamen circa hanc obſervantiam quidquam innovare propter diſtinctionem à B. Auctore *ſupra Sect. II. §. 1. num. 15. pag. 174.*

allatam, inter cauſas diviſas & indiviſas, cujus ſubtilitas facile aliquem in periculum deducere poſſet.] Adeoque ſi non fiat repetitio Reproductionis, Proclama nihilominùs decernitur. De *Citatione* loquimur, non de *Appellationum* Cauſis, in his enim non circumducitur Terminus ſed neglecto Fatali Reproductionis, Appellatio redditur deſerta. Semel verò facta *Reproductio* etiam *Appellationis Proceſſuum*, ſufficiet.

Obſerv. XVIII. De Diei certæ præfixione in Citationibus, & de coarctatione Termini Legalis.

XVIII. Benè Deckherrus ad hanc Obſervationem monuit Diei certæ præfixionem in deſuetudinem abiiſſe: Et regulariter præfigi 30. Dies ad comparendum in Cauſis Mandatorum Sine Clauſula, in cæteris omnibus Sexaginta. Additur Citationi, ſi Dies 30. vel 60. non eſſet Juridica, ut compareat Citatus in proxima. Celeritatem autem exigunt Mandata Sine Clauſula, idcircò ſpatium eſt brevius. Et hæc quidem ad *Stylum* Cameralem referre licebit. Cum verò Judicem huic tempori adſtrictum eſſe nemo facile dixerit, ita ſi circumſtantiæ Loci, non longe diſſiti, vel Cauſæ, id exigant, aut ſuadeant, ſæpe Terminus *Citationis*, qui eo ipſo fit *Reproductionis*, decernitur brevior, & Præfecto Cancellariæ ut in Expeditione Proceſſuum id obſervetur, indicatur. Idem factum fuiſſe circa *Terminum Legalem*, qui regulariter eſt Trium Menſium, aliquoties meminimus.

Obſervat. XIX. De Promotorialibus. Ubi notatur Auctor Obſervationum.

XIX. Hac Obſervatione de *Promotorialibus*, qua declarare Gailium *lib. 1. obſ. 1. num. 26.* voluit Auctor, anguſtiam ſui Judicii ſatis oſtendit, merito correctus à Deckherro in Nota ſubjecta. Summa eſt: quod Promotoriales nunquam decernantur, niſi contra Judicem immediatum, non verò contra inferiorem, niſi intermedius quoque protractæ & denegatæ Juſtitiæ reus ſit.

Obſervat. XX. De Literis pro Informatione in Cauſis Pauperum, ubi de utilitate Literarum pro Informatione in Appellatio-

XX. Gailio *lib. 1. obſ. 31. num. 9. ſeq.* ſenſum perverſum ab Obſervatore fuiſſe tributum animadvertit hic Deckherrus. Id enim quæritur apud Gailium: An in Appellationibus Pauperum, ſi ante decretos Proceſſus Judici à quo pro Informatione ſcribatur, an iſti Informationi qualicunque, etiam non bene fundatæ, fides habenda ſit ad Proceſſus denegandos? Et reſpondetur *Negando*. Hoc tamen verum, eandem eſſe rationem in reliquis Cauſis etiam

non

non Pauperum. Verum etiam, quod Appellationis Proceſſus ad inſtantiam Appellantis, non auditis neque Appellato neque Judice à quo, decernantur regulariter, (delenda eſt vocula *non* in Editione harum Obſervationum Deckherriana, eſt enim vitium Typothetæ) ſed tamen frequenter Judex ſuperior prævиis Literis pro Informatione de Meritis cognoſcere ſatagit, quoties Narrata Appellantis ſunt vel involuta, vel ſpeciem Gravaminis juſti non habent. *Receſſ. Viſitat. Noviſſ.* Productis deinde Literis Informatoriis Appellanti communicantur, quas ſi contraria oſtenſione elidat, Proceſſus decernuntur auf Bericht und Gegen-Bericht / ſi non removeat, denegantur. Cum enim multæ Appellationes interponantur eo fine, ut ex mora quæratur utilitas, quæ verò Victori in priori Inſtantia magnum quandoque adferre poteſt damnum, præſtat ſane injuncta Informatione & ſuſceptâ Cognitione ſummaria, litem evitare quam facere. Finiendis enim, non conſtruendis Litibus Judicia ſunt conſtituta. Cæterum ſi Narrata ſunt clara, Gravamina ſpecioſa, non deſcendit Judex Cameralis facile ad Literas Informatorias, ſed Proceſſus decernit, jubente ita Ordinatione Judiciaria, *Conc. Ord. Cam. part. 1. tit. 22. §. 10.* Ad *Stylum* quoque referendum eſt, quod Literæ Informatoriæ exhibitæ communicentur Supplicanti zum Gegen-Bericht ſi id petat, vid. Auctorem *Proceſſ. Informativ. cap. 5.* vel ex officio ſi neceſſarium videatur Judici. Nec tamen ita eſt *Styli* communicatio, ut ſine ea Judex procedere nequeat. Imo ſi ex Literis Informatoriis Magiſtratus ordinarii Narratorum falſitas & Fori incompetentia evidenter eluceat, repellere à Judicio Supplicantes jubet *Receſſ. Viſitat. Noviſſ. §. 10.* adde *Capitulat. Carolin. artic. 15.* viciſſim ſi in Literis Informatoriis Gravamina non elidantur, refutatione opus non erit. Ad exhibendas Literas contra Informatorias Terminus non datur regulariter, quia mora eſt Actoris vel Appellantis periculo. Quodſi is ex mora commodum quærat, Judicis erit officium, Terminum Præjudicialem præfigere: Ad quem dirigendæ ſint Literæ Informatoriæ non ignorant niſi plane hoſpites in Rebus Cameralibus. Inſtitui poſſunt *ex Proceſſu Informati-*

num Cauſis, & alia notabilia.

mati-

mativo ſæpe dicto cap. 4. ubi etiam Formula reperitur vel ad Imperatorem ipſum, cujus Auguſtum nomen præfert Decretum Camerale, vel ad Judicem Cameræ, aut ejus Vicarium. Hinc cognoſcitur qualis debeat eſſe Literarum & Inſcriptio & Stylus. Si Proceſſus decernantur neceſſarium eſt, ut Literæ Informatoriæ cum Refutatoriis Actis Judicialibus adjungantur. Vitium eſt ſi hoc negligatur. De *Literis Informatoriis* ſcripſit Rhetius *Diſſertatione integra*, ſed magis ad Praxin accommodatus eſt Tractatus Auctoris Anonymi Cameræ Imperialis Advocati *de Proceſſu Informativo*, quem *cum utiliſſimis Notis Vindiciis* ſuis adjunxit Deckherrus. Extat alius Liber Tranquilli Ambroſini, quem *Proceſſum Informativum* inſcripſit. *Francof. 1598. 8vo.* [*Colon. 1701. 4to.*] ſed huic Auctori *Proceſſus Informativus* eſt Inquiſitorius Criminalis, ergò nihil ad noſtrum ſcopum.

Obſervat. XXI.

Vitium Expeditionis, ſi Prorogatio Fatalium non inſeratur Proceſſibus.

Ubi de Prorogationum abuſu & de Reproductione intra Fatalia prorogata.

XXI. Hæc Obſervatio nihil aliud quam vitium in Expeditione Proceſſuum commiſſum arguit, ſi fortè per incuriam, omnino reprehendendam, Fatalium Prorogatio Expeditioni Proceſſuum non fuerit inſerta. Prorogationes Fatalium conceſſæ Decreto Senatus inſeri, Stylus requirit. Hoc potius obſervandum & cavendum ne inutiles Prorogationes, neque ſine cauſa concedantur. Deinde ne prorogata Fatalia ſe ultra extendant quam eſt neceſſe, v. gr. ſi Prorogatio ſit conceſſa ad Quatuor Menſes, Inſinuatio verò Proceſſuum facta Menſe Primo, Reproductionis Terminus haud dubie curret à die Inſinuationis, ita ut Prorogatio Fatalium non ultra duos Menſes à tempore Inſinuationis computandos valida eſſe cenſeatur. Nam Prorogatio intelligi non poteſt ultra quam neceſſitas exigit. [conf. B. Auctor. *part. 4. Obſervat. Forenſ. 388.*] Nulla autem neceſſitas veroſimilis eſſe poteſt amplius, ſi Proceſſus inſinuati fuêre maturius, quam crediderat Procurator ab initio. Moræ ſtudioſè quæſitæ tolerandæ non ſunt. [vid. *ſuprà Sect. II. §. 1. num. 15. pag. 174.*] Si huic noſtræ Obſervationi opponatur Stylus contrarius, reſpondebo, eum non eſſe probatum, neque verum. Nam quæ Procuratores Cameræ admittunt, & ſibi invicem condonant quandoque, Stylum Judicii utique

que non faciunt. Illud etiam obſervandum : ſi Appellatio intra Fatale Quadrimeſtris eſt introducta, ſupervacuam videri petitionem pro Fatalium Prorogatione. Nam ubi mora eſt Judicis in decernendis Proceſſibus, Fatalia non currunt Appellanti. [conf. Blum. *tit. 49. num. 33.* Koch. *Commentar. in Ord. Cam. part. 3. tit. 12. num. 48. ſeq.* Gail. *lib. 1. obſ. 140. num. 6.* Mev. *part. 2. deciſ. 9.*] Sed peti plerumque una cum Proceſſibus Prorogationem & concedi, conſuetudine invaluit. Qua Prorogatione an eſſet opus, cum plerumque ad moras nectendas unicè faciat, deliberatione foret dignum, adde *infrà Obſervat. LXII. & XCV. ſeqq.*

XXII. Actionem ex Conſtitutione Pacis Publicæ reſpectu Actionis Prætoriæ civilem eſſe dicit Obſervator. Crediderim pertinere hæc ad ſupervacuas curas; & Scholaſticæ Theoriæ partem illam, qua carere poteſt Germana Jurisprudentia Judiciaria.

Obſerv. XXII. De Actione ex Conſtitutione Pacis Publicæ an ſit civilis.

XXIII. Si juxta Legem Cameralem, de qua nullum eſt dubium, Triginta Dies tantum in unumquemque Menſem computantur, Obſervatio hæc nihil habet ſingulare, niſi quod turpiter errent, qui neſciunt Jus in quo verſantur.

Obſerv. XXIII. Triginta Dies in Menſem unum computantur.

XXIV. Quæritur hic, an Appellatio admittatur à Juramenti Oblatione (puta ſi Judex admittit offerentem ad Juramentum) ſi Sententia in qua Juramentum delatum in Rem Judicatam tranſiit: & contra doctrinam Mynſingeri *centur. 1. obſ. 39.* & *centur. 2. obſ. 14.* qui affirmavit, Praxi Cameræ negativam obtinere refert Obſervator. Vera omninò ſunt, quæ hic traduntur, ſed neque ipſi Mynſingero incognita, in poſterioribus Obſervationibus indicata, vid. *centur. 5. obſ. 95.* conf. de Fatalibus interponendæ Appellationis Koch. *Commentar. in Ord. Cam. part. 2. tit. 28. num. 55. ſeq.* Gail. *lib. 1. obſ. 139.* Quæ ad hanc Obſervationem annotavit Deckherrus, conſideratione hoc loco non ſunt indigna. *In judicando Stylo & Jure Camerali*, ait, *Annos ſuperioris Seculi* (ſcripſerat hæc Deckher. Anno 1690.) *omne momentum facere; Et tantum intereſſe, quantum inter adoleſcentiam & virilem ætatem:* Hoc credo voluit dicere, in judicando Stylo Camerali reſpiciendum eſſe ad utramque Judicii Cameralis ætatem, non arri-

Obſerv. XXIV. De Appellatione à Sententia quæ admittit ad Juramentum, cui delatum erat. Colliſio Obſervationum Mynſingeri. Styli Mutatio, & Præjudiciorum Auctoritas.

pienda promiſcue pro *Stylo*, quæ in adoleſcentia à Jurisconſultis Cameralibus fuêre tradita, Mynſingerum priori ætati ſcripſiſſe, poſteriori verò Gailium. In illa apprehenſa fuiſſe principia ſimpliciora & Magiſtris magis addicta: in hac verò robuſtiora & proprio ſtudio innixa. Hinc collidendos non eſſe prælaudatos Doctores, ſed cum Judicio adhibendos. Quid noſtra ætas ſibi arroget? Modeſta ignorantia præterire voluit Deckherrus. Nobis ea de re ita ſentire licebit: Aliam eſſe inſpectionem de *Stylo* proprie ſic dicto, aliam *de Jure Camerali*, quatenus hanc illamve Interpretum Juris communis ſententiam vel ſequitur vel reprobat, idque Praxi conſtante. Quod attinet ad *Stylum*, res eſt mutationi ob varias circumſtantias obnoxia, licet non ſine cauſa juſta ab eo recedamus. Hinc tantum licere ſibi putabit Collegium Camerale modernum, quantum ſibi ſumſere Anteceſſores, Lege publica permittente. De Jure verò in Camera recepto, quatenus ſcil. Legibus expreſſis non eſt definitum, ſed ex diverſis Interpretum ſententiis, communibus contra communes dubium eſſe videtur: Non minor eſt Collegii moderni Auctoritas, quam priſcæ ætatis, ita ut in Conſilio pleno ex diverſis ſententiis eligere poſſint eam in judicando ſequendam, quæ videretur Analogiæ Juris & Juſtitiæ convenientior: Hoc quouſque factum non eſt, unusquisque Aſſeſſor ex ſua Conſcientia judicaturus eſt, & fiet Sententia juxta Vota Senatus vel unanimia vel majora. Præjudicia itaque antiquiora, & recentiora, fruſtra allegantur, in vim deciſionis quod ſæpius *in Commentatione noſtra* fuit monitum. Nam rariſſimè Caſus Caſui convenit per omnia. Ratio omnibus Præjudiciis prævalere debet: Hæc ſequenda eſt, non Exemplum. Si alicui in mentem veniret ſuam ſententiam vel votum alias redditum pro præjudicio allegare, is honorificam contradictionem haud dubie eſſet laturus. Habuit Collegium Camerale omni ætate Viros & Studio Jurisprudentiæ & rationum acumine & laborum fortitudine, & prudentia judicandi inſignes. Æqualitas talenti & conſtantia, inter homines eſſe non poteſt. Hinc ſaluberrimo Conſilio Legislatorum Senatus ex pluribus conſtituitur, quorum talenta,

& vir-

& virtutes notæ eſſe debent Collegii Directori, quo felicius Senatus ordinentur, ut alter alterum vel ſublevet, vel ſi opus eſt, moderetur.

XXV. Quæritur an Inhibitio decernatur, ſi Appellatio recipiatur à Sententia, in qua Judex pronunciavit ſe competentem ſive expreſsè ſive tacitè. Teſtatur Obſervator de Praxi Camerali, quod non inhibeatur Judici, quia Sententia non eſſet Definitiva. Non diſſentire videtur Deckherrus, ſed tamen neque Gail. *lib. 1. obſ. 130. num. penult.* neque Mynſing. *centur. 3. obſ. 35.* in caſu propoſito Inhibitionem denegant, neque Praxis moderna rationi ſufficienti innixa, quod Gravamen ſit haud dubie graviſſimum litigare coram Judice incompetente, cui propterea inhibendum eſt Jure, ne gravans in eo articulo, in reliquis gravare pergat. Accedit ratio validiſſima: ſi incompetens eſt Judex, omnia quæ ab eo adminiſtrantur, ſunt nulla, quare ergo ei non inhibeatur? Num verò competens ſit nec ne in Appellationis Inſtantia cognoſci debet. Notatu digna ſunt, quæ de *Rotwilenſibus* addit ibidem Deckherrus, fræna eis à Camerali Judicio per bene præſcriptam Conſuetudinem injicienda eſſe, adde Koch. *ad Ord. Cam. part. 3. tit. 31. num. 2.* & *ibi Notam* Deckherri. (*a*) Commoda hoc loco eſt Obſervatio de Sententia Judicis intermedii, qua tollitur Inhibitio antea Appellanti decreta. Si ab ea Sententia appelletur ad Cameram, non eſt dubium admitti poſſe Gravamine exiſtente juſto Appellationem, ſed ita ut cauſæ principalis progreſſus Judici à quo relinquatur. Ita factum Anno 1715. in cauſa *Barme* contra *Barme*: in alia cauſa *Jennet* contra *Nuit*, denegati fuêre Proceſſus Anno 1716. non quod Judex tollens Inhibitionem non gravet, ſed quia hac in cauſa recte feciſſe Judicem exiſtimabatur. Accidit hic caſus ſublatæ Inhibitionis in illis Judiciis, ubi Proceſſus Appellationis ab inferiori ſine ulla cauſæ cognitione recipiuntur & ab Actuario expediuntur. Fieri hoc coram Conſilio Ordinario Leodienſi edocti ſumus.

Obſerv. XXV. De Inhibitione decernenda ſi appellatur à Sententia Competentiæ. Ubi de Appellatione à Sententia Judicis intermedii, qua tollitur Inhibitio.

(*a*) Rotwilenſe Judicium *etiam Appellationum Cauſas recipere ſunt qui exiſtiment:* vide Lynckerum in Inſtructorio Forenſi lib. 2. ſect. 2. part. 2. in Tabella ubi de Judicio Rotwilenſi agitur. *Sed contra-*

rium docet Sententia Rotvvilenſium in Camera producta, cujus Copia ex Originali deſumta hic ſequitur : In Sachen Geigers *contra* die Schlapperitziſche Erben zu Ravensberg/ iſt erkannt/ weil laut Protocolli in Sachen ſchon judiciret/ folglich das Forum præveniret/ dieſem nach die Sache auch ſchon vormals remittiret worden / zumal dieſes Kayſerliche Hof-Gericht allein *pro Cauſis Simplicis Querelæ*, nicht aber *Appellationis* fundiret iſt; als läſt man die Sache nochmals bey vorigem Beſcheid lediglich bewenden. Geben mit Urthel und diß Kayſerlichen Hof-Gerichts zu Rotweil aufgedruckten Secret beſiegelt. Zünſtags (i. e. die Martis) nach Hilarii 1703.

Obſerv. XXVI. De Reſtitutione in integrum adverſus lapſum Fatalium.

XXVI. Nihil continet hæc Obſervatio, quod habeat utilitatem poſt abolitos Articulos Libelli. Præſtat obſervare, quod Reſtitutio adverſus præterlapſa Fatalia tempore Juſtitii omnibus brevi manu fuerit conceſſa ex Officio Judicis. Alias nonniſi prævia Citatione Partis conceditur, ſi probabilis adſit cauſa, inter quas etiam habetur mora vel culpa Advocati, contra quem non eſt regreſſus uti contra Procuratorem. Sed tamen non ſine mulcta dimittendus, vide Gail. *lib. 1. obſerv. 45.* Meminimus aliquando Procuratorem petiiſſe Reſtitutionem in integrum adverſus neglectam Requiſitionem Actorum allegando culpam Advocati, qui ſolvendo non eſſet: In Appellationis Inſtrumento appellaverat Principalis ipſe. Et deprehendebatur Fatale introducendæ Appellationis fuiſſe neglectum, ſed calliditate quadam, viſibili tamen, tentabatur Reſtitutio in ſtatum, qui erat tempore interpoſitæ Appellationis. Neque conſtabat, an Advocatus nominatus unquam fuiſſet Mandato inſtructus. Jam verò novitius aliquis erat adhibitus. Hinc ſequenti Decreto præliminari cauſam inſtrui placuit: Noch zur Zeit abgeſchlagen; ſondern wofern *Supplicant* das *Fatale introducendæ juſtifici*ren/ ſodann einen mehr deutlichen- und *ad Merita Cauſæ* ſchlüßlichen *Libellum*, mit Außlaſſung unnöthiger Umſtände/ übergeben/ nicht weniger des angegebenen vorigen *Advocati* würckliche Bedienung und Vollmacht/ ſamt deſſen Unvermögen/ glaubhafft beſcheinen/ endlich auch *Supplicantens Principal* ſich eines *graduir*t- und *approbir*ten *Advocati* gebrauchen wird/ ſoll ferner ergehen/ was recht iſt. *In Conſil. 15. Junii 1718.*

XXVII. Re-

XXVII. Relaxationem Captivorum etiam Sine Clauſula mandari res eſt tritiſſima, neque Obſervatione peculiari digna, ut monuit hic Deckherrus. Parallela eſt huic *Obſervatio XCI.*

Obſ. XXVII. De Mandato Sine Clauſula pro relaxandis Captivis.

XXVIII. Conciliat hic Mynſingerum cum Gailio Deckherrus adverſus cenſuram Anonymi Obſervatoris ita: Si Juramentum eſſet ipſo jure nullum, id quod ex Circumſtantiis probatis cognoſcitur, rectè decerni Relaxationem ad effectum agendi etiam ſine Citatione prævia, aliud dicendum ſi majori cognitione res opus habet, Mynſingeri locus eſt *centur. 6. obſervat. 84.* Gailii *lib. 1. obſervat. 22. num. 3.*

Obſ. XXVIII. De Relaxatione Juramenti ad effectum agendi.

XXIX. De Documentis Paupertatis nihil ſingulari obſervatione dignum hic reperitur. Si à Magiſtratu non impetretur Teſtimonium quare non admitterentur alia fide digna? Abuſus eſt ſi quæcunque locum inveniunt. Neque etiam ſequitur, quod admittendus ſit ad Juramentum quicunque Paupertatis Teſtimonia fide digna produxerit, ſi non ſimul ſpeciem quandam veroſimilem ſuæ cauſæ attulerit. Nam ex Pauperibus pauciſſimi cauſam fovent bonam. Admiſſi ad Juramentum oneri ſunt Judicio, Advocatis, Procuratoribus, & Burſæ Pauperum. Homines maximam partem otioſi quos tædium cepit, ut labore proprio victum quærant Maſculi & Fœminæ.

Obſerv. XXIX. De Documentis Paupertatis.

XXX. De Cauſis Nullitatum *aliquid* dicere voluit Obſervator. Dixit, ſed vix operæ eſt pretium. Monuit Deckherrus, ſi Nullitatis Actio principaliter fuerit inſtituta ſufficere Reproductionem Compulſorialium, neque opus eſſe Actorum Requiſitione ſolenni.

Obſerv. XXX. De Compulſorialibus in Cauſis Nullitatum.

XXXI. Nihil vel parum facere hanc Obſervationem de *Mandatis de non offendendo*, ad locum Gailii *lib. 1. obſervat. 4. princ.* ex quo omnia ſunt aperta.

Obſerv. XXXI. De Mandatis de non offendendo remiſſivè.

XXXII. De Floreno Proclamatis, dem Ruf-Gülden/ à Pauperibus non præſtando, dixi *ſuprà ad Obſervat. XVII. in fin.* Non credo in mentem venturum alicui, quod Pauper impune poſſit non comparere, nam haud dubie in Contumaciam contra eum petente parte Judex procedet. Sunt Actores non Rei, plerique Pauperes, vel Appellantes, quorum Contumacia eſt rarior.

Obſ. XXXII. De Floreno Proclamatis à Paupere præſtando.

Obſ. XXXIII. De Reductione à Laudo, plenior Commentatio.

XXXIII. Gailius hic taxatur *lib. 1. obſ. 150.* quod intricate de *Reductione* à *Laudo* docuerit. Neque tamen ab Obſervatore res extricatur. Sufficiebat ei credo hic & alibi, fortuita cogitata ſua Literis mandare ſine examine ulteriore.

Gailius hanc materiam tradidit *lib. 1. obſ. 1. num. 49. ſeq. obſ. 149.* & *obſ. 150.* Prima Obſervatione Juriſdictionem Cameræ, omiſſis Auſtrægis, fundatam eſſe docet, in caſu ubi Reductioni locus foret. Cum enim à Sententia Arbitri non detur Appellatio regulariter, Reductione ſive viâ Simplicis Querelæ opus eſſe in Camera. Itidem ad *Alciatum* & alios remittit Lectorem ubi Exceptiones inveniantur, quando Appellatione ſit opus.

Tandem de Executione Laudi Homologati per Cameram faciendi agit *num. 50.* Et hæc quidem dicta *obſ. 1.* in ordine ad fundandam Cameræ Juriſdictionem: in ſequentibus Obſervationibus plenius rem explicat *obſ. 149.* Reductionem peti debere à Judice ordinario & à Sententia Reductionis Appellationem admitti ad ſuperiorem, *obſ. 150.* Tempus Reductionis petendæ non eſſe coarctandum intra Fatale Decendii, ſed ſpatio Annorum Triginta. Tum verò explicata differentia inter *Arbitrum* & *Arbitratorem*, an Reductioni locus ſit adverſus utriusque Sententiam dubium nonnihil relinquit Lectorem. Nam & certis Caſibus Appellationem à Sententia Arbitri admittit, v. gr. in læſione immodica, *num. 9.* & tamen *num. 10.* Citationis viam in Camera uſitatam eſſe tradit, poſtea *num. 12. ſeqq.* ſi ſimpliciter ſine Stipulatione Pœnæ Compromiſſum fuerit initum, ceſſante Proviſione hominis obtinere dicit proviſionem Legis: Qualem? Reſp. *l. penult. Cod. de recept. arbitr.* ita ut per lapſum Decendii homologatio tacita inducatur, hoc eſt Laudum pro Re Judicata habeatur: Hæc eſt doctrina Gailii. Blumius *tit. 58.* & Roding *lib. 1. tit. 35.* ea quæ Gailius præcecinit repetunt. Exemplum reformati per Sententiam Cameralem 13. Decembr. Anno 1664. Laudi in cauſa *Comitum Solmenſium* Blumius *Num. 4.* ad Exceptiones in quibus Appellatio valeat retulit, non ſatis memor *Supplicationum tit. 17.* unde patet per viam Citationis ad videndum ſe reſtitui, cauſam hanc

hanc ad Cameram fuiſſe deductam. Meminere iſtius Exempli etiam Lynckerus *tractat. de Gravam. Extrajud. cap. 9. §. 26. in fin.* & *Diſputat. de Laudi Vitiis aphoriſm. 26.* Deckher. ad Tennagel. *de decernend. Proceſſ. claſſ. 4. cap. 5.* Alia Exempla recentiora decretarum Citationum ad videndum ſe reſtitui leguntur *in Supplicationibus* à Dre. Joh. Frider. Hofmanno, Advoc. & Proc. Cameræ editis *tit. 21. Num. 1. ex Anno 1679.* & *Num. 4. ex Anno 1688.* adde Rulant. *de Commiſſar. part. 3. lib. 9. cap. 3. num. 8.* Deckherrus ad Tennagel. *dict. cap. 5.* Appellationes non ſolum ſed & Reductiones à Sententiis *Arbitrorum Conventionalium* excludere videtur, & locum facere tantum Proceſſui Reductionis adverſus Sententias *Arbitratorum.* Ergò ſi Appellatio omnis interdicta: ſi Reductio ad arbitrium boni Viri, ut vocant, intra Triginta Annos inſtitui poteſt: ſi Læſionis enormiſſimæ querela eodem ſpatio durat: ſi Reſtitutio in integrum & Nullitatis remedia competunt, dubium eſſe poſſet, quid utilitatis habeat doctrina de *lapſu Decendii,* quam & Gailius & plures alii amplectuntur: ita ut rejectâ etiam ſententia Gailii de Triginta Annorum Præſcriptione Fatale Decendii obſervandum eſſe ſtatuant, vide Lyncker. *Diſputat. de Laudi Vitiis aphoriſm. 24.* Nobis, quia hanc materiam *ſuprà in Commentatione Syſtematica Sect. I. §. 12. num. 5. pag. 118.* leviter ſaltem attigimus, viſum fuit eandem hic brevibus aphoriſmis illuſtrare.

1. Differentia eſt inſignis inter *Arbitrum* & *Arbitratorem* juxta Gail. *lib. 1. obſerv. 150.* Lauterbach. *Colleg. Pract. tit. de Receptis. §. 4.* Struv. *ad ff. exercitat. 8. §. 96.* Arbitratoris Sententiam vi omni Juris deſtitui, & libere recedere partes ab ea docet Lauterbach. *dict. loc.* Libertas hæc ſi intelligatur de auctoritate propria, fruſtranea foret plane iſta conventio, & imprudenter aliquis ſuis rebus conſulturus, qui relicta via Juris ordinaria, Arbitratorem eligeret, ſi inquam propria auctoritate Sententiam Arbitratoris ſpernere licet. Idcircò, quod dicitur vim non habere Sententiam Arbitratorum: ita eſt capiendum, ut non eadem ſit vis iſtius Sententiæ, quæ ineſt Sententiæ Arbitri

Com-

Compromiſſarii ; A qua, cum recedere non liceat, neque per Appellationem, neque per Reductionem, juxta Lauterbach. *Diſputat. de Arbitr. Compromiſſar. §. 39.* Ab illa verò, Arbitratorum liber ſit receſſus, neceſſe eſt, ut id aliter non fieri ſtatuendum ſit quam *auctoritate Judicis*.

2. Arbiter Compromiſſarius dicitur is, qui à Partibus eligitur finiendæ litis gratia, ita ut obſervato Juris & Proceſſus ordine Sententiam ferat, Lauterbach. *dict. Diſputat. de Arbitr. Compromiſſar. §. 3.* Non immeritò dubitat Titius ad Lauterbach. *obſervat. 134.* An ejusmodi Compromiſſa ad abbreviandam litem conducant, quia eadem via, & forte citius coram Judice ordinario lis terminari poſſet, vid. Deckherri *Conſultat. 8. de Judicio Compromiſſario :* ubi refertur caſus reſervatæ in Compromiſſo Appellationis. Si quis brevitati ſtudere velit ſincere, licitum foret renunciare omnibus Dilatoriis Exceptionibus & Dilationibus in Judicio. Quam rem commendat tantopere Schilterus *Praxi Jur. Roman. exercitat. 12. §. 2. & 3.* Hæc eſt, credo, ratio genuina, quod Compromiſſa ſtrictè ſic dicta ſint rariora, & magis frequententur Arbitria ex æquo & bono per Arbitratores, Schieds-Freunde / facienda. Qualis inter Partes inita ſit Conventio ex tenore Pacti intelligi debet, ut optimè monet Gailius.

3. In quæſtione de Appellatione vel Reductione Laudi admittenda diſcrimen Juris Germanici à Juſtinianeo agnoſcit Schilterus *§. 6. ſeqq.* Romano Jure à Sententia Arbitri nulla datur Appellatio, quia ſibi imputare debet qui compromiſit, *l. 27. §. 2. & final. ff. de recept. arbitr. l. 1. Cod. eod.* neque intereſt qualitercunque aliquis fuerit læſus, Lyncker. *Diſputat. de Laudi Vitiis aphoriſm. 20. ſeq.* Pœna ſi fuerit adjecta, hæc ſtipulatio non eſt de eſſentia Compromiſſi, ſed ad firmitatem majorem Sententiæ pertinet, Lauterbach. *tit. de Receptis. §. 39.* Lyncker. *Diſputat. de Receptis. §. 29.* adde Schilter. *§. 12.* Qua tamen præſtitâ Jure Novellarum licet redire ad ordinarium Judicem & cauſam ex integro agere, *Novell. 82. cap. 11.* Lauterbach.

bach. *dict.* §. *39.* Schilter. §. *7.* Germanica Jurisprudentia Judiciorum Praxi confirmata admiſit etiam à Sententia Arbitri, cumprimis ob læſionem immodicam loco Appellationis *Reductionem*, vide Schilter. *dict.* §. *7.* ita ut præſumtio Juris Romani de renunciatione tacita remedii ſuſpenſivi omninò ceſſet, ſed potius præſumatur ita compromitti in Laudum, ſi ſit rationi & Juſtitiæ conſentaneum, diſcretum, Viro bono conveniens. Licet verò Statutaria Jura nonnulla in Imperio ad Jus Romanum redacta difficilius reductionem permittant, vide Schilter. §. *8.* Cameræ Imperialis Jure tamen reductio obtinet, non quidem vi *Receſſ. Imper. 1594.* §. *65. ſeq.* quem eo fine allegat Schilter. §. *8.* agit enim iſte locus de Compromiſſis in Judicium Camerale, de quibus *in Commentatione noſtra Sect. I.* §. *1.* Sed ex uſu ſive Praxi, de qua teſtatur Gailius *lib. 1. obſ. 150.* Lynckerus *Diſputat. de Laudi Vitiis aphoriſm. 23.* & *tractat. de Gravam. Extrajud. cap. 9.* §. *26.* idem *in Analect.* ad Struv. *tit. de Receptis* §. *104.* Si quæras, an præcisè in læſione immodicâ querela ſit fundanda? Non eſt mirum, ſi quis ex diverſis JCtorum traditis hæſitet. Unde & Gailius pro cautela commendat, ut Actor alleget læſionem enormiſſimam, *dict. obſ. 150. num. 10.* Scilicet cautelarum artifices nihil volunt omitti, quod in conflictu opinionum dubium relinquere poſſit. Sane ſi vera eſt ſententia Schilteri ſuprà relata, non opus foret læſione enormiſſima, ſed ſufficeret allegari læſionem gravem, Lynckerus *dict. Diſputat. de Laudi Vitiis aphoriſm. 27.* diſtinguit Sententiam *Arbitri* ab ea, quæ ab *Arbitratore* fuit lata. In illa læſionem enormiſſimam requirit, adde *Analecta dict.* §. *104.* In hac, ob quamlibet læſionem reductionem peti poſſe concludit, quam Sententiam nos ſequimur. Sed cum, ut ſuprà dictum, *Arbitramenta* ſint frequentiora, quam Compromiſſa ſtrictè ſic dicta, ſi tenor Conventionis Arbitramentum magis quam Compromiſſum referat, non opus habet Actor ut de læſione immodica ſit multum ſollicitus, conf. Ulr. Huber. *Prælect. ad ff. tit. de Recept.* §. *9.*

4. Circa Fatale Decendii obſervanda rurſus eſt diſtinctio inter Laudum Arbitri, & Sententiam Arbitratoris. Arbitratoris

Sententiam reduci poſſe intra 30. Annos docuit Gailius *lib. 1. obſ. 150.* calculum addente Græveo *in Obſervat. ad hunc locum num. 4.* quem etiam laudat Lynckerus *diſt. Diſputat. de Laudi Vitiis aphoriſm. 27.* & hinc differentiam eſſe ab Appellatione tradit. Lauterbachius verò *tit. de Receptis* §. 4. tantum temporis largitur, quantùm Jura Actioni ipſi tribuunt. Viciſſim ubi de *Laudo Arbitri* eſt ſermo, Decendium requiri ad effectum Homologationis ſive Rei Judicatæ tradit Lyncker. *Diſputat. de Laudi Vitiis aphoriſm. 24.* Lauterbach. *tit. de Recept.* §. 39. Quid autem opus eſt Decendii lapſu ſi Appellatio & Reductio non admittitur? Reſp. Si Pœna aut Intereſſe Conventioni eſt inſerta, (vid. Lyncker. *Diſputat. de Receptis* §. 29. *ubi quid veniat nomine intereſſe explicatur*) licite recedet alteruter à Laudo, dummodo ſolutioni ejus quod intereſt ſeſe ſubjiciat, idque faciendum intra Decendium. Quo præterlapſo, non amplius liberum erit recedere, ſed ex Re Judicata compelletur ad parendum Sententiæ per Mandata Sine Clauſula, Mev. *part. 2. deciſ. 280.* vide Lyncker. *in Analect. diſt. loc.* §. 104. Ulr. Huber. *Prælect. ad ff. tit. de Recept.* §. 8. Voet. *num. 25.* Aliud dicendum, ſi Sententia Arbitri *Nullitate* laboraret, quod quando fiat expoſitum legas in ſæpe laudata *Diſputat.* Lynckeriana *de Laudi Vitiis.*

5. Reductio Laudi vel Arbitramenti peti debet à Judice ordinario. Inter immediatos à Camera Imperiali, vide Teſſaur. *deciſ. 14.* Gail. *lib. 1. obſ. 149.* & ibi Græveus. Voet. *ad tit. ff. de Recept. num. 27.* Auſtrægarum Jurisdictionem excludit Gail. *lib. 1. obſ. 1. num. 49.* cujus doctrinam non recipit Lynckerus *Diſputat. de Laudi Vitiis aphoriſm. 25.* præferens ſententiam Schubhardi *part. 2. de Auſtræg. cap. 9. num. 44.* Si Blumii eſſet aliqua auctoritas, is ad Gailii caſtra tranſire ſe dicit *tit. 58. num. 10.* Potior eſt ratio, quod Auſtrægarum cognitio ſtrictiſſimi ſit Juris ultra caſus expreſſos non extendenda, & Judicii Cameralis Praxis, quam exemplo ſuprà relato Blumius alibi confirmat *tit. 27. num. 184.* De Reviſione Laudi Cameralis vel Reductione videndus eſt textus *Receſſ. Imper. 1594.* §. 65. *ſeq.*

6. Ho-

6. Homologatio Laudi dicitur fieri ſi intra Decendium non fuerit contradictio facta, ſcil. ad effectum Rei Judicatæ. Ergò ſi contradixerit alteruter, pœnæ ſe reddet obnoxium, vide *ſuprà aphoriſm. 4.* Quid ſi de pœna vel intereſſe partes ſibi non proſpexerint? Nihilominùs Laudi Compromiſſarii vis conſtabit, ad cujus ſubſtantiam pœnam non requiri ſuprà dictum fuit *aphoriſm. 3.* adde Mev. *part. 2. deciſ. 280. num. 4.* Cautelam Mynſing *centur. 5. obſ. 14.* & Gailii *lib. 1. obſ. 150. num. 14.* ut maneat ratum Laudum vel ex toto vel ex parte licet alteruter pœnam ſolvere ſit paratus, commendat etiam Lynckerus *de Gravam. Extrajud. cap. 9. §. 26. num. 4.* & *Diſputat. de Laudi Vitiis aphoriſm. 76.* Sed ſatis de hac materia pro inſtituti ratione, redeo ad Obſervationes Magenhorſtianas.

XXXIV. Hac Obſervatione forte innixi Procuratores ita agere ſolent, ut Tutorium Camerale non ſimul producant, ſed generaliter allegent: Rectius fieret, ſi ſimul Copia apponeretur, ne Referenti relinquatur ſollicitudo in Lectoria de facto inquirendi. *Obſ. XXXIV.* De Tutorio Camerali producendo.

XXXV. Traditur hic regula ex Gail. *lib. 1. obſ. 80. num. 6.* & *lib. 1. de Pac. Publ. cap. 15. num. 14.* quando Manus & Sigilla in Contumaciam pro recognitis acceptanda, quando probanda eorum veritas. Poſterius locum habet ſi Reus in Judicio præſens nondum fuit. Nam licet in Contumaciam Judex procedere poſſit, non tamen poteſt Contumacia eum habere effectum, ut ſine Probatione ſufficienti Reus condemnetur. Probatio autem hic aliter fieri nequit, quam per Comparationem aut per Teſtes. Fallax Remedium eſt Comparatio. De Recognitione adde Deckher. ad Koch. *part. 3. tit. 11. num. 6.* *Obſ. XXXV.* De acceptatione Manus & Sigillorum pro recognitis, & Comparatione Literarum.

XXXVI. Exemplum hic refertur tale: Alimenta fuiſſe adjudicata *Meretrici* (forte *Stupratæ*, nam non omnis ſtuprata eſt meretrix) & filio ex ea ſuſcepto, Proceſſus Appellationis decretos ſed Inhibitionem denegatam. Peregrinum hoc videbatur noſtro Obſervatori, quia Sententia qua decernuntur Alimenta eſſet inappellabilis. Imò verò appellabilis eſt etiam quoad effectum ſuſpenſivum, ſi immodica forent Alimenta & Gravamen perpetuum. *Obſ. XXXVI.* De Alimentis Stupratæ adjudicatis, & Appellatione admiſſa. Ubi varia notabilia de Alimentis decer-

aendis & Cautione præſtanda.

tuum. Quo caſu tamen Judex ſuperior vi officii proviſionem decernet. Vel ſi ad Alimenta præſtanda condemnaretur is, qui ſe non teneri probabiliter oſtendit, vid. *Relat. Cam.* à Thulemario *collect. part. 2. vot. 6. num. 13.* Addit Obſervator ex *Receſſ. Deputat. 1600. §. 146.* Reviſionis Remedium adverſus Sententiam Cameralem, qua Alimenta decernuntur locum non habere. Sed dictus textus tantum effectum ſuſpenſivum ſuſtulit, non verò Reviſionem. Ergò ſicut prævaluit ſemper Sententia, quod Appellatio locum habeat à Sententia Alimentorum, ita & Reviſio non deneganda erit, ſi nihil aliud impediat. De effectu ſuſpenſivo eſt alia inſpectio. Quid ſi victor in cauſa Alimentorum Cautionem præſtare nequeat: Quid ſi exceſſus in quanto adjudicato probetur: Quid ſi damnum irreparabile allegetur: Equidem de *Damno* facilis eſt reſolutio, cum id ex arbitrio condemnati dependere non poſſit, neque huc trahendum argumentum à *Cauſis Religionis*, in quibus effectus ſuſpenſivus relictus eſt pendente Reviſione per *Receſſ. Imper. 1654. §. 124.* Quia iſta Lex ultra caſum expreſſum extendi non debet, ceu exceptio à regula, vid. *Capitulat. Caroli VI. artic. 17.* De *Exceſſu* ſi probatus fuerit, officium erit Judicis, Sententiam Alimentorum moderari, eſt enim ex eorum genere, quæ arbitrio Judicis ſemper ſubjacent, cum proviſio à Judice rurſus pro re nata tolli queat. De *Cautione* notandum, quod ad effectum Reſtitutionis obtinendæ requiratur, ſi in Reviſorio Sententiam Cameralem reformari contingat. Atqui Alimenta ſua natura Reſtitutioni obnoxia non ſunt. Ergò nec opus eſt Cautione, vid. Lyncker. *de Gravam. Extrajud. cap. 9. part. 2. §. 13.* ubi docet, quod in cauſis, in quibus per *Receſſum Deputationis 1600.* effectus ſuſpenſivus eſt ſublatus, pars victrix ad Executionem obtinendam à Cautione ſit immunis, quia quæ ſpeciali ratione introducta ſunt, per generalem Conſtitutionem non tollantur. De Alimentorum Cauſis & Executione Sententiæ notabilis eſt locus apud Stammium (fuit quondam Imperialis Cameræ Aſſeſſor) *tractat. de Servitut. Perſonal. lib. 1. tit. 4. à num. 16. uſque 22.* ubi *num. 21.* exemplum *oblatæ* à Victore *Cautionis Juratoriæ*

toriæ & acceptatæ per Sententiam refert. Non mirum itaque ſi Reviſio petita ad effectum ſuſpenſivum non acceptetur in Camera, ſed Executio Sententiæ latæ demandetur.

XXXVII. Correctionem meruit hæc Obſervatio à Deckherro, eſt enim error inſignis, quod contra Legatum Pontificis Romani decernat Camera Mandatum Avocatorium. Contra Partem verò decerni ejuſmodi Mandata Pœnalia nihil eſt novi, & præter exempla à Deckherro hic recenſita, & *in Sententiis ex Anno 1671. Num. 377.* & *Anno 1676. Num. 818.* alia frequentiſſimè occurrunt, quæ referre opus non eſt. *Obſ. XXXVII.* Adverſus Legatum Pontificis Camera non decernit Proceſſus.

XXXVIII. Exiit Foro *Ordo Præfixarum* ait Deckherrus; exeat igitur ex numero hæc Obſervatio. *Obſ. XXXVIII.* Abolitus Ordo Præfixarum.

XXXIX. Recte docet Gailius *lib. 1. obſ. 69.* ait Obſervator, quod Tertius interveniens intereſſe ſuum docere debeat: Quaſi verò hæc doctrina opus haberet Obſervatione ſingulari. Quis enim adeo eſt imperitus, ut Interventionem ſine cauſa probata repulſam non laturam eſſe, ſibi imaginetur? *Obſ. XXXIX.* De Tertio interveniente & docendo ſuo intereſſe.

XL. Inutilis eſt Obſervatio, cum Dies certus in Citationibus non præfigatur, ſed Trigeſimus vel Sexageſimus, cum addita clauſula, ſi iſte non fuerit Juridicus, ut compareat Citatus in proximo Juridico. *Obſervat. XL.* Dies certus in Citationibus non præfigitur.

XLI. De vocabulis hic agitur: *Executorialium*, & *Mandati de Exequendo.* Leve eſſe monitum indicat Deckherrus, & ſufficere Mandata de Exequendo dirigi ad Directores Circuli, vel ad Judicem ordinarium. Executorialia verò Mandata contra Partem. *Obſerv. XLI.* De diverſitate Executorialium & Mandati de Exequendo.

XLII. Tractatur quæſtio, an Citatio ex Lege Diffamari locum habeat, ſi Diffamatio fuerit facta non de Jure Diffamantium, ſed in præjudicium Tertii. Denegandam fuiſſe petitam Citationem in caſu propoſito, indoles Remedii ſatis docet. Licet enim inter Remedia Injuriarum referatur à Schiltero *Exercitat. ad ff. 49. §. 32.* Tamen dicto caſu inculpatus erat Nobilis immediatus ab homine privato de verbis injurioſis contra perſonam alicujus Principis prolatis, ubi Cameræ Juriſdictio fundata eſſe non poterat, quia contra Nobilem non erat Actio aliqua com- *Obſerv. XLII.* De Citatione ex Lege Diffamari ſi non agatur de Diffamantium, ſed Tertii præjudicio.

parata Diffamanti ad quam proponendam eſſet provocandus. In Cauſis Injuriarum verò Remedium hoc ſapit naturam Actionis principalis. Ergò in Foro Domicilii conveniendus erat Diffamator.

Obſerv. XLIII. De Procuratore pro conſorte conſtituto.

XLIII. Tritum eſt neminem poſſe pro alio Conſorte Procuratorem conſtituere.

Obſerv. XLIV. De Moneta in Cancellaria Camerali ſolvenda & Salario Aſſeſſorum. Ubi de reductione der Cammer-Gülden und Reichsthalern.

XLIV. Suprà *Obſervat. XI.* agebatur in genere de Moneta Imperiali in Solutionibus obſervanda, hic in ſpecie de Moneta ſolvenda in Cancellaria Camerali. Sed ceſſat omnis hæc Obſervatio hodie poſtquam Solutiones iſtæ ad communem uſum Pecuniæ der Reichsthaler zu 90. Kreutzer fuit redacta, & *in Noviſſimo Receſſu Viſitat. Memorial. Cancellar.* §. 26. Taxæ certa regula fuit conſtituta. Prout etiam Salarium Aſſeſſorum, quod per *Receſſ. Imper. 1654. §. 11.* eſt Mille Imperialium, computatur juxta *dict. Receſſ. Viſitat. Memorial.* den Pfennigmeiſter betreffend §. 5. ad Imperiales in ſpecie, hoc eſt, jeden Reichsthaler zu 2. fl. ut adeo valore cujuscunque Monetæ, etiam peregrinæ, certum quantum proportionatum ad Monetam uſualem der Reichsthaler / vel current zu 90. Kreutzer / vel in ſpecie zu 2. fl. und der Gulden zu 60. Kreutzer redacto, nullo amplius opus ſit labore Reductionis, quem habet *Tabella* in Roding. locuplet. *Mantiſſ. XII. pag. 946.* Hoc tantum obſervandum, quod Floreni Cameralis valor adhuc retineatur zu 4. Kopffſtück ſive 80. Kreutzer / in Mulctis Straf der Ordnung / und nach Ermäſſigung. [8. Kopffſtück / vid. Roding. *lib. 1. tit. 7. §. 20.* & *lib. 3. tit. 37. §. 2.*]

Obſerv. XLV. A quo Judice petenda Commiſſio ad perpetuam memoriam. Ubi de Commiſſione ad vocandum Teſtem.

XLV. Commiſſionem ad perpetuam memoriam peti à Judice, cujus futura eſt litis deciſio, in vulgus notum eſt. Auctor Obſervationum hic refert Exemplum decretæ Commiſſionis à Camera, ubi à Judice ordinario erat denegata. Animadvertit Deckherrus, quod haud dubie vel præceſſerint Promotoriales, vel evidenter probata fuerit Juſtitiæ Denegatio. Poſteriori caſu Citationem ſuper denegata Juſtitia adverſus Magiſtratum, & ad Teſtimonium juratum reddendo, vel ad videndum ſe incidiſſe in Pœnas Juris, contra Teſtes, Praxi Cameræ decerni. Diſcerni enim

debe-

debere *Commiſſionem ad Examen Teſtium in perpetuam memoriam à petitione Commiſſionis ſpecialis ad vocandum & examinandum Teſtem.* Illam pertinere ad Judicem futuræ litis, hanc ad Magiſtratum Ordinarium cujusque Teſtis.

XLVI. Agitur hic de Pœna Conatus in cauſis fractæ Pacis. Abunde ſatis fit Lectori à Deckherro *in Vindic. tit. 29. num. 35. ſeqq.* *Obſerv. XLVI.* De Pœna Conatus in cauſa fractæ Pacis.

XLVII. Vulgaria ſunt, ait Deckherrus, quæ de Remiſſione ad Judicium hic adferuntur, vid. Schwanman. *obſ. 60. num. 4.* Ego addo, eſſe etiam falſa; imo oportet Supplicam eandem, cui Decretum *judicialiter* inſcriptum, cum Adjunctis in Judicio producere, nam (1.) non licet ſupplicare extrajudicialiter Proceſſu pendente, quotiescunque ergo Supplica talis exhibetur, Contenta in Senatu ponderantur & pro rei exigentia rejicitur Petitum, vel ad Judicium remittitur. Mutationem Supplicæ Procurator haud dubie Mulcta graviore luet. (2.) Decretum Supplicæ inſcriptum in Receſſu allegandum eſt & Recognitio ab adverſario Procuratore poſtulanda, quo ipſo eadem & non alia Supplica producenda eſt. Quod additur in Obſervatione de Supplica pro Appellationis Proceſſibus *judicialiter* remiſſa, cujus exempli non meminerat Deckherrus, id noſtro tempore aliquoties factum ſcimus, ſed nonniſi in cauſis jam tum introductis, quando ob novum incidens, vel in Executione ab Exceſſu Appellatio interponitur. Alius enim in cauſis novis non foret dabilis caſus. *Obſ. XLVII.* Quando Supplicans remittatur judicialiter: ubi de Appellatione ab Exceſſu Executionis.

XLVIII. De Compulſorialibus ulterioribus ſatis dictum *in Commentatione noſtra Sect. I. §. 13. num. 16.* hic nihil addendum, neque in Obſervatione eſt quidquam ſingulare. *Obſ. XLVIII.* De Compulſorialibus ulterioribus, remiſſivè.

XLIX. De Salvo Conductu etiam dictum *in Commentatione Sect. I. §. 12. num. 7.* Obſervator hoc loco nihil habet quam bina Exempla, unum decreti, alterum denegati Salvi Conductus ex Anno 1595. ſed ſine circumſtantiis ſufficientibus. Addendus *noſtræ Commentat. dict. loc.* Deckher. *in Vindic. tit. 29. num. 104.* *Obſerv. XLIX.* De Salvo Conductu, remiſſivè.

L. Explicat hic Obſervator ſenſum Clauſulæ Procuratoribus familiaris: *Extra Proteſtationem:* Non eſt operæ pretium rebus tritiſſimis immorari. *Obſervat. L.* De Clauſula: Extra Proteſtationem.

LI. Re-

Obſervat. LI. De Probatione interpoſitæ Appellationis viva voce, per Teſtes.

LI. Refertur hic caſus rarus, forte nunquam alias extiturus, quod Probatio Actus Appellationis viva voce interpoſitæ per Teſtes fuerit admiſſa, contra Protocollum Judicii prioris Inſtantiæ Salisburgenſis, in quo notatum erat nullam fuiſſe interpoſitam Appellationem. Sed tantum ad effectum *Citationis* obtinendæ, hoc eſt ſine Inhibitione.

Obſervat. LII. De Cautione Procuratorum reiteranda.

LII. Monet Deckherrus contra Obſervatorem, quod non ſufficiat Relatio ad Cautionem ſemel præſtitam, ſi nova cauſa introducatur, ſed cavendum eſſe toties, quoties compareat Procurator nomine ejusdem *Rei.* Nam *Actor* paratus eſſe debet, neque admittitur Cautio ſub periculo vel Deſertionis in Appellationibus, vel Circumductionis in Cauſis Citationum vel Mandatorum, vid. *Decret. General. 13. Decembr. 1659. §. 2.* Si contingeret caſus ut idem Procurator eadem Audientia in pluribus cauſis ejusdem Rei nomine compareret, Cautionem quidem erit interpoſiturus de mandato producendo in ſingulis cauſis, ſed prout hodie Ordo Audientiarum eſt comparatus, omnes has Cautiones uno ſaltem tactu Sceptri Judicialis eſſet præſtiturus. Cæterum quid obſervandum ſit, ſi Procurator Copiam Signatam Mandati Generalis in alia cauſa producere velit, docet *Receſſ. Viſitat. Noviſſ. Memorial. Advocat. & Procurator. in Taxa Labor. num. 2.*

Obſerv. LIII. De Reconventione coram Auſtrægis, remiſſivè.

LIII. Cum Obſervationi huic de Reconventione coram Auſtrægis ineruditæ nec veræ funus ductum fuerit à Deckherro *in Vindic. tit. 27. num. 143. ſeqq. pag. 262. uſque 266.* uti ipſe ait in Nota Obſervationi ſubjecta, nolo ego ſepultam reſuſcitare.

Obſervat. LIV. De Immiſſione ex primo Decreto quando adhuc obſervetur.

LIV. Et hæc Obſervatio de Immiſſione in Bona ex primo Decreto ob Contumaciam à Foro exiit, monente Deckherro, niſi in Proceſſu contra Tutores contumaces, vel in Nunciatione Novi Operis, Damni Infecti & ſimilibus.

Obſervat. LV. De Formula petendi Mandatum arctius, & ejus uſu.

LV. Ad Formulas Procuratoribus Solennes pertinet, quod in Cauſis Mandatorum in principio petatur Proclama, deinde poſt Sex Juridicas, Mandatum arctius cum Declaratione Pœnæ; ita enim corrigendus eſt Auctor. Dico ad Formulas Procuratoribus Solennes, nam rariſſimè Judex ad Mandatum arctius & Declara-

clarationem Pœnæ deſcendit, uti *ſuprà in Commentatione* [*Sect. I. §. 6. num. 5. ſeqq. pag. 40.* & *Sect. II. §. 2. num. 22. pag. 186. ſeq.*] explicavimus, ſed Mandatum de Exequendo decernitur. Manet tamen Formula Petitionis, quia Judici integrum eſt nihilominùs pro re nata alterutrum decernere.

LVI. A primo Decreto Immiſſionis appellari non poſſe tradit Deckherrus, contra Auctorem Obſervationum, qui ſaltem Inhibitionem denegat: Exceptiones habet Blumius *tit. 46. num. 67.* quas niti rationibus ſpecialibus, non verò primi Decreti vi admodum debili monet Deckherrus, qui tamen *ſuas Vindicias ſive Notas* ad Blumium eouſque non abſolvit, vel, ut fertur, ex aliqua animi commotione concremavit: adde *ſuprà dicta Sect. I. §. 14. num. 22.* ad hunc locum Blumii. *Obſervat. LVI.* De Appellatione à primo Decreto Immiſſionis.

LVII. HæcObſervatio repetitur à Blumio *tit. 25. num. 26.* nos utilitatem ejus nullam eſſe oſtendimus *in Commentatione Sect. I. §. 1. num. 2.* cui jam addo Menckenium JCtum Saxonicum celeberrimum *in Controverſ. Jur. diſputat. 2. Jur. Publ. theſ. 12.* Literas Promotoriales Imperatorem Auguſtiſſimum ad Camerale Judicium dare poſſe & ſæpe ad inſtantiam Partium concedere, nemo eſt Rerum Cameralium peritus, qui neget vel ignoret. Sed tamen iſtarum Literarum effectus non eſt Cauſarum Avocatio, unicè Juſtitiæ Promotio. Neque à Judicio Camerali negligi ſimiles Literas reverentia debita patitur. Licet non ei qui Literas petit & obtinet magis exhibeatur favor, quam cauſa alias patitur in meritis. Unde & Auguſtiſſimus Imperator parcius haſce Literas concedere ſolet, ſatis gnarus Aſſeſſores pro eo quo ſunt numerò, ad tantam Cauſarum molem minime ſufficienti, officium ſuum facere pro virili. *Obſerv. LVII.* De tractatione cauſæ in Ordine Novarum. Ubi de Literis Promotorialibus Cæſareis.

LVIII. Satis clarè Deckherrus monet: Appellationem ab Executione Sententiæ, quæ in Rem Judicatam tranſiit, non admitti, ſed ab Exceſſu Executionis. Addendum eſt, quod eo caſu plerumque pro Informatione Judici à quo reſcribatur. Niſi deinde Exceſſus clarè doceatur, Appellationis Proceſſus non decernentur. Commodum eſt hic obſervare, quod ab Exe- *Obſerv. LVIII.* De Appellatione ab Exceſſu Executionis quomodo procedat Judex Cameralis.

çutoribus Cameralium Sententiarum Subdelegatis (Executores ipſi ſunt Directores Circuli) propter Exceſſus Executionis frequenter ad Cameram Appellationes interponantur quidem, rariſſimè verò recipiantur, ſed prævia Informatione, & Cauſæ Cognitione quid Executoribus agendum, quomodo Gravamen, ſi quod eſſe doceretur, ſit tollendum, per Decretum ſignificetur. Interdum *judicialiter* Supplica pro Appellationis Proceſſibus remittatur, ut Modus Executionis per Sententiam ad tramitem deducatur. Novos Proceſſus tali caſu decernere inſignem pareret confuſionem & Rerum deciſarum recoctionem.

Obſervat. LIX. De Prorogationum Petitione & abuſu coërcendo. Ubi de Culpa Procuratoris & Sententiis in Contumaciam.

LIX. Quæ in hac Obſervatione allegantur, ſed incertè, *Decreta Generalia de Prorogationibus* legitimè petendis, credo eſſe *ex Anno 1579. & 1580.* adde *Receſſ. Viſitat. Noviſſ. §. 52.* Nihilominùs abuſui remedium ſufficiens adhiberi vix poteſt, donec aucto aliquando Aſſeſſorum numero agenda die Sabbathi juxta *dict. Receſſ. Viſitat. §. 51. 53. & 76.* accuratius ad uſum perducantur. Alius eſt abuſus non ſine Mulcta dimittendus, ſi Procurator poſt præterlapſum Terminum petat Reſtitutionem in integrum ſine cauſa juſta probata, ex Clauſula generali, & cum ea novum Terminum agendi. Credunt Principales moram vel negligentiam Procuratorum ſibi non fore damno, vel poſſe culpam rejici in Procuratorem impune. Informari deberet unusquisque ex Gailio *lib. 1. obſerv. 45.* Accidit equidem ut Sententia in contumaciam non agentis ferenda ſuſpendatur, vel Scriptum poſt effluxum tempus agendi productum ſine rejectione admittatur, ne pars ſuccumbens arripiat occaſionem petendi Reſtitutionem in integrum adverſus Sententiam, exiſtimans faciliorem ſibi fore viam ad Contumaciam in non agendo purgandam, quam ſi in *Novis* Reſtitutionem fundare neceſſum habeat juxta *Decret. General. Anno 1669. & 1671.*

Obſervat. LX. Protractio Litis per petitionem Dilationis in Termino Paritionis.

LX. Hæc Protractio, quam refert Obſervator, valde ſolennis eſt. Licet enim *in Receſſ. Imper. 1654.* prohibeatur in Termino Paritionis docendæ Dilationem petere *§. 76.* Fit tamen hoc ſæpiſſimè, non ſane ex Stylo, ſed contra Legem, unde

& Mul-

& Mulcta ſequitur vel Paritoria Sententia, quam *ſimplicem* vocant; cujus tamen, ſi poſtea Exceptiones producantur, effectus eſt nullus. Et ita Leges bonæ per pravas Conſuetudines indirectè convelluntur. [Fieri tamen poteſt, ut Sententia talis ſimplex vim habeat Definitivæ, per condemnationem in Pœnam Mandato inſertam; cujus memorabile exemplum refert B. Auctor. *part. 4. Obſervat. Forenſ. 305.*] Si non comparuerit Citatus in Termino, uti ſuadet Obſervator, nullum gravius eſt periculum quam Proclamatis uno Floreno redimendi. Et tum intra Sex Juridicas Exceptiones comparebunt. Nollem ego Auctor eſſe Procuratori, ut Exceptiones ſibi tranſmiſſas, vel aliud Scriptum, reticeret, & Productionem ſtudiosè protraheret. Brevitas harum Annotationum & Inſtituti ratio non fert, ut ſingulos abuſus & protrahendi modos, qui obſervantur quotidie, recenſeam. Illud plane intolerabile, quod in Cauſis Mandatorum Sine Clauſula, ubi Terminus Paritionis eſt 30. Dierum, Prorogatio Termini petatur quandoque ad 3. Menſes & ultra. Gravior deberet conſtitui Pœna Contumaciæ, major effectus Paritoriæ ſimplicis, difficilior ad Reſtitutionem adverſus Contumaciam via.

Ubi de Paritoria ſimplici, & de Mora in producendis Scriptis.

Decretum erat contra Principem Mandatum Caſſatorium, Inhibitorium, de non amplius turbando neque gravando contra Conventiones & Statum Immedietatis, edendo Pacto communi, non offendendo, ut & de relaxandis Captivis *Sine*, de reſtituendis verò extortis Reverſalibus, Mulctis, Expenſis & Damnis cauſatis *Cum Clauſula.* Rubrica Proceſſus denotat varia Gravamina Querelæ feciſſe locum, mixtamque eſſe cum Poſſeſſorio cauſam proprietatis. Facta Reproductione Reus Exceptiones Fori Declinatorias oppoſuit, allegans ſuam Poſſeſſionem immemorialem in Exercitio Jurium Territorii, adeoque facta non eſſe ad Mandatum Sine Clauſula qualificata, ſed ad Auſtrægas remittendum eſſe Actorem. Cum Acta ad Sententiam Definitivam inſtructa non eſſe ſatis, deprehenderetur, venit in quæſtionem, an Reo Reſponſio ſpecialior ad Narrata Supplicæ eſſet injungenda, ſuſpenſa interim quæſtione Fori. Ratio dubitandi: quod Fori Exceptione non re-

De Exceptionibus Fori Auſtrægalis contra Mandatum Sine Clauſula, & quatenus ſuſpenſa deciſione Fori, Reo poſſit injungi Reſponſio in cauſa principali.

mota Judex in cauſa principali decernere aliquid non poſſet. Impediebat verò hanc quoque deciſionem, quod licet ad decernendum Mandatum extrajudicialiter ſufficientis adfuiſſent & verôſimiles Probationes, ad Sententiam tamen viderentur non ſufficientes neque eſſent recognitæ. Sed conſiderata hujus Proceſſus natura obtinuit opinio affirmativa, tum quod non omnia Mandata Sine Clauſula ad Interdictum Poſſeſſionis reſpicere deberent, ſed mixtam habere poſſint Proprietatis Cauſam, proinde non ſufficeret negari per Reum Qualitatem Facti. Sic enim omnes Rei negando Facti Qualitatem effugere poſſent Proceſſum Mandatorum Sine Clauſula. Tum etiam quod Actor eſſet debilior, & Officiales Rei non deſinerent ei perpetuo inſultare: Ex principalis cauſæ tractatione & reſponſione ſpeciali ad Narrata conſtiturum de facti, non negati à Reo, qualitate, & de Poſſeſſionis rectitudine. Sæpius enim quæſtio Fori à cauſæ principalis meritis dependet. Itaque ſuſpenſa etiam deciſione Exceptionis Fori Declinatoriæ Reus juſſus ad Narrata ſpecialiter reſpondere, Adjunctaque recognoſcere vel diffiteri. Addita admonitione ne per facta violenta cauſa magis vulneraretur.

Obſervat. LXI. Petita Supplicantium nimis laxa quomodo reſtringantur.

LXI. Utilis eſt hæc Obſervatio, ne nimium petant Supplicantes, in Cauſis Mandatorum, alias ſequetur Decretum eingezogener und förmlicher zu ſuppliciren. Et tamen frequentiſſime ea in re peccatur. Et gratulari ſibi debent Supplicantes ſi abſque prævio Decreto ſuprà dicto Senatus ſtatim decernat decernenda übriges Begehren aber abgeſchlagen. In Cauſis Pignorationum ſi Narrata bene ſint fundata & Actionis requiſita, recte haud dubie petitur Mandatum in gemeiner beſtändiger Form / ſine laxiori explicatione Petiti.

Obſerv. LXII. De Prorogatione Fatalium quomodo fieri debeat, quando & quouſque obtineri. Abuſus varii notantur.

LXII. Præſtat hic obſervare Monita Deckherri quam Auctoris. Refert enim *Stylum* Judicii conſtantem: Prorogatio Fatalium *judicialiter* petita ex cauſa non frivola pro conceſſa habetur. Nunquam petitur Prorogatio Fatalium (ſermo eſt de *Fatali Reproductionis*) extrajudicialiter ſi Proceſſus fuerint decreti ſive Appellationis ſive Mandati. Ante decre-

tos

tos Proceſſus Appellationum ſolent Procuratores ſæpenumero Prorogationem Fatalium petere, utique ſuperfluè, cum poſt exhibitam Supplicam intra Quadrimeſtre absque coarctatione tamen, Appellans egerit ea quæ ſibi agenda fuere, uſque ad tempus inſinuatorum Proceſſuum. Et inſignem abuſum committi per infinitam quaſi Prorogationis Petitionem ſæpius à nobis fuit monitum. Cum & eo delabantur Supplicantes, ut exiſtiment, ſi ob quamcunque, ſuæ ſæpe commoditatis gratia, factam Petitionem ad proroganda Fatalia, Supplicam in Cancellaria exhibuerint, in Senatum forte non deferendam, ut eo ipſo Fatalium Prorogatio pro conceſſa haberi debeat. Verus & legitimus Modus Prorogationis eſt, ſi ob cauſas graves probatas Supplica pro Proceſſibus intra Quadrimeſtre exhiberi non poſſit, cum debitis Adjunctis. Tum verò ob periculum Inſinuationis & reditus Nuncii. Cæteras Prorogationes omnes ad abuſum referre tuto licebit: adde *Obſervat. XXI. XCV. XCVI. XCVII.*

LXIII. Quæſtio eſt, ſi quis Spoliatum ſe dicit, Principemque ſuper Auſtrægis juxta *Ord. Cam. part. 2. tit. 8.* requirat: Hic verò negans ſe ſpoliaſſe, requiſitionem ad formam *tit. 4.* expectet, an cauſa per viam conſuetam *Citationis ob denegatam Juſtitiam* ad Cameram deduci queat? Exemplum adducit Auctor Obſervationum pro Affirmativa. Quod repetiit Schwanman. *obſ. 173.* Deckherrus putat *Vindic. tit. 27. num. 194.* ſaltim eatenus cauſam ad Cameram receptum iri ut ſuper modo Auſtrægarum cognoſcatur. In *Relection. Vindic. ad dict. num. 194.* videtur inclinare ad ſententiam, quæ & nobis videtur ſequenda, fundatam fore Juriſdictionem Cameræ etiam in cauſa principali Spolii. *Obſerv. LXIII.* Quomodo in cauſa ſimplicis Spolii, ſed contradicti, poſt Requiſitionem ſuper Auſtrægis, Juriſdictio Cameræ fundari queat.

LXIV. Agitur hic de Inſinuatione Legum publicarum Imperii Cameræ facienda per Imperii Archi-Cancellarium. Adhibendus hic eſt Deckherrus *in Vindic. tit. 2. num. 9.* ubi plenius & diſtinctius res expoſita: adde Roding. *lib. 1. tit. 1. §. 8. 9. 10.* *Obſerv. LXIV.* De Inſinuatione Legum publicarum Cameræ facienda.

LXV. Exponit Auctor Exemplum aliquod denegatæ in Camera Citationis, in Cauſa Feudali inter duos Vaſallos, cum tamen Dominus Feudi requiſitus pro conſtituendo Judicio Feudali *Obſerv. LXV.* De Juriſdictione Cameræ in

Cauſis Feudalibus inter duos Vaſallos fundanda. Si Dominus Feudi nolit judicare.

Actorem ad Cameram remiſiſſet. Ratio additur, quia non verſabatur Domini cauſa ſed Vaſalli, qui beneficio primæ Inſtantiæ privandus non erat. Optima hic eſt admonitio Deckherri, quod Actor in Camera petitum direxerit ſimpliciter *ad videndum ſibi adjudicari Feudum*, cum debuiſſet ſuper denegata Juſtitia cauſam ad Cameram deferre, quo facto haud dubie Proceſſus fore decernendos: Additur ratio *ex Vindic. tit. 27. num. 183.* quod Cauſæ Feudales ad Auſtrægarum Judicium non pertineant, ubi vide plura.

Obſerv. LXVI. De Actione Fidejuſſoris adverſus Fidejuſſorem ulteriorem.

LXVI. Quæritur hic an Fidejuſſor, à Creditore conventus, contra Fidejuſſorem ulteriorem agere poſſit cum effectu. Negat Deckherrus per *l. 27. §. 4. ff. de Fidejuſſor.* ubi monet deceptos fuiſſe Obſervatione Magenhorſtiana Advocatos. Conſulatur Schilterus *Exercitat. ad ff. 48. §. 28.* Finckelthauſ. *obſervat. 107.* Lauterbach. *Diſputat. de Fidejuſſor. indemnitat. cap. 8. §. 37. ſeqq.* Lyncker. *deciſ. 215.*

Obſ. LXVII. De Legitimatione Procuratorum ante Submiſſionem.

LXVII. Mirum tot Exempla Mulctarum, cautos non reddere Procuratores. Alias non magni momenti eſt Obſervatio, de Legitimatione ante Submiſſionem neceſſaria.

Obſ. LXVIII. De Pauperibus, remiſſivè.

LXVIII. Continet Obſervatio hæc trita & vulgatiſſima de Pauperibus ex Lege Camerali petenda, & Gail. *lib. 1. obſ. 31. num. 7.* & *obſ. 142.* quibus nolo immorari.

Obſerv. LXIX. Rationes denegatorum Proceſſuum male divinantur quandoque Supplicantes. Exemplo id demonſtratur.

LXIX. Sententia, quæ hic refertur, haud dubie nullum continebat Gravamen, quia admittebat Tutores Liberorum ad adeundam Paternam Hæreditatem cum beneficio Inventarii, ſalvo Jure Viduæ. Adeoque Proceſſus Appellationis denegati. Reliquæ Rationes, quas divinari voluit Obſervator, ſunt infirmæ: Nam nec ſolum in mora periculum, neque Interdictum Quorum Bonorum, quod eſt adipiſcendæ Poſſeſſionis, impedit Appellationis Proceſſus. Non illud, quia, ut conſtet verum eſſe periculum, opus foret Cauſæ Cognitione, neque ſane id ex Appellantis Narratis conſtare poteſt. Non hoc, quia alias ſequeretur omnes Sententias in Cauſis Poſſeſſoriis Appellationem reſpuere, quam tamen in *Ordinario Poſſeſſorio* Jus Camerale admittit haud dubie, & Praxis notiſſima etiam ipſi Blumio *tit. 46. num. 55.* cui jungendus

dus Locupletator Rodingii *lib. 1. tit. 31. §. 11. ſeqq.* Fruſtra igitur allegatur hæc Obſervatio à Schwanman. *obſ. 175. Except. 55. pag. 280.* Ita verò fieri ſolet ut Procuratores rationes denegatorum Proceſſuum divinare ſtudeant, quandoque bono cum judicio, ſæpius erroneo, quod fit plerumque, ſi ſufficere putent Formalia recte ſeſe habere. Imo niſi Judex Gravaminum *gravitatem* videat, (de *Veritate* nulla eſt indagatio, ſed periculum Appellantis in progreſſu) Proceſſus denegari præſtat quam litem ſerere, ad quas finiendas Judicium eſt conſtitutum.

LXX. Nulla eſt utilitas hujus Obſervationis poſt *Decreta Generalia* de Forma Reſtitutionis in integrum petendæ *Anno 1669. & 1671.* lata: [huc pertinent quæ tradit B. Auctor. *part. 3. Obſervat. Forenſ. 254.* & *part. 4. Obſervat. Forenſ. 334. 335. & 355.*] & quæ de Mandato Generali tradit Mynſing. *centur. 1. obſerv. 26.* Gail. *lib. 1. obſ. 143.* per Formulam Mandati Generalis hodie uſitatam, quæ reperitur *in Conc. Ord. Cam. part. 3. poſt tit. 14.* ſatis ad Praxin ſunt deducta. *Obſerv. LXX.* De Solennibus Reſtitutionis in integrum remiſſivè. Ubi de Mandato Generali & Speciali.

LXXI. Periculum Deſertionis, ſi Appellans attentaverit, Gailius *lib. 1. obſ. 146.* ſatis declaravit. Sed quæſtio ab Auctore propoſita: Si uterque Appellans & Appellatus attentaverint, an compenſentur utrinque facta ſine periculo cauſæ? non reſolvitur, quia erat, ut ipſe ait, indaginis altioris. Poterat Deckherrus, ſed etiam nonniſi quæſtiones proponit. Reſolutionem peteſis ex Mevii *Deciſionibus*: Non attentat, qui naturali libertate uti pergit, vel qui Poſſeſſionem continuat, *part. 2. deciſ. 58. num. 7. part. 5. deciſ. 101. & 306. num. 5.* & *part. 7. deciſ. 156. ſeq.* Attentatum non eſt quod fit auctoritate Juris, *part. 2. deciſ. 39. num. 4.* neque id quod eſt extra litem ſuper qua Appellatio interpoſita, licet rem eandem concernat, *part. 2. deciſ. 255.* & *part. 8. deciſ. 258.* Judex à quo citra Attentatum exequitur quod controverſum non eſt neque in Appellationem deductum, *part. 8. deciſ. 400.* adde *part. 4. deciſ. 310.* & *part. 7. deciſ. 225.* Quid ergò dicendum de Compenſatione mutua, ſi utriusque ſit Attentatum verum? Si Attentanti alter reſiſtit in continenti, hic certe excuſabitur, & ille *Obſerv. LXXI.* De Attentatis Appellantis & Deſertione. Ubi de Compenſatione Attentatorum, & quomodo Judex procedat.

peri-

periculum experietur. Si diverſa ſunt Attentata, uterque feciſſe cenſetur haud dubie in contemtum Judicis ſuperioris, qui, ſi cauſa principalis eſt inſtructa, eam deciſione finiet, ſimulque acceſſorium articulum Attentatorum, ſi inſtructa non foret cauſa principalis, providebit Judex pro re nata, ut quies conſervetur uſque ad deciſionem. Compenſationem inter Partes non admittendam puto, quia Attentatorum Cauſa non pertinet tantoperè ad Partium Jura, quam ad vindicandum Judicis contemtum.

Obſ. LXXII. De ſubſtituendis Teſtibus in locum Demortuorum.

LXXII. Vulgaria ſunt quæ de ſubſtituendis in locum demortuorum Teſtium aliis ad perpetuam memoriam, & modo ſupplicandi adferuntur.

Obſ. LXXIII. Vitia Notariorum in Inſtrumentis Appellationis conficiendis, ubi de Notariis Immatriculatis. Item de Appellatione decreta *Periculo Partis* & ceſſante tunc Inhibitione.

LXXIII. Enarrantur hic vitia Inſtrumentorum Appellationis, ob quæ nonniſi *periculo Partis* Appellationes decernuntur. Recte monet Deckherrus ſi plane ſuſpectum ſit Inſtrumentum, denegandos potius fore Proceſſus. [conf. *ſuprà Sect. II. §. 2. num. 14. pag. 182.*] Oſcitantiam, nequitiam, ſtupiditatem Notariorum quorundam ſæpiſſime experimur. Hinc bono conſilio in Dicaſteriis Principum & Statuum nonniſi Notarii in Camera Imperiali, prævio Examine immatriculati, admittuntur. Quod additur de *Inhibitione* non decernenda, ſi Appellatio admittitur *periculo Partis:* Rationem habet, quod Judici à quo non inhibeatur niſi cauſa à Judice ſuperiore plene fuerit recepta; atqui *periculo Partis*, non habet vim plenariæ receptionis ſed admodum conditionalis: Additur hæc clauſula periculo Partis, ubicunque in Formalibus defectus aliquis animadvertitur, quem tamen Appellans in continenti ſupplere non poteſt, & tamen Proceſſus efflagitat.

Obſ. LXXIV. De Pœna temerè Litigantium.

LXXIV. Rara ſunt Exempla non tamen nulla Pœnæ contra temerarios Appellantes. Difficilis probatio Temeritatis. Ubi hæc non aperta, non ſequetur Pœna, *Receſſ. Imper. 1654. §. 120.* repetiit & declaravit *Receſſ. Viſitat. Noviſſ. §. 81.*

Obſ. LXXV. De Reproductione Executorialium, & Proclamate, ſuperflua Obſervatio.

LXXV. Nihil plane momenti habet hæc Obſervatio de *Executorialibus* reproductis.

Obſ. LXXVI. A Pœna temerariæ Appella-

LXXVI. Recte dicitur Pœnam temerariæ Appellationis, vel Reviſionis, non obtinere ſi quis ante Sententiam à Proceſſu

ceſſu deſtitit. Advocatos etiam Pœnam incurrere ex *Receſſ. Imper. 1654. §. 120.* notum eſt, qui tamen ſi probaverint ſibi à Principali aliquas Facti Circumſtantias vel ſubminiſtratas, vel celatas fuiſſe, meritò excuſabuntur.

LXXVII. Judex qui mulctat haud dubie non facit ut alius Judex commodum habeat, vid. allegatum Teſſaur. *deciſ. 250.* & *Receſſ. Viſitat. Noviſſ. dict. §. 81.*

LXXVIII. Agitur hic de augenda Pœna in Mandatis Ulterioribus. Eſt res notoria, & arbitrio Judicis multum relictum. Arctiora etiam hodie nonniſi ſub graviori Pœna Pecuniaria decernuntur.

LXXIX. Adverſus Sollicitatores Cauſarum ſevera lata ſunt olim Decreta Cameræ, vid. *Decret. General. 3. Mart. Anno 1660. §. 1.* & *21. Mart. Anno 1713.* item *Receſſ. Viſitat. Noviſſ. §. 97.* [& *Decret. General. 23. Januar. Anno 1741.*] conf. *Ordinat. Judic. Aul. 1654. tit. 7. §. 9. & 10.* Veniunt autem eo in numero omnes, quicunque Cauſas alienas, ad quas conſtituti non ſunt, lucri privati gratia ſollicitant. Quanto odio iſti habeantur, cognoſcitur ex hac Nota Deckherri ſubjecta: *Eſſe*, ait, *homines artificioſos juxta & falſos, Deo, Hominibus, Juſtitiæ infenſos, Judicii Proditores, ultimum diaboli abortivum fœtum, quintam eſſentiam humanæ protervitæ, nequitiæ, mendaciorum, corruptionum, ſcelerum, divini humanique Juris exeidium.* Ita Deckherrus: Non pertinet hæc cenſura ad Viros prudentes, Cauſarum Advocatos, Partium Amicos, Cognatos, qui nullius lucri cauſa ſollicitant: Honoraria enim & Palmaria ſibi præripi ab aliis ægre ferunt Procuratores, propterea non culpandi. Et dignum eſt officium Honorario, quia & Studia Sumtus requiſivere, & vivendi ratio more Seculi eſt liberalior, & erogatio Pecuniarum pro Clientibus ſæpe facienda. Non defuere tamen olim querelæ, quod de Honorariis largioribus reportandis aliquorum ſit cura prima, media & ultima, Literarumque ad Clientes præcipua materia, de promotione Cauſæ & ſtatu Proceſſus vel nulla, vel perfunctoria. Sane, ad promovendas Cauſarum deciſiones Procuratores conferre

Oo poſ-

tionis excuſatur, qui ante Sententiam deſtitit, vel ſi Procurator fidem Principalis fuerit ſecutus.

Obſ. LXXVII. Mulctæ Camerales non fiunt in commodum Judicis inferioris.

O. LXXVIII. In Mandatis Ulterioribus & Arctioribus augetur Pœna.

Obſ. LXXIX. De Sollicitatoribus Cauſarum in Camera, & Procuratorum Officio condigne habendo.

poſſunt omninò nihil, vid. *Receſſ. Viſitat. Noviſſ. Taxa Laborum Advocat. & Procurator. §. 17. num. 20.* Contenti poſſunt eſſe Clientes, ſi nihil negligatur, quod ipſorum eſt officii. In electione Procuratorum valuit ſemper & valet hodie fama, non tamen male ſibi conſuluere Litigantes, qui ei ſoli confidere dubitarunt. Reddidit quandoque fama præſtantiæ homines negligentes. Invidiam ſaperet, ſi quis exiſtimet ex hac illave Provincia aut Civitate ſibi ſoli Patrocinia Cauſarum eſſe deferenda: Avaritiam, ſi quis plures cauſas defendendas curandasque ſuſcipiat, quam curare poſſit æquali in omnibus aſſiduitate. Hinc fit, ut quandoque cura Protocolli & Receſſuum Amanuenſibus demandetur, ita ut in Audientia demum ab ipſis Procuratoribus viva voce, non ſine aurium offendiculo, emendentur. Recentior adhuc eſt memoria duorum Procuratorum *Deckherri* & *Mügii*, qui uti animis, ita & officio ſemper erant Adverſarii, Studiis verò, eruditione & vaframentis alter altero longe ſuperior. Ita ut Clientes ſibi optime conſultum putaverint, ſi alterum alteri ſemper opponerent. Non potuit Deckherrus diſſimulare vindictam *in Concord. Suprem. Tribunal. cap. 1. pag. 18. edit. noviſſ.*

Obſ. LXXX. Obſoletus eſt Ordo Præfixarum.

LXXX. De obſoletis agit Obſervatio: dudum ſublatus eſt *Ordo Præfixarum.*

Obſ. LXXXI. De differentia Cauſarum Sleſwicenſium ab Holſaticis, remiſſivè.

LXXXI. Agit de differentia Cauſarum Sleswicenſium ab Holſaticis, quæ res ex Blumio *tit. 46. num. 63.* juncto *tit. 47. Rubr.* Hollſtein / eſt notiſſima; de Judicio Altonaenſi ſive Pinnebergico dictum *ſuprà in Commentatione noſtra Sect. I. §. 14. Membr. I. num. 18. pag. 152.*

Obſ. LXXXII. Vulgatum eſſe de Supplica binis Exemplis exhibenda.

LXXXII. Eſt res vulgatiſſima Supplicas in duplo eſſe exhibendas, eodem tenore: Rationem vide *in Commentatione Sect. II. §. 2. num. 9. pag. 179.*

Obſ. LXXXIII. De Litis conteſtatione in Cauſis Attentatorum.

LXXXIII. Nihil hic continetur quam quod in Cauſis Attentatorum ſine longo litis ſufflamine implorato Officio Judicis procedatur. Quæ de Litis conteſtatione docuit Gail. *lib. 1. obſ. 146.* & Mynſing *centur. 1. obſ. 26.* ad Formularium Proceſſum pertinent: adde *Receſſ. Imper. 1654. §. 58. 59.* & *Viſitat. Noviſſ. §. 49.*

LXXXIV. Pro-

LXXXIV. Procuratores Cameræ omnes eſſe etiam Advocatos, proinde detrectare non debere hoc Officium, eſt notorium, conf. die Anmerckung zum *Concept. Ord. Cam. part. 1. tit. 30.* Camerali Advocaturæ, ait Deckherrus, ferme jam omnia *Procuratoria ingenia* nuncium miſiſſe.

Obſ. LXXXIV. Advocaturæ Officium non detrectare debere Procuratores.

LXXXV. Non eſt dubium Appellationem à denegata Reſtitutione in integrum admitti. Caſus hic allegatus eſt de minoribus; ſed etiam de majoribus 25. Annis veram eſſe & theſin & praxin oſtendi *in Commentatione Sect. I. §. 13. pag. 122.* [& *Sect. II. §. 6. num. 40. pag. 220.*]

Obſ. LXXXV. De Appellatione à denegata Reſtitutione in integrum admittenda.

LXXXVI. Nihil habet Obſervatio obſervatione dignum. Quis enim neſcit in Cauſis litigioſæ Poſſeſſionis evitandum eſſe Petitorium ab Actore. Imprudentia Advocati in ejusmodi caſu nimium eſt periculoſa.

Obſ. LXXXVI. Imprudentia Advocatorum, qui loco Poſſeſſorii Petitorium arripiunt.

LXXXVII. Recenſetur doctrina Gailii *lib. 1. obſ. 145.* de revocandis pendente lite Attentatis, ſi Revocatio ipſam cauſam principalem ingrederetur: Adde *ſuprà Obſervat. LXXI.*

Obſ. LXXXVII. Repetitio Obſervat. LXXI. de Attentatis.

LXXXVIII. Vere ait Obſervator efflagitationibus Partium fieri, ut Cauſæ recentiores quandoque præ antiquioribus decidantur. Quod addit favore Partis id impetrari, id ſane non admitto. Illud addendum erat, quod Cauſarum favor & materia accelerationem ſæpe requirant: In *Receſſ. Viſitat. Noviſſ.* ſæpius inculcatur Ordo expediendarum Cauſarum juxta Prærogativam Temporis, vide *alleg. Receſſ. Viſitat. §. 60. 64.* & *Memorial. Advocat. & Procurator. in Taxa Laborum §. 17. num. 20.* ubi tamen excipiuntur Cauſæ privilegiatæ, hoc eſt extraordinariæ, *Conc. Ord. Cam. part. 3. tit. 3.* Ordo Temporis intelligendus vel reſpectu Judicis Cameræ, vel reſpectu Aſſeſſorum. Illius eſt *diſtribuere* Acta ad referendum, Horum Officium *dijudicare.* Hinc vocantur Urtheiler in Ordinatione Camerali. Ergò in ordine diſtribuendi obſervari jubetur tempus factæ concluſionis in Judicio. In ordine referendi verò unusquisque Aſſeſſor obſervabit tempus ſuæ Diſtributionis. Multitudo tamen Cauſarum & varietas Circumſtantiarum, & Aſſeſſorum Paucitas efficit ſæpe, ut recen-

Obſ. LXXXVIII. De Prærogativa Cauſarum antiquarum à recentioribus in referendo & decidendo, ubi de Privilegiatis. Et quis ſit Ordo Temporis.

tior cauſa maturius definiatur. In auctiori Aſſeſſorum numero nullus quidem nec majori vel graviori, nec minori vel leviori onerabitur labore quam antea, ſed publico magis proſpicietur, quia plures Cauſæ poſſunt decidi in pluribus Senatibus, quorum hucuſque ſunt tantum *duo* ad Definitivas.

Obſ. LXXXIX. Feriæ Repentinæ nullæ ſunt hodie.

LXXXIX. Ferias repentinas recentior ætas ignorat, [vid. tamen *Auctar. XVI.*] neque opus eſt ea indictione ceſſantibus Audientiis quotidianis.

Obſervat. XC. De Feriis uſitatis remiſſivè.

XC. De Feriis uſitatis Blumius agit *tit. 62.* Otioſe quærit Obſervator, an liceat negligere Decretum Viſitatorum de Feriis? Scilicet ſi oneri eſſent Feriæ Aſſeſſoribus. Qui rerum periti ſunt, ſciunt labores Relationum graviorum nonniſi in Feriis peragi poſſe, vide die Anmerckung *ad Concept. Ord. Cam. part. 2. tit. 35.*

Obſervat. XCI. Repetitur Obſervat. XXVII.

XCI. Vide *ſuprà Obſervat. XXVII.* quæ hic repetitur.

Obſerv. XCII. Formula Procuratorii hodie certa.

XCII. Ceſſat hæc Obſervatio poſt inſertam Ordinationi Camerali Formulam Mandati Procuratorii Generalis quam vide *Conc. Ord. Cam. part. 3. poſt tit. 14.*

Obſerv. XCIII. Valet Appellatio generaliter ad Superiorem interpoſita modo apud alterutrum Judicium ſupremum introducatur. Ubi de Præventione per Decretum Denegatorium.

XCIII. Si legitime eſt Appellatio interpoſita per ſolum verbum Appello, *l. 2. ff. de Appellation.* ſequitur quod non incerta ſit Appellatio ad Superiorem generaliter interpoſita. **Eſt** autem certus Judex Appellationis, ſi eſt vel unus ſaltem immediate ſuperior, vel ſi ſunt duo electivè concurrentes, v. gr. Camera Imperialis & Conſilium Imperiale Aulicum, is erit Judex apud quem Appellatio introducta & Citatio inſinuata: De *Præventione* hic obſervari meretur, quod etiam inducatur per Denegatorium Decretum Appellationis, nam neque intra Quadrimeſtre ad alterum Judicium confugere licebit Appellanti, ſi ab altero repulſam tulerit. Tentatum id aliquando ſed fruſtra, nec ſine animadverſione. Si quis dicat *Appello* vel *peto Reviſionem electivè*, electa Appellatione Proceſſus decretos fuiſſe 28. Februar. 1690. annotavit Deckherrus.

Obſerv. XCIV. Quando in Appellatione à Sequeſtro De-

XCIV. Duo Caſus proponuntur, in uno Inhibitionis denegatæ, in altero non denegatæ: In utroque Sequeſtratio fuerat per Sententiam à quâ decreta. Cur tam varie? *Neſcio*, inquit Auctor.

Auctor. Credo, & eadem ruditate reſpondent, qui nonniſi externa rerum conſiderant. In hac Appellatione Inhibitio fuit decreta, quare ergò non in alia? ſunt voces imperitorum. Quaſi non eſſet differentia inter cauſam Sequeſtri. Poteſt eſſe Decretum Sequeſtrum cum ſumma injuria Appellantis, & tunc merito Inhibitioni locus erit. Poteſt eſſe res ambigua, periculum dilapidationis ita ut Judex malit rem integram ſervare quam diſſipatis rebus Remedium quærere. Non eſt regula perpetua & omni exceptione major, quod in Appellatione à Decreto Extrajudiciali Inhibitio locum non habeat: Textus *Conc. Ord. Cam. part. 3. tit. 37. §. 2.* ex *Receſſ. Imper. 1594. §. 94.* deſumtus prohibet Inhibitionem decerni in Appellationibus Extrajudicialibus, hoc eſt à Gravamine Extrajudiciali, antequam (1.) Jurisdictio Cameræ ſit fundata, (2.) Appellatio juſtificata, (3.) Litis conteſtatio facta, (4.) ad minimum priusquam Adverſarius fuerit auditus. Quod de *fundanda Jurisdictione* dicitur, eſt omninò neceſſarium non modo ad *Inhibitionem*, ſed etiam ad *Citationem* decernendam & *Compulſoriales*. *Juſtificatio Appellationis* intelligitur per *exhibitionem Libelli Gravaminum*, quod ante *Receſſ. Imper. 1654.* non ſolebat fieri niſi in Termino Reproductionis, hodie cum ipſa Supplica pro Proceſſibus. Litis conteſtatio ſolennis neceſſaria non eſt, neque expectanda ad Inhibitionem hodierno ex ſtylo, quia iſta Legis diſpoſitio ad ſtylum ejus temporis reſpicit, quo decernebantur Proceſſus Appellationis ſine examine Gravaminum & Jurisdictionis fundatæ. Sufficiebat appellaſſe. Hodie, poſt *Receſſ. Imper. 1654. §. 64.* examinantur & Gravamina & Jurisdictio Cameralis quantum ex Narratis fieri poteſt, adeoque non expectanda Litis conteſtatio, hoc eſt Reſponſio ad Libellum, quam olim defugere ſolebant Appellati Dilatoriisque Exceptionibus immorari. De *audiendo Adverſario* obſervandum, quod hoc fiat ſæpiſſime per Literas ad Judicem pro Informatione, quotiescunque Decretum Judicis eſt obſcurum, & Narrata Appellationis magis dubia quam veriſimilia. Inhibitionem autem in Appellatione à Gravamine Extrajudiciali non excludi, cæteris paribus, oſtendit

[Margin: creto Inhibitio locum habeat vel non. Ubi explicatur textus Conc. Ord. Cam. part. 3. tit. 37. §. 2. & de Appellatione à Gravamine Extrajudiciali.]

 Lyn-

Lynckeri *tractat. utiliſſ. de Gravam. Extrajud. cap. 5. ſect. 1. §. 22. num. 5.* & *cap. 8. §. 12. & §. 17.* In Lege Camerali ſedes materiæ de Appellatione à Gravamine extrajudiciali eſt *Conc. Ord. Cam. part. 2. tit. 31. §. 16. 17. 18.* & *ſuprà dicto loco part. 3. tit. 37. §. 2.*

Obſerv. XCV. XCVI. XCVII. De Fatalium Prorogatione varia utilia ſimulque abuſus annotantur.

XCV. XCVI. XCVII. Tres Obſervationes de eadem agunt materia, ſcil. Prorogatione Fatalium. *Prima* dicit Fatalia introducendæ Appellationis ſaltem prorogari non verò interponendæ. Proſequendæ verò, id eſt litis finiendæ nulla eſſe. *Altera* quod, ſi Judex inferior breviorem Terminum introducendæ Appellationis quam *Sex Menſium* præfigat, Prorogatio in Camera obtineatur facile: Alias Prorogationem non ſine cauſa peti debere. *Tertia* quod Appellanti conceſſi quidem ſint ad introducendam Appellationem Sex Menſes, qui tamen ita diſtribuendi, ne Appellans in ultimo demum Menſe celeriter Proceſſus efflagitare velit, tum enim denegata Prorogatione periculum experietur Appellationis. Hactenus Obſervator, quem ſummatim referre volui, cum plenior repetitio Obſervationum operæ pretium non ſit, adde *Conc. Ord. Cam. part. 2. tit. 33. princ. & §. 1. ſeqq.* ubi eſt materiæ ſedes, juncto *Receſſ. Imper. 1654. §. 67.* & *Decret. General. 28. Januar. 1657. §. 2.* & *24. Octobr. 1651. Receſſ. Viſitat. Noviſſ. §. 50.* Conjungendæ ſunt hic *Annotationes noſtræ ſuprà ad Obſervat. XXI. & LXII.* & Deckher. ad Koch. *Ord. Cam. part. 2. tit. 29. num. 22. & tit. 30.* Fatalia ſunt triplicia: Appellationis *interponendæ* ſcil. intra Decendium, quod omnem Prorogationem excludit, vid. *Conc. Ord. Cam. part. 2. tit. 32. princ. Introducendæ* quod conſideratur duplici ratione, vel reſpectu *Supplicationis exhibendæ* pro Proceſſibus impetrandis, vel reſpectu *Reproductionis.* Cum ergò à die Inſinuationis Proceſſuum Appellato ad deliberandum & comparendum concedantur regulariter Menſes duo, Fatale Reproductionis etiam curret à Die Inſinuationis ſcil. duorum Menſium, vide *ſuprà Obſerv. XXI. & LXII.* non excluſo tamen Judicis arbitrio, ſi ob loci propinquitatem vel aliam cauſam terminum *Citationis,* qui ſimul erit *Reproductionis,* breviorem conſtituere velit. [add. *ſuprà Commentat. Sect. II. §. 1.*

num. 10.

num. 19. pag. 176.] Sequitur hinc, quod ſex Menſes ad Introductionem Appellationis ſive Reproductionem conceſſi ita diſtribuendi ſint, ut intra *quatuor* priorum *Menſium* ſpatium (annon expediret ad duos reduci vel unum pro ratione diſtantiæ loci, Legiſlatorum erit aliquando decernere) Supplica pro Appellationis Proceſſibus Judicio exhibeatur, ita tamen ne ita coarctatum ſit tempus, ut ante quatuor Menſium ſpatium effluxum Inſinuatio fieri nequeat modo legitimo. Coarctatio enim ſi animadvertatur, Prorogatio nulla conceditur, ſed denegantur Proceſſus. Quando ergò Prorogationi locus, & in quem finem? Sane poſt decretos Proceſſus & inſinuatos nulla locum habet Prorogatio, ſed current à die Inſinuationis duo Menſes ſub periculo Deſertionis. Abuſus eſt merito corrigendus, de quo dixi *ſuperius pag. 174.* ſi Reproductio fiat intra Fatalia prorogata, licet Inſinuatio facta fuerit maturius. Nam hic Prorogationis non eſt ſcopus neque Judicis mens. Duo ſunt tantum caſus Prorogationis Fatalium: Unus, ſi Supplica fuerit tempore legitimo exhibita, & ob alia negotia Judex fuerit in mora decernendi Proceſſus, ne ſex Menſium ſpatium ad Introductionem Judicialem ſive Reproductionem conceſſum Lege publica Appellanti ſit Fatale: Prorogantur itaque quatenus opus eſt Fatalia, & ſolent Procuratores eum in finem cum Supplica prima Prorogationem Fatalium petere. Hæc quidem verè ex *Stylo.* [conf. *ſuprà Obſervat. XXI. in fin.* & *Obſervat. LXII.*] Cum tamen rationi Juris ſit conſentaneum, ut Appellanti, qui fecit, quod oportebat, Fatalia currere non debeant, exiſtimarem omnes iſtas Prorogationes, ob abuſum multiplicem, tollendas eſſe potius, quia ſex Menſium ſpatium præfixum eſt Appellanti, non verò Judici, cujus mora Parti nocere non debet. Retinendas ſaltem Prorogationes in caſibus duobus: *Uno* ad Introductionem Appellationis *Extrajudicialem* per Supplicam, quod fieri debet intra quatuot Menſes primos, ita ut ſine cauſa juſta & probata Prorogationi locus non ſit. *Altero* ad Introductionem *Judicialem*, ob impedimenta Inſinuationis vel reditus Nuncii: Primus caſus ad extraju-

trajudicialem pertinet Prorogationem, ideo in Proceſſibus exprimendam, ut ſciat pars adverſa. Alter ad judicialem & petitur in Audientia, habeturque Prorogatio pro conceſſa, niſi interveniat contradictio. *Bardus* tamen *eſt*, inquit Deckherus, *qui ad omnes eventus præcavendos Proceſſus non inſinuari vel inſinuatos non reproduci curat.* Reproductio facta ſerius, quam oportebat, Deſertionem infert.

Obſ. XCVIII. De Accuſationibus Contumaciæ otioſis. Ubi de Protocollis Procuratorum Domeſticis.

XCVIII. Recte animadvertit Deckherrus Contumaciæ Accuſationem ab uſu non receſſiſſe. Error igitur eſt Obſervatoris: Niſi de otioſis Accuſationibus accipiatur, quæ ſi fiant, mulctabitur Procurator ob non inſpectum bene Protocollum: Accuratiores conſcribi faciunt Protocollum ad ſingulas cauſas Domeſticum quod ſit Judiciali conforme. Alii ſufficere credunt Tabellas ſingularum Audientiarum aſſervaſſe, & in Repertorio Alphabetico Receſſus annotaſſe, non ſine tædio temporis evolvendos. Qui nullum plane habent Protocollum Domeſticum, ſed pro capienda informatione ad Protocollum Publicum, quod in Lectoria cum Actis aſſervatur, ſemper recurrunt, has negligentiæ ſupinæ merito accuſaveris.

Obſerv. XCIX. Inutilitas Obſervationis de Jure Præſidii in Comitatu Pitſch.

XCIX. De Jure Præſidii in Comitatu *Pitſch* vicino Lotharingiæ agit Obſervatio, nihil ad Stylum Cameralem faciens, neque magni momenti: & jam iſtæ Provinciæ ſunt Gallici Juris.

Obſervat. C. Cauſæ Continentia facit ceſſare Auſtrægas. De Auſtrægis Conventionalibus remiſſivè.

C. De Cauſæ Continentia ex Gailio *lib. 1. obſervat. 32.* agit Obſervatio, & Lex correctoria *Receſſ. Deputat. 1600.* allegatur. Legem moleſtam eſſe ait Deckherrus, ſed moleſtiorem Obſervationem. Scilicet falſum eſt, quod ad Auſtrægas remittendus ſit Actor, ſi ex Continentia Cauſæ Juriſdictio Cameræ fundetur. De Auſtrægis Familiarum materiam eſſe longo ſubtiliorem. Tractavit eam pro ſua induſtria Deckherrus *in Vindic. tit. 27. num. 187.*

Finis Annotationum ad Obſervationes Anonymi vulgò Magenhorſtianas.

Sequi-

Sequitur Examen locorum ex Blumio ubi Styli Cameralis ſit mentio, additis paſſim Obſervationibus & Declarationibus.

BLum. *Tit. 5. num. 5.* Jurant non ſolum Judex Cameræ, ſed & Præſides & Aſſeſſores in pleno Senatu, vide *tit. 7. num. 28.* De Solennitatibus obſervari ſolitis in Introductione Judicis Cameralis, nihil publice proditum legitur. Extant tamen in Archivo deſcriptiones Solennitatum Judicum, qui Seculo proxime præterito fuere introducti, in Protocollis tam publicis quàm privatis. Quæ in Introductione *Sereniſſimi Principis Fürſtenbergii*, Judicis Cameræ nuper introducti obſervata fuere, *in Appendice hujus Commentationis* referuntur una cum *Catalogo Perſonarum Collegii Cameralis* omnium ab Anno 1654. uſque ad Annum 1741. Continuatio Obſervationum de Stylo Camerali.

Tit. 6. & 7. Quæ ad Examina Præſidum & Aſſeſſorum, eorumque Receptionis Solennitates pertinent, generaliter admodum attigit Blumius, qui forte de reliquis informatus non fuit. Non reperiuntur in Lege expreſſa, ergò ad Stylum ſive Obſervantiam referenda ſunt ſequentia:

1. In Examine Præſidum ea eſt ab Aſſeſſoribus differentia, quod illi Relationem ex Actis pro Aſſeſſoratu elaborare non teneantur. Reliqua ſeſe habent modo eodem.

2. Præſentatus, exhibitis Literis Judici vel Præſidi dirigenti, omnes Aſſeſſores viſitatum venit, commendando iis negotium ſuum.

3. Admiſſus per Concluſum Pleni ad Examen Generale à duobus Aſſeſſoribus deputatis examinatur de Nomine, Parentibus, Studiis, Officio, Juramento ſi cui eſſet adſtrictus quacunque ratione, an ab eo ſolvi poſſit. Candidati Aſſeſſoratus in ſpecie de Gradu Academico, vel Equeſtri Dignitate; (qua de re videndus Deckherrus *in Vindic.* ad Blum. *tit. 7. num. 32. ſeq.* & *in Commentar. ad Ord. Cam. part. 1. tit. 3. §. 2.* ubi Blumium malæ conſcientiæ & obſervantiam ab eo allegatam de Gradu extra Impe-

rium accepto, falſitatis accuſat. Italicas Academias à Pontifice confirmatas admitti, certum eſt.) Antiquo more ſedent Aſſeſſores deputati in Sellis ad dorſum erectis, Examinandus verò in Sellula ſimpliciore. Veſtitus eſſe debet niger cum Pallio. Solent etiam Deputati tegere caput.

4. Aſſeſſoratus Candidatus ad diem præfixam Relationem elaboratam coram Judice vel Præſide & ſex minimum Aſſeſſoribus deputatis, qui omnes caput tegunt, ſedendo in Sellula *humiliore*, prælegit. Quo facto recedit, & prævia deliberatione Senatus Deputati, revocatur ad Examen Speciale, in quo unusquisque ei dubium aliquod ex Relatione annotatum proponit ex tempore reſolvendum: Finis eſt hujus Examinis, ut exploretur non ſolum diligentia in lectione Actorum, ſed etiam elaborationis propria induſtria. Exantlato hoc Examine Præſentatus, prævia Salutatione ſingulorum Aſſeſſorum privata, domum revertitur, denunciationem Receptionis, quæ ſæpius per plures Annos differtur, patienter expectans. Cauſa non eſt obſcura, vide die Anmerckungen *ad Concept. Ord. Cam. part. 1. tit. 1. ſeqq. Elect. Jur. Publ. tom. 9. artic. 60.* & Staats-Cantzley *tom. 29. cap. 13.* ubi Adjuncta quæ huc præcipue pertinent plenius leguntur. De hac non cogitatur niſi locus exiſtat vacans ex numero Aſſeſſorum: Et tum demum ipſo abſente Examen ſpecialiſſimum Relationis ſuſcipitur, *ſive* Cenſura per Referentem ordinarium, in Pleni congregatione. In qua Cenſura ſi dignus habeatur & utilis ad Officium, hoc eſt Praxi Judiciariæ aſſuetus, non novitius & hoſpes, vide Requiſita apud Deckherrum *Commentar. ad Ord. Cam. part. 1. tit. 3. artic. 4.* (ſingularium Cameralis Praxeos ignorantia nihil officit, nemo enim eſt, qui hic non inveniat diſcenda, & diſcimus omnes quotidie) cooptatur per Concluſum Pleni in numerum Aſſeſſorum, de quo Concluſo per Protonotarium certior redditus, (aliter enim non fit Vocatio, vid. Deckher. *ad Ord. Cam. part. 1. tit. 4. artic. 2. num. 12.*) res ſuas ad acceſſum componit: Adveniens iterum ſingulos de Collegio privatim compellat, & Introductionem petit, quæ plerumque proxima Die Lunæ fieri ſolet. Vocatus per Pedellum,

Veſti-

Veſtitu decoro ornatus, in Conclavi aliquo expectans, (per Protonotarium juſſu Collegii ei aperiuntur, ſi quæ forte monenda fuerunt) deinde Pedello cum Sceptro præeunte, in locum ubi Congregatio Pleni fieri ſolet, introducitur, ſeque coram Solio ſiſtit, omnibus capite tecto ſedentibus, & Propoſitionem Judicis vel Præſidis dirigentis, tum verò Formulam Juramenti ex ore Protonotarii auſcultat, mox tactu Sceptri, quod in manus Directoris tradidit Pedellus, obſervaturum ſe omnia promittit, & illico aſſurgentibus omnibus & capita aperientibus *jurat*, vid. *Conc. Ord. Cam. part. 1. tit. 71. & 85.* poſtmodum, iterata ſtipulatione ad Sceptrum, promittit ſe *Sexennio integro* Officium Aſſeſſoratus eſſe continuaturum, quo peracto, per Pedellum ad locum, ubi eſt Seſſionis ordo, deducitur, & Gratulationes ſingulorum accipit. Eadem Septimana *tres Audientias* una cum Præſide & alio Aſſeſſore frequentat, eo fine (ut recte Deckherrus reprehendendo Blumium *ad tit. 7. num. 28.* monet) ut publice in corona Procuratorum conſtet de Officio Aſſeſſoratus ſuſcepto. Neo-receptus per ſex Menſes continuos, ne unius quidem diei aut noctis abſentia interrumpendos, præſens eſſe debet in loco Judicii. More haud dubie à Collegiis Canonicorum, uti in pluribus aliis, deſumto. Et hæc quidem ſunt Receptionis atque Introductionis Aſſeſſorum Solennia, à quibus ea, quæ cum Præſidibus obſervantur, non differunt.

5. Operæ eſt pretium ut recenſeatur etiam *Ordo Seſſionis in Pleno*, qui plane ex conſuetudine dependet antiqua.

Judex, vel is ex Præſidibus qui ejus loco eſt, ſedet in Solio elevato. Ad utrumque latus *Præſides duo*, ſenior in officio ad dextram, junior ad ſiniſtram, in Sellis ordinariis. Menſa, cui adſident *Aſſeſſores*, eſt poſita in linea recta verſus Solium.

Ordo Aſſeſſorum non eſt ab ætate Officii Aſſeſſorii, ſed à Perſonis Præſentantium, & Ordine Circulorum in Imperio uſitato. Ratio Ordinis dari non poteſt, niſi à vetuſtate. Catalogi Perſonarum Cameralium, antiqui & recentiores, ordinem monſtrant, vid. Deckher. *in Commentar. ad Ord. Cam. part. 1. tit. 1. artic. 5.*

De Seſſione & Præcedentia Aſſeſſorum agit idem *tit. 2.* ubi Hiſtoriam & Ordinem Circulorum exponit, add. *Elect. Jur. Publ. tom. 6. artic. 65.* Seſſio Pleni Collegii hoc habet peculiare, quod incipiant Vota ad ſiniſtram Solii, adeoque initium facit, præſente Judice, alter ex Præſidibus; quem ſequuntur Aſſeſſores quilibet in ſuo ordine, continuando Vota uſque ad latus dextrum, quod tenere ſolent Aſſeſſores ab Electoribus Eccleſiaſticis præſentati, qui proinde non deſcendendo ut reliqui, ſed aſcendendo in ordine uſque ad alterum Præſidem ultima dicunt Vota.

Poſt mortem *Principis Naſſovici* vacante Judicis Cameralis Officio, ejus Locum tenens *Illuſtriſſ. Baro ab Ingelheim* Solium occupavit, adſidente in dextro latere & ultimum Votum dicente Præſide *Illuſtriſſ. Dn. Comite Solmenſi.*

Ex Votis vel unanimibus vel majoribus facit Judex vel Præſes plenum dirigens Concluſum, quod adſidenti proxime Protonotario dictat Protocollo Pleni inſerendum. Uſu enim receptum eſt ut Director Pleni, vel etiam Senatus, Votum nullum ferat, ſed tantum juxta Vota Adſidentium Concluſum formet.

6. Notandus eſt error Deckherri *Vindic. tit. 7. num. 28.* ubi putavit Salarium Aſſeſſorum à die abſolutæ tertiæ Audientiæ computari. Imo verò ab ipſo die præſtiti Juramenti incipere certum eſt.

Tit. 6. num. 9. & *tit. 7. num. 119.* Agitur hic de *Venia* petenda & de *Neglecti Salarii* Diſtributione. Vera ſunt, quæ conſuetudinis eſſe dictis locis tradit Blumius, ſed multa eaque potiora omiſit. *Venia* eſt vel *Pleni*, vel *Præſidialis.* In Pleno petitur, ſi quis ultra tres dies abeſſe velit. Neque eſt differentia inter Judicem Cameræ, Præſides & Aſſeſſores. A Præſide ſolo ad dies tres vel pauciores petitur Venia. Præſes à Præſide, ſi non adſit Judex, vel etiam ab Aſſeſſore in ordine primo. Si quis ultra tres Dies naturales ſine Venia Pleni abfuerit, negligit Salarium reliqui temporis. Non verò negligit ſi quarto die hora conſueta Senatui interfuerit. Hi tres dies Aſſeſſoribus in ſpatium ſex Septimanarum computantur, quo abeſſe licet quovis Anno ſine periculo

culo *Neglectorum.* [In Judicio Imperiali Aulico Conſiliarii uxorati gaudent circa Ferias majori beneficio, quam cœlibes, vid. Reichs-Hof-Raths-Ordnung *1654. tit. 1. §. 20. Brevicul. Prax. Imperial. Aul. tit. 4. §. 20.*] Præſidibus non computantur. Modus petendi Veniam in Pleno eſt, ut Petiturus ex loco ſuo ſurgat, & ſtando coram omnibus ſuis locis ſedentibus, hosque compellando honorificè, Veniam abeundi petat, Oratione, quæ brevis eſſe ſolet, abſoluta, ante fores expectet, donec dictis compendioſiſſimè Votis revocetur. De *Neglectis*, & quæ obſervanda ſint, vide Denaiſium, & Anonymum, qui ſimili Methodo Alphabetica Jus Camerale tradidit, (junctus autem eſt Denaiſio in Editione Argentoratenſi in 8vo) & in hoc capite plenior eſt Denaiſio. Sed quod Blumius *tit. 6. num. 9.* & *tit. 7. num. 132.* ad conſuetudinem refert de Participatione Neglectorum inter Præſides tum inter ſe, tum inter hos & Aſſeſſores reciproca, rectius ex Lege vel argumento Legis, deſumetur. [Quid hoc caſu in Judicio Imperiali Aulico obtineat, vid. *in Brevic. Prax. Imperial. Aul. tit. 4. §. 22.*]

Tit. 7. num. 130. An olim inter Aſſeſſores diſtributa fuerit Mulcta *Baciorum*, quam ſolvunt venientes poſt effluxam quartam horæ primæ Senatus partem, de eo viderit Blumius. Hodie ad Pauperum Burſam iſta pecunia refertur.

Tit. 8. num. 7. Quod Fiſcalis Cæſareus Juramentum præſtet in Audientia publica, non opus erat peculiari annotatione, quia Fiſcalis eſt utique Procurator, ſed Cæſaris. Qui Collegium Camerale conſtituunt, in Pleno Juramentum præſtant, Cancellariæ Perſonæ, coram Judice vel Præſide, adhibito Præfecto Cancellariæ. Fiſcalis, Advocati & Procuratores omnes in Audientia publica.

Tit. 9. num. 3. Recepti Advocati & Procuratores poſt Sententiarum Publicationem præſtant Juramentum intra Cancellos. Hoc eſt, prælecta *Juramenti* Formula receptus in numerum appropinquat Solio, manu Sceptrum attingit, quod Stipulationis loco eſt, & eo facto erectis digitis ſurgente & præloquente Judice

vel Præſide, jurat. Idem modus obſervatur in quocunque Actu Juramenti in Audientia præſtandi.

Tit. 9. num. 15. Subſcriptio omnium Supplicarum exhibendarum in Judicio Camerali ad Procuratorum Officium pertinet, hinc non admittitur Subſcriptio ſolius Advocati, ne quidem Cameralis, & ne in propria quidem cauſa.

Tit. 10. num. 4. Ita ſe habet Ordo Procuratorum: ut noviſſimus in receptione ultimum occupet locum, & tamen extra Audientiam ordinem retinet juxta tempus Receptionis ad Advocaturam.

Eod. Tit. 10. num. 9. Quod hic de Mandatis Procuratoriis plurium Conſortum tradit Blumius, intelligendum eſt cum cautela, ne per plures Procuratores in eadem cauſa, Proceſſus confundatur. Unde ſi omnium Conſortum eadem eſt conditio, unum omnes rectius conſtituent, vel ut faciant, monebuntur. Quod addit, unam perſonam in diverſis cauſis pluribus uti poſſe Procuratoribus, id verum eſt, ſed etiam cavendum, ne ad abuſum trahatur. Eſt enim inter Procuratores, uti inter alios homines, differentia, in eruditione, diligentia, facilitate, &c.

Eod. Tit. num. 88. Styli eſt, ut Reviſione interpoſita extraneus admittatur Procurator, abſtinente eo, qui antea fuit patrocinatus, minimum publicè.

Tit. 11. num. 40. De abſentia Perſonarum Cancellariæ videatur *Receſſ. Viſitat. Noviſſ. Memorial. Cancellariæ §. 3.*

Tit. 27. num. 176. Quod Auſtrægæ ceſſent, ubi Jurisdictio Cameræ in prima Inſtantia fundatur per viam Mandati, non opus erat ad *Praxin* provocare, eſt enim Legis, non Conſuetudinis. Sæpe errat ea in re Blumius. Si enim in omnibus, quæ à Lege conſtituta ſunt, neque mutata, ad Praxin provocare opus eſſet, Catalogus iſtorum Articulorum foret innumerus.

Tit. 28. num. 67. Monitum præcedens etiam hic poteſt repeti.

Tit. 29. num. 141. Hic locus Blumii corrigendus eſt cum per multis aliis in hoc Titulo, juxta Monita Deckherri *in Vindiciis.*

Eod.

Eod. Tit. num. 213. & 261. Non frequentari Pœnam Banni, & ſi Status Imperii ſit Reus, alia Requiſita Legibus Imperii obtinere, non opus eſt ut hoc loco explicetur. Ergò ſuccedit non ex Praxi, ſed Lege, Pœna Pecuniaria. De caſibus paucis exceptis dictum fuit ſuo loco.

Tit. 30. num. 43. Quod conjungi poſſit perſecutio privati Juris cum eo, quod publico nomine Fiſcalis obſervat, etiam eſt à Lege, non à Conſuetudine.

Tit. 34. num. 30. Exiſtimo etiam Lege requiri, ut Citatio Mandatis Inhibitoriis adjungatur. Fruſtra enim alias futurus eſſet Mandati non reproducti effectus. Reproductio fit eo fine, ut compareat Reus. Non citatus certè non eſt compariturus.

Eod. Tit. num. 31. Verum eſt, non adjungi Citationem Compulſorialibus primis, ſed tamen ſequentibus, puta *Arctioribus*, ad videndum ſe incidiſſe in Pœnam. [Præſtaret tamen hanc illis ſemper adjungi, tum ad parcendos ſumtus, tum ad celeriorem cauſæ promotionem, vid. B. Auctor. *ſuprà Sect. I. §. 13. num. 16. pag. 135. in fine.*]

Eod. num. 87. Gailii doctrina *de Pace Publica lib. 2. cap. 2.* Praxi confirmata eſſe dicitur, quam tamen de Jure etiam veriorem eſſe Blumius agnoſcit.

Eod. num. 182. 183. Plures Paritorias olim latas fuiſſe ipſa Rerum Argumenta docent, ſed hoc Lege expreſſa vetante. Quapropter monitum *in Receſſ. Viſitat. Noviſſ. §. 83.* hodie ſtrictius obſervatur. Præceptum Mandati ſi bene exprimatur, hoc eſt non ſemper juxta Petita Supplicæ, ſed quatenus congruit Narratis & Proceſſui, tum verò in Sententia Paritoria diſtincte quid faciendum ſit vel omittendum explicetur, omnia iſta dubia ceſſabunt. Eſt autem Judicis omnes cavillationes præcavere. De declaratione Pœnæ, vid. Blum. *dict. tit. num. 190.* nos *ſuprà Sect. I. §. 6. num. 5. ſeqq. pag. 41.* diximus.

Tit. 37. num. 38. Executionem Sententiæ Cameralis demandari Sine Clauſula à Lege eſt, non à Praxi.

Tit. 44.

Tit. 44. num. 15. Nihili eſt monitum Blumii. Inſertum enim Inſtrumento Mandatum eſt loco Originalis, cum totius actus veritas à fide Notarii dependeat.

Tit. 46. num. 17. De numero Scriptorum reſtricto in Reviſorio Judicio inferioris ſcil. Inſtantiæ (nam de hac agitur hoc loco, non de Reviſorio Camerali) Praxin quotidianam allegat Blumius, de qua vereor ne fallatur. Quomodo enim Judiciorum inferiorum omnium Praxin quotidianam ſcire poterat? Cauſæ enim iſtæ ad Cameram non devolvuntur. Si de Reviſorio Paderbornenſi, vel Monaſterienſi, foret ſermo, à quo ad Cameram Appellationes quomodo recipiantur, *in Commentatione* dictum eſt, experientia teſtatur etiam ultra Quadruplicas ibi admiſſa fuiſſe ſcripta. Multum eſt ſitum in arbitrio Judicis circa numerum Scriptorum.

Tit. 48. num. 45. A Lege eſt, non à Stylo, præſtatio Juramenti Calumniæ in Appellationum Cauſis. Quod per Procuratorem oblatum acceptetur in Camera, ne id quidem ad Stylum, ſed ad Legem referri debere puto.

Eod. num. 56. Et hoc eſt à Lege, quod Conſiliarii Statuum Imperii non citentur, ſi Advocatorum loco ſunt, ad jurandum, ſi enim à Juramento exemti ſunt, haud dubie etiam à Citatione. De *Juramento Reſtitutionis in integrum*, à quo nemo exemtus eſt, dictum eſt *ſuprà ſuo loco.*

Eod. num. 57. Cum in Reviſorio Camerali exemtio nulla ſit Legibus conſtituta, recte hic allegatur Praxis, quia poterat eſſe aliquod dubium, argumento Appellationum. Eadem eſt ratio *Juramenti Reſtitutionis in integrum*, vid. *Decret. General. Cameræ 7. Julii 1669. & 1671.*

Eod. num. 58. Hic non opus erat *Receſſ. Imper. 1654. §. 73.* obſervantiam per Praxeos allegationem confirmare.

Tit. 49. num. 7. De Fatali Decendii computandi, dicitur hic tantum, quid non ſit Styli Cameralis, ergò tranſeat.

Eod.

Eod. num. 32. Recte Blumius, Reproductionem fieri poſſe indiſtinctè poſt Ferias, prima die Juridica, in prima agendi facultate, hoc eſt quando Ordo Procuratorem attingit.

Eod. num. 33. Hic fruſtrà allegatur Stylus, cum Contumaciæ accuſatio ſit Legis. Neque mora Reproductionis ob Juſtitium contumaciam excuſat. Tali caſu plerumque Proclamate prævio appellatus comparebit.

Tit. 51. num. 5. Inepte ad experientiam provocat Blumius, quod Notarii Inſtrumento de facto Actorum Requiſitione credatur.

Tit. 53. num. 20. De revocandis Attentatis vel judicialiter vel extrajudicialiter, verum eſt quod Blumius de Stylo tradit, ſed hic Stylus jam ceſſat poſt *Receſſ. Viſitat. Noviſſ. §. 49.* [add. B. Auctor. *ſuprà Sect. II. §. 2. num. 26. pag. 187.*]

Tit. 54. num. 3. Stylum eſſe dicit, quod Pœna cum Inhibitione conjuncta, ſi committatur, inter Partem appellantem & Fiſcum dividatur. Sed hoc eſt ordinarium, quotiescunque intereſſe privatum cum publico eſt conjunctum. Rara tamen eſſe declarationis in Pœnam exempla docet experientia. Forte quod ceſſet cauſa, parente Judice inferiore.

Tit. 60. num. 6. adde *Tit. 7. num. 60.* Ratio Styli hic allegati eſt, quod omnia, quæ in Audientia peragenda ſunt, ab uno citra periculum peragi queant facile, vide tamen *Receſſ. Viſitat. Noviſſ. §. 55.*

Eod. num. 28. Sublata dudum Audientia coram Deputato, quæ plane foret inutilis poſt redacta ad meliorem ordinem agenda in Audientia, ceſſat etiam Stylus à Blumio *hoc num.* allegatus.

Eod. num. 37. Punctum horæ primæ in Audientiæ initio non ita ſtricte obſervari, nec forte poſſe, addendum erat ex Stylo.

Ad hunc *Titulum 60.* qui de Audientia publica agit, duo adhuc ſunt ex Stylo notanda, à Blumio omiſſa.

Qq (1.) Quod

(1.) Quod incidente Feſto aliquo in diem Audientiæ, dies præcedens immediatè ſit Juridica non verò ſequens.

(2.) Quod omnis Audientia, quæ præcedit immediatè diem feriatum in honorem Beatæ Mariæ Virginis, ſit brevior quam ceteræ, cum nonniſi tres vel quatuor Receſſus audiantur, deinde *Surgitur*, Stylo inveterato.

Tit. 61. num. 4. Ne forte quis putet Pedellum clara voce rogare Procuratores ſingulos, ſciendum eſt, tranſire Pedellum Subſellia Procuratorum adſpiciendo ſingulos & attendendo an ei tradatur aliquid ad Menſam Notariorum deferendum. Et ut ſciatur tempus Audientiæ atque Ordinis, annotatur à Pedello in Libro peculiari, cui, ſi dubium incidat an Procurator aliquis intra Fatale Proceſſus reproduxerit, vel reproducere potuerit, quoad ordinem inter Procuratores, habebitur fides.

Eod. num. 30. Hic duabus vicibus conjungitur Stylus cum Lege, omninò perperam. De Citatione ad reaſſumendum præſcriptus eſt modus *in Receſſ. Viſitat. Noviſſ. §. 58.* Ergò non extrajudicialiter peti debet, quia ſic ratio Legis everteretur, conf. Blum. *tit. 64. num. 67.*

Eod. num. 47. Clara diſpoſitio *Decreti Generalis 1660. §. 10.* non opus habet *Styli* adjutorio. Credo Blumium in opinione fuiſſe, ſunt enim hodie adhuc nonnulli, quod Legum vis in Procuratorum uſu ſit poſita. Sane ſi quis Procuratorum Legibus adverſum Uſum pro Stylo venditare vellet, is inſigniter erraret. Non enim eſt eorum, qui Leges accipere debent, Stylum & Obſervantiam introducere.

Tit. 62. num. 4. Ceſſavit dudum Stylus duplicis Calendarii poſt abolitum Calendarium vetus Julianum.

Hoc addendum eſt ex Stylo, quod reducto licet ad concordiam Calendario tamen duplices obſerventur Feriæ. Ratio eſt, quod eo tempore ad labores domeſticos in Relationibus elaborandis opus habeant Aſſeſſores. Nam diebus Juridicis, à Supplicationibus quotidianis & levioribus expeditionibus, & medi-

meditationibus ad Relationes aliorum, adde & compellationibus Partium, nihil ferè temporis eſt reſiduum, vide die Anmerckungen zum *Concept. Ordinat. Cam. part. 2. tit. 35.* Non magnum eſſe diſcrimen in numero dierum Senatus, ſive continuetur modus Feriarum, hucuſque uſitatus, ſive juxta *Receſſum Viſitationis* una cum feriatis diebus, unaquaque Septimana unus dies à frequentatione Senatus vacet, experimentum calculi per decem Annos docet.

Tit. 63. num. 31. Petendas Copias Adjunctorum ex Cancellaria dudum fuit Lege *Ord. Cam. 1555. part. 1. tit. 24. §. 1.* ſancitum *in Viſitat. Receſſ. Noviſſ. §. 102.* repetitum.

Tit. 64. num. 68. Ad Supplicam in cauſa pendente productam adverſarium Terminum Legalem obſervare teneri verum eſt, niſi à Judice brevior præfigatur. Sed perperam uſus hodiernus Legi opponitur.

Eod. num. 79. adde *Tit. 5. num. 49.* Si vocem: Erkannt/ intelligit Blumius, eſt Stylo introducta? ſi rem ipſam: non eſt à Conſuetudine, ſed à Lege, *Conc. Ord. Cam. part. 1. tit. 17. §. 2.* quæ limitatur *in Receſſ. Viſitat. Noviſſ. §. 58.* Quod addit de obſervantia contraria circa leviores Submiſſiones, dubito an unquam res ipſa fuerit in uſum deducta vel deduci potuerit?

Eod. num. 84. 85. Hic eſt locus Legis Cameralis ubi Aſſeſſores præcisè ad Stylum obſervandum adſtringuntur, ſcil. in decernendis Proceſſibus & Cauſis decidendis, vid. *Conc. Ord. Cam. part. 1. tit. 22. §. 4.* adde *part. 2. tit. 25. §. 11.* vid. Roding. *lib. 3. tit. 2. §. 20. ſeqq.* ubi hoc de Articulo multa utilia collecta reperies.

Eod. num. 90. Convenit hic locus cum præcedente & loquitur de Remediis contra inæqualitatem in Decretis animadverſam: Satis eſt clarum, caſum de quo Lex agit *Conc. Ord. Cam. part. 1. tit. 14. §. 9.* eſſe aliter non poſſe quam ſi Decretum ſit *Denegatorium.* Ubi quæritur, quid conſilii ſit, noſtro

tempore in defectu Viſitationum annuarum? vid. *part. 1. tit. 22. §. penult.* Putarem, ante omnia diſpiciendum eſſe, ne iſta querela exiſtere poſſit, deinde, ſi eſt cauſa ad Pacem Religioſam quocunque modo reſpiciens, ad Comitia remittetur juxta *Inſtrum. Pac. Weſtphal. artic. 5. §. 56.* prout factum noviſſima *in cauſa Incolarum Reformatæ Religionis Colonienſium contra Magiſtratum.* Si ad Pacem Religioſam applicari nequit, crediderim non poſſe vitio verti Imploranti, ſi ad Comitia recurrat. Viſitatio enim Cameræ eſt res Imperii. Ea deficiente recurſus erit licitus ad eos quorum nomine Viſitatio fieri debebat. Quo exitu? ipſe videat, qui auxilium iſtud implorat. Agitur hic non de Remedio contra Sententiam Cameræ, quod à Comitiis petunt, nonniſi Legum imperiti. Sed de *Proceſſibus* petitis, à Senatu Camerali *denegatis.*

Tit. 65. num. 6. Citationem peremtoriam ſolam eſſe in uſu Camerali tradit Blumius: Rectius hoc à Lege eſſe diceres.

Eod. num. 31. Referuntur quædam, quæ revera ſunt de *Stylo*, de modo ſubſcribendi Proceſſus Camerales, ubi tamen Styli non fecit mentionem Blumius.

Tit. 66. num. 21. junct. *num. 25.* Proclama à Stylo vel Conſuetudine ſola non eſſe, ſed etiam in Lege fundari, oſtenſum eſt *ſuprà Sect. II. §. 4. num. 10.* in loco *de Proclamate.*

Eod. num. 51. Quæſtio eſt, an poſt Litem conteſtatam, Actore in mora exiſtente, Reus nihilominùs Sententiam in cauſa principali petere queat, vel Abſolutionem à Citatione. ℞. Blumius, *docente Praxi*, poſſe petere etiam Abſolutionem. Quæſtio eſt Conſilii magis, quam Juris: An malit Reus abſolvi ab Inſtantia, an ab Actione, vide Koch. *ad Ordinat. Cam. part. 3. tit. 42.* qui Liber ſub nomine Pſeudonymi *Magenhorſtii* plerumque & imperite allegatur.

Dixi *ſuprà Sect. II. §. 2. num. 20. pag. 185.* quod Appellante contumace ad inſinuatam *Citationem ad reaſſumendum* locus eſſe queat Sententiæ Abſolutoriæ. Hoc ita declarandum: ſi cauſa nondum fuerit inſtructa, & Appellans in mora, Judex non erra-

erraturus eſt ſi Abſolutoriam pronunciet ad effectum perimendæ Appellationis, cumprimis ſi odor cauſæ non ſit bonus à parte Appellantis. Quodſi inſtructa fuerint Acta, Appellans licet non comparuerit, videtur pati velle Sententiam. Nam Definitivæ ſæpe pronunciantur Procuratore non præſente, teſte Praxi notoria. Victor curabit Adverſario Documentum Sententiæ inſinuari. Proinde ſi Appellans in Sententia Definitiva eſſet triumphaturus, durum foret eum commodo hoc per Abſolutoriam privati. Si confirmanda eſſet Sententia à qua, præſtaret definitivè cauſam decidere. Sed tamen hoc caſu etiam Abſolutoriam admitterem: Nunquam verò ſine cognitione cauſæ meritorum.

Eod. num. 58. Hic caſus, *de Contumacia Tutorum*, eſt exceptus à regula (vel potius in regula non comprehenſus) quæ Bannum ob Contumaciam in comparendo ſuſtulit, vid. *Conc. Ord. Cam. part. 3. tit. 52. §. 1.* & quæ ibi notavit Blumius. Si de *Stylo* eſt quæſtio, dubito an Blumius de eo Teſtimonium potuerit perhibere. Nam ſi Stylus frequentiores actus præſupponit, certe hic eo numero venire nequit. Rectius diceres, *ex Stylo* non frequentari hanc Pœnam Banni, ſed in ejus locum Immiſſionem in Bona Tutoris. Deinde omnia, quæ ſunt majoris momenti, petuntur per Receſſum ſcriptum: Schrifft/ an ſtatt mündlichen *Receſs.*

Tit. 67. num. 73. Hæc Obſervatio Styli de novo Procuratorio juxta formam *Receſſ. Imper. 1654.* producendo hodie eſt inutilis, quia ex omnibus Procuratoribus priſcis nullus amplius eſt in vivis.

Tit. 68. num. 21. Dicit: Libellum Summarium in Camera uſurpari. Dicendum erat: *uſurpari debere:* juxta *Rec. Imp. 1654. §. 34.* Formula Advocatorum ſolennis in Libello: Nicht in Form eines zierlichen *Libelli &c.* confirmat noſtram de inutilitate diſtinctionis Proceſſus Ordinarii à Summario, ſententiam.

Eod. num. 26. Verum eſt ita obſervari, ſed etiam *debere*, addendum erat.

Eod. num. 36. Ordo Libelli, modo ſit clarus, non perplexus, eſt arbitrarius, nulla tamen peculiaris obſervantia in Ca-

mera, ubi Formulis non adſtringimur niſi forte in modo pronunciandi. [conf. *ſuprà Sect. II. §. 2. num. 16. pag. 182.* ubi de Formulis Decretorum, quibus defectus Libellorum ſignificatur Supplicantibus.]

Eod. num. 53. Clauſula Salutaris Libelli ſi habet aliquem effectum Juris, vid. *Conc. Ord. Cam. part. 1. tit. 22. §. 12.* non opus erit à Stylo derivetur, niſi verborum ſonum reſpicias, quæ cum ſint meri arbitrii, nihil puto ea in re ad Stylum Cameralem poſſe referri. Non toleranda verò eſt brevitas vel potius incuria, ſi loco Clauſulæ Salutaris, nonniſi vox: *Deſuper*, in fine ponatur.

Tit. 69. num. 69. Hic Blumius Stylum contrarium Legi *Receſſ. Imper. 1654. §. 38. & 66.* junct. *Conc. Ord. Cam. part. 3. tit. 38. §. 11.* falſiſſimè obtrudit. Error eſt omninò expungendus.

Tit. 70. num. 4. Praxin eſſe, ut Commiſſarii Cameræ à jurejurando ſint immunes, quod nihilominùs Notarii adjuncti præſtare cogantur, ait Blumius. Illud eſt verum; hoc falſum. Aliud eſt ſi Partibus petentibus Judex Notarios jurejurando adſtringi jubeat.

Tit. 72. num. 18. Caſum extitiſſe unquam, quo vel Fiſcali vel Advocato Fiſci Juramentum Calumniæ fuerit delatum, & remiſſum, quomodo probet Blumius, qui ad experientiam (haud dubie non ſuam ſed aliorum) hic provocat, ipſe diſpiciat.

Tit. 73. num. 35. In poteſtate eſt Partis, an velit Commiſſionem ad perpetuam memoriam petere vel in Audientia vel extrajudicialiter. Sed quid hoc ad Stylum? Rariſſimè ſane, nec ſine gravi cauſâ decernetur talis Commiſſio extrajudicialiter, ſed remittetur Supplicans ad Audientiam, per voculam *judicialiter*, vid. Roding. *lib. 3. tit. 2. §. 3.* Ergò in poteſtate Partis eſt petere, in Judicis verò denegare.

Eod. num. 85. Juramentum Calumniæ in petenda tertia Dilatione probandi exigi, non puto eſſe conſuetudinis, ſed Legis diſpoſitionem, *Conc. Ord. Cam. part. 3. tit. 21.*

Eod. num. 100. Decretum Generale 1660. 12. Januarii injungit Recognitionem & Conſenſum in Publicationem Rotuli eo caſu, ergò fruſtra allegatur *Stylus.*

Tit. 74.

Tit. 74. num. 9. A numero Scriptorum permiſſo hoc derivatur, quod cum productione ultimi Scripti unaquaque Partium concludere *debeat.* Neque enim *Receſſ. Imper. 1654. §. 55.* ſeparatum Scriptum vel Receſſum Concluſivum requirit. Licet hoc à Partibus ſuperflua diligentia ſæpius fiat cumprimis ubi alteruter dedit occaſionem.

Tit. 76. num. 42. Hoc ad Stylum referri poteſt, etſi ſit leve quidpiam, quod citetur Reus ut compareat vel ipſe vel per Procuratorem, & tamen nonniſi per Procuratorem admittatur.

Eod. num. 80. Allegatur tanquam *Stylus* mos Procuratorum, qui tamen eſt mere arbitrarius, neque frequens ſufficiente productione Documenti diligentiæ in requirendis Actis.

Eod. num. 97. convenit cum *Tit. 74. num. 9.* ubi vide Notata.

Tit. 77. num. 44. De Procuratore extraneo in caſu Abſolutionis à Banno, credamus Blumio. Non exiſtimo de hoc Stylo impoſterum multas fore quæſtiones.

Tit. 79. num. 18. Stylus non dictat, ut Gravamina Reviſorii clauſa exhibeantur, ſed eſt res conſilii. Licebit utique producere, ſi quis velit, aperta, nullam incurret pœnam & factum id nonnunquam vidimus.

Ad Stylum non quidem Judicii Cameralis, ſed Cancellariæ Moguntinæ referendum & ad Rerum Cameralium notitiam annotandum hic eſt (nihil conſtitit ea de re Blumio) quod omnes Reviſiones interpoſitæ & ab Electore Moguntino Camerali Judicio per Literas denunciatæ, etiam Imperatoriæ Aulæ denuncientur. Quod ortum trahere videtur exinde, quod Lex Cameralis jubeat interponi Reviſionem apud Electorem Moguntinum loco Imperatoris, vid. *Conc. Ord. Cam. part. 3. tit. 63. princip.* Hinc reverentia exigebat, ut Imperator de Actu Interpoſitionis redderetur certior & de Conventu Imperii nomine ſuſcipiendo. An & quando ſpes ſit ut Viſitationes Ordinariæ rurſus in uſum revocentur ſimulque Reviſiones interpoſitæ decidantur, vid. *Receſſ. Imper. 1654. §. 128. ſeqq.* experiemur tunc, ſi Cameralis Judicii

Status

Status ad Comitiales Deliberationes ſerias deducetur aliquando! Nunquam floruiſſe magis Camerale Judicium & Auctoritate majori fuiſſe quam cum Viſitationes eſſent frequentiores, creditur. Solatium eſt inſigne conſcientiæ, ſi quis recte factorum Teſtimonium habeat ab iis, quibus officii ratio reddi debet: Et ſi contingat eſſe delegatos Viſitatores Viros eximios, Rerum Cameralium inprimis peritos, vid. *Conc. Ord. Cam. part. 1. tit. 64. §. 7. & 11. Receſſ. Imper. 1654. §. 128. in fine. & §. 130.* eâ prudentia & voluntate, ut publicæ rei in Adminiſtratione Juſtitiæ proſpiciatur, Virique de ea bene meriti condigne habeantur, ô felices & exoptatas Viſitationes! Homines ſi ea in parte deſint, ſpes eſt relicta in Deo, quem, ut *in conſpectu ſuo dirigat vias noſtras*, cum Pſalmiſta invocamus *Pſ. V, 9.* ea voluntate & intentione ſincera, ut ipſe noſtri Officii, Laborum Votorumque omnium ſit ultimus, ad quem omnes intermedii & temporarii colliment, tandem & hujus Commentationis de
Jure Camerali

FINIS.

INDEX IN PRÆCEDENTEM COMMENTATIONEM DE JURE CAMERALI LOCUPLETISSIMUS.

Abdicatio. *De Contractu Abdicationis Neo - Wedanæ Anno 1698. in Camera confirmato.* Pag. 117.

Abſolutio. *Actore non probante, Reus abſolvitur.* pag. 60.

Poſt Sententiam Cameralem abſolutoriam à Citatione, decernitur ad Judicem Executionem remorantem Mandatum Sine Clauſula. pag. 118.

Si evidens ſit Sententiæ iniquitas, ſuperior Judex ad abſolutoriam à Citatione non facile eſt deſcenſurus. pag. 119.

Præſtitum Juramentum abſolutio conſequi debet quandoque neceſſariò. pag. 153.

Quibus caſibus Reus abſolvatur ab Inſtantia? pag. 173.

Ob non productum Documentum ulterioris Requiſitionis Actorum, abſolutio à Citatione peti poteſt. pag. 181.

Si Appellans in mora ſit edendorum Actorum, periculum incurrit abſolutionis à Citatione. dict. pag. 181.

Contra Appellantem ad reaſſumendum citatum, & non comparentem, peti poteſt abſolutio à Citatione. p. 185. & 308. in fin.

Appellans Terminum ad producendum Rotulum ei præfixum non negliget ſine periculo abſolutionis à Citatione. pag. 252. in fin.

De differentia abſolutionis ab Inſtantia, & ab Actione. pag. 308.

De differentia abſolutionis ab Inſtantia, & deſertionis in Cauſis Appellationis. pag. 119. & 185.

Academia. *Tituli in Academiis venales.* pag. 170.

Acta. *Remiſſa fuêre ad Cameram cauſæ à Judicio Aulico proviſionaliter tractata, quandoque etiam cum Actis.* pag. 7. ſeq.

Rubra Cauſarum interdum non niſi ex Actis dignoſci poſſunt. pag. 8.

Acta Judiciorum Vicariatus Imperator electus ratihabere ſe velle promittit. ibid. num. 9.

Præjudicia ſine Actorum Inſpectione ſunt fidei dubiæ. pag. 62. 161. & 228.

Sententia Actis probatisque debet eſſe conformis. pag. 69.

Rubrica Actorum prioris Inſtantiæ: Extrajudicial - Acta: quid denotet. pag. 72.

Injuſtè recuſatur Editio Actorum, prætextu non-devolutionis aut deſertionis. pag. 134. & 135.
Quæ Acta ſint edenda. dict. pag. 135. & pag. 181.
Nullitas, ſi Sententiâ feratur extra Acta vel Actis mutilatis. pag. 143.
Appellari poſſe ab Interlocutoria, quæ Actorum Copiam denegat. pag. 146.
Acta Cameralia quomodo colligantur & componantur. pag. 171. num. 8.
Conſuetum eſt in quibusdam locis, ut Acta non ſint in Archivo Judicii, ſed penes Partes litigantes. pag. 181.
Acta Gallica ante Editionem in Latinum Idioma transferenda. ibid.
Ubi & de Verſionis hujus Requiſitis.
Si Appellans ſe referre velit ad Acta priora, non opus eſt Libello Gravaminum. ibid.
Rectè facient Aſſeſſores, ſi Acta ipſa in Senatu conferant. pag. 241.
Literæ Informatoriæ cum Refutatoriis Actis Judicialibus adjungendæ. pag. 264.
Add. Compulſoriales. Editio. Requiſitio Actorum.

Actio. *Omnis Actio rectè dicitur Querela.* pag. 16.
Modus tractandi Actionem vel per ſimplicis Citationis viam, vel per viam Mandati, genus Actionis non mutat. ibid. & pag. ſeq.
Camerales Perſonæ etiam Actione reali, ſi Bona ſint in loco Judicii ſita, nonniſi in Camera Forum ſortiuntur. pag. 21.
De Actione ad repetendum Sumtus Executionis contra Pacifragum ſuſcepta. p. 23.
Quæ Actio reſultet ex Pace Religioſa. pag. 34.
Etiam ob conatum fractæ Pacis datur Actio. pag. 37.
Frequentes de fracta Pace extitêre Actiones, rariores tamen Condemnationes. pag. 38.
Non Libelli Advocatorum, aut decreti Proceſſus, ſed Sententia ſola celebritatem facit Actioni. pag. 39. & ſeq.
De cauſis infrequentiæ plerarumque Actionum Fiſcalium. pag. 40. & ſeqq.
Probatio ſi deficiat, inanis fit Actio. pag. 44.
Difficilis & infrequens eſt Actio ex Conſtitutione de litigioſa Poſſeſſione. pag. 50. & 56.
Requiſita Actionis ex Conſtitutione de Pignorationibus. pag. 58. & ſeq.
In quibusdam cauſis ob naturam Actionis excluditur Reconventio. p. 71. & ſeq.
Actio poteſt per Exceptionem elidi. pag. 76. 77. & 79.
Actio ſuper fracta Pace ſuâ naturâ eſt pœnalis. pag. 86.
Poteſt autem etiam eſſe partim rei, partim pœnæ perſecutoria. ibid.
In negotiis, quæ non à Jure Actionis, ſed mero Judicis Officio dependent, ceſſant Auſtrægæ. pag. 87.
Interdictorum perſecutiones non ſolum per formam Actionis, ſed & inhibendo expediri poſſunt. pag. 92. not. (d)
Cui competat Actio adverſus receptionem Judæorum? pag. 103.
Si Actio principalis fundata eſſe videatur, acceſſoriè etiam Alimenta decerni poſſunt. pag. 108.
Hodie non ſola petiti & Actionis qualitas fundat Jurisdictionem. pag. 141.
Quæ differentia inter Alimenta Officio Judicis decreta, & Jure Actionis? pag. 151.

Gene-

Genera Actionum non ſunt confundenda, ſed pro cujusque negotii qualitate hac illave utendum. pag. 218.
Add. Juris via. Libellus. Petitum. Rei Vindicatio.

Actor. *Non Actoris ſolius perſona conſideranda, in quo ordine ratione Auſtragarum collocat ſe ipſum, ſed etiam Rei.* pag. 31.
Si Actor intra Fatale non eligat unum è nominatis à Reo Judicibus Auſtragalibus, devolvitur cauſa ad Cameram non in commodum Actoris negligentis, ſed Rei, ſi id petat. pag. 32. & ſeq.
In Actione Pignorationis requiritur, ut Actor ſit in Poſſeſſione Rei vel Juris, cujus gratiâ Pignoratio eſt ſuſcepta. pag. 59.
In duplici Proceſſu ex Conſtitutione de Pignorationibus ille in Proceſſu Citationis Actor eſt qui in Proceſſu Mandati Reus. pag. 60.
Actore non probante, Reus abſolvitur. ibid. & pag. 77.
In Saxonia Actori invito obtrudi non poteſt Proceſſus Ordinarius loco Summarii. pag. 64.
In cauſis majoris momenti Reo concedenda eſt communicatio petiti Actoris, cum ſpatio deliberandi. ibid.
Quam incommoda ſit Actori exceptio Auſtragarum. pag. 81.
In cauſis Mandatorum Cum Clauſula Actor pleniori probatione Juris ſui non habet opus, ſed Reus excipiens; præſumtionem Juris autem pro ſe habere debet Actor. pag. 83. & ſeq.
Paratus debet eſſe Actor. pag. 253. & 280.
Add. Narrata. Reus.

Actuarius. *Querelæ inter Ruſticos vivâ voce prolatæ, ab Actuario Judicii in Protocollum referuntur.* pag. 66.
In quibusdam Judiciis Proceſſus Appellationum per Judicii Actuarium, inconſultô Senatu expediuntur. pag. 155. 177. & pag. 267. circa fin.

Adhæſio. *Quando fieri debeat intra Decendium.* pag. 137.
De differentia inter Adhæſionem & Interventionem in cauſis Appellationum. pag. 138.

Adjuncta. *Adjuncta Scriptorum quare uno tantùm porrigantur exemplo?* pag. 171. & 179.
Quæ Adjuncta ad Supplicam pro Appellationis Proceſſibus neceſſaria ſint? ibid. num. 11. & pag. 180. cum ſeq. num. 12.
De Adjunctis irrelevantibus, remiſſivè. pag. 177.
Adjuncta Supplicæ pro Citatione vel Mandato quæ ſint? pag. 182.
Omnia in forma probante ſunt exhibenda. ibid.

Adoptio. *Adoptiones Perſonarum Illuſtrium an fundent Cameræ Juriſdictionem.* pag. 117. num. 4.
Exempla ejusmodi Adoptionum. ibid.

Advocatus. *Si Advocatus Juramentum Appellationis præſtare recuſet, qua ratione Fiſcalis Officium fundatum ſit.* pag. 48. num. 28.
Ad turbatam potius quàm litigioſam Poſſeſſionem Petita & Rubricas dirigere ſolent Advocati. pag. 57.
In Judiciis Italiæ & Galliæ cauſæ per Advocatos publicè viva voce per Orationes ſolennes controvertuntur. pag. 65.

Cauti Advocati norunt in Mandatis Cum Clauſula punctum Mandati à puncto Citationis diſtinguere. pag. 85.

Ad obtinendum Mandatum Sine Clauſula Advocatus prudens Narrata ſciet dirigere. pag. 86.

Multis Advocatis ſolenne eſt, ab exemplis Decretorum extrajudicialium regulam exſtruere. pag. 88. & 228.

Errores Advocatorum circa decernenda Mandata Sine Clauſula. pag 89. & 91.

Inſcriptiones Proceſſuum Advocati pro lubitu effingere, & quotidie novas condere formas ſtudent. pag. 95. & 112.

An opus ſit Mandato Sine Clauſula, ſi Advocatus Officium deneget? pag. 107. & ſeq.

In Camera quomodo Advocatis & Procuratoribus injungatur, ubi opus eſt, patrocinium. pag. 108.

Inſcriptione Supplicationis pro Mandato de non via Facti ſed Juris procedendo, ſæpiſſime utuntur Advocati pro ſpecie facienda ſuis Narratis. pag. 113.

Advocatus foret haud induſtrius, qui artem neſciret pleraſque cauſas ad Poſſeſſoria Remedia deducendi. pag. 132.

Cautela Advocatorum ad eludendam adverſarii, Appellationem. pag. 137. num. 19.

Non ſufficere ad obtinendos Proceſſus, ſi Advocatus Rubricam Supplicæ & Narrata ad Nullitates dirigat. pag. 141.

Protractio Petitorii nonnunquam relinquitur induſtriæ Advocati. pag. 148.

Juvenes ad Officium Advocati Supremi Judicii immaturè non admittendi. pag. 170.

Plerumque Appellantes, Advocatorum conſilio, ulteriori deductione uti malunt. pag. 182.

Non minimum ſtudii impendunt Advocati, ut cauſa redigatur vel ad Proceſſum Appellationis, vel Citationis, vel Mandati. pag. 184.

In querela protractæ Juſtitiæ ab offenſa metuunt Advocati. pag. 190.

Videat Advocatus Cauſæ quanti ponderis ſint Exceptiones non-devolutionis & deſertionis, ſi eventualiter in cauſa principali agere nolit. pag. 195.

Vitia Advocatorum & Virtutes. pag. 200.

Advocatus ſi debitâ ſit & integritate & doctrinâ, parum ei intererit, num voce, an ſcripto cauſis patrocinetur. pag. 201.

An Advocato revocare liceat Concluſionem Cauſæ? dict. pag. 201.

Graviter mulctantur Advocati & Procuratores, qui Narrata aut Petitum ad Querelam Nullitatis contra Sententiam Cameralem dirigunt. pag. 242.

De Subſcriptione Scriptorum ab Advocato facienda. pag. 255. in fin. cum pag. ſeq.

De abuſu in nominatione Advocatorum circa Juramenta Appellationis vel Reſtitutionis in integrum. pag. 256.

Mora vel culpa Advocati cauſa eſt Reſtitutionis in integrum, quia contra eum non eſt regreſſus, uti contra Procuratorem. pag. 268.

Excuſabitur Advocatus à pœna temere litigantium, ſi probaverit, ſibi à Principali aliquas Facti Circumſtantias vel ſubminiſtratas, vel celatas fuiſſe. pag. 289. in princ.

Cau-

Cauſarum Advocatis ſollicitare eas integrum eſt. pag. 289. poſt med.
Imprudentia Advocatorum qui loco Poſſeſſorii Petitorium arripiunt. pag. 291.
Advocati Cameræ in propria cauſa Supplicas ſubſcribere non poſſunt. pag. 302.
Add. Camerales Perſonæ. Libellus. Procurator. Salarium.

Ædificium. *An in cauſis Ædificiorum admittenda ſit Appellatio? remiſſivè.* pag. 156.

Æqualitas. *An Jure Æqualitatis à Juriſdictione inter Catholicos, procedat argumentum ad eam inter Proteſtantes?* pag. 159. & 165.

Aleator. *An Jus Cambiale obtineat, ſi inter Aleatores Literæ Cambiales eſſent datæ?* pag. 151.

Alienatio. *Violatæ Pacis Publicæ reus fit, qui in fraudem Legis Bona ſua alienaverit.* pag. 37.
Alienatio Bonorum litigioſorum, nec non in potentiorem, vel Judicii mutandi cauſâ, prohibetur per Mandatum Sine Clauſula. pag. 104.
Quomodo in caſu Alienationis Bonorum Pupilli ſine decreto faciendæ, Mandato Sine Clauſula locus ſit? pag. 109.
Requiſita ejusmodi Alienationis remiſſivè. ibid.
Ad Alienationem decernendam an ſufficiat caſus utilitatis an neceſſitatis. ibid.
Ad impediendam Alienationem contra Teſtamentum Paternum, obtineri poteſt Mandatum Sine Clauſula. pag. 111. & ſeq.
Decreta in Alienationes Bonorum Pupilli immediati, fundant Juriſdictionem Cameræ. pag. 117.

Alimenta. *Si Alimenta denegentur, an Mandato Sine Clauſula locus ſit?* pag. 108.
Ex hoc principio in cauſis Apanagialibus Auſtragarum Judicium excludunt. ibid.
Frequentius petuntur per modum proviſionis ex officio Judicis, acceſſoriè ad actionem principalem decerni. ibid.
An, & quo effectu appellare liceat à Sententiis Alimenta decernentibus? pag. 151. num. 16. & p. 276. paſſim.
Alimenta ſua natura reſtitutioni obnoxia non ſunt. dict. pag. 276.
Exceſſus Alimentorum moderandus. ibid.
Alimenta regulariter quovis trimeſtri ſpatio ſunt prænumeranda. pag. 108.
Ubi & de die Computationis.

Allodium. *Qua ratione obtineri poſſit Mandatum de non arreſtando Allodialia Sine Clauſula contra Dominum Feudi.* pag. 111.
Jura Superioritatis Statuum Imperii an inter Allodia referenda? pag. 163.

Altonavia. *Judicii Holſatici Pinnebergici prima Inſtantia eſt Altonavia.* pag. 152.

Amicabilis Compoſitio. *Principes controverſias, quarum gratiâ Auſtragarum Judicium fundari poſſet, plerumque amicè componunt.* pag. 28.
Si ob paritatem Votorum Cauſa Religionis ad Comitia remittuntur, ſolâ amicabili compoſitione ſunt terminandæ. pag. 35.
Ad amicabilem compoſitionem Commiſſiones in Camera decerni. pag. 190.

Anabaptiſtæ. *Ob receptionem Anabaptiſtarum Fiſcalis Officium fundatum eſt, probatio doctrinæ autem difficilis erit.* pag. 43. num. 14.

Tentata fuit extenſio Conſtitutionis contra Anabaptiſtas lata etiam contra ita dictos Pietiſtas. pag. 43. num. 14.

Anatociſmus. *An Anatociſmus ſit, ſi annui Reditus pro Sorte habentur, & Uſuræ ex mora computantur.* pag. 98.

Annona. *Annonæ caritas excuſat denegationem tranſportationis Frumenti per Territorium.* pag. 111.

Annui Reditus. *Quæſtio de annuis Reditibus ex Jure Communi decidenda.* pag. 97.

Annuorum Redituum differentia ſpecifica à Mutuo. pag. 98.

Uſuras quincunces quandoque excedunt, quandoque non adæquant. ibid.

Jus Canonicum in locum Uſurarum Reditus annuos permiſit. ibid.

Apud Leodienſes ex acceptatione Uſurarum converti Mutuum in negotium Reditus annui. pag. 99.

Apanagium. *Electorum, Principum, & Comitum Apanagiati ſunt Perſonæ immediatæ.* pag. 18.

Apanagiati Principes non dicuntur Fürſtmäßige. pag. 27.

Apanagiatus Comes Comitem regentem in prima Inſtantia non poteſt convenire in Camera. pag. 31.

Apoſtoli. *A Refutatoriis Apoſtolis non eſſe neceſſum appellare.* pag. 153. num. 21. & pag. 179.

Appellatio. *A Camera ad Superiorem non datur Appellatio.* pag. 8.

Deferuntur Cauſæ ad Judicium Camerale vel in prima Inſtantia, vel in ſecunda per Appellationem. pag. 16.

Pagi immediati Gochsheim & Sennfeld / *Appellationem ad Judicium Herbipolenſe liberè admiſerunt.* pag. 19.

Quando Immediatus per Conſuetudinem vel Privilegium à prima Inſtantia Cameræ eximitur, ſalva tamen eſt Appellatio. pag. 25.

Ab Auſtregis cauſa ad Cameram devolvitur vel per Appellationem, vel citra Appellationem ipſo jure. pag. 32. num. 22. & 24.

De abuſu Provocationum ab Officialibus Epiſcoporum ad Officiales Archiepiſcoporum, vel ad Nuncios Pontificios & Curiam Romanam. pag. 45. & 105.

In ſpecie de Appellationibus ab Officiali Leodienſi ad Colonienſem, per Edicta Cæſarea prohibitis. pag. 45. & ſeq.

Cauſæ Appellationum potiſſimam dant occupationem Judicio Camerali. pag. 57. num. 1.

Proceſſus Appellationis ſine ſcrupuloſo examine Materialium decerni debent. pag. 80. 177. & pag. 217.

Si Judex inferior prætendat, ut Partes renuncient Appellationi, Mandato Sine Clauſula locus eſt. pag. 88.

A Decreto Remotionis ab Officio admittitur Appellatio cum effectu ſuſpenſivo. pag. 108.

A denegatione Salvi Conductus locus foret Appellationi. pag. 120.

Cauſæ Appellationum quomodo fundent Jurisdictionem Cameræ. p. 121. uſque 157.

Quibus modis impediatur Provocatio. pag. 121. 123. 125. & pag. 220.

Etiamſi Appellatio non fuerit admittenda, non tamen impeditur remedium Nullitatis. pag. 122. & 141.

A denegatione remedii Reſtitutionis in integrum admittitur Appellatio. p. 123. 154. 220. 222. ſeq. & p. 291.

Sta-

Statuto beneficium Appellationis impedire vel reſtringere non licet. pag. 125. & ſeqq.
Ad renunciandum Appellationi nemo cogi debet, etiam indirectè. pag. 126.
Beneficium Appellationis ad Judicia Suprema omnibus Imperii Civibus integrum relinquendum. ibid. & pag. 129.
Reviſionis remedium ubi eſt ordinarium, ab eo ad Cameram admittitur Appellatio. pag. 128.
An liceat Statuto permittere Appellationem electivè tantum, vel ad Imperialem Cameram, vel ad Territorii Dominum? pag. 129.
De Appellationibus à Judiciis omnium Provinciarum Brandenburgicarum ad ſupremum Appellationis Berolinenſe. pag. 132.
De prohibita Appellatione à Sententiis Interlocutoriis, & in Poſſeſſorio latis, item Proviſionalibus. ibid. num. 12. & pag. 147. uſque 149.
Appellationi locus non eſt, ſi quis non tanquam à Judice, ſed tanquam à Parte gravatus fuerit. pag. 132. in fin.
Si qualitas Sententiæ impediat Appellationem, concedendum eſſe gravatis remedium Reviſionis. pag. 136.
Appellationibus à Gravamine per Judicem inferiorem reparabili, quod remedium à ſuperiori Judice adhiberi poſſit? ibid. & pag. 155. cum pag. 282. in princ.
Per deſertionem Appellationis ſpontaneam quomodo eludatur adverſarii Appellatio? pag. 137. num. 19.
A declaratoria Sententia vel inhæſiva poſt lapſum Fatalium prioris an poſſit appellari? ibid. num. 20. & pag. 152.
Si quis ſpe Tranſactionis Fatalia neglexerit, poſtea non poteſt appellare. pag. 137. num. 20.
Appellatio unius Conſortis non tantum proficit iis, qui non appellaverunt, vel Appellationem deſeruerunt, ſed etiam alteri Conſorti, qui alio jam uſus fuit remedio. pag. 138.
Judicem inferiorem, omiſſo articulo Appellationis ab Interlocutoria, in cauſa principali progredi poſſe. dict. pag. 138. & ſeq.
Prohibitæ ſunt Appellationes partim Jure communi, partim ſpeciali. pag. 139.
Cum mens Judicis non ſemper pateat, tutius eſt appellare. pag. 146.
A Sententia plenarii Poſſeſſorii admittitur Appellatio. pag. 149. & p. 286. circa fin.
Quatenus in Cauſis Criminalibus & Matrimonialibus prohibita ſit Appellatio? dict. pag. 149. num. 12.
An in Cauſis Decimarum, & Spiritualibus? ibid. num. 13.
An à Sententia de exequendo, aut ab exceſſu Executionis? pag. 150. & 281. in fin. & ſeq.
An à Gravamine primo, aut ſecundo? dict. pag. 150. num. 15.
De Appellatione interpoſita Judici à quo legitimè conſtare debet. ibid.
An appellare liceat à Sententiis Alimenta decernentibus? pag. 151. & 275. cum ſeq.
De differentia inter effectum Appellationis devolutivum, & ſuſpenſivum. dict. pag. 151. & 155.
An in cauſis Cambialibus appellare licet? dict. pag. 151.

An à Citatione? pag. 153.
De Caſibus Appellationem à Citatione admittentibus, remiſſivè. ibid.
An à primo Decreto appellare licet? ibid. num. 22. & pag. 281.
A Sententia quæ ad præſtitum Juramentum eſt lata? pag. 153. num. 24.
An hodie admittatur Appellatio à Sententia, quæ Jure certò nititur? p. 154.
Quàm ineptæ interdum deprehendantur Appellationes. ibid.
Appellatio in cauſis Politicis an admittenda? ibid. num. 28.
An Appellatio admittatur à Sententia Inhibitionem cum Proceſſibus Appellationis decretam rurſus caſſante? pag. 155. & 267.
Injuria fit Parti, ſi Appellationis effectus reſtringitur. dict. pag. 155.
De cauſis Contributionum, reddendarum Rationum, Fiſcalibus, Concurſus Creditorum, Ædificiorum, Correctoriis & Emendatoriis, trium Sententiarum conformium, remiſſivè. p. 156. & 238.
In Judiciis Germaniæ ſupremis non quæcunque Appellationes recipiuntur, prout fit in Judiciis Galliæ. pag. 177.
A Decreto Judicis inferioris refutatorio appellare ſuperfluum. pag. 179.
Si Appellatio viva voce facta, non opus eſt Inſtrumento, ſed tantùm Copiâ Protocolli Sigillo Judiciali roboratâ. pag. 180.
De Appellatione in dubio periculo Partis admiſſa. pag. 125. 182. & 288. paſſim.
Aliquando etiam in cauſis Appellationum decerni Literas pro Informatione. pag. 183. 188. 281. in fin. & 293. in fin.
Effectum ſuſpenſivum regulariter habet Appellatio omnis. pag. 186.
Refugium Appellantium eſt Camera Imperialis. pag. 189.
Quando ob protractam Juſtitiam appellandum ſit? remiſſivè. ibid.
A rejectione Reconventionis rectè appellari. pag. 199.
An petita Reſtitutione in integrum excludatur Appellatio, & viciſſim? p. 213. & ſeqq. junct. pag. 219. ſeqq.
Interponitur Appellatio ſuper iisdem Actis, & ſi novæ Probationes accedere poſſint. pag. 214. in fin. & ſeq.
De mutatione Libelli in Appellationis Inſtantia, remiſſivè. pag. 215.
Qui appellat à Sententia contra falſum Procuratorem lata, is renunciat Exceptioni falſi Procuratoris. pag. 216.
Appellatio iniquitatis Sententiæ querelam continet. pag. 217.
Appellari poteſt ab omni Gravamine Judicis inferioris. pag. 121. & 220.
Quomodo differant Fatalia Appellationis & Reviſionis, remiſſivè. p. 236. circa fin.
Multæ Appellationes interponuntur eo fine, ut ex mora quæratur utilitas. p. 263.
A reductione Laudi regulariter non locum habet Appellatio. pag. 270.
De admiſſa probatione Appellationis, viva voce interpoſitæ per Teſtes, ad effectum Citationis obtinendæ. pag. 280.
Legitime interpoſita eſt Appellatio per ſolum verbum: Appello. pag. 292.
Introductio Appellationis deinde electivè fieri poteſt, vel in Camera Imperiali vel in Conſilio Imperiali Aulico. ibid.
Poteſt Appellatio vel petitio Reviſionis electivè fieri. ibid. circa fin.

Add.

Add. Adhæſio. Deſertio. Devolutio. Fatalia. Gravamina Appellationis. Inſtantia. Inſtrumentum Appellationis. Proceſſus. Provocatio. Solennia. Summa appellabilis.

Appellatus. *Si à puncto incidenti appellatum fuerit, Appellatus petere poteſt à Judice Camerali Sententiam in cauſa principali.* pag. 155.

Add. Reus.

Apprehenſio. *Apprehenſione Succeſſionis non facilè abſtinent homines, ut ſunt eorum Mores, Conſilia & Rei Neceſſitas comparata.* pag. 53.

Arbiter. *Executio Sententiæ ab Arbitro contra Immediatum lata fundat Jurisdictionem Cameræ.* pag. 118.

A Sententia Arbitri non dari Appellationem regulariter, ſed reductione opus eſſe. pag. 270.

Differentia inter Arbitrum & Arbitratorem. pag. 118. 270. & 271. paſſim.

Arbitrium Judicis quale debeat eſſe? pag. 237.

Add. Compromiſſum. Laudum.

Arbor. *Si Arbores frugiferæ excidantur in præjudicium Juris alterius, Mandatum Sine Clauſula locum habet.* pag. 106.

Archivum. *In quibusdam locis Acta non ſunt in Archivo Judicii, ſed penes Partes litigantes.* pag. 181.

In Archivo Cameræ permultæ ſunt Cauſæ antiquæ indeciſæ. pag. 200.

Arma. *Arma & Violentia ſunt modi prohibiti Jus ſuum obtinendi in Imperio.* pag. 28.

Si quis Armis & coadunatis Hominibus alterum oppugnaverit, incidit in crimen fractæ Pacis. pag. 37. & 39.

Jus Manuarium in Imperio non reductum dicendum. pag. 38.

Animi Civium Imperii ad Vim & Arma inter ſe exercenda tanta proclivitate ut olim non amplius confugiunt. ibid.

De metu Armorum, qui ſummarie probandus, in caſu litigioſæ Poſſeſſionis. pag. 54. & 56.

Inter Potentiores difficile eſt Sequeſtrem invenire, qui contra Arma ſe tueatur. dict. pag. 56.

Add. Miles. Vis.

Arreſtum. *In cauſis Arreſtorum utriusque tam Actoris quàm Rei immediata qualitas requiritur, ut fundetur Jurisdictio Cameræ.* pag. 17.

Cauſæ Arreſtorum immediatè fundant Forum Camerale, & in praxi frequentes ſunt. pag. 57.

Requiritur ut uterque Actor & Reus ſint immediati. pag. 58.

Ratio Conſtitutionis de Arreſtis. ibid. n. 4.

Gailii Commentationes de Pignorationibus & de Arreſtis inter eas quæ extant ſunt optimæ. ibid.

Arreſtum vindictam privatam reſpicit. pag. 72. §. IX.

In Proceſſu Arreſti præcipitur Reſtitutio cum Cautione de Judicio ſiſti & Judicatum ſolvi. ibid.

Formula Mandati Arreſti. pag. 73.

Animus arreſtandi difficulter oſtendi poteſt. ibid.

Arreſta, quæ non fiunt authoritate propriâ, non pertinent ad Conſtitutionem, ſed aliis remediis utendum. ibid. num. 7.

Fruſtra forent Conſtitutiones de Arreſtis &c. ſi in caſu controverſæ Poſſeſſionis locus eſſet Mandato Sine Clauſula. pag. 79.

Modi Executivi apud Leodienſes per Saiſinias, *cum Arreſtis Saxonicis multum conveniunt.* pag. 99.

Mandatum de non arreſtando Allodialia quo caſu decernatur aut denegetur. pag. 111.

Ad ſecuritatem Creditoris, ſi Pecunia Debitori ſuo ſolvenda ſit, obtineri poteſt Mandatum de arreſtando. pag. 112.

De Arreſtis quæ Magiſtratui committuntur, remiſſivè. pag. 192.

Add. Captivus.

Aſſeſſor Cameræ. *In Compromiſſis arbitria reddi poſſent ſine laborum ordinariorum detrimento.* pag. 2. lit. (a)

Singuli Aſſeſſores Status, à quibus fuêre præſentati, non repræſentant. pag. 6.

Aſſeſſorum unus vel alter quomodo poſſit recuſari. pag. 9.

Præſentàntur Aſſeſſores nach der Ordnung wie die Stände in unterſchiedlichen Creyſſen gehen. p. 12.

Aſſeſſorum præſens numerus tantæ Cauſarum moli citius expediendæ, debito cum labore, non ſufficit. p. 16. 114. 193. & p. 291. in fin. cum ſeq.

Unicum defectûs hujus remedium eſt debita cura Salariorum. dict. pag. 16.

Si Aſſeſſoribus injuria gravior, Officium eorum lædens, inferatur, Fiſcalis Actioni locus eſt. pag. 46. & 48.

Senatus Extrajudicialium ex paucis Aſſeſſoribus eſt compoſitus. pag. 79.

Aſſeſſores Cameræ Stylum & Praxin Anteceſſorum in decernendis Mandatis Sine Clauſula non temerè ſequuntur. pag. 80.

Quare idem Aſſeſſor, qui Mandatum ſuo Voto extrajudicialiter decrevit, poſtea in Judiciali Relatione non debeat eſſe Referens. pag. 80. & 81.

Non erubeſcit Aſſeſſor, proprium Decretum, ſi ſub- & obreptio deducatur, corrigere. dict. pag. 80.

Audientiæ ſolennes antiquæ Senatorum deliberationes maximè impediverunt. pag. 168.

Aſſeſſores quomodo erga Partes ſollicitantes ſe gerant. pag. 169. lit. (a)

Quomodo ſedeant in Audientiis? pag. 171. & ſeq.

Aſſeſſores quomodo per Informationes extrajudicialiter exhibitas de Statu Cauſæ informentur. pag. 201.

Aſſeſſores numero tanto adhibentur in Senatu, quantus requiritur pro diverſitate Cauſæ & Sententiæ formandæ. pag. 202.

In cauſis difficilioribus congregati ſæpe Senatores X. & plures. ibid.

Indignus foret officio, qui alieno labore in Relationibus uti vellet. pag. 203.

Aſſeſſorum quod ſit officium in Reviſione? pag. 232.

Rectè facient Aſſeſſores, ſi cum Referentis Extractu Acta ipſa in Senatu conferant. pag. 241.

Augetur ita Judicii exiſtimatio, & erga Senatores fiducia. ibid.

Sententiarum & Decretorum formatio eſt Aſſeſſorum munus. pag. 246.

Quare conjungendi ſint in Senatibus Aſſeſſores veteres cum neo-receptis? pag. 249.

De Talentis & Virtutibus Aſſeſſorum. pag. 266. in fin. & ſeq.

Aſſeſſores pro eo quo ſunt numero, ad tantum Cauſarum molem minimè ſufficienti, officium ſuum facere pro virili. pag. 281.
Aſſeſſorum officium eſt Acta dijudicare: hinc vocantur Urtheiler. pag. 291.
Solennia Receptionis atque Introductionis Aſſeſſorum. pag. 297. & ſeq.
Promittit Aſſeſſor in receptione, ſe Sexennio integro Officium Aſſeſſoratus eſſe continuaturum. pag. 299.
Omnia quæ in Audientia peragenda ſunt, ab uno Aſſeſſore citra periculum peragi poſſunt facile. pag. 305.
Aſſeſſorum occupationes. pag. 306. circa fin. cum pag. ſeq.
Eorum numerus, qua ratione auctus ſit. pag. 42. & 223.
Add. Judex. Officium Judicis. Perſonæ Camerales.

Attentatum. *Si lite pendente committatur Attentatum, mandari ſolet Sine Clauſula.* pag. 106.
Ob Gravamen iteratum petendi Proceſſus Appellationis cum Mandato Attentatorum Revocatorio. pag. 151.
Quando revocentur Attentata extrajudicialiter, aut ad Judicium remittantur? pag. 186. & ſeq.
Attentatum quid dicatur? pag. 188.
Appellans ſi attentat, excidit beneficio Appellationis. ibid. & pag. 227. cum pag. 287.
Male appellatus petit Deſertoriam, ſi factum, quod pro Attentato allegatur, eſt diverſum ab eo, quod eſt in Sententia. dict. pag. 188. & 287.
Si uterque Appellans & Appellatus attentaverint, non compenſantur facta. dict. pag. 287. paſſim.
Non attentat qui naturali libertate uti pergit, vel Poſſeſſionem continuat. dict. pag. 287.
Attentatum non eſt quod fit auctoritate Juris. ibid.
Attentatorum cauſa potiſſimum pertinet ad vindicandum Judicis contemtum. pag. 288.
In cauſis Attentatorum quomodo procedendum? pag. 290. circa fin.
De revocandis pendente lite Attentatis ſi revocatio ipſam cauſam principalem ingrederetur. pag. 291.

Atteſtationes. *vid.* Teſtes.

Audientia. *Cauſæ inter Perſonas Camerales tractantur extra Audientiam publicam.* pag. 21. & 72.
Audientia quid ſit in Camera Imperiali? pag. 168. §. 1.
Agenda in Audientiis per paucos Aſſeſſores fieri poſſe. ibid.
Audientias eſſentialem Solennitatem eſſe Judicio Camerali pag. 169.
Audientia coram Deputato non amplius in uſu. pag. 176. & 305.
Quo tempore celebrentur Audientiæ? dict. pag. 176.
In Audientia quomodo petatur & decernatur Citatio ad reaſſumendum? pag. 184.
Indicandum Præſidi vel Aſſeſſori Audientiam dirigenti, Notarium Reviſionem eſſe introducturum. pag. 230.
Punctum Horæ Primæ in Audientiæ initio non ita ſtrictè obſervari poſſe. pag. 305. in fin.
Incidente Feſto in diem Audientiæ, dies præcedens eſt Juridica non verò ſequens. pag. 306. in princ.

Quando Surgitur *in Audientia, auditis non niſi tribus Receſſibus?* pag. 306. in princ.
Add. Receſſus.

Auguſtanæ Confeſſioni Addicti. *vid.* Pax Religioſa.

Aulæ Principum. *vid.* Conſiliarii. Miniſtri.

Aulicum Judicium Imperatoris.

De remiſſione cauſæ ab Aula Cæſarea ad Cameram. pag. 7. lit. (c)

Juſtitii Cameralis tempore cauſæ quædam in Camera pendentes proviſionaliter in Aula Cæſarea fuêre tractatæ. ibid.

Conſilium Imperiale Aulicum defuncto Imperatore extinctum eſt magis quàm ſuſpenſum. pag. 8. lit. (d)

Vice Judicii Aulici funguntur Judicia Vicariatûs. ibid.

De Differentiis Judicii Aulici & Cameralis, remiſſivè. ibid.

In Judicio Aulico Commiſſiones ad totam aliquam cauſam non fiunt niſi ex cauſis gravioribus. pag. 10.

Frequentes ibi ſunt Supplicæ pro Commiſſione, quales in Camera non exhibentur. ibid. & pag. 190.

Si quæ negotia ad Camerale Judicium attinentia in Aula Cæſarea tractanda veniant, reſcribit Imperator ad Cameram non per Judicium Aulicum, ſed per Miniſtros ad ea Negotia ſpecialiter delegatos. pag. 10. & ſeq.

Camera Judicii Aulici in ſe auctoritatem non agnoſcit. ibid.

Notatur diverſitas Expeditionum in Aula Imperiali. pag. 11. lit. (g)

De Concurſu Juriſdictionis Cameralis cum Aulico Judicio. dict. pag. 11. uſque 14.

Querelæ ad Imperatorem & Comitia delatæ propter Reſcripta graviora Judicii Aulici ad Collegium Camerale emanata. pag. 13.

An Executio Sententiarum Cameralium tempore Juſtitii ab Imperatore per Aulicum Judicium decernenda. pag. 15.

In Perſonas Camerales non eſt concurrens Judicii Aulici Juriſdictio. pag. 21.

Niſi fortè ſurrogetur eadem Juriſdictio in caſu Juſtitii Cameralis. ibid.

Via Reſcriptorum & Commiſſionum Conſilio Imperiali Aulico ſolennis eſt etiam in cauſis ad Auſtrægas regulariter pertinentibus. pag. 29. 81. & 184.

Commiſſio ab Imperatore petita Præventionem Judicii Aulici non arguit. pag. 32.

In Judicio Aulico quomodo fiat Publicatio Sententiæ. pag. 68.

In Judicio Aulico, poſt diſtributionem Supplicæ pro Proceſſu, idem ſemper manet in cauſa Referens. pag. 81.

De Praxi Judicii Aulici circa Mandata Sine Clauſula in caſibus fractæ Pacis. pag. 86.

An in Judicio Aulico ad Summam appellabilem conſtituendam Uſuræ admittantur? pag. 124.

De Judicii Aulici antiquitate. pag. 133.

De Supplicationis remedio in Aula Cæſarea. pag. 233. in fin.

Nullitatis remedium contra Sententias Judicii Aulici non admittitur. pag. 243. in princ.

Reſtitutionis in integrum remedium qua ratione in Aula Imperiali obtineat? ibid. poſt med.

Add. Jurisdictio.

Avo-

Avocatio. *Ab Imperatore Juriſdictio Cameralis impediri non debet cauſas avocando.* pag. 10.

Dominus Subditum extra cauſas exceptas ad Cameram evocatum, avocare poteſt licitè. pag. 257. in princ.

Contra Legatum Pontificis Romani Camera non decernit Mandatum Avocatorium, ſed contra Partem. pag. 277.

Promotorialium Cæſarearum ad Camerale Judicium effectus non eſt cauſarum avocatio. pag. 281.

Aurea Bulla. *Factum contra Aureæ Bullæ diſpoſitionem an actione Fiſcali vindicetur.* pag. 40.

Quatenus per Sanctiones recentiores non eſt correcta. ibid.

De Privilegio de non appellando, Electoribus in Aurea Bulla tributo. pag. 129.

Auſtrægæ. Daß alle Auſträge von Ihro Kayſerlichen Majeſtät herkommen. pag. 13.

Si is, qui Auſtrægarum beneficio gaudet, ſe obſtrinxerit, à Mandato Proceſſus inchoari poſſit, tacitè iisdem renunciatum cenſetur. pag. 22.

Jure Perſonarum miſerabilium immediatarum nullum fit præjudicium Juriſdictioni cujusdam Patrimoniali, ſed tantum excluduntur Auſtragarum ambages. pag. 24.

Per Privilegium Auſtrægarum eximitur immediatus à prima Inſtantia Cameræ. ibid. & pag. 25.

Salva tamen eſt Appellatio. ibid.

De Origine & Hiſtoria Fori Auſtrægalis. ibid.

Beneficium Auſtrægarum inhæret Perſonis, non Patrimonio. ibid. pag. 25. 30. & 31.

Delegatam eſſe Juriſdictionem Auſtrægarum, non ordinariam, per rationes evincitur. dict. pag. 25.

Auſtrægæ dicuntur Commiſſarii Imperatoris. pag. 26.

Electus Judex Auſtrægalis ſeſe excuſare poteſt. ibid.

Locum habet Auſtrægarum Inſtantia in omnibus Cauſis Lege non exceptis. ibid. & pag. 33. num. 25. ſeq. §. IV.

An & in Criminalibus Cauſis? dict. pag. 26.

Præteriri non debet à Judiciis ſupremis. ibid. pag. 26. & 81.

Fundatur Judicium Auſtrægarum unicè ratione qualitatis Perſonarum in Lege expreſſæ. dict. pag. 26.

Qualitas Cauſæ ſimplicis Spolii Auſtrægas non fundat. ibid. & pag. 113.

De Auſtrægis Electorum & Principum. dict. pag. 26. & ſeq.

Non omnes Immediati gaudent Privilegio Auſtrægarum. pag. 27.

De differentia Auſtrægarum ſimplicium & Spoliorum: item Legalium & Conventionalium. ibid. lit. (d)

Cauſæ infrequentiæ Judicii Auſtrægalis. pag. 28. uſque 33.

Contra Mandatum Sine Clauſula Provocatio ad Auſtrægale Judicium non admittitur. pag. 29. 283. & ſeq. cum pag. 302.

Incommoda Auſtrægalis Judicii. dict. pag. 29. 33. lit. (f) & pag. 81.

De ratione, quare Principes, Auſtrægarum Privilegio conſtanter inhærendum ſibi putaverint, remiſſivè. dict. pag. 29.

Si Mediatus agat contra Comitem &c. tunc Auſtrægæ ceſſant. ibid. & pag. 30.

Auſtrægis non competit Executio Sententiæ ab ipſis pronunciatæ. dict. pag. 29. & pag. 118.

Etiam in cauſis ad Auſtrægas regulariter pertinentibus Conſilium Aulicum reſcribit & Commiſſiones decernit. dict. pag. 29. 32. & 81.

Plures caſus, ubi Auſtrægis non eſt locus, recenſentur. pag. 30. uſque 33.

Civitates non gaudent Auſtrægis, niſi habeant eas ex Privilegio ſpeciali. dict. pag. 30.

Electio viæ Auſtrægarum eſt penes Actorem, niſi Princeps certum modum ex conſuetudine reliquos excludere probaverit. ibid.

Ratio differentiæ Auſtrægarum Primi & Secundi Ordinis. ibid. & ſeq.

Promtitudo Proceſſus Auſtrægarum non ab omnibus exoptatur. pag. 31.

Quomodo ab Auſtrægis cauſa ad Cameram devolvatur vel per Appellationem, vel citra Appellationem ipſo jure. pag. 32.

Reſolvitur quæſtio: Si Actor neglexerit eligere unum è nominatis à Reo Judicibus Auſtrægalibus, an tunc cauſa devolvatur ad Cameram. ibid. & ſeq.

Per imperitiam Legum ſæpe negliguntur Formalia & Fatalia Auſtrægarum. pag. 33. lit. (f)

Ultra Legem extendi non debet Forum Auſtrægale. pag. 30. & 33.

Caſus Auſtrægarum Conventionalium in materia litigioſæ Poſſeſſionis valdè erit rarus & anceps. pag. 55.

Auſtrægæ Legales dicuntur Judex ordinarius. ibid.

Turbatam Poſſeſſionem ad Judices Ordinationis pertinere. pag. 57.

Quare in Proceſſu ex Conſtitutione de Pignoratione Auſtrægis non ſit locus. pag. 60. ſeq.

Contra eos, qui Privilegio Auſtrægarum fruuntur, Mandatum Cum Clauſula locum non habet. pag. 75. & 82. cum ſeq.

Cauſam principalem Mandati Sine Clauſula ad Auſtrægas ſpectare. pag. 81.

Procraſtinationibus in Foro Auſtrægarum remedium non eſt conſtitutum ſufficiens. ibid.

Ceſſant Auſtrægæ in talibus negotiis, quæ non à Jure Actionis, ſed mero Judicis Officio dependent. pag. 87.

Num in cauſis Subditorum contra Dominum Auſtrægæ ceſſent. pag. 96.

Si provocans ex Lege Diffamari habet Auſtrægarum Privilegium, fruſtra in Camera utitur iſto remedio. pag. 115.

In cauſis quæ ad Auſtrægas ſpectant, Commiſſiones ad rei memoriam in Camera decernuntur. pag. 116.

Remedium Reſtitutionis in integrum contra Tranſactionem inter Immediatos, qui aliàs Auſtrægas habent, fundat Jurudictionem Cameræ. pag. 123.

Auſtrægarum notio eſt anguſtior quàm Juriſdictio Magiſtratui competens. ibid.

Coram Auſtrægis conveniendum eſſe qui non tanquam Judex, ſed tanquam Pars gravavit. pag. 132. & ſeq.

De Capitulo Cathedrali, Auſtrægis non gaudente. pag. 133.

Si per Sententiam ab Auſtrægis latam gravatus quis fuerit infra Summam appellabilem, locum fore Reviſioni. ibid.

Contra Auſtrægas locum habent Promotoriales. pag. 189.

In

In reductione Laudi Auſtrægarum Juriſdictio non eſt fundata. pag. 274.

Foro Auſtrægarum non eſſe locum, ſi Ordo Nobilitatis Equeſtris à Comite Imperii conveniatur. pag. 31.

Si Princeps requiſitus ſuper Auſtrægis ſimplicis Spolii, negans ſe ſpoliaſſe, requiſitionem ad formam ordinariam expectet, an cauſa ad Cameram deduci queat? pag. 285.

Conſueta eſt tali caſu via Citationis ob denegatam Juſtitiam. ibid.

Cauſas Feudales ad Auſtrægarum Judicium non pertinere. pag. 286.

De Auſtrægis Familiarum, remiſſivè. pag. 296.

Add. Privilegium.

Auſtriaca. *Archiduces Auſtriæ immunes ſunt à Foro Camerali.* pag. 24. *Ubi etiam de caſibus exceptis.*

Otioſa eſt quæſtio: An Domus Auſtriaca in caſu fractæ Pacis à Juriſdictione Camerali exemta ſit. pag. 37.

Auxilium. *Qui Violatoribus Pacis Publicæ auxilium tulit, ipſe fractæ Pacis reus eſt.* ibid.

Similiter etiam qui opem non tulit vicinis inclamantibus, ſe vim pati. ibid. & pag. ſeq.

Ob denegatum auxilium contra Milites vagantes, infrequens eſt hodie Actio Fiſcalis. pag. 44.

Add. Conſilium.

BAnnum. *Contra Bannitum fundata eſt Cameræ Juriſdictio.* Pag. 22. & 23.

Contra Principem, Comitem, vel alium Privilegio Auſtrægarum gaudentem Bannitum ceſſant Auſtrægæ. pag. 31.

Pœna fractæ Pacis eſt Bannum Imperii. pag. 38.

In Perſonis Eccleſiaſticis & Fœminis, loco Banni eſt privatio Regalium & Bonorum. dict. pag. 31. & 38.

Exemplum Declarationis in Bannum Imperii noviſſimum. pag. 45.

In Actione fractæ Pacis Banni pœna non ampliùs frequentatur. pag. 86.

An contra Tertium Bona Banniti poſſidentem mandetur Cum vel Sine Clauſula. pag. 87.

Pœna Banni hodie in Camera ſublata eſt. pag. 100. 186. 191. & 309.

Comminatio pœnæ Banni in Compulſorialibus arctioribus hodie non amplius in uſu eſt. pag. 135.

Barby. *Citatio ſuper Nullitatibus, cum Compulſorialibus, in cauſa Comitis in Barby contra Duces Saxoniæ Lineæ Coburgicæ.* pag. 144.

Barones. *Sunt Perſonæ immediatæ, modo gaudeant Voto & Seſſione in Comitiis.* pag. 17. & ſeq.

Add. Comes. Nobiles Immediati.

Bellum. *Omnium malorum in rebus humanis graviſſimum.* pag. 102.

Belli tempore multa ſunt licita, neque impediri poſſunt, quæ Pacis tempore ceſſant. pag. 103.

Bellum eſt cauſa prohibendi Navigationem. pag. 109.

Beneficia Juris. *De beneficio Perſonarum miſerabilium.* pag. 23. & ſeq.

Beneficium Auſtrægarum inhæret Perſonis non Patrimonio. pag. 25. & 31.

De beneficio Juris: Non deducta deducam, non probata probabo. pag. 251.

Blu-

Blumius. *Inutilis eſt quæſtio apud Blumium, an cauſa aliqua ſemper in Ordine Novarum tractari poſſit.* pag. 15.
Minus accurate opponit ſimplicem Querelam Appellationi. pag. 16.
Decretum Viſitationis Anno 1568. non deficit, ſed Blumio defuit. pag. 21.
In explicatione §. 6. Concept. Ordinat. Cam. tit. von Pfandungen/ *valde ſe torquet, & perverſam plane ſubſtituit explicationem.* pag. 61.
Inconſultum eſt dubium ejus, an Litis conteſtatio requiratur in Proceſſu Pignorationis, & inſipida ratio. pag. 63.
Bona. *Bonorum immediatorum acquiſitio ſola Nobilitatis Dignitatem & Privilegia non tribuit.* pag. 25.
In cauſis Pignorationum pro immediato habetur qui Bona poſſidet immediata. pag. 61.
De Bonis Naufragorum Fiſco addicendis. pag. 102.
Bonorum Furto ablatorum Confiſcatio illicita eſt. pag. 105.
Brandenburgica. *In cauſa Clivenſi ad Aulam Regiam Berolinenſem delata, remiſſa fuit Sententia ad Judicium Clivenſe.* pag. 130.
De Edicto Regis Boruſſiæ 21. Junii 1713. pag. 131. & ſeq.
Elector Brandenburgicus cum Henrico Julio Duce Brunſuicenſi, fuit Commiſſarius Cæſareus in cauſa Comitis in Barby contra Duces Coburgicos. pag. 144.
In Ducatu Brunſuicenſi Reſtitutionis in integrum remedium pro ordinario habetur. pag. 220. & 221.
Burgundica. *Duces Burgundiæ immunes ſunt à Foro Camerali.* pag. 24.
Burſa Pauperum. *Procuratores ſi modum Receſſuum exceſſerint, mulcta eis, Fiſco Pauperum inferenda, indicitur.* pag. 172.
Pauperes Partes, præſtito Juramento Paupertatis, Burſæ Pauperum ſunt oneri. pag. 182. & 269.
Mulcta Baciorum ad Pauperum Burſam refertur. pag. 301.
Add. Pauper.

CÆſar. *An Juriſdictio Cameralis à Cæſare ſolo, an ab Imperii Statibus ſimul delata ſit Collegio Camerali per diſcurſum oſtenditur.* Pag. 2. lit. (b) uſque pag. 7.
Camera judicat nomine Cæſaris. pag. 8.
In cauſis Imperatori reſervatis Camera ſibi non arrogat Juriſdictionem, ſed talia negotia remittit ad Forum competens. pag. 10.
Imperator ſicut totius Imperii, ita & Judicii Cameralis Caput eſt & ſummus Protector. ibid.
Communicavit Cæſar Juriſdictionem ſuam cum Collegio Camerali, non autem eâ ſe abdicavit. pag. 12.
Cæſarem eſſe fontem Juriſdictionis. pag. 13. & 158.
Idem eſt Cæſar in Camera qui in Judicio Aulico. dict. pag. 13.
Es wäre ein Kayſer nicht Ehren halben allein / ſondern das Haupt im Reich / und hätte denen Ständen zu gebieten / und ſie zu entſcheiden. ibid.
Imperator quà talis in omnibus Imperii terris non agit Dominum Territorii. pag. 20.

Si alter Circulus reſtiterit Executioni à Circulo ſuſceptæ, Imperatoriæ Auctoritatis interventu res terminabitur. pag. 23.
Ubi motus inter Potentes metuuntur, Imperator aliique Vicini ſe interponere ſolent. pag. 38. & ſeq.
Confirmatio Cæſarea Pacti primam Inſtantiam non excludit. pag. 88. & 89.
Faciliores juſto fuiſſe præcedentes Imperatores in concedendis Privilegiis de non appellando. pag. 125.
Statutum ab Imperatore confirmatum ſpecies Privilegii foret. ibid. & pag. ſeq.
Commiſſio ab Imperatore ſalva Litis Cameralis pendentia decreta. pag. 144.
An Imperatori competat Jurisdictio ſuprema in cauſis Proteſtantium Eccleſiaſticis? pag. 157. & ſeq.
Notificatio Reviſionis fit etiam ad Imperatorem per Electorem Moguntinum. pag. 230. in princ. & pag. 311.
Dignitatis novæ & Tituli collatio eſt pars Reſervatorum Imperatoris. pag. 246.
De Literis Promotorialibus Imperatoris ad Camerale Judicium. pag. 281.
Add. Aulicum Judicium. Princeps.

Calendarium. *Totum Calendarium noſtrum eſt plenum Feriis humanis.* p. 66.
Ceſſavit dudum Stylus duplicis Calendarii. pag. 306.
Reducto licet ad Concordiam Calendario, tamen duplices obſervantur Feriæ. ibid. circa fin.

Cambium. *Modus probandi in Proceſſu Cambiali quomodo differat ab aliis cauſis.* pag. 71.
A quibus Cambialibus cauſis appellare liceat, & à quibus non? pag. 151.
De Fatalibus Cambii. pag. 151.

Camera Imperialis. *Si ad Cameram Compromiſſa deferrentur, multis incommodis poneretur obex.* pag. 2. lit. (a)
An Camera dependeat à Cæſare ſolo, an ſimul à Statibus. ibid. lit. (b) & pag. 13. & 167.
Remittuntur nonnunquam Supplicæ ad Imperatorem delatæ pro excitatione Judicii Cameralis in cauſa jam coram hac pendente. pag. 7. lit. (c)
Camera eſt Supremum & ultimum Judicium in Imperio. pag. 8.
Camerale Judicium recuſari nequit tanquam ſuſpectum. pag. 9.
An Camera delegare poſſit cauſas æque ut fit à Conſilio Imperiali Aulico. ibid. & pag. ſeq. lit. (e)
Imperator ſicut totius Imperii, ita & Judicii Cameralis Caput eſt & ſummus Protector. pag. 10.
Ad Negotia Imperii publica rectè etiam referuntur Cameralia. pag. 11. lit. (g)
Idem eſt Cæſar in Camera qui in Judicio Aulico, licet ad Cameræ Conſtitutionem Status Imperii concurrant. pag. 13.
Si quis Camerali Judicio debitam non exhibeat reverentiam, Fiſcalis actio locum habet. pag. 46.
Conſilio aliorum Juriſperitorum non utitur Camera Imperialis. pag. 71.
De Poteſtate & Auctoritate Judicii Cameralis hodierna, comparatè ad vetuſtiora tempora. pag. 94.
Pro Securitate Cameralis Judicii & Perſonarum ei addictarum, contra Civitatem, in qua Sedes eſt Judicii, Mandata Sine Clauſula decerni poſſe. pag. 103.

Auctoritatem Judicii Cameralis ſi Imperii Status negligere velint, & deſpicere, praſtaret ut Judicium tolleretur planè. pag. 144.
Audientias eſſentialem Solennitatem eſſe Judicio Camerali. pag. 169.
Collegium Camerale non metuit Reviſiones. pag. 231.
Florentiſſimus fuit Judicii Cameralis Status, cum annua eſſent & Viſitationes & Reviſiones. ibid. & pag. 312. in princ.
Camera quatenus cognoſcat in Reviſionibus? pag. 231. & ſeq. cum pag. 236.
De iis, quæ ſunt Styli in Collegio Camerali. pag. 246. in fin. & pag. ſeqq.
Collegium Camerale quos habeat Viros? pag. 266. circa fin.
De Literis Promotorialibus Imperatoris ad Camerale Judicium. pag. 281.
Optandum, ut Cameralis Judicii Status ad Comitiales Deliberationes ſerias deduceretur. pag. 311. in fin. cum p. ſeq.
Add. Aulicum Judicium. Judex Cameræ. Judicium. Jurisdictio Cameralis. Senatus. Suſtentatio Cameræ.

Camerale Jus. *vid.* Jus Camerale.

Camerales Perſonæ. *Perſonæ Camerales omnes qua Juramenti Formula adſtringantur.* pag. 6.
Ad Immediatos referuntur omnes Perſonæ Camerales, cum Viduis, Liberis, omnique Familia. pag. 20.
Criminalis Juriſdictio in Perſonas Camerales omninò pertinet ad Cameram. pag. 21.
Ubi de apprehenſione Delinquentis remiſſ.
Etiam Actione reali, ſi Bona ſita ſint in loco Judicii Cameralis, non niſi coram eodem Judicio Camerali Forum ſortiuntur. ibid. num. 13.
In eas non eſt concurrens Judicii Aulici Juriſdictio. pag. 21. num. 13.
Cauſæ inter Perſonas Camerales tractantur ſummariè & extrajudicialiter. ibid. num. 14.
Plura de Proceſſu inter Perſonas Camerales. pag. 72.
Antiqua & recentiores. pag. 297. & 299. in fin.

Cancellaria. *Simplex Documentum Litis pendentiæ ſub Aquila ex Cancellaria emanatum non ſiſtit alterius Supremi Judicii curſum, niſi etiam ſpecialius de illa conſtiterit.* pag. 11.
Laudatur in Cancellaria Camerali Ordo Repertoriorum. pag. 171.
Copias Adjunctorum omnium è Cancellaria eſſe redimendas. ibid. & pag. 179.
Supplicæ cum inſcripto Decreto Præfecto Cancellariæ exhibentur, & expeditio Proceſſus obtinetur. dict. pag. 179.
Quare alterum exemplum Supplicarum in Cancellaria adſervetur? ibid.
Literæ pro Informatione gratis dantur Pauperibus ex Cancellaria, prævio Decreto Senatus. pag. 182.
Vidimatio Libelli & Adjunctorum quomodo fiat hodie in Cancellaria, ſi Proceſſus expediendi ſint? pag. 184.
De Stylo Cancellariæ. pag. 245. & ſeq.
De Titulatura Cancellariæ Cameralis. pag. 246.
Cancellariæ Perſonæ ubi præſtent Juramentum? pag. 301.
Add. Documentum. Expeditio. Sportulæ.

Cancellariæ Præfectus. *Expeditio Proceſſuum decretorum obtinetur à Præfecto Cancellariæ.* pag. 178.

Præ-

Præfecto Cancellariæ indicatur Terminus Citationis brevior Proceſſibus inſerendus. pag. 262.

Canonici. *Collegia Canonicorum Sede vacante, non gaudent Privilegio Auſtragarum.* pag. 30.
Add. Capitulum.

CanonicumJus. *vid.* JusCanonicum.

Capitulatio Cæſarea. *Per Capitulationes Imperatorias Vectigalium novorum inſtitutioni quis modus impoſitus ſit?* pag. 107.

Capitulum. *Capitula, Sede vacante vel impedita; Immediatorum Jure habentur, & in prima Inſtantia conveniuntur in Camera.* pag. 18. & 20.
De Capitulo Cathedrali, Auſtragis non gaudente. pag. 133.
Add. Canonici.

Captivus. *Si quis ex civili cauſa captus, ad oblatam Cautionem vel Urphedam, non relaxetur, an Mandato Cum vel Sine Clauſula locus ſit?* pag. 86. & 87.
IncarceratioSubditorum tertii innocentis ſub prætextu Belli, an Mandato Sine Clauſula locum faciat? pag. 104.
Si aditus ad Captivum denegetur, mandatur Sine Clauſula. ibid.
Carcer non Pœna eſſe debet, ſed Cuſtodia. pag. 105.
Si Captivi ſiſtendi ſint ad Inquiſitionem vel Confrontationem, mandatur Sine Clauſula. ibid.
Quid ad obtinendum Mandatum Sine Clauſula requiratur, ne Judex Captivum de Fuga ſuſpectum in Tertii præjudicium dimittat. pag. 109.
Relaxationem Captivorum etiam Sine Clauſula mandari. pag. 269. in princ.
Add. Arreſtum.

Carolingi. *Non deſunt Authores qui Juriſdictionis ſummæ in Imperio Conſortium Statibus Imperii à Carolingorum ætate tribuunt.* pag. 3.

Caſſatio. *Proceſſus in Camera decreti poſt productas Exceptiones ſæpe caſſantur.* pag. 47. 80. & 180. lit. (a)
Cujus jam nulla amplius eſt vis, ejus caſſatio non petenda. pag. 85.

Catholici. *Non dubitant Proteſtantes, ipſos Romano-Catholicos cordatiores liberationem à Pontificia Juriſdictione exoptare.* pag. 157.
Romanæ Eccleſiæ addicti in cauſis Eccleſiaſticis non agnoſcunt Cameræ Juriſdictionem. pag. 159.
An Jure Æqualitatis procedat argumentum à Catholicis ad Proteſtantes quoad Juriſdictionem Cameræ? ibid. & pag. 165.
Cauſas Catholicorum mixti Fori in Camera recipi. pag. 166.
Add. Pax Religioſa.

Cauſales. *De duplici Proceſſu ex Conſtitutione de Pignorationibus Mandati, & Citationis ſive Cauſalium.* pag. 59. ſeq. & pag. 76.
Mandato Cum Clauſula Citatio adjuncta eſt ad proponendas Cauſales, cur parere Reus non teneatur. ibid. pag. 76.
In Mandato Sine Clauſula autem citatur Reus ad docendum de Paritione, vel Cauſas, cur declaratio pœnæ fieri non debeat, allegandum. ibid.
Ratio differentiæ Cauſalium in Mandatis Cum & Sine Clauſula. ibid. & pag. ſeq.

Cautio. *In Proceſſu Pignorationis præcipitur Reſtitutio ſine Cautione, in Proceſſu Arreſti autem cum Cautione.* pag. 72.

Differentia Cautionis de Judicio ſiſti & Judicatum ſolvi, à Clauſula Mandati Reſervatoria. pag. 72. num. 2.
Si quis ex cauſa civili captus ad oblatam Cautionem non relaxetur, an Mandato Cum aut Sine Clauſula locus ſit? pag. 87.
Qui pro retentione Captivi implorat, cavendum ei erit de Damno & Expenſis. pag. 109.
Si denegetur in Executione Cautionis præſtatio ad ſalvandum Petitorium, appellari poteſt. pag. 150.
Supplica ſubſcribit Procurator cum Cautione de rato. pag. 179.
De Cautione in Reviſionis Inſtantia præſtanda cognoſcit Judicium Camerale. pag. 231. 236. paſſim. & pag. ſeq. 237.
Interponuntur ſæpe Reviſiones ut adverſarius Victor, ſi Cautionem præſtare nequeat, effectu Sententiæ non fruatur. pag. 235. in fin.
De Aſinina Cautione. pag. 236.
A Sententia, de Cautione in Reviſorio lata, novam Reviſionem admittendam non eſſe. ibid. & pag. ſeq. cum pag. 238.
De Cautione Juratoria in Reviſorio præſtanda. pag. 237.
Rejecta Reviſionis ea eſt vis ut ad Executionem Camera procedere queat, ſine onere Cautionis præſtandæ à Triumphante. pag. 239.
An Cautio aliqua petatur cum effectu, lite nondum deciſa, & eventu adhuc dubio? pag. 257. circa fin.
Cautio requiritur ad effectum Reſtitutionis obtinendæ. pag. 276.
Ergò ob Alimenta non opus eſt Cautione. ibid.
In quibus cauſis Cautione ob Reviſionem pars victrix ad Executionem obtinendam ſit immunis? pag. 276.
De Cautione Procuratorum de producendo Mandato. pag. 280.

Centena Jurisdictio. *Non eſt ſignum Superioritatis Territorii, quia frequenter in Imperio in Terris vicini Status Imperii absque illa nota exercetur.* pag. 19.

Circuli Imperii. *De caſu Exemtionis à Circulo.* pag. 23.
Qui Status ad unumquemque Circulum pertineant, ſatis eſt evolutum. ibid.
Si alter Circulus reſtiterit Executioni à Circulo ſuſcepta, Imperatoriæ Auctoritatis interventu res componetur. ibid.
Cauſæ Monetales hodie ad Circulos Imperii remiſſæ ſunt. pag. 46.
Si Circulus moram committat in ſolvendo Sumtus Executionis ab alio Circulo factæ, an Fiſcalis Actionis locus ſit. pag. 48.
Quare Coburgicum Territorium, non autem reliquæ Terræ Hennebergicæ Circulo Superioris Saxoniæ fuerit adſcriptum. pag. 130.
Add. Director Circuli.

CircumductioTermini. *In cauſis Simplicis Querelæ ſi ob neglectam Reproductionem Terminus fuerit circumductus, Reus abſolvitur ab Inſtantia.* pag. 173.
In cauſis Citationum denegati Proclamatis effectus eſt Circumductio Termini. pag. 196. & 197.
Circumductio Termini eſt mutua Contumaciæ remiſſio. dict. pag. 196. & ſeq.
In caſu Citationis ad reaſſumendum etiam in Appellationum cauſis locum habet Termini Circumductio. dict. pag. 197.

In

In aliis Imperii Judiciis extra Cameram doctrina de Circumductione Termini etiam in cauſis Appellationum applicari poterit. dict. pag. 197.
Ob Circumductionem Termini ceſſat Præventio. ibid.
Si Terminus ſit circumductus denegatur Proclama. pag. 261.
Ante ſex Juridicas elapſas, non circumducitur Terminus. ibid.
In Appellationum cauſis non circumducitur Terminus. pag. 262.
Add. Terminus.

Citatio. *Status Imperii Subditum à Camera in Jus vocatum prohibere nequit.* pag. 16.
Multæ enim ſunt cauſæ, ob quas Subditus Imperii mediatus citari ad Cameram poſſit, quod ſemper fit immediatè ſine Requiſitione. ibid.
In prima Inſtantia in Camera vel ſimplex Citatio petitur, vel Mandatum. ibid. num. 1. & pag. 81.
Citatio eſt conſequens Simplicis Querelæ & Mandati. pag. 16.
Ordinarius tractandi Actionem modus eſt Citationis ſimplicis. pag. 17. & 74.
Quando decernatur Mandatum Sine Clauſula vel tantum Citatio ad videndum exigi Debitum, vel immitti in Hypothecam. pag. 22.
Quando mediante Citatione Actio inſtituatur. pag. 34.
In caſu Violentiæ publicæ Proceſſus Mandati potius eligendus, quam Citationis ſuper fracta Pace. pag. 40. & 85. ſeq.
Frequentia Fiſcalis Actionis ob contemtum Citationum Cameralium. pag. 46.
Duplex eſt Proceſſus ex Conſtitutione de Pignorationibus, Mandati & Citationis. pag. 59. & ſeq.
In quibus Judiciis Statuum fiunt Publicationes Sententiarum ſolennes, Citatione ad audiendum opus non eſt. pag. 68. & 203.
Differentia Citationis adjunctæ Mandato Cum & Sine Clauſula. pag. 76.
Sub- & obreptio non poteſt objici contra Citationem ſimplicem, quia hæc ſine ullo præjudicio Rei decernitur. pag. 77.
In caſu controverſæ Poſſeſſionis locum non eſſe debere Mandato Sine Clauſula, ſed Citationi. pag. 79.
In cauſis Mandatorum Sine Clauſula principalis cauſa ſæpe exactiſſime tractatur, licet in via Citationis forte aliud fuiſſet primæ Inſtantiæ Forum. pag. 80.
De differentia Mandati Cum Clauſula à Citatione ſimplici. pag. 82. ſeqq. & pag. 97.
In cauſa fracta Pacis via Mandati eſt facilior, quam Citationis. pag. 40. & 85.
Pœnam non perſequimur via Mandati ſed Citationis. pag. 86.
Quando abſente & non citata altera Parte, mandari poſſit Sine Clauſula. pag. 90. 92. lit. (d) & ſeq. 93.
In quibusdam locis vice Citationum, emanant Mandata & Inhibitiones. dict. pag. 92. lit. (d)
De Citationibus ex Lege Diffamari. pag. 115.
De Citatione ad videndum deduci Nullitates. p. 121. lit. (a) 141. & 144. per tot.
De Citatione ad videndum ſe reſtitui in integrum contra Tranſactionem vel Contractum. pag. 123.

De Citatione ad videndum ſe incidiſſe in pœnam ſimplicium Compulſorialium. pag. 134. 135. & 303.
Variæ ſunt cauſæ, cur Citatio hæc illis ſemper adjungi poſſit. dict. pag. 303.
Nullitas, ſi condemnetur non citatus. pag. 143.
A Citatione quando admittatur Appellatio? pag. 153.
Si plures ſint citati diverſis Diebus, quomodo facienda Reproductio? pag. 174.
Requiſita Citationis. pag. 184.
De Inſinuatione Citationis extra locum habitationis ordinariæ, uti & de Cautelis in Citationibus per Edictum. ibid.
Citatio ad reaſſumendum quibus caſibus & quomodo decernatur? ibid.
Termino circumducto Citatio habetur pro non facta. pag. 197.
In Camera & Judiciis Provincialibus publicantur Sententiæ Partibus non citatis. pag. 203.
Quare Pars citanda ſit ad videndum ſe reſtitui in integrum contra lapſum Fatalium? pag. 226.
Non fruſtra in Jus vocandæ ſunt Perſonæ digniores. pag. 253.
In Citationibus Dies certus non præfigitur. pag. 277.
Si ad requiſitionem ſuper Auſtrægis nulla facta ſit nominatio, conſueta eſt via Citationis ob denegatam Juſtitiam. pag. 285.
Citatio Mandatis Inhibitoriis omninò adjungenda. pag. 303.
Citatio Peremtoria ſola eſt in uſu Camerali. pag. 308.
Add. Abſolutio. Proceſſus.

Citatio ad reaſſumendum. *vid.* Proceſſus. Reaſſumtio.

Civis. *Si Magiſtratus ſuum Civem vel Subditum ſine cauſa expellere velit, an Mandato Sine Clauſula locus ſit?* pag. 110.
Add. Subditi.

Civitas Imperialis. *Civitates Imperiales Jure Immediatorum habentur & in prima Inſtantia conveniuntur in Camera.* pag. 18. & 20.
Non gaudent beneficio Auſtrægarum, niſi habeant Auſtrægas ex Privilegio ſpeciali. pag. 30. per tot.

Clauſula Juſtificatoria. *Origo ejusdem.* pag. 93.
In quibusdam Foris vice Citationum utuntur Mandatis & Inhibitionibus, adjicientes Clauſulam Juſtificatoriam. pag. 92. lit. (d) & ſeq. p. 93.

Clauſula Salutaris. *vid.* Libellus.

Clivenſia. *In cauſa Clivenſi ad Aulam Regiam Berolinenſem delata, remiſſa fuit Sententia ad Judicium Clivenſe.* pag. 130.

Coburgica. *Territorium Coburgicum quâ ratione pervenerit ad Landgravios Thuringiæ.* ibid.
Quare Judicium Provinciale, quod olim Coburgi fuit, ſublatum, & in Jenenſe transfuſum ſit? pag. 131.
Add. Barby.

Cœnobium. *vid.* Prælati.

Collectæ. *Proceſſus de Collectis ſolent eſſe difficillimi, hinc eo diligentius inſtruendi.* pag. 41. & 107.
An in cauſis Collectarum admittatur Appellatio? remiſſivè. pag. 156.
Add. Contributio.

Collectæ Imperii. *Quatenus ob moram in ſolvendis Collectis Imperii Fiſcalis officium locum habeat.* pag. 41.

Colle-

Collegium. *Collegia immediata in prima Inſtantia conveniuntur in Camera.* pag. 18. & 20.
Collegia Canonicorum, Sede vacante, non gaudent Privilegio Auſtragarum. pag. 30.
Colonienſia. *De Appellationibus ab Officiali Leodienſi ad Colonienſem, & ab hoc ad Nuncium Pontificis, vel Romanam Curiam, itemque Juriſdictione in Cauſis Civilibus.* pag. 45. & ſeq. 105. & 110.
In Judicio Officialis Colonienſis conſuetudo eſt, ut Acta non ſint in Archivo Judicii, ſed penes Partes litigantes. pag. 181.
De cauſa noviſſima Incolarum Reformatæ Religionis Colonienſium contra Magiſtratum. pag. 308.
Comes. *Comites eorumque Apanagiati ſunt Perſonæ immediatæ, quotquot ex illis Voto & Seſſione in Comitiis gaudent.* pag. 18.
Nulli ſunt, qui Gefürſtete Grafen *ſe dicunt, Titulis & Dignitatibus majoribus non conſpicui.* pag. 26. ſeq.
Comites & reliquæ Perſonæ ſecundi Ordinis non habent Auſtragas, ſi à Mediato conveniantur. pag. 29. & 30.
Apanagiatus Comes Comitem regentem in prima Inſtantia non poteſt convenire in Camera. pag. 31.
Add. Immediati. Status Imperii.
Comitia Imperii. *De cauſis ad Comitia ſpectantibus generalia quædam ex Londorpio.* pag. 11. lit. (h) & ſeq. pag. 12.
Querela ad Imperatorem ſimulque ad Comitia delata, propter Reſcripta graviora Judicii Aulici ad Collegium Camerale emanata. pag. 13.
Limitari poteſt ab Imperatore & Statibus Imperii Comitiali conſenſu Jurudictio Cameræ, vel planè tolli. pag. 14.
De Recurſu Partium litigantium ad Comitia. ibid. & pag. ſeq. 15.
Comitia jam perpetua futura eſſe, exiſtimant Prudentes. dict. pag. 14. lit. (i)
Comitia non ſunt ſupereminens aliquod Judicium. ibid.
Quatenus Cauſæ Juſtitiæ ad Negotia Conventuum Imperii deferri poſſint & per Leges debeant. ibid.
Cauſæ Status Imperii ſingulos concernentes, eo non pertrahendæ. ibid. in fin.
A Judicatis Supremorum Imperii Tribunalium Recurſus ad Comitia non datur, exceptis caſibus in Legibus expreſſis. pag. 15. & 308.
Comitialis fuit paucis abhinc Annis quæſtio de Executione Sententiarum Cameralium per Judicium Aulicum decernenda. dict. pag. 15. num. 17.
Qui Principes, Comites, Barones, Prælati, Capitula Voto & Seſſione in Comitiis gaudent, immediati ſunt. pag. 17. ſeq.
In caſu Paritatis Votorum in cauſis Religionis, quo exitu remittantur cauſæ ad Comitia. pag. 35. & 308.
De Formulis remittendi tales cauſas ad Comitia. pag. 36. ſeq.
Inſtare debet Pars ibidem pro informatione pleniore de conflictu rationum. pag. 37.
De Concluſo Imperii approbato à Cæſarea Majeſtate in puncto Contributionum ad Suſtentationem Cameræ. pag. 42.
Dux Holſatiæ Gottorpienſis in Comitiis Voto & Seſſione non gaudet. pag. 152.

Con-

Confirmata fuêre per Viſitationem noviſſimam quædam Decreta Generalia, donec in Comitiis aliud fuerit conſtitutum. pag. 224.

Ne quidem Status Imperii, eorumque Conſiliarii, exemti ſunt à Juramento Reſtitutionis in integrum, donec in Comitiis aliud ſtatuatur. pag. 243. circa fin.

Si cauſa in qua Proceſſus denegati fuêre, ad Pacem Religioſam reſpiciat, ad Comitia remittetur. pag. 308.

Deficiente Viſitatione, Recurſus eſt licitus ad Comitia. ibid.

Optandum, ut Cameralis Judicii Status ad Comitiales Deliberationes ſerias deduceretur. pag. 311. in fin. cum p. ſeq.

Add. Vota.

Commercia. *Favore Commerciorum quilibet in itinere frui debet Securitate.* pag. 73. ſeq. & 102. ſeq.

Si interdicatur Commercium rerum ad vitam neceſſariarum, an Mandato Sine Clauſula locus ſit, & quæ exceptiones ei ſoleant obſtare. pag. 111.

Diverſitas Negotiorum Cambialium, in loco Commerciorum, vel extra eum celebratorum. pag. 151.

Add. Mercator. Naufragium.

Commiſſarius. *Fundata eſt Cameræ Juriſdictio, ſi exigatur Salarium Commiſſario Camerali debitum, vel injuria ei illata vindicetur.* pag. 22.

Commiſſarii Cameræ à Jurejurando ſunt immunes. pag. 310.

Auſtregæ dicuntur Commiſſarii Imperatoris. pag. 26.

Commiſſio. *Camera non delegat cauſas integras, ſed tantum Actus quosdam Judiciales.* pag. 9. & 190.

Circumſtantiæ peculiares requiruntur, ut decernatur in Camera Commiſſio ad decidendam totam aliquam cauſam. pag. 10.

Imo neque in Judicio Aulico decernitur ejusmodi Commiſſio, niſi ex cauſis gravioribus. ibid.

Frequentiores in Judicio Aulico ſunt Supplicæ pro Commiſſione quam in Cameræ. ibid. & pag. 190. ſeq.

Quæ incommoda ſecum ferant delegationes cauſarum in Judiciis Statuum. pag. 10. lit. (f)

Reſcribit Imperator ad Cameram per Miniſtros ad Negotia Cameralia ſpecialiter delegatos. ibid. & pag. ſeq. 11.

Commiſſiones à Conſilio Aulico decernuntur etiam in cauſis ad Auſtregas regulariter pertinentibus. pag. 29. ſeq.

Qualis Commiſſio ab Imperatore petita Præventionem Judicii Aulici non arguit. pag. 32.

Quare ad excitandum Commiſſarii Imperialis Officium, non opus ſit Mandato Sine Clauſula. pag. 104.

Commiſſio ad perpetuam rei memoriam fundat Juriſdictionem Cameræ. pag. 116.

Quandoque in cauſis in Camera jam pendentibus decernitur talis Commiſſio. ibid.

De Supplica pro Commiſſione ad perpetuam rei memoriam. ibid.

Quid ſi Judex mediatus decernere nolit Commiſſionem ad perpetuam rei memoriam. ibid. in fin.

Si à Decreto Commiſſariorum à Camera delegatorum, appellatum, quis modus decernendi utiliter adhibeatur. pag. 136.

Exemplum Commiſſionis ab Imperatore ſalva Litis Cameralis pendentia, decretæ. pag. 144.

In

In Commiſſionibus pro maturanda Commiſſione, locum habent Promotoriales. pag. 189.
Cameram ad amicabilem compoſitionem Commiſſiones decernere. pag. 190. ſeq.
Commiſſio extraordinaria ad rei memoriam decernitur etiam lite mota. pag. 191.
Commiſſio in communi & optima forma quomodo differat? ibid.
Petitur Commiſſio regulariter à Partibus. pag. 192.
Forma fineſque Commiſſionum clarè præſcribendi. ibid.
Ubi plura remiſſivè.
Commiſſio ab Appellante petita ad Teſtium Examen, difficultatem non habet, ſi in priori Inſtantia probatio nulla ſuſcepta fuerit. pag. 251.
De Requiſitis Supplicæ pro Commiſſione ad perpetuam memoriam. pag. 259.
Commiſſio ad perpetuam memoriam petenda à Judice, cujus futura eſt litis deciſio. pag. 278. & 279.
Commiſſio ad perpetuam memoriam an decernatur extrajudicialiter? pag. 310.
Add. Juriſdictio.

Communicatio. *In cauſis majoris momenti Reo concedenda eſt Communicatio petiti Actoris.* pag. 64.
Receſſus quomodo communicentur in Audientia? pag. 172. & 184. ſeq.
Literæ Informatoriæ quomodo communicentur zum Gegen-Bericht? pag. 263. paſſim.

Communio. *Si Juriſdictio communis fuerit, non licet uni invito altero privativam Juriſdictionem affectare.* pag. 59.

Communitas. *vid.* Pagi Immediati. Univerſitas.

Comparatio Literarum. *Fallax remedium.* pag. 275.

Comparitio. *De quæſtione: An per Comparitionem Mandatum Cum Clauſula reſolvatur in ſimplicem Citationem.* pag. 83. & 85.
Si in Reproductione ſit defectus, ſimplex foret ſi compareat Appellatus in Judicio, ſecurus enim eſſe poteſt, denegatum iri Proclama. pag. 227.
In Proceſſu Mandati de exequendo Sententiam Judicis inferioris accidit frequenter, ut is, adverſus quem Executio demandatur, compareat. pag. 254.
Abuſus eſt, ſi Judex, ad quem tale præceptum dirigitur, non compareat, ſed Parti curam omnem relinquat. ibid.
Solenne eſt Procuratoribus, licet inſtructi ſint, ut in Termino compareant rariſſimè. pag. 261.
Intra ſex Juridicas poſt Terminum Citationis integrum eſt Actori comparere. ibid.
Citatur Reus ut compareat vel ipſe, vel per Procuratorem, & tamen non niſi per Procuratorem admittitur. pag. 311.

Compenſatio. *An admittatur Compenſatio Attentatorum Appellantis & Appellati, ſine periculo cauſæ.* pag. 287. & ſeq.

Compromiſſum. *Recipit Camera inter Cives Imperii immediatos.* pag. 1.
Exempla Compromiſſorum antiquiora. ibid.
Cauſæ, cur recentiora non extent exempla, recenſentur. pag. 2. lit. (a)
Arbitria in Camera reddi poſſent ſine laborum ordinariorum detrimento. ibid.

De Compromiſſis inter Immediatos ea lege initis, ut Acta ad Academias tranſmitterentur. pag. 2. lit. (a)
Si ad Cameram Compromiſſa deferrentur, multis incommodis poneretur obex. ibid.
Si Compromiſſum initum Appellatione remotâ, an tunc Reviſio locum habeat à Laudo. pag. 259.
Si ſine ſtipulatione pœnæ Compromiſſum fuerit initum, ceſſante proviſione hominis obtinere proviſionem Legis. pag. 270.
An Compromiſſa ad abbreviandam litem conducant? pag. 272.
Ratio quare Compromiſſa ſint rariora, & magis frequententur Arbitria. ibid.
Add. Arbiter. Laudum.
Compulſoriales. *Poſt inſinuatas Compulſoriales, quando Fiſcalis Actionis locus detur.* pag. 47.
In Camera regulariter Compulſoriales etiam ad edendas Rationes decidendi exiguntur. pag. 71.
Compulſoriales cum Proceſſibus Appellationis regulariter decernuntur. pag. 134.
Ulteriores, adhuc ulteriores, & arctiores quando decernantur. ibid. uſque pag. 136. & pag. 144.
Ulteriores Compulſoriales tantum ob defectum in Actis, vel Rationum decidendi, petendæ. pag. 135. in fin.
Exempla Citationum ſuper Nullitatibus, cum Compulſorialibus. pag. 144. per tot.
Non ſolùm pro edendis Actis prioris Inſtantiæ, ſed etiam aliis in cauſis decerni. pag. 190.
De Compulſorialibus quæ in litis progreſſu ad probationis ſubſidium petuntur, remiſſivè. pag. 256. in fin.
Conatus. *Actio fractæ Pacis datur etiam ob Conatum, ſi impeditus fuerit actus proximus: Quo tamen caſu mitigatur pœna.* pag. 37. & 279.
Concluſio Cauſæ. *In quo conſiſtat Cauſæ Concluſio, & quomodo fiat.* pag. 68. & 199.
Judici nunquam concluditur, quin ex juſta cauſa tollere poſſit Concluſionem ex officio. pag. 69. & 201.
Neceſſaria eſt Jure Camerali Cauſæ Concluſio. pag. 199.
Quando ex officio pro concluſa habeatur cauſa? ibid. & pag. 200.
Quando per Sententiam injungatur Parti Concluſio? dict. pag. 200.
An Advocato revocare liceat Concluſionem? pag. 201.
De Scripto, vel Receſſu concluſivo. pag. 311. in princ.
Concluſum Pleni. *vid.* Conſultum Cameræ.
Concurſus Creditorum. *An in cauſis Concurſus Creditorum admittatur Appellatio? remiſſivè.* pag. 155. & 156.
Condemnatio. *Ob temerarium litigium Fiſcalis Actio locum non habet ante condemnationem Judicis.* pag. 48.
Salvis tamen Remediis legitimis. ibid.
Requiſitis Conſtitutionum probatis, certa eſt condemnatio. pag. 60.
Rariores ſunt Sententiæ Condemnatoriæ ob denegatam vel protractam Juſtitiam. pag. 115. ſeq.
Condemnatio quandoque fieri debet neceſſario. pag. 153.
Add. Declaratio Pœnæ.
Conditio. *Si inſtitutus ſub conditione poteſtativa, eam adimplere nolit, qua ratione obtineatur Mandatum Sine Clauſula.* pag. 111.

Con-

Confirmatio. *Per Confirmationem Judicialem Pactorum efficaciæ proſpicitur.* pag. 88.
Per Confirmationem Cæſaream tamen non fundatur Juriſdictio Cameræ in prima Inſtantia. ibid.
Confirmatio Tutorum fundat Juriſdictionem Cameræ, ſi Pupillus ſit immediatus. pag. 117.
Similiter Contractuum, Pactorum, Tranſactionum ab Immediatis initorum Confirmationes. ibid.
De neceſſitate Confirmationum remiſſivè. ibid.
Statutum ab Imperatore confirmatum ſpecies Privilegii foret. pag. 125. ſeq.
Judici prioris Inſtantiæ Sententiam ſuam, in Camera confirmatam, non licet ſponte exequi. pag. 150.
Confiſcatio. *Bonorum Furto ablatorum Confiſcatio an Mandato Sine Clauſula locum faciat?* pag. 105.
Confiſcatio Bonorum ejus qui ſibi mortem conſcivit, an Mandato Sine Clauſula locum faciat? pag. 109. ſeq.
Add. Fiſcus.
Confrontatio. *Si Captivi ſiſtendi ſint ad Confrontationem, mandatur Sine Clauſula.* pag. 105.
Confuſio. *Fruſtra confunduntur à nonnullis Actionum genera.* pag. 218.
Conſcientia. *Judicis in caſu, de quo Lex nihil ſancit.* pag. 241.
Conſiliarii. *Viduæ & Pupilli Illuſtres, Collegia Conſiliariorum formata habentes, beneficio miſerabilium Perſonarum non fruuntur.* pag. 24.
Qui Dominis ſuis bene conſulunt, ut caveant à Pignorationibus ſuadent. pag. 60.
Quorum conſilium in componendis Legibus publicis adhibetur, omnium circumſtantiarum Judicii, cui Lex fertur, deberent eſſe gnari. pag. 81.
Animadvertitur nonnullis in locis in declinanda Juriſdictione Imperii Conſiliariorum ſolertia. pag. 126.
Si cauſa in prima Inſtantia coram Conſiliariis Principis ſive Cancellariæ fuerit diſceptata, locum tunc habet Reviſio, ſalva Appellatione ad Cameram. pag. 128.
Conſiliarii Statuum Imperii, qua Advocati, exemti non ſunt à Juramento Reſtitutionis in integrum. pag. 243. & 304.
Add. Miniſtri.
Conſilium. *Ob Conſilia cum hoſtibus Imperii agitata an Fiſcalis officio locus detur.* pag. 43.
An declarationes in pœnam Mandati ad frequentiorem uſum ſint deducendæ, quæſtio foret non Juris, ſed Conſilii. pag. 82.
Add. Auxilium. Prudentia.
Conſiſtorium. *Quatenus fundata ſit Cameræ Juriſdictio in cauſis, quæ in Conſiſtoriis Proteſtantium tractari ſolent.* pag. 163. & 164.
Conſors Litis. *Per Conſortem Litis fieri poteſt Ratihabitio Appellationis.* pag. 138.
Neminem poſſe pro alio Conſorte Procuratorem conſtituere. pag. 278.
De Mandato Procuratorio plurium Conſortum. pag. 302.
Conſtitutiones Imperii. *Legum & Conſtitutionum Imperii verbis rectè traditur materia Juriſdictionis Cameræ, minimè verò verbis Scriptorum editorum.* pag. 6. & ſeq. junct. pag. 28.

Per Leges Imperii ſæpe approbari nequeunt Conſilia Aulicorum. pag. 14. lit. (i)
Ineptè aliquid in controverſiam deducitur reclamantibus Legibus publicis. pag. 26. lit. (a)
Mandata Sine Clauſula quomodo fundentur in Conſtitutione aliqua Imperii univerſali? pag. 78. 90. & ſeq. 91. num. 47.
De quæſtione ſenſus Conſtitutionum dubii. pag. 79. per tot.
Non poteſt omnium, quæ à majoribus conſtituta ſunt, reddi ratio. pag. 81.
Si factum ſit Sanctioni Pragmaticæ Imperii adverſum, per viam Mandati tota lis terminari poteſt. pag. 92.
Legi expreſſæ Imperii univerſali merito inhæretur. pag. 98.
Inſigni Legum Imperii imperitia allegantur Repreſſaliæ, quaſi re bene geſta. pag. 101.
Contra Conſtitutiones Imperii Proceſſus non decernendi. pag. 182. num. 15.
Add. Interpretatio. Jus Publicum. Lex.

Conſuetudo. *Conſuetudo, ut quis in propria cauſa eſſe poſſit Judex, & Subditum coram ſe convenire, probanda.* pag. 21. in fin.
Per Conſuetudinem eximitur Immediatus à prima Inſtantia Cameræ. pag. 24. ſeq.
Si Princeps certum modum Auſtrægarum ex Conſuetudine reliquos excludere probaverit, tunc electio via non eſt penes Actorem. pag. 30.
Judicis Cameralis erit ſecundùm Conſuetudinem pronunciare, niſi caſus ſit Jure Publico prohibitus. pag. 97. & 98.
Ægrè receſſere Germani à Conſuetudine antiqua, ſibimet Jus dicendi. pag. 38. & 101.
Secundùm Conſuetudinem irrationabilem Judex non debet judicare ſine Inquiſitione. pag. 102.
Conſuetudo vetuſta, cui aſſuevere Camerales, tolli difficulter poteſt. pag. 170. lit. (b)
Conſuetudo eſt in quibusdam locis, ut Acta non ſint in Archivo Judicii, ſed penes Partes litigantes. pag. 181.
Leges bonæ per pravas Conſuetudines indirectè convelluntur. pag. 283.
Add. Obſervantia. Praxis. Stylus. Uſus.

Conſultum Cameræ. *Collegium Camerale Conſultis & Decretis Generalibus tamdiu inſiſtit, donec Imperii nomine aliud ſtatuatur.* pag. 51.
Quomodo Conſultum Cameræ differat à Decreto Generali, remiſſivè. ibid.
De Conſulto Cameralis Collegii Anno 1591. pag. 56. & 58.
De Senatus Conſultis & reſolutis Dubiis Cameralibus Anni 1583. pag. 78. & 91. lit. (c)
Allegatur Conſultum Cameræ de Anno 1576. pag. 85.
De Concluſo Pleni 7. April. 1702. p. 122.
De Concluſo Pleni 28. Junii Anno 1670. & de SCto Camerali Anno 1603. pag. 124. & 147.
De Concluſo Pleni 18. Februar. 1715. dict. pag. 124.
De Concluſo Collegii 16. Februar. 1715. pag. 135. lit. (d)
Conſulta Cameræ quomodo differant à Decretis Generalibus? pag. 224.

Contagium. *Exiſtente morbo contagioſo quæ remedia politica adhibeantur.* pag. 106.

Peſtis

Peſtis eſt cauſa probibendi Navigationem. pag. 109.

Continentia Cauſæ. *Si ex continentia cauſæ fundetur Forum Camerale, Qualitas Perſonarum, an Mediatæ ſint an Immediatæ, non attenditur.* pag. 17.

Pertinet huc caſus Correorum diverſi Fori. pag. 30.

Item Caſus ſi conveniatur cum Principe alius inferior. ibid.

Multis modis ſit continentia cauſæ, ad exclusionem Auſtragarum. pag. 31.

Abuſus hujus rei eſt varius. ibid. & pag. ſeq. 32.

An Camera decidere litem poſſit, quamvis continentia cauſæ in progreſſu non probata fuerit? dict. pag. 31.

Continentia cauſæ in caſu litigioſæ Poſſeſſionis ob res ſub plurium Dominorum Juriſdictione ſitas. pag. 52. & 55. in fin.

In cauſis Pignorationum continentia cauſæ fundat Juriſdictionem Cameræ etiam contra Mediatos. pag. 58.

Si Mandatum ſit partim Sine, partim Cum Clauſula, tunc vi continentiæ cauſæ Forum Cameræ fundatur. pag. 75. & 83.

In cauſarum continentia licita eſt evocatio. pag. 105. & 257.

Etiam in ſimplicis Spolii caſu per continentiam cauſæ Juriſdictio Cameræ fundatur, cum excluſione Auſtragarum. pag. 113.

Ad fundandam Juriſdictionem Cameræ ratione petiti à debitore Salvi Conductus, non ſufficit quòd Creditores plures ſint in diverſis Territoriis. pag. 121.

Contractus. *Litigantes in loco Judicii Cameralis præſentes, ſi ex Contractu ibi conveniantur, immediatè in Camera Forum ſortiuntur.* pag. 20. ſeq.

Exceptio Nullitatis Contractus etiam contra Mandatum Sine Clauſula admittitur. pag. 79.

Confirmationes Contractuum, Pactorum, ab Immediatis initorum, fundant Juriſdictionem Cameræ. pag. 117.

Remedium Reſtitutionis in integrum contra Contractum inter Immediatos fundat Juriſdictionem Cameræ per viam Citationis. pag. 123.

Add. Conventio. Pactum.

Contributio. *Quomodo compellantur Subditi ad ſolvendas Contributiones Imperii.* pag. 101.

De Contributionibus inſolitis ſæpe in Camera conqueruntur Subditi; impetratis autem quandoque Mandatis abutuntur. pag. 110.

An in cauſis Contributionum admittatur Appellatio? remiſſivè. pag. 155. ſeq.

Add. Collectæ.

Contumacia. *Exemplum declarationis in Bannum Imperii ob Contumaciam.* pag. 45.

Etiam lite non conteſtata ad Definitivam proceditur contra Contumacem. pag. 70.

In cauſa Mandati Cum Clauſula contumace Reo, neque parente, fieri poteſt declaratio in pœnam. pag. 83.

Niſi ſtudioſa accedat contumacia & oppoſitio, rarò ſit hodie declaratio pœnæ. pag. 114.

Quomodo contra Reum contumacem in comparendo in Camera procedatur, remiſſivè. ibid.

Contumax non appellat, ſed purgatione Contumaciæ ſibi conſulere debet. pag. 153.

Intra Terminum præjudicialem ni fuerit actum, proceditur in Contumaciam. pag. 176.
Poſt Paritoriam ſimplicem Exceptiones producendæ, ſi Reus in Contumaciam non agentis condemnari nolit. pag. 194.
De Contumacia textus Legis Cameralis. pag. 195.
Non fertur in Camera Sententia in Contumaciam non comparentis, niſi prævio Proclamate. ibid. in fin. & pag. 261.
In Camera Contumacia in non comparendo non niſi præterlapſis ſex Juridicis accuſari poteſt. pag. 197. & 261.
Contumacia partis citatæ quomodo evitetur? dict. pag. 197.
Mutuò remiſſa dicitur Termini Circumductio. pag. 196.
Quando injungatur concluſio cauſæ ſub præjudicio Sententiæ in Contumaciam non agentis ferendæ? pag. 200.
An Juramentum Calumniæ præſtandum, ſi Reſtitutio petatur contra Sententiam in contumaciam latam? pag. 225. lit. (b)
Contumacem verum repelli à Supplicatione, fictum non item. pag. 233.
De acceptatione Manus & Sigillorum pro recognitis in contumaciam. pag. 275.
Mora Reproductionis ob Juſtitium contumaciam Appellati non excuſat. pag. 305.
Conventio. *Fiunt nonnunquam de Negotiis Conventiones, ſed difficultatibus orituris non occurritur.* pag. 28.
De Conventionibus Familiarum Illuſtrium Camera informata eſſe nequit in decernendis Proceſſibus. pag. 55.
Add. Contractus. Pactum.
Copia. *Copiæ Adjunctorum omnium ex Cancellaria redimendæ.* p. 171. & 307.
Qua ratione hoc fiat? pag. 179.
Ita tamen ut abuſus evitetur. ibid.
Rectius Copia Tutorii Cameralis ſimul apponeretur. pag. 275.
De Copia Signata Mandati Procuratorii in alia cauſa producenda. pag. 280.
Correctio. *An in cauſis Correctoriis & Emendatoriis admittenda ſit Appellatio? remiſſivè.* pag. 156.
Multa ab ingenio hominum dependent, quod difficulter corrigitur. pag. 201.
Criminalis Cauſa. *vid.* Delictum. Jurisdictio Criminalis.
Culpa. *Si culpa Vaſalli circa Feudum arguitur, denegabitur Mandatum de non arreſtando Allodialia.* pag. 111.
Reſtitutio contra lapſum Fatalium brevi manu non obtinet, niſi Partis culpam nullam eſſe pateat apertè. pag. 226.
Ob culpam Advocati Reſtitutio in integrum obtinetur. pag. 268.
Add. Negligentia.
Curia Provincialis. *In Saxonia à Curia Provinciali Appellatio admittitur ad Principem.* pag. 127.
De Statuto Appellationem à Curia Provinciali electivè permittente, vel ad Cameram Imperialem, vel ad Territorii Dominum. pag. 129.
Quare Judicium Provinciale, quod olim Coburgi fuit, in Jenenſe transfuſum ſit? pag. 131.
Exemplum decretorum Appellationis Proceſſuum in Curia Provinciali Jenenſi à Sententia Comitis Schvvarzburgici. pag. 144.
In Judiciis Provincialibus publicantur Sententiæ Partibus non citatis. pag. 203.

Dam-

Damnum. *Si quis alterum per vim publicam atrocem quovis modo damno affecerit, incidit in crimen fractæ Pacis.* Pag. 37.
Irreparabile damnum locum non facit Mandato Sine Clauſula, niſi Factum ſimul ſit injuſtificabile. pag. 89. & 90.
Qualia decernantur Mandata, ratione Officiorum quæ alter ſine alterius damno aut periculo inſigni negare non poteſt. pag. 95.
Caſus non facile reparabilis damni. pag. 106. & 112.
Caſus Mandatorum Sine Clauſula qui ad damna præcavenda ſpectant. pag. 111.
Damnum futurum quomodo Mandato Sine Clauſula caveatur. dict. pag. 112.
An valeat allegatio damni irreparabilis contra Alimenta decreta? pag. 276.
In Proceſſu damni infecti Immiſſionem ex primo Decreto adhuc obſervari. p. 280.
Add. Cautio.
Danica. *De Judicio Holſatico communi inter Regem Daniæ & Holſatiæ Ducem Gottorpienſem?* pag. 152.
Dantiſcum. *De Precibus publicis in Inſula Dantiſco vicina conſuetis, intuitu* des Strand-Rechts. pag. 102.
Debitor. *vid.* §. De indaganda.
Decendium. *Intra Decendium locum non habet Executio.* pag. 188.
Decimæ. *An in cauſis Decimarum admittenda ſit Appellatio?* pag. 149.
Declaratio Pœnæ. *Uſus Sententiarum Condemnatoriarum in pœnam Mandati eſt quidem rarus, non tamen nullus.* pag. 40.
Sæpius quæſtio eſt conſilii & prudentiæ, num Reus in pœnam ſit declarandus. pag. 41.
Exemplum declarationis in Bannum Imperii. pag. 45.
Mandatis Cum & Sine Clauſula adjungitur eventualis declaratio in Pœnam. pag. 76. ſeq. & 82. 83.
Raro fiunt hodie declarationes puræ in Pœnam contra Inobedientes. pag. 82. 113. & 114. junct. pag. 305.
De condemnatione in pœnam Compulſorialium. pag. 134. & ſeq.
De condemnatione in pœnam Clauſulæ Executoriali Sententiarum inſertam. pag. 203. in fin. & pag. ſeq.
Add. Sententia.
Declaratio Sententiæ. *Neglectis Fatalibus Appellationis, à Sententia Declaratoria poſtea non licet appellare.* pag. 137. & 152.
Niſi Declaratoria plus contineat quam præcedens. dict. pag. 152.
Declaratio Sententiæ Cameralis, quando fiat, aut denegetur. pag. 204.
Exemplum, ubi rejecta Reſtitutionis in integrum petitione, Sententia Declaratio facta fuit. ibid.
Decreta Cameralia. *Si Juriſdictio Cameræ dubia ſit, injungitur Procuratori per Decretum, ut fundamentum, quo nititur, oſtendat.* pag. 17.
Formulæ Decretorum Remiſſionis Cauſæ ad Comitia ob Paritatem Votorum. p. 36. ſeq.
Frequentia Fiſcalis Actionis ob contemtum Decretorum Cameralium. pag. 46.
In caſu litigioſæ Poſſeſſionis per Decretum Extrajudiciale nemini Poſſeſſio tribuenda. pag. 53.
De Conventionibus Familiarum Illuſtrium Camera informata eſſe nequit in decernendis Proceſſibus. pag. 55.

Facti

Facti Circumſtantiæ Judici quid decernendum quid judicandum ſit, monſtrabunt. pag. 55.
Decreta Collegii ſemper ad certum Juris remedium reſpiciunt. pag. 57.
Non erubeſcit Aſſeſſor proprium Decretum, ſi ſub- & obreptio deducatur, corrigere. pag. 80.
Ab exemplis Decretorum extrajudicialium fruſtra exſtruitur regula, in decernendis Proceſſibus ſequenda. pag. 88. & 248.
Hodie deficiente probatione veroſimili, ſequuntur Decreta denegatoria, licet allegetur Præjudicium. pag. 93.
Advocati officio ſuo ſe defunctos eſſe putant, modo decretum Proceſſuum efflagitaverint. ibid. & ſeq. 94.
Prudentia Cautelas monſtrabit, ubi periculum eſt, ne Decreta Judicii careant effectu. dict. pag. 94.
Commiſſarius Imperialis negotium protrahens, per Decretum extrajudiciale monetur Officii ſui. pag. 104.
Advocatis & Procuratoribus injungitur, ubi opus eſt, Patrocinium per Decretum extrajudiciale. pag. 108.
De prælocutorio Decreto pro informatione à Magiſtratu habenda. ibid. & p. 111.
Quibus caſibus diſtinguatur Decretum in Mandatum Sine & Cum Clauſula. pag. 113.
Rubrica: In Reviſions-Sachen: *non facit hæſitare Aſſeſſores Cameræ in decernendis Appellationis Proceſſibus.* pag. 128.
Si à Gravamine per Judicem priorem reparabili appellatum, quale Decretum adhibeatur? pag. 136. 155. & 282.
In decernendo ſcrupuloſitatem prohibent Leges. pag. 154.
Decreta inſcribuntur Supplicis. pag. 178.
Quando per Decretum jubeatur Procurator Rubrum cum Nigro concordare. pag. 178.
An tamen Rubricam Cauſarum mutare liceat? ibid. & ſeq. pag. 179.
De Proceſſibus periculo Partis decretis. pag. 125. & 182.
Contra Conſtitutiones Imperii Proceſſus non decernendi. dict. pag. 182.
Decreta ſpecialia quomodo differant à generalibus? pag. 224.
Si defectus Requiſitionis Actorum vel in Solennium præſtatione ex Inſtrumento Appellationis apparet, non decernuntur Proceſſus. pag. 227.
Si una cum Supplica pro Citatione Probationes non fuerint productæ, per Decretum prælocutorium injungitur. pag. 253.
Prorogationes Fatalium conceſſas Decreto Senatus inſeri. pag. 264.
Decretum præliminare notatu dignum in cauſa Appellationis. pag. 268.
Decretum Supplicæ ad Judicium remiſſæ inſcriptum in Receſſu allegandum eſt, & recognitio ab adverſario Procuratore poſtulanda. pag. 279.
De Decretis petita nimis laxa reſtringentibus. pag. 284.
Rationes denegatorum Proceſſuum male divinantur quandoque Supplicantes. pag. 287.
In decernendis Proceſſibus Stylus obſervandus. pag. 307.
De remediis contra inæqualitatem in Decretis animadverſam. ibid. in fin.
Add. Extrajudicialia. Proceſſus. Sententia.
Decreta Generalia. *Edictum Imperatorium 18. Julii 1715. contra Libellos pernicio-*

nicioſos per Decretum Generale in Camera eſt publicatum. pag. 44.
Edicta Imperatoris Joſephi ad Judicia Leodienſia obſervare juſſi ſunt Aſſeſſores, in Decreto Viſitationis Confirmatorio Decretorum Generalium Collegii. pag. 45.
Collegium Camerale Decretis Generalibus tamdiu inſiſtit, donec Imperii nomine aliud ſtatuatur. pag. 51.
De origine & authoritate Decretorum Generalium, eorumque differentia à Decretis ſpecialibus & Conſultis Cameræ. pag. 224. lit. (a)
Decreta Generalia vim Legis habent proviſionaliter. pag. 249.
Decretum. *A Decreto Remotionis ab Officio admittitur Appellatio cum effectu ſuſpenſivo.* pag. 108.
Ob alienationem Bonorum Pupilli ſine Decreto faciendam, Mandato Sine Clauſula locum eſſe. pag. 109.
Decreta in alienationes Bonorum Pupilli immediati, fundant Jurisdictionem Cameræ. pag. 117.
A primo Decreto quare non liceat appellare? pag. 153.
Communicatio Scriptorum in quibusdam Judiciis non fit ante Decretum Judicis. pag. 171.
A Decreto Judicis inferioris Refutatorio appellare ſuperfluum. pag. 179.
Si appellatum fuerit à Decreto extrajudiciali, non decernitur Inhibitio. pag. 186.
Add. Proviſionale Remedium.
Defenſio. *Si Captivo Defenſio intercludatur, Mandato Sine Clauſula locus eſt.* pag. 104. in fin.
Favore Defenſionis facilius conceditur Salvus Conductus. pag. 121.
§. De indaganda. *De explanatione Conſtitutionis remiſſivè.* pag. 97.
Deckherrus. *Finiit Notas ſuas ad Blumium titulo: De Cauſis Fiſcalibus.* pag. 57.
Delegatio. *vid.* Commiſſio. Jurisdictio.
Delictum. *Litigantes in loco Judicii Cameralis præſentes, ſi ex delicto ibi commiſſo conveniantur, immediatè ibidem Forum ſortiuntur.* pag. 20. ſeq.
Si Pignoratio Subditi delinquentis in Territorio litigioſo ſit ſuſcepta, locus eſt Conſtitutioni de Pignoratione, etiamſi delictum aliquod leve ſit, Muthwille. pag. 61.
Deprehenſus in alio loco, non niſi libera voluntate ad locum delicti remittetur. pag. 105.
Add. Jurisdictio Criminalis.
Denegatio. *Supplicans pro denegandis Proceſſibus Appellationis in Camera punitur unô florenô.* pag. 188. ſeq.
Depoſitum. *An Depoſitio certæ Summæ in caſum Succumbentiæ Appellantis Statuto poſſit introduci?* pag. 126.
Qui petit Reviſionem, certam Summam deponere debet, in caſum Succumbentiæ Fiſco Imperiali inferendam. pag. 230. & 231. in fin.
Deſertio. *Poſt Sententiam Cameralem deſertoriam Appellationis, decernitur ad Judicem Executionem remorantem Mandatum Sine Clauſula.* pag. 118.
Si evidens ſit Sententiæ iniquitas, ſuperior Judex ad Deſertoriam non facile eſt deſcenſurus. pag. 119.
Non impeditur remedium Nullitatis, etiamſi Appellatio fuerit deſerta. pag. 122.

Appellatio admiſſa in dubio periculo Partis, ſi opponatur exceptio, pronunciatur deſerta. pag. 125.
Quod præjudicium evitare Appellantem ignorantem. ibid.
Injuſtè recuſatur editio Actorum, prætextu deſertionis. pag. 135.
Caſus deſertionis ex propoſito facta. p. 137.
Deſertionem ex officio Judicis attendi debere. pag. 138.
Quod ſi tamen de culpa Appellantis non apertè conſtet, contra Deſertionem pronunciandum. ibid.
Si Appellatio deſerta ſit, an Judex inferior progredi poſſit? ibid. & pag. 139.
In caſu deſertæ Appellationis, Executio ſpectat ad Judicem inferiorem. pag. 150.
Qua ratione Appellatio fiat deſerta ob neglectam Reproductionem. pag. 173. 197. 227. & 233. ſeq.
Si modus Solennium Privilegii vel Statuti non fuerit obſervatus, periculum incurritur deſertionis. pag. 180. & 228.
Et hoc ſemper, quoties Privilegium requirit, ut iſthoc Jusjurandum coram Judice à quo præſtetur. dict. pag. 180.
Si Appellans ſit in mora edendorum Actorum, periculum incurrit deſertionis. pag. 181.
Appellans ſi attentat, deſertionem incurrit. pag. 188. 227. & 287.
Exceptiones deſertionis Formalia Appellationis impugnant. pag. 194.
An Exceptiones deſertionis per Receſſum proponi poſſint? ibid.
Denegati Proclamatis effectus eſt deſertio Appellationis. pag. 196. & 227.
Deſerta fit Appellatio, ſi Appellans revertatur ad Judicem inferiorem pro Reſtitutione impetranda. pag. 219. in fin.
Exemplum Reſtitutionis contra deſertoriam, ob culpam Procuratoris. pag. 225. in fin. & pag. 227.
Ob neglectum Fatale Actorum Requiſitionis deſerta ſit Appellatio. dict. pag. 227. & ſeq.
Item ob Renunciationem tacitam. dict. pag. 227.
Et tum quidem, ſi quis in cauſa principali ſe intromittat coram Judice gravante, poſt interpoſitam Appellationem. ibid.
Quodnam tempus ſit petendæ Reſtitutionis in integrum contra Sententiam deſertoriam? pag. 228.
Si Fatalia Reviſionis obſervata non fuerint, pronunciatur deſerta. pag. 231.
Deſertio non opponenda ſine allegatione cauſæ. pag. 258.
Devolutio. *Ab Auſtrægis cauſa ad Cameram devolvitur vel per Appellationem, vel citra Appellationem ipſo jure.* pag. 32. num. 22. & 24.
Si Actor intra Fatale non eligat unum è nominatis à Reo Judicibus Auſtrægalibus, devolvitur cauſa ad Cameram non in commodum Actoris negligentis, ſed Rei, ſi id petat. ibid. & pag. ſeq. 33.
Appellationes receptæ ſæpius pronunciantur non devolutæ. pag. 47. & 139.
Superioris Judicis non eſt decernere in præjudicium inferioris, priusquam cauſa ad eum fuerit devoluta. pag. 120.
Injuſtè recuſat Judex inferior editionem Actorum, prætextu non-devolutionis. pag. 134. & 135.
Si ex cauſis gravioribus non-devolutio fuerit oppoſita, Compulſoriales non repetuntur, niſi ex Actis de illa ſit cognoſcendum. dict. pag. 134.

Quæ formula pronunciandi hoc caſu adhibeatur. dict. pag. 134.
Non-devolutionem ex officio attendi debere. pag. 138.
Si cauſa ſit non devoluta, an Judex inferior progredi poſſit? ibid. & p. ſeq. 139.
Sive Jure communi ſive ſpeciali prohibita ſit Appellatio, nihil intereſt ad non-devolutoriam Sententiam. dict. pag. 139.
In caſu non devolutæ Appellationis, Executio Sententiæ ſpectat ad Judicem inferiorem. pag. 150.
Differentia inter effectum Appellationis devolutivum, & ſuſpenſivum. pag. 151. & 155.
Si Juriſdictio Cameræ fuit vocata in dubium per Exceptiones non-devolutionis, Attentata remittuntur ad Judicium. p. 187.
Non-devolutio eſt quæſtio Juriſdictionis primaria. pag. 194.
An Exceptiones non-devolutionis per Receſſum proponi poſſint? ibid.
Num eventualiter adjungi debeant Exceptiones in re principali? ibid. in fin.
Si in Conventione appellatum, Reconventionem una devolvi. pag. 198. & 199.
Si non devoluta fuit declarata Appellatio, non impeditur Appellans reverti ad beneficium Reſtitutionis, currente adhuc Quadriennio. pag. 219. in fin. & ſeq.
Concurrente deſertione cum non-devolutione, ſemper pronuncianda Sententia non-devolutoria. pag. 225.
De non-devolutione Reviſionis judicat Camera. pag. 231.
Rei judicatæ exceptio parit non-devolutionem. pag. 255.
Non poteſt cauſa ad Judicem Superiorem devolvi per viam Mandati de exequendo. ibid.
Non-devolutio non opponenda ſine allegatione cauſæ. pag. 258.
Lis non poteſt haberi pro conteſtata in Contumaciam, niſi remotâ non-devolutionis exceptione. ibid.

Lex Diffamari. *Similis eſt Actioni ex Lege Diffamari Proceſſus duplex ex Conſtitutione de Pignorationibus.* pag. 59.
Lex Diffamari quomodo fundet Juriſdictionem Cameræ vel ex Ordinatione Camerali, vel ex Jure Communi. pag. 115.
Admitti Reviſionem vel Supplicationem in Actione ex Lege Diffamari. pag. 235.
An Citatio ex Lege Diffamari locum habeat, ſi Diffamatio fuerit facta in præjudicium Tertii? pag. 115. & 277.
In cauſis Injuriarum remedium hoc ſapit naturam Actionis principalis. pag. 278. in princ.

Diffamatio. *Si Diffamatus absque legitimis indiciis Torturæ ſubjiciendus ſit, Mandato Sine Clauſula locum fore.* pag. 110.

Dilatio. *De Dilationibus probandi, remiſſivè.* pag. 193.
Si Judex admiſerit novas Probationes, quomodo Terminum præfigere debeat ad producendum Rotulum? pag. 252.
Judex non debet eſſe facilis in concedenda Dilatione. pag. 253.
Circa Dilationes trinas multum in arbitrio Judicis poſitum eſſe. ibid.
Ceſſant Dilationes probandi in Proceſſu Mandatorum. dict. pag. 253. in fin.
Tertiam Dilationem petens Juramentum Calumniæ præſtare debet. pag. 310.

Dioeceſanum Jus. *vid.* Jus Dioeceſanum.

Director Circuli. *Executores Sententiarum Cameralium ſunt Directores Circuli.* pag. 277. & 282. in princ.
Add. Circuli Imperii.
Diſtributio Actorum. *Cauſæ extraordinariæ an privilegiatæ ſint ad diſtribuendum & referendum.* pag. 72.
In Judicio Aulico, poſt Diſtributionem Supplicæ pro Proceſſu, idem ſemper manet in cauſa Referens. pag. 81.
Supplicationes quotidie diſtribuuntur. pag. 178.
Urgere cauſas ſupervacuum eſt, ſi juxta ordinem Concluſionis ſint diſtribuendæ. pag 193.
Judicis Cameræ eſt diſtribuere Acta ad referendum. pag. 291.
In ordine Diſtributionis obſervari jubetur tempus factæ Concluſionis. ibid.
Documentum. *Judicium Aulicum ad Documentum Litis pendentiæ ſub Aquila in Camerali Cancellaria expeditum abſtinere à cauſa ſtatim non ſolet.* pag. 11.
Adjuncta Supplicæ pro Appellationis Proceſſibus neceſſaria ſunt Documentum præſtitorum vel oblatorum Solennium, & Requiſitionis Actorum. pag. 179. & 180.
De Documentis negligentiæ in requirendis Actis. pag 228.
Documentum Sententiæ quando Parti inſinuandum? pag. 68. ſeq. & p. 309.
Dolus. *In fracta Pace requiritur ut factum ſit dolo malo, ex propoſito.* pag. 37. & 39.
Dolus eſt difficilis Probationis. dict. pag. 39. & 116.
Nemo eſt adeo inconſultus qui facti ſui rationem à dolo excuſantem adferre neſciat. dict. pag. 39.
Dominium. *Modi Executivi apud Leodienſes per Saiſinias, Dominium tribuunt, revocabile tamen.* pag. 99.
Dominus. *Si Juriſdictio inter diverſos Dominos Territorii ſit litigioſa, Cameræ Juriſdictionem eſſe fundatam.* pag. 23.
Si conniventia Domini à Subdito quid factum, tum contra ipſum etiam Dominum Actio datur. pag. 34.
Si Subditi modum exceſſerint, contra eos pro Dominis Mandata decernuntur. pag. 96. & 110.
Ubi etiam de Fatis Litium inter Dominos & Subditos, remiſſivè.
Domino plerumque non deſunt contra Subditos media exequendi Contributiones domeſticæ. pag. 101.
Qua ratione Dominus Territorii compelli poſſit ad præſtandum tranſeuntibus Securitatem. pag. 102. & ſeq.
Mutatio Domini non poteſt eſſe præjudicio Juriſdictioni Imperii. pag. 130.
Per Dominum in cauſa Subditorum fieri poteſt Ratihabitio Appellationis. pag. 138.
Mandata de non offendendo Subditis contra Dominum non facile decernuntur. pag. 186.
Dominus Subditum, extra cauſas exceptas, ad Cameram evocatum prohibere poteſt licitè. pag. 257. in princ.
Si cauſa in Judicium deducta Domini Jura ſimul attingat, an Domino poſſit præjudicare? dict. pag. 257.
Add. Judex. Magiſtratus. Princeps. Subditi.
Dubia Cameralia. Cammer-Richter und Beyſitzer haben ihre *Dubia* an Kayſerliche Majeſtät und geſamte Stände als *Statuentes* gelangen

gen laſſen/ und Außſchlags begehret. pag. 12.
Quædam Reſolutiones Dubiorum authoritate publica factæ ſunt. pag. 90.
Add. Conſultum Cameræ.
Duplica. *vid.* Scripta.

Ecclesiæ Miniſter. *Improbantur Preces publicæ Miniſtrorum Eccleſiæ:* Daß GOtt das Strand-Recht ſegnen wolle. Pag. 102.
Eccleſiaſtica Cauſa. *An & qua ratione Juriſdictio Cameræ fundata ſit in Cauſis Eccleſiaſticis?* pag. 156. uſque 163.
Inter Proteſtantes Cauſæ ejusmodi ſunt mere civiles. pag. 157.
Add. Spiritualis Cauſa.
Edictum. *De Edicto Imperatorio 18. Julii 1715. ob Libellos pernicioſos.* pag. 44.
De Edictis Imperatoriis Joſephi ad Judicia Leodienſia. pag. 45.
Edictum Regis Boruſſiæ von Verbeſſerung des *Juſtitz*-Weſens. pag. 55.
De Edicto Monetali. pag. 99.
De Edicto Regis Boruſſiæ 21. Junii 1713. pag. 131. ſeq.
De Edicto Imperatorio Ordinat. Camer. part. 2. tit. 31. pag. 135.
De Edicto Ferdinandi III. Anno 1653. pag. 234. ſeq.
Editio. *An Editio Actorum gratuita hodie ullo caſu Judici inferiori injungatur?* pag. 134. in fin. & 135.
Quæ Acta priora Appellanti ſint edenda, & quomodo Judex arbitrium ſuum interponat. dict. pag. 135. & 181.
Objectione Privilegii Editionem Actorum non licet recuſare. pag. 144. & 145.
Add. Acta. Compulſoriales.
Elector. *De Auſtragis Electorum & Principum legalibus.* pag. 26. & ſeq.
Electoribus in Aurea Bulla tributum eſt Privilegium de non-appellando reſpectu Territorii Electoratus. pag. 129.
Add. Princeps.
Emancipatio. *De Adoptionibus & Emancipationibus Perſonarum Illuſtr.* p. 117.
Emendatio. *vid.* Correctio.
Emporium. *Diverſitas eſt Cauſarum Cambii, quæ in Emporiis tractantur, ab aliis.* pag. 151.
Emtio. Venditio. *Per Auctorem rei venditæ fieri poſſe Ratihabitionem Appellationis.* pag. 138.
Epiſcopale Jus. *Jura Nobilitatis immediatæ etiam Eccleſiaſtica & Epiſcopalia ex Tabulis Pacis proficiſcuntur, & citra hanc conceſſionem uſurpare non poſſent.* pag. 18. lit. (a)
Epiſcopatus. *An ad Epiſcopatus Saxoniæ pertineat Privilegium de non-appellando?* pag. 131.
Epiſcopus. *vid.* Capitulum. Officialis.
Error. *Si Appellans in juſto verſatus fuit errore, petere debet à Judice ſuperiore, ut in eventum beneficium Reſtitutionis vel aliud in Sententia reſervet.* pag. 220.
Si error manifeſtus prioris Referentis doceretur, an Reſtitutio in integrum concedenda, licet non adſint novæ Probationes? pag. 240. in fin.
Evictio. *In Cauſis Evictionum licita eſt Evocatio.* pag. 105.
Evocatio. *Status Imperii Subditum à Camera in Jus vocatum prohibere nequit, ſed excipiendo Jus ſuum de non evocando allegare tenetur.* pag. 16. & 257.

Si quis ab ordinario Foro fuerit evocatus, Mandatum Sine Clauſula obtinere poteſt. pag. 105.

Licita tamen eſt Evocatio in Cauſarum Continentia, in Cauſis Realibus, aut Evictionum. ibid.

Evocari non poſſe Teſtes mediatos ad dicendum Teſtimonium. pag. 191.

Exceptio. *Status Imperii Subditum à Camera in Jus vocatum prohibere nequit, ſed excipiendo Jus ſuum de non evocando allegare tenetur.* pag. 16.

Si quis gravatum ſe putet per Proceſſus Camerales, Exceptionibus uti poteſt. pag. 47.

Si ex Narratione Facti Exceptiones Juris aliquas opponi poſſe Judex prævideat, mandare non ſolet Sine Clauſula. pag. 62.

Sciendum, quid Reus vel neget vel fateatur circa Exceptionis fundamentum. pag. 67.

Exceptiones fruſtratorias Judex non debet admittere. ibid. in fin.

Differentiæ Exceptionum in Proceſſu Executivo & Cambiali ab aliis cauſis à negotii natura deſcendunt. pag. 71.

Exceptiones contra Mandatum Arreſti. pag. 73. & ſeq.

De diſtinctione inter Exceptiones contra Mandatum, & contra declarationem pœnæ, item inter Exceptiones ſub- & obreptionis. pag. 75. 76. num. 12. & pag. 77.

Etiamſi vera ſint Narrata, poteſt tamen Actio per Exceptionem aliquam elidi. dict. pag. 76 77. & 90.

De indole Exceptionum contra Mandata Sine & Cum Clauſula. pag. 75. 76. ſeq. & pag. 78. ſeq.

Quid ſit Exceptio ſub- & obreptionis. pag. 77.

Contra Citationem & Mandatum Cum Clauſula nulla opponitur ſub- & obreptio. ibid.

Actore non probante, non quæritur de Exceptionibus. ibid.

In Proceſſu Mandati Sine Clauſula Exceptiones uno tantum Scripto comprehendere permittitur regulariter. ibid.

De Exceptione Legis dubiæ. pag. 79.

Omnes Exceptiones, quæ contra Sententiam in ipſa Executione opponi poſſunt, locum etiam habent adverſus Mandatum Sine Clauſula. ibid.

Quod pro diverſitate objecti Mandati Sine Clauſula Exceptiones ſint vel reſtringendæ, vel ampliandæ. ibid. & pag. 80.

Auſtrægarum Exceptio plerumque non inſervit maturationi Juſtitiæ. pag. 81.

Mandata Sine Clauſula ſequi debet Paritio ſine Exceptione ulla, quàm contra Narratorum fidem. ibid. num. 19. & pag. ſeq. junct. pag. 86.

Contra Mandatum Cum Clauſula verò admittuntur Exceptiones. pag. 82.

Mandatum Cum Clauſula ſuſpenditur, donec de Cauſis Exceptionum fuerit cognitum. pag. 83.

In Cauſis Mandatorum Cum Clauſula, ut in Mandato Sine Clauſula excipiendo Reus partes Actoris ſuſcipit. pag. 84.

Si Exceptiones contra Mandatum non ſint relevantes, Judex non obſtantibus Exceptionibus præcipit. ibid. in fin. & p. ſeq.

Exceptiones non debent tollere Regulam. pag. 88.

Nulla datur Exceptio denegandi Domino Obſequium & Præſtationes moderatas. pag. 96.

Qui Exceptionibus bonis eſt munitus, quod à Mandato Sine Clauſula metuat non habet. pag. 114.
Remedium Legis Si contendat. ad Exceptionem ſalvandam eſt comparatum. pag. 115.
Fruſtra petitur Reſtitutio in integrum per modum Exceptionis contra Mandatum. pag. 123.
Appellatio in dubio periculo Partis admiſſa, ſi opponatur Exceptio, pronunciatur deſerta. pag. 125.
Deſertionem & non-devolutionem ex officio attendi debere, etſi Appellatus non exceperit. pag. 138.
Ab Interlocutoria, quæ rejicit Exceptiones contra formam Proceſſus aut Fori incompetentis, licet appellare. pag. 146.
Uti & ab ea quæ injungit Actori, ut elidat Exceptionem melius. ibid.
Per Paritoriam ſimplicem Exceptionum Productio promovetur. pag. 194. & 283. in princ.
Exceptiones non-devolutionis & deſertionis an per Receſſum oralem proponi poſſint? dict. pag. 194. num. 7.
An Exceptionibus non-devolutionis & deſertionis adjungendæ ſint Exceptiones eventualiter in cauſa principali? ibid. num. 8.
Exceptiones Dilatoriæ omnes ſimul proponendæ. pag. 195.
Per modum Exceptionis etiam petitur Reſtitutio. pag. 214. in fin.
De Exceptionibus in ipſa Executione validis an cognitio ſit Judicis ſuperioris, an inferioris? pag. 255.
Excuſatio. *Electus Judex Auſtrægalis ſeſe excuſare poteſt.* pag. 26.
Executio. *De quæſtione Comitiali, occaſione Juſtitii Cameralis nata, an Executio Sententiarum Cameralium per Aulicum Judicium ſit decernenda, remiſſivè.* pag. 15. num. 17.
Si in Inſtrumento Obligationis de Executione in Bona ſuſcipienda ſit conventum, locus eſt Mandato Immiſſoriali Sine Clauſ. p. 22.
Executio contra Pacifragos raro ſuſcipitur. pag. 23.
Ubi etiam de Sumtibus Executionis.
Si alter Circulus reſtiterit Executioni à Circulo ſuſceptæ, Imperatoriæ auctoritatis interventu res componetur. ibid.
Auſtrægis non competit Executio Sententiæ ſuæ. pag. 29. & 118.
De defectu in modo Executionis Sententiarum, ex gravitate Sumtuum Executionis redundante. pag. 41.
Contra debiliores parata ſunt media exequendi Collectas Imperii. ibid.
Ad Executionem Judicati Mandata Sine Clauſula decernuntur. pag. 78. lit. (a)
Quæ Exceptiones contra Sententiam in ipſa Executione opponi poſſunt, etiam adverſus Mandatum Sine Clauſula locum habent. pag. 79. & 255.
Si declarationes in pœnam Mandatorum ad frequentiorem uſum eſſent deducendæ, etiam de mediis obtinendæ Executionis cogitandum. pag. 82.
Ab Executione non eſt inchoandus Proceſſus. pag. 83.
Ubi periculum eſt, ne Reus ad Executionem progrediatur, Mandatum Sine Clauſula obtinere poteſt. pag. 88.
Supplica pro Mandato de exequendo Sententiam Cameralem fundanda eſt in Conſtitutionibus de Executione latis. p. 90. ſeq.

Poteſt Debitum eſſe liquidum generaliter, etſi quanti determinatio in Executione demum fiat. pag. 101.
Domino plerumque non deſunt contra Subditos media exequendi domeſtica. ibid.
Judex à quo citra Attentatum exequitur quod controverſum non eſt, neque in Appellationem deductum. pag. 287. circa fin.
Mandata de exequendo Sententias Camerales ſemper Sine Clauſula decernuntur. pag. 104.
Executio Sententiarum ab inferioribus Judicibus latarum quomodo fundet Jurisdictionem Cameræ. pag. 118. ſeq. & pag. 270.
De differentia inter Mandatum Executoriale, & de Exequendo. pag. 22. 118. & 277.
Si Judex rei ſitæ requiſitus in Executione moram committat, compellitur per Mandatum Cum Clauſula. pag. 119.
Si ab exceſſu Executionis à Camera demandata, Appellatio interponatur, quis modus decernendi adhiberi ſoleat? pag. 136. in fin. ſeq. & pag. 150.
Nullitas ob initium Proceſſus factum ab Executione. pag. 142. & 144.
Sententia de exequendo quare non admittat Appellationem. pag. 150. & 281.
Quid pro exceſſu Executionis habendum. dict. pag. 150.
Judici Sententiam ſuam, in Camera confirmatam, non licet exequi, ſed expectare debet juſſum Superioris Judicis. ibid.
Multa intervenire poſſunt dubia in modo Executionis. ibid. & pag. 255.
Si Sententia à qua jam dudum Executioni fuit data, non revocantur Attentata extrajudicialiter. pag. 187.
De Clauſula Executoriali Sententiarum Definitivarum. pag. 203. 204. & 226.
Hodierno Jure Officium Judicis in exequendo eſt æque ordinarium quàm in cognoſcendo. pag. 205. in fin.
Petita Reſtitutio in integrum Executionem ſua natura impedit. pag. 223. & 225.
Quando Reſtitutio petita Executionem non impediat? pag. 229. in princ.
Reviſione interpoſita, cognitio eſt Cameralis Judicii de Cautione ad obtinendam Executionem. pag. 231. in fin. 236. in princ. & pag. 276. ſeq.
Cameræ eſſe Executionem Sententiæ à Reviſoribus latæ. pag. 233.
Rejectæ Reviſionis ea eſt vis, ut ad Executionem Camera procedere queat, ſine onere Cautionis à Triumphante præſtandæ. pag. 236. & 238.
De abuſu in Proceſſu Mandati de exequendo Sententiam Judicis inferioris. pag. 254.
Executores Sententiarum Cameralium ſunt vel Directores Circuli, vel Judex ordinarius. pag. 277. & 281. in fin. & ſeq.
Add. Mandatum de Exequendo.
Executio Pacis Weſtphalicæ. *In Receſſu Executionis atque Reſtitutionis vocabulis non luſum, nec fumus venditus fuit.* pag. 19. in fin. & ſeq.
Executivus Proceſſus. *Extraordinarius & executivus modus tractandi actionem eſt præcepti pœnalis.* pag. 17.
Verba Obligationis: Mit oder ohne Recht: *ſignificant Electionem Proceſſus Executivi.* pag. 22. & 78. lit. (a)
Executivus Proceſſus differt ab ordinario & ſummario. pag. 64. & 71.

Modus

Modus probandi in Proceſſu Executivo quomodo differat ab aliis cauſis. pag. 70. & 71.
Proceſſus Mandati eſt executivus. pag. 74.
Si in Pacto vel Tranſactione expreſſum ſit, ut executivè procedi poſſit contra violatorem, locus eſt Mandato Sine Clauſula. pag. 88. & 90. in fin.
Requiſita Proceſſus Executivi in Germania recepti. dict. pag. 90.
Ad obligationem Clauſulis Executivis munitam quomodo petendum Mandatum Sine Clauſula. ibid. & p. 97. & 100.
Modi Executivi apud Leodienſes per Saiſinias, cum Arreſtis Saxonicis multum conveniunt. pag. 99.
Juri Germanico debetur Proceſſus Executivus, non Juſtinianeo. pag. 101.
Executivus Proceſſus non admittit Reconventionem. pag. 199.
Executivus Proceſſus an ſit remedium extraordinarium. pag. 206.
Executoriales. pag. 203. circa fin.
Exemplum. *Ab Exemplis non judicatur.* pag. 228. & 248.
Exemtio. Daß alle *Exemtiones* von Ihro Kayſerlichen Majeſtät herkommen. pag. 13.
De Exemtione Perſonarum Cameralium, remiſſivè. pag. 21.
De caſu Exemtionis à Circulo. pag. 23.
Eximitur Immediatus à Foro Camerali vel in totum, vel in tantum. pag. 24. in fin. & ſeq.
Proceſſus Fiſcales de Exemtionibus quem effectum habeant. pag. 46.
Add. Immunitas.
Expeditio Proceſſuum. *Defuncto Imperatore, Expeditiones Judicii Aulici, ſicut in Camera, non ſuſpenduntur, ſed extinctum potius eſt Judicium iſtud.* pag. 8. lit. (d)
De Formula Expeditionum in Camera nomine Vicariorum faciendarum. pag. 9.
Sigillum Vicariorum aut poſtea electi Imperatoris priusquam ab Electore Moguntino Præfecto Cancellariæ fuerit tranſmiſſum, Expeditiones Solennes ſub Aquila differuntur. ibid.
Diverſitas Expeditionum in Aula Cæſarea quæ fiunt à Judicio Aulico, & quæ fiunt à Miniſtris ad quædam Negotia ſpecialiter delegatis. p. 11. & lit. (g)
Expeditiones in Cancellaria Parti extradere ſine Solutione Sportularum moris non eſt. pag. 23.
Ad expeditionem Proceſſuum petendam Anni ſpatium eſt conceſſum. p. 178. & 191.
Cuilibet expeditioni Dies decreti Proceſſus præcisè eſt inſerendus. dict. pag. 178.
De Forma Expeditionis Proceſſuum. pag. 183. ſeq. & 245. circa fin.
De Formulis Expeditionum. pag. 246.
In Cauſis Mandatorum ſæpe ex conſilio vel Referentis, vel Senatus expeditio eſt facienda. ibid.
Add. Protonotarius.
Expenſæ. *In Expenſis vel adjudicandis vel compenſandis videndum, an aliquis probabilem habuerit cauſam litigandi, an non.* pag. 258. in fin.
De Expenſis Victoriæ retardatæ litis & contumaciæ, earumque diverſitate & refuſione, remiſſivè. pag. 259. in princ.
Add. Cautio. Sumtus.
Extrajudicialia. *Cauſæ inter Perſonas Camerales tractantur extrajudicialiter.* pag. 21. & 72.

In caſu litigioſæ Poſſeſſionis qui modi proviſionales etiam extrajudicialiter adhiberi poſſint. pag. 52. ſeq.
Quid alias denotet vox : Extrajudicialiter : in Camera, & alibi locorum. pag. 72.
Proceſſus in Camera decernuntur in Senatu Extrajudicialium. pag. 79.
Idem Aſſeſſor, qui Supplicam pro Mandato extrajudicialiter retulit, poſtea in Judiciali Relatione non debet eſſe Referens. pag. 80. & 81.
De aliquo Mandato decernendo extrajudicialiter nonnunquam pluribus Diebus fuit deliberatum. pag. 94.
Extrajudicialiter quid ſit ? pag. 177.
De Meritis Cauſæ non ſuſcipienda eſt extrajudicialis deciſio. pag. 183.
Extrajudicialiter an Citatio ad reaſſumendum decernenda ſit ? pag. 185.
Add. Decreta Cameralia. Proceſſus.
Extraordinariæ Cauſæ. *Summariæ Cauſæ, Extraordinariæ, & quæ de plano tractantur, cenſentur numero uno eodemque.* pag. 64.
Cauſæ Extraordinariæ an ſint privilegiatæ ad diſtribuendum & referendum ? pag. 72. & 291.
De denominatione Ordinarii & Extraordinarii in genere. pag. 205. & 206. in fin. cum pag. ſeqq.
Sublato Jure antiquo ceſſat diſtinctio Ordinarii & Extraordinarii Judicii. pag. 207.
Septem modi Judicii Extraordinarii ex Maranta examinantur. pag. 205.
Add. Summariæ Cauſæ.

FActum. *Requiſita Conſtitutionis de litigioſa Poſſeſſione ad Factum applicare, difficile.* Pag. 57.
Facti via per Conſtitutiones Imperii ſublata, & unusquisque Jure experiri debet. pag. 58.
De Exceptionibus Facti & Juris. pag. 76. in fin. & ſeq. junct. p. 79. per tot.
Quæſtio Facti exorbitantis quomodo ſeparetur à Petitorio. pag. 78. lit. (a)
Quomodo ad unum idemque factum mandetur Cum & Sine Clauſula. ibid. circa fin.
Non committit Factum omni Jure prohibitum, qui in Poſſeſſione controverſa tuetur. pag. 79.
Mandata Cum & Sine Clauſula ad Facti viam compeſcendam ſunt comparata. pag. 83.
De caſu primo Mandatorum Sine Clauſula Facti omni Jure prohibiti. pag. 85. 88. 89. 90. 93. 95. 97. & 112. in fin.
Facti quæ certitudo ad decernendum Mandatum Sine Clauſula requiratur. p. 90.
In Facto Conſtitutionibus Imperii univerſalibus adverſo Mandatum Sine Clauſula locum habet. pag. 91. & 92.
Atrocitas Facti non requiritur ad decernendum Mandatum. pag. 96. & 97.
Vim publicam minari, eſt Factum quieti Reipublicæ adverſum. pag. 101.
Rariſſimè Circumſtantiæ Facti ſunt caſui novo ſimiles. pag. 55. 88. 103. & 111.
Supplicationes pro Mandato de non viâ Facti ſed Juris procedendo, quid plerumque in receſſu habeant. pag. 113.
Falſum. *Exceptio falſi Inſtrumenti etiam contra Mandatum Sine Clauſula locum habet.* pag. 79.

Fana-

Fanaticiſmus. *Fuêre dudum, & hodie ſunt, qui ſub Pietatis ſpecie Fanaticiſmum tegunt, aliosque errores peſtilentiores.* pag. 43. ſeq.

Fatalia. *In Proceſſu Auſtregarum ſi Fatalia nominationum & denunciationum non exactè fuerint obſervata, cauſa ipſo jure ad Cameram devolvitur.* pag. 32.

In cauſis Simplicis Spolii eadem Fatalia anguſtioribus Terminis comprehenduntur. ibid.

Fatalia Auſtregarum per imperitiam Legum ſæpe negliguntur. pag. 33. lit. (f)

In quibus Judiciis Sententia Parti inſinuari debet, à die factæ Inſinuationis demum currit Decendium interponendæ Appellationis. pag. 68.

Si à Laudo intra Decendium nullum interpoſitum fuerit remedium ſuſpenſivum, Laudum Homologatum vocatur. pag. 118.

Nullitatis remedio quæ ſint Fatalia. pag. 122.

Fatalia Appellationum in Camera ſunt triplicia. pag. 133. & 294.

De Prorogatione eorum. dict. pag. 133. 174. per tot. junct. pag. 200. 284. in fin. ſeq. & p. 294.

Si quis Fatalia neglexerit ſpe Declarationis Sententiæ, aut Tranſactionis appellare poſtea nequit. pag. 137.

Adhæſio Appellationis quatenus fieri debeat intra Decendium. ibid.

De Fatalibus Cambii. pag. 151.

Si plures ſint citati, Reproductio intuitu ſingulorum fieri debet intra Fatalia. p. 174.

An Fatalia prorogata per factam citius expeditionem expirent? ibid.

In cauſis Appellationum ad petendam expeditionem Proceſſuum Fatalia obſervanda. pag. 179.

In quibusdam Imperii Judiciis Fatale Reproductionis non adeò rigidè obſervatur. pag. 197.

Fatale Reſtitutionis in integrum eſt unicum, ſcil. Quadriennii. pag. 215. 221. 226. & 228.

Currente adhuc Quadriennio, non impeditur Appellans ad beneficium Reſtitutionis reverti, ſi non-devoluta fuit declarata Appellatio. pag. 219. in fin. & ſeq.

Leuteratio Saxonica intra Fatale Decendii interponenda. pag. 127. & 220. in fin.

Differentia Reſtitutionis in integrum contra Fatalia quæ fit brevi manu, & præviâ Citatione. pag. 226. & 268.

Per lapſum Fatalium Jus eſt quæſitum Parti, tum Judici priori. dict. pag. 226.

Ob neglecta Fatalia Reproductionis cauſa fit deſerta. pag. 227. in princ.

Item ob neglectum Fatale Trigeſimi Actorum Requiſitionis. ibid. in med.

De Fatalibus Reviſionis Cameræ judicat. pag. 231.

De Fatali Reviſionis proſequendæ juxta Edictum Ferdinandi III. Anno 1653. pag. 234. ſeq.

Non admittitur Appellatio, proximè ante Terminum Fatalem quatuor Menſium præterlapſum introducta. pag. 236. in fin. 264. 284. in fin. 285. in princ. 293. & 295.

Reviſio ſimiliter ob talem coarctationem rejicitur. pag. 236. in fin. & ſeq.

Ubi mora eſt Judicis in decernendis Proceſſibus, Fatalia non currunt Appellanti. pag. 265. & 285.

Tempus Reductionis petendæ eſſe ſpatium Annorum Triginta. pag. 270.

Favor Juris. *Favor Perſonarum miſerabilium Judicii immediati Juriſdictioni non facit præjudicium.* pag. 24.
De favore defenſionis. pag. 121.
Frigida eſt ratiuncula, quod Appellatio eſſet favorabilis. pag. 259. in fin.
Feriæ. *Etiam ordinariæ Cauſæ tractari poſſunt in Feriis humanis.* pag. 66. in fin.
In Camera Feriarum Lege conſtitutarum tempore, Senatus non frequentantur. ibid.
Quæ hodie ſit norma Feriarum Cameralium? pag. 176.
Ferias Camerales eſſe tantum vacationes à Senatu, non à laboribus. ibid. & pag. 292.
Feriæ Repentinæ nullæ ſunt hodie. dict. pag. 176. & 292.
In Judicio Aulico Conſiliarii uxorati gaudent circa Ferias majori beneficio, quam cœlibes. pag. 301. in princ.
Quare reducto licet ad concordiam Calendario, tamen duplices obſerventur Feriæ? pag. 306. circa fin.
Feudum. *Si culpa Vaſalli circa Bona Feudalia arguitur, denegabitur Mandatum de non arreſtando Allodialia contra Dominum revocantem Feudum.* pag. 111.
Quatenus in Cauſis Feudalibus Juriſdictio Cameræ fundata non ſit? pag. 156.
Etiam in Cauſis Feudalibus locum habent Promotoriales. pag. 189.
De Juriſdictione Cameræ in Cauſis Feudalibus inter duos Vaſallos fundanda, ſi Dominus Feudi nolit judicare. pag. 285. in fin. & ſeq.
Cauſas Feudales ad Auſtrægarum Judicium non pertinere. pag. 286.
Add. Inveſtitura.
Fidejuſſor. *Per Fidejuſſorem fieri poſſe ratihabitionem Appellationis.* pag. 138.
Ab Interlocutoria, quæ declarat Fidejuſſores idoneos, appellare licet. pag. 146.
Non invenietur Fidejuſſor, qui in caſu Reviſionis fidem obſtringere velit ſuam. pag. 236. circa princ.
An Fidejuſſor à Creditore conventus, contra Fidejuſſorem ulteriorem agere poſſit? pag. 286.
Filius. *vid.* Pater.
Fiſcalis. *Ubi Fiſcalis conſtitutus accuſationem inſtituit contra delinquentem, an dici debeat Proceſſus inquiſitorius, an verò accuſatorius?* pag. 206.
Fiſcalis Cæſareus. *Quare Juramentum præſtet in Audientia publica.* pag. 301.
Add. Camerales Perſonæ.
Fiſcus. *De Bonis Naufragorum Fiſco addicendis.* pag. 102.
An in Cauſis Fiſcalibus admittatur Appellatio? remiſſivè. pag. 156.
Add. Confiſcatio.
Fiſcus Cæſareus. *Cauſæ Fiſcales immediatè fundant Juriſdictionem Cameralem.* pag. 40. & 257.
Pleraque ſpecies earum quæ recenſentur infrequentes ſunt. dict. pag. 40. ſeqq.
In Cauſis Mandatorum nulla eſt Fiſcali Actio ante Sententiam condemnatoriam in pœnam. dict. pag. 40. in fin.
Fiſcalis in Sententiis admonitus officii ſui, mox illud interponere conſuevit. pag. 41.
Controverſiæ Theologorum Fiſcali Cæſareo cauſam non præbent agendi contra alteram partem ex diſſentientibus. pag. 43. in fin.

Contra Auctores Libellorum pernicioſorum Fiſcalis officio ſuo utitur juxta Edictum Imperatorium 18. Julii 1715. pag. 44.
Contra Potentiores cautius agendum eſt Fiſcali. pag. 47.
De admonitione Fiſcalis, quando Camera ex officio decernit in caſu litigioſæ Poſſeſſionis. pag. 52.
An competat Actio Fiſcali ob receptionem Judæorum. pag. 103.
Si Statuto quis impediat vel reſtringat beneficium Appellationis, Fiſcalis officium locum habet. pag. 125. in fin.
Qua ratione Fiſcalis Actio fundata ſit, ſi Judex à quo Acta edere detrectet. pag. 47. & 135.
Ordinis Fiſcalis in Audientia ſemper eſt prærogativa. pag. 172. ſeq.
Exemplum mulctæ 200. Marcarum Auri, Fiſcali Cæſareo adjudicatæ. pag. 186.
Qui Reviſionem petit, certam Summam deponere debet, in caſum ſuccumbentiæ Fiſco Imperiali inferendam. pag. 230. & 231. in fin.

Foreſtum. *Si ob Mulctas Foreſtales, à Domino Juriſdictionis imperatas, pignorati fuerint Subditi, cauſa non pertinet ad Conſtitutionem de Pignorationibus.* pag. 59.

Formalia. *De Formalibus Auſtrægarum.* pag. 26. & 33. lit. (f)
De Formalibus Appellationum remiſſivè. pag. 133. & ſeq.
In Camera Proceſſus Appellationis non niſi prævio examine Formalium decernuntur. pag. 155.
De Formalibus Reviſionis judicat Camera. pag. 231. 236. & 239.
Formulis in Camera non adſtringimur, niſi in pronunciando. pag. 310. in princ.

Fortuna. *Originis ſeu proſapiæ celebritas vel dignitas à Fortunæ viciſſitudine non ſemper eſt immunis.* pag. 23. in fin.

Forum competens. *Cauſas Imperatori reſervatas remittit Camera ad Forum competens.* pag. 10.
Daß eine Sache an das Orth/ dahin ſie ihrer Arth und Eigenſchafft/ auch der Partheyen Beſchaffenheit nach gehörig/ gelaſſen und gebührlich erörtert werden ſolle. pag. 12.
Litigantes in loco Judicii Cameralis præſentes, ſi ex Contractu vel Delicto ibi conveniantur, ibidem ſortiuntur Forum. pag. 20. & ſeq.
Camerales Perſonæ etiam actione reali, ſi Bona ſita ſint in loco Judicii, non niſi in Camera Forum ſortiuntur. pag. 21.
Si Immediatus ratione Bonorum mediatorum conveniatur, Forum erit rei ſitæ. pag. 25.
Correi diverſi Fori excludunt Auſtrægas. pag. 30.
Rejectio exceptionis Fori juſtis de cauſis facta infractionem Legum non infert. pag. 33. lit. (f)
Civis Imperii ſi ad Forum exterum pertrahatur, Fiſcalis Cæſarei Actioni locus datur. pag. 45.
Similiter ſi cauſæ in Camera pendentes ad aliud Forum trahantur. pag. 47.
In litigioſa Poſſeſſione magnæ exoriri poſſunt turbæ & colliſiones, donec quæſtio Fori terminetur. pag. 55.
An pro immediatis habendi in cauſis Pignorationum, Nobiles immediati qui domicilii reſpectu ſunt mediati. pag. 61.

De reſervatione Petitorii in Foro competente. pag. 78. lit. (a) per tot. pag.
In cauſis Mandatorum Sine Clauſula principalis cauſa ſæpe exactiſſime diſcutitur & deciditur, licet in via Citationis fortè aliud fuiſſet primæ Inſtantiæ Forum. pag. 80. & 81. per tot.
Si cum vicinis maritimarum Regionum Germaniæ controverſia exoritur, cauſa in Foris Germaniæ ventilari nequit. p. 102.
De cauſa, ſi quis extra Imperium cauſam trahere velit. pag. 105.
Provocato ex Lege Si contendat, integra eſt in cauſa principali electio Fori. p. 115.
Ratione Salvi Conductus contra Creditores, Forum ordinarium primæ Inſtantiæ eſt coram Judice domicilii Debitoris. pag. 121.
Cauſæ Catholicorum, mixti Fori vocatæ, in Camera recipiuntur. pag. 166.
An Reo ſpecialior reſponſio injungi poſſit, ſuſpenſa deciſione Fori? p. 283. in fin.
Sæpe quæſtio Fori à cauſæ principalis Meritis dependet. pag. 284.
Add. Evocatio. Inſtantia. Judex. Judicium. Jurisdictio.

Frumentum. *Si denegetur tranſportatio Frumenti per Territorium, an Mandatum Sine Clauſula locum habeat?* pag. 111.

Fuga. *Si de Fuga non ſuſpectus ex civili cauſa captus, ad oblatam Cautionem non relaxetur, an mandari poſſit Sine Clauſula.* pag. 87.
Si Captivum de Fuga ſuſpectum Judex dimittere velit in tertii præjudicium, quid ad obtinendum Mandatum Sine Clauſula requiratur. pag. 109.
De receptione Debitoris fugitivi & Salvo Conductu impertiendo. pag. 121.

Gallica. *In Judiciis Galliæ Cauſæ per Advocatos publicè voce viva controvertuntur.* Pag. 65.
In Judiciis Galliæ quæcunque Appellationes recipiuntur. pag. 177.

Germania. *Turbulentis Germaniæ temporibus Auſtrægarum origo adſcribenda, & quis illorum ſtatus fuerit.* pag. 25.
Ab inveterato more, vi aperta ſibi conſulendi, tardius receſſere Germaniæ Cives. pag. 38. & 101.
Status Rei Militaris in Germania hodie mutatus eſt. pag. 44.
Differentia Judiciorum Italicorum à Germanis. pag. 65. ſeq.
Proceſſus Executivi, in Germania recepti requiſita. pag. 90.
Jus Juſtinianeum in Germania receptum. pag. 91.
Juri Germanico debetur Proceſſus Executivus, non Juſtinianeo. pag. 101.
Maritimæ Regiones Germaniæ tales habent Vicinos, cum quibus, ſi controverſia exoritur, cauſa in Foris Germaniæ ventilari nequit. pag. 102.
Forma Jurisdictionis Magiſtratuum Romanorum mutata eſt in Imperio Germanico. pag. 123.
Germanorum mores antiquiores admittunt Conventionis & Reconventionis diſcuſſionem ſimultaneam. pag. 198.
In Praxi Judiciaria Germaniæ omnes ſubtilitates Juris Romani & vetuſtatis ſuperſtitiæ exulare debent. pag. 210.
Add. Imperium Romano-Germanicum. Reſpublica.

Glans. *Sententia proviſionalis in caſu Glandis legenda.* pag. 52. ſeq.

Glückſtadica. *Judicii Holſatici Pinnebergici ſecunda Inſtantia eſt Glückſtadii, & appellatur ab eo ad Cameram indiſtinctè.* pag. 152.
Gochsheim. *Pagi immediati Franconiæ* Gochsheim *&* Sennfeld / *in prima Inſtantia conveniuntur in Camera.* pag. 18. & 20.
Add. Pagi immediati.
Gottorpienſia. *De Judicio Holſatico communi inter Regem Daniæ & Ducem Gottorpienſem.* pag. 152.
Dux Gottorpienſis in Comitiis Imperii Voto & Seſſione non gaudet. ibid.
Gravamen. *De Reſolutionibus Gravaminum Electoris Palatini & Würtembergiæ Ducis Anno 1557. in Comitiis exhibitorum.* pag. 50. & ſeq. junct. pag. 58.
Si quis gravatus ſit non tanquam à Judice, ſed tanquam à Parte, non appellandum. pag. 132.
Si Gravamen, à quo appellatum, per Judicem priorem reparari poſſit, quale Decretum adhibere ſoleat Judex Superior. pag. 136.
Gravamen perpetuum non eſt reparabile niſi per Appellationem. pag. 151.
Si Judex inferior in fraudem Appellationis Parti Gravamen inferat difficulter reparabile, decernitur Inhibitio. pag. 186. in fin.
Ob perplexitatem Gravaminum rejici Reviſionem. pag. 236.
Gravamina Reviſorii an clauſa, an verò aperta producenda? pag. 311.
Ab omni Gravamine appellari poteſt ad Cameram, etiam extrajudiciali, futuro, & continuo. pag. 121. & 220.
De Fatali Appellationis ab hoc Gravamine extrajudiciali, remiſſivè. dict. p. 121.
De Sententiis Interlocutoriis, Gravamen appellabile continentibus. pag. 145. ſeq.
De Appellationibus à Gravamine primo, vel ſecundo. pag. 150. ſeq.
Gravamina Appellationis. *Proceſſus Appellationis ſine ſcrupuloſo Examine Materialium, ad narrata Gravamina, modo hæc aliqualem habeant ſpeciem, decerni debent.* pag. 80. 81. & 177.
Meritò Gravamina Appellationis examinantur, antequam Proceſſus decernantur. pag. 154. & 155.
Quo fine una cum Supplica producendus Libellus Gravaminum? dict. pag. 154. & 293.
Si ex Gravaminibus Supplicantem gravatum non eſſe apparet, denegantur Proceſſus. pag. 177. 286. & 287.
Adjunctum Supplicæ pro Appellationis Proceſſibus neceſſarium eſt Libellus Gravaminum. pag. 179. & 181.
Ubi Gravamina dubia videntur, decernuntur Literæ pro Informatione. pag. 183.
Veritas Gravaminum periculo Appellantis eſt in progreſſu. pag. 287.
Juſtificatio Appellationis fieri intelligitur per exhibitionem Libelli Gravaminum. pag. 293.
Guarentigia. *vid.* Inſtrumentum.

HÆreditas. *Bonis ejus qui ſibi mortem conſcivit, Hæredes ab inteſtato non privandi.* Pag. 109. ſeq.
Si qui juratò renunciavit Hæreditati, ſe deinde ei immiſcere conetur, Mandato Sine Clauſula locus eſt. pag. 111.
Hennebergica. *Quare Privilegium de non appellando Saxonicum etiam ad Hennebergicas terras extendatur?* p. 130.

Quare

Quare Hennebergicæ terræ præter Coburgicum Territorium, Circulo Superioris Saxoniæ non ſint adſcriptæ. pag. 130. in fin.

Herbipolenſia. *Per Pactum cum Communitatibus immediatis* Gochsheim & Sennfeld/ *initum Epiſcopus adſumtus* zum Reichs-Vogt/ Schutz-und Schirm-Herrn. pag. 19.

Civitas Imperialis Suinfurtenſis Jus ſuum omne in prædictos Pagos à ſe abdicavit per Pactum cum Epiſcopo Herbipolenſi. ibid.

Iidem Pagi motu proprio dictum Dn. Epiſcopum in Protectorem aſſumſerunt. ibid.

Deinde etiam Appellationem ad Judicium Herbipolenſe liberè admiſerunt. ibid.

Vicarius Imperatoris dici non poteſt Epiſcopus intuitu der Reichs-Vogt-Schutz- und Schirms-Gerechtigkeit. pag. 20.

Dictæ Communitates immediatæ non ſunt de Territorio Domini Epiſcopi. pag. 19. & 20.

Hildpurghuſana. *De cauſa Hildpurghuſana Mandati Inhibitorii Sine Clauſula contra Subditos ſeditioſos.* pag. 96.

Hiſtoria. *In Lectione Doctrinarum & principiorum Juris Publici conſulenda ſimul Hiſtoria.* pag. 7.

Hiſtoria Fori Auſtregalis remiſſivè. pag. 25.

Holſatica. *De Pacto Obſtagii in Holſatia uſitato.* pag. 97. ſeq.

De differentia Judiciorum Holſaticorum, & de Appellatione ab iisdem ad Cameram Imperialem. pag. 152.

De differentia cauſarum Slesvvicenſium ab Holſaticis. pag. 290.

Homagium. *De caſibus: Si Subditi Homagium præſtare renuant; vel ſi Subditi alterius ad Homagium præſtandum fuerint compulſi.* pag. 106.

Proceſſus iſtiusmodi ſolent eſſe difficillimi, hinc eò diligentius inſtruendi. pag. 107.

Hypotheca. *Quando decernatur Mandatum immiſſoriale Sine Clauſula, vel tantum Citatio ad videndum ſe immitti in Hypothecam.* pag. 22.

Quare peti & decerni ſoleat Mandatum alternativum de ſolvendo, vel dimittendo Hypothecam. pag. 100.

Quam grave ſit Victori Bona ſua Hypothecæ obligare propter Reviſionem interpoſitam. pag. 236.

JAnſeniſmus. *Quomodo ratiocinantur, qui alios Janſeniſmi incuſant.* Pag. 44. lit. (a)

Idioma in Camera uſitatum. pag. 181.

Jenenſia. *Quare Judicium Provinciale, quod olim Coburgi fuit, ſublatum, & in Jenenſe transfuſum ſit?* pag. 131.

Exemplum decretorum Proceſſuum Appellationis in Curia Provinciali Jenenſi à Sententia Comitis Schvvartzburgici. pag. 144.

Immediati. *Inter immediatos Imperii Cives Cameræ recipit Compromiſſum.* pag. 1.

Si ratione ſolius Perſonæ fundetur Juriſdictio Cameræ, neceſſe eſt ut Reus ſit immediatus. pag. 17.

In quibusdam cauſis utriusque tam Actoris quàm Rei immediata qualitas requiritur, ut fundetur Cameræ Juriſdictio. ibid. & pag. 51. ſeq. junct. pag. 57. in fin. & pag. 58.

Aliquando tamen Actore immediato contra Reum mediatum fundatur Forum Camerale. pag. 17.
Recenſentur Perſonæ immediatæ in Imperio. ibid. in fin. & ſeq. pag. 18. junct. pag. 20. num. 10.
Non omnis Immediatus gaudet Superioritate Territorii. dict. pag. 18. lit. (a)
Illud vult Immedietas, ut quis liberas habeat ædes à quocunque alio Imperii Statu. pag. 19. in fin. & pag. 20.
Effectus Immedietatis non minimus eſt circa Jus Sacrorum. dict. pag. 20.
Favor Perſonarum miſerabilium Judicis immediati Juriſdictioni præjudicium non facit. pag. 24.
Perſonæ autem immediatæ ipſæ ſi Jure Miſerabilium utantur, excluduntur eo Auſtragarum ambages. ibid.
Exceptionem tamen patitur hæc regula. ibid.
Immediatus quomodo vel in totum, vel in tantum eximatur à Foro Camerali. ibid. num. 1. & pag. ſeq. 25.
Poſſeſſio Bonorum immediatorum beneficium Auſtragarum non tribuit. dict. pag. 25.
Non omnes Immediati gaudent Privilegio Auſtragarum. pag. 27.
Perſonarum immediatarum Secundi Ordinis infinitus eſt numerus. pag. 31.
Si Juriſdictio ſit litigioſa inter Dominos immediatos, ceſſant Auſtregæ. ibid.
De Immediatorum Cauſis Matrimonialibus, Criminalibus, & ſimilibus. pag. 48.
An pro Immediato habendus qui Bona poſſidet immediata, ſed Domicilii reſpectu eſt Mediatus? pag. 61.
In Conſtitutione de Arreſtis quis ſit Reus immediatus. pag. 74.
Si Pacta & Tranſactiones Immediatorum infringantur, an Mandato Cum vel Sine Clauſula locus ſit. pag. 88.
Immediati Imperii Cives hodie vel abſtinent à novo opere exſtruendo, vel alia via, quam Judiciaria, controverſiæ ejusmodi terminantur. pag. 101.
Confirmatio Tutorum fundat Juriſdictionem Cameræ, ſi Pupillus ſit immediatus. p. 117.
Executio Sententiæ ab Arbitro contra Immediatum latæ, ad Cameram ſpectat. pag. 118.
Fundata eſt Juriſdictio Cameræ in ſecunda Inſtantia ab omni Judice immediato. pag. 121.
Remedium Reſtitutionis in integrum contra Tranſactionem vel Contractum inter Immediatos fundat Juriſdictionem Cameræ. pag. 123.
Proteſtantibus immediatis an competat Juriſdictio ſuprema in Cauſis Eccleſiaſticis? pag. 157. ſeqq.
Reductio Laudi inter Immediatos petendæ à Camera Imperiali. pag. 274.
Add. Civitas Imperialis. Comes. Elector. Nobiles immediati. Pagi immediati. Princeps. Status Imperii &c.

Immiſſio. *Quando decernatur Mandatum Immiſſoriale Sine Clauſula, vel tantum Citatio ad videndum immitti in Hypothecam.* pag. 22.
Non eſt alia via, qua Creditori conſuli poſſit, ſi non ſolvatur, quàm Immiſſionis in Bona. pag. 101.
Immiſſio ex primo Decreto quando adhuc obſervetur? pag. 280.

Immunitas. *Immunes ſunt à Foro Camerali Archiduces Auſtriæ, Duces Burgundiæ, Lotharingiæ.* pag. 24. in fin. *Ubi etiam de caſibus exceptis.*

Add. Exemtio.

Impedimenta legitima. *Quæ ſint Impedimenta legitima, ut quis non comparere poſſit in Perſona, & quid petendum propter illa?* pag. 180. lit. (a)

Imperator. *vid.* Cæſar.

Imperium Romano-Germanicum. *Imperator totius Imperii Caput eſt & Summus Protector.* pag. 10.

Ad Negotia Imperii publica etiam Cameralia rectè referuntur. pag 11. lit. (g)

Imperio non expedit, ut Juriſdictio Cameræ vel tollatur vel limitetur. pag. 14.

Miſerrimus foret Status Imperii, ſi ab omni Protectione excluſus eſſe deberet, qui de injuria conquerendi cauſam habet. pag. 36.

Jus Manuarium in Imperio non reductum dicendum. pag. 38.

Dolendus Reipublicæ ſtatus conſpicitur in exigua cura Suſtentationis Cameræ. pag. 41.

A præſente Reipublicæ forma non expectandum, ut Cauſæ Immediatorum Matrimoniales, Criminales, & ſimiles per Fiſcalem Cæſareum vindicentur. pag. 48. in fin. & pag. ſeq. 49.

Jus Camerale eſt Jus Imperii Germanici. pag. 145.

Omne Jus Superioritatis habere Status Imperii ab Imperatore & Imperio dependenter. pag 163.

De Forma Imperii noſtri. ibid.

Camera ab Imperatore & Imperio Poteſtatem ſuam agnoſcit. pag. 167.

Viſitatio Cameræ eſt Res Imperii. p. 308.

Add. Cæſar. Collectæ. Comitia. Conſtitutiones Imperii. Germania. Jus Publicum. Respublica. Status Imperii.

Indicium. *Si Diffamatus absque legitimis Indiciis Torturæ ſubjiciendus ſit, Mandato Sine Clauſula locum fore.* pag. 110.

Informatio. *Informationum ex Actis petitarum quis finis, & quomodo à Partibus vel eorum Advocatis componi debeant?* pag. 201. & 241.

Informatoriæ Literæ. *Imperator à Colleg. Camerali Literas Informatorias cum præfixione Termini exigere non ſolet.* p. 10.

In Cauſis Subditorum contra Dominos pro Informatione ſcribendum, priusquam decernantur Proceſſus. pag. 79. in fin. pag. 96. & 182.

Fertur eum in finem Decretum prælocutorium. pag. 108.

Si Querela Nullitatis dubii quid habeat Judicium Camerale petit Literas Informatorias. pag. 145.

Si Judex Literas Informatorias non tranſmittat, quomodo ulterius procedatur? ibid. & pag. 183.

In cauſis Pauperum ſcribendum pro Informatione. pag. 182.

Literarum pro Informatione, Expenſas Impetrans ſolvit, ſed Magiſtratus ſuis Impenſis mittit. ibid.

Dantur Pauperibus gratis, prævio Decreto Senatus. ibid. in fin.

Pars ipſa diligentiam ſuam in Requiſitione doceat. pag. 183.

Poſt decretos Proceſſus in Termino Reproductionis Bericht und Gegen-Bericht / *ut ſimul ad Acta producantur, ut utile videtur.* ibid.

Ulte-

Ulteriora Scripta præter Literas Informatorias, & Contra-Informatorias, in hoc puncto non permittenda. pag. 183. pag. 263. paſſim & in fin.
Quando etiam in Cauſis Appellationum decernantur Literæ pro Informatione. pag. 150. 154. 183. 188. 263. paſſim. junct. pag. 222 281. in fin. & pag. 293. in fin.
Non qualicunque Informationi, etiam non bene fundatæ, fides habetur ad Proceſſus denegandos. pag. 262. in fin.
Ad exhibendas Literas contra Informatorias quare regulariter non detur Terminus? pag. 263. circa fin.
De Literis Informatoriis Auctores. pag. 264.
Inhæſiva Sententia. Ab Inhæſiva Sententia non licet appellare, niſi plus contineat quam præcedens. pag. 137. & 152. in fin.
Sententia Judicis quæ Reſtitutionem in integrum denegat, accuratè loquendo non dicitur inhæſiva. pag. 222. paſſim.
A Sententia inhæſiva interpoſita Reviſio rejicitur. pag. 236.
Inhibitio. Ab Imperatore Jurisdictio Cameralis impediri non debet inhibendo &c. pag. 10. & 11. in fin.
Quomodo Camera etiam ex officio ad Inhibitionem, ſi de Poſſeſſione Juris agatur, procedat in caſu litigioſæ Poſſeſſionis. pag. 52.
An uni ex Partibus inhibere poſſit Judex proviſionaliter. pag. 53.
Pro circumſtantiarum ratione etiam Sine Clauſula inhiberi poteſt turbatio. pag. 62. & 78. lit. (a)
Mandata Inhibitoria decernuntur Sine Clauſula. pag. 86.
Judicem invocatum poſſe inhibere ſicut æquum videbitur. pag. 92. lit. (d)
In quibusdam locis vice Citationum, adhibentur Mandata & Inhibitiones, etiam Pœnales. ibid. & pag. 93.
Ad Appellationes ab exceſſibus Executorum plerumque decernuntur Literæ pro Informatione, quandoque cum Inhibitione ad tempus. pag. 150. 154. & 188.
An à Sententia, Inhibitionem cum Proceſſibus Appellationis decretam caſſante, liceat appellare? pag. 155. & 267.
Inhibitio cum Appellationis Proceſſibus decernitur regulariter, exceptis Appellationibus extrajudicialibus, &c. pag. 186.
Si Judex inferior in fraudem Appellationis Gravamen inferat difficulter reparabile, decernitur Inhibitio. ibid. in fin.
De Inhibitione decernenda ſi appellatum à Sententia competentiæ. pag. 267.
Caſus de Alimentis ſtupratæ adjudicatis, ubi Proceſſus Appellationis decreti, ſed Inhibitio denegata fuit. pag. 275. in fin.
Inhibitio non decernenda, ſi Appellatio admittitur periculo Partis. pag. 288.
In Appellatione à Sequeſtro Decreto quando Inhibitio locum habeat, vel non? pag. 292. in fin. & ſeq.
Quando in Appellatione à Decreto extrajudiciali Inhibitio locum non habeat? pag. 293. paſſim.
Iniquitas. Sententiæ Iniquitas pro Nullitate non habetur. pag. 141.
Injuria. Fundata eſt Jurisdictio Cameræ ſi injuria Commiſſario Camerali illata vindicetur. pag. 22. in fin.
Cavent meritò quicunque, ne in perſonis Nunciorum & Notariorum publicorum injuriam inferant Collegio Camerali. p. 47.

Si Aſſeſſoribus injuria gravior, officium eorum lædens, inferatur, Fiſcalis actioni locus datur. pag. 48.
Perſonis principaliter fit injuria, non rebus. pag. 62.
Injuria quomodo æſtimanda ad conſtituendam Summam appellabilem? pag. 124.
De Summa appellabili in cauſis Injuriarum, arbitrio Judicis relicta. pag. 147.
Inquiſitio. *Si Captivi ſiſtendi ſint ad Inquiſitionem, mandatur Sine Clauſula.* pag. 105.
Inquiſitionis Proceſſus hodie regulariter ſuſcipitur in Criminibus. pag. 206.
Inſcriptio. *vid.* Rubrica.
Inſinuatio. *In quibusdam Judiciis Imperii Sententia debet inſinuari Parti, & tunc à die factæ Inſinuationis demum currit Decendium Appellationis.* pag. 68.
In Camera ſi deficiente Procuratore, contra Principalem lata ſit Sententia, curare debet pars altera Sententiam inſinuari Adverſario, ut Terminus à Die Inſinuationis currat? ibid. in fin. & p. 309.
Per Inſinuationem Judicialem Pactorum efficaciæ proſpicitur. pag. 88.
Violatio Privilegii Cæſarei, Cameræ ritè inſinuati, fundat ejusdem Juriſdictionem. pag. 116.
Ratione Inſinuationis Privilegii fundata eſt Cameræ Juriſdictio. pag. 119.
De ſingulari modo inſinuandi Privilegium. ibid.
Per Privilegium Cameræ ritè inſinuatum & acceptatum impeditur Appellatio. p. 125.
Statutum ab Imperatore confirmatum in Camera ſolenniter inſinuandum. ib. & ſeq.
Si plures ſint citati, & Inſinuatio diverſis facta Diebus, quomodo fieri debeat Reproductio? pag. 174. & 261. circa fin.
Si Inſinuatio Proceſſus ritè facta non ſit, denegatur Proclama. pag. 195. in fin.
Inſinuatio fit vel per Nuncios Cameræ, vel per Notarios immatriculatos. pag. 196.
Si vitium Inſinuationis provenerit à Mandatario Appellantis. pag. 227.
Dignitatis novæ & Tituli Inſinuatio fieri debet in Camera, alias non datur iſte Titulus ex Cancellaria. pag. 246.
Ad Stylum pertinet Inſinuatio Privilegiorum in Camera neceſſaria. ibid.
Leodienſes in abuſu habent, ut Mandata Cameralia inſinuari curent quibuscunque fuerit viſum, etiam non nominatis. pag. 254.
De Inſinuatione Legum publicarum Imperii Cameræ facienda per Imperii Archi-Cancellarium, remiſſivè. pag. 285.
Inſtantia. *Magna Inſtantiarum multiplicatio oritur, ſi ab ordinario Judice ad delegatum cauſæ deferantur.* pag. 10. lit. (f)
Deferuntur cauſæ ad Judicium Camerale vel in prima Inſtantia, vel in ſecunda per Appellationem. pag. 16. 17. & 57.
Jus ſecundæ Inſtantiæ Jus Territorii non infert. pag. 19.
Immediati in prima Inſtantia conveniuntur in Camera, quoties non obſtat Privilegium. pag. 20. & 22.
De caſu, ſi quis Foro primæ Inſtantiæ renunciaverit, & Camerali Juriſdictioni ſe ſubjecerit. dict. pag. 22. & 88.
Quomodo eximatur Immediatus à prima Inſtantia Cameræ. pag. 25. & 31.
De Inſtantia Auſtrægarum. pag. 26. num. 6. & 8.
Si Perſonæ immediatæ Auſtrægis omni caſu gauderent, Judiciorum Imperii mu-

nus in prima Inſtantia fermè ceſſaturum eſſet. pag. 31.
Si Jurisdictio Cameræ ob cauſæ qualitatem in prima Inſtantia fundetur, ceſſant Auſtraga. pag. 33. num. 25. & ſeq. num. 1.
Qui Privilegio Auſtragarum gaudent, in prima Inſtantia per viam Mandati Cum Clauſula in Jus vocari nequeunt. pag. 75.
Si alias etiam Jurisdictio Cameræ fundata eſſet in prima Inſtantia, faciliùs decernuntur Mandata Sine Clauſula. pag. 79.
Auſtragarum exceptio plerumque non inſervit maturationi Juſtitiæ in Foro primæ Inſtantiæ. pag. 81.
In Camera omnes Proceſſus primæ Inſtantiæ ad modulum vel Citationis vel Mandatorum ſunt exigendi. pag. 16. & dict. pag. 81.
De cauſis ſecundæ Inſtantiæ, ſive Appellationis. pag. 121. uſque 167.
Si Uſuræ in prima Inſtantia non fuerint petitæ, ad Summam appellabilem conſtituendam non admittuntur. pag. 123. ſeq.
Inſtantiarum in Provincia multiplicatio an licita ſit, & quo fiat conſilio? p. 127.
De numero Inſtantiarum apud Saxones. ibid. & pag. ſeq.
Si cauſa in prima Inſtantia coram Conſiliariis Principis ſive Cancellariæ fuerit agitata, admittitur Reviſio, ſalvâ Appellatione ad Cameram. pag. 128.
Pars victrix pluribus Inſtantiis non eſt fatiganda. pag. 129.
Qui Privilegio de non appellando gaudent, plures habent Inſtantias, ut gravatis Juris Remedia non deſint. pag. 161. in fin.
De Abſolutione ab Inſtantia. pag. 173.
Inſtantiæ non ſunt multiplicandæ. pag. 218. & 223.
Beneficio primæ Inſtantiæ nemo privandus. pag. 286. in princ.
Add. Forum competens. Judicium.
Inſtrumentum. *Ad quæ Inſtrumenta Guarentigiata decernantur Mandata Sine Clauſula.* pag. 100.
Quænam Inſtrumenta habeantur pro Guarentigiatis. ibid.
Add. Obligatio.
Inſtrumentum Appellationis. *In quibus Judiciis Sententia Parti inſinuari debet, tam dies factæ Inſinuationis, quàm Appellationis Inſtrumento eſt exprimendus.* pag. 68.
Inſtrumentum Appellationis quâ formâ exhibendum? pag. 179.
Quo caſu opus non ſit tali Inſtrumento, ſed tantùm Copiâ Protocolli. pag. 180.
Si defectus Actorum Requiſitionis, vel in Solennium præſtatione, ex Inſtrumento Appellationis apparet, denegantur Proceſſus. pag. 227.
Ob vitium Inſtrumenti Appellationis, non niſi periculo Partis Proceſſus decernuntur. pag. 288.
Si plane ſuſpectum ſit Inſtrumentum, denegandos fore Proceſſus. ibid.
Interdictum. *Ex omnibus Interdictis Mandata Sine Clauſula decerni poſſunt in caſu Facti injuſtificabilis.* pag. 89. ſeq.
Caſus Interdictorum Juris Romani applicari poſſe ad hodierna Mandata. pag. 92. & 93.
Interdictorum perſecutiones non ſolum ſecundùm formam Actionis, ſed etiam inhibendo expediri poſſunt. dict. pag. 93.

Ingens olim erat utilitas, uti Interdictis. pag. 93.
Interdictum Quorum Bonorum non impedit Appellationis Proceſſus. pag. 286.
Intereſſe. *Vicinus ſi ob receptionem Judæorum agere velit, quid ſua interſit, probare debebit.* pag. 103.
Probandum, quid Actoris interſit, ut Captivus retineatur. pag. 109.
Quid veniat nomine Intereſſe. pag. 274.
De docendo Intereſſe Tertii intervenientis. pag. 277.
Interpretatio. *Potentiorum Miniſtri nonnunquam ipſimet Legum Interpretes in propria, quam defendunt, cauſa agunt.* pag. 14. lit. (i)
Privata Inſtrumenti Pacis interpretatio ipſius Legis incertitudinem & obſcuritatem minimè infert. pag. 36.
Declarationes Collegii Cameralis an vim Legis habeant. pag. 50. ſeq.
Interpres Legum optima eſt Praxis Judiciaria Supremorum Imperii Dicaſteriorum. pag. 80.
Circa Mandata Sine Clauſula non excluditur Juriprudentia interpretativa. pag. 91.
Si Privilegium de Nullitatis querela loquatur, quomodo interpretandum. pag. 142. uſque 145.
Camera Imperialis non agit Privilegiorum interpretem, ſed ne perperam applicentur, cavet. pag. 145.
Interpretatio à Judice non debet fieri contra, ſed ſecundùm Legem. pag. 167.
Add. Conſtitutiones Imperii. Lex.
Interventio. *In Reviſorio Judicio Interventionem Tertii locum non habere.* pag. 241. in fin. cum pag. ſeq.
De docendo Intereſſe à Tertio interveniente. pag. 277.
Invaſio. *Ad Invaſiones non pertinet Conſtitutio de Arreſtis.* pag. 73.
Inveſtitura. *Una eademque Inveſtitura comprehenduntur Terræ Hennebergicæ cum Saxonicis.* pag. 130.
Add. Feudum.
Italica. *Saxones JCti ſummarium Proceſſum eodem modo quo Itali deſcribunt.* pag. 64.
In Judiciis Italiæ cauſæ per Advocatos publicè voce viva per Orationes ſolennes controvertuntur. pag. 65.
Admittuntur in Camera Gradus, in Italicis Academiis à Pontifice confirmatis accepti. pag. 298. in princ.
Judæus. *An ob receptionem Judæorum Mandatum Sine Clauſula decerni debeat, & cui competat Actio?* pag. 103.
De Securitate Judæorum remiſſivè. ibid. in fin.
De Judicibus Judaicis. pag. 112.
De Formula Mandati Procuratorii à Judæo dandi. pag. 260.
De Juramentis Judæorum. ibid. cum pag. 261.
Judex. *Qui in Judiciis ſupremis contra ſe pronunciatum ægre ferunt, Judicem incuſare ſolent.* pag. 14.
Plerumque obtinet, ut quis in propria cauſa contra Subditos poſſit eſſe Judex, ubi Judicium per Miniſtros Juſtitiæ bene eſt conſtitutum. pag. 21. ſeq.
Non poteſt Reus eligere Judicem ſibi faventem in præjudicium Actoris. pag. 33.
Per Judicem ordinarium res terminanda. pag. 36.
Pari Jure frui Catholicos & Auguſtanæ Confeſſioni addictos Leges Imperii volunt,

ergò & pari & affectu Judicis & voluntate. pag. 36.
Duæ ſunt Virtutes Judicis, Peritia Juris & Prudentia. pag. 41. 51. & 94.
Si Judicis inferioris negligentia vel malitia ex Actis appareat, qualiter Fiſcalis officium locum inveniat. pag. 48.
Si ex Narratione Facti Exceptiones Juris opponi poſſe Judex prævideat, non ſolet mandare Sine Clauſula. pag. 62.
Admonitio ad Judices ſupremos ex Thuano. pag. 67.
Judici nunquam in cauſa concluditur. pag. 69.
Vi Clauſulæ Salutaris Libello annexæ, quid Judex facere poſſit. ibid.
Judici nunquam permiſſum eſt ſupplere in Facto, aut ultra Probata concludere. pag. 70.
Sententiæ omnes ſedente Judice pronunciantur. ibid.
Natura prius eſt noſcere, quam judicare. pag. 74.
Legum applicatio ad Factum, diſcretioni Judicis relicta eſt. pag. 80.
Judici integrum eſt, materiam Proceſſus, uti à Partibus propoſita fuit, dijudicare. ibid.
Reconventio non admittitur in Proceſſu Mandati Cum Clauſula, ſalvo tamen pro re nata Judicis arbitrio. p. 83. in fin.
Si Judex inferior nolit Sententiam ferre, priusquam Partes renunciaverint Appellationi, Mandato Sine Clauſula locus eſt. pag. 88.
Judici tum injungendum, ut pronunciet, quod Juris. ibid.
Judicis officium quomodo inſtructum ſit in decernendis Mandatis Sine Clauſula. pag. 91.
Judicem invocatum poſſe mandare, inhibere, ſicut æquum videbitur. pag. 92. lit. (d)
Judex merito non relinquit ullum prætextum ſeditionis. pag. 96.
Judicis Cameralis erit ſecundùm Conſuetudinem pronunciare, niſi caſus ſit Jure Publico prohibitus. pag. 98. in princ.
Aliud eſſe Officium Doctoris, aliud Judicis. pag. 102. paſſim.
Judicem rectius facturum, ut officium deponat, quàm ut patiatur ſe adſtringi ad judicandum ſecundùm Conſuetudinem irrationabilem ſine inquiſitione. dict. pag. 102.
Unusquisque Judex ſuam Sententiam & exequitur, & tuetur. pag. 104.
Si Judex inferior cognitionem cauſæ in Camera pendentis, vel jam tum deciſæ ad ſe trahere velit, Mandatum Sine Clauſula decernitur. pag. 107.
De imperitia Judicis inferioris. pag. 110. paſſim.
Quare caute verſandum ſit Judici in Mandatis ex parte Subditorum petitis. dict. pag. 110. in fin.
Sæpe Judex circumſtantias Facti per Decreta prælocutoria indagare ſolet. pag. 111.
Quando decernatur contra Judicem inferiorem Mandatum de Exequendo Sine vel Cum Clauſula. pag. 118. & ſeq.
Si Judex rei ſitæ requiſitus in Executione moram committat, compellitur per Mandatum Cum Clauſula pag. 119.
Salvus Conductus conceditur à Judice, Salvaguardia verò à Summo Imperante. pag. 120.
Superioris non eſt decernere in præjudicium Judicis inferioris, priusquam cauſa ad eum fuerit devoluta. ibid.

In

In conceſſione Salvi Conductus multum eſt arbitrio Judicis relictum. pag. 121.
Fundata eſt Juriſdictio Cameræ in ſecunda Inſtantia ab omni Judice immediato. ibid.
Quo remedio utendum, ſi quis non tanquam à Judice, ſed tanquam à Parte gravatus ſit? pag. 132. & ſeq.
Contra Judicem à quo nullam dari actionem, etiamſi Partium uni in Judicio Superiore fortiter aſſiſtat. pag. 133.
Quando cenſeatur Judex qua talis gravaſſe? ibid.
De deſertione vel non-devolutione cognoſcere non eſt Judicis à quo, ſed Superioris. pag. 135.
Succurrere injuſtè gravatis ab inferiore Judice, officium eſt ſuperioris. pag. 136.
Judex inferior qua ratione de tollendo Gravamine Appellationis inſtruatur? ibid. & pag. 155.
Judicem inferiorem, omiſſo articulo Appellationis ab interlocutoria, in cauſa principali progredi poſſe. pag. 138. & ſeq.
Nullitas Proceſſus ob incompetentiam Judicis. pag. 142. & 143.
Chriſtiano Judice & JCto indigna eſt permiſſio Nullitatum. dict. pag. 143.
Præſumtio an ſit pro Judice privilegiato, an pro Judice Camerali? dict. pag. 142. & 144. cum ſeq.
Prudens & religioſus Judex monitum Mevii obſervet, ne ſub pallio Poſſeſſorii ſummariiſſimi Parti fiat injuria. pag. 148.
Spirituales res ad impediendam poteſtatem Judicum, qui non ſunt Ordinis Clericalis, ita appellatæ. pag. 149. in fin.
Judici prioris Inſtantiæ Sententiam ſuam, in Camera confirmatam, non licet exequi, ſed expectare debet juſſum Superioris Judicis. pag. 150.
Injuriam Parti Judex facere non debet. pag. 155.
De quæſtione, in cauſis Eccleſiaſticis nonnunquam incidente, an coram Judice competente, non ſuſpecto, inſtitutus fuerit Proceſſus. pag. 156. & ſeq.
Interpretatio Legis à Judice fieri debet non contra, ſed ſecundùm eam. pag. 167.
Judex inferior ſi denegat veniam propter legitima impedimenta petitam, tunc erit officium Superioris implorandum. pag. 180. lit. (a)
Sententia Judicis competentis non niſi per remedium aliquod ſuſpenſivum emendari poteſt. pag. 219. in princ.
Quomodo Judex verſari debeat in caſibus ejus arbitrio relictis? pag. 237.
Si poſt Reviſionem petitam novæ reperiantur Probationes, coram quo Judice tunc Reſtitutio in integrum petenda. pag. 240. in princ. cum p. ſeq.
Judex, qui normam ſui Judicii ab exemplis peteret, inſignem proditurus eſſet vel iniquitatem, vel imperitiam. pag. 248.
Superioris Judicis non poteſt eſſe cognitio Sententiæ, quæ tranſiit in rem judicatam. pag. 255.
De Exceptionibus contra Mandatum de Exequendo Sententiam Judicis inferioris quis cognoſcat. ibid.
De Inhibitione decernenda, ſi appellatum à Sententia, qua Judex pronunciavit ſe competentem. pag. 267.
Attentatorum cauſa pertinet potiſſimum ad vindicandum Judicis contemtum. p. 288.
Judicis eſt omnes cavillationes præcavere. pag. 303.

Add.

Add. Dominus. Forum competens. Judicium. Jurisdictio. Magiſtratus. Officium Judicis. Princeps.
Judex Cameræ. *Recuſari nequit Camerale Judicium, etiamſi lis ipſum Cameræ Judicem concernat.* pag. 9.
Quomodo ſedeat in Audientiis. pag. 171. ſeq.
Senatus quomodo à Directore Collegii Cameralis ordinentur. pag. 267. in princ.
Judicis Cameræ eſt diſtribuere Acta ad referendum. pag. 291.
De Solennitatibus obſervari ſolitis in Introductione Judicis Cameralis. pag. 297.
Add. Camerales Perſonæ. Officium Judicis.
Judicium. *Defuncto Imperatore quilibet Vicariorum in ſuo diſtrictu peculiare inſtituit Judicium ſupremum Vicariatus, quod vice Judicii Aulici fungitur.* pag. 8. lit. (d)
Utrum ex Judiciis Imperialibus ſit antiquius? ibid. in fin.
Comitia non ſunt ſupereminens aliquod Judicium. pag. 14. lit. (i) & ſeq. p. 15.
Potentiorum Miniſtri Judicia ſuprema non niſi in Sententiis, & Decretis pro ipſis latis venerantur, contra verò pronunciari & decerni, ferunt ægerrimè. dict. pag. 14. lit. (i)
Ad publicæ rei utilitatem etiam ſpectat inprimis Judiciorum Conſtitutio, & Legum circa ea Sanctio. ibid. & pag. 145.
Judiciorum Imperialium authoritatem, illæſam conſervari Leges noſtræ ſanciverunt. pag. 15.
Præteriri non debet Auſtrægarum Inſtantia à Judiciis Imperii ſupremis. pag. 26.
Judiciorum diverſa eſt circa diſtinctionem Proceſſus ſummarii & ordinarii obſervantia. pag. 64.
Differentia Judiciorum Italicorum à Germanis. pag. 65. & ſeq.
Quomodo pro diverſitate Judiciorum fiat Sententiæ publicatio. pag. 68.
In quibus Judiciis locus ſit Tranſmiſſioni Actorum, in quibus non. pag. 71.
Judiciis bene conſtitutis indignæ ſunt differentiæ recenſitæ inter Proceſſum ſummarium & ordinarium. pag. 72.
Praxis Judiciaria ſupremorum Imperii Dicaſteriorum, eſt optima Legum interpres. pag. 80.
Ad finiendas omni ſtudio lites Judicia ſunt conſtituta. ibid. & pag. 154. 177. 263. & 287.
Qui Legibus publicis componendis adhibentur, omnium circumſtantiarum Judicii, cui Lex fertur, deberent eſſe gnari. pag. 81.
Non omnia exempla vetuſtiora Mandatorum Sine Clauſula hodierno Judiciorum Statui ſunt congrua. pag. 93.
Mutationes Circumſtantiarum in Republica, influunt etiam in Judicia. pag. 94.
De caſibus Mandatorum Sine Clauſula quæ authoritatem Judiciorum attingunt. pag. 95.
Res ſanctiſſima debet eſſe Judicium. pag. 102.
Caſus frequens, ſed etiam ſpinoſus eſt, ſi inter utrumque Judicium Imperiale conflictus Jurudictionis naſcitur. pag. 107.
Contradictorium Jus in Judiciis Germaniæ ſupremis non ſtatuendum. pag. 124.

Pauci Imperialium Judiciorum notitiam accuratiorem comparare ſibi ſtudent. pag. 131.
De Appellationibus à Judiciis omnium Provinciarum ad ſupremum Appellationis Berolinenſe. pag. 132.
Aliud obtinet Jus Cambiale in Judiciis Cambialibus, quam extra ea. pag. 151.
De conſtitutione & differentia Judiciorum Holſaticorum. pag. 152.
Qui Privilegio de non-appellando gaudent, Judicia habent bene conſtituta. pag. 161. in fin.
In Judiciis Germaniæ ſupremis non quæcunque Appellationes recipiuntur, prout fit in Judiciis Galliæ. pag. 177.
Nævus Judiciorum quorundam inferiorum in permittenda multitudine ſcriptorum. pag. 200.
Judiciorum auctoritati repugnaret, permittere impugnationem rei judicatæ. pag. 255.
Caſus Requiſitionis Domini Feudi pro conſtituendo Judicio Feudali. pag. 285. in fin. cum pag. ſeq.
Add. Aulicum Judicium. Camera Imperialis. Curia Provincialis. Forum competens. Inſtantia. Judex. Jurisdictio.

Juliacenſia. *Reſcriptum Ducis Juliacenſis, de Uſuris ſemiſſibus permittendis, an obſervetur?* pag. 98.
Quatenus à Sententiis Reviſoriis Juliacenſibus ad Cameram liceat provocare? pag. 129.

Jura. *In caſu litigioſæ Poſſeſſionis ſi de Poſſeſſione Juris ageretur, loco Sequeſtrationis decernitur Inhibitio.* pag. 52.
In actione ex Conſtitutione de Pignorationibus requiritur, ut Pignoratio ſit ſuſcepta novi Juris quærendi gratia? pag. 58. 59. & 72. num. 1.
Mandatum de non turbando concernit Poſſeſſionem Rei vel Juris. pag. 62. paſſim.
In cauſis Pignorationum pro conſervando Jure Pignorandi mandatur, auf Wiederſtellung / ꝛc. pag. 72.
In cauſis Mandatorum Cum Clauſula Actor pleniori probatione Juris ſui non habet opus, ſed Reus excipiens. pag. 83. & ſeq.
Ubi factum vel Jus eſt certum, Mandato Sine Clauſula locus eſt. pag. 90.
Ob debitum Juris univerſalis an mandari poſſit Sine Clauſula. pag. 101.
Si arbores excidantur in præjudicium Juris alterius, mandatur Sine Clauſula. pag. 106.
De æſtimatione Jurium ad conſtituendam Summam appellabilem. pag. 124.

Juramentum. *Perſonæ Camerales omnes qua Juramenti Formula adſtringantur.* pag. 5. in fin. & pag. ſeq.
Errant, qui credunt Juramentis coërceri perfidiam poſſe. pag. 48.
De abuſu Juramentorum Appellationis. ibid. & pag. 224. in fin.
Exceptio Jurisjurandi etiam contra Mandatum Sine Clauſula admittitur. pag. 79.
Relaxatio Juramenti ad effectum agendi, fundat Jurisdictionem Cameræ. pag. 114. in fin. & pag. 269.
Vi clauſulæ Jurisjurandi Cameralis, Jurisdictio Collegii Cameralis providè conſervari debet. pag. 126.
An à Sententia, quæ ad præſtitum Juramentum eſt lata, poſſit appellari. pag. 153.

An

An opus ſit Juramento Calumniæ, ſi Appellans ad Acta priora ſimpliciter ſe referat. pag. 181. in fin.
De Juramento Paupertatis. pag. 182. in fin.
De Juramento Perhorreſcentiæ. pag. 189.
De Juramento ſpeciali Reſtitutionis in integrum, in Camera præſtando. pag. 223. circa fin. junct. pag. 304.
Non præſtatur actu hoc Juramentum, niſi Procurator ad id fuerit admiſſus per Sententiam. pag. 224. & ſeq.
Juramenta non præcipitanda. dict. pag. 224. in fin.
An Juramentum Calumniæ præſtandum, ſi Reſtitutio petatur contra Sententiam in contumaciam latam? pag. 225. lit. (b)
Ad quos caſus non quadret Formula Juramenti Reſtitutionis? ibid.
Reſtitutio in integrum non impeditur per præſtitum ab adverſario Juramentum à Judice delatum. pag. 228. in fin.
A Juramento Reviſionis nemo eſt immunis. pag. 232. in princ. & pag. 304.
Quale Juramentum præſtent Reviſores? dict. pag. 232.
De Cautione Juratoria in Reviſorio præſtanda. pag. 237.
De abuſu in nominatione Advocatorum circa Juramenta Appellationis & Reſtitutionis in integrum. pag. 256.
De Juramentis Judæorum. pag. 260.
Ubi præſtent Juramentum qui Collegium Camerale conſtituunt? ubi Cancellariæ Perſonæ? & ubi Fiſcalis & reliqui Advocati & Procuratores? pag. 301.
Actus Juramenti in Audientia præſtandi quomodo fiat? pag. 302. in princ.
Notarius Commiſſioni adjunctus an præſtare teneatur Juramentum? pag. 310.
Fiſcali vel Advocato Fiſci an Juramentum Calumniæ deferatur? pag. 310.
Add. Urpheda.
Jurisdictio. *Vogtiæ Jus, poſito quod etiam Juris dicendi poteſtatem comprehendat, Superioritatem Territorii minimè infert.* pag. 19.
Juriſdictio in Imperio Romano eſt Patrimonialis, & ergò præjudicium ei non debet fieri. pag. 24.
Diſtinctio Juriſdictionis Prætoriæ & Civilis. pag. 208.
Criteria Juriſdictionis ordinariæ & delegatæ. pag. 7. num. 5. & 6. junct. pag. 9. lit. (c) & pag. 25. in fin.
Officiales Epiſcoporum concurrentem habent alicubi cum Judiciis Superioribus Provinciæ Juriſdictionem in Civilibus. pag. 45. 105. 110. & 112.
Si res ſub plurium Dominorum Juriſdictione ſitæ ſunt, fundatur Judicium ſuperius. pag. 52. & 55. in fin.
Si Juriſdictio communis fuerit, non licet alteri invito altero privativam Juriſdictionem affectare. pag. 59.
Arreſtum à Magiſtratu impoſitum rebus, ſub ejus Juriſdictione exiſtentibus, non pertinet ad Conſtitutionem de Arreſtis. pag. 73.
Proceſſus de controverſa Juriſdictione ſolent eſſe difficillimi, hinc eò diligentius inſtruendi. pag. 107.
Salvus Conductus conceditur à Judice, vi Juriſdictionis. pag. 120.
Mutata eſt forma Juriſdictionis Romanorum in Imperio Germanico. pag. 123.
Auſtrægarum notio eſt anguſtior quam Juriſdictio Magiſtratui competens. ibid.

Juris dicendi poteſtas & ultima provocatio eſt pars eximia ſummi Imperii. pag. 126. in fin.
Juriſdictio non confundenda, & ſuo loco Jus reddendum. pag. 130.
Si Juriſdictio Judicis eſt incompetens notoriè, Citatio ſpernitur impune. pag. 153.
Ipſos Romano-Catholicos cordatiores liberationem à Pontificia & peregrina Juriſdictione exoptare. pag. 157.
Inter Proteſtantes cui competat Juriſdictio ſuprema in cauſis Eccleſiaſticis? ibid. & pag. ſeq.
Promotoriales tantùm locum habent in cauſis contentioſæ Juriſdictionis. pag. 189.
Si Actor reconventus ex alio negotio reſpondeat, prorogatur Juriſdictio. pag. 198. ſeq.
Si cauſa in Judicium deducta Juriſdictionem Domini ſimul attingat, an Domino poſſit præjudicari? pag. 257.
Add. Centena. Commiſſio. Continentia Cauſæ. Forum competens. Judex. Judicium. Litigioſa Jurisdictio.
Jurisdictio Cameralis. *Eſt vel Legalis & Ordinaria, vel Voluntaria & Arbitraria.* pag. 1.
Legalis Juriſdictio quid ſit. p. 2. & 120.
Diſcurſus, an à Cæſare ſolo, an verò ab Imperii Statibus ſimul Collegio Camerali ſit delata Juriſdictio. dict. pag. 2. lit. (b) uſque ad pag. 7. junct. pag. 12.
Textus Conſtitutionum Imperii de hac re. pag. 4. & ſeqq.
Formula Sententiarum de eadem. pag. 6.
Conſtitutionum Imperii verbis tradenda eſt materia Juriſdictionis Cameræ. ibid. & pag. ſeq. 7.
Eſt ordinaria, non delegata. pag. 7. num. 5. & 6. pag. 9. lit. (e) & pag. 120.
A morte Imperatoris Vicariorum nomine continuatur. pag. 8.
Ab Imperatore impediri non debet Juriſdictio Cameralis. pag. 10.
Cauſas Imperatori reſervatas remittit Camera ad Forum competens. ibid.
Camera omni cum ſollicitudine, priusquam decernuntur Proceſſus, inquirit de Juriſdictione fundata. ibid. & pag. 12. & 17.
De concurrente Juriſdictione Cameræ cum Judicio Aulico. pag. 11. & 13.
Communicavit Imperator Juriſdictionem ſuam cum Judicio Camerali. pag. 12.
Non tamen privativè. dict. pag. 13.
Limitari poteſt ab Imperatore & Statibus Comitiali conſenſu Juriſdictio Cameræ, vel planè tolli, nulla autem, ut id fiat, eſt cauſa. pag. 14.
Si de cauſæ qualitate incidat quæſtio, an ad Cameræ Juriſdictionem pertinere poſſit; quid cenſendum? dict. pag. 13. & ſeq.
Procurator ſupplicans pro Proceſſu obtinendo exprimere debet, quâ ratione Juriſdictio Cameræ ſit fundata. pag. 17.
In prima Inſtantia fundatur Juriſdictio Cameræ, reſpectu vel ſolius Perſonæ vel ſolius cauſæ, vel reſpectu horum ſimul. ibid.
Quomodo ratione Perſonarum vel immediatarum vel mediatarum. ibid. uſque ad pag. 24.
Contra Immediatos Juriſdictio Cameræ in prima Inſtantia regulariter eſt fundata. dict. pag. 17. & 20. ſeq.

De

De caſu, ſi quis Foro primæ Inſtantiæ renunciaverit; & Camerali Juriſdictioni ſe ſubjecerit. pag. 22.
Caſus mixti fundatæ Juriſdictionis, qui cauſam & perſonam ſimul reſpiciunt. ibid. uſque ad pag. 24.
Si ob cauſæ qualitatem Juriſdictio Cameræ immediatè fundetur, ceſſant Auſtrægæ. pag. 33. & ibid. num. 1.
Juriſdictio ſumma Imperii non debet reſtringi. dict. pag. 33. & 126.
Cauſæ fundantes immediatè Juriſdictionem Cameræ tractantur à §. *IV. uſque ad* §. *XIII.* dict. pag. 33. uſque 121.
Ob violatam Juriſdictionem Imperii frequentes ſunt Fiſcalis Actiones. pag. 45.
Per viam Mandati Cum Clauſula in Jus vocari nequeunt, qui Auſtrægas habent, niſi Mandatum ſit partim Sine, partim Cum Clauſula. pag. 75.
Facilius decernuntur Mandata Sine Clauſula, ſi alias etiam Juriſdictio Cameræ fundata eſt in prima Inſtantia. pag. 79. & 113.
Si in Inſtrumento Juriſdictio Cameræ voluntate Paciſcentium non fundata ſit in prima Inſtantia, ſola Confirmatio Cæſarea eam non fundat. pag. 88.
Ad decernendum Mandatum Sine Clauſula fundata eſſe debet intuitu Perſonarum Juriſdictio Cameræ. pag. 91. & 100.
Juriſdictio Cameræ quomodo prorogetur ipſo facto. pag. 92.
De caſibus Mandatorum Sine Clauſula quæ Juriſdictionem Imperii attingunt. pag. 95.
Num in cauſis Subditorum contra Dominum ſua natura Cameræ Juriſdictio ſit fundata. pag. 96.
Ridiculum foret Mandatum Sine Clauſula, ſi Reus non ſit Juriſdictioni Imperii ſubjectus. pag. 105.
An in conflictu Juriſdictionis inter utrumque Judicium Imperiale, Mandata Sine Clauſula decernantur? pag. 107.
Qui facti injuſti conſcientia tenetur, Juriſdictionem Cameræ declinare ſtudet. pag. 114. & 161.
In Appellationis Inſtantia quomodo fundata ſit Cameræ Juriſdictio, tractatur §. *XIII. & XIV.* pag. 121. uſque ad pag. 156.
Remedium Reſtitutionis in integrum contra Tranſactionem vel Contractum inter immediatos fundat Juriſdictionem Cameræ. pag. 123.
Vi clauſulæ Jurisjurandi Cameralis, Juriſdictio Collegii Cameralis providè conſervari debet. pag. 126.
Per multiplicationem Inſtantiarum Juriſdictio Imperialis non declinanda. p. 127.
Mutatio Domini non poteſt eſſe præjudicio Juriſdictioni Imperii. pag. 130.
Si fundata non ſit quoad cauſam principalem, fundari tamen poſſe in acceſſoriis, quoad modum procedendi coram Judice inferiore. pag. 136.
Quando fundata ſit Juriſdictio Cameræ ante decretos Proceſſus? ibid. & p. 293.
De cauſis in quibus non eſt fundata Juriſdictio Cameræ. pag. 139. uſque ad pag. 167.
Hodie non ſola Petiti & Actionis qualitas fundat Juriſdictionem. pag. 141.
Si Juriſdictio Cameræ fundata ſit per viam Mandati Sine Clauſula, tunc fruſtra opponitur Privilegium de non-appellando. pag. 145.

De Juriſdictione Cameræ in cauſis Spiritualibus. pag. 149. in fin.
Quatenus in cauſis Feudalibus, Criminalibus, Matrimonialibus, & Eccleſiaſticis ſive Spiritualibus fundata ſit Cameræ Juriſdictio. pag. 156. uſque 167.
Judiciorum Imperii Juriſdictio eſt univerſalis, in caſibus non exceptis ſpecialiter. pag. 159.
Si dubia eſt Juriſdictio Cameralis, Proceſſus Appellationis periculo Partis decernuntur. pag. 182.
In petitione Reſtitutionis in integrum Juriſdictio Cameræ fundata eſſe debet. pag. 225. paſſim.
Litis conteſtatio purè fieri vel imponi non ſolet, niſi agnita Cameræ Juriſdictione. pag. 258.
Juriſdictionem Cameræ fundatam eſſe in reductione Laudi. pag. 270.
Si Princeps requiſitus ſuper Auſtrægis ſimplicis Spolii, neget ſe ſpoliaſſe & requiſitionem ad formam ordinariam expectet, an fundari queat Juriſdictio Cameræ etiam in cauſa principali Spolii? pag. 285.
Juriſdictio Criminalis. *In Perſonas Camerales omninò pertinet ad Cameram.* pag. 21.
Ubi & de apprehenſione Delinquentis.
Etiam in Criminalibus ſi Juriſdictio circa perſonam Rei ſit litigioſa, fundata eſt Cameræ Juriſdictio. pag. 23.
De cauſis Immediatorum Criminalibus hucuſque à nullo Judicio vindicatis. pag. 48. in fin.
In actione ex Conſtitutione de Pignorationibus requiritur, ut cauſa Pignorationis ſuſceptæ non ſit Criminalis, ſed Civilis. pag. 59.
Si cauſa ſit Criminalis, non habent locum Mandata de relaxando ex Conſtitutione de Arreſtis. pag. 74.
In cauſis Criminalibus prohibita eſt Appellatio ex ſpeciali Jure Camerali. pag. 149.
In cauſis Criminalibus regulariter fundata non eſt Juriſdictio Cameræ. pag. 156.
Judicium Criminale an extraordinarium dicendum? pag. 206.
Juriſdictio Eccleſiaſtica. *vid.* Lit. E.
Juriſprudentia. *Abſit ut in ſermones profitentium Juriſprudentiam veram non ſimulatam veniat Legum incertitudo.* pag. 36.
Diſtinctionis vulgatæ inter Proceſſum ſummarium & ordinarium rationem nemo attulit, dignam Juriſprudentia non ſimulata. pag. 72.
Circa Mandata Sine Clauſula non excluditur Juriſprudentia interpretativa, Judiciorum Supremorum Praxi confirmata. pag. 91.
Juris Via. *Debiliori contra Potentiorem via Juris non ſemper eſt conſultum.* pag. 28. in fin.
Malunt ſæpe Actores à tempore, Precibus, aut Patronorum Officiis quàm via Actionis remedium expectare. pag. 29.
Quamdiu in via Juris verſantur Partes, nemo facilè ſe Controverſiæ ingeret. pag. 35. in fin.
Publicæ rei intereſt, viam Juris legitimam conſervari. pag. 54. & ſeq.
Ratio Conſtitutionum Imperii eſt ut tolleretur facti via, & unusquisque Jure experiretur. pag. 58.
Inter immediatos Imperii Cives hodie controverſiæ Novi Operis alia via, quàm judiciaria, terminantur. pag. 101.

Supplicationes pro Mandato de non via Facti ſed Juris procedendo, quid plerumque in receſſu habeant. pag. 113.

Jus. *An admittenda ſit Appellatio à Sententia, quæ Jure certo nititur.* p. 154.

Jus Honorarium. pag. 208.

Add. Lex.

Jus Camerale. *Multa à Scriptoribus Juris Cameralis congeruntur ad hodiernum uſum non facientia.* pag. 23.

Steriles ſunt in materia Juris Perſonarum Illuſtrium miſerabilium Scriptores Rerum Cameralium. ibid. & pag. ſeq.

Effectus imperitiæ Juris Cameralis, hoc eſt Imperii Germanici. pag. 145.

In cauſis Criminalibus & Matrimonialibus prohibita eſt Appellatio ex ſpeciali Jure Camerali. pag. 149.

Methodo alphabetica traditum. pag. 301.

Jus Canonicum. *Sub ſpecie Religionis, Uſuras nulla neceſſitate averſatur, & in earum locum Reditus annuos permiſit.* pag. 98. & ſeq.

Jus Commune. *Actore non probante, abſolvi Reum Jura Communia volunt.* pag. 60.

In decernendis Mandatis Sine Clauſula etiam Juris Civilis Communis applicatio locum habet. pag. 80. 90. 91. 92. 95. & 106.

Quæſtiones tres ex Jure Communi decidendæ. pag. 97.

Ratione alienationum Jure Communi prohibitarum mandatur, Sine Clauſula. pag. 104.

Requiſita alienationis Bonorum Pupilli ſunt Juris Communis. pag. 109.

De Lege Diffamari ex Jure Communi. pag. 115.

Per Legem Imperii, de reſtrictione remedii Nullitatis ad Summam appellabilem, derogatum eſt Juri Communi. pag. 121. ſeq.

Fatalia remedio Nullitatis ſunt eadem quæ Juris Communis. pag. 122.

Stylus non debet eſſe Regula Juris Communis adverſus. ibid. paſſim.

De Privilegiis Jus Commune confirmantibus. pag. 132.

Jura Communia de Fatalibus & Formalibus Appellationum. pag. 134.

Sive Jure Communi prohibita ſit Appellatio, ſive Jure ſpeciali, nihil intereſt ad nondevolutoriam Sententiam. pag. 139.

In Articulis, qui ex Jure Communi decidi debent, nihil refert an Judicantes diverſæ ſint Religionis. pag. 160.

Appellatio Jure Communi prohibita quomodo intelligenda. pag. 186. lit.(d)

Jus Diœceſanum. *Diſpoſitio §vi. Jus Diœceſanum &c. etiam ad Communitates immediatas pertinet.* pag. 20.

Jus Germanicum. *vid.* Germania.

Jus Naturæ. *De caſibus Mandatorum Sine Clauſula omni Juri contrariis Naturali & Civili.* pag. 95. & 106.

Regulæ Juris Naturalis rariſſimè obſervantur inter homines: hinc tot Litigia temeraria. pag. 111.

Jus Publicum. *In lectione Scriptorum Juris Publici conſulenda ſimul eſt Hiſtoria, Auctoriſque ſcopus.* pag. 7.

Dantur cauſæ quarum deciſio & executio certo reſpectu in publicas rationes univerſales ingreditur. pag. 14.

Sicco pede in Syſtematibus Juris Publici tranſitur materia de Pagis immediatis. pag. 20.

Conſuetudo prohibitioni Juris Publici contraria, in Camera non attenditur. pag. 98.

Add. Conſtitutiones Imperii. Imperium Romano-Germanicum. Lex.

Jus quæſitum. *Per lapſum Fatalium Jus eſt quæſitum tum Parti, tum Judici.* pag. 226.

Juſſus. *In Conſtitutione de Pignorationibus ſufficit Pignorationem juſſu Domini immediati eſſe factam.* pag. 58.

Judici prioris Inſtantiæ Sententiam ſuam, in Camera confirmatam, non licet exequi, ſed expectare debet juſſum ſuperioris Judicis. pag. 150.

Juſtitia. *Ogniuno ama la Giuſtitia, mà neſſuno la vede volontieri in caſa.* pag. 14.

Si Victor Sumtus Executionis nequeat anticipare, Juſtitiæ Cauſæ & Sententiæ ſolùm, ſed triſte ei remanet ſolatium. pag. 41.

Finis ſalutaris Juſtitiæ in Imperio conſervandæ, ſine mediis obtineri non poteſt. pag. 42.

Auſtrægarum exceptio plerumque non inſervit maturationi Juſtitiæ. pag. 81.

Mandata de adminiſtranda Juſtitia decernuntur Sine Clauſula. pag. 87. & 190.

Eſt ſpecies denegatæ Juſtitiæ, ſi quis recuſet facere ea, quæ ad Juſtitiæ adminiſtrationem pertinent, & tali caſu mandatur Sine Clauſula. pag. 107. & 109.

De cauſis denegatæ vel protractæ Juſtitiæ, Cameræ Juriſdictionem fundantibus. pag. 115. & ſeq.

Sæpe abſque re conqueruntur Litigantes de denegata vel protracta Juſtitia. p. 116.

Denegando Remedia Juris legitima, Judex denegatæ Juſtitiæ fit reus. pag. 136.

Nullitatum permiſſio omne Jus & Juſtitiam everteret. pag. 143.

Ob denegatam Juſtitiam quæ Remedia adhibenda. pag. 189.

Quomodo probetur denegatio Juſtitiæ. ibid.

Caſus denegatæ vel protractæ Juſtitiæ in omni Privilegio eſt exceptus. ibid. & p. 190.

Judex videtur Juſtitiam denegare vel protrahere, ſi rei judicatæ effectum dare recuſet. pag. 254.

Si ad requiſitionem ſuper Auſtrægis nulla facta ſit nominatio, cauſa per viam Citationis ob denegatam Juſtitiam ad Cameram deducitur. pag. 285.

Si Dominus Feudi, requiſitus pro conſtituendo Judicio Feudali, nolit judicare, cauſa ſuper denegata Juſtitia ad Cameram deferri poteſt. ibid. cum pag. 286.

Add. Protractio Juſtitiæ.

Juſtitium. *Juſtitii tempore cauſæ quædam in Camera pendentes proviſionaliter in Aula Cæſarea fuere tractatæ, & deinde finito Juſtitio ad Cameram remiſſæ.* p. 7. in fin.

Occaſione Juſtitii Cameralis nata fuit quæſtio Comitialis de Executione Sententiarum Cameralium per Aulicum Judicium decernenda. pag. 15. num. 17.

In caſu Juſtitii Cameralis ſurrogatur Juriſdictio Judicii Aulici in Perſonas Camerales. pag. 21.

Tempore Juſtitii Cameralis ſæpe accidit, ut Sententiæ à quibus appellatum, jam dudum Executioni fuerint datæ. p. 187.

Poſt Juſtitium ob lapſa interim Fatalia, omnes quibus decreti Proceſſus in integrum fuere reſtituti. pag. 226.

Mora Reproductionis ob Juſtitium contumaciam Appellati non excuſat. pag. 305.

Latro.

Latro. *Si Dominus Territorii in officio circa requirendos & coërcendos Latrones fuerit negligens, Mandatum Sine Clauſula locum habere.* Pag. 103.
Contra Latrones modum Torturæ exaſperandum eſſe. pag. 110.
Laudum. *De Laudo homologato, & reductione Laudi.* pag. 118. & 270.
An locum habeat Reviſio à Laudo. p. 259.
Add. Arbiter. Compromiſſum.
Lector Cameræ Imperialis. *Quod ſit ejusdem munus in Audientia.* p. 170.
Lectores ſunt Actorum Cuſtodes & Concinatores. pag. 256.
Add. Camerales Perſonæ.
Leodienſia. *De Appellationibus ab Officiali Leodienſi ad Colonienſem, & Jurisdictione in cauſis Civilibus.* pag. 45. ſeq. junct. pag. 105. & 110.
Apud Leodienſes frequentantur annui Reditus. pag. 99.
De Modis Executivis apud Leodienſes per Saiſinias. ibid.
Sententiis Judicum Leodienſium Eccleſiaſticorum plerumque vocalam Proviſionis inſertam eſſe. pag. 148.
Leodii coram Conſilio Ordinario ſufficit de Appellatione interpoſita docuiſſe, & Proceſſus per Actuarium expediuntur. pag. 177. & 267. in fin.
Conſuetudo eſt Leodii, ut Acta non ſint in Archivo Judicii, ſed penes Partes litigantes. pag. 181.
Leodienſes petere ſolent Mandatum de Exequendo quam primum de Appellatione adverſarii conſtat alteri. pag. 188.
In Judicio Officialis Leodienſis Repoſitionis ſive Reſtitutionis in integrum remedium pro ordinario habetur. pag. 220. & 221.
Confirmatur hoc caſu ſententia praecedens per phraſin: Stamus Sententiæ noſtræ. dict. pag. 221.
Leodienſes in abuſu habent, ut Mandata Cameralia inſinuari curent quibuscunque fuerit viſum, etiam non nominatis. pag. 254.
Leuteratio. *Leuteratio Saxonica habet effectum ſuſpenſivum coram eodem Judice, & Fatalia perinde ut Appellatio.* pag. 127.
Quomodo multiplicentur Inſtantiæ per Leuterationem & Ober-Leuterationem. ibid.
Comparatur cum remedio Reviſionis. pag. 128. & 136.
Leuteratio eſt Actorum nova Reviſio coram eodem Judice, intra Fatale Decendii interponenda & proſequenda. pag. 220. in fin.
Ober-Leuteratio in ſupremis tantùm Saxoniæ Judiciis obtinet. pag. 221.
Si is ſuccumbat, qui antea Victor extitit, hic coram eodem Judice Leuterationis remedio uti poteſt. ibid. paſſim.
Liberum eſt in Saxonia, an quis appellare velit confeſtim, an prius coram eodem Judice Leuterationis beneficio experiri. ibid.
Leuteratio novas Probationes non admittit. pag. 222.
Lex. *Ceſſante ratione Legis ceſſat ejusdem beneficium.* pag. 24.
Dantur negotiis Leges, ſed difficultatibus orituris non occurritur. pag. 28. & ibid. num. 15.
Dici non poteſt quantum peccetur paſſim ex Legum ſeu Juris imperitia. pag. 33. lit. (f)
Ultra Legem extendi non debet Privilegium. pag. 30. & 33.

Si ex mutato Reipublicæ Statu ſublatam eſſe Legem colligitur, non opus eſt ad veterem Legilationem recurrere. pag. 32. lit. (e)

Mens Legis etiam conſideranda. pag. 34.

Quæcunque exorta diſputatio, aut privata interpretatio ipſius Legis incertitudinem & obſcuritatem non infert. pag. 36.

Violatæ Pacis Publicæ reus fit, qui in fraudem Legis Bona ſua alienaverit. p. 37.

Lege publicâ non ſublatâ condemnationem juxta eam fieri poſſe, quis negaret? pag. 40.

Interpres Legum optima eſt Praxis Judiciaria Supremorum Imperii Dicaſteriorum. pag. 80.

Legum applicatio ad factum diſcretioni Judicis relicta eſt. ibid.

Qui Legibus publicis componendis adhibentur, omnium circumſtantiarum Judicii, cui Lex fertur, deberent eſſe gnari. pag. 81.

Non judicandum ab Exemplis, ſed ſecundùm Leges. pag. 228.

Quid agendum in caſu, de quo Lex nihil ſancit? pag. 241.

Contra Legem expreſſam Obſervantia contraria locum habere nequit. pag. 228. 255. in fin. & ſeq. junct. p. 306.

Cavere debet Judex, ne finis Legum fruſtretur. pag. 237.

Add. Conſtitutiones Imperii. Interpretatio. Jus Publicum.

Libelli pernicioſi. *vid.* Scripta edita.

Libellus. *Non Libelli Advocatorum, ſed Sententia ſola celebritatem facit actioni.* pag. 39. & ſeq.

In Libello actionis ex Conſtitutione de Pignorationibus in ſpecie exprimendum, Pignorationem novi Juris quærendi gratia ſuſceptam eſſe. pag. 58.

Inter Libellum, ſuccinctam Facti Narrationem cum petito, quoad rem non eſt differentia. pag. 66.

Non datur amplius Libellus ſolennis, ſed ſaltem ſummarius. ibid.

Quatenus uſus Libelli articulati adhuc toleretur. ibid.

Libellus clarè proponendus. pag. 67. & 309. in fin.

Quando hodie in Camera exhibendus ſit Libellus Appellationis? pag. 293.

Clauſula Salutaris in Libello quis effectus. pag. 69. & 310.

Quis dicatur Libellus ineptus? pag. 146.

De abuſu in Libellis. pag. 147.

Si Libellus defectum habeat, juxta petitum Proceſſus denegantur. pag. 182.

De Formula Advocatorum: Nicht in Form eines zierlichen *Libelli &c.* pag. 309.

Ordo Libelli eſt arbitrarius. ibid. in fin.

De Formulis Decretorum, quibus defectus Libellorum ſignificatur ſupplicantibus, remiſſivè. pag. 310.

Brevitas vocis: Deſuper: *loco Clauſulæ Salutaris non toleranda.* ibid.

Add. Actio. Petitum. Supplicatio.

Libertas. *Non attentat, qui naturali libertate uti pergit.* pag. 287.

Liquidatio. *Delegat eam Camera celerioris expeditionis gratia.* pag. 9.

Poteſt debitum aliquod eſſe liquidum generaliter, etſi quanti determinatio in Executione demum fiat. pag. 101.

Lis. *Ad evitandas plures Litium ambages facilius interdum decernuntur Mandata Sine Clauſula.* pag. 79.

Durum foret, poſt telam Litis Cameralis longo temporis intervallo peractam, ad

novum Litis exordium in alio Foro cauſam remittere. pag. 80. & 92.
Ad finiendas omni ſtudio Lites Judicia ſunt conſtituta, ergò ambages amputandæ. pag. 80. 154. 177. 223. 252. 263. & 287.
Si poſt diſtributionem Supplicæ pro Proceſſu, idem ſemper maneret in cauſa Referens, infinitis protelationibus Litium & defectibus poſſit occurri. pag. 81.
Si quis à proſecutione Litis impediatur, Mandatum Sine Clauſula poteſt obtinere. pag. 106.
Tot Litigia temeraria inde veniunt, quod Regulæ Juris Naturalis rariſſimè obſerventur inter homines. pag. 111.
Modus abbreviandi Lites utiliſſimus. pag. 136. & 155.
Cavendum ne detur campus laxior litigandi & Judicata eludendi. pag. 252.
Literæ. *De Literis Patentibus Imperatoris,* wegen fremder Werbung ꝛc. *remiſſivè.* pag. 43.
De Literis Credentialibus Miniſtrorum ad Cameralis Judicii locum miſſorum. pag. 247.
De Literis Imperii Statuum in rebus Judiciariis ad Cameram tranſmiſſis. ibid.
Literæ Informatoriæ. *vid.* Informatoriæ Literæ.
Litigioſa Jurisdictio. *Si Juriſdictio circa perſonam Rei eſt litigioſa, etiam in Criminalibus, fundata eſt Cameræ Juriſdictio.* pag. 23.
Si Juriſdictio ſit litigioſa inter Dominos immediatos, ceſſant Auſtragæ. pag. 31.
Si Pignoratio Subditi delinquentis in Territorio litigioſo ſit ſuſcepta, Conſtitutioni de Pignorationibus locus eſt. pag. 61.
Add. Jurisdictio.
Litigioſa Poſſeſſio. *In cauſis litigioſæ Poſſeſſionis utriusque tam Actoris quàm Rei immediata qualitas requiritur, ut fundetur Juriſdictio Cameræ.* pag. 17. & 57. ſeq.
Uno tamen caſu etiam contra Reum mediatum fundatur Forum Camerale. dict. pag. 17.
De utilitate Auſtragarum Conventionalium in caſu litigioſæ Poſſeſſionis. pag. 27. in fin.
Qualitas cauſæ litigioſæ Poſſeſſionis immediatè fundat Juriſdictionem Cameræ. pag. 50.
Difficultas actionis de litigioſa Poſſeſſione, cui diverſitas Legislationis aliquam dedit occaſionem. ibid.
Applicatio eorum, quæ in Reſolutionibus Gravaminum de litigioſa Poſſeſſione leguntur, Judicis Prudentiæ relicta. pag. 51.
Tres caſus Conſtitutionis de litigioſa Poſſeſſione. ibid. & pag. ſeq.
Conſtitutio de litigioſa Poſſeſſione tantùm ad Judicium retinendæ Poſſeſſionis pertinet, non item ad adipiſcendam Poſſeſſionem vel recuperandam. pag. 53.
Caſus litigioſæ Poſſeſſionis, ubi de adipiſcenda ea agitur, non facilè extiturus eſt, neque foret ad hanc Conſtitutionem qualificatus. ibid.
De infrequentia Conſtitutionis. pag. 56.
De difficultate requiſita Conſtitutionis ad factum applicandi. pag. 57.
Ratio Conſtitutionis. pag. 58.
In caſu litigioſæ Poſſeſſionis locum non eſſe debere Mandato Sine Clauſula, ſed Citationi. pag. 79.

 Liti-

Litigioſum. *Alienatio Bonorum litigioſorum inhibetur per Mandatum Sine Clauſula.* pag. 104.
Litis Conteſtatio. *Inconſultum eſt dubium, an Litis conteſtatio requiratur in Proceſſu Pignorationis.* pag. 63.
Inter Litis conteſtationem, & claram Rei reſponſionem aut contradictionem non eſt differentia. pag. 67.
Vocabulo Litis conteſtationis partes non utuntur. ibid.
Sententiæ Litis conteſtatoriæ in Camera innumeræ audiuntur contra contumacem. pag. 70.
De diſtinctione inter Litis conteſtationem negativam & affirmativam. pag. 76. & ſeq. junct. pag. 197.
Quocunque modo fiat reſpanſio clara & directa ad Libellum, pro Litis conteſtatione ſufficiet. pag. 195. 197. 258. & 259.
In priore Inſtantia omiſſa Litis conteſtatio Proceſſum non vitiat. dict. pag. 197.
Formula Libellorum: animo Litem affirmativè conteſtandi: eſt penitus inutilis. ibid.
De natura Litis conteſtationis, remiſſivè. pag. 198. in princ.
De differentia Litis conteſtationis eventualis à conditionali. pag. 258.
Litis conteſtatio purè fieri vel imponi non ſolet, niſi agnita Cameræ Jurisdictione. ibid.
Litis conteſtatio requiritur in Camera in omnibus cauſis. pag. 259.
De Litis conteſtatione in cauſis Attentatorum. pag. 290. in fin.
Litis conteſtatio ſolennis neceſſaria non eſt ad inhibitionem. pag. 293.
Litispendentia. *Simplex Documentum Litispendentiæ non ſiſtit confeſtim Judicii alterius ſupremi curſum, niſi etiam ſpecialius de illa conſtiterit.* pag. 11.
Si cauſæ in Camera pendentes ad aliud Forum trahantur, fundata eſt Fiſcalis actio. pag. 47.
Si lite pendente committatur Attentatum, mandari ſolet Sine Clauſula. pag. 106.
Si arbores excidantur, vel ſylva devaſtetur, in præjudicium actionis ſub Judice pendentis, mandatur Sine Clauſula. ibid.
De caſu Mandati de continuando Litem ubi cœpta eſt. pag. 107.
Commiſſio ab Imperatore ſalva Litis Cameralis pendentia decreta. pag. 144.
Locus. *Nihil refert locus violatæ Pacis Publicæ, ſive ſit in urbe, ſive ruri.* pag. 37.
Rectè agit Dominus, ſi ſuo loco faciat Jus reddi. pag. 130.
Ab Interlocutoria, quæ evocat Reum ad locum non tutum, appellare licet. pag. 146.
Lotharingica. *Duces Lotharingiæ immunes ſunt à Foro Camerali.* p. 24. in fin.

MAgenhorſtianæ Obſervationes. *Unde ita appellatæ, & ubi reperiantur?* Pag. 153. in fin. 250. paſſim. cum pag. 257.
Magiſtratus. *Coërcitio violatorum Ordinationis Politicæ ad ordinarium Magiſtratum ſpectat regulariter, niſi Magiſtratus loci in officio fuerit negligens.* pag. 43.
Arreſta, Jure Magiſtratus facta, non pertinent ad Conſtitutionem de Arreſtis. pag. 73.
Si Subditus contra Magiſtratum ſupplicet, informatio ab hoc requiritur. pag. 79. in fin. & pag. 96. 108. & 182.

Quatenus Mandatis Cum vel Sine Clauſula locus ſit, ſi denegetur à Magiſtratu relaxatio Captivi ob cauſam civilem. pag. 87.

Mandari poſſe Magiſtratui ordinario ne permittat Civem turbari contra Sententiam Cameralem. pag. 104.

Si Magiſtratus non det Tutores, an Mandato Sine Clauſula locus ſit? pag. 108.

Ubi Magiſtratus ex plebe conſtituitur & affectus privati regnant, ſine ullo Juris ordine interdum proceditur. pag. 109.

Mutata eſt Juriſdictionis Magiſtratuum Romanorum forma in Imperio Germanico. pag. 123.

Auſtrægarum notio eſt anguſtior quam Juriſdictio Magiſtratui competens. ibid.

Si Magiſtratus paratus ſit Teſtem examinare, & Rotulum Cameræ tranſmittere, non locum eſſe evocationi. pag. 191. ſeq.

De Sequeſtrationibus & Arreſtis quæ Magiſtratui committuntur, remiſſivè. p. 192.

Add. Dominus. Judex. Princeps.

Mandatum. *Simplex Querela di. itur in oppoſitione ad Mandatum Pœnale.* pag. 16.

Extraordinarius & executivus modus tractandi actionem eſt Præcepti pœnalis. pag. 17. 74. & 83.

Prohibetur Procurator Supplicationes ad Mandata Sine Clauſula non qualificatas Judicio exhibere. dict. pag. 74.

Qui in Inſtrumento Obligationis ſe obſtrinxit, ut à Mandato Proceſſus inchoari poſſit, tacitè renunciavit beneficio Auſtrægarum. pag. 22. 78. lit. (a) & pag. 100.

Quando decernatur Mandatum Immiſſoriale Sine Clauſula, vel tantùm Citatio ad videndum immitti in Hypothecam. dict. pag. 22.

Differentia inter Mandatum de ſolvendo executoriale & de exequendo. pag. 22. 118. & 277.

Ubi & de horum Mandatorum uſu & diverſo effectu, remiſſivè.

Contra Mandatum Sine Clauſula provocatio ad Auſtrægale Judicium non admittitur. pag. 29. & 283.

In caſu violentiæ publicæ Proceſſus Mandati ſuper quatuor caſibus potius eligendus, quàm Citationis ſuper fractâ Pace. pag. 39. & 40.

Exemplum, ubi per Mandata injuncta fuit renunciatio Recurſus ad Curiam Romanam in actione civili. pag. 45.

Frequentia Fiſcalis actionis ob contemtum Mandatorum Cameralium. p. 46. in fin.

Cauſæ Mandatorum in prima Inſtantia fundant Forum Camerale. pag. 57. & ſeq.

Ratio Conſtitutionis de Mandatis. pag. 58.

Poſſeſſionis probatio plenior ad effectum Mandati non eſt neceſſaria. pag. 59.

De duplici Proceſſu ex Conſtitutione de Pignorationibus, Mandati & Cauſalium. ibid. & pag. 60.

An cum Mandato de reſtituendo, auf die Pfandungs-*Conſtitution ſimul decerni poſſit Mandatum de non turbando Cum vel Sine Clauſula.* pag. 61. & 62.

Quibus caſibus decernendum ſimul ſit Mandatum de non offendendo. dict. pag. 62.

Diverſitas Mandati Pignorationis & Mandati Arreſti. pag. 72. & 73.

Mandatorum celebris eſt Praxis, & utilitas. pag. 74. num. 1. & pag. 93.

Mandata Sine Clauſula etiam contra Mediatos locum habent. dict. pag. 74. & 104.

De differentia Mandatorum Cum, & Sine Clauſula. pag. 74. in fin. uſque ad pag. 84.
Mandatum Cum Clauſula locum non habet contra eos, qui Privilegio Auſtrægarum fruuntur. pag. 75. 83. & 96.
Aliud dicendum, ſi Mandatum ſit partim Sine, partim Cum Clauſula. dict. pag. 75. & 83.
De quatuor caſibus, ad fundandum Mandatum Sine Clauſula. pag. 76. & 89.
Ratio quare in caſibus aliis Sine, in aliis Cum Clauſula mandetur, & origo Clauſulæ Juſtificatoriæ. dict. pag. 76.
Mandato Cum Clauſula nulla opponitur ſub- & obreptio. pag. 77. per tot.
Præceptum Sine Clauſula ſi Narrata ſunt vera, Jure certo nititur. ibid.
Mandatorum Sine Clauſula quatuor Claſſes. pag. 78. lit. (a)
Mandata Sine Clauſula tam ad caſus ſummarii Poſſeſſorii, quàm ordinarii diriguntur. ibid.
Mandata de ſolvendo, de adimplendo Tranſactionem Sine Clauſula, & ſimilia, ad claſſem eorum referuntur, quæ ad Executionem Judicati tendunt. ibid.
Mandata Sine Clauſula Petitorium relinquere debent intactum. ibid. & circa fin. junct. pag. 91. lit. (c)
Quomodo ad unum idemque factum mandetur Cum & Sine Clauſula. dict. pag. 78. in fin. & pag. 91. lit. (c)
Facilius decernuntur Mandata Sine Clauſula, ſi alias etiam Jurisdictio Cameræ fundata eſſet in prima Inſtantia. pag. 79.
Arbitrium Judicis in decernendis Mandatis Sine Clauſula non reſtrictum eſt ad caſus expreſſos. pag. 80. 90. & 91.
In cauſis Mandatorum Sine Clauſula principalis cauſa ſæpe exactiſſimè à partibus diſcutitur, & à Judice deciditur. pag. 80. 81. 92. 102. & 114.
Mandata Sine Clauſula quàm cautè in Senatu decernantur. pag. 79. & ſeq. junct. pag. 81. & 114.
In Judiciali diſcuſſione inſpicitur accuratius, ſubſiſtatne vel non Mandatum Sine Clauſula. dict. pag. 81.
Mandata Sine Clauſula in abuſum non trahenda. pag. 82.
De differentia Mandati Cum Clauſula à Citatione ſimplici. ibid. uſque ad pag. 84. junct. pag. 97.
Mandata Cum & Sine Clauſula ad facti viam compeſcendam ſunt comparata. pag. 83.
Latâ Paritoriâ ad Mandatum Cum Clauſula mutatur hoc in Mandatum Sine Clauſula. ibid. & pag. ſeq. lit. (b)
In cauſis ordinariis non temerè Mandata Cum Clauſula, ſed potius Citationes decerni debent. pag. 85.
Caſus Mandatorum Cum Clauſula examinati. ibid. uſque ad pag. 89.
In cauſa fractæ Pacis, via Mandati eſt facilior, quàm Citationis. dict. pag. 85.
Mandatis Sine Clauſula ea vis non ineſt, ut ex Poſſeſſione quem dejiciant. ibid. & pag. ſeq.
Mandata Inhibitoria decernuntur Sine Clauſula, uti & Reſtitutoria ſuper fracta Pace. pag. 86.
De uſu legitimo Mandatorum Sine Clauſula. pag. 89. & 90.
Quare caſus omnes Mandatorum Sine Clauſula enarrari non poſſint. dict. pag. 90.
Non omnia Mandata Sine Clauſula ad quatuor Caſus referuntur. ibid. & p. ſeq.

Man-

Mandatum Sine Clauſula decerni non poteſt contra eum qui eſt in Poſſeſſione. pag. 91. lit. (c) & pag. 283.

Mandata Sine Clauſula plerumque tuendæ Poſſeſſionis gratia ſunt comparata. pag. 86. & 91. lit. (c)

Caſus Interdictorum Juris Romani applicari poſſe ad hodierna Mandata. pag. 92. & ibid. lit. (d) cum ſeq. pag. 93.

In quibusdam locis vice Citationum, adhibentur Mandata, etiam Pœnalia. dict. pag. 92. lit. (d)

Mandata Sine Clauſula longè difficilius hodie impetrantur quam olim. pag. 94.

Examen caſuum, in quibus Blumius Mandata Sine Clauſula vult decerni. pag. 95. in fin. uſque ad p. 114.

Atrocitas Facti non requiritur ad decernendum Mandatum. pag. 96. & 97.

De Mandato de ſolvendo ſimplici, & alternativo. pag. 100.

Ridiculum foret Mandatum Sine Clauſula, ſi Reus non ſit Juriſdictioni Imperii ſubjectus. pag. 105.

Per viam Mandati promtius eſt auxilium, quam per Appellationem. pag. 109.

Impeditur facilius per Mandatum alienatio facienda, quàm facta revocatur. ibid.

Cautiſſimè verſatur Judex in Mandatis ex parte Subditorum petitis. p. 110. in fin.

Exemplum Mandati de non gravando Subditos Imperii cenſuris Eccleſiaſticis in cauſa Seculari. pag. 112.

Quibus caſibus diſtinguatur Decretum in Mandatum Sine & Cum Clauſula. pag. 113.

De degeneratione Mandatorum Sine Clauſula obſervatio. ibid. & pag. 114.

Imploratio pro Reſtitutione in integrum per viam Mandati fundari nequit. p. 123.

Mandata de concedendo Reviſionem vel Tranſmiſſionem Actorum Sine Clauſula quando decernantur? pag. 136.

Ad Narrata Partis ſpecioſè formata extrajudicialiter decretum Mandatum, per Judicialem Relationem ſæpe caſſatur, juncta Condemnatione in Expenſas. pag. 139. & 180. lit. (a)

Contra Mandatum Sine Clauſula non locum habet exceptio Privilegii de non appellando. pag. 145.

In cauſis Mandatorum ſi neglecta fuerit reproductio, wird das *Mandat* vor gefallen *declari*ret. pag. 173.

Si Narrata ad obtinendum Mandatum non ſufficiant, denegantur Proceſſus. pag. 177. & ſeq.

Hodie arctiora Mandata ſub pœna Banni decerni moris non eſt. pag. 186. 280. in fin. & ſeq. cum p. 289.

Mandata de non offendendo Subditis contra Dominum non facilè decernuntur. dict. pag. 186.

Mandata de adminiſtranda Juſtitia quare frequentiora ſint Promotorialibus. pag. 190.

Mandatorum Sine Clauſula Proceſſus ad facta in Jure prohibita compeſcenda eſt directus. pag. 199.

Celeritatem exigunt Mandata Sine Clauſula. pag. 262.

Non omnia Mandata Sine Clauſula ad Interdictum Poſſeſſionis reſpicere. pag. 284.

Add. Paritio. Proceſſus.

Mandatum de Exequendo. *Omiſſa declaratione Pœnæ, ſufficit interdum conſulere Victori per Mandatum de Exequendo.* pag. 40. & ſeq. junct. pag. 186. & 281. in princ.

Hodie

Hodie promtius quam antehac decernitur. pag. 41.
Mandata de exequendo Sententias Camerales ſemper Sine Clauſula decernuntur. pag. 104.
Quando decernatur contra Judicem inferiorem Mandatum de exequendo propriam Sententiam Sine vel Cum Clauſula. pag. 118. & ſeq. junct. pag. 188. & 254.
Paritoriam in puncto Executionis Sententiarum Definitivarum mox ſequitur Mandatum de exequendo. pag. 226.
De abuſibus in Proceſſu Mandati de exequendo Sententiam Judicis inferioris. pag. 254.
Non poteſt cauſa ad ſuperiorem Judicem devolvi per viam Mandati de exequendo. pag. 255.
De Exceptionibus contra Mandatum de exequendo Sententiam Judicis inferioris quis cognoſcat? ibid.
Hodie loco petiti Mandati arctioris, Mandatum de exequendo decernitur. pag. 280. in fin. cum pag. ſeq.

Mandatum Procuratorium. *Cujus utilitatis ſint verba Mandati generalis de Juramentis præſtandis?* pag. 260.
De Mandato Procuratorio plurium Conſortum. pag. 302.

Mandatum ſpeciale. *Petens Reſtitutionem in integrum contra Sententiam Cameralem, paratum ſeſe oſtendat ad jurandum, offerendo Mandatum ſpeciale.* pag. 224. in fin.
In omni Juramenti præſtatione requiritur ſine exceptione Mandatum ſpeciale. p. 260.

Maranta. *Septem modi Judicii extraordinarii ex Maranta examinantur.* pag. 205. ſeq.

Martisburgenſia. *Non pertinere Privilegium de non appellando Saxonicum ad Epiſcopatum Martuburgenſem.* pag. 131.

Materialia Appellationis. *vid.* Gravamina Appellationis.

Matricula Perſonarum Cameralium. *Studioſi Praxeos in Matriculam relati referuntur ad immediatos.* pag. 20. in fin.
Notarii Publici quomodo in Matriculam Cameræ referantur. pag. 196.

Matricula Suſtentationis Cameræ. *Non dari medium ſatis adæquatum & abuſui minus pervium quam Contributionis Matricularis.* pag. 42.
Quid, ſi de moderatione Matriculæ certetur, inde eveniat. ibid. & pag. ſeq.

Matrimonialis Cauſa. *De cauſis immediatorum Matrimonialibus hucuſque à nullo Judicio vindicatis.* pag. 48. in fin.
Quatenus in Cauſis Matrimonialibus prohibita ſit Appellatio? pag. 149.
Matrimoniales Cauſæ, Pontificio Jure inter Eccleſiaſticas numeratæ, quâ ratione admittant Juriſdictionem Cameræ. pag. 156. in fin. & pag. ſeqq.
Quomodo Juriſdictio Cameralis in Cauſis Matrimonialibus fundata ſit? pag. 163. in fin. & pag. ſeq.

Mediati. *Multæ ſunt cauſæ, ob quas Subditus Imperii mediatus citari ad Cameram poſſit, quod ſemper ſit immediatè ſine requiſitione.* pag. 16. 17. 21. in fin. & pag. 257.
Perſonæ Illuſtres mediatæ an Jure Miſerabilium in prima Inſtantia ad Cameram provocare poſſint, contraria ſunt Præjudicia & JCtorum Sententiæ. pag. 24.

Si Immediatus ratione Bonorum mediatorum conveniatur, Forum erit rei ſitæ. pag. 25.
Si Mediatus agat contra Comitem &c. ceſſant Auſtræga. pag. 29. & 30.
An contra Subditum Imperii mediatum detur actio ſuper fracta Pace. pag. 34. & 37.
Quando Civis Imperii, etiam mediatus, ad Forum exterum pertrahitur, frequentatur Fiſcalis Cæſarei actio. pag. 45.
Si inter Mediatos controverſia de Poſſeſſione oriretur, & res eſſent ſub plurium Dominorum Juriſdictione ſitæ, fundatur Forum Camerale. pag. 52.
Item in cauſis Pignorationum continentia cauſæ fundat Juriſdictionem Cameræ contra Mediatos. pag. 58.
Mandata Sine Clauſula etiam contra Mediatos locum habent. p. 74. & 104.
Add. Immediati. Subditi.
Megapolitana. De Mandato in Cauſa Civitatis Roſtochienſis adverſus Ducem Megapolitanum Anno 1662. decreto. pag. 88.
Mercator. Apud Leodienſes quæ differentia obſervetur circa Contractum Mutui, inter Mercatores & non Mercatores. pag. 99.
Mercatoribus tranſeuntibus per Territorium quomodo præſtanda Securitas. pag. 102.
Add. Commercia.
Metus. De metu Armorum, qui ſummariè probandus, in caſu litigioſæ Poſſeſſionis. pag. 52. 54. & 56.
Metus vanus non ſufficit. dict. pag. 56. & 112.
Miles. Ob denegatum auxilium contra Milites vagantes infrequens eſt actio Fiſcalis hodie, ſtatu rei Militaris in Germania mutato. pag. 44. & 103.
Add. Arma.
Minæ. Minari Arma, ſine animo vel viribus exequendi Minas, non eſt prudentis: qui minatur, jam in procinctu eſſe ſolet. pag. 56.
Ob comminationem vis publicæ Mandata Sine Clauſula decernuntur. pag. 101.
Miniſter Eccleſiæ. vid. Eccleſiæ Miniſter.
Miniſtri. Scripta Miniſtrorum cumprimis ad rationem temporum & cauſarum, quas tuentur, reſpiciunt. pag. 7. in princ.
Reſcribit Imperator ad Cameram non per Judicium Aulicum, ſed per Miniſtros ad ea Negotia ſpecialiter delegatos. pag. 10. & ſeq.
Temporum & Status ratio plerumque Aularum mutat & Conſilia & Principia. pag. 13.
Ab adulatione Aulica excuſari vix poſſunt Miniſtri, qui ex ſpecialibus vel ſtudiis vel odiis talia Conſilia Dominis ſuis ſuggerunt, ut Judicia Imperii violationis Legum incuſentur. pag. 14. lit. (i) Ubi plura ſimilia.
Plerumque obtinet ut quis in propria cauſa contra Subditos poſſit eſſe Judex, ubi Judicium per Miniſtros Juſtitiæ bene eſt conſtitutum. pag. 21. & ſeq.
Miniſtri Statuum Imperii, ad Cameralis Judicii locum, etiam cum Literis Credentialibus, miſſi, nunquam audiuntur in Pleno. pag. 247. in princ.
Add. Conſiliarii.
Miſerabiles Perſonæ. Quomodo ratione Perſonarum Illuſtrium miſerabilium fundetur Cameræ Juriſdictio. p. 23. in fin.
Favor Perſonarum miſerabilium mediatarum Judicis immediati Juriſdictioni præjudicium non facit. pag. 24.

Quando immediatæ Perſonæ fruantur beneficio miſerabilium, quando non. pag. 24. per tot.

Perſonarum orbitas, non facultates conſiderantur in hoc beneficio. ibid. circa fin.

Miſnenſia. *Privilegium de non appellando Saxonicum non pertinere ad Epiſcopatum Miſnenſem.* pag. 131.

Modus. *De modo probandi in Proceſſu Executivo & Cambiali.* pag. 71.

Quid ſi modus appellandi non fuerit obſervatus? pag. 147.

Multa intervenire poſſunt dubia in modo Executionis. pag. 150.

Modus Solennium Privilegii vel Statuti præciſè eſt obſervandus. pag. 180. lit. (a)

Peccatur ſæpe in modo, ut res, quæ alioqui juſtè petitur, effectum conſequi nequeat. pag. 217.

Moguntina. *Sigillum à Vicariis Imperii, & poſtea ab electo Imperatore tranſmittitur Electori Moguntino Imperii Archi-Cancellario, qui Præfecto Cancellariæ Cameralis ejusdem uſum demandat.* pag. 9.

Reviſio petitur apud Eminentiſſimum Electorem Moguntinum. pag. 229. in fin.

Per eundem fit Notificatio Reviſionis tam Collegio Camerali, quàm ad Imperatorem. pag. 230. in princ. cum p. 311.

Item Convocatio Reviſorum. dict. p. 230.

De Inſinuatione Legum publicarum Imperii Cameræ facienda per Imperii Archi-Cancellarium, remiſſivè. pag. 285.

Monaſterienſia. *De abuſu Officialis Monaſterienſis Jurisdictionem in Cauſis Civilibus exercendi.* pag. 45. & ſeq. junct. pag. 105. & ſeq. cum pag. 110.

De remedio Reviſionis in Epiſcopatu Monaſterienſi. pag. 128. 129. & 304.

De Paritate Votorum Reviſorum in Controverſia Monaſterienſi nuper fuit ventilatum. pag. 232. in fin. & ſeq.

Moneta. *Cauſæ Monetales hodie ad Circulos Imperii remiſſæ ſunt.* pag. 46.

Quæſtio de mutatione Monetæ ex Jure Communi decidenda. pag. 97.

Si quis Pecuniam reprobatam ſolvere velit, an Mandato Sine Clauſula locus ſit? p. 99.

Si dubius ſit Monetæ valor, Cameræ Teſtimonium Waradini Monetalis expoſcit. ibid. in fin.

De Moneta in Imperio uſitata. pag. 259.

De Moneta ſolvenda in Cancellaria Camerali. pag. 278.

Monitorium. *Commiſſarius Imperialis negotium protrahens, per Decretum extrajudiciale admonetur officii ſui.* p. 104.

Monopolium. *An ob exercitium Monopolii Mandato Sine Clauſula locus ſit?* ibid.

Non omne Monopolium eſt cum damno alterius conjunctum & illicitum. ibid.

Mora. *Potentiores moram in ſolvendis Collectis Imperii excuſare vel purgare norunt.* pag. 41.

Ob periculum in mora Mandatum Sine Clauſula obtineri poteſt. p. 88. 93. & 109.

Modo tamen factum ſimul ſit injuſtificabile. pag. 89. & 90.

An Uſuræ debeantur ex mora in ſolvendis annuis Reditibus. pag. 98. & 99.

Tentant omnia, qui condemnatos ſeſe vident, pro amplianda mora. pag. 150.

Si Appellans eſt in mora edendorum Actorum, periculum incurrit Deſertionis vel Abſolutionis à Citatione. pag. 181.

Moram eſſe commiſſam, quando ab Adverſario allegandum probandumque. pag. 181.
Duæ viæ compeſcendi moras, ſi quis in Camera ad Reſtitutionem petendam provocet. pag. 226.
Si Actor vel Appellans ex mora commodum quærat, Judicis erit officium, Terminum Præjudicialem præfigere. pag. 263. circa fin.
Moræ ſtudioſè quæſitæ tolerandæ non ſunt. pag. 264.
Ubi mora eſt Judicis in decernendis Proceſſibus, Fatalia non currunt Appellanti. pag. 265. & 295.
Add. Periculum.
Mulcta. *Si ob Mulctas à Domino Juriſdictionis imperatas pignorati fuerint Subditi, cauſa non pertinet ad Conſtitutionem de Pignorationibus.* pag. 59.
Secus, ſi Juriſdictio communis fuerit, & unus, invito altero, indixerit Mulctas. ibid.
Procuratores ſi modum in Receſſibus præſcriptum exceſſerint, Mulcta eis, Fiſco Pauperum inferenda, indicitur. pag. 172.
Strafe der Ordnung / *qua ſit? item:* nach Ermäßigung. ibid.
Exemplum Mulctæ 200. Marcarum Auri. pag. 186.
Qui ſupplicat pro denegandis Proceſſibus Appellationis, mulctatur uno Floreno. pag. 188. & ſeq.
Non ſine Mulcta dimittendus Advocatus, cujus culpâ Fatale lapſum. pag. 268.
Mulcta ſequitur ob petitam in Termino Paritionis docendæ Dilationem. pag. 282. in fin. cum pag. ſeq.
Mirum, tot Exempla Mulctarum cautos non reddere Procuratores. pag. 286.
Mulctæ Camerales non fiunt in commodum Judicis inferioris. pag. 289.
Add. Pœna.
Mutuum. *Annuorum Redituum differentia ſpecifica à Mutuo.* pag. 98.
Circa Contractum Mutui quid apud Leodienſes obſervetur, ſi Uſuræ ſtipulatæ fuerint. pag. 99.

NArrata. *In Camera hodie Narrata Partis veroſimiliter probanda ſunt.* Pag. 47. 87. 88. 90. 93. 141. 177. & ibid. in fin. junct. p. 182. & ibid. paſſim. cum pag. 253. circa fin.
Quomodo autem probatio hæc ſuſcipienda, remiſſivè. dict. pag. 87.
Ad Narrata Actor non declarandus eſt pro vero Poſſeſſore in ingreſſu litis. pag. 62.
Si ex Narratione Facti Exceptiones Juris Judex prævideat, Sine Clauſula mandare non ſolet. ibid.
Etiamſi vera ſint Narrata, poteſt tamen Actio per Exceptionem elidi. pag. 76. 77. & 90.
Si aliter ac narravit Actor, Factum ſe habere demonſtratur, dicitur Exceptio ſub- & obreptionis. pag. 77. & 113. in fin. cum pag. ſeq.
Mandatum Sine Clauſula, ſi Narrata ſunt vera, Jure certo nititur. dict. pag. 77.
Mandatis Sine Clauſula parendum ſine Exceptione ulla, quam contra Narratorum fidem. pag. 82. in princ.
Ad nuda Narrata nemini Reſtitutio ſub gravi pœna injungenda. pag. 86.
Olim decernebantur Mandata Sine Clauſula ad nuda Actoris Narrata. pag. 93.

Quæ Narratorum qualitas requiratur ad Mandatum Sine Clauſula, caſum futurum reſpiciens. pag. 112.
Quo operculo ſæpe utantur Advocati, pro ſpecie facienda ſuis Narratis. pag. 113.
Ad Narrata Partis ſpecioſè formata decreti Proceſſus judiciali Relatione ſæpe caſſantur, juncta condemnatione in Expenſas. pag. 139.
Extra Acta Narratis Partium fidem non deberi. pag. 169. lit. (a)
Si Narrata pro obtinendo Mandato non ſufficiant, denegantur Proceſſus. pag. 177. & ibid. in fin.
Narratio Cauſæ debet eſſe brevis & perſpicua. pag. 178.
Ponderantur in Conſilio Narrata, ne contra Conſtitutiones Imperii Proceſſus decernantur. dict. pag. 177. in fin. & pag. 182.
Narrata Supplicantium quare Proceſſibus hodie non inſerantur. pag. 184.
Naturæ Jus. *vid.* Jus Naturæ.
Naufragium. *Si quis Bona Naufragorum Fiſco addicere velit, Mandato Sine Clauſula locum eſſe, & Conſuetudinem contrariam non attendendam.* p. 102.
Navigatio. *Contra eum, qui Navigationis libertatem impedit, mandari poſſe Sine Clauſula.* pag. 109.
Neglecta. *vid.* Salarium.
Negligentia. *Negligentia ſua nemini debet prodeſſe.* pag. 33.
In caſu violatæ Ordinationis Politicæ ſi Magiſtratus in officio fuerit negligens, eaque negligentia in publicum vergat detrimentum, Fiſcalis actio fundata eſt. pag. 43.
De Negligentia Judicis inferioris coërcenda. pag. 48.
Negligentia Procuratoris an Principali damno ſit. pag. 282.
Add. Contumacia. Culpa.
Neo-Wedana. *De emancipatione Comitis Neo-Wedani.* pag. 117.
Nobiles immediati. *Nobilitas Imperii immediata in Corpore, & ſingulis Membris, in prima Inſtantia convenitur in Camera.* pag. 18. & 20.
Nobilitati immediatæ non tribuitur prædicatum Superioritatis Territorii. dict. pag. 18. lit. (a)
In cauſis Pignorationum an pro Immediatis habendi Nobiles immediati, qui Domicilii reſpectu mediati ſunt. pag. 61.
Add. Barones. Comes. Immediati.
Nomen. *Nomina & Cognomina Partium Proceſſibus inſerenda.* pag. 183.
In Appellationibus quoque Advocati Cauſæ. ibid.
Norimbergenſia. *De Privilegio de non-appellando Norimbergenſi.* pag. 180. lit. (a)
Notarius Cameræ. *Olim in Audientia Receſſus dictabantur Notariis ad calamum.* pag. 68.
Hodie Notarii quod ſit munus in Audientia. pag. 170.
Notariis traduntur in Cancellaria Supplicationes. pag. 178.
Notarii Cameræ alibi Secretarii Judiciorum audiunt. pag. 179.
Add. Camerales Perſonæ.
Notarius Publicus. *In Inſtrumentis Guarentigiatis requirunt quidam operam Tabellionis publici.* pag. 100.
An hodie Mandato Sine Clauſula opus ſit, ſi Notarius officium deneget? pag. 107. & ſeq.

Quid ſi autem magna pericula fuerint ſubeunda. pag. 108.
Notarii in qua forma Inſtrumenta Appellationis facere debeant? pag. 179.
Inſinuatio Proceſſuum fit extra ordinem per Notarios, non ſimplices, ſed immatriculatos. pag. 196.
Notarii verò ſuper facta Executione Inſtrumentum conſcribere debent. ibid.
Notario non permiſſum, exhibere in Camera Supplicam pro Reſtitutione in integrum. pag. 224. circa fin.
Introductio Reviſionis fieri debet per Notarium Collegio Camerali Juramento non obſtrictum. pag. 230.
Quomodo facienda hæc introductio in Audientia? ibid.
De Notariis immatriculatis, & in genere de officio Notariorum in negotio Reviſionis, remiſſivè. ibid.
Vitia Notariorum in Inſtrumentis Appellationum conficiendis. pag. 288.
Bono conſilio in Dicaſteriis Principum & Statuum non niſi Notarii immatriculati admittuntur. ibid.
Notarius Commiſſioni adjunctus an præſtare teneatur Juramentum? pag. 310.
Nova. *Nova quæ ſint in Scriptis Judicialibus?* pag. 200.
Reſtitutio in integrum nova requirit Argumenta. pag. 215. in princ. 218. & in fin. junct. pag. 219. 220. paſſim. 221. in fin. cum pag. 223. 228. in fin. 238. 239. & 243.
In petitione Reſtitutionis cumulari rectè Argumenta nova cum antiquis. pag. 223.
Reviſorium Judicium novas Probationes planè reſpuit. pag. 222. 239. & 240.
Ordo Novarum. pag. 174. & ſeq.
Novum Opus. *Quare caſus Nunciationis Novi Operis in Camera hodie infrequens ſit?* pag. 101.
In Nunciatione Novi Operis Immiſſionem ex primo Decreto adhuc obſervari. pag. 280.
Nullitas. *Appellatio, contra Edictum Cæſareum facta, habetur pro nulla.* pag. 46.
Non committitur Nullitas, ſi ordinariæ cauſæ tractentur in Feriis humanis. pag. 66.
Exceptio Nullitatis Contractus etiam contra Mandatum Sine Clauſula admittitur. pag. 79.
Quando adhuc remedium Nullitatis interponi poteſt, excuſatur Judex inferior à mora exequendi Sententiam. p. 119.
Provocatio fit etiam per remedium Nullitatis principaliter deducendæ. pag. 121. lit. (a) cum pag. ſeq.
Reſtrictum eſt remedium Nullitatis ad Summam appellabilem, auctam in Receſſu Imperii 1654. non autem ad Summam Privilegii. dict. p. 121. in fin. junct. pag. 132. 141. 142. & ſeqq.
Non impeditur remedium Nullitatis, etiamſi Appellatio non fuerit admittenda. pag. 122. & 141.
Nullitates principaliter deducendæ debent eſſe veræ & probabiliter oſtenſæ. dict. pag. 141. 142. & 143.
Iniquitas Sententiæ pro Nullitate non habetur. dict. pag. 141.
Quæ ſint Nullitates veræ, Remiſſio fit ad Commentarios. ibid.
Si Privilegium loquatur etiam de Nullitatis Querela, quomodo intelligendum? pag. 142. num. 7. uſque ad p. 145.

Recenſentur Nullitates quædam. dict. pag. 142. 143. & 267.
In Querela Nullitatis interdum Juriſdictio Cameræ fundatur per viam Mandati Sine Clauſula. pag. 145.
An fundata ſit Cameræ Juriſdictio, ſi de Nullitatibus in Cauſa Eccleſiaſtica cognoſcendum ſit. pag. 157. in princ. junct. pag. 159. 161. & 164. in princ.
Si Appellatio ob Nullitates eſt interpoſita, non revocantur Attentata extrajudicialiter. pag. 187.
Geſta à falſo Procuratore nulla ſunt. pag. 216.
In Reviſione Nullitatem Proceſſus, ſi de Meritis Cauſæ conſtet, attendendam non eſſe. pag. 232. circa fin.
Nullitatis remedium contra Sententias Camerales non obtinet. pag. 242.
Remedium Nullitatis alias non niſi 30. Annorum ſpatio per Præſcriptionem excluditur. ibid.
Nullitatis remedium odioſiſſimum eſt. ibid.
Neque contra Sententias Judicii Aulici locum habet. pag. 243. in princ.
Nullitatis remedium contra Mandatum de exequendo Sententiam Judicis inferioris locum habere. pag. 255.
Numburgenſia. *Privilegium de non appellando Saxonicum non pertinere ad Epiſcopatum Numburgenſem.* pag. 131.
Nundinæ. *An in Negotiis Cambialibus, in Nundinis ſolemnibus, vel extra eas, celebratis, Appellationi locus ſit?* pag. 151.
Nuncius Cameræ. *Cavent meritò quicunque, ne in Perſonis Nunciorum, & Notariorum Publicorum, officio legitimè fungentium, injuriam inferant Collegio Camerali.* pag. 47.
Camerale Judicium peccatis Nunciorum connivere non ſolet, ſi denuncientur. pag. 47.
Inſinuatio fit regulariter per Nuncios Cameræ. pag. 196.
Periculum Inſinuationis & Reditus Nuncii cauſa juſta eſt petendi Prorogationem Fatalium. pag. 285. & 295. in fin.
Nuncius Pontificis. *Si ad Nuncios Pontificios Cauſæ Civiles Civium Imperii fuerint deductæ, Fiſcalis Cæſarei actioni locus datur.* pag. 45. & 105. cum ſeq.

OBer-Leuteratio. *vid.* Leuteratio.
Obligatio. *Qui in Inſtrumento Obligationis ſe obſtrinxit, ut à Mandato Proceſſus inchoari poſſit, tacitè renunciavit beneficio Auſtrægarum.* Pag. 22.
Fit hoc per verba: Mit oder ohne Recht/ *vel æquipollentia.* dict. pag. 22. & junct. pag. 78. lit. (a) & p. 100.
Quo medio concludendi utendum ſit, ad petendum Mandatum Sine Clauſula, ex Inſtrumento Obligationis, Clauſulis Executivis munito. pag. 90. circa fin. & pag. 97.
Ex natura Obligationis peti & decerni debere Mandatum alternativum de ſolvendo, vel dimittendo Hypothecam. pag. 100.
Add. Inſtrumentum.
Obreptio. *vid.* Sub- & Obreptio.
Obſignatio. *Quo caſu à Camera decernatur Obſignatio Mobilium & Scripturarum, & quomodo fiat Reſeratio.* pag. 21.
Obſervantia. Kündliches Herbringen *in puncto* des Cammer-Gerichts *Juriſdiction.* pag. 12.

Der

Der Kayſerlichen Majeſtät hergebrachte Juriſdiction. pag. 12. & 13. paſſim.
De uſu & obſervantia Juris Perſonarum miſerabilium. pag. 24.
Judiciorum in Imperio diverſa eſt obſervantia circa diſtinctionem Proceſſus ordinarii & ſummarii. pag. 64.
Contra Legem expreſſam Obſervantia contraria locum habere nequit. pag. 228. 255. in fin. & ſeq. cum pag. 306.
Non opus eſt, Receſſus Imperii Obſervantiam per Praxeos allegationem confirmare. pag. 304. circa fin.
Add. Conſuetudo. Praxis. Stylus. Uſus.
Obſtagium. De Pacto Obſtagii in Holſatia conſueto. pag. 97. in fin. & pag. ſeq.
De notabili exemplo Pacti Obſtagii, remiſſivè. pag. 98.
Occupatio. Ad Occupationes non pertinet Conſtitutio de Arreſtis. pag. 73.
Ocularis Inſpectio. Delegat eam Camera celerioris expeditionis gratia. pag. 9.
Offenſio. De uſu Mandatorum de non offendendo in cauſis Pignorationum. pag. 62.
Ob comminationem vis publicæ Mandata de non offendendo Sine Clauſula decernuntur. pag. 101.
Mandata de non offendendo Subditis contra Dominum non facilè decernuntur. pag. 186.
Officia. De differentia Officiorum inter homines in ſtatu vel abſoluto, vel adventitio: & quæ facta utrique Statui adverſentur, in effectum Mandati Sine Clauſula. pag. 95.
Quæ in ſtatu abſoluto debentur, multo magis obſervanda ſunt in Statu Hypothetico. pag. 95.
Officialis. De abuſu Provocationum ab Officiali Epiſcopi ad Officialem Archiepiſcopi, ubi laxior iis poteſtas eſt tributa Juriſdictionem in Civilibus & Eccleſiaſticis exercendi. pag. 45. 105. 110. & 112.
Add. Colonienſia. Leodienſia. Monaſterienſia.
Officium Judicis. Quomodo Camera etiam ex officio decernat in caſu litigioſæ Poſſeſſionis. pag. 52.
Officium Judicis pro ratione circumſtantiarum Terminis adeo anguſtis conſtringi non poteſt, ut non aliis modis etiam uti queat quàm qui præſcripti ſunt. ibid.
Non tardius, quàm res patitur, interponendum. pag. 56.
Officium Judicis eſt ut tricas omnes amputet. pag. 67.
Ceſſant Auſtragæ in negotiis quæ non à Jure Actionis, ſed mero Judicis officio dependent. pag. 87.
Officium Judicis eſt, Litem finire potius, quam novo Proceſſui cauſam præbere. pag. 80. & 92.
Solatio erit, officii pro religione conſcientiæ adimpleti fiducia. pag. 94.
Quomodo Alimenta decernantur per modum Proviſionis ex officio Judicis? pag. 108.
Ulterioribus Compulſorialibus etiam ex officio additur Citatio ad videndum ſe incidiſſe in pœnam ſimplicium. pag. 135.
Deſertionem & non-devolutionem ex officio attendi debere. pag. 138.
Officii Judicis eſt, cavere ne Privilegia perperam applicentur. pag. 145.

Quæ differentia inter Alimenta officio Judicis decreta, & Jure Actionis? pag. 151.
Hodierno Jure officium Judicis in exequendo eſt æque ordinarium, quàm in cognoſcendo. pag. 205. in fin.
Implorationem Officii Judicis non eſſe remedium extraordinarium. p. 206. in princ.
Add. Judex.

Operæ. *De Operis inſolitis ſæpe conqueruntur Subditi in Camera; abutuntur autem impetratis quandoque Mandatis.* pag. 110.

Ordinatio Cameralis. *Antiquiores Ordinationes Camerales per ſequentes & noviſſimam non ſunt ſublatæ, niſi in Articulis expreſſis & contrariis.* pag. 32. lit. (e)

Ordinatio Politica. *Coërcitio violatorum ad ordinarium Magiſtratum regulariter ſpectat.* pag. 43.
Fiſcalis tamen actio fundata eſt ſi Magiſtratus in coërcendo fuerit negligens. ibid.
Add. Politica.

Ordines Audientiæ. *An injungere queat Imperator, ut aliqua cauſa ſemper in Ordine Novarum tractetur.* pag. 15. & 281.
Si Ordo Procuratorem non tangat ante lapſum Fatalis, Parti non præjudicat. pag. 172.
Hodie quot ſint Ordines, & quid in ſingulis agendum? ibid. uſque ad pag. 175. junct. pag. 193.
Ordinis Fiſcalis ſemper eſt prærogativa. dict. pag. 172. & ſeq.
Notario non licet loqui niſi abſolutis Procuratorum Ordinibus. pag. 230.

Originale. *Originalia à Partibus repetuntur, retento in Actis exemplo authentico.* pag. 171. in princ.

PActum. *Exceptio Pacti de non petendo etiam contra Mandatum Sine Clauſula admittitur.* Pag. 79.
Si Pacta Immediatorum infringantur, an Mandato Cum vel Sine Clauſula locus ſit. pag. 88.
Add. Contractus. Conventio.

Paderbornenſia. *De remedio Reviſionis in Epiſcopatu Paderbornenſi.* pag. 128.
In Paderbornenſi Epiſcopatu Reſtitutionis in integrum remedium pro ordinario habetur. pag. 220.
De numero Scriptorum in Reviſorio ibi admiſſo. pag. 304.

Pagi immediati. *In prima Inſtantia conveniuntur in Camera.* pag. 18. & 20.
De Juribus Pagorum immediatorum digreſſio habetur. à dict. pag. 18. uſque ad pag. 20.
De quæſtione: Ob die Reichs-Gemeinden auch *Territorial-*Herren ſeyen. dict. pag. 18. lit. (a)
Communitatum immediatarum Jura Immedietatis ad vim & virtutem Superioritatis evehi non poſſunt. pag. 19. paſſim.
Nemo poteſtativas partes in Pagis immediatis ſibi poteſt arrogare. dict. pag. 19.
Vogtia Pagorum immediatorum propriè cenſeri nequit in numero derer Reichs-Vogteyen. ibid.
Civitas Imperialis Suinfurtenſis Jus ſuum omne in Pagos Gochsheim *&* Sennfeld *à ſe abdicavit per Pactum cum Epiſcopo Herbipolenſi.* ibid.
Idem Pagi motu proprio dictum D. Epiſcopum in Protectorem aſſumſerunt, &c. ibid.
Diſpoſitio §vi. Jus Diœceſanum, &c. etiam ad Communitates pertinet. pag. 20.
Add. Univerſitas.

Pala-

Palatina. *De Reſolutionibus Collegii Cameralis ad Gravamina Electoris Palatini & Wirtembergiæ Ducis Anno 1557. in Comitiis exhibita.* pag. 50. 51. & 58.

Paritio. *Quatenus Fiſcali detur actio, ſi quis Mandatis Cameralibus non paruerit.* pag. 40.

Abuſus erat antehac Sententiarum Paritoriarum, quarum aliquando decades numerabantur. pag. 41. & 303.

Si de animo non parendi obſirmato conſtiterit, Reus in pœnam poteſt declarari. dict. pag. 41.

Duplex eſt Proceſſus ex Conſtitutione de Pignorationibus, Mandati ſive Paritionis, & Citationis ſive Cauſalium. pag. 59.

Procuratori regulariter injungitur, ut doceat de Paritione. pag. 68. & 82.

Quod ſi Procurator deficiat, etiam contra Principalem fertur Sententia Paritoria. pag. 68.

In Mandato Cum Clauſula citatur Reus ad proponendum Cauſales, cur parere non teneatur, in Mandato Sine Clauſula verò ad docendum de Paritione. pag. 76.

Punctus Paritionis quid vocetur phraſi Camerali. pag. 78. lit. (a) paſſim.

In quibus caſibus punctus Paritionis vel interlocutorie tantùm, vel plenè decidatur. ibid.

Paritio Mandatorum Sine Clauſula ſequi debet ſine exceptione ulla, quam contra Narratorum fidem. pag. 82. in princ.

In Mandato Cum Clauſula non præcipitur Paritio ſimpliciter. ibid. & pag. 84. lit. (b)

Differentia Formulæ Sententiæ Paritoriæ in Mandatis Sine & Cum Clauſula. pag. 82.

Exemplum Sententiæ Paritoriæ in cauſa Mandati ſuper caſu futuro Sine Clauſula. pag. 112.

Quando Paritoria ſimplex effectum habeat plena, remiſſivè. pag. 193. in fin.

Paritoriæ ſimplicis quis effectus? pag. 194. in princ. & 283. in princ.

Ad Paritionem Sententiarum quomodo procedatur? pag. 226.

Quando rejecta petitione Reſtitutionis in integrum, ad parendum Sententiæ Reus adſtringatur? pag. 229.

Sententia Paritoria ſimplex vim habet Definitivæ, per condemnationem in pœnam Mandato inſertam. pag. 283. in princ.

In Sententia Paritoria diſtinctè, quid faciendum ſit vel omittendum, explicetur. pag. 303.

Partes litigantes. *In loco Judicii Cameralis præſentes, in Camera Forum ſortiuntur, ſi ex Contractu vel Delicto ibi inito vel commiſſo conveniantur.* pag. 20. in fin.

Si eorum quis in loco Judicii Cameralis moriatur, obſignatio Mobilium & Scripturarum, quæ penes eum extitêre, à Camera decernitur, & qua ratione deinde fiat reſeratio. pag. 21.

Notatur genius Litigantium. pag. 116.

Add. Actor. Reus.

Paſtor. *Quatenus in cauſis Status & Dignitatis Paſtorum Eccleſiæ Cameræ Imperiali cognitio competat?* pag. 164.

Pater. *Si Patri Filius non exhibeatur, Mandato Sine Clauſula locus eſt.* pag. 106.

Pauper. *In cauſis Pauperum non decernuntur Proceſſus, niſi præviis Literis pro Informatione.* pag. 182.

Quare non ſtatim admittatur quis ad Juramentum Paupertatis, ſed pro Informatione prius ſcribatur? pag. 182. in fin. lit. (b)
Literæ hæ ex Cancellaria dantur gratis, prævio Decreto Senatus. ibid.
Pauperibus quo modo concedatur remedium Reviſionis? pag. 230. & in fin. cum pag. 232.
De Cautione Juratoria, à Paupere præſtanda in Reviſorio. pag. 237.
Pauper à præſtatione des Ruff-Güldens *exemtus eſt.* pag. 261. & 269.
De Documentis Paupertatis. dict. p. 269.
Non admittendus ſtatim ad Juramentum, qui Teſtimonia Paupertatis produxerit. ibid.
Add. Burſa Pauperum.
Pax Profana. *Origo ejus.* pag. 4.
Fundat Juriſdictionem Cameræ ratione ipſius qualitatis cauſæ. pag. 37.
Violatur tam committendo, quàm omittendo. ibid.
Quæ ejusdem violatæ pœna ſit tam capitalis quàm civilis. pag. 38.
Ratio infrequentiæ actionis ſuper fracta Pace. ibid. uſque ad num. 9.
Requiſita ejusdem Actionis. d. p. 37. & 39.
Ad Pœnam Pecuniariam hodie regulariter dirigitur petitum. pag. 40.
Citationis ſuper fracta Pace recentiora extant Exempla. ibid.
An in cauſa fractæ Pacis Profanæ Mandato Sine vel tantùm Cum Clauſula locus ſit. pag. 85. & ſeq.
Via Mandati facilior eſt via Citationis. dict. pag. 85.
Eſtque uſitatior. pag. 40.
Pax Publica. *Repetitio Sumtuum Executionis contra Pacifragum ſuſceptæ æque rara eſt quàm ipſa Executio.* pag. 23.
Severæ ſunt pro conſervanda Pace Publica Leges. pag. 38.
Infrequens eſt actio Fiſcalis ob violationem Pacis Publicæ. pag. 40.
Pacis & Quietis publicæ cauſa receptum eſt remedium Poſſeſſorii momentanei. pag. 54. paſſim.
Ratio Conſtitutionis de Pace Publica. pag. 58.
Citatio ſuper fracta Pace cautè petitur non ad pœnam Banni, ſed ad pecuniariam. pag. 86.
De Citatione ex Lege Diffamari, ob Diffamationem de fracta Pace. pag. 115.
Pax Religioſa. *Fundat Juriſdictionem Cameræ ratione ipſius qualitatis cauſæ.* pag. 33.
Hæc Pax de Religionis exercitio ab omni vi & impedimento libero lata eſt in Receſſu Imperii 1555. ibid.
Qui contineantur hac Pace. ibid. & pag. ſeq. 34.
Quæ actio inde reſultet, ſi Articulus ejusdem aliquis violetur. pag. 34.
Si Subditus crimen violatæ Pacis Religioſæ committat, connivente Domino, tum contra ipſum etiam Dominum actio datur. ibid.
Requiſita hujus Actionis. ibid.
De clauſula Articuli IV. Pacis Ryſwicenſis. ibid.
Rariora ſunt exempla Catholicorum, ob talia Gravamina Judicis auxilium implorantium, quàm Auguſtanæ Confeſſioni addictorum. pag. 36.
Ob violationem Pacis Religioſæ & Weſtphalicæ, an Fiſcalis Actio fundata ſit. pag. 40.

Quo-

Quomodo per Mandata Sine Clauſula prohibeatur Contraventio Pacis Religioſæ, aut Turbatio contra eam. pag. 78. lit. (a)
An in cauſa fractæ Pacis Religioſæ Mandato Sine vel tantùm Cum Clauſula locus ſit. pag. 85. & ſeq.
Via Mandati facilior eſt via Citationis. dict. pag. 85.
Per Pacem Religioſam non eſſe translatam in Imperatorem Jurisdictionem Eccleſiaſticam. pag. 158. & 163.
Si cauſa, in qua Proceſſus denegati fuere, ad Pacem Religioſam reſpiciat, ad Comitia remittetur. pag. 308. in princ.
Add. Religio.

Pax Weſtphalica. *Vocabulis non luſere, aut fumum vendidere Paciſcentes in Tabulis Pacis Weſtphalicæ & Receſſu Executionis.* pag. 18. lit. (a) & pag. 19. in fin. & ſeq.
Quæcunque in Imperio exorta diſputatio, aut privata Inſtrumenti Pacis interpretatio ipſius Legis incertitudinem & obſcuritatem non infert. pag. 36.
Quomodo Pax Weſtphalica fundamentum ſit Mandatorum Sine Clauſula. pag. 78. lit. (a)

Pedellus. *Ejus functio in Audientia.* pag. 171. 172. & 306. in princ.
Pro decreto Proclamate Florenus Pedello ſolvendus. pag. 196. & 261.
Ordo Aſſeſſorum obſignantium Literas Collegii, à Pedello obſervandus. pag. 247.
Ejus Libro, in Audientia uſitato, quo caſu habeatur fides. pag. 306.
Add. Camerales Perſonæ.

Periculum. *Ad decernendum Mandatum Sine Clauſula non exigitur præcisè periculum imminentis mali toti Reipublicæ pernicioſi.* pag. 89.
Procuratores decretum Proceſſuum efflagitant, relicto Parti periculo deciſionis cauſæ. pag. 93. & ſeq.
Periculum hoſtile excuſat denegationem Tranſportationis Frumenti per Territorium. pag. 111.
In quibusdam Mandatis demonſtratio periculi præſentis & difficulter reparabilis eſt neceſſaria. pag. 112.
Quibus caſibus periculum futurum Mandato Sine Clauſula caveatur. ibid. uſque ad fin.
De Appellatione in dubio periculo Partis admiſſa. pag. 125. 182. & 288.
Solum in mora periculum non impedit Appellationis Proceſſus. pag. 286.
Veritas Gravaminum periculo Appellantis eſt in progreſſu. pag. 287.
Add. Mora.

Peſtis. *vid.* Contagium.

Petitorium. *Omnis cauſa Poſſeſſionis eſt ſummaria reſpectu Petitorii.* pag. 54. lit. (a)
Finito Proceſſu litigioſæ Poſſeſſionis, quæſtio proprietatis ad Judicem ordinarium remittenda. pag. 55. & 56.
In cauſis Pignorationum, cauſa proprietatis ad Judicem ordinarium remittenda. pag. 60. in fin. & pag. 73.
Quomodo in Mandatis Sine Clauſula ſeparetur cauſa Petitorii à quæſtione Facti exorbitantis. pag. 78. lit. (a)
Quomodo in hypotheſi Juſtitiæ Petitorii inhibeatur turbatio. ibid. lit. (a)
Quando in Petitorio etiam aliter judicari non poteſt, prohibitio turbationis non reſpicit tantùm Poſſeſſionem. ibid. & pag. 91. in fin. cum pag. ſeq.

Mandata Sine Clauſula Petitorium debe- rent relinquere intactum. dict. pag. 78. lit. (a) paſſim. junct. pag. 91. lit. (c)

Proceſſus Mandati Cum Clauſula ingreditur merita Petitorii. dict. pag. 91. lit. (c)

Sæpe-numero ipſius Petitorii merita in Proceſſu Mandati Sine Clauſula tractantur & deciduntur. pag. 80. 81. paſſim. junct. dict. pag. 91. in fin. & ſeq. 92. cum pag. 114.

Quàm difficilis ſit præjudicii in Summario illati reparatio in Ordinario vel Petitorio. pag. 149. paſſim.

Si denegetur in Executione Cautionis præſtatio ad ſalvandum Petitorium, appellari poteſt. pag. 150.

Petitum. *Ineptus eſt Libellus, ex quo, quid, & ex qua cauſa aliquid petatur, non intelligitur.* pag. 146.

In decernendis Mandatis Sine Clauſula ſtudioſè inquiritur, an Narrata ad petitum, ex quo deinde conſtruitur præceptum, ſatis concludentia ſunt. pag. 177. & ſeq.

Petitum Supplicæ inprimis cautè atque juxta Leges Imperii eſt formandum. pag. 178. & 286.

Quando juxta petitum Proceſſus denegentur? pag. 182.

Graviter mulctantur Advocati, qui Narrata aut Petitum ad Nullitatem Sententiæ Cameralis dirigunt. pag. 242.

Petita Supplicantium nimis laxa quomodo reſtringantur? pag. 284.

Pietiſmus. *Nomen Pietiſmi qui profiteretur, adhuc fuit nemo.* pag. 43.

Rei ipſius definitio nondum fuit data, in quam omnes conſenſiſſent. ibid.

Sunt qui ſub Pietatis ſpecie Fanaticiſmum tegunt, aliosque errores. p. 44. in princ.

Iniquâ arrogantiâ onerantur titulô Pietiſmi homines innocentes. dict. pag. 43. & 44. lit. (a)

Pignoratio. *In cauſis Pignorationum utriusque tam Actoris quàm Rei immediata qualitas requiritur, ut fundetur Forum Camerale.* pag. 17. 57. in fin. & pag. 58.

Exceptio eſt ob continentiam cauſæ. dict. pag. 58.

Cauſæ Pignorationum in prima Inſtantia fundant Forum Camerale & in praxi frequentes ſunt. dict. pag. 57. num. 1.

Textus Conſtitutionum de Pignorationibus. dict. pag. 58.

Ratio Conſtitutionis. ibid.

Requiſita actionis ex hac Conſtitutione. ibid. & pag. ſeq.

De duplici Proceſſu ex hac Conſtitutione Mandati & Cauſalium. p. 59. & ſeq. junct. pag. 62. & 78. lit. (a)

Caſus Pignorationis, ubi reſtitutio lapidum Terminalium facta, reſtitutio Fructuum ex Sylva autem uſque ad deciſionem Cauſalium ſuſpenſa fuit. dict. pag. 59.

Quamvis caſſatum fuerit Mandatum, tamen punctus Cauſalium in Camera ulterius diſcutiendus. pag. 60.

Proceſſus Pignorationis verſatur tantum circa Judicium retinendæ Poſſeſſionis, non adipiſcendæ aut recuperandæ. ibid.

Qui Dominis ſuis bene conſulunt, ut caveant à Pignorationibus ſuadent. ibid.

Explicatio §vi. 6ti. Concept. Ordinat. Camer. part. 2. tit. 23. pag. 61.

Mandata de non turbando cum Proceſſibus Pignorationis incongruè petuntur. ibid. circa fin. cum pag. ſeq.

Mandata de non offendendo autem rectè decernuntur. p.61. circa fin. cum p.ſeq.
Cauſæ Arreſti in quibus differant à cauſis Pignorationum. pag.72. num.1. & 2.
Fruſtra forent Conſtitutiones de Pignorationibus &c. ſi in caſu controverſæ Poſſeſſionis locum haberet Mandatum Sine Clauſula. pag. 79. in princ.
Imperitus foret, qui in caſu Pignorationis, petitum in titulo de Mandatis fundare vellet. pag. 96.
In cauſis Pignorationum rectè petitur Mandatum in gemeiner beſtändiger Form. pag. 284.
Pinnebergica. *De Judicio Holſatico Pinnebergico.* pag. 152. & 290.
Appellatur ab eo ad Cameram Imperialem indiſtinctè. dict. pag. 152.
Pœna. *Fractæ Pacis Publicæ pœna eſt vel capitalis, vel civilis.* pag. 38. & 40.
In caſu Conatus mitigatur pœna. pag. 37.
Spernuntur pœnæ, quarum non datur Executio. pag. 82.
Pœnam non perſequimur viâ Mandati, ſed Citationis. pag. 86.
Pœna Banni hodie non amplius frequentatur, ſed pecuniaria in ejus locum ſucceſſit. ibid. paſſim. cum pag. 135.
Quare pœnæ dupli exercitæ, contra Subditos non ſolventes Contributiones Imperii, exempla non extent. pag. 101.
De pœna §. Ebenmäßig ꝛc. *Receſſ. Imper. 1654.* pag. 107.
Quæ fuerit prioribus temporibus pœna ulteriorum Compulſorialium, item adhuc ulteriorum & Arctiorum, & quæ ſit hodie Arctiorum? pag. 134. uſque 136.
Procuratores ſub pœna ordinaria Inſtrumentum Appellationis offerant in forma Libelli. pag. 179.
Quæ ſit pœna Mandati ſimplicis, ulterioris, & adhuc ulterioris? pag. 185. & ſeq. cum pag. 289.
Non dicendum eſſe extraordinarium Judicium, ubi agitur de pœna arbitraria. pag. 206.
Mandata arctiora hodie non niſi ſub graviori pœna pecuniaria decernuntur. pag. 186. & 289.
Add. Declaratio Pœnæ. Mulcta. Temeritas litigandi.
Politica. *A Sententiis in cauſis Politicis qua ratione admittenda ſit Appellatio?* pag. 154.
Poſt recuperatam à Proteſtantibus Evangelii Lucem, ſanior quoque Doctrina Politica fuit reſtaurata. pag. 157.
Pomeranica. *In Ducatu Pomeraniæ Reſtitutionis in integrum remedium pro ordinario habetur.* pag. 220.
Pontifex. *Si ad Curiam Romanam Cauſæ Civiles Civium Imperii fuerint deductæ, Fiſcalis Cæſarei actioni locus datur.* pag. 45. & 105.
Exemplum declarationis in Bannum Imperii ob contumaciam non factæ renunciationis Recurſus ad Curiam Romanam in Cauſa Civili. dict. pag. 45.
Quæ Cauſæ Pontificio Jure pro Eccleſiaſticis ſive Spiritualibus habeantur? pag. 149. 156. paſſim. junct. p. 157. paſſim. cum p. 158. circa fin. & p. 159.
Non dubitant Proteſtantes, ipſos Romano-Catholicos cordatiores liberationem à Pontificia & peregrina Juriſdictione exoptare. dict. pag. 157.
Juriſdictionem Eccleſiaſticam Pontifex Romanus ante Pacem Religioſam exercuit privativè. dict. pag. 158.

Per Pacem Religioſam ſuſpenſam eſſe omnem Juriſdictionem Pontificis in terris Proteſtantium. pag. 158. & 163.
Contra Legatum Pontificis Romani Camera non decernit Mandata Pœnalia. pag. 277.

Poſſeſſio. *Bonorum immediatorum Poſſeſſio non tribuit Privilegium Auſtrægarum perſonale.* pag. 25.
De Poſſeſſione inter Partes dubia. pag. 52.
Si de Poſſeſſione Juris agitur, ad inhibitionem procedi poteſt. ibid.
De momentanea Poſſeſſione. ibid. paſſim. cum pag. ſeq.
Hac verò deciſa, quis in Poſſeſſorio ordinario ſit Judex. dict. pag. 52.
Poteſt Judex pro re nata providere, ut utraque pars æqualiter fruatur Poſſeſſione, ſine alterutrius turbatione. ibid.
De Poſſeſſorio ordinario. pag. 53.
De extraordinario, ſive momentaneo, aut fiduciario, quod aliqui vocant Summariiſſimum. ibid. paſſim. & pag. 54. cum lit. (a)
Poſſeſſio eſt facti. dict. pag. 53. paſſim.
De differentia Poſſeſſorii retinendæ, adipiſcendæ, & recuperandæ. dict. pag. 53.
Momentanei Poſſeſſorii differentia ab ordinario. ibid. in fin. & p. 148. in fin.
Ubi periculum Armorum non adeſt, æquius eſt de Poſſeſſione plenius cognoſcere. pag. 54.
Poſſeſſorium Judicium eſt tantùm duplex. ibid. lit. (a)
In actione Pignorationis requiritur, ut Actor ſit in Poſſeſſione Rei vel Juris, cujus gratia Pignoratio fuit ſuſcepta. pag. 59.
Plenior tamen probatio Poſſeſſionis ad effectum Mandati non eſt neceſſaria, ſed ad Judicium ordinarii Poſſeſſorii pertinet. ibid.
In cauſis Pignorationum Proceſſus Mandati eſt Poſſeſſorium extraordinarium, momentaneum, fiduciarium, Proceſſus Citationis autem ordinarium Poſſeſſorium. pag. 60.
In cauſis Pignorationum retinendæ Poſſeſſionis Judicium tantùm locum habet. ibid.
Mandatum de non turbando præſupponit Poſſeſſionem Actoris juſtàm & legitimam. pag. 61. 62. paſſim. & pag. 89.
Ad Proceſſum ſummarium Poſſeſſorii momentanei non pertinent, quæ contra abuſum diſtinctionis inter Proceſſum ordinarium & ſummarium dicuntur. pag. 53. in fin. & pag. 64. ſeq.
In Poſſeſſorio momentaneo ob naturam Actionis excluditur Reconventio. pag. 71. in fin. & ſeq.
Mandata Sine Clauſula tam ad caſus ſummarii Poſſeſſorii, quàm ordinarii diriguntur. pag. 78. lit. (a) & p. 114.
An in caſibus Poſſeſſionis controverſæ Mandato Sine Clauſula locus ſit. dict. pag. 78. lit. (a) & ſeq. 79.
Mandatis Sine Clauſula ea vis non ineſt, ut ex Poſſeſſione quem dejiciant. pag. 85. in fin. & ſeq.
Tuemur autem Poſſeſſionem per Mandatum. pag. 86. & 91. in fin.
Mandato locus non eſt contra eum qui eſt in Poſſeſſione vera, non violenta, clandeſtina, aut ipſi Legi contraria. dict. pag. 91. lit. (c)
Ubi nulla datur Poſſeſſio legitima, ibi etiam nullum poteſt eſſe Poſſeſſorium Judicium. pag. 92.
Ad obtinendum Mandatum Sine Clauſula ob non præſtitum, vel præſtitum alteri Homagium, Poſſeſſio non violenta præcedens demonſtrata. pag. 106. in fin.

Qua-

Quatenus à Sententiis in Poſſeſſorio Judicio latis prohibita ſit Appellatio? pag. 132. & 147. & ſeqq.
De abuſu vocabulorum Poſſeſſorii & Momentanei in Sententiis. dict. pag. 147. & ſeq.
Plenarii Poſſeſſorii affinitas cum Petitorio. pag. 149.
De Poſſeſſione Decimarum. ibid. circa fin.
Si de Poſſeſſione agatur in Cauſa Eccleſiaſtica, fundatam eſſe Cameræ Juriſdictionem. ibid. & pag. 163. circa fin. cum pag. ſeq.
In Poſſeſſorio retinendæ, ſi Appellatus contendat ſe poſſidere, non revocantur Attentata extrajudicialiter. pag. 187.
In ordinario Poſſeſſorio admittitur Appellatio. pag. 149. & 286. in fin.
Non attentat, qui Poſſeſſionem continuat. pag. 287.
In cauſis litigioſæ Poſſeſſionis evitandum eſſe Petitorium ab Actore. pag. 291.
Add. Litigioſa Poſſeſſio.

Potentia. *Potentibus contra imbecilliores in promtu ſunt media Jus ſuum obtinendi.* pag. 28. & 96.
Debiliori contra potentiorem via Juris non ſemper eſt conſultum. dict. pag. 28. in fin.
Ubi motus inter potentes metuuntur, Imperator aliique Vicini ſe interponere ſolent. pag. 38. in fin. cum pag. ſeq.
Potentiores moram in ſolvendis Collectis Imperii excuſare vel purgare norunt. p. 41.
Contra potentiores cautius agendum eſt Fiſcali. pag. 47.
Cavent meritò etiam potentia validi, ne in Perſonis Nunciorum & Notariorum publicorum injuriam inferant Collegio Camerali. ibid.
Inter potentiores difficile eſt Sequeſtrem invenire, qui contra Arma ſe tueatur. pag. 56. in fin.
Alienatio in potentiorem inhibetur per Mandatum Sine Clauſula. pag. 104.
Ubi potentia Dominorum non metuitur, facilius ſerpit ſpiritus tumultuoſus. pag. 110. in fin. cum pag. ſeq.

Præjudicium. *Præjudicia contraria reperiuntur de Jure Perſonarum miſerabilium mediatarum.* pag. 24.
De immediatis extant præjudicia fundatæ Juriſdictionis Cameralis. ibid.
In Notis ad Receſſum Imperii 1654. ſub nomine Gambſii editis, præjudicia quædam recenſita leguntur. pag. 59.
Omnia præjudicia ſine Actorum inſpectione ſunt fidei dubiæ, non temere ſequenda. pag. 61. 62. 122. & 163. circa fin.
Niſi rationum accedat ſimilitudo, nec à Decreto nec Sententia peti poterit præjudicium. pag. 89. & 106.
Commendantur Deckherri cautelæ in præjudiciis ſequendis. dict. pag. 89.
Deficiente probatione veroſimili, hodie denegantur Proceſſus, licet præjudicium antiquius allegetur. pag. 93. in fin.
De Libro Præjudiciorum Cameralium apud Gylmannum. pag. 94. 102. in fin. & ſeq. junct. p. 109. 247. & 249.
Ratio, quare præjudiciis parum habeatur fidei. pag. 228.
De præjudiciis, quatenus Stylum faciant. pag. 247. cum ſeq.
Nihil præjudiciorum nomen mereri, niſi concluſo totius Collegii fuerit approbatum. pag. 249. paſſim.
Præjudicia fruſtra allegantur in vim deciſionis. pag. 266.

Prælati. *Cœnobiorum immediatorum ſunt Perſonæ immediatæ.* pag. 17. in fin. & pag. ſeq.

Præſcriptio. *Exceptio præſcriptionis etiam contra Mandatum Sine Clauſula locum habet.* pag. 79.

Si Actori injungatur ut elidat exceptionem præſcriptionis melius, quæ tamen non haberet initium juſtum, neque curſum, appellari poteſt. pag. 146.

Remedium Nullitatis nonniſi 30. Annor. ſpatio per præſcriptionem excluditur. p. 242.

Præſentatio. *vid.* Aſſeſſor Cameræ.

Præſes Cameræ. *Quomodo ſedeat in Audientiis.* pag. 171. & ſeq.

De Solennitatibus Receptionis atque Introductionis Præſidis. pag. 297.

Præſidibus non computantur tres dies abſentiæ in ſpatium ſex Septimanarum, quo abeſſe licet quovis Anno. pag. 300. in fin. cum pag. ſeq.

Add. Camerales Perſonæ. Judex Cameræ.

Præſtatio. *Non datur exceptio denegandi Domino obſequium & præſtationes moderatas.* pag. 96. & 110.

Præſumtio. *Admittuntur in vim probationis doli etiam præſumtiones graves.* pag. 39.

In omni Proceſſu admittuntur etiam probationes veroſimiles, hoc eſt præſumtiones. pag. 70. in princ.

In Mandatis Cum & Sine Clauſula præſumtionem Juris pro ſe habere debet Actor. pag. 84.

In dubio præſumtio eſt pro Judice priore, & ejus Sententia. pag. 119.

Succumbens in Reviſorio à ſe electo, magnam habet contra ſe frivoli litigii præſumtionem. pag. 129.

Quid præſumendum circa Privilegia de Nullitatibus conceſſa. pag. 142. & ſeqq. junct. pag. 144. & ſeq.

In Compromiſſis quid præſumendum. pag. 273.

Add. Probatio.

Prætor. *De humanitate Prætoria ejusque Juriſdictione à Civili diſtincta.* pag. 208. & ſeq.

Præventio. *In caſu concurſus Juriſdictionis Cameræ cum Judicio Aulico præventioni eſt locus.* pag. 12. 13. & ſeq.

Commiſſio ab Imperatore petita præventionem Judicii Aulici non infert. pag. 32.

Si à Parte impetretur aliquid, reticendo præventionem Judicii alterutrius Imperialis, quid ſtatuendum? pag. 107.

Ob Circumductionem Termini ceſſat præventio. pag. 197.

Præventio etiam inducitur per Decretum denegatorium Appellationis. pag. 292.

Praxeos Studioſi. *In Matriculam Cameralem relati ad Immediatos referuntur.* pag. 20. in fin.

Praxis. *De Praxi Camerali beneficii Perſonarum miſerabilium immediatarum.* pag. 24.

De Praxi moderna circa quæſtionem: An contra mediatum detur Actio fractæ Pacis Religioſæ. pag. 34.

Quædam magis ex Praxi, quàm Libris addiſcuntur. pag. 63.

Si extraordinariæ Cauſæ privilegiatæ eſſent ad diſtribuendum & referendum, Praxis tamen foret difficilis. pag. 72.

Celebris eſt Praxis Mandatorum. pag. 74.

Quæ Mandata Sine Clauſula præter Leges, Praxi Forenſi ſint introducta. pag. 78. lit. (a)

Praxis Judiciaria Supremorum Imperii Dicaſteriorum optima Legum interpres eſt. pag. 80.
De Praxi Judicii Aulici circa Mandata Sine Clauſula in caſibus fractæ Pacis. pag. 86.
Ex Praxi Camerali ceſſant Auſtrægæ, ſi res à mero Judicis officio dependeat. p. 87.
In Mandatis Sine Clauſula non excluditur Jurisprudentia interpretativa, Judiciorum Supremorum Praxi confirmata. p. 91.
Repugnat Praxi aſſertio, Reſtitutionem in integrum per modum provocationis in Cameræ peti poſſe. pag. 122.
De Praxi Summæ appellabilis. pag. 124.
Praxis Imperialium Judiciorum circa Citationes ad videndum deduci principaliter Nullitates, Privilegio non obſtante. pag. 141.
Praxis docet differentiam Judiciorum non Libri. pag. 152.
Praxis eſt, non expirare Fatalia prorogata per factam citius expeditionem. pag. 174.
De Praxi Commiſſionum in Judicio Imperiali Aulico. pag. 190. in fin.
De Praxi Camerali circa materiam Terminorum Judicialium. pag. 192. in fin.
De Praxi Cameralis Judicii circa Paritorias ſimplices. pag. 193. circa fin.
De Praxi Judicii Cameralis circa Reconventionem. pag. 198.
Quæ ſit vera Praxis Judiciaria. pag. 212.
Quæ ſunt Legis, ad Praxin non referenda. pag. 302.
Add. Conſuetudo. Obſervantia. Stylus. Uſus.
Princeps. Vom Fürſten-Recht. p. 3.
Principes eorumque Apanagiati ſunt Perſonæ immediatæ, quotquot ex illis Voto & Seſſione in Comitiis gaudent. pag. 17. in fin. cum pag. ſeq.
Princeps gaudet Privilegio Auſtrægarum ratione ſolius Dignitatis perſonalis. pag. 25.
De Auſtrægis Principum Legalibus. pag. 26. & 27. per tot.
Quinam dicantur Fürſt-mäßige. dict. pag. 26. lit. (c)
Cauſæ cur Auſtrægæ Principum infrequentes ſint. pag. 28.
De ratione quare Principes, præſertim Seculares, Auſtrægarum Privilegio conſtanter inhærendum ſibi putaverint, remiſſivè. pag. 29.
Ceſſant Auſtrægæ, ſi conveniatur cum Principe alius inferior. pag. 30.
Si Princeps certum modum Auſtrægarum ex conſuetudine reliquos excludere probaverit, tunc electio viæ non eſt penes Actorem. ibid. circa fin.
Contra Principem bannitum ceſſant Auſtrægæ. pag. 31.
Theologos publice approbatos Sectæ Hæreticæ titulo onerari, paſſuri non ſunt Electores, Principes, qui iis docendi munus contulerunt. pag. 43. circa fin.
An juſſu Principis fieri poſſit, ut cauſæ ſummario Proceſſu tractari debeant. pag. 71.
Salvaguardia conceditur à Summo Imperante. pag. 120.
Princeps Imperii Privilegium de non appellando Familiæ qua tali tributum, non poteſt extendere ad terras acquiſitas. pag. 129. in fin.
Principis gratia non debet eſſe illuſoria. pag. 143.

Vindictam exercendi multæ ſunt Principi vel Magiſtratui occaſiones. pag. 190.
Add. Dominus. Judex. Magiſtratus. Status Imperii.
Privati. *Privatus contra Principem ſumtus Auſtragarum metuit.* pag. 29.
Privilegium. Daß alle *Privilegia* von Ihrer Kayſerlichen Majeſtät herkommen. pag. 13. in princ.
Jus ſecundæ Inſtantiæ Pagorum immediatorum ex Privilegio derivatur. pag. 19.
Die alte Reichs-Amtmannſchafft *in Civitatem Suinfurtenſem per Privilegia ſequentia fuit ſublata.* pag. 20.
Immediati in prima Inſtantia conveniuntur in Camera, quoties Privilegium aliquod non obſtat. ibid. paſſim. & pag. 22.
Non valet renunciatio primæ Inſtantiæ ſi Privilegium reſpiciat etiam favorem vel Jus Superioris. dict. pag. 22. & 24.
De Privilegio Auſtragarum. pag. 25. paſſim. junct. pag. 29. 31. paſſim. cum pag 33. lit. (f) 75. & 83. in princ.
Civitates Imperiales non gaudent beneficio Auſtragarum, niſi habeant Auſtragas ex Privilegio ſpeciali. pag. 30.
Stricta ſunt interpretationis Privilegia omnia. ibid. & pag. 122.
A Privilegio contra verba Legis excludi nemo poteſt. pag. 31.
Per Privilegia inter Solennia Appellationis relatum eſt Juramentum. p. 48. & 180.
Violatio Privilegii Cæſarei Cameræ inſinuati, fundat ejusdem Juriſdictionem. pag. 116.
Ratione Inſinuationis Privilegii fundata eſt Cameræ Juriſdictio. pag. 119.
Per Privilegium impeditur Appellatio. pag. 121. & 125.
Etiam ad Summam appellabilem Privilegii conſtituendam Uſurarum cum Sorte cumulatio non admittitur. p. 123. in fin.
Diſpoſitio §vi. 114. Receſſ. Imper. 1654. etiam adverſus Privilegium de non-appellando locum habet. pag. 124.
Privilegia de non-appellando quotuplicia? pag. 125.
De Catalogo Privilegiorum de non-appellando. ibid.
Privilegia ſtrictè obſervanda. ibid.
Statutum ab Imperatore confirmatum ſpecies Privilegii foret. ibid. in fin. cum pag. ſeq.
Rationes Privilegiorum de non-appellando. pag. 126.
Nemo ſibimet Privilegium tribuere poteſt. ibid.
Privilegium de non-appellando Saxonicum in quo fundetur. pag. 127.
Privilegia de non-appellando ad certum Territorium reſtricta ſunt. pag. 129.
Non poteſt fieri extenſio Privilegii ultra mentem concedentis. pag. 130.
An ad Territorium incorporatum porrigatur Privilegium de non-appellando. ibid.
An ad Epiſcopatus Saxoniæ pertineat Privilegium de non-appellando Saxonicum? pag. 131.
De Privilegiis Jus Commune tantum confirmantibus. pag. 132.
Privilegium de non-appellando locum non habet, ſi gravatus quis ſit non tanquam a Judice, ſed tanquam à Parte. ibid. in fin. cum pag. ſeq.
Querelæ Nullitatis non obſtare Privilegium de non-appellando. pag. 141. uſque ad pag. 145.

Per

Per querelam Nullitatis tamen Privilegium non eludi. pag. 141. & ſeq.
Si Privilegium loquatur etiam expreſsè de Nullitatis querela, quomodo intelligendum? pag. 142. uſque 145.
Non attenditur objectio Privilegii contra Compulſoriales facta. pag. 144.
Camera Imperialis non agit Privilegiorum interpretem, ſed ne perperam applicentur, cavet. pag. 145.
Mandato Sine Clauſula fruſtra opponitur Privilegium de non-appellando. ibid.
Abuſus Privilegii de non-appellando à Sententiis Poſſeſſoriis & proviſionalibus. pag. 147.
Qui Privilegio de non-appellando gaudent, Judicia habent bene conſtituta, pluresque Inſtantias. pag. 161. in fin.
De Norico Privilegio de non-appellando. pag. 180. lit. (a)
Promotoriales quare decernantur etiam contra Principem Privilegio de non-appellando gaudentem? pag. 189. in fin.
Ad Stylum pertinet Inſinuatio Privilegii in Camera neceſſaria. pag. 246.
Add. Auſtrægæ.

Probatio. *Requiſita Actionis ſuper fracta Pace, præcipuè Dolus, ſunt difficilis probationis.* pag. 39.
In vim probationis admittuntur etiam præſumtiones graves. ibid.
Si qui latitant Anabaptiſtæ in Germania, negabunt ſe ipſi doctrinæ adhærere, & probatio erit difficilis. pag. 43.
Ita & deficit ſæpius probatio tecti Fanaticiſmi, inani tandem actione. pag. 44. in princ.
In caſu litigioſæ Poſſeſſionis uterque veroſimiliter probare debet Poſſeſſionem. pag. 52. in princ.
Et Judici de Armorum metu ſufficienter conſtare debet. pag. 56.
Plenior probatio Poſſeſſionis ad effectum Mandati non eſt neceſſaria, ſed ad Judicium ordinarii Poſſeſſorii pertinet. pag. 59. & 60.
Actore non probante, Reus abſolvitur. dict. pag. 60. & 77.
Defectu probationis plenioris, admittuntur etiam probationes veroſimiles. pag. 70. in princ.
Probationes ſuperfluæ non admittendæ. ibid. in fin.
Si novas probationes attulerit Actor in Replica, Reo facilè datur venia duplicandi. pag. 78. in princ.
Affirmanti incumbit probatio. pag. 79.
Mandata Sine Clauſula cum exactiſſima Facti & probationum inquiſitione decernuntur. pag. 81.
In cauſis Mandatorum Cum Clauſula Actor pleniori probatione Juris ſui non habet opus, ſed tantùm injuriæ ſibi illatæ; in Reum verò excipientem devolvitur Juris probatio. pag. 83. in fin. & ſeq.
In cauſis Citationum Actori incumbit pleniſſima probatio. pag. 84.
Narrata Partis hodie veroſimiliter probanda ſunt ante decernendos Proceſſus. pag. 47. 87. 88. 90. 93. 141. 177. & in fin. junct. pag. 182. paſſim. & pag. 253. in fin.
Si deficit probatio ſufficiens, majoris cautelæ gratia Cum Clauſula Mandatum decernitur. pag. 87.
Vicinus ſi ob receptionem Judæorum agere velit, quid ſua interſit, probare debebit. pag. 103.

Probandum er[illegible] Actoris interſit, pro retentione captivi implorantis. pag. 109.
Qui ad impletionem conditionis poteſtativæ agit, probare debet, alterum facere poſſe. pag. 111.
Citationes ſuper Nullitatibus nunquam ſine cauſa veroſimiliter probata decernuntur. pag. 141. & 144.
Appellationi novæ probationes accedere poſſunt, Reſtitutio in integrum autem tantùm ex novis probationibus datur. pag. 215. in princ. 218. 219. 220. paſſim. junct. pag. 222. 223. 238. & 239.
Judex qui novas probationes rejicit, gravat de novo. pag. 220. & 222.
Multum intereſt, an ex conjecturis ſaltem cauſa aliqua ſit deciſa. pag. 237. in fin. & ſeq.
Reviſorium Judicium novas probationes planè reſpuit. pag. 239.
An Reviſio petita excludat Reſtitutionem in integrum ex noviter repertis probationibus. ibid.
Si Appellans novis velit uti probationibus, eas cum Libello Gravaminum producere tenetur, alias Proceſſus non impetrabit. pag. 251.
De caſu, ſi in priori Inſtantia peracta fuerit probatio, in ſecunda verò ſuper Articulis iisdem vel contrariis Teſtium offeratur nova probatio. ibid. in fin.
Contraria etiam probatio Parti appellatæ permittenda. pag. 252.
Etiam in cauſis Citationum probationes una cum Supplica producendæ injunguntur. pag. 253.
Probationes novæ, poſt rem judicatam in ſuperiori Judicio locum invenire nequeunt. pag. 255.
De probanda veritate Documentorum per Comparationem Literarum aut per Teſtes. pag. 275.
De probatione interpoſitæ Appellationis viva voce, per Teſtes. pag. 280. in princ.
Add. Adjuncta. Narrata. Præſumtio. Teſtes.

Proceſſus. *Omni cum ſollicitudine, priusquam decernuntur Proceſſus, inquiritur de Juriſdictione fundata.* pag. 10.
Non decreti Proceſſus, ſed ſola Sententia celebritatem facit actioni. pag. 39. in fin. & ſeq. junct. pag. 40. in fin. & pag. 88. cum ſeq.
Imperatorium nomen præferunt omnes Proceſſus, Nunciis ad inſinuandum traditi. pag. 47.
Decreti Proceſſus Sententiæ vim non habent. ibid.
Mandata de non turbando cum Proceſſibus Pignorationis incongruè petuntur. p. 62.
Quomodo Proceſſus in Camera decernantur. pag. 79. & 177.
Proceſſus Appellationis ſine ſcrupuloſo examine Materialium decerni debent. pag. 80. 177. & 222.
Ad Narrata Partis extrajudicialiter decreti Proceſſus Judiciali Relatione ſæpe caſſantur. pag. 139. & 143. in fin. cum pag. ſeq.
Præſumendum, quod non ſine cauſa Proceſſus decreti fuerint. pag. 145.
Meritò Gravamina examinantur, antequam Proceſſus Appellationis decernantur. pag. 154.
Proceſſus Appellationis eventualiter decreti. pag. 155.
Si Supplicantem gravatum non eſſe apparet, denegantur Proceſſus. pag. 177.

Scru-

Scrupuloſitati non indulgendum eſſe in Proceſſibus decernendis. pag. 177.
Quando judicialiter per Sententiam decernantur Proceſſus. pag. 178.
Proceſſus in Camera quotuplices? p. 184.
Quomodo periculo Partis decernuntur? pag. 182.
Saxonici Proceſſus diverſitas & incommoda non minora. pag. 200. & ſeq.
Add. Decreta Cameralia. Extrajudicialia.

Proceſſus Judiciarius. Daß etliche Chur- und Fürſten ſeithero den Hof-*Proceſs* ſelbſt beobachten. pag. 13.
Poſt Receſſum Imperii Noviſſimum & Decretum Commune de 13. Decembr. 1659. Ordo Proceſſus maximè eſt abbreviatus. pag. 15.
Cauſæ diuturnitatis Proceſſuum. ibid. & ſeq.
Inter Perſonas Camerales cauſæ tractantur ſummariè & extrajudicialiter. pag. 21. & 72.
Proceſſuum de exemtionibus initia fervida, progreſſus frigidior, exitus anceps. pag. 46.
De abuſu diſtinctionis inter Proceſſum ſummarium & ordinarium. pag. 49. 53. 54. lit. (a) 63. uſque ad pag. 72. junct. p. 205. ſeq. cum pag. 259. & 309.
Si unquam diſtinctio Proceſſus in ordinarium & extraordinarium locum invenit, erit id in materia Poſſeſſionis. pag. 53. & ſeq.
Ad inquirendum Facti veritatem Proceſſus Judiciarius omnis eſt comparatus. pag. 54. lit. (a)
Facilior eſt in Judicio Cæſareo Aulico. pag. 184.
De forma Proceſſus in actione litigioſæ Poſſeſſionis. pag. 57.
De duplici Proceſſu ex Conſtitutione de Pignorationibus. pag. 59. & ſeq. junct. pag. 73. & 78. lit. (a)
Actor ad Narrata non declarandus eſt pro vero Poſſeſſore in ingreſſu. pag. 62.
Litis conteſtationis vocabulum celeritatem Proceſſus non impedit. pag. 63. & 197.
De Subſtantialibus Proceſſus, & quæ ſint arbitraria. pag. 65. 66. & ſeqq.
Proceſſus Mandati eſt executivus, extraordinarius & privilegiatus. pag. 74. & 83. paſſim.
In Proceſſu Mandati Sine Clauſula quis numerus Scriptorum permittatur. pag. 77. & ſeq.
Proceſſus ab Executione non eſt inchoandus. pag. 83.
Proceſſus Mandati Attentatorum Revocatorii ſolet eſſe brevis. pag. 106.
Ad Tertium decretus vel inhibet vel promovet. pag. 186.
Omnes Proceſſus judicialiter decreti ſunt perpetui, niſi brevior Terminus præfixus. pag. 191.
Nullitas ex ordine Proceſſus turbato. p. 142.
De incidenti quæſtione, an Proceſſus in cauſa Eccleſiaſtica legitimè fuerit inſtitutus, fundata eſt Cameræ Juridictio. pag. 156. in fin. & pag. 161.
Partitio totius Proceſſus Judiciarii. pag. 167. in fin. & pag. ſeq.
Reproductio eſt fundamentum Proceſſus Cameralis. pag. 173.
Per Receſſum Imperii 1654. & Commune Decretum 1659. totius Proceſſus Forma multum fuit immutata & abbreviata. pag. 176.

Septem modi Judicii extraordinarii ex Maranta examinantur. pag. 205.
De Proceſſu Inquiſitorio & Accuſatorio. pag. 206.
Proceſſibus inſerantur Nomina & Cognomina Partium. pag. 183. in fin.
Proceſſibus Appellationis quoque Advocati Cauſæ. ibid.
Executivus non eſt extraordinarius. pag. 206.
Add. Executivus Proceſſus. Juris via.
Proclama. *Ejus origo.* pag. 308.
Ob neglectam Reproductionem denegatur Proclama, præjudicio totius Appellationis. pag. 173. 174. & 227.
Contra Appellantem ad reaſſumendum citatum, poſt Proclama & ſex Juridicas peti poteſt abſolutio à Citatione. pag. 185.
In paucis Imperii Judiciis extra Cameram uſitatum eſt Proclama. pag. 195.
De origine, definitione & effectu Proclamatis, remiſſivè. ibid.
Ante decretum Proclama nulla fertur in Camera Sententia in contumaciam non comparentis. ibid. in fin. & pag. 261.
Si Inſinuatio Proceſſus rite facta non eſt, denegatur Proclama. dict. p. 195. in fin.
Denegati Proclamatis quis effectus in cauſis Appellationum & Citationum. pag. 196. & 227.
Proclama levi præjudicio unius Floreni Pedello ſolvendi expectatur. dict. pag. 196. & 261.
Caſus quo poſt Proclama injuncta fuit Appellatis conſtitutio Procuratoris & Litis conteſtatio. pag. 258.
Non denegatur Proclama, niſi vitium in Executione Citationis appareat, vel Terminus ſit circumductus. pag. 261.
Procraſtinatio. *Hodie frivolis Protelationibus in Camera non eſt locus.* pag. 196. in fin.
Jam Anno 1659. per Commune Decretum ambages ſunt reſciſſa. dict. p. 196. & 224.
Judicia non ad trahendas lites ſunt conſtituta. pag. 252.
Procurator. *In Camera omnia fiunt per Procuratorem.* pag. 68. & 311.
Præſente Procuratore non opus eſt, ut Sententia Parti inſinuetur. dict. pag. 68. in fin.
Procuratores in doctrinæ gloria habent, ſi Cauſarum Merita ad Mandatum dirigere ſciant. pag. 74.
Procuratores tamen prohibentur Supplicationes ad Mandata Sine Clauſula non qualificatas Judicio exhibere. ibid.
Advocati & Procuratores officio ſuo ſe defunctos eſſe putant, modo decretum Proceſſuum efflagitaverint. pag. 93. in fin. & ſeq.
Audientiæ Judiciali non minima accedit Procuratorum Ordini exiſtimatio. pag. 170. in princ.
In officio Procuraturæ largior ſperatur à quibusdam utilitas, ſine magno labore & ſtudio. ibid. circa med.
Procuratores non abſint ab Audientiis ſine venia. pag. 171.
In Audientia quæ ſit eorum functio? ibid.
Sedent in Audientia juxta ordinem receptionis. pag. 172.
In Reproductione à Procuratoribus ne minimum quidem ſine periculo negligendum. pag. 173.
In forma Libelli offerre debet Inſtrumentum Appellationis, ſub pœna ordinaria. pag. 179.

Si Procurator non adeſt, Citatio ad reaſſumendum decernitur. p. 184. circa fin.
Non niſi novitiis Procuratoribus accidit error, ut ſupplicent pro denegandis Proceſſibus Appellationis. pag. 188. in fin. & ſeq.
Procuratores prolixitate ſuâ reliquos in Audientia non præcludere deberent. pag. 194.
Geſta à Procuratore falſò nulla ſunt. pag. 216.
Supplicam pro Reſtitutione in integrum Procurator cauſæ exhibet, non Notarius. pag. 224. circa fin.
Exemplum Reſtitutionis contra Deſertoriam ob culpam Procuratoris. p. 225. in fin.
Caſus quo poſt Proclama injuncta fuit Appellatis conſtitutio Procuratoris & Litis conteſtatio. pag. 258.
Quæ Procuratores Cameræ admittunt, & ſibi invicem condonant quandoque, Stylum Judicii non faciunt. pag. 264 in fin. & ſeq.
Neminem poſſe pro alio Conſorte Procuratorem conſtituere. pag. 278.
Credunt Principales, culpam vel negligentiam Procuratorum ſibi non fore damno. pag. 282.
Procurator Scriptum ſibi tranſmiſſum non reticeat, & productionem ſtudioſè protrahat. pag. 283.
Honoraria & Palmaria Procuratoribus non invidenda. pag. 289. & ſeq.
Nihil negligant quod ipſorum eſt officii. pag. 290.
In electione Procuratorum ad quid Litigantes reſpiciant? ibid.
De invidia & avaritia inter eos vitanda. ibid.
Advocaturæ officium non detrectare debere Procuratores. pag. 291. in princ.
Omnes Supplicæ Camerales à Procuratore ſubſcribendæ ſunt. pag. 302.
De Ordine Procuratorum in- & extra Audientiam. ibid.
Per plures Procuratores in una cauſa Proceſſus non confundendi. ibid.
Differentia Procuratorum. ibid.
Procurator Cameræ abſtineat ab interpoſitione Reviſionis. ibid.
Legum vis in Procuratorum uſu non eſt poſita. pag. 306.
Definitivæ Sententiæ ſæpe pronunciantur Procuratore non præſente. pag. 309.
Add. Advocatus. Camerales Perſonæ. Mandatum Procuratorium. Receſſus. Salarium. Supplicatio.

Promotoriales. *Quando & quomodò decernantur?* pag. 189.
Lapſo termino cauſa devolvitur ad Cameram. ibid.
In quibus cauſis locum habeant? ibid.
Etiam contra Principem Privilegio de non appellando gaudentem, decernuntur. ibid. in fin.
Promotoriales tantùm decernuntur contra Judicem immediatum, niſi intermedius quoque protractæ vel denegatæ Juſtitiæ reus ſit. pag. 262.
De Promotorialibus Cæſareis ad Camerale Judicium. pag. 281.
Add. Juſtitia.

Prorogatio. *Prorogationes niſi cauſa cognita concedi non debent.* p. 68. in princ.
De Prorogatione Fatalium Appellationis. pag. 133. 174. paſſim. junct. pag. 197. 200. 284. in fin. & ſeq. cum pag. 294. 295. paſſim. & ſeq.

De

De Sententia petitam Prorogationem concedente. pag. 175.
Infinitæ ſunt cauſæ Dilationum, contra quas hodie vix datur remedium. pag. 193. & 282.
In cauſis Mandatorum Sine Clauſula quare petita in Termino Comparitionis Prorogatio Termini ad excipiendum per Sententiam rejiciatur? dict. pag. 193. & 282. circa fin. & ſeq.
Petitæ prorogationes quavis Septimana examinandæ. pag. 196. & 282.
Prorogatio intelligi non poteſt ultra quam neceſſitas exigit. pag. 264.
De immodica prorogationis petitione in cauſis Mandatorum Sine Clauſula. pag. 283.
Fatale Appellationis interponendæ omnem prorogationem excludit. pag. 294.
Protectio. *Imperator eſt Judicii Cameralis Caput & ſummus Protector.* pag. 10. in fin.
Jus Protectionis Superioritatem Territorii minimè infert. pag. 19
Communitates immediatæ Gochsheim *&* Sennfeld *motu proprio Epiſcopum Herbipolenſem in Protectorem aſſumſerunt.* pag. 18. & 19.
Miſerrimus foret Status Imperii, ſi ab omni Protectione excluſus eſſe deberet is, qui de injuria conquerendi cauſam habet. pag. 36. in princ.
Add. Vogtia.
Proteſtantes. *Proteſtantium principia de Cauſarum Eccleſiaſticarum ſive Spiritualium qualitate, Pontificio Jure introducta.* pag. 157.
Proteſtantibus immediatis an competat ſuprema Juriſdictio in Cauſis Eccleſiaſticis. ibid. circa fin. cum pag. ſeqq.
An Jure æqualitatis procedat argumentum à Catholicis ad Proteſtantes, quoad Juriſdictionem Cameræ. p. 159. & 165. ſeq.
Proteſtatio. *De clauſula Procuratorum: Extra Proteſtationem.* p. 279. in fin.
Protocollum. *In quibusdam Judiciis inferioribus loco Libelli ſufficit, querelam viva voce prolatam in Protocollum referri.* pag. 66.
In Judicio Aulico publicatio Sententiæ fit per Extractum Protocolli. pag. 68.
In antiquis Protocollis Cameralibus quid ſignificent voculæ: ſeʒt/ *vel* ſtehet. ibid.
Receſſus à Procuratoribus in Audientia prælecti, & in Scripto traditi, poſtea in Protocolla Cauſarum digeruntur. pag. 170.
Protocollo Actorum quæ comprehendantur. ibid. lit. (b)
Referens quando Completionem Protocolli fieri curare debeat. pag. 171.
Si viva voce appellatum, Copia Protocolli, Sigillo Judiciali roborata, loco Inſtrumenti exhibetur. pag. 180.
In quibusdam locis nonniſi Protocollum eſt in Judicio, Acta autem penes Partes litigantes. pag. 181.
De admiſſa probatione Appellationis viva voce interpoſitæ, contra Protocollum Judicii Salisburgenſis. pag. 280. in princ.
De Protocollis Procuratorum domeſticis. pag. 296.
Protonotarius. *Ejus quod ſit munus in Audientia.* pag. 170.
Protonotarii de Nominibus & Cognominibus Partium certiores faciendi. pag. 183.
Præſentatus per Protonotarium certior redditur de Concluſo Pleni cooptationis in numerum Aſſeſſorum. pag. 298.
Add. Camerales Perſonæ. Expeditio.

Pro-

Protractio Juſtitiæ. *Partium in Camera protractiones quandoque impediri non poſſunt.* pag. 15. in fin.
Si Commiſſarius negotium protrahat, an opus ſit Mandato Sine Clauſula. p. 104.
Quando ob protractam Juſtitiam decernantur Promotoriales. pag. 189.
Quando ob protractam Juſtitiam appellandum ſit? ibid.
Quomodo probetur protractio? ibid.
Fit per Dilationis petitionem. p. 282. in fin.
Add. Juſtitia.
Provincialis Curia. *vid.* Curia Provincialis.
Proviſionale Remedium. *Juſtitii tempore cauſæ quædam in Camera pendentes proviſionaliter in Aula Cæſarea fuere tractatæ.* pag. 7. in fin.
Proviſionalis Decreti Cameræ caſus vid. apud allegat. Deckherr. pag. 23. & 31.
Officium Judicis pro ratione circumſtantiarum etiam aliis modis proviſionaliter decernendi uti poteſt, quam qui præſcripti ſunt. pag. 52. paſſim. & pag. 53.
Quando ei, qui tempore motæ litis in noviſſima detentione fuerit inventus, Poſſeſſio per modum fiduciæ & proviſionis attribuatur. dict. pag. 53. & 54.
Quomodo Alimenta per modum proviſionis ex officio Judicis decernantur? pag. 108. 151. 275. & ſeq.
De prohibita Appellatione à Sententiis proviſionalibus. p. 132. & 148. in princ.
Quis finis eſſe debeat Sententiarum proviſionalium? dict. pag. 148.
De abuſu earum. ibid.
Proviſio à Judice rurſus pro re nata tolli poteſt. pag. 276.
Add. Decretum.
Provocatio. *Reſtitutionem in integrum adverſus Sententiam Judicis inferioris, per modum Provocationis in Camera non admitti.* pag. 122.
Quare in quibusdam Judiciis ſi Reviſorio Judicio electo ab una parte, altera in eo ſuccubuerit, huic, non illi liceat provocare ad Cameram. pag. 129.
Add. Appellatio.
Prudentia. *Quæſtionem conſilii in re judiciaria poſthabendam eſſe, nemo prudens affirmaverit.* pag. 41.
Sine prudentia friget peritia Juris & contemnitur. ibid.
Applicatio eorum, quæ ex Reſolutionibus Gravaminum vim Legis non accepere, Judicis prudentiæ relicta. pag. 51.
Minari Arma, ſine animo vel viribus exequendi minas, non eſt prudentis. p. 56.
Prudentia, quæ præſens ſemper eſſe debet officio Judicis, cautelas monſtrabit, ubi periculum eſt, ne Decreta careant effectu. pag. 94.
Prudens Judex obſervet, ne ſub pallio Poſſeſſorii ſummariiſſimi Parti fiat injuria. pag. 148.
Prudentia utetur Judex in admittendo Pauperem ad Cautionem Juratoriam. pag. 237. in fin.
Add. Conſilium.
Publicatio Sententiarum. *Neceſſaria eſt publicatio Sententiæ ad notitiam Partis.* pag. 68.
Solennes autem Publicationes pro Tribunali non fiunt niſi ex Lege ſpeciali in Camera, & Judiciis Provincialibus. ibid.
In Judicio Imperiali Aulico quomodo fiat Publicatio? ibid.

In pluribus Judiciis Imperii fit per Inſinuationem. pag. 68.
Publicatio Sententiarum Cameralium quomodo fieri debeat juxta Receſſum Viſitationis Noviſſimum. pag. 168. in fin. cum pag. ſeq.
Si Sententia publicatur in cauſa Judicis, Præſidis, vel Aſſeſſoris propria, aperto capite ab iisdem auſcultatur. pag. 171. in fin. cum pag. ſeq.
Olim Trimeſtri tempore factæ ſunt Publicationes Sententiarum in Camera; hodie autem quavis ferè Septimana Sententiæ publicantur. pag. 196. paſſim.
In Camera, & Judiciis Provincialibus publicantur Sententiæ Partibus non citatis. pag. 203.
Publicum. *vid.* Respublica.
Pupillus. *Pupilli Illuſtres immediati, Collegia Conſiliariorum formata habentes, beneficio miſerabilium Perſonarum non fruuntur.* pag. 24.
Si Pupillus Tutoribus non exhibeatur, Mandato Sine Clauſula locus eſt. pag. 106.
Qua ratione ob alienationem Bonorum Pupilli ſine decreto faciendam, Mandato Sine Clauſula locus ſit? pag. 109.
Requiſita Alienationis Bonorum Pupilli remiſſivè. ibid.
Ad hanc Alienationem decernendam an ſufficiat caſus utilitatis, an verò requiratur caſus neceſſitatis. ibid.
Add. Miſerabiles Perſonæ. Tutor.

R Atihabitio. *Ad actionem ex Conſtitutione de Pignorationibus ſufficit, Pignorationem non reſtituendo pignus à Domino immediato eſſe ratihabitam.* Pag. 58.
Ratihabitio Appellationis à quibus fieri poſſit, vel non. pag. 138.
De pecunia ſuccumbentiæ in Inſtantia Reviſionis cognoſcit Camera, ſalva quoad hunc articulum Ratificatione Reviſorum. pag. 231. in fin.
Rationes. *An in cauſis reddendarum Rationum admittatur Appellatio? remiſſivè.* pag. 156.
Rationes decidendi. *Poſt inſinuatas Compulſoriales ſi Judex Acta vel Rationes decidendi edere detrectet, quando Fiſcalis actioni locus detur.* pag. 47. circa fin.
Inter denegationem Actorum priorum & Rationum decidendi circa pœnam differentia notanda. ibid. in fin.
Juxta Praxin Cameralem in omni Appellatione Compulſoriales etiam ad edendas Rationes decidendi exiguntur. pag. 71.
Injuſtè recuſatur editio Rationum decidendi prætextu Deſertionis. pag. 135.
Ob defectum Rationum decidendi Compulſoriales ulteriores petendæ. dict. pag. 135. lit. (d)
Reaſſumtio Proceſſus. *Si Procurator deficiat, etiam contra Principalem fertur Sententia Paritoria, ſine Citatione ad reaſſumendum.* pag. 68.
Quibus caſibus decernatur Citatio ad reaſſumendum. pag. 184. circa fin.
Quomodo petatur & decernatur. ibid. cum. pag. ſeq. & pag. 306.
Appellante ad reaſſumendum citato non comparente, rectè petit Appellatus abſolutionem à Citatione. pag. 185. & 308. in fin. cum pag. ſeq.
Ubi declaratur hæc res.
In caſu Citationis ad reaſſumendum etiam in Appellationum cauſis locum habet Circumductio Termini. pag. 197.
Rebellis. vid. Subditi.

Receptatio. *Pacis Publicæ violatæ reus fit, qui Violatores vel Subditos alterius rebelles receperit.* pag. 37.
Receſſus Procuratorum. *Receſſus hodie in Audientia Camerali ex ſcripto leguntur.* pag. 66. & 170.
Olim dictabantur Notariis ad calamum. pag. 68. & 194.
Non debent excedere tres lineas. ibid.
Literæ, quibus Merita Cauſæ continentur, per Receſſus exhibere prohibetur. p. 66.
Receſſus quomodo communicentur in Audientia. pag. 171. & 185.
Si Ordo Procuratorem non tetigerit ante lapſum Fatale, quæ Formula addi ſoleat Receſſui? pag. 172.
Modus in Receſſibus obſervandus. ibid.
Vitia in recitando Receſſus. pag. 185.
Negligentia in auſcultando eosdem. ibid.
An liceat Exceptiones non-Devolutionis, aut Deſertionis per Receſſum oralem proponere. pag. 194.
Prolixitas Receſſuum quæ reprehendatur? ibid.
Eorum multiplicatio. p. 261. circa fin.
Quæ ſunt majoris momenti, petuntur per Receſſum ſcriptum. pag. 309.
Recognitio. *De acceptatione Manûs & Sigillorum pro recognitis in contumaciam.* pag. 275.
Decreti ad Judicium remiſſorii Recognitio ab adverſario Procuratore poſtulanda. pag. 279.
Reconventio. *Etiam in cauſis ſummariis admittenda.* pag 71. in fin.
Niſi ob naturam actionis excludatur. pag. 72. in princ.
In Proceſſu Mandati Cum Clauſula non admittitur, ſalvo tamen pro re nata Judicis arbitrio. pag. 83. circa fin.
Conventionis & Reconventionis diſcuſſio ſimultanea non ſolum Jure Communi admittitur ſed etiam Germanico. p. 198.
Reconventio eſt actio contraria, ex eodem negotio profluens. ibid.
Non admittitur mutua petitio ex alio negotio derivata. ibid. & pag. 199. paſſim.
A rejectione Reconventionis rectè appellari. dict. pag. 199.
Si in Conventione appellatum, Reconventionem una devolvi. ibid.
In Proceſſu Mandatorum Sine Clauſula Reconventio non admittitur. ibid.
Reditus. *De caſu, ſi quis occaſione Clauſulæ Articuli IV. Pacis Ryſvvicenſis circa Reditus Auguſtan. Confeſſ. addictorum in eorum præjudicium aliquid decerneret.* pag. 34. in fin.
De Reditibus Frumenti, Vini, &c. loco Uſurarum. pag. 98.
Add. Annui Reditus.
Reductio. *De Reductione Laudi.* pag. 118. & 270. cum ſeqq.
Reductio Juri Germanico originem debet. pag. 273. in princ. & ſeq.
Reductio Laudi vel Arbitramenti peti debet à Judice ordinario. pag. 274.
Reformati. *Ad Auguſtanæ Confeſſioni addictos recte relati, & Pace Weſtphalica comprehenſi ſunt.* pag. 33. in fin. & pag. ſeq.
Regalia. *Non ſunt Signa Superioritatis Territorii, quia frequenter in Imperio in Terris vicini Status Imperii abſque illa nota exercentur.* pag. 19.
Salvaguardia pertinet ad Regalia. p. 120.
Camera Imperialis non exercet Regalia, ſed Juriſdictionem. ibid.

Si cauſa in Judicium deducta Regalia Domini ſimul attingat, an poſſit Domino præjudicari. pag. 257.

Rei Vindicatio. *Ob alienationem Bonorum Pupilli ſine Decreto factam, conſuli poſſe Pupillo rei vindicatione.* pag. 109.

Relatio. *Extraordinaria cauſa an privilegiata ſint ad referendum.* pag. 72. & 291.

Quare idem Aſſeſſor, qui Supplicam pro Mandato extrajudicialiter retulit, poſtea in Judiciali Relatione non debeat eſſe Referens. pag. 80. & 81.

In Judicio Aulico, poſt diſtributionem Supplicæ pro Proceſſu, idem ſemper manet Referens, ſive extrajudicialiter ſive judicialiter cauſa tractetur. dict. p. 81.

Extrajudicialiter ad Narrata Partis ſpecioſè formata decreti Proceſſus Judiciali Relatione ſæpe caſſantur. pag. 139.

Referens quando Completionem Protocolli fieri curare debeat. pag. 171.

Tarditas Relationum unde? pag. 193.

Feriarum tempore elaborantur Relationes in Senatu proponendæ. pag. 176.

Sententiam format Referens, & primus reddit ſuum Votum. pag. 202.

De methodo referendi Acta. ibid.

Vitia Relationum. pag. 203.

Non utuntur Aſſeſſores in elaborandis Relationibus aliorum operâ. ibid.

Non eſt abſurdum, quod nec Referens mutetur, ſi Reſtitutio fuerit petita. pag. 223.

Cautela in referendo cauſas Reſtitutionis in integrum. ibid.

De prærogativa Cauſarum antiquarum à recentioribus in referendo. pag. 291.

Religio. *De Paritate Votorum in Cauſis Religionis.* pag. 35.

Leges noſtræ prohibent Zelum Religionis inordinatum. pag. 36.

Etiam apud Proteſtantes Dogmata Religionis, & quæ de cultu externo agunt, Juriſdictioni Civili eſſe exemta. p. 157.

In Articulis principalibus, qui ad Religionem & Cultum externum ſpectant, cognitionem non eſſe debere, eorum, qui in Religionis principiis diſſident. pag. 160. & 276.

In Cauſis Religionis effectus ſuſpenſivus relictus eſt pendente Reviſione. dict. pag. 276.

Add. Pax Religioſa.

Remedia Juris. *In caſu litigioſæ Poſſeſſionis alio interdum remedio opus eſt, quàm quod in Conſtitutione ſuppeditatur.* pag. 56. & 57.

Arreſta, quæ non fiunt authoritate propria, non pertinent ad Conſtitutionem de Arreſtis, ſed aliis remediis utendum. pag. 73.

Reviſionis, Reſtitutionis, & Supplicationis remedia, vulgò extraordinaria dicta in quibusdam locis habentur pro ordinariis. pag. 128. & 221.

Si à Judice inferiore negentur remedia Juris legitima, mandari in Camera Sine Clauſula. pag. 136.

De remediis contra Sententias Camerales. pag. 204. ſeqq.

De diſtinctione remedii ordinarii & extraordinarii. pag. 205. paſſim. & 206. in fin. cum pag. ſeq. & 209.

Examinatur. pag. 210.

Differentia eſt tantum vocabulorum, rei verò nulla. pag. 212.

Vis iſtius diſtinctionis in Praxi non probatur, ideoque rejicitur. ibid. & pag. 214.

Cumu-

Cumulare remedia diverſa, indiſcreti foret JCti. pag. 218.
Sententia Judicis competentis non niſi per remedium aliquod ſuſpenſivum emendari poteſt. pag. 219. in princ.
De electione Remediorum. ibid. & pag. ſeq.
Reviſionis Cameralis remedium quàm ſit difficile, ſumtuoſum, & anceps. pag. 229. in fin. cum pag. ſeq.
Simultaneè duobus remediis extraordinariis uti licere, non ſucceſſivè. p. 239. in fin.
Laudatur Diſſertatio de materia Concurſus Remediorum. pag. 240. lit. (d)
Duo Remedia legitima Jure Imperii ſtatuta ſunt contra Sententias Camerales. pag. 242.
Sibi imputet Condemnatus, ſi remedia, quæ contra iniquam Sententiam habere putat, non adhibuerit. pag. 254.
Add. Juris via.
Remiſſio. *De Remiſſionibus Cauſarum à Cæſare ad Cameram.* pag. 7. lit. (c)
Sunt alias Remiſſionum plures ſpecies. ibid.
Cauſas Imperatori reſervatas remittit Camera ad Forum competens. pag. 10.
Multa ſunt Exempla remiſſarum Cauſarum à Judicio Aulico ad Cameram, & viciſſim ob præventam Juriſdictionem. pag. 13. in fin.
Cauſæ Religionis, exorta Votorum Paritate, ad Comitia quomodo remittantur. pag. 35. 36. in fin. & pag. 308. in princ.
De remiſſione Petitorii ad Judicem ordinarium. pag. 55. 60. in fin. & p. 73.
Durum foret, cauſam longo temporis intervallo in Camera fuſiſſimè tractatam, ad novum litis exordium in alio Foro remittere. pag. 80.
Deprehenſus in alio loco non niſi libera voluntate ad locum delicti remittitur. pag. 105.
De remiſſione ad Proceſſum ſeparatum. pag. 123. & 199.
Exemplum remiſſionis Sententiæ ab Aula Regia Berolinenſi, in Clivenſi Judicio publicandæ. pag. 130.
Si falſitas querelæ Nullitatis principaliter deductæ ſit aperta, remittitur cauſa ad Forum inferius etiam cum pœna Actoris. pag. 144. & 145.
De remiſſione Supplicæ ad Judicium. pag. 185. 279. 282. & 310.
Sententia Interlocutoria per Reviſionem retractata, cauſam ad Cameram eſſe remittendam. pag. 232.
Remotio. *An ob Remotionem ab Officio & Dignitate mandetur Sine Clauſula, & quid requiratur?* pag. 108. circa fin. & pag. ſeq.
A Decreto Remotionis etiam Appellatio admittitur cum effectu ſuſpenſivo. ibid. & pag. 155. 156.
Renunciatio. *De caſu, ſi quis Foro primæ Inſtantiæ renunciaverit, & Camerali Juriſdictioni ſe ſubjecerit.* pag. 22. & 88.
Non valet talis Renunciatio, ſi Privilegium reſpiciat etiam favorem vel Jus Superioris. dict. pag. 22.
Fit Renunciatio vel expreſsè & judicialiter, vel tacitè. ibid. & pag. 25.
Renunciatio Gravaminis cauſam principalem ad Cameram devolvit. pag. 138. in fin.
Exemplum declarationis in Bannum ob contumaciam non factæ Renunciationis Recurſus ad Curiam Romanam. pag. 45.

Si Judex nolit Sententiam ferre, priusquam Partes renunciaverint Appellationi, Mandato Sine Clauſula locus eſt. pag. 88.
Quid tum injungatur Judici. ibid.
Renunciatio jurata habetur pro re judicata. pag. 111.
Ad renunciandum Appellationi non accedere debet coactio qualucunque, etiam indirecta. pag. 126. & 129.
An verò talis Renunciatio remedium Nullitatis includat. dict. pag. 126.
Etiam ob Renunciationem tacitam deſerta ſit Appellatio. pag. 227.
Repertorium. *Laudabilis eſt in Cancellaria Camerali Ordo Repertoriorum.* pag. 171.
In Repertorio Cancellariæ accuratè annotatur Dies Exhibitionis Supplicarum. p. 179.
Replica. *vid.* Scripta.
Repreſſaliæ. *Allegantur quandoque in Exceptionibus, quaſi re bene geſtâ, inſigni tamen Legum imperitia.* p. 101. in fin. *Add.* Retorſio.
Reproductio. *In Ordine Reproductionis quid agatur.* pag. 173.
Reproductio Proceſſuum eſt fundamentum Proceſſus Cameralis. ibid.
De Termino Reproductionis. ibid.
Præjudicium neglectæ Reproductionis quodnam ſit, tam in cauſis Simplicis Querelæ quàm Mandatorum & Appellationis. ibid. circa fin. junct. pag. 197. 227. & 233. ſeq.
Si plures ſint citati, & Inſinuatio diverſis facta diebus, quomodo facienda ſit Reproductio. pag. 174. in princ. & paſſim. junct. pag. 261. & ſeq.
Ubi etiam diſtinguitur inter cauſas diviſas & indiviſas.
Reproductio Appellationis Proceſſuum vocatur etiam Juſtificatio Appellationis. pag. 197.
Si in Reproductione ſit defectus, denegatur Proclama. pag. 227.
Reproductionis Terminus currit à die Inſinuationis, & Prorogatio Fatalium non ulterius valida eſſe cenſetur. pag. 264.
Fruſtra futurus eſſet Mandati non reproducti effectus. pag. 303.
Reproductio fieri poteſt indiſtinctè poſt Ferias in prima agendi facultate. pag. 305. in princ.
Si dubium incidat, an Procurator intra Fatale Proceſſus reproducere potuerit, vel reproduxerit, creditur Libro Pedelli. pag. 306.
Requiſitio. *Subditus Imperii mediatus ad Cameram citatur immediatè ſine Requiſitione.* pag. 16.
De Requiſitione auf die Außträge. pag. 33. lit. *(f)* & pag. 285.
De Arreſtis factis à Magiſtratu ad requiſitionem tertii. pag. 73. & 74.
Si Judex rei ſitæ requiſitus, in Executione moram committat, compellitur per Mandatum Cum Clauſula. pag. 119.
De requiſitione Domini Feudi pro conſtituendo Judicio Feudali. pag. 285. in fin.
Requiſitio Actorum. *Documentum Requiſitionis Actorum Supplicæ pro Appellationis Proceſſibus neceſſario eſt addendum.* pag. 180. circa fin.
Non petito Documento ulteriore Requiſitionis, abſolutio à Citatione peti poteſt. pag. 181. paſſim. & pag. 228. in princ.
In quibusdam locis Requiſitio Actorum à Judice non habet locum. dict. pag. 181.

Ob neglectum Fatale Requiſitionis Actorum cauſa fit deſerta. pag. 227.
Sufficit Requiſitio Actorum ſemel facta legitimè. pag. 228. in princ.
De Documentis Negligentiæ in requirendis Actis. ibid.
Nullitatis actio ſi principaliter fuerit inſtituta, ſufficere Reproductionem Compulſorialium, neque opus eſſe Actorum Requiſitione ſolenni. pag. 269.
Add. Acta.
Reſcriptum. *De Reſcriptis Excitatoriis ad Cameram.* pag. 7. lit. (c)
Diverſitas Subſcriptionis in Aula Cæſarea indicium facit unde Reſcriptum emanaverit, an à Judicio Aulico, an verò à Collegio Miniſtrorum. pag. 11. lit.(g)
De caſu, ſi Imperator per Judicii Aulici Decretum Reſcripta graviora & nonnunquam cum reprehenſione ad Camerale Collegium emanare paſſus fuerit. pag. 13.
Etiam in cauſis ad Auſtrægas regulariter pertinentibus Conſilium Aulicum præſcribit. pag. 29. in fin. junct. pag. 81. & 184.
Reſcriptum Ducis Juliacenſis, de Uſuris ſemiſſibus permittendis non habet vim Statuti nec Conſuetudinis. pag. 98.
Reſcriptum Imperatorium, quo de Commiſſione in cauſa pendente in Camera eadem redditur certior. pag. 144.
Reſcriptum Proceſſuum. *Præterlapſo poſt decretum Anni ſpatio, ſupplicandum eſt pro Reſcripto, id eſt expeditione nova.* pag. 178.
Quibus caſibus tale Reſcriptum locum habeat, remiſſivè. ibid.
Reſervatum. *vid.* Cæſar.
Res Judicata. *Appellatio, contra Edictum Cæſareum facta, habetur pro nulla, & Sententia prioris Judicis pro re judicata.* pag. 45. in fin. & ſeq. p. 46.
Ad Executionem Judicati Mandata Sine Clauſula decernuntur. pag. 78. lit. (a) & pag. 118. circa fin.
Si in Pacto expreſſum ſit, ut tanquam ex re judicata executivè procedi poſſit contra Violatorem, Mandato Sine Clauſ. locus eſt. p. 88.
Renunciatio jurata habetur pro re judicata. pag. 111.
Per Deſertoriam vel Abſolutoriam à Citatione, Sententia Judicis inferioris vires rei judicatæ accipit. pag. 118. & 119.
Etiam per Deſertionem à Parte ſtudio factam. pag. 137.
Si adhæſio Appellationis non fuerit facta intra Decendium, Sententia reſpectu adhærentis vires rei judicatæ nanciſcitur. ibid.
Executio non fit niſi rei judicatæ. p. 150.
Si quis declaratoriam Sententiam petiit, præcedens tranſit in rem judicatam. dict. pag. 137. & 152. in fin.
De quæſtione, an Sententia, in cauſa Eccleſiaſtica lata, tranſierit in rem judicatam. pag. 156. in fin.
Inhæſiva Sententia non dicitur, niſi ubi præcedens vires rei judicatæ accipit. pag. 222. paſſim.
Ideo quod Senatus modernus aliam foveret Sententiam, Judicatum infringi nequit Senatus priſtini. pag. 240. in fin.
Judex videtur Juſtitiam denegare vel protrahere, ſi rei judicatæ effectum dare recuſet. pag. 254.
Abſonum foret permittere latum campum, rem judicatam impugnandi. ibid.
Superioris Judicis non poteſt eſſe cognitio de Juſtitia Sententiæ, quæ tranſiit in rem judicatam. pag. 255.

Rei judicatæ exceptio parit non-devolutionem. pag. 255.
Add. Sententia.
Reſolutiones Gravaminum. *vid.* Gravamen.
Reſpublica. *Inprimis intereſt Reipublicæ, ut Judicia bene conſtituantur.* pag. 14. & 145.
Ubi ex mutato Reipublicæ Statu ſublatam eſſe Legem colligitur, non opus ut ad veterem Legislationem recurramus. pag. 32.
Publicæ rei intereſt, vim & arma prohiberi, & viam Juris legitimam conſervari. pag. 54. in fin. & pag. ſeq.
Quatenus periculum imminentis mali, toti Reipublicæ pernicioſi, fundet Mandatum Sine Clauſula. pag. 89. & ſeq.
Non omnia exempla vetuſtiora Mandatorum Sine Clauſula hodierno Reipublicæ Statui ſunt congrua. pag. 93.
Mutationes circumſtantiarum in Republica, influunt etiam in Judicia. pag. 94.
Vim publicam minari, eſt factum quieti Reipublicæ adverſum. pag. 101. circa fin.
An in cauſis Statum publicum concernentibus admittatur Appellatio, remiſſivè. pag. 156.
Add. Germania. Imperium Romano-Germanicum. Jus Publicum.
Reſtitutio. *In Proceſſu Pignorationis præcipitur Reſtitutio ſine Cautione, in Proceſſu Arreſti verò cum Cautione.* pag. 72.
Mandata Reſtitutoria ſuper fracta Pace decernuntur Sine Clauſula. pag. 86.
Reſtitutoria Mandata Sine Clauſula ſupponunt Spolium cum violentia conjunctum. pag. 113. in princ.
Reſtitutio in integrum. *Quamdiu adhuc remedium Reſtitutionis interponi poteſt, tamdiu excuſatur Judex inferior à mora in exequendo Sententiam.* pag. 119.
Reſtitutionem in integrum adverſus Sententiam Judicis inferioris, in Camera per modum Provocationis non admitti. pag. 122. per tot. & pag. 215.
A denegatione remedii Reſtitutionis in integrum admittitur Appellatio. pag. 123. in princ. junct. p. 154. 220. 222. & 291.
Remedium Reſtitutionis in integrum contra Tranſactionem vel Contractum inter Immediatos, qui aliàs Auſtragas habent, in Camera inſtitui poteſt per viam Citationis. pag. 123.
Per viam Citationis, non Mandati, fundanda eſt imploratio pro Reſtitutione in integrum. ibid.
Per modum Exceptionis contra Mandatum fruſtra petitur Reſtitutio. ibid.
Poſt abſolutionem Appellati à Citatione, difficilis eſt reparatio per viam Reſtitutionis in integrum. pag. 181. in princ.
Verum & Legibus fundatum remedium eſt. pag. 204.
Attributa hujus remedii non ſatis explicata eſſe. ibid. in fin. cum pag. ſeq.
Reſtitutio in integrum quo ſenſu Jure Romano erat vel remedium extraordinarium, vel ordinarium? pag. 207. & 209.
Hodie non poteſt dici extraordinarium remedium. dict. pag. 209. cum pag. 211. & 222.
Remedium Reſtitutionis eſt actio rei vel cauſæ redintegrandæ. pag. 207.

An

An excluſa ſit petitio Reſtitutionis in integrum, ſi gravatus poſſit appellare? & an petita Reſtitutione excludatur Appellatio. pag. 213. 214. ſeqq. cum pag. 219.

Reſtitutio etiam contra Contractus & Uſucapionem datur. pag. 214. in fin.

Per modum Exceptionis etiam petitur. ibid. & pag. 255.

Reſtitutionis Fatale eſt unicum ſcil. Quadriennii. pag. 215. 221. in fin. cum pag. 226.

Variat contra lapſa Fatalia. pag. 228.

Siſtit petitio Reſtitutionis Judicis prioris Juriſdictionem. pag. 215.

Examinatur brocardicum: Qui Reſtitutionem petit, is approbat Sententiam Judicis. ibid. in fin. cum pag. ſeq. junct. pag. 217. & in fin.

Qui Reſtitutionem petit, errorem proprium allegat, vel adverſarii circumventionem. pag. 215. in fin. & 217. cum pag. 218.

Reſtitutio nova requirit argumenta. pag. 215. 218. & in fin. cum pag. 219. 220. paſſim. 221. circa fin. 223. 238. 239. & 243.

Fruſtra contra Sententiam, per quam quæſtio Juris fuit deciſa, petitur ex novis allegationibus Doctorum. pag. 215.

Quatenus Juramenti delatio pro novo argumento in Reſtitutionis Inſtantia reputari poſſit. ibid.

Improprie Reſtitutio in quibusdam locis remedium ordinarium eſſe dicitur. pag. 220.

Comparatur hoc cum Leuteratione, & ab eo poteſt appellari. ibid. & pag. 221.

Ex novis Documentis petitam ſi Judex inferior rejicit, eo ipſo rei judicatæ non inhæret nec Appellationem denegare poteſt. pag. 222.

Differentia Reſtitutionis contra Fatalia quæ ſit brevi manu, & prævia Citatione. pag. 226. & 268.

De Reſtitutione contra lapſum Termini. pag. 227. in princ. & pag. 282.

Non impeditur per delatum præſtitum Juramentum. pag. 228. in fin.

Quando Executionem non ſiſtat? p. 229.

An Reviſio petita excludat Reſtitutionem in integrum ex noviter repertis Probationibus? pag. 239.

Reſtitutio ergò in integrum non poteſt cumulari cum Reviſione. ibid. in fin.

Reſtitutionis in integrum remedium quomodo in Aula Imperiali obtineat. pag. 243.

De Reſtitutione adverſus Laudum. pag. 270. & ſeq.

Reſtitutio in integrum contra Sententias Camerales. *Finis hujus remedii eſt repoſitio in priſtinum ſtatum.* pag. 204. in fin.

Reſtitutio tantùm ex novis Probationibus datur. pag. 215

Reſtitutionis in integrum remedium in Camera ex Jure Communi obtinet. pag. 223.

Reſtitutionis idem eſt Judicium, neque mutatur Referens. ibid.

Petita Reſtitutio Executionem ſua natura impedit. ibid. & pag. 225.

Quale Juramentum præſtandum, & quomodo Procurator per Sententiam ad id admittatur. dict. pag. 223. 224. & 225. lit. (b)

An petita Reſtitutione oblatio ad Juramentum pure ſit facienda, an etiam ſub conditione: quatenus Judex permiſerit, pro ratione circumſtantiarum? dict. pag. 223. circa fin.
Contumax Reſtitutione erit indignus. pag. 225. lit. (b)
In petitione Reſtitutionis in integrum Juriſdictio Cameræ fundata eſſe debet. dict. pag. 225. paſſim.
A Sententia non-devolutoria non datur Reſtitutio in integrum. dict. pag. 225.
Datur contra Deſertoriam ob culpam Procuratoris. ibid. in fin.
De caſu, in quo, rejecta exceptione non-devolutionis, & ſecuta Paritoria, nihilominus Reſtitutio in integrum ex officio Judicis facta fuit, remiſſivè. ibid. cum pag. ſeq.
Duæ cautelæ accelerandæ petitionis. pag. 226.
Neceſſaria eſt præfixio Termini, ſi ſecunda vice petatur Reſtitutio. ibid. in fin.
Quodnam tempus ſit petendæ Reſtitutionis contra Sententiam deſertoriam? pag. 227. & 228.
Exemplum, ubi contra Sententiam deſertoriam, petita Reſtitutio bis denegata, & tandem Reſtitutoria lata fuit. dict. pag. 227. in fin.
Reſtitutio in integrum ex officio decernitur, ſi culpa Procuratoris defectus contigerit. dict. pag. 227.
Quando Reſtitutio petita Executionem non impediat? pag. 229. in princ.
An Reſtitutionem in integrum excludat decretum Mandatum de exequendo, currente adhuc Quadriennio, remiſſivè. ibid.
Contra Sententiam Reſtitutionem denegantem an detur Reviſio? pag. 238.
An Reſtitutio aliquando concedenda, licet non adſint nova Probationes? pag. 240. & ſeq.
Retorſio. *Retorſionis Jus an impediat Juriſdictionem Judicii ſupremi?* pag. 167.
Add. Repreſſaliæ.
Reviſio. *In Judiciis inferioribus remedium Reviſionis Leuterationem Saxonicam imitatur.* pag. 128. & 221.
In quibus cauſis admittatur. dict. p. 128.
Reviſionis remedium dicitur vulgò extraordinarium; in quibusdam locis autem eſt ordinarium, & ab hoc ad Cameram admittitur Appellatio. dict. p. 128. paſſim.
In quibusdam locis Appellatio ad Dominum Territorii interpoſita, Reviſio vocatur. pag. 129.
Si per Sententiam ab Auſtrægis latam gravatus quis fuerit infra Summam appellabilem, locum fore Reviſioni. pag. 133.
Si Sententia ſit non appellabilis, concedendum eſſe gravatis remedium Reviſionis, & decerni hoc caſu in Camera Mandata Sine Clauſula. pag. 136.
Reviſio novas Probationes non admittit. pag. 222. & 239.
De differentia Reviſionis à Supplicationis remedio. pag. 233.
Non dari Reviſionem ſecundam à Sententia Confirmatoria, non tamen excludi à Sententia Reformatoria. dict. pag. 233.
In Judiciis inferioribus Reviſionis remedium etiam obtinere in cauſis per Appellationem ad Cameram non devolvendis. pag. 237. in princ.
Non omnia, quæ de Reviſionibus in Camera conſtituti ſunt Juris, ad Reviſiones Judiciorum inferiorum applicari poſſunt. ibid.

A Sententia, de Cautione lata, novam Reviſionem admittendam non eſſe. pag. 237.
An petita Reviſio excludat Reſtitutionem in integrum ex noviter repertis Probationibus? pag. 239.
An Reviſio locum habeat à Laudo, ſi Compromiſſum initum Appellatione remota. pag. 259. in princ.

Reviſio Sententiarum Cameralium.

Sedes ejus. pag. 229.
Diſtinguitur à Reviſione inferiorum Judiciorum. ibid.
An in Camera impediatur Reviſio propter interpoſitum remedium Reſtitutionis? pag. 222.
Quare conſtitutum ſit Legibus Imperii ultimum remedium Reviſionis? pag. 223. & 238.
Reviſionis Judex alius eſt quam qui fuit antea. pag. 239.
Eſt remedium difficile, ſumtuoſum & anceps. pag. 229. 230. & 239.
Ante Receſſ. Imper. Noviſſ. certis caſibus non ſuſpendebat Executionem. dict. pag. 229. & 234.
Hodie Reviſio Executionem non ſuſpendit, exceptis certis caſibus. dict. pag. 2[illegible] & 235.
De petitionis notificatione (quæ fit tam Collegio Camerali, quàm Imperatori) & introductione Reviſionis. pag. 229. in fin. & ſeq. cum pag. 302. & 311.
De officio Notariorum in negotio Reviſionis, remiſſivè. pag. 230.
De convocatione & congregatione Reviſorum. dict. pag. 230.
Sumtus Reviſionis ſunt onus Imperii publicum. ibid.
Non ab omnibus Sententiis admittitur Reviſio. pag. 231. & ſeq.
Judicat Camera de non-devolutione Reviſionis. dict. pag. 231.
Item de Fatalibus Reviſionis & Formalibus. ibid.
A Juramento Reviſionis nemo eſt immunis. pag. 232. in princ.
A denegatione Reviſionis, aut acceptatione Cautionis, fruſtra petitur nova Reviſio. pag. 231. 236. paſſim. & p. 237.
Summa Concluſionum Tractatus Benderi de Reviſionibus. pag. 232. & 233.
De Edicto Ferdinandi III. Anno 1653. quoad Fatale petendæ Reſtitutionis. pag 234. & ſeq.
De Edicto Leopoldino ad terminandas cauſas Reviſionum, ad effectum non deducto. pag. 235.
Nova aliqua Lege de terminandis Reviſionibus interpoſitis opus eſt. ibid.
De congregatione Reviſorum extra ordinem. ibid.
Quo fine interponantur ſæpe Reviſiones? ibid. in fin.
A Sententia inhæſiva non habet locum Reviſio. pag. 236.
Ob perplexitatem Gravaminum rejici Reviſionem. ibid.
Ab Appellationibus rectè fit argumentum ad Reviſiones. ibid. cum pag. 276.
Quomodo differant Fatalia Appellationis & Reviſionis, remiſſivè. dict. pag. 236. circa fin.
Rejicitur Reviſio ob coarctationem Fatalis. ibid. in fin. cum pag. ſeq.
An Reviſio detur contra Sententiam quæ petitam Reſtitutionem denegavit, & præcedentem Sententiam confirmavit? p. 238.

Reviſio à Camera non acceptata qualem effectum ſortiri poſſit? pag. 239.
Judices Reviſionis ſunt Deputati ex Statibus Imperii. pag. 230. & 239.
An præterlapſo Fatali Reviſionis, Reſtitutio in integrum per Notarium peti poſſit à Judicio Camerali? pag. 240.
Ubi & alia ad materiam Reviſionis pertinentia, remiſſivè.
Si in Reviſorio prior Sententia reformetur, an tunc ſuccumbenti Reviſio alia ſit concedenda? pag. 241. in fin.
An & qualiter Reviſio locum habeat contra Sententiam Cameralem, quâ Alimenta decernuntur? pag. 276. per tot.
Gravamina Reviſorii an clauſa, an aperta producenda? pag. 311.
Add. Viſitatio.

Revocatio. *An Advocato revocare liceat Concluſionem Cauſæ?* pag. 201.

Reus. *Non admittenda eſt reſponſio Rei intricata aut contorta.* pag. 67.
In Conſtitutione de Arreſtis quis ſit Reus. pag. 74.
In Mandato Sine Clauſula Judex Reo inaudito pœnam comminatur. pag. 77.
Citatio ſimplex ſine ullo præjudicio Rei decernitur. ibid.
In cauſis Mandatorum Cum Clauſula Reus excipiendo partes Actoris ſuſcipit. pag. 84.
Conqueruntur interdum Rei Mandata Sine Clauſula in certis caſibus decerni non debuiſſe, qualia viciſſim in propria cauſa ſibi decerni enixe poſtulaverunt. pag. 94.
Reorum procraſtinationes & tergiverſationes in cauſis Mandatorum Sine Clauſula. pag. 114.
Nullitas, ſi non auditus fuerit Reus condemnatus. pag. 142. & 143.
Reorum condemnatorum ſubſidium eſt fuga, & varia contra Executionem mora. pag. 229. in princ.
Utriusque Partis Jura debent eſſe æqualia. pag. 253.
Add. Actor.

Romana. *vid.* Pontifex.

Roſtochienſia. *De Mandato in cauſa Civitatis Roſtochienſis adverſus Ducem Megapolitanum decreto Anno 1662.* pag. 88.

Rotulus. *Forma Rotuli quæ obſervanda?* pag. 192.
De repetitione ſive reſtitutione Rotuli ad perpetuam rei Memoriam in Lectoria depoſiti, remiſſivè. ibid.
Recognoſcendum Sigillum, & in Publicationem Rotuli conſentiendum. pag. 310. in fin.
Add. Teſtes.

Rothwilenſe Judicium. *An ejus Juriſdictio etiam in Appellationum Cauſis fundata ſit?* pag. 267. in fin. lit. (a) & pag. ſeq.

Rubricæ. *Ad turbatam potius quam litigioſam Poſſeſſionem petita & Rubricas dirigere ſolent Advocati.* pag. 57.
Rubrica Actorum prioris Inſtantiæ: Extrajudicial-Acta: quid denotet. pag. 72.
Rubrica Proceſſus Mandati Sine Clauſula Senatui Definitivarum non præcludit poteſtatem Exceptiones ampliandi. pag. 79. in fin. & pag. ſeq.
In Camera omnes Proceſſus primæ Inſtantiæ ad modulum vel Citationis vel Mandati ſunt exigendi. pag. 81.

Unde ortum trahat tanta copia Proceſſuum & Rubricarum Mandati Sine Clauſula antiquorum. pag. 93. paſſim. & pag. ſeq.

Uſus Catalogi Rubricarum in Appendicem VIII. relati. pag. 95. in princ. & pag. 113.

Inſcriptiones Proceſſuum Advocati pro lubitu effingere, & quotidie novas condere formas ſtudent. dict. pag. 95. paſſim. & pag. 112.

Prolixitas Rubricæ, ubi brevius reddi poteſt, rejicitur. dict. pag. 95.

Inſcriptio Supplicationis pro Mandato de non via Facti ſed Juris procedendo, quid in receſſu habeat. pag. 113.

Rubrica: In *Reviſions*-Sachen: *non hæſitare facit Aſſeſſores in decernendis Appellationis Proceſſibus.* pag. 128.

Non ſufficere ad obtinendos Proceſſus ſi Advocatus Rubricam Supplicæ & Narrata ad Nullitates dirigat. pag. 141.

Rubrica Supplicæ Latinis verbis inſcribenda, & cum petito ſive nigro concordanda. pag. 178.

Rubricam cauſæ qua ratione mutare liceat, vel non? dict. pag. 178. in fin. & pag. 256.

Ryſwicenſis Pax. *vid.* Pax Religioſa.

SAbathinæ Relationes. *Aucto aliquando Aſſeſſorum numero accuratius ad uſum perducentur.* Pag. 282.

Sacra. *Jura Sacrorum Proteſtantes Poteſtati Civili vindicarunt.* pag. 157. & ſeq.

Sævitia. *Sævitia Dominorum in Subditos eſt cauſa Mandati decernendi juſta.* pag. 96.

Mandata de non offendendo Subditis contra Dominum non, niſi graviſſima ſævitia cauſa ſubſit, decernuntur. pag. 186.

Saiſinia. *Modi Executivi apud Leodienſes per Saiſinias, cum Arreſtis Saxonicis multum conveniunt.* pag. 99.

Salarium. *Paucitati Aſſeſſorum remedium à ſolis Statibus Imperii Salariorum cura ſufficienti poterit adferri.* pag. 16. in princ.

Fundata eſt Cameræ Jurisdictio, ſi exigatur Salarium Procuratori vel Advocato vel Commiſſario Camerali debitum. pag. 22. in fin.

Augmentum Salarii & Numeri Aſſeſſorum optavit Camerale Collegium. pag. 42. in princ.

Quis denique, recentioribus maxime temporibus, hujus rei effectus fuerit? pag. 41. in fin. item dict. pag. 42.

Salarium Aſſeſſorum computatur ad Imperiales in ſpecie. pag. 278.

Salarium Aſſeſſorum à die præſtiti Juramenti incipere. pag. 300.

De neglecto Salario, & hujus participatione inter Præſides & Aſſeſſores reciproca. ibid. cum pag. ſeq.

In Judicio Aulico Conſiliarii uxorati gaudent circa Ferias majori beneficio, quam cœlibes. pag. 301. in princ.

Quid in caſu participationis Neglectorum in Judicio Aulico obtineat, remiſſivè. dict. pag. 301.

Add. Suſtentatio Cameræ.

Salva Guardia. *A ſummo Imperante conceditur, non à Judice: quia pertinet ad Regalia.* pag. 120.

Salvus Conductus. *Quo caſu per Mandatum Sine Clauſula Dominus Territorii compelli queat ad concedendum tranſeuntibus Salvum Conductum, & præſtandum Securitatem.* p. 102. & 103.

Tractationem de Salvo Conductu in Camera decernendo, ſicco pede vulgati Commentatores Camerales tranſeunt. pag. 119. in fin.

Differentia Salvi Conductus in forma communi & optima. ibid. & pag. ſeq.

De differentia Salvi Conductus à Salva Guardia. pag. 120.

Quo fine & in quibus cauſis decernatur. ibid. cum pag. ſeq.

Sanctio Pragmatica. *vid.* Conſtitutiones Imperii.

Saxonica. *Saxonum JCtorum deſcriptio Proceſſus ſummarii.* pag. 64.

De Stylo Proceſſus Saxonici von Mund aus in die Feder. ibid. & p. 200 in fin. cum pag. ſeq.

In Saxonia Terminus agendi ad Rotulum eſt legalis. pag. 71.

Ordinatio Proceſſus Elect. Saxon. recognita vim Legis non accepit. ibid.

Saiſinias Leodienſes cum Arreſtis Saxonicis convenire. pag. 99.

Saxones JCti in Inſtrumentis Guarentigiatis non requirunt Solennitatem. pag. 100.

Privilegium de non-appellando Saxonicum in quo fundetur. pag. 127.

De numero Inſtantiarum apud Saxones, ubi de Leuteratione. ibid.

In Saxonicis Judiciis lites valde protrahuntur. ibid.

Privilegium Saxonicum non ſpectat ad Terras à Duce Saxoniæ noviter acquiſitas. pag. 129.

Quare Privilegium Saxonicum etiam ad Hennebergicas Terras extendatur? pag. 130.

Coburgicum Territorium quare Circulo Superioris Saxoniæ adſcribatur, non autem reliqua Terra Hennebergica? ibid. & circa fin.

Ad Epiſcopatus Saxoniæ an pertineat Privilegium de non-appellando? pag. 131.

Exempla decretorum Proceſſuum ſuper Nullitatibus contra Judicia Saxonica. pag. 144.

In Saxonicis Judiciis Cauſæ Cambiales, etiam in Nundinis ſolennibus, Appellationem non reſpuunt. pag. 151. in fin.

Caſum in Saxonica Familia non extitiſſe, ut cum effectu fuerit inſtituta querela protractæ Juſtitiæ. pag. 190. in princ.

Exempla Mandatorum de adminiſtranda Juſtitia contra Churfürſtliche Regierung zu Dreßden. ibid.

In Domo Saxonica an evecationi Teſtis ad Cameram locus ſit? pag. 192. in princ.

De differentia Saxonici Juris à Camerali circa accuſationem Contumaciæ. pag. 197.

Add. Leuteratio.

Sceptrum Judiciale. *A Maximiliani I. Cæſaris memoria pretium habet.* pag. 171. in fin.

Scripta. *In Camera nihil non in Scriptis proponitur, præter Receſſus, qui ex Scripto leguntur.* pag. 66.

In quibusdam Judiciis: Extrajudicial-Acta: vocantur quæ in Scriptis propoſita fuere. pag. 72.

De numero Scriptorum in Cauſis Mandatorum. pag. 77. 78. & 114.

Scripta quot exemplis in Judicio producenda. pag. 171.

Scriptorum multiplicatio in puncto informationis extrajudicialis non permittenda. pag. 183.
Præſcriptum numerum Scriptorum excedere ſine venia impetrata non licet. p. 200.
Quot Scripta regulariter admittantur pro diverſitate Cauſarum. ibid.
In antiquis cauſis facilius admittitur Scriptum, numerum Ordinationis excedens. ibid.
Per Productorum farraginem deciſioni cauſarum mora injicitur. ibid.
Nævus Judiciorum quorundam inferiorum in permittenda multitudine Scriptorum. ibid.
Multum eſt ſitum in arbitrio Judicis circa numerum Scriptorum. pag. 304.
De Scripto concluſivo. p. 311. in princ.
Scripta edita. *Verbis Scriptorum editorum minime recte traditur materia Juriſdictionis Cameræ.* pag. 7. in princ.
Cautela in legendis ejusmodi Scriptis ſuppeditatur. ibid.
Quæ Scripta plane rejicienda. ibid.
Multa à Scriptoribus Juris Cameralis congeruntur ad hodiernum uſum non facientia. pag. 23.
Ob doctrinas pernicioſas in publicis Scriptis publicatas Fiſcalis officio ſuo utitur juxta Edictum Imperatorium 18. Julii 1715. pag. 44.
Secretarius. *Differentia Secretarii Judicii Imperatoris Aulici, & Conſilii Secretioris.* pag. 11. lit. (g)
In Judicio Aulico Partes redimunt Sententiam à Secretario per Extractum Protocolli. pag. 68.
Secta. *Onerare homines innocentes Sectæ Hæreticæ titulo, Juſtitia charitasque non patitur.* pag. 43. circa fin.
Seditio. *Si metus ſit præſens Seditionis aut Tumultus in caſu Poſſeſſionis inter immediatos dubiæ, quodnam ſit officium Judicis.* pag. 52.
Ubi & de probatione Tumultus aut Seditionis.
Ubi autem periculum Seditionis, Tumultus & Armorum non adeſt, æquius eſt de Poſſeſſione plenius cognoſcere. pag. 54.
Judex meritò non relinquit ullum prætextum Seditionis. pag. 96.
Spiritum tumultuoſum adhuc ſub cineribus latere, & malum plerumque ſerpere, ubi potentia Dominorum non metuitur. pag. 110. in fin. & pag. ſeq.
SenatusConſultum. *vid.* Conſultum Cameræ.
Senatus Imperialis Cameræ. *De cauſis Recuſationis ſuſpecti cognitio eſt Collegii Pleni.* pag. 9.
Permagna eſt differentia Conſilii extrajudicialis à judiciali. pag. 47.
In Camera Feriarum Lege conſtitutarum tempore, Senatus non frequentantur. pag. 66. in fin. & pag. 176.
Decretum à Senatu extrajudiciali Mandatum Sine Clauſula non præcludit Senatui Definitivarum poteſtatem, Exceptiones ampliandi & deſuper judicandi. pag. 79. in fin. & pag. ſeq.
Multa quotidie decernuntur & deciduntur, de quibus ii, qui de Senatu iſto non ſunt, nihil ſciunt. pag. 169. lit. (a)
Horâ undecimâ finitur Conſilium. pag. 178.
Speciale eſt in Judicio Camerali, quod Sententiæ formentur in Senatibus. pag. 202.

Quænam dicantur materia Pleni, & materia Senatuum? pag. 245.
Senatus quomodo à Directore Collegii ordinentur? pag. 266. in fin. cum pag. ſeq.
Senatus hucuſque ſunt tantùm duo ad Definitivas. pag. 292.
De Ordine Seſſionis in Pleno. pag. 299.
Sennfeld. *vid.* **Gochsheim.**
Sententia. *Potentiorum quorundam Miniſtri Judicia ſuprema non niſi in Sententiis & Decretis pro ipſis latis venerantur, contra verò pronunciari ferunt ægerrimè.* pag. 14. lit. (i) & pag. 15. in princ.
Sola Sententia celebritatem facit actioni. pag. 39. in fin. & pag. ſeq. junct. pag. 57.
Poſt inſinuata Mandata Fiſcalis actioni antequam locus detur, præcedere debet Sententia condemnatoria. pag. 40. in fin. & pag. 47. in fin.
De abuſu Paritoriarum multiplicium. pag. 41.
Si Victor Sumtus Executionis nequeat anticipare, Sententiæ ſolum ſed triſte ei remanet ſolatium. ibid.
Haud rarò in Sententiis Fiſcalis admonetur officii ſui. ibid.
Sententiæ innumeræ leguntur, ob contemtum Judicii Cameralis latæ. pag. 46. circa fin. cum pag. ſeq.
Decreti Proceſſus Sententiæ vim non habent. pag. 47.
In caſu litigioſæ Poſſeſſionis non per Decretum Extrajudiciale, ſed per Sententiam alterutri Poſſeſſio tribuenda. pag. 53. in princ.
In actione ex Lege Diffamari Sententiæ concipiuntur eodem fermè modo ſicut in Proceſſu Pignorationis. pag. 59. in fin.
Inſtructa ſatis cauſa Mandati Pignorationis, Sententia non debet differri in hoc articulo. pag. 60.
In Camera Sententia fertur contra Principales, niſi quid injungatur Procuratori interlocutoriè, aut definitivè in Cauſis Mandatorum. pag. 68.
Si Procurator deficiat, contra Principalem fertur Sententia Paritoria. ibid. in fin.
Sententiæ Litis conteſtatoriæ & Paritoriæ in contumaciam in Camera innumeræ audiuntur. pag. 70.
Conſultum eſt, ut præmittatur Definitivæ Actoria ad Rotulum, ubi Terminus agendi non eſt legalis. pag. 71. in princ.
Formula initialis Sententiarum: **In** *Extrajudicial-***Sachen.** pag. 72.
Formula Sententiæ Paritoriæ in Mandato Sine Clauſula. pag. 82.
In Mandato Cum Clauſula quomodo feratur Sententia Paritoria. ibid.
Latâ Paritoriâ ad Mandatum Cum Clauſula mutatur hoc in Mandatum Sine Clauſula. pag. 83. & 84. lit. (b) cum pag. ſeq.
Si Judex nolit Sententiam ferre, priusquam Partes renunciaverint Appellationi, Mandato Sine Clauſula locus eſt. pag. 88.
Si Mandatum aliquod per Sententiam non fuerit confirmatum, parùm valebit allegatio Decreti Extrajudicialis. ibid. in fin. cum pag. ſeq.
Ad ſuſtinendam Sententiarum Cameralium auctoritatem, Mandato Sine Clauſula locus eſt. pag. 89. & 104. in princ.

Sup-

Supplica pro Mandato de exequendo Sententiam Cameralem Sine Clauſula quomodo fundanda ſit? pag. 90. in fin. & pag. ſeq.

Ex centum Mandatis olim decretis, vix decimam partem per Sententias fuiſſe confirmatam. pag. 94.

Diverſæ Sententiæ Camerales, in puncto Inſtrumentorum Clauſulis Executivis munitorum. pag. 100.

Mandata de exequendo Sententias Camerales ſemper Sine Clauſula decernuntur. pag. 104.

Mandatorum cauſæ ante omnes alias per Sententiam decidi deberent. pag. 113. in fin. & ſeq. pag. 114. paſſim.

Confirmationes Contractuum, Tranſactionum, fiunt per Sententiam. pag. 117.

Executio Sententiarum ab inferioribus Judicibus latarum, fundat Juriſdictionem Cameræ. pag. 118. & pag. ſeq.

De effectu Sententiæ Deſertoriæ vel Abſolutoriæ à Citatione quoad Executionem. dict. pag. 118.

Si evidens ſit Sententiæ iniquitas, ſuperior Judex ad deſertoriam vel abſolutoriam à Citatione non facilè eſt deſcenſurus. pag. 119.

Quædam Privilegia de non-appellando ad Sententiæ aut objecti qualitatem reſtricta ſunt. pag. 125.

De prohibita Appellatione à Sententiis Interlocutoriis, & in Poſſeſſorio latis, item proviſionalibus. pag. 132. & 147. cum ſeqq.

Formula pronunciandi, ſi Judex à quo Editionem Actorum recuſet, prætextu non-devolutionis. pag. 134.

Remedia contra Sententias non appellabiles. pag. 136.

Judicem, omiſſo articulo Appellationis ab Interlocutoria, in cauſa principali pronunciare poſſe. pag. 138. in fin. & pag. ſeq.

Nullitas, ſi Sententia feratur extra Acta, vel ex Actis mutilatis. pag. 143.

Quæ Sententiæ Interlocutoriæ appellabiles ſint. pag. 146. & circa fin.

De Sententiis ſpeciem habentibus Interlocutoriæ. pag. 145. circa fin. & dict. pag. 146.

De abuſu Sententiarum Proviſionalium, & in ſummario Poſſeſſorio latarum. pag. 147. & ſeq.

Sententia inferioris Judicis, in Camera confirmata, non eſt amplius inferioris Judicis ſed Cameralis. pag. 150.

An admittenda ſit Appellatio à Sententia, quæ Jure certo nititur. pag. 154.

Si à puncto incidenti appellatum fuerit, Appellatus petere poteſt à Judice Camerali Sententiam in cauſa principali. pag. 155.

An in cauſa trium Sententiarum conformium admittatur Appellatio? remiſſivè. ibid. in fin. junct. pag. ſeq. & pag. 238.

De Formula Sententiæ prorogationem Termini concedentis. pag. 175.

Si ex Sententia prioris Inſtantiæ, Supplicantem gravatum non eſſe, apparet, denegantur Proceſſus. pag. 177.
Judicialiter per Sententiam quando decernantur Proceſſus? pag. 178.
Appellans ſi attentat, & cauſa jam inſtructa eſt, ſequitur Sententia definitiva. pag. 188.
Paritoria ſimplicis quis effectus? pag. 193. in fin. & pag. ſeq. cum pag. 283. in princ.
Sententia Proclamatum non differenda. pag. 196.
Quomodo formentur in Camera Sententiæ. pag. 202.
De Collectionibus Sententiarum Cameralium. ibid.
De Clauſula Executoriali Sententiarum Definitivarum. pag. 203. & in fin. cum pag. 226.
Inappellabiles ſunt Sententiæ Camerales, neque ſupplicari poteſt contra eas. pag. 204.
Si argumenta Appellationis à Decreto Reſtitutionem denegante non fuerint inventa nova & valida, Sententia ferenda confirmatoria, non verò non-devolutoria aut reformatoria. pag. 222. circa fin.
Quare maturanda ſit deciſio cauſarum Reſtitutionis in integrum. pag. 225.
Concurrente deſertione cum non-devolutione, ſemper pronuncianda Sententia non-devolutoria. ibid. in fin.
Sententiarum Cameralium, in Reviſorio Judicio correctarum, exempla numerantur perpauca. pag. 230. in fin. cum pag. ſeq.
Sententiæ Reviſoriæ quomodo ferantur. pag. 232.
Sententia in puncto Edicti Ferdinandi III. de Fatali proſequendæ Reviſionis. pag. 234.
Cavendum Judici, ne Sententia Reviſorii fiat fruſtratoria. pag. 237. in fin.
Judicati auctoritas quomodo ſtabiliatur? pag. 241.
Sententiarum & Decretorum formatio non eſt Cancellariæ, ſed Aſſeſſorum munus. pag. 246.
Tot Sententiæ ferendæ, quot ſunt litis capita. pag. 260.
Definitivæ Sententiæ ſæpe pronunciantur Procuratore non præſente. pag. 309.
Add. Declaratio Pœnæ. Declaratio Sententiæ. Inhæſiva Sententia. Publicatio Sententiæ. Res judicata.
Sequeſtratio. *Quomodo Camera ex officio decernat Sequeſtrationem rei in caſu litigioſæ Poſſeſſionis.* pag. 52. & 53.
Inter Potentiores difficile eſt Sequeſtrem invenire, qui contra Arma ſe tueatur. pag. 56. in fin.
De Sequeſtrationibus quæ Magiſtratui committuntur, remiſſivè. pag. 192.
Quando in Appellatione à Sequeſtro decreto Inhibitio lo.um habeat, vel non? pag. 292. in fin. cum pag. ſeq.
Seſſio. *vid.* Comitia.
De ordine Seſſionis Perſonarum Cameralium. pag. 299.

L. Si

L. Si contendat. *Remedium ex L. Si contendat, ad exceptionem ſalvandam eſt comparatum.* pag. 115.
De petito in hac provocatione formando. ibid.
Actori provocato integra eſt in cauſa principali electio Fori. ibid.
Sigillum. *Vicariorum Imperii aut poſtea electi Imperatoris priusquam ab Electore Moguntino Præfecto Cancellariæ fuerit transmiſſum Expeditiones ſolennes ſub Aquila in Cancellaria differuntur.* pag. 9.
Literæ Collegii Cameralis obſignantur non Sigillo Imperiali, ſed privato, Judicis vel Præſidis & Aſſeſſorum quatuor. pag. 247.
Simplex Querela. *Minus accuratè opponitur Appellationi.* pag. 16.
Dicitur tantùm in oppoſitione ad Mandatum Pœnale. ibid.
Imploratio pro Reſtitutione in integrum contra Tranſactionem vel Contractum inter Immediatos fundatur per viam Simplicis Querelæ. pag. 123.
Veroſimilis probatio Narratorum ſufficit tantùm in cauſis Simplicis Querelæ. pag. 182.
Sleswicenſia. *Quare à Ducatu Slesvvicenſi ad Cameram Imperialem non poſſit appellari.* pag. 152.
De differentia cauſarum Slesvvicenſium ab Holſaticis. pag. 290.
Solennia. *Per Privilegia & Statuta inter Solennia Appellationis relatum eſt Juramentum.* pag. 48. & 180. & ibid. lit. (a)
Si Solennia non præſtita fuerint juxta Privilegii Tenorem, quid contingat Appellationi. pag. 125. & pag. ſeq.
An auctoritate propria per Statutum Solennia Appellationis poſſint introduci. pag. 126.
Documentum præſtitorum vel oblatorum Solennium neceſſario adjungendum Supplicæ pro Proceſſibus. pag. 180.
Modus Solennium præcisè eſt obſervandus. ibid. lit. (a)
Non ſine cauſa gravi admittendus eſt Procurator ad præſtanda Solennia in Camera. ibid.
Ob neglecta Solennia deſerta fit Appellatio. pag. 227. & 228.
Sollicitatio. *Si qui Partium litigantium negotia gerit, moriatur, quomodo fiat obſignatio Scripturarum ejus, & deinde reſeratio?* pag. 21.
Sollicitationum neceſſitas, atque utilitas, Partiumque ſollicitantium modus. pag. 169. lit. (a) & pag. 261.
Urgere cauſas ſupervacuum eſt, ſi juxta ordinem concluſionis ſint referenda. pag. 193.
Cui Sollicitatorum generi Leges adverſentur? pag. 289.
Efflagitationibus Partium fieri, ut cauſæ recentiores quandoque præ antiquioribus decidantur. pag. 291.
Solutio. *De differentia Mandati de ſolvendo, & Executorialis.* pag. 22. circa fin.
Mandata de ſolvendo quando Sine Clauſula decernantur. pag. 78. lit. (a) 99. in fin. & 100.
Exceptio Solutionis etiam contra Mandatum Sine Clauſula admittitur. pag. 79.

Mandatum de ſolvendo Sine Clauſula quare non ſimplex, ſed alternativum peti & decerni ſoleat. pag. 100.
Si pecunia Debitori ſolvenda ſit, obtinere poteſt Creditor Mandatum Sine Clauſula. pag. 112. in princ.
Sors. *De Appellatione à Sententia in qua Partes juſſi fuêre ſorte experiri.* pag. 251.
Species Facti. *vid.* Informatio.
Spiritualis Cauſa. *Cauſæ Decimarum Pontificio Jure numerantur inter Spirituales.* pag. 149. circa fin.
Quo ſine Spirituales res ita appellatæ ſint. ibid. & pag. 157.
De fundata Cameræ Juriſdictione in Rebus Eccleſiaſticis ſive Spiritualibus. pag. 156. & pag. ſeq.
Add. Eccleſiaſtica Cauſa.
Spolium. *Qualitas cauſæ ſimplicis Spolii non fundat Auſtragas.* pag. 26. & 113.
In cauſis ſimplicis Spolii Fatalia Auſtragarum anguſtioribus Terminis comprehenduntur. pag. 32. circa fin.
Si quis alterum vi publica atroci ſpoliaverit, incidit in crimen fractæ Pacis. pag. 37.
Caſus Spolii non pertinet ad titulum de litigioſa Poſſeſſione. pag. 53.
Ad Spolia non pertinet Conſtitutio de Arreſtis. pag. 73.
Reſtitutoria Mandata Sine Clauſula ſupponunt Spolium cum violentia conjunctum. pag. 113. in princ.
Quomodo in cauſa ſimplicis Spolii, ſed negati ad requiſitionem ſuper Auſtragis factam, Juriſdictio Cameræ fundari queat? pag. 285.
Sportulæ. *Sportulæ Cancellariæ qua ratione exigantur.* pag. 23.
Quid ſi Sportulæ cauſas Pauperum, jam opibus præditorum, concernat. ibid.
In quibusdam Judiciis Sportulæ potiſſimum officii commodum ſunt. pag. 127.
Status Imperii. *Diſcurſus, an à Cæſare ſolo, an ſimul à Statibus Imperii dependeat Camera.* pag. 2. lit. (b) uſque ad pag. 7.
Non deſunt qui Juriſdictionis ſummæ in Imperio conſortium Statibus Imperii à Carolingorum ætate tribuunt. pag. 3.
In Aulis Procerum Imperii plerumque temporum & ſtatus ratio mutat & conſilia & principia. pag. 13.
Cauſa Juſtitiæ Status Imperii ſingulos concernentes, ad Comitia non pertrahendæ. pag. 14. in fin.
Defectui Juſtitiæ in Camera remedium à ſolis Statibus Imperii Salariorum Collegii Cameralis curâ ſufficienti poterit adferri. pag. 15. in fin. & pag. ſeq.
Subjectum capax Superioritatis Territorii non niſi Imperii Statum eſſe JCti docent. pag. 18. lit. (a) paſſim.
Imperator & Ordines Imperii tandem permoti ſunt, ut petitis Collegii Cameralis annuerent, augmentum Salariorum & Numeri Aſſeſſorum conſtituendo. pag. 42.
De pœna Statuum Principum dignitate fulgentium, & de Statibus Principibus inferioribus. pag. 46.

Mon-

Mandatis Cum Clauſula contra Status Imperii, qui Privilegio Auſtragarum fruuntur, non eſt locus. pag. 83. in princ.
Auctoritatem Judicii Cameralis ſi Imperii Status negligere velint, & deſpicere, præſtaret ut Judicium tolleretur planè. pag. 144. in fin.
Statibus Imperii Proteſtantibus an competat ſuprema Juriſdictio Eccleſiaſtica? pag. 157. in fin. & pag. ſeqq.
Exceptiones contra fundatam Juriſdictionem Cameræ non ex ſingulorum Statuum Imperii arbitrio ſunt formandæ. pag. 159. & 167.
Omne Jus Superioritatis habere Status Imperii ab Imperatore & Imperio dependenter. pag. 163
Jura Superioritatis Statuum Imperii an inter Allodia referenda. ibid.
Camera Imperialis conſenſu omnium Statuum, tam Catholicorum, quàm Proteſtantium conſtituta eſt. pag. 167.
Sumtus Reviſionis à Statibus Imperii, qui Conſiliarios ſuos delegant, ſunt erogandi. pag. 230.
Judex Reviſionis ſunt Deputati ex Statibus Imperii. pag. 239.
Ne quidem Imperii Status à Juramento Reſtitutionis in integrum ſunt exemti. pag. 243.
Add. Circuli Imperii. Conſiliarii Immediati. Imperium Romano-Germanicum. Miniſtri. Potentia.
Statutum. *De vi Statutorum, quibus inter Solennia relatum eſt Juramentum Appellationis.* pag. 48. & 180.
De quæſtione, an per Statutum fieri poſſit, ut cauſæ ſummario Proceſſu tractentur. pag. 71.
Reſcriptum Ducis Juliacenſis, de Uſuris ſemiſſibus permittendis, non habere vim Statuti. pag. 98.
Statuto beneficium Appellationis impedire vel reſtringere non licet. pag. 125. & 126.
Quid ſi verò Subditorum Juramento confirmatum fuerit? dict. pag. 125.
Statutum ab Imperatore confirmatum foret ſpecies Privilegii, in Camera ſolenniter inſinuandi. ibid. in fin. & pag. ſeq.
An liceat Statuto injungere Renunciationem Provocationis ad Cameram, ſi quis elegerit Provocationem ad Dominum. pag. 129. in princ.
Der Stock *quid ſit?* pag. 178.
Strand-Recht. *De iniquitate hujus conſuetudinis.* pag. 102.
Stylus. *Aſſeſſores Cameræ Stylum & Praxin Anteceſſorum in decernendis Mandatis Sine Clauſula non temere ſequuntur.* pag. 80.
Decreta quandoque Mandata Sine Clauſula Stylum univerſaliorem non infringunt. pag. 81.
Veteri Stylo, mutatis rerum circumſtantiis, Judicem non eſſe alligatum. pag. 86.
Stylus non debet eſſe Regulæ Juris communis adverſus. pag. 122.
Ex Stylo Camerali receptum, ut Editio Actorum gratuita in ulterioribus Compulſorialibus injungeretur. pag. 134. in fin.
Stylus Judiciarius differt à Formulis. pag. 199.
De Stylo Camerali ex inſtituto agitur. pag. 244. uſque ad finem.
Per Legem Cameralem Stylum quoque in Legem abiiſſe. dict. pag. 244.
Quid dicatur Stylus? ibid.

Diverſitas Styli Cameralis à Stylo Curiarum. pag. 244. in fin.
De Stylo Cancellariæ Cameralis. pag. 245 & ſeq.
Non omnia quæ ſæpe facta ſunt & quotidie fiunt, ſunt Styli. pag. 246.
De Stylo Camerali in decernendis Proceſſibus, cauſisque decidendis. pag. 248.
In externis admittitur Stylus. pag. 249. in fin.
Ab Aſſeſſoribus præcisè obſervandus. p. 307.
Add. Conſuetudo. Obſervantia. Praxis. Uſus.
Subditi. *Status Imperii Subditum à Camera in Jus vocatum prohibere nequit.* p. 16.
Multæ enim ſunt cauſæ ob quas Subditus Imperii mediatus citari ad Cameram poſſit. ibid.
Si Immediatus Subditum ſuum convenire velit, fundata eſt Juriſdictio Cameralis. pag. 21. circa fin.
Conſuetudo tamen contraria ſæpe obtinet, ut quis in propria cauſa Judex eſſe poſſit. ibid.
Si Subditus crimen violatæ Pacis Religioſæ committat, connivente Domino, tum contra ipſum etiam Dominum actio datur. pag. 34.
Violatæ Pacis Publicæ reus fit qui Subditos alterius rebelles receperit. pag. 37. circa fin.
Si ob mulctas à Domino Juriſdictionis imperatas, pignorati fuerint Subditi, cauſa non pertinet ad Conſtitutionem de Pignorationibus. pag. 59.
Si Subditus delinquens in Territorio litigioſo pignoratus fuerit, locus eſt Conſtitutioni de Pignorationibus. pag. 61.
Contra Magiſtratum inauditum Subdito Proceſſus non decernuntur. pag. 79. in fin.
Sævitia Dominorum in Subditos eſt cauſa decernendi Mandati Sine Clauſula. pag. 96.
Subditi plerumque modum non tenent, ſi quicquam pro ipſis fuerit decretum. ibid. & pag. 110.
Quomodo compellantur Subditi ad ſolvendas Contributiones Imperii. pag. 101.
Add. Civis. Dominus. Homagium. Mediati.
Sub- & Obreptio. *Perceptione difficilis eſt diſtinctio inter Exceptiones ſub- & obreptionis.* pag. 75.
Quid ſit Exceptio ſub- & obreptionis. pag. 77.
Contra Citationem & Mandatum Cum Clauſula nulla opponitur ſub- & obreptio. ibid.
Contra Mandata Sine Clauſula admittitur tantùm Exceptio ſub- & obreptionis. ibid. & pag. 87.
Non erubeſcit Aſſeſſor, proprium Decretum, ſi ſub- & obreptio deducatur, corrigere. pag. 80. in fin.
Subhaſtatio. *De Domo ſub Haſta vendita, ubi in Licitatione diſputatio exorta fuit inter duos, quis ultimus fuiſſet Licitator.* pag. 251.
Submiſſio. *vid.* Concluſio.
Subſcriptio. *Diverſitas Subſcriptionis Expeditionum in Aula Imperiali, & Conſilio Secretiori.* pag. 11. lit. (g)
Procurator ſubſcribit tam nigro Supplicarum, quàm rubro. pag. 179. in princ.
De Subſcriptione Scriptorum ab Advocato facienda. pag. 255. & ſeq.
Omnes Supplicæ in Judicio Camerali exhibendæ à Procuratore ſubſcribendæ ſunt. pag. 302. in princ.

Subſidiales Literæ. *De Literis Subſidialibus ad examinandum Teſtes.* pag. 192.
Succumbentia. *Pecunia in hunc caſum à parte Reviſionem petente deponenda.* pag. 230. & 231. in fin.
Suinfurtenſia. *Civitati Imperiali Suinfurtenſi datum fuit per Privilegium Maximiliani I. Imperat. Jus ſecundæ Inſtantiæ ratione Pagorum immediatorum* Gochs-heim *&* Sennfeld. pag. 19.
Poſtea hæc Civitas Jus omne in Pagos à ſe abdicavit per Pactum cum Epiſcopo Herbipolenſi. ibid.
Die alte Reichs-Amtmannſchafft *in Civitatem Suinfurtenſem per Privilegia ſequentia fuit ſublata.* pag. 20.
Summa appellabilis. *Impeditur Provocatio per Summæ quantitatem.* pag. 121.
Remedium Nullitatis reſtrictum eſt ad Summam appellabilem, auctam in Receſſu Imperii 1654. non autem ad Summam Privilegii. ibid. in fin. & pag. ſeq. junct. pag. 132. & 142.
Summa Ordinationis quæ? pag. 123.
Miſere ſe torquent nonnunquam Appellantes in effingenda Summa. pag. 124.
Summa non Petitionis, ſed Gravaminis attendenda. ibid.
Jura & Injuriæ quomodo æſtimanda? ibid.
Diſpoſitio §. 114. Receſſ. Imper. 1654. intelligitur tam de Summa Ordinationis, quàm Privilegii. ibid.
Quædam Privilegia de non appellando ad certam Summam reſtricta ſunt. p. 125.
Si per Sententiam ab Auſtragis latam gravatus quis fuerit infra Summam Ordinationis, locum fore Reviſioni. pag. 133.
Si Summa non ſit appellabilis, concedendum eſſe gravatis coram priori Judice remedium Reviſionis. pag. 136.
De Summa arbitrio Judicis relicta in cauſis Injuriarum. pag. 147. in princ.
A rejectione Reconventionis appellari poſſe, etiamſi Summa Reconventionis non ſit appellabilis. pag. 199.
De conjungendis Summis diverſis ad conficiendam Summam appellabilem. pag. 259. in fin.
Summariæ Cauſæ. *De abuſu diſtinctionis inter Proceſſum ſummarium & ordinarium.* pag. 49. 53. 54. lit. (a) 63. uſque ad pag. 72. cum pag. 205. ſeq. & pag. 207. in fin. & ſeq.
Catalogum Summariarum Cauſarum qui Authores exhibeant. pag. 64. 70. & 71. in fin.
Add. Extraordinariæ Cauſæ.
Sumtus. *Si Sumtus Executionis contra Pacifragum ſuſcepta repetantur, fundata eſt Juriſdictio Cameræ.* pag. 23. in princ.
Executores in ipſa Executione de refuſione Sumtuum ſibi ſolent proſpicere. ibid.
Graviores Sumtus habet Auſtragale Judicium. pag. 29. paſſim.
Si Victor Sumtus Executionis non anticipet, Executio non ſuſcipitur. pag. 41.
Exoptandum, ut Executionis Expenſæ Lege publica ad juſtum modum reducantur. ibid.
Si Circulus moram committat in ſolvendo Sumtus Executionis ab alio Circulo factæ, an Fiſcalis actioni locus detur. pag. 48.

Inſtan-

Inſtantiarum multiplicatio Sumtus quoque multiplicat. pag. 127. in princ. & circa med.
Quibus caſibus priori tempore Editio Actorum gratis, ſive Sumtibus Judicis à quo fuerit injuncta. pag. 134. & 135. cum lit. (d) ſeq. pag. 136.
Parcere Sumtibus Appellationis peculiaris, eſt imperitorum. pag. 137.
Literarum pro Informatione Expenſas impetrans ſolvit, ſed Magiſtratus ſuis Impenſis mittit. pag. 182.
Sumtus Reviſionis à Statibus Imperii, qui Conſiliarios ſuos delegant, ſunt erogandi. pag. 230.
De Sumtibus congregationis Reviſorum extra ordinem. pag. 235.
Add. Expenſæ.
Superioritas. *Omne Jus Superioritatis habere Status Imperii ab Imperatore & Imperio dependenter.* pag. 163.
Non omne Jus Superioritatis eſſe independens. ibid.
Jura Superioritatis Statuum Imperii an inter Allodia referenda? ibid.
Add. Territorium.
Supplicatio. *Remitti ſolent ad Cameram Supplicæ Imperatori exhibitæ pro exercitatione Judicii Cameralis in cauſa jam pendente.* pag. 7. lit. (c)
Supplicæ pro Commiſſione in Camera non exhibentur. pag. 10.
Procurator ſupplicans pro Proceſſu obtinendo exprimere debet, quâ ratione Jurisdictio Cameræ ſit fundata. pag. 17.
Supplicationes Advocatorum nihil faciunt ad Praxin. pag. 57.
Si Poſſeſſio Actoris in Supplicatione ſatis fuerit probata, etiam Sine Clauſula inhiberi poteſt turbatio. pag. 62.
Extrajudicialiter, denotat ea negotia, quæ ad Supplicationes & Proceſſus decernendos pertinent. pag. 72.
Qui Supplicam pro Mandato extrajudicialiter retulit, poſtea in judiciali Relatione non debet eſſe Referens. pag. 80.
Mandata Sine Clauſula prævia prælectione Supplicæ cum Adjunctis in Senatu decernuntur. pag. 81.
In Judicio Aulico, poſt diſtributionem Supplicæ pro Proceſſu, idem ſemper manet in cauſa Referens. ibid.
Supplica pro Mandato de exequendo Sententiam Cameralem Sine Clauſula quomodo fundanda. pag. 90. in fin. cum pag. ſeq.
In quibusdam Foris vice Citationum utuntur Mandatis & Inhibitionibus inſerentes Supplicationem poſtulatoris. pag. 92. lit. (d)
Solent Supplicantes, ſi Inſtrumentum Uſuras graviores contineat, his renunciare uſque ad Quincunces. pag. 98.
Supplica pro Mandato de ſolvendo in cauſa annuorum Redituum. ibid.
Exempla Supplicationum pro norma non ſunt habenda, cum rariſſimè Circumſtantiæ Facti ſint caſui novo ſimiles. pag. 103. circa fin.
De Supplica pro Commiſſione ad perpetuam rei Memoriam. pag. 116. in fin.
Examinantur inprimis Supplicæ pro Citatione ad videndum deduci principaliter Nullitates. pag. 141.

In Camera initium Proceſſus fit à Supplicatione. pag. 168.
In Libello Supplici Narrata per Adjuncta aliquo modo eſſe probanda. pag. 177.
Supplicationes ubi exhibeantur & diſtribuantur? pag. 178.
Requiſita Supplicæ quæ? ibid.
Quare binis Exemplis exhiberi debeant. pag. 179. in princ. & pag. 290.
Adjuncta Supplicæ pro Appellationis Proceſſibus neceſſaria quæ ſint? dict. pag. 179. 180. & ibid. circa fin. cum pag. 181. circa fin.
Adjuncta Supplicæ pro Mandato vel Citatione quæ ſint? pag. 182.
Quid agatur cum Supplicis pro Mandato de exequendo, contra alterius interpoſitam Appellationem directis. pag. 188.
Qui ſupplicat pro denegandis Proceſſibus Appellationis, mulctatur uno Floreno. ibid. in fin. cum pag. ſeq. 189.
De Inſcriptionibus non mutandis in Supplicationibus extrajudicialibus. pag. 256.
Eadem Supplica ad Judicium remiſſa, cui Decretum: Judicialiter: *inſcriptum, cum Adjunctis in Judicio producenda.* pag. 279. paſſim.
Non licet ſupplicare extrajudicialiter Proceſſu pendente. ibid.
Supplica pro Appellationis Proceſſibus quando judicialiter remittantur? ibid. & pag. 282.
Petita Supplicantium nimis laxa quomodo reſtringantur? pag. 284.
De Supplica pro Prorogatione Fatalium. pag. 285. in princ.
Add. Actio. Libellus. Petitum.

Supplicationis Remedium. *In quibusdam locis ad inſtar Leuterationis eſt introductum.* pag. 221.
De differentia remedii Supplicationis à Reviſione. pag. 233.
Ubi plura de hoc remedio.
De Supplicationis remedio in Aula Cæſarea uſitato. dict. pag. 233. in fin.
Promiſcuè etiam Reviſio vocatur. pag. 243.
A Reviſione Camerali non differt in Fatalibus. ibid.
Retinuit effectum ſuſpenſivum. ibid.
Suſpecti Recuſatio. *Camerale Judicium recuſari nequit.* pag. 9.
Recuſari tamen poteſt unus vel alter Aſſeſſorum. ibid.
De cauſis Suſpicionis cognoſcit Collegium plenum. ibid.
Quid ſi ſuſpectus recuſatus Sententiam ferat, vel ferri faciat? pag. 157. in princ. & pag. 161.
Suſpenſio. *Qua ratione ſuſpendatur Mandatum Cum Clauſula per Exceptiones?* pag. 83.
Finem Mandatorum Sine Clauſula eſſe, ut ob cauſas juſtas aliquid ſuſpendatur, & res integra conſervetur. pag. 90.
De facto futuro, ad conſervandum objectum Litis, ſuſpendendo, per Mandatum Sine Clauſula, remiſſivè. ibid.
An à Suſpenſione ab officio, ob correctionem aut emendationem facta, admittenda ſit Appellatio? remiſſivè. pag. 156.
An ſuſpenſa deciſione Feri, Reo poſſit injungi ſpecialiter reſponſio in cauſa principali. pag. 283. in fin.

Suſtentatio Cameræ. *Ob moram in ſolvendis Contributionibus ad Suſtentationem Cameræ Fiſcalis officium quid valeat.* pag. 41.

Querela Collegii Cameralis de exigua Suſtentationis cura. ibid.

Si talia diſpiciuntur media Suſtentationis, quæ nulli ſint oneri, fruſtra finis exoptatur. pag. 42

Add. Salarium.

Schwartzburgica. *Exemplum Citationis ſuper Nullitatibus, cum Compulſorialibus, in cauſa Comitis Schvvartzburgici contra Duces Saxoniæ.* pag. 144.

Sylva. *Si Sylva devaſtetur in præjudicium Juris alterius Mandatum Sine Clauſula locum habet.* pag. 106.

Syndicatus. *Reſtitutio in integrum ideò non deneganda, quod cauſa ad Syndicatum pertineret.* pag. 240. in fin. cum pag. ſeq.

De Reviſione & Syndicatu Commentationes veterum commendantur. pag. 241.

Syndicatus ad rariſſimos & difficillimos caſus referendus eſt. pag. 242.

TAxa. *Dignitatis novæ & Tituli, uti & Privilegiorum Inſinuatio ad Stylum pertinet, approbatum per Taxam Cancellariæ.* Pag. 246

In Noviſſimo Receſſu Viſitationis Taxæ certa regula fuit conſtituta. pag. 278.

Temeritas litigandi. *Condemnatione Judicis opus eſt, antequam Fiſcalis ob temeritatem litigandi agere poſſit.* pag. 48. in princ.

Punitur Actor, ſi de temeritate ejus & calumnia conſtiterit. pag. 144.

De pœna temere Reviſionem petentis. pag. 232.

De pœna temere Appellantium. pag. 288. & in fin.

De Advocato qui fidem Principalis fuit ſecutus. pag. 289. in princ.

Terminus. *Imperator à Collegio Camerali Literas Informatorias cum præfixione Termini exigere non ſolet.* pag. 10.

Si deficiente Procuratore, contra Principalem lata ſit Paritoria, Terminus præfixus currit à die factæ Inſinuationis. pag. 68. in fin.

Conſultum eſt, præmittere Definitivæ Actoriam ad Rotulum cum Termino præfixo, ubi Terminus non eſt legalis. pag. 71.

In Proceſſu inter Perſonas Camerales Termini ſunt arbitrarii. pag. 72.

In Mandatis Cum Clauſula Terminus eſt duorum Menſium, in Mandatis Sine Clauſula unius ſolùm Menſis. pag. 76.

De Termino Reproductionis, & Sex Juridicis. pag. 173. 174. & 261.

Quæ differentia inter Terminum præfixum & collectum. pag. 175. paſſim.

Omnis Terminus in Camera eſt peremtorius ſive præjudicialis. pag. 67. in fin. cum pag. ſeq. junct. pag. 175. 176. in princ. & pag. 252. in fin.

Si Appellans Reproductionis Terminum negligit, ſequitur deſertoria Sententia. pag. 197.

Terminus collectus ſi præfigatur, ubi incipiat? pag. 175.

Terminus Legalis quis dicatur? ibid. in fin. cum pag. ſeq. 176.

Fontes doctrinæ de Terminis. pag. 192.

Termini noviſſimis Legibus ad pauciorem numerum ſunt reducti. ibid. in fin.

Ordo

Ordo agendorum in Terminis, remiſſivè. pag. 193.
Terminum ad excipiendum petitum denegatum non iri, ſperant Procuratores. pag. 196.
Ad compeſcendam moram, ſi quis Reſtitutionem petere velit, præfigatur ei Terminus ſub præjudicio præcluſionis. pag. 226.
De Reſtitutione in integrum contra lapſum Termini. pag. 228. & 282.
De Termino Citationis in cauſis Mandatorum & aliis. pag. 262. & 277.
De coarctatione Termini Legalis. dict. pag. 262.
Ad exhibendas Literas contra Informatorias quare regulariter non detur Terminus. pag. 263.
Ad Supplicam in cauſa pendente productam Terminus Legalis Adverſario obſervandus, niſi à Judice brevior præfigatur. pag. 307.
Add. Circumductio Termini.

Territorium. *An de Pagis immediatis etiam prædicari poſſit Jus Territorii.* pag. 18. uſque ad pag. 20.
JCti ſubjectum capax Superioritatis Territorii non niſi Imperii Statum eſſe docent. dict. pag. 18. lit. (a)
An ad Superioritatem tanta requiratur Univerſitas, ut juſtæ Reipublicæ capax ſit. ibid.
Communitatum immediatarum Jura ad vim & virtutem Superioritatis evehi non poſſunt. pag. 19.
Jus ſecundæ Inſtantiæ Jus Territorii non infert. ibid.
Neque Centena, nec alia Regalia ſunt ſigna Superioritatis. ibid.
Ipſa vox Superioritatis eſt recentioris ævi. pag. 19.
Imperator ipſe qua talis in omnibus Terris Imperii non agit Dominum Territorii. pag. 20.
Immediatus non eſt de Territorio alterius. dict. pag. 19. in fin. & pag. 20.
Fürſt-mäßige *dicuntur Dignitate Principali præditi, Territorio verò in Principatum non erecto.* pag. 27.
Privilegium Auſtragarum eſt perſonale, non Territorio inhærens. pag. 25. 30. & 31.
Si Subditus in Territorio communi delinquens pignoratus fuerit, locus eſt Conſtitutioni de Pignorationibus. pag. 61.
Quomodo tranſeuntibus per Territorium Securitas præſtanda ſit. pag. 102. circa fin. cum pag. ſeq.
Si denegetur Transportatio Frumenti per Territorium, an Mandatum Sine Clauſula locum habeat? pag. 111.
Privilegia de non-appellando ad certum Territorium reſtricta ſunt. pag. 129.
An ad Territorium principali incorporatum porrigatur Privilegium de non-appellando. pag. 130.
Add. Superioritas.

Teſtamentum. *Ad impediendam alienationem contra Teſtamentum Paternum, obtineri poteſt Mandatum Sine Clauſula.* pag. 111. in fin. cum pag. ſeq.

Teſtes. *Examina Teſtium delegat Cameræ celerioris expeditionis gratia.* pag. 9.
Teſtium multitudo in Proceſſu non admittenda. pag. 70.
Conſultum eſt, & in Camera ſemper fit, ut præmittatur Definitivæ Actoria ad Rotulum. pag. 71.

Si Teſtis immediatus recuſet Teſtimonium, Mandato Sine Clauſula locus eſt. pag. 107.

Modus compellendi Teſtes contumaces. pag. 191.

Pœna tunc pecuniaria pro dimidia parte Impetranti, pro altera Fiſco, non Commiſſario, applicatur. ibid.

Evocari non poſſe Teſtes mediatos. ibid. circa fin. cum pag. ſeq.

Si Appellans novis Teſtimoniis uti velit, indicare oportebit in Supplica, & Commiſſionem petere ad Teſtium Examen. pag. 251.

De caſu ſi quis Teſtes in prima Inſtantia examinatos, in ſecunda denuò examinari petat. ibid. in fin. cum pag. 252.

De probatione interpoſitæ Appellationis viva voce per Teſtes. pag. 280. in princ. *Add.* Probatio.

Theologus. *Theologos publicè approbatos Sectæ Hæreticæ titulo onerare, Juſtitia charitasque non patitur.* pag. 43.

Controverſiæ Theologorum Fiſcali Cæſareo cauſam non præbent agendi contra alteram partem ex diſſentientibus. ibid. in fin.

Thuringica. *Territorium Coburgicum qua ratione pervenerit ad Landgravios Thuringiæ.* pag. 130.

Titulus. *Nulli ſunt qui* Gefürſtete Grafen *ſe dicunt, Titulis & Dignitatibus majoribus non conſpicui.* pag. 26. lit. (c)

Tituli in Academiis venales. pag. 170.

Utitur Cancellaria Cameralis Titulaturâ eâdem, quæ eſt in uſu Cancellariæ Imperialis Aulicæ. pag. 246.

Si Dignitas nova & Titulus alicui ſit collatus ab Imperatore, quid requiratur ut detur iſte Titulus ex Cancellaria Camerali. ibid.

Tolerantia. *Quomodo nævi hominum ſint tolerandi?* pag. 201.

Tortura. *Si quis abſque legitimis indiciis Torturæ ſubjiciendus ſit, Mandato Sine Clauſula locum fore.* pag. 110.

De Tortura abroganda, & exaſperanda contra latrones. ibid.

Tranſactio. *Mandata de adimplendo Tranſactionem Sine Clauſula ad claſſem eorum referuntur, quæ ad Executionem Judicati tendunt.* pag. 78. lit. (a)

Si Tranſactiones Immediatorum infringantur, an Mandato Cum vel Sine Clauſula locus ſit. pag. 88. paſſim.

Confirmationes Tranſactionum ab Immediatis initarum, fundant Juriſdictionem Cameræ. pag. 117.

Remedium Reſtitutionis in integrum contra Tranſactionem inter Immediatos fundat Juriſdictionem Cameræ per viam Citationis. pag. 123.

Si quis ſpe Tranſactionis neglexerit Fatalia, poſtea non poteſt appellare. pag. 137.

Tranſmiſſio Actorum. *De Compromiſſis inter Immediatos ea Lege initis, ut Acta ad Academias tranſmitterentur.* pag. 2. lit. (a)

Tranſmiſſio Cauſarum ubi uſitata eſt, differentia cauſarum non attenditur. pag. 71.

In Camera Imperiali, & quibusdam Statuum Imperii Judiciis Tranſmiſſioni Actorum locus non eſt. ibid.

De Origine & abuſu Tranſmiſſionis Actorum, remiſſivè. ibid.

Tranſmiſſio Actorum ad Impartiales. pag. 136. & 218.

Tumultus. *vid.* Seditio.

Tur-

Turbatio. *De Turbatione adverſus Pacem Religioſam & Weſtphalicam.* pag. 34. & 78. lit. (a)
Eo effectu Cauſæ Religionis deferuntur ad Comitia, ut cogitetur de mediis quibus Turbationum continuatio poſſit impediri. pag. 35.
Poteſt Judex pro re nata providere, ut utraque pars æqualiter fruatur Poſſeſſione, ſine alterutrius Turbatione. pag. 52.
Litigioſa Poſſeſſio à turbata quomodo diſtincta ſit? pag. 57. paſſim.
Mandata de non turbando cum Proceſſibus Pignorationis quare incongruè petantur. pag. 61. & ſeq. 62. paſſim.
Ad Turbationes non pertinet Conſtitutio de Arreſtis. pag. 73.
Turbatio quomodo inhibeatur, in caſu Poſſeſſionis controverſæ. pag. 78. lit. (a)
Mandata de non turbando regulariter Cum Clauſula decernuntur. pag. 61. circa fin. cum pag. 89.
Quomodo per Mandata Sine Clauſula tueatur Camera Judicata ſua adverſus Turbationes. pag. 104. in princ.
Mandata de non turbando præſupponunt Actoris Poſſeſſionem. pag. 62. 89. & 112. circa fin.
Tutor. *Si Magiſtratus non det Tutores, an Mandato Sine Clauſula locus ſit?* pag. 108.
Si quis Tutorem, in Camera confirmatum in officio turbet, obtineri poteſt Mandatum Sine Clauſula. pag. 112.
Confirmatio Tutorum fundat Jurisdictionem Cameræ, ſi Pupillus ſit Immediatus. pag. 117. in princ.
Quodſi confirmandus Tutelam ſuſcipere nolit? ibid.
Rationes coram Commiſſione à Camera data, reddendæ ſunt. pag. 117.
An in Cauſis Tutelaribus admittatur Appellatio, remiſſivè. pag. 156.
De Copia Tutorii Cameralis producenda. pag. 275.
Contra Tutores contumaces Immiſſionem ex primo Decreto adhuc obſervari. pag. 280. & 309.
Add. Pupillus.

Vagabundus. *Contra reum vagabundum fundata eſt Cameræ Jurisdictio.* Pag. 22. in princ.
Vaſallus. *vid.* Feudum. Inveſtitura.
Vectigal. *Ob Vectigalium novorum inſtitutionem, fundata hic Jurisdictione Camerali, decernuntur Mandata Sine Clauſula.* pag. 107.
Caſus majoris Vectigalis noviter inſtituti quare non facilè extiturus ſit? ibid. circa fin.
Vectigalium præſtatio excuſat denegationem Transportationis Frumenti per Territorium. pag. 111.
Venia. *De Venia diſcedendi petenda in Collegio Camerali, quæ eſt vel Pleni, vel Præſidialis.* pag. 300.
Modus petendi Veniam. pag. 301. in princ.
Via publica. *In Viarum publicarum uſu quilibet Securitate frui debet.* pag. 73.
Vicarii Imperii. *A morte Imperatoris Vicariorum nomine continuatur Jurisdictio Cameræ.* pag. 8.
Defuncto Imperatore ad Vicarios Imperii omnis defertur poteſtas. ibid. lit. (d)

Quilibet Vicarius in ſuo diſtrictu peculiare inſtituit Judicium ſupremum Vicariatus. pag. 8.

Acta Judicii Vicariatus Imperator electus ratihabere ſe velle promittit. ibid.

De Formula Expeditionum in Camera nomine Vicariorum faciendarum & eorum Sigillo. pag. 9.

Vicinus. *Regiones Germaniæ tales habent Vicinos, cum quibus, ſi controverſia exoritur, cauſa in Foris Germaniæ ventilari nequit.* pag. 102.

Si periculum à vicino inimico metuendum, an Dominus Territorii compelli poſſit ad præſtandam Securitatem? pag. 103.

Vicinus ſi ob receptionem Judæorum agere velit, quid ſua interſit, probare debebit. ibid.

Si Vectigal novum alicujus momenti inſtitutum fuerit, non eſt dubium, Vicinos potentes ſtatim obicem poſituros. pag. 107.

Vidimatio. *Libelli & Adjunctorum Vidimatio quomodo hodie ſiat in Expeditione Proceſſuum.* pag. 184.

Vidua. *Viduæ, Liberi, omnisque Familia Cameralium Perſonarum ad immediatos referuntur.* pag. 20. circa fin.

Viduæ immediatæ Illuſtres, Collegia Conſiliariorum formata habentes, beneficio miſerabilium Perſonarum non fruuntur. pag. 24.

Add. Miſerabiles Perſonæ.

Vindicta. *Publicæ rei intereſt Vindictam privatam prohiberi.* pag. 54. in fin. & pag. 58.

Arreſtum Vindictam privatam reſpicit. pag. 72.

Vindictam exercendi multæ ſunt Principi vel Magiſtratui occaſiones. pag. 190.

Vis. *In actione fractæ Pacis Religioſæ requiritur, ut Turbatio facta ſit non levis, ſed gravior & violenta.* pag. 34.

Si quis vi publica atroci, armis & coadunatis hominibus alterum aggreſſus ſit, incidit in crimen fractæ Pacis. pag. 37. & 39.

Ab inveterato more, vi aperta ſibi conſulendi, tardius receſſere Germaniæ Cives. pag. 38. & 101. in fin.

In caſu Violentiæ publicæ Proceſſus Mandati potius eligendus, quam Citationis ſuper fracta Pace. pag. 40.

Ratio Conſtitutionum Imperii eſt, ut tolleretur omnis Violentia, factique & propriæ Vindictæ via. pag. 58.

Si majori Violentiæ occurrendum ſit, Mandatum Sine Clauſula locum habet. pag. 89.

Ob comminationem vis publicæ Mandata de non offendendo Sine Clauſula decernuntur. pag. 101. circa fin.

In caſu Spolii cum Violentia conjuncti Mandata Reſtitutoria Sine Clauſula decernuntur. pag. 113. in princ.

Add. Arma.

Viſitatio. *Viſitatur Camera* nach der Ordnung wie die Stånde in unterſchiedlichen Creyßen gehen. pag. 12.

Lex contra Viſitatores emanentes lata, contrario uſu abolita eſt. pag. 46.

SCtum Camerale de Anno 1603. noviſſimè per Viſitatores approbatum. pag. 124.

Viſita-

Viſitatores Cameræ ab Imperio Legislatoria poteſtate ſunt inſtructi. pag. 224. lit. (a)
Ceſſant hodie Viſitationes & Reviſiones annuæ. pag. 230. paſſim. 231. 235. & in fin. cum pag. 308. in princ. & pag. 311. in fin.
Viſitatio Cameræ eſt res Imperii: Eâ deficiente, Recurſus erit licitus ad Comitia. pag. 308.
Delegatorum Viſitatorum bonæ qualitates. pag. 312.
Univerſitas. *Univerſitates immediatæ in prima Inſtantia conveniuntur in Camera.* Pag. 18. & 20.
An ad Superioritatem Territorii tanta requiratur Univerſitas, ut juſtæ Reipublicæ capax ſit. dict. pag. 18. lit. (a)
Univerſitates generaliter compellantur in Proceſſibus. pag. 183. in fin. cum pag. ſeq.
Add. Pagi immediati.
Vogtiæ Jus. *Superioritatem Territorii minimè infert, poſito quod etiam Juris dicendi poteſtatem comprehendat.* pag. 19
Vogtia aliàs denotat nudum Jus Protectionis. ibid.
Juris dicendi poteſtas conſpicitur plerumque in denen Reichs-Vogteyen. ibid.
Vogtia Pagorum immediatorum propriè cenſeri nequit in numero derer Reichs-Vogteyen / *quia libera voluntate Communitatum Epiſcopus Herbipolenſis adſumtus* zum Reichs-Vogt / Schutz- und Schirm-Herrn. ibid. & pag. 20.
Add. Protectio.
Vota. *De Paritate Votorum in Cauſis Religionis.* pag. 35. & 36. in fin.
Proceſſus in Camera decernuntur quandoque per majora. pag. 79. in fin.
An tria Vota, ex cauſis ponderoſis diſſentientia, vincantur à reliquis quatuor vel pluribus? pag. 202.
Referens primus reddit ſuum Votum. ibid.
Diſſentientibus Votis concluditur per majora. ibid.
De Paritate Votorum in Reviſione. pag. 232. in fin.
Rectè facient Aſſeſſores, ſi non ad relata Referentis, ſed ex propria ſcientia Vota ſua dicant. pag. 241.
A natura Collegii cujuscunque eſt, ut majoribus Votis negotia determinentur. pag. 247.
Director Pleni, vel etiam Senatus, Votum nullum fert. pag. 300.
Add. Comitia.
Urpheda. *In Pignorationibus mandatur liberatio* auf die alte gewöhnliche Urphed. pag. 72.
Si ad oblatum Juramentum Securitatis, die Urphed / *denegatur Relaxatio Captivi ob cauſam civilem, an Mandato Sine, an Cum Clauſula locus ſit.* pag. 87. circa fin.
Uſuræ. *Quæſtio de modo Uſurarum ex Jure Communi decidenda.* pag. 97.
Uſuræ graviores quàm Quincunces in Camera nunquam adjudicantur. pag. 98.
Solent Supplicantes, ſi Inſtrumentum Uſuras graviores contineat, his renunciare uſque ad Quincunces. ibid.
Annui Reditus Uſuras Quincunces quandoque excedunt, quandoque non adæquant. ibid.

Jus

Jus Canonicum Uſuras nulla neceſſitate averſatur. pag. 98.

An Uſuræ debeantur ex mora in ſolvendis annuis Reditibus. ibid. in fin. cum pag. ſeq.

Quid Juris apud Leodienſes, ſi quis non Mercator in Contractu Mutui Uſuras ſtipulaverit & acceptaverit. pag. 99.

An & quo caſu Uſuræ ad Summam appellabilem conſtituendam admittantur. pag. 123. in fin.

Add. §. De Indaganda.

Uſus. *Lex contra Viſitatores emanentes lata, contrario uſu abolita eſt.* pag. 46.

Uſu Judicii obtinet, donec aliud ſtatuatur Lege Imperii. pag. 74. & 79.

Uſu eſſe inveteratam Juriſdictionem Officialium in Cauſis Civilibus. pag. 110.

Legum vis in Procuratorum uſu non eſt poſita. pag. 306.

Add. Conſuetudo. Obſervantia. Praxis. Stylus.

W

Waradinus. *vid.* Moneta.

Weſtphalia. *Judicii Weſtphalici ne umbra quidem hodie ſupereſt.* Pag. 44. in fin.

Exemplum Privilegii Exemtionis contra Judicia Weſtphalica. ibid.

Würtembergica. *De Reſolutionibus Collegii Cameralis ad Gravamina Electoris Palatini & Würtembergiæ Ducis Anno 1557. in Comitiis exhibita.* pag. 50. 51. & 58.

Z

Zaſius. *Examinatur ejus doctrina de remedio ordinario & extraordinario.* pag. 210. & ſeqq.

FINIS.

APPENDIX
AD
PRÆCEDENTEM
COMMENTATIONEM
DE
JURE CAMERALI,
CUJUS CONTENTA DEMONSTRAT
PRÆFIXUS
INDEX.

INDEX.

I. Extract aus einiger Stände des Reichs * wider die Anno 1555. publicirte Cammer-Gerichts-Ordnung übergebenen Gravaminibus de An. 1556. und 1557. nebſt des Kayſerlichen Cammer-Gerichts darauf erſtatteten Reſolutionen, in ſpecie die Conſtitution de Litigioſa Poſſeſſione, de Pignorationibus, & de Arreſtis betreffend.

* Vid. *ſuprà Commentat. Sect. I. §. VII. num. 3. & 4.*

II. Literæ Patentes Imperatoriæ ad *Leodienſes* in puncto Recurſus ad Officialem Colonienſem & Nuncium Pontificis Romani: ubi de modo *Reviſorii Judicii*, An. 1707. & 1710. Nec non Reſcripta Cæſarea ad Epiſcopum *Paderbornenſem* & *Monaſterienſem*.

III. Diſſertatio de Recurſu ad Cæſaream Majeſtatem vel ad Comitia univerſalia *Chriſt. Valent. Happelii*, Erfurti habita Anno 1702. Acceſsêre ſuccinctæ Animadverſiones, & Acta quædam publica recentiora huc ſpectantia.

IV. Excerpta ex *Friderici Hortlederi* Manuſcriptis de translatione Regionum Hennebergicarum *Smalkaldia*, ad Landgravios Haſſiæ & *Coburgenſis* ad Landgravios Thuringiæ. Notæ adjectæ ſunt ejusdem *Hortlederi* in Manuſcripto extantes.

V. Index ſive Tabella Privilegiorum Statuum Imperii, quatenus ad Jus Camerale pertinent.

Nota: *Plenior Recenſio lingua vernacula, ut & Notitia variorum Judiciorum, ab Auctore concinnata & ſeparatim edita fuit, ut Commentationi huic Supplementi loco adjungi poſſit.*

VI. Selectæ Formulæ Decretorum Extrajudicialium Imperialis Cameræ.

VII. Feriarum Cameralium Schema.

VIII. Catalogus variarum Rubricarum Proceſſuum Cameralium.

IX. Deſcriptio Solennium Introductionis Judicis in Camera Imperiali Sereniſſimi Principis Fürſtenbergii Anno 1718. 27. Junii, & ſequentium Dominorum Judicum.

X. Catalogus Perſonarum Collegii Cameralis ab Anno 1654. uſque 1740. Acceſſit jam Catalogus plenior ab initio hujus Imperialis Judicii ordine Alphabetico concinnatus.

APPEN-

APPENDIX I.

Extract aus einiger Stände des Reichs * wider die Anno 1555. publicirte Cammer-Gerichts-Ordnung übergebenen Gravaminibus de An. 1556. und 1557. nebſt des Kayſerlichen Cammer-Gerichts darauf erſtatteten Reſolutionen, in ſpecie die Conſtitution de Litigioſa Poſſeſſione, de Pignorationibus, & de Arreſtis betreffend.

GRAVAMEN STATUUM.
Von Perſonen und Sachen.

ES ſollen auch die *Malefitz*-Sachen weder in erſter oder zweyter Inſtantz an dem Kayſerlichen Cammer Gericht tractirt, oder Inhibition darüber erkannt werden/ ſondern dawider ſolche Exception zugelaſſen, und Adverſarius, die zu widerfechten/ nicht gehört werden/ es wäre dann in cauſa Nullitatis notoriæ vel in continenti probabili.

RESOLUTIO CAMERÆ.
Von Perſonen und Sachen.

BEtreffend erſtlich die *Malefitz*-Sachen/ weiß man ſich nicht zu erinnern/ daß dieſelben/ auſſerhalb der Nullität in prima oder ſecunda Inſtantia, am Kayſerlichen Cammer-Gericht je angenommen; noch vielweniger/ daß Inhibitiones anderſt dann in denen Fällen/ da es von Rechtswegen vermög der Ordnung geſchehen ſoll/ erkennet- oder jemand ſein Einwenden dagegen abgeſchnitten worden ſeyn. Daß aber die Ordnung und darin begriffene heilſame und hochbegünſtigte Conſtitution des Orts eingezo-

* Vid. *ſuprà Commentat. Sect. I. §. VII. num. 3. & 4.*

gezogen / und auf den Caſum notorium Nullitatis vel in continenti probabilis, und alſo auf die Fälle / die ſich allein zutragen in præſentia Judicis, oder loco Judicii, da man Probationes in promptu haben mag / geſtellt und reſtringirt werden ſoll; das gibt man denen zu ermeſſen und zu treffen / die da wiſſen / mit was Gefährlichkeit der Armen halben je zu Zeiten / durch unverſtändige Richter / auf ihre unvernünfftige Gebräuche / hin und wieder im Reich über des Menſchen Blut gericht wird; und ob es nicht Göttlich / und viel beſſer / auch gemeinem Nutzen fürträglich / daß ſolche Mißbräuche in Criminalibus abgeſtellt / dann daß dieſe Conſtitution, durch welche die Armen / die wider Menſchliche Vernunfft und natürliche Billichkeit beſchwehret / etlicher maßen geholffen werden mag / angegebener maßen noch ferner reſtringiret werden.

GRAVAMEN STATUUM.

Ad §. 5. Es ſollen auch ꝛc.

SOllen hinfüro die Sachen / die *per viam denegatæ Juſtitiæ* nicht ſo leichtlich an das Cammer-Gericht erwachſen / wie bißhero beſchehen iſt / ſondern ſoll der Kläger ſich mit ſeinem Klagen gefaſt machen / und damit für den ordentlichen Richtern erſcheinen / und zum wenigſten zweymal nacheinander zu unterſchiedlichen Zeiten um Recht anhalten und ruffen / und über ſolche genugſamen Schein außbringen und beweiſen; Alßdann und nicht ehe ſolten die Sachen per viam denegatæ Juſtitiæ an dem Cammer-Gericht angenommen werden / dann es geſchehen mehrentheils durch die Notarien viele Gefahr-Handlungen.

GRAVAMEN STATUUM.

ITem daß hinfürter / wo ein Requirent einig Document *denegatæ vel dilatæ Juſtitiæ* fürbringen und aufrichten laſſen wolte / ſoll derſelbig Actus in Gegenwärtigkeit des Superioris denegantis vel ſuorum, auch Notarii & Teſtium beſchehen / alſo / daß das Erſuchen / Verweigerung / und Proteſtiren / auch Anrufen des Notarii, zumal beſchehe.

RESOLUTIO CAMERÆ.

Ad §. 5. Es ſollen auch ꝛc. *& ſeq.*

BEy dem erſten Verſicul weiß man ſich darin angezogener gefährlicher Handlungen / ſo durch die Notarien, wie hierin gemeldt / und in der Requi-

Requiſition der Unter-Richter gebraucht werden ſoll / weiter nicht zu berichten/ noch viel weniger warum/ und aus was Urſach doch die Partheyen/ denen doch einmal das Recht kündlich verſagt oder verzogen wäre/ und zuvor der Gegentheil citirt/ ſich mit ihrer Klag gefaßt zu machen/ und wiederum zum zweytenmal bey demſelben Richter um Recht anzuſuchen/ gezwungen werden ſolten/ dieweil doch vermög der gemeinen Rechten eine jede Sache durch kündliche beſchehene Weigerung des Rechtens ſich alßbald ipſo jure an den Ober-Richter devolvirt/ und ſolch ferner Anſuchen nirgendzu dienlich/ dann daß die Partheyen in ihren Rechten aufgehalten/ in vergebliche Mühe und Koſten geführet/ und dadurch je zu Zeiten zur Ungedult gegen ihre Obrigkeit bewegt werden möchten. So iſt auch in der Ordnung des Orts ohne Urſach nicht vermeldt/ welcher geſtalt die Notarien, in deren Gegenwärtigkeit der Chur-Fürſten oder Stände requiriret werden ſolte/ je zu Zeiten wider Recht und Billichkeit beſchwehret worden/ alſo daß ſie ſich zu ſolcher Conſtitution nicht mehr gebrauchen laſſen wollen. Darum aus denen und anderen Urſachen nochmals den Partheyen empfindlich und beſchwehrlich ſeyn würde / wo ſie dergeſtalt mit dem Articul Requiſitionis, Jnhalt des Bedenckens im Verſicul anfahend: *Item* **daß hinfärter** &c. gehalten werden ſollen. Dieweil dann die Conſtitutiones des Orts/ ſo in den alten und neuen Ordnungen zu Förderung des Rechtens/ Erhaltung eines gemeinen Bürgerlichen Weſens/ Einigkeit und ſchuldigen Gehorſam bey den Unterthanen / wohlbedächtlich aufgericht / den gemeinen Rechten und der Billichkeit gemäß/ läſt man es bey denenſelben alſo diß Orts verbleiben.

GRAVAMEN STATUUM.

Ad Rubric. 2. Partis 2.

DAß auch etliche Sachen / die ihrer Arth und Natur nach/ und ſonſt nach Kriegs* Recht und Ordnung erkannt/ ohne *Appellation in rem judicatam* ergangen / zuletzt auch durch die Kayſerliche Majeſtät alſo in derſelben Nieder-Erb-Landen geübt; endlich vertragen und beygelegt / gleichwohl am Kayſerlichen Cammer-Gericht / auch unangeſehen / daß derowegen Kayſerliche Reſcripta außbracht / und alſo Litis vel definita, vel interpoſita Tranſactione ſopitæ, wiederum angenommen werden.

* Kriegs: hoc eſt Litis ſive Proceſſus, hinc dicitur Litis conteſtatio, Kriegs-Befeſtigung.

RESO-

RESOLUTIO CAMERÆ.

Ad Rubric. 2. Partis 2.

DAß etliche Sachen am Cammer-Gericht/ die hievor mit Recht entſchieden/ oder aber ſonſt zwiſchen den ſtrittigen Partheyen endlich vertragen und beygelegt/ angenommen worden/ davon weiß man gleichwohl auf gehabte Nachfrag und Erkundigung die wenigſte Anzeig nicht zu thun: ſo iſt auch in der Ordnung außtrücklich verſehen/ daß dem Cammer-Gericht unverhindert einiger Avocation, Suſpenſion und Auffſchlags/ ſein ſtracker Lauff gelaſſen/ und ſo dem zuwider etwas von Kayſerlicher oder Königlicher Majeſtät/ oder ſonſt/ außgehen oder erlangt würde/ daß ſolches von Unwürden/ krafftloß und nichtig ſeyn/ und durch das Cammer-Gericht nicht angenommen werden ſoll/ deſſen ſich Cammer-Richter und Beyſitzer ihrer Pflichten bedencken/ zu halten/ und ſonſt männiglich/ der ſich ihrer Erkänntnuß beſchwehret/ gebührlicher Weiß Red und Antwort zu geben.

GRAVAMEN STATUUM.

WO vermöge der Reichs-Ordnung die Churfürſten/ Fürſten/ oder Fürſtmäßigen in erſter Inſtantz ſollen beklagt werden/ oder auch in andern dergleichen Außträgen und Fällen gehandelt würde/ und der Fürſt oder Commiſſarius mit Tod abgienge/ ſoll der Proceſs, es wäre gleich vor oder nach der Litis conteſtation, vor dem nachkommenden Churfürſten/ Fürſten/ oder Fürſtmäßigen/ & ſic coram eorundem Succeſſoribus, continuirt/ außgeführt und geendet werden; es wäre dann Sache/ daß der neue Commiſſarius ſich der Sache nicht beladen wolte/ oder dergleichen ſonderliche Urſachen gegen den nachfolgenden hätte.

RESOLUTIO CAMERÆ.

DEs anderen hernach folgenden Verſiculs halben/ anfahend: **Wo vermöge** rc. iſt *in part. 2. Ordinat. ſub tit.* **Wie und vor welchen Richtern/ die Churfürſten/ Fürſten/ und Fürſtmäßige/ einander zu Recht fordern ſollen:** verſehen/ daß/ im Fall der Commiſſarius mit Tod abgienge/ ehe die Sache zu End kommt/ alßdann der Kläger aus den vorgeſchlagenen Chur-Fürſten oder Fürſtmäßigen einen kieſen/ und vor demſelben die Sach außführen ſoll. Welches auch auf andere nachgemeldte Außträg gezogen und verſtanden werden/ und ſonſt gleichwohl gemeinen Rechten nicht gemäß/ daß alſo indiſtinctè von einem jeden Commiſſario die Sachen

und

und derſelben Inſtantia ſich auf ſeine Succeſſores continuiren ſolte / daß ein ſolches unangeſehen hierinnen angezeigte Aenderung zu thun und vorzunehmen / das ſtellt man zu der Stände Gefallen und Bedencken.

GRAVAMEN STATUUM.

Dieweil ſich auch etwa Sachen zutragen / welche nicht alſobald / ſo viel die Perſonen belangt / unter den verordneten **Außträgen** zu finden ſeyen / oder darunter ſpecificiret / alſo da ein Churfürſt einen andern Churfürſten / und eine Stadt / als Mit-Conſorten, um Recht erſuchen thut / oder da ein Fürſt einen Churfürſten / und dann die Unterthanen beyder vorgemeldter Churfürſten und Fürſten / als Mit-Conſorten, um Recht fürnehmen will / welche Caſus mixti ſeyen / und viel Zweiffel daraus erwachſen / wie man ſich ſelben halben / oder ob der Conſors geringer / ſeinem Conſorten, als höhern / nachfolgen ſoll / fleiſſig zu erwegen und zu verordnen.

RESOLUTIO CAMERÆ.

Von Außträgen / *ad verſ.* **Dieweil ſich auch etwa &c.**

Eben die gemeine Rechte in hierin angezogenen Fällen der Ordnung einen lauteren gewiſſen und gerichtlichen Verſtand / alſo / daß diß Orts einige fernere Vorſehung und Conſtitution nicht vonnöthen.

GRAVAMEN STATUUM.

Als unterm §. Gleicher geſtalt &c. die Sachen in ihrer Friſt erörtert / oder aber ipſo jure ad Cameram devolvirt ſeyn ſollen &c. dieweil nun etwan allerley Verhinderung vorgefallen / nicht allein des Kriegs / (*i. e. Proceſſus*) ſondern auch der Zeugen Commiſſarien, item der Partheyen Abſterben / item daß ſie ſolches dem Rechtlichen Proceſs nach verweilet; ſoll man dieſen §. etwas mildern / daß auch nach Außgang des Jahrs die Sachen nicht devolvirt / ſonderlich / wo nemlich ſich ſolches durch Rechtlichen Schub und Erkänntnuß erlängert / &c.

Gleicher geſtalt / wie es in dieſen **beſonderen Außträgen** der Spolien gehalten werden ſoll / alſo ſolte es in den andern allen gemeinen Außträgen verſehen werden.

RESOLUTIO CAMERÆ.

So wird dasjenige / das einmal den ſpoliirten und andern beſchwehrten Partheyen zu Gutem und Abkürtzung des Proceſs geordnet / den Ständen ihres Gefallens zu ändern heimgeſtellt.

GRAVAMEN STATUUM.

Dieweil auch in vorigen Abſchieden die löbliche Conſtitution *L. ſi quis in tantam. Cod. unde vi.* inſerirt / als nemlich *Wormatiæ Anno 1521.* ſollen dieſelbe in den verübten Ordnungen nicht vergeſſen / ſondern denſelben nochmals inſerirt werden ꝛc. nemlich unter der Rubric der ſtreitigen *Poſſeſſion poſt* §. 2. oder in der Cammer-Gerichts-Ordnung *part. 2. tit. 9.* unter der Rubric: Daß von wegen Uberfahrung ꝛc. §. Wir wollen auch / ꝛc. oder unter dem Land-Frieden / unter dem *Titul*: Daß am Cammer-Gericht ꝛc.

RESOLUTIO CAMERÆ.

Ad §. Dieweil auch ꝛc.

So viel die Conſtitution *L. ſi quis in tantam.* betrifft / iſt hievor in Verfaſſung der Cammer-Gerichts-Ordnung / wie man bericht / unnothwendig / angeſehen dieſe und andere Conſtitutiones und *Leges*, *ſo* im Corpore Juris begriffen / der Ordnung zu inſeriren / dabey es nochmals / ſonderlich / dieweil ſolche Conſtitution füglich unter keinen Titul der Ordnung gezogen werden / und man nicht wiſſen mag / ad quem effectum ſolches beſchehen ſolte / bleiben läſt.

GRAVAMEN STATUUM.

Ad Rubric. Der ſtrittigen *Poſſeſſion.*

Uber die Rubric der ſtrittigen *Poſſeſſion &c.* iſt erſtlich zu bedencken / daß gleichwohl die Rubric allein Meldung thut von der ſtrittigen *Poſſeſſion*: item allein von den Perſonen ohne Mittel unterworffen; Da nun das Nigrum beſichtiget / ſo thut daſſelbige auch Meldung in §. Ob auch ꝛc. von der momentanea Poſſeſſione, ſo hernach Inhibitorial genannt. Item in §. Wo auch ꝛc. von den Perſonen ſo mit Mittel unterworffen / adeſt mediatè ſubjectus, daß alſo mehr in Nigro dann in Rubro verordnet iſt.

RESO-

RESOLUTIO CAMERÆ.

Ad Rubric. Der ſtrittigen *Poſſeſſion.*

ERſtlich daß bey dieſem Articul das Nigrum & Rubrum ſich nicht allerdings vergleichen / und eines gemeiner dann das andere / das iſt denen die in Rechten verſiren nicht fremd / auch daran wenig oder gar nichts diß Orts gelegen.

GRAVAMEN STATUUM.

SO viel nun den §. 1. und 2. antrifft / werden dieſelbige gleichwohl in vorigen Reichs-Abſchieden auch begriffen / als nemlich *Coloniæ Anno 1512.* und *Wormatiæ Anno 1521.* allda auch die Conſtitution *L. ſi quis in tantam.* angehängt / welche billich in der neuen auch ſolte inſeriret ſeyn worden / ſolches iſt alſo nicht von neuem / ſondern von Alters verordnet.

Aber vorgedachter §. Ob auch ꝛc. iſt durchaus in Anno 1548. von neuem geſtellet worden ; und wiewohl *Ratisbonæ Anno 1532.* die Sequeſtration mit kurtzen Worten angezogen / und ſich daſelbſten auf vorgehende Abſchiede remittiret wird / bey demſelbigen gar kein Proceſs præſcribiret / wie jetzo in dieſem §. Ob auch ꝛc. geſehen und geſpüret wird ; nun iſt acht zu haben / ob eine Differentia inter litigioſam & turbatam Poſſeſſionem, dann ob wohl die Conſtitution von der ſtrittigen Poſſeſſion Meldung thut / ſolte man dieſelbige doch nicht auf die Turbation oder Betrübte ziehen und extendiren / ſonſten möchte man leichtlich alle Sachen im Schein vermeinter turbirter als ſtrittiger Poſſeſſion dahin tringen / darum vielleicht ſolcher Unterſcheid zu mercken.

Dann die Actiones turbatæ Poſſeſſionis nicht unter die Conſtitution (wiewohl die Advocaten Turbationem pro litigioſa permiſciren) gehören ; dann ſo die Außträg *Wormatiæ Anno 1495.* erſehen / erſcheinet daſelbſt / daß viele Actiones ſpecificirt / die allein unter die Außträg gehören / als nemlich Abtrang oder Entſetzung belangend / welche aber jetzo gantz überflüßiger Weiſe beſondere neue Abträge haben.

Item ſo ſich einer beklagt / daß er am Gebrauch ſeines Wildfangs / Zoll oder Geleit / Gericht oder anderer

hergebrachter Nutzung oder Gerechtigkeit geirret oder gehindert.

Wiewohl nun Specification in den neuen Außträgen / wie die Prælaten &c. die Churfürſten zu Recht fordern ſollen / gar außgeſchloſſen; dannoch hält man dafür / daß ſolche Specification den General-Wörtern / nemlich warum / oder um was Urſachen das wäre ꝛc. verſtanden werden ſoll; So dann nun die turbata Poſſeſſio unter die Außträg / wie von Alters / gehörig / ſolle die Conſtitution von der ſtrittigen Poſſeſſion gar nicht von der Turbation verſtanden werden: Turbatio enim præſupponit Poſſeſſionem, cum in litigioſa Poſſeſſor ſit incertus; Und ſoll alſo die ſtrittige Poſſeſſion verſtanden werden / da der Streit iſt principaliter um die Poſſeſſion, und wer die haben ſoll.

Nun weiters / ob dieſe gantze Conſtitution, oder etliche §§. daraus zu emendiren ſeyen: So viel dann die gantze Conſtitution betrifft / iſt der Senſus und Scopus derſelben wohl bedacht / wo der Außtrag in ſolcher ſtrittigen Poſſeſſion erörtert werden ſolle / und ſonderlich ſo viel den præſcribirten Proceſs betrifft / da ereignen ſich allerhand Beſchwehrungen / wie dann auch groſſe Ungleichheiten in demſelben gehalten.

RESOLUTIO CAMERÆ.

Ad verſ. Soviel nun ꝛc. *& ſeq.*

So viel aber Conſtitutionem unter dieſer Rubric an ihr ſelbſt betrifft / haben hievor Cammer-Richter und Beyſitzer in der Viſitation denen Kayſerlichen Commiſſarien und Herren Viſitatoren auf den Memorial-Zettul dieſer / auch der andern Conſtitution halben / die Pfandung betreffend / einen kurtzen Bericht und Bedencken vorbracht / und ſonderlich / daß ſolche Conſtitutiones in den alten und neuen Ordnungen wohlbedächtlich / zu Erhaltung eines gemeinen Friedens zwiſchen den Unterthanen des Reichs / und ſonderlich den benachbarten Ständen / auch Verhütung allerhand beſchwerlicher Weiterung / um willen Aufruhr / thätlicher und Fried-brüchiger Handlung / aufgericht / welche auch niemand / der zum Frieden geneigt / beſchwerlich / auch derowegen billich nicht eingezogen / noch vielweniger geändert / oder gäntzlich aufgehoben / ſondern vielmehr / wie die einmal mit zeitigem Rath und Wohlfahrt des Reichs und deſſelben Unterthanen einhelliglich beſchloſſen und aufgericht / erhalten werden ſollen.

GRAVA-

GRAVAMEN STATUUM.

SO viel nun den erſten §. immediatè Subjectorum betrifft/ möchte derſelbige nochmals/ wie auch von Alters hero in denen Abſchieden befunden/ alſo gehalten werden/ man wolle dann daſelbſt außtrücklich vorkommen/ daß man Clauſulam Juſtificatoriam inſerirt/ oder allerhand Exception zulaſſen/ und ſonderlich/ daß die ſtrittige Poſſeſſion nicht von den Feudalibus oder Vaſallis, noch von denjenigen auch Immediatis, ſo unter einem Herrn geſeſſen/ oder das ſtrittige Guth unter demſelben gelegen/ verſtanden werden ſolte.

RESOLUTIO CAMERÆ.

Ad verſ. So viel nun den erſten ꝛc.

UNd ſonderlich iſt der erſten Conſtitution halben/ ſub Rubrica: von der ſtrittigen Poſſeſſion, Anzeig beſchehen/ daß dieſelbige von dem ordinario Judicio Poſſeſſorio, ubi plena fit cognitio ſuper Poſſeſſione, verſtanden wird/ doch anders nicht dann in denen Fällen/ ubi ſubeſt timor Armorum, und die Partheyen dem Reich ohne Mittel unterworffen/ indem ſich ihrer jeder vor einen Beſitzer halten will/ ob ſolcher Streit zu thätlicher Handlung kommen möchte/ wie dann auch der Buchſtaben ſolcher Conſtitution mit ſich bringt und zu erkennen gibt/ alſo daß ferner einiger Diſtinction inter turbatam & litigioſam Poſſeſſionem, durch welche ſolche Conſtitution vielmehr irriger und diſputirlicher gemacht werden möchte/ gar von unnöthen/ ſonderlich wo derſelben (laut des Verſiculs in Gravaminibus, anfahend: **So viel nun den erſten ꝛc.**) Clauſula Juſtificatoria ſolte angehänget werden; Dann dieweil ſolche Clauſula allein in Mandatis und Præceptis ſtatt hat/ und im Fall dieſer erſten Conſtitution nicht à Præcepto, ſondern à Citatione angefangen wird/ auch ohne das kein Præceptum oder Mandat auſſerhalb der ſonderlichen in Rechten und der Ordnung ſpecificirten Fällen ſine Clauſula Juſtificatoria vermög der Rechten erkannt werden ſoll/ kan man nicht verſtehen/ was ſolche Clauſula dißfals würcken/ oder wie dieſelbige zu dieſem Articul ſich reimen möchte.

So weiß man auch in Cauſis Feudalibus aus gemeinen Rechten wohl zu berichten/ weſſen man ſich dieſes Falls mit den Judiciis Poſſeſſoriis halten ſoll/ dergleichen iſt deßfals mit den Partheyen/ ſo unter einem groſſen Herrn geſeſſen/ und da Güther unter einem Herrn gelegen/ ohne das unter dieſer Conſtitution nicht begriffen/ derowegen von dem allen in verſ. anfahend: **So viel nun den erſten ꝛc.** überflüßige Anregung geſchiehet.

GRAVAMEN STATUUM.

NAchmals den zweyten §. der da von *immediatè Subjectis* meldet/ aber doch Superior incertus iſt/ oder Superiores diverſi ſeyn/ im ſelben Fall/ ob gleich ſonſt dieſer §. auch paſſiren möchte/ vor rathſamer/ damit den Superioribus kein Præjudicium beſchehe/ daß von demſelbigen zuvor ein Bericht erfordert/ nachmals die Gebühr ſuper Supplicatione zu erkennen/ alles damit die Appellation nicht entzogen werde.

RESOLUTIO CAMERÆ.

Ad verſ. Nachmals den zweyten ꝛc.

GLeicher geſtalt wird auch Inhalt nechſt hernach folgenden Verſiculs für unnothwendig angeſehen/ in dem Fall/ da die Güther oder Gerechtigkeit nicht unter einer Obrigkeit gelegen/ von derſelben Obrigkeit an- und Proceſs erkannt/ Bericht zu erfordern/ dieweil in den Fällen/ da alſo Zweiffel vorfällt/ in was Obrigkeit die Güther gelegen/ davon dieſer Articul in der Ordnung diſputirt/ eine jede Obrigkeit ſelbſt Parthey iſt/ oder doch zum wenigſten von ihrer Obrigkeit und Gerechtigkeit wegen der Sachen alſo verruhend/ daß auf ihren bloßen Bericht einer oder der andern Parthey zu gutem nicht erkennt oder abgeſchlagen werden kan.

GRAVAMEN STATUUM.

SO ſoll der verſ. Und ob die Sach ꝛc. im zweyten §. auf beyde erſte §§. verſtanden werden.

RESOLUTIO CAMERÆ.

Ad verſ. So ſoll der ꝛc.

SO bringen auch die Worte dieſer Conſtitution in verſ. anfahend: Und ob die Sach ꝛc. außtrücklich mit ſich/ daß derſelbige auf beyde vorhergehende §§. verſtanden werden ſoll.

GRAVAMEN STATUUM.

UBer den dritten §. anfahend: Ob auch ꝛc. dieſe neue Conſtitution momentaneæ Poſſeſſionis dictæ, und derſelben Intention, hat gleichwohl ein billich Anſehen/ aber derſelben Proceſs iſt gantz beſchwehrlich/ und wird ſonſt nirgends befunden/ wie derſelbige diß Orts geſetzet/ auch wenig derjenigen/ ſo die verſtanden/ dann es ſich nicht über drey Fälle zugetragen.

RESO-

RESOLUTIO CAMERÆ.

Ad verſ. Uber den dritten ꝛc.

WAs nun belangt den dritten §. in der Ordnung/ anfahend: **Ob auch ꝛc.** und darin begriffene Conſtitutiones, genannt momentaneæ Poſſeſſionis, iſt dieſelbige nicht von neuem erdacht / ſondern aus den gemeinen Rechten gezogen/ auch und zuvor dieſelbige in die Cammer-Gerichts-Ordnung kommen / am **Kayſerlichen Cammer-Gericht** alſo practiciret worden/ und an ihr ſelbſt niemand beſchwerlich/ auch bey den Rechts-Verſtändigen nicht ſo dunckel/ weitläufftig / und verborgen/ noch vielweniger dermaßen beſchaffen/ daß einige Gratification, Ungleichheit/ oder andere Gefährlichkeit / wie vorgegeben / darunter geſucht oder gebraucht werden möchte/ dann dieſelbe ihren gewiſſen richtigen undiſputirlichen kurtzen Proceſs im Rechten hat/ und nemlich in denen Fällen/ da die Poſſeſſion aus redlichen Anzeigungen ſtrittig/ zweiffelich/ und die Partheyen/ ſo dem Reich ohne Mittel unterworffen/ jetzt allbereit thätlicher Handlung gegen einander im Vornehmen oder Ubung ſtehen / und alſo daraus ſorgliche Empörung und Weiterung zu beſorgen/ der Richter pro conſervanda Quiete & Pace Publica die Poſſeſſion ex officio ſequeſtrirt/ und darauf ſine Libello, Litis conteſtatione ſeu alio ſolenni Proceſſu cum quadam ſummariæ Cauſæ Cognitione, indem er auf etliche der Partheyen Subſtantial-Articul zu geben/ in kleiner Anzahl/ oder wo nöthig/ auch andere Briefliche Urkunden annimmt / und aus denſelben ohne einige fernere Allegation oder Diſputation der Partheyen ſich informirt/ welcher Theil ſeine Poſſeſſion am beſten beweiſen/ und darauf der andern Parthey inhibirt oder mandirt / ſich derſelben biß zum ordentlichen Außtrag des Poſſeſſorii oder Petitorii zu enthalten/ welches dann keinem Theil an ſeinem Recht oder Poſſeſſion nachtheilig/ oder in andere Wege beſchwerlich/ noch auch vor unbillich oder iniquo gehalten werden kan / dieweil doch alles auf den *L. æquiſſimum*, und alſo auf die Billichkeit ſelbſt zu Erhaltung eines gemeinen Friedens fundirt und gegründet iſt.

GRAVAMEN STATUUM.

UNd wiewohl ratio hujus Conſtitutionis de momentanea Poſſeſſione iſt/ ſo Empörung zu beſorgen/ daß alßdann dieſer Modus gehalten werden ſolle/ demnach iſt in einem Fall ſolche Sequeſtration und Inhibition erkennt/ da keine Gefahr vorhanden geweſen/ noch zu beſorgen wäre/ deßgleichen zwiſchen dem Lehen-Herrn und ſeinem Vaſallo auch alſo erkennt / da man doch

zuvor billige Erkundigung gepflegt / oder Clauſulam Juſtificatoriam inſerirt haben ſolte / dann im ſelben Fall war dem Domino die Handlung geſperrt / biß hinten nach auf die Exception das Mandat caſſirt / und an gebührliche Orte remittirt worden / daß alſo Mandatum mit nichten zu erkennen; was ſodann in ſolchem Fall ohne einen Gerichtlichen Proceſs (wie der Tenor *illius novi* Articuli mit ſich bringt) erkennt werden ſoll / hat man leichtlich zu erachten / was darunter mag mitlauffen / und die Gratification viel würcken mag / zudem man nicht ſchuldig ſolitum Proceſſum zu halten / würde groſſe Ungelegenheit ſich in Caſibus zutragen / da doch es mit nichten in ſolchem Fall geſtattet werden ſolte.

RESOLUTIO CAMERÆ.

Ad verſ. Und wiewohl ꝛc.

Und ob ſich gleich etwa einmal zugetragen / daß auf ungleiche Narrata der einen Parthey in Krafft ſolcher Conſtitution, da die Gefahr und andere Qualitates derſelben ſich / wie angeben / nicht befunden / Proceſs erkennt werden / iſt doch ſolches keine genugſame Urſach / darum dieſe heilſame löbliche Conſtitution gar aufzuheben oder zu caſſiren / ſonderlich dieweil doch im ſelben Fall / wie angezeigt / wird alſobald hernach / als ſich auf des andern Theils Gerichtlich Anzeigen und Darthun die Sache anders befunden / ſolcher Proceſs wiederum caſſirt / und alſo dieſer Conſtitution nicht zuwider erkennt / noch auch jemand an ſeinem Recht vernachtheilt worden.

GRAVAMEN STATUUM.

Ferner / ſo man auch in ſolchem Fall ſecundùm Tenorem ohne weitläufftige Außführung der Sachen erkennen ſoll / wozu bedarff man des zierlichen Proceſs, zu articuliren / zu probiren / und Teſtes mit ſchwehren Koſten zu verhören / Sigilla mit zu recognoſciren / Probations-Schrifften und Urkunden vorzubringen.

Dieweil dann durch ſolche Erkänntnuß und Tenorem keinem Theil etwas in principali geben oder benommen / iſt zu beſorgen / daß die Probationes in punćto momentaneæ Poſſeſſionis hernacher in principali nicht zu Steuer kommen oder zugelaſſen werden möchten; folgt alſo abermals / wo ſolches abgeſchnitten / daß

daß ſie Abbruch dadurch empfinden/ bevorab wo die Zeugen geſtorben/ und nochmals in principali articulirte Puncten nicht mehr ſo ſtattlich probirt werden möchten.

Wann dann die Form dieſer momentaneæ Poſſeſſionis Conſtitution dunckel/ weitläufftig/ und jedem mehrentheils verborgen/ groſſe Ungleichheit daraus erwachſen/ und gantz gefährlich gehalten/ auch den Partheyen eben ſo groſſer Koſten als in principali aufläufft/ derowegen man in oberzehlten Urſachen männiglich dahin rathen und helffen ſolte/ daß gegenwärtige momentanea Conſtitutio, und derſelben vorgeſchriebene Ordnung/ durchaus caſſirt und abgethan werde/ wie auch leichtlich zu glauben/ daß tempore latæ Conſtitutionis wenig geweſen/ ſo diejenige verſtanden/ oder daß ſo groſſer Nachtheil daraus empfunden wäre ꝛc. und gäntzlich dafür gehalten/ daß ſich hievor bey den Alten eben ſolche Fälle zugetragen/ als dann vonnöthen geweſen/ eine ſondere Conſtitution aufzurichten/ würden die Vorfahren eben ſo wohl/ als das anjetzo von der ſtrittigen Poſſeſſion gedacht/ geordnet haben/ und alſo nicht ohne Urſachen umgangen/ und bey der alten Conſtitution und den Außträgen gelaſſen haben.

RESOLUTIO CAMERÆ.

Ad verſ. Ferner/ ſo man auch ꝛc.

OBwohl auch hierin kein zierlicher/ ſondern allein ein ſummariſcher Proceſs, wie gemeldt/ gehalten wird/ ſo werden doch die *Probationes* nicht *ſummariè*, ſondern ordentlicher Weiß/ wie es von Rechts wegen geſchehen ſoll/ angenommen; derowegen dann bey den Rechts-Verſtändigen dafür gehalten/ daß dieſelbe auch folgends *in Judicio plenario* in ihrem Wort neben andern Beweiſungen zugelaſſen und angenommen/ oder wo vonnöthen/ wieder *reſervirt* werden mögen.

GRAVAMEN STATUUM.

WIewohl man nun verhofft/ daß ſolche Conſtitution caſſirt werden ſolte; jedoch da dieſer letztere §. zum Theil in eſſe bleiben/ bevorab ſo ſolcher Punct momentan. Poſſeſſ. *Ratisbon. 1532. tit. 3. §. 15.* mit Vermeldung der Sequeſtration angezogen/ und *L. æquiſſimum eſſe.* alle Contentiones und Tumultus verhütet werden ſollen/ möchte

 man

man einen andern Modum fürnehmen; nemlich ehe zuvor einige Mandata Inhibitionis oder Sequeſtrationis außgehen/ und es geſchehe ex officio oder ad inſtantiam Partis, daß man zuvor beyde/ oder des andern Theils Gegen-Bericht empfangen/ und ſonderlich acht haben/ ob alſo thätliche Handlungen ſich erzeigen wolten/ alßdann nach Gelegenheit/ ne ad Arma proſiliant, Mandatum de non offendendo zu erkennen/ und weiters zu inhibiren/ auch im Fall zu ſequeſtriren/ doch mit der Beſcheidenheit/ daß derjenige/ ſo reali & aliquantulum prætenſa juſtiore Poſſeſſione tempore quæſtionis wäre/ dann derſelbig darinnen gelaſſen/ und nicht alſobald auf bloß Angeben/ Parte non audita, die Poſſeſſion inhibirt würde.

Und wann nun dieſer Gegen-Bericht beſchehen/ ſoll der Judex der Gebühr Einſehung thun/ und ſonderlich acht haben/ ob es vielmehr turbata Poſſeſſio, Spolium, oder fractæ Pacis ſey/ alßdann auch Gelegenheit propter Clauſulam ſalutarem die Proceſs zu erkennen/ oder zu denen Außträgen/ oder ordentlichen Richter zu weiſen.

Item, da aber beyde ad informandum Judicem am Cammer-Gericht vorſchreiten müſſen/ ſoll man im ſelbigen allein Proceſſum ſummarium halten/ petitionem utrinque einbringen/ und citra Litis conteſtationem wenig Articul ſetzen/ Zeugen darauf verhören/ und alßbald ohne weitere Diſputation allein den Richter denſelbigen erſehen laſſen/ und beyderſeits ſubmittiren/ darüber momentanea Erkanntnuß zu geſchehen/ alſo daß kein Theil des andern Merita Cauſæ und Probatoria wiſſe/ wie dann dem Commiſſario, daſſelbige den Partheyen zu eröffnen/ auch verbotten/ doch daß hernacher/ ſo man in principali ſive Poſſeſſorii, ſive Petitorii coram competente Judice vorſchreiten wolte/ daß jedem Theil alle Acten momentanea, doch poſt Litis conteſtationem & facta Teſtium publicatione in vim Probationis, ſalva tamen exceptione, mitgetheilet würden.

RESOLUTIO CAMERÆ.

So wird nun der Bericht/ ſo man zuforderſt von den Partheyen nehmen ſoll/ aus obbemeldter Urſach/ und ſonderlich/ daß ſich auf bloß Angeben und Berichten der Partheyen/ was hohen Standes gleich die ſeyen/ im

Rech-

Rechten nicht zu verlaſſen/ nirgendzu dienſtlich ſeyn/ dann daß dadurch die Sachen / in denen / wie gemeldt / periculum in mora, gezogen / dieſe heilſame Conſtitution und derſelben Effectus eludirt/ und in vorfallenden Sachen beſorgter Empörung / & ubi cum Partes convenerunt ad Arma, dem Richter ſein Officium und Gewalt / ſolche durch Empörung und Aufruhr gantz entzogen und genommen wird / ſonderlich dieweil die Mandata de non offendendo, ſo allein zu Verhütung Land-Fried-brüchiger / und alſo ohne das verbottener Thaten und Handlungen außgehen / hierin nicht würcken / ſondern derſelben ungeacht ein jeder Theil ſich bey ſeiner Poſſeſſion, auch cum Armis, wie ihme die Rechten zulaſſen / zu handlen unterſtehen / und alſo daraus Turbatio Pacis Publicæ nicht verhütet würde.

Gleicher geſtalt würde auch diß Orts die Clauſula Juſtificatoria gantz ungereimt angezogen / dann dieſelbige zu dieſem Proceſs undienlich / und der Natur und Eigenſchafft Judicii Summarii zuwider.

SO weiß man auch nicht/ aus was Grund den Reichs Städten/ und andern dem Reich ohne Mittel unterworffen/ die gleich ſo wohl als andere hohe Stände ſich der gehörlichen Defenſion gebrauchen mögen/ ſolch Beneficium des Rechtens und der Ordnung ſolte entzogen / oder warum doch daſſelbig mit ihnen nicht ſo wohl als mit andern zu Erhaltung gemeinen Friedens ſolte ſtatt haben / vid. Gravam. ſeq. §. 1.

Den Proceſſum Summarium, deßgleichen die andere Conſtitution der ſtrittigen Poſſeſſion und anderes das hinwiederum angezogen belangend / läſt man es bey obgethanem Bericht bleiben.

GRAVAMEN STATUUM.

GLeichwohl mag auch die Clauſula Juſtificatoria in allen dieſen Mandaten und allen §§. oder vielmehr in der Citation um Gegen-Bericht inſerirt werden / ne Subditus vel Vaſallus adverſus Secundum ſolches impetirt ; item, um daß auch qualitas erroris in Supplicatione müſſe narrirt werden / dann daß dieſe allein inter Perſonas ſimiles, und nicht ſo ein Fürſt contra Civitatem, oder è contra Controverſiam hätte / & in ſimilibus &c. ſtatt haben / das iſt zwiſchen gleichen Ständen.

Alſo auf vorgehende Emendation und Limitation möchte dieſe irregularis & indefinita Conſtitutio ſive Articulus novus ejusdem Conſtitutionis geduldet werden / welche doch aus erzehlten Urſachen wohl gäntzlich umgangen werden möchte.

Auf den andern Punct des Memorials der ſtrittigen Poſſeſſion *fol. 100. in nova Ordinatione*, welche man ſonſt turbatam nennet / wo möglich / ſolte die gantze Conſtitution aufgehoben / oder aber / da die zu gedulten / daß dieſelbige auf gebührliche Wege und Maaß verſtanden und reformirt würde / als nemlich in was Fällen und zwiſchen welchen Perſonen die Conſtitution oder derſelben Proceſs ſolte gehalten werden / ſonderlich in Sachen turbirter Poſſeſſion zwiſchen immediatè Subjectis, oder da der Reus allein immediatè Subjectus und provocirt wäre / und gar nicht zwiſchen mediatè Subjectis noch inter Dominum & Vaſallum.

So viel aber den §. Ob auch ꝛc. der inhibirten Poſſeſſion, ſo etliche momentaneam (als ob es ein beſonder Poſſeſſorium) nennen / betrifft / iſt derſelbige gleichfals gäntzlich zu caſſiren / oder anderſt zu reformiren / wie in obgemeldtem Bedencken nach Nothdurfft und der Länge iſt außgeführet.

Sonſt ſo viel es recuperandam Poſſeſſionem belangt / bleibt es bey den vorigen Außträgen und Vorſehungen.

RESOLUTIO CAMERÆ: vid. *præced.* §. **So weiß man auch nicht / ꝛc.**

GRAVAMEN STATUUM.

UNd ſoll man nicht geſtatten / wo litigioſæ und turbatæ Poſſeſſionis geklagt / daß man hernach maximè poſt Litis conteſtationem ſuper fracta Pace klagen wolle.

RESOLUTIO CAMERÆ.

WAß in Poſſeſſoriis vel Litis conteſtationem laut des Verſ. anfahend: **Und ſoll man ꝛc.** ferner ſuper fracta Pace nicht ſoll mögen geklagt werden; weiß man ſich in vorfallenden Sachen nach Ordnung der gemeinen Rechten der Gebühr wohl zu halten / iſt auch einiger Deciſion hierüber unvonnöthen.

GRAVAMEN STATUUM.

BEy der Diſpoſition, ſo in beyden der Kayſerlichen Cammer-Gerichts-Ordnung / erſtlichen im Jahr 1548. zu Augſpurg / und zum andern im Jahr 1555. auch zu Augſpurg / der irrigen

und ſtrittigen Poſſeſſion halben geſchehen / hält man dafür / wann beyde irrige Partheyen dem Reich ohne Mittel unterworffen / und der Poſſeſſion rechtlich handlen / und nicht die Waffen gegen einander brauchen / daß dieſelbe Judicia Poſſeſſoria an dem Kayſerlichen Cammer-Gericht / wie biß daher beſchehen / rechtlich außgeführt werden / dieweil beyde Theile in obgemeldten Sachen Kläger und Beklagte ſeyn / daß dem Theil / ſo zum erſten klagt / oder provocirt / kein Nachtheil daraus entſtehe / dieweil der andere Theil auch Kläger iſt / und für einen Kläger gehalten wird / in Anſehung / daß der in obgemeldtem Judicio Poſſeſſorio erhält / welcher antiquiorem maximè coloratam titulo Poſſeſſionem durch beſſere und viel Zeugen beweiſet.

Wo aber Partheyen ſo **dem Reich mit Mittel / und andern Churfürſten / Fürſten / oder Fürſtenmäßigen unterworffen** / ſich Poſſeſſion turbatæ Poſſeſſionis halben irren / und ein jeglicher eines Dings oder Guths Poſſeſſor ſeyn / und ſich dabey vertheidigen wollen / darin dann Scandala, Krieg und Todſchlag verhütet werden; haben Cammer-Richter und Beyſitzer / wo die Partheyen / und ſonderlich der Beklagte / dem Reich ohne Mittel unterworffen / dergleichen Churfürſten / Fürſten / und Fürſtenmäßige des ſtrittigen Guths ex *L. æquiſſimum. ff. de uſufructu.* zu ſequeſtriren. * Und da dann ex officio vel ad alterius inſtantiam Partis von dem Richter zu bitten / daß er beyden ſtrittigen Theilen auflege / derſelben Beweiſung in Poſſeſſorio zu thun / und daß alßdann der Richter / nach beſchehener Beweiſung / dem Theil / vor den die ſchlechteſte Beweiſung in Poſſeſſorio gethan / zu klagen auflegen / und daß man ſolch Judicium taufft Judicium Poſſeſſorium ex condictione *L. æquiſſimum.* præparatorium ordinarii Judicii tam in Poſſeſſorio quàm Petitorio, wie auch Speculat. *in tit. de Concept. Libell. §. nunc dicendum. verſ. 22.* & ibi Joan. Andr. & alii Dd. machen wollen / quod ſcil. dictum Judicium oriatur ex *L. æquiſſimum*; Damit nun die Advocaten nicht irre gemacht werden / dieweil nachfolgende drey Judicia Poſſeſſoria, nem-

* Eſt *L. ſi cujus. 13. §. ſed ſi. 3. verſu: æquiſſimum eſſe ff. de uſufructu.*

nemlichen adipiſcendæ, retinendæ, & recuperandæ Poſſeſſionis ſeyn/ in Anſehung/ daß ſie nicht länger duriren oder währen/ biß außfündig/ wenn das Petitorium zuſtehe/ derohalben heiſſen alle drey obgemeldte Judicia momentaneæ Poſſeſſionis, ideò quod Petitorium abſorbet Poſſeſſorium, darum die jüngſte Ordnung richtig/ und undiſputirlich zu machen/ ſoll man aus derſelben momentaneam Poſſeſſionem außlaſſen/ damit man nicht danckeler mache/ was man klar machen will.

RESOLUTIO CAMERÆ.

Daß man ferner in nachfolgenden Verſiculn gleichwohl allen vorgebenden zuwider erregt/ nemlich ob dieſe Conſtitution noch weiter auf die Partheyen/ die nicht die Waffen gegen einander brauchen wollen/ und dann diejenigen/ die dem Reich mit Mittel unter andern Chur- und Fürſten unterworffen/ verſtanden/ oder extendirt werden ſollen/ das alles wird zu Kayſerl. und Königl. Majeſtät/ auch gemeiner Stände Bedencken/ Willen und Gefallen geſtellt.

Und iſt ſonſt wenig oder gar nichts daran gelegen/ wie und mit was Nahmen ſolch Judicium Poſſeſſorium getaufft werde/ und eben genug/ daß die Advocaten ſich der Eigenſchafft und Natur/ doch ad quem finem daſſelbig gereicht/ und ſonderlich/ daß nicht Jure Actionis hierin/ ſondern durch den Judicem für ſich ſelbſt/ oder auf Anſuchen der Partheyen ex officio ohne einig Libell ſummariè procedirt und gehandelt wird/ aus gemeinen Rechten wiſſen zu berichten/ zudem daß auch daſſelbige in der Ordnung nicht momentaneæ Poſſeſſionis genannt/ derowegen dann vergeblich de nomine Actionis, und ob die Worte momentaneæ Poſſeſſionis in der Ordnung außgelaſſen/ vergeblich diſputirt würde.

Daß nun deſſen alles unberechtet/ offtmals in den Gravaminibus angeregt/ und darauf gedrungen wird/ daß ſolche Conſtitution, als die neue/ in alten Ordnungen nicht begriffen/ dunckel/ weitläufftig und ſonſt in viele Wege beſchwerlich/ gäntzlich aufgehaben/ oder zum wenigſten auf einen andern Modum gericht werden/ dazu auch männiglich rathen und helffen ſoll ꝛc. kan man gleichwohl der Kayſerl. und Königl. Majeſtät/ auch Churfürſten/ Fürſten und Ständen hierin keine Maaß noch Ordnung geben/ doch will man dieſelben der Gebühr und Nothdurfft nach erinnert haben/ daß Cammer-Richter und Beyſitzer nicht allein auf die Ordnung/ ſondern auch gemeine Rechte gelobt und geſchworen/ und nach denſelben zu urtheilen ſchuldig/ derowegen obſchon ſolche Conſti-

tution

tution in Ordinatione außgelaſſen / demnach Cammer-Richter und Beyſitzer jederzeit in vorfallenden Sachen nichts deſto weniger auf gemeine Rechte dasjenig werden thun und vornehmen müſſen / das ſie Amts halben und vermög ihrer Pflichten zu thun ſchuldig / inmaßen dann auch hievor / ehe dieſe Conſtitution in die Ordnung kommen / in ſolchen Fällen auf die gemeine Rechten jederzeit nothwendiges Einſehen und gebührliche Erkänntnüß geſchehen iſt.

GRAVAMEN STATUUM.

Von Pfandung und Verſtrickung.

SO viel die Conſtitution von **Pfandung und Verſtrickung** belanget / welche hievor in keinem Reichs-Abſchied der Ordnung dermaßen befunden / ſondern gantz von neuem erdacht und geordnet / es wäre dann Sach / daß Kayſer Friederich / *Francofurti Anno 1442.* in §. **Wie man pfänden ſoll** / ꝛc. und hernacher / des Eilff-Jährigen Bunds-Ordnung / unter der Rubric: **Daß kein Bunds-Verwandter den andern** ꝛc. in welchen beyden doch nicht ſo viel / oder dergeſtalt begriffen iſt / zu ſolcher neuen Conſtitution Urſach gegeben habe.

RESOLUTIO CAMERÆ.

Von Pfandungen.

DIeſe Conſtitution von Pfandungen und Gefangenen / wird gleichwohl in den alten Ordnungen nicht befunden / aber aus täglicher Erfahrung und Ubung der vielfältigen Sachen und Händeln / die aus ſolchen Pfandungen gefolgt / und je zu Zeiten durch andere unaußträgliche Wege an das Kayſerliche Cammer-Gericht gezogen worden / iſt dieſelbige / wie leicht abzunehmen / dem gemeinen Nutzen / und allen Ständen und Unterthanen des Reichs zu Gutem und Wohlfahrt in die neue Cammer-Gerichts-Ordnung geſetzet worden / in welcher nichts neues oder überflüßig- und unnothdürfftiges geordnet / ſondern allein das gemein geſchriebene Recht / aus welchem dieſe Conſtitution gezogen / in einen Brauch gebracht / und um gewiſſer richtiger Maaß und Form vorgeſchrieben / wie daſſelbig jederzeit in einem Fall / wie in dem andern / an dem Cammer-Gericht practiciret / und die Ungleichheiten oder Unrichtigkeiten der Proceſſe verhütet werden mögen / und das alles mit der Meynung / Unruhe / wie hier gemeldet wird / anzurichten / ſondern vielmehr derſelben vorzukommen / auch damit oben angeregte unaußträgliche Wege des Rechtens dißfals abgeſchnitten / und einem jeden des Reichs Unter-

Unterthanen/ der mit unordentlichem Gewalt vertruckt/ beſchwert/ und mit dieſem Weeg der Pfandung von dem Seinen wider alle Recht und Billichkeit gedrungen werden möchte/ durch diß heilſame Mittel des ordentlichen Rechtens/ wie ſich gebühret/ geholffen/ und alſo nicht allein zwiſchen den benachbarten Ständen guter Will und Einigkeit/ ſondern auch der allgemeine Friede beſtändiglichen gepflantzet und erhalten werde.

Dann männiglichen unverborgen/ daß ſich im Reich vielfältig zuträgt/ daß zwiſchen den Ständen und Unterthanen nachbarliche Empörungen entſtehen/ oder ſich zu Zeiten einer gegen den andern ungegründeter Forderung oder Gerechtigkeit anmaßt/ und derſelbige durch die ungebührliche Wege des Pfändens unterſtehet zu erhalten/ und den andern von ſeinen Rechten und Gerechtigkeiten/ oder derſelben Beſitz und Inhabenden abzutreiben/ in welchen Fällen dann bißher diejenige/ ſo etwa geringen Stands/ oder ſonſt ſo ſchwach/ daß ſie ſich bey ihren Rechten nicht handhaben mögen/ ohne Recht und alle Billichkeit gedrungen werden/ die Pfande zu verlaſſen/ oder aber dieſelbige zu laſſen und ledig zu machen/ und alſo dadurch ſich ihres Rechtens und Poſſeſſion ohne einige vorgehende Rechtliche Erkänntnuß zu begeben/ und dieſelbige ihrem Gegentheil einzuräumen/ oder doch zum wenigſten ſonſt andere ungleiche und beſchwerliche Mittel anzunehmen/ angeſehen daß ihnen durch die Rechtliche der Ordnung nicht geholffen werden mögen/ ſondern Rechtlicher Hülff in Mangel geſtanden/ wie hernach ferner angezeigt werden ſoll.

Zudem auch gemeiniglich nicht die Partheyen ſelbſt/ ſondern ihre arme Unterthanen/ die mit der Sache nichts zu thun/ ohne einiges Verſchulden des Ihren gepfändt/ entſetzt/ oder ſonſt darob gefangen/ und erbärmlicher Weiße gethurnt/ geplagt und gemartert werden/ auch je zuweilen in ſolchen Gefängnüßen/ und wider alle Nothdurfft/ Ehrbar- und Billichkeit jämmerlich verderben und ſterben müſſen.

Oder daß ſich zugetragen/ wo der Gepfändete ſich der Gegen-Pfandung/ oder anderer gebührlicher Mittel zu Erhaltung ſeines Rechtens gebrauchen wollen/ daß beyde gemeiniglich darob gegen einander in großen Unwillen erwachſen/ und offtermals zu ferneren thätlichen Handlungen/ Angriffen/ Empörungen/ und Aufruhren kommen/ die dann folgends ſchwerlich wieder geſtillt werden mögen/ auch je zu Zeiten zu hochbeſchwerlicher Weiterung und Betrübung des gemeinen Friedens Urſach geben.

Daraus dann ferner gefolgt/ daß die Partheyen/ ſo alſo zu thätlicher Handlung kommen/ die Haupt-Sache fallen laſſen/ und am Cammer-Gericht auf die Pœn des Land-Friedens geklagt/ und einander viele Jahre und Zeit gemeiniglich/ vergeblich und umſonſt im Rechten umgetrieben/ wie dann die Erfahrung an Tag gibt/ daß vor Jahren der mehrere Theil der Land-

Fried-

Fried-brüchigen Sachen am Cammer-Gericht daher und aus der ſtrittigen Poſſeſſion, wie obgemeldt / ihren Anfang und Urſprung gehabt / und doch gemeiniglich durch Abſterben der Partheyen / oder aber daß dieſelben / unter dem Schein der zugelaſſenen Defenſion, ihres angemaßten Rechtens / der Pœn des Land-Friedens entfallen / endlichen keinen Effect und würcklichen Außtrag erlangt / ſondern Mühe und Koſten verlohren / der Richter und die Partheyen vergeblich fatigirt werden / und die Haupt-Irrungen unentſchieden und unerörtert bleiben.

Dem allen / wie obgemeldt / der Gebühr und Nothdurfft nach zu begegnen / iſt dieſe Conſtitution aufgericht / durch welche ſolche Pfandungen / ſo gleichwohl durch einen Gebrauch in etlichen Fällen im Reich eingeführt / aber ſonſt im Rechten verhaßt / und ins gemein / als der natürlichen Billichkeit zuwider / verbotten / eine gebührliche Maaß und Ordnung geben / alſo und dergeſtalt / daß denen angeregter maßen durch ſolche Pfandungen unordentlicher Weiß gedrängt / und des Ihren entſetzt / oder unſchuldiglich von eines Andern wegen verſtrickt / gefangen / oder ſonſt beſchweret worden / der Gebühr und aller Billichkeit nach zum Rechten verholffen / und doch dem andern Theil an ſeinen angemaßten Forderungen oder Gerechtigkeiten nichts benommen oder entzogen wird.

GRAVAMEN STATUUM.

NUn iſt anders nicht zu erachten / dann daß eben dieſe neue Conſtitution mehr zu Uberfluß und Unruhe Urſach zu geben / weder zur Nothdurfft / geſtellt ſey worden; Und obwohl das Exordium darin / und Finis derſelben einen Prætext ſchöpffen / jedoch kan dieſelbige in allen Fällen / wie dann dieſelbe excepto unico, gantz general geſtellt / nicht erſtattet / noch vielweniger dieſelbe præſcribirte Proceſs alſo gehalten werden.

RESOLUTIO CAMERÆ.

Ad verſ. Nun iſt anders &c.

UNd ob gleichwohl die Worte dieſer Conſtitution etwas gemein / wie dann auch dieſelbige ins gemein von allen Pfandungen / warum und um was Urſachen willen die vorgenommen / & ſic ob quamcunque cauſam perſona vel res una pro alia capitur, verſtanden wird / ſo ſeynd doch unter derſelben andere Sachen / ſo die Pfandung nicht antreffen / & ſic ubi non ob aliam rem vel cauſam perſona, vel res capitur, ſed fortè res ipſa, de qua eſt controverſia inter partes, invaditur & occupatur, vel alteri, quod eſt vi vel clam, ſine cauſa aufertur, mit nichten begriffen / wie dann auch in dieſen

Fällen/ da die Narrata der Supplicationen keine Pfandung/ wie jetzt gemeldt/ mit ſich bringen / auf berührte Conſtitution einige Proceſs nicht erkennt/ oder wo die gleich aus Mißverſtand der Narrata etwa erkannt / jedoch folgends auf der Partheyen gründlich Anzeigen wiederum caſſirt/ und die Sachen bey ihren gemeinen und ſonderen Conſtitution, und der ordentlichen Außträgen gelaſſen werden/ alſo daß in Krafft der Conſtitution die Pfandung / wo die an ihr ſelbſt unrechtmäßig/ alſobald unverletzt der Haupt-Sache mit Recht abgeſchafft/ oder aber/ wo in einem Fall/ da das Pfänden von Rechts- oder Gewohnheit wegen zugelaſſen / vorgenommen/ alßdann ſamt allem dem/ was derſelben anhangt/ und davon nicht abgeſondert werden mag/ mit Recht erörtert und entſchieden/ auch mitler Zeit / biß zu End des Rechtens/ die Pfand oder Gefangene auf gebührliche Caution und Wiederſtellen/ und alſo auch unbegeben angemaßter Gerechtigkeit des Pfändens/ ledig gelaſſen werden / welches dann keinem Theil beſchwerlich/ oder an ſeinen Rechten nachtheilig/ vielweniger zu einiger Unruhe Urſach geben kan/ dieweil gemeiniglich alle Unruhe und Empörung nicht durch das ordentliche Recht/ welches das einige Band des Friedens/ ſondern vielmehr aus ordentlichem Gewalt / dem man mit dem Rechten nicht weiß zu begegnen/ angericht und verurſacht werden.

GRAVAMEN STATUUM.

Und darum ſo dieſe Conſtitution, als neue/ viel neue Unruhe anricht/ und allein die Urſache iſt/ dadurch an dieſem neuen Cammer-Gericht ſo viele Proceſs erkennt / und ſo viel Händel dahin gebracht werden/ dadurch die alte Ordnung privilegirter oder Haupt-Sachen aufgezogen oder verhindert/ folget / wo dieſe neue Conſtitution abolirt / nicht der halbe Theil der Sachen vorhanden / und die Aſſeſſores nicht ſo mercklich beſchwehrt / noch dieſelbe abzuziehen verurſacht würden/ zudeme/ daß man alßdann im ſelben Fall deſto weniger Aſſeſſores und keiner Extraordinarien bedürffe.

RESOLUTIO CAMERÆ.

Ad verſ. Und darum 2c.

Daß auch der Sachen ſo viel / und dieſelbige auch ſo gemein worden / ſo vielmehr iſt gebührlich Einſehens/ und alſo neue Satzung und Ordnung vonnöthen geweſen / und leicht zu erachten / zu was beſchwerlicher Unruhe und Weiterung derſelben / wo ſolchen durch dieſen Weeg nicht vorkommen / hätten

hätten gereichen mögen; gleichwohl ſeynd dannoch derſelben nicht ſo viel/ daß darum/ obſchon dieſe Conſtitution abolirt/ der zwanzigſte Theil der Rechtlichen anhangenden Sachen am Cammer-Gericht/ des halben Theils zu geſchweigen/ fallen würden/ ſo weiß man ſich auch keiner Beſchwehr oder ſonderen Arbeit/ die derhalben den Beyſitzern aufwächſt/ zu erinnern/ oder auch daß jemand aus ihnen dadurch von ſeinem Beyſitzer-Stand abzuziehen verurſacht worden/ darum man in dem etwas mild bericht.

GRAVAMEN STATUUM.

UNd ohne Zweiffel/ dieweil ſich die Pfand- und Verſtrickungen im Reich täglich zutragen/ wo denſelben zu begegnen/ ſondere Conſtitution vonnöthen geweſen/ würden die alte Verſtändige ſolches eben ſo wohl/ als das übrige/ aus Kayſer Friederichs/ und andern/ verſehen haben; aber ohne Zweiffel/ dieweil dieſelbe Handlungen unter anderen Conſtitutionen und Außträgen begriffen und includirt/ haben ſie ſolches/ als unnothwendig/ umgangen; bevorab ſo in gemeinen Rechten über ſolche Fälle viele Remedia verordnet/ und dieſe Special-Turbation unter der General-Action turbatæ begriffen worden/ alſo daß es dieſer Special ſonderlich dermaßen nicht bedörfft.

Dann da einer des Seinen unbillich gepfändt oder verſtrickt/ hat er daſſelbige ante latam Conſtitutionem durch andere Mittel der Reſtitution oder Relaxation mögen erlangen/ als nemlich/ ſo er turbirt/ per Interdictum uti poſſidetis, und alſo turbatæ Poſſeſſionis, oder da er ſpoliirt/ per Interdictum unde vi; und durch die gemeine/ oder jetzo durch die ſonderliche Spolien-Außträg/ oder da thätlich und freventlich gehandelt/ ſuper Pace fracta procedirt; darum man es wohl bey dem Alten bleiben ließ/ und unnöthig Neues zu ordnen/ ſo ad temerè agendum Urſach gibt/ wie man dann am Cammer-Gericht geneigt/ auf eines jeden Anrufen/ ungehörter Sachen dermaßen leichtlich Mandat zu erkennen.

RESOLUTIO CAMERÆ.

Ad verſ. Und ohne Zweiffel/ ꝛc.

WIewohl auch ſolche Pfandungen je zu Zeiten Dejectionem vel Turbationem Poſſeſſionis auf ſich tragen/ und gemeiniglich um der Sachen willen vorgenommen werden/ und derowegen/ ſo viel ſolche Dejection vel

Turbation an ihr ſelbſt antrifft/ die Interdicta unde vi, uti poſſidetis, und ſonſt andere Conſtitutiones, zu Recuperirung oder Erhaltung ſolcher Poſſeſſion ſtatt haben/ ſo würde doch durch dieſelbige den gepfändeten Partheyen diß Orts nicht geholffen/ dieweil in ſolchen Interdictis nicht von wegen der Pfandung für ſich ſelbſt/ & de iſta qualitate Turbationis vel Dejectionis, und alſo ob dem Pfänder gebühre/ ſich dergeſtalt/ & per illum Actum de jure per ſe prohibitum, bey ſeiner Poſſeſſion zu handhaben oder nicht/ ſondern principaliter ſuper ipſa Poſſeſſione, welchem Theil dieſelbige zu adjudiciren/ gehandelt und recognoſciret wird/ und nichts deſto weniger die Partheyen gepfändt oder gefangen/ zu ſolchem langwierigen Rechten kommen/ und biß zu Außtrag deſſelben ſolcher ihrer Pfand im Mangel ſtehen/ die Verſtrickte oder Gefangene/ wo die durch andere Wege nicht ledig gemacht/ in Hafft/ Gefängnuß oder Verſtrickung bleiben/ und darin unſchuldiglich verderben und ſterben müſſen/ welches alles nicht allein den Rechten/ ſondern auch der Vernunfft und aller Billichkeit entgegen und zuwider iſt: dann ſo nach Ordnung der Rechten auch keinem gebühret/ dasjenige das ſein eigen iſt/ eigenes Gewalts/ und unverlangten Rechtens einem andern zu nehmen und abzudringen/ oder auch ſein verſchrieben Unterpfand ſelbſt/ ſine juſſu Judicis anzugreiffen/ & ſic ipſi in rem ſuam propriam vel ſibi obligatam, ab alio tamen poſſeſſam, Jus dicere, ſolches auch im Rechten ſeyn kan/ dann keinem gebühret etwas das nicht ſein/ oder ihm nicht obligirt iſt/ dazu er auch ſich keiner Forderung/ Rechts/ oder Gerechtigkeit anmaßt/ & ſic rem, quam ipſemet fatetur non ſuam, einem andern/ um einer andern Sache oder Perſon willen/ eigenes Gewalts zu nehmen/ einzuziehen/ oder vorzuhalten/ ſo weiß man auch wohl/ daß das Fahen/ und gefänglich enthalten/ quod fit à privato aut etiam Magiſtratu, non Jure Magiſtratus für ſich ſelbſt in Rechten eine ſchwere Strafe hat/ und ſonderlich/ da daſſelbige alſo gegen den armen Unterthanen/ oder ſonſt einen dritten/ der mit der Sach nichts zu thun hat/ vorgenommen wird/ daß auch derowegen keinem/ ſich dieſer verbottenen Wege/ ſo mehr ad vindictam & injuſtam offenſionem quam licitam defenſionem gereichen/ zu der erlaubten Defenſion zu handhaben oder zu recuperiren/ regulariter in Rechten zugelaſſen.

Und dieweil dannoch alſo ſolcher Actus des Pfändens/ und ſonderlich des Fahens/ im Rechten regulariter verbotten/ und aber vor ſich ſelbſt/ oder der Billichkeit/ und der beſchwerten Partheyen Nothdurfft nach/ durch die Judicia Poſſeſſoria nicht erledigt werden mag/ und dann auch die Conſtitutio fractæ Pacis, dieweil ſolche Pfandung gemeiniglich ſine vi publica geſchehen/ dazu auch andere weitläufftige Außträg der Ordnung in dieſem Fall/ da Superior gleich Anfangs Rechtens occupiren ſoll und mag/ nicht ſtatt haben/ und

durch

durch dieſelbige und ſonſt andere Remedia den Partheyen nicht geholffen werden mag; ſo folget unwiderſprechlich/ daß dieſe Conſtitution nicht vergeblich und zu Uberfluß/ ſondern vielmehr nothwendiglich den beſchwerten Ständen und ihren Unterthanen/ die ſonſt Hülff- und Rathloß ſtehen müſſen/ zu Troſt/ mit zeitlichem Rath und guter Vorbetrachtung aufgericht/ auf welche auch billich am Kayſerlichen Cammer-Gericht allen Partheyen/ hohen und niederen Stands/ um einem/ gleich wie dem andern/ auf ihr Anruffen/ gleichmäßig Recht mitgetheilt/ und in dem/ demnach deren/ die aus dieſer wie aus anderer Conſtitution und Recht ad temerè agendum je zu Zeiten Urſach ſchöpffen/ mit gebührlicher Strafe des Rechtens/ wo das befunden/ auch nicht verſchonet wird.

GRAVAMEN STATUUM.

UNd ſonderlich gantz ſeltzam/ daß man in cauſa fractæ Pacis die doch gantz gefährlich- und wichtige Clauſulam Juſtificatoriam inſeritt; und aber in dieſer civilen Conſtitution, und ad cauſam ſummariam, die Clauſul außgelaſſen werden ſoll/ welches dann manchem Citirten/ auch in ſeinen wohlbefugten Sachen/ etliche Jahre lang die Lande geſperret/ und Exceptiones abgeſchnitten/ welche doch ſonſt/ wann ſie vorbracht/ im Rechten zugelaſſen/ und darnach erkannt wird/ derowegen gantz beſchwehrlich/ ungehörter Sachen/ ſolche Mandata Pœnalia auf bloßes Angeben zu erkennen.

Zu dem daß dieſelbe gantz ungleich/ etwa mit oder ohne die Clauſul: *Placuerit;* ſignando Decreta ſuper Supplicationibus geſtellt/ und in einem mehr weder im andern erkennt würde/ da es doch bey dieſer Conſtitution, ſo ſtricti Juris, und derſelben Buchſtaben bleiben ſoll.

RESOLUTIO CAMERÆ.

Ad verſ. Und ſonderlich ꝛc.

DAß auch ein Unterſcheid zwiſchen dieſen/ und den Sachen fractæ Pacis zu halten/ und dieſelben nicht zu confundiren/ das iſt in dieſen Gravaminibus hernach an einem Ort in verſ. anfahend: **Von der *Conſtitution* der Pfandung:** zum Theil außgeführet/ auch derhalben auf dem Memorial-Zettul in der Viſitation Bericht und Bedencken vorbracht worden/ dabey man es nochmals bleiben läſt. So weiß man ſich auch nicht zu erinnern/ daß je einige Mandata cum Clauſula Juſtificatoria auf dieſe Conſtitution er-

erkennt worden ſeyn/ wie dann auch dieſelbige aus hieroben bey der Conſtitution momentaneæ Poſſeſſionis vermeldten Urſachen zu dieſem Proceſs gantz undienlich/ vergeblich und unvonnöthen/ ſonderlich dieweil ohne das ſolche Pfandung/ wo die wider Recht/ und nicht ohne ſonderen erlaubten Fall vorgenommen/ mit einigem Grund des Rechtens/ mit der Antwort oder juſtificirt werden mag; und aber in ſonderen Fällen/ da die von Rechts- und Gewohnheit wegen zugelaſſen/ dem Pfänder an ſeinem Rechten *nicht allein* in der Haupt-Sache/ ſondern auch des Pfändens halben an ihm *ſelbſt/ mit* ſolchen Mandatis præjudicirt/ in Betrachtung daß die Pfand oder Gefangene/ wie obgemeldt/ in Krafft dieſer Conſtitution, nicht ſimpliciter, ſondern auf gebührliche Caution und Wiederſtellen/ & ſic ſalvo Jure Partis, ledig gelaſſen/ und die Pfand oder Gefangene/ in Krafft ſolcher Caution, eben in dem Stand der Verhafftung bleiben/ als ob die noch in des Pfänders Händen und Gewalt wären/ allein daß mittler Zeit biß zu Erörterung und Erkänntnuß des Rechtens/ zu Verhütung des Unkoſtens/ mit dem/ als auch Verderbung der Pfand/ und unleidentlichen Inhalt der Gefangenen/ und daraus folgenden Unwillens/ mit oder Unraths/ mit Innehmung oder Inhaltung derſelben/ ſtill geſtanden wird: und mag ſich neben dem wohl zutragen/ daß auf ungleiche Narrata und Petitiones, auch je zuweilen ungleiche Proceſs außgehen/ doch wird darum aus den Terminis dieſer Conſtitution, und derſelben Extenſion oder Reſtriction, nach genommenen Rechten/ nicht geſchritten/ auch die Decreta auf die Supplication *vel Placuerit*, wie hieroben/ ſonder Zweiffel aus Unwiſſenheit der Cammer-Gerichts-Ordnung und Gebrauch/ diß Orts angezogen/ ſondern jederzeit mit nothdürfftiger Erwegung der Sache und aller derſelben Umſtände/ dieſer Conſtitution und gemeinen Rechten gemäß/ geſtellt und aufgeſchrieben.

GRAVAMEN STATUUM.

Zudem daß auch im andern Fall der Relaxation ad effectum &c. ein Gegen-Bericht zuvor empfangen/ aber allhier/ da auch de Relaxatione mitgehandelt/ und doch ſo viel nicht daran gelegen/ kein Bericht erfordert/ das dann eine Ungleichheit.

RESOLUTIO CAMERÆ.

Ad verſ. Zudem daß auch ꝛc.

Gleicher geſtalt iſt auch der Bericht/ den man für Erkänntnuß der Proceſs von den Partheyen fordern ſoll/ vergeblich und umſonſt/ auch in dieſem Fall der Relaxation Juramenti ad effectum keineswegs zu vergleichen; dann da einer um ſeiner Verhandelung oder ſonſt Verſchulden durch die

Obrig-

Obrigkeit verſtrickt oder verpfändet/ iſt es nicht gar ohne Urſach/ daß ehe und zuvor eine ſolche Urphed relaxirt/ der Obrigkeit/ die dann nicht als ein Privatus, ſondern in Krafft der Obrigkeit/ dem gemeinen Nutz zu Gutem verhandelt/ und die Vermuthung des Rechtens vor ſich hat/ um Bericht geſchrieben wird/ damit dieſelbe etwa durch ſolche gemeiniglich unnütze und unruhige Leute nicht vergeblich bemühet und umgetrieben wird: aber im Fall dieſer Conſtitution, da ein Privatus ihme ſelbſt zu Gutem und Vortheil handelt/ und in ſeiner eigenen Sache ſelbſt Richter ſeyn will/ und alle Præſumptiones wider ihn/ hat man leichtlich zu erachten/ daß ſolcher Bericht/ den keiner vermuthlich wider ſich ſelbſt und ihme zu Nachtheil thun wird/ gar vergeblich und nirgendzu dienlich/ dann daß die Partheyen und Sachen damit aufgehalten werden.

GRAVAMEN STATUUM.

ITem: ſo meldet die Conſtitution allein von unico actu der Pfandung 2c. wie demſelben zu helffen/ und läſt aber ſonſt die Cauſam totam bey ordentlichem Rechten bleiben/ da doch billicher Pars dem toto nachfolgen/ und an dem Ort ventilirt werden ſoll.

RESOLUTIO CAMERÆ.

Ad verſ. Item: ſo meldet 2c.

DAß auch dieſe Conſtitution allein von dem Actu des Pfändens Meldung thut/ und ſonſt tota cauſa (wie angeben) bey ordentlichem Rechten bleiben ſoll/ das alles hat nach Unterſcheid und Ungleichheit der Fälle und Sachen/ auch ſeine unterſchiedliche Ungleichheit verſtanden; dann da die Pfandung alſo beſchaffen/ und dermaßen vorgenommen/ daß dieſelbe an ihr ſelbſt unrechtmäßig/ und mit einigem Grund Rechtens in puncto Citationis nicht juſtificiret werden mag/ hat man ſich leichtlich zu berichten/ daß dieſelbige auch als ein Actus per ſe illicitus & prohibitus, ohne fernere Außführung der Haupt-Sache/ oder anderer Gerechtigkeiten/ wiederum abgeſchafft werden mögen/ daß auch alßdann die Sachen in Poſſeſſorio & Petitorio, unverhindert dieſer Proceſs, an gebührlichen Orten ihren Außtrag behalten.

In denen Fällen aber/ da ſolche Handlungen üblich hergebracht/ oder ſonſt ex ſpeciali Jure, im Rechten/ oder von Gewohnheit wegen/ zu Handhabung des Pfänders Gerechtigkeit/ oder der Poſſeſſion vel quaſi zugelaſſen ſeyn möchte/ ſich abermals ein jeder Rechts-Verſtändiger aus gemeinen Rechten leichtlich zu erinnern/ daß alßdann ſolche Pfandungs-Zahl in ihnen ſelbſt nicht getheilet/ noch pars à toto ſepariret/ ſondern die Pfandungs-Gerechtig-

rechtigkeit/ mit allem was derſelben nothwendiglich anhangt/ und davon nicht abgeſondert werden mag/ und alſo die Haupt-Gerechtigkeit und Poſſeſſion vel quaſi, tanquam cauſa, ob quam facta eſt Pignoratio, mit derſelben erörtert werden muß/ und doch nichts deſto weniger/ in dem Fall/ da ſolche Pfandung zu Handhabung der quaſi-Poſſeſſion angemaßter Gerechtigkeit vorgenommen/ den Partheyen die Haupt-Sache in Petitorio, wo daſſelbige nicht durch die Partheyen für ſich ſelbſt neben der Poſſeſſion deducirt/ und die Jurisdictio Cameræ prorogirt/ vermög dieſer Conſtitution an gebührenden Orten ferner außzuführen vorbehalten wird.

GRAVAMEN STATUUM.

SO geſchicht auch offt/ da einer alſo gepfändet und ein Actum begangen/ und ein Mandatum Pœnale wider ihn außbracht/ daß dannoch denſelbigen ein Mandatum de non offendendo angehängt/ dadurch ihme/ ob er gleichwohl deſſen befugt/ ſein Jus weiter zu exerciren/ groß Nachtheil und Aufzug ſeiner Gerechtigkeit zuwächſet/ wie auch ſich zuträgt/ ob wohl dem Mandato parirt/ und aber hernacher aus Nothdurfft wiederum zur Handhab Pfandung vorgenommen/ daß abermals weiter gleichmäſſige Conſtitutionis hujus Mandata Pœnalia außbracht/ welches alles die Zahl ohne Frucht der Sachen verlängert und häuffet.

RESOLUTIO CAMERÆ.

Ad verſ. So geſchicht auch offt/ ꝛc.

DJe Mandata de non offendendo werden dieſem Proceſs je zu Zeiten/ da die Partheyen ferner thätlicher Land-Fried-brüchiger Eingriff und Handlung vermuthlich in Sorgen ſtehen müſſen/ angehängt/ nicht daß den Partheyen ihr Jus, und dasjenige/ deſſen ſie befugt/ gebührlicher Weiß zu exerciren/ dadurch benommen/ ſondern allein damit fernerer unordentlicher Vergewaltigung und vis publica verhüt und fürkommen würde.

GRAVAMEN STATUUM.

UNd dann in allen Proceſſen dieſer Conſtitution die Sachen eben ſo lang ventilirt/ als ob man ſuper principali handelte/ dadurch dann den Partheyen ein groſſer Koſten auflaufft/ und darnach nichts dadurch als Relaxationem & Reſtitutionem ſine præjudicio Cauſæ principalis erlangen.

RESO-

RESOLUTIO CAMERÆ.

Ad verſ. **Und dann ꝛc.**

UNd iſt dieſer Proceſs in denen Fällen/ da die Parthenen allein die bloße Relaxation und Reſtitution ſine præjudicio cauſæ principalis, wie hier gemeldt/ erlangen/ nicht ſo weitläufftig und langwierig/ ſondern dermaßen ſchleunig und richtig/ daß den Parthenen/ wo ſie ſich mit unnothwendigem Vorbringen und Handlung nicht ſelbſt hindern und aufhalten/ leichtlich ohne ſondere Mühe und Koſten geholffen werden mag.

GRAVAMEN STATUUM.

SO iſt auch gantz beſchwehrlich/ wo in dieſem Proceſs geführte Probationes hernacher in principali nicht zugelaſſen werden/ ſo etwan doch die Zeugen geſtorben/ großer Koſten in probando aufgangen.

RESOLUTIO CAMERÆ.

Ad verſ. **So iſt auch ꝛc.**

DIeweil auch in Krafft dieſer Conſtitution die Pfandungs-Gerechtigkeit plenè deducirt/ und darüber erkennt werden ſoll/ und derowegen die Probationes nicht nur ſummariè, ſondern auch plenariè und ordentlicher Weiß angenommen/ ſo werden auch dieſelbe hernach alio Judicio inter eosdem nicht außgeſchloſſen/ ſondern jederzeit zu Beweiſung deſsjenigen/ darauf die geführet werden/ in ihrem Werth vermög der Rechten auch gelaſſen.

GRAVAMEN STATUUM.

ITem: ob wohl der Supplicant die Partes Actorum vertretten ſoll/ wie dann derſelbige im Text der klagende Theil genennet wird/ auch ſein Klagen angezogen/ als daß ihm gebührte zum wenigſten/ wie in andern Conſtitutionibus, ſummariam Petitionem einzubringen/ jedoch wird ſolches gefährlicher Weiß umgangen; damit er auch deſto weniger ſchuldig Onus probandi auf ſich zu nehmen/ unangeſehen daß ſolche Supplicanten mehrmals gantz freventlich narriren/ aber hinwiederum der Citirte/ ob er ſeiner Sachen wohl befugt/ nicht allein excluſis Exceptionibus pariren/ ſondern auch excluſo libero arbitrio articuliren/ ſein Jus invitus deduciren/ contra diſpoſitionem Juris communis, und die Urſachen ſeines Verhandelns probiren muß/ wie dann im Text ſolches

dem Citirten vorzubringen und darzuthun / allein außgetruckt / und nichts dem Supplicanten auferlegt worden / welches dann eine große Ungleichheit / und der eine Theil mercklich beſchwehrt wird / da doch der Supplicant eben ſo wohl ſein Vornehmen unbillich narriren / als der Citirte ſeine Defenſion allegiren mag / und daß der Citirte zuvor nichts ohne Urſach / ſondern vielmehr zur Handhabung ſeines vorigen habenden Rechtens / und alſo Defenſions-Weiß vorgenommen.

RESOLUTIO CAMERÆ.

Ad verſ. Item: obwohl ꝛc.

DEmnach die Pfandung regulariter, wie obbemeldt / in Rechten verbotten / und alſo der Gepfändte das gemeine Recht / und deſſelben Præſumption vor ſich hat; So wird nicht unbillich dem Pfänder dieſer Conſtitution, ſeine Gerechtigkeit des Pfändens halben / nemlich / daß er deſſelben Fug und Recht habe / vorzubringen und darzuthun / auferlegt: indem ſich aber gemeiniglich zuträgt / daß der ſtrittigen Poſſeſſion halben / und deßwegen die Pfandung geſchehen / & ſic ubi uterque eſt Actor & Reus, beyde Theile ihre Gerechtigkeit der Poſſeſſion halben gegen einander vorbringen / und alſo kein Theil vor dem andern / cum onere probandi, des Orts beſchwert würde / zu dem / daß auch der citirte Pfänder / auf übel und nichtige Weiß außbrachte Proceſs, ſich im Rechten einzulaſſen / ſeine Gerechtigkeit zu deduciren / oder auch dem außgegangenen Mandat zu pariren nicht ſchuldig / ſondern ihme ſolche Exceptiones Nullitatis, auch ante Paritionem, vorzubringen zugelaſſen und vorbehalten.

GRAVAMEN STATUUM.

ITem: ſo kan ſolche Deduction Juris nicht allwegen durch vorgeübte Actus zu pfänden probirt werden / ſondern erfordert die Nothdurfft / wiewohl ad Colorationem, daß nicht nur das Poſſeſſorium, ſondern auch das Petitorium mit articulirt und deducirt werde / welches aber auch nicht wohl umgangen werden kan; da dann ſolche Deduction geſchicht / würcket die nichts anders / dann daß der Supplicant Merita Cauſæ, und des Citirten Grund erklären / darnach er ſich alſo beſſer ad cauſam principalem inſtruiren oder informiren kan / das doch ſonſt einer zu thun nicht ſchuldig / wie dann in dieſer Conſtitution dem Klagenden nicht auferleget wird. RESO-

RESOLUTIO CAMERÆ.

Ad verſ. Item: ſo kan ꝛc.

ES iſt hieroben genugſam außgeführet/ daß in denen Fällen/ da die Pfandung durch die Haupt-Gerechtigkeit/ oder quaſi-Poſſeſſorium, von derentwegen ſie geſchehen/ juſtificiret werden müſſe/ die Sachen nicht getheilt/ ſondern eine mit der andern erörtert werden/ derowegen dann die angezogene Pericula, mit Erklärung des Citirten Gerechtigkeit/ die gleichwohl vor ſich ſelbſt/ ſonderlich in diverſis Inſtantiis, im Rechten nicht viel auf ſich tragen/ gäntzlich ceſſiren.

GRAVAMEN STATUUM.

UNd wiewohl ſonſten/ da dem Citirten ſein Jus zu deduciren/ oder zu unterlaſſen/ frey heimgeſtellt/ die Conſtitution nicht ſo beſchwehrlich; jedoch pfleget man ſolches ſub comminatione Pœnæ zu bitten/ oder ſub impoſitione Silentii & danda Cautione zu erkennen/ welches gantz gefährlich und leichtlich inſtar rei judicatæ, licet ob unicum Actum, der wahren Principal-Sache præjudiciren möchte.

RESOLUTIO CAMERÆ.

Ad verſ. Und wiewohl ſonſten/ ꝛc.

WAß in dieſem Verſicul vermeldet/ und in etlichen hernach folgenden Verſiculn wieder erregt wird/ daß der Pfänder/ wo er dem Mandat parirt/ ferner nicht gedrungen werden ſolte/ ſein Jus invitus zu deduciren ꝛc. darauf gibt man dieſen Bericht/ daß die Conſtitution, wie hieroben noch längſt angezeigt/ unter andern auch vornemlich dahin gericht/ daß thätlicher Vergewaltigung und Empörung/ ſo gemeiniglich aus ſolchen Pfandungen folgen und entſtehen/ vorkommen/ und kein Stand von dem andern vertruckt/ und ſeiner ordentlichen Gewalt entſetzt werde; nur hat man aber leichtlich abzunehmen/ daß ſolches dadurch/ daß die Pfand einmal reſtituirt/ und doch die Cauſa, ob quam facta talis Pignoratio, unentſcheiden bleibt/ mit nächſtem vorkommen/ noch viel weniger der Sachen abgeholffen/ ſondern der Pfänder nichts deſto weniger wiederum neue Pfandung/ oder andere dergleichen thätliche Handlung/ zu Handhabung ſeines angemaßten Rechtens/ oder quaſi-Poſſeſſion vornehmen mag/ durch welche ſolche einmal geſtillte Empörung und Turbatio Pacis Publicæ wieder erneuert und angericht/ auch der ſchwächere Theil von ſeinem Rechten mit Gewalt getrungen/ oder doch zum wenigſten zu einem Kläger gemacht werden mag; Solchem zu begegnen/ auch damit

der Weeg zu ferneren thätlichen Handlungen præcludirt und gäntzlich abgeſchnitten wird/ in dieſer Conſtitution dem Pfänder auferlegt/ nach gethaner Parition, des Pfands halben ſeine Gerechtigkeit / deren er ſich dadurch anmaßt/ oder aber alſo de facto zu erlangen/ und dem Gepfändten abgetrungen und erſtatt/ auf ſolche Jactation und Berühmen im Rechten vorzubringen und darzuthun/ welches aber gleichwohl nicht ſub comminatione Pœnæ Mandati, ſondern allein impoſitione Silentii geſchicht / dazu auch *allein* in den Fällen/ da die Pfandung/ wie obgemeldt/ ex Jure ſpeciali, oder *von* Gewohnheit wegen / zu Handhabung des Pfändens angezogene Gerechtigkeit/ oder quaſi-Poſſeſſion zugelaſſen / und durch dieſelbige juſtificiret werden mag : da dann auch zu Verhütung daraus folgender Weiterung / und beſorgter Vergewaltigung/ die cauſa ob quam facta eſt Pignoratio, und alſo gemeiniglich die ſtreitige quaſi-Poſſeſſion (die dann ohne dem in denſelben/ ubi ſubeſt Armorum Periculum, an das Kayſerliche Cammer-Gericht gehörig) erörtert wird; wo aber die Pfandung alſo beſchaffen / daß dieſelbe an ihr ſelbſt unrechtmäßig/ und angezeigter maßen nicht juſtificiret werden mag/ ſo iſt auch alßdann einiger Deduction Juris vel Cauſæ, die darum geſchehen / nicht vonnöthen / wie dann auch dieſelbige nicht gehört noch angenommen / ſondern allein der bloßen Pfandung halben / nemlich daß dem Pfänder dieſelbige zu thun nicht gebühret habe / und hinfüro ſich derſelben zu enthalten ſchuldig/ in Rechten erkennt/ und die Haupt-Sache und Gerechtigkeit den Partheyen in gebührlichen Orten außzuführen vorbehalten wird/ wie dann das alles/ wie oben auf den Verſicul: *Item*, ſo meldet ꝛc. ferner angezeigt und dargethan.

GRAVAMEN STATUUM.

Darum nochmals rathſam/ und die Nothdurfft erheiſcht / ſolche Conſtitution, qua facilitate fuit lata, eadem ſit amovenda maximè publica utilitate urgente.

RESOLUTIO CAMERÆ.

Ad verſ. Darum nochmals rathſam / ꝛc.

AN autem illa Conſtitutio ea facilitate ut aſſeritur ſit lata, & iterum amovenda : an etiam publica utilitas urgeat, Juris Publici tutelam è medio tollere, & unicuique permittere, ut ſibi Jus dicere poſſit : das alles wird zu der Kayſerl. und Königl. Majeſtät / welche die Conſtitution cum conſilio & conſenſu omnium Procerum & Statuum Imperii angericht/ auch dieſelbige wiederum zu ändern haben/ allergnädigſt Bedencken und Ermeſſen geſtellt.

GRAVA-

GRAVAMEN STATUUM.

WEſchehe dann / daß er / unangeſehen des Mandati Pœnalis & Cum Clauſula, der Verſtrickt verſtürbe / oder die Pfand verdürben / iſt doch darum die Anforderung nicht erloſchen / ſondern da der Citirte ſein Jus nicht wohl edocirt / müſſe er darüber ſeine Gefahr / ratione temeritatis, erwarten / eben ſo wohl / als da einer ſuper Pace citirt worden iſt.

RESOLUTIO CAMERÆ.

GLeicher geſtalt auch / ob es dem Rechten und der Billichkeit gemäß / daß man dißmals nicht ſimpliciter, ſondern Cum Clauſula Juſtificatoria ſolte mandiren / und dadurch die Gefangene oder Gepfändete der Erledigung zum Rechten bringen / und mittler Zeit des langwierigen Rechten in Hafft oder Gefängnüß verderben oder ſterben laſſen ſolte / und folgends erſt / da der Schade nicht wieder zu bringen / ſuper temeritate des Rechtens erwarten / da doch ohne das vermög der Rechten / und einer andern gleich hernach geſetzten Conſtitution, in der Ordnung / in denen allen und jeden Sachen / die an ihnen ſelbſt als unrechtmäßig verbotten / oder letzt angezeigter maßen eine unwiederbringliche Beſchwerung mit ſich bringen / alßbald Sine Clauſula mandirt werden möge / welches aber / in Krafft dieſer gegenwärtigen Conſtitution von Pfandung / mit einer ſolchen Forma und Maaß beſchicht / daß dannoch die Partheyen dadurch an ihren Rechten nicht allein in der Haupt-Sache / ſondern auch Pfands halben nicht vernachtheilt oder verletzt werden / inmaßen hieroben *ad verſ.* **Und ſonderlich** ꝛc. ferner angezeiget / und außgeführet iſt worden.

GRAVAMEN STATUUM.

FErner ſo wird offtmals die Partition eben ſo wohl durch den Supplicanten als Citirten aufgezogen / dieweil ſie ſich ſuper forma der Urphed nicht vergleichen können.

Item, daß der Citirte vermeynet / daß er nicht ſchuldig ſey die Relaxation oder Reſtitution anzubieten / wie ſie ſich auch etwa dergeſtalt nicht vergleichen könten / da doch ſonſten beſſer / daß hierüber eine gemeine Notul, und wer dieſelbige anbieten oder begehren / und an welchem Ort parirt werden ſoll.

Item, ob wohl der Verſtrickten halben von Urpheden Meldung geſchehen / jedoch iſt nichts / wie man ſich mit Caution und

Verſpruch aufzuſtellen/ der Pfandungen halten ſoll/ darinnen verordnet.

RESOLUTIO CAMERÆ.

Ad verſ. Ferner ſo wird ꝛc. *& ſeq.*

IN der Conſtitution iſt mit außtrücklichen Worten verſehen/ daß die Pfande oder Gefangene auf ein alte Urphed und Wiederſtellen/ im Fall ſolches mit Recht erkannt würde/ ledig gelaſſen werden ſollen/ welches auch jederzeit den Proceſs und Mandatis, die auf ſolche Conſtitution außgehen/ außtrücklich einverleibt wird/ nemlich/ daß auf eine alte gewiſſe Urphed und Verſprechung/ die Pfand oder Gefangene auf angeregten Fall wieder zu ſtellen/ die Relaxation oder Reſtitution alßbald nach gethaner Verkündigung ohne einigen Verzug und Einrede geſchehen ſolle/ aus dem ſich nun wohl zu berichten/ wie und welcher geſtalt ſolche alte Urphed (die männiglich leicht wiſſen mag) und Verſprechung von dem Gepfandten genommen/ auch wie er ſich mit Ledig laſſung der Gefangenen/ oder Wieder-Erſetzung der Pfande/ halten ſolle.

GRAVAMEN STATUUM.

FErner ob man wohl gemeiniglich in den Proceſſen die Clauſul: **ohne Entgeltnuß:** inſeriret/ iſt doch dieſelbige im Text nicht exprimiret; und ob deme alſo/ dannoch ſolte der Verſtrickte/ oder Pfandungen/ facta Paritione, die Atz oder Unkoſten zu bezahlen ſchuldig ſeyn/ als welches nicht unter dem Wort: **Entgeltnuß:** begriffen/ ſo allein von Abtrag und Pœn zu verſtehen/ derohalben/ wie gemeldt/ groſſe Ungleichheit in Erkanntnuß der Mandaten geſchicht/ da man ohne vorgehenden Bericht alſo indifferenter Mandata erkannt/ und ad deductionem Juris zwinget/ wo dann erſtmals Mandatum Cum Clauſula erkannt iſt/ darum dem Richter auf ferner Anrufen nicht benommen/ arctius Mandatum Sine Clauſula zu erkennen/ ſonderlich da dem Citirten ſein Jus zu deduciren nicht auferlegt; ob auch gleich vermög der Conſtitution, Mandatum Sine Clauſula erkannt/ kan der Citirte allweg einen Prætextum, ne pareat, vorwenden/ nicht allein eines angemaßten Maleficii, ſondern auch vermeynter Subjection, und nichtigen Mandaten, drey Urſachen bißher allein zugelaſſen/ dadurch der ſcopus Conſtitutionis aufgezogen/ und der Supplicant

nichts

nichts deſto weniger erlangt. Darum letztlich hierauf zu concludiren / ſolche Conſtitution, inmaßen wie die jetzo generaliter und obſcurè geſtellt / zu caſſiren / und die / aus vielen oberzehlten Urſachen / alſo nicht erdultet werden kan.

RESOLUTIO CAMERÆ.

Ad verſ. Ferner ob man wohl ꝛc.

DJe Clauſula: ohne Entgeltnuß: wird den Proceſſen außtrücklich / wie gebetten / inſeriret; wo aber die nicht gebetten / wird ſie ſtillſchweigend umgangen / doch nichts deſto weniger für ſich ſelbſt in den Mandatis, als die zu vollkommener Parition derſelben nothwendig verſtanden / unter derſelben auch die Atz und Unkoſten mit begriffen / alles darum und aus der Urſache / daß in Krafft dieſer Conſtitution die gethane Pfandung zu rechtlicher Erkanntnuß des Rechtens / die Atz / Unkoſten / und anderes / das von ſolcher Pfandung herrühret / auf ſich zu nehmen und zu bezahlen / zu dem daß der Pfänder / wo er gleich des Pfändens befugt / dadurch nicht vernachtheilt / dieweil er zu und des Rechtens / in Krafft gethaner Caution, die Pfand wieder zu ſeinen Händen bekommt / und alßdann nicht allein die Atz und Unkoſten / ſondern auch und ſonſten gebührlichen Abtrag erlangen mag.

GRAVAMEN STATUUM.

DA man aber je den Scopum hujus Conſtitutionis nochmals anſehen / und dero anhangen will / ſoll man doch ſolche allein dahin verſtehen / ſo etwas thätlich / und doch nicht Land-Friedbrüchiger Weiß beſchehe / daraus nachmals weitere Empörungen entſtehen möchten.

Und ſolte ſolche Conſtitution mit klaren Worten außtrucken / in was Fällen dieſelbige ſtatt haben ſoll / auch was für eine Form und Gleichheit im Proceſs gehalten werden ſolle.

Und ſoll man aber ſolche Mandata auf des Citirten Supplication erſtlich Cum Clauſula erkennen / mit Erforderung des Citirten Gegen-Berichts / alſo daß nachmals Judex arctius Mandatum Sine Clauſula, nach Gelegenheit der Sachen / cum Clauſulæ cognitione außgehen laſſen mag.

Doch in allen Mandaten dieſer Conſtitution das Jus zu deduciren dem Citirten frey heimſtellen / alſo da er dem Mandato arctiori Sine Clauſula pariren / daß er demſelben damit ein Genügen ge-

gethan; wo aber facta Paritio behört/ ihme die Pfandung wieder zuzuſtellen/ oder den Verſtrickten anzumahnen/ daß er dann im ſelben Fall ſein Jus zu deduciren ſchuldig ſey.

Hierauf da dann dem Mandato parirt/ und weitere Actus und Circuitus zu pfänden vermieden/ mag Judex beyden Theilen ihrer Anforderung gegeneinander einen Termin anſetzen/ in Recht coram competente die principalem vermög der Außträg zu erörtern/ und dann im ſelben der Supplicant für einen Kläger gehalten werden.

GRAVAMEN STATUUM.

DA man aber dieſe Conſtitution durchaus in dieſem Fall verſtehen wolte/ daß wo zwey Obrigkeiten in Irrungen gegen einander ſtünden/ und einer des andern Unterthanen / ſo nichts mit der Sachen zu ſchaffen / und alſo Tertium in Verſtrickung genommen / oder Tertius propter alium gepfändet worden / alßdann möchte dieſe Conſtitution etwas billicher geachtet werden/ doch wäre beſſer propter falſas Preces, daß man zuvor Bericht empfangen/ und alßdann hernacher Sine Clauſula erkennt; doch da der Citirte demſelben parirt/ ſein Jus weiter zu *deduciren* nicht ſchuldig / man wolte dann / cum mica ſalis, ferner *andencken*/ daß beyde Theile ihr Jus ſuper hoc actu allein daſelbſt vorbringen/ ſalvis tamen reliquis remediis & cauſa principali.

RESOLUTIO CAMERÆ.

Ad verſ. Da man aber je den *Scopum &c.*

Item:

Ad verſ. Da man aber dieſe *Conſtitution &c.*

GLeicher geſtalt iſt auch hieroben gleich Anfangs von Pfandungen der Scopus hujus Conſtitutionis, und ad quem finem derſelbige gericht/ angezeigt/ wo nun derſelbige angeſehen/ und nothdürfftiglich erwogen/ wird man ſich leichtlich zu erinnern haben / daß dieſe Conſtitution nicht allein in denen Fällen / da aus der Gegen-Pfandung und Defenſion weitere thätliche Handlung zu beſorgen;

Oder aber/ da einer propter Tertium gefangen oder gepfändt/ ſondern auch insgemein von allen Pfandungen/ durch welche der Gepfändete de facto von ſeinen Rechten/ oder Poſſeſſion vel quaſi gedrungen werden möchte/ dazu

dazu auch und vielmehr ſtatt haben muß/ da die Pfandung cum vi publica, und alſo Land-Fried-brüchiger Weiß vorgenommen/ da dann nach Ordnung der gemeinen Rechten/ zu des Gepfändten Willen und Gefallen geſtellt wird/ dieſen Bürgerlichen Weeg zu Erledigung des Pfands an die Hand zu nehmen/ oder aber den Pfänder auf die Pœn des Land-Friedens criminaliter anzuklagen/ darum man die Reſtriction, zu dieſen beyden Verſiculn angezogen/ in dem Verſtand/ wie jetzt gemeldt/ nicht weiß zu approbiren: wo aber der Verſicul den Verſtand haben ſolte/ daß Land-Fried-brüchige Thaten/ die nicht Pignoris Cauſa vorgenommen/ unter dieſe Conſtitution nicht gezogen/ noch darunter begriffen ſeyn ſolten/ innaßen auch hernach in einem andern Verſicul ferner angeregt wird/ alßdann möchte ſolch Bedencken/ als dem Rechten gemäß/ ohne außtrückliche Extenſion, die dann der Kayſerlichen Majeſtät und gemeinen Ständen heimgeſtellet wird/ wohl alſo bleiben/ wie das des Cammer-Gerichts in jüngſter Viſitation auf den Memorial-Zettul übergebene Bedencken ſolches ferner außweiſt und zu erkennen gibt.

GRAVAMEN STATUUM.

WIewohl nun in obſtehendem Fall/ da einer propter Tertium gepfändet/ die Conſtitution billich ſtatt haben/ alſo auch herwiederum ſolche in Maleficiis nicht ſtatt haben/ wie dann dieſelbe expreſsè inſerirt; deßgleichen in cauſis conſimilibus, auch kein Proceſs erkannt werden/ als nemlich ſo ratione Pœnæ vel Mulctæ, einer ſo derſelben ein Urſacher/ gepfändet oder verſtrickt würde; deßgleichen/ da was vermög der Statuten vor hergebrachten Brauch/ Privilegien, und Jure Magiſtratus vorgenommen/ oder da erga contumacem illa via Executionis ſuper lata Sententia, oder was ſonſten cum Cauſæ Cognitione gehandelt/ davon nicht appellirt werden/ alſo daß in obgemeldten und dergleichen Fällen gar keine Proceſs außgehen ſollen/ ſondern dieſe Cauſas als Exceptiones à Regula außgenommen ſeyn/ und hinfüro die Conſtitution nicht mehr alſo generaliter verſtanden werden; damit dann der Richter durch den Supplicanten nicht verführet/ ſoll/ ehe die Proceſs erkannt/ zuvor Bericht genommen werden/ nachmals die Gebühr zu decerniren.

Wie nun in obgemeldten Fällen die Conſtitution nicht ſtatt/ und im Fall derſelben Exceptiones zugelaſſen/ alſo ſollen wider die Mandata, auch dieſe weitere Exceptiones allein angenommen

werden/ als nemlich Exceptio ſubreptitiæ, vel Nullitatis Mandati tum cum ratio Subjectionis obſtat vel Subditus communis fuerit, item ſi Jure Contractus vel Obligationis die Pfandung oder Verſtrickung beſchehen/ oder ſo einer in notoria, vel quaſi Poſſeſſione des Pfändens oder Verſtrickens geweſen/ oder der Verſtrick- oder Verpfändung ſolches Zugreiffens und Anfallens eine Urſach/ oder des Citirten Leibeigen/ oder ſein Wildfang wäre/ *unangeſehen* wo derſelbige geſeſſen.

RESOLUTIO CAMERÆ.

Ad verſ. **Wiewohl nun in obſtehendem Fall/ ꝛc.**

Item: *Ad Verſiculum ſequentem.*

Es geben auch die Worte und Urſachen dieſer Conſtitution lauter zu erkennen/ in was Fällen dieſelbige ſtatt habe/ und ſonderlich daß Malefitz-Sachen/ oder da ein Judex oder Superior nicht fremde/ ſondern ſeine eigene Unterthanen/ und diejenigen/ die ihme oder ſeiner Obrigkeit und Jurisdiction unterworffen/ ratione Mulctæ, oder um anderer Urſachen willen/ zu Execution und Handhabung des Rechten/ und ſchuldigen Gehorſam/ Pfand/ oder ſonſt Jure Magiſtratus handelt/ in dieſer Conſtitution außgenommen/ auch ins gemein andere Sachen nicht/ dann die eine Pfandung auf ſich tragen/ und da der Pfänder dem Reich ohne Mittel unterworffen/ unter derſelben begriffen; derowegen dann auch in denen Fällen/ da ſich ſolche Qualitates ex Narratis nicht befunden/ einige Mandata und Proceſs nicht erkannt/ oder ob gleich dieſelbige auf ſolche Narrata, indem je zu Zeiten die Partheyen ſolche Qualitates in ihren Supplicationen verſchweigen/ oder aber das Widerſpiel mit Grund anzeigen/ im Rechten erkennt/ jedoch der andere Theil demſelben zu pariren nicht ſchuldig/ ſondern ſeine Exceptiones de Nullitate, auch ante Paritionem, vorbringen mag/ wie ſolches hieroben bey den beyden Verſiculn: **Nun iſt anders nicht ꝛc.** und verſ. **So iſt auch gantz beſchwerlich/ ꝛc.** weiter erklärt und dargethan.

Daß aber auch andere hierbey gemeldte Exceptiones, die nicht Nullitatem, ſondern Merita & Juſtitiam Cauſæ betreffen/ nemlich/ ob er Pfänder ſeines Pfands Fug und Recht habe/ oder nicht/ auch unter ſolche Exceptiones gezogen/ und in effectu denen gleich geachtet werden ſoll/ das iſt dieſer Conſtitution, auch der Ordnung gemeinen Rechtens nicht gemäß/ dieweil vermög derſelbigen/ ſolche Exceptiones oder Urſachen nach geſchehener Parition, auf außgangene Ladung/ zu Außführung Juſtification, und Erhaltung des Pfands Gerechtigkeit/ ordentlicher Weiß im Rechten vorbracht und dargethan werden ſollen.

GRA-

GRAVAMEN STATUUM.

WEiter / daß über die Urpheden und Verſpruch eine gemeine Notul geſtellt / und die Supplicanten zu thun und anzubieten / auch an dem Ort / da die beſchehen / auferlegt werde / und daß die Entgeltnuß von allen Beſchwehrungen / auſſerhalb der Atz verſtanden werden / ſonderlich da die Captura etwas probabilis, da man je dahin bedacht / daß auch nach beſchehener Parition der Citirte das Jus deduciren müſſe ; alßdann ſolte der Supplicant eben ſo wohl in ſeiner ſummariſchen Petition ſein Jus vel quaſi Poſſeſſion Libertatis, als der Citirte ſein Jus vel quaſi Poſſeſſion Servitutis ſummariæ vorbringen / doch daß Gleichheit gehalten / und nachmals daſſelbige ad informandum Judicem zu probiren / darüber ſummariè facta Submiſſione zu erkennen / ob dieſer Actus allein juſtè oder injuſtè geſchehen / doch daß durch dieſe Erkanntnuß der Principal-Sache kein Præjudicium geſchehe.

Solche Probation ſoll hernacher in der Haupt-Sache / ſine tempore ſalvis Exceptionibus auch zugelaſſen / ne via Probationis anguſtæ concludatur ; damit aber in dieſer Particular- und Special-Turbation der Supplicant, dieweil allerhand Merita Cauſæ vorbracht / nicht informirt / und meliorem viam wiſſe zu intentiren / ſo wäre der ſicherſte Weeg / daß man die Probationes vorwenden ſolle / daß dieſelbige allein dem Judici beſchehen / wie man bißher in momentanea Poſſeſſione am Cammer-Gericht gepflegt / und gethan habe / als hätten ſich beyde Partheyen neben Vergleichheit ihrer Deduction deſtoweniger zu beſchwehren / doch nichts deſtominder dieſe Probationes in cauſa principali zugelaſſen / wie obſtehet.

Ferner da einer ſein Jus nicht deduciren würde / ſoll doch wider ihn in Pœnam nicht procedirt / ſondern ehe und viel Silentium imponirt werden / ſich hinfüro eben dem Verſtrickten / ſeiner gegebenen Urphed halben / nicht zu nehmen / noch die Pfandungen wiederum einzuraumen / doch daß dieſes alles der Principal-Sache nicht nachtheilig ſey ; damit dann einem Schein Exercitium Juris zu pfänden oder anzugreiffen nicht entzogen / ſoll hinfüro kein Mandatum de non ulterius moleſtando erkannt werden /

dieweil doch daſſelbige allezeit via Attentatorum in der Principal- oder dieſer ſummariſchen Sache kan vorgenommen werden.

Dem allen nach wird aus oberzehlten klärlich verſtanden/ daß dieſe Conſtitution gantz obſcur, gefährlich/ und beſchwehrlich/ ſolte man die Sache dahin richten / daß dieſelbige caſſirt / und wie unſere Vorfahren gethan / bey dem andern Remedio gelaſſen / oder aber im Fall von derſelben nicht weichen / daß man dieſelbige auf vorige Fälle limitiren/ und angezeigte Exceptiones zulaſſen/ und letztlich nach eingegebenem Bericht Mandata Cum vel Sine Clauſula erkennen / und Juris Deductionem frey laſſen/ oder aber da die beyderſeits beſtehe/ ſolche dem Judici ſecreto zu thun/ doch daß die in principali auch zugelaſſen/ und der Proceſs hierüber/ wie oben angezeigt/ gehalten.

Von der Conſtitution der Pfandung in nova Ordinatione, weiß man das Bedencken in obgemeldtem Memorial nicht dermaßen paſſiren zu laſſen/ dann einmal die Conſtitution von der Pfandung (ſofern die über Verhoffen in eſſe ſolte bleiben) allein in Civitatibus, auch ſchlechten und nachbarlichen Gebrechen/ als die ſine dolo geſchehen/ ſtatt hat/ und die Mandata darüber Sine Clauſula erkannt/ da doch herwiederum cauſa fractæ Pacis, cauſa ſanè ardua und maxima inter Criminalium iſt/ und expreſſum dolum requirirt / und alſo Mandata derhalben erkannt / Clauſulam Juſtificatoriam haben muß/ derowegen dieſe Conſtitution, unter und mit der Land-Fried-brüchigen nicht zu confundiren; aber man ſiehet vor gut an/ wo es dahin möchte bracht werden / daß die vorgehende Conſtitution der Pfandung und Fahens/ als überflüßig/ (dieweil die Geſchichten in demſelben entſchieden) zuvor genugſam durch das gemein geſchriebene Recht declarirt und verſehen/ dergleichen auch/ ſonderlich die Conſtitution, Pfandungen belangend/ exorbitans, die gemeine geſchriebene Rechte/ daß der ſo in Beſitz vel quaſi beweiſen ſoll/ auch viel Mühe und Irrung weitläufftiger doppelter Rechtfertigung zu verhüten abgeſchafft werden/ und daß man es bey den alten geſchriebenen Kayſerlichen Rechten/ und da in ſolchen Fällen in allen Judiciis per Remedia Juris genugſam verſehen/ bleiben ließ.

Und

Und aber in ſpecie Anzeig zu thun über das Memorial von dieſer Conſtitution, ſo viel dann Subjectionem anlangen thut / iſt gleichwohl das Memorial generaliter und auf ſeinem Weeg etwas billich / aber doch unterſchiedliche und weitere Erklärung zu thun; hält man davor / daß auf nachfolgende Diſtinction verſtanden werden ſoll / als nemlich / wo ein fremder Unterthan / und ſonderlich ſo mit der Sache nichts zu thun / daß derſelbige auch ohne Einreden ledig gelaſſen werden ſoll.

Wo aber ein fremder / oder auch ein gemeiner Unterthan / ſo mit der Sache zu thun hat / verſpricht / oder einige Haab aus Unſchuld gepfändt / alßdann der Citirte ſo bald zu pariren nicht ſchuldig / ſondern zuvor ſolches Dubium erörtert werden ſoll / wie auch das beſte wäre / daß zuvor in dergleichen Fällen Bericht genommen würde.

Nachmals von Puncten ohne Entgeltnuß / wird ſolche Clauſula in den Proceſſen ex æquitate erkennt / wie auch der Verſpruch in den Pfandungen / wiewohl die Conſtitution nichts davon meldet; es ſollen aber ſolche Worte nicht zu verſtehen ſeyn von der täglichen Atz der Perſonen oder Fütterung des Rechts de Alimentis & Victu ſcilicet, noch da die Perſonen oder Pfandungen dieſer Dinge eine Urſach wären.

Aber im Fall je zu pariren / iſt billich / daß Æſtimatio Rei pignoratæ erſtattet / oder da der Citirte weiter Moram vel Pœnam vorkommen wolte / alßdann zu reponiren.

Man hält auch dafür / wo einem Mandat ante Inſinuationem, wiewohl nicht gäntzlich / parirt / daß daſſelbige propter Reſiduum nicht mehr ſtatt haben ſoll / quia cum principali non habet locum, wo die Conſtitution, Pfandungen belangend / bleiben ſoll / wie ſie doch nicht wohl kan / dieweil Poſſidenti, wie die Pfänder gemeiniglich ſeynd / keine Klage noch Beweiſung regulariter im Recht gebühret / und der ſo ſich etwas zu beweiſen erbeut / ſolches zu beweiſen nicht ſchuldig / daſſelbige nicht beweiſet / der Sachen dadurch nicht verluſtig noch fällig / dieweil ihme ſeine Beweiſung zu thun nicht gebühret / hat alſo auch in dieſer Sache / wann der Pfänder nicht beweiſet / daß er rechtmäßig gepfändet / mag

derſelbige dem Gepfändten / vermög obangezogener alten Rechten / nicht verdammt werden / dieweil ihme oben gemeldte Beweiſung / vermög oben gemeldter alten Rechten / ſo auf der Vernunfft und Billichkeit gegründet / nicht gebühret hat.

Dieweil auch ſich ein jeder Beſitzer / nach Zulaſſung gemeiner Rechte / bey ſeinem Beſitz vel quaſi, da auch gleich Blut darüber vergoſſen wird / impunè ohne alle Strafe handhaben / ſchützen und ſchirmen / *L. Quoniam multa. Cod. ad Leg. Jul. de vi publ.* dann einer ſich alſo aus demſelben Beſitz vel quaſi nicht treiben oder dringen laſſen / welches er auch zu thun nicht ſchuldig / in Anſehung das in viele Wege wider die alte wohl verurſachte und gegründete Rechte / dann es iſt ein Fürſt / der in einer Stadt / Flecken oder Dorff die Regalia, das iſt / Jus Gladii, und was demſelben anhangt / als Geleit / Recht Ordnung zu machen / Folg und Steuer / auch Schutz und Schirm / und im Fall der Nothdurfft / Schatzungen aufzulegen hat / und deren alle durch ſeine Vorfahren / und demſelben auch andere mehr Gerechtigkeiten / in Poſſeſſione und Gebrauch vel quaſi mehr dann bewährte Zeit geweſen / der hat von Alters her / wann es die Nothdurfft erfordert / und altem Gebrauch nach / Ihro Fürſtl. Durchl. zugelaſſen / im obgedachten Städtlein / Flecken / oder Dorff / Schatzung anzulegen / dieſelbe durch Pfandung / wie andere Seiner Fürſtl. Gnaden Gerechtigkeit / zuwegen und einzubringen; wann nun hochgedachter Fürſt ſolches nach obgedachter Conſtitution, Pfandungen belangend / wie von Alters hergebracht / gethan / ſeynd die Frauen oder Jungkherrn / ſo ſimplicem Jurisdictionem, oder Zinß / oder Güther / in obgemeldtem Städtlein / Flecken / oder Dorff gehabt / zugefahren / und haben Mandata Sine Clauſula Juſtificatoria an dem Kayſerlichen Cammer-Gericht außbracht / darauf der Fürſt hat pariren / und darnach unter das gemeine Recht beweiſen müſſen / daß rechtmäßig gepfändet / welches gemeine Recht will / daß Poſſidenti keine Klag noch Beweiſung gebühre / dadurch derſelbe aus ſeinem Beſitz vel quaſi, auch wider das gemein geſchriebene Recht / das da will / daß ein jeder bey ſeinem Beſitz und Gebrauch vel quaſi bleiben ſoll / biß er mit Recht daraus

aus getrieben/entſetzt/ auch da das Remedium *L. Quoniam multa.* benommen wird/ wiewohl ihme deßhalben durch oben gemeldte Conſtitution, Pfandungen belangend / nicht wohl genommen werden mag/ dieweil Widerwärtigkeit der Rechte in alle Wege verhütet werden ſoll/ über das bringt obengemeldte Conſtitution der Pfandung drey langwierige Rechtfertigungen mit ſich;

Die **Erſte**: Daß der Pfänder/ wann er ſchon von Alters über bewährte Zeit im Beſitz und Gebrauch vel quaſi geweſen und noch iſt/ zu pfänden/ beweiſen muß/ daß er recht gepfändet habe/ dieweil auf ſolche Sache eine lange Zeit gehört/ wie man geſehen hat.

Die **Andere**: Der zugefügten Schaden und Haupt-Sachen halben darauf auch nothwendig eine lange Zeit lauffen muß.

Die **Dritte**: Per viam Appellationis vel denegatæ Juſtitiæ vor dem Kayſerlichen Cammer-Gericht/ darauf auch/ wie vermuthlich/ dergleichen lange Zeit lauffen muß/ dadurch dann die Sachen im Heiligen Reich gehäufft und verzogen/ auch dieſelben nicht wohl entübriget werden mögen / darauf ſonder Zweiffel groſſe Mühe/ Arbeit und Unkoſten gehen wird.

Derohalben wäre gut/ daß ſolche Conſtitutio entweder gantz ab/ oder gebeſſert würde/ dieweil die Stände dadurch vielfältig aneinander gehängt und geflochten werden/ nemlich wo ſie bleiben ſoll/ in dem gebeſſert würde/ wo Churfürſten/ Fürſten/ oder Fürſtmäßige/ die Churfürſten/ Fürſten/ oder Fürſtmäßige/ Prælaten, Grafen/ oder vom Adel gepfändet hätten/ daß hoch- und wohlgenannte Gepfändte die Herren Pfänder der Pfand halber/ vermög der Acht Wege einen beklagen ſollen/ welches ein ſchleuniger richtiger Weeg wäre / daß die Sachen bald zu End lauffen möchten/ daß man auch Gegen-Pfandungen außtrücklich verbeut/ wiewohl ſie zuvor auch im Rechten verbotten ſeyn/ in Anſehung/ daß ihm niemand ſelbſt Recht ſprechen / oder in ſeiner Sache Richter ſeyn/ ſondern alle ſeine Sachen mit Recht außführen ſoll/ daß man wieder zu den alten geſchriebenen Rechten kommen möge.

RESO-

RESOLUTIO CAMERÆ.

Ad omnes alios Verſiculos, die Pfandung betreffend.

WAs dann ferner die Clauſulam Juſtificatoriam, und den Bericht belanget/ den man vor Erkanntnuß der Proceſs von den Parthehen nehmen ſoll/ dergleichen die Deductionem Juris frey geſtellt/ oder beyden Theilen auferlegt/ und daß kein Theil von dem andern mit den Probationibus beſchwehrt werden ſolte/ ob dieſelben auch in alio Judicio zugelaſſen/ item die Gleichheit des Proceſs, Form der Urpheden/ und Laſſung der Pfand oder Gefangenen/ auch daß dieſe Conſtitution allein zu verſtehen/ und mit dem Land-Frieden nicht zu confundiren ſey/ item ob die Subjection, wo dieſelbe ſtreitig/ zuvorderſt erörtert werden ſoll/ und andere mehr Puncten, die in etlichen vorhergehenden und nachfolgenden Verſiculn ſparſim hin und wieder berühret werden/ erhält man ob gethanem Bericht/ auch das Bedüncken ſo auf den Memorial-Zettul jüngſter Viſitation vorbracht wird/ daß dieſe Conſtitution dem alten oder gemeinen Rechten/ welches auf die Vernunfft und natürliche Billichkeit gegründet/ nicht zuwider/ ſondern in alleweg gemäß/ auch durch dieſelbigen niemand ſeiner Regalien, Forſt- und anderer Gerechtigkeit/ oder derſelben Poſſeſſion entſetzt/ noch vielweniger der natürlichen Defenſion, (wie dann auf dem Repellere, und nicht auf dem Pfänden/ und alſo Nehmen und Fahen ſtehet) auch angezogenen Beneficien, oder Remedium *L. Quoniam multa.* und andern dergleichen Rechten beraubt/ ſondern ein jeder ſich derſelben/ unverhindert dieſer Conſtitution, der Gebühr nach frey gebrauchen/ und bey ſeinen Rechten oder Poſſeſs handhaben mag; zudem dasjenig/ daß einer in Krafft ſeiner hohen und andere Obrigkeit/ zu Erhaltung derſelben/ und was derſelben anhangt/ gegen denen/ die ſolcher Obrigkeit unterworffen/ vornimmt und handelt/ unter dieſe Conſtitution auch nicht gehörig/ und alſo die Gravamina hin und wieder/ ſonderlich im Verſicul: **Dieweil auch ſich** ꝛc. pro angezogen/ gäntzlich ceſſiren/ aber das alles auch man mit verſehen kan/ wie doch ſolche drey Rechtfertigungen im nachfolgenden Articul vermeldt/ durch die Conſtitution verurſacht werden mögen.

So will man doch niemand/ ſo eines andern Bedencken/ geſtraft/ noch der **Kayſerl. und Königl. Majeſtät/ auch Churfürſten/ Fürſten/ und Ständen** hiermit vorgegriffen/ oder einige Maaß gegeben/ ſondern ihnen die Gelegenheit/ und des **Reichs Wohlfahrt**/ zu bedencken/ und darauf ihres Willens und Gefallens/ dieſe Conſtitution zu reſtringiren/ extendiren/ und ferner declariren/ und ſonſt dasjenige/ das Handhabung Friedens und Rechtens dienliche zu ſtatuiren heimgeſtellet haben.

GRAVA-

GRAVAMEN STATUUM.

Von *Attentatis.*

UNd dieweil in der jüngſten Augſpurgiſchen Ordnung deducirt / daß Attentata feſt nach der Inhibition angehen ſollen / acht man ſolches nicht nutz zu ſeyn / dieweil keine rationabilis, oder billiche Urſache vorhanden / warum ſolches geſchehen ſoll / ſondern die alten Rechte bleiben laſſen / die man nicht wohl beſſern kan noch mag.

Nemlich daß ein jeder in ſeinem Beſitz bleiben ſoll / biß er mit Recht daraus getrieben / welches Recht durch obgemeldte neue Conſtitution aufgehoben wird ; dann wo einer von Hamburg / oder aus anderen fernen Orten an das Cammer-Gericht appellirt / ſo exequirt der Rath von Hamburg aller anderer Städte / wie gemeiniglich geſchicht / derſelben Urtheil / ehe Ladung und Inhibition erlangt und zuwegen gebracht hat werden können / daß alſo der Appellant ſeiner Güther / wider obgeſchrieben alt Recht / das da will / wo etwas nach interponirter Appellation auch innerhalb 10. Tagen attentirt / daß daſſelbige vor allen Dingen per remedium Attentatorum caſſirt und aufgehoben werde / verluſtiget wird.

Sonderlich weil die Haupt-Sache neben der Attentat-Sache mag geführet werden / dadurch den Spoliirten und Entſetzten mag geholffen werden.

Dieweil viel Stände in ihren Herrſchafften und Städten Pabſt und Kayſer ſeyn wollen / und derhalben / ſo bald ſie Urtheil geſprochen / dieſelbige vollziehen.

Was Beſchwernuß nun dem Appellanten daraus folgen / hat männiglich zu ermeſſen.

Darum wär es gut / das es bey den alten geſchriebenen Rechten bliebe / viel Diſputation zu verhüten.

Oder Urſachen neben der neuen Conſtitution angezeigt / warum und welcher geſtalt / das alte Recht ſolte gebeſſert werden.

RESOLUTIO CAMERÆ.

Daß in dieſer neuen Ordnung gemeinen Rechten zuwider deduciret ſoll ſeyn / daß Attentata erſt nach der Inhibition angehen ſollen ꝛc. das weiß man ſich aus der Ordnung nicht zu berichten / wie dann ſolches nicht alſo indiſtinctè, ſondern nach Unterſcheid und Ordnung der gemeinen Rechten in vorfallenden Sachen gehalten wird.

GRAVAMEN STATUUM.

Es ſoll auch hin und wieder in der Ordnung Vorſehung geſchehen / daß wo Meldung geſchicht von den Unterthanen / daß darunter auch die Leibeigene / Wildfäng / Lehen-Leute / Verpflichte / Schirms-Verwandte / und andere dergleichen Angehörige verſtanden werden ſollen.

RESOLUTIO CAMERÆ.

Ob auch die Ordnung / wo die von Unterthanen Meldung thut / auf die Leibeigene / Wildfäng / Lehen-Leute / Schirms-Verwandte / und andere dergleichen verſtanden werden ſolle / das wird in der Stände / und ſonderlich deren / die ſolches belangen möchte / Gelegenheit und Declaration geſtellet.

GRAVAMEN STATUUM.

De Mandatis Cum & Sine Clauſula.

Uber die Conſtitution von Mandatis Cum vel Sine Clauſula, ſolche Conſtitution iſt dem Rechten nicht ungemäß geſtellet; dann obwohl regulariter die Mandata Cum Clauſula außgehen ſollen / maximè in Cauſis ad Cameram ſpectantibus, & erga Perſonas immediatè ſubjectas, jedoch in den ſonderen Fällen / als fallentiis, mag man die Mandata abſque Clauſulis wohl erkennen / wie dann derſelben ohngefehr 4. excipirt werden: als nemlich in notoriè prohibitis & illicitis; Secundò, ſi Gravamen ſit irreparabile; Tertiò, ſi contra publicam utilitatem; Quartò, ſi periculum in mora; doch damit in denſelben Fällen niemand unrecht beſchehe / wäre des Orts nicht unrathſam / wie es auch die Nothdurfft erfordert / daß zuvor in allen Fällen ein Gegen-Bericht empfangen; Item daß keinem Unterthanen oder Vaſallo ſolche erkennt; item ſolche Conſtitution in Privilegiatis extraordinariis erkennt; item

daß

daß pro committente Maleficium, wie dann daſſelbige in der Conſtitution der Pfandung auch außgenommen / kein Præceptum abſque Clauſula ergehe / ne impediatur Juſtitiæ Executio.

RESOLUTIO CAMERÆ.

DEn Bericht / den man vor Erkanntnuß der Mandatorum Sine Clauſula empfahen ſoll / achtet man aus hieroben an etlichen Orten angezeigten Urſachen unnöthig. Daß aber den Unterthanen und Vaſallis auf die Conſtitution nichts erkennt / und ihnen ſolch Beneficium Juris communis entzogen werden ſolte / das kan man nicht wiſſen / ſtellet es auch zu der Stände Bedencken; So wird auch pro committente Maleficium, wo ſich ſolches ex Narratis erfindet / zu Verhinderung der Execution Juſtitiæ gar nichts / und ſonſt die Mandata jederzeit nach Geſtalt und Gelegenheit der Sachen Cum vel Sine Clauſula erkennt.

GRAVAMEN STATUUM.

De Relaxatione Juramenti ad effectum agendi.

UBer die Conſtitution von Relaxation ad effectum agendi, daß Bericht hinfüro allein von der Obrigkeit empfangen werden ſolte / vermuthlich daß deſſelben Obrigkeit eine Zeit beſtimmt / in welcher der Bericht überſchickt werden ſolte / damit kein certum tempus conſtituirt / die Obrigkeit nicht übereilt werde.

Und ſonderlich daß geraume und beſtimmte Zeit / in deren die Obrigkeit ihren Bericht zu geben / ſecundùm Qualitatem Cauſæ & Diſtantias Locorum, in des Herrn Cammer-Richters Schreiben an die Obrigkeit ſetzen und außgehen laſſen / damit ſich die Obrigkeit mit demſelben Bericht darnach beſſer richten könte.

Item daß die Mandata wider die Obrigkeit / ſo in der Urphed genennet wird / und nicht wider Diener außbracht werden ſollen.

RESOLUTIO CAMERÆ.

DAß der Obrigkeit an die um Bericht geſchrieben / eine Zeit pro Qualitate Cauſæ & Diſtantia Loci angeſetzt werden ſolle / das wird nicht vor unbillich geachtet / derowegen auch der Cammer-Gerichts-Cantzley daſſelbe alſo fürohin zu thun befohlen worden; Aber die Mandata allein wider die Obrigkeit / und nicht ihre Diener zu erkennen / das gibt man der Obrigkeit zu bedencken / deren Diener je zu Zeiten vor ſich ſelbſt unrecht / auch mehr und weiters handlen / dann ihnen befohlen iſt.

Nachfolgende Mängel und Beſchwehrden werden des Kayſerlichen Cammer-Gerichts Proceſs und Beſcheid halben von vielen des Heiligen Reichs Ständen gelegt.

GRAVAMEN I.

ERſtlich/ daß zuwider der Ordnung im Andern Theil Cammer-Gerichts-Ordnung unter der Rubric: Von *Mandaten*, und in was Fällen dieſelbe/ ohne oder mit ꝛc. in geringſchätzigen Sachen/ und die den Verzug wohl leyden mögen/ Pœnalia Mandata ohne Clauſul erkennt; derohalben zu erwegen ſeyn will/ wie diß fürohin abgeſchafft/ beſonders aber die vorgehende Conſtitution der Pfandung per allegat. ſeq. erklärt/ reſtringirt/ erläutert/ auch die unförmliche/ und ſehr ſchädliche Proceſs häuffig abgeſtellt werden mögen.

GRAVAMEN II.

De Conſtitutione ſuper Pignoratione.

ZUm Andern/ demnach auch unterm Schein der Conſtitution des Andern Theils Cammer-Gerichts-Ordnung/ bey der Rubric: Daß von Pfandung und Gefangenen wegen ꝛc. am Kayſerlichen Cammer-Gericht Geſchwindigkeit gebraucht/ und mit ſonderlichem Auffſatz an das Kayſerliche Cammer-Gericht gebracht/ anhängig gemacht/ auch von Cammer-Richter und Beyſitzern angenommen worden/ indem ſo die Partheyen zuweil mit Churfürſten/ denen ſo dem Cammer-Gericht und Reich ohne Mittel unterworffen/ ſondern derſelben zugewandten Unterthanen/ Städten und Flecken zu handlen/ ſo ſuppliciren ſie doch nicht allein wider die Unterthanen/ ſo die Sache belangt/ ſondern miſchen auch die Herrſchafften mit ein/ alſo daß ſie vorgeben/ ſie haben ſolches aus ihrem Befelch/ mit Rath der Amtleute/ Vögt und Schultheißen gethan/ und alſo durch angezogene Pfandung Mandata erhalten; So iſt fleißig zu bedencken/ dieweil hierin viele Unkoſten ablauffen/ auch andere nachgeſetzte Weitläufftigkeiten/ Unordnung/ Umtrieb/ und langwierige beſchwerliche Proceſs daraus erfolgen/ und dadurch die Sachen/ ſo ordent-

ordentlicher Weiß vor das Cammer-Gericht gehörig/ per Appellationes, oder in andere Wege da vorkommen/ verhindert und eingeſtellet werden/ wie dieſem zu helffen/ und in Erkanntnuß der Mandaten und Proceſs einfleißig Aufſehen eingericht/ auch daraus folgenden Gebrechen/ Fällen und Mängeln vorkommen werden möchte.

GRAVAMEN III.

ZUm Dritten/ ſo wird auch berührte Conſtitution übel verſtanden; dann wiewohl dieſelbe allein dahin gerichtet/ daß die/ wie im Eingang deren zu vermercken/ auf die Fälle und Caſus verſtanden werden ſolle/ die auſſer den Pfandungen veriſimiliter entſtehen möchten/ dann ſonſten ſchlechte Spolia, wie andere Sachen/ ſo nicht des Cammer-Gerichts Jurisdiction expreſsè unterworffen und zugeſchrieben/ ihre eigene Maaß und Außträg haben/ ſo findet ſich doch/ daß durchaus indifferenter alle Pfandungen angenommen/ und Proceſs darüber erkennt werden.

GRAVAMEN IV.

De Litigioſa Poſſeſſione.

ZUm Vierten/ ſo werden auch unterm Schein ſtrittiger Poſſeſſion viele Sachen angenommen/ und auf der Partheyen bloß Angeben/ daß ſie in Beſitz/ Gewehr vel quaſi, und von ihrem Gegentheil mit der That turbirt werden/ Proceſs erkennt.

GRAVAMEN V.

De fracta Pace.

DErgleichen und zum Fünfften/ werden auch viele Handlungen mit geſuchtem Schein und geſchwinder Vorgebung/ daß die ein Fried-Bruch belangen/ an das Kayſerliche Cammer-Gericht gezogen/ ſo ſich doch in Erörterung der Sache viel anders befindt; und wird den Partheyen Litem zu conteſtiren auferlegt/ auch quamvis conſtat daß die nicht Land-Fried-brüchig/ ſo pflegen jedoch Cammer-Richter und Beyſitzer auf Abtrag ſuper damno dato zu erkennen/ ſo ſie doch vielmehr die Sache remittiren/ und den Authorem in pœnam temerè litigantium fällig erklären ſolten.

GRAVAMEN VI.

DAzu und zum Sechſten / ſo werden auch per L. Diffamari viele Sachen am Cammer-Gericht anhängig gemacht / und wenig auf die Conſtitution acht genommen.

GRAVAMEN VII.

ZUm Siebenten / ſo iſt auch ein groſſer Mangel / daß in ſolchen / ſo ſummariam & celerrimam Cognitionem requiriren / und in ziemlich weitläufftige lange Proceſſe gezogen werden / wenig Außrichtung und Beſcheid zu erlangen.

GRAVAMEN VIII.

ZUm Achten iſt nicht wenig beſchwehrlich / daß nach Gunſt der Supplicanten, und Ungunſt gegen den Beklagten / ſo bloſſen Narratis Glauben gegeben / und die Mandata Sine Clauſula mitgetheilet werden; derowegen in berührtem Fall Einſehen zu thun / dann dadurch folgen nachfolgende öffentliche Incommoda, neben dem / daß viel ungebührliche Unkoſten und Mühe den Partibus aufflaufft.

Anfänglich mögen unter obangeſetzten Scheinen und Behelffen / faſt alle Sachen primæ Inſtantiæ, und die ſonſt nicht daher gehören / an das Cammer-Gericht gezogen werden; dann dieſelbe könten entweder auf den Land-Frieden / ſtrittige Poſſeſſion, oder L. Diffamari, mit Geſchwindigkeit und bloſſem Vorgeben requirirt und angezogen werden / dadurch ſolche am Cammer-Gericht angenommen.

Dazu ſo werden hierdurch der Chur- und Fürſten / auch der Stände Privilegia, darin ſie gewiſſe Ordnung der Rechtlichen Außträge haben / auch die äuſſerliche Wege / in des Reichs Ordnung begriffen / eludirt / und kein Chur-Fürſt oder Stand bey ſolchen Privilegien, Freyheiten / oder Außträgen bleiben.

Item, ſo kan ſich männiglich ſeines Gefallens in Poſſeſs oder Gerechtſame / die er nie gehabt / eindringen / und den andern ſolcher entſetzen.

Dann

Dann da er ſich ſeines unbefugten Vorhabens annimmt/ läſt er ſich darauf pfänden/ bringt Mandata aus/ und bleibet alſo biß zu Außtrag der Sache / die er verzeucht und gefährlich aufhält / in Poſſeſſion.

Es kan auch hierdurch kein Chur-Fürſt oder Stand ſich oder die Seinigen bey ſeinen Regalien und Gerechtſamen handhaben/ ſchützen und ſchirmen / ſondern muß auf eines jeden Unruhigen Anlauffen bey dem Cammer-Gericht auf Mandata ſeiner Regalien und gerechtſamen Sache abſtehen und ſchimpfflich entſetzt werden. Zudem daß durch Annehmung ſolcher Sachen die Handlungen gehäufft/ auch der Rechthängigen Sachen nothwendige Proceſs verhindert / und mit nicht geringem Nachtheil der Partheyen verzogen werden.

GRAVAMEN IX.

Zum Neunten/ ſo werden auch in Forſt-Sachen/ da Chur-Fürſten oder Stände/ ſo von Röm. Kayſerl. und Königl. Majeſtät deren belehnet ſind / alſo ein Regale, und darüber Forſt-Ordnung außgehen laſſen/ auch darüber mit Kayſerlichen Conformationen begabet/ die Ubertretter der Gebotte ſtrafen / und ſonſt was mit Mahnung der ungewöhnlichen Heeg/ wilden Obſt/ der Hundjagen/ der Höltzer/ Verbietung des Anſteckens/ Inhalt der Regalien, außgehenden Ordnung und Herkommen/ ſolche ihre habende Forſt-Gerechtſame halten und handhaben laſſen: dawider Mandata erkannt/ und damit die Chur-Fürſten und Stände wider ihre Privilegia, und des Reichs geordnete Rechtliche Außträge/ mit Proceſs am Cammer-Gericht beſchwehrt / dadurch dann/ wie leichtlich zu ermeſſen/ die Chur-Fürſten und Stände ihrer bewuſten offenbar alten Herkommen/ Beſitz/ Privilegien, Regalien, und Forſt-Gerechtſamen entſetzet werden.

GRAVAMEN X.

Zum Zehenten/ zu gedencken/ daß auch Mandata auf die Gegen-Pfandung außgangen/ und alſo legitima, und im Reich von Alters herkommene Defenſion abgeſtricket wird.

Auf

Auf die übrige Mängel und Beſchwehrden des Kayſerlichen Cammer-Gerichts Proceſs und Beſcheid halben.

RESOLUTIO CAMERÆ.

Auf dasjenige/ das in etlichen nachfolgenden Articuln der dreyen Conſtitutionen halben/ die Mandata, Pfandung/ und ſtreitige Poſſeſſion betreffend/ jetzt wiederum von neuem angezogen/ weiß man nicht ferneren Bericht/ dann hieroben angezeigt/ zu thun/ und wird auf ſolche Conſtitutiones, gleich wie auch auf den aufgerichten Land-Frieden/ und L. Diffamari, und andere dergleichen Conſtitutiones, der Ordnung und gemeinen Rechtens/ durch Cammer-Richter und Beyſitzer jederzeit in denen Sachen/ die an das Cammer-Gericht gehören/ nicht nach Gunſt der Supplicanten, oder Ungunſt gegen den Beklagten/ wie dann ihnen zu Unſchulden/ vermittelſt und gantz beſchwerlicher Weiß/ ungezweiffelt aus ungegründetem Angeben ihrer Mißgünſtigen zugemeſſen wird/ ſondern dem Hohen und Niederen zugleich/ und alſo in geringſchätzigen Sachen ſowohl/ als in anderen/ einem jeden gleichmäßig Recht und Gerechtigkeit mitgetheilet/ wie ihnen dann ſolches ihre gethane Pflicht aufleget/ und ſie ohne das/ als gewehrte Richter/ zu thun ſchuldig; und obwohl in dem den klagenden Partheyen anfangs Rechtens/ und ſonderlich in Außbringung des Proceſs, ihrem bloßen Angeben und Vorbringen/ maximè quoad fundatam Jurisdictionem, vermög der Rechten/ geglaubt werden muß/ dieweil anderer Geſtalt des Gerichtlichen Proceſs kein Anfang gemacht/ noch jemand zum Rechten geholffen werden mag; und aber darob ſich je zu Zeiten begibt und zuträgt/ daß Chur-Fürſten/ Stände und andere Partheyen/ durch loſe leichtfertige muthwillige Leute/ freventlicher Weiß vorgenommen/ und in Rechten umgetrieben werden/ welches auch in einigem Weeg/ da man anderſt der Juſtitien ihren ordentlichen Gang laſſen will/ nicht wohl vorzukommen; So iſt doch die Wahrheit/ daß dadurch die Partheyen ferner noch anders nicht beſchwert/ dann allein daß ſie zu erſcheinen/ und darauf ihre Defenſion und Exception im Rechten vorzubringen ſchuldig: welches dann niemand an Ehren/ oder in andere Wege verletzlich und nachtheilig/ ſondern vielmehr dazu dienlich/ daß dadurch die Diffamation und Beſcheinung/ mit deren ſolche hohe Stände und Partheyen ſonſt auſſerhalb Rechtens durch unnütze Leute/ unbillicher Weiß/ nicht allein der Sachen/ ſondern auch des geweigerten und unrechtmäßigen Rechtens halben beſchwert werden möchten/ abgeſchnitten und vorkommen/ und dann ſolche Leute ihres Muthwillens/ oder unbillichen Umtriebs/ oder Diffamirens halben/ wo ſich das im Rechten befind/ vermög der Ordnung und gemeiner Rechte/ neben Erſtattung des Unkoſtens/ wo ſie des Vermögens/ oder ſonſt ihre

ihre gebührliche Straffe / nach Gröſſe und Gelegenheit der Perſonen und Verhandlung empfahen / welches alles den Chur-Fürſten und Ständen / auf dasjenige / das in etlichen / und ſonderlich in dem Verſ. anfahend: Zum zwanzigſten ꝛc. vermeldet / ferner zu bedencken wird heim gegeben.

APPENDIX II.

Literæ Patentes Imperatoriæ ad Leodienſes in puncto Recurſus ad Officialem Colonienſem & Nuncium Pontificis Romani. Ubi de modo REVISORII JUDICII, nec non Epiſcopum Paderbornenſem & Monaſterienſem, Anno 1707. & 1710.

JOSEPHUS Divina favente Clementia Electus Romanorum Imperator ſemper Auguſtus, ac Germaniæ, Hungariæ, Bohemiæ, Dalmatiæ, Croatiæ, Sclavoniæ Rex, &c. Archi-Dux Auſtriæ, Dux Burgundiæ, Styriæ, Carinthiæ, Carniolæ & Würtenbergæ, &c. Comes Tyrolis, &c.

Honorabilibus, Nobilibus, Spectabilibus, Devotis noſtris & Sacri Romani Imperii Fidelibus, Dilectis N. Officiali, Judicibus & Magiſtratibus, nec non Advocatis, Procuratoribus ac Notariis, cæterisque Subditis Epiſcopatus & Principatus Leodienſis Gratiam noſtram Cæſaream & omne Bonum.

VObismet ipſis optimè conſtat, à pluribus jam Annis morem depravatum irrepſiſſe, quo nonnulli dum Controverſias Civiles, rerum temporalium ergo, coram Officiali, aliisve Magiſtratibus, Jurisdictionem Eccleſiaſticam æquè ac Civilem Epiſcopi ac Principis veſtri nomine exercentibus agitarunt & forte ſuccumbunt, ab iisdem ad alios Judices Eccleſiaſticos Superiores ac porrò Nuncios indeque ad Sedem Apoſtolicam pro-

vocent, imò quidam etiam prima Tonſura vel Ordinibus minoribus initiati, licet iisdem deſertis relictisque ad Negotia Functionesve Civiles ſe verterint, imò & Uxores duxerint, nihilominùs dictorum Ordinum ſub prætextu Jurisdictioni Civili ſe ſubtrahere, memoratosque ad Judices Eccleſiaſticos provocare præſumant.

Quod verò cum Sacri Imperii Legibus & Conſtitutionibus adverſetur, ac in Imperialis Jurisdictionis noſtræ præjudicium & contemptum vergat, imò & nos Sacrumque Imperium cum Apoſtolica Sede quandoque graviter committere & collidere queat, adeoque nobis & alias Eccleſiæ Patrono ita viciſſim etiam Jurium Imperii Jurisdictionisque Cæſareæ vindici vigore juratæ Capitulationis noſtræ avertendum, ac aboliendum incumbat, quapropter ſerio diſtricte & ſub indignationis noſtræ Cæſareæ comminatione inhibemus, ne Officialis aliive Judices Eccleſiaſtici Jurisdictionem Civilem jure moreve Patriæ exercentes, in Cauſis Civilibus Appellationes ac Provocationes ad exteros Judices Eccleſiaſticos, multo minùs ad Nuncios, Sedemve Apoſtolicam foveant, nec Acta priora Informationesque tranſmittant, quin potius ſub pœnis debitis *interdicant*, & ad Judices Sæculares immediatè Superiores remittant. *Advocati* verò ac Procuratores, Notarii aliive de Rebus cauſisque Civilibus diſceptantes inpoſterum nunquam amplius, nec ſub primæ quidem Tonſuræ, minorumve Ordinum per Negotia aut Munera Civilia ſeu Temporalia dictasve Uxores deſertorum obtentu ac memoratæ conſuetudinis perperam introductæ prætextu ad Judices Superiores mere Eccleſiaſticos, multo minùs verò Nuncium, Sedemve *Apoſtolicam*, ſed Judices Sæculares aut Civiles in Imperio immediatè Superiores provocent, vel appellent, alias verò cum forte contravenerint, Proceſſus ejusmodi, ipſo facto nullos aut caſſatos fore, ſeque Cauſis & Juribus ſuis concidiſſe, imò inſuper etiam à Fiſcali noſtro Imperiali ad pœnas quoque graviores conveniendos eſſe noverint. De quibus vos omnes ſupra dictos certiores reddere voluimus per præſentes Manu ac Sigillo noſtro Imperiali munitas, quæ dabantur in Civitate noſtra Viennæ die 5ta Septembris, Anno Milleſimo Septingen-

tingenteſimo Septimo, Regnorum noſtrorum Romani Decimo Octavo, Hungarici Vigeſimo, Bohemici verò Tertio.

JOSEPHUS.

(L. S.)

J. F. Comes de Schönborn.

Ad Mandatum Sacræ Cæſareæ Majeſtatis proprium.

Franciſcus Winandus de Bertram.

JOSEPHUS Divina favente Clementia Electus Romanorum Imperator ſemper Auguſtus, Germaniæ, Hungariæ, Bohemiæ, Dalmatiæ, Croatiæ, Sclavoniæ Rex, &c. Archi-Dux Auſtriæ, Dux Burgundiæ, Styriæ, Carinthiæ, Carniolæ & Würtenbergæ, &c. Comes Tyrolis, &c.

Officiali, Judicibus & Magiſtratibus, nec non Advocatis, Notariis, Procuratoribus, aliisque Subditis Epiſcopatus & Principatus Leodienſis, Comitatusque Loſſenſis cujuscunque Status, Conditionis & Sexus Gratiam noſtram Cæſaream & omne Bonum.

QUibus notum eſt, quod cum diverſæ ad nos Querelæ delatæ eſſent, qualiter in Cauſis Temporalibus coram Officiali Leodienſi agitatis alterutra pars inde ſe gravatam ſentiens contra Sacri Romani Imperii Leges & Sanctiones ad Officialem Colonienſem ac porrò ad Nuncium Apoſtolicum ibidem imò & Curiam Romanam provocaſſet & appellaſſet, eaque non modo Jurisdictionem Imperialem graviter læſiſſet, ſed & ſe partemque adverſam immenſis inutilibus ſumptibus aggravaſſet, nos perniciosiſſimum hunc procedendi modum jam quidem ante hâc ſub die Quinta Septembris Anno Milleſimo Septingenteſimo Septimo interdicto noſtro Imperiali ſerio inhibuerimus, ac partibus per Officialis Sententias grava-

tis & forte gravandis ſerio præceperimus, ut in Cauſis appellabilibus ad Judices immediatè Superiores temporales ad nos Conſiliumve noſtrum Imperiale Aulicum aut Cameram noſtram Imperialem appellarent, verum cum in cauſis ad Suprema Dicaſteria Privilegiorum vigore vel alias non appellabilibus dubitabatur quo partes gravatæ appellarent, ne ſi in una forte vel altera Inſtantia iniquè vel injuſtè judicarentur ſine ulteriori Juris remedio contra Jura *ſuccumberent*? Nos pro debito noſtro Juſtitiæ promovendæ Zelo *primum* Conſilii privati nec non Statuum Leodienſium rationes & opiniones hâc ſuper re concivimus iisque bene conſideratis & examinatis certum *Reviſionis modum & ordinem* dictis in Cauſis haud appellabilibus ab ipſismet ſuggeſtum clementiſſimè approbavimus, prout illum ſequenti Forma approbamus & præſcribimus.

Primò ut Officialis Leodienſis, quamvis in Eccleſiaſticis, ut Eccleſiaſticus, in Sæcularibus tamen Profaniſque Cauſis nonniſi Sæcularis habeatur, ab eoque nullatenus ad Judices Eccleſiaſticos, qualeſcunque ii ſint, & quacunque dignitate alias fulgeant, ſed ſemper ad noſtra ſuprema & immediata Tribunalia, nempe ad *Conſilium* noſtrum Imperiale Aulicum aut Cameram Imperialem *in iſtis provocetur*, in quibus Provocatio hujusmodi per Privilegia Glorioſiſſimorum Prædeceſſorum noſtrorum non eſt relicta, in illis verò quæ vi Privilegiorum ab Imperatoribus *Maximiliano Primo* die Vigeſima Quarta Junii Anno Milleſimo Quingenteſimo Decimo Octavo, *Carolo Quinto*, Vigeſima Septima Julii, Milleſimo Quingenteſimo Vigeſimo Primo, & Vigeſima Julii, Milleſimo Quingenteſimo Quadrageſimo Quinto. Nec non *Maximiliano Secundo*, Vigeſima Prima Julii, *Milleſimo* Quingenteſimo Septuageſimo Primo Civitati & Patriæ Leodienſi Comitatuique Loſſenſi conceſſorum ſeu ratione Summæ aut Taxæ in iis determinatæ ſeu alio ex capite inappellabiles ſint, licitum ſit Parti, quæ à Sententia per Officialem, ſive in primâ aut in aliâ ulteriori Inſtantiâ, vel Reſtitutionis in integrum lata ſe gravatam ſentit, quocunque in caſu beneficium reſtitutionis amplecti.

Hæc verò *Secundò* tunc ſuam amplectendi talis Beneficii voluntatem intra decendium à Sententiæ publicatione, quæ præviâ

partis

partis ſeu ejusdem Procuratoris Citatione prout moris, facienda eſt, debeat in Scriptis, ſeu in Actis Litis per ſe, vel Procuratorem in Inſtantiâ coram Officiali conſtitutum declarare, ut Judex atque altera pars illius notitiam habeant.

Tertiò autem intra Triginta Dies à præmemorato Decendio continuos pars Reviſionem implorans præfatam Procuratoris ſui declarationem, ratificare, nec non Libellum Supplicem, qui Facti & totius Controverſiæ Seriem, Gravaminumque Expoſitionem ex actis præcedentis ſeu præcedentium Inſtantiarum unicè deſumptam contineat, Epiſcopo & Principi Leodienſi ejusvè Conſilio privato unà cum Inſtrumento prætactæ Ratificationis & Conſtitutionis exhibere;

Et *Quartò* intra eundem Terminum Rationes decidendi infrà Menſem eundem in Scriptis extradendas ab Officiali petere, eumque ad effectum Pars utraque Acta ſua Originalia ad Officialem intra præſcriptos Triginta Dies conferre teneatur, alioquin pars ſupplicans, Reviſionis Beneficio, Supplicata verò Jure per Sententiam à qua quæſito excidat.

Deinde *Quintò* Libellus ſupplex ad obtinendam Reviſionem coram Principe vel ejus Conſilio alteri parti cum Termino Quindecim Dierum ad contradicendum communicetur, eoque elapſo Princeps,

Sextò vel præfatum ejus Conſilium privatum ad Reviſionem peragendam Tres, aut ſi Gravitas Circumſtantiarum adhuc majorem numerum videatur exigere, quinque JurisConſultos neutri partium legitimè ſuſpectos per Decretum nominet.

Hiscè *Septimò* peractis Reviſores Juramentum in revidendis aliorum Patriæ Leodienſis Judicum Sententiis conſuetum coram prætacto Conſilio ſub duobus ſaltem Conſiliariis præſtent.

Et *Octavò* rem totam ità expediant ut intra Sex Menſes à die præſentati apud Principem vel Conſilium privatum Libelli Supplicis computandos, vel aliud temporis ſpatium à Principe Conſiliove memorato juſtis ex Cauſis abbreviandum vel prorogandum Acta prioris vel priorum Inſtantiarum cum Rationibus decidendi aliisque Partium Scriptis ſeorſim legant, ac deinde Collegialiter in loco

 ipſis

ipſis vel in Palatio Epiſcopali vel alibi aſſignando Cauſam definitivè decidant.

Nonò ſiquidem frivolè & ſine legitimâ Cauſâ ad Reviſionem convolaſſe deprehenderint, eum pœnâ pecuniariâ condignâ plectant.

Decimò autem Executionem Sententiæ Reviſoriæ ſive Confirmatoria prioris ſive Reformatoria fuerit, ad Officialem *remittant.*

Atque *Undecimò* hæc omnia & ſingula ſic undequaque *obſerventur*, ut ſi temporum ſuprà determinatorum exacta ratio non habeatur, Reviſio pro deſertâ reſpectivè aut non admittendâ haberi pronunciarique debeat.

Intereà autem *Duodecimò* Sententiæ ab Officiali latæ Executio pendente Reviſionis Judicio ſuſpendatur.

Niſi hæc *Decimo Tertiò* proviſionalis tantum aut alia in Poſſeſſorio Summariiſſimo Cauſisvè Alimentorum Salariorumve pro Famulis & ſimilium parem celeritatem deſiderantium lata fuerit, quippè tales omnes Sententiæ per Partem ſupplicatam ſeu victricem mediante Cautione idoneâ & ſufficienti de reſtituendis iis, quæ indebitè percepta eſſe per Judicium Reviſorium pronunciabuntur ad Executionem ab Officiali perduci poterunt, ità tamen ut ſi *Pars* victrix ejusmodi Cautionem non habeat, nec reperire poſſit, ſuumque deſuper Juramentum præſtet, talis ſolummodò Cautio exigatur, quæ de Jure exigenda eſt.

Decimo Quartò autem caveatur, ne in Reviſionum Cauſis paulatim ſpeciale & ordinarium Judicium Reviſorium ex certis & perpetuis Perſonis introducatur, ideoque nec iidem JurisCon*ſulti* qui in anterioribus adhibiti fuerint, ſed in quâvis aliâ Reviſione ſemper alii ad eandem idonei deputentur.

Ac denique *Decimo Quintò* quod attinet ad Advocatos, Notarios aliosque Curiæ Epiſcopalis uti vocantur Socios & alios Privilegiatos, cujuscunque Status, Conditionis aut Sexus, qui ſi ad alios Judices Sæculares citentur, ad Officialis Forum recurrere ſolent, de quibus ad nos ſimiliter relatum eſt, ipſis quidem continuationem hujus Recurſus ad Officialem poſt hâc ſed in Actionibus tantùm Perſo-

Perſonalibus, atque eâ ſub Lege concedimus, ut Officialis iſto caſu, eodem, uti de Cauſis appellabilibus ſuprà dictum eſt, modo, non ut Judex Eccleſiaſticus, ſed ut Sæcularis reputetur, & ejusmodi Recurrentes in Cauſis Sæcularibus ab eo ſub quocunque prætextu ad Judices Eccleſiaſticos provocare nequeant, ſed in his ſemper ad Sæcularia ſuprà dicta ſuprema Judicia noſtra Imperialia appellare, vel ſuprà fato modo in Cauſis ad iſta non appellabilibus Reviſionem inſtituere debeant, aliàs verò ſciant Appellationes & Proceſſus contra præſcriptum hunc modum & ordinem inſtitutos ipſo facto nullos & caſſatos eſſe, Contraventores autem, uti ſuprà dictum eſt, Cauſis Juribusque ſuis cecidiſſe, imò inſuper etiam cùm in Cauſis Profanis ac Temporalibus ad Judices Eccleſiaſticos provocaverint, à Fiſcali noſtro Imperiali Aulico ad pœnas quoque graviores conveniendos eſſe noverint, de quibus omnes ſuprà dictos certiores reddere voluimus per præſentes Manu noſtrâ ſubſcriptas & Sigillo noſtro Cæſareo munitas.

Quæ dabantur in Civitate noſtrâ Viennâ die Quintâ Menſis Maji Anno Domini Milleſimo Septingenteſimo Decimo. Regnorum noſtrorum, Romani Vigeſimo Primo, Hungarici Vigeſimo Tertio, Bohemici verò Sexto.

JOSEPHUS.

(L. S.)

Vt. J. Frid. Carl. Comes de Schönborn.

Ad Mandatum Sacræ Cæſareæ Majeſtatis proprium.

Franciſc. Winand. de Bertram.

Copia

Copia Reſcripti Cæſarei ad Officialem Leodienſem, ne Juriſdictio Imperialis & Civilis per Eccleſiaſticos turbetur.

Viennæ 5. Septembris 1707.

In ſimili Officiali de Wanſoulle.

JOSEPHUS &c.
(*Tit.*)

APprimè tibi conſtat peſſimum illum morem irrepſiſſe, quo Partes in Cauſis Civilibus coram te aliisvè Magiſtratibus Nomine quam Epiſcopi & Principis tui Jurisdictionem Eccleſiaſticam & Civilem exercentibus diſceptantis, ac porrò fortè ſuccumbentes in Legum & Conſtitutionum Imperialium fraudem, Jurisdictionisque Noſtræ Cæſareæ præjudicium & contemptum ad Judices Superiores Eccleſiaſticos, ac deinde Nuncium Sedemque Apoſtolicam provocare, eoque Nos Sacrumque Romanum Imperium cum dicta Sede Apoſtolica committere præſumant. Quod verò cum juxta juratam Capitulationem Noſtram Cæſaream nobis pro ſupremo officii noſtri Cæſarei Munere ſiſtere atque abolere incumbat, *eoque fine* Patentes annexas decreverimus, Nos easdem Conſilio illic privato per Urbem ac Principatum Leodienſem ubi opus fuerit, Compitis affigendas atque obſervandas tranſmiſimus, ſed & quoque benigniſſimè Commonitum volumus, ut inpoſterum eisdem ſeriò inſiſtas, debitumque earum cultum & obedientiam ab omnibus Jurisdictioni tuæ ſubjectis præſtari cures, ac in eos, qui fortè Refractarii fuerint ſeverè animadvertas; Executurus es in eo ſeriam juſſionem ac voluntatem noſtram Cæſaream, & Nos, quod ſupereſt, Gratiam noſtram Cæſaream tibi continuamus. Viennæ 5. Septembr. 1707.

Copia Reſcripti Cæſarei ad Conſilium privatum Leodienſe, in puncto Jurisdictionis Imperialis & Civilis, ne per Appellationes ad Judices Eccleſiaſticos turbetur.

Viennæ 5. Septembris 1707.

JOSE-

JOSEPHUS &c.

(*Tit.*)

PRobè memineritis, ultimo Imperii Receſſu non minus ac Capitulatione noſtra Cæſarea, cautum eſſe, ut, cum in quibusdam Epiſcopatibus præſertim verò Leodienſi mos ille depravatus irrepſerit, quo Partes & Cauſidici à Sententiis & Decretis Rerum Imperialium ergò, ad Judices Eccleſiaſticos Superiores, imò Nuncium & Sedem Apoſtolicam in Jurisdictionis noſtræ Imperialis præjudicium provocent, nos malum hoc omni modo inpoſterum avertemus.

Poſtquam igitur in ejus cauſas ac rationes penitus inquiri curavimus, easque ex hoc potiſſimum oriri deprehendimus, quòd Officiales, aliivè Judices Epiſcoporum ac Principum ſuorum nomine non Epiſcopalia ſolùm & Eccleſiaſtica, ſed etiam Civilia & Temporalia adminiſtrent, indeque accidat, ut Partes earumvè Advocati & Procuratores, in Cauſis etiàm Temporalibus & Civilibus, fortè ſuccumbentes promiſcuè & indifferenter ad Judices Eccleſiaſticos Superiores ut & Nuncium Curiamque Apoſtolicam provocent, eoque noſtram & Sacri Imperii Jurisdictionem graviſſimè convellant, ac nos Sacrumque Imperium quandoque cum Sede Apoſtolica collidant.

Quapropter ad peſſimam illam ad Eccleſiaſticos exteros provocandi conſuetudinem ex origine abolendam, Patentes hisce annexas decrevimus, ut Officialis aliique Judices Eccleſiaſtica ſimul ac Civilia ſeu Temporalia in Principatu Leodienſi ejusque Territoriis annexis adminiſtrantes æquè ac partes diſceptantes, earumque Advocati, Procuratores, Notarii, aliique Cauſidici, Cauſas Civiles ab Eccleſiaſticis ad Judices Superiores Eccleſiaſticos, in Civilibus autem ac Temporalibus, ad Judices Sæculares in Imperio immediatè Superiores, cum fortè gravati fuerint, Provocationes & Appellationes ſuas dirigant, niſi, cum ſequius fuerint, Pœnas Conſtitutionum Imperialium incurrere voluerint.

Quod itaque ſicut ad Jurisdictionis Imperialis conſervationem evitandamque cum Sede Apoſtolica colliſionem ſpectat, ita benigniſſimè jubemus, ut easdem illic publicari & ubique Compitorum in Urbe Principatuque Leodienſi ac Territoriis annexis affigi

& obſervari curetis, Nobisque, uti executi fueritis, quam primùm debitè ſignificetis, executuri in eo ſeriam, enixamque voluntatem, & juſſionem Noſtram Cæſaream, qui quod ſupereſt Gratiam noſtram Cæſaream Vobis conſervamus. Viennæ 5. Septembris 1707.

Copia Reſcripti Cæſarei ad ConſiliumOrdinarium Leodienſe, in puncto Jurisdictionis Imperialis & Civilis, *ne* per Eccleſiaſticos turbetur.

Viennæ 5. Septembris 1707.

JOSEPHUS &c.

Honorabiles Fideles Dilecti.

LAtere vos nequit, peſſimum illic morem irrepſiſſe, quo Partes in Cauſis Civilibus coram Officiali Leodienſi, aliisvè Magiſtratibus nomine Epiſcopi & Principis veſtri Jurisdictionem Eccleſiaſticam & Civilem exercentibus, imò etiam vobismet ipſis diſceptantes ac porrò fortè ſuccumbentes in Legum & Conſtitutionum Imperialium fraudem, Jurisdictionisque noſtræ Cæſareæ præjudicium & contemptum ad Judices, Superiores Eccleſiaſticos ac deinde Nuncium, Sedemque Apoſtolicam provocare, eoque nos Sacrumque Romanum Imperium cum dicta Sede Apoſtolica committere & collidere præſumant.

Quod verò, cum juxta juratam Capitulationem noſtram Cæſaream muneris ſit Imperialis, ut omni inſiſtamus & aboleamus modo Patentes annexas decrevimus, Conſilioque illic privato per Urbem ac Principatum Leodienſem ubicunque opus fuerit, Compitis affigendas atque obſervandas, conſignavimus, adeoque unà etiam vos clementiſſimè commonitos voluimus, ut inpoſterum ejusdem ſeriò inſiſtatis, debitumque eorum cultum & obedientiam ab omnibus Jurisdictioni veſtræ ſubjectis præſtari, curetis, ac in eos, qui fortè Refractarii forent, ſeverè animadvertatis, imò etiam pro eo ac Vobis, velut Jurium Noſtrorum Imperialium Vindicibus incumbit officio, qui fortè contravenerint ſeverè coërceatis? Executuri in eo ſeriam juſſionem ac voluntatem noſtram Cæſaream & nos quod ſupereſt Gratiam noſtram Cæſaream vobis continuamus. Viennæ 5. Septembris 1707.

Copia

Copia Reſcripti Cæſarei ad Scabinatum Leodienſem, in puncto Jurisdictionis Imperialis & Civilis, ne per Eccleſiaſticos turbetur.

Viennæ 5. Septembris 1707.

JOSEPHUS &c.

Honorabiles Fideles Dilecti.

VOsmet ipſos latere nequit peſſimum illic morem irrepſiſſe, quo Partes in Cauſis Civilibus, coram Officiali Leodienſi aliisvè Magiſtratibus, nomine Epiſcopi & Principis veſtri, Jurisdictionem Eccleſiaſticam & Civilem exercentibus, imò etiam vobismet ipſis, diſceptantes ac porrò fortè ſuccumbentes in Legum & Conſtitutionum Imperialium fraudem Jurisdictionisque Noſtræ Cæſareæ præjudicium & contemptum ad Judices Superiores Eccleſiaſticos, ac deinde Nuncium Sedemque Apoſtolicam committere & collidere præſumant.

Quod verò cum Nobis juxta juratam Capitulationem Noſtram Cæſaream pro ſupremo Officii noſtri Cæſarei munere ſiſtere atque abolere incumbat eoque fine Patentes annexas decrevimus, nos easdem Conſilio illic privato per Urbem ac Principatum Leodienſem, ubi opus fuerit, Compitis affigendas atque obſervandas tranſmiſimus, atque una & vos clementiſſimè commonitos voluimus, eisdem ſeriò inſiſtatis, debitumque earum cultum & obedientiam ab omnibus Jurisdictioni veſtræ ſubjectis præſtari curetis, ac in eos, qui fortè Refractarii forent, ſeverè animadvertatis; Executuri in eo ſeriam juſſionem ac voluntatem Noſtram Cæſaream, & Nos, quod ſupereſt Gratiam Noſtram Cæſaream vobis continuamus. Viennæ 5. Septembris 1707.

Copia Reſcripti an den Kayſerlichen Abgeſandten Grafen von Weltz/ ne Jurisdictio Imperialis & Civilis per Appellationem in Cauſis Temporalibus ad Judices Eccleſiaſticos turbetur.

Viennæ 5. Septembris 1707.

JOSEPHUS &c.

(*Tit.*)

DJr iſt vorhero ſattſam bekandt / was geſtalt / Krafft Jüngſten Reichs-Abſchieds nicht weniger als Unſerer Kayſerlichen Wahl-Capitulation, zwiſchen Uns / Churfürſten / Fürſten und Ständen des Heiligen Römiſchen Reichs gemäßen verabredet und vorgeſehen worden / daß die etlicher Orten eingeriſſene Mißbräuche / wodurch die Cauſæ Civiles von ihren ordentlichen Gerichtern im Heiligen Reich ab- und auſſer daſſelbe ad Nuncios Apoſtolicos, und wohl gar ad Curiam Romanam gezogen werden / abgeſchafft und ernſtlich verbotten / auch unſerm Kayſerlichen Fiſcal ſo wohl bey unſerm Kayſerlichen Reichs-Hof-Rath als Cammer-Gericht anbefohlen werden ſolte / wider diejenige / ſo Partheyen als Procuratoren und Notarien, die ſich dergleichen anmaßen / und dazu einiger geſtalt gebrauchen laſſen / mit behöriger Anklage von Amts wegen zu verfahren / damit die Ubertretter demnechſt gebührend angeſehen und beſtraft werden möchten.

Nachdem wir nun ſolchemnach dieſes Werck alles Fleiſſes überlegen und unterſuchen laſſen / und befunden / wie dergleichen Unordnung mehrerntheils daher rühre / daß / weilen die Officiales in einem und anderen Bißthum im Nahmen ihres Biſchoffen die Geiſtliche Sachen / und als Lands-Fürſtens die Weltliche zugleich mit reſpiciren und aburtheilen / alſo folglichen ſich zutrage / daß die etwan ſuccumbirende Partheyen alßdann auch in Weltlichen Sachen ohne Unterſcheid an die höhere Geiſtliche Obrigkeiten / und ſo fort an die Nuncios, ja gar an den Päbſtlichen Stuhl appelliren / und mithin nicht allein die Jurisdictiones untereinander confundiren / ſondern auch Uns und dem Reich zu Zeiten mit jenen unnöthige Mißhelligkeiten und Unluſten verurſachen; So haben Wir dieſes Ubel aus dem Grund abzuthun / und in denen Biſchoff- und Fürſtenthümern / wo die Officiales zugleich die Geiſt- und Weltlichkeiten zu adminiſtriren haben / die Geiſtliche Sachen von denen Weltlichen zu unterſcheiden /

und

und jene an die höhere Geiſtliche / dieſe aber an die immediat hö-here Weltliche Reichs-Gerichter / ihrer Ordnung nach / durch Provocationes und Appellationes zu bringen / vor das förder-ſamſte und nechſte Mittel erachtet / und demnach anverwahrte Patentes abfaſſen laſſen / dieſelbige dortigem unſertwegen beſtell-ten Conſilio privato, nicht weniger als Officiali, wie auch dem Conſilio ordinario und Scabinat daſelbſt / mittelſt anverwahrter Reſcriptorum zugeſchickt / und deren Publicir- und Beobachtung gnädigſt anbefohlen / und ſolchemnach benebens auch dir von al-lem dieſem zu dem Ende gnädigſte Nachricht geben wollen / da-mit auch du auf allen erforderten Fall darob zu halten wiſſen mögeſt; Womit Wir dir im übrigen ꝛc. Wien den 5. Septembris 1707.

Copia Reſcripti Cæſarei in puncto Jurisdictionis Imperialis & Civilis, ne per Appellationes in Cauſis Temporalibus ad Judices Eccleſiaſticos turbetur.

An den Biſchoff zu Paderborn und Münſter.

In ſimili mutatis mutandis.

An den Officialn zu Cölln.

Wien den *5. Septembris 1707.*

JOSEPHUS &c.

Ehrwürdiger Fürſt / Lieber Andächtiger!

Deiner Andacht iſt vorhero ſattſam bekandt / was geſtalt / Krafft Jüngſten Reichs-Abſchieds ſowohl / als Unſerer Kayſerlichen Wahl-Capitulation, zwiſchen Uns / Churfürſten / Fürſten und Ständen des Heiligen Römiſchen Reichs gemäßen verabredet und vorgeſehen worden / daß die etlicher Orten ein-geriſſene Mißbräuche / wodurch die Cauſæ Civiles von ihren or-dentlichen Gerichtern im Heiligen Reich ab- und auſſer daſſelbe ad Nuncios Apoſtolicos, und wohl gar ad Curiam Romanam gezogen werden / abgeſchafft und ernſtlich verbotten / auch un-ſerm Kayſerlichen Fiſcal ſowohl bey unſerm Kayſerlichen Reichs-

Hof-Rath als Cammer-Gericht anbefohlen werden ſolte / wider diejenige / ſo Partheyen als Procuratoren und Notarien, die ſich dergleichen anmaßen / und dazu einiger geſtalt gebrauchen laſſen / mit behöriger Anklage von Amts wegen zu verfahren / damit die Ubertretter demnechſt gebührend angeſehen und beſtraft werden möchten.

Nachdem Wir nun ſolchemnach dieſes Werck alles Fleißes überlegen und unterſuchen laſſen / und befunden / wie dergleichen Unordnung mehrerntheils daher rühre / daß / weilen die Officiales in einem und anderen Bißthum im Nahmen ihres Biſchoffen die Geiſtliche Sachen / und als Lands-Fürſtens die Weltlichkeiten zugleich mit reſpiciren und aburtheilen / alſo folglichen ſich zutrage / daß die etwan ſuccumbirende Partheyen alßdann auch in Weltlichen Sachen ohne Unterſcheid an die höhere Geiſtliche Obrigkeiten / und ſofort an die Nuncios, ja gar an den Päbſtlichen Stuhl appelliren / und mithin nicht allein die Jurisdictiones untereinander confundiren / ſondern auch Uns und dem Reich zu Zeiten mit jenen unnöthige Mißhelligkeiten und Unluſten verurſachen ; So haben Wir dieſes Ubel aus dem Grund abzuthun / und in denen Biſchoff- und Fürſtenthümern / wo die Officiales zugleich die Geiſt- und Weltlichkeiten zu adminiſtriren haben / die Geiſtliche Sachen von denen Weltlichen zu unterſcheiden / und jene an die höhere Geiſtliche / dieſe aber an die immediat höhere Weltliche Reichs-Gerichter / ihrer Ordnung nach / durch Provocationes und Appellationes zu bringen / vor das förderſamſte und nechſte Mittel erachtet / und demnach anverwahrte Patentes abfaſſen laſſen / und Deiner Andacht zu dem Ende beyſchließen wollen / damit Sie dieſelbe in Ihren beyden Biſchoff- und Fürſtenthümern Paderborn und Münſter / zu Ihrer Officialen, auch deren Advocaten, Procuratoren, Notarien und Partheyen Nachricht publiciren laſſen / und auf deren genaue Beobachtung feſte ſtarcke Hand halten wollen ; In deſſen gnädigſter Zuverſicht Wir im übrigen Deiner Andacht mit Kayſerlichen Gnaden und allem Guten wohl beygethan verbleiben. Wien den 5. Septembris Anno 1707.

Copia

Copia Reſcripti Cæſarei ad Comitem de Weltz, in puncto Reviſionis in Epiſcopatu & Principatu Leodienſi.

Viennæ 21. Octobris 1709.

JOSEPHUS &c.

(*Tit.*)

QUid nobis Conſilium illic noſtrum privatum in Reviſionis à Sententiis ad ſuprema noſtra Imperii Dicaſteria in Appellabilibus in ipſomet Principatu interponenda materia dubii obmoverit, quidque ordinandum rogaverit, id ex annexis ejusdem Literis uberiùs intelliges; cujus itaque in ſequelam cum pro Juſtitiæ promovendæ zelo formulam quandam concipi curaverimus, eandem hisce tibi eo fine juſſuque communicandam duximus, ut tres Epiſcopatus & Principatus Leodienſis Ordines deſuper audias, & hi porrò Nobis demiſsiſſimè exponant, an alternativam in Reſcripto noſtro Cæſareo de Decima Maji proximè præterlapſi dato de Actis ad impartialem Univerſitatem pro Reviſione tranſmittendis contentam Civitati & Patriæ Leodienſi proficuam, aut ſecus exiſtiment, ſimulque ea quæ circa ſuprà dictam Formulam addenda vel tollenda mutandave pro utilitate dictæ Civitatis & Patriæ arbitrantur, punctatim cum additis Rationibus ſpecificent, prout id à te & dictis Ordinibus proximè præſtolamur, Gratiâ Noſtrâ Cæſareâ, quod ſupereſt, in te benignè propendentes. Viennæ die 21. Octobris Anno 1709.

Adjunctum ad Reſcriptum præmiſſum:

Formula Reviſionis ſuper Cauſis non appellabilibus in Epiſcopatu & Principatu Leodienſi.

MOdus Reviſionis inſtituendæ talis eſſe poterit, ut Officialis Leodienſis, quamvis Eccleſiaſticus ſit, in Secularibus tamen Profaniſque cauſis non niſi ut Secularis habeatur, ab eoque nullatenus ad Judices Eccleſiaſticos, qualescunque dignitate alias fulgeant, ſed ſemper ad ſuprema & immediata Tribunalia noſtra, nempe

nempe Conſilium noſtrum Imperiale Aulicum, aut Cameram Imperialem in iſtis provocetur cauſis, in quibus provocatio hujusmodi per Privilegia Glorioſiſſimorum Prædeceſſorum noſtrorum non eſt reſtricta, in illis verò, quæ vi Privilegiorum ab Imperatoribus Maximiliano Primo die 24. Junii 1545. Carolo Quinto 27. Julii 1521. & 20. Julii 1545. necnon Maximiliano Secundo 21. Julii 1571. Civitati & Patriæ Leodienſi Comitatuique *Loſſenſi* conceſſorum, ſeu ratione Summæ aut Taxæ in iis *determinatæ*, ſeu alio ex capite inappellabiles ſint, licitum ſit Parti, quæ à Sententia per Officialem latâ ſe gravatam ſentit, quocunque in caſu Beneficium Reviſionis amplecti; hoc autem 2dò. tunc ſuam amplectendi talis Beneficii voluntatem intra Decendium à Sententiæ publicatione, ſi hæc publicatio in Officialis Judicio coram Partibus aut earum Procuratoribus peracta fuerit, ſin ſecus, à Sententiæ talis factâ Inſinuatione debeat Officiali in Scriptis notificare, & 3tiò. intra triginta dies continuos à præmemorato Decendio Libellum ſupplicem, qui Facti & totius controverſiæ Seriem Gravaminumque expoſitionem contineat, Epiſcopo & Principi *Leodienſi* ejusve Conſilio privato exhibere; ut 4tò. ab illo ad Reviſ*ionem peragendam* tres, aut, ſi gravitas circumſtantiarum adhuc *majorem numerum* videatur exigere, quinque Juris periti, neutri Partium legitimè ſuſpecti per Decretum ſcriptum nominentur, Officiali quoque editio Actorum Originalium cum Rationibus Decidendi ſub brevi præfixo Termino injungatur, poſt quæ ſic peracta 5tò. Reviſores Juramentum in revidendis aliorum Patriæ Leodienſis Judicum Sententiis conſuetum præſtent, & dein Libellum ſu*pplicem* Parti impetratæ, hujus verò reſponſionem Parti impetranti *indilatè* communicent, ac 6tò. rem totam ita expediant, ut intra ſex Menſes à die Præſentati apud Principem vel Conſilium privatum Libelli ſupplicis computandum, vel aliud temporis ſpatium à Principe Conſilio ve ex juſtis cauſis abbreviandum aut prorogandum, non ſolùm Acta apud Officialem ventilata cum Rationibus Decidendi, prætactisque novis Partium Exhibitis ſeorſim legant, ſed collegialiter etiam in loco ipſis vel in Palatio Epiſcopali, vel alibi aſſignando

cau-

cauſam definitivè decidant, & ſi quem 7timò. frivolè ſine legitima cauſa ad Reviſionem convolaſſe tunc deprehenderint, pœnâ condignâ plectant, Executionem verò Sententiæ Reviſoriæ 8vò. ſive hæc Confirmatoria prioris fuerit, ſive Reformatoria, ad Officialem remittant, atque hæc omnia & ſingula ſic undique 9nò. obſerventur, ut, ſi temporum ſuprà determinatorum non habeatur exacta ratio, Reviſio debeat pro deſerta reſpectivè aut non admittenda haberi pronunciarique; pendente autem Reviſionis Judicio 10mò. Executio Sententiæ ab Officiali latæ ſuſpendatur, niſi 11mò. hæc proviſionalis tantùm fuerit, aut alia in Poſſeſſorio Summariiſſimo, Cauſisve Alimentorum, Salariorum pro famulis, vel ſimilium materiarum parem celeritatem deſiderantium, quippe tales omnes Sententiæ per partem victricem mediante idonea & ſufficiente Cautione de reſtituendis iis, quæ indebitè percepta eſſe per Judicium Reviſorium pronunciabuntur, ad Executionem ab Officiali perduci poterunt, adhibeantur inſuper 12mò. in Reviſionum Cauſis non iidem Juriſconſulti, qui in anterioribus adhibiti fuerunt, ſed in quavis alia Reviſione ſemper alii, in quantum tamen fieri poterit, conſideratis numeri Perſonarum ad Reviſionem quâvis vice nominandarum, cæterorumque ſubindè occurrentium circumſtantiis.

APPENDIX III.

Diſſertatio de Recurſu ad Cæſaream Majeſtatem vel ad Comitia univerſalia Chriſt. Valent. Happelii, *Erfurti habita Anno 1702. Acceſsère ſuccinctæ Animadverſiones, & Acta quædam publica recentiora huc ſpectantia.*

PRÆFATIO.

ILli, qui Rem Cameralem Scriptis illuſtrarunt, ſæpiùs mentionem injiciunt, rei, quæ ipſis vocatur RECURSUS AD CÆSAREM VEL AD COMITIA: Cujus autem figuræ, formæ, naturæ, ac proprietatis ſit, quæque in Jure Requiſita habeat, non adeò facilè invenire, obvium eſt. Fortaſsè ſine adminiculo Juris Germa-

norum non ſcripti, ſtyli, atque exemplorum, in Summis Imperii Tribunalibus, Aula Cæſarea, ac Comitiis, hactenùs, & præprimis temporibus, ſtatui moderno proximioribus editorum ac comprobatorum, id plenariè cognoſci non poteſt. Benderus *quidem* de Reviſione *jam pridem* in concluſ. 14. num. 3. *evulgavit, Recurſum etiam fieri per Reviſionem, vel Supplicationem. Sed hæc tantùm ſunt duæ ſpecies, Recurſus ad Cæſarem, vel ad Comitia, adhuc multò plura comprehendit. Etiam* Receſſ. Imper. de Anno 1654. §. 165. *tantum habet,* **an Orth und Enden / wo es ſich nach Inhalt derer Reichs-Satz- und Ordnungen gebühret / ſoll man über Cammer-Gerichts-** *Decreten* **und Urtheln ſich beſchwehren dörffen.** *De loco ad quem, & de Conſtitutionibus, quæ, ac quales ſint, nihil dicitur,* Blum. in Proceſſ. Camer. tit. 30. num. 54. *paucula tantùm addit: Inſuper* §. 166. Receſſ. Imper. 1654. *cum* Artic. 15. 26. & 42. Capitulat. Leopold. *rem plus involvere, quam explicare videntur. Tentavi ergò, ut conſuetum ſpecimen de hac materia componendo, ſimul eam plus contrahere, ac promiſſa vocum neceſſaria explicatione, ac deſcriptione, hac quidem vice id tantùm aliquantisper declarare poſſim; Quænam ſint cauſæ, ac caſus legitimi, in quibus Recurſus ad Cæſarem, vel ad Comitia fieri poſſit.*

Theſis I.

DEſcendit autem vox Recurſus à verbo recurro, quod JCtis ſignificat, Hülffe ſuchen/ eine Sache anbringen/ adeòque Recurſus ex horum mente nihil aliud ſignificat, quam efflagitationem auxilii Juris. Placuit fortè hujusmodi appellatio, ob rationem compendii, & imitationem ſtyli poſt Juſtinianei, hujusmodi locutiones Jurisprudentiæ approprianti, Blum. *Proceſſ. Camer. tit. 1. num. 78.*

Theſ. II. In Receſſu quidem Imperii 1654. Recurſus ejusmodi acceſſum, qui ad prætensè Superiorem, & quidem mediatè fit, connotat, quod omninò cum derivatione, repetitionem inferente, concordat. His tamen poſthabitis, vocabulum Recurſus, etiam de tali aditu, qui ad verè Superiorem, & ad eum immediatè fit, de ſtylo recepto uſurpatur, ac communiter de ejusmodi Perſonis

prædi-

prædicatur, quæ eminentem Magiſtratum gerunt, vel ſumma juriſdicundi poteſtate gaudent, *Receſſ. Imper. 1654. §. 124. Reſcript. Illuſtriſſ. Conſil. Imper. Aul. in cauſa* Mühlberger *contra* Speyer: Daß man Klägern wegen des an Seine Kayſerliche Majeſtät genommenen *Recurſ*es nicht entgelten laſſen ſolle: Nobil. Dn. ab Andler Conſiliar. Imper. Aul. *in Jurisprud. Publ. ac Privat. lib. 2. tit. 10. num. 3.*

Theſ. III. Deſcribo Recurſum ad Cæſarem, vel ad Comitia univerſalia: quod ſit actus, quo pars ex cauſis legitimis contra gravamen ſibi à parte, vel ſummis Judiciis illatum, cuilibet negotio convenienti modo, modo Cæſaris ſolius, modo Comitiorum univerſalium ſummum atque ultimum Juris ac Juſtitiæ auxilium humillimè implorat.

Theſ. IV. Patet ex dictis, quomodo quodlibet vocabulum in rubro poſitum accipiatur. Per actum deſcribo Recurſum. Quoniam vocabulum actus latiſſimæ ſignificationis eſt, & ad omnia pertinet, quæ aguntur, ac geruntur, tam judicialiter, quàm extrajudicialiter. Actum autem puto talem, qui tamdiu durat, donec ſequatur authoritate Cæſaris, vel Comitiorum facta rei compoſitio. Ulterius: an ab Imperatore, vel etiam Comitiis peragenda rei diſcuſſio accurate loquendo vocari poſſit judicium, vid. Ziegler. *in Notis* ad Grot. *lib. 1. cap. 3. §. 1. verb. qui Jurisdict.* imò verò nec poterit vocari alia Inſtantia, licet Recurſus fiat mediatè & in cauſis in ſummis Judiciis jam ventilatis.

Theſ. V. Partis etiam memini, ut ſignificem, me hîc tantum de Recurſu ad Cæſarem, vel ad Comitia eatenus agere velle, quatenus eſt res Partium. Non enim latet in Judicio Aulico Imperiali moris eſſe, ut ab ipſomet Conſilio ex officio in plurimis, jam inſtructis, & adhuc tantum decidendis cauſis, fiat Relatio ad Cæſarem, quam ſpeciem huic negotio meo non facio propriam. Requiſivi etiam partem gravatam, ut pateſiat ſine legitima cauſa petendi, beneficium Recurſus nemini proficuum fore.

Theſ. VI. Gravamen autem ſolum rem per ſe non conficit, ſed ulterius etiam, & quidem primario requiritur, ut imploratio

fundetur ſuper cauſa, à qua Jus recurrendi ad Cæſarem vel *Comitia* legitimè inductum eſſe probari poſſe. Has ergò legitimas cauſas merito requiro haud obſcuro indicio, hic tantùm primario agi de Recurſu licito.

Theſ. VII. Hæc cauſæ legitimæ eo diligentius in hoc propoſito ſunt reſpiciendæ, quo minus dubitandum, reſpectu ſummorum Judiciorum, præſertim Cameræ Imperialis, Recurſum *reſpectivè* ad Cæſarem, vel ad Comitia univerſalia, valdè odioſum, imo *punibilem*, ac tanquam Legi Ordinationis Judicii Aulici ac Cameræ Imperialis derogantem videri.

Theſ. VIII. Conducibile erit brevibus harum legitimarum cauſarum fontes indicare: ſcil. quod vel in genere propullulent ex Majeſtatis ſummitate, univerſalitate, ac plenitudine, ſpecialiter circa cauſas Juſtitiæ, vel nitantur Legibus, tam ſcriptis, quàm non ſcriptis, hunc vel illum caſum determinantibus, ac inferentibus. Quo reſpectu Recurſus ad Cæſarem, vel ad Comitia univerſalia, poterit dividi, quod alius ſit generalis, alius ſpecialis.

Theſ. IX. Cum autem generalitas ſemper pariat *obſcuritatem*, has cauſas legitimas in ſequentibus ſpecificè, *ac ita per caſus* declarabo, ut à Theſ. X. uſque XVI. præmittam *nonnullos, qui* Recurſum ad Comitia univerſalia ſiſtunt, addam deinde in Theſ. XVII. uſque XXIII. aliquos, qui ad ſolam Cæſaream Majeſtatem Recurſum promovent, poſt hæc, quoque quoſdam apud Theſ. XXIV. uſque XXIX. attingam, qui tam ad Cæſarem, quàm ad Comitia recurrendi arbitrium, ac locum concedunt. Ubique talia exempla connumerata reperiuntur, ex quibus elucet, quod Recurſus fiat, vel mediatè, vel immediatè, mediatè vel ab Aula Cæſarea, vel à Camera Imperiali. Quoniam autem ex factis inter ſe arctiſſimè connexis, imò quandoque iiſdem, pro diverſitate loci à quo, aliarumque minutiſſimarum circumſtantiarum, Recurſus ſæpiſſimè diverſus inducitur, atque cohærentia non benè patitur rerum connexarum ſeparationem, ſub qualibet cauſa, ſeu facto indicabo, ubi tantùm ob incidentem aliquam circumſtantiam, mixta Recurſus ſpecies incidit.

Theſ. X. Primus Caſus eſt Paritas Votorum Judicantium inter Status Romano-Catholicos ac Auguſtanæ Confeſſionis, *Inſtrum. Pac. Artic. 5. §. 56.* Requiro autem Paritatem quam ajunt in Religione, non in Numero. Hæc enim juxta expreſſa verba Inſtrumenti Pacis Recurſum removet, add. *Ordinat. Judic. Imperial. Aul. de Anno 1654. tit. 5. §. 21.* Aſt quomodo hoc caſu deciſio erit facienda? Pronunciat Inſtrumentum Pacis juxta *Ordinat. Camer.* ſcil. *part. 1. tit. 13. §.* Weiter ordnen/ ꝛc. *10.* Sub Statibus ubique comprehendo Nobiles Imperii immediatos, juxta Inſtrumentum Pacis. Aſt mediatis etiam cum Statibus concurrentibus ultra Inſtrumenti Pacis diſpoſitionem expreſſam id aſſerere nolo. Statibus interim Recurſus beneficium etiam hoc caſu concedi non abnuo: Id prætereundum non eſt, in Aula Cæſarea pro formali hujus Recurſus præciſè requiri Vota diſparia in Sententia, diſparitatem in Cauſis decernendorum vel denegandorum Proceſſuum, in ſolum Auguſti placitum, ac Senatus arbitrium collocant, vid. Nobil. Dn. ab Andler *in Jurisprud. Publ. ac Privat. lib. 1. tit. 1. part. 2. num. 20.* In Camera è contra anguſtiores limites ſibi ſervant juxta Denaiſ. *Jur. Camer. tit. 181. §. 5.* & *Decret. de 23. Auguſti 1659.* in Sachen Bürgermeiſter und Rath der Stadt Speyer *contra Dechant* und *Capitul* daſelbſt/ his verbis latum: Mögen *Supplicanten*, ob ſie wollen/ vermög Oßnabrückiſchen Frieden-Schlußes *Artic. 5. §. Viſitatio Conſilii Aulici &c. 56.* ihre Nothdurfft auf künfftiger gemeiner Reichs-Verſammlung vor- und anbringen. Notandum adhuc in cauſis formandorum ſuper exhibitas Supplicas Decretorum, quoad obſervantiam diſpoſitioni hujus *§. 56. Artic. 5. Inſtrum. Pac.* ex officio non adeò ſtrictè inhæreri. Optimum ergò eſt, ut, qui cauſæ ſuæ Deputationem parium Judicantium vel Decernentium conducere fidit, id commonefieri faciat. Aliàs enim in hoc paſſu non adeò fiducialiter ex officio in omnibus cauſis obſervanda requireretur, prout quidem in caſu Sententiæ ferendæ expreſſum, & ab ipſa Lege, juſſum eſt, ibi remittuntur ad Comitia &c. Quod proinde etiam non attentâ partis incauta reſponſione, nihilominùs ſalvum & ex

 officio

officio obſervandum eſſe puto. Porrò eouſque proceſſit Cæſareæ Majeſtatis erga utriusque Religionis Cives, clementiſſimus affectus, ut non ſolùm paritatem Judicantium obſervandam, ſed etiam *id* ſimul injunxerit, ut utriusque Religionis detur Re- & Correferens, *Ordinat. Judic. Imper. Aul. tit. 4. §. 1.*

Theſ. XI. Secundus Caſus eſt dubium circa interpretationem Conſtitutionum Imperii eveniens, idem *§. 56. Artic. 5. Inſtrum. Pac.* addatur *Artic. 8. §. gaudeant &c. 2. Inſtrum. Pac.* Beneficium hoc à multis quidem frequentatum, ſed paucis ſalutare fuit. Plurimi enim denegata pro Remiſſione vel Recurſu facta petitione, loco ſperati levaminis Mandata vel Reſcripta de exequendo eo, majoris efficaciæ experti fuêre. Stat nimirum penes ſumma Judicia Imperii, & in ſpecie Cameram Imperialem poteſtas Jus dubium, juxta Jus commune interpretandi, ac ita ſtatuendi, tam in Meritis Cauſæ, *Ordinat. Camer. part. 1. tit. 16. §. 5. Receſſ. Deputat. 1557. §. 5.* quàm in Proceſſualibus, *Receſſ. Imper. 1654. §. 34. & 94.* & quidem adjuvando, informando ac novum planè inducendo, juxta *Receſſ. Imper. 1654. §. 94.* & *Commun. Decret. de Anno 1659. 13. Decembr. §. 5.* quod antiquat præcepta *in §. 94. & 95. Receſſ. Imper. 1654.* An autem ita diſpoſita continuo Status Imperii obligent? hæreo. Quæ ſit eorum opinio colligendum ex Roding. *Pandect. Camer. lib. 3. tit. 60. §. 51.* cui addendum quod res à Domino Friderico Carolo tum temporis Adminiſtratore Würtenbergico ad Comitia relata fuerit. Quæ ratio habeatur Juris diu non obſervati, exempla videri poſſunt in Cauſis Monetalibus, apud Author. Anon. *in Ominoſ. Rer. in Comit. Ratisbon. geſtar. Ser. part. 1. §. 50. & 91. part. 2. §. 16. part. 3. §. 28. & ſeqq.* paſſim. Opponunt nonnulli *Receſſ. Deputat. 1600. §.* Es haben uns auch unſere ꝛc. *140.* Ex quo volunt evincere, Cameræ non licere ſibi ſumere interpretationem circa dubia Conſtitutionum Imperii: Sed dictus Receſſus tantum de Dubiis Cameralibus accipiendus, de quibus *§. 135. Receſſ. Imper. 1654.* ſonat. Pro meliori rei explicatione monendum brevibus. Dubia Cameralia, Conſulta Cameræ, Communia Decreta Cameræ, & Reſolutiones Dubiorum à ſe invicem longè diſtare. Notan-

tandum etiam majoritatem Votorum regulariter fieri in Camera Imperiali prout tradit Blum. *Proceſſ. Camer. tit. 75. §. 37.* in Aula Cæſarea juxta *tit. 5. §. 16. & ſeq. Ordinat. Judic. Imperial. Aulic.* utrobique res habet ſuas cautelas. Difficultas in eo eſſe videtur; An in hoc ſecundo & primo caſu Domini Judicis vel Præſidis Votum rem decidat? Id dubium nonnullis movet, quod tali caſu Recurſus beneficium, Statibus Imperii, & aliis optima ratione noviſſimis Legibus publicis quæſitum, inutile redderetur.

Theſ. XII. Tertius Caſus collocatur in explicatione Privilegiorum Cæſareorum, cum Dn. Reinkingk. *lib. 2. claſſ. 2. cap. 8. num. 40. de Regim. Secular. & Eccleſiaſt.* Ipſam etiam quæſtionem de vi & ſubſtantia Privilegii, pro Aula Imperatoria ſolum prætendit Dominus ab Andler. *in Jurisprud. publ. ac privat. lib. 1. tit. 4. part. 2. num. 21.* conſentit Dn. Uffenbach. *de Judic. Imperial. Aul. cap. 10. ſect. 1. ſubſect. 3. pag. 87. num. 11.* Sed fortè Praxis Cameræ per multas Sententias Camerales apud Blumium & Deckherrum evincitur. Directo tamen unquam ullum à Cæſare impertitum Privilegium Cameram caſſaſſe, exemplum reperire poſſe non puto. Sed relinquo hæc indirectè tantum huc pertinentia. Pro theſi mea adhuc allego Sententiam de 20. Octobris 1670. in cauſa Baaden contra Naſſau in Camera latam: Das von Herrn Beklagten in Actis angezogene Moratorium, deſſen Erläuterung und Würckung/ ſo dann deſſen von Herrn Klägern hierwider beſchehene Impugnation gehöriger Orten remittirend und weiſend; add. Gylman. *voce Reſtitutio. & Vectigal.* Ubi in cauſa H. contra H. Mandati Sine Clauſula de tollendo nova Vectigalia, quatenus excedunt latis jam in Camera deſuper (quod notandum) quatuor Paritoriis cum comminatione Arctiorum, ad importatam Cæſaream declarationem, daß von jedem Zug Ochſen/ davon nach Gegentheils Anführen/ Krafft durchgehends recipirter Gewohnheit/ nur halb ſo viel/ als von Pferden gegeben werde/ denen Pferden gleich gegeben werden ſolle; tandem Partibus nolentibus acquieſcere remiſſio ad Cæſaream Majeſtatem ſecuta eſt. Incidit hic in memoriam Privilegium, quod alicui conceſſum erat, daß er weder vor dem Kay-

ſerli-

ſerlichen Reichs-Hof-Rath/ Cammer-Gericht/ noch einigen anderen Gerichten/ es wäre dann/ daß er von Kayſerlicher Majeſtät beſonders beruffen würde / zu ſtehen ſchuldig ſeyn ſolle. Celebre profectò exemplum Recurſus ad Cæſarem per Privilegium inducti, ſi validum.

Theſ. XIII. Quartum Caſum facit Reviſio contra Sententias Camerales, quæ Annis 1548. & 1555. ac per *Ordinat. Camer. part. 3. tit. 53.* admiſſa per *Receſſ. Imper. 1654. §. 124. ſeqq.* confirmata, ac melius informata fuit, de quo ex profeſſo Bender. *de Reviſione.* cui jungi poſſunt Authores *Receſſ. Imper. 1654.* coævi. De Reviſionis Reviſione Leges ſilere puto, & quoque Obſervantiam, licet non negem uſualem ac licitam eſſe ſecundæ Reviſionis petitionem. Nolo tamen quenquam injuſtè gravatum ſine auxilio relinqui debere.

Theſ. XIV. Quintum Caſum ſiſtit caſus Moderationis Matriculæ, ab initio in Comitiis deliberandus, Uffenbach. *de Judic. Imperial. Aul. cap. 12. ſect. I. ſubſect. 4. pag. 156. num. III.* Civitatibus Imperialibus in ſpecie promittendo providet, *§. 184. Receſſ. Imper. 1654.* De prudentia in hac re tractanda, adhibenda, videri poteſt Uffenbach. *dict. cap. 12. ſect. II. ſubſect. 1. pag. 163.* Querelæ communiter fundantur auf wenig Einkommen/ Unvermögen und Schulden ꝛc. Re adhuc dubia decernitur commiſſio, & æſtimatio fit prævia probatione ac cognitione, mit Vorleg- und Durchſehung derer Rechnungen und anderer dergleichen Nachrichten. Appellant deinde læſi à Commiſſariis, vel ad Cameram Imperialem, *Receſſ. Imper. de Anno 1548.* §. Würde dann nach ſolcher ꝛc. *86. Receſſ. Imper. 1566.* §. Was aber *Deciſionem &c. 141.* vel ad Judicium Aulicum, ob generaliter, hoc quidem paſſu, receptam concurrentiæ regulam. Imò etiam ad Commiſſarium Imperatoris & Ordinum Deputatos, eadem Appellatio libera eſt, juxta *Receſſ. Imper. 1576.* §. Im Fall dann ꝛc. *95.* & *Receſſ. Imper. 1582.* §. Im Fall dann ꝛc. *57.*

Theſ. XV. Sextum Caſum exhibet Blum. *in Proceſſ. Camer. tit. 25. num. 11. & 12.* Contendunt inter defectum expreſſæ Prohibi-

hibitionis, an Recuſatio ſit licita? Blum. quidem *citat. loc.* negativè reſpondet, rationibus tamen non omninò concludentibus. Res non una vice fuit meditata, ac quoque tentata fatente ipſomet, Blum. Mores Franciæ in recuſanda tota Curia ſuprema recenſet Boërius *deciſ. 269.* Apud quem ergò eveniente Recuſationis caſu cauſæ proponendæ, vel Inhibitio petenda. Qua Cameram Imperialem hoc caſu regulariter res ad Comitia pertinere videtur, ſalvo ſemper Cæſareæ Majeſtati Jure proviſionaliter de neceſſariis diſponendi.

Theſ. XVI. Septimus Caſus eſt Jurisdictio in Cauſis Matrimonialibus, vinculum concernentibus, inter Proteſtantes, vel alias diverſæ Religionis. Prætermitto eas rationes, quas pro Cæſarea Majeſtate ex Politica & Fundamentis Hiſtoricis M. Wilhelmus Ockam ſive de Campo *in Libr. de Jurisdict. Imperator. in Matrimonialibus Cauſis*, & Marſilius Menandrinus de Padua, *de eadem materia duo Imperat. Ludov. Bavar. coævi Conſiliarii* afferunt. An ultra Commiſſionem zur Güte in his rebus Sacra Cæſarea Majeſtas hodie aliquid concedere ſoleat? ignoro. Praxin Cameræ Rodingius monſtrat *in Pandect. Camer. lib. 1. tit. 31. §. 22.* duabus Sententiis, quæ egregiam ſpeciem Recurſus per ſententiam Judicis ſub certo termino injuncti adumbrant. Intermiſcent ut plurimum, quod incidenter addo, providæ Conjuges, Mandata vel Reſcripta ad recipiendum Conjugem in Conſortium Matrimonii donec de cauſa legitimè cognitum ſit, & de præſtandis Alimentis, ſumptibus litis, quæ ob diverſum fundamentum præprimis quoad Praxin confeſſæ Jurisdictionis politicæ ſunt.

Theſ. XVII. Octavum Caſum ex *l. unic. Cod. quand. Imperat. inter Pupill.* in Cauſis Immediatorum Dn. Rhet. adſtruit *in Inſtitut. Jur. Publ. lib. 1. tit. 12. §. 16.* Ulterius adhuc progreditur Blum. *Proceſſ. Camer. tit. 27. num. 187.* huic tamen Praxis Cameræ, ut puta Ordinationi delicatiſſimè inhærens, in totum contraria. Procederet fortè res, ſi Sacra Cæſarea Majeſtas Precibus commoveatur, ut ipſamet vi Jurisdictionis Majeſtaticæ, rei cognitionem, ac definitionem ſuſcipere velit. Non obſtat *Capitulat. Leopold. artic. 15.*

ad hunc caſum diſertè privilegiatum, & clauſum, ut ajunt in Corpore Juris, non pertinens.

Theſ. XVIII. Nonum Caſum Judicium Perſonarum Illuſtrium Statuumve Imperii in Cauſis Criminalibus, excepta cauſa fractæ-Pacis, producit. In his nunquam ab Auſtrægis judicatum fuiſſe ex Lehmanno conjicitur *lib. 7. Chronic. Spir. cap. 93. pag. 908.* ac clara ſunt verba *Conſtitut. Imper.* apud Goldaſt. *part. 2.* derer Reichs-Satzungen *fol. 27.* von allen Leuten/ ohne allein Fürſten und andere hohe Leute/ wo es gehet an ihr Leib/ oder an ihr Erb/ oder an ihre Ehre ꝛc. das wollen wir als Römiſcher Kayſer ſelbſt richten; add. Dn. ab Andler. *lib. 2. tit. 5. num. 24.* De Nobilibus immediatis agit Dn. Rhet. *Inſtitut. Jur. Publ. lib. 4. tit. 23. §. 2.* Sit ita ut ad *tit. 2. §. 1. Ordinat. Judic. Imper. Aul.* nonnulla reponi poſſint, de Praxi tamen Judicii Aulici quoad immediatos non Status atteſtatur Dn. ab Andler. *in Jurisprud. Publ. & Privat. lib. 2. tit. 3. num. 57.* Volunt nonnulli ex *Receſſ. Imper. 1594. §. 65.* diſtinguere: An in delinquentis proprio, an alieno Territorio delictum ſit commiſſum, bey Adel unter Cent-Obrigkeit/ oder auf ihren Schlöſſern und andern Cent-*freyen eximirten* Orten. His caſibus etiam Praxis Paritorias dedit, *in cauſis recenter pendentibus.* Communiter pro aſſiſtentia Fiſcalis implorant, ut ille in defendenda Cæſarea Jurisdictione ſemet illis aſſociet. Sanè quoad Status Imperii præſertim Principes, inviolabilitatis Privilegium, ac conſortium Dignitatis, Juriumque obſtare videtur, quominùs adverſus eos alterius Territorii ordinaria Jurisdictio hoc caſu exerceri poſſit, nec Cæſareæ Inveſtituræ über die Centen ſubjiciunt hos exemtos (ut neceſſe erat) in ſpecie, nec abdicant, Jurisdictionem Cæſaream immediatè fundatam. Judicium de pœna prudenter ſemper moderatur Status Reipublicæ, cujus intuitu etiam Cæſarea Majeſtas liberè unius alteriusve Principis ſententiam audit, Dn. ab Andler. *Jurisprud. Publ. ac Privat. lib. 1. tit. 5. part. 5. num. 3. ſeqq.* Mediatorum cauſas criminales exigentibus id ſpecialibus circumſtantiis, v. gr. indomitæ ſeditionis, imbecillitatis ordinarii &c. etiam ad Cæſarem pertinere teſtantur, Cauſæ Monaſterien-

rienſis, Colonienſis, ac Francofurtenſes duæ. Tales cauſæ communiter per Cæſareas Commiſſiones cognoſcuntur ac componuntur, vid. *Artic. 1. §. 7. Capitulat. Leopold.*

Theſ. XIX. Decimum Caſum dat beneficium Supplicationis à Cæſarea Majeſtate ad iteratas Statuum preces contra Sententias Judicii Imperialis Aulici *in Inſtrum. Pac. Artic. 5. §. Quoad Proceſſum Judiciarium &c. 55. Ordinat. Judic. Imper. Aul. tit. 5. §. 6.* clementiſſimè admiſſum. Supplicationis Supplicationem, vel Superſupplicationem, puto non admiſſibilem, ac illegitimam. Nec juvat fórtè contrariam ſententiam præjudicium apud Uffenbach. *de Judic. Imper. Aul. cap. 23. ſect. 4. pag. 272. in fine.* Similiter adverſus Decreta Proceſſuum aliasque meras Interlocutorias, ut puta ad juſtiorem cognitionem ſemper retractabiles Supplicationem, ac Reviſionem ſupervacuam ac illegitimam judico. Conſtat potius in Aula Cæſarea adeò benignè hodie procedi, ut etiam gravati contra Sententias citra ſolennem Supplicationem effectu intermedio per modum Suſpenſionis aliquando adjuventur.

Theſ. XX. Undecimò quæritur an die Staats-Juſtiz operetur Recurſum? Hæc in malam partem aliàs objecta, atque explicata fuit, etiam in publicis Scriptis, de quibus dicere non convenit. Aliam non agnoſco, niſi quam recta ratio, & Leges de Statu Reipublicæ conceptæ dictitant. Ubi Res, Jura Belli, Pacis ac Regiminis &c. concerneret, vel etiam emolumentum Imperii maximè in rebus adverſis & dubiis in conſiderationem veniret, Majeſtas, ac Caput Reipublicæ cujus officio hæc incumbunt, meritò invigilaret; Ad hanc ſolum, judiciaria huc non tendente poteſtate, prætermiſſa recurrendum. Pertinent huc Commiſſiones, quas Sacra Cæſarea Majeſtas vi ſupremæ poteſtatis in cauſis Status inter & contra Status Imperii immediatè aliquando decernere ſolet, ab aliis Commiſſionibus Cæſareis ſemper ſecernendæ. Non minùs faciunt huc ea, quæ de Principe Wilhelmo Fürſtenbergico inſerta leguntur apud Londorp. *tom. 10. Actor. Publ. pag. 139.* Eodem modo in Sachen geſamter Bürgerſchafft zu W. contra Magiſtratum und Syndicum certum proditorem Civitatis, flagrante cum Gallis Bello

betreffend / Camera Decretum dedit: Abgeſchlagen / ſondern moͤgen Supplicanten, ob ſie wollen / ihre Nothdurfft bey Sr. Röm. Kayſerl. Majeſtät vorbringen. In Conſil. 13. Maji 1677. Quousque autem aus Staats-Abſichten / Recurſus ad Cæſaream Majeſtatem in Cauſis Juſtitiariis ſit licitus vel prohibitus, exprimit *Capitulat. Leopold. Artic. 42.* his expreſſis conditionibus: Wann was (a) in Judicio Contradictorio (b) cum debita cauſæ cognitione (c) im Reichs-Hof-Rath ordentlich abgehandelt und geſchloſſen worden / das ſoll nicht von neuem in Cognition gezogen werden. Reſpondit Sacra Cæſarea Majeſtas apud Londorpium Collegio Electorali: Die einmal alſo nach Gebühr abgehandelte Dinge ohne das nicht zu ändern / was aber Ratio Status und andere Umſtände mit ſich brächten / darinnen wolten Se. Kayſerl. Majeſtät ſich die freye Hand offen laſſen.

Theſ. XXI. Duodecimum Caſum dat Syndicatus incuſatio contra eos, qui in ferendis Sententiis Cameralibus malitiosè verſati fuerunt, inſtituenda. Hanc apud Cæſarem proponi poſſe atteſtatur, *Concept. Ordinat. Camer. part. 3. tit. penult. §. 14.* Quæ aliàs ſit natura remedii Syndicatus contra Sententiam, de eo *videndus* Paris de Puteo *Tractat. de Syndicatu.* & Dn. Textor. *Diſputat. 13. theſ. 53. ad Receſſ. Imper. 1654.*

Theſ. XXII. Decimus Tertius Caſus, & qui eum ſequuntur uſque ad finem omnes, ex ſummi Jurisdictoris officio, poteſtate ac conceſſione promanant. Hoc intuitu liceret apud Cæſaream Majeſtatem ſupplicare ut cauſa aliqua Cæſareæ Jurisdictioni ſubjecta ad Cameram remittatur, Blum. *Proceſſ. Camer. tit. 25. num. 44.* Quod ſuperiori Seculo nondum adeo ſtabilitis Judicii Aulici fundamentis, ſæpe factum, ac quæſitum fuit, ob varias rationes.

Theſ. XXIII. Decimus Quartus Caſus eſt: Poſſe partem apud Cæſaream Majeſtatem in Cauſis in Camera pendentibus humillimè ſupplicare pro Reſcriptis de promovenda Juſtitia, vel maturanda Executione, vid. Blum. *Proceſſ. Cam. tit. 25. num. 26. & 27.*

Theſ. XXIV. Decimum Quintum Caſum Jus avocandi largitur, qua Cameram Imperialem, Avocationes contra eam impunè præ-

præprimis in Comitiis, etiam hodie peti, ac impetrari poſſe puto, vid. Blum. *Proceſſ. Camer. tit. 25. num. 24.* quid Imperator hic remiſerit? docet *Capitulat. Leopold. Artic. 42.* quod tamen tantum de cauſis ad Cameram pertinentibus accipiendum. Exemtas enim receptas tamen (ſiquidem caſus contingeret) Imperator ſine dubio avocare poſſet, *§. 166. Receſſ. Imper. 1654.* expreſsè loquente, von Sachen / die dahin erwachſen / vid. Reinkingk. *de Regim. Secular. & Eccleſiaſt. lib. 2. claſſ. 2. cap. 14. num. 20.* Stylus ita ferre videtur, ut hoc caſu Recurſus ad Cæſaream Majeſtatem mediantibus humillimis petitionibus pro Reſcriptis Inhibitoriis & reſpectivè Avocatoriis fiat, imò poteſt rebus ita exigentibus, etiam arctioris Reſcripti petitio ſuſcipi, Dn. Vietor. *in Deciſ. Waldeccenſ. Relat. 18. num. 25.* & licet concedam *dict. §. 166. Receſſ. Imper. 1654.* etiam de Mandatis, quæ adverſus contrariam partem petuntur, ac decernuntur, intelligendam, ac etiam ibi prohibitam eſſe: tamen hoc caſu hoc §. non obſtante, nihilominùs contra ipſam partem cauſam Jurisdictione Camerali exemtam, eo trahere conantem in Aula Cæſarea Mandatum vel Reſcriptum poteſt peti, de non trahendo cauſam ad Forum incompetens, neque ibi ulterius proſequendo &c. Exemtione autem adhuc dubia exiſtente, neſcio an non Imperatori, cauſæ deciſionem ſibi repetenti, deferri conſultius æſtimari debeat? Qua de re in Cauſis Appellationum facile exempla occurrere poſſunt, ſiquidem ab una Sententia ambæ, vel duæ, aut plures Partes una ad Aulam Cæſaream, altera ad Cameram Imperialem appellaſſent. Aliam Avocationis ſpeciem habet *Capitulat. Leopold. Artic. 24.* Quoad Aulicum Judicium Sacra Cæſarea Majeſtas juxta Capitulationem moderatum retinet arbitrium, ceſſantibus hodie querelis, ante Inſtrumentum Pacis moveri ſolitis.

Theſ. XXV. Decimus Sextus Caſus eſt Supplicatio apud Imperatorem, vel Comitia, in cauſis in Camera nondum receptis, eo tenore interponenda, ut illæ cauſæ recipiantur; factum hoc in cauſa Mühlberger contra Speyer: ubi Proceſſus primo denegati, poſtea verò, cum Actor ad Cæſaream Majeſtatem ſupplicaſſet, & cauſa cum additamento, ut Supplicanti Juſtitia adminiſtraretur,

 ad

ad Cameram remiſſa, Proceſſus, emergentibus fortè aliis circumſtantiis, ut petiti non ſolum decreti, ſed etiam non multum poſt impetrans totius cauſæ victor conſpectus eſt, qui antea Decreto extrajudiciali totius cauſæ jacturam paſſus fuiſſe videbatur, vid. Deckherr. *Sentent. Camer. num. 637.* Neque huic obſtat *dict. §. 166. Receſſ. Imper. 1654. verb.* einige Gebott ꝛc. *Mandat &c.* Reſpondetur enim ibi non intelligi, Gebott pro promovenda, *ſed pro* impedienda Juſtitia, *verb.* Und die Sache dadurch ins Stecken gebracht / ꝛc. Illa licita in Reichs-Satzungen/ & congruunt officio Imperatorio *in Artic. 1. Capitulat. Leopold.* deſcripto. Excepta ergò ſunt *in dict. §. 166.*

Theſ. XXVI. Decimus Septimus Caſus ſimiliter cauſas, nondum in Camera receptas concernit. Qua ſcilicet quæritur: An in illis prohibitio procedat, ne recipiantur in Camera. Hæc ad ea, quæ de Avocatione modo dicta ſunt, meritò revocantur. Id tamen ſingulare eſt, quod ex. gr. in Moratoriis aliisque Cæſareis, ſimilis effectus Privilegiis, Cameræ inhibeatur, ne Proceſſus contra eam decernat, vid. Dn. ab Andler. *lib. 2. tit. 3. num. 40. in Jurisprud. Publ. ac Privat.* ubi ſimul refert Principes in *Comitiis 1670.* Imperatorem rogaſſe, an dem Cammer-Gericht Vermittelung zu thun / daß N. N. bey ſeinen hergebrachten Gerechtigkeiten erhalten werde/ ꝛc.

Theſ. XXVII. Decimus Octavus Caſus eſt; quo quæritur: An liceat in pendentibus Cauſis Cameralibus ſupplicare pro Inhibitione, v. gr. ne Executio fiat, ne ulterius procedatur &c. quoad regulam Lex prohibitiva *in §. 166. Receſſ. Imper. 1654.* ſatis clarè expreſſa eſt; Verba ſunt anderwärts ſoll dergleichen Verbott/ auſſerhalb der in denen Reichs-Satzungen und gegenwärtiger Verordnung ſelbſten zugelaſſenen Rechts-Mitteln / nicht außgewürckt / noch die Sache ſonſt in einigen andern Weeg ins Stecken gebracht werden. Veruntamen Imperatori in caſibus ſpecialibus, & exceptis etiam hic non omne arbitrium eſt denegandum. Siquidem ſingulares cauſarum circumſtantiæ id ſuadeant, v. gr. Salus publica, majoris mali metus, damni imminentis averſio.

Nec

Nec Status Imperii diſſentiunt, atteſtante id Reſcripto Cæſareo, von Suſpenſion derer Religions-Sachen. Ut pateat, talia argumenta cauſarum Patronis, ac Sollicitatoribus, non eſſe aliena, provoco ad Roding. *lib. 1. tit. 3. §. 25.* Ubi talia quidem impropriè ad Avocationem referuntur. Non obſtat etiam *Artic. 26. Capitulat. Leopold.* de regula intelligenda, non de caſu, ubi Salus publica in diſcrimen venit, quo caſu Juſtitia vera nicht adminiſtriret würde. Eodem modo accipienda *§. 166. Receſſ. Imper. 1654.* Salus enim Reipublicæ ſuprema Lex eſto. Et cedunt privata publicis. Juxta *Capitulationis Artic. 1.* Majeſtas Cæſarea clementiſſimè promiſit, in dem Heiligen Reich Fried/ Einigkeit und Recht mit und neben einander zu erhalten. Comitiorum poteſtas in inhibendo Cameræ Imperiali multo clarior & acriter aſſerta eſt in Comitiis 1641. apud Londorp. *tom. 5. lib. 1. cap. 110. pag. 356.*

Theſ. XXVIII. Decimus Nonus Caſus memoratur: Nonnunquam partes tales petitiones formare, ut Camera Imperialis ad Imperatorem referat, de cauſæ ſtatu, ac quando pronunciatura ſit, quod quatenus impetrari poſſit, vid. Blum. *Proceſſ. Camer. tit. 25. num. 22.* & Roding. *lib. 1. tit. 3. §. 23. & 24.* ibique *allegat. præjudic.* Kard contra Herde/ Eſſen contra Pfaltz-Neuburg.

Theſ. XXIX. Vigeſimus Caſus quærit: An per Decreta Proceſſuum Cameralium denegatoria gravati habeant beneficium Recurſus ad Cæſaream Majeſtatem vel ad Comitia? Sunt Decreta hujusmodi denegatoria vel ſimplicia: Abgeſchlagen; vel ulteriora, ex. gr. Läſt man es bey vorigem Decret nochmals bewenden/ und ſoll ſich Kläger ferneren Supplicirens enthalten; vel adhuc ulteriora: Läſt man es nochmals und endlich bey vorigem Decret bewenden/ und ſoll ſich Kläger bey Straf nach Ermäßigung ferneren Supplicirens enthalten. Olim quidem, vigentibus adhuc Viſitationibus, Viſitatores Cameræ totius Imperii nomine propoſitas ſuper denegatis Proceſſibus audiebant querelas, ſtatuebantque pro re nata, conf. Blum. *Proceſſ. Camer. tit. 24. num. 36.* Sed ultra Seculi ſpatium jam intermiſſæ Viſitationes in ſuſpenſo hærent, & quemadmodum Comitia non repudiabunt juſtè ſupplicantis querelas,

relas, ita etiam audiri apud Cæſaream Majeſtatem debite ſupplicantes, non minus latet, loquente antea jam allegato exemplo Mühlberger contra Speyer. Ex quo etiam infertur cecidiſſe omnes pœnales Proceſſus, quorum meminit Blum. *tit. 25. num. 54.*

Theſ. XXX. Plura addi deſiderantur v. gr. controverſiæ ſuper Feudis Regalibus; Appanagio; interpretatione Literarum Inveſtiturarum Cæſarearum; Collectarum materia; Juribus *Pallii*; Menſibus Papalibus; Jure Patronatus; Decimarum; inter & contra Proteſtantes in Petitorio; Religione ipſa, materia Fori, in controverſiis quas Reges ac Principes extranei cum Principibus Imperii, & contra eos habent; item quæſtione: quæ, ac qualis Jurisdictio in Imperio, pro exteris citandis ſit imploranda? An contra Reviſionem etiam detur Recurſus ad Cæſarem vel ad Comitia: Sed relinquenda hæc ſunt ob prolixitatem hâc vice minus gratam, tenuitatemque temporis ulterioris moræ impatientis. Alios caſus, quos Leges publicæ non aperte tangunt, ac nominant, ſpontè omitto, non ignarus, neque Politicam neque Jurisprudentiam hoc officium à me exigere velle, vel poſſe. Quibus lubenter morem gero, ac ita ſubſiſto.

Animadverſiones ſuccinctæ ad præcedentem Diſſertationem:

I.

AUctor non ſatis diſtinguit Recurſum ad Cæſaream Majeſtatem ab eo qui ſit ad Comitia Imperii. Neque etiam Negotia ad quæ denominatio *Recurſus* applicari poteſt: ex. gr. Theſ. *XVIII.* aſſerit Cæſarem eſſe Judicem de Criminibus Perſonarum Illuſtrium. Hoc ad Recurſum quem deſcripſerat Theſ. III. non pertinet. Hinc regula tenenda ſequens: Quæcunque cauſæ ad univerſale Reipublicæ Regimen, vel Cæſareæ Majeſtatis Reſervata ſpectant, adeo ut ex ſua natura ad Cæſaream Majeſtatem ſint deferenda, in illis non poteſt dari *Recurſus*. Recurſus in ſenſu genuino non dicitur niſi in cauſis, quarum tractatio & deciſio eſt ordinario Judici ſupremo demandata, qui ſi ſuo officio non fungatur, vel quod non poſſit vel nolit,

ut

ut tunc demum ad Cæſarem & Imperii Status, quorum partes ſunt eximiæ in Legibus ferendis vel interpretandis juxta *Inſtrum. Pac. Weſtphal. Artic. 8.* ſit recurrendum. Proinde quæ Auctor Diſſertationis Theſ. XIII. de Reviſione interpoſita contra Sententias Camerales, & Theſ. XIX. de remedio Supplicationis tradit, ad *Recurſum* minimè pertinent.

II.

Ad Theſ. X. In caſu Paritatis Votorum clariſſima eſt diſpoſitio *Inſtrum. Pac. Artic. 5. §. 50.* Et hic unus fortè eſt caſus in Legibus fundatus, de quo dictum *in Commentatione Sect. I. §. IV. num. 7. & ſeq.* Quomodo ſit facienda deciſio eveniente Paritate Votorum, ſi termini in Lege expreſſi non exiſtant: exponitur quidem *in Ordinat. Camer. part. 1. tit. 13.* §. Weiter ordnen ꝛc. *10. in Concepto tit. 25. §. 4.* Sed tamen exiſtere poſſet caſus, idque facilius in minore Aſſeſſorum numero, ut etiam adhibitis omnibus gradibus dicto loco expreſſis, tamen Paritas Votorum maneat. Num verò diſpoſitio *Ordinat. Camer. de Anno 1495. §. 1.* in Praxin deduci, vel reduci debeat, exiſtente caſu qui fortè aliis modis & temperamentis evitabitur, pro circumſtantiarum ratione erit ſentiendum. Auctor Theſ. XI. in fine putat ea ratione beneficium Recurſus præcludi, cum tamen Theſ. X. terminos Recurſus in hoc primo caſu aliter poſuiſſet.

De diverſitate Praxeos Judicii Imperialis Aulici à Camera Imperiali, juxta tradita Auctoris hac Theſi, inter Decreta extrajudicialia & Sententias, nonniſi informati dicere poterunt. In Camera certum eſt etiam in decernendis Proceſſibus Paritatem Votorum Recurſui locum feciſſe. Verſu: *Notandum adhuc* mens Auctoris eſt obſcura, credo non ſatis fuiſſe certum de Praxi Judicii Cameralis. Exiſtimo ſatis eſſe Legibus definitum quando Paritas Judicantium utriusque Religionis adhiberi debeat: Cætera diriget Judicis Cameralis vel qui ejus vicem gerit prudentia.

III.

Ad Theſ. XI. Si Legis diſpoſitio eſt vere dubia, non exiſtimo eſſe caſum Recurſus, ſed Collegii Cameralis officium fore credo,

ut à Cæſare & Statibus Imperii interpretatio petatur. Dubia verò, quæ Partes pro ſuo ingenio formant ut cauſæ inſerviant, non faciunt dubiam Legem. Judicis ergo eſt juxta verum Legis ſenſum pronunciare, vide *Electa Jur. Publ. tom. 9. ſect. 3. pag. 55. ſeqq.*

IV.

Ad Theſ. XII. Explicationem Privilegiorum Cæſareorum, non puto eſſe caſum Recurſus. Neque exempla ibi allegata id inferunt.

Ad Theſ. XIII. De Reviſione dixi ſuprà Num. I. in fin.

Ad Theſ. XIV. Moderatio Matriculæ ad Recurſum minime pertinet. Nam ſi de Matricula Imperii ſermo eſt, rem eſſe ſua natura Comitialem exempla plurima docent: Si de Camerali Suſtentatione, Camera Matriculæ tamdiu inſiſtet & Executionem demandabit, donec in Comitiis aliud fuerit concluſum. Abſurda enim foret poſtulatio ut Cameræ Suſtentatio interim ceſſare debeat, quia hic vel ille Status Imperii Moderationem Matriculæ petiiſſet.

Ad Theſ. XV. De Recuſatione Judicii Cameralis agit locus Blumii ab Auctore allegatus. Haud dubie hic exulabit omnis Recurſus, quia Recuſatio non admittitur.

Ad Theſ. XVI. XVII. XVIII. Si Cæſaris *ſolius eſt Jurisdictio* in Cauſis Matrimonialibus inter Proteſtantes, in Cauſis Pupillorum, & miſerabilium Perſonarum, in Cauſis Criminalibus, certè non pertinebunt hi caſus ad Recurſum. Auctoris Theſes omnes meas non facio. Sed Lectorem ad ea quæ dicta fuêre in Commentatione remitto.

Ad Theſ. XIX. Dixi ſuprà Num. I. in fin. de Supplicationis remedio.

Ad Theſ. XX. Ratio Status, ſive ratio Reipublicæ, ſi à via ordinaria Juris & Proceſſus deflectit vel eam impedit, haud dubie id non fiet per beneficium Recurſus ad Imperatoriam Majeſtatem. Id quod ex Exemplis allegatis facile cognoſcitur. Male verò Cauſæ Juſtitiæ graviores licet ideo quod Status Imperii concernant ad Cauſas Status referuntur, qua de re dictum *in Commentatione Sect. I. §. I. num. 16. not.* (*i*)

Ad Theſ. XXI. Syndicatus ſpecies eſt Reviſionis, qua de re dixi ſuprà Num. I. non eſſe caſum Recurſus.

Ad Theſ. XXII. Dixi de Remiſſionibus *in Commentatione Sect. I. §. I. num. 6.*

Ad Theſ. XXIII. Non eſt caſus Recurſus, vide *ſuprà in Commentatione Animadverſ. ad Obſervat. Magenhorſt. LVII.*

Ad Theſ. XXIV. De Avocationibus Cauſarum dictum *in Commentat. Sect. I. §. I. num. 13. & ſeqq.* Aut fundata eſt Cameræ Jurisdictio, aut non fundata. Hoc caſu re bene cognita remittet cauſam ſua ſponte ad Judicem competentem. Illo caſu avocatio fieri nequit, & ſcit Camerale Judicium quid exiſtente caſu ſibi ſit agendum.

Ad Theſ. XXV. Credo caſum hunc ad Recurſum non pertinere. Nam ſi Proceſſus in Camera fuêre denegati, & deinde Decreti poſt exhibitum Reſcriptum Cæſareum Promotoriale, neceſſe erit utique ut rationes meliores pro obtinendis Proceſſibus prolatæ fuerint, quæ Judicem ad decernendos Proceſſus permoverint, alias enim Promotorialium effectus is, quem Auctor in mente habuiſſe videtur, nunquam eſt futurus.

Ad Theſ. XXVI. Repetantur dicta ad Theſ. XXIV.

Ad Theſ. XXVII. & XXVIII. pertinent ad caſum Theſi XX. propoſitum.

Ad Theſ. XXIX. Repetantur dicta ad Theſ. XXV. Periculo ſuo Supplicans ad Comitia recurret. Nam ſi vel maxime daretur Comitiali Decreto, ceſſante Viſitatione, Proceſſus admitti, quam quæſo ſpem habebit Supplicans in cauſæ progreſſu: Sane denegatoria Decreta non feruntur, niſi ubi Jurisdictio non eſt fundata, vel Gravaminum fragilitas ex ipſis Narratis appareat: Neque Comitia ſtatuent aliquid niſi recognita.

Theſ. XXX. Multa commiſcentur ad Recurſum minime ſpectantia, quæ cum Auctore ſuo loco relinquo, & Acta publica nonnulla recentiora, quæ materiam illuſtrant Hiſtoriæ gratia ſubjungo: Sunt quidem alibi jam tum edita, ſed tamen & hic locum habere poſſunt.

I.

Vid. *ſupra Commentat. Sect.I.§.I. num. 16. in fin. not.* (*i*)

Kurtze und gründliche Bewährung / daß der Recurſus ad Comitia, auch in Juſtitz-Sachen ſo vor denen höchſten Reichs-Gerichten ventilirt worden / denen Ständen des Reichs in gewiſſen Fällen / in ſpecie aber in der Buſeckerthaler-Sache dem Hochfürſtlichen Hauße Heſſen-Darmſtadt / nicht *præ*cludirt werden könne.

WAs Chur-Fürſten und Stände des Reichs in denen älteren Zeiten an Adminiſtration der Juſtitz im Römiſchen Reich vor Antheil gehabt / ſolches läſſet man / als an ſich ſelbſt nicht unbekandt / dieſes Orts unberühret.

Es iſt auch die Meynung nicht / noch jemalen geweſen / denen nach der Hand établirten höchſten Reichs-Gerichten / die von denen Römiſchen Kayſerlichen Majeſtäten / mit Concurrentz der Reichs-Stände / zugelegte Jurisdiction in einigen Zweiffel zu ziehen / in ſo fern dieſelbe ſich in denen Schrancken der vorgeſchriebenen Ordnungen nicht nur / ſondern auch der Kayſerlichen Wahl-Capitulationen, Reichs-Abſchiede / *Religion*- und Prophan-Frieden / inſonderheit des Münſter- und Oßnabrückiſchen / auch der nachgefolgten Frieden-Schlüße / ſodann eines jeden Standes rechtmäßig habender und probirter Privilegien &c. halten.

Daß aber alle dieſe Verordnungen und Reichs-Satzungen von denen Römiſchen Kayſern mit Chur-Fürſten und Ständen des Reichs / in Krafft deren an Beſorgung der Juſtitz je und allezeit beybehaltenen Antheils / verglichen / errichtet / und zu ihrem Stand und Kräfften gebracht worden / mithin dieſem aus Haupt und Gliedern vereinigten Corpori, ſo wohl in Reichs- als auch in Juſtitz-Sachen / wo erſagte höchſte Reichs-Gerichte aus obbemerckten Schrancken tretten / und die Stände mit widrigen Proceduren graviren / das geziemende Einſehen / und Manutenentz unſtrittig zukomme / und dannenhero in ſolchen Fällen der freye Recurſus ad Comitia keinem Stande des Reichs / folglich auch des

regie-

regierenden Herrn Landgrafen zu Heſſen-Darmſtadt Hochfürſtl. Durchl. in der bekandten Buſeckerthaler-Sache keines wegs præcludirt werden könne: Solches wird aus folgendem gantz klärlich erhellen/ und ſind/ ſo viel zuforderſt das Fundament der auf erſagten Reichs-Satz-und Ordnungen ruhenden höchſten Reichs-Gerichte/ und inſonderheit des Kayſerlichen Reichs-Hof-Raths angehet/ deſſen ein gantz unwiderſprechlicher Beweiß.

I. Die Reichs-Hof-Raths-Ordnungen der Glorwürdigſten Kayſere Ferdinandi I. de Anno 1559. welche auf öffentlichem Reichs-Tag beſchloſſen worden/ſodann Matthiæ de Anno 1617. ſo beſage derſelben Kayſerlichen Wahl-Capitulation Artic. 41. aus vorigen verfaſſet/ und denen Ständen übergeben/ von denenſelben aber bey dem Nürnbergiſchen Correſpondentz-Tag Anno 1615. geändert/ verbeſſert/ genehm gehalten/ (a) und darauf außgefertiget worden/ allermaßen Ihre Kayſerl. Majeſtät in dem Procemio ſolcher Ordnung gantz deutlich ſetzen: Sie hätten die über den Reichs-Hof-Rath aufgerichtete vorige Ordnung mit zeitlicher guter Vorbetrachtung/ gehabten Rath und Gutachten Dero Lieben Neven/ Oheimen und Churfürſten alles Fleißes erſehen/ verneuert/ confirmirt/ und mit allerhand nützlich angeſehenen Zuſätzen und Erklärungen verbeſſert.

So hat ſich auch Kayſer Ferdinandus II. in deroſelben Wahl-Capitulation Artic. 40. verbündlich gemacht/ die verfaſſende oder erneuerende Reichs-Hof-Raths-Ordnung der nächſten Verſammlung des Churfürſtlichen Collegii, zu deſſen Gutachten zu bringen/ auch deme zu Folge die Churfürſtliche Monita unter dem 15. April. 1637. dem Reichs-Hof-Rath zur Nachachtung intimiret. (b)

Und als nachmals Anno 1641. unter Kayſer Ferdinando III. ſolche Erneuerung zu gemeiner Reichs-Berathſchlagung gekommen/ auch gar viele Monita von denen geſamten Ständen über

(a) Londorp. *Act. Publ. part. 1. cap. 61. num. 1.* Limnæ. *de Jure Publ. lib. 9. cap. 4. num. 34.*

(b) Vid. Limnæ. *de Jur. Publ. tom. 1.* add. *lib. 9. cap. 4. pag. 442. ſeqq.*

die Reichs-Hof-Raths-Ordnung gemacht worden / (c) hat Oeſterreich ſelbſten in ſeinem Voto, daß Chur-Fürſten und Stände bey ſolcher Sache um Dero Einrathen erſuchet würden / ex hac ratione vor billich ermeſſen / weil die Reichs-Hof-Räthe die Juſtitz nicht allein von wegen Ihrer Kayſerlichen Majeſtät / ſondern auch Chur-Fürſten und Stände des Reichs adminiſtrirten. (d) Ja es hat die damalige Kayſerliche Majeſtät in Receſſu Imperii de eodem Anno §. 3. & §. 90. denen Ständen auf das *kräfftigſte zugeſaget* / eine gewiſſe Reichs-Hof-Raths-Ordnung verfaſſen / und in derſelben allen von Chur-Fürſten und Ständen erinnerten Mängeln abhelffen / auch allen angelegenen Fleißes dahin ſehen zu laſſen / damit inmittelſt / und biß zu Aufrichtung ſolcher Reichs-Hof-Raths-Ordnung / demſelben / was von Chur-Fürſten und Ständen bey Deroſelben nützlich und wohl erinnert worden / NB. gelebet und Folge geleiſtet / auch ſonſt in allem dasjenige fleißig beobachtet werde / was die heilſame Juſtitz / ſodann NB. Chur-Fürſten und Stände unterſchiedliche Memorialia mit- und nach ſich führten.

II. Wird erſtbemeldter Grund-Satz auch *befeſtiget* / in dem darauf gefolgten Inſtrumento Pacis Weſt*phalicæ*, *als dem* unauflößlichen Band zwiſchen Haupt und Gliedern / ſintemalen in ſolchem nicht nur die Reformation des Juſtitz-Weſens im Römiſchen Reich vor eine Comitial-Sache declariret / ſondern auch zum ferneren klaren Beweiß / daß der Reichs-Hof-Rath ſo wohl / als das Kayſerliche Cammer-Gericht / erſtbemeldtes geſamte Corpus des Reichs gebührend zu reſpiciren habe / derſelbe quoad Proceſſum an die Cammer-Gerichts-Ordnung gewieſen / auch verſchiedene das Juſtitz-Weſen im Reich betreffende heilſame Vorſeh- und Verordnungen demſelben einverleibet worden. (e)

Es haben auch allerhöchſt ermeldte damalige Kayſerliche Majeſtät nicht nur in Anno 1653. bey dem ſelbiger Zeit außgeſchriebenen Reichs-Tag ſo gleich in Dero Kayſerlichen Propoſition den

(c) Vid. Limnæ. *loc. citat. pag. 446. ſeqq.*

(d) Londorp. *Act. Publ. part. 5. pag. 598.*

(e) *Inſtrum. Pac. Cæſar. Suec. Artic. 5. §. Quoad Proceſſum Judiciarium, &c. 55.*

den Punct des Juſtitz-Weſens mit geſamter Hand außzumachen verlanget/ und die Formam Proceſſus mit denen Ständen in dem darauf erfolgten Receſſu, mithin per modum Pacti in gewiſſe Schrancken geſetzet/ ſondern auch/ als obgedachter Zuſage gemäß in Anno 1654. bey ſolchem Reichs-Tage eine vermehrte Reichs-Hof-Raths-Ordnung verfaſt/ und von denen Ständen derſelben Communication verlanget worden/ dieſelbe verſichert/ daß alles darin enthalten ſeye/ was bey dem Frieden-Schluß und Franckfurthiſchen Deputations-Tag erinnert worden/ ſonderlich aber/ daß dieſelbe auf jetzige und künfftige Cammer-Gerichts-Ordnung/ Reichs-Conſtitutiones, und Frieden-Schluß/ ja gar auf dasjenige was bey dem Reichs-Tage noch würde verabſchiedet werden/ davon Ordo Proceſſus obberührter maßen einen großen Theil conſtituiret/ eingerichtet ſey/ welche Erkänntnüß/ daß nemlich dieſes eine gemeine Reichs-Sache ſey/ die Stände zwar mit Danck angenommen/ jedoch daß ſolche ordentlich an die Reichs-Collegia zu bringen ſeye/ beharret/ und weilen dieſer/ nebſt andern wichtigen Puncten, dazumal auf künfftigen Reichs-Tag verſchoben/ die Ordnung ſelbſt auch nicht zu rechter Zeit/ ſondern zu ſpat und erſt kurtz vorm Ende des Reichs-Tages communiciret worden/ dieſelbe/ ehe und bevor ſie durch einen allgemeinen Reichs-Schluß approbiret worden/ nicht agnoſciren wollen/ ſo gar/ daß/ als das Churfürſtliche Collegium des in GOtt ruhenden Kayſers Leopoldi Kayſerl. Majeſtät Glorwürdigſter Gedächtnüß/ in Dero Wahl-Capitulation nur ad interim und mit dem notablen Reſervat: Es ſey dann/ daß bey dem Reichs-Tage was anders verordnet werde: zu deren Beobachtung zu obligiren gut befunden/ die übrige Stände Dero hierbey habende Befugnüß durch eine eingelegte Proteſtation ſalvirt/ und ſolches in Anno 1658. in Monitis commun. ad Artic. 42. Capitulat. perpet. wiederholende prætendiret/ daß die Reichs-Hof-Raths-Ordnung auf gehaltenen Rath mit Chur-Fürſten und Ständen/ und NB. nach derſelben Gutbefinden und Einwilligung/ zu verfaſſen/ dergleichen Salvation auch bey jetzigem Reichs-Tage Anno 1664. repetiret und begehret worden/ daß die Reichs-Hof-Raths-Ordnung eine

inter Cæſarem & Status verglichene Capitulation genennet werden ſolle. (f)

III. Welchergeſtalten wegen Annehmung der Reichs-Hof-Räthe / inſonderheit von der Augſpurgiſchen Confeſſion, (auſſer deren genugſamen Anzahl die Evangeliſche Stände vermög ihrer ſub datis den 18. und 26. Maji 1654. producirten Memorialien gegen den Kayſerlichen Reichs-Hof-Rath zu excipiren ſich befugt geachtet) Beobachtung der Religions-Parität in Commiſſions-Sachen/ nicht weniger des in Executions-Fällen der Urthel vorgeſchriebenen Modi: Ferner wegen der einem zeitlichen Churfürſten zu Mayntz/ als Reichs-Ertz-Cantzlarn/ nomine Imperii, und nach Anleitung einer vom gantzen Reich comitialiter dazu ertheilenden Inſtruction zukommenden Viſitation des Reichs-Hof-Raths / wie auch wegen Beſtellung der Cantzley / vornemlich aber / vermög Kayſerlicher Wahl-Capitulationen, dem Chur-Mayntziſchen Ertz-Cancellariat ungehindert zukommenden Freyheit/ der Reichs-Stände NB. gegen die Reichs-Hof-Räthe habende Beſchwerden / ihrer Arth und Eigenſchafft nach in den Churfürſtlichen/ oder geſamte Reichs-Räthe zu bringen/ zu proponiren/ und zur Deliberation zu ſtellen/ und was dergleichen mehr ſeyn mag/ Ihre Kayſerliche Majeſtät ſich mit denen Ständen des Reichs gewiſſer Ordnungen verbindlich verglichen/ und dieſelbe bey Dero Reichs-Hof-Rath in richtiger Obſervantz gehalten werden ſollen/ ſolches iſt notorium, (g) und mit allem dieſem/ ſonderbar aber/

(f) *Capitulat. Leopold. Artic. 41.* ibique Limnæ. Herden Grundfeſte des Heiligen Römiſchen Reichs *part. 3. cap. 5.* §. Es hat zwar ꝛc. Londorp. *Act. Publ. part. 7. num. 619. pag. 715. & 716.*

(g) *Inſtrum. Pac. Cæſar. Suec. de Anno 1648. Artic. 5.* §. *Ac proinde Circuli, &c. 54. verſ. Sed idem etiam &c.* item §. *Viſitatio Conſilii Aulici &c. 56. Receſſ. Imper. de Anno 1654.* §. In welchem *Termin &c. 160.* adde Limnæ. *ad Capitulat. Leopold. Artic. 41. Diar. Europ. part. 11. pag. 220. & 221. Capitulat. Imperat. Matthiæ Artic. 41. verſ.* Denſelbigen auch Jährlich / ꝛc. *Ferdinandi II. Artic. 40. eod. verſ. Ferdinandi III. Artic. 44. eod. verſ. Ferdinandi IV. Artic. 43. eod. verſ. Leopoldi I. Artic. 42. princ. Joſephi Imperat. Auguſtiſſimi Artic. 41. princ.*

aber / daß die Herren Reichs-Hof-Räthe nebſt der Richtſchnur gemeiner beſchriebenen Rechten/auch denen ergangenen und künfftig weiter beſchließenden Reichs-Satzungen/ nahmentlich denen Kayſerlichen Wahl-Capitulationen, der auf den Reichs-Hof-Rath extendirten Cammer-Gerichts-Ordnung/ wie auch dem Weſtphäliſchen Frieden-Schluß ꝛc. ohne einige Außnahme geleben / und ſich dazu in ihren Eydes-Pflichten verbinden müſſen / (h) hoffentlich zur Genüge bewieſen/ daß Ihrer Kayſerlichen Majeſtät/ als dem unläugbaren allerhöchſten Haupt / und mit Deroſelben denen Ständen des Reichs/ als deſſen vornehmen Gliedern/ in Corpore eine ſupereminentem Jurisdictionem oder obere Macht über die beyde höchſte Reichs-Gerichte in ſano ſenſu zuzulegen/ mit Fug nicht ungleich gedeutet werden könne/ ſintemal wie der bekandte Auctor der Grundfeſte des Römiſchen Reichs von Adminiſtration der Juſtitz ſaget / (i) nach dem alten unlaugbaren Herkommen ſowohl bey dem Kayſerlichen Hof als bey dem Cammer-Gericht zwar im Nahmen Ihrer Kayſerlichen Majeſtät das Recht gegeben/ das iſt/ rechtliche Erkänntnüß angeſtellet/ und nach denen beſchriebenen gemeinen und Reichs-Hof-Raths-Satz-und Ordnungen geſprochen wird/ ſolche Satzungen aber/ wornach der Spruch geſchiehet/ oder der Proceſs anzuſtellen iſt/ von dem Kayſer und denen Reichs-Ständen insgeſamt gemacht und aufgerichtet werden/ daraus nothwendig folget/ daß wann von ſothanen hohen Gerichten gegen dieſe Satzungen gehandelt wird/ dem höchſten Corpori, ſo dieſelbe gemachet/ auch das Einſehen und Manutenentz nicht in Zweiffel gezogen werden könne; welches/ ob es nicht effectus ſupereminentis Jurisdictionis Imperii ſeyen/ eines jeden Patrioten unpartheyiſcher und gerechter Beurtheilung anheim geſtellet wird/ geſtalten auch in ſolchen der ſelbſt

(h) *Capitulat. Imperat. Ferdinandi II. Artic. 42. Ferdinandi III. Artic. 51. Ferdinandi IV. Artic. 48. Leopoldi I. Artic. 47. Joſephi I. Artic. 46.* adde *Formul. ſubnex. Ordinat. Judic. Aul. Imperat. Rudolphi II.* & *Ferdinandi III.* Londorp. *Act. Publ. part. 1. cap. 61. num. 4. pag. 219.*

(i) Grundfeſte *part. 3. cap. 5.*

redenden Wahrheit gantz conformen und keinem andern Verſtande dieſe Worte gebrauchet worden; Ihre Kayſerliche Majeſtät aber hierunter zu præteriren / oder Dero allerhöchſten Reſpect in einige Weiſe zu nahe zu tretten / des regierenden Herrn Landgrafen zu Heſſen-Darmſtadt Hochfürſtlichen Durchläucht ſo gar nicht zu Sinn gekommen / daß Dieſelbe vielmehr das an die hohe Reichs-Verſammlung geſtellte Memorial ſamt der Deduction, allerhöchſt-ermeldter Ihrer Kayſerlichen Majeſtät zuforderſt / und noch etliche Monathe vorhero / ehe daſſelbe ad Comitia geſchicket worden / mit einem ſolchen in gantz ſubmiſſen, und ihre Intention genugſam erläuterenden Terminis gefaſten Schreiben und Conteſtation, wie die Beylage beſaget / allerunterthänigſt überreichen laſſen / auch ihres Orts denen höchſten Reichs-Gerichten / an deren von Ihro Kayſerlichen Majeſtät und denen Ständen des Reichs erlangten Anſehen und Weſen das mindeſte zu derogiren / keineswegs / ſondern allein Dero ad Comitia genommenen Recurs mit zweyen / Ihre Kayſerliche Majeſtät als das allerhöchſte Ober-Haupt zuforderſt *mit einſchlieſſenden* Worten zu juſtificiren intendirt; allermaſſen *Sie dann* dieſe Dero Angelegenheit / als ein Dieſelbe zwar *vornemlich* / propter conſequentiam aber geſamte Dero Hohe Herren Mit-Stände betreffendes gemeines Gravamen dahin gelangen zu laſſen / gemüßiget worden: Weilen

(1.) Bey dieſer Sache / welche an ſich eine Cauſa Juſtitiæ zu ſeyn nicht gelauguet werden mag / die ſonſt gewöhnliche / ad hunc caſum, ubi Sententia omninò nulla geweſen / applicable Remedia Juris von dem Kayſerlichen Reichs-Hof-Rath weder zulänglich admittiret werden wollen / noch auch practicable geweſen / ſintemal die Herren Reichs-Hof-Räthe ſich ſelbſten berühmet / daß ſothane Urtheil per Unanimia außgefallen / und dahero niemand übrig geblieben / dem ſolche ex præſcripto des Inſtrumenti Pacis Weſtphalicæ Artic. 5. §. 55. Acta denuò adhibitis aliis, gravitati negotii paribus, neutrique Partium addictis, ex utraque Religione, æquali numero, Conſiliariis & qui NB. concipiendæ & ferendæ

rendæ Sententiæ non interfuerint, revideantur &c. hätte zu billicher Erkänntnüß und Remedur übergeben werden können.

(2.) Ihre Kayſerliche Majeſtät in Dero Wahl-Capitulation Fürſten und Stände des Reichs bey ihren Rechten und Privilegien zu mainteniren verſprochen / dabey auch denenſelben / den Verordnungen der höchſten Reichs-Gerichte bey ungerechten Proceduren nicht zu pariren / ſelbſten eingeraumet / (k) und daher vielmehr erlaubt ſeyn wird / bey Deroſelben und dem Reich ſich in Fällen / da Dero Reichs-Hof-Rath alle vorgeſchriebene Ordnungen auſſer Augen ſetzet / und ſine debita Cauſæ Cognitione, ohne welche keine Sententz beſtehen kan / verfähret / zu beklagen; Bevorab / als nunmehro

(3.) Hierbey ein neues allgemeines Gravamen Imperii daraus entſtehet / daß die Chur-Fürſten und Stände des Reichs in denen bey mehrbeſagten höchſten Reichs-Gerichten vorgehenden Contraventions-Fällen mit zukommender Erkänntnüß und Einſehen / ſamt dem dahin nehmenden Recurs in Zweiffel gezogen werden will / welcher doch / wie in allen Reichs- alſo in ſpecie auch in Juſtitz-Sachen / wo zumalen eine Violation der Reichs-Satzungen / und der Stände habenden Privilegien, mithin ein Intereſſe Publicum mit eingetroffen / je und allezeit in Reichs-kündiger Obſervantz geweſen; Dazu noch kommet / daß

(4.) Ihre Kayſerliche Majeſtät ſich / ſamt Dero Glorwürdigſten Vorfahren am Reich ſelbſt verbunden / (l) ad intentionem Inſtrumenti Pacis Weſtphalicæ, (m) in wichtigen Sachen / ſo von hohem Præjuditz und weitem Außſehen / unter welche Claſs die Buſeckerthaler Sache / (da einem vornehmen Stande des Reichs ein in neun Dörffern / und mehr dann Acht Hundert Unterthanen / beſtehenden Stück Landes / ſo deſſen Fürſtliches Hauß in der Landes-Theilung mit in den Anſchlag bekommen / in

N 2 der

(k) *Capitulat. Imperat. Joſephi Artic. 2. in princ. & Artic. 3. in fin. Artic. 7. in fin. Artic. 8. in med. Artic. 17. in fin. Artic. 25. & Artic. 37. circa fin.*

(l) *Capitulat. Imperat. Leopoldi Artic. 39. Joſephi Artic. 38.*

(m) *Inſtrum. Pac. Cæſar. Suec. Artic. 5. §. 55.*

der Reichs-Matricul vertretten / und über 400. Jahre in- und mit deſſelben Fürſtenthum / in den Augen des gantzen Reichs / ohne einige Interruption beſeſſen / ungehörter Dinge entriſſen werden will) zumal propter conſequentiam, indem auf ſolche Art keiner bey ſeinen Landen und Leuten / Rechten und Gerechtigkeiten mehr geſichert ſeyn könte / gewiß mit zu zehlen / mit Chur-Fürſten und Ständen des Reichs Raths zu pflegen / und ohne dieſelbe nichts vorzunehmen ; Und nebſt allem dieſem

(5.) Die Avocatio Cauſarum à Camera ad Comitia, cæteris paribus, nicht vor unzuläßig gehalten wird / zwiſchen beyden nunmehro in concurrente Jurisdictione ſtehenden höchſten Reichs-Gerichten aber / auſſer denen bekandten Reſervatis, keine Differentz vorhanden iſt / wie der bekandte Cameraliſt Blumius (n) davon alſo ſchlieſſet : Quamvis ſolus Imperator Judicium Aulicum conſtituat, eique Jurisdictionem tribuat, tamen iſtam conſtituendi & tribuendi poteſtatem habet ab Imperio conceſſam, atque ſic unam eandemque Jurisdictionem Judicium Aulicum mediatè, Camera autem immediatè NB. ab Imperio habet ; Solche Gleichheit auch in Inſtrumento Pacis Cæſareo Suecico in *ſpecie* quoad Jura & Privilegia Statuum §. In Aulico non minùs, *quàm in Camerali* Judicio Privilegium primæ Inſtantiæ, Auſtrægarum (welches in der Buſeckerthaler Sache gleich ſub ingreſſu Litis Hoch-fürſtlich-Heſſen-Darmſtädtiſcher Seits opponirt / aber ſo wenig / als andere Exceptiones Peremtoriæ attendiret worden) Jura, & Privilegia de non appellando Statibus Imperii illibata ſunto &c. (o) ihren ſonderbaren Grund hat ; Dannenhero nicht zu begreiffen ſtehet / warum eben in dieſer Cauſa der Recurſus ad Comitia in Zweiffel gezogen werden könte / da deſſelben Praxin quotidianam ein gantzes Syrma von Exemplis und Præjudiciis beſtärcken / deren dieſes Orts nur etliche / bey welchen ſowohl / als denen in dem Fürſtlich-Heſſen-Darmſtädtiſchen Memorial und Deduction angeführten / das Medium Comparationis ſich ohnläugbar findet / anzuführen / in friſchem Andencken ſeynd : 1.) Die

(n) *Proceſſ. Camer. tit. 25. num. 42.*

(o) *Inſtrum. Pac. Weſtphal. Artic. 5. §. 56. in fin. verſ. Cætera in Aulico &c.*

1.) Die bekandte Appellations-Sache der Fuchſen von Bimbach Gebrüdere wider Philipp Gaſton von Wolffsthal/ gewiſſe Bambergiſche Lehen zu Eſchenau und Weſtheim betreffend/ welche Seine Churfürſtl. Gnaden zu Maynß in Anno 1699. als darüber bey dem Kayſerlichen Reichs-Hof-Rath ein dem Hoch-Stifft-Bambergiſchen Lehen-Hofe nachtheiliges Concluſum außgefallen/ an das Reich gebracht/ und ob ſchon von Seiten Würtzburg und andern dagegen remonſtriret worden/ daß es eine Juſtitz-Sache wäre/ ſo ad Comitia nicht gehöre/ gleichwohl vermittelſt einiger denen Geſandſchafften communicirter Remarquen dagegen behauptet haben/ daß ſolche Sache als ein Gravamen commune ad Comitia zu ziehen ſeye; davon ſie auch nicht außgeſetzet haben würden/ wann bey gedachtem Kayſerlichen Reichs-Hof-Rath es ſich nicht ſelbſten mit ſolcher Affaire noch ergeben hätte.

2.) Die bekandte Proceſs-Sache Ihrer Hochfürſtl. Gnaden zu Würtzburg contra den Cammer-Gerichts-Aſſeſſorem Wigand/ welche von jetzt-hocherſagter Seiner Hochfürſtl. Gnaden gleichfals ad Comitia gebracht/ von der in GOtt ruhenden Röm. Kayſerl. Majeſtät ſelbſt aber an das Kayſerliche Cammer-Gericht Inhibitoriales, mit dieſer notablen Expreſſion, erkennet worden: Ob ſchon dieſelbe die an das Cammer-Gericht erwachſene Proceſſus ohne hochdringende Urſachen zu ſiſtiren nicht gemeynet ſeyen; ſo könten Sie jedoch/ da der Herr Biſchoff ſich gegen das Cammer-Gericht insgeſamt directo beſchweret/ und ſeine Beſchwerden NB. als ein/ wegen der Conſequentz/ gemeines Gravamen, (die Sache betrifft gröſten Theils gewiſſe injurioſe Worte/ die Buſeckerthaler aber/ wie obgedacht/ ein conſiderables Stück Landes) bey gegenwärtigem Reichs-Tage ſchon angebracht/ die mehreſte Stände auch darüber ihre Diſplicentz bezeiget/ dieſelbe nicht ungehöret laſſen; darauf auch die Sache per Concluſum trium Collegiorum & approbationem Cæſaream dahin terminiret worden/ daß deren Außmachung durch eine Extraordinaire-Reichs-Deputation geſchehen ſolte.

N 3 3.) Die

3.) Die noch biß auf dieſe Stunde in Comitiis anhängige Münſteriſche Erbmänner-Sache: dann ob zwar dieſe in Camera per Definitivam decidiret / auch die Execution allbereits denen hohen Herren außſchreibenden Fürſten des Weſtphäliſchen Creyſes communiciret geweſen; ſo haben dannoch Ihre Kayſerliche Majeſtät Leopoldus Glorwürdigſter Gedächtnüß durch ein Kayſerliches Commiſſions-Decret unter dem 25. Auguſti 1707. dieſe Sache ſelbſten ad Comitia zu einem Reichs-Gutachten gebracht/ und die demandirte Execution ſiſtiret.

Man will hier nicht gedencken der Chur-Cöllniſchen Beſchwehrde in Sachen Caſpar Dietrich von Plettenberg contra deſſen Brüder / wegen eines Fideicommiſſi in denen ſogenannten Lehnhäußiſchen Güthern; Item der ſogenannten Falckenhagiſchen / Falckenſteiniſchen / Bentheimiſchen / Tecklenburgiſchen / Marggräflich-Culmbach- und Onoltzbachiſchen / Naſſau-Saarbrückiſchen / Sachſen-Gothaiſchen / wegen einer Commiſſion &c. welche alle angenommen worden / ſondern nür noch derer / ſo da wegen verſchiedener dabey waltender Umſtände einen gantz genauen Rapport mit gegenwärtigem Caſu haben: Als da ſind

4.) Die Strittigkeit zwiſchen dem Herrn Grafen von Caſtell und der Reichs-Ritterſchafft in Francken / in puncto Juris Collectandi in dem Dorff Urſpringen / bey welchen Ihre Kayſerliche Majeſtät durch ein allgemeines Concluſum ſub dato den 4. Julii 1704. erſuchet werden / Dero Reichs-Hof-Rath zu befehlen / daß ein ſolches Verfahren / wie in dieſem Caſu geklagt worden / künfftig verhütet / NB. die Stände in ihren Juribus & Beneficiis Collectarum & Armorum, ſonderlich primæ Inſtantiæ & Auſtrægarum, weder beeinträchtiget / noch in dergleichen Fällen graviret / ſondern vielmehr den Lehen-Rechten / Reichs-Fundamental-Geſetzen / und Kayſerlichen Wahl-Capitulationen gemäß / bey dem Ihrigen geſchützet werden möchten.

5.) Das Gravamen des Fürſtlichen Hauſes Würtenberg gegen den Reichs-Hof-Rath / wegen einiger vor die Reichs-Ritterſchafft in Schwaben / in puncto Collectationis des Dorffs Lindach /

dach / von demſelben ertheilten Verordnungen / welches bey dem Reich nicht nur ohne einigen Anſtand angenommen / ſondern auch mit einem favorablen Reichs-Gutachten beſter maßen ſecundiret worden.

6.) Des Fürſtlichen Hauſes Naſſau gegen die Mittel-Rheiniſche Ritterſchafft / über eine Reichs-Hof-Raths-Urthel allbereit Anno 1671. in Comitiis geführte Beſchwehrde / ſo ebenfals angenommen / auch ein commune Concluſum darüber verfaſſet worden.

7.) Es iſt auch endlich niemand geweſen / der des Herrn Landgrafen zu Heſſen-Caſſel Hochfürſtliche Durchläucht / den wegen der Grafſchafft Rittberg und darüber entſtandenen Quæſtion ad Comitia genommenen Recurs einiger maßen hätte in Zweiffel ziehen können oder wollen / vielmehr seynd Sie von einer Hohen Reichs-Verſammlung darunter aufs nachdrücklichſte ſecundiret / auch von Kayſerlicher Majeſtät der Anſtand / den Dieſelbe bey Ratification des hierüber erſtatteten Reichs-Gutachtens genommen / nicht auf das Principium, als ob der Recurſus ad Comitia in ſolcherley Fällen nicht zuläßig wäre / gegründet / ſondern vielmehr conteſtiret worden / daß Sie ſich mit des Reichs-Convents Gutachten in dieſem Special-Caſu vereinigen wolten / wann ſie dergleichen Reichs-Conſtitutions-mäßige Fundamenta gefunden hätten / wodurch Sie ſich überzeugt halten können / daß des Herrn Landgrafens Hochfürſtliche Durchläucht ſich über den Reichs-Hof-Rath in dieſer Sache zu beſchweren hätten / zur unwiderſprechlichen Probe / daß Ihro Kayſerliche Majeſtät die Hohe Reichs-Verſammlung in alle Wege vor die mit Sich vereinigte ſupereminente Jurisdiction oder Poteſtät anſehen / welche den Reichs-Hof-Rath / wann dazu begründete und Reichs-Conſtitutions-mäßige Urſachen vorhanden / zu corrigiren / und gegen deſſelben wider die vorgeſchriebene Ordnungen und Geſetze anmaßendes Verfahren die billiche Remedur vorzukehren habe.

So nun Ihre Kayſerliche Majeſtät dieſes facto & verbis ſelbſt allergnädigſt erkennen / und / ſo bald ſich ein Caſus nur einiger maßen

maſſen ad Gravamen commune zu qualificiren ſcheinet / (wie in dem Würtzburgiſchen und Erbmänner Caſu beſchehen) allergnädigſt approbiren / Dero Kayſerliche Verordnungen darauf gründen / ja den Ständen des Reichs / ſo gar in Reſervatis, wie davon bey dem Caſu der poſt Pacem Weſtphalicam Chur-Pfaltz ertheilten Quinquennel in Receſſu Imperii de Anno 1654. §. 176. eine notable Anzeige zu finden / eine Concurrentz zuſtehen.

So Ihre Churfürſtliche Gnaden zu Mayntz / als Reichs-Ertz-Cantzlar / auch in Cauſis Juſtitiæ, ſo bald dieſelbe naturam Gravaminis Imperii gewinnen / ſolches alles behauptet / ja der Stände Memorialien, ohne einige Difficultät / (wie es auch Dero hohes Amt / nach klarem Inhalt der Kayſerlichen Wahl-Capitulation Artic. 41. alſo erfordert) in weit geringeren Sachen ad Dictaturam bringen laſſen.

So das gantze Reich dergleichen Gravamina, wann es nur um das Jus Collectandi in einem einigen Dorff zu thun / und dabey eine Læſion der Reichs-Satzungen / oder jeden Standes dabey habenden Prærogativen zu ſpüren geweſen / angenommen / und dieſelbe kräfftiglich ſecundiret; So werden hoffentlich des Herrn Landgrafen zu Heſſen-Darmſtadt Hochfürſtliche Durchläucht (die ſonſt vor Kayſerliche Majeſtät alle erſinnliche allerunterthänigſte Veneration tragen / und ihres Orts den Recurſum ad Comitia ſo gar nicht gemein zu machen begehren / daß Sie vielmehr in verſchiedenen Cauſis, da Sie bey beyden Höchſten Gerichten ſuccumbiret / entweder acquieſciret / oder ſich der ſonſt gewöhnlichen Remediorum bedienet / oder das Paſſirte gar diſſimuliret) nicht der erſte ſeyn / welche in einer ſo importanten und gantze neun Dörffer mit etlich Hundert Unterthanen betreffenden Sache von ſothanem Recurſu ſolten außgeſchloſſen werden; vielmehr ſetzen Sie förderſt zu Ihrer Röm. Kayſerl. Majeſtät / ſodann auch zu Chur-Fürſten und Ständen des Reichs / und Dero Verſammlung / das unbeweglich feſte Vertrauen / Dieſelbige werden Ihro ſothanes / denen betrückten Ständen des Reichs noch übrig ſeyendes einiges Beneficium nicht minder gedeyen laſſen / und Dero rechtmäßi-

mäßigen Petito nach/ dem noch immer gegen die Reichs-Conſtitutiones und alle Gebühr mit widerrechtlichen Verordnungen gegen Sie procedirenden Kayſerlichen Reichs-Hof-Rath ſchleunigen und nachdrücklichen Einhalt thun/ mithin zulänglich verhüten/ daß Sie und Dero hohe Herren Mit-Stände durch dieſes/ dem Anſehen nach mit ſonderbarem Vorbedacht intendirende Præjuditz/ an ihren habenden Rechten nicht irreparabiliter verkürtzet werden mögen.

II.

Kayſerliches Commiſſions-Decret, betreffend die Kayſerliche Ahndung wegen der auf dem Reichs-Tag zu Regensburg vorkommenden-dahin aber nicht gehörigen Rechts-Sachen.

Publicè dictirt Regensburg den *6. Septembris 1715. per Moguntinum.*

DEr Römiſch-Kayſerlichen Majeſtät würcklicher geheimer Rath/ und zu dem fürwährenden allgemeinen Reichs-Tag zu Regensburg verordneter Höchſt-anſehnlicher Principal-Commiſſarius, Tit. Herr Maximilian Carl/ Fürſt zu Löwenſtein-Wertheim ꝛc. Läſſet der Churfürſten/ Fürſten und Stände des Reichs anweſenden Fürtrefflichen Räthen/ Bottſchafften und Geſandten/ aus Kayſerlichem allergnädigſten Befehl unverhalten: Obwohlen von Ihro Kayſerlichen Majeſtät Glorreicheſten Herren Vorfahren am Reich/ wie auch von Deroſelben ſelbſten die heilſame Gerechtigkeit einem jeden/ ſowohl hohen als niedrigen Standes/ jedesmal ſorgfältig gerne ertheilet worden; So hätten Dieſelbe dannoch zu deren nicht geringen Verwunderung verſchiedentlich wahrnehmen müſſen/ daß einige Reichs-Stände/ oder ihre Unterthanen/ in Dero Nahmen/ oder vor ſich ſelbſten/ in gantz beſonderen/ offt geringen Rechts- und Streit-Sachen/ welche zwiſchen Gegentheilen bey Dero Kayſerlichen Reichs-Hof-Rath/ denen Reichs-Satzungen gemäß anhängig geweſen und noch ſeynd/ ſich von ſolchen/ gegen die Rechte und Gerichtliche Ordnungen ab- und mit einſeitigem Vorſtellen und unbefugter Klage

alßdann zu der allgemeinen Reichs-Verſammlung / oder Dero beſondere Glieder / öffters gewendet haben / wann wider dieſelbe Richterliche Geſetze und Ordnungs-mäßige Beſcheide / Urtheile und Verhängnüße ergangen seynd / oder zu beſorgen wären; Worauf es dann bey bemeldter allgemeiner Reichs-Verſammlung / oder einigen da befindlichen Räthen / Bottſchafften und Geſandten ſo weit getrieben und gekommen ſeye / daß ſelbige ſamt oder ſonders / in ein- und anderen dergleichen / ob ſchon nur Parthey-Sachen und beſonderen Strittigkeiten / mit ſolchen gemeinſamen Schlüſſen oder beſonderen Vorſchrifften hervorgegangen / welche nicht in denen Schrancken ehrerbietſamer Vorſtellung- oder Vorſchrifften / ſondern in mehrmaligen Vorwürff- und Eingriffen / nicht ohne Anzüglichkeiten / und gleichſam mit Abhandel- und Urtheil-Sprechung verfaſſet / und durch öffentlich- oder beſondere in ſolchen Fällen ſo unzuläßig- als ungewöhnliche Berathſchlagungen und Dictaturen gemein gemacht / ſodann öffent- oder heimlich an dieſelbe abgelaſſen worden.

Nun erinnern Jhro Kayſerliche Majeſtät ſich allergnädigſt gar wohl des Amts / der Pflicht und Verrichtung eines allgemeinen Reichs-Tages oder deſſen beſonderen Bevollmächtigung / als auch deren Fällen / in welchen ſolche Anzeigen Statt und Platz haben; Alldieweilen aber durch ſothane neuerliche Unternehmungen und bißherige Vorwürffe allzuweit gegangen würde: So hätten Dieſelbe die Sachen und alle deren Umſtände / auch die Abſichten derer / welche ſolche Dinge ins beſondere am mehreſten regen und hegen / nebſt dem Verfahren Dero Kayſerlichen Reichs-Hof-Raths / ordentlich unterſuchen / und Jhro all ſolches außführlich gehorſamſt vortragen laſſen / mithin allergnädigſt reiflich erwogen / von den vielen Beſchuldigungen aber nichts / ſondern aus denen ordentlich allerſeits verhandelten Rechts-Nothdürfften und Schrifften / auch beyderſeitigen Vor- und Anbringen das gerade Wiederſpiel / und mehrern theils befunden / daß durch ſolche Einmiſchung das Recht ſelbſten nur gehemmet / deſſen ordentlicher Lauff und Vollzug verlängert / wo nicht gar verweigert /

gert/ Mühe und Koſten deren Partheyen vergröſſert/ Dero Kayſerlicher Reichs-Hof-Rath/ mithin Ihro Kayſerlichen Majeſtät ſelbſten/ neue Sorgfalt/ Mühe und Arbeit wegen Abfaſſung derer von demſelben allergnädigſt erforderten- und von Deroſelben in genaue Erforſchung gezogenen Gutachten/ folgſam die Darſtell- Ermäßig- und Erklärung deſſen rechtlichen Verfahrens verurſachet/ auch denen vielen anderwärtigen ſonſt nöthig- und überhäufften Verrichtungen die Zeit genommen/ dann die Reichs-Abſchieds-mäßige Appellations- und Reviſions- auch andere ordentliche Hülff und Mittel Rechtens auſſer Acht und Ordnung geſetzt/ anbey in mehrere Wege Dero Kayſerlichen allerhöchſt-Richterlichen Amt ungegründeter Dingen widerſtrebt oder vorgegriffen worden/ zu geſchweigen/ daß nicht zu begreiffen ſeye/ wie gegen Ihro Kayſerliche Majeſtät/ da Dieſelbe ſelbſten vermög Dero Kayſerlichen Wahl-*Capitulation Artic. XVI.* §. Wir wollen ꝛc. denen Kayſerlichen höchſten Reichs-Gerichten keinen Einhalt thun/ noch von anderen ſolches mittel- oder unmittelbar geſtatten können/ ſollen noch wollen/ nun durch andere ſothane unverantwortliche Hemmung ordentlich erkannter Urtheil und Rechte/ ohne Grund und Noth/ einſeitig gewagt und unternommen werden dörffte/ geſtalten nun/ bevorab von denen Augſpurgiſchen Glaubens-Bekänntnuß-Verwandten eine Weile her vielfältig geſchehen/ und bey Ihro Kayſerlichen Majeſtät auf Antworten faſt mit Hefftigkeit getrieben worden. Ihro Kayſerliche Majeſtät vermöchten eben ſo wenig abzuſehen/ wie der Churfürſten/ Fürſten und Stände Fürtreffliche Räthe/ Bottſchafften und Geſandte/ an- und auf einen nicht zu Verhörung der Partheyen/ Erkennung Urtheil und Rechts/ oder Abthuung Gerichtlicher Sachen verpflichteten/ ſondern zur Berathſchlagung der öffentlichen Geſchäfften und Nothfällen des Vatterlands/ der Reichs-Täglichen allgemeinen Eigenſchafft nach/ lediglich gewidmeten Ort und Gewalt/ ſich in die beſondere Rechts-Händel mit ſo vielfältigen und gleichſam Definitiv-Sprüchen einmiſchen/ und zumalen nur auf eines Theils Anbringen/ ohne die Gegen-Parthey gehört/ oder die völlige

Handlung geſehen/ und recht-oder gerichtlich/ wie ſich von Rechts- und Gewohnheit wegen gebührte/ erwogen zu haben/ in denen Reichs-Collegiis, oder beſondern Zuſammenkünfften der Catholiſch- oder der Augſpurgiſchen Confeſſions-Verwandten einigen/ und zwar ſolchen Schluß darüber faſſen mögen/ wodurch Deroſelben/ als allerhöchſten Richter im Reich/ in lauter Rechts-Händeln auſſerordentlich Ziel und Maaß vorgeſchrieben/ folglich die Richtſchnur derer auf einen ordentlichen Reichs-Tag gehöriger Geſchäfften übertretten/ mithin und endlich die Art der höchſten Reichs-Gerichter umgekehret/ und bey nahe aus lediglichen Rechts-gantze Glaubens-Sachen und Geſchäffte gemacht und eingeführt werden wollen. Gleichwie aber Ihro Kayſerliche Majeſtät nun nebſt deme/ was Deroſelben geſchiehet/ und Dieſelbe weder in Ihro ſelbſten/ noch in Dero Ihrigen/ um das Reich insgeſamt/ noch um deſſen beſondere Reichs-Tags-oder Glaubens-Verwandten verdienet zu haben/ ſich nicht zu entſinnen wiſſen/ dererley ſo weit gehend/ und des Vatterlandes Grund-Geſetze/ deſſen Regierungs-Form/ Einigkeit und innerliche Ruhe und Weſenheit bey nahe untergrabende Dinge ſolcher maßen fortſchleichen zu laſſen/ gegen GOtt/ das Heilige Römiſche Reich/ und Dero Nachkömmlinge nicht würden verantworten können/ zumalen Dieſelbe alles dieſes von ſelbſt gerne überhoben ſeyn möchten/ auch dißfals in bißheriger Langmuth würden fortgedauret haben/ wann nicht die Fälle ſo vielfältig verdoppelt/ die Antworten ſo ſorgfältig getrieben/ und bey gegenwärtiger Welt und Zeiten ſo ſchlimm-als äuſſerſte Nachfolgen ſich an Tag und Werck zugleich legten; Als thun Ihro Kayſerliche Majeſtät zu Abwendung ferneren ſolch ſchädlichen Anmaßens und Unheils/ und damit Dieſelbe von andern unbeliebigen Verkehr- und Ahndungen enthoben ſeyn mögen/ nicht nur allein die im Jahr 1712. durch Dero Höchſtanſehnliche Kayſerliche Principal-Commiſſion außgetruckte Gemüths-Meynung hiermit wiederholen/ ſondern auch in allergnädigſter Erwegung ſeithero die damalige beſondere wohlgemeynte Vorſtellung- und Erinnerungen den abgezielten Zweck

keines

keines wegs erreichet haben / hiermit der Churfürſten / Fürſten und Stände Fürtreffliche Räthe / Bottſchafften und Geſandte erinnern / ſich oberwehnter Unternehmungen / ihrer Weißheit und der Sachen Eigenſchafft nach ſo wohl / als aus geziemender Ehrerbietung und Vertrauen gegen den von GOtt angeſetzten obriſten und nachgeordneten allerhöchſten Richter im Reich / ſonderlich aber aus Liebe zu der Gerechtigkeit ſelbſt / fürohin um ſo mehr zu enthalten / und Ihro Kayſerliche Majeſtät bey Dero obhabenden ſchweren Regierungs-Laſt und Reichs-Vätterlichen Obſorgen / oder Dero Kayſerlichen Reichs-Hof-Rath / auf ſolche einſeitige Vorgeb- und Einſtreuungen / mit unbegründeten ohnverdienten Vorwürffen / oder Ziel und Maaß ſetzenden / und denen ihrer Art nach auf einen Reichs-Tag nicht gehörigen Dingen zu verſchonen / als Dieſelbe ohne dem nicht unterlaſſen / Dero allerhöchſte ſonderbare Sorgfalt darin unaufhörlich zu ſetzen und zu bezeigen / daß die GOtt-gefällige und gemein-nützige unpartheyiſche Gerechtigkeit ohne Unterſcheid der Perſonen und Sachen bey Dero Kayſerlichen Reichs-Hof-Rath und Cammer-Gericht / zu folge der heilſamen gemeinen und Reichs-Rechten / unabläßig beſorget / eingeſehen und ertheilet werde; Geſtalten Dieſelbe auch eben ſo wenig die an Ihro in vorkommenden Reichs-Händeln etwa beliebige Vor- und Bitt-Schrifften ihrer und der Sachen gründlich und beſcheidentlicher Art und Beſchaffenheit nach / auf einigerley Weiſe zu hindern oder zu unterſagen / als auf den Fall / da Deroſelben einige erhebliche Beſchwerden wider Dero höchſte Reichs-Gerichte / oder deren beſondere Glieder / mit rechtem Grund geziemend beygebracht werden wollen / darunter denen Reichs-Ständen / oder ſonſt jemanden / Ziel und Maaß oder Inhalt zu geben gemeynet ſeyn / ſondern keines wegs ermangeln werden / ſolchen fals / befindenden Umſtänden nach / das Gehörige allergnädigſt gerne zu verfügen. Und damit übrigens ſo wohl die Catholiſche als der Augſpurgiſchen Confeſſion zugethane Churfürſten / Fürſten und Stände / dann Dero Fürtreffliche Räthe / Bottſchafften und Geſandte / ingleichen andere erſehen mögen /

 was

was maßen Jhro Kayſerliche Majeſtät alles/ aus beſonderer unruhiger eigenſinniger und freventlicher Leute ungebührlichen Unternehmung/ nicht minder aus denen auf Univerſitäten/ Academien und ſonſten eine Zeithero von einigen Profeſſoribus Juris Civilis & Publici heraus gegebenen neuerlichen Zerſtör- und Zerrüttung des Haupts und deren Gliedern im Reich/ und dieſen unter ſich ſelbſt hinaußgehenden Lehr-Stücken über Staats- und Regierungs-Sachen entſtehen könnendes Ubel von Kayſerlichen Amts wegen allerdings zu verhüten/ allergnädigſt und ernſtlich gemeynet ſeyn; So haben Dieſelbe mit Gelegenheit der bey Jhro von der Augſpurgiſchen Confeſſions-Verwandten Räthen/ Bottſchafften und Geſandten in Unterthänigkeit beſchwehrend angebrachten Mehlführeriſchen Schmach-Drucks/ (dergleichen vielfältige/ ſo durch Augſpurgiſche Confeſſions-Verwandte außgegangen/ von Catholiſcher Seiten bey Jhro Kayſerlichen Majeſtät gleichfals in aller Unterthänigkeit angezeiget worden) nicht nur Dero Kayſerlichen Reichs-Hof-Raths-Fiſcaln bereits allergnädigſt anbefohlen/ über dieſe und jene ſowohl/ als über alle und andere derley vorhandene und künfftig vorkommende Klagen/ ſein Amt nach aller Strenge zu handeln/ ſondern auch aus Reichs-Vätterlicher Obſorge das in Originali hierbey ſub Lit. A. gehende geſchärffte offene Edict und Gebott mit gutem Bedacht/ zeitigem Rath und rechten Wiſſen/ von Kayſerlicher Machts-Vollkommenheit wegen gefertiget/ und deſſen Verkündung im Reich denen Creyß-außſchreibenden Fürſten/ nach Anweiß neben-verwahrter Abſchrifft ſub Lit. B. aufgetragen/ der allergnädigſten Zuverſicht lebende/ daß man neben dem nicht allein von Catholiſcher/ ſondern auch Augſpurgiſcher Confeſſion zugethaner Seite darob ſteiff und ernſtlich halten/ und ins beſondere denen Predigern und Schrifft-Gelährten ſowohl/ als auf Univerſitäten und Academien denen Profeſſoribus und Rechts-Gelährten durchgehends ernſtlich einſagen laſſen werde/ ſich in Geiſt- und Weltlichen Dingen nach Dero Kayſerlichen allerhöchſten Edict und Verbott allerdings zu achten/ angeſehen Jhro Kayſerliche Majeſtät durch

durch ſolche und dergleichen gegen die Reichs-Grund-Geſetze/ Religions- und Profan-Frieden/ und andere Kayſerliche allergnädigſte Reichs-Verordnungen lauffende eigenſinnige Hitzigkeiten/ und grundloſe verderbliche Schmähblereyen/ dann unbeſcheidene zwiſchen Chriſten unnöthige Eifferungen und verkehrte Lehr-Sätze/ das gemeine Reichs-Weſen/ deſſen nothwendige Ruhe und innerliche Verfaſſung nicht ſtöhren zu laſſen/ ſondern Freundſchafft/ Vertrauen und Einigkeit/ dann einem jeden Recht und Beruhigung/ ſo viel Ihro möglich iſt/ in allen Dingen beſtändig zu ſtifften und zu halten/ feſtiglich allergnädigſt entſchloſſen ſeyn. Die Kayſerliche Höchſt anſehnliche Principal-Commiſſion verbleibet damit der Churfürſten/ Fürſten und Ständen Fürtrefflichen Räthen/ Bottſchafften und Geſandten mit freundlich-geneigt- und gnädigen Willen beſtändig wohl zugethan. Signatum Wien den 14ten Monaths-Tag Auguſti im Jahr 1715.

Maximilian Carl/ Fürſt zu
Löwenſtein-Wertheim.
(L. S.)

Præſentirt Regenſpurg den *4. Septembris 1715.*

III.

Allerunterthänigſtes Schreiben an Ihro Kayſerliche Majeſtät vom Corpore Evangelicorum, abgegangen den 23. Maji Anno 1716.

Aus Euer Kayſerlichen Majeſtät unterm 14. Auguſti verwichenen Jahres an geſamtes Reich ergangenen allergnädigſten Commiſſions-Decreto haben der Augſpurgiſchen Confeſſions-Verwandten Churfürſten/ Fürſten und Stände bey fürwährender Reichs-Verſammlung anweſende Räthe/ Bottſchaffter und Geſandte nicht ohne ſondere Bekümmernüß erſehen/ was vor Beſchuldigungen/ vermuthlich auf ungleiche Vorſtellung/ zum Theil gegen alle Stände des Reichs insgeſamt/ mehrentheils aber gegen die Augſpurgiſche Confeſſions-Verwandte beſonders in dem geführ-

führet worden / ob wäre es (1.) bey gegenwärtig allgemeiner Reichs-Verſammlung / oder bey einigen ſich allda befindlichen Geſandten ſo weit gekommen / daß ſelbige ſo gar in Juſtitz- und Parthey-Sachen entweder mit ſolchen gemeinſamen Schlüſſen/ oder beſonderen Vorſchrifften hervorgegangen / welche da nicht in den Schrancken einer ehrerbietſamen Vorſtellung / ſondern mehrmal in Vorwürffen und Eingriffen/ nicht ohne Anzüglichkeit/ und gleichſam mit Abhandel- und Urtheil-Sprechungen nicht allein verfaſſet/ ſondern auch (2.) hernach entweder durch offentliche oder beſondere in ſolchen Fällen unzuläßig- und ungewöhnlichen Berathſchlagungen und Dictaturen gemein gemacht/ ſo fort auch an Ihro Kayſerliche Majeſtät entweder öffentlich oder heimlich dergeſtalten abgelaſſen würden / daß (3.) Ihro Kayſerliche Majeſtät ſolche Sachen und deren Umſtände / nebſt denen dabey mit unterlauffenden Abſichten derer/ welche ſolche Dinge ins beſondere und am mehreſten eigen/ ſich auch benebſt gegen das Verfahren Dero Reichs-Hof-Raths beſchwehren/ unterſuchen laſſen; da ſich dann nicht allein das Widerſpiel / ſondern mehrentheils dieſes befunden/ wie durch dergleichen Einmiſchungen das Recht ſelbſt gehemmet/ deſſen Lauff verlängert/ wo nicht gar verewiget/ die Reichs-Abſchieds-mäßige Appellationes auſſer Augen geſetzet/ und dabey dem Kayſerlichen allerhöchſten Richter-Amt dergeſtalt widerſtrebet und vorgegriffen würde/ daß (4.) nicht zu begreiffen/ wie (da Ihro Kayſerliche Majeſtät vermöge ihrer Wahl-Capitulation denen Kayſerlichen höchſten Reichs-Gerichten ſelbſten keinen Eingriff thun ſollen) andere durch unverantwortliche Hemmung ordentlich erkannter Urtheilen ohn Grund und Noth ſolches einſeitig wagen und unternehmen dörfften; inmaßen dergleichen/ bevorab bey denen Augſpurgiſchen Confeſſions-Verwandten/ eine Weile her vielfältig geſchehen / und faſt mit Hefftigkeiten auf Antwort getrieben worden ſey; Ihre Kayſerliche Majeſtät könten (5.) nicht abſehen/ wie die Geſandten auf einem/ nicht zu Verhörung der Partheyen/ Erkennung Urtheils und Rechts/ ſondern zu Berathſchlagung der offentlichen Geſchäfften und Nothfällen des

Vatter-

Vatterlandes lediglich gewidmeten Reichs-Tag ſich in beſondere Reichs-Händel gleichſam definitivè einmiſchen/ und zumalen nur auf eines Theils Anbringen in denen Reichs-Collegiis oder beſonderen Zuſammenkünfften derer Catholiſchen oder Augſpurgiſchen Confeſſions-Verwandten ſolche Schlüße faſſen mögen/ wodurch Jhro Kayſerliche Majeſtät/ als allerhöchſten Richter im Reich/ auſſerordentlich Ziel und Maaß vorgeſchrieben/ folglich die Richtſchnur derer auf einen Reichs-Tag gehörigen Geſchäfften übertretten/ mithin die Art der höchſten Reichs-Gerichte umgekehret/ und beynahe aus lediglichem Rechtsgange Glaubens-Sachen und Geſchäffte gemacht werden wolten; Und was über obiges auch Jhro Kayſerliche Majeſtät ſonſten unter andern wegen Dero in das Reich ergangenen Religions-Edicts etwa noch ferner erinnern und allergnädigſt benachrichtigen laſſen wollen. Allermaßen nun obermeldten Evangeliſchen Geſandten zuförderſt gantz unwiſſend/ daß etwas auſſer dem ſchuldigen geziemenden allerdevoteſten Reſpect geſchehen ſeyn ſolte/ woran ſie Zeit Lebens nie einigen Theil nehmen würden noch könten/ ſondern in deren an Euer Kayſerliche Majeſtät von Zeit zu Zeit ſowohl in Politicis als Eccleſiaſticis abgelaſſenen allerunterthänigſten Schreiben nichts anders gethan/ als was Dero höchſt- und hohe Herren Principalen, auch Obern und Committenten ihnen gnädigſt und gnädig anbefohlen; Alſo hat man auch obgedachtes in Kayſerlicher Majeſtät Commiſſions-Decret an ſämtliche höchſt- und hohe Herren Principalen, Obern und Committenten gehorſamſt eingeſchicket/ und darauf den gemeſſenen gnädigſt- und gnädigen Befehl erhalten/ Euer Kayſerliche Majeſtät in allertieffeſtem Reſpect vorzuſtellen/ daß ob man zwar quoad 1mum. nicht gemeynet/ dasjenige allhier zu unterſuchen/ oder Euer Kayſerliche Majeſtät deßhalben zu behelligen/ was etwa in dergleichen oder anderen Fällen/ nach vorhergegangener Collegialiſcher Deliberirung geſchehen/ geſchloſſen/ und an Euer Kayſerliche Majeſtät/ dem Reichs-Stylo gemäß/ abgelaſſen worden. Dieweilen aber gleichwohlen die in obigem Kayſerlichen Commiſſions-Decreto enthaltene/ allem Vermuthen

P nach

nach von Dero Reichs-Hof-Rath/ doch ohne Grund ſuppeditirte Beſchuldigungen hauptſächlich und in ſpecie auf die Evangeliſche Stände und Dero Comitial-Geſandten gerichtet zu ſeyn anſcheinen will: So können dieſe in tiefſter Devotion nicht bergen/ daß wie obverſtandener maßen von ihnen ohne ſpecial gnädigſt- und gnädigen Befehl hierunter nichts gethan worden/ alſo ihnen dergleichen Beſchuldigungen billich um ſo tieffer zu Hertzen gehen müſſen / als ſie ſich nicht zu erinnern wüſten / daß in Dero von Zeit zu Zeiten allerunterthänigſt abgelaſſenen Bitt- und Vorbitt-Schreiben ſolche Expreſſiones mit eingefloſſen wären/ welche dem allerhöchſten ſchuldigen Kayſerlichen Reſpect auf einige Weiſe zuwider geloffen/ am allerwenigſten aber könte man ſich erinnern/ worinnen Euer Kayſerlichen Majeſtät in ein- oder dem andern ungeziemende Vorwürffe geſchehen ſeyn ſolten. Dann ob es wohl an dem/ daß man ſich ſeines wohlbefugten/ und biß dahero ohne Contradiction hergebrachten/ auch in denen Reichs-Satzungen klar fundirten Juris interveniendi & intercedendi vor diejenige Stände/ ſo ſich etwa in ein- und andern/ tam circa Eccleſiaſtica quàm Politica, vor graviret gehalten/ und ſich deßhalben ad Comitia, oder ad Corpus Evangelicum gewandt/ in den allerſubmiſſeſten Terminis bedienet / ſich deſſen auch ferner noch alſo zu bedienen berechtiget zu ſeyn erachtet/ nebſt dem aber auch um allermildeſte Kayſerliche Erläuterung über den in dem Baadiſchen Frieden abermal enthaltenen beſchwehrlichen dritten Religions-Articul allerunterthänigſt Anſuchung gethan/ und ſich deßhalben an Euer Kayſerliche Majeſtät (als welche bey ſothanen Friedens-Tractaten ſowohl derer Catholiſchen als Evangeliſchen Reichs-Stände Intereſſe modo æquali Reichs-Vätterlich beobachten zu laſſen / öffters allergnädigſt verſichert) allergehorſamſt gewendet; So haben doch die Augſpurgiſche Confeſſions-Verwandte keines wegs vermuthen können/ daß man ihnen die hierunter nach Anleitung der Reichs-Satzungen zu ihrem allerhöchſten Ober-Haupt genommene allerunterthänigſte Zuflucht alſo übel/ und gleichſam in Ungnaden würde haben außlegen können / zumalen da ſolches/

wie

wie geſaget/ in denen Reichs-Satzungen klar fundiret iſt/ und von vielen Seculis her/ bey billichen Dingen/ in unbedencklicher Obſervantz geweſen/ und Euer Kayſerliche Majeſtät ſelbſt Dero Oeſterreichiſchen Land-Ständen dergleichen unſchuldige Interceſſiones und gehorſamſte Bitte um Erläuterung auf ein- oder das andere nicht zu verſagen/ am allerwenigſten aber dergleichen vor unbefugte Eingriffe zu halten pflegen; auch bey genauer Unterſuchung immer finden werden/ daß der Augſpurgiſchen Confeſſions-Verwandte Stände bey einer eintzigen Sache ſich in Merita Cauſæ dergeſtalten gemiſchet/ daß ſie Denenſelben mit Abhandel- und Urtheil-Sprechung eingegriffen/ ſondern daß ihr einziges Abſehen dahin gerichtet iſt/ daß die höchſte Reichs-Gerichte in den Schrancken ihres Amts/ welches allein in Applicatione der Reichs-Satzungen ad factum ſpeciale in beſondern Proceſs-Sachen beſtehet/ verbleiben/ nicht aber dieſe überſchreiten/ und die Stände in Modo procedendi gegen die heilſame Conſtitutiones beſchwehren. Die Particular-Berathſchlagungen und Zuſammenkünffte/ welche quoad 2dum. ſowohl Catholiſch- als Evangeliſche/ und zwar jegliche über die ſie allein angehende Dinge/ nicht ad Detrimentum Reipublicæ, ſondern bloß und allein zu Conſervation eines jeglichen Rechten/ in Corpore halten/ ſind weder ungewöhnlich noch unzuläßlich/ wohl aber darum nöthig/ und von Seculis her in Comitiis gewöhnlich/ weilen teſte experientia quotidiana ſich inter Status & in Comitiis zuweilen Dinge hervorthun/ in welchen dieſelbe/ Krafft des Oßnabrückiſchen Frieden-Schlußes *Artic. 5. §. In Cauſis Religionis, &c. 52.* tanquam unum Corpus nicht conſideriret werden können/ und wo ſie in Partes gehen mögen/ da auch alleine die gütliche Handlung und Vergleichung zwiſchen beyden Theilen ſtatt findet/ folglich in dergleichen nothwendig jeder Theil ſeine Angelegenheit ſeparatim überlegen und darüber deliberiren/ auch ſeine Meynung dem andern Theil hinterbringen/ und fernere Handlung pflegen/ mithin in eo ipſo de Corpore ad Corpus agiren/ und die Acta, die ſo Theil daran genommen/ und zur Information der höchſt- und hohen Herren Prin-

cipalen, Obern und Committenten zur Dictatur nothwendig bringen muß/ welches in denen Reichs-Satzungen ſo klar gegründete/ auch Catholiſcher Seits ſelbſt vielfältig in- & extra Imperium agnoſcirte Recht/ bey beyderſeits Religions-Verwandten biß dieſe Stunde auch in ſolcher Obſervantz gehalten wird/ daß/ wann Catholici bey dergleichen Fällen und Angelegenheiten in ihrem Corpore und particulariter ſich zuſammen thun / Euer Kayſerlichen Majeſtät Fürtreffliche beyde Chur-Böhmiſche und auch Oeſterreichiſche Geſandſchafften dabey allemal mit zu erſcheinen keinesweges Bedencken haben / welches zu thun ſie ſich ſchwerlich getrauen würden/ wann dergleichen Particulair-Berathſchlagung- und Unterredungen ungewöhnlich oder unzuläßig wären. Was aber quoad 3tium. von Euer Kayſerlichen Majeſtät vor Abſichten verſtanden werden / welche Sie durch Ihren Hochpreißlichen Reichs-Hof-Rath unterſuchen laſſen / davon iſt wenigſtens denen Evangeliſchen nichts bekandt / ſie haben keine andere / als miteinander in Fried und Ruh/ auch in Genuß gleichen Rechts zu leben / und alſo mit einmüthiger und mehrerer Zuſammenſetzung vor Euer Kayſerliche Majeſtät und das allgemeine Vatterland dasjenige zu thun / wozu alle Stände insgeſamt / und jeder ins beſondere ohne dem Pflicht-ſchuldigſt verbunden. Von Beſchuldigungen gegen Euer Kayſerliche Majeſtät wäre Evangelicis abermal nicht das geringſte bekandt/ dergleichen auch zu thun ihnen niemalen zu Sinn geſtiegen; daß ſie aber/ wo ſie in ihren ſo theuer erworbenen Privilegiis per Modum procedendi ſich gekräncket zu ſeyn/ mit Fundament erachteten/ Euer Kayſerlichen Majeſtät allerunterthänigſt Vorſtellung thun/ dazu vermeynen ſie ex ipſa forma Reipublicæ unwiderſprechlich befugt zu ſeyn; dadurch ſie aber 4tò. den Lauff des Rechtens gegen jemanden/ wer der auch ſey/ weder zu hemmen/ noch zu verläugnen/ am allerwenigſten aber zu verkehren gedencken; Es findet ſich aber auch hingegen in keiner einigen Reichs-Conſtitution verbotten/ denen Mit-Ständen in billichen Sachen auf ihr Anſuchen mit unterthänigſten Interceſſionalien und Vorſtellungen bey dem geſam-

ſamten allerhöchſten Ober-Haupt an die Hand zu geben: Man will zwar die Præſumption vor die höchſte Reichs-Gerichte in ſeiner Maaß gern gelten laſſen/ daß dieſelbe aber nicht ſchlechter dings infallibel ſeynd/ ſolches läge durch die vielfältige Reformationes, Viſitationes, und andere Anweiſungen genugſam vor Augen; dahero die Stände nach dem Exempel ihrer Vorfahren hierunter und wegen gleicher unpartheyiſcher Adminiſtration der Juſtitz ein Auge mit zu ſchlagen/ ſo wohl recht als nöthig haben/ bevorab wann etwa ein- oder dem andern Stand des Reichs in ſeinen wohlhergebrachten Gerechtſamen überhaupt/ und dem Juri primarum Inſtantiarum vel omnimoda Jurisdictione circa Eccleſiaſtica inſonderheit zu nahe getretten werden will. Das wahre Mittel/ Euer Kayſerliche Majeſtät ſolches öfftern wider Willen geſchehenen Anlauffens zu überheben/ würde ſeyn/ wann die höchſte Reichs-Gerichte mit Hindanſetzung alles unzeitigen Religions-Eiffers/ nach der Cammer-Gerichts-Ordnung/ Reichs- und Viſitations-Abſchieden/ auch Weſtphäliſchen Friedens-Schluß/ und Kayſerlichen Wahl-Capitulation, ſo wohl bey Erkennung der Proceſſe und Mandaten, nach denen dazu qualificirten Fällen/ Solennien und Erfordernüſſen/ durch genaue Beobachtung der wohlhergebrachten Freyheiten/ Außträge/ erſter Inſtantien, Litispendentien und andern Gerechtſamen/ tam in Eccleſiaſticis quàm Civilibus & Criminalibus, als auch durch unpartheyiſche Beförderung aller Proceſſe ohne Unterſcheid der Perſonen/ wie es die Reichs-Satzungen haben wollen/ inſonderheit auch die darin erforderte Adjunctionen wegen der Re- und Correferenten, und Einrichtung der Beſcheide/ Interlocuten und Urtheilen/ nach Maaßgebung der gemeinen Rechten/ Reichs-Grund-Geſetzen/ und eines jeden Orths löblichen Gebrauch/ Statuten und Privilegien, durchgehends gantz gleiche Juſtitz adminiſtriret/ und bey Dero Reichs-Hof-Rath/ was an denſelben von Euer Kayſerlichen Majeſtät aus beywohnender Liebe zur Gerechtigkeit und Reichs-Väterlichen Vorſorge unterm 14. Januarii 1714. allergnädigſt erlaſſen worden/ beſſer und richtiger als bißhero nachgegangen würde.

Wann dieſes geſchehe/ und nicht wider den Buchſtäblichen Inhalt der Reichs-Geſetze und Ordnungen Unterthanen evociret/ unſtatthaffte Conſuetudines und Obſervantien allegiret und eingeführet/ ja gar einſeitige Explicationes und Interpretationes ohne Euer Kayſerlichen Majeſtät und des Reichs Vorwiſſen über den Inhalt des Weſtphäliſchen Frieden-Schlußes und anderer Reichs-Conſtitutionen gemachet/ ſondern die Religions-Parität beſſer beobachtet / ſecundùm Statum Annorum regulativorum verfahren / nicht ohne Noth in klaren Sachen Paria gemachet/ und wann dieſes ja seyn müſte / die Sache vermöge Inſtrumenti Pacis Weſtphalicæ ad Comitia remittiret würde ; So würde man an Seiten des Evangeliſchen Corporis, wie Euer Kayſerliche Majeſtät in der That allergnädigſt erſehen würden / dieſelbe mit allerunterthänigſten Interceſſionen und Vorſtellungen zu behelligen/ oder Dero höchſtwichtigſte Regierungs-Geſchäffte durch dergleichen Parthey-Sachen zu unterbrechen ſich gar nicht erkühnen/ noch dazu einiges Belieben tragen. Unſere höchſt- und hohe Herren Principalen, auch Obere und Committenten, ſind auch keineswegs gemeynet den Lauff der heilſamen Juſtitz hindern zu laſſen / vielmehr iſt ihr einiger Wunſch / daß allen und jeden ohne Anſehen der Perſon und im Reich etablirten Religion, wie es die Reichs-Satzungen vermögen/ gantz gleiches unpartheyiſches Recht wiederfahre : Sie müſſen aber/ ſo gerne Sie es auch überhoben wären/ bedauren / daß vielfältig von dieſer Richtſchnur abgewichen wird/ und Sie Stände/ weil ſie dagegen kein ander Mittel übrig haben / ſich Gewiſſens-halber/ und wegen Aufrecht-Erhaltung der ſo theuer erworbenen Gerechtſamen gezwungen finden/ Euer Kayſerlichen Majeſtät darüber allerunterthänigſt Vorſtellung zu thun / dahero Ihnen nicht anders als höchſt-ſchmertzlich fallen kan / daß der Reichs-Hof-Rath durch ſolche Vorbildungen bey Euer Kayſerlichen Majeſtät zu veranlaſſen ſuchet / daß denen Ständen des Reichs dieſes allerunſchuldigſte Mittel/ ihren Recurs zu Euer Kayſerlichen Majeſtät allergerechteſten Einſicht zu nehmen/ ſchwer zu machen/ ja endlich gar abzukürtzen/ zu intendiren

ſchei-

ſcheinet / zu dem Ende auch der Stände hieſige Geſandten mit Kayſerlichen Ungnaden und Ahndung / um die Hände ſincken zu laſſen / gleichſam bedrohet werden wollen / wie dann die Unterlaſſung dieſer geziemenden Vorſtellung- und Interceſſionen der Juſtitz ein mehreres Nachtheil und anderes Unheil nach ſich ziehen muß / als alle Vorſtellungen und Interceſſiones der Stände / als wann dadurch Euer Kayſerliche Majeſtät / als höchſter Ober-Richter / Anlaß bekommen / die höchſte Reichs-Gerichte / Reichs-Conſtitutions-mäßig in den Schrancken ihres Amts (welches / wie oberwehnet / in Juſtitz-Sachen allein in applicatione der Reichs-Satzungen ad factum ſpeciale beſtehet) zu halten / und ſie anzuweiſen / daß ſie die Reichs-Grund-Geſetze nicht aus den Augen ſetzen / ſondern darnach Pflichten-mäßig richten müſſen / als wodurch die Merita Cauſæ an ſich ſelbſt nicht im geringſten alteriret / noch die Lites verewiget werden / ſondern denen Partheyen aller Widerſpruch vielmehr gäntzlich benommen / und Dero allerhöchſten Richterlichen Amt ein gröſſerer Nachtruck gegeben wird. Euer Kayſerlichen Majeſtät will man dißmal nicht beſchwerlich fallen / mit Wiederholung aller der Exempel / da die höchſte Reichs-Gerichte in Cauſis Religionis & Eccleſiaſticis, nach Anweiſung der Reichs-Geſetze / bevorab des Weſtphäliſchen Frieden-Schlußes / in denen Religions- und Reſtitutions-Sachen verfahren werden ſolle; Es kan aber erforderenden Falls beydes zu ſeiner Zeit dargethan werden / da ſich dann aus der Gegeneinanderhaltung am allerbeſten zeigen wird / daß der Evangeliſchen Stände dißfals angeführte Beſchwehrden nicht ohne Grund / und ſie Stände gar nicht gemeynet ſind / aus lediglichem Rechtsgange Glaubens-Sachen zu machen / aus welchem Fundament allein im Oßnabrückiſchen Frieden-Schluß verordnet iſt / daß in der Stadt Augſpurg in Cauſis, Religionem ſive directè ſive indirectè concernentibus, keine Pluralitas Votorum ſtatt findet / *Artic.5. §.9.* und in allen Aemtern die Parität genau beobachtet werden ſolle / *§.8. ibid.* Item: daß ſo wohl bey allen Ordinari- und Extraordinari-Reichs-Deputationibus, als auch bey denen vom Reichs-Hof-

Rath

Rath erkannten Commiſſionen, *§. 51.* wie nicht weniger in denen höchſten Reichs-Gerichten ſelbſt bey denen Referenten und Urtheil-Sprechern die Paritas Religionis obſerviret/ *§. 53. 54.* und wann die Paria Vota heraus kommen/ daß alle Catholiſche auf einer/ und die Augſpurgiſche Confeſſions-Verwandte auf der andern Seite ſtehen/ und in dergleichen Fällen mehr/ die Sachen ad Comitia univerſalia remittiret werden ſollen/ *§. 56.* Welche Paritas utriusque Religionis ſo gar bey Beſtellung der Reichs-Generalität und Kriegs-Räthen/ und zwar urgentibus ipſis Catholicis, ſonderlich Oeſterreich und Bayern/ nöthig zu ſeyn behauptet worden/ wovon die Reichs-Fürſten-Raths-*Protocolla* vom *16. Decembr. 1671.* und vom *27. 29. 30. Martii, 1. 10. 12. 15. 17. April. ſtyl. vet. Anno 1672.* mit mehreren zeugen/ deſſen allen es nicht bedörfft hätte/ (maſſen es an ſich ſelbſt lauter Cauſæ Civiles ſeynd) wann die Cauſæ Religionis in ſo enge Schrancken beſchloſſen wären/ als Euer Kayſerliche Majeſtät Reichs-Hof-Rath es vermeynen will. Und werden Euer Kayſerliche Majeſtät nach Dero Welt-geprieſenen Æquanimität und Juſtitz-Liebe/ der Augſpurgiſchen Confeſſions-Verwandten Churfürſten/ Fürſten und Ständen zu keiner Ungnade deuten/ daß dieſe Frage/ ob diß oder jenes Cauſa Religionis ſey oder nicht/ der Dijudicatur oder Deciſion der höchſten Reichs-Gerichter nicht unterwerffen können/ ſintemal dieſe nur beſagte Reichs-Gerichte keine andere Jurisdiction haben/ als über die Stände in particulari, und deren unter ſich habenden Streit-Sachen/ keines wegs aber über die geſamte Status in Corpore ſeu totius Imperii, ſeu Catholicorum, ſeu Evangelicorum, als von welcher Macht/ daß ſie ihnen gegeben ſeyn ſolte/ in allen Reichs-Satzungen kein Jota zu finden/ vielweniger aber das Gegentheil daraus offenbarlich zu ſchließen/ daß Krafft des mehrallegirten Frieden-Schlußes *Artic. 5. §. 52.* in Religions- und andern Sachen/ da die Stände in Partes gehen/ nicht einmal das gantze Reich per viam Deciſionis, ſondern allein per Amicabilem Compoſitionem verfahren/ und die Strittigkeiten beylegen kan/ an welcher klaren Befugnüß ihnen Augſpurgiſchen Confeſſions-

Ver-

Verwandten ſo viel gelegen iſt / daß ſie ſolches ohnmöglich aus Händen laſſen / und Richterlicher Entſcheidung unterwerffen / noch auch 5tò. das Principium annehmen können / welches der Reichs-Hof-Rath zu établiren ſuchet / ob müſten auf einer allgemeinen Reichs-Verſammlung keine andere als Staats-Sachen tractiret werden / weil demſelben die kundbare Obſervantz aller Zeiten / von Anfang des Teutſchen Reichs biß auf dieſe Stunde / und der augenſcheinliche Inhalt ſo vieler Reichs-Abſchiede und Satzungen offenbarlich widerſpricht / als in welchem nicht allein vielfältig von Verbeſſerung des Juſtitz-Weſens insgemein gehandelt wird / ſondern auch in mehr-angeführtem **Frieden-Schluß** *Artic. 5. §. 56.* außtrücklich verordnet iſt / quod non ſolùm, ubi Dubia circa Interpretationem Conſtitutionum, ſed etiam in dijudicandis Cauſis inter Partes ex Paritate Aſſeſſorum utriusque Religionis contrariæ oriuntur Sententiæ, ad Comitia Imperii univerſalia remitti debeant; ſonder Zweiffel zu dem Ende / daß ſie allda entſchieden werden ſollen; welche Remiſſio in berührtem Fall nicht allein in ipſa Sententia Definitiva, ſondern auch den bewährteſten Cameraliſten nach / in Decretis ad Supplicationes ſtatt findet.

Es würde allhier zu weitläufftig fallen / wann man die Materie, wie weit die Stände auf Reichs-Tägen die Adminiſtration der Juſtitz mit zu reſpiciren haben / gehörig außführen wolte / kan aber künfftig / im Fall es allhier bey der Reichs-Verſammlung vorkommen / oder ſonſten erfordert werden ſolte / geſchehen. Indeſſen will man anjetzo nur noch dieſes mit wenigem in allerunterthänigſtem Reſpect berühren / daß auch die Parthey-Sachen unter denen Ständen des Reichs nicht allein in ſo weit / als man zuſiehet daß die höchſte Judicia ihre geſetzte Schrancken nicht überſchreiten / ſondern auch in wichtigen Fällen quoad ipſam Deciſionem Cauſæ principalis, ejusque Executionem, mit gutem Grunde als Staats-Sachen conſideriret / mithin vor den Reichs-Tag gezogen werden können; wie dann in vorigen Zeiten allemal geſchehen / daß die Römiſche Kayſer / Stände Sachen / wo es an ihre vom Reich habende hohe Regalien, Freyheiten oder Lehen gegan-

gen / mit Zuziehung gewiſſer Chur- und Fürſten / oder auch auf offenen Reichs-Tägen ſelbſt in allerhöchſter Perſon verhöret und entſchieden / und das darum / weil die Stände des Reichs allemal bey den Kayſern in beſondere Conſideration, und nicht wie bloſſe Privat-Partheyen geachtet geweſen / zumalen aus dergleichen Sachen im Römiſchen Reich leicht andere Weiterungen entſtehen können / welches dann auch die gantze ungezweiffelte Urſach iſt / daß noch dieſe Stunde der Reichs-Hof-Rath pro ratione allegiret / wann er in ſchweren wichtigen Sachen nicht ſo gleich für ſich ſelbſt zu ſprechen / ſondern erſt ein Votum an Euer Kayſerliche Majeſtät zu erſtatten / und Dero allerhöchſten erleuchteten Ermeſſen anheim zu ſtellen pfleget / ob der Zuſtand auch alſo beſchaffen / daß keine gefährliche Weiterungen zu beſorgen / und vorgeſchlagener maſſen zu progrediren ſey / da ſie ſonſt von einig andern Rath keine Dependentz haben. Es erkennen nechſt dieſem die Evangeliſche Stände mit allerunterthänigſtem Danck / daß Euer Kayſerliche Majeſtät denenſelben nicht allein in denen wider die höchſte Reichs-Gerichte mit Grund beygebrachten Beſchwehrden einige Maaſſe zu geben allergnädigſt nicht gemeynet seyn / ſondern auch / nach dem Exempel Jhrer Glorwürdigſten Vorfahren am Reich / auf beſchehenes allerunterthäniges Anlangen / denen bißhero hin und wieder gemein gemachten Läſter-Schrifften / auch Schänden und Schmähen von denen Cantzeln / und dadurch unter denen Ständen angezettelten / auch mehr und mehr eingeriſſenen Mißtrauen und Uneinigkeit / vermittelſt Dero in das Reich publicirten Religions-Edicti, alſo Reichs-Välterlich ſteuren und begegnen wollen. Sie ſtellen aber dabey auch ſchließlich auſſer allem Zweiffel / man werde gegen die Ubertretter hierunter ohne Anſehen der Perſon oder Religion mit gleichem Eiffer / und anbey alſo verfahren / wie es die Geſetze des Reichs mit ſich bringen; Inſonderheit nicht die Meynung haben / fals wider beſſere Zuverſicht der Stände Unterthanen dawider handeln ſolten / ſie darüber gegen den klaren Inhalt vieler Reichs-Satzungen / *Inſtrum. Pac. Oſnabrug. Artic. 8. §. 1. Ordinat. Camer. de Anno 1495. tit.* Auf niemand Ladung zu erken-

kennen/ dann die ohne Mittel dem Reich unterworffen. *§. 12.* Item *tit.* Die Unterthanen in ihren ordentlichen Gerichten bleiben zu laſſen. *§. 26. Ordinat. Camer. de Anno 1521. tit.* Einen jeden bey ordentlichen Gerichten bleiben zu laſſen. *30. Ordinat. Camer. de Anno 1555. part. 2. tit. 1.* und Dero Wahl-*Capitulat. noviſſ. Artic. 18. verſ.* Wir wollen auch die Churfürſten ꝛc. von ihrem ordentlichen Richter ab- und unmittelbar vor Euer Kayſerlichen Majeſtät Reichs-Hof-Rath/ oder vor das Cammer-Gericht zu ziehen/ mithin in der Stände hohen Gerechtigkeit einen unleidentlichen Eingriff zu thun/ noch auch dasjenige/ was in den Reichs-Satzungen/ conſenſu omnium Statuum, von dem Schmähen und Läſtern verordnet/ auf andere darunter nicht mit begriffene Fälle zu der Stände Præjuditz einſeitig zu extendiren. Welches/ wie Euer Kayſerlichen Majeſtät der Augſpurgiſchen Confeſſions-Verwandten Churfürſten/ Fürſten und Ständen hier anweſende Räthe/ Bottſchaffter und Geſandte/ Nahmens Dero allerſeits gnädigſt- und gnädigen Herren Principalen, auch Obern und Committenten, alſo unterthänigſt vorzuſtellen/ den expreſſen gemeſſenen Befehl erhalten/ ſie alſo hierdurch geziemend zu vollziehen keinen Anſtand nehmen mögen/ anbey zu Kayſerlichen allerhöchſten Hulden und Gnaden in allertieffſter Submiſſion ſich empfehlend/

Euer Kayſerlichen Majeſtät

Regenſpurg den *23. Maji 1716.*

Allerunterthänigſt-Treu-gehorſamſte/ der Evangeliſchen Churfürſten/ Fürſten und Stände zu gegenwärtigem Reichs-Tag bevollmächtigte Räthe/ Bottſchaffter und Geſandte.

APPENDIX IV.

Excerpta ex Friderici Hortlederi *Manuſcriptis de Translatione Regionum Hennebergicarum* Schmalkaldia, *ad Landgravios Haſſiæ &* Coburgenſis *ad Landgravios Thuringiæ. Notæ adjectæ & Literis notatæ ſunt ejusdem* Hortlederi *in Manuſcripto extantes.*

Schmalkalden. Coburg.

Aus Unterhandlung Marggraf Caſimirs zu Brandenburg/ iſt zwiſchen Landgraf Philipſen zu Heſſen/ und Graf Wilhelmen zu Henneberg/ aufm Reichs-Tage zu Worms Anno 1521. ein ſolcher Vertrag aufgericht worden/ daß nach Abſterben des Hennebergiſchen Männlichen Stamms/ Schloß/ Stadt und Amt Schmalkalden an Heſſen fallen ſoll.

Schmalkalden in die Erb-Verbrüderung zwiſchen Sachſen und Henneberg nicht gezogen.

Daher haben ſich Schmalkalden wegen die 3. Gebrüdere H. zu Sachſen/ gegen Landgraf Philipſen reverſiren müſſen/ als ſie mit Henneberg eine Erb-Einigung troffen/ daß dieſelbe uf gedachten Ort nicht gemeynet ſeyn ſoll. Weimar/ Freytags nach Leonardi den 9. Novembr. Anno 1554.

Carolus IV. in einem Original-Brief/ geben zu Budißin Anno 1350. 16. Febr. (13. Kal. Martii) Regni ſui Anno 4.

Cum Deſponſationis tempore (*a*) (inquit) quo Catharina, Heinrici (*b*) Comitis de Henneberg Filia, Landgravio Thuringiæ Friderico (*c*) matrimonialiter ſubarrata fuit, per utrorumque Parentes (*d*) propter terrarum ſuarum conjunctionem, & Reipublicæ evidentem utilitatem, tractatum ſit, quod idem Fridericus, tanquam (*e*) verus Hæres ſuccedere deberet in &c. Coburg & Schmalkalden cum (*f*) Pertinentiis &c. & aliis Bonis, quæ poſt obitum Juttæ, Hermanni Marchionis Brandenburgenſis &c. Filiæ, vacare poſſent, &c.

(*a*) Facta eſt hæc Deſponſatio Iſenaci Anno 1344. In domum deductio Anno 1345. Spangenberg. *Chronic. Henneberg. lib. 5. cap. 9. fol. 195.*

(*b*) Hujus nominis XII. Comitis & Principis Hennebergici Secundi. Quam appellationem hîc à Carolo Imp. non uſurpari mirum.

(*c*) Stre-

(*c*) Strenuo.

(*d*) Parentes Landgravii, Sponſi, erant: Fridericus gravis ſive macer, Landgravius, & Mechtildis Bavara, Uxor; Parentes autem Catharinæ, Sponſæ, Heinricus hujus nominis XII. Comes Hennebergicus & Princeps II. & Uxor ejus Jutta Hermanni Marchionis Brandenburg. & Comitis Henneberg. Filia.

(*e*) Cur tanquam verus Hæres? quia Ludovicus IV. Imperator prædeceſſor Caroli IV. jam ante hosce tractatus Matrimoniales Jus ſuccedendi in hisce Dominiis, in Landgravios contulerat, ut conſtat *ex ſeqq. Lit. Imperatoriis fol. 84.*

(*f*) Königsberg/ Hildburg/ Sonneberg/ Eisfeld/ Hilperhauſen/ Neuhauſen/ Rotha/ Ummerſtadt/ und etliche Schlöſſer/ P. Albin. **Meiſn. Land-Chron.** *tit. 15. fol. 200.* ubi addit: Es werde ſonſten auch zu dieſen Städten die Stadt Schalckau im Coburgiſchen Diſtrict (der Gerichtsbarkeit halben halb Coburg und halb denen von Schaumberg zuſtändig) hinzugethan/ und vor Neuhauſen/ Neuſtadt geſetzt. add. *fol. 105. 106.*

Confitemur nos hisce præſentibus Contractum illum Matrimonialem confirmare.

Und Kayſer Ludwig der IV. verleihet/ (*g*) uf Vorbitt Marggraf Ludwigs zu Brandenburg/ des Heil. Röm. Reichs Obriſten Cämmerers/ Friederich/ Balthaſarn/ Ludwigen Wilhelmen/ Gebrüdern/ (*h*) Landgrafen in Thüringen ꝛc. die Herrſchafft Coburg und Schmalkalden/ die die Achtbare (*i*) Frau Jutte/ etwan Gräfin zu Henneberg jetzt inne hat/ und ihme (dem Kayſer) nach ihrem Tod ledig werden und anfallen möchten/ nach derſelben Frau Jutten/ Landgraf Friederichs Schweherin/ etwan Marggraf Hermanns zu Brandenburg Tochter/ zu beſitzen ꝛc.

(*g*) Dieſe Kayſerliche Belehnung zeiget ſo viel an/ daß das Coburgiſche Ort Land Francken/ nicht ſo wohl durch die Ehe-Pacta, als durch dieſe ältere Reichs-Exſpectantz und Begnadigung erworben worden.

(*h*) Filiis Friderici macri ſive gravis.

(*i*) Paulò inferius hîc wird ſie: **die Edle Frau** titulirt.

1353. Im 7ten Jahr ſeiner Reiche/ den nechſten Sonnabend vor Invocavit, ſchreibet Kayſer Carl der IV. an Bürgermeiſter und Rath der Stadt Königsberg in Francken/ wie folget:

Liebe Getreue/ von wegen des Hochgebohrnen Fürſten Friederichs/ Landgrafen zu Thüringen/ und Marggrafen zu Meitzen/ unſers Lieben Oheims und Fürſten/ ſein Wir wohl und gäntzlich untirweizet/ daß ſulcher Anevall in dem Lande zu Francken/ daß er von ſeeliger Gedechtnüzze der Edlen Vrowen Jütten/ etwenne Grovinne ze Henneberg/ ſiner Schwiger/ unſer Lieben Muhmen gewartet hat / und des Wir ihn von wegen des Heil. Reichs vormals belehnt haben/ Ihme in dieſen 1353. Zeiten/ von Tote der obgenannten ſeiner Schwiger ledig worden ſy/ und ſy......

Das Wir durch Königl. Gewalt und umb Gerechtigkeit des Heil. Reichs ihm beholffen ſeyn / zu ſynen Rechten.

So vormahnen Wir euer Treue ernſtl. und mit gantzem Fleiße / daß ihr gen den obgenannten unſirn Oheim tutt / als ihr durch Recht pflichtig ſitt / und euch gen dem Heil. Reich / und auch gen ihm bewaret / als wohl zimlich ꝛc.

APPENDIX V.

Index ſive Tabella Privilegiorum Statuum Imperii, quatenus ad Jus Camerale pertinent.

Notitia variorum Judiciorum, Archiepiſcopatus & Civitatis Imperialis Colonienſis, nec non Epiſcopatus & Patriæ Leodienſis, Ducatus Juliacenſis, ut & Reipublicæ Norimbergenſis, reperitur in Recenſione pleniore Privilegiorum lingua vernacula ſeparatim edita, & Commentationi huic Supplementi loco adjungenda.

Præliminariter notanda:

I.

SAcri Romani Imperii Electores in ſuo ordine eſſe collocatos, quia numerus non eſt magnus. Principes, Comites, & Civitates, ordine Alphabetico, quo facilius fieri poſſit evolutio. Obſervatis tamen Claſſibus Principum Eccleſiaſticorum & Secularium, tum verò Comitum, & tandem Civitatum Imperialium.

Omiſ-

Omiſſos verò eſſe eos Status, cum quibus Judicium Camerale nihil habere poteſt negotii, vel quod Jure ſint exemti, vel per viciſſitudines Imperii avulſi.

2. Quæ in Privilegiis occurrunt ad Camerale Jus non pertinentia conſulto fuêre omiſſa, non ſolum brevitatis ſtudio, ſed etiam quia conſilium fuit ea tantum hic comprehendere, quæ ad Cameralem Praxin utilia eſſe viderentur.

3. Complectitur hæc Tabella brevis recentiora tantùm Privilegia, non ea quæ ſunt antiquata. Neque enim opus fore credidi, ut recenſeretur Series Privilegiorum cujuscunque Status Imperii. Cujus rei foret quidem uſus aliquis Hiſtoricus, ſed non Cameralis. Sufficit ſcire v. gr. Summam Privilegii noviſſimi & Exemtiones. Quæ verò ex antiquioribus mutata non ſunt, neque in recentiori Privilegio comprehenſa, ea meritò fuêre retinenda & annotanda.

4. Quæ Privilegia antiquiora continent ſaltem Jus de non evocando Subditos, vel Summam minorem, quam quæ eſt in Receſſu Imperii 1654. ad 400. Imperiales aucta, in Catalogo ſequente ſunt omiſſa, quia ſine monitione intelligitur infrà Summam 400. Imperialium Appellationem non admitti regulariter, etiam Privilegio non exiſtente. *Jus de non evocando Subditos* commune eſt hodie Imperii Statibus ad unum omnibus.

5. Tandem, cum non omnes Principes, Comites, Civitates, peculiari gaudeant Privilegio, quod Appellationem ad Cameram impediat, ſi qui in Catalogo ſequente non reperiuntur, intelliges ab eorum Sententiis Appellationes admitti, quotiescunque Jure communi vel Imperii non eſt prohibita. Nolo enim Catalogum Principum & Statuum Imperii omnium conficere, qui aliundè peti poteſt. Notandum hoc fuit ad Catalogum Blumii *tit. 47.* & aliorum, in quo multa nomina reperiuntur, ſed ſine peculiari nota Privilegii amplioris & hæc Lectorem Benevolum in limine ſequentis Catalogi monendum volui.

Sacri

Sacri Romani Imperii Principes Electores.

In *Aurea Bulla*, Lege Imperii publica, *Cap. XI.* fundatur (1.) Jus de non evocando Subditos ad quodcunque Tribunal alterius cujusvis. (2.) Jus de non appellando vel provocando à Proceſſibus, Sententiis, Interlocutoriis & Definitivis ſine exceptione, niſi in defectu Juſtitiæ.

Antiquiora eſſe hæc Jura Principum Electorum Eccleſiaſticorum quam ipſa Aurea Bulla, tradit Lynckerus *Commentar. ad Aur. Bull. cap. XI.* Illud de *Non Evocando* omnibus Imperii Statibus per Capitulationes Cæſareas commune factum eſſe, docet idem Lynckerus *dict. loc.* & *in Commentar. ad Capitulat. Joſeph. Artic. XVII.* In utraque Commentatione addit exceptiones, ubi ex qualitate Forum Cameræ fundatur juxta Ordinationem Cameralem, ex. gr. *in Cauſis Fiſcalibus.* Errant enim, qui Ordinationem Cameralem putant eſſe Legem Collegio Camerali tantum præſcriptam, cum ſit potiùs Lex Imperii univerſalis, vide *Concept. Ordinat. Camer. part. 2. tit. 1. Rubr.* ibi: Auſſerhalb der Fälle/ ꝛc. *tit. 9. Rubr.* juncto *tit. 23. Receſſ. Deputat. 1600. §. 24.* Roding. *Pandect. Camer. lib. 1. tit. 3. §. 33.* & *tit. 12. §. 34.* In *Commiſſione ad Examen Teſtium, vel ad perpetuam memoriam* ceſſare etiam Jus de non evocando, Lynckerus *dict. loc. ad Aur. Bull.* adde Rumelin. *part. 2. diſſertat. prima integra* cum *Addition.* Myleri.

Privilegium de non appellando, de quo Rumelini *tota diſſertat. 2.* eſt conſcripta, non ab omnibus Principibus Electoribus in uſum eſſe deductum, ipſa rerum argumenta docent. Hinc factum, vel quod expiraſſe Privilegium per contrarium uſum putaverint, vel quod diſpoſitionem Aureæ Bullæ clariore explicatione opus habere crediderint, ut ad unum omnes novo Privilegio ſibi conſulendum eſſe cenſuerint, in quo Aureæ Bullæ contenta vel repetita, & ſuæ latitudini relicta fuêre, vel reſtricta ad certos limites.

Alia ratio fuit Electoratuum recentiori tempore erectorum puta *Bavariæ* & *Brunſvicenſis*, qui Electores in ipſa collatione hujus dignitatis ſibi ſatis proſpexerunt. Reliqua ex Catalogo ſequente pateſcent.

Electo-

Electores Principes Eccleſiaſtici.

MOGUNTINUS. Per Privilegium Ferdinandi III. Imperatoris 30. Aprilis 1654. inſinuatum Cameræ 19. Februarii 1655. & acceptatum 9. Martii 1655. utitur Jure de non appellando nullis finibus conſtricto juxta Aureæ Bullæ tenorem. In quo Privilegio etiam de Judiciis Electoralibus ritè conſtituendis agitur. Add. *infrà Catalog. Privilegior. Claſſ. I. Num. I.*

TREVIRENSIS. Privilegio Ferdinandi I. 23. Nov. 1562. Jus de non appellando limitatum erat ad cauſas momentaneæ Poſſeſſionis, & Summam 500. Aureorum Rhenenſium. In reliquis cauſis Appellans Solennia obſervet: Juramentum Calumniæ & Cautionem. Legitur hoc Privilegium *in Tomo VI. Symphorem.* Gylmanni qui eſt *Wehneri*, *cap. 1. pag. 5. & ſeqq.* adde Roding. *lib. 1. tit. 20. §. 70.* & *ſeq. cap. 1. §. 3. 4.* Ibid. *Num. II.*

Noviſſimo Privilegio *Caroli VI. Imperatoris* inſinuato Cameræ Imperiali & acceptato Anno 1727. 17. Julii, omnis Appellatio à Judicio Electorali Trevirenſi eſt excluſa. Eſt Archi-Epiſcopo Electorali Trevirenſi Judicium aliquod immediatum in vicinia Patriæ Leodienſis, quod dicitur, *Awans* & *Loncin*, quod Privilegio aliquo non fruitur, & utuntur ibi idiomate latino.

COLONIENSIS. Privilegio Maximiliani II. Anno 1570. 19. Auguſti, Juri de non appellando limites dati fuêre per omnia ſimiles *Trevirenſi.* Vel ſi mavis, illud ad hoc, ceu antiquius, eſt redactum: extat *in Tom. Wehnerian. cap. 1. pag. 8. & ſeqq.* Novum deinde acceſſit Privilegium latitudine æquali cum Moguntino Anno 1653. Quo tamen Elector ſe uti non velle pactus eſt cum Ordinibus Provincialibus Anno 1653. 15. Maji, niſi quoad Summam Mille Aureos Rhenenſes non ſuperantem, & in Sententiis Poſſeſſoriis reſervato Petitorio latis. Quæ pactio hodie pro Lege & norma habetur, Cameræ eum in finem inſinuata & acceptata 13. Decembris 1653. vid. Roding. *lib. 1. tit. 20. §. 70.* & *ſeq. cap. 1. §. 7.* Idcircò qui in cauſis ad Cameram appellabilibus Reviſorium Electorale elegerit, faciet id quidem ſuo arbitrio, ſed adverſarius ſi contradicat, Camera officium imploranti non denegat, vid. *ſuprà Auctar. XI.* Judicia Electoralia ſuprema ſunt varia, quorum aliqua Ibid. *Num. III.* Add. *ſuprà Auctar. X. XI. & XII.*

in Civitate Imperiali Colonienſi Tribunal habent. Sequitur *Notitia* omnium *Judiciorum Colonienſium* non ſolum *Archiepiſcopalium* mediatorum & immediatorum, ſed & *Civitatis Imperialis Colonienſis*, quam à Viro harum rerum perito accepi. Quibus tamen addenda ſunt dicta *ſuprà Auctario XII.*

Kurtze Nachricht von denen in der Freyen Reichs-Stadt Cölln erfindlichen Gerichter / und wie und welcher geſtalt daſelbſt Juſtitia adminiſtriret / und von denen gefällten Urtheln höheren Orts hin appelliret werde.

Add. *ſuprà Auctar. XII.*

PRimò: Hat das in der Stadt Cölln alſo genannte Chur-fürſtliche hohe Weltliche oder Schöffen-Gericht in Cauſis Civilibus tam realibus, quàm perſonalibus, in prima Inſtantia Jurisdictionem fundatam; auch gehören dahin die Criminalia, ſonderlich welche Pœnam Capitis nach ſich ziehen; zu wiſſen aber / daß in Criminalibus Magiſtratus Civitatis Colonienſis primam apprehenſionem & inquiſitionem habe; dahero wann Magiſtri Violentiarum, vulgò **Herren Gewalt-Richtere** einen Delinquenten Hand-feſt gemachet / und ein delictum vel indicia delicti diffamantis ſich hervor thun / ſo wird der Arreſtatus nach dem alſo genannten **Francken-Thurn** hingebracht / und denen würcklich in Magiſtratu ſitzenden zweyen **Thurn-Herren** oder **Thurn-Meiſteren** überantwortet / welche alßdann de novo denſelben über das angeklagte Delictum zur Inquiſition ziehen / und demnechſt das Protocollum Inquiſitionis in pleno Magiſtratu ableſen laſſen / welches ad Syndicos remittiret / und cum illorum Conſilio ſtatuiret und beſchloſſen wird / ob der Inhafftatus zu dimittiren / oder an das Peinliche Schöffen-Gericht zu liefern / oder wie und welchergeſtalt derſelbe propter commiſſa Delicta minora Pœnam Capitis non merentia zu beſtrafen ſeye.

Hierbey ſtehet zu notiren / daß Magiſtratus in Delictis etiam capitalibus das Jus aggratiandi prætendire / auch wohl zuweilen jedoch gar ſelten exercire.

2. Zum

2. Zum Andern/ iſt in der Stadt Cölln das Gericht Arßbach/ ſeu vulgò Außbach; (vor welchem unter andern auch die Mängel an verkaufftem Vieh gerechtfertiget werden;) und

3. Drittens/ das Gericht Niederich/ welche zwey Gerichter in Civilibus realibus, non verò perſonalibus concurrentem Jurisdictionem haben.

Von all ſolchen dreyen Gerichtern gehet die Appellation an das Churfürſtliche Appellations-Commiſſariat in Cauſis Civilibus, und da von dannen ad Dicaſteria ſuprema, habitis nimirum requiſitis quantitatis & qualitatis, vel ad Reviſorium Electorale Bonnenſe.

Dieſes Churfürſtliche Commiſſariat-Gericht hat den Nahmen daher/ weilen vor dieſem keine gewiſſe Zeit noch Perſonen dazu beſtellet geweſen/ ſondern ſo offt Appellationes introduciret wurden/ beſondere Commiſſarii dazu außgebetten und verordnet werden müſſen. Nach der Zeit iſt ſolches geändert/ gewiſſe Zeit und Perſonen zu dieſem Gericht verordnet worden/ und hat den Nahmen des Commiſſariat-Gerichts behalten.

4. Viertens/ das Chur-Cöllniſche Officialat-Gericht/ ſo nicht allein in Eccleſiaſticis & mixtis fundiret iſt/ ſondern auch per totam Archi-Diœceſin Colonienſem cum aliis Judicibus primæ Inſtantiæ concurrentem Jurisdictionem hat; Die Appellationes aber Werlenſes, Bonnenſes, Leodienſes, und Monaſterienſes, ab Officialibus ibidem devolviren zu vorgemeldtem Chur-Cöllniſchen Officialat-Gericht/ und demnechſt höheren Orts hin pro exigentia Cauſarum, vel ad Nunciaturam Apoſtolicam, vel ad Curiam Romanam, (zu verſtehen in Cauſis Eccleſiaſticis, nicht aber in Civilibus) vel ad alios ſupremos Judices.

Zu notiren ſtehet/ daß vorgemeldter Herr Officialis diejenigen Sachen/ welche in prima Inſtantia coram ipſo introduciret werden/ vigore Reformationis Curiæ ſchuldig ſeye/ einem aus ſeinen Aſſeſſoribus in primâ Inſtantiâ zu committiren/ & ab ipſo appellatur ad Committentem, und ſtehet alßdann in Facultate Officialis, dieſe Sache abermalen/ auf Anhalten der Parthey/ einem andern

Aſſeſſori in ſecundâ Inſtantiâ zu committiren/ oder aber ſelbſten darinnen Juſtitiam zu adminiſtriren; in Cauſis autem ſummariiſſimi Poſſeſſorii, Præventionis Fori, und dergleichen/ hat vorgemeldte Commiſſion keinen Platz; ſondern in hujusmodi Cauſis wird immediatè per Dn. Officialem, mit Zuziehung eines JCti geſprochen.

Notandum, daß kein Stadt-Bürger in Cauſis Civilibus bey den Officialen zu Recht zu ſtehen ſchuldig/ und denen Bürgern und Einwohnern vigore Statutorum & Concordatorum bey nahmhaffter Strafe verbotten ſeye/ daſelbſt ſeinen Mitbürger zu conveniren.

5. Dann ſeynd noch Fünff kleine Churfürſtliche **Flügels-Gerichtere**/ nemlich Eigelſtein/ Gereonis, Weyerſtraß/ Severini, und Hacht-Gericht/ welche in einem gewiſſen/ theils in-theils aus der Stadt gelegenen Diſtrict ihre Jurisdiction haben; und weilen all ſolche Fünff Gerichtere bey der Extenſion der Stadt Cölln allererſt mit denen Ringmauren ſeyn umzogen worden/ ſo gehen die Appellationes von dieſen Gerichtern an ihre Herrſchafften/ von dieſen zu dem Chur-Cölniſchen Appellations-Commiſſariat Gericht/ und hernach vel ad ſuprema Dicaſteria vel ad Reviſorium Bonnæ.

Fernere Nachricht von denen Churfürſtl. hohen und niederen Gerichtern bey Hof und auſſerhalb der Stadt Cölln.

I.

DIe Churfürſtliche Regierung zu Bonn/ von welcher in Cauſis appellabilibus an das Kayſerliche Cammer-Gericht appelliret werden mag.

Add. ſuprà Auctar. XII. 2. Das Officialat-Gericht zu Werle im Fürſtenthum Weſtphalen/ von dieſem Officiali pflegen die Appellationes an den Official zu Cölln gerichtet zu werden/ und dann weiter von dieſem ad Cameram Imperialem.

3. Von der Churfürſtlichen Regierung im Fürſtenthum Weſtphalen zu Arnsberg/ appellirt man gradatim an die Churfürſtliche Regierung zu Bonn/ und dann ad Cameram.

Electo-

Electores Principes Seculares.

De REGE BOHEMIÆ juxta præliminaria monita hic nihil dicendum.

BAVARUS ELECTOR Anno 1638. 28. Auguſti Privilegium obtinuit de non appellando, cum omni amplitudine Aureæ Bullæ, & extenſione ad Palatinatum Superiorem, acceptatum in Camera 21. Aprilis 1644. *Add. infrà Catalog. Privilegior. Claſſ. I. Num. V.*

SAXONIÆ ELECTOR Privilegium habet à Ferdinando I. Imperatore Anno 1559. 2. Maji datum: inſinuatum Cameræ 24. Aprilis 1560. quod ſeſe refert ad Auream Bullam cum ſua amplitudine & extenſione ad omnes Saxoniæ Duces, & ad omnes Saxonici Juris Provincias. Legitur *in Tomo Wehneriano cap. 1. pag. 16.* adde Roding. *Pandect. Camer. lib. 1. tit. 20. cap. 1. §. 9.* Ibid. *Num. VI.*

BRANDENBURGICUS ELECTOR habet Privilegium à Rudolpho II. Imperatore 24. Julii Anno 1586. datum ad Auream Bullam relativum, ſcil. quoad terras Electoratus, vid. *Wehnerian. Tom. cap. 1. pag. 20.* Quoad cæteras Imperii Provincias, quæ ſunt plurimæ, extenſius Privilegium noviſſimum eſt ad Summam 2500. Aureorum, & ad cauſas Poſſeſſorii Judicii ubi Poſſeſſorium reſervatum eſt. Datum ab Imperatore Leopoldo Anno 1702. 16. Decembr. acceptatum in Camera 27. Octobris 1703. Legitur in Lünigs Reichs-*Archiv Part. Special. tit.* Vom Marggraf zu Brandenburg. *Num. 76. pag. 282. ſeqq.* Differentia à Saxonico eſt aperta: Quod (1) in Brandenburgico differant terræ Electoratus à reliquis Provinciis Magdeburgici Ducatus, Clivenſis, Pomeraniæ, Halberſtadienſis, Mindenſis, Caminenſis Principatuum, Marcæ & Ravensbergæ Comitatuum &c. ex quibus omnibus Appellationes ad Judicia Imperii admitti debent juxta Privilegium. (2) Quod Familiæ Brandenburgicæ in Franconia peculiari utantur Privilegio *infrà in Claſſe Principum Secularium pag. 140.* recenſendo. Ibid. *N. VII.*

PALATINUS ELECTOR dudum non uſus eſt Jure de non appellando per Auream Bullam tributo. Hinc Anno 1520. & 1541. à Carolo V. & Anno 1548. à Rudolpho II. per novum Privilegium limitatum fuit Jus de non appellando ad certam Summam, vid. Ibid. *N. VIII.*

Wehnerian. Tom. cap. 1. pag. 12. Tandem à Ferdinando III. impetratum fuit de novo Privilegium nullis limitibus, quam quos Aurea Bulla definit, circumſcriptum 17. Julii 1652. vid. Rumelin. *ad Aur. Bull. part. 2. diſſertat. 2. theſ. 2. & Addit. lit. b.* Acceptatum eſt in Camera hoc Privilegium 12. Novembr. 1652. Tenor legitur *in Tomo Juris Provincialis Palatini*, & in Lünigs Reichs-*Archiv Part. Special. tit.* Chur- und Fürſtlich Hauß Pfaltz. *Num. 281. pag. 721.* vid. Roding. *dict. cap. 1. §. 13. & ult.* ubi de extenſione ad reliquorum Principum Palatinorum Provincias non admiſſa notabile legitur Præjudicium in cauſa Augſpurgiſcher Confeſſions-Verwandten zu Creutzenach contra Cullmann.

Ibid. *Num. IX.* BRUNSVICENSIS ELECTOR cum collatione Electoralis Dignitatis etiam Privilegium de non appellando impetravit ad quantitatem certam non limitatum, cujus Inſinuatio Cameræ Imperiali facta mediante Reſcripto Imperatorio dato 12. Auguſti 1718. integer tenor relatus in Catalogum Privilegiorum pleniorem, ſeparatim editum. Reſcriptum Cæſareum hic ſequitur:

Copia Kayſerlichen Reſcripti an das Kayſerliche Cammer-Gericht zu Wetzlar.

Carl ꝛc.

Wir laſſen Deiner Liebden und Euch hiermit gnädigſt ohnverhalten / was maßen Wir des Königs in Groß-Britannien als Churfürſten zu Braunſchweig und Lüneburg Liebden das Privilegium de non appellando Electorale, nach Ziel und Maaß der Güldenen Bull / im Jahr 1716. unterm 16. Auguſti auf geziemendes Anlangen gnädiglich ertheilet haben.

Wie nun Unſer gnädigſter Will und Meynung iſt / daß Seiner des Königs in Groß-Britannien Liebden als Churfürſten zu Braunſchweig und Lüneburg deſſen würcklicher Genuß angedeyhen / und dieſelbe dabey bey Vermeidung der darin angeſetzten Strafe von 200. Marck löthigen Goldes gehandhabet werden ſollen; Als wird vorberührtes Privilegium Deiner Liebden

und

und Euch zu dem Ende in Abſchrifft hier beygeſchloſſen / damit Sie wegen der in vorgedachtem Unſerem Kayſerlichen Privilegio außgedruckten Chur-Landen / bey Unſerem Kayſerlichen Cammer-Gericht vorkommenden Proceſſen, auſſer dieſem aber im übrigen mit der Kayſerlichen Majeſtät und des Heiligen Reichs Rechten / Geſatz und Gewohnheit ſich gebührlich zu richten wiſſen mögen / denen Wir übrigens reſpectivè mit ꝛc. Wien den 12. Auguſti 1718.

Dem Hochgebohrnen FROBENIO FERDINANDO, Gefürſteten Landgrafen zu Fürſtenberg / Grafen zu Heiligenberg und Werdenberg / Landgrafen zu Baar / Herrn zu Hauſen im Künzinger Thal / Unſerm Kayſerlichen Geheimden Rath / Lieben Oheim / Fürſten und Cammer-Richtern; So dann denen Hoch- und Wohlgebohrnen / Edlen / Ehrſamen / Gelährten / Unſern und des Reichs Lieben Getreuen N. Præſidenten und Beyſitzern Unſers Kayſerlichen Cammer-Gerichts.

Ordinatio Judicii Supremi Appellatorii, quod eſt Cellæ, ad Cameralem in multis Articulis adpropinquat. Edita eſt cum Præfatione luculenta Cellæ Anno 1713.

S. R. I. Principes Eccleſiaſtici.

LEODIENSIS PRINCIPATUS varia ampliſſimaque habet Privilegia, quorum Series cum Introductione *Caroli de Mean* Leodienſium Papiniani prodiit Leodii apud G. H. Streel Anno 1662. Leguntur etiam in fine Operis poſthumi Obſervationum *Meani.* Maximiliani II. Imperatoris, cum præcedentibus nonnullis in eo comprehenſis extat quoque in *Tomo VI.* Gylmanni *Wehneriano cap. 3. pag. 52. ſeqq.* Commodior ad uſum eſt editio prædicta Anno 1662. Nunc verò amplior extat Privilegiorum Confirmatio Imperatoria Anno 1721. cum Summa aucta ad 1800. hoc eſt Mille Octingentos Florenos Aureos in Immobilibus: 900. Aureos in Mobilibus: & 90. Aureos in Reditibus, inſinuata in Camera Imperiali & acceptata 29. April. 1724. Eam *Catalogo Privilegiorum infrà* adjecto *Claſſ. III.* inſeruimus.

Add. *infrà Catalog. Privilegior. Claſſ. III. Num. I.*

Series

Series Privilegiorum antiquiorum eſt ſequens:

vid. *Seriem pag. 3. lit. B.* Mean. *pag. 304.* Wehner. *p.53.*

1. Maximiliani I. Auguſtæ 24. Junii 1518. prohibet Appellationem in Cauſis non excedentibus Summam 600. floren. in Bonis realibus & immobilibus, & 300. floren. in perſonalibus & mobilibus. Quæ Summa in ſequentibus Privilegiis multum fuit aucta.

Deinde *Solennia* conſtituuntur, Juramenti & Cautionis coram Epiſcopo vel Conſilio Ordinario præſtatio.

Series p.6. Mean. *pag. 306.* Wehner. *p.54.*

Porrò prohibetur Appellatio à Sententiis vim definitivam non habentibus, nec nón in Poſſeſſorio latis, & in Cauſis Injuriarum.

2. Maximiliani I. Auguſtæ 24. Junii 1518. De non evocando in prima Inſtantia.

Series p.7. Mean. *pag. 307.* Wehner. *p.55.*

3. Maximiliani I. Auguſtæ 24. Junii 1518. Confirmatorium Libertatum, Statutorum & Conſuetudinum Leodienſium rationabiliter introductarum &c. &c.

Series p.8. Mean. *pag. 308.* Wehner. *p.56.*

4. Caroli V. Imp. Gandavi 27. Julii 1521. repetit Privilegia Maximiliani & auget Summam ad 1200. floren. Aureos demandatque Conſilio Ordinario conſervationem & executionem contra violatores.

Series p.11. Mean. *pag. 311.* Wehner. *p.58.*

5. Caroli V. Gandavi 27. Julii 1521. quod vocatur Bulla contra Conſervatorias, prohibet recurſum ad Judices Eccleſiaſticos in cauſis civilibus, & ſeverè coërcet eos, qui ſub Conſervatoriorum Eccleſiaſticorum prætextu, cauſas civiles ad Forum Eccleſiaſticum pertrahere voluerint. Conceditur etiam Conſilio, & Deputatis Ordinum Patriæ poteſtas Ordinationes & Conſtitutiones interpretandi.

Series pag. 21. Mean. *pag. 314.*

6. Caroli V. Imp. Spiræ 7. Decembr. 1529. cujus inſcriptio eſt, Conſervatoria Privilegiorum, inter alia de non evocando, ſeu Mandatum Pœnale Executorium Cameræ Imperialis Spirenſis, ad Inſtantiam Fiſci Procuratoris.

NB. Hoc non eſt Privilegium aliquod Imperatorium, ſed Mandatum Cameræ Imperialis pro conſervatione Privilegiorum.

Series pag. 24. Mean. *pag. 318.*

7. Caroli V. Imp. Auguſtæ 20. Octobr. 1530. repetit præcedentia Privilegia & Conſilio Ordinario conſervationem Privilegiorum & exactionem Mulctarum concedit Appellationibus ſive Oppoſitionibus non obſtantibus quibuscunque.

8. Ca-

8. Caroli V. declaratio, Wormatiæ 20. Julii 1545. quomodo Conſilium Ordinarium conſtitui debeat. Additis aliis Declarationibus, ſpeciatim quæ ſint Sententiæ Interlocutoriæ à quibus appellare non liceat. *Series pag. 32.* Mean. *pag. 320.*

9. Ferdinandi I. Imp. Francofurti 28. Novembr. 1562. excludit Appellationem in Cauſis Poſſeſſorii vel Violentiarum à Tribunali Viginti Duorum Virorum deciſis. *Series pag. 43.* Mean. *pag. 326.*

10. Maximiliani II. Imp. Pragæ 21. Julii Anno 1571. in quo præcedentia Maximiliani I. & Caroli V. ſub Num. I. II. III. IV. V. recenſita in toto tenore comprehenduntur, prout apud *Wehnerum loco allegato* videre licet. *Series pag. 45.* Mean. *pag. 328.*

Addita confirmatione, & ampliatione in Cauſis *Annuorum Cenſuum* ſive Redituum, quorum Summa appellabilis excedere debet Sexaginta *floren. Rhen.* ſive 120. floren. Brabant. Wehner. *pag. 60.*

Nec non in Cauſis *Carbonum Lapideorum* & Fodinarum, in quibus omnis Appellatio eſt interdicta.

Notandum: Hoc Privilegium cum inſertis præcedentibus Cameræ Imperiali fuiſſe inſinuatum, & acceptatum 4. Februar. 1572.

Reliqua ſub Num. VII. VIII. inſinuata non fuêre fortè quod crediderint Leodienſes eſſe tantum præcedentium conſervatoria & declaratoria.

Illud verò Ferdinandi I. Num. IX. productum quidem fuit 18. Septembr. 1605. ſed per Sententiam Cameralem non acceptatum, denegando Inſinuationem petitam in Sententia 16. Octobr. 1605. vitium Typographi eſt in Roding. *lib. 1. tit. 20. pag. 287.*

Privilegia Pontificum Leodienſi Principatui tributa, ad noſtrum ſcopum non pertinent. Legat, qui volet *in Serie pag. 41. 52. 53.* vel Meano *pag. 324. 331. 332.*

11. Rudolphi II. Imp. Pragæ 16. Decembr. 1605. prohibet Appellationes omnes à Decretis & Sententiis in cauſis pertinentibus ad Cameram rationariam Epiſcopi Leodienſis, reſervato ſaltem beneficio Reviſionis. Hoc Privilegium in Camera Imperiali fuit acceptatum per Sententiam 13. Octobr. 1607. confirmatum deinde ab Impp. Matthia, Ferdinando II. & Ferdinando III. Annis 1613. Add. *ſuprà Auctar. XIII.*

1624. 1653. Non extat in Serie ſuprà allegata, neque in Meano, neque Wehnero, eſt tamen aliàs notiſſimum, pluresque Appellationes tentatæ contra hoc Privilegium rejectæ fuêre, vel non devolutoriæ latæ.

Quæ fuère dicta hucuſque de Privilegiis Leodienſis Principatus; in brevem contrahere libuit conſpectum:

1. Summa appellabilis debet excedere Mille Ducentos Florenos Aureos: hodie Mille Octingentos. In Mobilibus Sexcentos Florenos: hodie Nongentos. Æſtimatio fiat non Juramento ſed legitimis Probationibus.

2. In Reditibus Annuis verò Sexaginta Florenos Rhenenſes: hodie Nonaginta Aureos.

3. In cauſis Carbonum Lapideorum & Fodinarum nulla permittitur Appellatio.

4. In cauſis Bonorum Menſæ Principis ſive Cameræ rationariæ Appellatio non eſt permiſſa.

5. A Sententiis Interlocutoriis, quæ vim definitivam non habent, prohibita eſt Appellatio.

6. Nec non in cauſis Poſſeſſorii Judicii: ſcil. *Summarii*, ita docente Praxi.

7. Solennia Appellationis ſunt ut Juramentum Calumniæ præſtetur & Cautio coram Conſilio Ordinario, quod more conſueto recipitur in loca Judicii per Deputatos: Sed in Judicio Officialis Leodienſis, cum is Juriſperitorum conſilio utatur, mos invaluit, ut Solennia præſtentur ab Appellante coram Notario etiam in privatis ædibus. Hinc in decernendis Proceſſibus multum intereſt ſcire à quo Judice Leodienſi Sententia fuerit lata. Hodie per Privilegium noviſſimum Caroli VI. Imp. non amplius coram Notario, ſed in Judicio præſtanda ſunt Solennia.

8. Conſilium Ordinarium, ſi Appellatio fuerit ſuſcepta contra Privilegium, ad Inſtantiam Fiſcalis ſolet *Mandata Contraventoria* decernere, & Pœnam moderatam exequi. Exemplum autem Pœnæ in tali caſu exactæ ultra aliquot Centenos Florenos non extare, & plerumque ſi veniam petat contraventor ad levem ſummam moderationem fieri, à fide dignis relatum refero. Hæc

Hæc omnia plenius recenſita ſunt *infrà in Catalogo Privilegiorum Claſſ. III. Num. I.* ubi etiam reperiet Lector Notitiam Judiciorum Patriæ Leodienſis accuratiorem *in Append. Num. VIII. (3)* Judices immediati Patriæ Leodienſis ibidem enarrati *dict. Claſſ. III. Num. I. in fin. nota 5. Catalogi.*

EPISCOPUS MONASTERIENSIS. Quæ Blumius *tit. 47. tabul. 2. pag. 371.* vel ex Wehnero, vel ex Auctore Anonymo *compendioſæ Relationis Privilegiorum*, adjunctæ Gailii *Obſervationibus* deſumpſit, & repetita reperiuntur in Roding. *lib. 1. tit. 20. cap. 2. §. 12. 13.* ſunt partim ſupervacua, partim dubia. Supervacua ſunt, quæ de tentanda concordia, & illicita Appellatione à Tranſactione referuntur, ut mirum ſit, quæ fuerit cauſa Privilegium ea de re petendi. Dubia videntur, quæ de renunciatione beneficii Auſtrægarum in cauſis non Feudalibus Anno 1570. facta traduntur. Crediderim tamen Wehnerum ea non ſine Auctore ſcripſiſſe. Quæ de Pacto cum Civibus Monaſterienſibus ex Anno 1563. referuntur, perinde ut ea quæ apud Blum. *dict. tit. tabul. 6.* de Privilegio Civitatis Monaſterienſis leguntur, poſt mutatum rerum ſtatum & ſubjectionem Urbis Monaſterienſis, de qua vide Lünig. Reichs-*Archiv Spicileg. Eccleſiaſt. part. 2. tit.* Münſter. *Num. XIV. XV.* ad antiquas pertinent Hiſtorias, quorum omnium nullus hodie eſt uſus. Cæterum *Summa appellabilis* Monaſterienſis Judicii non eſt major quam ordinaria 400. Imperialium. *Solennia* ſunt Juramentum Calumniæ & Cautio, quæ per Ordinationem des Hof-Gerichts Anno 1570. publicatam, (ubi vid. *part. 2. tit. 41.*) & in Camera receptam ſtatuta fuerunt. Reliqua petantur ex Ordinatione Judicii Monaſterienſis, vid. *infrà Catalog. Privileg. pleniorem Claſſ. III. Num. II.* De *Officiali Monaſterienſi* notandum, quod ab eo ad Cameram ſit interponenda Appellatio, non verò ad Officialem Metropolíticum Colonienſem, uti olim factum, vid. *Conſultum Cameræ de Anno 1603.* inter *Generalia Decreta*, & ibi *Monitum Viſitationis Noviſſimæ* cum *Reſcriptis Imperatoriis ſuprà Append. II. pag. 57. ſeqq.* relatis.

Add. *infrà Catalog. Privilegior. Claſſ. III. Num. II.*

EPISCOPUS TRIDENTINUS habet Privilegium de non appellando à Rudolpho II. Imp. ad Summam 400. Aur. Floren. datum Anno 1597. acceptatum 27. Februar. 1606.

Ibid. *Num. III.*

Ibid. Num. IV. EPISCOPUS WüRZBURGENSIS ſive HERBIPOLITANUS gaudet Privilegio de non appellando ad Summam 1000. Aur. Floren. Rhen. ab Imperatore Rudolpho II. datum Anno 1586. acceſsêre Solennia conſueta Juramenti & Cautionis, vide Roding. *lib. 1. tit. 20. cap. 2. §. 22. 23.* Mancè retulit hoc Privilegium Blumius *tit. 47. tabul. 2. pag. 372.* Integer Privilegiorum Herbipolenſium tenor legitur apud Wehner. *cap. 3. pag. 47. ſeqq.* De *Judicio Provinciali Herbipolenſi* infrà erit dicendi locus.

Cæteri Eccleſiaſtici Principes nullum, quod notum ſit in Camera, habent Privilegium præter Jura Imperii ordinaria. Varia Privilegia ejus generis leges apud Wehner. *ſæpè dicto Tomo VI.* Sunt & Pacta inter Epiſcopos & Civitates Imperiales Appellationis Jura reſpicientia, quæ tamen ad Privilegia Imperialia, de quibus hic agitur, non pertinent. Tale Pactum eſt inter Epiſcopum Wormatienſem & Civitatem Imperialem Wormatiæ, quod eſt pars der Rachtung/ Entſcheid/ und Verträge/ de Anno 1519. ubi vide *Artic. 28.* Et eſt in viridi obſervantia: Summa appellabilis hodie juxta Receſſ. Imper. 1654. erit 400. Imperiales.

Ibid. Num. V.

S. R. I. Principes Seculares: Prælati & Comites.

Add. *infrà Catal. Privileg. Claſſ. IV. Num. I.* DE AUSTRIÆ ARCHIDUCIBUS & BURGUNDIÆ DUCE nec non BAVARIÆ, per dicta Præliminaria non opus eſt agere. Ut proinde ſupervacua ſit opera Blumii & aliorum hoc loco. Magis ſatisfacit Rumelin. *ad Aur. Bull. part. 2. diſſertat. 2. theſ. 4. in Addit.* Myleri *lit. a. b.*

Ibid. Num. II. BRANDENBURGICÆ FAMILIÆ IN FRANCONIA per Privilegium Ferdinandi II. Imp. de Anno 1627. non ſolum confirmationem obtinuerunt præcedentis Caroli V. ſed etiam Summa Appellationis aucta ad Floren. Rhen. Octingentos. Porrò interdicta Appellatio in Freveln und Schmäh⸗Sachen/ Leibes⸗Schäden/ Lähmung/ flieſſenden Wunden/ puta, ubi civiliter agitur, nam in Criminali Actione non eſt fundata Jurisdictio Cameræ etiam extra caſum Privilegii. Extat hoc Privilegium apud Lünig. Reichs⸗*Archiv Part. Special. ſect. 3. pag. 101.*

BRUN-

BRUNSVICENSES DUCES Imperatoris Ferdinandi III. Privilegium de Anno 1648. prohibet Appellationes ad Summam 2000. Aur. Floren. Rhen. Datum fuit auf die Fürſtenthümer Zelle/ Wolffenbüttel/ Calenberg. Sed jam Elector Bruſvicenſis reſpectu ſuarum Provinciarum peculiari Jure utitur, ut ſuprà dictum: Acceſsêre Privilegio ſuprà dicto *Solennia*: Juramenti Calumniæ & Cautionis præſtatio, vid. apud Lünig. Reichs-*Archiv Part. Special. ſect. 4. pag. 136.* adde Roding. *lib. 1. tit. 20. cap. 3. §. 8.* Ibid. *Num. III.*

Eodem Privilegio interdicta Appellatio in cauſis Injuriarum & Debitis liquidis h.e. in Inſtrumento Guarentigiato fundatis. Fruuntur etiam Duces Brunſvicenſes Privilegio *Electionis Fori* à Ferdinando III. Anno 1648. dato & in Camera cum præcedente de non appellando Anno 1652. acceptato, vide Roding. *dict. loc. §. 9. 10.* de hoc Privilegio Electionis Fori mitto Lectorem *infrà ad Catalog. Privilegior. Append. Num. IV.* Antiquiora Privilegia videbis *in Tomo Wehneriano*: adde Rumelin. *part. 2. diſſertat. 2. theſ. 8.*

Gülich: DUX JULIACENSIS Privilegio Maximiliani II. 29. Maji 1566. interdicta eſt Appellatio (1.) in Judiciis Poſſeſſoriis, ubi reſervatum eſt per Sententiam Petitorium. (2.) Si Summa non excedat 600. Aur. Floren. Rhen. Aureus Florenus in Judiciis Juliacenſibus uſu antiquo æſtimatur *126. Crucigeris*: Tentata quidem ſæpius æſtimatio ad 3. Floren. Rhen. ad declinandam Appellationem, ſed non admiſſa. Privilegium ſuprà dictum legitur *in Tomo Wehneriano cap. 4. pag. 91. ſeqq.* De Comitatu *Marcano* vid. Rumelin. *ad Aur. Bull. dict. loc. theſ. 9. in Addit.* Myleri. Qui Comitatus tamen hodie ad Brandenburgicas terras refertur. Corrigendus itaque Rodingius vel quisquis eſt Auctor *tit. 20. cap. 5. §. 15.* von der Marck. vid. *Tranſact. de Succeſſion. Jul. & Cliv.* apud Lünig. Reichs-*Archiv Part. Special. ſect. 4. rubr.* Brandenburg. *Num. 60. pag. 210.* & Pufendorf. *Hiſtor. Brandenburg. lib. 9. §. 75.* Ibid. *Num. IV.*

Addenda hic eſt Notitia Judiciorum ulterior, Judiciorum Juliacenſium: (1.) des Geheimen Raths/ (2.) des Hof-Raths/ (3.) des Hof-Gerichts/ (4.) des Commiſſariats. Singula ſunt immediata, & ab iis Appellationis receptas audivimus vidimusque.

Tractantur autem in *Conſilio Intimo*, dem Gülich- und Bergiſchen Geheimen Rath / privativè (1.) Cauſæ Politiam concernentes, (2.) Conſiſtoriales, ſive Eccleſiaſticæ, cumprimis Auguſtan. Confeſſ. addictorum, (3.) Contributionum & Matriculares, (4.) Feudales, (5.) Negotia Circuli Weſtphalici, (6.) Reviſorii Judicii, quoties per Privilegium non licet appellare ad Superiorem Judicem, vel ſi in cauſa appellabili utraque Partium in Judicium Reviſorium conſenſiſſet.

In *Conſilio Aulico*, dem Hof-Raths-Collegio, omnes cauſæ reliquæ Judiciariæ reſpectivè primæ & ſecundæ Inſtantiæ. Exceptis tamen cauſis Appellationum in Actionibus realibus, quæ ad Judicium Provinciale, das Hof-Gericht / pertinent privativè, niſi Partium conſenſu prorogetur Jurisdictio des Hof-Raths. Porrò omnes cauſæ Fiſcales, cum hac diſtinctione tamen, ut eæ, in quibus ad Mulctam Pecuniariam tantum devenitur, immediatè inſtruantur in hoc Judicio Aulico, & decidantur, quæ verò criminales, Pœnam corporis afflictivam inferunt, tractantur Proceſſu Inquiſitorio inſtruendo & decidendo à Judicibus inferioribus Ducatus, qualia ſunt *Düſſeldorpienſis Præfectura*, *Creuzbergenſis*, *Juliacenſis*, *Marcoduranus Scabinatus* : Ita ut ante Executionem Acta cum Relatione ad Judicium Aulicum tranſmittantur, examinanda & referenda per Fiſcalem, an Proceſſus benè inſtructus, an Pœna fortè moderanda vel exaſperanda, ita ut pro exigentia rei Acta ad aliud Collegium Juriſperitorum tranſmittantur, tum verò Acta ad Conſilium Principis ſecretius deferuntur ad approbationem Sententiæ, quæ in omnibus cauſis criminalibus eſt neceſſaria ante Executionem.

Patet ex præcedentibus, quod Jurisdictio *Judicii Provincialis*, des Hof-Gerichts / tantum ſit fundata in ſecunda Inſtantia Actionum realium, in Judiciis inferioribus introductarum.

Modus tractandi Negotia im Geheimen Rath und im Hof-Rath eſt *extrajudicialis* eo ſenſu quem indicavimus *in Commentatione Sect. I. §. VIII. num. 20. verſ. Mirum igitur. &c. ult.* h. e. Partes non audiuntur viva voce, ſed in Scriptis tantum, Termini præfixi ſunt arbitrarii & breviores. Sententiæ non publicantur ſolenniter, ſed Rubricæ ad januam finito Conſilio affiguntur ad notitiam Pro-

Procuratorum, qui Expeditiones redimunt, & Parti adverſæ Inſinuationem fieri curant, vid. *Commentat. dict. Sect. I. §. VIII. num. 20. verſ. Sextò operatur &c.* E contra im Hof-Gericht/ quavis Septimana celebratur una vice Audientia publica, ferè ad modum Cameræ Imperialis, Procuratorum deſideria viva voce audiuntur, & Sententiæ ipſis præſentibus publicantur. Addi poterat Conſilium Secretiſſimum Principis vulgò *Cabinetum*, per quod ante hac cauſæ ab ordinariis Judiciis avocatæ fuerunt, ſed quia iſte modus ad abuſum potius ſpectat, & dudum non amplius auditus cumprimis poſt mortem Sereniſſimi Electoris Palatini Philippi Wilhelmi. Ideò prætermittendum putavimus.

Secundò Privilegium Ferdinandi I. 1559. de prohibita Appellatione omiſſo medio, quod etiam Electori Brandenburgico qua Duci Cliven ſi eſt commune: Tenor eſt *in Corp. Jur. Camer. pag. 228.*

Nota: Novum Privilegium Imperatorum Sereniſſimo Electori Palatino, qua Duci Juliacenſi tributum fuit 3. Januarii 1724. ad Summam Duorum Millium & Quingentorum Aureorum in Capitali, inſinuatum & acceptatum in Camera 17. Julii 1724. cujus Tenor *in Supplemento Corp. Jur. Camer. pag. 29.*

HASSIÆ LANDGRAVII. Diverſa ſunt Privilegia Lineæ Haſſo-Caſſellanæ, & Darmſtadienſis. Ibid. *Num. V.*

Darmſtadienſis habet Privilegium ad Summam 1000. Aur. Rhen. unà cum Solennibus Juramenti Calumniæ & Cautionis: Auctor Privilegii fuit Ferdinandus II. Imp. Anno 1631. acceptatum Anno 1633. Typis impreſſum non reperi. Recenſetur à Rodingio *lib. 1. tit. 20. cap. 3. §. 15.* & Auctore Catalogi qui Gailio adjunctus eſt.

Caſſellanæ Lineæ Privilegium eſt à Ferdinando III. Anno 1650. ad Summam 1000. Aur. Floren. Rhen. acceptatum Anno 1657. *Solennia* in cauſis appellabilibus ſunt: Juramenti Calumniæ præſtatio intra 30. dies à die Sententiæ latæ, unà cum Cautione, idque ſub pœna deſertionis. Quod ſi uterque litigantium à Judicio dem Hof-Gericht/ quod eſt Marpurgi, in Reviſorium conſenſerint, tunc ulterior provocatio penitus eſt prohibita. Commune eſt Judicium hoc Provinciale utrique Lineæ. Hæc etiam clauſula utrique Privilegio inſerta. Sed non multas cauſas ibi tractari relatum nobis fuit.

Pri-

Privilegii *Caſſellani* tenor legitur apud Lünig. Reichs-*Archiv Part. Special. Continuat. Rubr.* Landgraf zu Heſſen. *Num. 52.*

Ibid. *Num. VI.* HOLSATIÆ DUCES. Ex Ducatu *Schleswicenſi* nulla ad Judicia Imperii provocatio admittitur, quia & ſeparatas ab Imperio habet rationes, vid. Blum. *tit. 46. num. 63.* & quæ ad hunc locum *ſuprà in Commentat. Sect. I. §. XIV. Membr. I. num. 18.* notavimus.

In Provinciis Holſaticis ad Imperium pertinentibus Judicia ſunt communia Regi Daniæ & Duci Holſatiæ Gottorpienſi: *(1.)* das Hof-Gericht / (2.) das Land-Gericht. Utrumque gaudet Privilegio de non appellando (1.) in Debitis liquidis confeſſis, (2.) ad Summam 1000. Aur. Floren. Rhen. (3.) in Cauſis Injuriarum, (4.) Solennia in cauſis appellabilibus ſunt Juramenti Calumniæ & Cautionis præſtatio. Antiquius Privilegium Maximiliani II. & Rudolphi II. vid. apud Lünig. Reichs-*Archiv tit.* Hollſtein. *Num. 37.* Matthiæ Imp. 1617. *Num. 125.* ſed ſufficit recenſere recentiora: Nimirum à Ferdinando II. Imp. datum Privilegium vor das Hof-Gericht Anno 1621. acceptatum in Camera Anno 1622. vid. Lünig. *dict. loc. Num. 126.* A Ferdinando III. verò vor das Land-Gericht per confirmationem Ordinationis der Land-Gerichts-Ordnung Anno 1641. acceptatam in Camera Anno 1651. juxta Blum. *tit. 47. tabul. 3. pag. 375. ſeq.* ubi ex textu Ordinationis modus Cautionis plenius legitur; adde Confirmationem ipſam Cæſaream apud Lünig. Reichs-*Archiv Part. Special. Continuat. Rubr.* Hollſtein. *Num. 132.* Ipſa Ordinatio recenter impreſſa Schleswici Anno 1701. in qua *part. 4. tit. 7. 8. 9. 10.* Privilegia Imperialia in integro tenore leguntur: cum Inſinuatione in Camera facta *tit. 11.* Tranſactio inter Regem Daniæ & Holſatiæ Duces ab Imperatore confirmata Anno 1578. cujus mentio injicitur apud Blum. *dict. loc.* & Roding. *lib. 1. tit. 20. cap. 3. §. 17.* legitur apud Wehner. *cap. 4. pag. 83. ſeqq.*

In Ordinatione ſuprà dicta der Land-Gerichts-Ordnung *part. 2. tit. 3. §. 1.* juncta *part. 4. tit. 16. §. 3.* modus appellandi præſcribitur talis, ut ſi quis beneficio Appellationis uti velit, teneatur id reſervare in principio litis, Supplicatione vel Litis conteſtatione, aliàs

aliàs cenſebitur renunciaſſe. Quæ Renunciatio etiam facta cenſetur, ſi Litigantes viva voce ſaltem procedant, quod fieri ſolet in cauſis brevioribus, Debitis liquidis, & levioris momenti. Ut ergò Appellationis beneficio non priventur gravati in cauſis appellabilibus, ab initio litis cavere debent, ut liceat in Scriptis cauſam tractare, reſervata in eventum Appellatione. Quod petitum denegari non debet. Quodſi Judex id permittere nolit, ſummum naſcitur Gravamen & Appellatio admittitur haud dubiè. Fruſtrà enim opponetur Ordinatio, quia Judex contra eam peccat, denegando partibus beneficium ipſa lege conceſſum, vid. *part. 2. tit. 3. §. 1.* Utile eſt ad hanc Ordinationem Judicii Holſatici adhibere *Promptuarium* Theodori Reinkingii, olim Cancellarii Holſatici, ordine Denaiſiano, h.e. Alphabetico cum Notis compoſitum editum noviter Lubecæ Anno 1707.

De Judicio in *Oldenburgico Comitatu*, quia eſt *Regis Daniæ*, qua Holſatiæ Principis, hic locus eſt dicendi, quod peculiari gaudeat Privilegio relato à Blumio inter Privilegia Comitum, Auctore Ferdinando III, Imp. Anno 1637. Continet Summam Mille Florenorum Rhenenſium. Extat apud Lünig. *dict. loc. Num. 128.*

Pinnebergicum Judicium quod etiam eſt Glückſtadii, nullo gaudet Privilegio Appellationis, vid. *ſuprà Commentat. Sect. I. §. XIV. Membr. I. num. 18.*

MECHLENBURGICI DUCES habent Privilegium de non appellando ad Summam 2000. Floren. Rhenenſ. ſive 1000. Aureorum datum 28. Octobr. 1651. inſinuatum & acceptatum 31. Januar. 1654. Solennia in cauſis appellabilibus requiſita ſunt Cautionis præſtatio intra 30. dies cum denunciatione parti facienda ſub pœna deſertionis, necnon Juramentum Calumniæ, vid. apud Lünig. Reichs-*Archiv Part. Special. Continuat. Rubr.* Mecklenburg. *Num. XV.* Ibid. *N. VII.*

OSTFRISIÆ PRINCIPI Blumius *tit. 47. tabul. 5. pag. 382.* tribuit Privilegium de non appellando (1.) ad Summam 1000. Floren. Rhen. (2.) in Debitis liquidis, (3.) in cauſis momentanei Poſſeſſorii: ſed absque ulla mentione vel Imperatoris vel Anni. Facta Ibid. *N. VIII.*

perquiſitione omnium Regiſtrorum in Archivo Camerali nihil de hoc Privilegio repertum fuit. Omnem ergo fidem amiſit allegatio Blumii, cum nec ullus alius Auctor fide dignus id alleget, neque in cauſis ad Cameram deductis infra hanc Summam mentionem talis Privilegii factam audivimus. Extat typis impreſſus Emdenæ Anno 1612. Liber: *Receß-* und *Accord*-Buch / das iſt Zuſammen-Verfaſſung aller Ordnungen / *Decreten*, *Reſolutionen*, *Receſſen*, *Accorden* und Verträgen zwiſchen denen Grafen zu Oſt-Frieß-land / und denen dreyen Ständen. Cujus contenta ſuo *Operi* des Reichs-*Archivs* inſeruit Lünigius. Cæterum in Judicio Provinciali Oſtfriſiæ modum tractandi res Judiciarias Camerali Proceſſui admodum conformem eſſe obſervavimus: adde Rumelin. *ad Aur. Bull. part. 2. diſſertat. 2. theſ. 4. in Addit. lit. e.*

Ibid. *Num. IX.* COMITES PALATINI PRINCIPES. Non conſtat de Privilegio ſpeciali, quod Cameræ Jurisdictionem reſtringat. Nam quod ad *Electoratus terras* reſpicit, ſuprà recenſuimus inter Electoralia: legitur apud Lünig. Reichs-*Archiv Part. Special. Rubr.* Pfaltzgrafen. *Num. 281.*

Ibid. *Num. X.* POMERANIÆ DUCES. Hic ſuperflua opera recenſentur à Blumio *tit. 47. tabul. 3. pag. 378.* & aliis recentioribus, cum extincta ſit Familia antiqua, recentiora verò Privilegia pertinent ad Electoralem Domum Brandenburgicam, ubi vide.

Ibid. *Num. XI.* SUECIÆ REX qua Princeps Imperii, Principatum *Bremenſem* & Pomeraniam citeriorem accepit per Inſtrumentum Pacis Weſtphalicæ. Poſſidet etiam Ducatum Bipontinum in Palatinatu. Sed ex omnibus iſtis Ducatibus ad Judicia Imperii nulla datur provocatio, per *Inſtrum. Pac. Weſtphal. Artic. 10. §. 12.*

Ibid. *N. XIII.* SCHWARZBURGICI PRINCIPES. Impetrarunt unà cum dignitate principali à Leopoldo & Joſepho Auguſtiſſimis Anno 1690. & 1710. Privilegium de non appellando ad Summam 1000. Floren. Rhen. necnon in cauſis momentanei Poſſeſſorii & Debitis liquidis; inſinuatum & acceptatum Cameræ Anno 1711. Legitur apud Lünig. Reichs-*Archiv Part. Special. Continuat. Rubr.* Schwartzburg. *Num. II. & III.*

WüR-

WüRTENBERGIÆ DUX utitur Jure de non appellando pleniſſimo in cauſis Subditorum vi Ordinationis Provincialis der Hof-Gerichts-Ordnung à Carolo V. Imp. confirmatæ Anno 1555. vid. Rumelin. *ad Aur. Bull. part. 2. diſſertat. 2. theſ. 4. in Addit. lit. d.* adde *diſſertat. 1. theſ. 5.* & *in Addit. lit. d.* Roding. *lib. 1. tit. 20. cap. 3. §. 32. ſeq. pag. 314. ſeq.* Lauterbach. *Colleg. Pract. lib. 49. tit. 2. §. 6.* ubi differentia forenſium à Subditis diſtinctè explicatur. Quod addit Blumius *tit. 47. tabul. 3. in fine pag. 378.* aliud obſervari reſpectu Civium zu Mömpelgart / contrarium legitur apud Roding. *dict. §. 32.* Et inſinuatum fuit noviſſimè Cameræ Imperiali Privilegium de non appellando wegen Mömpelgart 23. Decembris 1716. Ibid. N. XII.

Reliquos Principes quorum Privilegia Jurisdictionem Cameræ Imperialis non reſtringunt, hoc loco recenſendos non eſſe putavi, quia ad Jus Camerale tantùm ſpectat noſtra Commentatio: Ita ſi Principum aliquis fruatur per Privilegium exemtione à Judicio Provinciali Sueviæ, dem Kayſerlichen Land-Gericht / & Rotwilenſi, per hæc Privilegia non reſtringitur, ſed elevatur potiùs Cameræ Imperialis Jurisdictio, ita ut ſi prædicta Judicia contra Privilegium exercere Jurisdictionem velint, Mandata Sine Clauſula in Camera decernantur; Complures ſunt Principes, Prælati, Comites & Civitates Imperiales, qui tali Privilegio Exemtionis fruuntur, quæ Privilegia recenſere hujus loci non eſſe credidi. Satisfaciet ea in re Lectori curioſo Mylerus *in Addit.* ad Rumelin. *part. 2. diſſertat. 1. ad theſ. 2.* Singulare tamen hic commemorandum ex Privilegio Comitum, hodie *Principum Fürſtenbergicorum*, conceſſo à Maximiliano I. Anno 1495. & 1510. confirmato à Ferdinando II. 13. Februarii 1627. & in Camera Imperiali producto, quod Exemtio à Judiciis ſuprà dictis etiam eouſque ſit extenſa, ut liceat recipere Bannitos ab iſtis Judiciis, ita ut coram ipſis Proceſſus debeat inſtitui & Juſtitia Actori adminiſtrari.

S. R. I. Abbates & Prælati.

Dicendum jam foret de ABBATIBUS ſive PRÆLATIS IMMEDIATIS. Quorum aliquos recenſuit Blumius *tit. 47. tab. 4.*

pag. 379. ſeq. pauciores Roding. *lib. 1. tit. 20. cap. 4. pag. 315.* Sed quia nullum invenitur Privilegium Jurisdictionem Cameralem reſtringens, ſed potiùs contra Judicia Suevica exemtionem continent, ideò per ſuprà dicta in Catalogo præſenti ſunt omiſſi.

S. R. I. Comites.

De COMITIBUS IMPERII eadem ferè eſt obſervatio, ſunt enim pauci qui Privilegium de non appellando habent in certo genere Cauſarum vel Sententiarum, pauciores ad Summam, quæ ordinariam Summam 400. Imperialium Receſſus Imperii 1654. excedat.

Add. *infrà Catalog. Privilegior. Claſſ. V. Num. I.* HANOVIÆ COMES habet Privilegium de non appellando (1.) in Cauſis Executivis paratam Executionem habentibus, (2.) in Cauſis Ædificiorum, (3.) Poſſeſſionis momentaneæ, (4.) à Sententiis Interlocutoriis vim Definitivæ non habentibus, (5.) Summa 500. Floren. eſt minor quam hodie eſt ordinaria 600. Floren. ſive 400. Imperial. datum Privilegium à Rudolpho II. Cæſare 8. Julii 1606. Nulla ejus mentio apud Auctores Camerales: Neque reperitur Inſinuatio facta in Catalogo Privilegiorum inſinuatorum, qui eſt in Lectoria. Productum fuit aliquando in Copia vidimata 1. Septembris 1702. Antiquius Privilegium vid. apud Wehner. *pag. 100. ſeqq.*

Ibid. *Num. II.* De OLDENBURGICIS COMITIBUS ſuprà dictum in Claſſe Principum Holſatiæ.

Ibid. *Num. III.* RANZOVII COMITES à Ferdinando III. habent Privilegium de non appellando datum 6. Novembris 1650. ad Summam 500. Aur. Floren. Rhen. acceptatum 7. Julii 1653.

Ibid. *Num. IV.* REUSSII ſive RUTHENII COMITES IN PLAUEN habent Privilegium de non appellando datum 28. Julii & inſinuatum 9. Novembris 1655. ad Summam 400. Aur. Floren. Rhen. necnon à Sententiis in Poſſeſſorio latis reſervato Petitorio, cum Solennibus Juramenti Calumniæ. Imperfecta eſt recenſio Blumii hoc loco *tit. 47. tabul. 5. pag. 382.*

Ibid. *Num. V.* Liber Baro de INGELHEIM à Leopoldo Imp. habet Privilegium de non appellando ad Summam 500. Floren. Aureor. datum Anno 1680. 27. Maji, & inſinuatum 29. Aprilis 1720.

Civi-

Civitates Imperiales.

Sequitur nunc in ordine Catalogus Privilegiorum Civitatum Imperialium ordine Alphabetico, omiſſis tamen iis quæ nihil continent peculiare ad Jus Camerale pertinens. Qui hæc ſcire deſiderat adeat Wehnerum *dicto Tomo VI.* Lünigium Reichs⸗*Archiv Part. Special. Continuat. IV. Tomis duobus*, qui de Civitatibus Imperialibus agunt. De Privilegiis Exemtionis Fori, Rumelinum *ad Aur. Bull. part. 2. diſſertat. 1. theſ. 8.*

AQUISGRANUM non habet quidem Privilegium aliquod de non appellando, ſed tamen alia Privilegia maximè notabilia, quæ reperiuntur in Joh. Noppii *Chronico Aquisgranenſi Lib. III.* vid. *infrà Catalog. noſtrum Privilegior. lingua patria editum, Claſſe VI. Num. I.* — Add. *infrà Catal. Privileg. Claſſ. VI. Num. I.*

AUGUSTA VINDELICORUM habet Privilegium de non appellando ad Summam 600. Aur. Floren. Rhen. Ferdinand. II. Imp. Anno 1621. Wehner. *cap. 7. pag. 112. ſeqq.* Plenior recenſio reperitur *infrà in Catalogo Claſſ. VI. Num. II.* — Ibid. *Num. II.*

BREMA. Summa eſt 600. Florenor. quæ de Aureis intelligi eſt veroſimile, de Praxi verò certus non ſum. Et dubium facit *Diſſertatio pro Gradu* Joh. à Capeln Bremenſis, *Erfordi edita Anno 1696. de Privilegio Bremenſi. §. 13. 14.* Cæterum Solennia ſunt Juramentum & Cautio, vid. Deckher. *Relat. Cam. 21. num. 5. 6. pag. 718.* ubi modus obſervandorum Solennium explicatur: Wehner. *cap. 7. pag. 119. ſeqq.* — Ibid. *Num. III.*

COLONIA AGRIPPINA: Quod refert Blumius Sententias, die Jrrungen zwiſchen denen Aemtern in der Stadt/ eſſe non appellabiles, rectè quidem ſeſe habet juxta Privilegium. Sed tamen nihil eſt peculiare, quoties eſt res merè politica. *Summa Appellationis* interdictæ aucta eſt à Ferdinando II. Imp. ad 700. Floren. Aur. Anno 1623. Antiquiori Privilegio Friderici III. Anno 1479. conſtituta ſunt Solennia Juramenti Calumniæ & Cautionis, vid. Wehner. *cap. 7. pag. 122. ſeqq.* Lünig. Reichs⸗*Archiv Rubr.* Cölln. *pag. 392.* junct. *pag. 362.* Exhibitum fuit hoc Privilegium in Camera Anno 1713. in cauſa Wintersdorff contra Theiſing/ Appellationis. — Ibid. *Num. IV.*

De variis Judiciis in Civitate Colonienſi Archiepiſcopalibus dictum ſuprà ſub Rubrica: *Elector Colonienſis.* Sequitur hic recenſio Judiciorum ipſius Civitatis ſive des Magiſtrats Gerichter/ welche da ſeynd:

1. Des ältern regierenden Herrn Bürgermeiſters Gericht.
2. Des jüngern regierenden Herrn Bürgermeiſters Gericht.

Und führen dieſe beyde zwar einen Gerichts-Schreiber/ dividiren ſich aber in ſich per Protocolla.

3. Das Raths-Gericht/ welches die Stimm-Meiſter führen/ und muß dieſes nicht mit dem gantzen Magiſtrats- oder Raths-Gericht confundiret werden/ wohin man appelliret/ und bald folget.
4. Die Wein-Schülle.
5. Das Amt-Gericht.
6. Das Gewalt-Gericht.
7. Die Tuch-Hall/ oder Comptur Gorzenich.

Welche alle concurrentem Jurisdictionem in Civilibus, ſo wohl unter ſich/ als mit denen Churfürſtlichen Gerichtern haben/ auſſer was die Realia der Flügels-Gerichter Jurisdiction betrifft. Und wiewohl die Stadt-Gerichter unter ſich in aliquibus Cauſis eines vor dem andern allein cum excluſione aliorum fundiret/ nemlich:

Die beyde Bürgermeiſter-Gerichtere/ was von gelieferten Bier und Brod herrühret.

Die Wein-Schülle über die Ubertrettere der Wein-Handlung.

Das Amt-Gericht ſuper Injuriis verbalibus.

Das Gewalt-Gericht ſuper Injuriis realibus.

Die Tuch-Hall/ wegen Zweyſpalt anderer im Kauff-Hauß ankommenden Waaren.

Jedoch regardiren ſolches die Churfürſtliche Gerichter nicht/ und concurriren in dieſen allen.

8. Seynd die Fiſcaliſche Richtere/ ſo Officium Fiſci Civitatis alleinig obſerviren/ und weiter keine Jurisdiction in aliis Cauſis haben.

9. Das

9. Das Pferds-Gericht / ſo über Pferds-Strittigkeiten allein fundiret / womit jedoch die Churfürſtliche ebenmäßig concurriren.

10. Von dieſen allen appelliret man ad Magiſtratum, und hernach vel

11. Ad Reviſorium ſeu Syndicatum, oder Suprema Dicaſteria.

12. Seynd die Gaffel- oder Zunfft-Herren / und

13. Die Klag-Herren.

Welche erſtere die Zunfft-Strittigkeiten / die andere aber alle geringe Sachen examiniren / und beyzulegen ſuchen / oder darüber referiren / ſie haben aber keine Jurisdictionem invitis Partibus zu judiciren.

Und was Zunfft- oder Policey-Sachen ſeynd / darüber muß Magiſtratus immediatè, und kein Unter-Gericht belanget werden.

So viel aber die Execution in der Stadt betrifft / wann ſolche die Churfürſtliche Gerichtere vonnöthen / muß der Gräve Magiſtratum darum perſönlich belangen. *Add. ſuprà Auctar. XII. circ. med.*

Die Stadt aber hat in Mobilibus, nicht aber in Immobilibus vor ſich Execution, und ob ſie gleich die Churfürſtliche Gerichter ad Immobilia erſuchen ſolte / ſo würden ſie doch nicht deferiren / weilen der Proceſs darüber annoch unerörtert iſt.

FRANCOFURTUM AD MOENUM. Per Privilegia Imperialia Maximiliani I. Anno 1512. Caroli V. Anno 1541. Maximiliani II. Anno 1568. Rudolphi II. Anno 1576. quæ vide apud Wehner. *cap.7. pag.127. ſeqq.* itemque *Reformat. Francofurt. part.1. tit.44.* non licet appellare (1.) in cauſis Debiti liquidi, & confeſſi, hoc eſt Inſtrumento Guarentigiato probati, vid. Roding. *lib.1. tit.20. cap.6. §.12. pag.320.* (2.) In cauſis Injuriarum ſive verbalium ſive realium. Errat enim Rodingius vel ejus Locupletator *dict. loc. §.11. pag.319.* quod hic Articulus in nullo contineatur Privilegio, ſed tantum in Reformatione ſive Statuto. Et videatur corrigi *§.11.* per *§.13.* quod in iſto Libro poſt variorum Additiones nihil eſt inſoliti. (3.) In cauſis Ædificiorum, Irrungen der Bäue und Dienſtbar- *Add. infrà Catalog. Privilegior. Claſſ. VI. Num. V.*

barkeit/ bey ihnen Anleit genannt. (4.) Solennia Appellationis: Juramentum, Cautio, & unius Aurei ſolutio in iisdem Privilegiis reſpectivè, conſtituta leguntur : & repetuntur in Reformatione. Cujus Extractum ſuo Catalogo inſeruit Wehnerus *dict. cap. 7. pag. 132. ſeqq.*

Ibid. *Num. VI.* HAMBURGUM: Per Privilegia Imperialia Caroli V. & Ferdinandi II. Anno 1534. & 1634. varie reſtricta eſt Appellatio ad Judicia Imperii. (1.) Summa debet excedere 700. Floren. Aureos. (2.) Non licet appellare in cauſis Debiti liquidi & Inſtrumento Guarentigiato probati. (3.) In Cauſis Injuriarum. (4.) Ædificiorum Civitatis. (5.) Commerciorum, Factoreyen/ Maſcopeyen/ Bodmereyen/ Wechſeleyen/ Aſſecurantien, und ſo auf Rechnung beruhen/ auch ſonſten alle andere Kauffmanns-Gewerbe und Handel betreffend. (6.) A Sententiis Interlocutoriis Gravamen irreparabile non inferentibus. Solennia ſunt præſtatio Juramenti, Cautionis & Aurei Floreni, vid. Wehner. *cap. 7. pag. 142. ſeqq.* Lünig. Reichs-*Archiv Rubr.* Hamburg. *Num. 79.* adde *infrà Catalog. Privilegior. Claſſ. VI. Num. VI.*

Ibid. *N. VII.* KAMPIDUNUM, KEMPTEN. Interdicta Appellatio in Freveln/ Schmach-Sachen/ flieſſenden Wunden/ Blum. *tit. 47. tabul. 6. pag. 385.* Roding. *lib. 1. tit. 20. cap. 6. pag. 321.* Wehner. *cap. 7. pag. 122.*

Ibid. *N. VIII.* LINDAVIENSIS CIVITAS habet Privilegia non ſolùm Exemtionis Fori à Judiciis Rotwilenſi & Provincialibus Sueviæ, aliisque extraneis, verùm etiam Solennia Appellationis, Juramentum Calumniæ & Cautionis præſtatio, in Privilegio Maximiliani I. Anno 1512. ſunt definita: Extant Privilegia Lindavienſia Imperatorum Sigismundi, Friderici III. & Maximiliani I. in Lünig. Reichs-*Archiv Continuat. IV. Rubr.* Lindau. *Num. XII. XVIII. XXI.* Et memini me vidiſſe Confirmatorium Leopoldi Cæſaris. De Inſinuatione Cameræ Imperiali factæ nulla haberi potuit notitia.

Ibid. *Num. IX.* LUBECA: Privilegio Rudolphi II. Anno 1588. prohibetur Appellatio ad Summam 500. Aur. Floren. Porrò in cauſis Debiti liquidi & confeſſi. Solennia in cauſis Appellabilibus conveniunt

cum

cum iis, quæ ſunt Hamburgi, vid. Wehner. *cap. 7. pag. 145. ſeqq.* adde *Diſputat.* Strykianam *de Privilegio Lubecenſi.*

NORIBERGENSIS CIVITAS ampliſſima ampliſſimis fruitur Privilegiis Imperatorum: Ibid. *Num. X.*

Caroli IV. Anno 1350. quod derogat omnibus aliis Decretis contra Privilegia Norica emanatis.

Ejusdem Imperatoris Anno 1355. de non evocando Cives in prima Inſtantia, quod jam antea Bulla Imperatoris Ludovici Anno 1328. erat conſtitutum.

Friderici III. Anno 1440. Exemtionis Fori ab omnibus Judiciis Provincialibus.

Ejusdem Imperatoris Anno 1464. de Juramento Appellationis ab ipſo Appellante præſtando.

Ejusdem Imperatoris Anno 1470. de non appellando in cauſis Injuriarum und Straf-Sachen von dem Fünffer-Gericht.

Maximiliani I. Anno 1508. de non appellando in Cauſis Commerciorum, Ædificiorum, & infra Summam 600. Florenorum.

Ejusdem Imperatoris Glorioſiſſimi Anno 1495. quo Solennia Appellationis conſtituuntur Juramentum Calumniæ & Cautio coram Judice à quo præſtanda ab ipſo Appellante.

Caroli V. Imp. Anno 1521. de non tuendo Cives immorigeros à religione obſequii non liberatos.

Ferdinandi III. Anno 1657. de non appellando infrà *Summam 600. Imperialium*, ita ut nequidem ſub ſpecie Nullitatis, in Geſtalt einer Nullität/ provocare liceat.

Confirmata ſunt hæc Privilegia à Leopoldo Cæſare.

Et noviſſimè à Carolo VI. Auguſtiſſimo Anno 1712.

Summa omnium brevior, quantum per ea Appellationes ſunt reſtrictæ hodie, ita ſeſe habet:

Appellatio interdicta ad Summam 600. Imperialium. Neque licet provocare ſub ſpecie Nullitatis.

In cauſis Commerciorum, Ædificiorum, Injuriarum, & Judicii Opificum dem Fünffer-Gericht.

U Solen-

Solennia ſunt Cautio & Juramentum Calumniæ, quod per Procuratorem præſtare non licet, vide quæ dicta ſunt *in Commentatione noſtra Sect. II. §. II. num. 11. not.* (*a*)

De Judiciis dictæ Civitatis vid. Wagenſeilii Profeſſoris quondam Altorfini *Commentationem de Civitate Noribergenſi, Altorfi Anno 1698. editam*; item Joh. Hieronymi Wurffbeins *Tractatum de Differentiis Juris Civilis & Reformationis Noricæ, Norібergæ 1665. impreſſam*; inprimis verò *Reformationem Noricam*, & Chriſt. Scheuerl *Diſſertationem de Judiciis Reipublicæ Noribergenſis, ſub Præſidio* Henrici Lynckii *in Academia Altorfina Anno 1690. habitam*, ex qua ſumma Capita excerpta huc transferre placuit:

Primum inter cætera ſubordinata Urbis Judicia, eſt

Judicium Civitatis ſive das Stadt-Gericht.

Quod compoſitum ex Judice, 4. COSS. & 12. Scabinis ex Patricio ordine electis. Tractantur in eo (1.) *Cauſæ Civiles* ſive reales ſive perſonales ſint, quarum Summa Centum Florenos excedit, & quæ ſpeciale Forum privilegiatum in Urbe non ſortiuntur, cum quo tamen nonnunquam concurrentem Jurisdictionem habet. (2.) Matrimoniales & tunc vocatur das Stadt- und Ehe-Gericht. Et (3.) voluntariæ Jurisdictionis. Ab hoc Judicio ad Appellationis Tribunal Noribergæ conſtitutum provocatur.

II. Judicium inferius ſive das Unter- oder Fron-Botten-Gericht.

Conſtituitur per Judicem, 2. COSS. Aſſeſſores & 6. Scabinos Patricios. Aguntur in eo cauſæ Centum Florenos non excedentes modicæ ſive minoris momenti, & ſummariè proceditur. Gravatus in hac Inſtantia ad dictum Appellationis Judicium provocare poteſt.

III. Judicium Provinciale ſive das Land- und Bauren-Gericht.

Quod ex Dicaſterio Urbano aus dem Stadt-Gericht Judicem & inſuper 2. Præſides, 4. COSS. & 14. Scabinos adjunctos habet. Cauſæ, quæ hic ventilantur, ſunt omnes reales & perſonales, quæ concernunt Inclyti Senatus & Civitatis Subditos, Emphy-

phyteutas & alios, ſive Prædia Ruſticorum, quæ Civitati & Civibus ſubjecti. Vel ut *Statuta Norica tit. 1. lib. 3.* hoc exprimunt: Alle und jede Sachen / ſo eines Raths und gemeiner Stadt / auch derſelben Bürger / Unterthanen / Hinderſaſſen / Erbleut und Verwandten auf dem Land / und derſelben Haab und Güther belangen / die ſollen auf vorgehend Erſuchen der Eigen-Herren / hier vor dem geordneten Bauren-Gericht vorgenommen und verrechtet werden. Habet hoc Judicium in Actionibus realibus cum Judicio Cæſareo-Provinciali Onoldino concurrentem Jurisdictionem, ita, ut ibi Præventio Fori naſcatur ubi Actio primum inſtituta, appellatur denique à Sententiis hic latis vel ad Judicium Senatus vel præſuppoſitis præſupponendis ad Suprema Imperii Judicia.

IV. Judicium Ædificiorum, das Bau-Gericht.

Quod compoſitum ex 3. COSS. 6. Scabinis &c. adhibitis in conſilium & ad inſpectionem Ædificiorum peragendam juratis Civitatis Opificibus. Objectum ſunt quævis lites, vel circa Ædificiorum conſtructionem vel eorum reparationem, naſcentes, quæ ſummariè deciduntur, Appellatione ſaltem ad Dicaſterium Civitatis, non verò ad Suprema Imperii Judicia permiſſa, idque tam propter naturam rei ædilis, quàm propter ſpecialia Civitati ab Imperatoribus Glorioſiſſimis Maximiliano I. & Carolo V. conceſſa Privilegia.

V. Judicium Quinque Virale, ſive das Fünffer-Straf- und Rug-Gericht.

Coërcentur in hoc Judicio, quæcunque Legum ad Politiam ſpectantium inprimis Veſtiariarum tranſgreſſiones, aliaque tum verbales tum reales Injuriæ, & omnis Appellatio ab eo prohibita, vi Privilegii Ferdinandi III. de Anno 1470.

VI. Judicium Opificum.

Lites & rixas inter Opifices ortas ſummariè dirimit, Appellatio ad Senatum ſaltem nonnunquam permittitur.

VII. Judicium Foreſtale & Mellicidarum ſive *Zeidlariorum*, Forſt- und Zeidel-Gericht.

Quorum prius controverſias ratione Oppignorationum, Juris Lignandi Sylvarum cæduarum ac devaſtatarum &c. alterum verò

U 2 Melli-

Mellicidarum ſive illorum querelas, qui nunc Prædia, quibus olim Apes fovendi & mel legendi libertas conceſſa erat, poſſident, decidit.

VIII. Judicium Mercantile ſive das *Banco*-Gericht.

Quod de Cauſis & Controverſiis Mercatorum cognoſcit, & Provocationes ad Suprema Imperii Judicia propter Privilegia Imperatorum non admittit.

IX. Judicium Criminale, das Inzicht-Gericht von Einziehen der *Delinquenten ita dictum.*

Rerum Criminalium cognitionem, & Delictorum coërcitionem habet.

X. Judicium Tutelare, das Vormund-Amt.

In quo Cauſæ Teſtamentariæ Pupillorum, Tutorum & Curatorum &c. tractantur, & Appellatio ad Judicium Civitatis conceditur.

XI. Judicium Appellationis.

Huic omnia, quæ hucuſque recenſuimus, ſubordinata ſunt. Conſtituitur ex 6. Scabinis & COSS. adſunt quoque nonnulli Conſiliarii, qui ad Sententias à quibus nihil contulerunt. Omnes cauſæ in illud iterum per modum Appellationis à *Sententiis in aliis* Judiciis latis deduci poſſunt, exceptis *nonnullis, à quibus planè provocare* licitum non eſt.

Finio Tabellam Privilegiorum. In quo ſi quæ omiſſa ſunt ad Jus Camerale non facientia, ratio in Præliminaribus & alibi fuit indicata. Numeroſior eſt Tabella Blumiana, Rodingii, aliorumque in Nominibus, ſed utilitate præſens ſeſe, ut confido, commendabit. Nomina Imperii Statuum & Privilegia alia recenſere non eſt inſtituti noſtri.

Præcedenti Tabellæ Privilegiorum addenda eſſe putavi, *Notabilia quædam de Judiciis Cæſareis* in Imperio, Cameræ Imperiali ſubordinatis, nec non de *Commiſſariis Cæſareis*, tandemque de *Officialibus* Archiepiſcoporum & Epiſcoporum Germaniæ.

I. De *Judiciis Cæſareis in genere*, & in ſpecie de *Rothwilenſi Judicio.*

Ibid. *Num. XI.* Quæ fuerit antiquioribus Sæculis Judiciorum Germaniæ ratio, tradidit enucleatè Herman. Conring. *de Republ. German. Exercitat. 6.*

citat. 6. quæ tota de Judiciis agit, ex qua cognoſcitur, adminiſtrata fuiſſe ab Imperatoribus Judicia per Magiſtratus conſtitutos, varii nominis Graviones & Miſſos ſive Delegatos, conf. Burgermeiſter. Grafen-und Ritter-Saal *part. 2. ſect. 48. §. 1.* Reſervatum tamen fuiſſe Cæſareæ Majeſtati Jus ultimæ Provocationis, nec non caſus nonnullos, à Jurisdictione Gravionum & Miſſorum exceptos, extra dubium poſitum eſſe, exiſtimo. Qui modus adminiſtrandæ Juſtitiæ continuatus fuit eouſque, donec Juris dicendi poteſtas reddita fuerit patrimonialis Civium Imperii immediatorum, remanentibus nihilominùs multis Judiciorum antiquorum veſtigiis; Quemadmodum verò diverſa fuit olim Subjectionis Formula inter Populos & Provincias Germaniæ, quarum aliæ Jure proprio & Magiſtratu utebantur, & idcircò mediatæ vocantur, aliæ immediatè Fiſco Regio fuerunt adſcriptæ, & à Rege & Jura & Magiſtratus accipiebant, vid. Coccej. *in Jurisprud. Publ. cap. 3. & cap. 9.* Ita & diverſa fuit Judiciorum ratio. In illis nulla Judicia Regia, vel Cæſarea, Kayſerliche Hof-und Land-Gerichte/ in his plura conſtituta fuêre, vid. Coccej. *cap. 32. §. 40. uſque 45.* Hinc orîgo repetenda Judiciorum *Aquisgranenſis*, *Rothwilenſis* & *Provincialium* in Franconia, Suevia, atque Rhenenſi Provincia. Quarum aliqua adhuc durant, licet authoritate multum deminuta, aliqua nonniſi nomen retinuere, reipſa Statuum Imperii propria & patrimonialia facta; aliqua penitus ſunt extincta. Recenſebimus de ſingulis ea quæ ſunt præcipue notanda.

Primò de *Rothwilenſi Judicio Aulico.*

Originem hujus Judicii ad Miſſos Regios refert Conring. *dict. Exercitat. de Judiciis §. 92.* qui tamen de veritate Inſtitutionis prima à Conrado III. Imp. Anno 1146. facta Judicium aliis relinquere voluit. Equidem dubitationis cauſam nullam adfert Conringius. Sit itaque fides hiſtorica antiquitati, donec probetur contrarium, vid. Maurit. *Diſputat. de Judic. Rothwil. cap. 2. §. 4.* ubi ex Præfatione Wehneri *ad Ordinat. Rothwil.* Hiſtoriam refert, add. Struv. *Syntagm. Hiſtor. German. Diſſertat. 13. §. 12.* Et repræſentationem Rothwilenſis Judicii Anno 1653. in Comitiis exhibitam apud Limnæum *Jur. Publ. tom. 2. Addit. ad lib. 9. cap. 3.* Coccej. *Jurisprud.*

Publ.cap.32. §.*40.* Schwederi *Jur. Publ.part.ſpecial. ſect.1.cap.14.* ubi plures allegantur. Itaque Judicii Aulici Sedem ſtabilem Rothwilæ ſtatuit Conradus III. Anno 1146. Ipſum Judicium verò adhuc antiquius eſſe cenſetur, vid. Coccej. *dict.* §.*40.* Struv. *dict.* §.*12.*

Ordinatio Judicii antiquiſſima legitur apud Goldaſt. Reichs-Satzungen *part. 1. pag. 6.* Maximiliani I. *ibid. pag. 206.* Privilegium ejusdem Imperatoris apud Limnæum *dict. lib. 9. cap. 3.* & *in Tom.VI.* Gylman. *cap. 8. pag. 187. ſeqq.* Lünig. Reichs-*Archiv Continuat. IV. Tom. 2. Rubr.* Rothweil. im Anhang/ ubi etiam recentiora inveniuntur Privilegia Judicii hujus authoritatem firmantia. *Ordinatio noviſſima* Maximiliani II. eſt apud Goldaſt. Reichs-Satzungen *part. 2. pag. 296.* & Lünig. Reichs-*Archiv Part. General. Continuat. ſub Maximiliano II. pag. 229.*

Eſt Jurisdictio ſolius Cæſaris, Mauritius *dict. cap. 2.* §.*5.* *Judicis Officium* antiquitus geſſere *Comites de* Sultz/ idem §.*6.* hodie Succeſſor in Comitatu *Princeps Schwarzenbergicus*, vid. Imhof. *Notit. Procer. Imper. lib. 7. cap. 14.* §.*5.*

Licet verò ſit Judicium Imperiale Aulicum, & concurrentem habeat Jurisdictionem in prima Inſtantia, non ſolum cum omnibus Judiciis Statuum Imperii circuli ſeu diſtrictus Rothwilenſis, Maurit. *dict. cap. 2.* §.*8.* ſed etiam cum reliquis Judiciis Provincialibus, juxta *Ordinat. Judic. Rothwil. antiquiſſimam Conradi III. part. 8.* Coccej. *Jurisprud. Publ. dict. cap. 32.* §.*45.* id quod, an hodie obſervetur, compertum non habeo. Non eſt tamen Judicium Imperii univerſale, ſed in certo tantum Diſtrictu ſive Circulo Aulam Imperatoriam repræſentat, quem diſtrictum recenſet *Ordinat. Judic. Rothwil. noviſſima part. 2. tit. 1.* & ex ea Mauritius *dict. cap. 2.* §.*6.* Sprenger. *in Fontibus Jur. Publ. cap. 6.* Convenire videtur diſtrictus iſte alicubi cum diſtrictu des Kayſerlichen Land-Gerichts in Schwaben/ de quo Articulo ſequenti agemus, ita ut niſi Præventio locum habeat, colliſio Jurisdictionis facile exoriri poſſit.

Amplitudo Judicii hujus Aulici, & auctoritas ſequentibus temporibus per Privilegia Exemtionis permulta, quorum Catalogum vide apud Maurit. *dict. cap. 2.* §.*9.* & *10.* Limnæ. *lib. 9. cap. 3. in Addit.*

Adde. Schweder. *Jur. Publ. dict. cap. 14. §. 4.* cumprimis verò, per inſtitutum à Maximiliano I. Camerale Judicium admodum fuit deminuta. Dicitur in Privilegio Maximiliani I. das nechſte und würdigſte Hof-Gericht/ nach dem Hof-Gericht das ein Römiſcher Kayſer oder König in ſeinem Kayſerlichen oder Königlichen Hofhält/ als wann es noch am Kayſerlichen Hof gehalten würde. Quæ Appellatio adhuc ei tribui poteſt, ſi Camera Imperialis pro eo habetur Judicio, quod in locum Aulici Judicii illius temporis ſucceſſit, vid. Deckher. *in Vindic. tit. 4. num. 1. 2.* & *Concord. Supremor. Tribunal. cap. 1.* Nimirum creſcente indies Litium & Appellationum multitudine, Litigantiumque ad Aulam Cæſaream accurſu, ſumma cura fuit Imperatoribus, Friderico. & Maximiliano, de Judicio Supremo Imperii conſtituendo, cum univerſalis Jurisdictionis & Executionis authoritate, quod opus à Friderico Imperatore cœptum à Maximiliano I. feliciſſime perfectum fuit & ſtabilitum; ita ut ad hoc Judicium, quod Camerale appellatum fuit, non ſolum à cæteris Statuum Imperii, ſed & à Cæſareis Rothwilenſi Aulico, & Provincialibus, Appellationes eſſent permiſſæ, Maurit. *cap. 4. §. 5.* Ipſum verò Judicium Rothwilenſe Appellationis Cauſas non tractat, quod monui *in Commentatione Animadverſ. ad Obſervat. Magenhorſt. XXV.* neque enim ulla Appellationis in Ordinationibus mentio. Adeò ut erret Mauritius *dict. cap. 4. §. 3.* & *cap. 2. §. 8.* cum aliis pluribus.

II. De *Judiciis Cæſareis Provincialibus*, in ſpecie de *Judicio*, quod adhuc inprimis floret, dem Kayſerlichen Land-Gericht in Schwaben.

Judiciorum Imperii cognitio cum ſit Jurisprudentiæ Publicæ pars eximia, digna foret materia expoſitione ampliore. Sed nobis ſufficiet hic, ſumma Capita recenſere, addita remiſſione ad ſcripta, ex quibus plenior poſſit haberi cognitio. Ibid. *N. XII.*

Origo Judiciorum Provincialium eſt antiquiſſima, & ab eodem fonte univerſalis Jurisdictionis Regiæ, & Adminiſtrationis Judiciorum derivanda, vid. Burgermeiſter. Grafen- und Ritter-Saal *part. 2. ſect. 48. §. 2. uſque ad finem*, ubi agit de Officio & Autho-

Authoritate eines Land-Richters/ quos Comites Palatii, adjunctos Ducibus, Marchionibus, & Gravionibus, dicit fuiſſe. Idem *ſect. 49.* ex Heideri *Actis Lindav.* varia nomina Judiciorum Provincialium in Suevia, aliaque in Franconia, & cæteris Provinciis, *ſect. 54. 55. 56. 57.* recenſet, quorum pauca adhuc ſuperſunt, multa deſierunt, & facta ſunt Sratuum Imperii Patrimonialia, ita ut poteſtas ſe non extendat extra territorium, quo numero ibidem *ſect. 49.* recenſentur das Kayſerliche Land-Gericht zu Kempten und zu Fürſtenberg. Superant in Suevia duo ſaltem Judicia Cæſarea Provincialia, quorum authoritas adhuc durat, ſalva tamen ad Cameram Imperialem Appellatione, & ſalvis Privilegiis Exemtionum, quibus plerique Status Imperii Circuli Suevici ſibi proſpexerunt.

Unum eſt itaque, & id præcipuum **das Kayſerliche Land-Gericht in Ober- und Nieder-Schwaben**/ alterum, **das Land-Gericht auf der Leutkircher Heyde in der Pürſch**/ vid. Coccej. *Jurisprud. Publ. cap. 32. §. 41.* De hoc ſpecialiorem notitiam adhuc nanciſci non potui, neque in Scriptis aliquid reperire, de illo, Suevico, plura ſunt notanda.

1. Origo von denen alten Kayſerlichen Land-Voigten/ quos nonniſi Judices fuiſſe, ſive Miniſtros ex Monumentis Hiſtoricis ſatis demonſtratur.

2. Hiſtoria Judicii antiquior, & quo titulo ad Auſtriacam Familiam fuerit delata Adminiſtratio dieſes Kayſerlichen Land-Gerichts/ quod nihilominùs eſt & dicitur Judicium Cæſareum non Auſtriacum, in ea re differunt valdè Narrationes Hiſtoricæ Authoris Scripti, ut videtur, nomine Regiminis Auſtriaci zu Inſprug editi, cui titulus: **Kurtze doch gründliche** *Information*, aus was wichtigen und ſtandhafften Urſachen das Kayſerliche Land-Gericht in Schwaben nicht aboliret/ noch dem Hochlöblichen Ertz-Hauß Oeſterreich wider ſeine alte erlangte/ und durch beſtändige Ubung hergebrachte treffliche Freyheiten/ der Rechtlichen Außträge halber/ etwas Neues oder Beſchwehrliches zugemuthet werden kan und ſolle: Inſprug im Jahr 1658. jetzo neu aufgelegt bey Joh. Chriſt. Wagner 1712. cum Adjunctis variis:

riis: & Authoris Scripti oppoſiti nomine Statuum Suevici Circuli editi ſub titulo: **Kurtze doch wohl-begründete Gegen-***Information*, ſamt dazu gehörigen Beylagen à Num. 1. biß 11. incluſivè, auf diejenige im Jahr 1658. zu Inſprug im Druck verfertigte ſo genannte **Kurtze doch gründliche** *Information*, **das Land-Gericht in Schwaben betreffend:** Gedruckt 1666. aufgelegt 1712. cui rurſus repoſitum fuit aliud, ſub titulo: **Gründlich entgegen geſtellte Erinnerung**/ über die ohnlängſt unter dem Nahmen des Löblich-Schwäbiſchen Creyſſes intereſſirter Stände im Druck verfertigte/ und ſo titulirte **Kurtze doch wohl-begründete Gegen-***Information*, **das Land-Gericht in Schwaben betreffend:** Gedruckt 1667. aufgelegt 1712. Argumenta hinc inde ſumta recenſuit breviſſimè Burgermeiſter. **im Grafen- und Ritter-Saal** *part. 2. ſect. 49.* add. Sprenger. *Inſtitut. Jur. Publ. lib. 1. cap. 13. §. final.*

3. In Ordinatione Judicii Provincialis nova, edita Anno 1618. zu Inſprug/ cui titulus: **Des Freyen Kayſerlichen Land-Gerichts in Ober- und Nieder-Schwaben Ordnung;** *Diligite Juſtitiam, qui judicatis terram: Sap. 1.* deſcribitur *part. 1.* Circulus Jurisdictionis, his verbis: Erſtlich richtet das Land-Gericht über die Donau/ biß an das Land Würtenberg/ und biß an den Lech/ den Lech hernach hinauf gen Reitti/ an die Brüggen/ darnach hinüber auf Tannheim/ an die Grauen Pündt/ zu Anfang des Schweitzer-Landes/ folgends gen Coſtantz/ auch herüber auf Stodach/ und von dannen ſo weit ſich der Bezirck des Schwaben-Landes erſtreckt. Et de concurrente Jurisdictione his verbis: Und hat der Land-Richter einen mitlauffenden Gerichts-Zwang und Jurisdiction, auch in Krafft derſelben/ den eingeſeſſenen Ständen/ wie bey andern Kayſerlichen Land-Gerichten herkommen/ und gebräuchlich/ zu gebieten und zu verbieten.

4. Certiſſimum eſt, quod ſicuti Judicium Rothwilenſe, ita hoc, & alia Judicia Provincialia cauſas tractent tantum in prima Inſtantia, non verò Appellationis, neque ulla in Ordinationibus Appellationum fit mentio. Appellationes verò vel ad Aulicum

Imperiale Judicium, vel ad Cameram Imperii, deferri, vid. *Capitulat. Caroli VI. Auguſtiſſ. Artic. 18.* cui conſonæ ſunt *Capitulationes præcedentes Leopoldina & Joſephina.*

5. Ubi hoc Judicium Provinciale exerceatur, & qui ſint die Urtheil-Sprecher / placet verbis *Ordinationis* exprimere, *part. 1. tit. 5.* Die Land-Gerichte ſollen / wie vor Alters herkommen / und es auch dieſer Zeit im Gebrauch / in den folgenden drey Reichs-Städten **Ravensburg / Wangen / und Yßni /** und dann in dem Flecken **Altdorff / genannt Weingarten /** gehalten werden / und ſollen Bürgermeiſter und Rath einer jeden der drey Reichs-Städten / inſonderheit auch Amtmann und Rath des Fleckens Altdorff / wie bißhero beſchehen / ſo viel Urthel-Sprecher verordnen / damit jedes Land-Gericht mit zwölff Urthel-Sprechern möge erſetzt werden. Solche Urthel-Sprecher ſollen Bürgermeiſter und Rath in der Stadt / von welchen ſie verordnet / und dann dem Amtmann und Rath offtbemeldten Fleckens Altdorff / von Land-Gerichts wegen folgenden Eyd ſchwören ꝛc. Judex verò Provincialis, der Land-Richter / quo officio jamdudum fungitur Nobilis *ab Eſchenbruch*, Votum non reddit, vid. *part. 1. tit. 4.* niſi fortè exiſtente Votorum Paritate ab ipſo, ut uni alterive parti accedat concludendo, officium requirat.

6. Suprà dictum, pleroſque Circuli Suevici Status Privilegiis Exemtionis gaudere à Jurisdictione Provinciali iſtius Judicii. Quæ Privilegia Judicio Provinciali, in allen vier Mahlſtätten / ſunt ritè inſinuanda, & exiſtente unoquoque caſu, avocatio cauſæ facienda atque remiſſio petenda, aliàs Judex Provincialis in cauſa progreditur. Verba *Ordinationis* ita ſonant *part. 2. tit. 4.* Daß nun hinfüro obberührte Stände / Adel / Städte / und Commun, welche Privilegia haben / ſolche ihre Privilegien, mit jüngſter Confirmation, in Originali oder glaubwürdigen Tranſumpt, ſamt letzter Confirmation eines Römiſchen Kayſers / oder Königs / entweder durch bewährte immatriculirte Kayſerliche Notarios, und 2. Gezeugen / oder aber die geſchworne Land-Gerichts-Procuratores vor ſitzendem Land-Gericht / allein einmal an allen vier Mahlſtätten Land-Gerichts /

(neben

(neben einer ſchrifftlichen Abforderung/ ſo auf ſelbiges Land-Gericht/ ſie oder jemand deſſelben Unterthanen citiret werden) vor Land-Gericht öffentlich und ſolenniter vorlegen/ bey welcher beſchehenen Inſinuation es ein Land-Richter **mit dieſem Geding/ daß die dieſem Löblichen Land-Gericht an ſeinen befreyeten Ehehaffts-Fällen/** *Privilegien,* **und Freyheiten/ altem Herkommen und Gebrauch/ wie auch zuvorderſt der Römiſchen Kayſerlichen Majeſtät/ dem Hochlöblichſten Hauß Oeſterreich/ und ſonſt männiglichen/ an ſeiner Obrigkeit/ Recht/ und Gerechtigkeiten unvergriffen und unſchädlich** verbleiben laſſen ſolle; Solche Freyheiten und jüngſte Confirmationes an denen vier Mahlſtätten Land-Gerichts durch die Gericht-Schreiber in ein eigen Buch/ ſo ſie darüber halten/ auf der Partheyen Koſten ordentlich eingeſchrieben/ und mit dem Land-Richter alles Fleiſſes gegen den Originalien collationiret werden ſollen. Darnach zu jedem Land-Gericht/ als offt Sie oder die Ihren citiret werden mögen/ ſie allein ihre ſchrifftliche Abforderung/ darin ſie ſich auf ihr/ hievor bey dem Land-Gericht vorbrachte und protocollirte Freyheiten/ und Confirmationen ziehen/ und zu weiſen begehren/ durch erlaubte Vorſprechen/ oder Anwalds Vorbringen/ auf welche ſchrifftliche Abforderung/ die Remiſſion (außerhalb der Land-Gerichts-Ehehafftinnen) mit dem Anhang und Erkänntnüß/ wie vor gemeldet/ beſchehen ſoll/ und wann ſich darüber Kläger vor dem Land-Gericht beſchwehret/ daß ihme zu beſtimmter Zeit das Gelait nicht zukommen/ oder aber Recht verſagt/ verzogen/ und der Remiſſion gemäß/ als unverdingt nicht gehalten/ ſich auch ſolches erfünde/ ſo ſoll die Sache nicht ferner remittiret/ ſondern vor Land-Gericht behalten werden.

7. Caſus exceptos, cui nullum Privilegium derogare queat, eſſe volunt **die Ehehafften/** vocabulum non ſimilis ſenſu eo, quo ſignificat legitima impedimenta, ſed quo neceſſitate comparendi in Judicio & ad Actionem reſpondendi, vid. Otto *in Iliade infrà alleganda* **im erſten Entwurff.** Enarrantur die Ehehafftinnen/

ſive caſus excepti à remiſſione vel Privilegio Exemtionis, in *Ordinat. noviſſima Judicii Provincialis part. 2. tit. 5.* & conveniunt ferè cum iis, qui leguntur excepti in Ordinatione Judicii Rothwilenſis, quos recenſet etiam Mauritius *Diſſertat. de Judic. Rothwil. cap. 3. §. 3. 4. 5.* juncto *cap. 2. §. 11.*

Sed graves exortæ ſunt querelæ Statuum, contra noviſſimam Judicii Ordinationem, non tantùm quod Appellatio ad Judicia Imperii Superiora in ea non permittatur, ſed ſolùm ad Dicaſterium Auſtriacum Oenipontanum, vid. *Ordinat. part. 1. tit. 8. pag. 21.* verba ſunt: Die Procuratoren ſollen auch von denen am Land-Gericht außfallenden Urtheilen keine Appellation dann an uns/ und unſere Nachkommen/ und Ertz-Hertzogen zu Oeſterreich un-gemitteltes Cammer-Gericht Ober-Oeſterreichiſcher Landen nach Inſprug/ zu Erhaltung unſers Haußes Oeſterreich trefflichen Freyheiten/ zu interponiren/ vorzunehmen/ zu verſchaffen/ oder zu verurſachen/ gäntzlich und bey ernſtlicher Ungnad und Straf abgeſchafft und verbotten ſeyn. Et *part. 3. tit. 12.* ubi prohibetur expreſsè Appellatio ad Cameram Imperialem. Verum etiam quod in nova Ordinatione caſus excepti die Ehehafften/ longe plures numero ſint, quam olim fuerunt expreſſi, adeoque extendatur ultra antiquam obſervantiam Judicii Provincialis poteſtas, in præjudicium Statuum. Hinc ad Gravamina Statuum in Capitulationibus Cæſareis promiſere Imperatores Electi, quod abuſus iſti debeant tolli, vid. *Capitulat. Impp. Matthiæ artic. 16. Ferdinandi II. artic. 14. Ferdinandi III. artic. 17.* ubi quidem expreſsè tantum fit mentio Judicii Rothwilenſis. Sed tamen virtualiter etiam comprehenduntur Judicia Provincialia reliqua. In ſequentibus Capitulationibus expreſsè etiam nominantur Judicia Provincialia, addita cautela de abuſibus derer Ehehafften/ contra antiquam Ordinationem tollendis, & Appellationibus ad Judicia Superiora Imperii non impediendis, ſine diſtinctione, vid. *Capitulat. Leopoldi artic. 18.* Reponitur quidem, quod Imperator qua talis non voluerit per Capitulationem præjudicium facere Privilegiis Auſtriacæ Domus, cumprimis florente adhuc Linea Auſtriaca Oenipontana, quæ cum Archiduce

Sigiſ-

Sigismundo Anno 1665. demum fuit extincta, vid. Schweder. *Jur. Publ. Part. Special. ſect. 1. cap. 14. §. 22.* Otto *in Iliade* zweyten Entwurff *pag. 8. 9.* Veruntamen confuſis in Leopoldo Cæſare Auguſtiſſimæ Familiæ Auſtriacæ Juribus, nec non in Perſona Joſephi Imperatoris, cujus Pactum *Capitulationis artic. 17.* à Leopoldino non differt, tandemque in Carolo VI. Auguſtiſſimo, qui eadem Pactione *artic. 18.* acquievit, non eſt quod dubitemus, Imperatorem Archiducem Auſtriæ Jura Domus Auſtriacæ ea in parte remiſiſſe Imperio, vid. Textor. *diſſertat. 1. de Judic. Cæſar. Imper. theſ. ult.* Cumprimis cum Status Circuli Suevici etiam poſt Capitulationem Leopoldinam repetierunt Anno 1666. in Comitiis Gravamina ſua. Neque Reſolutioni Cæſareæ 18. Novembr. 1670. datæ acquieverunt, ulteriorem medelam exſpectantes, ſpeciatim quoad caſuum exceptorum, der Ehehafften multiplicationem, & impeditam Appellationem, quam Imperator *in Reſolutione ad Gravam. 26.* permiſerat quidem, ſed limitatè, ad *Summam 1000. Florenorum Capitalis*, atque ad Perſonas appellantes immediatas, prout ex tenore *Reſolutionis Cæſareæ ad Gravam. 26.* & Statuum reiterata petitione adjecta cognoſcitur. Titulus Scripti in Comitiis exhibiti à Statibus Circuli Suevici ſic ſonat: Monita der Fürſten und Stände des Schwäbiſchen Creyßes/ über die neue Land-Gerichts-Ordnung de Anno 1618. deßgleichen deren Gravamina wider die Land-Voigtey/ und das Kayſerliche Land-Gericht in Schwaben/ wie ſolche an Ihro Kayſerliche Majeſtät/ wie auch den Reichs-Convent zu Regenſpurg den $\frac{20}{30}$. Septembr. 1666. reſpectivè allerunterthänigſt und geziemend gebracht/ bey der darüber zu Altdorff genannt Weingarten Anno 1667. gehaltenen Conferentz zwiſchen denen Ertz-Hertzoglichen Oeſterreichiſchen Commiſſarien, und denen Deputirten des Löblichen Creyßes durchgegangen/ von beyden Theilen aber mehrentheils ad referendum genommen. So dann was über beydes von Ihro Kayſerlichen Majeſtät den 18. Novembr. 1670. allergnädigſt reſolvirt/ von Fürſten und Ständen des Schwäbiſchen Creyßes aber den $\frac{11}{21}$. Septembr. 1671. darüber fernerweit allerunterthänigſt remonſtrirt und nachgeſucht worden.

Sequitur Extractus Reſolutionis Cæſareæ 18. Novembris 1670. ad Gravamen 26. cum ulteriore Remonſtratione Statuum ad latus poſita.

Kayſerliche *Reſolution.*

ANreichend die Appellation von dem Land-Gericht / hätten Wir zwar gute Befugnüß es derenthalben bey dem wiſſentlichen Stylo und deme / wie es bißhero obſerviret worden / verbleiben zu laſſen; Jedoch und damit Sie die Stände unſere gegen Ihnen tragende gnädigſte Affection verſpüren können / wollen Wir (doch auſſer der Ehehaffts-Fällen) hiermit gnädigſt bewilliget haben / daß wann einiger beklagter Immediat-Reichs-Stand in Caſibus, allwo die Appellation von Rechts wegen zugelaſſen / in gebührender Form appelliret hätte / und die Summe über 1000. Floren Haupt Sache / oder die Sache darum geſtritten wird / ſo viel in Pretio außtragen würde / auf ſolchen Fall dem appellirenden beklagten Reichs-Stand ſeine Appellation entweder an das Cammer-Gericht / oder Reichs-Hof-Rath / oder an die Regierung zu Inſprug zu verführen unbenommen ſeyn ſolle; welche Meynung es auch haben ſolle / wann beyde ſtreitende und litigirende Partheyen / nemlich der Kläger und Beklagte / Immediate Reichs-Stände ſeyn würden: daß nemlich auf ſolchen Fall nicht nur dem Beklagten / ſondern auch dem Kläger / ſeine Appellation bey einem aus nechſt bedeuteten Dicaſteriis zu introduciren bevorgeſtellt ſeyn ſolle; dafern aber der

Fernere *Remonſtration.*

WEgen des 26ten Gravaminis, den punctum Appellationis betreffend / befindet man / daß durch die ertheilte Kayſerliche Reſolution der diß Orts führenden Beſchwehrnüß noch nicht völlig abgeholffen / gleichwohl will man unterdeſſen ſo viel acceptiret haben / daß wann ein beklagter Immediat-Reichs-Stand (worunter auch billich deroſelben Bürger und Unterthanen zu verſtehen) appelliret / und die Summe nicht 1000. fl. ſondern nach Inhalt des Jüngſten Reichs-Abſchieds §. Viertens / ſoll die Summa appellabilis &c. 112. nur 400. Rthlr. oder die Sache darum *geſtritten wird* / ſo viel in Pretio *außtragen wird* / auf ſolchen Fall dem appellirenden Reichs-Stand ſeine Appellation entweder an das Cammer-Gericht zu Speyer / oder Reichs-Hof-Rath zu vollführen unbenommen ſeyn. Und ſolche Meynung es auch haben ſoll / wann die beyde litigirende Partheyen / nemlich der Kläger und Beklagte / Immediate Reichs-Stände / oder deren Bürger und Unterthanen ſeyn würden / daß nemlich auf ſolchen Fall / nicht nur dem Beklagten / ſondern auch dem Kläger / ſeine Appellation bey einem aus nechſt bedeuteten zweyen Dicaſteriis, zu introduciren bevorſtehen ſolle. Ingleichen kan es auch dabey verbleiben / daß dafern der Beklagte notoriè ein Oeſter-

der Beklagte ein Oeſterreichiſcher Unterthan / oder Mediat-Reichs-Stand wäre / es ſey gleich der Kläger ein Immediat-Reichs-Stand oder nicht / ſo ſoll in dergleichen begebenden Fällen niemalen anderwärts hin als an gedachte unſere Ober-Oeſterreichiſche Regierung appelliret werden können; alſo daß auch unter dem Vorwand der Continentiæ Cauſæ die Appellation an dem Cammer-Gericht / oder Reichs-Hof-Rath zu introduciren / nicht ſolle zugelaſſen ſeyn / wie es dann auch mit der Appellation an die Regierung zu Inſprug auch dergeſtalt zu halten / wann ſchon der Beklagte ein Immediat-Reichs-Stand wäre / die Sache aber ein Guth / ſo in dem Oeſterreichiſchen Territorio gelegen / berühren thäte / oder auch / wann ſchon das Guth nicht im Oeſterreichiſchen Territorio ſituiret / doch aber das Urtheil nicht in Petitorio, ſondern in Poſſeſſorio ergangen wäre.

Oeſterreichiſcher Unterthan wäre / es ſey gleich der Kläger ein Immediat-Reichs-Stand oder nicht / in dergleichen begebenden Fällen niemals anders wohin als an die Ober-Oeſterreichiſche Regierung zu Inſprug appelliret werde / und daß es dergleichen Meynung auch haben möge / wann ſchon der Beklagte ein Immediat-Reichs-Stand wäre / die Sache aber ein Guth / ſo in allerſeits bekandtlichen Oeſterreichiſchen Territorio gelegen / berühren thäte. Was aber die übrige in der Kayſerlichen Reſolution begriffene Anhänge / und weitere Außnahme / als ratione derer Ehehaffts-Fälle / der freyſtellenden Appellation an die Regierung zu Inſprug / deßgleichen ratione diſtinctionis inter Petitorium & Poſſeſſorium, wann ein Guth nicht auf dem Oeſterreichiſchen Gebiete / ſondern auf dem Reichs-Boden ſituiret / und was dergleichen hierunter mehr / ſive implicitè ſive expreſsè verſtanden werden kan / betrifft / repetiret man dagegen die bißher vorgebrachte vielfältige Deductiones, und ſonderlich was bey der Altdorffer Conferentz mit mehreren / ſo ſchrifftlich als mündlich vorgekommen / und will verhoffen / daß Ihro Kayſerliche Majeſtät auch hierunter denen öffters geſchehenen Petitionibus allergnädigſt zu deferiren ſich nicht entgegen ſeyn / und zumal auch dieſen Paſſum einrücken laſſen werden / welcher bey dem 145ten diſſeitigen Monito eingekommen / nemlich / daß auf den Fall die Summe nicht appellabel wäre / das Land-Gericht die vollkommene Acta, nach gebührender Inrotulation in Gegenwart beyder Partheyen / an eine gewiſſe unpartheyiſche Univerſität / oder anderes Collegium Juridicum zu ſchicken / oder deren Rechtliches Gutachten darüber zu erfordern / auch die Partheyen endlich dabey zu verbleiben ſchuldig ſeyn ſollen.

So ſoll auch der Land-Richter ſich fürohin nicht unterfangen / über die an dem Land-Gericht pendirende

So wird auch die Kayſerliche Reſolution darin angenommen / daß der Land-Richter ſich fürohin nicht unterfan-

rende Rechts - Strittigkeiten einige Conſilia zu ſtellen. | fangen ſolle / über die bey dem Land-Gericht anhängige Rechts - Strittigkeiten einige Conſilia zu ſtellen ꝛc.

Gleichwie nun allerhöchſt - gedachte Ihro Kayſerliche Majeſtät / daß Dieſelbe in unterſchiedenen hieroben angezogenen Stellen / der Stände allerunterthänigſten Anbringen und Anſuchen allergnädigſt deferiren wollen / allergehorſamſter Danck erſtattet wird ; Alſo thut man ferner allerunterthänigſt bitten / es wollen Dieſelbe auch die übrige noch unabgethane Puncten, betreffend in ſpecie ſo wohl der Stände Privilegien und Appellations - Freyheit / als auch an Seiten des Land-Gerichts allzuweit extendirende Ehehafftinnen / wie nicht weniger die von der Land-Voigtey anmaßende Territorial-Jurisdiction über die Stände / dero Bürger / Unterthanen / und Güther / ſo dann all anderes / was hieroben von Puncten zu Puncten ſpecificiret / nach Inhalt deren hin und wieder befindlichen Deductionen, da zumal nichts anders hauptſächliches / als was die primæva Conſtitutio , und die nach der Erb - Truchſeßiſchen Inhabung von dem Heiligen Römiſchen Reich gethane Pfandſchafftliche Uberlaſſung ſolcher Land - Voigtey und Land - Gerichts an das Hochlöbliche Ertz-Hauß Oeſterreich ad Literam außweiſt und in ſich begreifft / zu vollkommener der Stände Satisfaction, und einsmaliger völliger Abhelffung aller von ſo langer Zeit hero mit höchſter Verdrießlichkeit geklagter Gravaminum dergeſtalt allergnädigſt ſich zu reſolviren / damit die Stände darob ſich zu erfreuen / und Ihro Kayſerliche Majeſtät mit fernerem Anlauffen und Anflehen nicht moleſtiren / noch auf den widrigen gantz unverhofften Fall wider Dero Willen neceſſitiret werden / Ihren Recurs an das geſamte Reich / und deſſen abhelffliche Interpoſition und Beobachtung des dabey reſidirenden allgemeinen Reichs - Intereſſe wiederum zu nehmen / und allda ihre ohnvermeidliche Nothdurfft ratione aller bey mehr obangeregter Altdorffer Conferentz reſervirter Befugſame / ſamt deme was in allerhöchſtgedachter Ihro Kayſerlichen Majeſtät zu Franckfurth ſub dato den 18. Julii 1658. §. 18. abgeſchworner Wahl - Capitulation enthalten / wie auch wegen der Eventual - Reluition oder gäntzlichen Abolition, und ſonſten (einig und allein zu dem Ende / damit ihre wohlbegründete und wohlhergebrachte Jura und Privilegia in ſalvo erhalten werden möchten) gebührend einzubringen / und billich - mäßige Remedirung zu ſuchen.

Secuta eſt poſtea, proviſionalis ſaltem, declaratio Imperatoria *in Capitulationibus Joſephi artic. 17. & Caroli VI. artic. 18.* quam ſi ſequitur Camera Imperialis, Appellationes indiſtinctè recipiendo, & Caſus der Ehehafften præter antiquam Obſervantiam *in Ordinatione noviſ-*

noviſſima de Anno 1618. expreſſos, pro talibus non habendo, ſimulque judicati ſui authoritatem tuendo, ſufficiens erit ejus rei ex Capitulatione Cæſarea juſtificatio.

Qui verò ſint caſus antiquioris Obſervantiæ, intelligitur ex Tranſactionibus duabus, des Land-Gerichts in Schwaben/ Auctoritate Cæſarea confirmatis, (1.) cum Epiſcopo Auguſtano Anno 1516. (2.) Mit dem Land-Gericht und Stifft Kemptcn. Utriusque tenor legitur in Tractatu ſuprà allegato Jacobi Ottonis JCti Ulmenſis, ſub Titulo: *Ilias in Nuce Caſuum exceptorum, ſive Cauſarum, ut quidam volunt Reſervatarum vel inavocabilium*, des Kayſerlichen Land-Gerichts Ehehafftinnen/ ubi vid. *pag. 10. 21. & pag. 79. ſeq.* conf. Burgermeiſter. Grafen- und Ritter-Saal *part. 2. ſect. 49. §. 21.* Proinde ſi Cauſas Injuriarum, in Actione civili ad caſus der Ehehafften referre velit Judicium Provinciale, neque remiſſionem ad ordinarium Judicem Provincialem facere, juſtum erit Gravamen Appellationis, nam inter multos alios contra hunc caſum *Ordinationis pag. 59. in fine*, in ſpecie conqueſti ſunt Status in Memoriali ſuprà relati, *Monito 75. 76.* & *Gravamine 7. 8.* Multo gravior erit Appellationis cauſa, ſi Caſus aliquis vel Actio Injuriarum fingatur, quæ tamen de Jure loco non habet: ex. gr. ſi ſtuprata ſine vi velit contra ſtupratorem agere Actione Injuriarum, vid. *l. 1. §. 5. ff. de Injuriis.* conf. Gylman. *tom. 3. Symphorem. in Præjudic. Rubr.* Rothweil. Knipſchild. *de Civitat. Imper. lib. 2. cap. 33. num. 256. ſeqq.* De extenſione Jurisdictionis Judicii Provincialis Suevici Collegium Camerale jam olim conqueſtum fuit per Literas ad Cæſarem & Comitia 13. Januarii Anno 1657.

III. De *Judicio Provinciali Herbipolenſi*, vom Land-Gericht des Hertzogthums Francken zu Würtzburg.

Apud Wehnerum *Tomo VI.* Gylman. *Symphorem. cap. 8.* Ibid. *Num. 10. pag. 193.* legimus: daß von allen Land-Gerichten appelliret werde/ excepto dem Land-Gericht des Hertzogthums Würtzburg/ quod eſt Herbipoli: Sequuntur Wehnerum Otto *in Iliade ſuprà allegata pag. 8.* & alii. Si dicere voluit Wehnerus: eam eſſe *N. XIII.*

Y diffe-

differentiam hujus Judicii Provincialis à reliquis, quod ab eo non immediatè ad Cameram Appellationes interponantur, ſed eſſe Judicem intermedium Dn. Epiſcopum Herbipolenſem, nihil erit monendum. Et licebit ita commodè interpretari Auctorem, vid. Sprenger. *in Fontibus Jur. Publ. cap. 6.* Ejusdem *Inſtitut. Jur. Publ. lib. 1. cap. 13. pag. 64.* vide etiam Wehnerum ſemetipſum explicantem *pag. 191. Num. 4.* Supremam enim Juris-dicendi poteſtatem, remota Appellatione omni, non habet iſtud Judicium Herbipolenſe, quod Imperialis Judicii perinde ut alia nonnulla ſolum retinuit nomen, reipſa Epiſcopatui Herbipolenſi unà cum Ducatu Franconiæ jam ab aliquot Seculis additum, ſive, ut loquuntur, incorporatum, vide ex *Scriptoribus Rerum Herbipolenſium* à J. J. Ludwig. *editis Hiſtoriam* **Lorentz Frieſen** *in Vita Epiſcopi Erholdi cap. 2. & 3. pag. 518. ſeq.* add. Ant. Bekii *Diſſertat. de Ducatu Franconiæ, Jenæ Anno 1709. cum Defenſione*, quæ invenitur *ſubnexa Diſputat.* ejusdem Auctoris *de Manumiſſionibus in Eccleſia.* Credidi de hoc Judicio uberiorem notitiam inveniri *in Diſſertat.* J. J. A. Schäfneri Herbipolenſis *de Jurisdictione Anno 1704. Herbipoli pro Gradu habita*, ſed ſpes me fefellit, licet de *Centena Vogtia* notabilia permulta, alibi non obvia, tradiderit.

IV. De *Judicio Provinciali Onolsbacenſi*, vom Kayſerlichen Land-Gericht des Burggrafthums zu Onoltzbach.

Ibid. Ab hoc Judicio, quod ex Conſiliariis Brandeburgicis & Noribergenſis Reipublicæ eſt compoſitum ad Cameram Imperialem citra dubium fiunt provocationes, vid. Wehner. *dict. cap. 8. pag. 193.* Gockel. *tractat. de Jurisdict. Suprem. Num. IV. §. 3. pag. 30.* Notitia hujus Judicii peti poteſt *ex Diſſertatione* Joach. Henr. Hagen, *Baruth. Anno 1677.* quam ceu Antiquitate Germanica multum referta laudavit Lynckerus *ad Capitulat. Joſeph. artic. 17. pag. 51.* add. *Diſſertat. ſuprà recenſitam* Scheuerl *ſub præſidio* Lynckii Anteceſſoris Altorfini *Anno 1690. cap. 4.* ubi de *Judicio Provinciali Norico* agitur, quod ab Onoldino eſt quidem diverſum, ſed tamen ob Jurisdictionem concurrentem ejus & hic facienda erat mentio.

V. De

V. De *Judicio Scabinatus Aquisgranenſis*, von dem Königlichen Stuhl zu Aachen.

Hujus Judicii anguſtior eſt, quam olim, Jurisdictio, vide omninò *Electa Juris Publ. Tom. VI. ſect. 64. pag. 777.* & ad Cameram Appellationes deferuntur plurimæ, conf. Wehner. *cap. 7. Num. 1. pag. 109. Rubr. Aquisgranum.* & *cap. 8. Num. 5. pag. 191. Rubr. Scabini* zu Aachen.

Hæc ſunt Judicia, quæ ſolo nomine conſiderato, harum rerum ignaris videri poterant eſſe æque uti Camera Imperialis ſuprema. Cætera omnia Judicia Provincialia Statuum Imperii recenſenda non fuêre, quia ab iis Appellationes ad Cameram fiunt absque dubio, ubicunque non obſtat Privilegium. Privilegia verò quæ ſint, ex ſuprà dictis cognoſcitur. Omittenda etiam hic fuêre *Judicia Cæſarea*, quæ vel Statuum Imperii facta ſunt Patrimonialia, de quibus ſuprà dictum in genere, vel Gallici ſunt Juris hodie. Tale fuit das Kayſerliche Land-Gericht zu Hagenau/ de quo Wehner. *cap. 8. Num. 7. pag. 192.* de aliis in Alſatia, vid. Burgermeiſter. *loco ſuprà dicto.* An aliquando cum Finibus Imperii reſtituenda ſint, à Divina Providentia erit expectandum.

VI. In recenſione Wehneriana *cap. 8. Num. 18. 19. 20. pag. 195. ſeqq.* occurrunt etiam obſervationes de Appellationibus.

(1.) à Commiſſariis Cameræ Imperialis,

(2.) à Commiſſariis Imperatoris von Hof aus/

(3.) à Commiſſariis Cæſareis datis auf die Auſträge.

De Commiſſariis primi & tertii generis nulla eſt dubitatio, ſpeciatim de iis, qui Auſträgale Judicium conſtituunt, clara eſt Ordinatio Cameralis.

Sed de ſecundi generis Commiſſariis licet Wehnerus alleget Exempla factarum ad Cameram Imperialem Provocationum, eſt tamen, ut ſæpius monui, valdè infirmum, ab Exemplis in Auctoribus allegatis, fundamentum, cum de Exemplis ſine Actorum Inſpectione Judicium conſtans ferri nequeat. Neque ſequitur, Proceſſus fuêre petiti & extrajudicialiter decreti, ergò inpoſterum ſunt

 decer-

decernendi. Inquirendum foret cumprimis de Sententia ſuper cauſæ devolutione lata, & de circumſtantiarum ſimilitudine. In theſi neganda erit Provocatio à Commiſſariis ſecundi generis ad Cameram Imperialem. De *Commiſſariis Imperialibus in Cauſis Juſtitiæ* inprimis commendanda eſt & evolvenda *Diſputatio* Lynckeriana *Jenæ olim edita*, quæ Lectori cupido ſatisfaciet abundè.

Ibid. *N. XIV.* VII. De *Officialibus* Archi-Epiſcoporum & Epiſcoporum dictum fuit *in Commentatione præcedente paſſim*, & *infrà in Catalogo Privilegiorum*; adde Wehner. *cap. 8. Num. 15. pag. 195.* Præter *Colonienſem Metropoliticum*, *Leodienſem*, *Monaſterienſem*, *Oſnabrugenſem*, & *Paderbornenſem*, nulli Officialium permiſſa eſt in Civilibus Cauſis Jurisdictio. Student equidem Jurisdictionem ſuam ampliare, ſed Legibus invitis. Neque permittendum, ut *Teſtamentariæ Cauſæ quæcunque* ad Eccleſiaſticum Forum trahantur, & excludatur ad Cameram Imperialem Appellatio. Judicium Eccleſiaſticum Aquisgranenſe, quod vocatur das Send-Gericht/ ſive *Synodale*, etiam in Cauſis Teſtamentariis Jurisdictionem ſibi arrogare ſolet. Quodſi Partes Advocato prudenti & rerum perito non deſtituuntur, erunt in promptu contra incompetentes Judices Eccleſiaſticos in Cauſis Civilibus remedia.

Suprà, ubi de Leodienſis Principatus Privilegiis actum fuit, in Recenſione Judiciorum Patriæ Leodienſis, mentio facta *Officialis Capituli Leodienſis*. Itaque Reſponſa JCtorum Leodienſium promiſſa ibidem, eo tenore quo mihi à fide dignis fuêre communicata, huc facientia *Auctarii loco* hîc ſubnecto, rem ipſam eorum, quibus competit, deciſioni relinquens.

Num. 1.

Reſponſum Juris ſuper Articulis Jurisdictionis inter Officiales Leodienſes, per Dn. *Laurentium Bartholet, J. C.*

Quæritur Primò: *An Dn. Officialis Capituli ſit Judex ordinarius?*

PRo Capitulo facit *cap. cum contingat. X. de Foro competent.* ubi eſt textus ad literam, quod ex Conſuetudine vel Privilegio Capitulum poteſt vindicare Jurisdictionem in Diœceſi Epiſcopi.

In

In propoſito Capitulum videtur habere Jurisdictionem ordinariam ex Statuto approbato per S. P. & Principes Leodienſes in publicatione Ordinationum Synodalium, ut conſtat per verba Statuti (ac quibusvis cauſis in omnes Civitatis & Diœceſis prædictarum Clericos) per quæ verba videtur eſſe conceſſa dicto Officiali Jurisdictio reſpectu territorii & per conſequens ordinaria, text. *in l. 1. §. in initio. ff. de Offic. Præfect. urb.*

Et cum ſit obſervantia per Papam approbata tranſit in Privilegium, quod eſt majoris authoritatis quam ſimplex conſuetudo, Bald. *conſil. 338.* ad eundem *num. 5. in imò.*

Secundò Jurisdictio ordinaria dicti D. Officialis probatur per multos Proceſſus habitos in ipſius Conſiſtorio & Sententias latas ab Anno 1428. citra & Cauſarum Commiſſiones, qui actus ſapiunt ordinariam Jurisdictionem, Alexand. *in rubr. ff. de Offic.* ejus cui mandata eſt Jurisdictio, Gloſſ. *in l. Et quia. ff. de Jurisdict. omn. Judic.* & non eſt neceſſe comprehendere omnes ſpecies Jurisdictionis, ſed ſufficit probare actum in quibusdam & aptitudinem in cæteris, Bald. *conſil. Ibi proponitur ſub num. 2. in 3tiò.* & ſufficit una ſpecie Jurisdictionis eſſe uſum, *l. is qui uſumfructum. ff. quemadm. ſervitut. amitt.*

Tertiò probatur per Litteras Recognitionum *DD. Hugonis, Joannis, & Henrici, Epiſcoporum Leodienſium,* quibus Litteris conſtat, quod ante omnem hominum memoriam ſemper fuit penes Capitulum exercitium Jurisdictionis in cognitionibus cauſarum & poteſtas interdicendi & excommunicandi, quæ quidem poteſtas dicitur *Mucro Epiſcopalis, c. urſis. 16. quæſt. 1.*

Quartò ſuffragatur quod ſcribit Joan. *de Imol. in Clementin. Etſi principalis. num. 34. de Reſcript.* ubi concludit, quod is cui committitur audientia cauſarum, in aliquo loco fungatur vice ordinarii.

Contra Capitulum facit primo text. *in c. cum Epiſcopus. de Officio ordinarii. in 6to.* ubi eſt textus apertiſſimus, quod Epiſcopus eſt ſolus Ordinarius in ſua Diœceſi, per quem text. Abb. *in allegat. c. cum contingat. col. 10. verſ. Et primo diſtinguo.* dicit, quod Diœceſis eſt Epiſcopi Territorium, ratione cujus diſtinguuntur in eo Delinquentes & Contrahentes & Incolæ, at hujusmodi Territorium non habent Capitulum & alii inferiores Prælati, ut inquit Abb. *ibi dicens*, eſſe communem Dd. opinionem.

Exceptio: Dominia particularia ipſius Capituli, de quibus Illuſtriſſimus Princeps non intendit referre quæſtionem Capitulo, quo minus in ipſis exerceat Jurisdictionem ordinariam in ſuos Subditos, non quidem privativè ad ipſum Principem, ſed accumulativè; quamvis enim Loca illa & Dominia particularia ſint de Territorio Capituli, attamen Capitulum non facit in illis Caput adverſus Epiſcopum, ſed remanent ipſi, ut

Capiti ſubjecta ſaltem in habitu propter venerabilem Jurisdictionem, per ea quæ ſcribunt Hoſtienſ. & Joan. Andr. *in dict. c. cum Epiſcopus.* & Canoniſtæ *in dict cap. cum contingat.*

Non obſtat textus *in dict. c. cum contingat.* & aſſertum ſtatutum, in quo ſe fundat Capitulum, nam aliud eſt eſſe datum Officialem territorio, aliud eſt eſſe datum ad univerſitatem cauſarum, aliud eſt eſſe datum limitate ad aliquas perſonas.

Primo Caſu dicitur ordinarius *dict. l. 1. §. in initio. ff. de Offic. Præfect. urb. l. fin. Cod. ubi not.* Bald. *ubi & apud quem cognitio in integr. reſtitut. agitand. ſit.*

Secundo Caſu variant opiniones, Bald. *in l. ſi (ut proponis.) 4. Cod. quomodo & quando Judex.* dicit, quod Deputatus ad cauſarum univerſitatem eſt Judex ordinarius: Joan. Andr. & Dominic. *in dict. c. cum Epiſcopus.* ſentiunt, quod ſit delegatus, non autem ordinarius, & eos ſequitur Jaſon. *in l. more majorum. ſub n. 19. ff. de Juriſdict. omn. Judic.* Ubi dicit, quod in delegato ad cauſarum univerſitatem non eſt radix & proprietas ordinariæ Jurisdictionis.

Tertio Caſu non eſt ordinarius, ſed Judex particularis, Bartol. *in dict. l. fin. Cod. ubi & apud quem &c.*

Aut igitur prætendit D. Officialis Capituli, quod ſit datus territorio, & hoc non poteſt, quia ipſi non eſt commiſſum territorium, ſed ſpectat ad Epiſcopum duplici Jure, communi, & municipali ex pacto *de Fexhe*, in quo territorium diſertis verbis vindicatur dicto Epiſcopo.

Aut prætendit, quod ſit datus ad cauſarum univerſitatem, vel quod Jurisdictio univerſitatis cauſarum ſit ab eo præſcripta & ſimiliter non poteſt, *Primò*, quia Jurisdictio quam ſibi arrogat Capitulum, eſt ad Clericos, Laicos impetentes vel impetitos à Laicis, quo caſu intrat deciſio in terminis Bartol. *in dict. l. fin. Cod. ubi & apud quem &c.* ubi concludit, quod quando fit commiſſio Jurisdictionis, non limitando Jurisdictionem Territorii vel Perſonarum, eſt Jurisdictio ordinaria ſecùs igitur, ſi in commiſſione fit perſonarum limitatio & circumſcriptio, ut in caſu iſto.

Secundò, quia Capitulum non audit Cauſas Matrimoniales, quæ ſunt Epiſcopo reſervatæ, *c. cauſam matrimonii. X. de offic. delegat.* Menoch. *conſil. 17. num. 6. in imò.*

Tertiò, quia per Actus Poſſeſſorios Jurisdictionales non acquiritur Jurisdictio ordinaria, quando ei poſſeſſioni reſiſtit proprius titulus ipſius præſcribentis *c. dudum.* ubi Innocent. *X. de Decim.* vel alius eſt in poſſeſſione ordinaria Jurisdictionis, Innocent. & Canoniſtæ *in c. dilectus filius. X. de Capell. Monach.* Petr. Anchoran. *in c. ſine poſſeſſione. col. 20. de Regul. Jur. in 6to.*

Quartò, quia Jurisdictio ordinaria non habetur, neque data intelligitur, niſi fiat Scriptura publica, & non probatur aliter, quam per publicum Inſtru-

Inſtrumentum, ita ſingulariter Baldus *in l. prohibens. col. 3. Cod. de Jure Fiſci. lib. 10.* Jaſon. *in dict. l. more majorum. num. 53. ff. de Juriſdict. omn. Judic.* Non ergò probatur per Actus Jurisdictionales vel ex eo, quod ſit præſcripta, nec dicatur, conſtat per Sixtinam, quia Sixtina non dat Capitulo Jurisdictionem, ſed confirmat illi illam quam ex conſuetudine aſſeritur habere, confirmans autem non dat, *c. examinata cauſa. X. de confirmat. util. vel inutil. c. quia diverſitatem. X. de conceſſ. præbend.* latè Molinæ. *ad Conſuetud. Pariſ. §. 5. num. 69. cum ſeq.* Menoch. *conſil. 191. num. 46. lib. 2.* Oldrad. *conſil. 264. in fine.* ubi dicit, eam eſſe Confirmantis intentionem, ut nihil novi concedat, ſed jam conceſſa confirmat, Pariſ. *conſil. 23. num. 7. & 8. vol. 10.*

Quintò, quia Capitulum olim ſolum cognoſcebat de cauſis ſuorum Subditorum temporalium, & Appellationum ab Eccleſiis Conventualibus Principatus Leodienſis, ut conſtat per Litteras D. Hugonis. Quæ Jurisdictio manſit penes Capitulum uſque ad Pontificatum *Gregorii*, qui confirmavit Litteras Hugonis.

Poſtea progreſſu temporis cœperunt Capituli Officiales Jurisdictionem ſibi vindicare in prima Inſtantia in Litigatores, quorum alter erat Clericus, negligentibus, ut eſt veriſimile, vel conniventibus, aut diſſimulantibus Principis Officialibus, quam Jurisdictionem Sixtus Papa approbavit in Anno 1485. ex quo cognoſcitur, quod Jurisdictio Capituli ab origine fuit ſpecialis ad Cauſas Appellationum, & generalis ad Cauſas ſuorum Subditorum in Temporalibus, non autem fuit ordinaria vel univerſalis ad omnes Cauſas, unde infertur, quod Jurisdictio, quam aſſerit ſibi Capitulum, ſapit naturam & qualitatem dictæ primævæ ſpecialis Jurisdictionis tantùm, quia res de facili revertitur ad ſuam naturam primævam, *l. Juris gentium. §. quod fere. ff. de Pactis.* tum quia à primordio tituli ſequens firmatur eventus, tum quia per hanc interpretationem fit reditus ad Jus commune in favorem ordinariæ Jurisdictionis.

Sextò, quamvis abſurdum non ſit, eſſe in eadem Civitate duo Auditoria, in quorum uno agantur Cauſæ Criminales in alio Civiles, ut notatur *in l. 2. §. exactis. & §. populo. ff. de origin. Jur.* Sic Princeps habet duo Auditoria, unum, cui præeſt Procurator Fiſci, qui cognoſcit de cauſis vertentibus inter Cæſarem & privatum; aliud, cui præeſt Procurator Cæſaris, qui cognoſcit de cauſis vertentibus inter privatum & Fiſcum, *l. ad Fiſcum. Cod. ubi Cauſæ Fiſcales.* Abſurdum tamen & inuſitatum ac Reipublicæ noxium eſt, ſedere in eadem Civitate in Foro Eccleſiaſtico duos Judices ordinarios in diverſis Curiis cauſas audientes, & invicem ſe turbantes, & colludentes velut in uno corpore duo capita, adnotat. p. Canoniſt. *in dict. c. cum Epiſcopus.* & eſſet ſcindere unitatem territorii, quod eſt unum? Bald.

conſil.

conſil. 433. Apulus *in 7. verſ. quod eſt unum. lib. 3.* Item hoc eſſet eximere Clericos ab Epiſcopali Jurisdictione, quia in concurſu duorum Clericus ſemper poſſet adire & eligere Capitulum, quod fieri non poteſt etiam de Conſenſu Epiſcopi, Abbas *in c. conſtitutus. X. de Religioſ. Domibus.* & per viam Compoſitionis cum Capitulo citra conſenſum & authoritatem S. Pontificis.

Ad Secundum: *An Officialis Capituli poſſit committere Actum Jurisdictionem vel Cauſarum deciſionem?* Reſpondetur, quod hujusmodi poteſtas ſolùm pertinet ad habentes Jurisdictionem ordinariam vel delegatam à Principe vel delegatam ad univerſitatem cauſarum, de primo eſt textus *in dict. l. more majorum.* de ſecundo eſt textus *in c. ſi duo. de offic. Judic. delegat. in 6to.* de tertio eſt Gloſſ. *in c. cum cauſam. X. de Appellat. l. à Judice. Cod. de Judiciis.* ubi habetur, quod à Judice delegatus Judicis dandi poteſtatem non habet, cum ipſe Judiciario munere non fungatur, niſi à Principe Judex datus fuerit, ſed Capitulum non eſt Princeps, ergò &c. Officialis autem Capituli non eſt ex illis; non obſtat, quod ſit in poſſeſſione committendi, quia ex quo ipſi reſiſtit Jus commune, debet probare poſſeſſionem immemorialem, *c. 1. de præſcript. in 6to.* & debet probare per Teſtes, nec ſufficit probatio per inſtrumenta, Gloſſ. & Joan. Andr. *in dict. c.*

Ad Tertium: *An Officialis Capituli poſſit refutare Appellationes interpoſitas à ſuis Sententiis ad Officialem Leodienſem, ut incompetentem?* Reſpondetur, quod Curia Illuſtriſſimi Domini Epiſcopi eſt ſuperior & Curia Capituli eſt inferior, eſt enim Epiſcopus Caput Capituli, & in eum translata eſt omnis Jurisdictio, Petr. Anchoran. *conſil. 248. num. 12.* non mirum ergò, ſi ab inferioris Officialis pronunciato ad Officialem Leodienſem tanquam ſuperiorem appellatur, debent enim Appellationes ad eum deferri, qui eſt ſuperior in Jurisdictione, *l. à Proconſulibus. & l. præcipimus. Cod. de Appellation.* Abbas *conſil. 64. num. 1. & num. 8.* peccat igitur in Jurisdictionem ſuperioris D. Officialis Capituli, dum Appellantibus ab ipſo ad Officialem Leodienſem contumaciter reſpondet de Apoſtolis Refutatoriis.

Ad Quartum: *An Officialis Capituli poſſit inſtituere Notarios, Procuratores & Executores?* Reſpondetur, aut quæritur, an Capitulum vel ipſius Officialis poſſit ordinare Notarios ad Cauſas & Actus ſui Conſiſtorii, & videtur, quod ſic, per Abbatem *in c. cum P. tabellio. 15. col. penult. X. de fide Inſtrumentor.* ubi dicit, quod Prælatus in ſua Jurisdictione & Spiritualibus ad ipſum pertinentibus poteſt conſtituere Tabelliones, argum. *c. quoniam. X. de Probation.* Idem dicit de Civitatibus & aliis Magiſtratibus & Dominis Jurisdictionem habentibus reſpectu Jurisdictionis ipſorum, argum. *c. cum dilectus. X. de fide Inſtrumentor.* atque ita apud nos ſervatur,

vatur, quidquid in contrarium ſcripſerunt Bald. ſibi contrarius & Jaſon. *in l. Imperium. ff. de Jurisdict. omn. Judic.* & nemini dubium, quin conſuetudo poſſit induci, ut inferior à Principe poſſit ordinare Tabelliones, ſecundùm Innocent. *in dict. c. cum P. tabellio. 15.* & Abbas *ibid.* Aut quæritur, an poſſit conſtituere ad alios Actus, quam ſui Conſiſtorii, & videtur reſpondendum, quod non, quia extra Conſiſtorium ſunt privati, & poteſtas hujusmodi eſt publici Juris, Bald. & Dd. *in dict. l. Imperium.*

Quod attinet ad Procuratores & alios Executores reſpondetur idem, quod de Notario. Addo, quod ſcribit Panormitan. *in c. præterea. col. 2. X. de offic. Judic. delegat.* ubi per illum textum dicit, quod delegatus virtute ſuæ delegationis poteſt ſibi eligere Nuncium & conſtituere Officiales, & ipſos, in ſuis officiis delinquentes, coërcere, ratio Juris eſt, quia cui conceditur Jurisdictio, videtur eidem conceſſa, ſine quibus illa applicari non poteſt, *dict. c. præterea. ad fin. X. eod. tit.* argum. *l. ad rem mobilem.* & *l. ad legatum. ff. de Procur.*

Ad Ultimum: *An Dominus Officialis Capituli poſſit taxare Expenſas?* Reſpondetur, quod Officialis Capituli eſt Judex datus per inferiorem à Principe, nimirùm à Capitulo, Judex autem, qui datur per inferiorem à Principe, non poteſt Sententiam ſuam mandare Executioni, Bartol. *in l. à Divo Pio. num. 14. ff. de re judicat.* ne quidem de conſenſu partium, Roman. *in l. jubere cavere. num. 5. ff. de Jurisdict. omn. Judic.* Ubi probat eleganter, id procedere utroque Jure, etiamſi ſit Judex ad univerſitatem cauſarum, Gloſſ. *in dict. l. à Divo Pio. in princ. ſup. verbo à ſe verſ. Item quæro, de eo cui univerſitat.* ſi non poteſt exequi, ergò nec taxare Expenſas, quia Taxatio eſt ſpecies Executionis, Bartol. *conſil. 95.* ubi dicit, quod Taxatio Expenſarum eſt Executio, & ideo ſtat in ſuſpenſo, donec pendet cauſa principalis.

Aliud Juris Reſponſum, per *Servatium Florentinum J. C.*

JUrisdictio Officialis Capituli neque eſt ordinaria, neque ad univerſitatem cauſarum inſtar ordinarii eſt, ut habet Maranta *part. 4. diſtinct. 5. num. 51. cum ſeqq.* ubi multos allegat, ſed conſiſtit in ſimplicibus terminis delegationis, dum enim alicui conceduntur plures diſtinctæ & ſeparatæ ſpecies cauſarum, tum non eſt delegatus ad univerſitatem cauſarum, neque par ordinario eſt, ſed duntaxat delegatus particularis & minimè ad cauſarum univerſitatem, ut habet Maranta *dict. loc. num. 4. verſ. ſi verò una cauſa diſtinctè & ſeparatè &c.* quo loco multos laudat, quibus addo Jaſon. *in l. à Judice. Cod. de Judiciis.*

Jurisdictio non præſumitur delegata, quæ eſt facti, niſi probetur, quo ceſſante conſequens eſt, Capitulum ſeu ejus Officialem conſuetu-

dine habere Juriſdictionem ordinariam eandem conſuetudine vel præſcriptione quæſita.

Juriſdictio enim ordinaria acquiritur conſuetudine vel ex Principis conceſſione, Bartol. *in l. viros. in fin. Cod. de diverſ. offic. lib. 12.* Jaſon. *in l. more majorum. ff. de Juriſdict. omn. Judic. c. duo ſimul.* & ibi latè Panormitan. *X. de offic. Judic. ordinar.*

De Jure Capitulum etiam majus nullam ex ſe habet Juriſdictionem ordinariam, quæ tota eſt & reſidet penes Epiſcopum & ejus Officialem, niſi demum ſede vacante, *c. 3. de conſuetud. in 6to.* Panormitan. *in c. cum conſuetudinis. num. 5. X. de Conſuetud.* & Felin. Panormitan. & alii *in c. cum omnes. X. de Conſtitution.* Gloſſ. & ibi Scribentes *in c. 2. de verbor. ſignificat. in 6to.*

Per Pacem *de Fexhe* diſponitur, licere tantum Principi ſeu ejus Officiali creare Notarios &c. & quidem ſub certo numero, nec conturbat, quod dicitur, Dominos de Capitulo Leodienſi contra ejusmodi publicationem proteſtatos fuiſſe, quia ex proteſtatione præſuppoſita, non fuit ſatis contra proteſtari, ſed Capitulum debuiſſet vel ab eadem publicatione appellare, vel ſaltem ad ſuperiorem per viam querelæ recurrere, & non manere in ſimplici proteſtatione, quia ejusmodi Statuta & eorum Publicationes habent vim cujusdam Sententiæ, & tranſeunt in rem judicatam, ceſſantibus dictis, Appellatione vel querela, Franc. *in c. ſolet à nonnullis. num. 15. de Sentent. excommunicat. in 6to.* & *c. conſuluit. 3. X. de Appellation.* Bald. *in l. Judicibus. Cod. de Appellation.* Felin. Panormitan. & alii *in dict. c. cum omnes. X. de Conſtitution.* Bartol. *ad l. omnes populi. ff. de Juſtit. & Jure.* & iterum Franc. *in c. ut animarum. de Conſtitution. in 6to.*

Quando Judex proceſſit ex utraque poteſtate, tam ordinaria, quàm delegata, regulariter ipſa Sententia & Proceſſus ex authoritate delegata, tanquam digniore, ideoque Appellatur ad Papam, atque eo caſu ſi proceſſum ſit ſpecialiter, videatur proceſſum eſſe ex delegata Juriſdictione, tamen id memoratu dignam & notabilem patitur limitationem, videlicet, quando Acta aliud innuunt, cum etiam in dubio mens Judicantis declaratur ex Actis, & talis cenſetur, ut ex ipſa pronunciatione elici poteſt, atque ita eleganter ſcripto prodidit Felin. *in c. cum ex officii. X. de Præſcription. num. 24. & ex ſeqq.* ac *num. 32. in verbo. limit. 2. niſi Acta*, ubi id expreſſim tradit idque ex Sententia Abbatis & aliorum latè confirmat noviſſimè Jac. Menoch. qui hanc quæſtionem ex profeſſo tractat valdè appoſite, & quadranter ad terminos hujus hypotheſis ſcribit, quando ex Actis ipſis conſtare poteſt, qua poteſtato & Juriſdictione uſus eſt is, qui ſecundùm ordinariam & ſecundùm delegatam Juriſdictionem cognoſcere & definire potuit, eo in caſu rem eſſe claram, & ob id opus non eſſe confu-

gere

gere ad conjecturas & præſumptiones, quæ in claris ceſſant juxta *l. ille, aut ille.* §. *cum in verbis. ff. de legat. 3. l. continuus actus.* §. *cum ita. 2. ff. de verbor. obligation.* unde ſi Acta, ut inquit, ſciant hunc proceſſiſſe, ut ordinarium, talis erit judicandus, ſi verò, ut delegatum, delegatus habendus erit, & ita in ſpecie docuiſſe, Abbat. Felin. & Pariſ. trad. ad Menoch. *dict. l. num. 1.* idemque reſpondiſſe Alexand. *conſil. 55. num. 8. lib. 5.*

Quamobrem ex his omnibus conſectaneum eſt, Proceſſus Executorialium & aſſertum Decretum à quo à Domino Officiali, uti Judice ordinario atque ordinaria Auth. emanaſſe, & proinde hactenus ob evidentem nullitatem ac injuſtitiam notoriam ſpoliationemque indebitam gravamen continuum inferentem optimo Jure ad Sedem Metropoliticam, uti Judicem immediatè ſuperiorem ex parte ejusdem D. N. procuratum.

Num. 2.

Quæſtio ſuper Potioritate Juriſdictionis Officialis Leodienſis & Officialis Capituli, cum *Reſolutione* Clariſſimi Domini *Balduini de Vaux Conſiliarii.*

Caſus.

CAjus inſtituit Actionem contra Titium coram D. Officiali Capituli Leodienſis.

D. Officialis Capituli Leodienſis condemnat Titium, Titius à Sententiâ condemnatoriâ appellat, & petit ſe adverſus eandem in ſtatum priſtinum reponi.

D. Officialis Capituli reſpondet hoc modo: Reponimus vos, & deponantur Acta ad manus Sempronii.

Sempronius hoc modo Commiſſarius deputatus ſtat Decreto condemnatorio à quo, per D. Officialem Capituli lato.

Titius: ab hoc Decreto ſtamus per Sempronium Commiſſarium D. Officialis Capituli Leodienſis lato, non ad D. Officialem Capituli Leodienſis committentem, ſed ad D. Officialem Leodienſem Judicem ordinarium appellat.

Titius cauſam Appellationis à Decreto ſtamus per Commiſſarium D. Officialis Capituli Leodienſis lato interpoſitæ introducit coram præfato D. Officiali Leodienſi, & ſuſtinet, ut idem D. Officialis Leodienſis decernat ſe Judicem competentem.

Cajus verò coram præfato D. Officiali Leodienſi petit decerni, cauſam ad eundem D. Officialem Leodienſem non fuiſſe, nec eſſe devolutam, non deducendo apud Acta cauſas non devolutæ Appellationis,

ſed ſolùm inſtructivè, ob id nimirùm, quod dictoTitio non liceat à Decreto ſtamus per Sempronium uti Commiſſarium D. Officialis Capituli Leodienſis lato appellare ad D. Officialem Leodienſem, omiſſo medio videlicet D. Officiali Capituli committente.

Ex hoc Caſu oriuntur Quæſtiones infrà ſcriptæ :

Prima eſt : *An D. Officialis Capituli Leodienſis habeat ordinariam, an verò delegatam Juriſdictionem?* Cauſâ dubitandi, quod non habeat Jurisdictionem ordinariam, eſt hæc, quod Leodii habeantur duntaxat tres Judices ordinarii, videlicet Officialis Leodienſis, Scabini Leodienſes, Burgimagiſtri, & Jurati Civitatis Leodienſis.

QuidamPractici tenent, quodD.OfficialisCapituliLeodienſis habeat Jurisdictionem ordinariam inter partes quarum alterutra eſt Clericus.

Alii dicunt quod D.OfficialisCapituliLeodienſis habeatur loco ordinarii inter hujusmodi partes, & quod datus ſit ad univerſitatem cauſarum. Contra replicant alii, quod non poſſit dici datus ad univerſitatem cauſarum, ex quo ei non competat Jurisdictio in Criminalibus & aliis.

Secunda eſt : *An D. Officialis Capituli Leodienſis habeat poteſtatem committendi Cauſarum Deciſiones ?*

Si D. Officialis Capituli Leodienſis ſit Judex ordinarius vel datus ad univerſitatem cauſarum, poteſt cauſas committere.

Seniores Practici aſſerunt D.Officialem Capituli Leodienſis antehac non conſueviſſe cauſas committere, & demum à paucis Annis conſuetudinem committendi cauſas introduxiſſe.

Tertia eſt : *An à Sententia D. Officialis Capituli Leodienſis poſſit appellari ad D. Officialem Leodienſem ?* Pragmatici atteſtantur poſſe, & ab antiquiſſimis temporibus practicatas & receptas. Licet jam à paucis Annis D.Officialis Capituli Leodienſis, quotiescunque ab ipſo ad D. Officialem Leodienſem appellatur, ſoleat dare Appellanti Apoſtolos Refutatorios.

Quarta Quæſtio eſt : *An à Sententia Commiſſarii D. Officialis Capituli poſſit appellari ad Officialem Leodienſem relicto medio, videlicet D. Officiali Capituli Leodienſis?* cujusReſolutio dependet àReſolutioneSecundæQuæſtionis ſuprà ſcriptæ.

Quintò quæritur : *An Officialis Capituli habeat poteſtatem per ſe conſtituendi Procuratores, Notarios vel Executores, item concedendi Crenquenarios, item taxandi Expenſas in Curia Leodienſi ſubortas vel eas exequendi.*

Reſolutio Clariſſimi Domini *Conſiliarii de Vaux.*

ETſi adjuncta hypotheſis inter numero Quinque Quæſtiones non conſtituat, primo loco prædominantem hanc, utrum abOfficialiCapituli poſſit immediatè appellari ad Epiſcopum ſeu ejus Officialem Leodienſem, utrius-

utriusque enim idem & par eſt Tribunal juxta *c. 2. de Conſuetud. in 6to.* Attamen cum ejusmodi quæſtio ſit præjudicialis & tangens Jus Epiſcopi & Principis, qui ipſo Capitulo eſt Superior, exiſtimavi quoque, ut ratio dignitatis haberetur nedum ordinis, ut eadem primo excuteretur excuſſaque ſuam reſolutionem irrefragabilem acciperet, & eo ſanè magis, quod ſtante Superioritate Epiſcopi reſpectu Officialis Capituli in proclivi ſit & ad manum Epiſcopalem & Principalem jubere & mandare Officiali Capituli, ut Superior inferiori mandat.

Initio videtur R. D. Epiſcopum vel Officialem Leodienſem non habere Superioritatem, vel primas & immediatas Appellationes, vel denegatæ dilatæque Juſtitiæ querelas in D. Capituli Officialem.

Tum quod ejus Jurisdictio prætendatur conſtare Litteris Apoſtolicis Sixti, Eugenii & Pii Pontificum, in quibus inter cætera continetur hæc clauſula: In quibusvis Cauſis in omnes Civitatis & Diœceſis prædictarum Clericos non Exemptos ac Laicos, ſi Clericos impetant, vel à Clericis fuerint impetiti, Jurisdictionem per ſe vel eorum Officialem, aut alium vel alios ad id deputandum vel deputandos exercere, easdemque perſonas ad parendum ac alias quomodolibet per Cenſuras Eccleſiaſticas coërcere poſſint.

Tum quod in Reformatione editâ tempore Georgii Auſtriaci *tit. de Inhibition.* §. 5. cavetur in hunc modum: Venerabiles Confratres noſtri, Decanus & Capitulum Eccleſiæ noſtræ Leodienſis ex Privilegio Apoſtolico, in quibusvis Cauſis in omnes Civitatis & Diœceſis noſtræ Clericos, non Exemptos ac Laicos, ſi Clericos impetant, vel à Clericis fuerint impetiti, Jurisdictionem per ſe vel eorum Officialem, aut alium vel alios ad id deputandum vel deputandos exercere, easdemque perſonas ad parendum ac alias quomodolibet per Cenſuras Eccleſiaſticas coërcere poſſint.

Tum Tertiò, quod *Reformatio Eccleſiaſtica* Sereniſſimi Principis moderni *tit. de Inhibition.* §. 5. idem habeat, ſalvo quod ubi in Reformatione Auſtriaca ponitur ex Privilegio Apoſtolico Sereniſſimæ Suæ Celſitudinis modernæ Statuta Conſiſtorialia & Reformatio habeant hanc clauſulam ex antiqua conſuetudine Apoſtolica Authoritate confirmata.

Si enim Officialis Capituli Jurisdictio ſit erecta Authoritate Apoſtolica, illaque ſtet ejusmodi Authoritate, intrepidè conſequi Epiſcopum Authoritate Epiſcopali & ordinaria nihil poſſe in Officialem Capituli.

Quandoquidem Juris eſt vulgatiſſimi, delegatum Judicem Apoſtolicum eſſe majorem quocunque ordinario, imò Jurisdictionem habere in ordinarium, & quemcunque ordinario majorem, *c. ſanè.* & ibi Gloſſ. & Dd. *X. de Offic. delegat. Judic.*

Sed non obſtantibus ejusmodi argumentis cenſeo ab Officiali Capituli, vel ipſo Capitulo appellari ad Epiſcopum ſeu ejusdem Officialem poſſe & debere, ſaltem mediatè, textus eſt in terminis *in c. à collatione. de Appellation. in 6to.* Panormitan. *in c. cum contingat. num. 10. X. de Foro competent.* Franc. Balb. *tractat. de Præſcription. 1ma parte 5tæ partis quæſt. 11. num. 4.* Felin. *in c. ex parte Decani. num. 10. X. de Reſcript.* facit *c. Romana Eccleſia. §. 1. de Appellation. in 6to.* Præſid. Holl. *in Locis Legalibus, ſub loco: Tanquam.*

Et nedum habet Epiſcopus hanc Superioritatem Jure ſcripto, verùm etiam diſpoſitione *Concilii Tridentini*, ut videre eſt *Seſſion. 6. Decreto de Reformation. cap. 4.* ubi ita habet: Capitula Cathedralium ac aliorum majorum Eccleſiarum illarumque Perſonæ, nullis Exceptionibus, Conſuetudinibus, Sententiis, Juramentis, Concordiis, quæ tantum ſuos obligent Authores, non etiam Succeſſores, tueri ſe poſſint, quo minùs à ſuis Epiſcopis & aliis majoribus Prælatis per ſe ipſos ſolos, vel ipſis quibus ſibi videbitur adjunctis, juxta Canonicas Sanctiones toties quoties opus fuerit viſitari, corrigi & emendari etiam Authoritate Apoſtolica poſſint & valeant.

Hæc ſanè Decretalis & Canon Concilii Tridentini, quod in univerſum juratum eſt, & approbatum ab univerſo Clero Leodienſi, reprobat Exemptiones, & Pacta, quibus Superioritas Epiſcopi, quæ illi competit Jure Canonico, excluditur.

Et habet prædictum Concilium, nedum *prædicti Articuli Speciales* Derogatorias, verùm etiam univerſum Concilium Tridentinum Decreta irritantia, quæcunque & quomodocunque poſſent videri adverſantia.

Unde ſtante prætacto Canone Tridentino ſuperfluum videtur diſputare, utrum Jurisdictio Officialis Capituli ſit ordinaria delegata vel Apoſtolica, ad particulares inſuper cauſas, vel ad cauſarum univerſitatem.

Cæterum ceſſante hujusmodi Canone Tridentino etiam ingredi liceat fasque ſit diſputationem hanc, utrum Jurisdictio ſæpè dicti Officialis Capituli ſit delegata Apoſtolica & ordinaria? Dico illam non eſſe Apoſtolicam nec delegatam Authoritate Apoſtolica, etſi erroneè in Reformatione Georgii ab Auſtria expreſſum ſit per ſequentem clauſulam.

Quod Decanus & Capitulum Eccleſiæ Leodienſis ex Privilegio Apoſtolico habeant Jurisdictionem, & quod eſſet Apoſtolica, hoc ipſum probo ex prædictis Privilegiis Apoſtolicis Sixti, Eugenii & Pii, in iis narrativè clauſulis incipientibus: Et cum ſicut accepimus inter alia Statuta & Ordinationes Eccleſiæ Leodienſis caveri dicatur, & uſque ad clauſulam incipient, &c. necnon quoties continget, fieri de aliqua perſona.

Ibi enim dicitur, quod Jurisdictio Officialis Capituli conſtet duntaxat Statutis & Ordinationibus Eccleſiæ Leodienſis, & ſic non eſſet Apoſtolica.

Neque

Neque referre, quod ejusmodi Jurisdictio cum cæteris Narratis in prædictis Privilegiis confirmetur Authoritate Apoſtolica, non eſſet enim de proprietate Confirmationis, ut ipſum Actum extendat vel mutet, vel aliquid de novo tribuat, ſed ſolum dat confirmato robur, neque confirmatio extendit ad aliam naturam, quam primam, ut habet Petr. de Ferrar. *in ſua Practica. tit. Exceptiones contra Inſtrumentum. in verb. Alterius Confirmatoriam.* Bald. *in l.3. in fin. Cod. ſi adverſus rem judicat.* Caſtrenſ. *conſil.132. l. Aurelius. §. Teſtamento facto. ff. de liberat. legat.* Oldrad. *conſil.164.* Bertachin. latè *in ſuo tractat. de Epiſcop. Authoritat. part. 2. lib. 3.* & *ſpecial. tit. de Confirmation. utili aut inutili.* cum aliis infinitis.

Et dum Domini de Capitulo volunt uti ejusmodi Confirmatione prænominatorum Pontificum, tenentur oſtendere Originalia Statuta & Ordinationes in prætactis Litteris Apoſtolicis mentionatas, juxta ea quæ tradit Baldus *in l. falſus. Cod. de Furtis.* Bald. *in addit. ſpecial. de Inſtrument. Edition. verſ. An valeat confirmatum &c.* Idem habet Gail. *in Obſervat. Camer. Imper. lib. 2. obſervat. 1.* dicens: Ulterius Confirmationem nihil tribuere, & ratione Confirmationis non mutari Forum: & hæc ſanè eſt perpetua & generalis natura tam Confirmationis, quàm Juramenti, ut non extendant ea quibus adjiciuntur, ſed ſolum robur tribuant, regulenturque duntaxat ſecundùm naturam confirmati, idem Gail. *lib. 2. obſervat. 59. num. 5.* ubi multas citat authoritates.

Non oberit porrò, quod in dicta Reformatione Georgii ab Auſtria ſit poſitum hoc complexum ex Privilegio Apoſtolico in quibusvis cauſis &c. eſt enim notoriè erronea Narratio, & contra ipſa Originalia Diplomata Apoſtolica, quæ prorſus repugnant ejusmodi Narrationi, diſponentia equidem Jurisdictionem Capituli dependere à Statutis & Ordinationibus Capitularibus.

Stante autem notorio errore ejusmodi recurrendum eſt ad Autographum vel Protocollum, quemadmodum quoque recurritur ſtante dubio circa extenſionem Inſtrumenti ad Imbreviaturam, vel primam Notulam Notarii, juxta Jura deſuper vulgaria.

Non ſolum prætactis rationibus dico non eſſe delegatam Apoſtolicam Jurisdictionem Officialis Capituli Leodienſis, verùm etiam ſubſequentibus.

Quod in dictis Indultis Pontificiis & Reformationibus dicatur expreſſim Officialem non habere Jurisdictionem in Clericos vel Laicos exemptos.

Si enim eſſet Apoſtolica, haberet Jurisdictionem in Exemptos, quia ut tradit Angelus *in ſua Summa Angelica:* ſub dict. Exempti & dictæ

Dioe-

Diœceſis Exempti cenſentur eſſe de Diœceſi & Jurisdictione Pontificis, minimè verò Epiſcopi.

Multa inſuper & infinita ſunt Exempla & Præjudicata, quibus Officialis Leodienſis declaravit ſe Judicem competentem & Superiorem in Cauſis Appellationum & Querelarum ab eodem Officiale Capituli ad Epiſcopum vel ſuum Officialem interpoſitarum.

Quibus additur, quod appellatur à Præpoſito Leodienſi & Archidiaconis Eccleſiæ Leodienſis qui ſunt prima capita Capituli ad Epiſcopum Leodienſem ſeu ejus Officialem.

Quid igitur vetat quo minùs appelletur ab eorundem Officiali, quem ipſimet deputant, cum Juris ſit notiſſimi, ei licere, quod eſt minus, qui habet plus, potiſſime, quando facilis ſit Reditus ad perimendam naturam, & ad Jus Cauſæ ſeu ordinariam Jurisdictionem, quæ nimirùm eſt favorabilis, ubi delegata cenſetur odioſa, quod multis locis demonſtrat Vant. *tractat. de Nullitat.*

Hæc igitur ſuffecerint ad Primam Quæſtionem, quam inſcripſi prædominantem.

Additur nihilominùs præmiſſis *l. fin. Cod. de Jurisdict. omn. Judic.* qua cavetur electione Capitis alicujus Collegii in ipſum Caput transfundi Jurisdictionem Collegii, etiam poteſt præſidialem vel aliam majorem, quam habebat, non debet itaque Epiſcopus vel ſuus Officialis arceri Authoritate prætenſa Officialis Capituli.

Quæſtio itaque Secunda erit, videlicet utrum Officialis Capituli habeat Jurisdictionem ordinariam aut delegatam, vel ſit Delegatus ad univerſitatem cauſarum?

Ad quam Quæſtionem reſpondeo, illius Jurisdictionem neque eſſe ordinariam, neque ad univerſitatem cauſarum eſſe delegatam, quamvis de Jure delegatus ad univerſitatem cauſarum inſtar ordinarii ſit, ut habet Maranta *part. 4. diſtinct. 5. num. 51. cum ſeq.* ubi multos allegat, ſed conſiſtere in ſimplicibus terminis Delegationis.

Dum enim alicui conceduntur plures diſtinctæ & ſeparatæ cauſarum ſpecies, tum non eſt delegatus ad univerſitatem cauſarum, neque par ordinario eſt, ſed duntaxat delegatus particularis & minimè ad cauſarum univerſitatem, ut habet Maranta *loc. prædict. num. 4. verſ. ſi verò una cauſa vel plures diſtinctæ & ſeparatæ &c.* quo loco multos laudat, quibus addo Jaſon. *in l. à Judice. Cod. de Judiciis.*

Pacta quoque Civitatis & Patriæ Leodienſis Ordinationes diſponunt, ſolum eſſe tres Ordinarios, videlicet Officialem Leodienſem, Scabinos, Burgimagiſtros & Juratos Civitatis Leodienſis, inter quos non numeratur

ratur Officialis Capituli, nec is ſimpliciter habet Juriſdictionem ad univerſitatem cauſarum, excluduntur enim per prætactas Reformationes Cauſæ Criminales exemptorum Litigatorum, quorum neuter eſt Clericus, & pleræque aliæ Cauſæ Beneficiatorum omnium, ſive ſint Saccllani beneficiati, vel aliter qualificati, veluti Monachi regulares, vel alii, non comprehenduntur ſub prætactis Indultis.

Juris enim eſt, quod in Reſcriptis Apoſtolicis, dum fit mentio Clericorum, duntaxat venire ſimplices Clericos, non Conjugatos vel Beneficiatos, non Monachos vel alterius qualitatis, Abbas *ad rubr. de vita & honeſtate Clericorum in antiq.* & *in c. bonæ memoriæ. & ibi addition. X. de poſtulat. Prælator.* Felin. *in c. non dubium. X. de Sentent. excommunicat.* Natta *vol. 1. conſil. 139.* cum aliis infinitis.

Dictum quoque Indultum eſt contrarium Juri ſcripto, dum diſponit, Laicos à Clericis poſſe conveniri coram Officiali Capituli, juxta *vulgat. l. Juris ordinem. Cod. de Juriſdict. omn. Judic.* & *c. cum ſit generale.* & ibi Gloſſ. & Dd. *& c. ſi Clericus Laicum. X. de Foro competenti.* cum aliis infinitis.

Neque Juri ſcripto derogatur per hujusmodi Indulta, ergò non poſſunt valere in præjudicium Jurisdictionis ordinariæ, quam habet indubiè Princeps Leodienſis per ſe & ſuum Officialem, perinde in Temporalibus Civilibus & Criminalibus, ac inter Laicos & Clericos, & nedum ut Epiſcopus verum & etiam Princeps Territorii habens inſuper Regalia ab Imperatore, juxta *tot. tit. Cod. ſi contra Jus.*

Immò ſunt damnata per Pacta Patriæ & Privilegia Imperialia acceptata ab omnibus Statibus in vim Pacti jurati, quibus cavetur, Eccleſiaſticam Jurisdictionem non debere mittere falcem in meſſem temporalem, & Eccleſiaſticum coram Eccleſiaſtico, Temporalem coram Temporali eſſe conveniendum.

Suffragantur præmiſſis Conſtitutiones Imperii, Pax Publica, Ordinationes, quæ uniformiter diſponunt, cauſas eſſe tractandas coram ordinariis, exploſis extraordinariis Judicibus, deputatis Compromiſſariis.

Et cum Clerus Primarius prædictas Conſtitutiones & Privilegia Imperialia perinde & æqualiter acceptarit cum aliis Statibus, illis omninò ligatur & conſtringitur, cum Juris ſit vulgaris, Statuta mixta Clericorum & Laicorum ligare ipſos Clericos pari Jure, ut Laicos, ut habet Chaſſanæ. *ad Conſuetud. Burgund. tit. des mains mortes. §. 10. num. 53.* & Tiraquel. *tractat. de retract. lign. §. 1. gloſſ. 13. in verbis : l'achepteur. num. 2. cum ſeqq.*

Tertia Quæſtio, videlicet, utrum Officialis Capituli poſſit committere cauſas decidendas, pendet ex prioribus. Nam cum Officialis Capituli ſit, ut diximus, delegatus non ad univerſitatem cauſarum, ſed ad

cauſas particulares, non poteſt ſubdelegare, habet enim alienam Jurisdictionem, & non propriam, præſertim quando articulus eſt Jurisdictionalis, Maranta *loco præfato num. 50.* ubi quoque citatus Panormitan. *in vulgat. c. ſuper quæſtionum. X. de offic. Judic. delegat.* & complures alios; facit *l. à Judice. Cod. de Judiciis.* ubi habetur, à Judicio Judicem delegatum Judicis dandi poteſtatem non habere, cum ipſe Judiciario munere non fungatur, niſi à Principe Judex datus fuerit, ſed Capitulum non eſt Princeps, ergò &c.

Accedit, quod clauſula Indulti primi præinſerta ſolum referatur reſpectu Deputationis Judicum ad ipſos Decanum & Capitulum, ergò Officialis non poteſt deputare vel committere.

Sunt enim pari loco per dictam clauſulam Officialis deputandus vel deputandi, & ſunt præterea Reſcripta in ſuis terminis intelligenda, tanquam nimirùm ſtricti Juris, dico fortius, quod quando eſt Deputatus Officialis ceſſare nominationem deputandi, vel Deputandorum juxta *l. boves. §. hoc ſermone.* & ibi Gloſſ. *ff. de verbor. ſignificat.*

At quod reſolvitur, ſuprà ſtat eo magis, quod Officialis deputandus, vel deputandi ſtent alternativè & disjunctivè, & ita omnes ſunt mobiles & ejusdem qualitatis, ita, ut deputandi vel Deputandorum Authoritas non dependeat ab ipſo Officiali, qui habet nudum Miniſterium, ſed ab ipſis Decano & Capitulo, ita tamen, ut fiat denominatio citra præjudicium vel derogationem Jurisdictionis Epiſcopalis, cujus ſuprà mentio facta eſt.

Quarta Quæſtio eſt, utrum potuerit appellari à Delegato Officialis Capituli poſtpoſito Officiale Leodienſi ad Officialem Leodienſem, dico, potuiſſe, immò licuiſſe adire Officialem Leodienſem ſuper Nullitate totius Proceſſus Commiſſarii Officialis Capituli, juxta ea quæ tradit Vant. *tractat. de Nullitat. tit. coram quo Nullitas proponi poſſit.* quamvis decretalis Concilii Tridentini præinſerta omnia, quæcunque poſſent opponi, excludat.

Narratur in Facti Specie, quod Officialis Capituli gravaverit, & quod Commiſſarius ejusdem Officialis idem decreverit, quod Committens, & hoc caſu, cum proximus ſit ſuſpectus, potuit adire mediatus remotior non ſuſpectus, ut in terminis tradit Maranta *tit. de Appellation. num. 364.* nullis adductis equidem Authoritatibus, quod etiam Ordinatione Cameræ Imperialis cautum eſt, licet regulariter diſponant, Appellationes gradatim debere interponi.

Sed ſtante Nullitate Commiſſionis, ob cauſas ſuprà tactas, D. Officialis Leodienſis ad quamlibet querelam poteſt ſuas partes interponere, tam in materia Nullitatis, Appellationis, Querelæ, Implorationis Officii Judicis, quàm alia quavis, ob quam Superiorem adire licet.

Ultima Quæſtio eſt, utrum Officialis Capituli Leodienſis poſſit exequi ſuas Sententias per Crenkenarios, per Capturam vel alios modos mittendi in poſſeſſionem Bonorum, injectionem manuum & ſimiles; ſimiliter an poſſit creare Notarios & publicos officiatos, ut Procuratores vel Executores? Reſpondeo negativè, quia Jus carceris eſt de mero Imperio, ut habet latè D. Bartol. de Capua *in ſuis ſingular. 2.* allegans complures Authores.

Immò ſimplex Judex delegatus, niſi dicatur in Commiſſione poſſe invocare Brachium Seculare, hoc non poteſt, ut habet Archid. *in c. ut officium.* §. *2. verſ. denique. de hæret. in 6to.*

Quinimò Epiſcopus etiam pro crimine Eccleſiaſtico, licet habeat cognitionem, ſi non habet Territorium, non poteſt uti captura, *cap. ſi quis contra aliquem. tit. de Sanctiſſimis Epiſcopis. Novell. 9.* Oldrad. *conſil. 86.* Author *in repetit. c. ea, quæ. de Regul. Jur. in 6to.* Imol. *in cap. ſignificat. X. de offic. Judic. delegat.* Franc. *Marc in Delphino. num. 9. quæſt. 44.* Jacobus *de bello. viſu in repetit.* §. *contrahen. c. Romana Eccleſia. de Foro competenti. in 6to. num. 91.* ubi dicit, fortiùs nempe *c. unic. de Cleric. conjugatis. in 6to.* non habere locum extra Terras Romanæ Eccleſiæ, & hinc Indultum Pianum non poſſe complecti Clericos conjugatos, Ludov. Roman. *ſingular. Jur. 711.* Jul. Clar. *lib. 5.* §. *fin. quæſt. 37. Incipiens in hac exceptione. num. 8.* Boër. *in Deciſ. Burdegalenſ. deciſ. 227. num. 11.* ubi citat multa Arreſta conformia, Pap. *de Arreſt. tit. des Jurisdictions temporels. artic. 26.* latè Bertachin. *in ſuo Repertor. ſub diction. Delegatus. verſ. non poteſt facere capi &c.* cum aliis infinitis.

Accedit præmiſſis quod Indultum Pianum ſolum loquitur de Executione & coërcitione per Cenſuras Eccleſiaſticas, quarum Appellatione non veniunt captura Perſonæ, Immiſſio in poſſeſſionem Bonorum & alia, quæ ſunt meri & mixti Imperii, neque Deputatio Crenkenariorum vel aliorum Executorum in Perſonas vel Bona, deficiente enim poteſtate Judicis, non poteſt tribui poteſtas Crenkenariis, vel aliis Executoribus capiendi Perſonas, vel injiciendi manus in Bona mobilia vel immobilia.

Item creare Notarios & Procuratores publicos & juratos Officiatos, ſunt de Reſervatis majoribus Principibus, ut habetur apud Bertachin. *in ſuo Repertorio ſub diction. Notarius.* §. *Notarius à quo creatur &c.*

Duntaxat autem datur particularis Authoritas Officiali Capituli, videlicet cognoſcendi Cauſas & exequendi per Cenſuras Eccleſiaſticas, & iſtud eſt diverſum à Creatione Notariorum, Procuratorum & Crenkenariorum, unde non cadunt in Commiſſione Officialis Capituli, creare enim Notarios, Crenkenarios, & facere Actus ejusmodi, ſunt voluntariæ Jurisdictionis & Poteſtatis, ubi ſolùm Capitulo Leodienſi competit ſola con-

tentioſa per Reſcriptum Apoſtolicum, cujus ſiquidem Jurisdictionis nomine non veniunt ea, quæ ſunt meri & mixti Imperii, ut ſunt deputare Crenkenarios vel alia exercere ſimilia, & cum D. Officialis Capituli ſolum habeat ſpecialem & particularem Delegationem, non poteſt extendi ad univerſitatem, ut habet Præſes Holl. *ſuo loco* à ſpeciali.

Denique Jurisdictio Officialis Capituli nunquam venit privativè reſpectu Epiſcopi & Jurium Epiſcopalium, ſicut regulare eſt, quod datio Jurisdictionis nunquam venit privativè, ſed accumulativè, Thom. Gratian. *Deciſ. 30. in med.* Felin. *in c. cæterum. X. de Judic.* & *c. paſtoralis officii. X. de offic. Judic. ordinar.*

Ex hiſce exiſtimo adjunctas Quæſtiones hypotheſi & Facti Specie propoſita comprehenſas eſſe plenè & irrefragabiliter reſolutas, hoc addito, quod Statuta tempore Cardinalis à Marka communi Conſenſu Ordinum publicata habent in hunc modum: Premierement que dores nauant chacun doit être traité en Juſtitie par deuant ſon Juge ordinaire Spirituel ou Temporel du païs ſelon les Privileges de feu l'Empereur Maximilian, & les Paix faites &c. cum quo conſonant plura alia Pacta.

Et quod inſuper prætacta Privilegia Maximiliani & Pacta Patriæ excludant quorumcunque Jurisdictionem præterquam ordinariam, quarum fit ſuprà mentio, ex quorum numero & grege non eſt Officialis Capituli.

Neque rurſus ſilentio prætereundum eſt, quod in Cauſa mota per Epiſcopum Leodienſem & ſuum Capitulum adjunctum in Camera Imperiali occaſione Jurisdictionis Civitatis Leodienſis contra eandem Civitatem dicti Epiſcopus olim & Capitulum fundarunt ſuam Actionem, & Libellum ediderunt ſupra Sententiâ latâ per felicis recordationis Paulum II. Pontificem tempore quondam Reverendiſſimi Ludovici Borbonii, in qua ſiquidem Sententia d. q. Pontifex Paulus II. declaravit univerſam Jurisdictionem Civitatis, & Patriæ Leodienſis ac Comitatus Loſſenſis pertinere ad Epiſcopum pro tempore, exceptis nonnullis in dicta Sententia nominatis, inter quos non continetur Capitulum.

Quapropter indignum eſſet, quod excluſo ejusmodi Sententiæ tenore & forma Epiſcopique Superioritate, Jurisdictione, & Imperio Capitulum vel ſuus Officialis, aliusve Deputandus vel Deputandi Superioritatem Principis in Cauſis Appellationum, Nullitatum & Querelarum non recognoſcerent, præſertim quando Authoritas S. C. Epiſcopalis tam Jure ſcripto Concilio Tridentino, quam aliis prænarratis Titulis fulcitur, ſtabilitur & juſtificatur.

Dictum eſt ſuprà obiter de Creatione Notariorum, & quis habeat poteſtatem creandi Notarios, quam quoque materiam latè tractat Bertachin. *in ſuo Repertorio ſub diction. Notarius §. Notarius à quo creatur &c.* Atta-

Attamen hæc eſt communis ſententia, quod Notarius à Judice creari non poſſit, qui quamvis poſſit deputare ad aliquod Officium certas Perſonas, ſi non ſint alii ex publico deputati, tamen Notarios non facit eos, qui non ſunt, ut habet Bald. *in rubr. Cod. de fide Inſtrumentor. in column. 1.*

INDEX

In præcedentem Tabellam Privilegiorum, ſive Appendicem V.

PRæliminariter notanda: Pag. 126

De Sacri Romani Imperii Electoribus *in genere.* 128

De Sacri Romani Imperii Electoribus Eccleſiaſticis. 129

In ſpecie de Electore Moguntino. ibid.

Trevirenſi. ibid.

Colonienſi. ibid.

Addita hic eſt Notitia Judiciorum Electoralium in Civitate Colonienſi & aliis Provinciis. 130. ſeqq.

De Electoribus Secularibus: 133

Rege Bohemiæ. ibid.

Electore Bavariæ. ibid.

Saxoniæ. ibid.

Brandenburgico. ibid.

Palatino. ibid.

Brunſvicenſi, & Mantiſſa. 134

De S. R. I. Principibus Eccleſiaſticis. 135

De Epiſcopo & Principatu Leodienſi. ibid.

Recenſetur Series Privilegiorum. 136. ſeqq.

Epiſcopatus Monaſterienſis Privilegia de non appellando. 139

De Officiali Monaſterienſi. ibid.

Epiſcopus Tridentinus. ibid.

Epiſcopus Würzburgenſis ſive Herbipolenſis. 140

Admonitio generalis de reliquis Principibus Eccleſiaſticis, qui nullo gaudent Privilegio de non appellando ſpeciali. ibid.

Ubi etiam de Pacto Wormatienſis Epiſcopi cum Civitate Imperiali Wormatienſi. ibid.

Privilegia de non appellando S. R. I. Principum Secularium. ibid.

Ubi repetitur generale Monitum ex Præliminaribus de Archi-Ducibus Auſtriæ, Duce Burgundiæ, & Bavariæ. ibid.

Brandenburgica Familia in Franconia. ibid.

Brunſvicenſes Duces. 141

Dux Juliacenſis. ibid.

Notitia ulterior Judiciorum Juliacenſium. Pag. 141. ſeqq.
Haſſiæ Landgravii Lineæ Darmſtadienſis, & Caſſellana. 143
Holſatiæ Duces. 144
Ubi etiam de Judiciis diverſis Holſaticis agitur. ibid.
De Judicio in Oldenburgico Comitatu. 145
De Pinnebergico Judicio. ibid.
De Mechlenburgicis Ducibus. ibid.
Oſtfriſiæ Principibus. ibid.
Comitibus Palatinis. 146
Pomeraniæ Ducibus. ibid.
Sueciæ Rege, qua Princeps eſt Imperii. ibid.
Schvvarzburgicis Principibus. ibid.
Würtenbergiæ Ducibus. 147
Ubi de Mömpelgartienſi Patria. ibid.
Generales Obſervationes de Privilegiis Exemtionum à Judiciis Provincialibus Cæſareis: Speciatim de Privilegio Fürſtenbergico. ibid.
De S. R. I. Abbatibus & Prælatis. ibid.
De S. R. I. Comitibus Imperii *in genere.* 148
In ſpecie de Hanoviæ Comite. ibid.
Oldenburgicis Comitibus remiſſivè. ibid.
Ranzoviis Comitibus. ibid.
Reuſſiis Comitibus. ibid.
Lib. Bar. de Ingelheim. ibid.
De Civitatibus Imperialibus *in genere.* 149
In ſpecie de Aquisgrano. ibid.
Auguſta Vindelicorum. ibid.
Brema. ibid.
Colonia Agrippina. ibid.
Accedit Notitia des Cöllniſchen *Magiſtrats* Gerichter. 150. ſeq.
Francofurto ad Mœnum. 151
Hamburgo. 152
Kampiduno. ibid.
Lindavienſi Civitate. ibid.
Lubeca. ibid.
Noribergenſi Civitate. 153
Recenſentur Judicia ejusdem Civitatis. 154. ſeqq.
Notitia Judiciorum Cæſareorum in Imperio Cameræ Imperiali ſubordinatorum in genere. 156
In ſpecie Rothvvilenſis Judicii Aulici. 157. ſeqq.

Judi-

Judiciorum Cæſareorum Provincialium, & in ſpecie **des Kayſerlichen Land-Gerichts in Schwaben.** Pag. 159. ſeqq.

Ad hujus notitiæ de Judicio Rothvvilenſi & Provinciali Suevico illuſtrationem utile erit conſulere Diplomata exhibita in Burgermeiſteri Corpore Juris ſive Codice Diplomatico part. 2. Num. 9. & 10. cum Adjunctis.

Judicii Provincialis Herbipolenſis, **des Land-Gerichts des Hertzogthums Francken zu Würtzburg.** 169. ſeq.

Judicii Provincialis Onolsbacenſis, **des Kayſerlichen Land-Gerichts des Burggrafthums zu Onoltzbach.** 170

Judicii Scabinatus Aquisgranenſis, **des Königlichen Stuhls zu Aachen.** 171

Notabilia quædam de Appellationibus à Commiſſariis tam Cameræ Imperialis, quàm Imperatoris **von Hof aus /** *itemque Cæſareis datis* **auf die Außträge.** ibid.

De Judicio Eccleſiaſtico Aquisgranenſi, **dem Send-Gericht /** *ſive Synodali.* 172

Reſponſa Juris duo ſuper Articulis Juriſdictionis inter Officialem Leodienſem & Officialem Capituli. 172. ſeqq.

APPENDIX VI.

Selectæ Formulæ Decretorum Extrajudicialium Imperialis Cameræ.

PRÆMONITIO.

Cum Anno 1712. Formulæ quædam Decretorum Auctore Anonymo, (fuit quondam Dn. Aſſeſſor Schragius) *Wetzlariæ editæ fuerint, viſum fuit has præmittere. Duas Claſſes conſtituit Dominus Auctor: (1.) Formularum omnibus Cauſis communium, (2.) quibusdam Cauſis propriarum. Ex illa Claſſe varias videas collectas Formulas. Ex hac verò ſunt ſaltem Remiſſiones ad Decreta ſubjuncta Supplicationibus à* Blumio *&* Hofmanno *editis. Hanc Collectionem ſequetur* Collectio nova *variorum Decretorum à diverſis Aſſeſſoribus aliisque atque aliis Senatibus datorum. Quæ Collectio ſi videatur alicui ſine ordine vel materiarum vel temporis,* vel

vel generis Proceſſus, aut modi decernendi congeſta; ſciendum eſt, factum id conſultò, nihilominùs tamen cum ſpe, quod materiarum fœcunditas, ipſaque mixtura Lectori utilitatem & jucunditatem ſit allatura. Poterant Inſcriptiones fieri deductiores, ſed quia Decreta ſunt brevia, rem ipſam Lector ex tenore cognoſcet. Si cui videatur Indice Materiarum & Formularum opus eſſe, hunc quisque ſibi conficiet. Nobis & temporis & aliorum laborum habenda fuit ratio.

Formulæ Decretorum Extrajudicialium, ad Supplicationes pro Proceſſibus Cameralibus latorum ferendorumque, ſecundùm genera eorundem Juridica digeſtæ. Anno 1712.

(I.) Formulæ Decretorum omnibus Cauſis communium.

1. *FOrmulæ Decretorum Interlocutoriorum & Dilatoriorum.*
2. *Definitivorum & Peremptoriorum.*
3. *Conceſſivorum.*
4. *Denegatoriorum.*
5. *Præceptivorum ſeu Imperativorum.*
6. *Prohibitoriorum ſeu Inhibitoriorum.*
7. *Comminatoriorum & Punitoriorum ſeu Pœnalium.*
8. *Gratialium ſeu Remiſſoriorum Pœnæ.*
9. *Permiſſivorum.*
10. *Admiſſivorum.*
11. *Remiſſoriorum.*
12. *Declaratoriorum.*
13. *Informatoriorum.*
14. *Temperatorum ſeu Mixtorum, ex. gr. Conceptorum in diem, ſub conditione, modo, hypotheticorum ſeu reſpectivorum certarum Circumſtantiarum &c.*
15. *Ulteriorum ſeu Secundorum.*
16. *Extenſivorum & Ampliativorum.*
17. *Reſtrictivorum, Limitativorum & Intenſivorum.*
18. *Prorogatoriorum & Protenſivorum.*
19. *Confirmatoriorum, & Contra.*

(II.) For-

(II.) Formulæ Decretorum quibusdam Cauſis propriorum.

1. *IN cauſis, in quibus Juriſdictio Cameræ ratione Perſonarum fundatur.*
2. *In cauſis Pacis Religioſæ.*
3. *In cauſis Pacis Profanæ, vulgò Publicæ, item* Land-Fried *nominatæ.*
4. *In cauſis Fiſcalibus.*
5. *In cauſis Litigioſæ Poſſeſſionis.*
6. *In cauſis Pignorationum.*
7. *In cauſis Arreſtorum.*
8. *In cauſis Mandatorum.*
9. *In cauſis Citationum.*
10. *In cauſis Inhibitionum.*
11. *In cauſis Relaxationis Juramenti ad effectum agendi.*
12. *In cauſis Conſtitutionis L. Diffamari. & L. Si contendat.*
13. *In cauſis Protractæ vel Denegatæ Juſtitiæ.*
14. *In cauſis Violati Privilegii Cæſarei.*
15. *In cauſis, in quibus Juriſdictio Cameræ fundatur ex Continentia Cauſæ.*
16. *In cauſis, in quibus Juriſdictio Cameræ fundatur ex natura quorundam Actuum.*
17. *In cauſis Appellationum.*
18. *In cauſis Nullitatum.*
19. *In cauſis Reſtitutionis in integrum adverſus latam Sententiam.*
20. *In cauſis Reſtitutionis in integrum adverſus lapſum Fatalium & adverſus non factam Requiſitionem Actorum.*
21. *In cauſis Reductionis Sententiæ iniquæ ad Arbitrium boni Viri.*
22. *In cauſis Reſtitutionis in integrum contra Sententiam Cameræ.*
23. *In cauſis Reviſionum Sententiarum Cameralium.*
24. *In cauſis Reviſionis Sententiæ à Judice inferiori latæ & Transmiſſionis Actorum ad impartiale Collegium.*
25. *In cauſis Salvi Conductus.*

26. *In cauſis Literarum pro Informatione, Informatoriarum, & harum Refutatoriarum.*
27. *In cauſis §. De indaganda &c. 5. Artic. 8. Inſtrum. Pacis &c.* §. Nachdeme auch ꝛc. *170. & ſeqq. Receſſ. Imper. de Anno 1654. & Beneficii Auth. Hoc niſi. Cod. de Solut.*
28. *In cauſis* §. Als ſich dann auch ꝛc. *164. &* §. Ebenmäßig ſollen hinführo ꝛc. *166. Receſſ. Imper. de Anno 1654.*
29. *In cauſis §. Unanimi quoque &c. 1. Artic. 7. Inſtr. Pacis.*
30. *In cauſis Miſcellaneis.*
31. *Formulas Decretorum certis Materiis conformium.*

(I.) Formulæ Decretorum omnibus Cauſis communium.

I. *Interlocutoriorum & Dilatoriorum.*

In diem Probationis protracta Juſtitia.

NOch zur Zeit abgeſchlagen; Sondern / wofern Supplicant, daß ſein Principal bey dem Unter-Richter ex. gr. geſucht/ oder/ ſich angemeldt/ daſelbſt/ oder/ damit aber nicht gehört worden/ glaublich beſcheinen wird / ſoll alßdann ferner ergehen / was recht iſt.

Cum præceptivo Literarum pro Informatione & temporali Inhibitione.

Alia. Noch zur Zeit abgeſchlagen; ſondern ſoll (aliquando in hypotheſi, dieſer Sachen beſondern Beſchaffenheit nach) zuvor deßwegen an den Unter-Richter/ um ſeinen außführlichen Bericht darüber innerhalb 6. Wochen einzubringen/ geſchrieben werden; Jnmittelſt aber derſelbe ſich weitern Verfahrens in dieſer Sache enthalten.

Secundi ſeu Ulterioris.

Alia. Noch zur Zeit abermaln abgeſchlagen; ſondern/ wofern Supplicant &c. gebührend beſcheinen wird / ſoll ferner darauf ergehen / was recht iſt.

In diem Probationis, præſtitorum Solennium &c.

Alia. Noch zur Zeit abgeſchlagen; ſondern / wofern Supplicant, daß denen Solennibus coram Judice à quo ein würckliches Genügen beſchehen/ oder/ deſſen Principal

darzu

darzu nicht admittirt werden wollen; wie auch/ daß derſelbe keinen Procuratorem apud Acta gehabt/ glaublich beſcheinen wird/ ſoll alßdann ferner ergehen/ was recht iſt. *Item defectus Procuratoris apud Acta.*

Alia. **Noch zur Zeit** abgeſchlagen; ſondern/ wofern Supplicant förmlich/ und dem Jüngern Reichs-Abſchied gemäß/ *ad condemnandum*, bitten wird/ ſoll ferner darauf ergehen/ was recht iſt. *In diem Supplicationis in forma legali.*

Alia. **Noch zur Zeit** abgeſchlagen; ſondern/ wofern Supplicant, daß ſein Principal bey dem Unter-Richter ſich angemeldet/ daſelbſt aber kein Gehör gefunden habe/ glaublich beſcheinen wird/ ſoll alßdann ferner ergehen/ was recht iſt. *In diem Exhibitionis Documenti præſtitorum Præſtandorum.*

Alia. **Noch zur Zeit** abgeſchlagen; ſondern/ wofern Supplicant, wo die in dem Extract ſub N. gedachte Proceſs erhoben/ und anhängig ſeynd/ anzeigen/ und ſonſten förmlicher bitten wird/ ſoll ferner darauf ergehen/ was recht iſt. *In diem Demonſtrationis, & Supplicationis in forma legali.*

Alia. **Noch zur Zeit** abgeſchlagen; ſondern/ wofern Supplicant das in der Beylag angezogene Schreiben beylegen wird/ ſoll alßdann darauf ergehen/ was recht iſt. *In diem Exhibitionis Adjuncti.*

Alia. **Noch zur Zeit** abgeſchlagen; ſondern/ wofern Supplicant die *Narrata* auf die *Conſtitutionem*, ex. gr. fractæ Pacis, beſſer *qualifici*ren wird/ ſoll ferner darauf ergehen/ was recht iſt. *In diem Demonſtrationis Fundamenti Proceſſus.*

Alia. **Wofern** Supplicant, ex. gr. die angegebene Jurisdictions-Gerechtigkeit etlicher maßen beſcheinen wird/ ſoll ferner ergehen/ was recht iſt. *In diem Probationis Narratorum.*

Alia. **Noch zur Zeit** abgeſchlagen; ſondern/ wofern Supplicant, wann die geklagte Execution geſchehen ſeye/ beweißlich darthun wird/ ſoll ferner darauf ergehen/ was recht iſt. *In diem Probationis Narratorum.*

Alia. **Noch zur Zeit** abgeſchlagen; ſondern/ wofern Supplicant die Jurisdictionem Cameræ beſſer fundiren wird/ ſoll ferner darauf ergehen/ was recht iſt. *In diem fundatæ Jurisdictionis Cameræ.*

In diem Subſcriptionis ab Advocatis & Procuratoribus Cameræ facta.

Alia. **Noch zur Zeit** abgeſchlagen; ſondern/ wofern Supplicant die Supplication durch einen dieſes Kayſerlichen Cammer-Gerichts geſchwornen Advocaten und Procuratorn, dem Gemeinen Beſcheid gemäß/ wird unterſchreiben laſſen/ ſoll ferner darauf ergehen/ was recht iſt.

In diem Supplicationis in forma legali.

Alia. Iſt Supplicanten ſein Begehren/ **als unnöthig**/ abgeſchlagen; ſondern/ wofern er denen Reichs-Conſtitutionibus gemäß/ förmlich anruffen wird/ ſoll ferner darauf ergehen/ was recht iſt.

In diem Probationis Narratorum, & Renunciationis Pacti Uſurarii.

Alia. **Noch zur Zeit** abgeſchlagen; ſondern/ wofern Supplicant, dem Jüngern Reichs-Abſchied gemäß/ ſeine Narrata etlicher maßen beſcheinigen/ und die Obligation in forma probante beylegen/ auch dem darin befindlichen Pacto Uſurario renunciiren wird/ ſoll ferner darauf ergehen/ was recht iſt.

In diem Probationis protracta Executionis.

Alia. **Wofern** Supplicant, daß nach Abfließung der Fatalien er bey Richtern voriger Inſtantz um Execution angehalten/ und dieſelbe ihme nicht wiederfahren wollen/ beſcheinen wird/ ſoll darauf ergehen/ was recht iſt.

In diem Supplicationis in forma legali.

Alia. **Noch zur Zeit** abgeſchlagen; ſondern/ wofern Supplicant **förmlich** ſuppliciren wird/ ſoll ferner darauf ergehen/ was recht iſt.

In diem Supplicationis in forma legali, & Probationis veriſimilis Narratorum.

Alia. Wie gebetten/ abgeſchlagen; ſondern/ wofern Supplicant **förmlich** bitten/ **ſein Angeben** vermög des Jüngern Reichs-Abſchieds in etwas **beſcheinen**/ und die Creditores, ſo viel ihme davon wiſſend/ benennen wird/ ſoll darauf ergehen/ was recht iſt.

In diem nominatorum Creditorum concurrentium.

Alia. **Noch zur Zeit** abgeſchlagen; ſondern/ wofern Supplicant diejenige Prætendenten, ſo ihme bewuſt/ benahmen wird/ ſoll ferner darauf ergehen/ was recht iſt.

In diem Supplicationis in forma legali.

Alia. **Noch zur Zeit** abgeſchlagen; ſondern/ wofern Supplicant nicht nur *ad videndum condemnari*, ſondern dem Jüngern Reichs-Abſchied gemäß/ ſeine Bitte auch *ad condemnandum* einrichten/ und zugleich das Rubrum

cum

cum Nigro beſſer concordiren wird / ſoll alßdann ferner darauf ergehen / was recht iſt.

Alia Latina. Quatenus Supplicans in Sententia primæ Inſtantiæ mentionatam Obligationem in probante forma exhibuerit, & ratione Summæ Jurisdictionem Cameræ fundaverit, fiet deſuper, quod Juris. *In diem Probationis &c.*

Alia Latina. Adhuc denegamus; ſed quatenus Supplicans ſe declaraverit, utrum purè & ſimpliciter ad Acta priora ſubmittere, vel Libello Gravaminum inhærere velit, & in hunc caſum eundem, prout decet, *marginaverit*, fiet deſuper, quod Juris. Contra Supplicantem, quod hoc poſtremum intermiſerit, *Pœnam arbitrariam reſervantes.* *Secundi ſeu Ulterioris Primi, cum reſervatione Pœnæ.*

Alia Latina. Adhuc denegamus; ſed quatenus Supplicans Factum lucidius expoſuerit, & Gravamina melius deduxerit, deſuper fiet, quod Juris. *Secundi ſeu Ulterioris Primi.*

Alia Latina. Iterum adhuc denegamus; ſed quatenus Supplicans primævum Libellum coram Officiali Leodienſi exhibitum in forma probante appoſuerit, fiet deſuper, quod Juris. *Tertii ſeu Ulterioris Secundi, ſeu adhuc Ulterioris.*

Alia Germanica. **Noch zur Zeit** abgeſchlagen; ſondern / wofern Supplicant, daß denen Solennibus coram Judice à quo, ein Genügen beſchehen ſeye / oder er dazu nicht gelaſſen werden wollen / glaublich beſcheinen / dann auch die ſub N. ermanglende / in prima Inſtantia producirte Articulos Probatoriales in forma probante beylegen / dann ſich purè erklären wird / ob er ad Acta priora ſubmittiren / oder dem Libello inhæriren wolle / ſoll ferner darauf ergehen / was recht iſt. *In diem Probationis & Declarationis.*

Alia. **Wofern** Supplicant beſcheinen wird / daß die Acta intra 30. Dies requirirt / ſoll ferner ergehen / was recht iſt. *In diem Probation. Requiſit. Actorum.*

Alia. In puncto Reſtitutionis in integrum brevi manu. **Noch zur Zeit** abgeſchlagen; ſondern / wofern Supplicant, denen Jüngeren Reichs-Abſchieden gemäß / entweder *In diem Supplicationis in forma legali.*

einen Libellum beylegen/ oder die petitionem Supplicationis nicht nur ad citandum, ſondern auch ad reſtituendum, einrichten wird/ ſoll alßdann ferner darauf ergehen/ was recht iſt.

In diem Allegationis Specialis & Probationis. *Alia.* Noch zur Zeit abgeſchlagen; ſondern/ wofern Supplicant die angezogene Impedimenta ſpecificiren und beſcheinen wird/ ſoll ferner darauf ergehen/ was recht iſt.

In diem Examinis Notar. Immatric. *Alia.* Wofern ſich der Supplicant zum Examen ſtellen wird/ ſoll darauff ergehen/ was recht iſt.

Ulterioris ſub modo ſeu Lege probandi Narrata Supplicat. *Alia.* Noch zur Zeit nochmalen abgeſchlagen; ſondern/ wofern Supplicant die Narrata etlicher maßen beſcheinen wird/ ſoll ferner darauff ergehen/ was recht iſt.

Limitativi. *Alia.* Noch zur Zeit/ ſo viel die Inventation betrifft/ abgeſchlagen.

Cum præceptivo communic. Informat. tranſmiſſæ. *Alia.* Noch zur Zeit abgeſchlagen; ſondern ſoll Supplicanten der einkommene Bericht zu ſeiner Nothdurfft *communici*rt werden.

Cum præceptivo Literar. pro Information. *Alia.* Abgeſchlagen; Jedoch ſoll Herrn Beklagten nochmalen ſeinen *Special*-Bericht innerhalb 6. Wochen über dieſe Supplication und Beylag zu thun/ zugeſchrieben werden.

2. *Definitivorum & Peremptoriorum.*

FOrmulæ Definitivorum & Peremptoriorum paſſim inter genera Conceſſivorum, Denegatoriorum, Primorum & Ulteriorum, occurrunt; ex. gr. in verbis: **Erkannt. Abgeſchlagen. Nochmalen abgeſchlagen. Abermalen abgeſchlagen. Läſt man es bey vorigen *Decreten* bewenden.**

3. *Conceſſivorum.*

Protectorii. *Cum Remiſſorio ad Judicium.* JSt das gebettene Protectorium, ex. gr. an Chur-Maynz/ als des Chur-Rheiniſchen Creyßes außſchreibenden Fürſten/ biß zu Außtrag der an dieſem höch-

höchſten Gericht Rechtshängigen Sach/ **erkannt**; übriges Begehren aber *Judicialiter*.

Alia. **Erkannt.** *Puri.*

Alia. Iſt die gebettene Citatio **auf jetzige** *Petition* **erkannt**/ und ſeynd beyden Partheyen pro Termino Legali 2. Monath **angeſetzt.** *Ad iteratam Petitionem Citationis.*

Alia. Iſt Mandatum Inhibitorium S. Caſſatorium & Reſtitutorium Cum Clauſula **erkannt.** *Mandati Inhibit. Caſſat. & Reſtitut.*

Alia. Seynd gebettene Citatio und Mandatum de Reſtituendo, doch Cum Clauſula, **erkannt**/ und beyden Theilen 3. Monath pro Termino Legali von Amts wegen **angeſetzt.** *Citat. & Mandat. Reſtitut.*

Alia. Seynd gebettene Citatio und Mandatum de Reſtituendo, jedoch Cum Clauſula **erkannt**; übriges Begehren aber **abgeſchlagen.** *Reſpectivi Citat. & Mandat. C.C. Reſtitut. cum Denegator.*

Alia. Iſt die gebettene Citatio auf den Land-Frieden/ wie auch das Mandatum Reſtitutorium, jedoch Cum Clauſula, **auf jetziger und voriger** *Supplicationen Narrata* und Beylagen/ wider den Herrn Grafen von N. **erkannt**/ das übrige Begehren aber **abgeſchlagen.** *Reſpectivi ad iteratam Supplicationem cum Denegatorio.*

Alia. Iſt das gebettene Mandatum Ulterius de procedendo ordinaria Juris via, Sine, das übrige aber/ Cum Clauſula, **erkannt.** *Reſpectivi.*

Alia Latina. Decernimus. *Puri.*

Alia. Decernimus; ſed Cum Clauſula. *Limitativi.*

Alia. Iſt Supplicanten reſpectivè ſimplex & ulterius Mandatum **erkannt**; übriges Begehren aber **abgeſchlagen.** *Reſpectivi cum Denegatorio.*

Alia. Iſt gebettenes Mandatum, ſo viel die abgepfändete Tücher/ oder deren rechten Werth betrifft/ **erkannt.** *Limitativi.*

Alia. Auf beybrachtes Inſtrumentum deſſen von M. Ratificationis, **erkannt.** *Ad Paritionem.*

Alia. Iſt das gebettene Mandatum, jedoch auf vorgehende genugſame Caution, **erkannt.** *Sub Conditione.*

Sivè. Iſt das gebettene Mandatum und Citation gegen würckliche Leiſtung anerbottener genugſamer Caution, erkannt.

Alia.

In communi forma, cum Denegatorio Reſpectivo. *Alia.* Jſt das gebettene Mandatum de procedendo ſecundum Jura & Conſtitutiones Imperii Sine Clauſula in communi forma **erkannt**; das übrige Begehren aber **abgeſchlagen.**

Limitativi. *Alia.* Jſt das gebettene Mandatum, jedoch Cum Clauſula, **erkannt.**

Item. Jſt gebettenes Mandatum ad dimittendum Hypothecam, jedoch Cum Clauſula, **erkannt**; und seynd von Amts wegen pro Termino Legali beyden Theilen 3. Monathe beſtimmt.

Ad ſecundam Supplicationem. *Alia.* Jſt das gebettene Mandatum, auf dieſe und vorige Supplication, **erkannt.**

Limitativi & Reſpectivi cum Denegatorio. *Alia.* Jſt das gebettene Mandatum, ſo viel die Penſiones und Unkoſten betreffen/ **erkannt**; übriges Begehren aber **abgeſchlagen.**

Sub Modo ſeu Lege. *Alia.* **Erkannt**; Jedoch ſoll Supplicant, ſeinem Erbieten gemäß/ in primo Reproductionis Termino die Obligation in Originali, die andere Beylagen aber in forma probante, einbringen/ und den Advocatum Cauſæ die Supplicationes mit unterſchreiben laſſen/ oder denſelben benennen.

Ad Supplicationem correctam ſeu emendatam. *Alia.* Seynd die gebettene Mandata, auf dieſe anderwärte Narrata, jedoch daß dieſelbe denen Mandatis inſerirt werden/ **erkannt.**

Cum annexo Modo ſeu Lege. *Alia Latina. Decernimus*; Et communicetur Advocato Fiſci, ut ſe intra triduum à die Communicationis ſuper præſtito in hac cauſa Patrocinio purget.

Mandati Reſtitutorii & Inhibitorii. *Alia.* Jſt das gebettene Mandatum Reſtitutorium, *Cum*, das Mandatum Inhibitorium, *Sine*, Clauſula, **erkannt.**

Limitativi. *Alia.* Jſt das gebettene Mandatum, ſo viel die Summam Judicati & Mandati de Exequendo betrifft/ jedoch ſalvis Sumptibus Funeralibus, **erkannt.**

Conceſſiv. cum Dilatorio. *Alia.* Jſt die gebettene Citatio (ex officio) **erkannt**/ übriges Begehren aber noch zur Zeit **abgeſchlagen.**

Alia.

Alia. Iſt gebettener Salvus Conductus, jedoch in communi forma, **erkannt.** *Salvi Conductus.*

Alia. Iſt das gebettene Reſcriptum Executorialium erkannt / das übrige Begehren *judicialiter.* *Reſcripti Executorialium, cum Remiſſorio ad Judicium.*

Alia. Iſt das gebettene Mandatum wider C. und P. dann Herrn Biſchoffen zu M. und deſſen Officialen, jedoch Cum Clauſula, **erkannt / gegen übrige abgeſchlagen.** *Reſpectivi Perſonarum cum Denegatorio.*

Alia. Iſt gebettenes Mandatum Executoriale, jedoch in communi forma, **erkannt.** (i. e. Decretum ſit Mandatum Cum Clauſula.) *Mandati Executorialis.*

Alia. Iſt gebettenes *novum Mandatum* **erkannt.** *Novi Mandati de Exequendo.*

Alia. **Erkannt**; jedoch Cum Clauſula. *Item.* Iſt das gebettene Mandatum, jedoch Cum Clauſula, **erkannt.** *Mandati Reformati.*

Alia Latina. Petitum Mandatum, *Cum Clauſula tamen*, decernimus. *Reformati.*

Alia. Debita Mandata *decernimus*, cætera denegantes. *Cum Denegatorio.*

Alia. Iſt die gebettene Citatio erkannt; und / wofern Supplicant wegen des übrigen Jurisdictionem Cameræ beſſer fundiren wird / ſoll ferner darauf ergehen / was recht iſt. *Reſpectivè Dilatorii in diem fundat. Jurisdiction. Cameral.*

Alia. Iſt gebettene Extenſio Citationis **erkannt**; Im übrigen läſt man es bey vorigem Decret bewenden. *Cum Denegatorio Ulteriori.*

Alia. Iſt gebettene Citatio, reſpectivè ad Domum & Edictalis, wie auch Salvus Conductus, jedoch in communi forma, **erkannt**; und pro Termino Legali 3. Monathe beſtimmt. *Citationis ad Domum & Edictalis, cum Salvo Conductu.*

Alia. Iſt gebettene Citatio, jedoch daß dieſe Folgleiſtung den Narratis Mandati einverleibt werde / **erkannt.** *Sub Lege.*

Alia Latina. Ad factam declarationem *decernimus*, utrique parti 3. Menſes pro Termino Legali præfigentes, & reſervatam Pœnam ex gratia remittentes. *Cum Remiſſorio Pœna ſeu Gratiali.*

Alia Latina. *Decernimus*; Fatalia, prout petita, *prorogantes.* *Cum Prorogatione Fatalium.*

Alia. Iſt gebettene Citation **erkannt**; übrig Begehren abgeſchlagen. Dann ſeynd die Fatalia, wie gebetten / erſtreckt. *Reſpectivi, cum Prorogatione Fatalium.*

Proceſſ. plen. Appel. cum Prorog. Fatal. & præfix. Term. leg. *Alia.* Erkannt; Auch die Fatalia, wie gebetten / erſtreckt: und pro Termino Legali beyden Theilen Zeit 3. Monathe hiermit angeſetzt.

Citat. & Compulſor. cum Deneg. Inhibit. *Alia.* Seynd Citatio und Compulſoriales erkannt; Inhibitio aber abgeſchlagen.

Citat. & Compulſor. cum Deneg. Inhibit. & Prorogat. Fatal. *Alia.* Seynd gebettene Citatio und Compulſoriales erkannt; übriges Begehren aber abgeſchlagen: Dann ſeynd die Fatalia, wie gebetten / erſtreckt.

Inhibitionis Limitativi. *Alia.* Iſt gebettene Inhibition, jedoch nur in ſo viel die declarirte Pœn betrifft / erkannt; Im übrigen aber läſſet man es bey vorigem Decret bewenden.

Citat. ad vidend. deduci Nullitates cum Denegatorio. *Alia.* Iſt die gebettene Citatio ad videndum deduci Nullitates erkannt; auch beyden Theilen pro Termino Legali Zeit 2. Monathe von Amts wegen angeſetzt: das übrige Begehren aber abgeſchlagen.

Compulſorialium, cum Admiſſivo ad Juram. Paupertat. *Alia.* Iſt Supplicanten ſein Begehren ratione Juramenti Paupertatis zugelaſſen: Dann ſeynd die gebettene Compulſoriales erkannt.

Compulſor. cum Dilatorio reliquorum. *Alia.* Seynd die gebettene Compulſoriales erkannt; das übrige Begehren noch zur Zeit abgeſchlagen.

Inhibit. Ulterior. *Alia.* Iſt ulterior Inhibitio erkannt.

Extenſionis Inhibit. cum Dilatorio. *Alia.* Iſt die gebettene Extenſio Inhibitionis erkannt; das übrige Begehren aber noch zur Zeit abgeſchlagen.

Limitat. Perſonar. *Alia.* Erkannt / ſo viel die Supplicanten betrifft.

Ulterioris Mandati cum Reſtrictione. *Alia.* Iſt das gebettene ulterius Mandatum, jedoch in communi forma, erkannt.

Cit. ad vid. ſe reſtit. in integr. brev. man. *Alia.* Wie gebetten / abgeſchlagen; ſondern iſt Citatio ad videndum ſe reſtitui erkannt.

Promotor. cum Denegatorio reliquor. *Alia.* Seynd Promotoriales in communi forma erkannt; übriges Begehren aber abgeſchlagen.

Salvi Conductus in communi. *Alia.* Iſt der begehrte Salvus Conductus, jedoch in *communi* forma, erkannt.

In optima forma. *Alia.* Iſt der gebettene Salvus Conductus in *optima* forma erkannt.

4. *Dene-*

4. *Denegatoriorum.*

Abgeſchlagen. *Simplicis ſeu Primi.*

Läſt man es bey vorigem Decret bewenden. *Ulterior. ſeu Secundi.*

Läſt man es nochmalen bey vorigen Decreten bewenden. *Adhuc Ulterioris ſeu Tertii.*

Läſt man es bey vorigen Decreten abermalen bewenden. *Quarti.*

Läſt man es bey vorigen Decreten endlichen bewenden; und ſoll Supplicant in dieſer Sache ſich fernern *Supplici*rens enthalten. *Quinti & Ultimi, cum Inhibitorio Supplic.*

Alia. Läſt man es bey vorigem Decret, jedoch Supplicantens Principaln ſeine etwan habende Nothdurfft bey Bürgermeiſter und Rath der Stadt N. zu beobachten ohabenommen / bewenden. *Ulterioris cum Remiſſorio ad inferiorem Judicem.*

Alia. Wie gebetten / abgeſchlagen. *Item:* Wie gebetten / abgeſchlagen; ſondern / wofern Supplicant den gebrauchten Gewalt und angegebene Gerechtigkeit in etwas beſcheinen / und förmlich ſuppliciren wird / ſoll ferner darauf ergehen / was recht iſt. *Temperati ſub Modo & Lege Probationis & Supplicat. in forma legali.*

Alia Latina. Denegamus. *Simplicis.*

Alia. Auf vorgebrachte Copiam Obligationis abgeſchlagen. *Cum Cauſa.*

Alia. Läſt man es bey vorigen Decreten bewenden; und mag Supplicant ſeine Nothdurfft / ob er will / gehöriger Orthen ſuchen. *Adhuc Ulterior. ſeu Tertii, cum Remiſſ. ad Forum compet.*

Alia Latina. Adhuc denegamus. *Ulterioris.*

Alia. Auf vorgebrachte Narrata abgeſchlagen. *Cum Cauſa.*

Alia. Abgeſchlagen; ſondern mag Supplicant, ob er will / ſeine Nothdurfft gehöriger Orthen ſuchen. *Cum Remiſſorio ad Forum competent.*

Alia. Iſt das gebettene Mandatum abgeſchlagen; Dann in puncto Citationis, wofern Supplicant Jurisdictionem Cameræ fundiren wird / ſoll darauf ergehen / was recht iſt. *Mandat. cum Dilator. in diem fundat. Jurisdiction. Camer.*

Alia. Abgeſchlagen; und mag Supplicant, ob er will / ſich der Ordnung gebrauchen. *Cum Remiſſorio ad Ordination.*

Puri, & reſpectivè conditionati, Citat. Edict.

Alia. Iſt die gebettene Citatio wider die unwiſſende Creditores *purè*, wider die übrige aber noch zur Zeit / abgeſchlagen; ſondern / wofern Supplicant die Supplicationes gegen einander collationiren und concordiren / wie auch unter drey wenigſt einen oder zwey der Stadt Amſterdam näher gelegene Orthe pro Affixione vorſchlagen wird / ſoll ferner darauf ergehen / was recht iſt: Und mag er / ob er will / contra quoscunque Intereſſe habentes, an ſtatt der unwiſſenden Creditoren die Petition mit einrichten.

Ulterioris.

Alia. Läſt man es bey dem den 4ten dieſes ertheilten Decret bewenden.

Adhuc Ulterioris cum Dilatorio.

Alia. Läſt man es nochmalen bey denen am 4ten und 15ten jüngſt ertheilten Decretis bewenden; ſondern / wofern Supplicant, daß ꝛc.

Adhuc Ulterioris Secundi, cum Dilatorio.

Alia. Läſt man es bey dem den 4ten dieſes jüngſt ertheilten Decret noch zur Zeit nochmalen bewenden; ſondern / wofern Supplicant, daß ꝛc.

Communication. Informationis, nec non Citationis & Mandati Inhibitorii.

Alia. Auf einkommenen Bericht des Chur-Brandenburgiſchen Hof-Gerichts in Hinter-Pommern / iſt ſo wohl deſſen *Communication*, als die gebettene Citatio ſuper Nullitate cum Mandato Inhibitorio, abgeſchlagen.

Cum Remiſſorio ad Forum competens.

Alia. Abgeſchlagen; ſondern mögen Supplicanten, ob ſie wollen / ihr Begehren gehöriger Orthen anbringen.

5. *Praeceptivorum ſeu Imperativorum.*

Liter. pro Informatione.

SOll dem Herrn Beklagten / ſeinen Bericht innerhalb 4. Wochen hierüber einzuſchicken / zugeſchrieben werden.

Liter. pro Informatione cum temporali Inhibitione.

Alia. Soll dem beklagten Herrn Grafen ſeinen Bericht hierüber / innerhalb 6. Wochen einzuſchicken / zugeſchrieben werden / und derſelbe inmittelſt mit fernerem Procediren gegen die Supplicanten inhalten.

Subſcription. ab Advocato in Supplic. facienda, cum pœnali.

Alia. Dann ſoll er den Advocatum Cauſæ in Supplicatione mit unterſchreiben / und / um willen er ſolches unterlaſ-

terlaſſen / iſt gegen ihn die Straf nach Ermäßigung hiermit vorbehalten.

Alia. Soll den beklagten Cantzley-Directori und Räthen / ihren Bericht innerhalb 6. Wochen hierüber einzubringen / zugeſchrieben werden. *Informationis.*

Alia. Soll Herrn Beklagten / Bericht innerhalb Monaths-Friſt zu erſtatten / zugeſchrieben werden. *Liter. pro Informatione.*

Alia. Soll den Richtern à quibus, ihren Bericht innerhalb 6. Wochen einzuſchicken / zugeſchrieben werden. *Liter. pro Informatione.*

Alia. Soll Bürgermeiſter und Rath der Stadt N. um ihren Bericht innerhalb 4. Wochen hierüber einzuſchicken / zugeſchrieben / und inmittelſt Supplicant, dem Cammer-Gerichtlichen Proceſs zuwider / mit Thätlichkeit nicht beſchwehrt werden. *Liter. pro Informatione, cum Inhibitione Attentandorum.*

Alia. Soll Cantzley-Verwalter mit Zuziehung eines Protonotarii in die Leſerey allerſeits Intereſſenten Anwälde vor ſich beſcheiden / angezogenes Teſtament recognoſciren laſſen / darauf ſolches eröffnen / das Original in Lectoria verwahrlich aufbehalten / und jedem um die Gebühr glaubhaffte Abſchrifft zugeſtellet / darüber Relation erſtattet / und ad Acta regiſtrirt werden. *Apertura Teſtamenti.*

Alia. Soll Supplicant die Supplication pro Mandato mit beylegen / und / um willen er ſolches unterlaſſen / die Straf der Ordnung gegen ihn hiermit vorbehalten ſeyn. *Adjungend. Supplicat. cum Punitorio illegit. Supplication.*

Alia. Sollen Supplicantin 2. Gulden aus der Armen Säckel gefolgt werden. *Erogationis Eleemoſynarum.*

Alia. Sollen Supplicanten vor dißmal 3. Gulden aus der Armen Säckel gefolgt werden / jedoch / daß er nach Beſtellung genugſamer Sollicitatur ſeiner Rechts-Sachen / der Ordnung gemäß / ſich wiederum nacher Hauß begebe. *Erogationis Eleemoſynarum cum Præcepto revertendi Domum.*

Alia. Sollen dem Supplicanten die hierin deſignirte 4. Gulden 40. Kreutzer aus der Armen Säckel gefolgt werden. *Erogat. ex Ærar. Pauper. Nuncio Camer. faciendæ.*

6. *Prohibitoriorum ſeu Inhibitoriorum.*

Prædicati Illegalis. UNd ſoll Supplicant ſich hinfüro in ſeinen Schrifften und Supplicationen an ſtatt des Worts **Evangeliſch** des in Reichs-Abſchieden und Stylo Camerali herkommenen Prædicati **Augſpurgiſche** *Confeſſions* - **Verwandte allein gebrauchen.**

Attentandorum Temporalium. *Alia.* **Inmittelſt** Supplicant dem Cammer-Gerichtlichen Proceſs zuwider **mit Thätlichkeit nicht beſchwehret werden.**

Temporalium Attentandorum. *Alia.* **Soll** derſelbe inmittelſt mit fernerem Procediren gegen die Supplicanten **inhalten.**

Factorum contra Leges Imperii &c. *Alia.* Iſt das gebettene Mandatum *de non impediendo* proſequi litem, **und daß** beyde Theile wider Recht / gemeinen Land-Frieden / auch des Heil. Röm. Reichs-Conſtitutiones, **und** das Inſtrumentum Pacis, **nichts Feindſeliges vornehmen ſollen** / erkannt.

Attentandor. Ulterior. Temporalium. *Alia.* **Inmittelſt** aber derſelbe **ſich weiteren Verfahrens** in dieſer Sache **enthalten.**

Supplicationis Ulterioris. *Alia.* **Soll** Supplicant in dieſer Sache **ſich fernern** *Supplici*rens **enthalten.**

Conferantur Decreta Conceſſiva Inhibitionis, item Inhibitionis in Materia Appellationis.

7. *Comminatoriorum & Punitoriorum.*

WOfern Supplicant die angezogene Tranſactionem Lit. A. wie ſich gebühret / beylegen wird / ſoll ferner ergehen / was recht iſt; und / um willen er ſolches unterlaſſen / iſt gegen ihn **die Straf der Ordnung hiermit vorbehalten.**

Alia. Dann ſoll er **den** Advocatum Cauſæ in Supplicatione **mit** unterſchreiben; **und** / um willen er ſolches unterlaſſen / iſt gegen ihn **die Straf nach Ermäßigung hiermit vorbehalten.**

Alia.

Alia. Soll Supplicant die Supplication pro Mandato mit beylegen; und/ um willen er ſolches unterlaſſen/ die Straf der Ordnung gegen ihn hiermit vorbehalten ſeyn.

8. *Gratialium ſeu Remiſſoriorum Pœnæ.*

Iſt die Strafe aus Gnaden nachgelaſſen.

Alia. Iſt Supplicanten die Strafe nachgelaſſen.

Alia. Iſt Supplicanten die angeſetzte Strafe zur Halbſcheid hiermit aus Gnaden nachgelaſſen.

9. *Permiſſivorum.*

Iſt zugelaſſen/ und gewöhnlich Urkund mitgetheilt worden. *Immatriculationis.*

Alia. Iſt Supplicanten ſein Begehren in puncto Duplicarum, dieſer Sachen Beſchaffenheit nach/ zugelaſſen. *Duplicationis Hypothetici.*

Alia. Iſt Supplicanten ſein Begehren/ geſtalten Sachen nach/ zugelaſſen. *Triplicationis Hypothetici.*

Alia. Iſt Supplicanten ſein Begehren zugelaſſen. *Simplicis (Ulterioris Producti.)*

Alia. Iſt die gebettene Translation, jedoch auf Kayſerl. Cantzley/ und in beyder Theilen Gegenwart/ zugelaſſen. *Translationis Literarum.*

Alia. Iſt die gebettene Communicatio hiermit zugelaſſen. *Communicationis Informationis.*

Alia. Iſt Supplicantin, ſo viel die Außfolglaſſung des in der Leſerey deponirten Gelds betrifft/ ihr Begehren zugelaſſen; Im übrigen Judicialiter. *Receptionis depoſitæ Pecuniæ in Lectoria.*

Alia. Sollen Supplicantin die deponirte 20. Thaler gegen Quittung/ außgefolgt werden. *Similis.*

Alia. Sollen Supplicanten die in Lectoria deponirte Gelder gegen beygelegte Quittung/ abgefolgt werden. *Similis.*

Alia. Soll Supplicanten der einkommene Bericht zu ſeiner Nothdurfft *communicirt* werden. *Communicat. Literar. Informatoriar.*

10. *Admiſſivorum.*

Juramenti Paupertatis.

JSt Supplicant zum Juramento Paupertatis hiermit gelaſſen; und ſeynd diejenigen / an welchen die Ordnung / zu Advocaten und Procuratoren ihm zugeordnet.

Ad Exhib. Libelli.

Alia Latina. Admittimus Libellum.

Ad præſtand. Jurament. Perhorreſc.

Alia. Jſt Supplicant auf vorbrachten Special-Gewalt *ad Juramentum Perhorreſcentiæ* hiermit gelaſſen.

Ad Juramentum Urpheda.

Alia. Jſt Supplicanten ſein Begehren / nach Geſtaltſame der Sachen / jedoch / daß es in Gegenwart des gegentheiligen Procuratoris geſchehe / und daß ihme der durch Lt. F. A. jüngſt einbrachte Special-Gewalt ad præſtandum Juramentum vorhero zu recognoſciren oder zu diffitiren zugeſtellet werde / zugelaſſen.

Ad Inſpectionem & Communicationem Actorum.

Alia. Jſt die gebettene *Inſpectio*, jedoch coram Notario & Lectore, zugelaſſen.

Alia. Jſt Supplicanten ſein Begehren / daß die gebettene Inſpection in Beyſeyn eines Leſers / wie Herkommens / beſchehe / hiermit zugelaſſen.

11. *Remiſſoriorum.*

Ad Judicium.

JUdicialiter.

Ad Judicium.

Alia. Judicialiter, ad cauſam N. contra N.

Ad Judicium.

Alia. Das übrige Begehren / Judicialiter.

Ad Judicium. (Immiſſorialium.)

Alia. Wofern Supplicanten, wie ſichs vermög der Ordnung gebühret / *Judicialiter* anruffen werden / ſoll darauf ergehen / was recht iſt.

Ad Dominum Deputatum.

Alia. Abgeſchlagen; ſondern mag Supplicant ſeine Nothdurfft coram Domino Deputato vorbringen.

Ad Dom. Deputat.

Aliter. *Judicialiter*, coram Domino Deputato.

Ad Judicium.

Alia. Mag Supplicant ſeine Nothdurfft Gerichtlich ſuchen.

Ad Forum competens.

Alia. Mögen Supplicanten, ob ſie wollen / ihr Begehren gehöriger Orthen anbringen.

Ad Ordinationem.

Alia. Abgeſchlagen; und mag Supplicant, ob er will / ſich der Ordnung gebrauchen.

Alia.

Alia. Abgeſchlagen; ſondern mag Supplicant, ob er will / ſeine Nothdurfft gehöriger Orthen ſuchen. *Ad Forum competens.*

Alia. Jedoch Supplicantens Principaln ſeine etwan habende Nothdurfft bey Bürgermeiſter und Rath der Stadt *N.* zu beobachten ohnbenommen. *Ad Forum competens.*

12. *Declaratoriorum.*

Iſt die gebettene *Declaratio* Actoriæ als ohnnöthig / abgeſchlagen; ſondern läſt man es bey dem am 1ten Julii jüngſthin außgelaſſenen und verkündeten Kayſerl. Mandato de manutenendo dergeſtalten bewenden / daß Supplicanten Principal mit den Seinigen bey denen ergangenen Kayſerl. Mandatis kräfftig und nachtrücklich / auch / da nöthig / mit ſtarcker Militariſcher Hand / contra viam Facti & Violentiarum, jedesmal zu manuteniren / zu handhaben / und zu ſchützen ſeye. *Sententiæ Actoriæ in cauſa Mandati de manutenendo.*

Alia. Weilen die Acta priora in Sachen N. contra N. Appellationis, ſich bereits bey dieſem Kayſerl. Cammer-Gericht befinden; als ſollen die außgelaſſene Compulſoriales auf diejenige Acta, ſo ſeithero von ermeldter N. interponirter Appellation coram Judicibus à quibus bißhero verübt worden / allein verſtanden / wegen übrigen Begehrens aber Schultheiß / Bürgermeiſter / Schöffen und Rath der Stadt N. ihren Bericht innerhalb 3. Wochen einzuſchicken / zugeſchrieben werden. *Compulſorialium. Cum Præceptivo Informationis.*

Alia. Wird hiermit erkläret und bezeuget / daß durch die an dieſem Kayſerl. Cammer-Gericht den 29. Novembris ergangene Urthel / alle vorgangene wider Klägern N. verübte unförmliche Proceſs und Thathandlungen / auch in ſpecie des Amtmanns N. den 19. Februarii Anno 1656. und andere dergleichen außgelaſſene Schreiben und Bezüchtigungen verworffen / caſſirt und aufgehoben worden ſeyen / ihme an ſeinen Ehren bey hieſigen und andern Kieffer-Zünfften / und ſonſten jedermänniglich / ohnnachtheilig ſeyn ſolle. Blum. *Supplicat. pag. 709.* *Sententiæ Definitivæ.*

Dd 13. *In-*

13. *Informatoriorum.*

Literarum pro Informatione.

WEgen übrigen Begehrens aber Schultheiß / Bürgermeiſter / Schöffen und Rath der Stadt N. ihren außführlichen **Bericht** innerhalb 3. Wochen à die Inſinuationis an zu rechnen / an dieſes Kayſerl. Cammer-Gericht **einzuſchicken** / zugeſchrieben werden.

Literarum pro Informatione.

Alia. Soll den Richtern à quibus, ihren **Bericht** innerhalb 6. Wochen verſchloſſen **einzuſchicken** / zugeſchrieben werden.

Literarum pro Informatione.

Alia. Soll Herrn Beklagten / **Bericht** innerhalb Monaths-Friſt **zu erſtatten** / zugeſchrieben werden.

Communicat. Literar. Informatoriar.

Alia. Soll Supplicanten der einkommene **Bericht** zu ſeiner Nothdurfft *communici*rt werden.

Literarum pro Informatione cum temporali Inhibitione.

Alia. Soll dem beklagten Herrn Grafen / ſeinen **Bericht** hierüber innerhalb 6. Wochen verſchloſſen **einzuſchicken** / zugeſchrieben werden: und derſelbe inmittelſt mit fernerem Procediren gegen die Supplicanten **inhalten.**

In certa Hypotheſi.

Alia. Soll (dieſer Sachen beſonderen Beſchaffenheit nach) zuvor an den Unter-Richter / um ſeinen außführlichen **Bericht** (darüber) innerhalb 6. Wochen **einzuſchicken** / geſchrieben werden; **Inmittelſt** aber derſelbe ſich **weiteren Verfahrens** in dieſer Sache **enthalten.**

Cum temporali Inhibitione.

Alia. Abgeſchlagen; Jedoch ſoll Herrn Beklagten **nochmalen** ſeinen *Special*-**Bericht** innerhalb 6. Wochen / à die Inſinuationis an zu rechnen / verſchloſſen über dieſe Supplication und Beylag **zu thun** / zugeſchrieben **werden** / alßdann ferner ergehen ſoll / was recht iſt.

14. *Temperatorum ſeu Mixtorum, Conceptorum in diem, ſub conditione, modo, hypotheticorum ſeu reſpectivorum certarum Circumſtantiarum &c.*

(DJeſer Sachen beſonderen Beſchaffenheit nach /) auf beſchehenes Erbieten / erkannt.

Wo-

Wofern Supplicant die angedeutete des Weſtphäliſchen Creyßes oder Lands Gewohnheit und Ordnung beylegen wird / ſoll darauf ergehen / was recht iſt.

Dem Statuto, in andern hieher nicht applicirlichen Fällen / ohnabbrüchig.

Alia. **Wofern** Supplicant das in der Beylag angezogene Schreiben beylegen wird / ſoll alßdann darauf ergehen / was recht iſt.

15. *Ulteriorum ſeu Secundorum.*

Läſt **man es** bey vorigem Decret **bewenden.** *Primi.*

Läſt man es **nochmalen** bey vorigen Decreten **bewenden.** *Secundi.*

Läſt man es **abermalen** bey vorigen Decreten **bewenden.** *Tertii.*

Läſt man es bey vorigen Decreten **endlichen bewenden** / und ſoll Supplicant in dieſer Sache **ſich fernern** *Supplici*rens **enthalten.** *Quarti & ultimi.*

Alia. **Noch zur Zeit nochmalen** abgeſchlagen; ſondern / wofern Supplicant die Narrata etlicher maßen beſcheinen wird / ſoll ferner darauf ergehen / was recht iſt. *Dilatorii.*

Alia Latina. Adhuc denegamus. *Denegatorii.*

Alia. *Iterum adhuc* denegamus. *Secundi.*

Alia. *Priori* Decreto *inhæremus.* *Primi.*

Alia. *Prioribus* Decretis *denuò* inhæremus. *Secundi.*

Alia. Läſt man es bey dem den 4ten dieſes ertheilten Decret bewenden. *Primi.*

Alia. Läſt man es **nochmalen** bey denen am 4ten und 15ten jüngſt ertheilten Decretis bewenden; ſondern / **wofern** Supplicant, daß rc. *Secundi cum Conditione.*

Alia. Läſt man es bey dem den 4ten dieſes jüngſt ertheilten Decret **noch zur Zeit nochmalen** bewenden; ſondern / **wofern** Supplicant, daß rc. Blum. *Supplicat. pag. 677. ſeqq.* *Tertii cum Conditione.*

16. *Extenſivorum & Ampliativorum.*

Salvi Conductus.

Iſt die gebettene *Extenſio* des an die Stadt Straß-burg ertheilten *Salvi Conductus*, auch auf die Stadt Hagenau / Offenburg / und Gengenbach / erkannt.

17. *Reſtrictivorum, Limitativorum, & Intenſivorum.*

Vid. ſuprà Conceſſivorum aliorumque Limitativorum.

Iſt das gebettene Mandatum, jedoch Cum Clauſula, erkannt.

Alia. Iſt das gebettene Mandatum, **ſo viel** die Penſiones und Unkoſten betrifft / **erkannt; übriges** Begehren aber **abgeſchlagen.**

Alia. Erkannt; **Jedoch** ſoll Supplicant ſeinem Erbieten gemäß ꝛc.

Alia. Iſt das gebettene Mandatum, **ſo viel** die Summam Judicati &c. betrifft / **erkannt.**

Alia Latina. Decernimus, *ſed* Cum Clauſula.

Alia. Noch zur Zeit / **ſo viel** die Inventation betrifft / abgeſchlagen.

18. *Prorogatoriorum & Protenſivorum.*

Fatalium.

Dann ſeynd die Fatalia, wie gebetten / **erſtreckt.**

Alia. Seynd die Fatalia, wie gebetten / **erſtreckt** / und das darüber gebettene Documentum zugelaſſen.

19. *Confirmatoriorum & Contra.*

Ratione Eſſentiæ.

Iſt die gebettene Confirmation, *ſalvo cujuscunque Jure*, in conſueta forma erkannt. Blum. *Supplicat. pag. 570.*

Non ratione Juſtitiæ.

Wie gebetten / abgeſchlagen; ſondern / wofern Supplicant pro Confirmatione in conſueta forma anruffen wird / ſoll darauf ferner ergehen / was recht iſt.

(II.) For-

(II.) Formulæ Decretorum quibusdam Cauſis propriorum.

1. *In cauſis, in quibus Jurisdictio Cameræ ratione Perſonarum fundatur.*

BLum. Supplication. Cameral. pag. 1. ſeqq. Hofmann. Supplication. Cameral. pag. 1. ſeqq.

2. *In cauſis Pacis Religioſæ.*

Blum. dict. tract. pag. 20. ſeqq. Hofmann. dict. tract. pag. 62. ſeqq.

3. *In cauſis Pacis Profanæ, vulgò Publicæ, item* Land-Fried *nominatæ.*

Blum. dict. tract. pag. 27. ſeqq. Hofmann. dict. tract. pag. 94. ſeqq.

4. *In cauſis Fiſcalibus.*

Blum. dict. tract. pag. 63. ſeqq. Hofmann. dict. tract. pag. 155. ſeqq.

5. *In cauſis Litigioſæ Poſſeſſionis.*

Blum. dict. tract. pag. 78. ſeqq. Hofmann. dict. tract. pag. 245. ſeqq.

6. *In cauſis Pignorationum.*

Blum. dict. tract. pag. 84. ſeqq. Hofmann. dict. tract. pag. 285. ſeqq.

7. *In cauſis Arreſtorum.*

Blum. dict. tract. pag. 118. ſeqq. Hofmann. dict. tract. pag. 333. ſeqq.

8. *In cauſis Mandatorum.*

Blum. dict. tract. pag. 157. ſeqq. Hofmann. dict. tract. pag. 369. ſeqq.

9. *In cauſis Citationum.*

Hofmann. dict. tractat. pag. 399. ſeqq.

10. *In cauſis Inhibitionum.*

Hofmann. dict. tractat. pag. 426. ſeqq.

11. *In cauſis Relaxationis Juramenti ad effectum agendi.*

Blum. dict. tract. pag. 375. ſeqq. Hofmann. dict. tract. pag. 452. ſeqq.

12. *In cauſis Conſtitutionis L. Diffamari. & L. Si contendat.*

Blum. dict. tract. pag 380 ſeqq. Hofmann. dict. tract. pag. 464. ſeqq.

13. *In cauſis Protractæ vel Denegatæ Juſtitiæ.*

Blum. dict. tract. pag. 398. ſeqq. Hofmann. dict. tract. pag. 491. ſeqq.

14. *In cauſis Violati Privilegii Cæſarei.*

Blum. dict. tract. pag. 450. ſeqq. Hofmann. dict. tract. pag. 515. ſeqq.

15. *In cauſis, in quibus Juriſdictio Cameræ fundatur ex Continentia Cauſæ.*

Blum. dict. tract. pag. 457. ſeqq. Hofmann. dict. tract. pag. 548. ſeqq.

16. *In cauſis, in quibus Juriſdictio Cameræ fundatur ex natura quorundam Actuum.*

Blum. dict. tract. pag. 534. ſeqq. Hofmann. dict. tract. pag. 580. ſeqq.

17. *In cauſis Appellationum.*

Blum. dict. tract. pag. 574. ſeqq. Hofmann. dict. tract. pag. 618. ſeqq.

18. *In cauſis Nullitatum.*

Blum. dict. tract. pag. 640. ſeqq. Hofmann. dict. tract. pag. 736. ſeqq.

19. *In cauſis Reſtitutionis in integrum adverſus latam Sententiam.*

Blum. dict. tract. pag. 647. ſeqq. Hofmann. dict. tract. pag. 776. ſeqq.

20. *In cauſis Reſtitutionis in integrum adverſus lapſum Fatalium & adverſus non factam Requiſitionem Actorum.*

Hofmann. dict. tractat. pag. 781. ſeqq.

21. *In cauſis Reductionis Sententiæ iniquæ ad Arbitrium boni Viri.*

Hofmann. dict. tractat. pag. 803. ſeqq.

22. *In cauſis Reſtitutionis in integrum contra Sententiam Cameræ.*

Hofmann. dict. tractat. pag. 818. ſeqq.

23. *In cauſis Reviſionum Sententiarum Cameralium.*

Hofmann. dict. tractat. pag. 897. ſeqq.

24. *In cauſis Reviſionis Sententiæ à Judice inferiori latæ & Tranſmiſſionis Actorum ad impartiale Collegium.*

Hofmann. dict. tractat. pag. 909. ſeqq.

25. *In cauſis Salvi Conductus.*

Hofmann. dict. tractat. pag. 920. ſeqq.

26. *In cauſis Literarum pro Informatione, Informatoriarum, & harum Refutatoriarum.*

Hofmann. dict. tractat. pag. 929. ſeqq.

27. *In cauſis §. De indaganda &c. 5. Artic. 8. Inſtrum. Pacis &c. §.* Nachdeme auch ꝛc. *170. & ſeqq. Receſſ. Imper. de Anno 1654. & Beneficii Auth. Hoc niſi. Cod. de Solut.*

Hofmann. dict. tractat. pag. 943. ſeqq.

28. *In*

28. *In cauſis* §. Als ſich dann auch ꝛc. *164.* & §. Ebenmäßig ſollen hinfüro ꝛc. *166. Receſſ. Imper. de Anno 1654.* Hofmann. dict. tractat. pag. 951. ſeqq.

29. *In cauſis* §. *Unanimi quoque &c. 1. Artic. 7. Inſtrum. Pacis.* Hofmann. dict. tractat. pag. 958. ſeqq.

30. *In cauſis Miſcellaneis.*

Blum. dict. tract. pag. 651. ſeqq. Hofmann. dict. tract. pag. 962. ſeqq.

31. *Formulas Decretorum certis Materiis conformium.*

Vid. apud Blum. Supplication. Cameral. in Indice.
Hofmann. Supplication. Cameral. in Indice.

Hucuſque Libellus Dni. Aſſeſſoris Schragii.

Continuatio Formularium commemoratione digniſſimarum.

1. *Decretum Mandati de exequendo Sententiam Cameralem cum Inſtructione Judicis.*

In Sachen Kezig contra Frau von Kezig.

JSt geſtalten Sachen nach das gebettene Mandatum Inhæſivum, wie auch loco arctioris Mandatum latius wider den Official zu Cölln/ dergeſtalt/ daß er ſowohl die am 16. Julii und 23. Decembris 1700. ergangene Cameral- als die von ihm ſelbſt/ beſage der Beylagen Lit. O. & P. geſprochene Urtheil/ im Fall die Früchte des Guths/ worin die Immiſſion allbereit geſchehen/ nicht hinlänglich/ vermittelſt Diſtraction deſſelben zur Execution bringen/ und Klägern zum Genuß ihrer Adjudicatorum verhelffen/ auch/ da noch etwas zu liquidiren übrig/ ſolches förderlichſt bewerckſtelligen ſoll/ Sine Clauſula hiermit erkannt.

2. *Decretum prælocutorium Mandati in Cauſa Religionis.*

NOch zur Zeit abgeſchlagen; ſondern/ wofern Supplicantens Herr Principal durch eine zu Oßnabrüg ertheilte Verordnung/ daß die Decreta, wovon an Kayſerlichen Reichs-Hof-Rath appellirt worden/ nur proviſional, und ohne Abvertheilung des/ wegen der Arnhorſtiſchen Capelle ſtrittigen Religions-Exercitii, an dieſes Kayſerliche Cammer-Gericht angebrachten Klage pro

Man-

Mandato ergangen ſey/ declariren/ mithin die zu Oſnabrüg/ nach letzterer Veränderung der Landes-Herrſchafft/ gepflogene Handlung/ und darin ertheilte ſämtliche Decreta, in beglaubter Form beybringen wird/ ſoll alßdann ferner darin ergehen/ was recht iſt. 4. Septembr. 1717.

3. *Monitorium de exequendo Sententiam Cameralem.*

Wird an ſtatt des gebettenen Mandati de Exequendo, der Herr Fürſt zu Corvey/ geſtalten Umſtänden nach/ mit würcklicher Vollziehung der Cameral-Urtheil vom 1. Octobr. 1714. & 15. Februar. 1715. alles Einwendens ohngehindert fortzufahren hiermit erinnert/ damit nicht nöthig ſey/ auf fernere Beſchwehrden den Creyß-außſchreibenden Fürſten die Execution aufzutragen.

4. *Decretum præliminare Mandati cum injuncta Productione Adjunctorum.*

Iſt das gebettene Mandatum Revocatorium, jedoch daß Supplicant ſeinem Erbieten gemäß die Beylagen Num. 12. & 13. in beglaubter Form beybringen wird/ und ehe ſolches geſchehen/ das Mandatum nicht außgefolgt werden ſoll/ hiermit erkannt. 26. Januar. 1713.

5. *Decretum Mandati de non turbando Subditos in Poſſeſſione.*

Iſt das gebettene Mandatum de non turbando in quieta & immemoriali Poſſeſſione vel quaſi Juris Paſcendi, ſed reſtituendo Pecora pignorata, de non via facti, ſed Juris procedendo, Sine Clauſula hiermit erkannt/ das übrige Begehren aber/ geſtalten Sachen nach/ abgeſchlagen. 17. Decembris 1712.

6. *Decretum Interlocutorium cum injuncta Probatione Gravaminum.*

In Sachen der Stadt Lübeck und Hamburg/ Supplicationis pro Mandato de non turbando in Poſſeſſione Jurisdictionis Territorialis Sine Clauſula, contra Königlich-Dähniſche und Fürſtlich-Hollſteiniſche Regierung und den Cammer-Juncker von Ahlefeld.

Abgeſchlagen; ſondern/ wofern Supplicant, daß die angeführte Facta auf der Königlich-Dähniſchen und Fürſtlich-Hollſteiniſchen Regierung ertheilten Befehl geſchehen/ gebührend beybringen wird/ ſo ergehet darauf ferner/ was recht iſt.

7. *De-*

7. *Decretum Mandati de proſequendo Litem.*

In Sachen der Fürſtin von Berlepſch contra quoscunque Intereſſe prætendentes, in ſpecie die beyde Herren Grafen von Kratz und von Bergen betreffend.

Iſt das gebettene Mandatum de proſequendo Litem, ubi cœpta & præventa, Sine Clauſula erkannt / das übrige Begehren aber abgeſchlagen. 5. Novembris 1711.

8. *Decretum Mandati Caſſatorii Executionis.*

Iſt auf eingelangten Bericht und Gegen-Bericht / geſtalten Sachen nach / das gebettene Mandatum Caſſatorium Executionis wider das Dohm-Capitul zu Hildesheim Sine Clauſula hiermit erkannt / im übrigen aber bleibet es / der im Monath Februario extrajudicialiter geſuchten / aber biß dato judicialiter nicht producirten Reſtitution in integrum ohngehindert / nunmehro bey der am 28. Septembr. vorigen Jahrs beſchehenen Remiſſion der Sachen an Richtern voriger Inſtantz / dergeſtalt / daß durch dieſelbe oder deren verordnete unverdächtige Commiſſarios ein richtiges Corpus Bonorum aus denen verhandelten Actis und eydlichen Manifeſtationibus formiret / beyde Theile darüber gehöret / die darin vorkommende ſtrittige Puncten entſchieden / dem klagenden Dr. L. der Pflicht-Theil / oder deſſen Erfüllung / aus der Maſſa Bonorum, ohne einen der übrigen Erben vor den andern zu beſchwehren / nach dem Urtheil vom 1. Martii 1710. und 28. Septembr. vorigen Jahrs angewieſen / jedoch zuförderſt die Güte auf alle Weiſe verſucht werden ſolle. Dann werden beyderſeits Procuratores ſich ferner ſo vielfältigen Extrajudicial-Supplicirens / wodurch die Sache nur mehr verwirret / und dieſes hohe Gericht fatigiret wird / zu enthalten / und ihre Nothdurfft der Ordnung nach gebührend vorzubringen hiermit angewieſen. 18. Auguſti 1712.

9. *Decretum Mandati de relaxando Arreſto & præſtatione Cautionis de ſolvendo.*

Iſt das gebettene Mandatum de relaxando Arreſto, jedoch daß Supplicantens Principalen dem Beklagten daſelbſt zu Speyer vorhin genugſame Caution de ſolvendo judicatum, der

Haupt-Sache beyder Theile ohne Nachtheil / præſtiren / Sine Clauſula hiermit erkannt / übriges Begehren aber judicialiter, in ſpecie ad cauſam Speyer contra Speyer / Mandati de non turbando, moleſtando, neque impediendo, ut & de relaxando Captivo Sine Clauſula. 11. Januar. 1716.

10. *Decretum Mandati erga Cautionem.*

In Sachen Hoch-Stifft Speyer contra die Stadt Speyer / den Pfaffen-Wirth betreffend.

Iſt das gebettene Mandatum ulterius gegen die von Supplicantens Principalen præſtirte erſtere Caution ſub Lit. A. jedoch / daß des Hoch-Stiffs Güther / Renthen / und Gefälle / ſo viel hierzu vonnöthen / der Städtiſchen Jurisdiction unterworffen seyn / und ohne weiteren Revers, Sine Clauſula hiermit erkannt. 5. Februar. 1716.

11. *Decretum Interlocutorium Mandati de deſiſtendo à Repreſſaliis & reſtituendo.*

Iſt das gebettene Mandatum de deſiſtendo à Repreſſaliis, & reſtituendo Sine Clauſula hiermit erkannt / das übrige Begehren aber noch zur Zeit abgeſchlagen; ſondern wofern Supplicant

1. In welchem Territorio die drey Dorffſchafften gelegen /

2. Ob die Unterthanen daſelbſt alleſamt / oder nur zum Theil Catholiſcher Religion zugethan /

3. Ob der Pfarrer zu Seybelsdorff in dieſen drey Dorffſchafften / Inhalts der Beylage Lit. D. Parochial-Actus daſelbſt exerciret / oder nur Jura Stolæ empfangen / beſſer erweiſen und beſcheinigen wird / ſoll ferner ergehen / was recht iſt.

12. *Decretum Confirmatorium Tranſactionis.*

In Sachen Schmitten contra Dhaun / Mandati de reſtituendo auf die Pfandungs-Conſtitution.

Wird auf beyderſeits Anwälde Anſuchen / der am 26. Maji 1716. getroffene Vergleich hiermit gerichtlich confirmiret / und darüber nothdürfftige Urkund erkannt / und ſoll ſolcher Vergleich ad Acta gebracht werden. 5. Octobr. 1717.

13. *De-*

13. *Decretum prælocutorium in puncto Mandati* auf die Pfandungs-*Conſtitution.*

In Sachen Tann contra Fulde.

Noch zur Zeit abgeſchlagen; ſondern / wofern Supplicant die Facta, worauf er das Mandatum auf die Pfandungs-Conſtitution begehret / punctatim anzeigen / und die Requiſita ſolcher Conſtitution deutlich juſtificiren / auch ſonſten das Petitum förmlicher auf jedes Factum in ſpecie einrichten wird / ſoll alßdann ferner ergehen / was recht iſt. 27. April. 1718.

14. *Decretum Mandati de non turbando in Poſſeſſione Pignoris.*

Iſt das gebettene Mandatum de non turbando in Poſſeſſione Pignoris, wie auch Caſſatorium prætenſæ Immiſſionis *Sine*, de non impediendo Perceptionem Fructuum ante Solutionem Debiti integralis & Cognitionem competentis Judicis, ſuper Jure Retentionis aber *Cum* Clauſula hiermit erkannt.

15. *Decretum Mandati de relaxando Arreſto.*

In Sachen der Stadt Nördlingen contra Oettingen / den Lerchenfang betreffend.

Iſt auf dieſe und vorige Narrata das gebettene Mandatum de relaxando, wie auch Mandatum Auxiliatorium & Protectorium an den Herrn Hertzogen zu Würtenberg / jedoch dieſes letztere allein zu Abwendung und Verhütung aller Vergewaltigung und Thätlichkeit / ohne daſſelbe auf eines oder andern Theils Manutenentz in der noch ſtrittigen Haupt-Sache zu erſtrecken / Sine Clauſula hiermit erkannt / übriges Begehren aber judicialiter. 30. Octobr. 1715.

16. *Decretum Interlocutorium Appellationis pro Informatione.*

In Sachen der Gemeinde zu Allendorff contra Amt-Schultzen Lucan.

Noch zur Zeit abgeſchlagen; ſondern ſoll an Richter voriger Inſtantz / dieſer Sachen beſonderen Beſchaffenheit nach / ſeinen umſtändlichen Bericht zu dieſem Kayſerlichen Cammer-Gericht binnen Zeit eines Monaths / von der Inſinuation an / zu erſtatten / geſchrieben werden.

17. *Decretum prælocutorium ad deducenda Gravamina & de abſtinendo à denominationibus inconſuetis in Cancellaria.*

In Sachen N. contra Solms.

Noch zur Zeit abgeſchlagen; ſondern/ wofern Supplicant die gegen die Reichs-Immedietät lauffende Facta von denen übrigen abſondern/ und beſonders anführen/ mithin daß alle dieſe Gravamina mit Herrſchafftlichem Conſens oder Gutheiſſung vorgegangen/ glaubhafft beſcheinigen wird/ ſoll ferner ergehen/ was recht iſt.

Dann ſoll Supplicant der in Cancellaria ohngewöhnlichen Denominationum ſeines Principaln ſowohl in Rubro als Nigro ſich enthalten. 18. Septembr. 1715.

18. *Decretum Interlocutorium de producendo Decreto priori.*

In Sachen Heiſtermanns Erben contra Bingen.

Noch zur Zeit abgeſchlagen; ſondern/ wofern Supplicant die in Sententia Reviſionis angezogene Urtheil vom 6. Julii 1701. in beglaubter Form beybringen wird/ ſoll ferner ergehen/ was recht iſt: Indeſſen ſind die Fatalia, wie gebetten/ erſtrecket. 24. Octobr. 1711.

19. *Decretum Interlocutorium Productionis Originalium.*

In Sachen Erlenkampiſcher Erbgenahmen contra Vogiſche Erben.

Noch zur Zeit abgeſchlagen; ſondern/ wofern Supplicant die Beylagen ſub Num. 1. & 2. in Originalibus beybringen würde/ ſoll alßdann ferner ergehen/ was recht iſt: Indeſſen ſind die Fatalia, wie gebetten/ hiermit erſtrecket. 22. Januar. 1712.

20. *Decretum purum Appellationis.*

Werden nunmehr auf jetzige Supplication und darin beſchehene klare Anweiſung die gebettene völlige Appellations-Proceſſe erkannt/ und die Fatalia allenthalben/ wie gebetten/ erſtrecket. 14. April. 1712.

21. *Decretum Denegatorium cum juncta Adminiſtratione Juſtitiæ.*

Als ohnnöthig / abgeſchlagen; ſondern läſt man es bey dem von Paderborniſchen Vice-Cantzler und Räthen in ihrem Bericht-Schreiben wegen Adminiſtrirung unpartheyiſcher ſchleunigen Juſtitz / auch Verſchickung der Acten an eine außländiſche Juriſten-Facultät beſchehenen Erbieten / jedoch daß ſie ſolchem alſo würcklich nachkommen ſollen / hiermit bewenden. 14. Sept. 1712.

22. *Decretum prælocutorium Appellationis de Præſtatione Solennium.*

Sind die gebettene Appellations-Proceſſe, jedoch daß Supplicantis Principal die gewöhnliche Solennia, dem Stadt Bremiſchen Privilegio, und dem in Apoſtolis Reverentialibus enthaltenen Reſervat gemäß / bey Unter-Richtern annoch ablege / oder in nicht-Admiſſions-Fall / in primo Termino Reproductionis bey dieſem Kayſerlichen Cammer-Gericht præſtire / erkannt / und die Fatalia auf 3. Monathe erſtrecket. 27. April. 1718.

23. *Decretum remiſſorium ad priorem Judicem.*

Sind auf eingekommenen Bericht und Gegen-Bericht die geſuchte Appellations-Proceſſe zwar nicht angenommen / ſondern die Sache an den Magiſtrat zu Franckfurth / jedoch dergeſtalt hinverwieſen / daß von demſelben die beſchehene Obſignation des appellirenden Juden Effecten zu dem Ende / damit derſelbe ſolche adminiſtriren / und die Activa zu Behuf der Creditorum eintreiben möge / förderlichſt aufgehoben / ſodann ſämtliche Creditores citiret / und die Bilance unterſuchet / auch ferner die Gebühr Rechtens verfüget werden ſolle / und zwar alles dieſes / auf vorhergehende des Judens nicht allein anerbottene / und wohl zu ſchärffende Juratoriſche Caution, daß er vor Endigung der Sache aus Franckfurth / zu welchem Ende auch der Magiſtrat zu Franckfurth an des Juden Debitores die Behörde zu notificiren wiſſen wird / nicht weichen / noch etwas von ſeinen Effecten verbringen / ſondern auch alle ſeine Effecten pro Hypotheca ſpeciali zum Behuf der Creditoren Bezahlung / bey dem Magiſtrat einſchreiben laſſen wolle / und ſolches würcklich bewerckſtellige. 5. April. 1718.

24. *Decretum Interlocutorium Appellationis.*

Noch zur Zeit abgeſchlagen; ſondern / wofern Supplicant, daß die von ſeinen Principalen, von dem erſten Urtheil / ad Principem ergriffene Inſtantz / ein rechtes beſtändiges Remedium Appellationis geweſen / beſcheinigen wird / ſoll ferner ergehen / was recht iſt.

25. *Decretum prælocutorium Appellationis.*

In Cauſa Communitatis Seraneæ ad Moſam contra Abbatem Monaſterii Vallis S. Lamberti ad Moſam.

ADhuc denegamus; ſed quatenus Supplicans, quare Principales ſui Recurſum ad Conſilium privatum Leodienſe in hac quæſtione non ſumpſerint, aut Appellationem ex adverſa parte apud Scabinatum Leodienſem Anno præterito interpoſitam, & introductam proſecuti non fuerint, debitè remonſtraverit, fiet ulterius, quod Juris. 26. Maji 1717.

26. *Decretum Interlocutorium Appellationis de producendo Libello magis perſpicuo & breviore.*

In Sachen Floramonti contra Dr. Boggen.

Abgeſchlagen; ſondern / wofern Supplicant den Libellum Appellationis kürtzer und nervöſer / dem Jüngeren Reichs-Abſchied gemäß / eingerichtet / eingeben würde / ergehet darauf / was recht iſt: Indeſſen ſind die Fatalia, wie gebetten / erſtrecket.

27. *Decretum purum Appellationis.*

In Sachen Obriſten Neßlern contra Holtzhauſen.

SInd die gebettene Appellations-Proceſſe unà cum Mandato de committenda interim Adminiſtratione Bonorum Tutori cavere parato, jedoch Cum Clauſula hiermit erkannt. 7. Octobr. 1712.

28. *Decretum de producendo Protocollo.*

In Sachen Demſtorff contra Schwetg.

WOfern Supplicant den Klag-Libell in erſter Inſtantz / und das / der beſchehenen Eyds-Leiſtung halber geführte / im Libello Gravaminum angezogene gantze Protocoll, in beglaubter Form produciren wird / ſoll ferner ergehen / was recht iſt. 26. Octobr. 1714.

29. *De-*

29. *Decretum de probandis Gravaminibus.*

In Sachen Eliſabetha Rothin von Wandſcheid gebohr-ne von Comberg contra Johann Philipp Rothen von Wandſcheid.

WOfern Supplicant die Gravamina wider die Urtheil à qua Num. 1. in ſpecie richten / und ſolche mit Zurücklaſſung der dahin nicht gehörigen Beylage Lit. H. im Libello gebüh-rend deduciren wird/ ſoll ferner ergehen / was recht iſt. 21. Novembr. 1713.

30. *Decretum Interlocutorium de productione Teſtium.*

In Sachen Rotglat contra Eltz.

ABgeſchlagen; ſondern / wofern Supplicant des zweyten be-nahmten Zeugens N. Alter/ ſo dann die auf bedürffenden Fall coram Commiſſione ernennende Zeugen allhier vorhero benennen/ wie auch deren Alter exprimiren wird / ſoll ferner ergehen / was recht iſt. 14. Octobr. 1712.

31. *Decretum Remiſſorium in Cauſa Criminali.*

In Sachen Juden Hirſch und deſſen Weibs contra Brandenburg-Onoltzbach.

ABgeſchlagen; und iſt dieſe Sache an die Fürſtlich-Onoltz-bachiſche Regierung dergeſtalt hiermit remittirt / daß darin dem Inquiſitions-Proceſs gemäß verfahren/ denen gefangenen Inquiſiten, auf vorhergehendes Examen, ihre Defenſion zugelaſſen / und die Acta auf ein unpartheyiſches Rechts-Collegium zum Spruch Rechtens verſchickt werden ſollen; Auch wird dem Magiſtrat der Stadt Franckfurth die daſelbſt arretirte Ehefrau des ge-fangenen Juden an Herrn Marggrafen außzuliefern frey geſtellt.

32. *Decretum conceſſi Salvi Conductus.*

In Sachen Juden Moſes zum Vogelgeſang contra Franckfurth.

JSt dieſer Sachen abſonderlichen Beſchaffenheit nach / der gebettene Salvus Conductus wider Supplicantis Principaln Creditores quoscunque Prætendentes dergeſtalt erkannt / daß gegen den-

denſelbigen ſo wohl bey annoch fürwährendem thätlichen Arreſt, als auch innerhalb 4. Wochen / von Zeit erfolgter Erledigung / um mittler Zeit ſeine Creditores gebührend befriedigen zu können / von Burgermeiſter und Rath der Stadt Franckfurth mit würcklicher Execution, jedoch die privilegirte Kauffmanns-Wechſel-Briefe außgenommen / nicht verfahren werden ſolle. 28. Mart. 1699.

33. *Decretum Remiſſionis ad priorem Judicem.*

In Sachen Schnelliſcher Wittwe contra Magiſtratum Norimbergenſem.

ABgeſchlagen; ſondern iſt dieſe Sache an den Magiſtrat der Stadt Nürnberg dergeſtalt / daß ſie darin ſchleunige Juſtitz adminiſtriren / und fernere Verzögerung nicht geſtatten / biß dahin aber Supplicantin den Aufenthalt daſelbſt vergönnen ſollen / hiermit verwieſen / und ſoll eine Copie des Gegen-Berichts Dr. Gülchern / als Nürnbergiſchem Anwald / zugeſtellet werden. 23. Novembr. 1713.

34. *Decretum pro admiſſione ad Juramentum Perhorreſcentiæ, & Citatione.*

In Sachen Witzleben contra Wangenheim.

JSt Supplicant auf vorgebrachten Special-Gewalt ad Juramentum Perhorreſcentiæ hiermit gelaſſen / ſodann die gebettene Citation ad videndum introduci Petitorium, cum Inhibitione & Compulſorialibus, wie auch Commiſſio ad examinandum in perpetuam rei memoriam erkannt. 7. Octobr. 1713.

35. *Decretum Interlocutorium de probatione injunƈta Juris Territorialis.*

In Cauſa Electoris Trevirenſis contra Conſilium Status Leodienſis.

ADhuc denegamus; ſed quatenus Supplicans Jus Territorii Supremi Domini Archiepiſcopi Trevirenſis in locis nominatis, necnon Mandatum Conſilii Status Leodienſis veroſimiliter probaverit, fiet deſuper, quod Juris eſt. 22. Novembr. 1713.

36. *De-*

36. *Denegatur Communicatio* des Berichts / *& ſimul Mandatum cum remiſſione Subditorum ad Dominum Territorii.*

IſT die gebettene Communication des eingekommenen Berichts / geſtalten Sachen nach / wie auch nunmehro das geſuchte Mandatum, abgeſchlagen ; ſondern werden Supplicantens Principalen an ihre Landes-Obrigkeit hiermit verwieſen / bey deroſelben dann ihnen ihre etwa noch habende Gravamina anzubringen / darüber unpartheyiſche Adminiſtration der Juſtitz / ſo viel noch nicht geſchehen / auch mit Verſchickung derer Acten ad Impartiales, geziemend zu bitten / vorbehalten bleibet. In Conſilio 15. Junii 1718.

37. *Aliud Decretum Inhæſivum in eadem Cauſa.*

Läſt man es bey dem vorigen Decreto vom 15. Junii endlich bewenden ; jedoch mit dem ferneren Anhang / daß denen Supplicanten ein außwärtiger Advocatus verſtattet / und bey Verſchickung der Acten alle Neben-Recommendationes und Verdacht vermieden / auch biß zu Erörterung der Sache mit Thätlichkeit gegen denen Supplicanten dieſer Sache halber nicht verfahren / ſondern ihnen Rechtliche Defenſion verſtattet werden ſoll. In Conſilio 16. Julii 1718.

38. *ProviſionaleDecretum ad Supplicas extrajudiciales, cum ob rei prolixitatem & alia negotia Definitivum adhuc dari non poſſet.*

IN Extrajudicial-Sachen der Reformirten Unterthanen des Kirchſpiels Schöneberg / wider Herrn Georg Friederich Grafen zu Sayn-Hachenburg / und Burggrafen zu Kirchberg / Grafen zu Sayn und Conſort. & vice verſa: Iſt auf in dieſer Sache exhibirten Bericht und Gegen-Bericht (jedoch biß zu ertheilendem Haupt-Beſcheid / auf die hinc inde eingegebene Suppliquen, pro Mandato de non amplius contraveniendo, & reſpectivè de præſtando debitum Obſequium, auch inzwiſchen / und biß auf anderweitige Verordnung beyder Partheyen Rechten / tam in Poſſeſſorio, quàm Petitorio, ohne Nachtheil) hiermit die Proviſional-Verordnung / daß ſo wohl der beklagte Herr Graf / als deſſen Räthe / Beamte / und der Augſpurgiſchen Confeſſion zugethane

Lutheriſche Unterthanen/ mit Pfarrern/ Kirchengang/ Frequentirung derſelben zu gewiſſen Zeiten / und ſonſt die Sache in dem Stand/ worinnen ſie vor dem 22. Martii 1716. geweſen / laſſen / und keine Neuerung einführen; hingegen aber auch die Reformirte Klägere von Verſchlieſſung ihrer Kirchen deſiſtiren/ ſondern ebenfals die Sache in den vorigen Stand / worinnen ſie vor der in beſagtem Monath Martii 1716. beſchehenen Kirchen-Verſchlieſſung geweſen/ wieder ſtellen/ auch wider ihre Landes-Herrſchafft/ und dero Religions-verwandte Unterthanen/ nicht das mindeſte ferner eigenthätig vornehmen ſollen. 18. Mart. 1718.

39. *Decretum Denegatorium & Remiſſorium.*

SInd auf eingekommenen Bericht und Gegen-Bericht / die geſuchte Appellations-Proceſſe abgeſchlagen/ und die Sache an Richter erſter Inſtantz dergeſtalt remittirt/ daß Appellant zu Ablegung der geforderten Rechnung/ vor einer unpartheyiſchen Commiſſion admittiret / ihme dabey einen Notarium oder rechtlichen Beyſtand zu gebrauchen zugelaſſen/ alles genugſam examiniret/ und hierauf die Sache anderweit an ein unpartheyiſches Rechts-Collegium zum Spruch Rechtens verſchicket werden möge: auch iſt der Salvus Conductus vor Supplicanten in optima forma hiermit erkannt.

40. *Decretum de injuncta Præſtatione Solennium.*

PEtitos Appellationis Proceſſus cum Prorogatione Fatalium, ſed ad duos tantum Menſes, ita tamen ut Supplicans Præſtationem Solennium juxta ritus in Juribus Leodienſibus cum Conſilio ordinario, vel ex Deputatione factam fuiſſe in primo Reproductionis Termino doceat, decernimus.

41. *Monitorium de exequenda Sententia Camerali.*

SOll der Magiſtrat zu Franckfurth die unterm 22. Junii nechſtvorigen Jahrs in dieſer Sache bey hieſigem Kayſerlichen Cammer-Gericht ergangene Reformations- und Confirmations-Urtheil ohne weiteren Anſtand zu ſeiner geziemenden Execution bringen: und iſt Supplicanten der Urkund halber beſchehenes Begehren hiermit zugelaſſen.

42. *In*

42. *In Camera Curatores ad Litem conſtituuntur, relicta Conſtitutione Tutorum Magiſtratui Loci.*

ABgeſchlagen; ſondern láſt man es bey des Magiſtrats zu Franckfurth beſchehener Beſtellung des Curatoris ad Litem hiermit bewenden/ jedoch Supplicantis Principalin ihre Nothdurfft bey beſagtem Magiſtrat an- und vorzubringen/ auch im Fall dieſe widerrechtlich graviret werden ſolte/ ihren Recurs an dieſes Kayſerliche Cammer-Gericht zu nehmen/ unbenommen/ ſondern vorbehalten.

43. *Decretum pro Informatione cum Inhibitione Temporali.*

NOch zur Zeit abgeſchlagen; ſondern ſoll/ dieſer Sachen behörigen Beſchaffenheit nach/ dem beklagten Herrn Grafen/ um umſtándlichen Bericht hierúber/ mit ſpecialem Vermelden der Urſachen/ worum die ſehr ſtarcke Execution verúbet worden/ innerhalb acht Tagen von Zeit der Inſinuation dieſem Kayſerlichen Cammer-Gericht verſchloſſen einzuſchicken/ inmittelſt aber mit fernerer Execution der allhier zu Recht hangenden Sache halber/ biß auf deren Erfolg innen zu halten/ zugeſchrieben werden.

44. *Decretum Mandati de relaxando Arreſto.*

JSt an ſtatt des gebettenen Mandati, aus bewegenden Urſachen/ Mandatum de relaxando Captivos & abducendo Milites wider den Herrn Churfúrſten zu Braunſchweig-Lúneburg/ ſo dann Mandatum Inhibitorium de Lite in Camera Imperiali pendente nihil innovando contra utramque partem ex officio, alles Sine Clauſula hiermit erkannt/ jedoch beyden Theilen in der Haupt-Sache an ihren habenden Rechten ohne Nachtheil.

45. *Decretum conſtituti Commiſſarii.*

JSt Lt. Faber zum Commiſſario ad examinandum Teſtes in perpetuam rei memoriam, jedoch/ daß dem Producto einen ohnpartheyiſchen Notarium dem Actui Examinis beyzufúgen frey ſtehen ſoll/ hiermit erkannt.

46. *Decretum de conceſſis Promotorialibus.*

SInd an ſtatt des gebettenen Mandati de adminiſtrando Juſtitiam, Promotoriales, dergeſtalt/ daß ſo gleich auf den punctum Cautionis & Recuſationis, ſo viel Rechtens/ zu reflectiren/ hiermit erkannt.

47. *Decretum Mandati de non via Facti, ſed Juris procedendo & relaxando Arreſto erga Cautionem.*

Iſt das gebettene Mandatum de non amplius via Facti, ſed Juris procedendo, ſodann gegen würckliche Leiſtung der Caution das Mandatum de relaxando Arreſto, & extradendo Documenta ablata Sine Clauſula hiermit erkannt/ übriges Begehren aber noch zur Zeit abgeſchlagen; ſondern ſoll an die beklagte Herren Grafen von Löwenhaupt/ um ihre umſtändliche Berichte innerhalb vier Wochen/ von Zeit der Inſinuation an zu rechnen/ an dieſes Kayſerliche Cammer-Gericht verſchloſſen einzuſchicken/ zugeſchrieben werden. 9. Novembr. 1715.

48. *Decretum Remiſſorium ad Judicem priorem cum Monitorio de tollendo Gravamine.*

Noch zur Zeit/ geſtalten Umſtänden nach/ abgeſchlagen; ſondern wird Supplicantens Principalin an vorigen Richter dergeſtalt verwieſen/ daß ſie bey demſelben/ ſalva Appellatione & Fatalibus, um Hebung der Gravaminum geziemend anſuchen/ der Richter auch darinnen die Juſtitz ſchleunig verfügen ſolle/ und wofern ſie darinnen enthöret/ und ſolches beſcheinigen wird/ bleibt ihr der Recurs an hieſiges Kayſerliche Cammer-Gericht zu Proſequirung ihrer Appellation unbenommen/ ſondern vorbehalten. 20. Jun. 1718.

49. *Decretum Confirmatorium Rationum Tutelæ redditarum & Depoſitionis Tutelæ.*

Wird auf eingelangten Commiſſions-Bericht von Hauptmann/ Räthen und Außſchuß der ohnmittelbaren Freyen Ritterſchafft in Francken Orths Röhn und Werra/ die durch ihre Subdelegirte unterm 2. Novembris lauffenden Jahrs ertheilte Quittung über die von Friederich Wilhelm/ Freyherrn von Schlitz/ genannt Görtz/ abgelegte Vormundſchaffts-Rechnung/ Georg von Riedeſel/ Freyherrn zu Eiſenbach/ hinterlaſſener Kinder/ hiermit confirmiret/ auch gedachter Freyherr von Schlitz nunmehro berührter Vormundſchafft enthoben/ auch darüber Gerichtliches Decret und Urkund erkannt.

50. *Man-*

50. *Mandatum de relaxando Arreſto.*

In Sachen Nördlingen contra Oettingen.

Iſt auf dieſe und vorige Narrata das gebettene Mandatum de relaxando Arreſto, wie auch Mandatum Auxiliatorium & Protectorium an Herrn Hertzogen zu Würtenberg/ jedoch dieſes letzte allein zu Abwendung und Verhütung aller Vergewaltigung/ ohne daſſelbe auf ein- oder anderen Theils Manutenentz in der noch ſtrittigen Haupt-Sache zu erſtrecken/ Sine Clauſula hiermit erkannt/ übriges Begehren aber judicialiter. 30. Octobr. 1715.

51. *Pro Mandato Pœnali & Reſtitutorio, Inhibitorio, de non amplius turbando, ac de præſtandâ Cautione Sine Clauſula, cum Citatione ad videndum ſe incidiſſe in Pœnas Privilegiis inſertas.*

Iſt die gebettene Citatio ad videndum ſe incidiſſe in Pœnas Privilegiis inſertas, wie auch Mandatum Pœnale Inhibitorium, Reſtitutorium, ac de præſtandâ Cautione, jedoch Cum Clauſula erkannt/ und ſoll Supplicant hinfüro ſeine Supplicas correcter und in beſſerem Teutſch/ bey Vermeidung gebührenden Einſehens/ einbringen. 17. Octobr. 1690.

52. *Pro Citatione ſuper denegata Juſtitia, & ad videndum deduci Nullitates principaliter, Inhibitione & Compulſorialibus, cum Prorogatione Fatalium ad 4. Septimanas.*

Noch zur Zeit nochmalen abgeſchlagen; ſondern/ wofern Supplicant, daß gegen die am 14. Januarii 1689. außgelaſſene Citation ratione Loci non tuti bey der Commiſſion würcklich proteſtirt/ und nichts deſto weniger ſeinem Principalo eine nochmalige Citation inſinuirt worden/ auch wann und welcher geſtalt ſolches alles geſchehen ſeye/ glaublich beſcheinen wird/ ſoll darauf ergehen/ was recht iſt. 5. Septembr. 1690.

53. *Pro Commiſſione ad examinandum ad obtinendam Receptionem in Matriculam Notariorum Cameræ Imperialis.*

Iſt die gebettene Commiſſio hiermit erkannt/ auch die vorgeſchlagene beyde Churfürſtlich-Cölniſche Hof-Gerichts-Commiſſarii N. N. und N. N. (welche den ſupplicirenden Notarium N. N. mittelſt Vorlegung des Inſtrumenti Creationis in Ori-

 ginali,

ginali, über die beyverwahrte gewöhnliche Frag-Stücke gebührend examiniren und verhören/ auch dieſelbe an dieſes Kayſerliche Cammer-Gericht verſchloſſen einſchicken ſollen) zu Commiſſarien hiermit verordnet. 30. Januar. 1690.

54. *Pro Citatione ad videndum deduci principaliter Nullitates.*

Noch zur Zeit abgeſchlagen; ſondern ſolle dieſer Sachen abſonderlichen Umſtänden nach abermals an Richtern voriger Inſtantz/ um hierüber/ nach vernommenem Außſchuß der beklagten Creditoren, ihren außführlichen Bericht/ und in ſpecie, warum dem Angeben nach die vorhin geführte Civil-Sache in eine Peinliche durch die außgelaſſene Edictal-Citation nunmehr verändert/ und der Kläger/ um allerſeitigen Verlangen nach ſein Vermögen ſowohl als den vorſchützenden Schaden mit denen Creditoren zu liquidiren/ und vermittelſt behöriger Rechnung reliqua præſtiren zu können/ mit etwa ferner benöthigtem Salvo Conductu nicht verſehen werden wolle/ innerhalb 6. Wochen Zeit der Inſinuation, und zwar reſpectivè mit Beylegung der in obgedachter Citation angezogenen Klage einzuſchicken/ zugeſchrieben werden/ im übrigen iſt gegen Supplicanten, um willen er ſeine Deduction Nullitatum incorrect eingebracht/ die Straf der Ordnung hiermit vorbehalten. 11. Martii 1691.

55. *Inter eaſdem Partes.*

Abgeſchlagen; ſondern ſolle Supplicantens Principal, auf einkommene Erklärung/ daß man dieſe Civil-Sache in eine Peinliche zu verändern nicht/ſondern ſelbige angefangener maſſen civiliter außzuführen/ nicht weniger Zeit währender dieſer Sache den ertheilten Salvum Conductum, biß auf dieſes Kayſerlichen Cammer-Gerichts anderwärte Verordnung/ allerſeits ohnverbrüchlich zu halten gemeynet ſeye/ jedoch daß demſelben alſo würcklich nachgelebet/ und dagegen nichts Widriges verhänget werde/ bey Richtern voriger Inſtantz/ auf vorhergegangene nochmalige gebührliche Citation ſelbſt/ oder durch einen in der Handlung und Kauffmanns-Büchern wohl erfahrnen gevollmächtigten Anwald erſcheinen/ und vor demſelben (welchem allen-

allenfals zu Extrahirung der Bücher / Formirung der Bilance, und Berechnung des angebenden Schadens / einige erfahrne unpartheyiſche und zu dieſer Sache ſpecialiter vereydigte Buchhalter zu adhibiren) ſein Vermögen ſowohl / als gedachten Schaden mit denen beklagten Creditoren liquidiren / und vermittelſt behöriger Rechnung reliqua præſtiren. Dafern aber derſelbe alſdann hierbey widerrechtlich graviret werden ſolte / iſt ihme darwider ſeine Nothdurfft / in gebührendem Weeg Rechtens zu beobachten / ohnbenommen / ſondern vorbehalten. 23. Septembr. 1691.

56. *Pro Mandato de non via Facti, ſed Juris procedendo, & relaxandis Arreſtatis erga Cautionem Sine Clauſula, unà cum Salvo Conductu in optima forma.*

In Sachen Leiningen contra Hohenlohe.

Iſt der gebettene Salvus Conductus auf des Supplicanten Herrn Principaln und deſſen Bediente hiermit in optima forma erkannt; dann wofern gedachter Supplicant ſeine Narrata dem Jüngeren Reichs-Abſchied gemäß einiger maßen beſcheinen / nicht weniger Nahmens der arreſtirten Perſonen ſelbſten ſupplicirten / die Urſachen des angelegten Arreſts, und daß ſelbiger / ohnerachtet der denen Herren Beklagten anerbottenen gewöhnlichen Caution, dannoch nicht relaxiret werden wollen / anzeigen wird / ſoll in übrigen Puncten gleichfals ergehen / was recht iſt. 21. Februar. 1691.

57. *Pro Mandato de Exequendo &c.*

Iſt das gebettene Mandatum de Exequendo noch zur Zeit abgeſchlagen; ſondern / wofern Supplicantens Principal um würckliche Exequirung des von ihm angezogenen Urtheils gegen die von Bülbingsleben bey dem Chur- und Fürſtlich-Sächſiſchen Ober-Hof-Gericht zu Leipzig nochmalen gebührend anſuchen / und daß ſolches geſchehen / ihme aber darin nicht willfahret werden wollen / oder er dannoch darauf zur würcklichen Execution nicht gelangen können / beſcheinen wird / ſoll darauf ferner ergehen / was recht iſt. Dann iſt der gebettene Salvus Conductus, jedoch in communi forma, und nur ſo viel die Außführung des

Sup-

Supplicanten Principaln gegen die von Bülhingsleben annoch in Execution ſchwebende Rechts-Sache betrifft / erkannt / übriges Begehren aber abgeſchlagen. 13. Februar. 1691.

58. *Pro ulteriori Mandato de revocandis Attentatis & de reſtituendo Sine Clauſula, cum arctiori Inhibitione & Citatione ad videndum ſe incidiſſe &c.*

Iſt auf jetz- und vorige Narrata das gebettene Mandatum ulterius de revocandis Attentatis Sine, cum ulteriori Inhibitione & Citatione ad videndum ſe incidiſſe in pœnam ſimplicis &c. das Mandatum de reſtituendo aber Cum Clauſula (jedoch alles denen wider Weyland Bernharden von Mumm und deſſen Erben ergangenen Judicatis, und deren Execution, ſo dann dem Churfürſtlich-Clevischen Privilegio in andern applicirlichen Fällen ohne Nachtheil) hiermit erkannt. 15. Octobr. 1690.

59. *Pro arctiori Mandato Attentatorum Revocatorio Sine Clauſula, cum Citatione ad videndum ſe incidiſſe.*

Iſt des von der Fürſtlich-Hildesheimiſchen Regierung eingekommenen Berichts ohngehindert / das gebettene Mandatum Attentatorum Revocatorium, jedoch / an ſtatt des geſuchten Mandati arctioris, adhuc ulterius, cum Citatione erkannt. 30. Octobr. 1690.

60. *Pro relaxando Arreſto Sine Clauſula, & Citatione ad videndum ſe condemnari in Expenſas, Damna & Intereſſe.*

Iſt das gebettene Mandatum de relaxando Arreſto Sine Clauſula, ſo viel des Supplicantens Ehefrauen erweißlich zuſtändige Mobilien belanget / purè, was aber die dem Supplicanten ſelbſten gehörige Mobilia betrifft / gegen Leiſtung gebührender Caution erkannt. 10. Novembr. 1690.

61. *Pro Mandato de exequendo & adimplendo Voluntatem Defuncti, uti & manutenendo Sine Clauſula.*

Noch zur Zeit abgeſchlagen; ſondern / wofern Supplicant die angezogene Cammer-Gerichtliche Inſinuation und Confirmation in forma probante beylegen / auch daß die angeordnete Herren Teſtamentariſche Executores um Ubernehmung der Executor-

eutorſchafft der Gebühr erſucht worden/ beſcheinen/ und hierauf förmlicher/ auch wider allerſeits Intereſſenten ſein Petitum einrichten wird/ ſoll ergehen/ was recht iſt. 10. Novembr. 1690.

62. *Pro Mandato Attentatorum Revocatorio Sine Clauſula.*

Noch zur Zeit abgeſchlagen; ſondern/ wofern Supplicant die Decreta & Mandata à quibus in forma probante beylegen/ ſodann/ daß er zur Zeit davon interponirter Appellation in Poſſeſſione vel quaſi Immunitatis der in Supplica angezogenen Onerum Publicorum geweſen/ glaublich beſcheinen wird/ ſoll ferner ergehen/ was recht iſt. 10. Decembr. 1690.

63. *Pro Mandato arctiori vel ſaltem adhuc ulteriori relaxando captivo Marito, ut & adminiſtrando Juſtitiam Sine Clauſula, cum Citatione ad videndum ſe incidiſſe in Pœnas prioribus Mandatis inſertas.*

Noch zur Zeit abgeſchlagen; ſondern/ wofern Supplicant, daß ſeiner Principalin Ehemann die von Richtern erſter Inſtantz ihme auferlegte Abbitte oder Urphede würcklich geleiſtet/ und dannoch nicht erlaſſen werden wollen/ beſcheinen wird/ ſoll alßdann ergehen/ was recht iſt. 10. Decembr. 1690.

64. *Pro Mandato Arreſti & Citatione ad reaſſumendum & ad videndum fieri &c.*

Iſt das gebettene Mandatum Arreſti an die Herren Creyß-außſchreibende Fürſten des Nieder-Sächſiſchen Creyßes/ wie auch Citatio ad reaſſumendum & videndum fieri demandatam Executionem in Bona Allodialia wider die Fürſtlich-Sachſen-Lauenburgiſche Allodial-Erbinnen erkannt. 13. Decembr. 1690.

65. *Pro Mandato de relaxando Arreſto &c. Sine Clauſula, cum Citatione ad videndum ſe incidiſſe in Pœnam Privilegii Cæſarei.*

Noch zur Zeit abgeſchlagen; ſondern/ wofern Supplicant, ob die Anhaltung der Gräflich-Yſenburgiſchen Unterthanen und Holtz-Fuhren auf der Stadt Franckfurth Territorio geſchehen/ und warum Supplicantens Herr Principal die in Literis ſub Num. 5. enthaltene/ von denen Beklagten begehrte Erklärung zu thun Bedencken hätte/ anzeigen: Jngleichen Rubrum cum Nigro concordiren/ und daß man ſich bey gedachten Beklagten

zu gewöhnlicher Caution erbotten / und der Arreſt dannoch nicht relaxir werden wollen / glaublich beſcheinen / ſodann in puncto Violationis Privilegiorum förmlicher ſuppliciren wird / ſoll ergehen / was recht iſt. 9. Januar. 1691.

66. *Inter eaſdem pro Mandato de relaxando Arreſto &c. Sine Clauſula, cùm Citatione ad videndum ſe incidiſſe in Pœnam Privilegii Cæſarei.*

Noch zur Zeit abgeſchlagen; ſondern / wofern Supplicant, daß ſein Herr Principal bey denen Beklagten ſich erklärt / daß die quæſtionirte Anhaltung der Gräflich-Yſenburgiſchen Unterthanen und Holtz-Fuhren zu Kränckung der Stadt Franckfurth Jurisdiction oder derſelben Poſſeſſion nicht geſchehen / ſodann bey denſelben zu würcklicher Caution ſich erbotten habe / und hierauf der geklagte Arreſt dannoch nicht relaxirt werden wolle / glaublich beſcheinen / ingleichen in puncto petitæ Citationis ſuper Violatione Privilegiorum die Narrata förmlich einrichten wird / ſoll ergehen / was recht iſt. 22. Januar. 1691.

67. *Pro Mandato de reſtituendo & in Cohabitatione Ædium non amplius & aliàs nullo modo turbando Sine Clauſula.*

Noch zur Zeit abgeſchlagen; ſondern / wofern Supplicant ſein Angeben / daß in dem Hauß quæſtionis der Eingang / Stegen / Zimmer / Küchen / Keller und Stallungen alſo zu unterſchlagen / oder ſonſten von einander abzuſonderen / daß zwey Haußhaltungen dieſelbe / ohne ſich zu begegnen oder zu verhindern / ſeparatim und füglich bewohnen könne / durch hierzu mit Vorwiſſen und Bewilligung der Beklagtinnen adhibirte unpartheyiſche Bau-Verſtändige glaublich beſcheinen / nicht weniger gewiſſe Fidejuſſores zur Caution de non offendendo vorſchlagen wird / ſoll ferner ergehen / was recht iſt. 10. Februar. 1691.

68. *Pro Mandato de revocandis Attentatis, ac Inhibitorio de Lite pendente non gravando, nec quicquam innovando Sine Clauſula.*

Noch zur Zeit abgeſchlagen; ſondern ſoll an Beklagte / um ihren umſtändlichen Bericht ſo wohl vorhin auferlegter maſſen / als von jetzt geklagtes Attentatum, innerhalb 6. Wochen / von

von Zeit der Inſinuation, einzuſchicken / zugeſchrieben werden: Dann ſoll Supplicant hinfüro ſeine Supplicationes ſauberer und correcter/ wie es dieſes Kayſerlichen Cammer-Gerichts gebührender Reſpect erfordert / einbringen. 11. Februar. 1691.

69. *Pro Reſtitutione in integrum brevi manu, cum plenariis Appellationis Proceſſibus, vel ſaltem Citatione ad videndum ſe reſtitui adverſus lapſum Fatalium &c. cum Temporali Inhibitione.*

Noch zur Zeit abgeſchlagen; ſondern / wofern Supplicant die / in der am 12. Septembris jüngſthin übergebenen Supplic, angezogene Kranckheit/ ſeinem damaligen Erbieten gemäß/ ſodann die / unter denen Appellanten, ſeinem Angeben nach / begriffene Unmündige benennen/ und beydes glaublich beſcheinen wird/ ſoll ergehen / was recht iſt. 16. Octobr. 1690.

70. *Pro Appellationis Proceſſibus unà cum Mandato Attentatorum Revocatorio.*

Noch zur Zeit abgeſchlagen; ſondern iſt das Inſtrumentum Appellationis in forma Patenti, als dem deßwegen ergangenen Gemeinen Beſcheid zuwider/ hiermit verworffen; und wofern Supplicant ein anderes Inſtrumentum Libells-Weiß / cum Reſcripto à quo, in forma probante beybringen wird / ſoll ferner ergehen / was recht iſt. Dann ſeynd die Fatalia, wie gebetten / erſtrecket. 17. Octobr. 1690.

71. *Pro ulterioribus Compulſorialibus.*

Seynd die gebettene ulteriores Compulſoriales, ſo viel die / ante interpoſitam Appellationem, verübte Acta belanget / vor gewöhnlichen Tax hiermit erkannt: jedoch dem Appellaten die nach der Appellation übergebene Schrifften ſuis Sumptibus abſchreiben zu laſſen / ohnbenommen. 27. Octobr. 1690.

72. *Pro Appellationis Proceſſibus.*

Seynd die gebettene Appellations-Proceſſe, ſo viel den Punctum Cautionis belanget / jedoch der / coram Judice à quo Rechts-hängigen Haupt-Sache und deren Proſecution ohne Nachtheil / hiermit erkannt / und die Fatalia, wie gebetten / erſtrecket. 30. Octobr. 1690.

73. *Pro plenariis Appellationis Proceſſibus.*

Noch zur Zeit abgeſchlagen; ſondern/ wofern Supplicant einen förmlichen Libellum, præmiſſa Facti Specie, einbringen/ wie auch daß ſeine Principalen die Solennia, dem Chur-Cöllniſchen Privilegio gemäß/ würcklich abgelegt/ oder hierzu nicht gelaſſen werden wollen/ beſcheinen wird/ ſoll ergehen/ was recht iſt: Indeſſen ſind die Fatalia, wie gebetten/ erſtrecket. 24. Novembr. 1690.

74. *Pro Reſtitutione brevi manu, plenariis Appellationis Proceſſibus & Prorogatione Fatalium ad 3. Menſes.*

Wie gebetten/ und reſpectivè noch zur Zeit/ abgeſchlagen; ſondern/ wofern Supplicant dem erſten Membro nechſt vorigen Decrets ein beſſeres Genügen/ und in ſpecie mit Beſcheinigung der am 12. Septembris angegebenen Kranckheit des N. N. leiſten wird/ ſoll ferner darauf ergehen/ was recht iſt. 29. Novembr. 1690.

75. *Pro plenariis Appellationis Proceſſibus & Prorogatione Fatalium ad &c.*

Adhuc denegamus; ſed quatenus Supplicans Principalem ſuum nullum apud Acta Procuratorem habuiſſe narraverit, deinde Libello Gravaminum clariorem & ſpecialiorem Facti Speciem præmiſerit, uti quoque, an, & in quibus Punctis Sententia à qua pro Definitiva habenda ſit, demonſtraverit, fiet deſuper, quod Juris: Fatalia interim, prout petitum, prorogantes. 9. Decembr. 1690.

76. *Pro plenariis Appellationis Proceſſibus & Prorogatione Fatalium ad 2. Menſes.*

Noch zur Zeit abgeſchlagen; ſondern/ wofern Supplicant, welcher Appellation ſein Principal zu adhæriren gemeynet/ ſich erklären/ auch ſeine Narrata ratione Summæ, einiger maßen beſcheinen wird/ ſoll alßdann ergehen/ was recht iſt: Indeſſen ſeynd die Fatalia, wie gebetten/ erſtrecket. 9. Decembr. 1690.

77. *Pro plenariis Appellationis Proceſſibus & Fatalium ad 3. Menſes Prorogatione.*

Noch zur Zeit abgeſchlagen; ſondern/ wofern Supplicant die in Inſtrumento Appellationis angegebene Actus Sepulturæ einiger maßen beſcheinen/ wie auch einen förmlichen Libellum übergeben/

geben/ oder ad Acta priora purè ſubmittiren wird / ſoll ferner ergehen / was recht iſt: Dann ſeynd die Fatalia, wie gebetten / erſtrecket. 9. Decembr. 1690.

78. *Pro plenariis Appellationis Proceſſibus &c.*

Noch zur Zeit abgeſchlagen; ſondern / wofern Supplicant, daß die Requiſitio Actorum intra Trigeſimum geſchehen / auch ſein Principal keinen Procuratorem apud Acta gehabt/ ſo dann/ daß die Reſtitutio in integrum bey Richtern voriger Inſtantz ein Remedium ordinarium ſeye/ beſcheinen wird/ ſoll ergehen/ was recht iſt: Indeſſen ſeynd die Fatalia, wie gebetten / erſtrecket. 23. Decembr. 1690.

79. *Pro Proceſſibus Appellationis.*

Noch zur Zeit abgeſchlagen; ſondern/ wofern Supplicant alle in dieſen Sachen vorher ergangene / den Punctum Sequeſtri betreffende Beſcheide/ ſo dann das in Libello Gravaminum angezogene Mandatum Manutenentiæ des Fürſtlich-Paderborniſchen Hof-Gerichts/ und daß dieſes alles ante litem motam erhalten worden/ in forma probante einbringen / und reſpectivè einiger maſſen beſcheinen wird / ſoll ergehen / was recht iſt: Indeſſen ſeynd die Fatalia, wie gebetten / erſtrecket. 12. Februar. 1691.

80. *Alia Formula.*

Seynd die gebettene Appellations-Proceſſe, ſo viel die in Sententia à qua angezogene Pathen-Gab ad 108. Rthlr. ſo dann die dem Angeben nach als ein præcipuum vorabgeſchickte 700. Rthlr. betrifft/ hiermit erkannt / auch die Fatalia, wie gebetten/ erſtreckt. 14. Martii 1691.

81. *Ad Supplicam Fiſcalis Cæſarei contra W. & L. pro Mandato de non tolerando Sectarios, nec ullos qui aliam, quam quæ in Imperio permiſſa ſit, Religionem profitentur, ſed Imperii Conſtitutionibus ſe conformando Sine Clauſula, cum Citatione ad videndum ſe incidiſſe in Pœnam Conſtitutionum Imperii.*

Noch zur Zeit abgeſchlagen; ſondern / wofern Supplicant, worinnen derer angegebenen Sectirer unchriſtlich / und ungebührlich Leben und Wandel eigentlich beſtehe / wie auch / ob ſelbige alle drey im Reich erlaubte Religionen, oder/ welche un-

ter denenſelben / gantz / oder zum Theil / und diſsfals / in was vor Puncten und Articuln verwerffen und verdammen / auch was ſie dahingegen in ihren ſogenannten Ubungen / heimlich oder öffentlich denen Leuthen vorpredigen / vorſchwätzen / und außbreiten / und was ſonſt dieſem anhangen mag / in ſpecie, und beſſer / als geſchehen / beybringen und beſcheinigen wird / ſoll darauf ergehen / was recht iſt. In Conſil. 22. Januar. 1702.

82. *Pro Citatione ad videndum deduci principaliter Nullitates contra* Chur-Pfältziſche Regierung zu Heydelberg.

NOch zur Zeit abgeſchlagen; ſondern ſoll dieſer Sachen ordentlichen Beſchaffenheit nach / der Chur-Pfältziſchen Regierung zu Heydelberg / um ihren gründlichen Bericht / mit Beyfügung der Urſachen / warum (1.) dieſelbe / und nicht das daſelbſtige Hof-Gericht / als in cauſa principali geweſene Appellations-Richter / in puncto Meliorationum, der Cognition und Deciſion ſich unterzogen; (2.) Klägere in Perſon zu dem per Commiſſarios vorgenommenen Augenſchein / ohnerachtet des vorher gehabten Salvi Conductus, nicht admittiret; Und dann (3.) denſelben / mit Vorbeygehung des beyhanden und deponirt geweſenen Kauffſchillings von 1000. fl. und zwar in propriis Bonis, zu Abenheim haben exequiren laſſen / innerhalb 4. Wochen von Zeit der Verkündigung dieſes an zu rechnen / an dieſes Kayſerliche Cammer-Gericht verſchloſſen einzuſchicken / zugeſchrieben werden.

83. *Pro Citatione ad videndum exigi Stipendium publica Aſſignatione debitum.*

NOch zur Zeit abgeſchlagen; ſondern / wofern Supplicant, daß ſeine Principalen bey denen aſſignirten Aemtern / ſich der Zahlung halben gemeldet / und der Herr Beklagte ihnen dazu nicht behülfflich ſeyn wolle / einiger maßen beſcheinigen wird / ſoll ferner ergehen / was recht iſt. 25. Januar. 1702.

84. *Alia Formula.*

NOch zur Zeit abgeſchlagen; ſondern / wofern Supplicant einen förmlichern Libellum, dem Jüngeren Reichs-Abſchied gemäß / mit Præmittirung einer deutlichen Facti Speciei, und Außlaſſung

laſſung aller Anzüglichkeiten / beybringen wird / ſoll ferner erge- hen / ꝛc.

85. *Pro Mandato de non turbando.*

Noch zur Zeit abgeſchlagen; ſondern läſt man es auf genom- menen Augenſchein / bey denen den 29. Julii, ſo viel nemlich die Temporalem Inhibitionem betrifft / und 19. Septembr. vorigen Jahrs ergangenen Decretis, nochmals bewenden; und wofern Supplicant, daß ſein Principal von Bürgermeiſter und Rath hieſiger Stadt keine zu ſeinem Stand und Haußweſen taugliche Woh- nung als bißhero angewieſen und eingeräumet werden wollen / glaublich beſcheinigen wird / ſoll ferner ergehen / was recht iſt.

86. *Alia Formula.*

In Executions-Sachen der Schombartiſchen Kinder zweyter Ehe / wider N. Stwertin / deciſæ Appellationis ſecundæ, wird hiermit auf den von Gräflich-Hanauiſcher Regierung erſtatteten Bericht / und aller Theils gethane Vorſtellung decretirt: Daß gedachte Regierung die angefangene Execution Ordnungs-mäſ- ſig / und zwar ſo viel nöthig / auch auf die Vätterliche Häußer / de- nen bereits am 22. Februar. und 13. April. vorigen Jahrs ergan- genen Decretis gemäß / ohne Verzug fortſetzen ſolle / jedoch alſo und dergeſtalt / daß der Reichsthaler nicht weiter als vor 1½. fl. und die Ducaten vor 3. fl. current, biß die Appellanten beweiſen / daß es harte Species geweſen / wie auch das Intereſſe, von Zeit der Eröffnung des Schombartiſchen Teſtaments gerechnet werde. Dann ſind die den 3. Octobr. nechſt-abgewichenen Jahrs bey die- ſem Kayſerlichen Cammer-Gericht offerirte Cautiones hiermit von Rechtswegen vor genugſam angenommen. 11. Mart. 1702.

87. *Pro Citatione ſuper Nullitatibus.*

Noch zur Zeit abgeſchlagen; ſondern mag Supplicanten Prin- cipal, ob er will / ſich bey beklagter Regierung / um noch- mals unpartheyiſche Unterſuchung der angezogenen Rechnung / der Gebühr anmelden: und dafern er / daß er nicht gehöret wer- den wolte / glaublich beſcheinigen wird / ſoll ferner ergehen / was recht iſt. 29. Maji 1702.

88. *Ad*

88. *Ad Supplicam extrajudicialem loco Paritionis in puncto Telonii.*

WAg Supplicant ſeine vermeyntlich habende Nothdurfft / in puncto Paritionis, jedoch mit Außlaſſung aller der Ordnung und dem ergangenen Urtheil zuwider / auch ſonſt gegen einander lauffenden Ingredientien, durch deſſen conſtituirten Procuratorem gerichtlich übergeben und berichten laſſen. 27. Junii 1702.

89. *Pro Mandato de remittendo & manutenendo* an Chur-Brandenburg und Lüneburg-Zell.

In Sachen Quizow contra Pincier.

JSt das gebettene Mandatum de remittendo erkannt / übriges Begehren aber noch zur Zeit abgeſchlagen; ſondern / wofern Supplicant, daß ſein Principal auf geziemend Anſuchen zu der Remiſſion nicht gelangen könne / glaublich beſcheinigen / und darüber förmlich ſuppliciren wird / ſoll alßdann ferner ergehen / was recht iſt. 28. Julii 1702.

90. Auf Anzeige der Creyß-außſchreibenden Fürſten In Sachen Geyer contra Wolffskehl.

SOllen der Supplicanten Herren Principalen die angefangene Executions-Commiſſion durch die unpartheyiſche ſubdelegirte Räthe ohne ferneren Anſtand ſamt und ſonders fortſetzen / alſo und dergeſtalt / daß dieſelbe diejenige Prætenſions-Puncten, welche bereits vor gedachter Commiſſion liquidirt / oder noch weiter ebenfals zu liquidiren / und daß ſie ſchon bezahlt / oder zu recht abgetragen wären / von Impetranten ſo gleich nicht erwieſen würden / nach einem zuvor ertheilten Monathlichen Termin, würcklich exequiren / wie auch ermeldte Impetranten, unter wohlgeſchärfftem Juramento Manifeſtationis, zu Anweiſung und Edirung aller hieher gehörigen Acten und Documentorum, in obiger Zeit ohnverzüglich anhalten / und wie es zu des / in dieſer Sache erkannten Mandati und ergangenen Urtheil Vollziehung beförderlich iſt / fernerweit Rechtens und ohne Aufenthalt verfahren. 2. Auguſti 1702.

91. Pro

91. *Pro Mandato de abducendo Milite.*

In Sachen Laſphe contra Wittgenſtein.

Noch zur Zeit abgeſchlagen; ſondern / wofern Supplicant, daß ſeine Principalen nicht allein zu Leiſtung der in dem mit ihrer Herrſchafft errichteten Contract enthaltenen Dienſten / und ſonſt hergebrachten Contributionen, welche die Herren Beklagte gebührend erbotten / ſondern auch würcklich daſelbſt geleiſtet haben / und dannoch die Soldaten nicht abgeführet werden wollen / glaublich beſcheinigen wird / ſoll ferner ergehen / was recht iſt. 6. Auguſti 1702.

92. Schnell contra Kamm.

Soll Lt. N. in Sachen S. contra K. den 3ten dieſes jüngſthin erkannte Citation nicht reproduciren / ſondern ſolche mit allen ihren Beylagen / ſine Cancellatione, liefern / und dieſes Kayſerlichen Cammer-Gerichts Verordnung darüber erwarten. 17. Octobr. 1702.

NB. Citatio erat in alio Senatu aliquoties denegata, & hac Supplica in alio Senatu celatis præcedentibus Decretis exhibita.

93. *In eadem Cauſa.*

Iſt dieſer Sachen befundenen ſonderlichen Umſtänden nach / die per ſub- & obreptionem erhaltene Citatio ad videndum ſe reſtitui, hiermit wieder caſſirt und aufgehoben / auch gegen Lt. N. um willen er den Richter zu hintergehen ſich unterſtanden / die behörige Ahndung vorbehalten. 1. Februar. 1704.

94. *Pro Mandato de non turbando & manutenendo in Poſſeſſione Caſſatorio & reſpectivè Reſtitutorio, & præſtando Cautionem de non amplius turbando juxta humillimam petitionem & reſervationem &c.*

Noch zur Zeit abgeſchlagen; ſondern / wofern Supplicant, daß ſein Principal auf Vorweiſung der Original-Obligationen, nach deren außtrücklichen Inhalt / nicht befriediget / und dannoch in der Poſſeſſion vel quaſi der Blanckanau turbiret werden wolle / ſoll ferner ergehen / was recht iſt.

95. *Pro Mandato Caſſatorio.*

Noch zur Zeit abgeſchlagen; ſondern/ wofern Supplicant, daß ſeine Principalen die angegebene Schuld bereits abgetragen/ durch Producirung einiger Quittung / oder anderwärtigen Beweißthum/ einiger maßen beſcheinigen wird / ſoll ferner ergehen/ was recht iſt: Inmittelſt ſoll der an Herrn Beklagten zur Ungebühr vorgenommene Modus Exequendi förderlichſt eingeſtellet werden. 16. Decembr. 1702.

96. *Pro Mandato de manutenendo & protegendo Sine Clauſula, ut & Commiſſione ad liquidandum.*

Iſt auf jetzige und vorige Narrata, auch beſchehenes Erbieten/ das gebettene Mandatum de manutenendo & protegendo, ſo viel die Abſtellung beklagter widerrechtlicher Execution betrifft/ Sine Clauſula, wie auch Commiſſio an Herrn Ernſt Ludwig/ Landgrafen zu Heſſen-Darmſtadt/ ſo wohl durch deſſelben ohnpartheyiſche ſubdelegirte Räthe / die eingewandte Zahlung der noch prætendirten ſchuldigen Gelder zu unterſuchen / als auch/ wann allenfals ſolche Gelder entweder gar nicht / oder nicht völlig bezahlt zu ſeyn befunden würden/ die klagende Unterthanen zu der Zahlung entweder gütlich/ oder mittels Anordnung/ durch den Landes-Herrn / oder ſonſten ziemlicher Execution, anzuhalten/ erkannt. 13. Januar. 1703.

97. *Pro Citatione ad videndum ſe reſtitui adverſus lapſum Fatalium.*

Abgeſchlagen; und weil Supplicant mit Verſchweigung vorher gegangenen abſchläglichen Decreti, den Richter zu hintergehen ſich unterſtanden / die gehörige Ahndung gegen ihn vorbehalten. 9. Februar. 1703.

98. *Pro Mandato de relaxando erga Cautionem oblatam, & reſpectivè acceptatam Arreſto Equorum ac Mobilium, neque ulterius lite pendente gravando, ſed reſtituendo Sine Clauſula, cum Citatione ad videndum principales deduci Nullitates inſanabiles & metu extortas Reverſales caſſari.*

Iſt das gebettene Mandatum de relaxando erga oblatam Cautionem Arreſto, wie auch Citatio ad videndum relaxari ad effectum agendi, & Injurias vindicandi, erkannt/ übriges Begehren aber als überflüßig abgeſchlagen. 29. Auguſti 1703.

99. *Pro*

99. *Pro plenariis Appellationis Proceſſibus & Fatalium Prorogatione.*

SInd die gebettene Appellations-Proceſſe, als überflüßig/ abgeſchlagen; ſondern mögen Supplicantens Principalen, ob ſie wollen/ die angezogene Gravamina, wider das zuerkannte und abgeſtattete Juramentum in Litem, bey dem an dieſem Kayſerlichen Cammer-Gericht hangenden Proceſs in Sachen Herren G. G. contra von W. Mandati &c. judicialiter vorbringen: und läſt man es bey der den 23. Decembris vorigen Jahrs beſchehenen Temporal-Inhibition dergeſtalt bewenden / daß von Seiten der Kayſerlichen Executions-Commiſſion, ſo viel den punctum Juramenti in Litem, und die davon dependirende Effectus betrifft / biß auf weitere Verordnung / mit fernerem Verfahren eingehalten / in puncto Liquidationis aber / und ſonſten denen ergangenen Decretis gemäß / wie Rechtens / fortgefahren werde. 3. Septembr. 1703.

100. *Pro Mandato de Exequendo.*

NOch zur Zeit abgeſchlagen; ſondern/ wofern Supplicant, daß ſeiner Principalin, denen am 16. Julii jüngſthin und vorhero ergangenen Urtheilen gemäß/ die determinirte Summe in natura, gegen gebettene Quittung / nicht geliefert und außgezahlet werden wolle/ glaublich beſcheinigen wird/ ſoll ferner ohnfehlbar ergehen/ was recht iſt. 17. Septembr. 1703.

101. *Pro Mandato* auf die Pfandungs-*Conſtitution &c.*

JSt das gebettene Mandatum auf die Pfandungs-Conſtitution, wie auch Mandatum de relaxando erga Cautionem Captivo, & de remittendis immorigeris Subditis, & de non amplius offendendo, nec ulterius via Facti, ſed Juris procedendo, & deſuper cavendo Sine Clauſula, annexa Citatione ſolita erkannt/ übriges Begehren aber abgeſchlagen; ſondern mag Supplicantens Herr Principal, ob er will / ſo viel die Citationem ad videndum caſſari betrifft / ſeine Nothdurfft gehöriger Orthen beobachten. 22. Novembr. 1703.

102. *Pro Mandato reſpectivè ſimplici & ulteriori de præſtando debitum Obſequium Operasque tam Militares quàm Venatorias, & abſtinendo durante lite à Venatione & de manutenendo Sine Clauſula.*

SO viel die geklagte Verweigerung derer Operarum betrifft/ ſoll dieſer Sache abſonderlichen Beſchaffenheit nach/ an des Schwäbiſchen Creyſſes außſchreibende Fürſten/ als ſchon hiebevor in dieſer Sache verordneten Commiſſarien, um durch dero unpartheyiſche ſubdelegirte Räthe/ den wahren Verlauff und Augenſchein einzunehmen/ nach Befindung/ die Unterthanen zu Leiſtung der hergebrachten Frohn/ wie auch bey derer bey jetzigem Kriegs-Zuſtand zu dem gemeinen Beſten etwan nöthigen/ die prætendirte Frohn-Freyheit allenfals ohne dem nichts angehenden/ noch darinnen mit einzuziehenden Dienſten ernſtlich/ und ſonſten allerſeits/ zu Gelebung der mehrmal ertheilten Proviſional-Decreten, biß zu derer Sachen endlichen Entſcheidung/ gebührend anzuweiſen/ oder allenfals an dieſes Kayſerliche Cammer-Gericht umſtändlichen Bericht förderſamſt einzuſchicken/ zugeſchrieben werden: Ubriges Begehren aber judicialiter. 3. Decembr. 1703.

103. *Alia Formula.*

SOll der Herr Beklagte/ denen am 29. Novembr. 1701. und ſonſten ergangenen Decreten zu folg/ die von denen Unterthanen erhobene Commiſſions-Gelder/ denen von dieſem Kayſerlichen Cammer-Gericht verordneten Commiſſariis ohngeſäumt extradiren/ auch an dem ferner erforderten nöthigen Beytrag/ und was ſonſten zu Faciliritung und Endigung gedachter Commiſſion dienlich iſt/ nicht hindern/ ſondern möglichſt befördern helffen. 24. Januar. 1704.

104. *Pro plenariis Appellationis Proceſſibus.*

ABgeſchlagen; und mag Supplicantens Principal, ob er will/ bey Richtern voriger Inſtantz ſeine Nothdurfft gebührend vor- und anbringen; und fals daß er damit/ des in dem erſtattenden Bericht beſchehenen Erbietens ohngeachtet/ nicht gehöret werden wolle/ glaublich beſcheinigen würde/ ſoll ferner ergehen/ was recht iſt. 1. Februar. 1704.

105. *Alia*

105. *Alia Formula.*

NOch zur Zeit abgeſchlagen; ſondern/ wofern Supplicant, daß ſein Principal, auf geziemendes Anſuchen/ weder in eine erträgliche Cuſtodiam gebracht/ noch ihme die zu ſeiner Defenſion dienliche Brieffſchafften extradirt/ wie auch die zur Verhör- oder Examinirung der Sachen vorgeſchlagene/ oder ein anderer ohnpartheyiſcher Con-Commiſſarius nicht admittirt/ noch ihme genugſame Defenſion geſtattet/ und im übrigen der Rechtlichen Ordnung/ ſodann endlich mit Verſchickung der Acten, dem Jüngeren Reichs-Abſchied gemäß/ nicht procediret und verfahren werden wolle/ glaublich beſcheinigen wird/ ſoll ferner ergehen/ was recht iſt. 15. Februar. 1704.

106. *Pro Mandato de non detrectando Collectas & Onera conſueta Sine Clauſula, cum Citatione.*

IſT das gebettene Mandatum, ſo viel die geklagte Verweigerung der hergebrachten Collectationen und gewöhnlichen Dienſten betrifft/ jedoch dem am 29. Novembr. 1701. und ſonſten in dieſem Punct ergangenen Decreten ohne Nachtheil/ erkannt: Ubriges Begehren aber judicialiter. 18. Februar. 1704.

107. *Pro Mandato de non dividendo Connexitatem Cauſæ, & deſiſtendo ab illicito Recurſu ad aliud Judicium cœpto Sine Clauſula.*

In Sachen der Chur-Trieriſchen Geiſt- und Weltlichen Land-Stände und dritten Stands Unterthanen contra den im Ertz-Stifft geſeſſenen Adel und Ritterſchafft.

Läſt man es bey vorigen abſchläglichen Decretis vom 10. Maji 1713. und 27. Auguſti 1714. nochmals hiermit bewenden; jedoch bleibet Supplicantens Principalen, wann ſie bey dem des Abtriebs halben unter particularen am Kayſerlichen Reichs-Hof-Rath gediehenen Appellations-Proceſs ein Intereſſe zu haben vermeynen/ deßfals ihre Nothdurfft interveniendo oder ſonſt allda zu beobachten/ oder auch bey dem allhier hangenden Proceſs: ſub Rubrica Chur-Trier und Conſorten contra die gemeine Ritterſchafft allda: gerichtlich vorzubringen unbenommen/ ſondern vorbehalten. In Conſil. 10. Octobr. 1715.

108. *Pro plenariis Appellationis Proceſſibus.*

Auf einkommenen Bericht und Gegen-Bericht abgeſchlagen; ſondern wird dieſe Sache/ ihrer Bewandnüß nach/ an vorige Richtere dergeſtalt hingewieſen/ daß ſie zwiſchen beyden Theilen die Güte ernſtlich vorkehren / in deren Entſtehung aber die Alimenta, gegenwärtigem Zuſtand nach / ſo lang des Appellantens Schweſter im ledigen Stand verbleibt/ arbitrio Judicis determiniren ſollen: & communicetur dieſes Decret dem Burg-Friedbergiſchen Anwald. In Conſil. 10. Martt. 1718.

109. *Alia Formula.*

Iſt das gebettene Mandatum de avocando Milite, & de relaxandis Captivis, ſi qui ſint, wider den beklagten Herrn Biſchoffen zu Speyer/ das Mandatum de non offendendo, & de non via Facti ſed Juris procedendo aber wider beyde Theile / unà cum Mandato de manutenendo, & utriusque Partis Securitati proſpiciendo, an des Ober-Rheiniſchen Creyßes außſchreibende Herren Fürſten ex officio hiermit erkennt; übriges Begehren aber noch zur Zeit abgeſchlagen; ſondern / wofern Supplicant die Narrata Supplicationum beſſer beſcheinigen/auch auf die Conſtitution ſuper fracta Pace Publica beſſer qualificiren wird / ſoll ferner ergehen / was recht iſt. In Conſilio 28. Martii 1716.

110. *Pro Mandato Pœnali de caſſando Dicaſterium Gallicum, ſed adminiſtrando Jus & Juſtitiam juxta Jura Cæſarea & Conſtitutiones Imperii Romano-Germanici in Lingua Vernacula, itemque de non amplius turbando ac gravando inſolitis Exactionibus, ſed per omnia Pactis conventis & immemoriali obſervantia inhærendo Sine Clauſula, annexa Citatione ſolita.*

In Sachen der Gemeinde Steinbiedersdorff und Biedingen contra die verwittibte Fürſtin zu Oſt-Frießland/ als Gräfin zu Criechingen und Conſorten.

Iſt das gebettene Mandatum, jedoch auſſer der eingeklagten Bannung zur Saltz-Kammer/ allein Cum Clauſula hiermit erkannt; ſo viel aber gedachte Bannung zur Saltz-Kammer betrifft/ mögen Supplicantens Principalen, ob ſie wollen/ ad Cauſam ſämtlicher Eingeſeſſenen der Gemeinde Steinbiedersdorff contra

Lau-

Laurentium Chaſſelle, Appellationis, ihre Nothdurfft judicialiter beobachten. In Conſil. 20. Septembr. 1716.

Conf. Lynckeri *Diſputat. de Idiomate Imperiali pag. 11. 24. Elect. Jur. Publ. tom. 6. pag. 394. tom. 10. pag. 948.* ubi quidem de Negotiis Forenſibus non agitur, ſed tamen de Idiomate Imperiali admodum notabilia reperiuntur.

III. *Alia Formula.*

Abgeſchlagen; ſondern mögen Supplicantens Principalen, ob ſie wollen / wegen Moderation des Quanti, ſo aus und an denen dem gantzen Stifft Hildesheim für dieſes Jahr zugelegten und accordirten Einquartierungs-Geldern / ihnen dem Herkommen gemäß zukommet / und wie ſolches zu bezahlen / bey der Römiſch-Kayſerlichen Majeſtät und Herrn Hertzogen zu Braunſchweig gebührend einkommen / und ihre Nothdurfft beobachten. 20. Februar. 1690.

112. *Alia.*

Iſt auf jetzige und vorige Narrata das gebettene Mandatum Attentatorum Revocatorium, & de non ulterius turbando Sine Clauſula erkannt / übriges Begehren aber judicialiter: Jedoch ſollen inzwiſchen Gref und Schöffen des hohen Weltlichen Gerichts in Cölln / Klägerin nicht verhindern / die Alimenten und Proceſs-Koſten / denen Kayſerlichen Judicatis gemäß / aus denen Gülichiſchen und anderwärts gelegenen Güthern zu erheben und zu genießen. 19. Maji 1690.

113. *Alia.*

Iſt Supplicanten ſein ratione der Zurückhaltung des ex adverſo gebettenen Mandati de Exequendo beſchehenes Begehren zugelaſſen; im übrigen läſt man es bey denen vormals erkennten Appellations-Proceſſen, ſo viel die Citation und Compulſoriales betrifft / nochmalen bewenden: Wegen geſuchter Inhibition aber / ſoll denen Fürſtlich-Anhaltiſchen Cantzlar und Räthen / um ihren Bericht innerhalb 6. Wochen darüber an diß Kayſerliche Cammer-Gericht einzuſchicken / zugeſchrieben werden. 20. Maji 1690.

114. *Alia.*

114. *Alia.*

Noch zur Zeit abgeſchlagen; ſondern/ wofern Supplicant ſeine Gravamina und Concluſionem Libelli auf den an dieſem Kayſerlichen Cammer-Gericht in Poſſeſſorio abgeurtheilten Punctum Fori allein eintichten wird / ſoll ferner ergehen / was recht iſt: Dann mögen deſſen Principalen ihre Nothdurfft in puncto Connotati der Municipal-Statt durch andere Rechtliche Wege beobachten. 24. Maji 1690.

115. *Pro decernenda Commiſſione ad Examen Notarii ac Receptione &c.*

Iſt die gebettene Commiſſio hiermit erkannt / auch die vorgeſchlagene Churfürſtlich-Cöllniſche Hof-Räthe zu Bonn/ Dr. Lepp / und Dr. Solemacher (welche den ſupplicirenden Notarium Stimen mittelſt Vorlegung des Inſtrumenti Creationis in Originali, ſamt dem Juramento coram Comite Palatino per eundem præſtito, und verſchiedenen Actibus exerciti ſui Notariatus &c. über die beyverwahrte gewöhnliche Frag-Stücke gebührend examiniren und verhören / auch deſſelben Außſage / mit und neben vorgedachten erforderten Stücken / in forma probante, juncto Commiſſionis Rotulo, an diß Kayſerliche Cammer-Gericht verſchloſſen einſchicken ſollen) zu Commiſſarien hiermit verordnet. 6. Junii 1690.

116. *Alia Formula.*

Noch zur Zeit abgeſchlagen; ſondern / wofern Supplicant tenorem Juramenti coram Comite Palatino præſtiti beybringen/ wie auch daß er von demſelben coram Notario & Teſtibus examiniret worden ſeye/ beſcheinen wird/ ſoll der Admiſſion ad Examen halber ergehen/ was recht iſt. 6. Junii 1690.

117. *Alia.*

Iſt Supplicant aus bewegenden Urſachen (jedoch ohne Conſequentz/ und daß er ſub Cautione noch einige Solennes Actus exerciti ſui Notariatus förderlich einbringe/ indeſſen aber/ und biß auf fernere Verordnung der Matricular-Verrichtungen ſich enthalte) nicht allein ad Examen conſuetum gelaſſen/ ſondern auch zugleich

gleich auf vorgenommene Verhör- und Examinirung über die gewöhnliche Frag-Stücke/ und befundene deſſen genugſame Qualification, auch erſtattete übrige Requiſita, zur gebettenen Inſcription der Matricul hiermit admittirt. 1. Septembr. 1690.

118. *Pro plenariis Appellationis Proceſſibus &c.*

NOch zur Zeit abgeſchlagen; ſondern/ wofern Supplicant ſein Angeben/ daß ſeine Principalen in die verordnete Delegation dergeſtalt verwilliget/ daß ihnen allenfals die Provocation an dieſes Kayſerliche Cammer-Gericht vorbehalten ſeyn ſolle/ ſolches auch alſo concediret worden/ beſcheinen wird: ſo dann die vorgebrachte Gravamina loco Libelli zu repetiren/ und hernacher darauf zu ſubmittiren/ anzeigen wird/ ſoll ferner ergehen/ was recht iſt: Indeſſen ſeynd die Fatalia, wie gebetten/ erſtrecket; Dann iſt gegen Supplicanten, um willen er das Inſtrumentum Appellationis irrig marginirt/ auch ſeine Supplic incorrect eingebracht/ die Strafe der Ordnung hiermit vorbehalten. 10. Octobr. 1692.

119. *Alia Formula.*

NOch zur Zeit abgeſchlagen; ſondern/ wofern Supplicant, daß die Reſtitutio in integrum in dem Judicio à quo ein Remedium ordinarium vel extraordinarium ſeye/ glaublich beſcheinen wird/ ſoll darauf weiter ergehen/ was recht iſt: Dann ſeynd die Fatalia auf 3. Monathe erſtrecket. 7. Septembr. 1692.

120. *Alia Formula.*

JUdicialiter; jedoch ſollen die Klägere ſich inzwiſchen/ unterm Vorwand dieſes Proceſſus, des Herrn Beklagten/ als ihrer Herrſchafft ſchuldigen Gehorſam nicht entziehen/ auch biß zu Außtrag der Sachen/ die/ Nahmens deſſelben/ dem Herkommen gemäß/ nach des Lands und der Zeiten Beſchaffenheit/ jedesmal erſcheinender Nothdurfft/ anſetzender Schatzung/ (worunter auch die rückſtändige Cammer-Gerichtliche Unterhaltungs-Gelder mit begriffen) dem verordneten Schatzhebern ohnweigerlich entrichten/ und ſich dißfals nicht ungehorſam oder widerſpenſtig erzeigen. 12. Septembr. 1692.

121. *Decretum Mandati ulterioris.*

PEtitum Mandatum ulterius decernimus, Fiſcalem Cæſareum, ut officio ſuo contra Jacobum Jaer, non ſolum ob illicitum Recurſum, verum etiam propter quædam Formalia Imperialis Cameræ Judicio contumelioſa Supplicæ ſub Num. 3. inſerta, fungatur, admonentes. 12. Septembr. 1692.

122. *Pro Mandato de revocandis Attentatis &c.*

IſT das gebettene Mandatum de revocandis Attentatis &c. ſo viel die am 18. Aprilis und 15. Junii jüngſthin ergangene Decreta belanget / (jedoch dem Judici à quo, nach referirter Obſignation, mit Zuzieh- und Verhörung allerſeits Partheyen / ein güt- oder rechtliches Mittel außzufinden / wodurch der Appellantiſchen Wittib ihr ex Maſſa Hæreditatis zu ſepariren prætendirendes Quantum, biß zu Außgang der Sachen / genugſam ſalviret / auch die Handlung / um die Creditores nach und nach / ſo viel möglich / zu befriedigen / und gedachter Wittib und Kindern die nöthige Alimenta und Proceſs-Koſten zu verſchaffen / fortgeführet werden möge / ohnbenommen) hiermit erkannt; wegen übriger Decretorum aber / mag Supplicant ſeiner Principalin Nothdurfft / facta Reproductione, hiernechſt judicialiter oder ſonſt in andere Wege beobachten. 1. Julii 1692.

123. *Pro Mandato de non turbando &c.*

IſT das gebettene Mandatum de non turbando ſed manutenendo in Poſſeſſione, conficiendo aliud ac legitimum Inventarium, nec quicquam abducendo, antequam Viduæ ſecundùm Pacta Dotalia ſatisfactum fuerit, ut & de relaxando Arreſtatos in Cancellaria nominandos, jedoch gegen gebührende Caution, Sine Clauſula hiermit erkannt / übriges Begehren aber abgeſchlagen; ſondern mag Supplicant deßhalben ſeiner Frau Principalin Nothdurfft in andere Wege Rechtens beobachten: Dann iſt gegen Supplicanten, um willen er ſeine Supplic incorrect eingebracht / die Straf der Ordnung vorbehalten. 20. Julii 1692.

124. *De-*

124. *Decretum prælocutorium in puncto Curatelæ.*

Noch zur Zeit abgeſchlagen; ſondern/ wofern Supplicant den zum Curatore mitvorgeſchlagenen Wilhelm Adelmann von Adelmannßfelden/ dafern derſelbe der Catholiſchen Religion zugethan/ zum Curatorn mitbenennen/ und deſſelben Bewilligung und Gewalt einbringen/ auch dem letzten Decreto nechſt vorigen Decreti ratione Educationis Pupillæ ein Genügen erweiſen wird/ ſoll alßdann ferner ergehen/ was recht iſt. 30. Junii 1692.

125. *In eadem Cauſa.*

Seynd die inbenahmſte Ferdinand und Maximilian/ beyde Freyherren von Degenfeld/ ſodann Wilhelm Adelmann von Adelmannßfelden/ zu Vormündern Weyland Hannibals/ Freyherrn von Degenfeld nachgelaſſener einzigen unmündigen Tochter Maria Anthonia (jedoch daß Sie vorhero gewöhnlich Gelübd/ Eyd und Obligation leiſten/ auch beſagter Adelmann von Adelsmannßfelden der Education und Erziehung der Pupillen in der Catholiſchen Religion, biß zu ihren mündigen Jahren/ ſich ſonderlich/ und des miterwehnten Freyherrn von Degenfeld obſchwebenden Proceſſus mit Separir- und an ſich Ziehung aller dazu gehöriger Acten, allein annehme) hiermit verordnet. 12. Auguſti 1692.

126. *Alia Formula.*

Wird dieſe Schrifft/ als an verſchiedenen Orten anzüglich und ſyndicirlich/ nicht angenommen/ ſondern dem Supplicanten, mit vorbehaltener Straf der Ordnung/ zurück gegeben; und wofern er ſeines Principaln Nothdurfft mit geziemender Beſcheidenheit einbringen wird/ ſoll in der Sachen ferner ergehen/ was recht iſt. 26. Auguſti 1692.

127. *Alia Formula.*

Noch zur Zeit abgeſchlagen; ſondern/ wofern Supplicant auf der Herren Beklagten/ der unterlaſſenen und anderen mit Geld bezahlten Frohn-Dienſten halben gethanen Gegen-Bericht/ ſich beſſer und in ſpecie vernehmen laſſen/ wie auch beyderſeits Anwälde Nahmens ihrer reſpectivè Herren Principalen einige

Unpartheyiſche zu Taxirung und Vergleichung der Dienſt-Gelder / dieſer Sachen Wohlerfahrne zu Commiſſarien vorſchlagen werden / ſoll geſtalten Sachen nach ferner ergehen / was recht iſt. 29. April. 1692.

128. *Alia.*

AUf jetzt und vorhero eingebrachte Urſachen / auch von Impetranten verſchiedentlich beſchehenes Erbieten / und dem Herrn Impetrato hiebevor per Decretum vom 12. Decembris nechſt verwichenen Jahrs erlaubte Adjunction, ſoll nunmehro der verordnete Kayſerliche Commiſſarius die denominirte Zeugen über alle Articul, nach Inhalt der außgelaſſenen Kayſerlichen Commiſſion, gebührend examiniren und abhören; jedoch mit dem außtrücklichen Vorbehalt / daß hiernechſt die Haupt-Klage gehörigen Orths ordentlich ein- und außgeführet werde.

129. *Alia Formula.*

SEynd die gebettene Appellations-Proceſſe, ſo viel die durch das Decretum à quo anbefohlene Rechnungs-Ablegung der getragenen Mayeriſchen Curatel betrifft / (jedoch daß von der Fürſtlich-Heßiſchen Regierung zu Marburg auch dem Appellanten auf ſein behöriges Anmelden / wegen der von Weyland Lt. Mayern und Dr. Micken aus dem verſiegelten gemeinen Kaſten erhobenen Gelder / ihrem Erbieten gemäß / zugleich die Juſtitz adminiſtrirt werde) purè: in puncto auferlegter Extradition der erhobenen Lutheriſchen Kauff-Gelder aber noch zur Zeit abgeſchlagen; ſondern / wofern Supplicant, daß ſein Principal ſich wegen Beſtellung genugſamer Caution der Appellatin abweſenden Bruders und Juldiſchen Proceſſus halben bey vorgedachter Regierung geziemend angemeldet / und damit / ihrem gleichmäßigen Erbieten zuwider / nicht gehöret werden wollen / glaublich beſcheinen wird / ſoll ferner darauf ergehen / was recht iſt. 18. Februar. 1692.

130. *Alia.*

NOch zur Zeit abgeſchlagen; ſondern ſoll vorhero an Herren Beklagte / um ihren Bericht hierüber innerhalb 6. Wochen von Zeit der Inſinuation, (jedoch dem von der Herrſchafft Haigerloch

loch an dieſes Kayſerlichen Cammer-Gerichts Unterhaltungs-Geldern bißhero getragenen Jährlichen Contingent, und deſſen noch reſtirenden und lauffenden Zielern förderlicher Abſtattung/ biß zu dieſes Puncti förmlicher gerichtlicher Einführ- und anderwärtiger Erörterung ohne Nachtheil und Aufenthalt) einzuſchicken/ indeſſen aber dieſelbe über den in verſchiedenen an beſagtem dieſem Kayſerlichen Cammer-Gericht ergangenen Urtheilen zuerkennten vierten Theil des gantzen Hohenzollerischen Matricular-Quanti in andern Reichs- und Creyß-Steuren nicht zu beſchwehren/ zugeſchrieben werden: im übrigen läſt man es bey vorigem Decret bewenden. 2. Martii 1692.

131. *Alia Formula.*

Iſt Supplicanten ſein der Caſſation Commiſſionis, und Avocirung des verordneten Commiſſarii, beſchehen Begehren abgeſchlagen; ſondern ſoll ermeldter Commiſſarius die ihm aufgetragene Kayſerliche Commiſſion ad perpetuam rei memoriam (jedoch daß er den Herrn Grafen von Hanau/ als Impetraten, mit Beyſchließung der an dieſem Kayſerlichen Cammer-Gericht übergebenen Articuln, um darüber ſeine Interrogatoria, ob er wolle/ formiren zu laſſen/ dazu nochmalen unter anſetzendem Termin wenigſtens von 3. Wochen der Gebühr citire/ vorhero aber aus berührten Articulis diejenige/ ſo des gedachten Herrn Impetrati Unterthanen allein und privativè betreffen/ von einander ſepariren/ und ſonſten wegen übriger vorgewendeter Exceptionen contra Perſonam Commiſſarii hiernechſt an dieſem Kayſerlichen Cammer-Gericht vorzubringen/ gleichfals ohnbenommen bleibe) fortſetzen: In puncto Transſumptionis Documentorum aber es bey mehrgedachten Herrn Impetrati Anzeig- und Entſchuldigung/ jedoch daß man ſelbige allenfals eydlich zu behaupten ſich erbiete/ bewenden laſſen. 30. Novembr. 1691.

132. *Alia.*

Läſt man es/ Einwendens ungehindert/ bey vorigem Decret bewenden; jedoch iſt dieſer Sache Umſtänden nach Supplicantens Herrn Principaln, ob er will/ eine andere unpartheyiſche

taugliche Perſon/ um auf ſeine Koſten dem verordneten Kayſerlichen Commiſſario adjungirt zu werden/ bey nächſtem Raths-Tag an dieſem Kayſerlichen Cammer-Gericht zu benennen hiermit vorbehalten/ mit der Verwarnung/ wofern dieſe Benennung in ſolcher Zeit nicht geſchehen wird/ daß die Kayſerliche Commiſſion ohne ferneren Anſtand alßdann fortgeſetzet werden/ und von gedachtem Herrn Impetraten ſamt den Seinigen deroſelben behörige Folge und Reſpect zu leiſten/ oder in deſſen Entſtehung gegen dieſelbe/ nach Inhalt der Kayſerlichen Cammer-Gerichts-Ordnung verfahren werden ſolle; Dann in puncto Transſumptionis Documentorum ſoll ermeldter Supplicant entweder ſein voriges Angeben des eingepackten und theils fortgeſchickten Archivs mit Eyd zu behaupten ſich purè erbieten/ oder in dieſer Supplic Enthaltenes deutlicher in obgemeldtem Termino einbringen/ worauf ſodann ferner ergehen ſoll/ was recht iſt. 12. Decembr. 1691.

133. *Alia Formula.*

Noch zur Zeit abgeſchlagen; ſondern/ wofern Supplicant die eingeführte unterſchiedliche Remedia von einander ſepariren/ auf jedes abſonderlich und förmlich ſuppliciren/ die Rubra cum Nigris concordiren/ und die zu einem jeden gehörige Beylagen dahin regiſtriren/ ſodann alle in dieſer Sache ergangene Urtheile/ und das darauf ertheilte Mandatum de Exequendo, jetziger Beſchaffenheit nach/ beylegen wird/ ſoll alßdann ergehen/ was recht iſt: Indeſſen ſeynd wegen der geſuchten Appellations-Proceſſen die Fatalia, wie gebetten/ erſtrecket. 10. Octobr. 1691.

134. *Pro Matricula Notariorum.*

Noch zur Zeit abgeſchlagen; ſondern/ wofern Supplicant Documentum tam liberæ quàm legitimæ Nativitatis, ſodann/ daß er ante creationem coram Notario & Teſtibus der Gebühr examinirt worden ſeye/ wie auch Formulam des bey der Creation præſtirten Juramenti, nicht weniger Signetum Notariatus à Comite Palatino collatum, reſpectivè beybringen und beſcheinen wird/ ſoll der gebettenen Commiſſion halben ergehen/ was recht iſt. 29. Octobr. 1691.

135. *Alia*

135. *Alia Formula.*

JSt Supplicant auf vorgenommenes Examen und geleiſtete Caution, daß er tenorem præſtiti Juramenti, ſodann daß er nicht allein coram Notario & Teſtibus creirt/ ſondern auch coram iisdem examiniret worden ſey/ wie auch mehrere Actus exercitii ſui Notariatus reſpectivè beybringen und beſcheinen ſolle/ zur Inſcription der gebettenen Matricul hiermit gelaſſen. 29. Octobr. 1691.

136. *Alia.*

JSt Supplicanten ſein der Cameral-Matricul halben beſchehenes Begehren/ auf vorgebrachtes Inſtrumentum Creationis, abgeſchlagen; ſondern wofern er ein verbeſſertes/ mit gehöriger Benenn- und Exprimirung/ wann und von weme der angegebene Comes Palatinus, Weyland Daniel vón Bühren/ Notarios zu creiren Macht und Gewalt erlanget habe/ vermittelſt Edirung deſſen hinterlaſſener Comitivæ, entweder in Originali, oder wenigſtens per modum Extractus quoad Clauſulas concernentes, in glaubwürdiger Form einbringen wird/ ſoll alßdann der gebettenen Admiſſion ad Examen halben ergehen/ was recht iſt. 4. Septembr. 1691.

137. *Alia.*

AUf anderwärtes Suppliciren/ und mittelſt gethaner Hand-Gelöbnüß beſchehene Oblation den im geſtrigen Tags ertheilten Decreto bedeuteten Defect ehiſt zu ſuppliren/ iſt aus bewegenden Urſachen mit dem ſupplicirenden Notario vor dißmal/ jedoch ohne Conſequentz/ dergeſtalt diſpenſirt/ daß er ad Examen conſuetum gelaſſen/ und auf erfolgende Bewerckſtelligung vorberührter Oblation, hiernechſt in puncto der gebettenen Inſcription und Documenti Immatriculationis ferner ergehen ſoll/ was recht iſt. 4. Septembr. 1691.

138. *Alia Formula.*

NOch zur Zeit abeſchlagen; ſondern ſoll dieſer Sachen Beſchaffenheit nach/ an Burgermeiſter und Rath der Stadt Cölln/ ihren umſtändlichen Bericht über das von Supplicanten am 3. Februarii jüngſthin beſchehene Angeben/ daß in dem Hauß quæſtionis der Eingang/ Stiegen/ Zimmer/ Keller/ und Stal-

lun-

lungen alſo unterſchlagen/ oder ſonſten von einander abzuſondern/ daß zwey Haußhaltungen/ ohne ſich zu begegnen/ oder zu verhindern/ dieſelbe ſeparatim und füglich bewohnen können/ vermittelſt Adhibirung anderer unpartheyiſcher Bau-Verſtändigen/ innerhalb 6. Wochen einzuſchicken/ nochmalen zugeſchrieben werden. 12. Septembr. 1691.

139. *Alia.*

ABgeſchlagen; ſondern ſoll Supplicantens Principal auf einkommene Erklärung/ daß man dieſe Civil-Sache in eine Peinliche zu verändern nicht, ſondern ſelbige angefangener maßen civiliter außzuführen: nicht weniger Zeit während dieſer Sache den ertheilten Salvum Conductum, biß auf dieſes Kayſerlichen Cammer-Gerichts anderwärte Verordnung/ allerſeits ohnverbrüchlich zu halten gemeynet ſeye; jedoch daß demſelben alſo würcklich nachgelebet/ und dagegen nichts Widriges verhänget werde/ bey Richtern voriger Inſtantz/ auf vorhergangene nochmalige gebührliche Citation, ſelbſt/ oder durch einen in der Handlung und Kauffmanns-Büchern wohl erfahrnen gevollmächtigten Anwald erſcheinen/ und vor demſelben (welchem allenfals zu Extrahirung der Bücher/ Formirung der Bilance, und Berechnung des angebenden Schadens/ einige erfahrene unpartheyiſche/ und zu dieſer Sache ſpecialiter bereydigte Buchhalter zu adhibiren) ſein Vermögen ſo wohl/ als gedachten Schaden mit denen beklagten Creditoren liquidiren/ und vermittelſt behöriger Rechnungen reliqua præſtiren: Dafern aber derſelbe alßdann hierbey widerlich graviret werden ſolte/ iſt ihme dawider ſeine Nothdurfft/ in gebührendem Weeg Rechtens zu beobachten/ ohnbenommen/ ſondern vorbehalten. 23. Septembr. 1691.

140. *Alia Formula.*

ISt der gebettene Salvus Conductus auf des Supplicanten Herrn Principaln und deſſen Bediente hiermit in optima forma erkannt; Dann wofern gedachter Supplicant ſeine Narrata dem Jüngeren Reichs-Abſchied gemäß einiger maßen beſcheinen/ nicht weniger Nahmens der arreſtirten Perſonen ſelbſten ſuppliciren/ die

Urſa-

Urſachen des angelegten Arreſts, und daß ſelbiger/ ohnerachtet der denen Herren Beklagten anerbottenen gewöhnlichen Caution dannoch nicht relaxirt werden wollen/ anzeigen wird/ ſoll in übrigen Puncten gleichfals ergehen/ was recht iſt. 21. Februar. 1691.

141. *Alia.*

NOch zur Zeit abgeſchlagen; ſondern ſoll dieſer Sache abſonderlichen Umſtänden nach abermals an Richtern voriger Inſtantz/ um hierüber/ nach vernommenem Außſchuß der beklagten Creditoren, ihren außführlichen Bericht/ und in ſpecie, warum dem Angeben nach die vorhin geführte Civil-Sache in eine Peinliche durch die außgelaſſene Edictal-Citation nunmehro verändert/ und der Kläger/ um allerſeitigem Verlangen nach/ ſein Vermögen ſo wohl/ als den vorſchützenden Schaden/ mit denen Creditoren zu liquidiren/ und vermittelſt behöriger Rechnungen reliqua præſtiren zu können/ mit etwa ferner benöthigtem Salvo Conductu nicht verſehen werden wolle/ innerhalb 6. Wochen/ von Zeit der Inſinuation, und zwar reſpectivè mit Beylegung der in obgedachter Citation angezogenen Klage einzuſchicken: Im übrigen iſt gegen Supplicanten, um willen er ſeine Deduction Nullitatum incorrect eingebracht/ die Straf der Ordnung vorbehalten. 11. Martii 1691.

142. *Formula Decreti Curatorii alicujus mente capti.*

AUf beſchehenes Erbieten/ welchem Supplicant alſo nachzukommen/ ſeynd die hierin benahmſte zu Curatoren denen blödſinnigen Eheleuten/ nemlich N. N. und ſeiner Ehefrauen N. N. principaliter, und verfolglich deren Kindern/ jedoch nur ſo lang dieſelbe in jetziger dero Blödſinnigkeit verharren/ und daß die Adminiſtratio deren Güther denen N. N. Erb-Verträgen und Receſſen gemäß geführet werde/ auch ſie gewöhnliche Gelübd/ Eyd und Obligation thun/ zu Curatoren hiermit verordnet. 3. Julii 1693.

Sequitur Actus Conſtitutionis Judicialis in Audientia publica.

Anno 1693. Veneris 7. Julii.

AUf eingefallener Blödſinnigkeit des Wohlgebohrnen/ Unſers und des Reichs Lieben Getreuen N. des Andern / wie auch deſſelben Eheliebſten N. N. ſo dann N. N. N. N. N. N. und N. N.

der Rechten Licentiaten, reſpectivè aus naher anverwandlicher Affection und biß dahero geführter Adminiſtration halben gethanes gütliches Erbieten / ſeynd dieſelbe oberwehnten beyden blödſinnigen Eheleuten principaliter, und verfolglich derſelben Ehelichen Kindern / (welche in der Religion, zu der ihr Vatter ſich bekennet / erzogen werden ſollen) jedoch nur ſo lang die Eltern in jetziger ihrer Blödſinnigkeit verharren / und daß die Adminiſtratio deren Güther denen N. N. Erb-Verträgen und Receſſen gemäß geführet werde / auch dieſerhalb gewöhnliche Gelübd / Eyd und Obligation thun / zu Curatoren hiermit verordnet; Solchemnach werdet ihr Doctor N. Krafft vorbrachten Original-Special-Gewältern / im Nahmen vorgedachten N. N. N. N. N. N. und N. N. angeloben / und in ihre Seelen einen Eyd zu GOtt und auf das Heilige Evangelium ſchwören / daß ſie alles und jedes / was obgedachten blödſinnigen Eheleuten gut und nützlich iſt / thun und handlen / was unnütz und ſchädlich / vermeiden / unterlaſſen und verhüten / derſelben Güther in gutem Glauben und Treuen vertretten / und zum beſten verſehen / ein ordentlich Inventarium förderlich aufrichten / ihrer Adminiſtration und Handlung zu gebührender und rechter Zeit Rechnung thun / mit vollkommener Uberlieferung alles desjenigen / ſo ſolcher Vormundſchafft halben in ihre Hände kommen / und mehrgedachten Eheleuten zuſtändig ſeyn wird / wie auch deſſen / was ſie denenſelben ſchuldig bleiben werden / und ſonſten alles thun wollen / was getreuen Curatoren zuſtehet / bey Verpfändung ihrer Haab und Güther.

Cavit & juravit.

AUf ſolche jetzt geleiſtete Caution, wie auch zugleich Eyd und Obligation, iſt obermeldtem Freyherrn N. N. und N. N. N. N. und N. N. die Adminiſtration und Verwaltung Eingangs ernannten N. N. und N. N. ſeiner Eheliebſten / principaliter und in conſequentiam deren beyden Ehelichen Kindern / jedoch nur ſo lang jene in jetziger ihrer Blödſinnigkeit verharren werden / und daß die Adminiſtratio derer Güther denen N. N. Erb-Verträgen gemäß geführet / auch die Kinder in der Religion, zu der ihr Vat-

Vatter ſich bekennet/ erzogen werden/ bemächtigter Curatel hiermit zuerkennt und anbefohlen / auch darüber Richterlich Decret und Authorität interponiret.

143. *Alia Formula ſimilis.*

AUf vorbrachte glaubhaffte Beſcheinigung der Blödig- und Wahnſinnigkeit N. N. werden die vorgeſchlagene N. N. zu deſſelben Curatoren, dergeſtalt/ daß ſie ſich des Curandi Standmäßig und mit Anwendung aller dienlichen Mittel zu ſeiner Beſſerung gebührend annehmen/ deſſelben Güther und Vermögen inmittelſt ordentlich adminiſtriren / und mit Zuziehung noch zwey anderer glaubhaffter Perſonen dieſem Kayſerlichen Cammer-Gericht von des Curandi Zuſtand von 6. Monathen zu 6. Monathen Bericht erſtatten / auch darauf gewöhnlichen Eyd und Gelübde leiſten ſollen / angenommen und beſtellet ; Darauf iſt Lt. N. auf vorgebrachten Special-Gewalt zu Abſchwörung ſolchen Vormundſchaffts-Eyds in nächſter Audientz hiermit gelaſſen / und deſſen alle nothdürfftige Urkund erkannt. 9. Februar. 1718.

144. *Alia Formula.*

JSt das gebettene Mandatum de deſiſtendo à præmatura Executione geſtalten Sachen nach abgeſchlagen; ſondern der in Beylagen Supplicæ enthaltenen irrigen und denen Actis nicht conformen Außlegung der Urtheln unverhindert/ werden die ſubdelegirte Commiſſarii auf den Tenorem des Mandati Executorialis, und die darauf gegründete Urthel/ in ſpecie auch die vom 20. Octobris 1712. hiermit verwieſen/ und ſollen dieſelbe ihren umſtändlichen Bericht/ was bißhero in dieſer Executions-Sache vorgangen/ mit Einſendung des Protocolli förderlichſt erſtatten / die Commiſſion, dafern ſolche noch nicht vollbracht/ mit Vermeidung unnöthiger Koſten / auch daß die Frau N. ſowohl als die andere Partheyen mit ihrer Nothdurfft ſattſam gehöret werden / fortſetzen und gebührend beſcheinigen. 26. Auguſti 1718.

145. *Alia.*

NOch zur Zeit abgeſchlagen; ſondern / wofern Supplicant die Verſchreibung der N. Ehefrau in beglaubter Form produci-

ren wird/ ſoll darin ergehen/ was recht iſt. Dann iſt wider Supplicanten Dr. N. um willen er (1) die ad Narrata gehörige und angezogene Beylage der Supplic beyzufügen unterlaſſen/ (2) beyde Exemplaria Supplicæ nicht collationiret/ dazu (3) beyde in ſumma falſch geſchrieben exhibiret/ die Straf der Ordnung dreyfach zu erlegen hiermit vorbehalten. 29. Auguſti 1718.

146. *Alia.*

ADhuc denegamus; ſed pro qualitate cauſæ Literas ad Officialem Leodienſem decernimus, ut Imperiale hoc Judicium ſuper ſequentibus Articulis informet: (1) quare lite coram Scabinis Leodienſibus pendente & præventa, ipſe in hac cauſa Jurisdictionem exercuerit, (2) quare in eadem cauſa duo diverſa Mandata relaxaverit, & duas Sententias, quæ tamen ad idem tendere videntur, eodem die publicaverit, eidem Officiali, ut interim in hac cauſa uſque ad ulteriora noſtra Decreta quieſcat, mandantes. 9. Auguſti 1718.

Mantiſſa Decretorum, ex quibus, ut & præcedentibus, quam cautè Judicium Camerale in admittendis querelis Partium verſari ſoleat, & Proceſſus quantum fieri poteſt, cum alioqui ſat fœcundi ſint, evitare, Lector prudens agnoſcet. Sunt hæc & præcedentia & Senatibus diverſis, diverſorumque Referentium ſtudio & ſtylo compoſita, omnia tamen cum providâ diligentiâ. Plura poterant addi, & quotidie ferè novos caſus in Judicio animadvertimus, hinc infinitus Decretorum numerus, varietas, & labor Aſſeſſorum in Extrajudicialibus non minor quam in ipſis Sententiis ferendis. Hæc tamen ex multo majori numero ſelecta ad ſcopum ſufficere credidit Syſtematis Auctor.

147. *Formula quæ propter coarctationem in Appellatione introducenda, tempus Inſinuationis Proceſſuum ſub præjudicio determinatur.*

PEtitos Appellationis Proceſſus periculo Partis & taliter quidem decernimus, ut Supplicans intra quatuor dies ab hoc die computandos inſinuari faciat, Fatale quadrimeſtris eouſque tantum prorogantes. 21. Octobr. 1718.

148. *Inhæretur Decreto denegatorio, addito tamen modo quo Appellans ſibi per Tranſmiſſionem Actorum ad Impartiales proſpicere queat, ſimulque Judex à quo ſui Officii admonetur.*

AUf eingekommenen Bericht und Gegen-Bericht läſt man es bey dem den 20. Auguſti 1717. ergangenen abſchlägigen Decreto abermals/ doch dergeſtalt bewenden/ daß gleichwohl in Anſehung der hinc inde angeführten Umſtänden/ Appellanti entweder in cauſa principali die Handlung fortzuſetzen/ oder aber mit Removirung ab Actis der quæſtionirten Appellatiſchen Exception- und Refutation-Schrifft/ die quoad oppoſitas ex adverſo Exceptiones Dilatorias, mithin eatenus eines verlangten Interlocuts wegen ſelbſt gebettene Tranſmiſſion zu betreiben frey und bevorſtehen/ herentgegen Städtmeiſter und Rath der Stadt Schwäbiſch-Hall/ nach erfolgter Appellantiſcher Declaration, auf ein- oder andere Weiß den gehörigen Vollzug zu geben/ nicht weniger den ferneren Lauff des Proceſs in der Haupt-Sache mit Mäßigung der Terminen in gleichen Schrancken zu halten/ mithin den Schluß derſelben rechtlicher Obliegenheit gemäß zu befördern/ ſchuldig ſeyn ſollen. 26. Septembr. 1718.

149. *Ob ſuſpicionem frivolæ Dilationis, Procuratori Juramentum injungitur, quo diligentiam & ſuam & Principalis ſui, in producendis neceſſariis Documentis pro impetrandis Proceſſibus comprobet.*

NOch zur Zeit abgeſchlagen; ſondern/ wofern Supplicant die angeblich ermangelte und ad reproducendum ohnentbehrliche Stücke benahmſen/ auch mit einem leiblichen Eyd darthun würde/ daß er ſeines beſten und angelegenſten Fleißes die Herbeyſchaffung obgedachter ermangelender Stücke ſich angelegen ſeyn laſſen/ auch ſein Principal, ſo viel ihm wiſſend/ und er glaube/ an ſolchem Saumſal ebenfals die geringſte Schuld nicht trage/ wozu ihme/ um ſeine Declaration hierüber extrajudicialiter zu thun/ Terminus auf morgenden Raths-Tag angeſetzet wird/ ſodann deme vorgangen/ ferner ergehen ſolle/ was recht iſt. 5. Septembr. 1718.

150. *In Cauſa Criminali poſt Decretum erga Cautionem Salvi Conductus datur declaratio, quod inſcriptio Bonorum pro Cautione ad Mobilia quotidie neceſſaria extendi non debeat.*

Noch zur Zeit abgeſchlagen; ſondern ſollen Supplicantens Principalen bey Gräflicher N. Regierung forderiſt ſich melden / und alldort geziemend vorſtellen / was geſtalt hieſigen Kayſerlichen Cammer-Gerichts bey Erkennung des Mandati de concedendo Salvum Conductum erga inſcriptionem propriorum Bonorum gehabten Intention (wie dann diſſfals die Erklärung hiermit beſchiehet) nicht geweſen ſeye / die an Kleidern / Zinn / Bettwerck / Weiß- und Tiſch-Gezeug / und ſonſten zu täglichem ohnentbehrlichen Lebens-Unterhalt / auch Fortführung des Proceſs erforderte Mobilien mit zu begreiffen; mit dem Anhang / wo darauf beklagte Regierung die ſchuldige Reflexion nicht machen würde / Supplicanten, ſich weiter nothdürfftig dahier anzumelden / vorbehalten bleiben ſolle. 1. Auguſti 1718.

151. *In eadem cauſa ad querelas de Judicis priori Proceſſu, hujus officii fines & modus varius in Articulis præſcribuntur.*

Auf invermeldtes Nachſuchen bleibet Supplicanten pro reſolutione hiermit ohnverhalten: Daß gleich wie man von Seiten dieſes Kayſerlichen und Reichs Cammer-Gerichts nie gemeynet iſt / den Geſetz-mäßigen Lauff / nöthiger / gegen etwahige Ubelthäter angeſtellter rechtlicher Verfolgung zu hemmen / vielmehr aber ſolchen aufs nachtrücklichſte zu befördern gedencket / wann anderſt der Proceſs præexiſtente Corporis delicti certitudine mit gutem Grund nach der Peinlichen Halß-Gerichts-Ordnung und legalen Fuß der Inquiſitionen geführet worden; Alſo wird ſeinen Principalen der N. Regierung hiermit anbefohlen / daß ſie des exhibirten / von des N. Frau geſchrieben ſeyn ſollenden Couverts, und deme einverleibten Inventarii, nicht weniger des zu N. an dem eigenen N. Defenſore veranlaſſet- und protocollirten Examinis ohngehindert / Primò die arreſtirte N. Mobilien in Gefolg des den 1. Auguſti jüngſt ergangenen Decreti, und damit die in gegenwärtigen der Sachen Umſtänden / wo ihre beweg- und unbe-

bewegliche Habſchafften verſtrickt ſeyn/ verarmten Inquiſiten vor ſich und ihre Kinder den nöthigen Lebens-Unterhalt anſchaffen/ ingleichen die unter fortführendem Proceſs auf ihre Defenſion zu verwenden vorfallende Auflagen beſtretten möchten / relaxiren ; Demnechſt Secundò mit der acceptirten Fidejuſſoriſchen / auch Real-und in ſubſidium Juratoriſchen Caution ſich vergnügen / und zu dem Ende Drittens einen dahin eingerichteten ohnverſchraubten Salvum Conductum von und zum Rechten ohneinſtellig außfertigen / auch wie dieſer Verfügung in vorberührten drey Puncten nachgelebet worden / durch ihren beſtellten Anwald dahin extrajudicialiter anzeigen ; mithin Quartò ohne einige Neben-Abſichten die Sache dergeſtalt in den Schrancken der Rechten mit Ernſt angreiffen / inſtruiren / und zum endlichen Schluß bringen ſollen / damit vor der Zeit der N. und ſeine Frau in den Grund des Verderbens nicht geſencket werden / auch dieſes höchſte Gericht auf weitere vorkommende Klage zu ſchärfferer Verordnung zu greiffen überhoben bleiben möchte. 7. Octobr. 1718.

152. *Denegatis Proceſſibus Judex à quo Gravamen tollere jubetur, remittendo Appellatum ad Judicium Concurſus.*

AD hæc & priora Narrata petitos Proceſſus Appellationis iteratò denegamus, ita tamen, ut Judex à quo Gravamen tollat, Appellatumque ex rationibus in Supplica hacce contentis, ad Judicem Concurſus coram Officiali excitati, niſi forſan graviores rationes, cur id fieri non debeat, allegare poſſit, ablegare debeat. In Conſil. 12. Decembr. 1719.

153. *In eadem cauſa, repetitur admonitio ad Judicem à quo, addita clauſula quod alioqui Proceſſus Appellationis decreti eſſe debeant.*

DEcreto 12. Decembris Anni proximè præteriti de tollendo Gravamine & remittendo Appellantem ad Concurſum coram Officiali excitatum, inhæremus ſimulque Judicibus à quibus huic ordinationi debitam ut præſtent Paritionem, atque de ea intra 4. Septimanas huic Imperiali Judicio doceant. Sub hac comminatione injungimus, quod niſi ita egerint, eo ipſo petiti Appella-

pellationis Proceſſus nunc, prout ex tunc decreti eſſe debeant. In Conſil. 8. Junii 1720.

vid. Salgado *Labyrinth. Creditor. part. 1. cap. 19. num. 16. ſeq.* Brunneman. *de Concurſ. Creditor. cap. 1.* Mev. *part. 6. deciſ. 115.*

154. *Decernuntur Literæ pro habenda Informatione ad Judicem à quo ſimulque ob ſuſpicionem moræ ab Appellante ſtudioſè quærenda, ipſi quid agendum ſit pro maturatione demandatur.*

ADhuc denegamus; ſed Judici à quo, ut ob ſpeciales cauſæ hujus circumſtantias Literas ſuas Informatorias ad hocce Cameræ Imperialis Judicium intra 6. Septimanas à die Inſinuationis harum computandas, clauſas tranſmittat, Appellanti verò, ut intra 14. dies ab hodierno Decreto numerandos Judicem à quo deſuper requirat, Actaque domeſtica pro maturatione expeditionis dictarum Literarum Informatoriarum juxta ſtylum Leodienſem rejungat, mandamus. 14. Martii 1719.

155. *Proceſſu Inquiſitorio contra Virum in Dignitate conſtitutum ſuſcepto, petitum Mandatum de relaxando Captivo ſuſpenditur, & in Literis pro Informatione decretis modus Cuſtodiæ præſcribitur.*

NOch zur Zeit abgeſchlagen; ſondern ſoll dieſer Sache ſonderlicher Beſchaffenheit nach an die Herren Beklagte um ihren umſtändlichen Bericht/ jedoch daß inmittelſt der Inquiſitus in eine/ ſeinem Alter und Stand/ auch der Jahrs-Zeit gemäße Gewahrſam aufgehalten/ nicht weniger ihme die ohnentbehrliche Defenſions-Mittel zugelaſſen werden/ innerhalb 4. Wochen/ von Zeit der Verkündigung dieſes/ an hieſiges Kayſerliche Cammer-Gericht verſchloſſen einzuſchicken/ geſchrieben werden. In Conſil. 4. Octobr. 1719.

156. *In eadem cauſa etiam locus Cuſtodiæ determinatur, atque in priori Decreto loco vocis Inquiſiti ſubſtituendam eſſe vocem Actoris decernitur.*

ISt Supplicanten ſein der gebettenen Extenſion des Decreti halben gethanes Begehren/ ſo viel wie die Veränderung des Arreſts aus der Cyriaci-Burg in die Stadt/ und darin befindlicher dienlicher Behauſung/ wie auch daß an ſtatt des in nechſt vorigem Decreto gebrauchten Worts *Inquiſit* das Wort Kläger gebraucht werden möchte/ hiermit zugelaſſen. 5. Octobr. 1719.

157. *In*

157. *In cauſa ſuprà Num. 150. & 151. dicta Cautionis modus determinatur, & Salvi Conductus à Judice inferiori impertiendi forma præſcribitur.*

BEgentheilige Supplicque ſamt beygefügtem Inſtrumento Notariali Num. 7. ſo aber ad Acta Cameralia zurück zu liefern iſt / wird Gräflicher N. Regierung communiciret / daß dieſelbe auf den Inhalt zu reflectiren / dieſelbe erga inſcriptionem propriorum Bonorum & acceptationem Fidejuſſoriæ Cautionis, ſo gut ſie dermalen nach angewandtem Fleiß aufgebracht werden können / & in ſubſidium Juratoriam, denen Imploranten einen Salvum Conductum in zulänglicher verläßiger Form / von und zum Rechten zu ertheilen / nicht weniger in puncto Relaxationis Arreſti dem ergangenen Decreto vom 1. Auguſti nechſt verſchienenen Jahrs vollkommentlich zu geleben / nachtrücklich hiermit erinnert. In Conſil. 13. Januar. 1719.

158. *Judex à quo qua ratione Gravamen tollere debeat, inſtruitur, prorogatis in eventum Fatalibus Appellationis.*

ADhuc denegamus; eo tamen ſub modo, ut Judex à quo Gravamen per Appellantem huc deductum Primò injungendo Appellatis Recognitionem Teſtamenti & aliarum Schedarum quæſtionis, deinde verò Secundò Appellanti Reſponſionem ad querelam Appellatorum in puncto Reſerationis Ciſtæ pro aſſervatione Chartarum & Documentorum communium deſtinatæ ocyus tollat, Fatalia tamen in omnem eventum prorogantes. In Conſil. 13. Octobr. 1718.

159. *In eadem cauſa priori Decreto, inhæretur Judici tamen ſi habeat rationes contrarias, ad eas indicandas terminus præfinitur.*

PRiori Decreto 13. Octobris Anni proximè præterlapſi lato inhæremus Judici à quo ut eidem indilatam Paritionem præſtet, vel rationes quare non relevantes, in Scriptis intra Menſis ſpatium à die Inſinuationis hujus computandum, huic Imperiali Cameræ Judicio deſignet, injungentes, Fatalia ex officio prorogantes. In Conſil. 27. Februar. 1719.

Ll 160. *Alia*

160. *Alia Formula, qua pars appellans monetur, ut Judicem ordinarium pro tollendo Gravamine requirat, ſalva Appellatione & Fatalibus ſi ille recuſet.*

Noch zur Zeit geſtalten Umſtänden nach abgeſchlagen; ſondern wird Supplicantis Principalin an vorigen Richter dergeſtalt verwieſen/ daß ſie bey demſelben/ ſalva Appellatione & Fatalibus, um Hebung des Gravaminis geziemend anſuchen/ der Richter auch darin die Juſtitz verfügen ſolle; und wofern ſie darin enthöret und ſolches beſcheinen wird/ bleibet ihr der Recurs an dieſes Kayſerliche Cammer-Gericht zu Proſequirung der Appellation unbenommen/ ſondern vorbehalten. In Conſil. 20. Junii 1718.

161. *Judicis inferioris Informatione Literæ ſpeciatim ad aliqua Libelli Capita requiruntur.*

Noch zur Zeit abgeſchlagen; ſondern ſoll dieſer Sache ſonderlichen Beſchaffenheit wegen/ dem Richter voriger Inſtantz/ um Abſtattung ſeines Berichts/ was es mit der angegebenen Execution in die Lehn-Stücke/ item daß Dos Materna ſo wohl als Uxoria, nicht weniger deren Illata nicht verſchonet worden: ferner daß die Engeriſche Güther bey weitem den Werth der 20000. Rthlr. nicht anſteigen/ vor eine Bewandnüß habe; zumal ob Communio Bonorum zwiſchen ſeines Principaln Vatter und Mutter ſo wohl als ihme ſelbſten/ als auch ſeiner jetzigen Frau/ beſtanden habe/ und noch beſtehen thue/ innerhalb 8. Wochen von Zeit der Verkündigung dieſes dieſem Kayſerlichen Cammer-Gericht verſchloſſen einzuſchicken/ zugeſchrieben werden. In Conſil. 22. Novembr. 1719.

162. *Varii defectus Supplicæ pro Appellationis Proceſſibus notantur, quorum emendatio requiritur (1) Inſtrumentum Appellationis non in forma Patente incommoda, ſed Libelli, producendum: Eidem Decreta à quibus inſerenda: Libelli Gravaminum obſcuritas emendetur, addendo etiam Shema Genealogicum diſtinctum, denique omnia charactere meliori exarentur.*

Wofern Supplicant die beygelegte Inſtrumenta ſub Num. 1. und Lit. P. in gebührender Form Libelli, auch mit Inſerirung Decretorum à quibus, nicht weniger Libellum Appellationis, mit mehr deutlicher Erzehlung des Status Cauſæ, auch Beyfügung eines um-

umſtändlichen Schematis Genealogici, worinnen die in denen angelegten Lehn-Briefen gemeldte Perſonen und deren Abſtammung mit zu erſehen / endlich auch alles beſſer geſchrieben / und dem jüngeren Gemeinen Beſcheid zu Folge ordentlich literirt oder numerirt / übergeben / daneben anzeigen wird / wann von ihme / wie in Supplica vom 21ten dieſes Monaths angeführet / pro Mandato Attentatorum Revocatorio vorhero verſchiedentlich ſupplicirt worden / ſo ergehet darauf ferner / was recht iſt. In Conſil. 23. April. 1721.

163. *Ad graves Inculpationes contra Principem Imperii pro obtinendo Mandato, Literæ pro Informatione decernuntur cum comminatione ſeverioris animadverſionis erga Actorem ſi falſa narraſſe compertum fuerit.*

Solle an den Herrn Beklagten / um ſeinen Bericht hierüber / dieſem Kayſerlichen Cammer-Gericht innerhalb 4. Wochen von Zeit der Inſinuation verſchloſſen einzuſchicken / jedoch mit Vorbehalt ernſtlicher Beſtrafung gegen Supplicantens Principalen, dafern die Narrata falſch befunden worden / zugeſchrieben werden. In Conſil. 23. Mart. 1719.

164. *Appellanti, qui expeditionem Literarum pro Informatione ob varias querelas contra Judicem decretarum, morabatur, ut eandem cum omnium Exhibitorum adjunctione procuraret, ſub præjudicio Deſertionis injungitur, ſimulque Dominus Territorii, ut in locum defuncti Commiſſarii alium impartialem pro conficienda informatione ſurroget, admonetur.*

Läßt man es bey dem den 22. Novembris jüngſt erkannten Schreiben um Bericht / mit dem Beyſatz / daß ſolches Supplicant innerhalb 14. Tagen à dato dieſes / nebſt Anfügung jetziger und voriger Supplicationen cum Adjunctis, ſub præjudicio der / bey erſcheinenden Saumſal oder Verzögerung / ipſo facto aufgehoben ſeyn ſollenden Fatalien, alles bißherigen Einſtreuens und Vorbringens ohngehindert / in Cancellaria ohnfehlbar außlöſen / zumalen wie ſolches geſchehen / immediatè darauf ſchrifftlich / nebſt Benahmſung des Advocati Cauſæ, anzeigen ſolle / dergeſtalt hiermit bewenden / daß weil der eine Commiſſarius angeblich das Zeitliche geſegnet / der Herr Biſchoff zu N. als Landes-Fürſt jemand aus dero ohnpartheyiſchen Räthen dem bißherigen Judici, um das einge-

 klagte

klagte Verfahren denen Rechten nach zu unterſuchen/ mithin der Befund/ nach Maßgebung angezogenen Decreti vom 22ten Novembris ſowohl als Beſchaffenheit der von Appellantiſcher Seite angeführten Gravaminum geſamter Hand/ zu dieſem Kayſerlichen Cammer-Gericht gründlich berichten zu können/ adjungiren ſolle. Decretum in Conſilio 4. Decembr. 1719.

165. *In eadem cauſa, ad Literas Judicis Informatorias & Refutatorias Appellantis, officium Domini Territorii in adminiſtratione Juſtitiæ per Conſiliarios impartiales inſtruitur, ulteriorque informatio exigitur, conſtringendo ſimul moras Appellantis.*

Noch zur Zeit abgeſchlagen; ſondern wird dieſer Sache ſonderlicher verwirrter Eigenſchafft und Beſchaffenheit nach/ da eines theils die bißherige Decreta, Judicata, und darauf vollſtreckte Executiones zu verunkräfftigen/ oder unter dem Schutz der ſuchenden Proceſſen die Käuffer der diſtrahirten Effecten in Unſicherheit ihres erlangten Dominii zu ſetzen/ von beſchwerlicher Folge ſeyn würde/ andern theils aber die Narrata gegenwärtiger Supplicæ pro Proceſſibus dem anhero von Vice-Cantzlar und Räthen den 30. Aprilis lauffenden Jahrs erſtatteten Bericht durchaus zuwider gehen/ und es gleichwohl mehriſtens ad facta ipſa ankommt/ deren Gewißheit/ und dazu dienende Urkunden/ auch was dawider ſeyn könte/ gar leicht in loco præſenti eingeſehen werden mögen/ dem Herrn Biſchoffen zu N. als Landes-Herrn hiermit von Amtswegen aufgetragen/ durch Adjungirung zwey unpartheyiſcher Räthe zu denen vorigen Commiſſarien, des Appellanten in denen bey hieſigem höchſten Reichs-Gericht exhibirten Supplicis vom 9. Novembr. 2. Decembr. 1719. und 5. Auguſti lauffenden Jahrs vorgeſtellte/ mit verſchiedenen Beweißthum und reſpectivè nach verſchloſſenen Zeugen-Depoſitionen begleitete Gravamina, und darunter hauptſächlich die im Decreto vom 22. Novembr. 1719. enthaltene Puncten, wie weit ſelbige dem wahrhafften Befinden gemäß/ und ob auch was zu viel geſchehen ſeyn möchte/ unterſuchen/ den Appellanten in ſeinem Anbringen hören/ deſſen Probationes aufnehmen/ was ihm entgegen/ ſelbigen vorhalten/ ſeine Antwort

wort niederſchreiben/ und über die völlige Verrichtung ein ordentliches Protocoll führen/ ſo fort ſelbiges/ ſamt beygefügtem Commiſſariſchen zuverläßigen Bericht/ innerhalb zwey Monathe an hieſiges Kayſerliche Cammer-Gericht verſchloſſen einſchicken/ inmittelſt aber mit weiterer Fortſetzung der Execution und Diſtraction biß auf anderweite Verfügung einhalten zu laſſen. Dann ſoll Appellant mit dieſes Decreti und Zugehörden förderſamer Außlöſung in Cancellaria angelegentlicher als jüngſthin geſchehen/ ſich beemſigen/ damit ſolches längſtens innerhalb 6. Wochen à dato dieſes inſinuirt werde/ geſtalten nach deren unfruchtbaren Ablauff obſtehende temporalis Inhibitio ohne vorgängige Decretirung ipſo facto aufgehoben ſeyn ſolle. Decretum in Conſilio 27. Auguſti 1720.

166. *Ad querelas in Civitate Imperiali Aquisgranenſi de illegitimè ſuſcepta electione Conſulis Mandatum Attentatorum Revocatorium ſub modo decernitur, addita admonitione pro evitandis inpoſterum iſtiusmodi diſſenſionibus.*

Iſt das gebettene Mandatum Attentatorum Revocatorium & Caſſatorium, und zwar von Amts wegen/ mit dem Anhang/ daß dieſer Sache beſonderen Umſtänden nach/ beyde ſtreitende Bürgermeiſtere de Faiis und von Lamberts innerhalb 3. Tagen von Inſinuirung dieſes/ welche Inſinuation aber längſtens innerhalb 8. Tagen à dato zu bewerckſtelligen/ ſich eines Tages zur Convocation des Großen Raths vergleichen/ oder in Entſtehung deſſen der dritte Tag darunter zu beſagter Convocation hiermit beſtimmet ſeyn ſolle/ um eine anderweite ordentliche Bürgermeiſter- und Werck-Meiſter-Wahl/ fort was denen anklebet/ vorzunehmen/ jedoch der Haupt-Sache ohnbeſchadet/ hiermit erkannt. Dann wird beſagter Großer Rath zu Abſchneidung dergleichen künfftigen Zwiſtigkeiten/ zur Deliberirung/ ob nicht ein ſicherer Tag zu denen künfftigen weiteren Wahlen allen obbeſagten Aemtern feſt zu ſtellen ſey/ hiermit gleichfals ex officio erinnert/ und darüber ihren Bericht/ ob dieſe Feſtſtellung verfangen habe/ oder warum nicht verfangen wollen/ dieſem Kayſerlichen Cammer-Gericht inner Monaths-Zeit verſchloſſen einzuſchicken anbefohlen. In Conſil. 10. Junii 1720.

167. *Decretum notabile quo variæ diſſenſiones inter Tutores Illuſtrium Pupillorum circa geſtionem Tutelæ dirimuntur.*

Auf ferneres wegen der verwittibten Frau Landgräfin zu Heſſen-Homburg durch Dr. Hetten/ und wegen des Herrn Grafen zu Leiningen-Hartenburg durch Dr. Hofmann den Aelteren/ reſpectivè den 14. und 21. Martii, auch 9. und 22ten dieſes Monaths beſchehenes Einbringen / läſt man es bey der unterm 1. Martii jüngſthin ergangenen Verordnung/ jedoch ratione gedachten Herrn Grafen zu Leiningen-Hartenburg anderſt nicht / als mit darin enthaltener Bedingnüß/ auch daß bey nicht erfolgter des Herrn Wild- und Rhein-Grafen zu Dhaun Erklärung noch ein Tutor Honorarius allenfals von Amtswegen verordnet werden ſolle / und nechſt dem mit dieſer weiteren Erklär- und Maaßgebung bewenden/ daß/ wofern bemeldte Frau Landgräfin wegen des zu anerbottener Verpflegung der Pupillen aus eigenen Mitteln verlangenden Zuſchußes/ zuforderſt den eigentlichen Statum Bonorum, und darauf hafftender Paſſiv-Schulden einſchicken/ auch wie hoch Sie berührte Zulage zur Verpflegung und Education von Anfang biß nach der Pupillen Pubertät verlange/ anzeigen wird/ darauf nach Befinden fernere billichmäßige Verordnung erfolgen. Sodann des Herrn Grafen zu Leiningen-Hartenburg/ wie auch desjenigen Tutoris Honorarii, welcher weiter dazu beſtellet werden wird/ Amt und Verrichtung keines wegs auf eine Amts-Adminiſtration, ſondern wie ohne dem Rechtens/ nur dahin/ daß dieſelbe beyde/ damit zuförderſt alle denen Pupillen angehörige/ oder weiter zufallende beweg- und unbewegliche Güther/ wie ſich dieſelbe zur Zeit ihres Herrn Vatters und Frau Mutter Seel. Seel. Todesfällen befunden/ und etwan denſelben weiter anfallen möchten / zum Vormundſchafftlichen Inventario, wovon ihnen Tutoribus Honorariis zu ſolchem Ende ſo wohl jetzo als bey künfftigen Anfällen Communication zu thun/ gebracht werden/ Mit-Auffſehens haben/ hernacher zwar der verwittibten Frau Landgräfin unter denen in erwehnter Verordnung enthaltenen Conditionen, ſo weit ſolche dißmal nicht limitiret/ die alleinige Verwaltung darüber

über gelaſſen: jedoch wären ſie Tutores Honorarii, bey ſolcher derſelben Adminiſtration wider beſſere Zuverſicht etwas denen Pupillen Nachtheiliges/ oder daß/ biß es in andere Wege mit beſſerem derſelben Nutzen eingerichtet werden könne/ wahrnehmen möchten/ deßfals bey Ihr der Frau Landgräfin als Principal-Vormunderin nothdürfftige Erinnerung/ und fals ſolche nicht in gehörige Conſideration gezogen werden wolte/ dieſem Kayſerlichen Cammer-Gericht zur gut befindenden Remedirung umſtändliche Anzeig davon thun/ verſtanden und gemeynet ſeyn/ mithin ſämtlich jeder in ſeiner Ordnung mittels freundlichen guten Vernehmens und ohne unnöthigen Zwietracht ihrer Pfleg-befohlenen Beſtes/ allen Fleiß beobachten/ auch deßfals nach Inhalt mehr angeregter den 1. Martii ergangenen Verordnung/ und deren dißmahligen weiteren Erklärung/ Gelübd/ Eyd/ Renunciation und Obligation thun ſollen. Dann iſt an den Herrn Wild- und Rhein-Grafen Grumbachiſcher Linie Carl Ludwig Philipp/ um ſich/ wofern die Frau Landgräfin oder der Herr Graf zu Leiningen-Hartenburg nichts Erhebliches/ was demſelben im Weeg ſtehen könte/ innerhalb 14. Tagen vorbringen würde/ wegen Ubernehmung nebſt dem Herrn Grafen von Leiningen-Hartenburg der Honorar-Tutel forderſamſt zu erklären/ und ſolchenfals zu ſehen und zu hören/ daß Er dazu præſtitis Præſtandis verordnet werde/ Citatio von Amts wegen hiermit erkannt. In Conſil. 22. Aprilis 1720.

168. *Mandatum Sine Clauſula de non contraveniendo Inſtrumento Pacis Weſtphalicæ ob introductum Exercicium ſimultaneum Catholicæ Religionis decernitur, cum expreſſione Factorum ſpecifica, nec non eorum quæ ab Actoribus melius docenda.*

Auf einkommenen Bericht und Gegen-Bericht/ iſt das gebettene Mandatum de non contraveniendo Inſtrumento Pacis Weſtphalicæ, nec amplius turbando, ſed contra Facta caſſando, neque innovando, ſo viel die alleinige Ubung des Gottesdienſt Augſpurgiſcher Confeſſion, und Einſtellung des Exercitii Religionis Catholicæ in daſiger Dorff-Kirche/ auch des dahin gebrachten

Kir-

Kirchen-Ornats und anderes Herauſsſchaffung betrifft/ Sine, ſo viel aber die dem Augſpurgiſchen Confeſſions-verwandten Schulmeiſter gebührende Accidentia & Emolumenta angehet/ Cum Clauſula hiermit erkannt. Was dann des Augſpurgiſchen Confeſſions-verwandten Pfarrers Accidentia und Emolumenta anbelanget/ iſt das gebettene Mandatum noch zur Zeit abgeſchlagen; ſondern wofern Supplicantens Principalen quoad præterita, daß ſie oder deren Pfarrer wegen des etwa noch Rückſtändigen bey dem Herrn Beklagten Anſuchung gethan/ und ihnen die Obrigkeitliche Hülffe verſagt worden/ beybringen/ quoad futura hingegen/ wohin ihr Petitum eigentlich gerichtet/ ſpecificè anzeigen würden/ ſoll auch dieſes Puncts halben ferner ergehen/ was recht iſt; Endlich iſt das Begehren wegen des Schultheißen/ wie gebetten/ abgeſchlagen. In Conſil. 1. Mart. 1720.

169. *Denegato Mandato prout petebatur, Citationis via Supplicanti monſtratur, addita proviſionali ratione Parochi à Domino Territorii conſtituti.*

AUf einkommenen Bericht und Gegen-Bericht/ wie auch auf ferneres Einbringen Dris. N. und Lti. N. reſpectivè vom 1. und 9. Februar. jüngſthin/ wie gebetten/ abgeſchlagen; ſondern wird Supplicant wegen der klagenden Gemeinde zu N. pro Citatione geziemend anrufen/ ſoll ferner ergehen/ was recht iſt. Indeſſen wird dieſer Sache beſonderen Beſchaffenheit und Umſtänden nach/ der von beklagtem Herrn Hertzogen vorgeſtellte N. zu Beſorgung des Pfarr-Amts in dem Kirchſpiel N. authoritate Cæſarea, jedoch ſo wohl dem Herrn Beklagten/ als gedachter Gemeinde an ihren ratione des in Streit gezogenen Juris nominandi Parochos, prætendirten Rechten tam in Poſſeſſorio quàm Petitorio jetzt und künfftig ohne einigen Nachtheil/ auch nur in ſo lang/ biß hiernechſt die dißfals angebrachte Beſchwerden bey hieſigem Kayſerlichen und Reichs Cammer-Gericht rechtlich entſchieden ſeyn werden/ von Amtswegen hiermit zugelaſſen. In Conſil. 4. Mart. 1720.

170. *Ob*

170. *Ob ſuſpenſum ab officio Paſtorem, qui diſpenſationi Magiſtratus ad Nuptias in gradu prohibito conſentire recuſaverat, per Decretum extra Conſiſtorium latum Proceſſus Appellatorii cum Mandato Reſtitutorio in Officium proviſionaliter & pendente Appellatione à Parochianis, quibus Jus vocandi competebat, interpoſita, decernuntur, remiſſis aliis petitis ad judicialem diſcuſſionem: In puncto Sumtuum ad alium petendi modum Supplicans remittitur.*

Seynd ſo viel das extra Conſiſtorium Eccleſiaſticum ertheilte Decretum à quo betrifft/ die gebettene Appellations-Proceſſus, wie auch geſtalten Sachen nach das Mandatum Reſtitutorium in Officium Sine Clauſula, jedoch nur proviſionaliter & pendente Appellatione der Haupt-Sache zumalen ohnnachtheilig/ hiermit erkannt/ übriges Begehren de remittendo punctum admiſſionis ad Sacram Cœnam, & Cauſam Matrimonialem ad Conſiſtorium, facta reproductione judicialiter: dann iſt das Geſuch in puncto Attentatorum, ſo viel den Beytrag der zu dieſer Appellation nöthigen Außgaben belanget/ wie gebetten/ abgeſchlagen. In Conſil. 10. Mart. 1721.

Continuatio Mantiſſæ poſt Num. 146. cœptæ.

171. *Formula Confirmationis Tranſactionum.*

Sind die durch Dr. Gülcher am 15. Octobr. lauffenden Jahrs übergebene Vergleiche zwiſchen Herrn Chriſtian Ernſt Grafen zu Stollberg an einem/ und denen von Aſſeburg/ wie auch dem Dhom-Capitul zu Halberſtadt de datis reſpectivè 19. Novembr. 1721. und 11. Mart. 1722. ad Acta genommen/ auch ſolche/ ſo viel Rechtens/ und Kayſerlicher Majeſtät und dem Heiligen Reich ihre Ober-Herrlich- und Gerechtigkeit/ auch jedem Tertio ohnnachtheilig/ hiermit confirmiret/ gerichtliche Urkund erkannt/ auch Supplicanten ſein der Reſtitution derer Originalien halben beſchehenes Begehren gegen Zurücklaſſung vidimirter Copien in dieſes Kayſerlichen Cammer-Gerichts Leſerey zugelaſſen. In Conſil. 21. Octobr. 1722.

172. *Reprehenditur Procurator ob exhibitas Literas Informatorias in forma non decenti.*

Solle Lt. St. dieſer gantz unförmlich- und wider den Reſpect dieſes höchſten Gerichts nicht von der Fürſtlich-Bambergi-

ſchen Regierung/ ſondern in ſeinem Anwalds Nahmen abgefaßte/ und dazu ohne Unterſchrifft und offen exhibirte ſo genannte Bericht zurück gegeben werden/ mit dem Bedeuten/ ſich der Gebühr beſſer zu beſcheiden/ und den erforderten Bericht innerhalb 14. Tagen förmlicher einzubringen. In Conſil. 28. Auguſti 1720.

173. *Denegantur Proceſſus Appellationis & Gravamina non relevantia, ſalva Liquidatione inſtituenda in Foro competente.*

REjectis Gravaminibus tam contra Judicium ipſum Stabulenſe, quàm in puncto Juris Retentionis ab Appellato prætenſi, non relevantibus, ſalva tamen Liquidatione inter partes ad rationem vigeſimi denarii in Foro competente inſtituenda, petitos Proceſſus Appellationis denegamus.

174. *Cum Communicatione Literarum Informatoriarum, & monetur Procurator, ut caveat inutili Refutatione.*

Iſt Supplicanten der Communication des Berichts halben beſchehenes Begehren zwar hiermit zugelaſſen/ jedoch mit der ernſtlichen Verwarnung/ wo in dem etwa erſtatteten Gegen-Bericht die Umſtände des Bericht-Schreibens mit Beſtand nicht werden abgelehnet werden/ gegen ſeinen Principaln nachtrückliche Ahndung geſchehen ſolle. In Conſil. 27. Januar. 1724.

175. *Loco Proceſſuum Appellationis admonetur Judex à quo, qua ratione Gravamen tollere debeat reſervato in eventum Appellanti Recurſu.*

In cauſa Dumſtorff contra Schmitzing.

Auf Bericht und Gegen-Bericht wird dieſer Sachen Umſtänden nach an ſtatt gebettener Appellations-Proceſſe der Richter voriger Inſtantz dahin erinnert und angewieſen/ den Appellanten mit Diſtraction ſeiner übrigen Güther / ſo lang / biß wegen Land-Tags-Fähigkeit des verkaufften Guths Maſthoff/ ſo dann des Erb-Grabens halben / endlich wegen mehrer rückſtändiger Penſion des im Kauff-Brief angerührten Capitals von 1000. fl. als nur 50. Rthlr. an gehörigen Orthen ein Judicatum oder Rechts-kräfftiges Decret erfolgt / zu verſchonen; dabey dem Appellaten, im Fall der Gegentheil in Treibung ſolcher Sachen ſaumſelig ſeyn ſolte/ deren endliche Erörterung mit zu befördern/ und allenfals die

angewendete Koſten dem Appellanti aufzurechnen/ und hiernächſt reſpectivè wieder zu fordern frey bleibet; mit dem ferneren Anhang/ wann dieſem allen ohngeachtet der Appellant mit würcklicher Diſtraction ſofort angeſehen werden ſolte/ dieſes alleinigen Gravaminis halben der Recurs an hieſiges Kayſerliche Cammer-Gericht ihm unbenommen ſeye. In Conſil. 27. April. 1724.

176. ***Prælocutorium Decretum ad demonſtranda melius facta Allegata pro obtinendo Mandato.***

NOch zur Zeit abgeſchlagen; ſondern wofern Supplicant nachfolgende Umſtände beſſer als geſchehen beſcheinigen wird: (1.) daß durch einen Fürſtlichen- oder Regierungs-Befehl denen Stiffts-Unterthanen auf dem Lande befohlen worden/ in der Stadt Speyer bey niemand als dem Pfaffen-Wirth unter 5. fl. Strafe zu logiren; (2.) Daß die von der Stadt Speyer in Verwahrung genommene Weine nicht einem Dhom-Herrn/ ſondern dem Pfaffen-Wirth zuſtändig geweſen/ und die Stadt des Umgelds halber zu defraudiren geſucht worden; (3.) Daß die Arreſtirung des Löwen-Wirths Pferde und Wagen auf Fürſtliche Verordnung geſchehen/ oder daß auf gebührende Anmeldung bey Fürſtlicher Regierung deßhalben keine Remedur gethan werden wollen/ ſoll ferner ergehen/ was recht iſt. In Conſil. 28. April. 1724.

177. ***Denegatis Appellationis Proceſſibus communicantur Literæ Informatoriæ ad eum tantum finem, ut falſæ Allegationis inculpatus Appellans & Advocatus exonerare ſeſe debeant, reſervandò in eventum Actionem Fiſcalem.***

SInd auf eingekommenen Bericht die gebettene Appellations-Proceſſe nochmal abgeſchlagen; dabey aber ermeldter Bericht Supplicanten, jedoch nur zu dem Ende/ communiciret/ damit ſein Principal ſo wohl als deſſen Advocatus Dr. Biſcoping/ wegen des anſcheinlich mit Producirung des am 17. Junii 1725. in einer gantz andern Rechts-Sache ergangenen Unterrichterlichen Beſcheids/ unterm Vorwand/ als ob ſelbiger in dieſer Sache ertheilet/ begangenen ſtrafbaren Frevels/ ihre Verantwortung bey dieſem Kayſerlichen Cammer-Gericht einbringen mögen/ als wozu ihnen Zeit 6. Wochen mit der Verwarnung hiermit angeſetzet

wird/daß bey unterlaſſender Folgleiſtung nichts deſto weniger ihrer Fiſcaliſchen Beſtrafung halben in contumaciam ergehen ſolle/ was recht iſt. In Conſil. 28. Julii 1726.

178. *Decernuntur Proceſſus Appellationis cum Mandato reſpectivè contra Archi-Diaconum Paderbornenſem.*

Auf erſtatteten Bericht und Gegen-Bericht ſind die gebettene völlige Appellations-Proceſſe, und zwar/ daß der Official zu Paderborn/ als Richter voriger Inſtantz/ Acta der erſten angegebenen Archi-Diaconal-Inſtantz wieder abfordern/ und mit den ſeinen conferiren ſolle; Gegen den Archi-Diaconum aber und deſſen Commiſſarien zu Paderborn insbeſondere das gebettene Mandatum Attentatorum Revocatorium, Caſſatorium & Reſtitutorium Sine Clauſula hiermit erkannt; Dann ſind die Fatalia in allem auf 6. Monathe erſtrecket. In Conſil. 30. Maji 1725.

179. *Decernitur Mandatum Reſtitutorium & Inhibitorium ratione Fructuum in Territorio. Petitum verò Mandatum de non turbando uſque ad ulteriores Probationes differtur.*

Iſt das gebettene Mandatum Reſtitutorium, ſo viel die von beklagtem Theil im Wittgenſteiniſchen Territorio abgenommene Früchte/ wie auch Inhibitorium fernerer dergleichen Thätlichkeiten anbelangt/ Sine Clauſula hiermit erkannt: ſo viel aber die zugleich in Nigro gebettene Inhibition de non turbando betrifft/ wofern Supplicant die geklagte Turbationes in unſtrittig-Wittgenſteiniſchen auf Fürſtlich-Heßiſchen Territorio gelegenen Zehend-Orthen/ und ob Kläger auch die in der Beylage Lit. I. benennte Orthe als unſtrittig Wittgenſteiniſch verſtanden haben wolle: daneben was es mit dem daſelbſt Beylage Lit. I. angegebenen Einfall ins Heßiſche Territorium, und der gerühmten Fürſtlich-Heßiſchen Poſſeſſion vor Bewandnuß habe/ näher erweiſen und beſcheinigen wird/ ſoll darin ferner ergehen/ was recht iſt. In Conſil. 7. Julii 1725.

180. *Contra allegatam Executionem Sententiæ Officialis Colonienſis Informatio requiritur ab Officiali Monaſterienſi cum addita Inhibitione.*

Noch zur Zeit abgeſchlagen; ſondern ſoll dem Official zu Münſter/ als Richter erſter Inſtantz/ um ſeinen Bericht hierüber/ inſon-

inſonderheit worin derſelbe angegebener maßen die bey Churfürſtlich-Cöllniſchen Official-Gericht gefällte Urthel/ da doch nach denen Kayſerlichen Patenten daſſelbe Judex Appellationis incompetens geweſen/ zu exequiren vermeyne/ dieſem Kayſerlichen Cammer-Gericht innerhalb 4. Wochen/ von Zeit der Inſinuation an zurechnen/ verſchloſſen zu erſtatten: indeſſen aber mit ſothaner Execution biß auf weitere Verordnung in Ruhe zu ſtehen/ zugeſchrieben werden. In Conſil. 28. Novembr. 1726.

181. *Mandatum in Cauſa Civium Urbis Imperialis Nordhuſanæ contra Magiſtratum decernitur. In aliis Articulis Citatio.*

Auf jetzig- und vorige Narrata iſt das gebettene Mandatum, jedoch nur in genere, und ſo viel das beygelegte Senatus Conſultum ſub Num. 4. betrifft/ Sine Clauſula: im übrigen aber und wegen der ſub Num. 2. & 3. angelegten Projecten, Citatio ad proponendum rationes diſſenſus, ſi quas ſe habere putent, vel ſibi imponi Silentium, gegen die Bürgermeiſter von der Gülde/ und denen im Rath ihnen beypflichtenden ex officio hiermit erkannt/ inzwiſchen ſoll es proviſionaliter nach obgedachten Projecten, biß in cauſa decretæ Citationis etwas anders erkannt werden/ gehalten werden. Dann mag Supplicant poſt Reproductionem der anheut in cauſa der Bürgerſchafft zu Nordhaußen Syndicorum contra die Bürgermeiſter von der Gülde und Conſul. erkannten Citation ſeine Nothdurfft gerichtlich vorbringen.

182. *Appellationis Proceſſus ad certum quoddam Gravamen reſtricti decernuntur. Additâ Mulctâ contra Advocatum ob ſtylum injurioſum contra Magiſtratum.*

Auf Bericht und Gegen-Bericht ſind die gebettene Appellations-Proceſſe, doch insbeſondere auf dieſes Gravamen, daß in denen Urtheln à quibus auf Reſtitution derer von Supplicantens Principalin Ehemann zu Wiedereinlöſung Vätterlichen Vermögens angewendete Koſten zu einem fünfften Theil nicht mit reflectiret/ und bey vorgenommener Execution weit über das Anno 1697. in der Beylage Libelli Num. 20. ſpecificirte Capital eines fünfften Theils geſchritten worden/ hiermit erkannt/ und ſollen in proſecutione dieſer Sache die Anwälde beyderſeits ihre Schrifften

auf dieſe Gravamina hauptſächlich fundiren; Dann ſind die Fatalia überall auf 10. Monathe erſtrecket. Ferner iſt wider Supplicanten, um willen er den ſehr vitioſè geſchriebenen Libellum Gravaminum und Gegen-Bericht ohne vorherige Durchleſung und Emendirung der Fehler unterſchrieben und übergeben / die Straf der Ordnung / gegen den Schrifftſteller aber / welchen Supplicant in Cancellaria zu benennen / wegen der darin befindlichen unanſtändigen Anzäpffungen derer Richter voriger Inſtantz die Straf einer halben Marck Silbers in den Armen-Säckel innerhalb 8. Tagen ſub pœna dupli & realis Executionis hiermit vorbehalten. In Conſil. 8. Januarii 1728.

183. *Denegatur Mandatum ob Gravamen aliquod imaginarium.*
In cauſa DENKENS *contra* DIERNA.

NOn exiſtimantes penes Judicium Reviſorium de accuſato puncto incidenti ullum reſidere dubium contra partem ſupplicatam vel opponentem, Mandatum petitum non decernimus. In Conſil. 8. Januar. 1729.

184. *In cauſa Officialis cujusdam variorum delictorum inculpati & captivi, cum de Juſtitia adminiſtratione in Foro Domini ſui dubitaret, & cauſas ſuſpecti Judicis non omninò varias allegaſſet, Literæ pro Informatione decernuntur, cum addita Monitione gravi.*

Noch zur Zeit abgeſchlagen; ſondern ſolle zuförderſt der Frau Fürſtin und Vormünderin zu N. U. um über dieſe Klage ihren umſtändlichen Bericht / und zwar durch ſolche Räthe und Bediente / welche bey der Sache als partheyiſch nicht angeſehen werden können / abzuſtatten / und dieſem Kayſerlichen Cammer-Gericht innerhalb 14. Tägen / bey Vermeydung / daß ſonſt nach geſtalten Sachen nöthige Verordnung ergehen ſolle / verſchloſſen einzuſchicken: Sodann diejenige / deren Kläger ſich zu ſeiner Defenſion und Nothdurfft bedienen wolte / in Proſequirung des Rechten auf einigerley Weiſe nicht zu hindern / zugeſchrieben werden. Geſtalten man von höchſten Gerichts wegen gegen die Frau Fürſtin und angeordnete Commiſſarios ſich verſehen will / daß ſie in der Sache alſo verfahren und künfftig procediren werden / damit keine Particularität oder Nullität des Proceſſus gegen ſie

zu

zu vermuthen / kein weiterer Anlaß ſeyn möge. In Conſilio 23. Jun. 1729.

185. *In cauſa litigioſæ Poſſeſſionis conſtituendi Parochum Eccleſiæ decernitur. Mandatum de relaxando Captivo, & Arreſto cum ordinatione proviſionali ſtatui rerum accommodata.*

Iſt das gebettene Mandatum de relaxando Captivo & Arreſto gegen leiſtende Caution de Judicio ſiſti Sine Clauſula hiermit erkannt/ übriges Begehren/ dieſer Sachen beſonderen Umſtänden nach / abgeſchlagen; ſondern an deſſen ſtatt von Amts wegen die Proviſional-Verordnung hiermit ertheilet: daß beyde ſtreitige Theile ihre Rechtliche Nothdurfft prætendirter gemeinſamen oder alleinigen Poſſeſſion circa Sacra und Conſiſtorii, in ſpecie die Unterthanen und Kirchen-Diener Augſpurgiſcher Confeſſion zu Lutzbeyern betreffend/ bey dieſem Kayſerlichen Cammer-Gericht innerhalb 6. Wochen in Summariiſſimo, zu welchem Ende hiermit Citatio an beyde Theile ex officio erkannt wird/ mit Beylegung ihrer Probatorial-Stücken/ auch allenfals Denomination Teſtium & Commiſſariorum übergeben; Indeſſen aber und biß zu Ausführ- und Entſcheidung dieſes Poſſeſſorii auctoritate Cæſarea der Pfarrer Brach bey der Gemeinde zu Lutzbeyern in dem Pfarr-Amt und deſſen gewöhnlichen Emolumentis, ohne Hinderung und Eintracht beyderſeits Herrſchafft/ ihrer vermeyntlichen Poſſeſſion ohnnachtheilig/ gelaſſen; der vorige Pfarrer Schick aber ſich des Pfarr-Amts daſelbſt völlig enthalten/ nicht weniger beyde Theile dieſer ſtreittigen Poſſeſſion ſich äuſſern/ und gegenwärtiger Proviſional-Verordnung/ bey Vermeydung einer Pœn 10. Marck löthigen Golds dem Kayſerlichen Fiſco zu bezahlen/ gehorſamlich nachleben ſollen. Dann mag Dr. H. wider Herrn Churfürſten zu Trier/ ob er will/ beſonders anrufen. In Conſil. 31. Octobr. 1722.

186. *In cauſa variarum poſtulationum inter Locatorem & Conductorem Prædii denegatum fuerat petitum à Conductore Mandatum Caſſatorium & Reſtitutorium, petitorque remiſſus ad Judicium Reviſionis. Ad novas verò Supplicas in quibus de exceſſu Executionis querelæ movebantur, ſequentia Decreta lata fuerê pro circumſtantiarum qualitate.*

Primum.

Primum.

Iſt das neue Begehren Mandati de non trahendo Cauſam Reviſionis à Judicio G. ad D. purè; hingegen auf jetzig- und vorige Narrata das gebettene Mandatum de ſiſtenda Executione cœpta, neque ulterius durante Reviſionis Inſtantia attentando, ſed reſtituendo per Executionem oblata cum omni cauſa & tranſmittendis per Impartiales Actis noch zur Zeit abgeſchlagen; ſondern ſo viel das Erſte betrifft/ läſt man es/ denen vorbrachten beſonderen Umſtänden nach/ bey der nach Inhalt des vorigen Bericht-Schreibens vom Fürſtl. H. D. Appellations-Gericht noch zu erwarten ſtehenden Reviſion bewenden. Wegen des zweyten aber/ ſoll dieſem Fürſtlichen Judicio, um ihren ferneren Bericht hierüber/ in ſpecie, warum auf das vom Anwald ſtante pede interponirte Remedium Appellationis, von deſſen Principali aber intra Decendium à die notitiæ der Urthel vom 26. Mart. 1726. ad effectum ſuſpenſivum geſuchte/ auch bey der Fürſtlichen Regierung zu G. mittelſt Annehmung 109. fl. Succumbentz-Gelder verſtattete Remedium Reviſionis ſive Tranſmiſſionis Actorum, dannoch mit der Execution, und zwar Militari manu, ſo gar nach erkannter Temporal-Inhibition fortgefahren/ und ſo wohl vor als nach beſchehener Aufhebung ſolcher Temporal-Inhibition eine nicht gar ohne Urſach ſuſpectirte Perſon zum Executions-Commiſſario von Hof aus/ wie es in der Apoſtilla G. vom 2. Decembr. 1726. lautet/ motu proprio, non attenta Reviſione verordnet worden/ welcher dann dem Vorbringen nach die Execution ohne Ladung des Exequendi alles tumultuariè, und laut mehrern Inhalts derer Beylagen/ zu des Pachters gäntzlichen Verderben verrichtet: nicht weniger/ was vor ein Liquidum der N. Forderung formirt geweſen/ was hingegen dem klagenden Pfachter würcklich abgenommen/ und wie ſolches verkauffet; warum auf die zu Münſter geſtellte und noch würcklich einhaltende Caution nicht reflectiret/ und ohne deren Loßgebung auf eine andere gedrungen: und wie ihm Kläger ſo wohl ratione des vorhin eingeklagten und zu reſtituiren erkannten Spolii, als anderer zu liquidiren ſtehenden Compenſations-Poſten/ und nunmehro

mehro durch eine ſolche unordentliche Execution erlittenen Schadens in eventum mit zulänglicher Cautions-Leiſtung proſpicirt worden ſey: dieſem Kayſerlichen Cammer-Gericht innerhalb 14. Tagen ohne unnöthige weitläufftige Beylagen verſchloſſen einzuſchicken/ indeſſen aber und biß auf dieſes Kayſerlichen Cammer-Gerichts fernere Verordnung mit weiterer Execution allerdings einzuhalten/ auch die exequirte noch unveräuſſerte Sachen nicht weiter zu verkauffen noch verkommen/ oder zu Schaden gerathen/ ſondern in guter Verwahr halten zu laſſen/ zugeſchrieben werden. In Conſilio 9. Januar. 1728.

Secundum: Auf ferneren Bericht und Gegen-Bericht/ ſo viel das nochmals begehrte Mandatum de non trahendo Cauſam Reviſionis ad Judicium D. anbelanget/ läſt man es bey vorigem abſchlägigen Decreto abermals purè bewenden/ das übrige Begehren iſt denen Umſtänden nach/ als noch zur Zeit zu dieſem Kayſerlichen Cammer-Gericht nicht gehörig/ an das Fürſtl. H. D. Appellations-Gericht dergeſtalt hiermit verwieſen/ daß Supplicantens Principal ſeine in der Beylag Num. 20. angeführte Gewährs-Mängel und übrige/ nach Abzug des Sechs-Jährigen Locarii auf 8210. Rthlr. 20. alb. an den Obriſten N. machende Anforderung daſelbſten/ nebſt denen gegen ihn und die beſchehene Execution habenden Gravaminibus geziemend vorbringen: und indem es dermalen nach geendigten Pacht-Jahren auf die mittlerzeit bey der Fürſtlichen Regierung zu G. in Anno 1725. ergangene Urthel nicht ſowohl/ als nunmehro auf die in allen 6. Jahren gegeneinander habende Præſtationes ankommen will/ deren förderliche Entſcheidung bey obermeldtem Appellations-Gericht ſuchen und erwarten ſolle; daneben ihme bey ſich ereignendem Rechtlichen Gravamine der Recurs an dieſes höchſte Gericht in ordentlichen Wegen unbenommen bleibet. Dabey wird obgedachtes Fürſtliche H. Judicium, dem Imploranten, welcher denen Umſtänden/ bevorab nach der wider ihn verhängten unordentlichen Execution, weitläufftigen Proceſs zu führen/ nicht im Stande iſt/ förderlichſte Juſtitz zu adminiſtriren/ auch in Anſehung ſeiner groſſen Gegen-

Nn For-

Forderung mit fernerer Execution allerdings einzuhalten / vielmehr ihm das abgenommene Hauß / Kleider und Bett-Geräthe zurück liefern zu laſſen / fürohin auch bey etwa weiter nöthigen Unterſuchung andere nicht recuſirte / ſondern zwey von beyden Theilen vorzuſchlagende Commiſſarien zu gebrauchen / nicht weniger Imploranten in dem Pacht-Guth / biß zu Erörterung der Sache / ungehinderten Aufenthalt und Wohnung / jedoch ohne weitere Pacht-Adminiſtration, zu laſſen / hiermit erinnert. In Conſil. 25. Maji 1728.

Tertium: Iſt an ſtatt gebettener Extenſion Decreti, ſo viel in ſpecie (1.) die noch vorräthige Früchte / wie auch (2.) Penſiones von den Klägern eigen habenden bißhero verkümmerten Capitalien, ferner (3.) die zu G. deponirte Succumbentz-Gelder / nicht weniger (4.) die in letzterem Decreto vom 25. Maji zu reſtituiren verordnete Mobilien betrifft / das unterm 13. Maji mitgebettene *Mandatum de reſtituendo Sine Clauſula* erkannt: alles übrige Begehren / in ſpecie darunter das geſuchte *Jus Retentionis* im Pacht / an das Fürſtliche H. Appellations-Gericht zu D. um darin förderliche Juſtitz zu adminiſtriren / Inhalts nächſt vorigen Decreti, hiermit nochmals und endlich verwieſen. In Conſilio 1. Junii 1728.

Quartum: Iſt die in eventum gebettene *Extenſio Mandati Reſtitutorii*, mit Caſſation deren abermals vorgenommenen Execution und Abſchätzung des Viehes / hiermit erkannt / übriges Begehren *Juris retinendi* bleibt noch zur Zeit an das Fürſtliche Appellations-Gericht / um darin ſchleunige Juſtitz zu adminiſtriren / nochmals verwieſen. In Conſil. 12. Junii 1728.

Quintum: Wird das jetzige Begehren der Interims-Adminiſtration des Guths / biß zu Entſcheidung Juris Retentionis, an das Fürſtliche Ober-Appellations-Gericht / um darin nach denen Umſtänden Proviſional-Verordnung zu thun / verwieſen / und hat es im übrigen bey vorigen Decretis reſtituendorum Ablatorum ſein Bewenden. In Conſil. 15. Julii 1728.

187. *Gens*

187. *Gens Judaica in Oppidum Fürth recepta, ob querelas varias ad Dominum Epiſcopum Bambergenſem remittuntur, denegato adhuc Mandato petito.*

Auf Bericht und Gegen-Bericht iſt das Geſuch Mandati, ſo viel in ſpecie folgende Gravamina betrifft: Erſtlich/ den ſogenannten Verhörs-Gulden nicht allein de futuro, ſondern auch de præterito, Zweytens das vorbehaltene Jus provocandi in Jüdiſchen Civil-Sachen unter Juden/ Drittens/ wegen der vor dem Decret vom 18. Jul. 1724. vorgeweſenen Hochzeit/ und wegen beſchehener Vollziehung exigirter Strafen/ Viertens/ wegen der Weiblichen Rechten nach Jüdiſcher Gewohnheit/ und endlich Fünfftens/ wegen mehr beſorgender Beſchwehrung wider ihr Anno 1719. Contracts-Weiß auf 15. Jahre erlangtes und reſpective confirmirtes Privilegium, und daher auch ſonſten gebettenen Salvi Conductus, noch zur Zeit abgeſchlagen; ſondern wofern Supplicant, daß ſeine Principalen bey dem Herrn Churfürſten zu Mayntz als Biſchoffen zu Bamberg ſelbſt/ oder dero Bambergiſche Regierung/ um deren Remedur und Abſtellung ſich nochmalen gebührend gemeldet/ und ihnen darin keine Rechtliche Hülffe wiederfahren wollen/ glaubhafft beſcheinigen wird/ bleibt ihnen ſo dann/ wie auch allenfals per viam Appellationis, der Recurs an dieſes höchſte Gericht hiermit unbenommen/ ſondern vorbehalten. In Conſil. 16. Maji 1726.

188. *Formula Mandati decreti Dominæ Marggraviæ Baadenſi in Baaden tunc Tutrici & Regenti contra Monaſterium Frauenalb.*

Iſt das gebettene Mandatum gegen Beklagte dahin/ daß ſie Herrn Klägern/ als ihrem Landes-Schutz- und Schirm-Herrn/ auch Kaſten-Vogten/ den gewöhnlichen und von ihren Vorfahren vor undencklicher Zeit geleiſteten Gehorſam und Reſpect nicht weiter verſagen/ ſelbigen in ſeinen beſitzlichen hergebrachten/ und in dem Vergleichs- und Schirm-Brief vom Jahr 1655. von einem agnoſcirten Jure Territoriali und Kaſten-Vogteylichen Obrigkeit unturbirt laſſen/ ſonderheitlich aber/ ſo viel die Territorial-Superiorität und Advocatiam Eccleſiaſticam, wie auch die Juriſdiction in Civil- und Temporal-Sachen/ (auſſerhalb denenjenigen/

gen/ welche von Gemeinen Rechts wegen vor die Geiſtliche Obrigkeit privativè gehören) weniger nicht die Ablegung des Cloſters Rechnungen/ Benahmſung des Abts Frauenalb/ das von der Frau Marggräfin und dero Regierung gegen den Amtmann zu Frauenalb gebrauchendes Prædicatum: **Unſerm Amtmann und lieben Getreuen/** Veränderung des Prædicats: **Amtmann:** Ferner die Erb- oder Landes-Huldigung/ Abhaltung des Amtmanns und der Unterthanen von Erſcheinung auf der Baadiſchen Cantzley und dahin nehmenden Recurſus, Verkündigung Baadiſcher Gebott- und Verbotten/ Abſtrafung deren Ubertretter/ nicht weniger das merum Imperium, Jus aggratiandi, Confiſcationum, des Wildbahns/ Juris Sequelæ, Subcollectationis in Reichs-Steuern/ Exactionis deren zu denen extraordinairen Lands-Vögten erforderlichen Contributionen, endlich das Umgeld/ und auf Lichtmeß und Bartholomæi fallende Jährliche Ordinair-Schatzungen betrifft/ (jedoch alles nach Maaßgebung des Vertrags de Anno 1655.) *Sine* - und wegen Notification der Todsfällen derer Abtißinnen/ und Beywohnung der neuen Wahl/ auch wegen erſuchenden Conſens zu Alienation der Cloſter-Güther / *Cum Clauſula* erkannt; Ubrige Puncten aber/ in ſpecie die von des Cloſters Einkünfften und Gefällen prætendirende Steuren/ wie auch Dienſte/ Neu-Jahrs-Geſchenck/ ingleichen das Jus Salinarum, Ponderum, Menſuræ, & Vectigalium betreffend/ wie gebetten/ abgeſchlagen; Dann in puncto petiti Mandati de reſtituendo Damna & Expenſas, facta reproductione judicialiter. In Conſil. 17. Septembr. 1722.

189. *Formula, qua denegatur quidem petitum Mandatum arctius vel ulterius de procedendo ſecundùm tenorem Sententiarum Cameralium &c. &c. contra ſubdelegatos Executores Directorii Circulares, qui de Exceſſu in Executione arguebantur: ſed tamen Supplicantibus alia via conſulitur.*

Abgeſchlagen; ſondern iſt dieſe Sache/ ihrer ſonderbaren dunckel- und zweiffelhafften Beſchaffenheit nach/ in Ermangelung der Original-Acten, an des Nieder-Rheiniſch-Weſtphäliſchen Creyßes außſchreibende Herren Fürſten ſubdelegirte Commiſſarien von Amts wegen hiermit verwieſen/ dergeſtalt/ daß ſie in Entſtehung

ſtehung eines gütlichen Vergleichs / welchen ſie zwiſchen denen Partheyen allen Fleiſſes zu verſuchen / über die Narrata deren am 26. und 27. Auguſti jüngſthin übergebenen Supplicarum, in ſpecie ob die denen Spiegeliſchen Allodial-Erben jüngſthin angewieſene Güther / Renthen und Gefälle zu Röſenbeck und andere / wie auch die von denen Feudal-Erben als Feudal prætendirte Stücke eben diejenige ſeyn / welche Anno 1682. von denen damaligen Commiſſarien vor Lehen-Stücke oder deren Surrogata, oder ſolche / die vermög ergangener Urthel de Anno 1666. kein Objectum Reſtitutionis wären arbitrirt worden / umſtändlich berichten / auch dafern die Feudal-Erben ein- und andere / in der von Allodialibus übergebenen Deſignation der Erb-Stücke enthaltener Corporum Lehens-Qualität / durch unverwerffliche Briefliche Urkunden in continenti verificiren wolten und könten / ſolche Beſcheinigung von ihnen annehmen / Allodiales darüber kürtzlich ad Protocollum vernehmen / keinem Theil Weitläufftigkeit verſtatten / dabey nicht ſo wohl auf obgedachte Deſignationem Allodialium, als das per Sententiam de Anno 1685. confirmirte Arbitrium Commiſſariorum, nach welcher Urthel die folgende zu interpretiren / und was in Lehen-Briefen genericè oder ſpecificè enthalten / oder aus andern Urkunden / jedoch daß ſolche nach Anweiß der Urthel de Anno 1677. nicht altioris indaginis ſeyen / beſcheiniget / ihr Abſehen richten / und hieraus ihren umſtändlichen Bericht nebſt angefügtem Gutachten ſpecificè mit Beyfügung glaubhaffter Abſchrifft der ſo wohl Anno 1674. als Anno 1682. erſtatteten Commiſſariſchen Reſolution und Protocollen zu dieſem Kayſerlichen Cammer-Gericht verſchloſſen / ſo bald möglich / erſtatten / inmittelſt aber der committirten Execution biß zu Erſtattung dieſes Berichts und darauf erhabener fernerer Verordnung allerdings Anſtand geben / auch die Sachen / in ſo viel die denen Allodial-Erben angewieſene / und gleichwohl im Commiſſariſchen Arbitrio de Anno 1682. vor Lehen gehaltene Stücke oder deren Surrogata anbelangt / in den Stand / wie ſie bey Inſinuation des jüngſthin ergangenen Mandats geweſen / wieder ſetzen ſollen. In Conſilio 31. Auguſti 1712.

190. *Literæ Informatoriæ ad ſpeciales Articulos Gravaminum requiruntur, cum Inhibitione Pœnali.*

JSt Supplicantis mehrmaliges Geſuch pro Mandato Attentatorum Revocatorio noch zur Zeit abgeſchlagen; ſondern ſoll der beklagten Regierung zu C. mit ihrem verantwortlichen Bericht/ und zwar in mehr reſpectuoſen Stylo, als in denen zwey letzteren ſonſt auch unvollkommenen Berichten geſchehen/ über die eingeklagte Attentata und Contraventionen gegen die am 23. Decembr. 1727. und 20. Januar. nächſthin ertheilte Cameral-Decreta, und denenſelben angehängte Temporal-Inhibitionen, auch Suſpenſion, ins beſondere/ was unterm 4. Februarii wegen des Juden Jtzig und der Bekümmerung der Zehend-Gelder bey dem Conductore Weichers/ deren im Decreto vom 7. April. vermeldten Creditoren zu Amelunxen/ beſonders da dieſe Vätterlich ſeyn ſollen/ ferner wegen des ehemaligen Metternichiſchen Mandatarii H. Prætenſion unterm 7. und 14. Januar. 17. und 31. Mart. item 17. April. jüngſthin/ und zwar in denen zu der Wittib G. Inventari-Gelder Satisfaction ſequeſtrirt- und hiernächſt aſſignirten Amelunxiſchen Früchten und Wehrdiſchen Pfacht-Geldern/ und endlich der Wolff Möhliſchen Creditoren halben den 6. Mart. 7. 14. 18. April. wegen Reſtituirung ſichern Depoſiti-Geldern anmaßlich vorgenommen zu ſeyn eingeklagt worden/ nicht weniger/ wie weit vorgedachte Wittib G. aus denen Amelunxiſchen ſequeſtrirten Früchten vergnügt/ welche zugleich genau zu ſpecificiren/ wohin ſie verwendet worden/ auch warum und zu welchem Behuf die Wehrdiſche May-Termins-Pfacht-Gelder eingezogen/ und etwa außgegeben worden/ oder annoch vorräthig wären/ endlich auch wegen der unterm 9. Mart. angegebenen Inhibition, wegen fremder Notarien und inländiſcher Zeugen/ welche hiermit allenfals aufgehoben wird/ innerhalb 4. Wochen von Zeit der Inſinuation anzurechnen/ dieſem Kayſerlichen Cammer-Gericht verſchloſſen einzuſchicken/ inzwiſchen aber biß auf weitere Verordnung mit allem weiteren Verfahren zu beſſerer Gelebung erſtgedachten Cameral-Decreti, bey Vermeidung einer Straf von 10. Marck löthigen

gen Golds/ auch daß ſie ſonſt in die Straf der 5. Marck löthigen Golds erklärt werden ſollen/ einzuhalten/ zugeſchrieben werden/ darauf dann in puncto petitæ Citationis & Mandati ferner ergehet/ was recht iſt. In Conſil. 17. Junii 1728.

Aliud in eadem cauſa.

SOlle der beklagten Fürſtlichen Regierung zu C. um auch über dieſes gantz widerrechtlich und auſſerordentliche Verfahren ihren verantwortlichen Bericht innerhalb 4. Wochen von Zeit der Inſinuation anzurechnen/ dieſem Kayſerlichen Cammer-Gericht verſchloſſen einzuſchicken/ nicht weniger mit Publication derer zu verſteigernden Früchten einzuhalten/ oder ſo fern die Verſteigerung ſchon geſchehen/ ſolche nicht allein wiederum aufzuheben/ ſondern auch Supplicantens Principalen dieſelbige Aberndt- und Einſcheurung biß auf dieſes Kayſerlichen Cammer-Gerichts weitere Verordnung zu verſtatten/ zugeſchrieben werden. In Conſil. 18. Junii 1728.

191. *In cauſa præſtationum inter Locatorem & Conductorem Prædii, decernuntur Appellationis Proceſſus, & cum finitum eſſet, utriusque voluntate tempus Contractus, proviſionali remedio ſubhaſtandæ Locationis Appellanti conſulitur.*

SInd die gebettene *Appellations-Proceſſe* über die Haupt-Urthel/ betreffend die gegen einander aus dem Pfacht-Contract erforderte Præſtationes, hiermit erkannt/ doch daß die Compulſoriales auf die denen Partheyen allbereit communicirte und im Druck übergebene Rationes Decidendi nicht mit erſtrecket/ bey Edition Actorum priorum aber die zum Pfacht-Contract und daraus flieſſende Præſtationen, als worauf in Sententia à qua geſprochen/ nicht gehörige Dinge/ mit Zuziehung deren Partheyen ad inrotulandum abgeſondert werden ſollen/ auch ſind Fatalia, wie gebetten/ prorogirt; Inzwiſchen und biß zu Erörterung dieſer Haupt-Sache hat es nach beyderſeits reſpectivè beſchehener und acceptirter Aufkündigung des Pfacht-Contracts bey dem in ſolchem *Contract* dem Appellanten zugeſtandenen *Jure Retentionis* und *Hypothecæ* wegen der in Proceſſu ferner außzuführen

ſtehen-

ſtehenden Anforderungen folgender Geſtalt ſein Verbleiben / daß zwar Appellant als angebentlicher Creditor dabey geſchützet / und von ihme biß zu Feſtſtellung eines auf hierinnen vorgeſchriebene Arth anderweit errichtenden Pfacht-Contracts das Guth auf Rechnung treulich adminiſtriret / zu Verhütung aber weiterer Unrichtigkeit ſolches Guth durch die Fürſtlich-Waldeckiſche Juſtitz-Cantzley / ſo bald nach Verkündigung dieſes / zu einer anderweiten Verpfachtung / in dem Stand / wie es jetzo iſt / offentlich außgeruffen und kund gemacht / ſodann auf einen gewiſſen zulänglichen Termin die Licitation gerichtlich vorgenommen / dem Meiſtbietenden Pfacht-Weiß eingethan und übergeben / doch daß bißheriger Pfachter und Appellant zur Licitation mit zugelaſſen / und ihme die Prælation gegen einen Fremden vergönnet / ein Fremder / oder auch *Appellatus* von Gaugreben ſelbſt / zur hinlänglichen Caution, und das Pfacht-Geld Appellanti als Creditori in Krafft obangeführten Juris Retentionis biß auf *300.* Rthlr. Jährlich / wie nachfolget / zu liefern verbunden / oder da Appellant den neuen Pfacht in Licitatione ſelbſt erſtünde / er ſolches auf Rechnung ſeines Crediti inbehalten möge / von ſolchem Pfacht-Geld aber von ihm oder einem Fremden an den Appellaten von Gaugreben Jährlich 300. Rthlr. proviſionaliter Inhalts der 2. Urthel à qua geliefert werden ſolle: Geſtalten / ſo viel dieſen Punct betrifft / die zugleich mitgeſuchte Appellations-Proceſſe abgeſchlagen werden. Dann ſoll obgemeldte Juſtitz-Cantzley / welcher geſtalt dieſe Subhaſtation und neue Verpfachtung bewerckſtelliget / dieſem unſerm Kayſerlichen Cammer-Gericht innerhalb 6. Wochen Bericht erſtatten. In Conſil. 9. Martii 1729.

192. *Una cum Mandato in formula expreſſo ad Inquiſitionem in Fabricatores falſæ Monetæ Commiſſio decernitur.*

Iſt das gebettene Mandatum de non turbando in Immediatate & Jurisdictione, nec arrogando Jurisdictionem in Cives alienos & deſiſtendo ab omnibus Violentiis, ſodann ſtatt des übrigen Begehrens / ſonderbarer dieſer Sache Beſchaffenheit nach / von Amts wegen Commiſſio in optima forma an den Advocatum des Kay-

ſer-

ſerlichen Fiſci Lt. B. an Dr. G. als Fürſtl. H. D. Vogt / und an folgende 4. Membra des hieſigen Stadt-Magiſtrats als ordentlicher Obrigkeit / nahmentlich S. D. H. und B. dergeſtalt hiermit erkannt / daß dieſelbe gegen das in hieſiger Stadt in gemeinem Ruff gehende falſche Müntzen / und diejenige / welche aus derſelben Eingeſeſſenen ſolches Verbrechens ſich theilhafftig gemacht / zuförderſt generaliter mit erforderlicher Behutſamkeit zu inquiriren / auch inſonderheit den Herrn L. zu H. D. und deſſen niedergeſetzte Müntz-Commiſſion, um Communication derer wider einige ſelbiger Eingeſeſſenen angeblich obhandener Indiciorum behörig zu requiriren / demnächſt / wann ſich gegen einen oder andern hieraus oder ſonſt genugſamer Verdacht äuſſern ſolte / mit Special-Inquiſition, auch dem Befinden nach / mit der Captur, wobey ihnen die hier liegende Fürſtlich-Heßiſche Militz hülffliche Hand zu leiſten ſich nicht entbrechen wird / zu verfahren / dazu einen beſonderen geſchickten und unpartheyiſchen Actuarium anzunehmen und zu vereyden / den Proceſs denen Reichs-Conſtitutionen gemäß zu inſtruiren / die Acta an eine Juriſten-Facultät zum Spruch zu verſchicken / die zu ſolcher Inquiſition allenfals erforderliche Koſten aus gemeiner Stadt-Renthe herzunehmen / auch alles fernere dabey zu beobachten haben / was die Peinliche Halß-Gerichts-Ordnung und andere Reichs- inſonderheit das Müntz-Weſen betreffende Geſetze dißfals erfordern und verordnen. In Conſil. 13. Junii 1730.

193. *In cauſa accuſatæ Uſurariæ Pravitatis quorundam Judæorum Francofurtenſium, nunquam alias auditæ & valdè execrandæ, cum ab initio unus alterve Judæorum ad Schedulas Cambii condemnatoria Decreta Magiſtratus obtinuiſſet contra Reos, hi verò ad Cameram appellaſſent allegando & veroſimiliter probando Uſurariam Pravitatem, iſtarumque Schedularum in actionem deductarum cum permultis aliis nondum productis connexitatem; Hac res multum negotii in Camera Imperiali fecit, prout docet Decretorum ſequentium ſeries alibi ſparſim impreſſorum.*

(1.) Wird an ſtatt der geſuchten Appellations-Proceſſen dem Magiſtrat zu Franckfurth die auferlegte Depoſition der Wechſel-Gelder gegen Præſtirung zulänglicher Caution von Appellanten, wofern ſelbige nicht vorhin angeſeſſen / zu ſuſpendiren / und inmittelſt die ſchleunige Unterſuchung des augenſcheinlichen über-

mäßigen Wucherlichen Gewinns vorzunehmen/ hiermit aufgegeben/ mit dem ferneren Bedeuten/ wie ſolches geſchehen/ dieſem Kayſerlichen Cammer-Gericht innerhalb 4. Wochen von Zeit der Inſinuation zu berichten/ damit widrigenfals man nicht veranlaßet werde/ die geſuchte Appellations-Proceſſe zu erkennen/ und des Kayſerlichen Fiſcalis Officium zu allhieſiger Unterſuchung vorgemeldten Wuchers zu excitiren. In Conſil. 9. Mart. 1724.

(2.) Auf dieſe fernere Narrata iſt das vorige unterm 9ten dieſes ertheilte Decretum, in puncto der zu leiſten habenden Caution, dergeſtalt hiermit erkläret/ daß die Appellantes, an ſtatt unmöglich ſcheinender Real-Caution bey Juratoriſcher/ mit Einſchreibung alles ihren Vermögens gelaſſen/ die Unterſuchung des angegebenen unerhörten Jüdiſchen Wuchers aufs förderlichſte vorigem Decret nach bewerckſtelliget/ und indeſſen die Obſignation ihrer Effecten aufgehoben werden ſolle. In Conſil. 29. Mart. 1724.

(3.) Iſt das Begehren einer anderweiten Commiſſion noch zur Zeit abgeſchlagen/ ſondern läſt man es bey dem unterm 9. und 29. Martii jüngſthin ergangenen Decretis bewenden/ mit der Erinnerung an Bürgermeiſter und Rath der Stadt Franckfurth/ in dieſer Sache ohne verzüglichen Aufenthalt ſchleunig zu progrediren/ und die Unterſuchung des Hauptwercks/ nemlich des übermäßigen Wuchers/ dergeſtalt zu befördern/ damit zum längſten innerhalb 6. Wochen vollſtändiger Bericht anhero erſtattet werden möge/ widrigen Falls auf der Partheyen Anrufen/ in puncto anderweiterer Commiſſion, Verordnung folgen ſolle. In Conſil. 22. Maji 1724.

(4.) Iſt auf eingelangten Bericht und Gegen-Bericht Supplicantens Begehren pro decernenda Commiſſione noch zur Zeit nochmalen abgeſchlagen/ ſondern mit Beziehung auf die vorhin allhier ertheilte Decreta, läſt man es bey dem von dem Magiſtrat zu Franckfurth unterm 31. Maji lauffenden Jahrs ergangenen Beſcheid/ ſo viel in ſpecie die auferlegte Production der Grabiſch- und Gableriſchen Handlungs-Bücher betrifft/ jedoch mit dieſer Maße/ hiermit bewenden/ daß jetztbeſagte Bürger bey anſetzendem ferneren

neren kurtzen Termino ihre Bücher in denen Stellen und Foliis, woraus der angegebene übermäßige Wucher zu beſcheinen / bey der Deputation produciren / zu gleicher Zeit aber auch die beſchuldigte Juden die ihrige / und zwar verſiegelt / bey gemeldter Deputation übergeben / oder daß ſie dergleichen nicht hätten / gewöhnlicher maßen bey der Thorah eydlich erhärten. Wann dann aus den Grabiſch- und Gableriſchen Büchern von dem großen Wucher glaublicher Schein ſich ergeben würde / ſo ſind die Jüdiſche Bücher gleichfals zu eröffnen und einzuſehen / und aus beyden gewiſſe Fragſtücke zu fernerer Unterſuchung Uſurariæ Pravitatis zu formiren / auch was die Debenten dazu vor Umſtände an Hand geben werden / zu beobachten / die Juden darüber ohne Bedenckzeit zu antworten / in Ermangelung beſſerer Beſcheinigung nicht zu adſtringiren. Wie nun alles ſolches würcklich vollbracht worden / ſoll Magiſtrat dieſem Kayſerlichen Cammer-Gericht innerhalb 4. Wochen von dato an ohnfehlbarlich und umſtändlich berichten. Im übrigen wird ermeldter Magiſtrat nochmalen und endlich erinnert / in dieſer Sache mehr Ernſt und Eifer / als bißher verſpüret worden / anzuwenden / zu der Deputation über die Deputirte noch ein oder zwey Handlungs- Bücher- verſtändige Perſonen zuzuziehen / und die Sache ſummariſch und ohne Weitläufftigkeit zu tractiren / auch denen Intereſſenten ſelbſt keine Weitläufftigkeit im Receſſiren und ſonſten zuzulaſſen. In Conſil. 4. Auguſti 1724.

(5.) Iſt die gebettene Commiſſio noch zur Zeit noch außgeſetzt / ſondern ſoll zu allem Uberfluß dem Magiſtrat die in Abſchrifft beyliegende Anzeig und Beſchwehrung / ſamt denen in Originali beykommenden / in Cancellaria in Rubro ſignirten Beylagen zuförderſt communiciret werden / worauf gedachter Magiſtrat mit ihrer Verantwortung wegen der angeſchuldigten Verzögerung / da noch vor Anfang letzter Meß die Sache expediret werden können / ſich vernehmen laſſen / und ſolchen ihren Bericht durch den zu dieſem Ende abgeſchickten Cammer-Botten / welchem das Wart-Geld von dem Magiſtrat zu zahlen / innerhalb 8. biß 10. Tagen / mit Remittirung der Original-Beylagen einſchicken ſollen; darauf

nach Befinden in puncto petitæ Commiſſionis Verordnung ergehet. Indeſſen iſt von gedachtem Magiſtrat dasjenige/ was Inhalts voriger Cameral-Decreten noch nicht bewerckſtelliget/ noch bey Anweſenheit des Cammer-Botten zu vollbringen/ annebſt die Verordnung zu thun/ daß die Juden die eingeklagte Wechſel-Briefe/ um allen Unterſchleiff zu verhüten/ ohngeſäumt dem Magiſtratui vorbringen/ welche ſo dann zurück und verſiegelt auf dem Römer aufzubehalten. In Conſil. 7. Octobr. 1724.

(6.) Auf des Magiſtrats zu Franckfurt untern 9. und 16ten lauffenden Monaths gegebene/ am 17. und 26ten erſt exhibirte Bericht-Schreiben/ läſt man es des bißherigen Verzugs halben bey denen darin angeführten Urſachen/ welche jedoch dieſem Kayſerlichen Cammer-Gericht ehender hätten bekandt gemacht werden können und ſollen/ vorjetzo bewenden/ und iſt des ferneren Erfolgs in eiferiger Fortſetzung der anbefohlenen Unterſuchung Uſurariæ Pravitatis der Jüdiſchen Creditoren hiernächſt erwartend. Zu dem Ende dann/ ſo viel die Jüdiſche Handels-Bücher anbelanget/ ſind diejenige/ welche anders nichts/ als Waaren-Handlung in ſich halten/ ihnen zurück zu geben/ doch daß die Vorbringere bey dem in vorigen Decretis auferlegten Eyd auch dieſes mit beſtärcken/ daß in ſolchen Büchern von denen Wechſel-Sachen quæſt. nichts befindlich ſey; Ferner und weil dieſem höchſten Gericht nicht bekandt/ wie weit die Appellantes Grabe und Gabler/ unter ſich Conſorten, und wer mehr unter denen/ ſowohl in ein- und anderen Decretis erſter Inſtantz/ als in denen allhier vorgekommenen Exhibitis gemeldten Conſorten eigentlich verſtanden werde/ und was ſämtlicher angegebenen Debitoren mit einander verknüpfftes oder eines jeden beſonderes und ſeparirliches Intereſſe ſey; als hat obgedachter Magiſtrat und deſſen Deputirte bey Fortſetzung mehrerwehnter Unterſuchung hierauf zu reflectiren/ cauſas connexas auch zuſammen/ und diviſas beſonders zu tractiren/ geſtalt das Abſehen dieſes Kayſerlichen Cammer-Gerichts dahin gehet/ daß die ſcheinbarlich angegebene Uſurarii offenbar gemacht/ und dergleichen übermäßigem unerhörten Jüdiſchen Wucher geſteuret werden

möge.

möge. Indeſſen hat es bey des Magiſtrats ertheiltem Decret vom 13ten dieſes / ſo viel die eingeklagte und in Appellatione begriffene Wechſel-Briefe belanget / doch daß es zur Folge gebracht werde / wie auch bey der beſchehenen Anzeige / daß die Execution gegen die Appellanten ſiſtiret worden / ſein Verbleiben. Endlich wird Dr. Brand ſowohl die gebettene Communication Eingangs ermeldter Bericht-Schreiben zur Nachricht / als auch Copia dieſes Decrets zugelaſſen. In Conſil. 25. Octobr. 1724.

(7.) Dem Magiſtrat zu Franckfurth wird auf deſſen unterm 14ten dieſes erſtatteten ferneren Bericht / denen vorgekommenen Anfragen und Umſtänden nach / hierdurch zur Nachricht und Verhaltung weiter angefüget:

1. Sind der klagenden Kauffleute ſogenannte Strazza oder Glatt-Bücher / nebſt denen daraus formirten Haupt-Büchern / ſo viel zu dieſem Jüdiſchen Wechſel- und Wucher-Handel gehöret / zu produciren / und damit vorigen Decretis nach zu verfahren; dafern nun etwa in beyderley Büchern ein mercklicher Unterſcheid befindlich / wären Producentes darüber mit ihrer Erklärung zu vernehmen / und ſolche zu annotiren. Wann nun

2. Aus gedachten Büchern die von ihnen bey ſolchem Wucherlichen Handel angegebene / und in der obgedachtem Bericht angefügten Deſignation ſub Lit. C. benennte Juden und Wechſel-Briefe erſichtlich / ſo ſind nicht allein die Juden / ob ſie ſchon / daß ſie einige Wechſel davon in Händen hätten / nicht geſtändig / zu deſſen Eydlichen Behauptung / ihres Einwendens ungehindert / anzuhalten / ſondern auch den Eyd dahin / da ſie keine davon jemals weder vor ſich gantz noch zum Antheil gehabt / einzurichten / und allenfals / wohin ſie ein- und anderen Wechſel-Brief weiters hingebracht / und wo ſolche dermalen ihres Wiſſens befindlich / zu befragen / und zu unbeſchränckter Antwort anzuweiſen. Ferner

3. Alle in obgedachter Deſignation ſub Lit. C. angezeigte Gableriſche Wechſel-Briefe / ſie ſeyen gleich von ihm ſelbſt außgeſtellet / oder durch ſein Endoſſement übernommen / ſo viel deren

aus der Juden Händen zu erlangen / in Depoſitum zu nehmen/ und

4. Bey der Unterſuchung allen Fleiſſes dahin zu ſehen/ daß durch der Kauffleute Anweiſung und Confrontation der Juden die eigentliche Summ des Primordial-Crediti erforſchet / und ſo fort/ woher die übrige groſſe Summ entſtanden / an den Tag gebracht werden möge. So viel dann

5. In ſpecie den Johann Chriſtoph Graben betrifft/ nachdem der Jud Ochs durch ſeinen hieſigen Anwald / daß des Gablers und Graben Negotia mit einander gar keine Gemeinſchafft hätten / beſtändig vorgibt/ auch die von Graben interponirte Appellation allhier beſonders eingeführet / und aus denen Exhibitis allhier nicht zu erſehen/ was vor Grabiſche Wechſel-Briefe zwiſchen ihm und dem Juden Ochſen im Streit befangen / geſtalten in der Deſignation ſub Lit. C. nur zwey von ermeldtem Graben außgeſtellte Wechſel-Briefe/ aber an andere Juden/ und auf höhere Summen/ als der Jud Ochs vor ſich angibt/ befindlich; So iſt die Grabiſche von der Gableriſchen Sache / dafern nicht von den Subdelegirten des Magiſtrats eine unzertheilbare Vermiſchung gefunden würde / zu ſepariren. Und weilen des Juden Angeben nach deſſen Forderung ſo gar hoch nicht iſt/ daß erwehnter Grabe deßhalber Caution zu ſtellen nicht vermögend ſeyn ſolle; ſo wird der Magiſtrat angewieſen / dieſe Umſtände eigentlich zu unterſuchen / und allenfals gedachten Graben / ohngehindert des unterm 29. Martii ergangenen / und inſeparabilem Connexionem præſupponirenden Decreti, zu Leiſtung realer Caution anzuhalten. Endlich

6. Weilen dem Publico viel daran gelegen / daß durch dieſe Jüdiſche Wechſel- und Wucher-Händel im Commercio kein Nachtheil entſtehe / ſo wird der Magiſtrat zu Beſchleunigung der verordneten Unterſuchung alles möglichſte beytragen / und an behörigem Fleiß und Aufſicht nichts erwinden laſſen. In Conſil. 24. Novembr. 1724.

(8.) Sollen beyde Supplicæ vom 10. und 18. Decembr. jedoch ohne die vorhin zu Franckfurth befindliche Beylagen / dem Stadt-

Stadt-Magiſtrat daſelbſt communiciret werden/ mit denen Verordnungen/ dieſem Kayſerlichen Cammer-Gericht/ welcher geſtalt dem letzteren und vorhergehenden Decretis völlige Folge geleiſtet worden/ innerhalb 14. Tagen umſtändlichen zu berichten/ auch denen jetzo ſich ereignenden weiteren Umſtänden nach mit fernerer Caution-Leiſtung gegen den Kauffmann Graben biß auf weitere Verordnung zu ſuperſediren; Dann ſoll Dr. Brand wegen der übrigen Gableriſchen Poſten eine gleichmäßige glaubhaffte Deſignation, wie dergleichen den Jud Jacob Ochſen betreffend/ eingereicht worden/ in gedachter Zeit übergeben.

Tandem decreti fuère Appellationis Proceſſus & mox Commiſſio alia ad indagandam Uſurariam Pravitatem.

(9.) Sind nunmehro auf verſchiedene erſtattete Berichte und Gegen-Berichte die reſpectivè unterm 17. Januarii und 7. Mart. 1724. geſuchte völlige Appellations-Proceſſe, und zwar mit Erſtreckung der Fatalien, zuſammen auf 15. Monathe nachfolgender maßen hiermit erkannt / daß beyde Supplicationes pro Appellationis Proceſſibus zuſammen gefüget/ als connex tractiret/ die Inhibition und Compulſorialien auch auf Zurückbehaltung der bey dem Magiſtrat zu Franckfurth deponirten Wechſel-Briefe/ und Einſendung derer Specification, nebſt dem/ was ſeither ihrem letzten Bericht vorgangen/ eingerichtet/ die Appellations-Proceſſe denen Appellatiſchen Juden ſamt denen jeden Citirten betreffenden Beylagen inſinuiret/ und durch Dr. Brand Proceſſus reproduciret/ auch alle bißhero extrajudicialiter übergebene Supplicæ, darauf ergangene Decreta, auch Bericht-Schreiben/ nach Ordnung der Zeit/ mit vorgefügtem Regiſter zuſammen gehefftet / foliiret / und in Termino Reproductionis mit reproduciret/ die bißherige nacheinander formirte Petita in Reproductionis Receſſu deutlich und punctatim wiederholet / denen Appellatiſchen Juden und Conſorten, ſo viel jedem nöthig / Proceſſus, ſamt denen jeden Citatum betreffenden Beylagen / inſinuiret: dann in Termino Legali, welcher hiermit von Amts wegen auf 6. Wochen eingeſchräncket wird/ das nöthige hinc inde verhandelt/ endlich auch alle Weitläufftigkeit in

Schrif-

Schrifften vermieden werden ſolle. Demnach wird das Suchen Commiſſionis biß zu gedachter Reproduction auſſgeſetzet/ der Kayſerliche Fiſcalis aber zugleich hiermit erinnert/ in dieſen Actis ſich zu erſehen/ und in Termino Reproductionis das Intereſſe Fiſci in dieſem Wucherlichen Juden-Handel mit behörigem Eifer zu beobachten. In Conſil. 7. Mart. 1725.

Decretum Commiſſionis.

(10.) Iſt nunmehro die vorhin mehrmals und im Reproductions-Receſs den 19. Auguſti nächſthin wiederholt-gebettene Commiſſio in optima forma, auf des ungerechten Theils Koſten/ dahin noch zur Zeit/ mit Vorbehalt/ nach denen bey der Sache ſich ferner ergebenden Umſtänden weitere Verordnung zu thun/ hiermit erkannt/ daß durch nachbenannten Kayſerlichen Commiſſarium und Beygeordnete die Grab- und Gableriſche Bücher in denen Stellen und Foliis, woraus der übermäßige Wucher zu beſcheinen/ ſich vorlegen laſſen/ die daraus gezogene Rechnungen/ und vorhin eingelöſete Wechſel-Briefe/ und andere ſchrifftliche Beweißthümer/ mit denen quæſtionirten Wechſel-Briefen und Jüdiſchen Büchern oder Annotationen, auch Appellantiſchen Theils vorbrachten Zeugen-Verhören conferiren/ nach genommener Information von allen Umſtänden die Appellatiſche Juden zu unverweilter Beantwortung der einem jeden unter ihnen vorzulegenden und zu Entdeckung der Wahrheit dienlich formirenden Frag-ſtücken/ wozu die Appellanten Umſtände an Hand geben mögen/ nicht weniger diejenige Juden/ ſo die empfangene Wechſel-Briefe bey dem Magiſtrat zu Franckfurth/ vorigen Decretis zu folge/ noch nicht hinterlegt/ zu deren Producirung und Niederlegung ernſt- und nachtrücklicher anhalten/ damit dadurch die Primordial-Credita, und davon angebrachter maßen gezogene und geforderte Wucher erforſchet/ davon aber die etwa vorhandene und mit ſolchem Wucher nicht behafftete Capitalia ſepariret werden mögen/ währender ſolcher Verrichtung von Anfang derſelben wenigſt alle Monathe einen Vor-Bericht/ der Haupt-Bericht aber längſtens innerhalb drey Monathen dieſem Kayſerlichen Cammer-Gericht ver-

verſchloſſen einſenden ſollen. Und iſt Herr Carl Otto Graf zu Solms/ Laubachiſcher Linie, zum Commiſſario von Amts wegen hiermit verordnet / dergeſtalt / daß derſelbe mit Zuziehung des Gräflich-Solms-Laubachiſchen Cantzley-Directorn Eberten / und des Handelsmann zu Franckfurth Johann Martin de Rhon, ſolche Commiſſion eröffnen/ auch erheiſchender Nothdurfft nach denen Seſſionen ſelbſt beywohnen/ ſonſten aber obgedachte Perſonen gebrauchen/ und alles mit behöriger Attention nach dem zu ſeiner des Herrn Grafen Dexterität geſchöpfften Vertrauen beſorgen und bewerckſtelligen möge. In Conſil. 29. Novembr. 1725.

Sequuntur Decreta inſtructoria ad Commiſſionem.

(11.) Auf den von Herrn Carl Otto Grafen zu Solms/ in Sachen Graben und Gabler wider verſchiedene Jüdiſche Creditores, unterm 8. Aprilis und 22. Maji 1726. nächſthin erſtatteten Commiſſions-Bericht ſamt Beylagen/ iſt die fernere Verordnung hiermit / daß derſelbe in der aufgetragenen Commiſſion nach der angefangenen Methode und formirten Plan weiters fortfahren / und das Werck / ſo viel möglich / befördern wolle. Da auch in Abweſenheit der Commiſſion zugeordneten Johann Martin de Rhon ferner etwas vorfiele / worin eines Banquier Parere vonnöthen/ hätte der Herr Graf ein- oder anderen bey der Sache ohninteresſirten Banquier zu Franckfurth über den vorkommenden Punct mit Gutachten zu vernehmen.

Dann ſo viel die Jüdiſche Bücher oder Wechſel-Annotationes betrifft/ iſt ſowohl denen Juden / welche den Eyd nach der Formul ſub Lit. F. des Commiſſions-Berichts am 21. Novembr. 1724. geleiſtet/ als übrigen allen/ nach reſpectivè weiters vorgenommenem Examine, wie bey einigen ſchon geſchehen/ die Bedeutung zu thun/ daß ſie/ was ſie auf der Impetranten beſchehenes Anſuchen / um bey fernerer unterbleibender Production der Impetrantiſchen Bücher / innerhalb einem von jetziger Commiſſion peremptoriè hierzu præfigirten Termino zum Erfüllungs-Eyd über ihre Strazza und daraus gemachte Haupt-Bücher gelaſſen zu werden/ weiters zu handlen vermeynen/ ad Protocollum Commiſſionis ohne Weit-

läufftigkeit anzeigen ſollen/ darauf von dieſem Kayſerlichen Cammer-Gericht ferner zu verordnen/ was recht iſt.

Auch werden die im Commiſſions-Bericht angeregte verwürckte Straffen biß zum endlichen Beſcheid außgeſetzt.

Nachdem nun ferner annoch verſchiedene Wechſel-Briefe und Unterpfände biß dato nicht hervor zu bringen geweſen/ ſo iſt zuforderſt denen Juden/ welche dieſelbe anfänglich innen gehabt/ und weiters vernegotiiret/ daß ſie ſolche in zulänglicher Friſt herbey ſchaffen/ auch an wen ſie indoſſiret/ anzeigen ſollen/ zu injungiren/ mit der ernſtlichen Commination, daß widrigen Falls ſolcher Wechſel-Briefe halben ihnen ein ewiges Stillſchweigen auferlegt seyn ſolle. Weilen aber zu vermuthen/ daß jetzterwehnte Wechſel-Briefe unter andern auch Chriſten-Leuten verborgen ſeyn dörfften/ ſo wäre von Commiſſion wegen ein öffentliches Patent zu verfertigen/ und dem Magiſtratui zu Franckfurth deſſen Publicirung zu bedeuten/ Krafft welches jederman erinnert wird/ deme ſolche Wechſel-Briefe zu Handen gekommen/ dieſelbe in zulänglich præfigirender Zeit ad Commiſſionem zu einsweiliger Information, und noch zur Zeit ohne Nachtheil der Forderung/ zu übergeben/ mit Verwarnung/ daß widrigen Falls mehrberührte Wechſel vor caſſirt gehalten/ und darauf in Gerichten nicht geſprochen werden ſolle. Indem nun auch Impetrant nicht allein um Beytrag zu denen Commiſſions-Koſten/ ſondern auch um die Juden zur Caution de Judicio ſiſti & judicatum ſolvi, Inhalts beykommender Supplicationen, anzuhalten begehret/ ſolches Suchen auch denen Umſtänden nach vor billig erachtet worden; Als hat der Herr Graf Commiſſions wegen die Verordnung zu thun/ daß diejenige Juden/ welche des übermäßigen Wuchers halben verdächtig/ nach Proportion der Summen/ ſo einen jeden concerniren/ nicht allein ſichere und zulängliche Caution de Judicio ſiſti & judicatum ſolvi auf beſtändige Weiſe leiſten/ ſondern auch die Helffte der Commiſſions-Koſten ſo wohl de præterito als futuro, biß zum Außtrag der Sachen/ würcklich darlegen ſollen/ inmaßen in Entſtehung deſſen ſolcher Verordnung der Nachtruck mit würcklicher

Exe-

Execution allenfals / insonderheit gegen den ſchon ſehr gravirten Juden Ruben Levi und dergleichen Juden / mit Perſonal-Arreſt zu geben iſt. In Conſil. 22. Maji 1726.

27. Januar. 1727.

(12.) Der Herr Graf Carl Otto zu Solms-Laubach wird in Kayſerlichen Commißions-Sachen Grab und Gabler betreffend / auf deſſelben unterm 7ten dieſes eingeſchickten Bericht hiermit dahin beſchieden / daß derſelbe

1. Der von den Juden eingewendeten allerdings unſtatthafften Appellation, und ihres Einwendens ungehindert / in der aufgetragenen Commißion, denen vorhin ergangenen Decretis zu folge / fortfahren / in ſpecie aber

2. Bey dem Cautions-Punct nicht eben auf den Statum, wie ſolchen Impetranten formiret / ſehen / ſondern wann Impetratiſche Juden bey ihme Herrn Commiſſario pro moderatione gebührend einkommen / das Quantum Cautionis ſelbſt / denen Umſtänden und Billichkeit nach / ermeſſen ſolle.

3. Ein gleiches iſt proportionaliter wegen der Helffte der Commißions-Koſten zu beobachten; Im übrigen

4. Dieſes Commißions-Geſchäfft möglichſt zu beſchleunigen. In Conſil. 27. Januarii 1727.

22. Februar. 1727.

(13.) Dem Herrn Grafen Carl Otto zu Solms-Laubach werden die beygefügte Jüdiſche Supplicæ ſamt Beylagen in Originali zu dem Ende hiermit communiciret / um darauf nach Inhalt voriger Cameral-Decreten zu reflectiren / und behörige Verordnung zu thun; dabey zu beobachten / daß diejenige Juden / welche entweder mit Immobilien angeſeſſen / und dabey zulängliche Caution ſtellen / oder auch mit dem Intereſſe über die angeführte Jüdiſche Städtigkeit nicht geſchritten / noch zur Zeit mit Caution und Commißions-Koſten verſchonet werden mögen.

Da gleichwohl hiernächſt über ſolche Jüdiſche Städtigkeit / ſo viel das Intereſſe denen Reichs-Conſtitutionen nicht gemäß / fernere Verordnung erfolgen ſolle. In Conſil. 22. Februar. 1727.

5. Mart. 1727.

(14.) Dem Herrn Grafen Carl Otto zu Solms-Laubach/ als verordneten Kayſerlichen Commiſſario, wird auf deſſen unterm 26. Februar. nächſthin an dieſes Kayſerliche Cammer-Gericht erſtatteten Bericht zu weiterer Nachricht und Verhaltung angefüget: Gleichwie die angemaßte Jüdiſche Appellationes allesamt von hier ab- und die vermeynte Appellanten ad Commiſſionem verwieſen werden; alſo hat es in puncto præſtandæ Cautionis de Judicio ſiſti & judicatum ſolvi, von denen des übermäßigen Wuchers halben verdächtigen Juden/ bey denen nächſt vorigen ertheilten Decretis dergeſtalt ſein Bewenden/ daß diejenige Juden/ welche/ daß ſie mit dem Wucher die in der Städtigkeit zugelaſſene Maaß nicht überſchritten/ bey der Commiſſion in continenti wahrſcheinlich darthun könten/ ſowohl mit der Cautions-Leiſtung als Commiſſions-Koſten noch zur Zeit zu verſchonen/ die aber ſolches zu thun nicht vermöchten/ und doch eigene Häußer beſitzen/ mit welchen ſie proportionirt zulängliche Caution beſtellen können/ dieſelbe ſind zwar mit anderer Caution zu verſchonen/ dem Stadt-Magiſtrat aber von Commiſſions wegen zu bedeuten/ daß kein weiterer Zuſatz darauf verſtattet werden/ ſondern ſolche biß zu Endigung dieſer Sache verhafftet bleiben ſollen.

Gegen diejenige Juden aber/ welche wegen übermäßigen Wuchers hauptſächlich gravirt/ und doch weder mit Häußern angeſeſſen/ noch ſonſt zulänglichen Vorſtand de Judicio ſiſti & judicatum ſolvi leiſten können oder beſtändig weigern/ ſind ſolche zulängliche Mittel/ allenfals auch mit Perſonal-Arreſt, zu gebrauchen/ welche der Kayſerliche Herr Commiſſarius vor dienlich erachten wird/ und des Stadt-Magiſtrats hülffliche Hand zu begehren/ wozu auch jetztbeſagter Magiſtrat Inhals voriger Decretorum und dieſes gegenwärtigen hiermit angewieſen wird.

Bey all ſolchen Zwangs-Mitteln würde gleichwohl die Vorſehung zu gebrauchen ſeyn/ damit bey Inventur und Verſchließung der Jüdiſchen Gewölber nichts zu Schaden komme/ auch keine fremde etwa in Commiſſion habende Effecten, ſo

viel

viel davon zu erkundigen / mit in Beſchlag genommen werden mögen.

Die Commiſſions-Koſten betreffend / hat es in ſpecie bey denen Juden / welche die Maaß der Städtigkeit überſchritten zu haben gravirt / bey vorigem unterm 22. Maji ertheilten Decreto ſein Bewenden. Und ſind dieſelbe / ſie mögen Caution geleiſtet haben oder nicht / durch hinlängliche Zwangs-Mittel proportionaliter datzu anzuhalten. Im übrigen werden in der Haupt-Sache die in obbeſagtem Decreto vom 22. Maji 1726. und folgenden beſchehene Verordnungen hiermit wiederholet.

Endlich den Schrifftſteller der Juden betreffend / damit dieſelbe ſich über Mangel Defenſionis nicht beklagen mögen / iſt demſelben noch zur Zeit nur mit ernſtlicher Verweiß- und Verwarnung vor ſcharffer Beſtrafung / daß er in ſeinen Schrifften / bevorab auch in einem / dem Verlaut nach weiters vorhabenden Druck / alle Anzüglichkeiten vermeiden / und ſich in denen zur Rechtlichen Nothdurfft geziemenden Schrancken halten ſolle / zu bedeuten. In Conſil. 5. Mart. 1727.

Formula Decreti inſtructorii.

1. April. 1727.

(15.) Dem Herrn Grafen Carl Otto zu Solms-Laubach / als verordneten Kayſerlichen Commiſſario, wird auf deſſen zwey letztere erſtattete Berichte / und durch Gelegenheit verſchiedener Jüdiſchen eingekommenen Supplicarum zu fernerer Verhaltung angefügt:

1. Daß dem Anſuchen des Impetrantiſchen Anwalds Itters / um wegen ihrer an Jud Meyer Joſeph Goldſchmidt angeblich habenden Forderung / an die Hertzoglich-Lothringiſche Regierung zu ſchreiben / in Anſehen die Forderung der Impetranten vor liquid annoch nicht zu achten / und anderer Urſachen halben zu deferiren bedencklich ſey.

2. Iſt der in Deſignatione des Drucks pag. 60. mitbegriffene Amſel Salomon in Betracht der angeführten / auch ex ipſa Deſignatione, und der letzt eingeſchickten Wucher-Rechnung er-

ſcheinenden Umſtänden/ ex Inquiſitione zu laſſen/ folglich mit Caution und Commiſſions-Koſten zu verſchonen.

3. Wie nun es mit dem Juden Löw Aaron gleiche Bewandnüß zu haben/ aus der letzthin eingeſchickten Deſignation erſcheinet; alſo iſt dieſer ebenfals zu verſchonen. Da auch das Quantum folgender Perſonen/ Löw Ochſens Wittib/ Hertz Löw/ Moſes Schuſter/ und Moſes Meyer/ nach obbeſagter Deſignation gar gering/ ſo werden dieſelbe in proportione mit der angeforderten Caution und Commiſſions-Koſten leicht aufkommen können.

4. Wegen des Stieffel Senioris und Löw Oettingers hätte der Herr Commiſſarius, was es mit dem im Jüdiſchen Abdruck pag. 22. ſeq. beſchehenen Angeben vor Beſchaffenheit habe/ ſeinen Bericht zu erſtatten/ und da es alſo in der That ſich befinden ſolte/ darauf zu reflectiren.

5. Weil nicht alle Grab- und Gableriſche Wechſel-Sachen von vielen Jahren her zu dieſer Unterſuchung gehörig zu ſeyn erachtet wird/ ſo würde ratione der Zeit oder Termini à quo, da man vom Anfang her bey hieſigem höchſten Gericht in der Meynung geſtanden/ daß dieſes Jüdiſche Wucherliche Negotium ab Anno 1719. etwa angefangen/ hingegen in der letzt eingeſchickten Deſignation einige Credita ab Anno 1717. und 1718. ſich befinden/ deren Connexion mit denen andern allhier unbekannt/ die Impetranten deutlich zu vernehmen/ und darüber Bericht anhero zu fernerer Verordnung zu erſtatten ſey.

6. Iſt dieſem Kayſerlichen Cammer-Gericht zu wiſſen nöthig/ und die Grab und Gabler darüber ſpecificè zu befragen/ wie es mit einem jeglichen in Inquiſitione verbleibenden Juden wegen ihres angeblichen Crediti bewandt/ in ſpecie, ob durch ſie ſelbſt oder durch andere das Capital vorgeſchoſſen worden/ und letzteren Falls/ welcher geſtalt ſie den Wucherlichen Uberſatz gegen den Inhaber der durch Giro verhandelten Wechſel-Briefe zu verificiren/ und gegen den etwa dritten oder vierten Inhaber zu procediren vermeynen.

7. Wird vom Herrn Commiſſario Bericht verlanget/ ob nicht unter denen zur Inquiſition gezogenen Juden einige/ und wel-

welche / ſich befinden / die an Grab und Gabler / wann ihnen ihre Wechſel-Schuld auf 5. pro Cento Intereſſe reducirt würde / dannoch ein Reſiduum annoch zu fordern hätten / deßhalben etwan die Depoſition ſolchen Reſidui von dieſem Kayſerlichen Cammer-Gericht verordnet werden könte.

8. Dafern auch einige der Juden / welche mit Häußern nicht genugſam angeſeſſen / andere zulängliche Caution de ſe toties quoties, und biß etwas endliches in der Haupt-Sache ſtatuiret wird / coram Commiſſione ſiſtendo, es ſey durch Bürgen oder Effecten, leiſten könten und würden / dergeſtalt / daß auf den Fall unterbleibender Siſtirung gegen die Effecten oder Bürgen ad Intereſſe, das iſt / Judicatum zu præſtiren / executivè zu verfahren / ſeynd dieſelbe (jedoch den Juden Ruben Levi außgenommen) mit Arreſtirung ſo wohl ihrer Perſonen / als Obſignation ihrer Effecten noch zur Zeit zu verſchonen.

9. Hätte der Herr Commiſſarius in einem förderlichſt zu erſtattenden Bericht in ſpecie zu melden / welcher geſtalt die Summen ſo wohl der Cautions- als Commiſſions-Koſten bey ſingulis proportionabiliter repariret ſeyen / geſtalten man inzwiſchen ſich verſiehet / daß nicht allein ſolche nach Innhalt letzteren Decreti werden formiret / ſondern auch keiner vor dem andern damit angeſetzet ſeyn / da zumal in der pag. 60. des Drucks befindlichen Liſte einige gantz unvermögende / andere auſſer Franckfurth wohnhaffte / wiederum andere / deren Nahmen unter der Franckfurther Judenſchafft gar nicht bekandt / noch andere / die vor ſich mit Grab und Gablern gar nicht / ſondern nur in Commiſſion vor andere negotiiret / ſich befinden ſollen; Deßhalben dann der Herr Commiſſarius vor veranſtallter Execution die Gewißheit auch außer der Impetranten bloßem Angeben wird eingezogen haben.

10. So ſeynd die allhier anweſende Juden ſich unverzüglich nach Franckfurth zu begeben und der Commiſſion abzuwarten / bey Vermeydung ſchärfferer Verordnung / angewieſen worden.

Es wird aber der Herr Commiſſarius, damit das Commiſſions-Geſchäfft / inſonderheit mit dem Examine derer Juden / möglichſt beſchleuniget / mithin die Zeit / auch Koſten / ſo viel als

als thunlich / erſparet werden möge / von ſelbſt bedacht ſeyn. In Conſil. 1. April. 1727.

Decretum Procuratoribus Judæorum in hac cauſa inſinuandum.

Sollen die in Grab- und Gableriſchen Sachen von denen Juden angenommene dieſes Kayſerlichen Cammer-Gerichts Procuratores ihren Principalen förderlichſt andeuten / daß dieſe / bey Vermeydung ſchärfferer Verordnung ſich von hier unverzüglich weg nach Franckfurth / auch dieſer Sache halben ohne Noth und deren behörige Beſcheinigung nicht wieder anhero begeben / noch dieſes höchſte Gericht gegen die Urtheile und Verordnung behelligen / ſondern bey der angeordneten Kayſerlichen Commiſſion ſich gebührend ſtellen / und des Examinis gehorſamlich abwarten / auch allda ihre Rechtliche Nothdurfft vorbringen ſollen. In Conſil. 1. April. 1727.

10. Jun. 1727.

(16.) Dem Herrn Grafen Carl Otto zu Solms-Laubach / als Kayſerlichen Commiſſario, wird auf deſſen unterm 31. Maji nächſthin erſtatteten abermaligen Vorbericht hierdurch nachrichtlich angefügt / daß bey hieſigem Kayſerlichen Cammer-Gericht man dieſer Sache Beſchluß gerne ſehen möchte / dahero der Herr Commiſſarius hierdurch erinnert wird / das Examen generale & ſpeciale, ſo viel noch nicht geſchehen / auf alle möglichſte Weiſe zu beſchleunigen / und dem Commiſſions-Geſchäfft längſtens innerhalb 6. Wochen / mit Erſtattung des Haupt-Berichts / ein Ende zu machen; währender ſolcher Zeit auch / wann mit ein- und anderen Juden das Examen und übriges ad Commiſſionem gehöriges völlig abſolvirt / wie man dann glaubt / daß ſich verſchiedene ſepariren laſſen / und keine unumgängliche Connexion mit denen andern haben / den Bericht hierüber beſonders einzuſchicken.

Dann iſt bey obgedachtem letzten Bericht befunden worden / daß in der Beylage ſub Sign. ⊙. dunckel exprimiret bey einigen / die das Geld ſelbſt geſchoſſen haben ſollen / ohne Meldung / an wen? da doch bey anderen der Empfänger Gabler außgedruckt; ſo könte etwa an einen dritten zu Erhandlung einiger

Wech-

Wechſel-Briefe das Geld ſeyn gegeben worden / worüber hiernächſt weitere Erläuterung zu thun iſt.

Ferner wo ſich befindet / daß ein Tertius einen Wechſel-Brief erhandelt / und den Wucher wiſſentlich nicht continuiret / ſiehet man nicht / wie dergleichen Leute in dieſe Sache zu verwickeln / und zur Caution oder Koſten anzuhalten. Schließlich wird dem Herrn Commiſſario die allhier eingereichte Supplic Meyer Scheurer Juden zugefertiget / und darüber ſeinen Bericht nächſtens zu erſtatten. In Conſil. 10. Jun. 1727.

27. Aug. 1727.

(17.) Demnach bey dieſem Kayſerlichen Cammer-Gericht man zu nothdürfftiger Beſcheidung derer in Sachen Grab und Gabler / Uſurariam Pravitatem derer Juden betreffend / vielfältig einkommenden Supplicationen, bevorab / da das Commiſſions-Geſchäfft noch weitläufftig / aus denen bißhero eingeſchickten vorgängigen Berichten die Special-Umſtände nicht zu erkennen / der Haupt-Bericht aber / Inhalts des Herrn Commiſſarii unterm 18ten dieſes anhero abgelaſſenen Schreibens / annoch nicht erſtattet werden kan / womit doch auf alle möglichſte Weiſe die Beſchleunigung zu thun / geſtalten auch der Kayſerliche Fiſcal, um Intereſſe Fiſci zu obſerviren / vom Zuſtand der Sachen Nachricht begehret und vonnöthen hat; Als geſchicht an ermeldten Herrn Grafen Carl Otto zu Solms / als in der Sache verordneten Kayſerlichen Commiſſarium, hiermit die Verfügung / die förderſamſte Anſtalt zu machen / damit von dem völligen Protocollo Commiſſionis, bevorab des Examinis, und was zur Einſicht der Haupt-Sache nöthig / eine Abſchrifft / wo es nicht ſchon / wie vermuthlich / in duplo vorhanden / gefertiget / und Stück-Weiſe / ſo viel einen oder mehr Juden beſonders betrifft / auch ohne Beyfügung eines Berichts / unter des Herrn Grafens Inſiegel anhero eingeſchickt / damit innerhalb 8. Tagen der Anfang gemacht / und Wochentlich continuiret werden möge. Dann hat der Herr Commiſſarius die Anforderung der Commiſſions-Koſten oder Diæten nach denen vorhin unterm 22. Maji 1726. und 27. Januar. lauffenden Jahrs ergan-

gangenen Decretis, und in deren Gefolg vorhin gebrauchten Modo Exequendi particulariter einzurichten / dieſem Kayſerlichen Cammer-Gericht aber die Eintheilung nicht nur ſolcher gemachten Proportion, ſondern auch die vom Anfang der Commiſſion reſpectivè von Impetrantiſcher Seits und Impetraten erſchienene Diæten wiſſend zu machen.

Uber die von einem Hanauer Juden / genannt Hamburger / hier beygehende Supplic ſamt Beylagen wird des Herrn Commiſſarii Special-Bericht / aus was Urſachen dieſer pro Complice gehalten werde / hiermit begehret; inmittelſt der Jud ſich zur Verhör auf anderweite Erforderung zwar coram Commiſſione zu ſtellen hat / jedoch iſt er mit der allſchon andictirten Strafe und Cautions-Leiſtung biß auf fernere Verordnung zu verſchonen.

Den arreſtirten Juden Ruben Levi betreffend / ſind ihme / daferne das Verhör / wie man glaubt / ſchon vollbracht / die Acta, oder ſeinem Advocato, zu communiciren / er mit ſeiner Defenſion zu hören / und zu dem Ende der freye Zutritt eines Advocati zu verſtatten / ihme auch hiervon Nachricht zu geben.

Endlich hätte der Herr Graf den Banquier de Rhon, nachdem derſelbe zurück gekommen / zum Commiſſions-Geſchäffte beyzubehalten / inſonderheit ihn / wie daſſelbe am füglichſten beſchleuniget werden könte / mit ſeinem Gutachten zu vernehmen; Da auch der in fine adjungirte Cantzley-Director Ebert mit andern Geſchäfften / oder ſonſt verhindert wäre dieſer Sache abzuwarten / hätte der Herr Commiſſarius auch ohne denſelben / zu Beſchleunigung des Wercks / darin fortzufahren / allenfals jemand anders an ſtatt ſeiner anhero in Vorſchlag zu bringen. In Conſil. 27. Auguſti 1727.

24. Octobr. 1727.

(18.) Auf des Herrn Grafen Carl Otto zu Solms-Laubach unterm 1. Octobr. nächſthin eingeſchickte Continuation des Commiſſariſchen Berichts / und zwar in ſpecie drey Juden / Ruben Levi / Amſel Flörsheimer / und Moſes Schnapper / betreffend /

ſend / wird demſelben zu fernerer Nachachtung von dieſem Kayſerlichen Cammer-Gericht hiermit angefüget: **Erſtlich** / weilen die Sache / Ruben Levi betreffend / aus denen eingeſchickten Berichten und allhier vorhandenen Beylagen / bevorab da deren verſchiedene bey der Commiſſion annoch befindlich / und zumal in Ermangelung dieſes Juden Defenſion nach denen durcheinander lauffenden Umſtänden unterſchiedlicher Perſonen und Calculationen in einen ordentlichen Statum oder Geſchichts-Erzehlung / wie zu rechtlicher Entſcheidung nöthig / nicht zu bringen geweſen; als hätte der Herr Graf durch beyde ihme Zugeordnete einen Statum Cauſæ, mit ſummariſcher Anführung beyderſeits Klag- und Exceptionen, und Anweiſung auf die Beylagen / wodurch das Factum reſpectivè erwieſen oder elidiret werden wolle / verfertigen / zu deſſen leichterer Bewerckſtellung auch die Impetranten vorher ihre Vorſtellung ſchrifftlich und deutlich übergeben zu laſſen / und ſo bald der Jud ſeine Defenſions-Schrifft eingereicht / wozu er ernſtlich anzuhalten / beſagte Commiſſariſche Geſchichts-Erzehlung mit Gutachten anhero zu der Sachen Entſcheidung einzuſenden. Und nachdem

Zweytens / allem Anſchein nach / bey einem jeglichen Juden eine beſondere Geſchichts-Erzehlung vonnöthen / die Umſtände aber bey einem mehr als bey dem andern verwirrt oder verdeckt / auch einige Juden mit geringen Summen intereſſiret / und von dieſes höchſten Gerichts wegen man derjenigen / welcher Geſchicht kurtz und leichter / auch weniger importiret / zuförderſt gerne entlediget ſehen möchte; So hätte der Herr Graf unter der großen Anzahl dieſer Juden gewiſſe Claſſes zu machen / und dieſe obgemeldte zuförderſt mit dem Examine und Berichts-Erſtattung zu expediren / auch die übrige ſodann möglichſt zu beſchleunigen / damit deſſen ſo lang gewährte / und mit obgedachten drey Juden noch nicht abſolvirte Sache zur Endſchafft gebracht werde / auch die Koſten endlich nicht größer / als bey manchem das Haupt-Werck ſelbſt importiret / anſteigen möchten.

Drittens / ſo viel die beyde Juden Amſel Flörsheimer und Moſes Schnapper anbelangt / iſt dem Anſehen nach das Factum in der Continuation des Berichts und Beylagen völlig enthalten / und nur noch übrig / daß dieſelbe / was ſie gegen die Calculation zu ihrer Defenſion vorzubringen vermeynen / vernommen werden mögen. So hätte der Herr Graf erſtlich dem Impetrantiſchen Theil / ob und was ſie noch beyzubringen hätten? ſodann beſagten Juden mit Communication deſſen und der Calculation zu ihrer Defenſion jeglichem eine Zeit von 14. Tagen anzuſetzen / und dann ſolche mit einem Schluß-Bericht / dieſe Juden betreffend / nebſt Anweiſung auf die Beylagen und beygefügtem Gutachten einzuſchicken; und

Viertens / gleichergeſtalt es mit denen übrigen Juden ſucceſſivè zu halten / damit auf dieſe Weiſe ſinguli der Juden abgefertiget / und die Sache geendiget werden könne.

Fünfftens / wird dem Herrn Grafen die allhier eingereichte Supplica des Juden Windmühls in Originali überſendet / mit der Erinnerung / dieſes Juden Sache mit unter denen / ſo kürtzlich zu expediren / obgedachter maßen ehiſt vorzunehmen; und weil dieſer Jud bey dem Stadt-Franckfurthiſchen Magiſtrat Cautionem omnium Bonorum cum Juratoria wegen der Injurien-Sache bereits geleiſtet / ſo wäre demſelben / wann er von dieſem ſeinem in genere verpfändeten Vermögen zur Special-Hypothec, ſo viel als nöthig / auch auf den angeſchuldigten Wucherlichen Handel bey der Kayſerlichen Commiſſion beſtändiger Weiſe leiſten würde / die deßhalber eingelegte Execution abzunehmen / und er mit weiterer Cautions-Anforderung zu verſchonen. Wornach ſich alſo der Herr Commiſſarius zu achten. In Conſil. 24. Octobr. 1727.

Decretum ad Supplicam des Juden Windmühls.

Wird Supplicantens Principal hiermit angewieſen / von der bey dem Stadt-Magiſtrat zu Franckfurth generaliter beſtellten Caution zur Special-Hypothec, ſo viel nöthig / auch auf den ange-

angeſchuldigten Wucherlichen Handel bey der Kayſerlichen Commiſſion auf beſtändige Weiſe zu extendiren und zu leiſten / darauf dann von jetztbeſagter Commiſſion wegen ſeines Begehrens fernere Verordnung / Inhalts des heut abgelaſſenen Commiſſions-Decrets, erfolgen wird. 24. Octobr. 1727.

21. Januar. 1728.

(19.) Dem Herrn Grafen Carl Otto zu Solms-Laubach / als Kayſerlichen Commiſſario in der Grab- und Gableriſchen Sache / wird hierdurch zur Nachricht ertheilet / daß ſo wohl Impetrantiſcher / als Jüdiſcher Seiten vom Monath Novembris bißher verſchiedene Supplicæ übergeben worden / welche / um die Acta Commiſſionis nicht zu vergrößern / man allhier zurück behalten / und nach Erſehung derſelben Haupt-Inhalts / dem Herrn Commiſſario nachfolgende Bedeutung zu thun vor nöthig befunden:

1. Haben Impetranten angezeigt / daß ein gewiſſer Bürger in Heilbronn / Nahmens Gouva, einen Grabiſchen Wechſel-Brief erhandelt hätte / und damit ſeine Schuld compenſiren wolte / da doch ſolcher Wechſel-Brief nach publicirtem Patent, Inhalts Decreti Cameralis vom 22. Maji 1726. allbereit vor caſſirt zu halten ſey / und gebetten / an den Magiſtrat zu Heilbronn deßhalber / um den Grabiſchen Debitorem Gouva zu examiniren / das nöthige ergehen zu laſſen. So hätte der Herr Commiſſarius die Impetranten, welche zwar bey der Commiſſion ihre Nothdurfft dißfals ſchon angezeigt / ob ſie noch was weiteres dieſer Sache halben an Hand geben wollen / zu vernehmen / und darauf vi Commiſſionis an den Magiſtrat zu Heilbronn das Examen gedachten Gouva und deſſen Einſendung ad Commiſſionem zu begehren; Und obwohl Impetranten ein ferneres Patent, worin das im vorigen geſetzte Præjudicium zu purificiren / begehren / ſo hält man doch ſolches in der That ſelbſt vor purificirt / und iſt dahero ein weiteres Patent nicht nöthig.

2. Indem faſt aller ſupplicirenden Juden Begehren dahin gerichtet / daß / nachdem ſie examiniret / ſie coram Commiſſione

etwas weiteres pro defenſione zu verhandeln nicht nöthig hätten/ und ihre Nothdurfft allhier einlangen wolten/ ſolches Begehren aber dem jüngſthin unterm 24. Octobr. ergangenen Decreto nicht gemäß/ wiewohl man auch dadurch keine weitläufftige Schrifft-Handlung oder Rechtliche Sätze intendiret/ſondern daß ein jeder der Juden / was er gegen die Calculation , als das vornehmſte Stück/ hauptſächlich einzuwenden/ in der Kürtze zu ſeiner Defenſion anzeigen ſolle ; ſo hätte der Herr Commiſſarius einem jeglichen/ wo es nicht ſchon geſchehen/ und deſſen Sache biß dahin inſtruiret / per Decretum einen Præjudicial-Terminum , daß er weiter damit nicht ſolle gehöret werden/ längſt von 14. Tagen anzuſetzen/ und bey beharrlichem Ungehorſam/ Inhalts nurbeſagten Decreti , den Bericht mit denen Actis , jedoch nur in denen Stücken/ worauf es hauptſächlich ankomt/ einzuſenden.

3. Damit aber der Endzweck deſto ehender erhalten werden möge / ſo wird der Herr Commiſſarius ſelbſten / in Erinnerung des vorhin unterm 10. Junii nächſtvorigen Jahrs ergangenen Cameral-Decreti , ſich die Beſchleunigung dieſer Sache angelegen ſeyn laſſen/ ꝛc. ꝛc. In Conſil. 21. Januar. 1728.

Expeditum 7. April. 1728.

In Sachen Johann Chriſtoph Graben und Johann Adam Gabler Appellanten , wider Juden Jacob Ochſen / Gabriel Rindskopff/ Ruben Levi / und übrige mehrere in Actis als Appellaten benannt- und angegebene Juden/ iſt nach Erſehung derer ſowohl in denen bey dieſem Kayſerlichen Cammer-Gericht bißhero verhandelten Acten, als bey der zu Unterſuchung der vielfältigen Wucherlichen Händel verordneten Kayſerlichen Commiſſion hervorgekommenen Umſtänden hiermit die vorgängige Verordnung / daß unter denen vielen zu dieſem Proceſs gezogenen Juden ein Unterſcheid zu machen / dergeſtalten / daß diejenige/ welche unter ihnen nach der Appellanten eigenen Beylagen und Berechnungen/ ihr vorgeliehenes Capital ſamt Zinßen/ wann auch dieſe / noch zur Zeit mit Aufſetzung eines mehreren nach der Franckfurther Juden-Städtigkeit/ nur auf Sechs vom Hundert

dert Jährlich / nach des Appellanten Graben eigenem Bitten / reducirt würden / noch gar nichts / oder doch ein weniges davon bezahlt bekommen / Grab und Gabler ſolch rückſtändiges Capital und Zinßen zu 6. pro Cento proviſionaliter gerechnet / innerhalb unten geſetzter Friſt / bey dem Stadt-Magiſtrat zu Franckfurth in depoſitum niederlegen / und obgedachten Juden / wann vorher jeder pro rata ſolcher Forderung ihre vorhin bey dem Herrn Commiſſario allſchon geleiſtete Caution hierauf wiederholet / oder / wo keine beſtellet wäre / neu einlegen und beſtellen würde / daß er nicht allein die bißhero erſchienene Commiſſions-Koſten zu ſeinem Theil bezahlen / auch dasjenige / was künfftig wegen übermäßigen Wuchers / ſo in denen Wechſel-Briefen mit eingeſchlagen und untermenget / wird erkannt werden / præſtiren wolle / ihme ſodann das deponirte Capital ſamt Zinßen baar verabfolget werden ſolle; geſtalten auf deſſen Erfolg die obgedachte bey der Commiſſion beſtellte Caution aufgehoben / auch dieſe Claſſe derer Juden von weiterem Beytrag der Commiſſions-Koſten verſchonet bleibet: Zu deſſen Bewürckung dann ſo gleich nach Endigung gegenwärtiger Franckfurther Meß-Zeit durch den der Commiſſion zugeordneten Banquier, Johann Martin de Rhon, ſämtliche Rechnungen durchgangen / die Sequeſtration oberwehnter maßen gemacht / jede derer Rechnungen nach Ordnung der Zeit erſt contrahirten Crediti und Debiti mit denen Grab- und Gableriſchen Büchern accurat conferiret / und auf 6. pro Cento Intereſſe proviſionaliter reduciret / auch biß zur Zahlungs-Zeit fortgeführet / ein Exemplar davon mit ſeiner und des Actuarii Commiſſionis Unterſchrifft jedem derer ſich dazu angebenden Juden communiciret / und zugleich dem Debitori Grab oder Gabler inſinuiret / darauf die Depoſition oder Zahlung durch den Debitorem innerhalb eines Monaths Zeit würcklich geleiſtet / oder executivè durch den Stadt-Magiſtrat eingetrieben werden ſolle.

Wegen der übrigen Juden erfolget nach vollbrachtem Commiſſions-Geſchäfft weitere Verordnung.

7. April.

7. April. 1728.

(20.) Demnach man bey dieſem Kayſerlichen Cammer-Gericht in der Grab- und Gableriſchen Appellations-Sache gegen die wegen übermäßigen Wuchers angegebene Juden die vom Herrn Grafen Carl Otto zu Solms/ als verordneten Kayſerlichen Commiſſario, in dieſem Jahr eingeſchickte Berichte vom 17. und 26. Januar. 8. und 12. Martii, dann in puncto Cautionis & Sumtuum Commiſſionis unterm 21. Februar. zu verleſen/ auch bey ſolcher Gelegenheit die vorhergehende Berichte nicht allein und nacheinander ertheilte Inſtructions-Decreta zu wiederholen/ ſondern auch die allhier verhandelte häuffige Judicial-Acta, ſamt denen Actis prioribus Magiſtratus Francofurtenſis einzuſehen nicht ermangelt/ und in der heut publicirten/ auch abſchrifftlich zu einſtweiliger Nachachtung hier beygelegten Urthel eine vorgängige Verordnung zu thun/ vor nöthig ermeſſen; zu fernerer Beſcheidung des Herrn Commiſſarii aber der Nothdurfft zu ſeyn befunden/ daß von demſelben die ſämtliche währender Commiſſion verhandelte Acta, Protocolla und Examina, ſo viel deren nicht ſchon anhero eingeſchicket/ mit einer richtigen Deſignation unter des Actuarii Hand/ ſamt denen Original-depoñirten Wechſel-Briefen/ auch denen Grab- und Gableriſchen übergebenen Büchern und Strazzen in Originali einzuſehen/ und dann wie das Werck weiter zu befördern und zu verkürtzen/ zu verordnen; Als wird der Herr Commiſſarius daran ſeyn/ damit ſolche Acta, wie erwehnet/ wann es nicht ſchon geſchehen/ ordentlich regiſtriret/ deſigniret/ und wohl eingepacket/ auf derer Impetraten Koſten innerhalb 14. Tagen anhero geſendet werden mögen.

Indeſſen hat der Herr Commiſſarius den ſchon viele Monath arreſtirten Ruben Levi/ wann er über die allſchon geſtellte Caution bey der Thorah in der Juden-Schule/ in Gegenwart des Commiſſions-Secretarii oder Actuarii, eydlich nach Jüdiſcher Form angelobet haben wird/ biß zu Endigung der Sache/ ſo viel ihn in ſpecie betrifft/ aus der Stadt Franckfurth nicht zu weichen/ auch auf Erfordern ſich jedesmal zu ſtellen/ des Arreſts zu entlaſſen/ ꝛc. ꝛc. In Conſil. 7. April. 1728.

APPEN-

APPENDIX VII.

Feriæ Camerales, quibus Senatus non frequentantur, neque Audientiæ publicæ habentur, vid. Concept. Ordinat. Camer. part. 2. tit. 35. & Receſſ. Viſitat. Noviſſ. §. 38.

Feriæ longiores.

N*Atalitiæ*, à 24. Decembr. uſque 7. Januar. incluſivè.
Faſtnacht/ à Dominica Eſto Mihi uſque Invocavit.
Paſchales, à Profeſto Palmarum uſque Quaſimodogeniti.
Creutz-Woche/ à Dominica Rogate uſque Exaudi.
Pentecoſtales, à Profeſto Pentecoſtes uſque Trinitatis.
Caniculares, à die 18. Jul. uſque 25. Auguſt. incluſivè.

Quo tamen tempore pro extrajudicialibus negotiis Senatus frequentantur, quavis Septimana diebus tribus, Lunæ, Mercurii, Veneris, ab hora IX. uſque XI. niſi incidat Feſtum.

Feriæ breviores.

Duarum dierum, ad ſingula ſequentia Feſta anniverſaria, *dict. §. 38.*

Quodſi ex iſtis diebus illa, quæ Feſtum ſequitur immediatè, ſit Dominica, ſubſequens Lunæ non eſt feriata, ſed Juridica.

Menſe Februario. 2. Purificationis. 24. Matthiæ.
Martio. 19. Joſephi. 25. Annunciationis.
Aprili. 25. Marci.
Majo. 1. Philippi Jacobi. 3. Inventionis S. Crucis.
Junio. Feſt. Corp. Chriſti eſt mobile. 24. Joh. Baptiſtæ. 29. Petri & Pauli.
Julio. 2. Viſitationis. 22. Mariæ Magdalenæ. 25. Jacobi. 26. Annæ.
Auguſto. 10. Laurentii. 15. Aſſumtionis Mariæ Virginis. 24. Bartholomæi.
Septembri. 8. Nativitatis Mariæ Virginis. 21. Matthæi. 29. Michaëlis.

Menſe Octobri. 18. Lucæ. 28. Simonis & Judæ.
Novembri. 1. 2. Omnium Sanctorum & Animarum. 11. Martini. 25. Catharinæ. 30. Andreæ.
Decembri. 6. Nicolai. 8. Conceptionis Mariæ Virginis. 21. Thomæ.

Menſibus Novembri, Decembri & Januarii Senatus eſt ab hora IX. uſque XI. reliquo tempore exceptis Feriis canicularibus ab hora VIII. uſque ad XI.

APPENDIX VIII.

Catalogus variarum Rubricarum in Cameralibus Proceſſibus & Actis.

Mandati de manutenendo, amplius non turbando & reſtituendo Bona alienata Cum Clauſula.

Citationis ad videndum exigi Debitum, vel fieri Immiſſionem in Bona hypothecata, & condemnari.

Mandati de ſolvendo & reſpectivè reſtituendo *Sine Clauſula*, unà cum Citatione ad videndum caſſari vi vel metu extortam Cautionem & condemnari.

Citationis ad videndum fieri Excuſſionem Bonorum ſeu Immiſſionem in Bona hypothecata.

Mandati de adimplenda Tranſactione Cum Clauſula.

Citationis ad videndum deduci Jus Præferentiæ.

Mandati Manutenentiæ, & de non turbando in Poſſeſſione legitimè apprehenſa cum Citatione.

Citationis ad videndum ſe immitti ex L. fin. Cod. de Edict. Div. Adrian. tollend.

Mandati de procedendo ſecundùm Jura & Conſtitutiones Imperii Sine Clauſula.

Mandati Executorialis ſive de exequendo Laudo homologato, reſtituendo nec amplius turbando aut retardando reſiduorum Gravaminum per Compromiſſarios deciſionem, ſed eam promovendo Sine Clauſula, Anno 1715.

Man-

Mandati de non contraveniendo Paci Religioſæ, Inſtrum. Pac. Weſtphal. nec amplius turbando in Jure Epiſcopali vi earundem competenti & hactenus exercito, non uſurpando Jurisdictionem in alieno Territorio, nec non reſtituendo vi ablata, & relaxando Bona arreſtata cum Damnis & Expenſis Sine Clauſula, Anno 1711.

Citationis ad videndum ſe immitti, confirmari & manuteneri, in Poſſeſſione Hæreditaria.

Mandati de ſervando modum in Conſtitutione Carolina præſcriptum Sine Clauſula.

Mandati de Lite pendente non gravando Sine Clauſula, cum Citatione ad videndum recipi Libellum & declarari, &c.

Mandati de adimplendo Contractum non amplius contraveniendo nec offendendo Sine Clauſula, de reſtituendo verò & ordinaria Juris via procedendo Cum Clauſula, in puncto dicti Mandati Sine Clauſula.

Mandati auf die Pfandungs-Conſtitution de relaxandis Captivis, nec non Inhibitorii, & de non amplius moleſtando Sine, de reſtituendo verò Cum Clauſula.

Citationis ad videndum dari Curatorem ad Litem ex officio.

Mandati de caſſando & contraveniendo Pactis Majorum Cum Clauſula.

Mandati de edendo Teſtamento Sine Clauſula, de exequendo verò Cum Clauſula.

Mandati de non contraveniendo Contractui Sine, de reſtituendo Cum Clauſula.

Citationis ad videndum ſe debere & condemnari, vel dimitti Hypothecam.

Mandati de reſtituendo, & Lite pendente non amplius turbando Sine Clauſula.

Mandati de edendo Teſtamento & legali Inventario Sine Clauſula.

Citationis ad videndum ſe aſſecurari, & ad id condemnandum.

Mandati de non turbando ſeu impediendo in libero Antichreſeos uſu ante factam integram Solutionem Cum Clauſula.

Citationis ad videndum ſe ordinari in Tutorem & Curatorem.
Mandati de præſtandis Alimentis & deſuper aſſecurando Sine Clauſula.
Mandati de demoliendo & Inhibitorii Novi Operis.
Mandati Pœnalis de non aggravando nec contraveniendo Appellationi, ſed revocandis Attentatis Sine Clauſula.
Mandati de reddendo Rationes adminiſtratæ Tutelæ, & præſtando reliqua Sine Clauſula.
Mandati de non impediendo confici Inventarium, ſed aſſiſtendo & manifeſtando omnia & ſingula Bona ſub Juramento Sine, extradendo verò Hæreditatem Cum Clauſula.
Citationis ad videndum ſe reſtitui in Poſſeſſionem Feudi Cum Clauſula.
Mandati de edendo vel adimplendo ultimam Defuncti Voluntatem Cum Clauſula.
Mandati de reſtituendo & non amplius turbando in Poſſeſſione vel quaſi percipiendi annuum Reditum Cum Clauſula.
Citationis ad videndum exigi deſervitum Salarium & honeſtam Dimiſſionem ac condemnari.
Mandati de concedendo libero Commeatu Sine, & reſtituendo Cum Clauſula.
Mandati de legitimè ſecundùm Conſtitutiones Carolinas procedendo Sine Clauſula.
Citationis ad videndum deduci Jus Prælationis.
Mandati de edendo Regiſtra, & alia Documenta ad Bona Hirſchhorniana tam allodialia, quàm feudalia pertinentia Sine Clauſula. Item *Citatione* ad videndum vindicari Bona Avita.
Mandati de non contraveniendo Pactis, & non amplius turbanda Poſſeſſione, ſed omnia in priſtinum ſtatum reſtituendo Cum Clauſula.
Citationis ad videndum fieri Immiſſiones in Bona hypothecata.
Mandati Pœnalis de dividendo Bona communia Sine Clauſula.
Citationis ad videndum ſe exonerari à Tutela.
Citationis ad videndum fieri Separationem & Abſolutionem, ſeque præferri reliquis Creditoribus, ſimplicis & edictalis.

Man-

Mandati de caſſandis in Reviſorio Bonnenſi latis Decretis & Sententiis, cum Inhibitorio & de manutenendo Sententiam Sine Clauſula, decret. 7. Octobr. 1700.

Mandati de caſſando Recurſum ad Reviſorium Bonnenſe, cauſamque ad Forum & remedium ordinarium Appellationis remittendo Sine Clauſula, Anno 1694.

Mandati de non gravando contra Contractus Anteceſſorum confirmatos, & proprias Reverſales Literas Cum Clauſula.

Citationis ſuper Injuriis Damnisque datis ob Arreſtum.

Mandati litem in Camerà pendente ulterius non attentando aut innovando, neque vi armata, ſed ordinaria via Juris procedendo Sine, de innovando, caſſando & annullando verò Cum Clauſula.

Citationis ad videndum exigi Debitum, vel fieri Immiſſionem & Executionem in Bona generaliter hypothecata.

Item *Citatio* ad videndum vindicari Bona Avita in puncto dicti Mandati.

Citatio ad videndum exigi Debitum vel fieri Immiſſionem in Res Pignoris loco datas.

Mandati Immiſſorialis Sine Clauſula, cum Citatione ad videndum vindicari Bona hypothecata.

Mandati Sine Clauſula de reddendo Rationes & reliqua, cum Citatione ad videndum condici Chartas Biancas & caſſari Tranſactionem.

Mandati Arreſti Sine Clauſula, nec non ad videndum illud proſequi, liquidari Debitum, & in Solutionem ejusdem adjudicari.

Citationis ad videndum ſe incidiſſe in Pœnas des Geleits-Bruchs/ Jurium & Conſtitutionum Imperii, Notarium Alhardum Wild betreffend.

Citationis ad videndum ſe declarari Hæredes, nec non exigi & reſpectivè confici ſtatum Hæreditatis ac Inventarii, atque ſuarum Prætenſionum Titulos atque Juſtificationes, vel in eventum condemnari ad reſtitutionem Bonorum, Fructuum, Documentorum, & omnis cauſæ, aut etiam præferri, ad Domum, & per Edictum.

Citationis ad videndum caſſari & annullari vi metuve extortamObligationem, necnon prohiberi comminatam Tranſlationem in Potentiorem.

Citationis ad videndum confirmari Tutricem Liberis ſuis, vel eisdem dari Curatorem ad Litem ex officio.

Citationis ad videndum ſibi adjudicari Hypothecam.

Mandati de extradendo novas decenter quarentigiatas Literas Obligationis Sine, & de immittendo in Hypothecam Cum Clauſula.

Mandati Manutenentiæ & de non turbando in Poſſeſſione legitimè apprehenſa, cum Citatione, nunc Reſ.

Citationis ad videndum ſe aſſecurari & ad id condemnandum.

Citationis ad videndum recipi Libellum.

Citationis ad videndum ſe immitti in Bona Hæreditaria.

Mandati ad faciendam Renunciationem Nunciationis Novi Operis, & de non impediendo ædificare.

Citationis ad videndum fieri Separationem Bonorum Feudalium & Allodialium, & hæc Creditori potiùs *Jus habenti adjudicari.*

Mandati de ſolvendo vel dimittendo Hypothecam *Sine Clauſula*, cum annexa Citatione ad videndum fieri Immiſſionem in Bona ſpecialiter hypothecata.

Mandati de non arrogando ſibi cognitionem ſuper rebus anteà toties in Foro competenti & prævento Laico in cauſa purè Seculari judicatis, nec eorundem curſum impediendo, ſed Decreta eatenus lata caſſando, atque inpoſterum ab omni ulteriore cognitione, Proceſſu & Violentiis deſiſtendo, ut & reſpectivè illicitos ad Officialem Leodienſem, alioſque Judices Recurſus revocando, & ab omni ulteriori proſecutione deſiſtendo Sine Clauſula: Præſidis & Conſilii ordinarii Leodienſis contra Officialem Leodienſem & Conſ. Anno 1718.

Citationis ad videndum ſe manuteneri in Poſſeſſione vel quaſi exigendi percipiendi, & percipiendo decimari.

Citationis ad videndum vindicari Fundos locatos, & exigi Mercedem, atque ſe condemnari.

Man-

Mandati de ſolvendo & liberando vel dimittendo Hypothecam juxta tenorem Pactorum conventorum Sine Clauſula.

Mandati Immiſſorialis cum Citatione ad videndum ſibi adjudicari Bona hypothecata.

Mandati de caſſando, & pendente Lite non innovando Sine, de reſtituendo verò Cum Clauſula.

Citationis per Edictum ad videndum ſe admitti ad Juramentum, & fieri ceſſionem Bonorum, cum Salvo Conductu.

Citationis ad videndum ſe declarari Hæredem, ſibique addici Hæreditatem, & caſſari Teſtamentariam Diſpoſitionem extortamque Diviſionem, unà cum Mandato de reſerando Obſignationem Cum Clauſula.

Mandati de edendoRegiſtra, ut & aliaDocumenta ad Bona tam allodialia quàm feudalia pertinentia Sine Clauſula, cum Citatione ad videndum vindicari Bona Avita in puncto dicti Mandati.

Citationis ad videndum ſe incidiſſe, in Pœnam Privilegiorum Cæſareorum, unà cum Mandato de non amplius gravando contra dicta Privilegia, ſed manutenendo & reſtituendo Cum Clauſula.

Citationis ad videndum ſe incidiſſe in Pœnas fractæ Pacis.

Mandati ulterioris de conficiendo Inventario; edendo integras Tabulas Teſtamenti Codicilli cum adjectis, annexo Mandato Arreſti Sine Clauſula.

Mandati de non amplius evocando nec Privilegio Cæſareo contraveniendo, ſed caſſando & reſtituendo Sine Clauſula, F. von F. contra Kayſerl. Land-Gericht in Schwaben. Anno 1718.

Mandati Pœnalis de præſtando debitamObedientiam & Onera conſueta Sine Clauſula.

Citationis ſuper Injuriis Damnisque ex Arreſto datis Mandati de dimittendo Hypothecam Sine Clauſula, cum Citatione ad videndum ordinari ſpeciale Pignus, vel *Citationis* ad videndum ſe immitti in ſpecialem Hypothecam.

Mandati de relaxando Captivo, & procedendo ſecundùm Jura & Conſtitutiones Imperii Sine Clauſula.

Man-

Mandati de non impediendo proſequi Litem ubi cœpta, & de non offendendo, ſed ordinaria Juris via procedendo Sine Clauſula.

Mandati de reddendo Rationes & reliqua, cum Citatione ad videndum condici Chartas Biancas, & caſſari Tranſactionem.

Mandati Arreſti Sine Clauſula, cum Citatione ad videndum illud proſequi, liquidari Debitum, & in Solutionem ejusdem adjudicari.

Citationis ad videndum exigi Debitum, vel fieri Immiſſionem & Executionem in Bona generaliter hypothecata.

Mandati de non gravando ultra Servitia conſueta, ut & de edendo Cum Clauſula, necnon ulterioris Salvi Conductus.

Mandati de reſtituendo, & Lite pendente amplius non turbando, aut gravando Sine Clauſula.

Mandati tam ſimplicis quàm ulterioris de conficiendo & edendo Inventarium, integras Tabulas Teſtamenti, Codicilli, & poſt Teſtamenti cum adjunctis, præſtando Solennia, & illis non præſtitis non adminiſtrando, ſive jam alienatis reſtituendo, cum annexo Mandato Arreſti Sine Clauſula.

Mandati de relaxando Arreſto ac reſarciendo damnum illatum Sine Clauſula, cum Citatione ſuper Injuriis, & ad videndum ſe incidiſſe in pœnam Novellæ. 52. cap. 10.

Mandati Caſſatorii, Inhibitorii, de nihil innovando Lite pendente aut noviter exſtruendo, nec Monaſterium in exercitio Regalium turbando, neque Decretis & Mandatis incompetenter ulterius moleſtando Sine Clauſula, Anno 1713. Ottobeyrer Prælat contra Cloſter St. Marx zu Wald und Fürſtl. Augſpurg. Ordinariat.

Citationis ad videndum ſe manuteneri & reſpectivè condemnari ad ſervandum Contractum.

Mandati de extradendo Literas Obligatorias prioribus amiſſis conformes Sine Clauſula.

Mandati de non contraveniendo Pactis Familiæ & Legibus Fundamentalibus Condominii, de amovendo Monachos & diverſæ Religionis Subditos & Inquilinos noviter intruſos, de non gravando Subditos contra Inſtrumentum Pacis & Privilegia, nihil innovando, neque excludendo à Conregimine, & via Juris procedendo Sine Clauſula.

Man-

Mandati de caſſando Dicaſterium Gallicum, ſed adminiſtrando Jus & Juſtitiam juxta Jura Cæſarea & Conſtitutiones Imperii Romano-Germanici in lingua vernacula, itemque de non amplius turbando ac gravando inſolitis Exactionibus, ſed per omnia Pactis conventis & immemoriali Obſervantiæ inhærendo Sine Clauſula, Anno 1716.

Citationis ad videndum peti extraditionem & renovationem Literarum Obligatoriarum, atque exigi Penſiones ceſſas.

Mandati de reſtituendo, & Lite pendente non amplius turbando aut gravando Sine Clauſula.

Citationis ad nominandum Curatorem ad Litem, vel videndum, ex officio ſibi dari.

Mandati de præſtando Salvum Conductum, & non impediendo proſequi Litem.

Citationis ad videndum proponi Actionem.

Mandati de relaxando Arreſto, caſſando & non amplius turbando.

Citationis ad videndum ſe incidiſſe in Pœnam violatæ Jurisdictionis Imperii, & ſe condemnari, unà cum Mandato de non evocando, nec impediendo proſequi Litem, ſed eadem, ubi cœpta, finiendo, Sine Clauſula.

Mandati de non impediendo confici Inventarium, ſed aſſiſtendo, & manifeſtando omnia & ſingula Bona ſub Juramento, ut & edendo Pacta Dotalia, Sine, extradendo Hæreditatem verò Cum Clauſula.

Citationis ad videndum & audiendum æſtimari Injurias, declarari & condemnari.

Citationis ſuper fracta Pace, cum Mandato Inhibitorio de non offendendo Sine, de non turbando aut via facti procedendo, ſed reſtituendo, Cum Clauſula.

Mandati de non impediendo confici Inventarium, ſed aſſiſtendo, & manifeſtando omnia & ſingula Bona ſub Juramento, Sine, extradendo verò Hæreditatem, Cum Clauſula.

Citationis ad videndum ſe reſtitui adverſus aditionem Hæreditatis, & confici legitimum Inventarium Cum Clauſula.

Citationis ad videndum ſe reſtitui adverſus damnoſam aditionem Hæreditatis, vel admitti ad beneficium Legis & Inventarii.

Promotorialium, nunc *Citationis* ad videndum in Camera Imperiali introduci cauſam.

Citationis ad nominandum Curatorem ad Litem, vel videndum ſibi dari & reſpectivè conſtitui ex officio.

Citationis ſuper fracta Pace, cum Mandato de non offendendo, nec amplius moleſtando Sine Clauſula.

Mandati de non Facti, ſed Juris via procedendo, Sine, de non amplius turbando & reſtituendo verò Cum Clauſula.

Mandati de non offendendo Sine, de non turbando verò Cum Clauſula.

Mandati de caſſando, revocando & annullando Proceſſus in Curia Romana vel ejus delegato Commiſſario impetratos Sine, & reſpectivè Cum Clauſula.

Citationis ad videndum exigi Debitum, vel fieri Immiſſionem.

Mandati auf die Pfandungs-Conſtitution, ut & de reſtituendo exacta & vi extorta, Sine, de reponendo verò *Judicium Foreſtale* in priſtinum ſtatum, & non amplius contraveniendo ejus *Ordinationi*, nec vaſtando Sylvam, deſiſtendo ab incompetente privata Judicatura, illicita Pignoratione & Exactione Mulctarum prætenſarum Cum Clauſula, Anno 1703.

Citationis ad videndum ſe aſſecurari, & ad id condemnandum.

Mandati de non turbando in libero Antichreſeos uſu ante factam integram Solutionem Cum Clauſula.

Citationis ad videndum exigi Debitum, vel ſe immitti in Bona hypothecata, & condemnari.

Mandati de immittendo in Bona hypothecata.

Citationis ad videndum exigi Debitum, vel dimittendam Hypothecam.

Citationis ſuper protracta vel denegata Juſtitia, necnon ad videndum ſeparari Bona Allodialia à Feudalibus, & ſe ad reſtitutionem Feudalium cum Fructibus, Damno & Intereſſe condemnari, unà cum Mandato de non via Facti, ſed Juris procedendo, edendo & communicando Documenta Sine, reſtituen-

tuendo & à reparatione Feudi tanquam rei alienæ deſiſtendo, Cum Clauſula.

Mandati Inhibitorii de non alienando Bona Avita, tam feudalia, quàm allodialia, partim etiam adhuc ſimul & in communi poſſidentia, nec Pactis diviſoriis, Inſtrumento Pacis, ut & Juri feudali communi & Privilegiis Nobilitatis contraveniendo Sine Clauſula.

Finio Catalogum Rubricarum; Ex illis nulla recenſita fuit, quæ non in ipſis rerum argumentis & Decretis Cameralibus locum invenerit. Sunt autem deſumtæ ex variis temporibus, antiquis & recentiſſimis. Alicubi Annum addere viſum fuit, quia maximè ſunt notabiles. Ordinem aliquem obſervare, neceſſarium eſſe non credidi, neque injucundam varietatem & commixtionem. Poterant recenſeri multò plures, ſed hæ ſufficient Praxeos Studioſis ad imitationem. Si cui placeat evolvere Supplicationes, à Blumio & Hofmanno editas, nec non Indicem Collectionis novæ Sententiarum, qui ad hunc uſum etiam eſt comparatus, ſimulque Formulas præcedentes Decretorum Extrajudicialium adhibere, ſatis, uti ſpero, habebit exemplorum, ad quæ Petitiones & Rubricas Supplicæ inſcribendas formare queat.

APPENDIX IX.

Deſcriptio Solennium Introductionis Judicis Cameræ Sereniſſimi Principis Fürſtenbergii

Anno 1718. 27. Junii.

ALs der Durchläuchtigſte Fürſt und Herr / Herr Frobenius Ferdinand, des Heiligen Römiſchen Reichs Fürſt zu Fürſtenberg / Landgraf in der Baar / und zu Stühlingen / Graf zu Heiligenberg und Werdenberg / Freyherr zu Gundelfingen / Herr zu Hauſen im Küntzinger Thal / Mößkirch / Wildenſtein / Wieſenſtaig und Weittra ꝛc. ꝛc. der Römiſch-Kayſerlichen und Königlich-Catholiſchen Majeſtät würcklicher Geheimder Rath:

am 25. Junii 1718. in der Stadt Wetzlar angelanget / haben Sie Dero Ankunfft bey Seiner Excellentz Freyherrn von Jngelheim / als Cammer-Richter-Amts-Verweſern und Præſidenten, wie auch jedem der Herren Aſſeſſoren wiſſen laſſen.

Gleichwie nun Dieſelbe etliche Tage vorher ſchon die Kayſerliche und Churfürſtlich-Maynzziſche Schreiben eingeſendet / wie ſolche hiernach folgen:

I.

CARL der Sechſte von GOttes Gnaden erwählter Römiſcher Kayſer / zu allen Zeiten Mehrer des Reichs / ꝛc. ꝛc.

Hoch- und Wohlgebohrne / Edle / Ehrſame / Gelährte / Liebe Getreue!

Euch iſt vorhin bekandt / was maßen Uns als Römiſchen Kayſer und höchſten Oberhaupt des Heiligen Römiſchen Reichs zuſtehe und obliege / es auch die Nothdurfft und Fortpflantzung des heilſamen Gerichts-Weſens allerdings erfordere / daß Unſer Kayſerl. Cammer-Richter-Amt / ſo durch Abſterben Weyland des Frantz Alexander / Fürſtens zu Naſſau-Hadamar Liebden / erlediget worden / denen Reichs-Satz- und Cammer-Gerichts-Ordnungen gemäß mit jemanden tauglichen von Uns wieder erſetzet werde.

Da Wir nun des Frobenii Ferdinandi Fürſten zu Fürſtenberg Liebden / in gnädigſter Anſehung ſowohl Dero alten vornehmen Fürſt- und Gräflichen Geſchlechts / und um Uns und das allgemeine Teutſche Vatterland durch verſchiedene lange Jahre treu und eiferig geleiſtete ſtatt- und nützliche Dienſte erworbener Verdienſten / als dadurch vermehrten ſonderer Erfahrenheit in Reichs- und Rechts-Sachen / mithin der Seiner Liebden zu Vertrettung eines ſolchen hohen Obriſten-Richter-Amts von GOtt verliehener fürtrefflicher Gemüths-Gaben und redlichen guten Eigenſchafften / zu dieſer Stelle erwehlet und benennet; So thun Wir Euch vorgedachten Fürſten zu Fürſtenberg hiermit zu Unſerm Kayſerlichen Cammer-Richter erklären und vorſtellen / auch benebens ſamt und ſonderlich gnädigſt auferlegen und befehlen / daß Jhr jetzt beſagtes Fürſten Liebden hinfüro für Unſern Kayſerlichen Cammer-Richter / und an Unſer ſtatt als Euer vorgeſetztes Oberhaupt erkennet / ehret / und haltet / Deroſelben im Rath und Gericht gewöhn- und gebührliche Stelle und Platz gebet / auf Jhro Euer ſchuldig Ordnungs-mäßiges Auffſehen habet / auch in allem dem-

demjenigen/ was zu ſchleuniger Ertheil- und Handhabung der Heiligen Gerechtigkeit dienlich und beförderlich / auch Unſer und des Heiligen Reichs Ordnung und Abſchieden gemäß iſt / gebührende Folge und Gehorſam / insgemein aber gegen Deroſelben Euch dermaßen bezeiget / damit die Ertheilung der heilſamen GOtt und Uns gefälligen Gerechtigkeit ihren geſtracken Gang und ohngehindert ohnpartheyiſchen Lauff / ohne einiges Anſehen der Sachen oder Perſonen / nach Euren obtragenden Eyd und Pflichten habe / und daran kein Mangel erſcheine ; Ihr vollziehet daran Unſern gnädigſten Willen / und Wir verbleiben Euch in dieſer zu Euch gnädigſt hegenden Zuverſicht mit Kayſerlichen Gnaden wohl gewogen. Geben in Unſerer Stadt Wien den Sechs und Zwanzigſten Junii Anno Siebenzehen Hundert und Siebenzehen / Unſerer Reiche des Römiſchen im Sechſten / des Hiſpaniſchen im Vierzehenten / des Hungariſchen und Böheimiſchen aber im Siebenten.

CARL.

Vt. Friedr. Carl Graf Schönborn / R. V. C.

(L. S. Cæſar.) *Ad Mandatum Sacræ Cæſar. Majeſtat. proprium.*

C. F. von Glandorff.

Inſcriptio :

Denen Hoch- und Wohlgebohrnen / Edlen / Ehrſamen / Gelährten / Unſern und des Reichs Lieben Getreuen *N.* Cammer-Richter-Amts-Verweſern und *Præſidenten*, auch Beyſitzern Unſers Kayſerlichen Cammer-Gerichts.

II.

CARL der Sechſte von GOttes Gnaden erwählter Römiſcher Kayſer / zu allen Zeiten Mehrer des Reichs / ꝛc. ꝛc.

Hochwürdigſter Lieber Neve und Churfürſt !

Nachdeme der Hochgebohrne Weyland Frantz Alexander / Fürſt zu Naſſau-Hadamar / Unſer geweſter Kayſerlicher Cammer-Richter aus dieſer Zeitlichkeit verſchieden / mithin dadurch die Stelle erlediget worden : Und Uns nun von obtragenden Kayſerlichen Amts wegen oblieget / dahin zu ſehen / wie gemeldtes Amt zu Handhab- und Beförderung der GOtt gefälligen Gerechtigkeit dem Heiligen Römiſchen Reich zum Beſten / nach deſſen Herkommen und der Cammer-Gerichts-Ordnung / mit jemand anderem tauglichen wieder erſetzet werde ; So haben Wir hierzu den Hochgebohrnen Unſern Kayſerlichen Geheimden Rath / Froben Ferdinand / gefür-

fürſteten Landgrafen zu Fürſtenberg/ Grafen zu Heiligenberg und Werdenberg/ Landgrafen in der Baar/ Herrn zu Hauſen im Küntzinger Thal ꝛc. Unſern Lieben Oheim und Fürſten/ in gnädigſter Erwegung nicht nur deren von Ihrem uralt-fürnehmen Fürſt- und Gräflichen Geſchlecht ſo wohl/ als von Ihro ſelbſten um das Reich und deſſen gemeines Weſen/ mittelſt treu- und eifrigſt geleiſteter vielfältiger Dienſten/ und dadurch erlangter großen Verdienſten/ als Dero guten redlichen Gemüths-Gaben und ſtattlichen Fähigkeit/ auch in Reichs- und Rechts-Sachen beywohnender Erfahrenheit und Liebe zum Rechten/ zu ſolchem Amt in Gnaden außgeſehen/ und auf Deroſelben die gewöhnliche in Originali und Abſchrifft hierbey verwahrte Kayſerliche Benenn- und Vorſtellung außfertigen laſſen: an Euer Liebden Freund-gnädiglich geſinnende/ Sie wollen es Unſerm Kayſerlichen Cammer-Gericht verkünden/ und demnechſt darauf von Unſertwegen die würckliche Einſetzung beſagtes Fürſten zu Fürſtenberg Liebden/ dem Herkommen gemäß vornehmen/ mit der Anzeig und Beding/ daß Seine Liebden ſo viel möglich/ ſtets an dem Ort des Cammer-Gerichts anweſend ſeyn/ und dem Amt gegen den Allmächtigen GOtt/ Uns und das Reich/ auch ſonſten männiglich/ ohne Anſehung der Sachen und Perſonen allerdings gebührend abwarten ſolle/ ſo dann jetzt gedachte Seine Liebden mit der gewöhnlichen Pflicht und Eyd in Unſerm Nahmen beladen/ und wie alles geſchehen/ Uns unbeſchwehret außführlich benachrichtigen. Euer Liebden erweiſen Uns dadurch eine beſondere Gefälligkeit/ und Wir verbleiben Deroſelben mit beharrlicher Freundſchafft/ Kayſerlichen Gnaden/ und allem Guten förderiſt wohl beygethan. Geben in Unſerer Stadt Wien den Sechs und Zwanzigſten Junii Anno Siebenzehen Hundert und Siebenzehen/ Unſerer Reiche des Römiſchen im Sechſten/ des Hiſpaniſchen im Vierzehenten/ des Hungariſchen und Böheimiſchen aber im Siebenten.

Euer Liebden

gutwilliger Freund/

CARL.

Vt. Friedr. Carl Graf Schönborn.

C. F. von Glandorff.

Inſcriptio:

Dem Hochwürdigſten *Lothario* Frantz/ Ertz-Biſchoffen zu Mayntz/ des Heil. Röm. Reichs durch Germanien Ertz-Cantzlarn/ Biſchoff des Kayſerlichen Stiffts Bamberg/ Unſerm Lieben Neven/ Churfürſten und Rath ꝛc.

(L.S. Cæſar.)

III. Lo-

III.

Lotharius Frantz von GOttes Gnaden Ertz-Biſchoff zu Mayntz / des Heil. Röm. Reichs durch Germanien Ertz-Cantzlar und Churfürſt / Biſchoff zu Bamberg ꝛc.

Unſern Gruß zuvor / Hoch- und Wohlgebohrn- auch Wohlgebohrn- Veſt- Ehrſam- und Hochgelährte / Liebe Beſondere!

Euch iſt bereits bekandt / wie daß Seine Kayſerliche Majeſtät / auf Ableben Dero Cammer-Richters / Weyland des Herrn Fürſten zu Hadamar / Frantz Alexander Liebden Chriſtlicher Gedächtnüß / ſothane Cammer-Richter-Stelle des Herrn Fürſten Frobenii Ferdinand zu Fürſtenberg Liebden allergnädigſt zugeleget haben: Nachdemmalen Uns nun Seine Liebden ohnlängſt perſönlich zugeſprochen / und Uns aus allergnädigſter Veranlaſſung höchſt-beſagter Seiner Kayſerlichen Majeſtät / die reſpectivè an Uns als des Heil. Röm. Reichs Ertz-Cantzlarn / und Euch ergangene gewöhnliche Præſentation- und Notification-Schreiben ſelbſten eingehändiget / auch anbey zu vernehmen gegeben / wie Sie Sich wegen einer annoch aufhabender Kayſerlichen Commiſſion und ſonſtiger Richtigmachung Ihres eigenen Hauſſes Geſchäfften / und um hernach deſto ohngehinderter erwehnte Cammer-Richter-Stelle vertretten und verſehen zu können / noch etwelche Auffſchub mit Dero Præſentation und Verpflichtung außzubitten hätten; So haben Wir Euch ſolches einſtweil zu wiſſen machen wollen / ohnermangelnde Euch hiernechſt auch das weitere nach Erfordernüß der Sachen zu benachrichtigen / und das nöthige zu überſchicken. Womit Wir Euch zu Gnaden und allem wohlbeygethan verbleiben. Mayntz den 28. Decembr. 1717.

Lotharius Frantz / Churfürſt.

Inſcriptio:

Denen Hoch- und Wohlgebohrn- auch Wohlgebohrn- Veſt- Ehrſam- und Hochgelährten / Unſern Lieben Beſonderen / Cammer-Richter-Amts-Verweſern / *Præſidenten* und Beyſitzern des Kayſerlichen Cammer-Gerichts zu Wetzlar.

(L. S.) **Wetzlar.**

IV.

Lotharius Frantz von GOttes Gnaden Ertz-Biſchoff zu Mayntz / des Heil. Röm. Reichs durch Germanien Ertz-Cantzlar und Churfürſt / Biſchoff zu Bamberg ꝛc.

Unſern

Unſern Gruß zuvor/ Hoch- und Wohlgebohrn- auch Wohlgebohrn- Veſt- Ehrſame und Hochgelährte/ Liebe Beſondere!

Zu folg Unſers an Euch unterm 28ten Decembris nechſthin erlaſſenen vorläuffigen Notifications-Schreibens/ thun Wir Euch hiermit weiters ohnverhalten/ daß Uns des Herrn Fürſten Frobenii Ferdinand zu Fürſtenberg Liebden nechſt verwichene Poſt benachrichtiget haben/ wie Sie nemlich zu würcklicher Antrettung der von Seiner Kayſerlichen Majeſtät Ihro allergnädigſt aufgetragenen Cammer-Richter-Stelle Sich nach dem Kayſerlichen und Reichs-Cammer-Gericht zu begeben/ um daſelbſten gleich nach nechſt einſtehendem Feſt des Heiligen Johannis præſentiret werden zu können gemeynet ſeyen/ mithin Uns erſuchet/ ſolche Dero Præſentation nach der von höchſtertwehnter Seiner Kayſerlichen Majeſtät Uns aufgetragenen Commiſſion mit Seiner Liebden vorzunehmen: welchemnach Wir dann Euch hierbey ſo wohl das an Uns erlaſſene Kayſerliche Original-Præſentations- als das an Euch angezogene verſchloſſene Schreiben legen laſſen/ und Ihr Inhalts des erſteren des mehreren erſehen werdet/ wie Seine Kayſerliche Majeſtät Uns als des Heil. Röm. Reichs Ertz-Cantzlarn von Ihrentwegen die würckliche Einſetzung wohlermeldten Herrn Fürſtens zu Fürſtenberg Liebden dem Herkommen gemäß/ und mit der Anzeig und Bedingnüß gnädigſt committiret haben/ daß nemlichen Seine Liebden ſo viel möglich/ ſtets an dem Ort des Cammer-Gerichts anweſend ſeyn/ und dem Amt gegen den Allmächtigen GOtt/ Seine Majeſtät/ und das Reich/ auch ſonſten männiglich/ ohne Anſehen der Sache und Perſon allerdings abwarten/ ſo dann mit der gewöhnlichen Pflicht beladen werden ſoll.

Nachdeme Wir Uns nun vor anjetzo nicht in Unſerm Ertz-Stifft Mayntz/ ſondern Unſerm Hoch-Stifft Bamberg befinden; So haben Wir doch zu ſchuldigſter Vollziehung und Beförderung dieſer Kayſerlichen gnädigſten Commiſſion Unſers Orths nichts erwinden laſſen wollen/ mithin mehrwohlermeldter Seiner Liebden zu Dero Præſentation den 27ten dieſes pro Termino angeſetzet/ Euch ſolchen auch nicht minder zu Euerer ſämtlichen Beyhandenſeyung/ und mit dem gnädiglichen Erſuchen notificiren wollen/ damit Ihr auf Erſcheinen mehr wohlermeldten Seiner Liebden mit Deroſelben die gewöhnliche Beeydigung und Inſtallation in obgedachtem Cammer-Richter-Amt/ dem Herkommen und Seiner Kayſerlichen Majeſtät in Dero obangeregten Præſentations-Schreiben an Uns noch ins beſondere exprimirter allergnädigſten Intention gemäß vornehmen und vollziehen/ hiernechſt auch ſolcher Verrichtung außführlichen Verlauff an Uns berichten möchtet/ um darüber auch Seiner Kayſerlichen Majeſtät gnädigſt anbefohlener maßen Unſere Relation abſtatten zu können. Womit Wir

Euch

Euch in Gnaden und allem Guten wohl gewogen ſeynd. Bamberg den 5. Junii 1718.

Lotharius Frantz/ Churfürſt.

So ſind auf vorgangene Abrede in Pleno, und Erſehung der älteren Protocollen, Seine Excellentz Herr Amts-Verweſer und Præſident zu Seiner Fürſtlichen Durchläucht gefahren/ und von Ihro die Zeit vernommen/ wann der Actus Inſtallationis vorgehen ſolte; Als nun der folgende Montag der 27. Julii dazu beſtimmet/ haben zuförderſt zwey deputati Aſſeſſores mit Seiner Fürſtlichen Durchläucht das gewöhnliche Ceremoniel abgeredet/ und ſind nach erſtatteter Relation im Collegio wiederum zu Ihro Fürſtlichen Durchläucht gefahren/ um Sie abzuholen/ welche alßdann in Begleitung gedachter beyder Herren Deputatorum gegen 11. Uhr in das Cameral-Hauß und die Rath-Stube/ allwo das Collegium verſammlet/ eingetretten/ und an der rechten Seiten des Solii, auf welchem Herrn Amts-Verweſers Excellentz mit dem Gerichts-Stab/ und die Herren Aſſeſſores auf ihren Stellen ſitzend ſich befunden/ nebenſt obgedachten beyden Deputatis ſtehend blieben; Nach beſchehenem Vortrag des Herrn Amts-Verweſers/ auch kurtzer Erklärung Seiner Durchläucht/ hat der Protonotarius Seiner Durchläucht die gewöhnliche Eyds-Formul vorgeleſen/ darauf Dieſelbe nach erſtatteter Gelöbnüß an den Gerichts-Stab/ den Eyd/ welchen des Herrn Amts-Verweſers Excellentz/ nachdem man ſämtlich aufgeſtanden/ vorgeſagt/ mit aufgehabenen Fingern würcklich abgeſtattet/ nach deſſen Abſchwörung des Herrn Amts-Verweſers Excellentz Seiner Durchläucht den Gerichts-Stab übergeben/ und Dero Stelle im Solio angewieſen/ auch Seiner Durchläucht von Seiner Excellentz und ſämtlichen Herren Aſſeſſoribus nacheinander gratuliret worden/ darauf Seine Durchläucht ſtehend eine wohlgefaſte Anrede an das Collegium gethan/ ſodann ſich geſetzet/ bald aber wieder aufgeſtanden/ und damit der Vormittägige Actus ſich geendiget/ auch ſind

Seine Durchläucht im Hinausgehen vom ſämtlichen Collegio biß an die äußerſte Thür begleitet worden.

Des Nachmittags um 1. Uhr in gewöhnlicher Stunde der Audientz ſind Seine Durchläucht von Seiner Excellentz Herrn Amts-Verweſern/ denen ſämtlichen Advocatis und Procuratoribus, dabey eine große Menge Volcks verſammlet war/ in der Audientz-Stube vorgeſtellet/ und Ihro die gewiſſe Stelle in Solio Audientiæ angewieſen worden; auch haben Seine Durchläucht dieſe erſtere und zwey nachfolgende Audientias, in Begleitung des Herrn Amts-Verweſers Excellentz (des Herrn Præſidenten Grafens zu Solms Excellentz ſind zu der Zeit abweſend geweſen) und vier Herren Aſſeſſorum gewöhnlicher maßen gehalten. Womit die Inſtallations-Solennia vollbracht/ auch an Ihre Churfürſtliche Gnaden zu Mayntz vom Collegio das nöthige gebührend berichtet worden.

Eadem Solennia fuêre obſervata cum ad Officium Judicis introducerentur ſequentes: *Dominus Comes de Hohenlohe*, & *Dominus Baro de Ingelheim.*

Literæ Cæſareæ Majeſtatis ad Collegium ejusdem ferè tenoris fuerunt ſicut præcedentes, pag. 324. ſeqq. relatæ.
Addere tamen placuit noviſſimas. Anno 1730.

CARL der Sechſte &c. &c.

Hoch- und Wohlgebohrne/ Wohlgebohrne/ Edle/ Ehrſame/ Gelährte/ Liebe Getreue!

Nachdem durch Abſterben des Hoch- und Wohlgebohrnen/ Unſers Kayſerlichen Geheimen Raths/ Cammer-Richtern/ und des Reichs Lieben Getreuen/ Philipp Carl/ Grafens von Hohenlohe/ Herrn zu Langenburg/ Unſere Kayſerliche Cammer-Richter-Stelle bey Unſerm Kayſerlichen Cammer-Gericht erlediget worden/ und Uns nun als Römiſchen Kayſer und höchſtem Oberhaupt des Heiligen Römiſchen Reichs zuſtehet und oblieget/ es auch die Nothdurfft zu Erhaltung der heilſamen GOtt-gefälligen Gerechtigkeit allerdings erfordert/ daß Unſer Kayſerliches Cammer-Richter-Amt denen Reichs-Geſetzen und Cammer-Gerichts-Ordnungen gemäß mit einem andern tauglich- und geſchickten Subjecto wieder

wieder erſetzet werde. Und Wir nun Unſern Kayſerlichen Geheimen Rath/ den Hoch- und Wohlgebohrnen/ des Reichs Lieben Getreuen Frantz Adolph Dieterich von Ingelheim/ Unſers Kayſerlichen Cammer-Gerichts dermaligen Amts-Verweſern und Præſidenten, in Anſehung ſo wohl ſeiner nun ſchon Zwey und Dreyßig Jahr lang als Præſident, und zu verſchiedenen malen geweſener Kayſerlicher Cammer-Richter-Amts-Verweſer getreu und gehorſamſt geleiſteten Dienſten/ als Unſern Glorwürdigſten Vorfahren Römiſchen Kayſern und Königen/ und Uns von Ihme und ſeinem uralten Geſchlecht erworbenen vielfältigen Dienſten/ nicht weniger in gnädigſter Erwegung der von demſelben in Reichs- und Rechts-Sachen bey obgedacht Unſerm Kayſerlichen Reichs-Gericht erworbenen Erfahrenheit/ und ſeiner zu GOtt gefälligen Gerechtigkeit jederzeit bezeigte beſondere Liebe/ nebſt andern beſitzenden trefflichen Eigenſchafften/ und annebſt bey Uns von vielen Churfürſten/ Fürſten und Ständen des Reichs vor Ihn eingelegten Vorſchrifften/ zu dieſer hohen Richter-Stelle allermildeſt erwehlet und benennet;

Als thun Wir Euch hiermit ſelbigen zu Unſerm Kayſerlichen Cammer-Richter erklären und vorſtellen/ auch benebenſt ſamt und ſonders gnädigſt auferlegen und befehlen/ daß Ihr obbeſagten Freyherrn von Ingelheim hinfüro vor Unſern Kayſerlichen Cammer-Richter/ und an Unſer Statt als Euer vorgeſetztes Haupt erkennet/ ehret und haltet/ demſelben im Rath und Gericht/ auch Raths- und Gerichts-Sachen gewöhnlich- und gebührliche Stelle und Platz gebet/ auf Ihn Euer ſchuldig Ordnungsmäßiges Aufſehen habet/ auch in allem demjenigen/ was zu ſchleuniger Ertheil- und Handhabung der Heilig- unpartheyiſchen Gerechtigkeit dienlich und beförderlich/ auch Unſern und des Heiligen Reichs Ordnungen und Abſchieden gemäß iſt/ gebührende Folge und Gehorſam/ insgemein aber gegen denſelben Euch dermaßen bezeiget/ damit die obbeſagte GOtt und Uns gefällige ordentlich- und förderliche Gerechtigkeit ihren ſtracken Gang/ und ohngehindert-ohnpartheyiſchen Lauff/ ohne einiges Anſehen der Sachen oder Perſonen/ nach Euren obtragenden Eyd- und Pflichten habe/ und daran kein Mangel erſcheine.

Ihr vollziehet daran Unſern gnädigſten Willen/ und Wir verbleiben Euch in dieſer zu Euch hegenden Zuverſicht mit Kayſerlichen Gnaden wohlgewogen. Geben in Unſer Stadt Wien den 17. April. Anno 1730. Unſerer Reiche ꝛc.

CARL.

Vt. F. C. Biſchoff zu Bamberg und Würtzburg.

Glandorff.

APPENDIX X.

Deſignatio Chronologica & Hiſtorica Dominorum Judicum, Præſidum & Aſſeſſorum, quotquot in Judicio Imperiali Cameræ officio functi ſunt à prima ejus fundatione Anno 1495. ad Annum uſque 1654. ex Monumentis antiquis collecta.

Tum verò ſequitur Perſonarum Collegii Cameralis Catalogus ab Anno 1654. uſque 1740. Menſem Decembrem continuatus.

PRÆFATIO.

NOn inutilem impendiſſe operam eos, qui Catalogos Virorum Illuſtrium, genere, eruditione & officio in Auguſto Judicio Camerali celebrium, conſcripſerunt, nemo eſt qui non agnoſcat. Eſt enim pars Hiſtoriæ Germaniæ non infima, ſi ſciatur cum quibus Perſonis Judicium ſupremum Imperii ſucceſſiva cœperit incrementa, quomodo per injuriam difficultatemque temporum fuerit deſtitutum, rurſus confirmatum & auctum. Qui in hoc ſtudio laborem ſuſceperit primus, crediderim eſſe Auctorem Libri, cui titulus: *Annotata de Perſonis Judicii Cameræ Imperialis à primo illius exordio uſque ad Annum 1556. ante aliquot Annos edita, nunc verò uſque ad Annum 1572. completa, Francofurti Anno 1572.* Quisquis Auctor Anonymus fuerit, Præfatio Libri, & Hiſtoria brevis Anno cuilibet præmiſſa vel ſubjecta, omnis etiam recenſionis ordo indicat Virum rerum doctrina præſtantem, cujus inſtitutum & methodum ut ſequentes continuaſſent, optandum foret.

Non minore ſtudio rem aggreſſus eſt *Chriſtianus Barthius* Aſſeſſor quondam Imperialis Cameræ Electoralis Brandenburgicus, idem ille, qui poſt *Seilerum* in colligendis Sententiarum Voluminibus diligentiam ſuam præſtitit. Is enim Volumini primo Tabulas Perſonarum Cameralium præmiſit ad Annum uſque 1603. in quibus

bus concinnandis uſum fuiſſe Annotationibus Auctoris Anonymi, non eſt dubium. Difficultas tamen non parva eſt in evolvendis Perſonis, & in ipſo Tabularum compendio, omiſsâ Hiſtoriâ, & lineis non ſatis ſibi reſpondentibus, neſcio quid obſcuritatis. Secutus eſt alius inferioris ſubſellii Vir *Simon Güntherus* in Urbe Spirenſi Notarius Anno 1608. qui in Libro cui titulum fecit *Theſauri Practicantium*, Catalogum Perſonarum Judicii ordine alphabetico compoſuit. Huic Auctori, tametſi laudem induſtriæ negare nolim, in nonnullis tamen locis Judicium accuratius deſiderarem. Succeſſit *Georgius Wilbrandus Wormſerus*, Advocatus in Camera Imperiali. Hic Catalogum Perſonarum ita concinnavit, ut primo Judices ſucceſſivè conſtituti, deinde Præſides, tum verò Aſſeſſores juxta ordinem Præſentantium diſtincti collocarentur, uſque ad Annum 1625. Quem Catalogum deinde neſcio quis alius continuavit uſque ad Annum 1651. & reperitur in Appendice *Compendii Juris Cameralis Petri Denaiſii* Edit. Argentorat. Anno 1652.

Hic ordo commodus eſt quidem aliquomodo, adhibitus etiam in Schematiſmis poſt Annum 1654. evulgatis: Et in tempore præcedenti Catalogus iſte Wormſeri eum poteſt habere uſum, ut uno conſpectu reperiantur, ex gr. Aſſeſſores omnes Moguntinenſes, Trevirenſes, & ita porrò, necnon unius cujusque Circuli. Eandemque methodum obſervare nobis viſum fuit in Catalogo peculiari ab Anno 1654. uſque 1740. Eſt tamen in ordine *Wormſeri* aliqua confuſio, quæ in evolutione mox apparet, quod Aſſeſſores Ordinarii ab Extraordinariis non ſatis ſint diſtincti: Et quid voluerit Auctor recenſendo ex.gr. Rhenenſes vel Saxonicos, primos, ſecundos, tertios, quartos, explicatione opus habebat. Verbo: Catalogus Perſonarum omnis absque hiſtoria, brevi ſaltem, magni uſus eſſe non videtur.

Nobis in contexendo Catalogo ſequente uſque ad Annum 1654. viſum fuit ſubſidiis, quæ ad manus fuêre, uti, eum in finem, ut neque denominatio Perſonarum earumque ordo, neque hiſtoria negligeretur, tametſi fatendus ſit & dolendus defectus monumentorum omnium antiquorum Spiræ deperditorum. Extant Protocollorum antiquiorum Collegii Cameralis exempla quædam, ſed pauciſſima, ori-

originalia plane nulla. Sunt in ſuppellectile noſtra libraria Relationum de Viſitationibus Cameralibus exempla fide digna: ſunt Libri vetuſti, in quorum Dedicationibus vel Præfationibus Aſſeſſorum facta fuit mentio, & additi quandoque Catalogi. Supereſt ab interitu in Cancellaria Camerali tabula quædam Anno MDCXV. ligno inciſa, cujus deſcriptionem dedimus *in Hiſtoria Suſtentat.* §. *IX. pag. 59. ſeq.*

Ex his ergo ſubſidiis præſens Catalogus eſt confectus, non eo fine ut Perſonarum Cameralium omnium uſque ad Nuncios enumerationem facerem, hoc qui voluerit, faciet pro ſua voluptate: vel utatur Catalogis Barthii, Wormſeri, Güntheri. In recenſendis tantum Perſonis quæ Collegium Camerale conſtituerunt, hoc eſt, *DD. Judicum, Præſidum* & *Aſſeſſorum*, occupati nos fuimus. Hoc obſervamus, frequenter ex Advocatorum Cameralium ordine ad Aſſeſſorium Officium perveniſſe tunc temporis Viros, cum in Aulis Principum non eſſet magna in Jurisprudentia eruditorum copia. Fuiſſe etiam qui officium Aſſeſſoratus cum magis lucroſo Advocaturæ vel alio commutare non ſint dedignati. Et primo quidem *ex Annotationibus Anonymi Anno 1572. editis* ob Libri raritatem præmittere viſum fuit Excerpta, quæ ad ſcopum faciebant noſtrum. In quibus tametſi Auctor affectum ſuum contra Auguſtanæ Confeſſionis ſocios prodat ad Annum 1538. 1542. 1543. 1546. verba ejus tamen retinere hic voluimus, ut ex iis ad Annum 1572. uſque Hiſtoria Judicii per Annos ſingulos conſtaret; Eam per Annos ſequentes uſque ad Annum 1654. (recentior enim Hiſtoria uſque ad Annum quem agimus, 1740. ex Actis publicis ſatis eſt nota) continuare neceſſarium non eſſe putavimus, & inter alias occupationes cumprimis officii, deſinendum nobis fuit. Commemoraſſe ſufficiet, quod Status Judicii Cameralis ab Anno 1572. uſque ad Annum 1615. fuerit florentiſſimus, univerſis Imperii Proceribus in Conſultationibus conſtituendæ & inſtruendæ rei judiciariæ, magnam ſuſcipientibus curam. Id quod teſtantur frequentes Viſitationes & Relationes cum elogio ſingulari Perſonarum Judicii: Conſultationes variæ de Dubiis Cameralibus: Tum verò Conſtitutiones Imperii publicæ Anno

Anno 1576. 1594. & 1600. vide *Hiſtor. Suſtentat. §. IX. pag. 53. ſeqq.* Teſtimonio eſt etiam numerus Senatorum Anno 1573. & ſequentibus permagnus, qui Anno 1615. & paucis ſequentibus adhuc fuit XLI. computatis Præſidibus. Increſcentibus mox temporum afflictionibus decrevit adeo numerus, ut Anno 1651. cum Judice & Præſidibus quatuor, novem tantum Aſſeſſoribus Judicium fuerit compoſitum. Ad eum verò numerum, qui in Inſtrumento Pacis Anno 1648. & Receſſu Imperii 1654. lege publica fuit ſtatutus, nunquam pervenit, promtioribus conſiliis in ſtatuendo numero quam in ſuſtentando. Anno 1668. teſte Schematiſmo in Rodingii Pandectis eodem Anno recuſis, fuêre cum Judice & duobus Præſidibus Aſſeſſores numero XIX. qui pro ſtatu Ærarii Cameralis mox decrevit.

Ad Catalogum Anonymi ſæpius dictum in eorum gratiam, quibus denominationum quarundam vis nondum eſt cognita, obſervandum eſt: *Judices* appellari omnes qui Collegium Camerale faciunt: Aſſeſſores cumprimis eſſe & in legibus vocari non titulo ſed munere Judices, Urtheiler. Hi enim ſoli, non verò is, qui Judicis Officium gerit, & ab Anonymo appellatur *Præſes*, neque *Aſſeſſores Generoſi*, hoc eſt ex Ordine Comitum & Imperii, qui deinde in Receſſu Viſitationis Anno 1562. titulo Præſidum inſigniti fuêre, ſententiam in Senatu dicunt. *Extraordinarii* Aſſeſſores dicuntur alibi malè *Supernumerarii*, quorum in Legibus Imperii mentio prima *in Receſſ. Imper. Auguſtan. Anno 1548. §. 26.* Scilicet ab initio hujus Judicii Anno 1495. per *Ordinat. Maximiliani I. Imperat. §. 1.* eſſe debuerunt Judex cum XVI. Aſſeſſoribus. Hi omnes per Cæſaream Majeſtatem conſtituebantur. In Ordinatione Conſtantienſi Anno 1507. prima mentio occurrit Præſentantium Imperii Statuum, numero tamen Aſſeſſorum non aucto: Sex Electoribus unicuique unus erat præſentandus. Duo nomine Provinciarum Auſtriacarum & Burgundicarum, reliqui octo à ſex Circulis Imperii, vid. *Ordinat. Conſtant. Anno 1507. princ.* & *§. 1. Hiſtor. Suſtentat. Camer. pag. 18. uſque 21. Anno 1521. in Ordinat. Camer. Wormat. §. 1. & 4.* acceſsêre præter duos ex Ordine Comitum vel Baronum Imperii (ex quibus deinde facti ſunt Præſides) duo alii Aſſeſſores à Cæſarea Majeſtate

præ-

præſentandi, ut jam eſſet numerus Aſſeſſorum omnium XVIII. vid. *Ordinat. Camer. Wormat. Anno 1521. dict. §. 1. & 4. Anno 1548. in Receſſ. Imper. Auguſtan. §. 26.* cœperunt eſſe, ut ſuprà dictum, Aſſeſſores Extraordinarii X. ad Annos duos adſumti: **vornemlich zu Erſehung und** *Referi***rung der alten aufgehäufften anhängigen Rechts-Sachen.** *Anno 1551. Receſſ. Imper. Auguſtan. §. 27. 28. 29.* per duos ulteriores Annos continuati. Annis ſequentibus 1553. uſque 1557. multum decrevit Aſſeſſorum numerus, dimiſſis Extraordinariis. Licet enim per *Receſſ. Imper. Anno 1530. §. 76.* & ipſam *Ordinat. Camer. Anno 1555.* numerus XXIV. Aſſeſſorum incluſis duobus Generoſis, hoc eſt Præſidibus, eſſet ſtatutus, ad effectum tamen ſerius pervenit. Hinc Anno 1557. nova Conſtitutione Extraordinariorum opus fuit. Adſumti ergò in hunc Ordinem XVI. ad Menſes quindecim 1¼. Jahr / *Receſſ. Imper. 1557. §. 6.* **Welche zuſamt und neben den** *Ordinari*-**Beyſitzern die jetzige beſchloſſene Sachen / und ſo noch täglich beſchloſſen werden / erledigen mögen.** Completo tandem numero Ordinariorum XXIV. creſcentibus verò negotiis *Anno 1566. Receſſ. Imper. Auguſtan. §. 73. 74. 75. 76.* auctus eſt numerus Ordinariorum per novos VIII. ut eſſent in univerſum XXXIII. adſumtis in hunc ordinem tribus qui ſupererant, Extraordinariis. Tandem *Anno 1570. Receſſ. Imper. Spirenſ. §. 50. ſeqq.* numero præcedenti additi ſunt rurſus Extraordinarii IX. ad Annos tantum ſex, quod tempus ad ulteriores ſex Annos prorogatum fuit *Receſſ. Imper. 1576. §. 64.* Nihilominùs perduravit ipſo facto pluribus Annis ſequentibus numerus iſte XLI. Aſſeſſorum incluſis Extraordinariis, teſte Tabella veteri ligno inciſa de Anno 1615. cujus ſuprà mentionem fecimus. Et juxta Codicem novum vulgò *Concepti Ordinat. Camer. Anno 1613.* editum *part. 1. tit. 1. princ.* numerus iſte tunc placuit Ordinarius fieri. Fuit itaque Extraordinariorum munus æquale cum Ordinariis. Ordo Seſſionis etiam ab Ordinariis non diſpar. Locum habebant poſt Ordinarios, non univerſos, ſed cujuſcunque Claſſis Præſentantium, v. gr. Extraordinarii Electorum Eccleſiaſticorum præcedebant Ordinarios Electorum Secularium, & ita porrò. Tabellæ

bellæ

bellæ antiquæ Barthii & ſequentes, quarum aliquas hic additas videbit Lector, ex Annis 1592. 1597. 1608. 1615. hoc teſtantur.

Redeo ad Catalogum noſtrum. Cum neque in Annotatione Anonymi, neque in Tabellis Barthianis evolutio Perſonarum ſit facilis, addidi enumerationem DD. Præſidum & Aſſeſſorum Alphabeticam, quæ reſpondet Annotationi præcedenti, quouſque hæc pertingit. Reliqua petii ex *Barthio* aliisque ſubſidiis ſuprà commemoratis, pauciora ex *Günthero* & *Wormſero*. Et cum ob defectum ſufficientium monumentorum Catalogum omnibus numeris perfectum contexere ſit impoſſibile, licebit per me, ſi cui certiora ſint Documenta, ſupplere omiſſa vel errata corrigere. In Indice Alphabetico Literarum ordinem accuratè ut obſervarem, temporis huic labori deſtinati anguſtia non permiſit. Ratus ſum inveniri facilè nomina percurrendo literam quamcunque. Quodſi non inveniatur nomen aliquod, v.gr. ſub Lit.C. vel G. quærendum ſub Lit. K. & vice verſa: ita etiam in aliis affinibus Literis. Et quod notandum inprimis, Familiæ tantùm nomen in Indicem fuit relatum, non verò nomina adſcititia, vel habitationis. Omiſſi ſunt omnes qui Officium Aſſeſſoratus actu non ſuſceperunt, licet fuerint præſentati. Fruſtrà ergò referuntur in Catalogis *Hieronymus Schurfius* & alii, cum addito epiphonemate: *non venit.* Anni geſti officii per numeros nominibus ſubjectos deſignantur. Non ſanè multos numeravit Judicium hoc *Appianos* & *Fürſtenbergios*. Plerique pro conditione temporum, ſpatio longè breviore hoc munere ſunt functi. Poſt Annum 1654. duo fuêre *Frieſenhauſius* & *Bernſtorfius*, qui Annos Officii Appiani Aſſeſſoris attigerunt. Hæc præfanda eſſe putavi.

EXCERPTA EX LIBRO ANNOTATIONUM ANONYMI,

De Perſonis Judicii Cameræ Imperialis à primo illius exordio, uſque ad Annum Domini 1572. cum Gratia & Privilegio Cæſar. Majeſt. edito, Francofurti ad Mœnum, Anno 1572. apud Georgium Corvinum, Sigismundum Feierabend, & Petrum Fabritium.

Relligio, Pax, Juſtitia, hæc tria numina ſunto,
Perpetuo noſtras quæ tueantur opes.

Inſeruit Librum Anonymi *Chronico Chronicorum Francof. 1614. Tom. Politic. Lib. II. pag. 442. ſeqq.* Polyhiſtor celebris *Janus Gruterus*, qui Parentis ſui nomine adhibito, *Joannem Gualtherum* in inſcriptione iſtius Operis ſe dixit. Sed diſtinctio Literarum juxta Præfat. non fuit obſervata. Liber iſte etiam in Bibliopoliis non reperitur.

Præfatio Auctoris lectu digniſſima.

JUdicium Cameræ Imperialis propter tuendam & conſervandam Pacem Publicam initio neceſſario inſtitutum, ac deinceps ſucceſſu temporis in meliorem formam paulatim redactum, in eas temporum iniquitates incidit, per quas multis ac variis perturbationibus concuſſum, nunquam tamen penitus eliſum eſt. Adeò enim infracto animo contra imminentes procellas ſeſe erexit, ut Hoſtibus non facile manus daret, & ſi quando cedere oportuiſſet, tamen auctoritatem ſuam non difficulter recuperaret. Primum fuit, quod conditionem illius aliquo modo perturbavit, quia non potuit inveniri certa ratio, per quam perpetua Salaria Judicantibus ſubminiſtrarentur. Re ipſa enim compertum eſt, Litigantes non poſſe exigendis Sportulis gravari, & Cancellariæ atque etiam Fiſci proventus huic negotio minime ſuffecerunt. Imperii verò Ordines novos iſtos ſumtus in ſe transferri ægerrime patiebantur, nec tamen hactenus, (quantumvis id ſæpe tentatum fuerit) alio conſilio Judicii neceſſitatibus ſubveniri potuit. Unde factum eſt, ut multi boni Viri ab eo abhorrerent, aut etiam inde ſe retraherent, non ſemel etiam totum Judicium ſolveretur. Succeſſit deinde de religione noſtra controverſia, per quam, quia à recto tramite divelli Judicium non potuit, apud plurimos penitus exoſum factum, & publicis etiam Libellis traductum eſt. Poſtquam verò ea cauſa in apertas æmulationes & diſſidia deducta eſt, reperti ſunt, qui omnes Juſtitiæ rationes penitus ſubvertere conarentur. Ut nihil interim dicatur de privatis graſſatoribus, quorum minas & terriculamenta, dum Legibus coërcerentur, forti ſtomacho devorare & concoquere oportuit. Inciderunt etiam aliquoties tumultuantium bella, propter quæ loca mutata vel Juſtitium indictum, aut Judicium prorſus ſolutum eſt.

Nam

Nam & alioquin qui nullas certas Sedes habuit, tanto incommodius poterat ſuam Auctoritatem tueri, cum multi hinc inde vagari & nuſquam domi habitare moleſtiſſimè ferrent. Contra has omnes tamen & alias difficultates conſtanti ſemper ingenio Judicium fuit, & quamvis multis adverſariorum atque hoſtium telis variè impeteretur, innocentiam tamen ſuam ſemel atque iterum Opt. Max. Cæſari Carolo V. ita probavit, ut ab eo illius rei ampliſſimum teſtimonium reciperet. Principio enim incorruptas manus piiſſimum Imperatorem admirari oportuit, cum de ſordibus, neque accuſari ab inimicis, neque alioquin ejusmodi feces inveniri poſſent, & ipſemet expertus eſt, quam præ ſolo & recto Juſtitiæ tramite reliqua omnia in judicando contemnerentur, ſicuti certe eam ſolam ob cauſam, ſed diverſis rationibus, Judicium incidit in eam, quæ ſemper virtutem comitari ſolet, invidiam. Nam quod ad affectus pertinet, quibus Judicium laborare multi clamaverunt, manifeſtè vanum eſſe apparuit. Et de errore ſæpe quidem inſimulatum, nunquam verò legitimo modo convictum eſt. Iniquas enim & odioſas ſuccumbentium querelas, & inde ſecutos rumores facile deſpexit. Atque ut ſummatim dicatur, in omnibus dignitatem & integritatem ſuam ita conſervavit, ut vix alibi ſimile Collegium reperiri, in noſtra verò Germania inſtitui minime poſſe videatur. Placuit igitur omnes eos, qui tam celeberrimum Tribunal ſua præſentia illuſtrarunt, in unum colligere, quod in hoc Volumine eo ordine factum eſt, ut ſingulæ paginæ ſingulis Annis deſerviant, atque ibi, qui quovis Anno judicandi munere functi ſunt, ſuo quisque loco deſcribantur. Quod etiam eo diſcrimine factum, ut quo quis tempore officium ſuum primo adeptus eſt, majuſculis Literis integer totus annotetur. Deinceps quoto Anno in eodem officio permanſit, parvo numero ſignetur. *Additi ſunt etiam Advocati atque Procuratores, & nonnulli alii, quorum haberi nomina potuerunt,* * *& ea ſunt collocata in ſingulos Annos, quibus primum recepti ſunt, nam aliter eorum ratio haberi non potuit. Ut autem totius negotii certior eſſet cognitio, pauca quædam Annotata, quæ quovis Anno in Judicio*

* *Hi omnes in his noſtris Excerptis ſunt omiſſi, ne excreſceret Liber & Typographi feſtinantis labor.*

& de ejus conditione contigerunt. Nec ambigitur, quin plura de ea re ſcribi potuerint, ſed hic brevitati conſultum fuit, & reliqua Lectoris arbitrio relicta, cui etiam ampliora ſpatia in hoc Volumine offeruntur, ut quæ videbuntur, poſſit vel mutare vel addere. Fieri enim poteſt, ut plures errores in eo inveniantur, nam ex variis & diſperſis iſthæc qualitercunque coacervare oportuit. In quo quantumvis diligentis Viri opera facile fallitur, id autem apud pium & bonum Lectorem veniam haud dubie merebitur, maxime cum cogitare debeat, hæc Amicis tantum & qui Auctoritati Judicii optime conſultum volunt, ſcripta & annotata eſſe. Si verò contra votum & animi ſententiam in aliorum quoque manus inciderint, ii rogatos ſe eſſe patiantur, ut vel pro Amicis ſeſe habeant, vel boni conſulant, quicquid Amici inter ſe communicant. Sincere igitur quæ videbuntur corrigant, & ſi quæ ſunt omiſſa, ſine invidia & odio ſuppleant. Porrò etiam quædam obſcura & nimium breviter ſubnotata eſſe cenſebuntur. Quod rurſus ideò factum eſt, quia quibus hæc dantur, Judicii ordinem & omnes illius rationes habent omninò perſpectas, alii non fuerunt in tanta conſideratione, ut ipſorum cauſa res Amicis ſatis clara, eo amplius explicaretur. Nulla etiam invidia aut odio commiſſum eſt, ſi quorum nomina, cujuscunque ordinis in hac opera deſiderantur. Liberum enim eſt cuilibet eos adhuc inſerere, qui minime fuiſſent omiſſi, niſi quantumvis diligentem inveſtigationem ſubterfugiſſent. Tituli quoque ſingulorum & alii ſpecioſi honores, (quibus minimè fraudati eſſe debent) conſulto hic poſiti non ſunt, cum non omnium haberi potuerint, & hic brevitati ſtudeatur, nec hoc agatur, ut ea ratione ipſis quicquam decedat: Reliquas rationes pius Lector ipſe facile dijudicabit. Origines tamen & Regiones, unde quisque ortum habuit, non eſſent præteritæ, niſi illorum plurium ſeſe ſubtraxiſſent, & ea ratione cum reliquis æqualitatem ſervare oportuiſſet. Quæ omnia Lectorem, cui hæc dicantur, æqui bonique conſulturum, ſperandum eſt.

Anno

Anno 1495. Francofordiæ.

POſtquam Cæſar Maximilianus in proximo Conventu Principum Wormatiæ habito Imperialis Cameræ ſuæ Judicium, quod hactenus Aulam ſequi oportuit, ita inſtituit, ut id fixo loco & per certos Judices à Sua Majeſtate ſimul cum Principibus conſtituendos, poſthac celebraretur. Huic rei Majeſtas ſua per ſe ipſam initium fecit Francofordiæ in Domo Brunfelſiana ultima Octobris Anno 1495. Quando ab iis Judicibus, qui infrà notantur, judicandi ſacramentum recepit, eisque cauſas & alia negotia Judicii graviſſima Oratione per Baronem *Vitum de Wolkenſtein* habita commendavit, ac ut illi poſthac à reliquis, qui huic Celeberrimo Tribunali quovis modo præeſſe aut inſervire debebunt, ſuo quemque Juramento adſtringant, commiſit.

Judices.

Eytel Fridericus Comes de Zollern, Judicii Cam. Imper. Præſidens. *
Bernardus Comes de Eberſtein, Jun.
Ivo Wittich. 3. Novembr.
Theodoricus de Plenningen.
Richardus Gramman de Nekendich, Officialis Trevirenſis.
Nicolaus de Heyniz.
Georgius de Neidek.
Haringo Sinnama Friſius.
Vitus de Walrod, Eques.
Georgius de Hatzfeld. 3. Novembr.
Bernardus Schefferlin. 2. Decembr.

Per iſtos cœpta eſt haberi publica Audientia 3. Novembris.

* *Juravit ipſi Maximiliano Cæſari 31. Octobris.*

Anno 1496. Francofordiæ.

Hoc Anno de officio & loco Præſidentis varie certatum eſt. Nam Comes de Zollern ſtatim Menſe Februarii abdicavit ſeſe. In ejus locum ſurrogarunt Judices Principem Anholdum, qui ante 21. Januarii in Collegium erat cooptatus. Sed poſtea Menſe Septembr. Comiti de Eberſtein Præſidentis vices per Regem Maximilianum committuntur. Qua re haud dubie indignatus Anholdus reliquit Judicium. Tandem Status Imperii Lindoiæ convenientes Marchionem Badenſem legitimum Præſidem conſtituunt, atque ita finitur controverſia illa. Cæterum iſte Præſidens, ſicut & ante Anholdus fecerat, dedignatus præſtare Juramentum in publica Audientia, admiſſus eſt in privato Conſilio Cameræ. Quod hodie communi exemplo ad omnes Judices permanavit. Reperiuntur etiam iſti Præſides ad initium ſuum indixiſſe Ferias Meſſium & alias.

Judices.

Præſidens *Zollern.* 2. Ei ſucceſſit 9. Decembr.
Jacobus MarchioBadenſis. jur. 9.Decembr.
Eberſtein. 2. locum tenens per Regem. 16. Septembr. conſtitutus.
Magnus, Princeps de Anhald. 21. Januar. poſteà aſſumtus per reliquos Judices in locum tenentem Præſidentis tandem hoc Anno abiit.
Wittich. 2.
Plenningen. 2.
Gramman. 2.
Heynitz. 2.
Neidek. 2.
Sinnama. 2.
Walrod. 2.
Hatzfeld. 2.
Schefferlin. 2.
Albertus de Rechberg, Eques. 20. Januar.
Adam Kaltpeker. 29. Februar.

Anno 1497. Francofordiæ & Wormatiæ.

Lecta eſt in Conſilio Ordinatio quædam Judicii Cameræ per Status Imperii Lindoiæ concluſa, eaque poſtea Procuratoribus Menſe Aprili publicata. Et ſtatim eodem Menſe iidem Status Wormatiæ convenientes, Judicium Cameræ illuc ad ſe vocarunt. Ubi circa finem Menſis Maji cauſæ audiri cœptæ, & deinceps aliquot Annis agitatæ ſunt per eosdem omninò Judices, qui ſederunt Anno ſuperiori.

Judices.

Præſidens. Marchio Badenſis. 2.
Eberſtain. 3.
Wittich. 3.
Plenningen. 3.
Gramman. 3.
Heyniz. 3.
Neidek. 3.
Sinnama. 3.
Walrod. 3.
Hatzfeld. 3.
Schefferlin. 3.
Rechberg. 2.
Kaltpeker. 2.

Anno 1498.

Quamvis ab initio conſtitutum eſſet, ut ſedecim Judices diſcutiendis cauſis ordinarentur, hactenus tamen ultra duodecim nunquam ſimul Judicio adfuerunt. Et hoc præſertim Anno ſæpe contigit, propter abſentiam non haberi Audientiam publicam, cum per proximam Ordinationem Lindoienſem cautum eſſet, ne minus quam octo cauſas audirent atque judicarent. Eam autem negligentiam partim oportuit aperte excuſare apud Procuratores, partim præſentes eandem ſub ſpecie Feriarum contexerunt. Quas adhuc ad libitum Præſidens judicare ſolitus erat.

Judi-

Judices.

Præſidens. Marchio Badenſis. 3.
Eberſtain. 4.
Wittich. 4.
Plenningen. 4.
Gramman. 4. Is hoc Anno abiit & ſucceſſit
Henricus de Meiſſenberg. 12. Mart.
Heyniz. 4.
Neidek. 4.
Sinnama. 4.
Walrod. 4.
Hatzfeld. 4. Cui abeunti ſucceſſit 19. Novembr.
Petrus de Teyspach. 19. Novembr.
Schefferlin. 4.
Rechberg. 3.
Kaltpeker. 3.

Anno 1499. Wormatiæ.

Statim initio hujus Anni abrogatum eſt ſportulis litigantium: Idque Procuratoribus Menſe Januarii publice denunciatum. Cum autem aliunde non eſſet certum Judicibus Salarium, cauſa fuit, ut ii paſſim dilaberentur, donec tandem Menſe Octobri Præſidens, ne penitus ſolutum Tribunal videretur, repentinas Ferias indiceret. Acceperat enim per Joannem de Landau promiſſionem à Cæſare, Majeſtatem ſuam brevi curaturam, ut Judicium reſtitueretur & perpetuo ordine conſervaretur. Interim autem ne quid detrimenti circa interpoſitas Appellationes & alias temporales cauſas litigantes caperent, admoniti ſunt Procuratores atque Advocati, poſſe eos ejusmodi controverſias ſuo quasque tempore, penes Scribas Judicii opportuna cum proteſtatione conſignare, atque eo modo uſque ad alterum annum litium fervor obdormivit. Paulo tamen ante novo exemplo Dux Juliacenſis Judicem unum nominaverat, cum ii hactenus per Status Imperii Lindoiæ, ac deinde Friburgi congregatos, conſtitui ſolerent.

Judices.

Præſidens. Marchio Badenſis. 4.
Eberſtain. 5.
Wittich. 5.
Plenningen. 5.
Meyſſenberg. 2.
Heyniz. 5.
Neidek. 5.
Sinnama. 5.
Teyspach. 2.
Schefferlin. 5.
Rechberg. 4.
Kaltpeker. 4.
Wilhelmus Lunink, præſentatus à Duce Clivenſi, juravit 9. Septembr.

Anno 1500. Auguſtæ.

Maximilianus Cæſar in magno Conventu Principum Auguſtæ Vindelicorum habito, inter alia graviſſima negotia curſum Judicii Cameræ Impe-

Imperialis reſuſcitavit, ita ut qui prius aſſediſſent, rurſus invitarentur ad obeundum munus ſuum, aucto ipſis & aliis Salario. Conſtituit etiam, ut numerus, qui hactenus nunquam fuit integer, uſque ad ſedecimum juſte compleretur, & ut Præſidenti duo alii Generoſi Viri Comites vel Barones adjungerentur, nimirum qui Principum cauſis dijudicandis præeſſent. Dedit etiam facultatem Principibus cujusque Regionis ſive Circuli, ut ſi locus ipſorum in Judicio vacaret, ipſi alios idoneos nominarent, de quibus electio eſſet apud ipſum Cæſarem vel ejus Conſilium, quod tunc ſimul inſtituit. Eaque de cauſa voluit utrumque Collegium, videlicet Regimenti & Judicii Norimbergæ convenire, atque ibi ſimul habitare. Multa quoque de Cauſidicis ſunt reformata, præſertim ut Imperialis Fiſci Procurator integer ſimul, & quod hactenus male fuit obſervatum, rerum forenſium non eſſet ignarus, ſed & ea quæ prius Lindoiæ, Friburgi, Wormatiæ Status Imperii conſiderarunt, ſunt approbata. Quæ omnia ſolenni Edicto comprehenſa & publice promulgata in manibus hominum verſantur. Quamvis igitur hoc modo ſalubri & ſano Conſilio conſultum eſſet Juſtitiæ, tamen toto Anno perpetuum Juſtitium fuit. Quia dum alii eliguntur, alii deliberant, alii ad novam vitæ rationem ſarcinas colligunt, præceps temporis curſus labitur, & alioquin facilius ſolveris, quod bene inſtitutum eſt, quam bene ſolutum reſtitueris.

Vacat Judicium.

Anno 1501. Norimbergæ.

Quamvis ſuperiori Anno maturo conſilio revocatus eſt Judicii progreſſus, Judices tamen vix ægre convenere tanto numero, ut in Menſe Martio poſſent aperire Tribunal publicum. Quod factum eſt ad 14. Calend. April. Nec tamen reperitur aliquem Comitem vel Baronem adjunctum fuiſſe Præſidenti, qui vices illius ſupplere poſſet. Sed & aliorum nomina negligenter ſunt annotata, nec aliter poſſunt exhiberi, quam reperta fuerint. Videtur autem Judicium ipſum parum feliciter coaluiſſe, cum ſtatim eodem Anno rurſus obdormierit. Cauſam fuiſſe arbitror, quod Salaria maligne ſubminiſtrarentur, certa ratione minime conſtituta.

Judices.

Præſidens Adolphus Comes de Naſſau. 6. Martii.

Præpoſitus de Comberg. & eo abeunte Harſſmann Burggravius in Kirchberg. 21. April.

Joannes Berlin.

Lunink. 2.

Sennshaim.

Joannes de Emershoven in Waldenſtein.

Rechberg. 6.

Kalt-

Kaltpeker. 6.
Planitz.
Eyttelvvolff.
Teyspach. 4.
Sebaſtianus Schilling.
Wriel de Gemmingen, Cuſtos Wormatienſis, Canon. Moguntin. 5. Maji.
Joannes N. Paulsdorff. 21. April.
Haringo Sinnama Friſius. 18. Jun.

Anno 1502. Auguſtæ.

Maximilianus Cæſar inique ferens ſemel inſtitutam per ſe Judicii rationem propter eos ſumptus, qui alendis Judicibus merito fieri deberent, conturbari: Idque nec pro ſua auctoritate nec Reipublicæ commodo ferendum ratus, omne id onus in ſe unum recepit, veteres quos potuit Judices coëgit, eisque novos adjunxit, ac omnibus Salaria de ſuo liberaliter pollicitus eſt. Atque ut Judicium eo melioribus auſpiciis reſtitueretur, ipſemet bis circa finem Menſis Septembr. Auguſtæ Tribunali præſedit. Audivit cauſam unam atque alteram, perorante maxime Doctore Conrado Peutingero, & cauſam Fiſci contra Epiſcopum Leodienſem, qui tunc Proclamate publico in Jus vocatus erat, defendente. Deinceps Cæſar nonnullis Supplicatoriis Libellis ſubſcripſit, ac tandem per Comitem Utilonem Fridericum de Zollern edixit, ſe poſthac Ratisponæ Sedem Judicii delegiſſe, nempe ut ibi proximis Idibus Januarii renovari controverſiæ deberent. Uſus eſt autem in his omnibus *Aſſeſſorum loco Aulæ ſuæ Proceribus.* Quorum ſequentia nomina traduntur:

Nota: *Omnes hi Legati Regii & Rerumpublicarum, nec non Principes Imperii, Aulæque Cæſareæ Proceres & Miniſtri, qui etiam in Tabella Barthii hoc Anno ex Anonymo repetuntur, non fuerunt propriè dicti Aſſeſſores Judicii. Exiſtimandum potius eſt, hoc Anno Judicium Camerale ceſſaſſe: Proinde horum nomina qui Seſſioni iſti Aulicæ interfuerunt, recenſenda eſſe non putavimus. Repetiit ea quoque* Wormſerus in Catalogo pag. 727.

Anno 1503. Ratiſponæ.

Quod ſuperiori Anno Auguſtæ promiſerat Cæſar, ſe ſuis ſumtibus Judicium Imperialis Cameræ ſuſtentaturum, id ad effectum perducere volens, huic rei Quæſtorem conſtituit D. Johannem de Emershoven, unum ex Judicibus, quem tunc Alumnum ſeu Diſpenſatorem Cameræ vocabant. Is Ratiſponæ circa finem demum Aprilis (nec enim ante Judices juſto tempore convenerant) ſplendida oratione exorſus, cauſas reſtituti Judicii recenſuit. Jurarunt autem omnes, qui præſentes fuere Judices, & nonnulli abſentium loco aſſumti una cum reliquis Judicii Perſonis in verba Reverendiſſimi Epiſcopi Paravienſis, cui Cæſar negotium

commiſerat, & Judicii Præſidem conſtituerat. Ab eodem vero ſtatim ſequenti die Reverendiſſimus & Illuſtriſſimus Epiſcopus Ratisponenſis, Cæſaris nomine, Juramentum, de more adſtantibus reliquis Judicibus, recepit.

Judices.

Præſ. Wiguleus Epiſcopus Patavienſis, (ſive Paſſavienſis) juravit Ruperto Palatin. Epiſcopo Ratiponenſ. 29. April.
Sigismundus de Rorbach, Eques, Præfectus Urbis Ratisponenſis. 28. April.
Emershoven. 3. 28. April.
Schilling. 3. 28. April.
Auguſtinus Leſch. 28. April.
Johannes Leſſlholz. 28. April.
Johannes Prunner, Cancellarius Patavienſis. 28. April.
Wernerus Meſſenbek, Eques. 28. April.
Uldaricus Wager. 28. April.
Haringo Sinnama Friſius. 3. 5. Maji.
Berlin. 3. 5. Maji.
Georgius de Emershoven. 5. Maji.
Lunink. 3. 8. Maji.
Joannes Schretbek. 17. Maji.

Anno 1504. Ratiſponæ.

Excitata per mortem Georgii Bavariæ Ducis quæſtione de Succeſſione inter Palatinos Rheni & Albertum alterum Bavariæ Ducem, Cæſar Judices Cameræ Auguſtam ad ſe vocavit, conſultaturus cum ipſis, qui potiori Jure cauſam defendere videretur. Eam ob rem in medio Aprilis Procuratoribus indictum eſt Juſtitium ad 3. hebdomadas. Quod tamen poſt ſecuta bella plus toto biennio manſit.

Judices.

Præſes. Epiſcopus Patavienſis. 2.
Rorbach. 2.
Emershoven. 4.
Schilling. 4.
Leſch. 2.
Leſſlholz. 2.
Prunner. 2.
Meſſenbek. 2.
Wager. 2.
Sinnama. 2.
Berlin. 4.
Emershoven. 2.
Lunink. 4.
Schretbek. 2.

Anno 1505. & 1506.

Ab eo tempore quo Judices Auguſtam vocati, in conſultanda Bavariæ cauſa Cæſari operam ſuam præſtiterunt, non reperiuntur amplius, ad Collegii ſui rationes rediiſſe. Sed veriſimile eſt, eos armorum metu ad ſua ſe recepiſſe, præſertim cum nemo eſſet, qui authoritatem Judicii tueretur. Quamvis enim de una Bavaria, & ea non tota lis eſſet, tamen poſtquam marte arbitro agi cœptum eſt, omnes ferè Germaniæ Principes eo negotio ſeſe implicarunt. Interim miſeri litigantes, cum magno ſuo

ſuo incommodo experti ſunt, quod inter arma ſileant Leges. Cum totis duobus Annis Juſtitia à Germania noſtra exularet.

Vacat Judicium toto Biennio.

Anno 1507. Ratiſponæ.

Hactenus Judices ſine delectu per Cæſarem, vel Status Imperii lecti ſunt, quod hoc Anno in Conventu Conſtantienſi mutatum eſt, ita ut per Regiones Imperii Jus præſentandi diſtribueretur. Cautum eſt etiam, ut ſumptus acciperentur ex iis proventibus, qui partim Cancellariæ, partim Fiſco cedunt. Quod ſi proventus illi non ſufficerent, promiſerunt Status reſiduum ſeſe ad certum calculum contributuros. Idque per ſex Annos proximos. Quorum primo Ratisponæ, reliquis verò Wormatiæ Sedes Judicii electa, & ejus annua Viſitatio inſtituta eſt eo ordine, quo hæc omnia in Acta publica annotata & evulgata habentur. Cœperunt autem aſſidere Tribunali ipſis Calendis Decembris, qui infrà nominantur.

Judices.

Præſid.	*Wiguleus Epiſcopus Patavienſis.*	*Auſtriac.*	*Sigismundus de Reiſchach.*
1. Generoſ.	*Adamus, Comes & Dominus de Beuchlingen.*	*Burgund.*	
		Francon.	*Sebaſtianus de Rotenhan.*
2. Generoſ.		*Bavar.*	*Auguſtinus Leſch.*
Mogunt.	*Joannes Fürderer.*	*Suev.*	
Trevirenſ.		*Sup. Rhen.*	*Georgius Schütz, Officialis Conſtantienſis.*
Colon.		*Inf. Rhen.*	
Palatin.		*Saxon.*	*Valentinus de Sunthauſen.*
Saxon.	*Georgius Beſſerer.*		
Brandenb.			

Anno 1508. Ratiſponæ.

Hoc Anno Judicii fervor melioribus auſpiciis, quàm unquam anteà cœptus eſt augeri. Nam & abſentium loca ut plurimum ſunt impleta, & nihil reperitur incidiſſe difficultatis, quod innovari debuiſſet.

Judices.

Præſid.	Epiſcopus Patavienſis. 2.	*Palatin.*	*Jacobus de Landsperg. 8. Maji.*
Generoſ.	Beuchlingen. 2.	*Saxon.*	Beſſerer. 2.
Generoſ.		*Brandenb.*	*Antonius de Emershoven. 14 Januarii.*
Mogunt	Fürderer. 2.	*Auſtriac.*	Reiſchach. 2.
Trevirenſ.	*Theodoricus de Lautern. 4. Febr.*	*Burgund.*	*Reynoldus Friſius.*
Colon.	*Arnoldus de Rymerſtock. 4. Septembris.*	*Francon.*	Rotenhan. 2.

Bavar. Leſch. 2.
Suev. *Sebaſtianus Schilling.* 14. *Januarii.*
Sup. Rhen. Schütz. 2.
Inf. Rhen. *Theodoricus Schidrich.* 8. *Maji.*
Saxon. Sunthauſen. 2.

Anno 1509. Ratispona & Wormatia.

Cum jam dudùm elapſus eſſet Annus, quo Judicium à Ratiſpona Wormatiam transferri debuit, Præſidens in Aprili publicè denunciavit, ſe ea de re rurſus accepiſſe literas à Cæſare. Juſſit igitur omnes, qui ad Judicium pertinent, proximis Calendis Wormatiæ adeſſe, ibi poſthac celebrando Judicio. Quod ipſe tamen ſtatim tradito bacillo Comiti Beuchlingenſi commendavit. Comes verò poſt 13. Junii Wormatiæ primum cauſas audivit, & intercedentibus Feriis, id vix quinquies iteravit. Quando deinceps legitimus Præſidens advenit.

Judices.

Præſid. Epiſcopus Pataviensſis. 3. & poſt, *Wormatiæ Adolphus Comes de Naſſau, &c.* 19. *Septembris.* *
Generoſ. Beuchlingen. 3. locum tenens.
Generoſ. *Philippus Comes de Kirchberg.* 5. *Septembris.*
Mogunt. Fürderer. 3.
Trevirenſ. Lautern. 2.
Colon. Rymerſtock. 2. cui ſucceſſit *N. Wachendorff.* 19. *Nov.*
Palatin. Landsperg. 2.
Saxon. Beſſerer. 3. qui poſthac amplius non reperitur.
Brandenb. Emershoven. 2. & ei ſucceſſit *Joannes Blanckenfeld.* 28. *Septembris.*
Auſtriac. Reiſchach. 3.
Burgund. Reynoldus Friſius. 2.
Francon. Rotenhan. 3.
Bavar. Leſch. 3. cui ſucceſſit *Theodericus Ryſicheus.* 5. *Novembr.*
Suev. Schilling. 2. cui ſucceſſit *Ambroſius Manchinger, aliàs Widman.* 5. *Septembris.*
Sup. Rhen. Schüz. 3.
Inf. Rhen. Theodericus Schidrich.
Saxon. Sunthauſen. 3.

* *Hic Anno* 1501. *officium reliquerat, rurſus hoc Anno repetiit.*

Anno 1510. Wormatia.

Nihil iſte Annus quod præcipuè notaretur habuit. Itaque ſoli Judices, & reliqui Cauſidici * ſubnectuntur.

* h. e. *Advocati & Procuratores.*

Judices.

Præſid. Naſſau. 2.
Generoſ. Beuchlingen. 4.
Generoſ. Kirchberg. 2. cui ſucceſſit *Bernardus Comes de Eberſtein.* 23. *Septembris.*
Mogunt. Fürderer. 4.

Trevi-

Trevirenſ. *Philippus Sonner.* 4. *Februar.*
Colon. Wachendorff. 2.
Palatin. Landsperg. 3.
Saxon.
Brandenb. Blanckenfeld. 2.
Auſtriac. Reiſchach. 4.
Burgund. Friſius. 3.
Francon. Rotenhan. 4.
Bavar. Ryſicheus. 2.
Suev. Widman. 2.
Sup. Rhen. Schüz. 4.
Inf. Rhen. Schidrich. 2.
Saxon. Sunthauſen. 4.

Anno 1511. Wormatiæ.

Infamis eſt iſte Annus per ingruentem peſtem, & præſertim morte Præſidentis, qui poſt nonam Maji non eſt amplius in Judicio viſus. Et nona Julii Comes de Eberſtein renunciavit Comitem Beuchlingenſem ordinatum à Collegio, qui vices demortui Præſidentis gereret. Poſtea verò ab 24. Octobris uſque ad finem Anni ceſſavit Judicium, edictis propter eandem peſtem continuis Feriis, uſque ad Epiphaniam proximam.

Judices.

Præſid. Naſſau. 3.
Generoſ. Beuchlingen. 5. locum tenens.
Generoſ. Eberſtein. 2.
Mogunt. Fürderer. 5.
Trevirenſ. Sonner. 2.
Colon.
Palatin. Landsperg. 4.
Saxon.
Brandenb. Blanckenfeld. 3.
Auſtriac. *Wolffgangus Rem.* 5. *Maji.*
Burgund. Friſius. 4.
Francon. Rotenhan. 5.
Bavar. Ryſicheus. 3.
Suev.
Sup. Rhen. Schüz. 5. Renunciato officio factus eſt Syndicus Spirenſis.
Inf. Rhen. Schidrich. 3.
Saxon. Sunthauſen. 5.

Anno 1512. Wormatiæ.

Prorogatus eſt in Conventu Colonienſi Proceſſus Judicii ad alteros ſex Annos iis omninò conditionibus, quibus ante Quinquennium Conſtantiæ erat renovatus. Antè etiam Cæſar ordinarium Præſidem per Reverendiſſimum Epiſcopum Wormatienſem conſtituit, videlicet Comitem Hagenſem, cui Epiſcopus recepto Juramento utrumque Sigillum Judicii commiſit, tunc enim, ut ſuprà notatum eſt, Proventus Cancellariæ, & Fiſci Judicibus in Salarium cedebant. Incidit autem gravis Collegio quæſtio contra *Ryſicheum.* Qui de acceptis muneribus fuerat inſimulatus, & quamvis ille ſedulo ſe purgare niteretur, tamen poſt Viſitationem Judicii, quæ tunc fortè in Septembrem incidit, non reperitur amplius officio ſuo functus. Utrumque autem in cauſa fuit, quare pluries non potue-

fuerunt audiri cauſæ litigantium. Controverſia quidem illa in Martio, Viſitatio verò in Septembri, Octobri, & parte Novembris fuit.

Judices.

Præſid.	*Sigimundus Comes de Hag. 20. Februar.*	*Saxon.*	
		Brandenb.	Blanckenfeld. 4.
Generoſ.	Beuchlingen. 6. cui ſucceſſit *Erhardus Comes de Tengen. 26. Novembris.*	*Auſtriac.*	Rem. 2.
		Burgund.	Friſius. 5.
		Francon.	Rotenhan. 6.
Generoſ.	Eberſtein. 3.	*Bavar.*	Ryſicheus. 4.
Mogunt.	Fürderer. 6.	*Suev.*	
Trevirenſ.	Sonner. 3.	*Sup. Rhen.*	
Colon.	*L. N. de Wittershauſen. 21. Apr.*	*Inf. Rhen.*	Schidrich.
Palatin.	Landsperg. 5.	*Saxon.*	Sunthauſen. 6.

Anno 1513.

Orto quodam tumultu Wormatiæ, Judices Spiram aufugerunt, & ibi in Novembri cauſas audire cœperunt, manſerunt autem uſque in Martium. Sæpe etiam accidit, ut non adeſſent octo Judices, qui diſcutiendis cauſis neceſſariò requiruntur, igitur quod coram paucioribus actum eſt, oportuit deinceps in plurium præſentia iterare ne videlicet feneſtra cavillationibus aperiretur.

Judices.

Præſid.	Hag. 2.	*Burgund.*	Friſius obiit. Ei ſucceſſit *Dominicus Tetman Friſius. 23. Novembris, jurat Spiræ.*
Generoſ.	Eberſtein. 4.		
Generoſ.	Tengen. 2.		
Mogunt.	Fürderer. 7.		
Trevirenſ.	Sonner. 4.	*Francon.*	
Colon.	Wittershauſen. 2.	*Bavar.*	
Palatin.	Landsperg. 6.	*Suev.*	
Saxon.		*Sup. Rhen.*	
Brandenb.		*Inf. Rhen.*	Schidrich. 5.
Auſtriac.	Rem. 3. factus ex Aſſeſſore Advocatus. 18. Januar.	*Saxon.*	Sunthauſen. 7.

Anno 1514. Spiræ & Wormatiæ.

Judices, qui proximo Anno, evitandi tumultus cauſa, Spiram ſeſe contulerant, Wormatiam redière & 13. Martii habuère rurſus Audientiam publicam. Sanè de eo tumultu Procuratores inſimulârunt Doctorem Kreutner, qui ex ipſorum ordine defecerat, ſed cauſa non apertè traditur.

Judi-

Judices.

Præſid. Hag. 3.
Generoſ. Eberſtein. 5.
Generoſ. Tengen. 3.
Mogunt. Fürderer. 8.
Trevirenſ. Sonner. 5.
Colon. *Joannes de Mörsheim, Eques. 19. Martii. VVormat.*
Palatin. Landsperg. 7.
Saxon.
Brandenb. VVolffgangus de Durn. 13. Mart.
Auſtriac. Joannes Suderman. 13. Martii.
Burgund. Friſius. 2.
Francon.
Bavar.
Suev.
Sup. Rhen.
Inf. Rhen. Schidrich. 6.
Saxon. Sunthauſen. 8. abiit 25. Octobris.

Anno 1515. Wormatiæ.

Cum per Principes Superioris Rheni fuiſſet nominatus in Judicem Doctor *Fridericus Kreutner* *, & contra eum inſurrexiſſent Procuratores, Cæſar re cum Principum Legatis ibidem deliberata, per Dominum Sturzel juſſit eum recipi. Sed rurſus oppoſuerunt ſe Procuratores, proteſtantes contra eum, excipientes, recuſantes, appellantes, ſupplicantes, & nihil non tentantes, ut removeretur. Quæ res rurſus Judicio intervallum unius Menſis peperit cùm potiores ex Procuratoribus coram eo non vellent poſtulare, nimirum *Roſtock, Krel, Drach, Mart, Affenſtain, Hochmüller, Hitzhouer,* nam reliqui quinque, qui abſtinuerunt à cauſa, videlicet *Schvvappach, Møller, Eyttel, Reyneck, Neidthardt*, profeſſi ſunt, ſe vix quadraginta cauſas defendere. Fuit & alia controverſia Procuratorum cum *D. Ambroſio Protonotario.* Quem ob declinandam invidiam officio ſe abdicare oportuit.

* vide *Catalogum Alphabet. in* K. i. e. *Aſſeſſorem.*

Judices.

Præſid. Hag. 4.
Generoſ. Eberſtein. 6.
Generoſ. Tengen. 4.
Mogunt. Fürderer. 9. receſſit ſub finem Anni.
Trevirenſ. Sonner. 6.
Colon. Mörsheim. 2.
Palatin. Landsperg. 8.
Saxon.
Brandenb. Durn. 2.
Auſtriac. Suderman. 2.
Burgund. Dom. Friſius. 3.
Francon.
Bavar.
Suev. *Beatus VVidman. 19. Novembris.*
Sup. Rhen. Fridericus Kreutner. 7. Septembris.
Inf. Rhen. Schidrich. abiit 23. Martii.
Saxon. *Henricus VVittershauſen. 14. Martii.*

Anno

Anno 1516. Wormatiæ.

Procuratores in Septembri exhibuerunt Mandatum Cæſaris de removendo Doctore *Kreutner.* Cum autem Præſidens reſponderet, ſe Reum quoque auditurum, & deinceps cum Judicibus rem deliberaturum, vociferabantur Procuratores, quod non ſatisfieret Mandato, & quàmvis juberentur nihilominùs cauſas agere, tamen de eodem rurſus *Drach* Cæſarem appellavit. Qui ob ſuam temeritatem excluſus eſt Judicio, & hæc res magnum odium concitavit Procuratoribus contra Judices. Quod nec adhuc hodie ſatis eſt ſopitum.

Judices.

Præſid. Hag. 5.
Generoſ. Eberſtein. 7.
Generoſ. Tengen. 5.
Mogunt.
Trevirenſ. Sonner. 7.
Colon. Mörsheim. 3. abiit 16. Januarii.
Palatin. Landsperg. 9.
Saxon.
Brandenb. Durn. 3.
Auſtriac. Suderman. 3. abiit 21. April.
Burgund. Dom. Friſius. 4.
Francon. *Apellus de Seckendorff. 9. Junii.*
Bavar.
Suev. Widman. 2.
Sup. Rhen. Kreutner. 2.
Inf. Rhen. *Joannes Dockum Friſius. 5. Martii.*
Saxon. Witterhauſen. 2.

Anno 1517. Wormatiæ.

Tandem recitatus eſt per Commiſſarios Cæſaris, & Electorum, videlicet *Abbatem Fuldenſem,* Doctores *Zobel, VVyndeck* & *Mynſinger,* tenor cujusdam Tranſactionis, per quam tollebatur rixa Procuratorum cum Doctore *Kreutner,* & reſtitutus eſt Doctor *Drach* in locum ſuum. Conditiones tamen ejus Tranſactionis non habentur.

Judices.

Præſid. Hag. 6.
Generoſ. Eberſtein. 8.
Generoſ. Tengen. 6.
Mogunt.
Trevirenſ. Sonner. 8.
Colon.
Palatin. Landsperg. 10.
Saxon.
Brandenb. Durn. 4. ceſſavit 25. Maji.
Auſtriac. *Angelus. juravit 14. Januarii. deſiit 27. Martii.*
Burgund. Dom. Friſius. 5.
Francon. Seckendorff. 2.
Bavar.
Suev. Widman. 3.
Sup. Rhen. Kreutner. 3.
Inf. Rhen. Dockum. 2.
Saxon. Wittershauſen. 3.

Anno

Anno 1518. Wormatiæ.

Pluries incidit hoc tempore controverſia propter raritatem Judicum, & quamvis Procuratores, præſertim *Hitzhauer*, atque *Drach*, plurimùm vociferarentur, & nollent conſentire, tamen coacti ſunt ratum habere, quod coram paucioribus geſtum erat. Alioquin Annus iſte nihil novi continet.

Judices.

Præſid.	Hag. 7.	*Auſtriac.*	
Generoſ.	Eberſtein. 9.	*Burgund.*	Dom. Friſius. 6.
Generoſ.		*Francon.*	Seckendorff. 3.
Mogunt.		*Bavar.*	
Trevirenſ.	Sonner. 9.	*Suev.*	Widman. 4.
Colon.		*Sup. Rhen.*	Kreutner. 4.
Palatin.	Landsperg. 11.	*Inf. Rhen.*	Dockum. 3.
Saxon.		*Saxon.*	Wittershauſen. 4. deſiit 2. Junii.
Brandenb.			

Anno 1519. Wormatiæ.

Hoc Anno non reperiuntur ultra ſeptem vocati legitimi Judices, coram quibus Procuratores poſtulare recuſarunt. Quæ res potuit præſagire magnam rerum mutationem, prout mox ſequuta eſt, nam per mortem Maximiliani Cæſaris authoritas Collegii penitus expiravit. Et Palatinus Elector volens defendere Jus ſuum, inſtituit *Judicium Vicariatus* per Provincias Rheni, Franconiæ & Bavariæ. Qua de cauſa Cancellarius illius D. *Florentinus de Venningen* bis publicè peroravit, & docuit, ejusmodi Jus non ſolùm Imperatore Romani abeunte, verum etiam vacante Imperio, competere Domino ſuo. In cujus rei fidem plura Inſtrumenta exhibuit. Conſtituti ſunt autem *Judices Vicariatus*, qui infrà deſcribuntur, & ii bis tantum hoc Anno Menſe Decembri cauſas litigantium audivere, eodem in loco, quo antè Judicium Cameræ habebatur.

Judic. Cam. Imper.		*Judic. Vicariat. Palatin.*
Præſid.		Præſ. Dom. *Joannes ab Hatſtein, Magiſter Ord. S. Joannis.*
Generoſ.	Eberſtein. 10.	*Ludovicus Comes de Hanau.*
	locum tenens.	*Valentinus Pincerna, de Erbach.*
Generoſ.		*Ludovicus de Fleckenſtein, Magiſter Curiæ.*
Mogunt.		*Florentinus de Venningen, Cancellarius.*
Trevirenſ.	Sonner. 10.	*Joachimus de Seckendorff, Marſchallus.*
Colon.		*Dietherus de Dalberg.*

Judic. Cam. Imper.	*Judic. Vicariat. Palatin.*
Palatin. Landsperg. 12.	*Joannes de Schœnberg, Præfectus in Sturmberg.*
Saxon.	*Berchtoldus de Flörsheim, Præfectus in Lauttern.*
Brandenb.	*VVolffgangus de Dalberg, Senior.*
Auſtriac.	*Albertus de Mörsheim, Præfectus in Rockenhauſen.*
Burgund. Dominic. Friſius. 7.	*Chriſtophorus de VVeingarten.*
	Dominicus Friſius.
Francon. Seckendorff. 4.	*VVolffgangus de Durn.*
Bavar.	*Lucas Hugonis.*
Suev. Widman. 5.	*Joannes de Rotvveil.*
Sup. Rhen. Kreutner. 5.	*Adam Themar.*
Inf. Rhen.	*Goblentz Plentz.*
Saxon.	*Joannes Kunig de Offenburg.*

Anno 1520. Wormatiæ.

Palatinus Elector per Conſiliarios ſuos continuavit Judicium Vicariatus, uſque ad 27. Junii, quo die Cancellarius publicè denunciavit, Electum Imperatorem Carolum Imperii fines attigiſſe, atque ita Palatinum authoritate ſua defunctum eſſe. Aſſederunt autem partim ii, qui ſupra notantur, partim alii, qui ipſis pro temporis ratione ſunt adjuncti. Alterum ex Protocollis Palatinus retinuit, alterum in Archivum Judicii Imperialis Cameræ repoſuit. Nec reperitur hactenus tribus integris Annis aliquis aſſumtus in Advocatum, vel Procuratorem.

Judices Vicariatus Palatini.

Præſid.	Erbach.	Kunig.
	Venningen.	Plentz.
	W. de Dalberg.	*Erlehaupt.*
	Flörsheim.	*VVolffgangus Udalricus de Flehingen.*
	Weingarten.	*Philippus Eyler.*
	Friſius.	*Theodericus Landſchad.*
	Hugo.	*VVolffgangus de Mulheim.*
	Rotweil.	

Anno 1521. Norimbergæ.

Imperator Cæſar Carolus Auguſtus in primo ſuo Conventu, Wormatiæ habito, communicato cum Principibus Conſilio, inter alia benè inſtituta opera, curſum Judicii Cameræ Imperialis reſtituit, eo penitus ordine, quo ab initio inſtitutus, & paulatim auctus eſt. Adjecit tamen aliquot ſalutares Conſtitutiones, quæ paſſim leguntur. Auxit etiam numerum

merum Judicum, *additis duobus, quorum nominationem ſibi reſervavit, & rerum Fiſcalium Procuratori Advocatum ordinarium adjunxit.* Deinde pro majori authoritate Judicii, voluit illud ſimul cum Imperii Conſilio *Norimbergæ* celebrari. Ibi igitur 20. Novembris jurârunt Judices in verba Friderici Palatini, qui tunc Cæſaris vices geſſit, atque deinceps Menſe Decembri bonis auſpiciis ter habita eſt Audientia publica.

Judices.

Præſid.	*Adamus Comes de Beuchlingen.*	*Cæſar.*	
Generoſ.		*Auſtriac.*	*Seyfridus de Colnitſch.*
Generoſ.		*Burgund.*	*Dominicus Tetman Friſius.*
Mogunt.	*Matthias de Ilau.*	*Francon.*	*Joannes Sebaſtianus de Hirnheim.*
Trevirenſ.	*Arnoldus de Glauburg.*	*Bavar.*	*Joannes Zingel.*
Colon.	*Hartmannus Mohr.*	*Suev.*	
Palatin.	*VVolffgangus de Thurn.*	*Sup.Rhen.*	*Ludovicus Schvvertzel de VVillingkhauſen. 22. Novembr.*
Saxon.	*Theodericus de Dechvvitz, Decanus VVurzenſis.*	*Inf. Rhen.*	
Brandenb.	*VVolffgangus de Uttenhofen.*	*Saxon.*	
Cæſar.	*Joannes Zaſius. 24. Decembris.*		

Notandum quod hic prima vice occurrant præter Generoſos, (qui Anno hoc deficiunt,) Aſſeſſores alii duo Cæſarei. vide Ordinat. Wormat. Anno 1521. §. 1. & 4.

Anno 1522. Norimbergæ.

Cum in proximis Comitiis Principes & Status Imperii, Suſtentationem Judicii Cameræ in ſe ſuſcepiſſent, donec certa aliqua ratio inveniretur, per quam ſumptibus illis perpetuo tenore conſuli poſſet. Quæ prima res in Conſilio Imperii diſcuti debebat. Tamen incidente gravi negotio belli Turcici, dilata eſt ejusmodi deliberatio in tempus magis commodum: & interim per integrum Annum iidem Status prorogarunt Suſtentationem ſemel in ſe ſuſceptam. Nam Fiſci proventus, tanquam minus ſufficientes, relinquebantur ſuo Juri, & Epiſcopus Moguntinus Cancellariæ curam, tanquam ſibi pertinentem, ad ſe receperat.

Judices.

Præſid.	Beuchlingen. 2.	*Palatin.*	*Joannes Sebaſtianus de Hirnheim, fuerat antè Franconicus, ſucceſſit Durnio. 26. Maji.*
Generoſ.			
Generoſ.			
Mogunt.	Ilau. 2.	*Saxon.*	Dechwitz. 2.
Trevirenſ.	Glauburg. 2.	*Brandenb.*	Uttenhofen. 2.
Colon.	Mohr. 2.	*Cæſar.*	Zaſius. 2.

Cæſar.
Auſtriac. Colnitſch. 2.
Burgund. Dominicus Tetman. 2.
Francon. Fridericus Kreutner.
Bavar. Zingel. 2. obiit, & ſucceſſit *Theodoricus Ungelter. 23. Jun.*

Suev. *Udalricus Kirchsperger. 2. Junii.*
Sup.Rhen. Schwertzel. 2.
Inf. Rhen.
Saxon. *Joannes Spiegel. 22. Januarii.*

Anno 1523. Norimbergæ.

Propter ingruentem multitudinem cauſarum, excogitatus eſt modus dividendi Conſilii, ita ut octo Judices ad audiendas, & diffiniendas controverſias, ſex ad interloquendum, & quatuor ad ſubſcribendum Supplicatoriis Libellis deputarentur. Multa quoque pro accelerandis negotiis per Conſilium Imperii ſancita & publicata ſunt. Et ex eodem interdum abſenti Præſidenti, cum nullum haberet Collegam Generoſum, qui Vices ſupplere poſſet, ſurrogati ſunt aliqui, utputè *Henricus Dux Mecklenburgenſis, Albertus Baro de VVolffſtein, Joannes Baro de Schvvartzenberg, N. Comes de Helffenſtein, Svvigerus Baro Gundelfingen.*

Judices.

Præſid. Beuchlingen. 3.
Generoſ.
Generoſ.
Mogunt. Ilau. 3.
Trevirenſ. Glauburg. 3.
Colon. Mohr. 3.
Palatin. Hirnheim. 3.
Saxon. Dechwitz. 3.
Brandenb. *Matthias Jagen. 26. Maji.*
Cæſar. Zaſius. 3.

Cæſar.
Auſtriac. Colnitſch. 3.
Burgund. Dominicus. 3.
Francon. Kreutner. 2.
Bavar. Ungelter. 2.
Suev. Kirchsperger. 2.
Sup.Rhen. Schwertzel. 3.
Inf. Rhen.
Saxon. Spiegel. 2.

Anno 1524. Norimbergæ & Eslingæ.

Per Status Imperii Norimbergæ actum eſt de rationibus ſuſtentandi Judicii, cùm autem nihil certi concluderetur, diviſi ſunt ſumptus inter Cæſarem, & Status, ita ut ad proximum Biennium dimidia pars per Cæſarem, reliquum per Status contribueretur. Placuit etiam Judicium Eslingam transferre. Idque ſexta Aprilis Judicibus nunciatum, & ſuſpenſus Proceſſus uſque ad 23. Maji, quo die Eslingæ rurſus inſtitutus eſt.

Judices.

Præſid. Beuchlingen. 4.
Generoſ. *Rupertus Comes de Manderſchied. 1. Julii.*
Generoſ. *VValterus Baro de Geroldseck. 17. Jun.*
Mogunt. Ilau. 4.

Trevi-

Trevirenſ. Glauburg. 4.
Colon. Mohr. 4.
Palatin. Hirnheim. 4.
Saxon. Dechwitz. 4.
Brandenb. Jagen. 2.
Cæſar. *Joannes Kneller.* 23. *Maji.*
Cæſar. *Joannes Mangolt.* 5. *Februarii.*
Auſtriac. Colnitſch. 4. cui ſucceſſit *Conradus Haller.* ult. *Auguſti.*
Burgund. Dominicus. 4.
Francon. Kreutner. 3. cui ſucceſſit *Petrus de Gundelsheim.* 17. *Septembris.*
Bavar. Ungelter. 3.
Suev. *Georgius Nittel.* 27. *Julii.*
Sup. Rhen. Schwertzel. 4.
Inf. Rhen. *Benignus Aldenau.* 22. *Julii.*
Saxon. Spiegel. 3.
Comes Ulricus de Helffenſtein. 23. *Novembr.* vid. *Catalog. Alphabet.*

Anno 1525. Eslingæ.

Incidente tumultuantium ruſticorum bello, & circa Eslingam potiſſimùm fervente, impediti ſunt Judices fungi officio ſuo. Itaque denunciârunt Juſtitium ab 24. Aprilis, uſque in 22. Maji, & reliquo tempore ſuo ordine proceſſerunt.

Judices.

Præſid. Beuchlingen. 5.
Generoſ. Manderſchied. 2.
Generoſ. Geroldseck. 2.
Mogunt. Ilau. 5.
Trevirenſ. Glauburg. 5.
Colon. Mohr. 5.
Palatin. Hirnheim. 5.
Saxon. Dechwitz. 5.
Brandenb. Jagen. 3.
Cæſar. Kneller. 2.
Cæſar. Mangolt. 2.
Auſtriac. Haller. 2.
Burgund. Dominicus. 5.
Francon. Gundelsheim. 2.
Bavar. Ungelter. 4.
Suev. Nittel. 2.
Sup. Rhen. Schwertzel. 5. cui ſucceſſit *Eytelius Trautvvein, Præpoſitus in Neuhauſen.* 20. *Decembr.*
Inf. Rhen. Benignus. 2.
Saxon. Spiegel. 4.

Anno 1526. Eslingæ.

Poſtquam proximum Biennium effluxerat, rurſus actum eſt de alendis Judicii Perſonis, ſed nihil concluſum. Ideoque illud per Status Spiræ congregatos prolongatum uſque ad Feſtum Michaëlis ſequentis Anni. Locus autem Spiram tranſlatus. Cautum etiam, ut id ipſum viſitaretur, & reformaretur. Quæ duo propter terrorem Turcici belli & inflictæ cladis non venerunt ad effectum. Et eadem de cauſa potiores Principes Eslingæ convenientes, à 10. Decembris uſque in finem Anni, Judicio ſilentium pepererunt.

Judices.

Præſid.	Beuchlingen. 6.	*Cæſar.*	Kneller. 3.
Generoſ.	Manderſchied. 3.	*Cæſar.*	Mangolt. 3.
Generoſ.	*Fridericus, Comes de Neuenar. 23. Novembris.*	*Auſtriac.*	Haller. 3.
		Burgund.	Dominicus. 6.
Mogunt.	Ilau. 6. cui ſucceſſit *Bernardus Kuehorn. 3. Octobris.*	*Francon.*	Gundelsheim. 3.
		Bavar.	Ungelter. 5.
Trevirenſ.	Glauburg. 6.	*Suev.*	Nittel. 3.
Colon.	Mohr. 6.	*Sup. Rhen.*	Trautwein. 2.
Palatin.	Hirnheim. 6.	*Inf. Rhen.*	Benignus. 3.
Saxon.	Dechwitz. 6.	*Saxon.*	Spiegel. 5.
Brandenb.	Jagen. 4.		

Anno 1527. Eslingæ & Spiræ.

Quàmvis laberetur tempus ſuſtentandi per Status Judicii, & Rex Ferdinandus non poſſet à Principibus, qui Ratisponæ convenerant, prorogationem illius impetrare, nihilominùs tamen Judices perſtiterunt in officio, id veriſimile eſt, eos feciſſe ad nutum Regis, aut etiam ipſius Cæſaris. In Feriis tamen Meſſium Spiram ſeſe contulerunt, atque ibi deinceps firmas Judicii ſedes fixerunt. Renovârunt quoque nonnulla circa Judiciales Proceſſus, quæ longo uſu magis, quam alia authoritate ſunt firmata.

Judices.

Præſid.	Beuchlingen. 7.	*Cæſar.*	Mangolt. 4.
Generoſ.		*Auſtriac.*	Haller. 4.
Generoſ.	Neuenar. 2.	*Burgund.*	Dominicus. 7.
Mogunt.	Kuehorn. 2.	*Francon.*	Gundelsheim. 4.
Trevirenſ.	Glauburg. 7.	*Bavar.*	Ungelter. 6.
Colon.	Mohr. 7.	*Suev.*	Nittel. 4.
Palatin.	Hirnheim. 7.	*Sup. Rhen.*	Trautwein. 3.
Saxon.	Dechwitz. 7.	*Inf. Rhen.*	Benignus. 4.
Brandenb.	*Matthias Held. 23. Auguſti.*	*Saxon.*	*VVolffgangus Litticbau. 18. Martii.*
Cæſar.	Kneller. 4.		

Anno 1528. Spiræ.

Satis quietè hoc Anno in Judicialibus cauſis actum eſt. Incidit tamen quædam privata æmulatio inter Judices, *cum Auſtriacus poſtularet ſibi medium locum dari inter duos Cæſareos, in quo tamen repulſam tulit.* Vacante etiam loco Regionis Franconiæ, orta eſt diſſenſio inter Principes & Status Eccleſia-

cleſiaſticos cum Secularibus, cum neutra pars alteri in ſubſtituendo Judice conſentire vellet, atque ea de cauſa toto Biennio relictus eſt locus ille vacuus, donec tandem ea lege controverſia ſopita eſt, ut alternis vicibus, nunc hi nunc illi, Jure Præſentandi uterentur.

Judices.

Præſid.	Beuchlingen. 8.	*Cæſar.*	Kneller. 5.
Generoſ.	*Joannes Comes de Montfort. 7. Januarii.*	*Cæſar.*	Mangolt. 5.
		Auſtriac.	Haller. 5.
Generoſ.		*Burgund.*	*Conradus Hel. 18. Junii.*
Mogunt.	Kuehorn. 3.	*Francon.*	
Trevirenſ.	Glauburg. 8.	*Bavar.*	
Colon.	Mohr. 8.	*Suev.*	Nittel. 5.
Palatin.	Hirnheim. 8.	*Sup.Rhen.*	Trautwein. 4.
Saxon.	Dechwitz. 8.	*Inf.Rhen.*	Benignus. 5.
Brandenb.	Held. 2.	*Saxon.*	Littichau. 2.

Anno 1529. Spiræ.

In Comitiis Spirenſibus tertiò reſumptæ ſunt rationes alendi Judicii, earum autem nulla placuit. Itaque ad aliud Biennium prolongata eſt prior Contributio, ita ut Spiræ manere deberet Judicium. Ordinati quoque ſunt, qui illud hoc Anno viſitarent, atque reformarent: *& alii, qui hactenus editas de illo Sanctiones colligerent, & in unum volumen comportarent.* Sed utrumque eſt impeditum, partim propter impetum Turcarum, partim per ſpem advenientis Cæſaris. Sed & aliud Juſtitium fuit propter novam *Contagionem mortiferi ſudoris*, cujus cauſa 24. Septembris indictæ ſunt Feriæ ad integrum Menſem.

Judices.

Præſid.	Beuchlingen. 9.	*Cæſar.*	Mangolt. 6.
Generoſ.	Montfort. 2.	*Auſtriac.*	Haller. 6.
Generoſ.	*VVilhelmus VVernherus Baro de Zimmern. 21. Junii.*	*Burgund.*	Hel. 2.
		Francon.	
Mogunt.	Kuehorn. 4.	*Bavar.*	*Caſpar Schober. 21. Aprilis.*
Trevirenſ.	Glauburg. 9.	*Suev.*	Nittel. 6. obiit, & ſucceſſit *Joannes Kunig, aliàs Offenburg. 28. Aprilis.*
Colon.	Mohr. 9.		
Palatin.	Hirnheim. 9.		
Saxon.	Dechwitz. 9.	*Sup.Rhen.*	Trautwein. 5.
Brandenb.	Held. 3.	*Inf.Rhen.*	Benignus. 6.
Cæſar.	Kneller. 6.	*Saxon.*	Littichau. 3.

Anno

Anno 1530. Spiræ.

Judicii Status Auguſtæ in Conventu Principum rurſus eſt renovatus, & *ſex novi Judices ex Imperii ſex Regionibus adjecti. Ordinati quoque extra ordinem octo* ad inſpiciendas & referendas intra Annum antiquas cauſas. * Omnibus autem auctum Salarium *ad quingentos Aureos, & locus Spiræ perpetuatus.* Nova etiam Contributionis ratio inita, quæ partim per Cæſarem, partim per Status expediretur, idque ad tres Annos proximos, nam interim juſſi ſunt Judices, atque etiam proximi Viſitatores, quibus tunc varia poteſtas data eſt, de perpetua & ſtabili Suſtentatione cogitare. *Mandatum quoque Judicibus, ut diſperſas Judicii Sanctiones in unum colligerent, nihil tamen addito, nec detracto.* Hæc omnia ante finem Novembris conſtituta, non potuerunt hoc Anno debitum ſortiri effectum.

* vide *Receſſ. Imper. Auguſtan.* 1530. §. 73. *uſque* 83.

Judices.

Præſid.	Beuchlingen. 10.	*Cæſar.*	Kneller. 7.
Generoſ.	Montfort. 3. cui ſucceſſit *Fridericus Schenck, Baro de Tautenberg. 1. Decembris.*	*Cæſar.*	Mangolt. 7.
		Auſtriac.	Haller. 7.
		Burgund.	Hel. 3. diſcedit Auguſtam.
Generoſ.	Zimmern. 2.	*Francon.*	*Franciſcus Froſch. 7. Januar.*
Mogunt.	Kuchorn. 5.	*Bavar.*	Schober. 4.
Trevirenſ.	Glauburg. 10.	*Suev.*	König. 2.
Colon.	Mohr. 10.	*Sup. Rhen.*	Trautwein. 6.
Palatin.	Hirnheim. 10.	*Inf. Rhen.*	Benignus. 7.
Saxon.	Dechwitz. 10.	*Saxon.*	Littichau. 4.
Brandenb.	Held. 4.		

Anno 1531. Spiræ.

Judices.

Præſid.	Beuchlingen. 11.	*Cæſar.*	Mangolt. 8. obiit 18. Martii Spiræ, & ſucceſſit *Henricus Levvenſau de Roſtock. 10. Maji.*
Generoſ.	Zimmern. 3.		
Generoſ.	Tautenberg. 2.		
Mogunt.	Kuchorn. 6.		
Trevirenſ.	Glauburg. 11.	*Auſtriac.*	Haller. 8.
Colon.	Mohr. 11.	*Burgund.*	*Caſpar Baldung. 28. Junii.*
Palatin.	Hirnheim. 11.	*Francon.*	*Matthias de Ilau. 10. Julii.*
Saxon.	Dechwitz. 11.	*Francon.*	Froſch. 2.
Brandenb.	*Eytellus Senfft. 2. Maji.*	*Bavar.*	Schober. 3. obiit 21. Febr.
Cæſar.	*Philippus Burckhart. 8. Maji.*	*Bavar.*	*Joannes de Schvvappach. 16. Maji.*

Suev.

Suev.	König. 3.	*Inf. Rhen.*	*Joannes de Hove.* 2. *Maji.*
Suev.	*Juſtinianus Moſer.* 1. *Junii.*	*Inf. Rhen.*	
Sup. Rhen.	Trautwein. 7.	*Saxon.*	*Philippus Drachſtet.* 24. *Julii.*
Sup. Rhen.	*Conradus Pleicker.* 2. *Maji.*	*Saxon.*	*Andreas de Könritz.* 23. *Octobr.*

Extraordinarii Referentes. *

Claudius Cantiuncula.	*Balthaſar Stump.*
Joannes Marquardt.	*Hupertus Schmetz.*
Joannes Fürderer.	*Martinus Bechel.*
Degenhardus Has.	Octavus locus vacat.

* *Extraordinarii Referentes, non verò Aſſeſſores Judicii, cum quibus illi non confundendi. Intra Anni ſpatium defungi debebant labore impoſito extraordinarii hi Referentes, vide* Receſſ. Imper. Auguſtan. 1530. §. 82. *Ex quo etiam colligitur, non tributum ipſis fuiſſe Votum deciſivum, quod tamen habuere Aſſeſſores Extraordinarii, vid.* Præfat. noſtram. *Neque ulterius quam hoc Anno continuatum fuiſſe reperitur munus illorum Referentium.*

Menſe Martio Viſitatio Judicii, proximis Comitiis promiſſa, ſequuta eſt. Poſt eam cœperunt ſuppleri loca eorum, qui de novo additi ſunt, utpote duplicato numero ſex Regionum Imperii, atque eo modo ferventior fuit Judicii curſus. Nam & eodem Anno *ſeptem extraordinarii Referentes* functi ſunt munere ſuo. Octavus enim *D. Ambroſius Voland* impeditus per Suevos nunquam advenit.

Anno 1532. Spiræ.

Judices.

Præſid.	Beuchlingen. 12.	*Burgund.*	Baldung. 2.
Generoſ.	Zimmern. 4.	*Francon.*	Froſch. 3.
Generoſ.	Tautenberg. 3.	*Francon.*	
Mogunt.	Kuehorn. 7.	*Bavar.*	*Matthias Alber.* 11. *Octobr.*
Trevirenſ.	Glauburg. 12.	*Bavar.*	Schwappach. 2.
Colon.	Mohr. 12.	*Suev.*	König. 4.
Palatin.	Hirnheim. 12.	*Suev.*	Moſer. 2.
Saxon.	Dechwitz. 12.	*Sup. Rhen.*	Trautwein. 8.
Brandenb.	*Matthias de Ilau*, anteà Franconicus.	*Sup. Rhen.*	Pleicker. 2.
		Inf. Rhen.	von Hove. 2.
Cæſar.	Burckhart. 2.	*Inf. Rhen.*	
Cæſar.	Roſtock. 2.	*Saxon.*	Drachſtet. 2.
Auſtriac.	Haller. 9.	*Saxon.*	Könritz. 2.

Statim initio Anni incidit Judicibus controverſia cum *Chriſtophoro Plaurer* Camerario Cæſaris. Is enim promiſerat reſiduum debiti Salarii ante Calendas Januarias ſolvere. Sed miſit Procuratorem ſuum *Joannem Erber*, qui ea de cauſa ſubdole agere viſus eſt. Itaque major pars Judicum detrectavit officium ſuum, & vix perſuaſi ſunt à Præſidente, ut ad ipſum redirent, donec res ad Cæſarem deferretur. Lecta eſt eandem ob cauſam proteſtatio Judicum in Auditorio publico. Alioquin etiam ſemel, atque iterum interceſſerunt Procuratores, ne per pauciores cauſæ audirentur. Porrò in Comitiis Ratisponæ habitis examinata & approbata ſunt Acta proximæ Viſitationis, eaque in vulgus publicata, paucis admodum immutatis, & additis. Quæ pariter ſunt evulgata. Conſtitutum etiam, ut ad Calendas Majas eadem Viſitatio ſingulis Annis repeteretur.

Anno 1533.

Judices.

Præſid. Beuchlingen. 13.
Generoſ. Zimmern. 5.
Generoſ. Tautenberg. 4.
Mogunt. Kuehorn. 8.
Trevirenſ. Glauburg. 13.
Colon. Mohr. 13.
Palatin. Hirnheim. 13.
Saxon. Dechwitz. 13.
Brandenb. Ilau. 2.
Cæſar. Burckhart. 3.
Cæſar. Roſtoch. 3.
Auſtriac. Haller. 10. abiit ad Badenſem Marchionem Philippum.
Burgund. Baldung. 3. abiit Friburgum Brisgoiæ.
Francon. Froſch. 4. abiit Argentinam, ſucceſſit ei *Conradus Braun. 12. Martii.*
Francon. *Joannes Koel. 8. Auguſti, pro Secularibus.*
Bavar. Alber. 2.
Bavar. Schwappach. 3. abiit in Bavariam, ſucceſſit *Georgius Buecher de Falckenaich. 29. Novembris.*
Suev. König. 5.
Suev. Moſer. 3.
Sup. Rhen. Trautwein. 9.
Sup. Rhen. Pleicker. 3.
Inf. Rhen. von Hove. 3.
Inf. Rhen. *Rupertus Schmetz. 13. Januarii.*
Saxon. Drachſtet. 3.
Saxon. Könritz. 3.

Nulla alia re inſignis hic Annus fuit, niſi quod Menſe Majo altera Judicii Viſitatio celebrata. Quæ autem ibidem conſtituta, habentur vulgò in Actis publicis.

Anno 1534.

Judices.

Præſid. Beuchlingen. 14.
Generoſ. Zimmern. 6. reſignat, ultimâ Julii abiit, & ſucceſſit *Joannes Comes de Montfort. 18. Auguſti.*

Gene-

Generoſ. Tautenberg. 5. reſignat 19 Septembr. & 11. Octobris abiit, & ſucceſſit iterum *VVilhelmus VVernerus Baro de Zimmern. 10. Nov.*
Mogunt. Kuehorn. 9.
Trevirenſ. Glauburg. 14. obiit die Solis 23. Augusti Spiræ, & ſucceſſit *Henricus Falckenberger, Decanus S. Simeonis Trevirenſis. 7. Octobris.*
Colon. Mohr. 14.
Palatin. Hirnheim. 14.
Saxon. Dechwitz. 14. obiit, & ſucceſſit *Melchior Kreutz. 12. Octobris.*
Brandenb. Ilau. 3.
Cæſar. Burckhart. 4.
Cæſar. Roſtock. 4. obiit 6. Decembris.
Auſtriac. Henricus Faut. 13. Aprilis.
Burgund.
Francon. Braun. 2.
Francon. Koel. obiit ultima Decembris.
Bavar. Alber. 3.
Bavar.
Suev. König. 6.
Suev. Moſer. 4.
Sup. Rhen. Trautwein. 10. reſignat 20. Februarii, & 14. Maji abiit Camburgum, factus Præpoſitus.
Sup. Rhen. Pleicker. 4. obiit, & ſucceſſit *Conradus Viſch. 1. Dec.*
Inf. Rhen. von Hove. 4. abiit Coloniam, ibi moritur.
Inf. Rhen. Schmetz. 2.
Saxon. Drachſter. 4.
Saxon. Könritz. 4.

Finitum quidem eſt triennium quo Status Auguſtæ convenientes pro dimidia parte Judicibus Salaria polliciti ſunt. Sed Cæſar, ut eos nihilominùs in officio contineret, de ſuo integrè ſatisfacere promiſit. Ita cum magna difficultate aliquot Annis Judicium ex ſola Cæſaris authoritate pependit.

Anno 1535.

Judices.

Præſid. Beuchlingen. 15. Veneris 4. Junii, abiit, factus Archi-Epiſcopus Magdeburgenſis.
Generoſ. Montfort. 2. locumtenens per Cæſarem.
Generoſ. Zimmern. 7.
Mogunt. Kuehorn. 10.
Trevirenſ. Falckenberger. 2.
Colon. Mohr. 15.
Palatin. Hirnheim. 15.
Saxon. Kreutz. 2. reſignat 8. Octobris in die Veneris. 4. Novembris abiit ad Electorem Saxoniæ.
Brandenb. Ilau. 4.
Cæſar. Burckhart. 5.
Cæſar.
Auſtriac. Faut. 2.
Burgund. *Viglius Zvvichemus Friſius. 12. Aprilis.*

Francon. Braun. 3. reſignat Sabbatho. 16. Januar. abiit, & ſucceſſit *VVolffgangus Beilvvitz. 7. Junii.*

Francon. *VVilhelmus Gannshorn. 14. Aug.*

Bavar. Alber. 4. reſignat 1. Maji, & abiit Ingolſtadium, ſucceſſit *Nicolaus Everhardus Friſius. 16. Auguſti.*

Bavar. *Chriſtophorus Backenbuſch. 9. Octobris.*

Suev. König. 7. obiit in Thermis Ferinis 14. Julii, ſucceſſit *Balthaſar Stumpff. 18. Nov.*

Suev. Moſer. 5.

Sup.Rhen. *Philippus de Venningen. 9. Jun.*

Sup.Rhen. Viſch. 2.

Inf.Rhen.

Inf.Rhen. Schmetz. 3.

Saxon. Könritz. 5.

Saxon. Drachſtet. 5. abiit, & ſucceſſit *Bonaventura Funck. 16. Aug.*

Præſidens accepta venia primùm in Senatu, deinde in Auditorio publico recitavit Literas Imperatoris, quibus ipſe honeſtè dimittebatur, & donec certus Succeſſor daretur, mandatæ ſunt vices per Cæſarem Comiti Montfortiano.

Anno 1536.

Judices.

Præſid. *Joannes Comes Palatinus Rheni, Dux Bavariæ &c. 8. Febr.*

Generoſ. Montfort. 3.

Generoſ. Zimmern. 8.

Mogunt. Kuehorn. 11.

Trevirenſ. Falckenberger. 3.

Colon. Mohr. 16.

Palatin. Hirnheim. 16.

Saxon. *Caſpar de Seidvvitz. 31. Jan.*

Brandenb. Ilau. 5.

Cæſar. Burckhart. 6.

Cæſar. *Matthæus Neſer. 24. Aprilis.*

Auſtriac. Faut. 3.

Burgund. Viglius. 2.

Francon. Beilwitz. 2.

Francon. Gannshorn. 2.

Bavar. Everhardus. 2.

Bavar. Backenbuſch. 2. obiit 9. Septembris.

Suev. Moſer. 6.

Suev. Stumpff. 2.

Sup.Rhen. Viſch. 3.

Sup.Rhen. Venningen. 2. abiit 3. Junii, & ſucceſſit *Conradus Braun. iterum 10. Junii. anteà Franconicus.*

Inf.Rhen. Schmetz. 4.

Inf.Rhen. Carolus Harſt. 5. Julii.

Saxon. Könritz. 6.

Saxon. Funck. 2.

Nulla alia re, quam dignitate Principis, Præſidentis, Nobilis eſt iſte Annus. Quem eo Conſilio à Cæſare lectum eſſe credendum eſt, ut per ipſum Judicii authoritas, paulatim ab hominibus parùm quietis convelli cœpta, erigeretur. Sed nec id multum profuit, ut mox eventus docuit.

Anno

Anno 1537.

Judices.

Præſid. Palatinus. 2.
Generoſ. Montfort. 4.
Generoſ. Zimmern. 9.
Mogunt. Kuehorn. 12. obiit, & ſucceſſit *Conradus Braun, anteà Rhenenſis. 2. & 8. Junii.*
Trevirenſ. Falckenberger. 4.
Colon. Mohr. 17. obiit 23. Auguſti Spiræ, & ſucceſſit *Jacobus Omphalius. 8. Octobris.*
Palatin. Hirnheim. 17.
Saxon. Seidwitz. 2.
Brandenb. Ilau. 6.
Cæſar. Burckhart. 7.
Cæſar. Neſer. 2.
Auſtriae. Faut. 4.
Burgund. Viglius. 3. abiit Ingolſtadium. 28. Novembris.
Francon. Beilwitz. 3.
Francon. Gannshorn. 3. abiit Herbipolim, reſignando 22. Decembris.
Bavar. Everhardus. 3.
Bavar. *Nicolaus Zinner. 19. Novembr.*
Suev. Moſer. 7.
Suev. Stumpff. 3.
Sup. Rhen. Viſch. 4.
Sup. Rhen. Georgius de Riepur. 17. Octobris.
Inf. Rhen. Schmetz. 5. abiit Coloniam.
Inf. Rhen. Harſt. 2. abiit ad Ducem Juliacenſem. 20. Novembris.
Saxon. Könritz. 7.
Saxon. Funck. 3. abiit Lipſiam in Patriam. 12. Maji, & ſucceſſit *Georgius de Schleinitz. 14. Auguſti.*

Quàmvis ante Biennium lapſum eſſet id tempus, quo Status Imperii ſuſtentare Judicium Auguſtæ pacti ſunt, tamen hoc demum Anno reperitur receſſiſſe ab officio *Georgius Pomerer*, hujus negotii Quæſtor, quem veriſimile eſt hactenus per Fiſcalem eas quas potuit, exegiſſe collectas. Cum autem Smalcaldiæ novum Fœdus in Imperio exoriretur cœpit paulatim omnis Judicii authoritas imminui. Contra id enim Fœderati apertè inſurrexerunt, id ipſum autem alii ſoli nec voluerunt, nec potuerunt defendere. Cæſar tamen propriis ſumptibus, & maximis viribus cavit, ne Judices dilaberentur. Qui ægrè quidem ſe retineri paſſi ſunt, ſed tamen ſemel ſuſceptam animi conſtantiam egregie conſervaverunt.

Anno 1538.

Judices.

Præſid. Palatinus. 3.
Generoſ. Montfort. 5.
Generoſ. Zimmern. 10.
Mogunt. Braun. 3.
Trevirenſ. Falckenberger. 5.
Colon. Omphalius. 2.
Palatin. Hirnheim. 18.
Saxon. Seidwitz. 3.

Brandenb. Ilau. 7.
Cæſar. Burckhart. 8.
Cæſar. Neſer. 3.
Auſtriac. Faut. 5.
Burgund. *Caſpar Colineſer. 3. Julii.*
Francon. Beilwitz. 4. abiit domum, reſignat 3. Auguſti.
Francon. *Jacobus Jonas. 21. Januarii.*
Bavar. Everhardus. 4.
Bavar. Zinner. 2.
Suev. Moſer. 8.
Suev. Stumpff. 4.
Sup. Rhen. Viſch. 5.
Sup. Rhen. Riepur. 2.
Inf. Rhen.
Inf. Rhen. *Hupertus Schmetz. iterum 13. Decembr.* vid. *An. 1537.*
Saxon. Könritz. 8.
Saxon. Schleinitz. 2. renunciat, 6. Maji abiit, & ſucceſſit *Chriſtophorus Straſs. 23. Septembris.*

Fœderati Smalcaldienſes, qui ſeſe *Proteſtantes* vocari voluerunt, dudum extorſerant ſecuritatem, & inducias, quibus inter alia cavebatur, ne Judicium Cameræ cognoſceret de iis cauſis, quas illi ad Religionem ſuam pertinere contendebant. Statim ergo duplex orta eſt quæſtio, *primùm*, quales illæ cauſæ cenſeri deberent, deinde quis poſſet easdem diſcernere. Cum autem Judicium Cameræ de utraque cognitionem ſibi vindicaret, arripuerunt alii anſam, principio recuſandi Judices, & cum id parum proficeret, editis publicis Libellis totius Judicii authoritatem proſciderunt. Nec ceſſarunt interim occulti terrores, per quos ſane ipſe Præſidens Magiſtratu ſe abdicare coactus eſt.

Anno 1539. Spiræ & Wimpinæ.

Judices.

Præſid. Palatinus. 4. abiit 8. Febr.
Generoſ. Montfort. 6. abiit 8. Maji.
Generoſ. Zimmern. 11. locum tenens.
Mogunt. Braun. 4.
Trevirenſ. Falckenberger. 6.
Colon. Omphalius. 3.
Palatin. Hirnheim. 19.
Saxon. Seidwitz. 4.
Brandenb. Ilau. 8.
Cæſar. Burckhart. 9.
Cæſar. Neſer. 4.
Auſtriac. Faut. 6.
Burgund. Colineſer. 2.
Francon. Jonas. 2.
Francon. *Henricus Herold. 16. Junii, ex officio pro Beilvvitzen.*
Bavar. Everhardus. 5.
Bavar. Zinner. 3.
Suev. Moſer. 9.
Suev. Stumpff. 5.
Sup. Rhen. Viſch. 6.
Sup. Rhen. Riepur. 3.
Inf. Rhen. Schmetz. 2.
Inf. Rhen. *Joannes Bornaus. 16. Januar.*
Saxon. Könritz. 9.
Saxon. Straſs. 2.

Poſt-

Poſtquàm Palatinus ab officio receſſit, Judices vices illius mandarunt *Comiti de Zimmern 10. Februarii.* Iidem deinceps ceſſantibus Franconibus, ex officio ſuppleverunt locum illorum. Cæterum invaleſcente peſte totum Tribunal *Wimpinam* aufugit, & ibi à Novembri per integrum ſemeſtre cauſæ ſunt agitatæ, quum Spiræ 17. Octobris ultima & Wimpinæ 17. Novembris, prima haberetur Audientia.

Anno 1540. Wimpinæ & Spiræ.

Judices.

Præſid.
Generoſ.
Generoſ. Zimmern. 12. locum tenens.
Mogunt. Braun. 5. mutavit ſtatum, reſignans 1. Martii, * & ſucceſſit *Joannes Antz. 14. Junii.*
    * *Utilius officium Præfecti Cancellariæ eſt amplexus.*
Trevirenſ. Falckenberger. 7.
Colon. Omphalius. 4. abiit ad Colonienſem, & ſucceſſit *Bernardus Schvveicker. 23. Septembris.*
Palatin. Hirnheim. 20.
Saxon.
Brandenb. Ilau. 9.
Cæſar. Burckhart. 10.
Cæſar. Neſer. 5.
Auſtriac. Faut. 7.
Burgund. Colineſer. 3.
Francon. Jonas. 3.
Francon. Herold. 2.
Bavar. Everhardus. 6.
Bavar. Zinner. 4.
Suev. Stumpff. 6.
Suev. Moſer. 10.
Sup. Rhen. Viſch. 7.
Sup. Rhen. Riepur. 4.
Inf. Rhen. Schmetz. 3.
Inf. Rhen. Bornæus. 2.
Saxon. Könritz. 10.
Saxon. Straſs. 3.

Nondum erat omninò purgatus aër Spirenſis. Sed metus oberrantium equitum fecit, ut Judices minus timerent de peſte. Itaque Judicium Spiram reduxerunt, ut tutiori loco adminiſtrarent Juſtitiam contra eos, qui erant ſuſpecti de turbata Pace Publica.

Anno 1541. Spiræ.

Judices.

Præſid. *Joannes Comes de Montfort. 22. Aprilis.*
Generoſ.
Generoſ. Zimmern. 13. locum tenens.
Mogunt. Antz. 2.
Trevirenſ. Falckenberger. 8.
Colon. Schweicker. 2.
Palatin. Hirnheim. 21.
Saxon. *Chriſtoph. de Carlovvitz. 4. Mart.*

Bran-

Brandenb. Ilau. 10.
Cæſar. Burckhart. 11.
Cæſar. Neſer. 6.
Auſtriac. Faut. 8.
Burgund. Colineſer. 4.
Francon. Jonas. 4. abiit ad Moguntinum, & ſucceſſit *VVilhelmus de Neuhauſen. 25. Junii.*
Francon. Herold. 3.
Bavar. Everhardus. 7.

Bavar. Zinner. 5.
Suev. Moſer. 11. obiit 7. Junii.
Suev. Stumpff. 7.
Sup. Rhen. Viſch. 8.
Sup. Rhen. Riepur. 5.
Inf. Rhen. Schmetz. 4.
Inf. Rhen. Bornæus. 3.
Saxon. Könritz. 11. abiit ad Reg. Rom.
Saxon. Straſs. 4.

In Comitiis Ratisponenſibus rurſus inſtaurata eſt Judicii ratio, ita ut poſtquam Cæſar hactenus aliquot Annis impenſas ſolus ſuſtinuiſſet, Status Imperii eas ad proximum triennium in ſe ſolos ſuſciperent. Interim verò cogitaretur de certis & perpetuis proventibus. Cautum etiam ut Judicium principio ſemel, deinde ſingulis Annis viſitaretur, & quatenus opus, reformaretur. Salarium tamen Judicantium ad antiquam Summam quadringentorum Aureorum revocatum eſt, quicquid ipſi Judices per Legatos ſuos reclamaverint.

Anno 1542. Spiræ.

Judices.

Præſid. Montfort. 2.
Generoſ. Zimmern. 9. abiit 1. April.
Generoſ. *Joannes Jacobus Baro de Künigseck. 6. Septembris.*
Mogunt. Antz. 3. mutavit ſtatum 13. Jun.* & ſucceſſit ei *Balthaſar Stumpff. 6. Jul. anteà Suevus. 8.*

* *Secutus eſt exemplum Anteceſſoris ſui Conradi Braun.*

Trevirenſ. Falckenberger. 9.
Colon. Schweicker. 3. abiit in Patriam.
Palatin. Hirnheim. 22.
Saxon.
Brandenb. Ilau. 10.
Cæſar. Burckhart. 12.
Cæſar. Neſer. 7.
Auſtriac. Faut. 9.

Burgund. Colineſer. 4. abiit ad Mediomatrices.
Francon. Herold. 4.
Francon. Neuhauſen. 2.
Bavar. Everhardus. 8. abiit Ingolſtadium.
Bavar. Zinner. 6.
Suev.
Suev.
Sup. Rhen. Viſch. 9.
Sup. Rhen. Riepur. 6.
Inf. Rhen. Schmetz. 5.
Inf. Rhen. Bornæus. 5.
Saxon. Könritz. 12. abiit ad Reg. Roman. 21. vel 29. Nov.
Saxon. Straſs. 5. Mercur. 22. Mart. reſignat, abiit ad Electorem Brandenburgenſem.

Magna

Magna Comitia per Regem Spiræ celebrata ibi Judices obtinuerunt antiquari proximam diminutionem Salarii: ita ut id permaneret in Summa quingentorum Aureorum. De Viſitatione quoque actum eſt, ut quoniam ea conſtituta die facta non eſſet, alio die tunc præfixo ſuſciperetur. Sed nec ipſum quoque poſt ſequutum eſt. Interim verò Bellum contra Ducem Brunſvicenſem, per Proteſtantes geſtum, & cum Judices imploranti Duci partes ſuas interponerent, Proteſtantes novam eos recuſandi occaſionem arripuerunt: per quam poſthac omnem penitus obedientiam detrectarunt, ita ut donec ea, quæ de Viſitatione, ac Reformatione Judicii Ordinibus Imperii nuper placuerunt, ad effectum perducerentur, ipſi eos Judices prò legitimis non agnoſcerent.

Anno 1543. Spiræ.

Judices.

Præſid.	Montfort. 3.	*Bavar.*	Zinner. 7.
Generoſ.	Künigseck. 2.	*Bavar.*	
Generoſ.		*Suev.*	*Bernardus Chriſtophorus Rechlinger. 8. Januarii.*
Mogunt.	Stumpff. 9.	*Suev.*	
Trevirenſ.	Falckenberger. 10.	*Sup. Rhen.*	Viſch. 10.
Colon.		*Sup. Rhen.*	Riepur. 7.
Palatin.	Hirnheim. 23.	*Inf. Rhen.*	Schmetz. 6. abiit Coloniam, & ſucceſſit *Philippus de Grün. 18. Decembr.*
Saxon.		*Inf. Rhen.*	Bornæus. 6. obiit 21. Novembris.
Brandenb.	Ilau. 11.	*Saxon.*	*Andreas de Blumenthal. 22. Novembris.*
Cæſar.	Burckhart. 13.	*Saxon.*	
Cæſar.	Neſer. 8.		
Auſtriac.	Faut. 10.		
Burgund.			
Francon.	Herold. 5.		
Francon.	Neuhauſen. 3.		

Hactenus dilata fuit Viſitatio uſque in adventum Cæſaris. Qui poſtquàm in Germaniam rediiſſet, ſtatim curavit ut ea ad effectum perduceretur. Itaque convenerunt quidem ii, qui deputati fuerant. Sed ſtatim incidit odioſa quæſtio de modo viſitandi. Aderant enim plerique ex Proteſtantium ordine, & exhibitæ ſunt plures querimoniæ, quas illi, & omnia alia ſuo arbitrio diſponere nitebantur. Super quo ultra tertium Menſem altercatum eſt. Tandem Cæſar ut quieſcerent juſſit, & totum negotium ad futura proximè Comitia rejecit.

Anno 1544. Spiræ.

Judices.

Præſid.	Montfort. 4.	*Francon.*	Herold. 6.
Generoſ.	Künigseck. 3.	*Francon.*	Neuhauſen. 4.
Generoſ.		*Bavar.*	Zinner. 8. abiit ad Cæſarem.
Mogunt.	Stumpff. 10.	*Bavar.*	
Trevirenſ.	Falckenberger. 11.	*Suev.*	Rechlinger. 2.
Colon.		*Suev.*	
Palatin.	Hirnheim. 24.	*Sup.Rhen.*	Viſch. 11.
Saxon.		*Sup.Rhen.*	Riepur. 8.
Brandenb.	Ilau. 12.	*Inf. Rhen.*	Grun. 2.
Cæſar.	Burckhart. 14. diſcedit & moritur.	*Inf. Rhen.*	*Lampertus Siſſing.* 23. *Maji*, obiit ſtatim altero Menſe.
Cæſar.	Neſer. 9.	*Saxon.*	Blumenthal. 2.
Auſtriac.	Faut. 11.	*Saxon.*	
Burgund.			

Multa contentione rixatum eſt in Comitiis Spirenſibus de Actis proximæ Viſitationis, & Judices ita probarunt innocentiam ſuam Cæſari, ut juberet eos in officio permanere. Sed quoniam non potuit à Statibus obtineri prorogatio triennalis Suſtentationis. Ideo finito eo tempore, Collegium neceſſario corruit. Cautum tamen ut in proximo Conventu idipſum renovaretur, & conſultaretur, quo pacto in perpetuum ſuſtineri poſſet. *Interim Cæſar Præſidentem, & quatuor Judices* (nec enim pluribus perſuadere potuit) *ſuis impenſis retinuit*, qui cauſas alioquin perituras acceptarent, & Libellis Supplicatoriis ſubſcriberent: potiſſimum verò Fiſci negotia expedirent. Quo Juſtitio integro poſtea quadriennio Judicium laboravit.

Deputati Cæſaris.

Præſid.	*Joannes Comes de Montfort.*	*Henricus Herold.*
	Matthias de Ilau.	*Philippus de Grun.*
	Henricus Faut.	

Anno 1545. Spiræ.

Deputati Cæſaris.

Præſid.	Montfort. 5.	Faut. 12.
	Ilau. 13. reſignat 29. Decembris.	Herold. 7.
		Grun. 3.

Anno

Anno 1546. Spiræ.

Deputati Cæſaris.

Præſid.	Montfort. 6.	Herold. 8.
	Ilau. 14.	Grun. 4.
	Faut. 13.	

Poteſtas, quæ per Cæſarem demandata eſt Præſidenti, & quatuor deputatis Aſſeſſoribus, finiebatur eo die, quo altera Comitia Wormatiæ celebrari debebant. Is erat ad Calendas Octobris Anno ſuperiori. Sed cum nec eo tempore, nec poſt hoc Anno, licet omnia per Cæſarem tentarentur, quicquam ſolidi, vel de Judicii ratione, vel aliis graviſſimis Imperii negotiis ageretur, ita ut neceſſe foret omnem illam actionem, & tractatum in novum Conventum, quem Cæſar Ratisponam indixerat, rejicere. Intereà Cæſar omnia, quæ per Deputatos ſuo juſſu in Judicio geſta ſunt, rata habuit, eisque ſemel datam authoritatem, uſque dum aliud ſtatueretur, prorogavit. Adjunxiſſet etiam plures, ſi qui ex veteribus conſentire voluiſſent, ſed nec poſtea Ratisponæ de rebus Imperii per Principes ſerio agi videbatur. Qua re exaſperatus Cæſar decrevit ſevere animadvertendum in eos, quos judicabat eſſe Authores, quare omnia turbarentur. Itaque *Electorem Saxoniæ*, & *Landgravium Haſſiæ* publicis tabulis, more majorum, proſcribit. Verum illi ſocios fœderis ita concitant, ut validiſſimo exercitu imparatum Cæſarem prævenerint, & ad Ingolſtadium prope oppreſſerint. Cæſar verò primum impetum fortiſſime ſuſtinet, & auctis deinceps viribus abſcedentes hoſtes ultrò inſequitur, ac tamdiu fatigat, donec ſe ipſos invicem deſererent, & turpi fuga dilaberentur. Ita qui univerſi, nec juſtè, nec feliciter Bellum geſſerant, ſinguli ad genua Victoris Domini ſui provoluti, imperata facere compelluntur.

Anno 1547. Spiræ.

Deputati Cæſaris.

Præſid.	Montfort. 7. obiit hoc Anno.	Faut. 14.
		Herold. 9.
	Ilau. 15.	Grun. 5.

Reſtabant Saxo & Haſſus, quorum prior armis, alter deditione domitus, & in cuſtodiam conjectus eſt. Quæ res ita animos omnium conterruit, ut Cæſar de omnibus, quæ ex uſu eſſent, conſtituendi facilem viam aperiret. Caverat enim cum ſingulis, quos debellaverat, ut quæ Principum conſilio in negotiis Religionis, Pacis & Juſtitiæ ſtatueret, id ipſi pro-

ut deberent, ſine ſcrupulo obſervarent. Itaque frequentiſſimum Conventum Auguſtæ Vindelicorum coëgit. Ibi quod ad Judicium Cameræ Imperialis attinet, quoniam videbat rem multis ambagibus per Status fore intricatam, ſi ipſorum arbitrio Judices legere permitteretur, maximè cum vellet antiquorum rationem haberi, & ſciret eos apud plerosque magna invidia ſine ſua culpa, laborare. Itaque obtinuit, *ut ſua ſolius authoritate omnes Judicantium ordines in hac prima Reſtitutione Judicii suppleret.* Deinde propter multitudinem antiquarum cauſarum, ne per illas nova negotia turbarentur, adjecit ſupra numerum *decem alios*, qui eodem penitus, quo reliqui officio per totum Biennium, & quatenus opus foret, tertio etiam Anno fungerentur. Eorum omnium Salaria Status Imperii per ſe ſolos ſolvenda receperunt, nullo alio præfinito tempore, niſi donec ſæpe quæſita ratio perpetuæ Suſtentationis inveniretur. Porrò quod hactenus ſæpe tentatum, nunquam tamen effectum eſt, ut Conſtitutiones de Judicio editæ in unum Corpus redigerentur, id in hisce Comitiis Cæſar autoribus ſeu compilatoribus *Conrado Viſch*, & *Conrado Braun*, * U. J. Doctoribus, &c. feliciter perfecit, & ea de re primum Volumen publicavit. Sedem etiam Judicii firmam Spiræ eſſe voluit, & modum annuæ Viſitationis, qui anteà præſcriptus fuerat, reduxit, ac plura alia quæ habentur in Actis publicis, ſaluberrimè conſtituit.

* vid. *Indicem Alphabeticum in his nominibus.*

Anno 1548. Spiræ.

Deputati Cæſaris.

Præſid.
Ilau. 66. obiit hoc Anno.
Faut. 15.

Herold. 10.
Grun. 6.

Itaque Cæſar lectis ex omni ordine Judicibus, Epiſcopo Spirenſi dedit in mandatis, ut illis ſuo nomine loca diſtribueret, & judicandi officium commendaret. Convenerunt autem frequentes Spiram Menſe Septembri, cujus ultima die Epiſcopus omnes ad ſe vocat, & quæ ſibi mandata eſſent, exponit. Deinde ſeorſim ſingulos alloquitur, exceptis paucis, qui jam in Aula Cæſaris recepti Sacramentum dederant, ii fuere *Hund, Seld, Faut, Herold, Grun, Themar*, & ex Cancellaria *Viſch, Kellermann, Eiſengrein, Beham.* * Poſtero verò die Epiſcopus invitat omnes ad Sacrum de Spiritu Sancto in ſummo Templo habitum, & eo finito in Curia Civitatis ab eis Juramentum recipit: *deinde ſingulis loca ſua aſſignat*, omnibus autem Juſtitiæ integritatem luculenta oratione commendat. Jubet etiam ut ipſi Advocatos, atque Procuratores idoneos conſtituant, præſertim eos, qui

qui proximo Bello non fuiſſent apud hoſtes Cæſaris. Nominatim quoque tres excluſit Cæſar, qui prius ante Tribunal poſtulaverant. Porrò quos Archi-Epiſcopus Moguntinus Cancellariæ deſtinaverat, item & Nuncii, aliique ad Judicium pertinentes, ſequentibus diebus per Deputatos à Collegio examinati, & Juramento obſtricti ſunt. Huic Juramento novam clauſulam Cæſar addiderat, qua omnes tenebantur ei ſpecialem fidem obligare. Quod igitur fauſtum ac felix ſit, Judicium eo qui ſequitur modo, eſt inſtauratum.

* 1. *Præfect. Cancellar.* 2. *Notar.* 3. *Lector.* 4. *Ingroſſiſta.*

Anno 1548. Spiræ.

Judices.

Præſid. *VVilhelmus VVernerus Comes de Zimmern, &c.*
Generoſ. *VVilhelmus Comes de Eberſtein.*
Generoſ. *Georgius Comes de Helffenſtein.*
Mogunt. *Matthæus Neſer.* 10.
Trevirenſ. Joannes Duſchelin. non venit.
Colon. *VVernherus Koch.*
Palatin. *Joannes Sebaſtianus de Hirnheim.* 25.
Saxon. Andreas de Blumenthal. non venit.
Brandenb. *VVilhelmus de Neuhauſen.* 5.
Cæſar. *Bernardus Chriſtophorus Rechlinger.* 3. *26. Octobris.*
Cæſar. *Bartholomæus Latomus.*
Auſtriac. *Henricus Faut.* 16.
Burgund. *Joannes Mepſche Friſius.*
Francon. *Nicolaus Zinner.* 9.
Francon. *Henricus Herold.* 7.
Bavar. *VViguleus Hund.*
Bavar. *VVolffgangus Hunger.*
Suev. *Hieronymus Neidthart.*
Suev. *Chriſtophorus Seld.*
Sup. Rhen. *Joannes VVernherus de Themar.*
Sup. Rhen. *Joachim Mynſinger.*
Inf. Rhen. *Hupertus Schmetz.* 7.
Inf. Rhen. *Philippus de Grun.* 6.
Saxon. *Hermannus de Amelunx.* *13. Novembris.*
Saxon. Hieronymus Schurff. non venit.

Supernumerarii. vid. *not. infrà ad Annum* 1552.

Caſpar Kuen.
Joachim Kegele, factus Ordinarius Saxonicus.
Conradus Heckman.
Sebaſtianus Hugelin.
Andreas Gottvvald.
Joannes VVeſt, factus Ordinarius Rhenenſis.
Marcus Tatius. *22. Octobris.*
Jacobus Kybel. *19. Octobris.* *factus Ordinarius Bavaricus.*
Caſpar Koch.
Andreas Kebwitz. non venit.

Anno 1549. Spiræ.

Judices.

Præſid. Zimmern. 2.
Generoſ. Eberſtein. 2.
Generoſ. Heltfenſtein. 2.
Mogunt. Neſer. 11.
Trevirenſ. Joannes VVernherus de Themar, anteà Rhenenſis. 3. Jan.
Colon. Koch. 2.
Palatin. Hirnheim. 26.
Saxon. *VViguleus Hund de Lauterbach,* anteà Bavaricus. 10. Novembris.
Brandenb. Neuhauſen. 6.
Cæſar. Rechlinger. 4.
Cæſar. Latomus. 2.
Auſtriac. Faut. 16.
Burgund. Mepſche. 2.
Francon. Zinner. 10.
Francon. Herold. 11.
Bavar. Hunger. 2.
Bavar. *Jacobus Kybel,* anteà Supernumerarius. 18. Nov. 2.
Suev. Neidthart. 2.
Suev. Seld. 2.
Sup. Rhen. Mynſinger. 2.
Sup. Rhen. *Joannes VVeſt,* anteà Supernumerarius. 3. Januar. 2.
Inf. Rhen. Schmetz. 8.
Inf. Rhen. Grun. 7.
Saxon. Amelunx. 2.
Saxon. *Joachimus Kegele,* anteà Supernumerarius. 18. Novembris. 2.

Supernumerarii.

Kuen. 2.
Heckman. 2.
Hugelin. 2.
Gottwald. 2.
Tatius. 2.
Koch. 2.
Rabanus Eyſenhuet. 30. Martii.
Thomas Schober. 3. Junii.
Nicolaus Rücker. 2. Decembris.
Petrus Zonſs. 11. Decembris. Bonnenſis.

Nunquam antea plures quam hoc Anno fuere Judices, nimirum completis per Cæſarem omnibus locis, *quos ei Status ſuperiori Anno ceſſerant.* Itaquè functus Cæſar officio ſuo, literis ad eos quos debebat Scriptis, Jura ſemel tantum ceſſa reſtituit. Inſtabat tunc tempus primæ Viſitationis, ſed quia nondum erant loca omnium ordinum impleta, Judices etiam, præſertim qui noviter venerant, vixdum videbantur Judicii rationes habere perſpectas. Placuit Cancellario Imperii Viſitationem illam in alterum Annum differre.

Anno 1550. Spiræ.

Judices.

Præſid. Zimmern. 3.
Generoſ. Eberſtein. 3. reſignavit officium.
Generoſ. Helffenſtein. 3.
Mogunt. Neſer. 12.
Trevirenſ. Themar. 3.

Colon.

Colon. Koch. 3.
Palatin. Hirnheim. 27.
Saxon. Hund. 3.
Brandenb. Neuhauſen. 7.
Cæſar. Rechlinger. 5.
Cæſar. Latomus. 3.
Auſtriac. Faut. 17. obiit, & ſucceſſit *Chriſtophorus Mellinger. 15. Decembris.*
Burgund. Mepſche. 3.
Francon. Zinner. 11.
Francon. Herold. 12. obiit, & ſucceſſit *Conradus Heckman*, anteà Supernumerarius.
Bavar. Hunger. 3.
Bavar. Kybel. 3.
Suev. Neidthart. 3.
Suev. Seld. 3.
Sup.Rhen. Mynſinger. 3.
Sup.Rhen. Weſt. 3.
Inf.Rhen. Schmetz. 9.
Inf.Rhen. Grun. 8.
Saxon. Amelunx. 3.
Saxon. Kegele. 3.

Supernumerarii.

Kuen. 3.
Heckman. 3. factus Ordinarius Franconicus.
Gottwald. 3.
Hugelin. 3.
Tatius. 3.
Koch. 3.
Eiſenhuet. 2.
Schober. 2.
Zonſs. 2.
Rücker. 2.

Tandem ſæpè petita Viſitatio progreſſum ſuum nacta eſt, & multa quidem deliberata, quæ tamen non omnia poſt apud Principes Imperii authoritatem obtinuerunt. Ratum tamen fuit, quod Supernumerarii toto Anno tertio in officio manerent. Cæſar etiam cum ad Comitia Auguſtam properaret, vocatos ad ſe Judices benignè allocutus eſt, eorumque animos ad tuendam Judicii authoritatem erexit.

Anno 1551. Spiræ.

Judices.

Præſid. Zimmern. 4.
Generoſ. *Joannes Jacobus Baro de Königseck. 13. Aprilis.*
Generoſ. Helffenſtein.4. abiit ad Reg. Rom. & ſucceſſit *Udalricus Comes de Montfort. 30. Maji.*
Mogunt. Neſer. 13.
Trevirenſ. Themar. 4.
Colon. Koch. 4.
Palatin. Hirnheim. 28.
Saxon. Hund.4. abiit in Bavariam, & ſucceſſit *Henricus de Zeiskheim. 4. Novembris.*
Brandenb. Neuhauſen. 8.
Cæſar. Rechlinger. 6.
Cæſar. Latomus. 4.
Auſtriac. Mellinger. 2.
Burgund. Mepſche. 4.

Fran-

Francon. Zinner. 12.
Francon. Heckman. 4.
Bavar. Hunger. 4. abiit Friſingiam, & ſucceſſit *Marcus Tatius. 8. Octobris.* anteà Supernumerarius.
Bavar. Kybel. 4.
Suev. Neidthart. 4.
Suev. Seld. 4. reſignat 28. Nov.
Sup. Rhen. Mynſinger. 4.
Sup. Rhen. Weſt. 4.
Inf. Rhen. Schmetz. 10.
Inf. Rhen. Grun. 9. reſignat 27. Octob.
Saxon. Amelunx. 4. domum abiit, & ſucceſſit *Caſpar Koch. 12. Junii.* anteà Supernumerarius.
Saxon. Kegele. 4.

Supernumerarii.

Kuen. 4.
Hugelin. 4.
Gottwald. 4.
Tatius. 4. factus Ordinarius Bavariæ.
Koch. 4. factus Ordinarius Saxoniæ.
Eiſenhuet. 3. abiit Oenipontem, renunciat 9. Junii, 12. Februarii 1552. cum prius reſignaſſet 9. Julii 1551.
Schober. 3. abiit Ulmenſes.
Zonſs. 3.
Rücker. 3.

Tentarunt Judices in Conventu Auguſtano auctionem Salarii, ut ſaltem numerus in auro vel auri juſto valore ſolveretur, ſed nihil profecerunt. Cæſar quoque meditabatur, arcanis quibusdam rationibus, Supernumerariorum ordinem in perpetuum prorogare, ſed nihilo magis effecit, niſi quod eisdem quartus Annus adjectus eſt, ſiquidem ita videretur iis, qui proximæ Viſitationi præeſſe debebant. Quod ea ſecuta facile obtinuit. Conſtitutis igitur Juſtitiæ atque pacis rationibus, animi omnium ad Religionis cauſam *Concilio Tridentino* finiendam ſunt converſi.

Anno 1552. Spiræ.

Judices.

Præſid. Zimmern. 5.
Generoſ. Königseck. 2.
Generoſ. Montfort. 2. abiit in Militiam Cæſaris.
Mogunt. Neſer. 14.
Trevirenſ. Themar. 5.
Colon. Koch. 5.
Palatin. Hirnheim. 29.
Saxon. Zeiskheim. 2.
Brandenb. Neuhauſen. 9.
Cæſar. Rechlinger. 7.
Cæſar. Latomus. 5.
Auſtriac. Mellinger. 3.
Burgund. Mepſche. 5. abiit in Aulam Cæſaris.
Francon. Zinner. 13.
Francon. Heckman. 5.
Bavar. Kybel. 5. abiit in Bavariam 26. Martii.
Bavar. Tatius. 5.

Suev.

Suev. Neidthart. 5.
Suev. Seld. 5. abiit in Bavariam 9. Martii, & ſucceſſit *Conradus Kuen. 12. Mart.* anteà Supernumerarius.
Sup. Rhen. Mynſinger. 5.
Sup. Rhen. Weſt. 5.
Inf. Rhen. Schmetz. 11.
Inf. Rhen. Grun. 10. abiit ad Juliacenſem 22. Aprilis.
Saxon. Kegele. 5.
Saxon. Koch. 5.

Supernumerarii. *

Kuen. 5. factus Ordinarius Suevicus.
Hugelin. 5.
Gottwald. 5. factus Ordinarius Franconicus. infrà 1553.
Zonſs. 4. factus Ordinarius Cæſareus.
Rücker. 4. factus poſteà Ordinarius Saxonicus 1554. infrà.

Nova, & hactenus inaudita Imperii perturbatio, Judicii quoque rationes variis modis afflixit. Nam & Gallus propemodum in conſpectum loci progreſſus eſt, atque Judices & reliquos omnes in tuta abire compulit. Quamvis autem Menſe Junio redirent, tamen uſque in Novembrem cauſæ tractari non potuerunt. Quæ res magnum illis impedimentum præſtitit.

* *Qui ab Anno 1548. uſque huc recenſiti fuerunt Supernumerarii, ita appellandi non erant, ſed Extraordinarii Aſſeſſores juxta* Receſſ. Imper. 1548. §. 26. **Welche gleich denen andern** *Aſſeſſoren* **zu** *Referi***rung der alten aufgehäufften anhängigen Rechts-Sachen gebraucht werden ſollen.** *Differentia ergò inter Ordinarios & Extraordinarios, non fuit alia quam in tempore officii. Illi erant perpetui, hi ad tempus certum adſumti. Vide ſuprà Notam ad Annum 1531. & Præfationem noſtram huic Opuſculo præmiſſam.*

Anno 1553. Spiræ.

Judices.

Præſid. Zimmern. 6.
Generoſ. Königseck. 3.
Generoſ. *Joannes Comes de Hoya. 20. Apr.* renunciat 6. Decembr.
Mogunt. Neſer. 15.
Trevirenſ. Themar. 6. obiit 28. Februarii Spiræ.
Colon. Koch. 6.
Palatin. Hirnheim. 30.
Saxon. Zeiskheim. 3.
Brandenb. Neuhauſen. 10. renunciat 19. Octobris.
Cæſar. Rechlinger. 8. obiit 16. Januarii Spiræ, & ſucceſſit ei *Petrus Zonſs.* 22. Auguſti. anteà Supernumerarius.
Cæſar. Latomus. 6.
Auſtriac. Mellinger. 4.
Burgund. *Philippus Kobelius. 5. Maji.*

Francon. Zinner. 14. reſignat 2. Junii, abiit Norimbergam, & ſucceſſit *Andreas Gottvvald*, *6. Decembris*, anteà Supernumerarius.
Francon. Heckman. 6.
Bavar. Tatius. 6.
Bavar. *VVolffgangus Viebeck*, *2. Junii.* renunciat 22. Novembr.
Suev. Neidthart. 6.
Suev. Kuen. 6.
Sup. Rhen. Mynſinger. 6.
Sup. Rhen. Weſt. 6.
Inf. Rhen. Schmetz. 12. reſignat 14. Auguſti.
Inf. Rhen. *Chriſtophorus Fabri. 27. Maji.*
Saxon. Kegele. 6.
Saxon. Koch. obiit 13. Septembr. peſte Spiræ.

Nondum erant ſopiti tumultus bellici, & Judicium adhuc multo timore, & anguſtia debilitatum, tamen cum aſſidue invocaretur ab iis, qui ſe contra Pacem Publicam damno affectos conquerebantur, officium ſuum amplius denegari non potuit. Quam tamen ob cauſam magnam invidiam excitavit, nullo certe ſuo merito. *Supernumerarii autem, qui hactenus Judicio aſſederunt, hoc Anno id facere deſierunt.*

Anno 1554. Spiræ.

Judices.

Præſid. Zimmern. 7.
Generoſ. Königseck. 4.
Generoſ. Hoya. 2. abiit ante 6. Jun. & ſucceſſit *Fridericus Comes de Leonſtein. 20. Octobris.*
Mogunt. Neſer. 16. obiit 24. Januar.
Trevirenſ.
Colon. Koch. 7.
Palatin. Hirnheim. 31.
Saxon. Zeiskheim. 4. abiit ad Epiſcopum Spirenſ. 2. Octobr.
Brandenb. Neuhauſen. 11. domum abiit 19. Aprilis, & ſucceſſit *Sebaſtianus Truchſeſs de Reinfelden. 1. Septembr.*
Cæſar. Latomus. 7.
Cæſar. Zonſs. 6.
Auſtriac. Mellinger. 5. abiit Oenipontem 31. Octobris.
Burgund. Kobelius. 3.
Francon. Gottwald. 7.
Francon. Heckman. 7.
Bavar. Tatius. 7.
Bavar. Viebeck. 2. rediit in Bavar. ante 22. Maji, & ſucceſſit *Chriſtoph. Elſenhamer. 14. Aug.*
Suev. Neidthart. 7.
Suev. Kuen. 7.
Sup. Rhen. Mynſinger. 7.
Sup. Rhen. Weſt. 7.
Inf. Rhen. Schmetz. 4. abiit Coloniam, & ibi obiit, ſucceſſit *Conradus Fürſtenberger. 15. Martii.*
Inf. Rhen. Fabri. 2.
Saxon. Kegele. 7.
Saxon. Nicolaus Rücker. 5. 30. Aprilis.

Nihil

Nihil occurrit quod hoc Anno præcipuè notetur, niſi quod viſitari Judicium hactenus tertio Anno, propter ſpem proximi Conventus Principum, non potuit. Cautum enim erat per eam, quæ Paſſaviæ ante Biennium facta eſt, Tranſactionem, ut in eo Conventu plures Judicii rationes renovarentur. Ad rem illam omnium animi erant ſuſpenſi.

Anno 1555. Spiræ & Eslingæ.

Judices.

Præſid. Zimmern. 8. domum abiit.
Generoſ. Königseck. 5. factus locum tenens, reſignat Eslingæ 3. Decembris.
Generoſ. Leonſtein. 2.
Mogunt.
Trevirenſ.
Colon. Koch. 8. abiit ad Epiſcopum Spirenſem 11. Maji.
Palatin. Hirnheim. 32. obiit die Jovis. 30. Maji Spiræ.
Saxon.
Brandenb. Truchſeſs. 2.
Cæſar. Latomus. 8. rediit ad Trevirenſem, reſignat 11. Maji.
Cæſar. Zonſs. 6. reſignat 4. Aprilis, abiit, & ſucceſſit *Wilhelmus Steck. 15. Octobr. Eslingæ.*
Auſtriac. Mellinger. 6. abiit Oenipontem 21. Maji, ſuccedit *Chriſtophorus Glöckler. 30. Maji Spiræ.*
Burgund. Kobelius. 4.
Francon. Heckman. 8. reſignat 5. Januarii, abiit, & ſucceſſit *Daniel Capito,* anteà Procurator. 22. Auguſti Eslingæ.
Francon. Gottwald. 7.
Bavar. Tatius. 8.
Bavar. Elſenhamer. 2.
Suev. Neidthart. 8. reſignavit conditionem 14. Octobr.
Suev. Kuen. 8.
Sup. Rhen. Mynſinger. 8. reſignat 2. Maji, abiit ad Brunſuicenſem ut Cancellarius.
Sup. Rhen. Weſt. 8.
Inf. Rhen. Fabri. 3.
Inf. Rhen. Fürſtenberger. 2.
Saxon. Kegele. 8. reſignavit conditionem 23. Decembris.
Saxon. Rücker. 6.

Placuit Imperii Ordinibus Auguſtæ conſultantibus, rata eſſe ea, de quibus ante Paſſaviæ convenerat. Itaque Religionis cauſam indifferentem eſſe voluerunt, & nonnulla circa Pacem Publicam, & Judicii Proceſſum, atque alia, innovarunt, quæ omnia habentur in Actis publicis. Cæterum, cum autumnus peſtem urbi inferret, Judicium eo tempore Eslingam translatum, atque ibi plus quatuor Menſibus celebratum eſt.

Anno 1556. Eslingæ & Spiræ.

Judices.

Præſid. Königseck. 1. locum tenens eſſe ultima Aprilis deſiit, deinde conſtitutus eſt Præſidens *Joannes Comes de Hoya, Epiſcopus Oſnabrugenſis. 30. Aprilis.*

Generoſ. Leonſtein. 3. 29. Martii conſtituitur à Collegio, ac jurat in Judicis Locum tenentem.

Generoſ. *Antonius Comes de Salm, Abbas in Hornbach. 26. Octobris.*

Mogunt.

Trevirenſ.

Colon. *Albertus Buchorſt. 20. Octobr.*

Palatin. *Hartmannus Hartmanni ab Eppingen. 16. Februarii.*

Saxon. *Ericus Volckmarus à Berlepſch. 21. Aprilis.*

Brandenb. Truchſeſs. 3.

Cæſar. Steck. 2.

Cæſar. *Ferdinandus Strôle. 14. Nov.*

Auſtriac. Glöckler. 2. renunciat 3. Octobris.

Burgund. Kobelius. 5.

Francon. Gottwald. 8.

Francon. Capito. 2.

Bavar. Elſenhamer. 3.

Bavar. Tatius. 9. reſignat 4. Januarii, & abiit Cancellarius Friſingam 28. Maji, ſuccedit *Sebaſtianus Schwelmair. 6. Julii.*

Suev. Kuen. 9.

Suev. *Melchior Drechſel. 23. Maji.*

Sup. Rhen. Weſt. 9.

Sup. Rhen. *Stephanus Herden. 22. Aprilis.*

Inf. Rhen. Fabri. 4.

Inf. Rhen. Fürſtenberger. 3.

Saxon. Rücker. 7.

Saxon. Kegele. 9. diſcedit 23. Junii, ſuccedit ei *Hermannus à Vechteld. 18. Septembris.*

Hactenus per ſexaginta duos Annos Judicii ordinem, & progreſſum paucis annotare placuit. Nam cum hoc Anno juxta proxima Imperii placita per ſolennem Viſitationem Menſe Majo habitam, *nova Judicio facies ſit inducta*, illa novum deſcriptionis opus exigere videtur. Ad eam autem Viſitationem Judices, nolentes volentes, Tribunal Spiram reducere coacti ſunt.

Anno 1557. Spiræ.

Judices.

Præſid. Joannes Comes de Hoya, Epiſcopus Oſnabrugenſis, cum ſuperiori Anno diſcederet in Julio, necnon honeſtè poſteà per Imperatorem dimitteretur, *Friderico Comiti in Lewenſtein*, mandatæ ſunt vices per Aſſeſſores 29. Martii.

Gene-

Generoſ. Lewenſtein. 4.
Generoſ. Salm. 2. redit ad Abbatiam ſuam 14. Novembris.
Mogunt. *Joannes Udalricus Schütz.* 5. *Aprilis.*
Trevirenſ.
Colon. Buchorſt. 2.
Palatin. Hartman. 2.
Saxon. Berlebſch. 2.
Brandenb. Truchſeſs. 4.
Cæſar. Steck. 3.
Cæſar. Ströle. 2.
Auſtriac. Glöckler. 3. abiit, & ſucceſſit *VVendelinus Artzt.* 9. *Oct.*
Burgund. Kobelius. 5.
Francon. Gottwald. 9.
Francon. Capito. 3.
Bavar. Elſenhamer. 4.
Bavar. Schwelmair. 2.
Suev. Kuen. 10.
Suev. Drechſel. 2.
Sup. Rhen. Weſt. 10.
Sup. Rhen. Herden. 2.
Inf. Rhen. Faber. 5.
Inf. Rhen. Fürſtenberger. 4.
Saxon. Rücker. 8.
Saxon. Vechteld. 2.

Hoc Anno in Comitiis Ratisponenſibus varia de Actis Anno ſuperiori habitæ Viſitationis tractata ſunt: Et non ſolum prima Maji ordinaria Viſitatio, ſed & Deputatio quædam Statuum pro reformanda Camera ſubſequuta, qui, Viſitatione finita 30. Maji Spiræ convenere, ibique habita longiſſima deliberatione, tandem nonnulla circa Judicii Proceſſum atque alia innovarunt. Propter multitudinem quoque antiquarum Cauſarum ſupra numerum Ordinariorum Aſſeſſorum *XVI. Extraordinarios,* qui eodem officio 15. Menſibus fungerentur, primaque Aprilis ſequenti Anno aſſideant, adjecerunt. Auctionemque Salarii fecerunt, aliaque plura, quæ in eorum Receſſu, necnon Actis publicis habentur, conſtituerunt.

Anno 1558. Spiræ.

Judices.

Præſid. Lewenſtein. 2. relinquit 6. Maji adminiſtrationem officii Judicis Locum tenentis, poſteà conſtitutus eſt per Imperatorem *Michael Epiſcopus Merſeburgenſis.* 7. *Maji.*
Generoſ. Lewenſtein. 5.
Generoſ. Salm. 3. diſceſſit.
Mogunt. Schütz. 2.
Trevirenſ. *Andreas Gail.* 18. *Aprilis.*
Colon. Buchorſt. 3.
Palatin. Hartman. 3.
Saxon. Berlebſch. 3.
Brandenb. Truchſes. 5.
Cæſar. Steck. 4.
Cæſar. Ströle. 3.
Auſtriac. Artzt. 2.
Burgund. Kobelius. 6. diſceſſit 5. Auguſti.
Francon. Gottwald. 10.

Francon. Capito. 4.
Bavar. Elſenhamer. 5. reſignat 11. Jan. abiit Bavariam, & ſucceſſit *Georgius VVidman. 24. Martii.*
Bavar. Schwelmair. 3.
Suev. Kuen. 11.
Suev. Drechſel. 3.
Sup.Rhen. Weſt. 11.

Sup.Rhen. Herden. 3.
Inf. Rhen. Faber. 6.
Inf. Rhen. Fürſtenberger. 5. abiit 13. Julii Coloniam & ad Juliacenſem, & ſucceſſit *Ægidius Mommer. 16. Aug.*
Saxon. Rücker. 9.
Saxon. Vechteld. 3.

Supernumerarii. XVI.

Repetatur Nota ſuprà An. 1552. *& infrà Anno* 1565.

Mogunt. *Andreas Müleck. 18. Aprilis.*
Trevirenſ. *Joannes Hardenrat. 31. Auguſti.*
Colon. *Gottfried Saltzfas. 21. April.*
Palatin. *Joannes Knot. 19. Aprilis.*
Saxon. Vacat.
Brandenb. *Otto ab Arnſperg. 1. Aprilis, diſceſſit 8. Septembris.*
Cæſar. *Abraham Löſcher. 1. April.*
Cæſar. *VVilhelm Datler. 18. April.*

Cæſar. Vacat.
Cæſar. Vacat.
Francon. *VVolffgangus Hetzle.*
Bavar. *Hieronymus Kaiſ. 2. Maji.*
Suev. *Joan. Rudolff Ebinger. 1. April.*
Sup.Rhen. *Fridrich Nordeck. 1. April.*
Inf. Rhen. *Joan. Nervius. 1. April.*
Saxon. *Chriſtophorus Helffant. 3. Auguſti.*

Viſitatio hoc Anno quidem cœpta, & non continuata eſt, idque ob recuſationem alicujus Perſonæ mere Idiotæ, quæ ad viſitandum à Suevici Circuli Comitibus miſſa erat. Iniquiſſimum namque Judices, & contra Ordinationem Jurique inconſonum arbitrabantur, ut illiteratus literatos viſitaret.

Anno 1559. Spira.

Judices.

Præſid. Epiſcopus Merſeburgenſis. 2.
Generoſ. Lewenſtein. 6.
Generoſ.
Mogunt. Schütz. 3.
Trevirenſ. Gail. 2.
Colon. Buchorſt. 4.
Palatin. Hartman. 4.
Saxon. Berlebſch. 4.
Brandenb. Truchſeſs. 6. abiit 1. Aprilis,

Cæſar. Steck. 5.
Cæſar. Ströle. 4.
Auſtriac. Artzt. 3.
Burgund. *Balduinus à Roon. 7. Januarii.*
Francon. Gottwald. 11.
Francon. Capito. 5.
Bavar. Schwelmair. 4.
Bavar. Widman. 2.
Suev. Kuen. 12.
Suev. Drechſel. 4.

Sup. Rhen.

Sup.Rhen. Weſt. 12.	*Saxon.* Rücker. 10.
Sup.Rhen. Herden. 4.	*Saxon.* Vechteld. 4. abiit 20. Maji ad Lubecenſes, & ſucceſſit *Henricus à Bila.* 22. *Maji.*
Inf. Rhen. Faber. 7.	
Inf. Rhen. Mommer. 2.	

Supernumerarii.

Müleck. 2.	Datler. 2.
Hardenrat. 2.	Hetzle. 2. obiit 19. Julii.
Saltzfas. 2. diſceſſit.	Kais. 2.
Knot. 2. diſceſſit.	Ehinger. 2. diſceſſit.
Arnsperg. 2. diſceſſit ut Cancellarius Ambergæ.	Nordeck. 2. diſceſſit.
	Nervius. 2.
Löſcher. 2.	Helffant. 2.

Ob habita Auguſtæ Comitia, necnon abſentiam nonnullorum Statuum Viſitatio ordinaria hoc Anno in Menſem Auguſtum uſque eſt prorogata. Nihil autem in ea præcipuè, ob inſequentem à Statibus factam Deputationem, actum eſt, niſi quod Supernumerarii Aſſeſſores tamdiu donec illa finiatur, manere juſſi ſint.

Anno 1560. Spiræ.

Judices.

Præſid. Epiſcopus Merſeburgenſis. 3.	*Burgund.* Roon. 2.
Generoſ. Lewenſtein. 7.	*Francon.* Gottwald. 12.
Generoſ. Joannes Baro de Polweiler. 10. *Octobris.*	*Francon.* Capito. 6.
	Bavar. Schwelmair. 5.
Mogunt. Schütz. 4.	*Bavar.* Widman. 3.
Trevirenſ. Gail. 3.	*Suev.* Kuen. 13.
Colon. Buchorſt. 5.	*Suev.* Drechſel. 5.
Palatin. Hartman. 5.	*Sup.Rhen.* Weſt. 13.
Saxon. Berlebſch. 5.	*Sup.Rhen.* Herden. 5.
Brandenb.	*Inf. Rhen.* Faber. 8.
Cæſar. Steck. 6.	*Inf. Rhen.* Mommer. 3.
Cæſar. Ströle. 5.	*Saxon.* Rücker. 11.
Auſtriac. Artzt. 4.	*Saxon.* Bila. 2.

Supernumerarii.

Müleck. 3. diſceſſit.	Kais. 3.
Hardenrat. 3.	Nervius. 3.
Löſcher. 3.	Helffant. 3.
Datler. 3.	

Nihil

Nihil hoc Anno præcipuè actum, niſi quod Menſe Majo Viſitatio celebrata, quæ autem conſtituta, habentur vulgò in Actis publicis.

Anno 1561. Spiræ.

Judices.

Præſid. Epiſcopus Merſeburgenſis. 4. Eo optima Imperatoris venia diſcedente, conſtitutus eſt Præſidens *Fridericus Comes in Lewvenſtein. 29. Maji.*
Generoſ. Polweiler. 2.
Generoſ. *Philippus Baro de VVinnenberg. 26. Aprilis.*
Mogunt. Schütz. 5.
Trevirenſ. Gail. 4.
Colon. Buchorſt. 6.
Palatin. Hartman. 6.
Saxon. Berlebſch. 6. abiit 22. Decembris ad Electorem Saxoniæ.
Brandenb. *Dam. Knebel de Katzenelnbogen Junior. 6. Junii.*
Cæſar. Steck. 7.
Cæſar. Ströle. 6.
Auſtriac. Artzt. 5.
Burgund. Roon. 3. abiit, & ſucceſſit *Aggæus de Albada. 13. Nov.*
Francon. Gottwald. 13. abiit, & ſucceſſit *VVernherus Eyſen. 18. Auguſti.*
Francon. Capito. 7.
Bavar. Schwelmair. 6.
Bavar. Widman. 4.
Suev. Kuen. 14.
Suev. Drechſel. 16.
Sup. Rhen. Weſt. 14. obiit.
Sup. Rhen. Herden. 6.
Inf. Rhen. Faber. 9. abiit, & ſucceſſit *VVilhelmus de Scheida, nominatus VVeſtpfenning. 10. Dec.*
Inf. Rhen. Mommer. 4.
Saxon. Rücker. 12.
Saxon. Bila. 3.

Supernumerarii.

Hardenrat. 4.
Löſcher. 4.
Datler. 4.
Kais. 4.
Nervius. 4.
Helffant. 4.

Nulla alia re inſignis hic Annus fuit, niſi quod Supernumerarii Aſſeſſores in officio, ut manerent, ratum fuerit. Quæ verò in Viſitatione celebrata conſtituta ſint, habentur in Actis publicis.

Anno 1562. Spiræ.

Judices.

Præſid. Lewenſtein. 2.
Generoſ. Polweiler. 3. diſceſſit, & ſucceſſit *Schwveickerus Comes de Helffenſtein &c. 9. Octobr.*
Generoſ. Winnenberg. 2.
Mogunt. Schütz. 6.
Trevirenſ. Gail. 5.

Colon.

Colon. Buchorſt. 7. diſceſſit 1. Auguſti, & ſucceſſit *Matthias Kirspenſis. 7. Auguſti.*
Palatin. Hartman. 7.
Saxon. *Caſparus à Schönberg. 6. April.*
Brandenb. Knebel. 2.
Cæſar. Steck. 8. abiit, & ſucceſſit *Joan. Hegenmüller. 12. Dec.*
Cæſar. Ströle. 7.
Auſtriac. Artzt. 6. abiit 19. Septembris, & ſucceſſit *Robertus à Stotzinger. 22. Septembr.*
Burgund. Albada. 2.
Francon. Capito. 8.
Francon. Eyſen. 2.
Bavar. Schwelmair. 7.
Bavar. Widman. 5.
Suev. Kuen. 15.
Suev. Drechſel. 7.
Sup. Rhen. Herden. 7.
Sup. Rhen. *Cuno à VValbrun. 2. Junii.*
Inf. Rhen. Mommer. 5.
Inf. Rhen. Weſtpfenning. 2.
Saxon. Rücker. 13.
Saxon. Bila. 4. abiit, & ſucceſſit *Henricus à Kerſenbruck. 2. Jun.*

Supernumerarii.

Hardenrat. 5.
Löſcher. 5.
Datler. 5.
Kais. 5.
Nervius. 5.
Helffant. 5.

Nihil occurrit quod hoc Anno præcipuè notetur, niſi quod Cæſar Ferdinandus Decembris die 11. Spiram veniens, vocatus ad ſe Judices, benigne ſit allocutus. Eorumque animos ad tuendam Judicii authoritatem prolixa oratione erexerit.

Anno 1563. Spiræ.

Judices.

Præſid. Lewenſtein. 3.
Generoſ. Helffenſtein. 2.
Generoſ. Winnenberg. 3. abiit 20. Decembris.
Mogunt. Schütz. 7. abiit 15. Maji, & ſucceſſit eidem *Andreas Müleck. 15. Maji.* anteà Supernumerarius.
Trevirenſ. Gail. 6.
Colon. Kirspenſis. 2.
Palatin. Hartman. 8.
Saxon. Schönberger. 2.
Brandenb. Knebel. 3.
Cæſar. Ströle. 8.
Cæſar. Hegenmüller. 2.
Auſtriac. Stotzinger. 2.
Burgund. Albada. 3.
Francon. Capito. 9. abiit, & ſucceſſit *Raphaël Seiler, Auguſtanus. 17. Junii.*
Francon. Eyſen. 3.
Bavar. Schwelmair. 8.
Bavar. Widman. 6.
Suev. Kuen. 16.
Suev. Drechſel. 8.
Sup. Rhen. Herden. 8. obiit 24. Junii, & ſucceſſit *Cyprianus Vomelius Scapert. 7. Decembris.*

Sup.Rhen. Walbrun. 2.
Inf. Rhen. Mommer. 6. abiit 5. Auguſti, & ſucceſſit *Joan. Michaël Cronberger. 9. Auguſti.*
Inf. Rhen. Weſtpfenning. 3.
Saxon. Rücker. 14.
Saxon. Kerſenbruch. 2.

Supernumerarii.

Löſcher. 6.
Datler. 6.
Kais. 6. diſceſſit 9. Junii.
Nervius. 6.
Helffant. 6.

Hoc Anno non ſolum Spiræ, ſed fere per univerſam Germaniam taliter peſtis ſæviebat, uti tutus locus, quo Judicium commode transferri queat, inveniri tum temporis non poterat. Quare Judices nolentes volentes Spiræ manere, tantoque ſe periculo exponere, coacti ſunt. Viſitatio quoque licet cœpta, tamen in Annum ſequentem ob certas cauſas prorogata eſt.

Anno 1564. Spiræ.

Judices.

Præſid. Lewenſtein. 4.
Generoſ. Helffenſtein. 3. reſignavit 13. Jan. abiit 14. Julii ex conſilio, ſucceſſit *Jo. Daniel Baro de Winnenberg, 23. Mart.*
Generoſ.
Mogunt. Müleck. 2.
Trevirenſ. Gail. 7.
Colon. Kirspenſis. 3.
Palatin. Hartman. 9.
Saxon. Schönberger. 3.
Brandenb. Knöbel. 4.
Cæſar. Ströle. 9.
Cæſar. Hegenmüller. 3.
Auſtriac. Stotzinger. 9.
Burgund. Albada. 4.
Francon. Eyſen. 4.
Francon. Seiler. 2.
Bavar. Schwelmair. 9. obiit 25. Januarii, ſucceſſit *Caſparus Everhardus*, Nicolai *Everhardi Filius. 9.* Martii.
Bavar. Widman. 7.
Suev. Kuen. 17. diſceſſit, & ſucceſſit *VVolffgangus Adolphus Hirter. 31. Octobris.*
Suev. Drechſel. 9.
Sup. Rhen. Walbrun. 3.
Sup. Rhen. Vomelius. 2.
Inf. Rhen. Weſtpfenning. 4.
Inf. Rhen. Cronberger. 2.
Saxon. Rücker. 15.
Saxon. Kerſenbruch. 3. diſceſſit, & ſucceſſit *Amandus Pottgieſſer. 16. Maji.*

Supernumerarii.

Löſcher. 7.
Datler. 7.
Nervius. 7.
Helffant. 7.

Obi-

Obitus Ferdinandi Imperatoris Judicii quoque rationes hoc Anno variis modis afflixit, per mortem namque tam pacifici Cæſaris authoritas Collegii pene expiravit: Et Judicium multo timore & anguſtia affecit. Viſitatio quoque licet habita, nihil tamen quod præcipue notetur, habuit.

Anno 1565. Spiræ.

Judices.

Præſid. Lewenſtein. 5.
Generoſ. Winnenberg. 2.
Generoſ.
Mogunt. Mülcck. 3.
Trevirenſ. Gail. 8.
Colon. Kirspenſis. 4.
Palatin. Hartman. 10.
Saxon. Schönberger. 4.
Brandenb. Knebel. 5.
Cæſar. Ströle. 10.
Cæſar. Hegenmüller. 4. diſcedit ad Imperatorem 26. Dec.
Auſtriac. Stotzinger. 4.

Burgund. Albada. 5.
Francon. Eyſen. 5.
Francon. Seiler. 3.
Bavar. Widman. 8.
Bavar. Everhardus. 2.
Suev. Drechſel. 10.
Suev. Hirter. 2.
Sup. Rhen. Walbrun. 4.
Sup. Rhen. Vomelius. 3.
Inf. Rhen. Weſtpfenning. 5.
Inf. Rhen. Cronberger. 3.
Saxon. Rücker. 16.
Saxon. Pottgieſſer. 2.

Supernumerarii. *

Löſcher. 8.
Datler. 8.
Nervius. 8.
Helffant. 8.

Nulla hoc Anno Viſitatio eſt habita, ob abſentiam Electoris Brandenburgici Conſiliariorum, ſed in Annum ſequentem prorogata.

* *Hucuſque ab Anno 1558. recenſentur Supernumerarii, rectius Aſſeſſores Extraordinarii, quod jam ſæpius monuimus, nam Anno ſequenti auctus eſt numerus Ordinariorum per novos Aſſeſſores octo, quos in ſequentibus Annis compendii vel ſpatii gratia poſt omnes Aſſeſſores recenſuit Auctor Anonymus, cum in ordine Seſſionis debuiſſent collocari, ſicut infrà Anno 1592. & 1597. ex* Barthii Tabellis *Schematiſmos adjecimus.*

Anno 1566. Spiræ.

Judices.

Præſid. Lewenſtein. 6.
Generoſ. *Caſparus Ulricus Comes de Reinſtein. 31. Julii.*

Generoſ. Winnenberg. 3. abiit, & ſucceſſit *Fridericus Truchſeſs Baro in Waldburg. 31. Aug.*

Mogunt.	Müleck. 4. abiit, & ſucceſſit *Mauritius VVinckelman. 30. Aprilis.*	*Francon.*	Eyſen. 6.
Trevirenſ.	Gail. 9.	*Francon.*	Seiler. 4.
Colon.	Kirspenſis. 5.	*Bavar.*	Widman. 9.
Palatin.	Hartman. 11.	*Bavar.*	Everhardus. 3.
Saxon.	Schönberger. 5.	*Suev.*	Drechſel. 11.
Brandenb.	Knebel. 6.	*Suev.*	Hirter. 3.
Cæſar.	Ströle. 11.	*Sup. Rhen.*	Walbrun. 5.
Cæſar.	*Rupertus à Stotzingen, anteà Auſtriacus, 5. Martii.* Jurans de novo.	*Sup. Rhen.*	Vomelius. 4.
Auſtriac.	*VVolffgangus Lucius. 5. Martii.*	*Inf. Rhen.*	Weſtpfenning. 6. abiit, & ſucceſſit *VVernherus Steinchen. 26. Novembris.*
Burgund.	Albada. 6.	*Inf. Rhen.*	Cronberger. 4.
		Saxon.	Rücker. 17.
		Saxon.	Pottgieſſer. 3.

Ordinarii Adjecti.

Elect. Eccl.	*Leoman. Schiller. 20. Sept.*	*Sup. Rhen.*	*Simon Schardius. 2. Octobr.*
Elect. Secul.		*Inf. Rhen.*	*Joannes Nervius, anteà Extraordinarius.*
Francon.	*Georgius Brunner. 8. Octobr.*	*Saxon.*	*Theodericus Appianus. 9. Septembris.*
Bavar.			
Saxon.	*Theodericus Eſſerus. 2. Sept.*		

Supernumerarii.

Löſcher. 9.	Nervius. 9.
Datler. 9.	Helffant. 9. abiit.

Nec hoc Anno Viſitatio ob futura Comitia eſt habita, ſed in adventum novi Imperatoris Maximiliani Secundi prorogata. Et licet in iſtis Comitiis varia de reformando ac conſervando Judicio Cæſari & Statibus ſint propoſita, tamen incidente gravi negotio Belli Turcici, dilata eſt ejusmodi deliberatio in tempus magis commodum, *Octo tamen Aſſeſſores Ordinarii reliquis adjecti ſunt.*

Anno 1567. Spiræ.

Judices.

Præſid.	Lewenſtein. 7.	*Colon.*	Kirspenſis. 6. obiit 1. Nov.
Generoſ.	Reinſtein. 2.	*Palatin.*	Hartman. 12. diſcedit ad Electorem Palatinum, & ſuccedit *Melchior de Feiltſch. 11. Junii.*
Generoſ.	Truchſes. 2.		
Mogunt.	Winckelman. 2.		
Trevirenſ.	Gail. 10.		

Saxon.

Saxon. Schönberg. 6. diſceſſit ultima Aprilis, & ſucceſſit *Joannes de Berbiſdorff. 11. Jun.*
Brandenb. Knebel. 7.
Cæſar. Ströle. 12.
Cæſar. Stotzinger. 6.
Auſtriac. Lucius. 2.
Burgund. Albada. 7.
Francon. Eyſen. 7.
Francon. Seiler. 5.
Bavar. Widman. 10.
Bavar. Everhardus. 4.
Suev. Drechſel. 12.
Suev. Hirter. 4.
Sup. Rhen. Walbrun. 6. obiit 21. Junii Spiræ.
Sup. Rhen. Vomelius. 5.
Inf. Rhen. Steinchen. 2.
Inf. Rhen. Cronberger. 5.
Saxon. Rücker. 18.
Saxon. Pottgieſſer. 4. obiit, & ſucceſſit *Otto Præn. 19. Aug.*

Ordinarii Adjecti.

Elect. Eccl. Schiller. 2.
Elect. Secul. Nicolaus Ciſnerus. 7. Januar.
Francon. Brunner. 2.
Bavar. *Sigismundus Vieheuſer. 28. Jan.*
Suev. Eſſerus. 2.
Sup. Rhen. Schardius. 2.
Inf. Rhen. Nervius. 10.
Saxon. Appianus. 2.

Supernumerarii.

Löſcher. 10. fit Ordinarius, renunciat 17. Martii, diſcedit Norimbergam 6. Septembris.
Datler. 10. obiit 10. Januarii.

Viſitatio hoc Anno eſt habita, quæ verò conſtituta ſint habes in ejus Receſſu.

Anno 1568. Spiræ.

Judices.

Præſid. Lewenſtein. 8.
Generoſ. Reinſtein. 3. abiit, renunciat in Scriptis 8. Martii, & diſcedit 20. Decembr. ſucceſſit *Wilhelmus Comes ab Oettingen. 13. Octobris.*
Generoſ. Truchſes. 3. renunciat 10. Januar. diſceſſit.
Mogunt. Winckelman. 3.
Trevirenſ. Gail. 11. reſignat 11. Septembris, diſcedit ad Imperatorem 11. Martii Anno ſeq.
Colon. *Antonius à Fürſtenberg. 7. Mart.*
Palatin. Feiltſch. 2.
Saxon. Berbisdorff. 2.
Brandenb. Knebel. 8.
Cæſar. Ströle. 13.
Cæſar. Stotzinger. 7. reſignat 2. Septembris.
Auſtriac. Lucius. 3.
Burgund. Albada. 8.
Francon. Eyſen. 8.
Francon. Seiler. 6.
Bavar. Widman. 11.
Bavar. Everhardus. 5.

Suev. Drechſel. 13.
Suev. Hirter. 5.
Sup.Rhen. Vomelius. 6.
Sup.Rhen. *Eberhardus Schenck à VVinterſtetten. 23. Januarii.*

Inf. Rhen. Cronberger. 6.
Inf. Rhen. Steinchen. 3.
Saxon. Rücker. 19. obiit Spiræ 25. Julii.
Saxon. Prœn. 2.

Ordinarii Adjecti.

Elect. Eccl. Schiller. 3.
Elect. Secul. Ciſnerus. 2.
Francon. Brunner. 3.
Bavar. Vieheuſer. 2.
Suev. Eſſerus. 3.

Sup. Rhen. Schardius. 3.
Inf. Rhen. Nervius. 11. abiit, & ſucceſſit *Nicolaus Gail. 8. Maji.*
Saxon. Appianus. 3.

Hoc quoque Anno Viſitatio habita, nihil tamen quod notatu dignum, habet.

Anno 1569. Spiræ.

Judices.

Præſid. Lewenſtein. 8. reſignat Imperatori in Scriptis 10. Martii, poſteà iterum ex Grabato, Collegio toti in Scriptis quoque 9. Martii, abiit, & ſucceſſit *Marquardus ab Hattſtein, Epiſcopus Spirenſis, & Præpoſitus in VVeiſſenburg. 8. Auguſti.*
Generoſ. Oettingen. 2.
Generoſ. *Georg. Deſiderius, Baro in veteri ac novo Fronhoven. 7. Jan.*
Mogunt. Winckelman. 4.
Trevirenſ. *Franciſcus Flad. 23. Martii.*
Colon. Fürſtenberg. 2.
Palatin. Feilrſch. 3.
Saxon. Berbisdorff. 3.
Brandenb. Knebel. 9.

Cæſar. Strôle. 14.
Cæſar. Storzinger. 8. 1. Mart. diſcedit in Aulam Imperatoris, ſuccedit *Joannes Chriſtophorus à Hornſtein. 2. Mart.*
Auſtriac. Lucius. 4.
Burgund. Albada. 9.
Francon. Eyſen. 9.
Francon. Seiler. 7.
Bavar. Widman. 12.
Bavar. Everhardus. 6.
Suev. Drechſel. 14.
Suev. Hirter. 6.
Sup. Rhen. Vomelius. 7.
Sup. Rhen. Schenck. 2.
Inf. Rhen. Cronberger. 7.
Inf. Rhen. Steinchen. 4.
Saxon. Prœn. 3.
Saxon. *Jodocus Schad. 14. Martii.*

Ordinarii Adjecti.

Elect. Eccl. Schiller. 4.
Elect. Secul. Ciſnerus. 3.

Francon. Brunner. 4.
Bavar. Vieheuſer. 3.

Suev.

Suev. Eſſerus. 4.
Sup. Rhen. Schardius. 4.
Inf. Rhen. Gail. 2.
Saxon. Appianus. 4.

Anno 1570. Spiræ.

Judices.

Spiræ Anno 1570. die Lunæ 9. Januarii, qua prima hujus Anni celebratur Audientia, talis Auguſtiſſimæ Cameræ Judicii, univerſalis totius corporis, juratorumque eidem ſingulorum membrorum facies fuit, ita *ut ne ſedes locusque vacans ullus*, nec *perſona adeo deſiderata ulla*, propitio ac proſpero ante omnes alios fere Annos fato, felici poſteris auſpicio, bonique ominis, dies optata fuerit.

Judices.

Præſid. Marquardus Epiſcopus Spirenſis. 2.
Generoſ. Oettingen. 3. reſignat 8. Maji.
Generoſ. Fronhoven. 2.
Mogunt. Winckelman. 5.
Trevirenſ. Flad. 2.
Colon. Fürſtenberg. 3.
Palatin. Feilitſch. 4.
Saxon. Berbisdorff. 4.
Brandenb. Knebel. 10.
Cæſar. Ströle. 15.
Cæſar. Hornſtein. 2.
Auſtriac. Lucius. 5.
Burgund. Albada. 10. reſignat 2. Octobris.
Francon. Eyſen. 10.
Francon. Seiler. 8.
Bavar. Widman. 13.
Bavar. Everhardus. 7.
Suev. Drechſel. 15.
Suev. Hirter. 7.
Sup. Rhen. Vomelius. 8.
Sup. Rhen. Schenck. 3.
Inf. Rhen. Cronberger. 8.
Inf. Rhen. Steinchen. 5.
Saxon. Prœn. 4.
Saxon. Schad. 2.

Ordinarii Adjecti de Anno 1566.

Elect. Eccl. Schiller. 5.
Elect. Secul. Ciſnerus. 4.
Francon. Brunner. 5.
Bavar. Vicheuſer. 4.
Suev. Eſſerus. 5.
Sup. Rhen. Schardius. 5.
Inf. Rhen. Gail. 3.
Saxon. Appianus. 5.

Anno 1571. Spiræ.

Judices.

Præſid. Marquardus Epiſcopus Spirenſis.
Generoſ. Oettingen. 4. diſceſſit 8. Maji, ſuccedit *Eitel Fridericus, Comes in Hohenzollern, jurat 16. Januarii.*

Gene-

Generoſ. Fronhoven. 3.
Mogunt. Winckelman. 6. reſignat 10. Julii.
Trevirenſ. Flad. 3.
Colon. Fürſtenberg. 4.
Palatin. Feiltſch. 5.
Saxon. Berbisdorff. 5.
Brandenb. Knebel. 11.
Cæſar. Ströle. 16.
Cæſar. Hornſtein. 3.
Auſtriac. Lucius. 6.
Burgund. Albada. 11. & recedit 7. Mart. ſuccedit & jurat *Joan. de Roorda. 9. Martii.*

Francon. Eyſen. 11.
Francon. Seiler. 9.
Bavar. Widman. 14.
Bavar. Everhardus. 8.
Suev. Drechſel. 16.
Suev. Hirter. 8.
Sup. Rhen. Vomelius. 9.
Sup. Rhen. Schenck. 4.
Inf. Rhen. Cronberger. 9. reſignat 5. Julii.
Inf. Rhen. Steinchen. 6.
Saxon. Prœn. 5.
Saxon. Schad. 3.

Ordinarii Adjecti de Anno 1566.

Elect. Eccl. Schiller. 6.
Elect. Secul. Ciſner. 5.
Francon. Brunner. 6.
Bavar. Vieheuſer. 5.

Suev. Eſſer. 6.
Sup. Rhen. Schardius. 6.
Inf. Rhen. Gail. 4.
Saxon. Appianus. 6.

Ordinarii Adjecti de Anno 1571.

Generoſ. *Stephanus Henricus Comes in Eberſtein, Dominus in Neugarten, jurat 5. Maji.*
Elect. Eccl. *Manfridus Eſchfelder, jurat 21. Martii.*
Elect. Secul. *Michaël Funck, jurat 18. Jun.*

Saxon. *Conrad Pfeilſticker, jur. 11. Maji.*
Bavar. *Joannes Gailing, jurat 10. Maji.*
Suev.
Sup. Rhen. *Simon Hennegen.*
Inf. Rhen. *Melchior de Wick, jurat 30. Maji.*
Saxon. *Reinhard de Oldenhaus, 29. Maji.*

Anno 1572. Spiræ.

Judices.

Præſid. Marquardus Epiſcopus Spirenſis. 4.
Generoſ. Fronhoven. 4.
Generoſ. Zollern. 2.
Mogunt. Winckelman. 7. reſignat 20. Jul. diſcedit 19. Jan. ſuccedit *Petrus Iven.*
Trevirenſ. Flad. 4.
Colon. Fürſtenberg. 5.

Palatin. Feiltſch. 6.
Saxon. Berbisdorff. 6.
Brandenb. Knebel. 12.
Cæſar. Ströle. 17.
Cæſar. Hornſtein. 4.
Auſtriac. Lucius. 6.
Burgund. Roorda. 2.
Francon. Eyſen. 11.
Francon. Seiler. 10.

Bavar.

Bavar. Widman. 15.
Bavar. Everhardus. 9.
Suev. Drechſel. 17.
Suev. Hirter. 9.
Sup. Rhen. Vomelius. 10.
Sup. Rhen. Schenck. 7.
Inf. Rhen. Cronberger. 10. diſcedit 5. Januarii, ſuccedit *Arnoldus Cran.*
Inf. Rhen. Gail. 5.
Saxon. Prœn. 6.
Saxon. Schad. 4.

Ordinarii Adjecti de Anno 1566.

Elect. Eccl. Schiller. 7.
Elect. Secul. Ciſner. 7.
Francon. Brunner. 7. in ejus locum ſucceſſit *Joannes Meichſner.* *20. Octobris.*
Bavar. Vieheuſer. 6.
Suev. Eſſer. 7.
Sup. Rhen. Schardius. 6.
Inf. Rhen. Steinchen. 6.
Saxon. Appianus. 7.

Ordinarii Adjecti de Anno 1570.

Generoſ. Stephanus Henricus Comes in Eberſtein, Dominus in Neugarten. 2.
Elect. Eccl. Eſchfelder. 2.
Elect. Secul. Funck. 2.
Francon. Pfeilſticker. 2.
Bavar. Gailing. 2.
Suev. *Joannes Ramius.*
Sup. Rhen. *Simon Hennegen* recipitur, ſed moritur ante Juramentum, eligitur *Feigius*, qui jurat.
Inf. Rhen. Wick. 2.
Saxon. Oldenhaus. 2.

Hucuſque Excerpta Annotationum Anonymi, qui enarrationem Perſonarum ulterius non eſt perſecutus.

Annis ſequentibus uſque An. 1603. ex *Chriſt. Barthii* Aſſeſſoris Schematiſmis annotabimus ſaltem mutationes quovis Anno factas, deſignando loco Præſidis, Judicem, & loco Aſſeſſorum Generoſorum, Præſides.

Anno 1573.

Præſes. Joan. Gerwig Comes in Schwartzenberg, in locum Comitis in Hohenzollern, 10. Januarii.

Aſſeſſores. Joan. Adam. Morderer, in locum Eyſen, *Francon.*
Joan. Widekopf, in locum Seyleri, *Francon.* uterque 26. Octobr.
Theodor. Peiſſer, in locum Everhardi, *Bavar.*
Stephan. Sturm, in locum Vieheuſer, *Bavar.*
Lucas Berlin, in locum Hirters, *Suev.*
Eberhardus Wambold, in locum Schenck, *Sup. Rhen.*

Cæteri omnes manſere, & fuere tunc Judex: Præſides tres: Aſſeſſores 38.

Anno 1574.

Joan. Burckard von Baiern, 16. Decembr. *Cæſar.* in locum Hornſteins.
Nicol. Ruof, 1. Mart. *Auſtriac. Extraord.*
Reinhard de Sickingen, 11. Januar. *Sup. Rhen.* in locum Schardii.

Anno 1575.

Albertus de Heynitz, 3. Auguſt. *Elect. Saxon.* in locum Berbisdorff.
Joan. Wolff Freymann, 19. Novembr. *Auſtriac.* in locum Lucii.
Joan. Reichard Oſſa, 5. Septembr. *Francon. Extraord.* in locum Widman.
Hieronymus Krebs, 4. Jun. *Inf. Rhen.* in locum Steinchen.

Anno 1576.

Hoc Anno mutatio nulla præter unum Præſidem: nam in locum *Joan. Gervvigii Comitis*, (vide *Anno 1573.*) ſucceſſit *Carolus Comes in Schvvartzenberg.* 7. April.

Anno 1577.

Nulla mutatio præter Aſſeſſores tres.

Renatus Goder, 5. Octobris. } ambo *Burgundi.*
Valerius Nochern, Septembr. }
Hieronymus Reinhard, *Suev.* 19. Martii.

Anno 1578.

Præſes. Joannes Comes in Montfort, in locum Caroli Comitis in Schwarzenberg, 1. Septembr.

Aſſeſſores. Petrus Quentel, 2. Jun. *Colon.* in locum Eſchenfelders.
Ludov. Piſtoris, 12. Nov. *Brandenb. Extraord.* in locum Funckii.
Joan. Arnſpach, 16. Jun. *Cæſar.* in locum Ströle.
Balthaſar Barth de Hörmantingen, 23. Jun. *Bavar.* in locum Peiſſers.
Joan. Hartlieb, 8. Auguſt. *Sup. Rhen.* in locum Vomelii.

Reliqui manſere.

Anno 1579.

Mutantur tantum tres Aſſeſſores.

Chriſtianus Barth, 26. Auguſti *Elect. Brandenb.* in locum Rumels.
Berthold Breuning, 15. Mart. *Suevic.* in locum Berlins.
Joan. Wogeſſer, 4. Septembr. *Sup. Rhen. Extraord.*

Anno 1580.

Mutantur Aſſeſſores quinque.

Stephan Boner, 23. Auguſt. *Mogunt.* in locum Iven.

Joan.

Joan. de Born, 13. Mart. *Extraord. Colon.* in locum Schüllers.
Joan. Wilh. Bozheim, 30. Maji *Extraord. Brandenburg.* in locum Ciſneri.
Joan. Jac. Eiſengrün, 7. Novembr. *Cæſar.* in locum Baiern.
Joach. Willer, 23. Jun. *Saxon. Circ.* in locum Proen.

Anno 1581.

Accedit mutatio unius tantum Aſſeſſoris.

Georg. Ulric. vom Ende / 4. Decembr. *Elect. Saxon.* in locum Heynitz.

Anno 1582.

Judex. Philippus Baro in Winneberg, 17. Sept. olim Præſes, Anno 1561.
Aſſeſſores. Sigismund Glabsberger, 26. Januar. *Auſtriac.* in locum Freymans.
Sebald. Penninger, 31. Auguſt. *Bavar.* in locum Sturms.

Anno 1583.

Præſes. Cuno Baro in Winneberg, 16. Decembr. in locum Baronis in Fronhoven.
Aſſeſſores. Georg Hermath, 8. April. *Bavar. Extraord.*
Barthol. Kobolt, 22. Septembr. *Sueric. Extraord.*

Anno 1584.

Judex. Eberhardus Epiſcopus Spirenſis Menſe Aprili.
Præſes. Bertholdus Baro in Königseck.
Aſſeſſores. Bruno Bingius, *Elect. Colon.* in locum Fürſtenbergs. *vid. Anno 1568.*
Nicol. Ruof, *Auſtriac.* obiit. *vid. Anno 1574.*
Georg. Tegnagel, 31. Auguſt. *Burgund.* in locum Nochern. *vid. Anno 1577.*
Philip. de Holdinghauſen, 3. Mart. *Francon.* in locum Pfeilſtickers.
Joan. Glöpſer, 15. Junii, *Francon.* in locum Oſſanæi.
Cæteri omnes manſere.

Anno 1585.

In Aſſeſſoribus ſaltem pauci mutati.

Adamus Hyls, in locum Bornii. *Extraordinar. vid. Anno 1580.*
Jacob. Piſtoris, 25. Auguſt. in locum Ludovici Piſtoris. *vid. Anno 1578,* abiit Georg. Hermarth. *Extraordinar.*
Cæteri manſere.

Anno 1586.

Præſes. Carol. Ludov. Comes in Sulz. 7. Maji.

Aſſeſſores. Chriſtoph Aſchmann, 1. Jun. *Auſtriac.* in locum Ruofs. *vid. An. 1574.*
Joan. Leonhard Roht, 3. Maji *Suev.* in locum Hartliebs. *vid. An. 1578.*
Chriſtoph Dorfeld, 20. Aug. *Sax. Circ.* in locum Schadii. *vid. An. 1569.*

Anno 1587.

Sequentes inciderunt Mutationes in Aſſeſſoribus.

Daniel Loſs, 9. Januar. *Cæſar.* in locum Arnſpachs. *vid. Anno 1578.*
Erhard Hettinger, *Auſtriac.* in locum Glabsbergers. *vid. Anno 1582.*
Joan. Jacob Reinhard, *Suevic.* in locum Drechſels. *vid. Anno 1556.* fuerat hic per Annos 31. Aſſeſſor.
Lazarus Wendelſtein, 2. Jun. *Suev.* in locum Hieron. Reinhards. *vid. An. 1577.*
Joan. Jacob Königspach, *Sup. Rhen.* in locum Sickingen. *vid. Anno 1574.*
Obiit Wogeſſer. *vid. Anno 1579.*
Sigism. Buchner, 8. Novembr. *Saxon. Circ.* in locum Willers. *vid. Anno 1580.*

Anno 1588.

Præſes. Frid. Comes in Fürſtenberg, 1. Februar. in locum Baronis de Königseck. *vid. An. 1584.*
Aſſeſſores. Luther. de Quad, 26. Februar. *Elect. Palatin.* in locum Feiltſch. *vid. An. 1567.*
Wolffg. Hunger, *Cæſar.* in locum Eiſengrüns. *vid. An. 1580.*
Tilem. Ortenbach, 16. Aug. *Sup. Rhen.* in locum Wambolds. *vid. An. 1573.*
Joan. Chriſtoph von der Grüen, in locum Königspachs. *vid. An. 1587.*

Anno 1589.

Præſes. Marcus Baro Fugger. 21. Februar.
Aſſeſſores. Joan. à Ludingshauſen, *Mogunt.* in locum Boners. *vid. An. 1580.*
Georg Awer, 7. Mart. *Brandenb. Extraord.* in locum Bozheims. *vid. An. 1580.*
Joan. Jac. Streit, 17. Auguſt. in locum Loſſii. *vid. An. 1587.*
Joan. Ludov. Bender, 18. Auguſt. *Sup. Rhen. Extraord.* in locum Wogeſſers. *vid. An. 1579.*

Anno 1590.

Præſes. Henricus Erbtruchſes in Waldpurg.
Aſſeſſores. Antonius Zant von Mörle, 14. Septembr. *Trevir.* in locum Bingii. *vid. An. 1584.*
Petr. Denaiſius, in locum Jacobi Piſtoris. *vid. An. 1585.*

Chri-

Chriſtoph Frid. de Beerfall, 11. Mart. in locum Glöpſers. *vid. An. 1584.*

Leonhard Zindecker, 12. Mart. in locum Hermathens. *vid. A. 1583.*

Ulric. Stieber, in locum Ortenbachs. *vid. An. 1588.*

Jacob Biſchoff, in locum Nicol. Gail. *Inf. Rhen. vid. An. 1568.* fuerat hic 22. Annis Aſſeſſor.

Eucharius Helfr. Mosbach, *Saxon.* in locum Dorfelds. *vid. An. 1586.* Obiit hoc Anno Oldenhauſen, 20. Annis Aſſeſſor *Saxon. Circul. Extraord.*

Anno 1591.

Nulla contigit Mutatio.

Anno 1592.

Mutatæ ſunt Perſonæ aliquæ Præſidum & Aſſeſſorum, quas oſtendit Schema ſequens ex* Barthio *deſumtum, adjectis Annis Introductionis.

Judex.		Eberhardus Epiſcopus Spirenſis. Anno 1584.
Præſides.		Marcus Baro Fugger. 1589.
		Henricus Erbtruchſes in Waldpurg. 1590.
		Georg. Comes in Helfenſtein. 1592. 5. Octobr.
Aſſeſſores.	*Mogunt.*	Johan. de Ludinghauſen. 1589.
	Trevirenſ.	Anton Zant de Mörle. 1590. qui hoc Anno 1592. obiit.
	Colon.	Anton. de Fürſtenberg. 1568.
	Extraord.	Adamus Hyls. 1585.
	Elect. Eccl.	Petrus Quentel. 1577.
	Palatin.	Luther de Quad. 1588.
	Saxon.	Georg. Ulrich de Ende. 1581.
	Brandenb.	Chriſtianus Barth. 1579.
	Extraord.	Georg Awer. 1589.
	Elect. Secul.	Petrus Denaiſius. 1590.
	Cæſar.	Joan. Jacob Streit. 1589.
		Georg Dörmer. 1592. 24. May.
	Circul. Auſtr.	Chriſtoph Aſchmann. 1586.
		Erhardus Hettinger. 1587.
	Burgund.	Renatus Goder Duyn. 1577. obiit An. 1592.
		Georgius Tegnagel. 1584.
	Francon.	Joan. Adam Morder. 1573.
		Joan. Weidekopf. 1573.

Extraor-dinarii.	Joan. Meichſner. 1572. Philip. de Heldinghauſen. 1584.
Bavaric.	Chriſtoph Fridr. de Beerfall. 1590.
	Balthaſ. Barth de Hörmantingen.
	Wilh. Jocher. (vel Jucher.) 1592. 6. Auguſt.
Extraord.	Leonhard Zindecker. 1591.
Suevic.	Barthol. Breuning. 1579.
	Lazarus Wendelſtein. 1587.
	Joan. Melch. Drechſel. 1592. 6. Jun.
Sup. Rhen.	Joan. Leonh. Roht. 1586.
	Joan. Chriſtoph von der Grüen. 1588.
	Ulric. Stieber. 1590.
Extraord.	Joan. Ludov. Bender. 1589.
Inf. Rhen.	Arnoldus Cran. 1572.
	Hieronym. vom Krebs. 1575.
	Jacobus Biſchoff. 1590.
Extraord.	Joan. Melch. de Wick. 1571.
Saxon.	Sigism. Bucher. (Buchner.) 1587.
	Euchar. Helfr. dictus Mosbach. 1590.
	Theodorus Apianus. 1566. dudum Extraordinarius, jam Ordinarius.

Anno 1593.

Joan. Georg Seiblin, *Trevir.* ſucceſſit in locum Zant de Mörle. *vid. An. 1590.*
Adrian. Borck, *Palatin.* 11. Octobr. in locum Quads. *vid. An. 1588.*
Georg Reich, *Saxon.* 11. Octobr. in locum Georg. Ulr. von Ende. *vid. An. 1581.*
Chriſt. Roſenhuber, 2. Auguſt. *Suevic.* in locum Breunings.

Anno 1594.

Philippus Tegnagel. 8. Januar. *Burgund.* in locum Duyn. *vid. An. 1577. 1592.*

Anno 1595.

Præſides. Frobenius Comes in Helfenſtein. 14. Januar.
Joan. Ludovicus Baro in Graveneck. dicitur alibi *Otto Henricus*, nos ſequimur Barthium.

Aſſeſſores. Petrus Broich, 8. Decembr. in locum Hyls. *Extraord. vid. An. 1585.*
Joan. Jacob ab Heydeck, 19. Auguſt. *Suevic Extraord.*

Anno 1596.

Joan. Breitenacker, *Sup. Rhen.* 13. Octobr. in locum Rohtii.

Anno

Anno 1597.

Joan. Conrad von Vorburg, *Cæſar.* hoc Anno in Schematiſmis inter Aſſeſſores reperitur; ab aliis ad Annum ſequentem refertur, introductus 4. April.

Chriſtoph Graf, in locum Meichſneri. *vid. An. 1572.*

Sigism. Hannibal de Muckenthal, *Bavar.* in locum Beerfalls. *vid. An. 1590.*

Joan. Jacob Meifiſch, *Saxon. Circul. Extraord.* 17. Auguſt.

Fuit ergò juxta Barthii *Tabellam, & aliud quoddam Schema præfixum primæ Editioni Tractat. de Commiſſariis* Rulandi *Anno 1579. (univerſo Collegio erat dedicatus Liber) ſequens Perſonarum Collegii Status, quarum Cognomina tantum brevitatis cauſa repetimus.*

Judex.		Epiſcopus Spirenſis. 1584.
Præſides.		Georg Comes in Helfenſtein. 1592.
		Frobenius Comes in Helfenſtein. 1594.
		Otto Henricus Baro in Graveneck. 1604.
Aſſeſſores.	*Mogunt.*	Ludinghauſen. 1589.
	Trevirenſ.	Seiblin. 1593.
	Colon.	Fürſtenberg. 1568.
	Extraord. Elect.Eccl.	Quentel. 1577.
		Broich. 1595.
	Palatin.	Borck. 1593.
	Saxon.	Reich. 1593.
	Brandenb.	Barth. 1593.
	Extraord. Elect.Sec.	Awer. 1589.
		Denaiſius. 1590.
	Cæſar.	Dorner. 1592.
		Vorburg. 1597.
	Auſtriac.	Aſchmann. 1586.
		Hettinger. 1587.
	Burgund.	Georg Tegnagel. 1584.
		Philipp Tegnagel. 1594.
	Francon.	Meichſner. 1572.
		Morder. 1573.
	Bavar.	Barth. von Hörmantingen. 1578.
		Zindecker. 1590.
		Jocher. 1592.
		Muckenthal. 1597.
	Suevic.	Wendelſtein. 1587.
		Drechſel. 1592.

Roſen-

	Roſenhuber. 1593.
	Heydeck. 1595.
Sup. Rhen.	Grüen. 1588.
	Bender. 1589.
	Stieber. 1590.
	Breidenacker. 1596.
Inf. Rhen.	Wick. 1571.
	Cran. 1572.
	Krebs. 1575.
	Biſchoff. 1590.
Saxon.	Appianus. 1566.
	Buchner. 1587.
	Mosbach. 1590.

In Schemate Rulandi *quod hic deſcripſimus, Extraordinarios Circulares ab Ordinariis non diſtinctos & collocatos eſſe obſervavimus, ſi conferatur cum Tabula* Barthii, *nihil autem hic refert. Aliquos in Ordinariorum locum ſucceſſiſſe non eſt dubium.*

Anno 1598.

Friedr. à Wölwarth, 25. Octobr. in locum Weidekopfs. *Francon.*

Anno 1599.

Burckard. Wimpfelin, *Elect. Trevir.* in locum Seiblins. *vid. An. 1593.*
Joan. Carl Fichard, *Extraord.* in locum Hyls. *vid. An. 1585.*
Alexand. Weidekopf, 16. Septembr. *Extraord.* in locum Heldinghauſen. *Francon.* qui deſierat An. 1595.

Anno 1600.

Nulla Perſonarum Mutatio.

Anno 1601.

Obiit Georg Dörmer, *Cæſar. vid. An. 1592.*
Joan. Birckmann, 28. April. in locum Krebſii. *Inf. Rhen. vid. An. 1575.*
Heinr. Walraf Gippenbuſch, 25. Auguſt. in locum Biſchoffs. *vid. An. 1590.*

Anno 1602.

Henricus de Zehm, in locum Awers. *Extraord. vid. An. 1589.*
Thomas Bentheim, in locum Dörmers. *Cæſar. vid. An. 1592. & 1601.*
Jacobus Heumüller, 19. Octobr. in locum Zindeckers. *Extraordinar.* vid. *An. 1590. & 1603.*

Anno

Anno 1603.

Chriſtian. Born, *Mogunt.* in locum Ludingshauſen. *vid. An. 1589.*
Auguſt. Kefer, *Bavar.* in locum Barth. de Hörmantingen. *vid. An. 1578.*
Dietrich von Leuken, 19. Jan. *Suev.* in locum Roſenhubers. *vid. An. 1593.*

Anno 1604. uſque 1607.

Tabularum defectum ſupplebunt aliquo modo Catalogi ſequentes ex Annis 1608. & 1615.

Anno 1608.

Juxta antiquam Tabellam in Libello Simonis Güntheri, Spiræ 1608. *edito, Status Perſonarum erat ſequens :*

Judex.		Eberhardus Epiſcopus Spirenſis. Anno 1584.
Præſides.		Joh. Ludovicus, Baro in Graveneck. 1595.
		Wilhelm Henr. Erbtruchſes Freyherr in Waldpurg, 1603. 7. Novembris. in locum Comitis de Helffenſtein.
		Carolus Fugger, Baro in Kirchberg. 1605. 2. Decembris.
Aſſeſſores.	*Mogunt.*	Chriſtianus Born. 1589.
	Trevirenſ.	Burckardus Wimpfling. 1599.
	Colon.	Antonius de Fürſtenberg. 1568.
	Extraordinarii.	Jacobus Zant de Mörle. 1590.
		Jacobus Glaſer. 1605.
	Palatin.	Adrianus de Borck. 1573.
	Saxon.	Georgius Reich. 1593.
	Brandenb.	*Vacat hoc Anno.*
	Extraordinarii.	Petrus Denaiſius. 1590.
		Henricus von Zehm. 1602.
	Cæſar.	Thomas Bentheim. 1602.
		Leonh. Zindecker. 1591.
	Auſtriac.	Chriſtoph Aſchmann. 1586.
		Joan. Erhard. Hettinger. 1587.
	Burgund.	Georgius Tegnagel. 1584.
		Joan. Busbach. 1605.
	Francon.	Fridr. à Wolward. 1598.
		Chriſtoph Graf. 1597.
		Alexand. Weidekopf. 1573.
		Bartholom. Kobolt. 1606.

Bavar. Heinr. Hannibal de Muggenthal. 1597.
Jacob Heymüller. 1602.
Auguſtin. Kefer. 1603.
Joan. Georg Heidenbucher de Kauffringen. 1604.
Suev. Lazarus Wendelſtein. 1587.
Dietrich de Leyk. 1603.
Simon Aychin. 1604.
Sup. Rhen. Ulricus Stieber. 1590.
Herman. Fabritius. 1608.
Thomas Michaëlis. 1606.
Inf. Rhen. Arnoldus Cran. 1572.
Joan. Birckmann. 1601.
Heinr. Walrab Gippenbuſch. 1601.
Anton Weyerſtras. 1603.
Saxon.Circul. Theodorus Appianus. 1566.
Sigism. Buchner. 1587.
Georg Euſtach. Helfrich von Mosbach. 1590.
Joan. Jacob Meyfiſch. 1597.

Anno 1615. & 1616.

Juxta Tabellam veterem Ligno inciſam.

Judex. Joan. Chriſtophorus, Archiepiſcopus Trevirenſis & Epiſcopus Spirenſis.
Præſides. Wilh. Henrich, Baro Truchſes in Waldpurg. 1603.
Joan. Erneſtus Fugger, Baro in Kirchberg. 1613. 4. Novembris.
Chriſtoph. Comes in Hohenzollern. 1610. 11. Jun.
Fridericus, Truchſes, Baro in Waldpurg. 1614.

Nota poſt editam Tabellam.

Anno 1615. 30. Julii receptus fuit Præſes Carolus Ludovicus Erneſtus Comes de Sulz.

Aſſeſſores Ordinarii cum Extraordinariis.

Mogunt. Chriſtian Born, jurav. Anno 1603.
Trevirenſ. Burckardus de Wimpfling. 1599.
Colon. Antonius de Fürſtenberg. 1568.
Extraordinarii. { Balthaſar Sylvius. 1612. 18. April. † 1621.
Jacobus Glaſer. 1605. }
Palatin. Adrianus Borck. 1593.

Saxon.

Saxon.	Georgius Reich. 1593.
Brandenb.	Reichard Dithard. 1611. 7. Januar.
Extraord.	Eccard ab Uſedorn. 1611. 6. Julii.
Cæſar.	Leonhardus Zindecker. 1606.
	Joan. Jacob Oppenheimer. 1613. 27. April.
Auſtriac.	Chriſtoph Aſchmann. 1586.
	Joan. Brackenhofer. 1610. 20. Auguſti.
Burgund.	Joan. Busbach. 1605. 25. Junii.
Francon.	Fridericus à Wolward. 1597.
	Chriſtoph Graf. 1597.
	Alexand. Weidekopf. 1600.
	Barthol. Kobolt. 1600.
Bavar.	Auguſt. Kefer. 1603.
	Joan. Georg Heidenbucher à Kauffringen. 1604
	Chriſtoph. Beiſer. 1608. 16. Auguſti.
	Joan. Georg Harles. 1609. 26. Junii.
Suev. Circ.	Dietrich à Leyk. 1603.
	Carolus Schreiber. 1608.
	Marquard. Hauenſtein. 1613.
Sup. Rhen.	Ulricus Stieber. 1590.
	Herm. Fabritius. 1608.
	Joan. Werner Roſt à Werſt. 1610.
	Thomas Merckelbach. 1614.
Inf. Rhen.	Joan. Birckmann. 1601.
	Heinr. Walraf Gippenbuſch. 1601.
	Anton Weyerſtras. 1603.
Saxon.	Joan. Jacob Meyfiſch. 1587.
	Wilhelm Durfeld. 1609.
	Lothar. à Weiſenbach. 1613.

Anno 1615. poſt editam Tabellam, & Anno 1616. in locum eorum qui deſierunt vel eſſe Aſſeſſores, vel vivere, ſucceſſerunt:

Joan. Georg Würth, 12. Maji 1615. Circul. Francon.
Joan. Zeller, 4. Martii 1616. Circul. Bavar.
Cæteri manſerunt.

Pro ſequenti tempore defectum Tabellarum ſupplebit Index ſequens Alphabeticus, eique paſſim inſerta Notamina, priorem etiam Catalogum nonnunquam illuſtrantia.

INDEX

In præcedentem Catalogum Perſonarum Cameralium, cum interjectis paſſim Annotationibus Hiſtoricis.

Brevitatis ſtudio recenſentur hic Perſonarum tantum Cognomina. Prænomina verò, cum tempore geſti officii evolvenda ſunt ſub quolibet Anno indicata. Qui in Catalogo peculiari ab Anno 1654. inchoato ſunt recenſiti, ad hunc Indicem non pertinent.

Judices in Camera ſequenti Succeſſione fuerunt.

Comes de Zollern. Anno 1495.
Marggravius in Baden. 1496.
Comes Naſſoviæ. 1501. & 1509.
Epiſcopus Paſſavienſis. 1503.
Epiſcopus Wormat. Comes de Haag. 1512.
Comes de Beuchlingen. 1521.
Fuerat antea Præſes 1507. diſceſſit 1535. electus in Archiepiſc. Magdeburg.
Princeps Comes Palatin. Rheni. 1536.
Comes de Montfort. 1541.
antea Præſes 1528.
abiit 1555.
Comes de Zimmern. 1548.
antea Præſes 1529.
abiit 1555.
Comes de Hoya, Epiſcopus Oſnabrugenſis. 1556.
Epiſcopus Merſeburgenſis. 1558.
Huic Viſitatores Anno 1560. in Relatione ad Cæſarem inſignem laudem tribuerunt.
Comes in Lewenſtein. 1561.
Fuerat antea Præſes 1554. & egregie laudatur à Viſitatoribus Anno 1562.
Epiſcopus Spirenſ. de Hattſtein. 1569.
Baro in Winneberg. 1582.
Hic fuerat Præſes 1561. & diſceſſerat 1563. Tum verò rediit declaratus Judex. Winneberg Baronatus, hodie Comitatus Imperii, antiquiſſimo tempore reperitur in Matricula Imperii. Hiſtor. Suſtentat. *Append. Matric. pag. 70. Magnam laudem retulit iſte Baro de Winneberg Prudentiæ & Dexteritatis in officio Præſidis per Viſitatores. Anno 1561. & 1562.*
Epiſcopus Spirenſis, à Dünheim. 1584. † 1610.
Archiepiſcopus Trevirenſis & Epiſcopus Spirenſis de Sotern. 1611. † 1652.
Succeſſit ei Marggravius Badenſis Wilhelmus.

Præſides Ordine Alphabetico.

Nota: *Nihil intereſt an aliqui fuerint dicti Vicarii Judicis, manſit enim iis Dignitas & Salarium Præſidum, neque ideò inter Judices recenſendi.*

Anhaltinus Princeps. Anno 1496.
Beuchlingen, Comes. 1507.
poſtea Judex. 1521.
Büren, Baro. 1629.
Combergenſis Capituli Præpoſitus. 1501.
Daun, Comes. 1624.

Eber-

Eberſteinii Comites fuere plures in officio. quos evolve in Annis 1495. 1510. 1548. 1571.
Frauenhofen, Baro. 1569.
Fürſtenberg, Comes. 1588.
Fuggeri Barones plures fuere in officio. quos vide An. 1589. 1605. 1613. 1623. 1649.
Geroldseck, Baro. 1529.
Graveneck, Baro. 1595.
Hanoviæ, Comes. 1519.
Helffenſtein, Comites. 1524. 1548. 1561. 1582. 1595.
Primus ille Ulricus, Anno 1524. in ordine Aſſeſſorum Circuli Saxonici legitur, quod tamen cum in nullis aliis Monumentis reperiatur, erroneum eſſe puto.
Hoya, Comes. 1553.
Kirchberg, Burggravius. 1501. antea Cancellarius Moguntinus.
Kirchberg, Comes. 1509.
Königseck, Barones. 1551. 1584. 1616. 1621.
Löwenſtein, Comes. 1554. poſtea Judex. 1561.
Manderſcheid, Comes. 1524. 1641.
Hic ob diuturnam Abſentiam declaratus à Collegio fuit, quod officium tacitè reſignaverit Anno 1664.
Montfort, Comites. 1528. 1534. 1551. 1576.
Mylendonck, Baro. 1624.
Neuenar, Baro. 1526.
Oettingen, Comes. 1568.
Polweiler, Baro. 1560.
Reinſtein, Comes. 1566.
Salm, Comes. 1556.
Fuit iſte Abbas Monaſterii Hornbach.
Schenk de Tautenberg, Baro. 1530.
Schwartzenberg, Comites. 1573. 1576.
Sulz, Comites. 1586. 1615.
Thengen, Comes. 1512.
Truchſeſſii, Barones. 1519. 1566. 1577. 1590. 1603. 1614. 1626.
Winnebergii, Barones. 1561. 1564.
Ex his prior factus Judex. 1582.
Wolckenſtein, Comes. 1620.
Zimmern, Barones. 1529. 1534.
Zollern, Comites. 1571. 1603. 1610.

Aſſeſſores Serie Alphabetica.

Præſentantes diſtinctis Literis ſunt deſignati.

A.

Abeg. *Bavar.* 1519.
Albada, *Burgund.* 1561.
Alber, *Bavar.* 1532.
Aldenau, *Rhen. Inf.* 1524.
Amelunx, *Saxon. Circul.* 1548.
Errant itaque qui deſignatum quidem, ſed non veniſſe ſcribunt.
Anz, *Elect. Moguntin.* 1540.
Mutavit Statum Anno 1542. & factus Cancellariæ Præfectus.
Appianus, *Saxon. Circul.* 1566.
antea Advocatus, vixit adhuc An. 1608.
Arnsburg, *Extraord. Elect. Secul.* 1558.
Arnspach, *Cæſar.* 1578.
Artzt, *Auſtriac.* 1557.
Aſchmann, *Auſtriac.* 1586.
Auer, *Extraord. Elect. Secul.* 1589.
Auer, *Saxon. Circ.* 1627. *2. Octobr. antea Advocatus.*
Auſter, *Auſtriac.* 1517.
Ayhin, *Suev.* 1604. *antea Advocatus.*

B.

Backenbuſch, *Bavar.* 1535.
Baldung, *Burgund.* 1531.
Barth (Balthaſ.) ab Hörmantingen, *Bavar.* 1578.
Illuſtri Familia Bavarica natus. vid. Bucellini *Stemmatograph. Tom. III. Append.* & Lexicon. Hiſtor. Baſil. *Lit. B. geſſit officium Annis 24. Error eſt eorum, qui ſcribunt mutaſſe Statum Aſſeſſoratus & tranſiiſſe in Ordinem Advocatorum.*
Barth, (Chriſt.) *Elect. Brand.* 1579.
Obiit Ratispona cum ad Comitia eſſet ablegatus à Collegio Anno 1607.
Beilwiz, *Francon.* 1535.
Beiſer, *Bavar.* 1608.
Bender, *Rhen. Sup. Extraord.* 1589.
Tranſiit in Ordinem Advocatorum, & juravit in Senatu.
Bentheim, *Cæſar.* 1602.
Beerfall, *Bavar.* 1590.
von Berbisdorff, *Elect. Saxon.* 1567.
Berlin, 1503. & 1507.
Berlin, *Suev. Extraord.* 1573.
antea Advocatus.
von Berlipſch, *Elect. Saxon.* 1556.
Beſſerer, *Elect. Saxon.*
Bingius, *Elect. Trevirenſ.* 1584.
Birckmann, *Rhen. Inf.* 1601.
Biſchoff, *Rhen. Inf.* 1591.
von Biſterfeld, *Elect. Colon.* 1623.
von Blumenthal, *Circ. Saxon.* 1543.
Bonner, *Elect. Mogunt.* 1580.
Borck, Nobilis Pomeran. *Elect. Palatin.* 1592.
von Born, *Elect. Colon.* 1580. *Extraord.*
Born, *Elect. Mogunt.* 1603.
Bornæus *Rhen. Inf.* 1539.
antea Advocatus.
Bozheim, *Elect. Brand. Extraord.* 1580.
Bozheim, *Burgund.* 1605.
Brakenhofer, *Auſtriac.* 1610.
Brandis, *Saxon. Circul.* 1615.
Braun, (Conr.) *Francon.* 1533. abiit Anno ſeq. Rediit præſentatus Rhenenſis 1536. mox obtinuit locum præſentati Moguntini. 1537. Officium Aſſeſſoratus reliquit 1540. Factus Cancellariæ Præfectus. Verum & hoc paulo poſt An. 1542. Succeſſori ſuo *Anz* tunc Ex-Aſſeſſori ceſſit. Similem cum Braunio fortunam habuit, *Conradus Viſch. vid. infrà Lit. V.* Ex-Aſſeſſor An. 1545. & An. 1548. Præfectus Cancellariæ. Fuerunt hi duo *Conradi Viſch & Braun* (quod ab Auctore noſtro Anonymo ad An. 1548. & nuſquam alibi Memoriæ proditum invenitur) quorum Opera Carolus V. Cæſar uſus eſt An. 1548. in conſtruenda ex prioribus Conſtitutionibus Ordinatione Camerali. Eo Anno Collegium Camerale novis plane membris reſtaurandum fuerat.
Breitenacker, *Rhen. Sup.* 1596.
antea Advocatus. diſceſſit 1603. factus Cancellarius Badenſ.
Brenzinger, *Suevic.* 1626.
Breuning, *Suevic.* 1579.
antea Advocatus.
Broich, *Extraord.* 1595.
Brunner, *Francon.* 1566.
antea Advocatus.
Bucher de Falckeneich, *Bavar.* 1533.
Buchner, *Saxon. Circul.* 1587.
ad Comitia ablegatus. 1607.

Bu-

Buchorſt, *Elect. Colon.* 1556.
Bunz, *Elect. Brandenb.* 1629.
Burckhart, *Cæſar.* 1535.
Busbach, *Burgund.* 1605.

C.

Cantiuncula, 1531.
vid. Adami *Vit. pag.* 59.
Capito, *Francon.* 1555.
von Carlowiz, *Elect. Saxon.* 1541.
Chichnoven, *Burgund.* 1618.
Ciſnerus, *Extraord.* 1567.
Notatu digna eſt ejus Vita deſcriptio, per Buderum *in Vitis pag.* 307. *ſeqq.* Adami *pag.* 255.
Cobelius, *Burgund.* 1538.
von Collonitſch, *Auſtriac.* 1521.
Cran, *Rhen.* 1577.
Creutz, *Elect. Saxon.* 1534.

D.

von Dachwitz, Decanus in Wurtzen. *Elect. Saxon.* 1521.
von Dahlberg, *Vicariat. Palatin.* 1519.
Dattler, *Cæſar.* 1558.
Denaiſius, *Elect. Palatin.* 1590.
Vitam ejus lege in Claudii Sinceri *Vitis Tom. I. Num. 7. Ex* Adami *pag.* 444.
Dithard, *Elect. Brandenb.* 1611.
Ditmann, *Suevic.* 1616.
Dockum, *Rhen.* 1516.
antea Advocatus.
Dörmer, *Cæſar.* 1592.
antea Advocatus.
Dorfeld, *Saxon. Circul.* 1586.
Drachſtett, *Saxon. Circul.* 1531.
Drechſel, *Suevic.* 1556.
Drechſel, *Bavar.* 1592.
antea Advocatus.
Dunkel, *legitur in Deſignatione Quæſtoris Camer. Anno* 1659.
vid. Notam 3. Prælim. ad Catalog. ſeq.
Dürn, *Elect. Brandenb.* 1514.
antea Advocatus.
Duyn, *Burgund.* 1577.

E.

Ebenheim, *Suevic.* 1558.
Ehinger, *Suevic.* 1558.
Eichholtz, *Cæſar.* 1617.
Eiſengrün, *Cæſar.* 1580.
Eiſenhut, *Extraord.* 1550.
Elſenhamer, *Bavar.* 1554.
Emershofen, in Waldenſtein. 1501.
Emershofen, 1503.
Emershofen, *Elect. Brandenb.* 1508.
von Ende, *Elect. Saxon.* 1581.
Erlehaupt, *Vicariat. Palatin.* 1520.
Eſch, *Elect. Colon.* 1638. 25. Junii.
Eſchenfelder, *Extraord.* 1571.
Eſſer, *Suevic.* 1566.
Everhard, *Bavar.* 1535.
Everhard, Nicolai Filius. *Bavar.* 1564.
Eyſen, *Francon.* 1561.

F.

Faber, *Rhen.* 1553.
Fabritius, *Rhen. Sup.* 1608. 25. Jan.
Falckenberg, Decanus ad S. Simonem Trevirorum. *Elect. Trev.* 1534.
Fauſt, de Stromberg. *Bavar.* 1625.
Feig, *Rhen.* 1572.
von Feilitſch, *Elect. Palatin.* 1567.
von Feilitſch, *Francon.* 1624. 7. Jan.
Fichard, *Extraord.* 1599.
Hic eſt alius ab eo qui Conſilia ſcripſit & dicebatur Joannes Fichardus, *cujus Vita eleganter deſcripta legitur inter alias per* Buderum *editas. vid.* Adami *pag.* 250.
Flad, *Elect. Trevirenſ.* 1569.
von Fleckenſtein, *Vicariat. Palat.* 1519.
von Flehingen, *Vicariat. Palatin.* 1520.

von

von Flörsheim, *Vicariat. Palatin.* 1519.
Freymann, *Auſtriac.* 1575.
Friſius, *Burgund.* 1508.
Froſch, *Francon.* 1530.
antea Advocatus.
Fürderer, *Elect. Mogunt.* 1507.
Idem Nomen reperitur inter Extraordinarios. An. 1531.
von Fürſtenberg, *Elect. Colon.* 1568.
Fürſtenberger, *Rhen.* 1554.
Funck, *Elect. Saxon.* 1535.
Funck, *Saxon. Circ.* 1571.

G.

Gailius, *Elect. Trevir.* 1558. *diſceſſit Viennam 1569.* † *Romæ 1587.*
juxta Chron. Chronicor. pag. 1144. in diebus mort. Viror. Illuſtr. Adami *pag. 292.*
Gail, *Rhen.* 1568.
antea Advocatus.
Ganshorn, *Francon.* 1535.
antea Advocatus.
Geiling, *Bavar.* 1571.
von Gemmingen, Canonicus Capitular. *Moguntin.* 1501. *poſtea Elector. 1508.*
von Gemmingen, (Wolffg.) *legitur in Deſignat. Quæſtoris Cam. An. 1659.*
vide Notam 3. Prælim. ad Catal. ſeq.
Gippenbuſch, *Rhen. Inf.* 1601.
Glabsberger, *Auſtriac.* 1582.
Glaſer, *Extraord.* 1605.
von Glauburg, *Elect. Trevir.* 1521.
Glöckler, *Auſtriac.* 1555.
Glöpſer, *Bavar.* 1548.
Gobelius, *Burgund.* 1553.
Golineſer, *Burgund.* 1538.
Gottwald, *Francon.* 1548.
antea Advocatus.
Graf, *Francon.* 1597.
von der Grüen, *Sup. Rhen.* 1543.
von der Grüen, *Rhen. Sup.* 1588.
poſtea Cancellarius Palatin.
von der Grüen, *Elect. Palatin.* 1618.
von Gülchen, (Marcus Hubinus) *Francon.* 1627.
antea Advocatus 1613.
cujus Filius *Tobias Ulricus, Advocatus An. 1651.*
Gundelsheim, *Francon.* 1535.
Gymnicus, *Cæſar.* 1625.

H.

Haller, *Auſtriac.* 1524.
abiit An. 1533. ad Philippum Marggravium Badenſem.
Haller, eſt Nomen Familiæ antiquiſſimæ, quæ à Seculo XII. & XIII. fuit celebris, & in varias Regiones diſperſa. Carolo V. regnante Lineis diverſis diverſa ſuperaddita fuêre Cognomina. vid. Bucellin. *in Stemmatographia, &* Lexicon Hiſtor. *Lit. H. Ex iis fuiſſe* Conradum *credibile quidem eſt, non tamen certum.*
Hardenrath, *Trevir.* 1558.
Harles, *Bavar.* 1609.
Hardieb, genannt Walſporn, 1578.
Hartm. Hartmanni ab Eppingen, *Elect. Palatin.* 1556.
vid. Adami *pag. 74.*
Harſt, *Rhen.* 1536.
abiit ad Ducem Juliacenſem, 1537.
Has, *Extraordinar.* 1531.
abiit eodem Anno.
Haſenmüller, *Cæſar.* 1562.
diſceſſit ad Imperatorem, 1565.
Hatzfeld, 1495.
abiit 1498.
von Haubitz, *Elect. Saxon.* 1618.

Hauen-

Hauenſtein, *Suevic.* 1613.
Haymüller, *Bavar.* 1602.
Heckmann, *Francon.* 1548.
Heidenbucher à Kauffringen, *Bavar.* 1604.
Held, *Brandenb.* 1527.
diſceſſit ad Imperatorem, An. 1536.
Held, *Burgund.* 1528.
diſceſſit Auguſtam 1530.
Helffand, *Saxon.* 1558.
Henningen, *Rhen.* 1571.
Recipitur ſed moritur ante Juramentum.
Herden, *Rhen.* 1556.
Herold, *Francon.* 1539.
Herwarth, *Extraord.* 1583.
Herwart, *Bavar.* 1618.
von der Heſs, *Mogunt.* 1644.
Hettinger, *Auſtriac.* 1582.
Heydeck, *Suevic.* 1595.
von Heyniz, (Nicolaus) 1495.
von Heyniz, (Albr.) *Elect. Sax.* 1575.
Hils, *Extraord.* 1585.
Hirnheim, *Francon.* 1571. *& Judic. Vicar. Palatin.*
Obiit Spiræ 1555.
Hirter, *Suevic.* 1564.
Högele, *Bavar.* 1623.
Höltzle, *Francon.* 1558.
obiit Anno 1559.
Holdinghauſen, *Francon.* 1584.
Hornſtein, *Cæſar.* 1569.
von der Horſt, *Extraord.* 1626.
Hove, *Rhen.* 1531.
abiit Coloniam, ibi mortuus 1534.
Hügelin, Anno 1552.
abiit ad Electorem Palatin.
Hugonis, *Judic. Vicar. Palatin.* 1519.
Hultz, *Cæſar.* 1627.
Hund, *Bavar.* 1548.
Hunger, *Bavar.* 1548.
abiit tertio Anno.
Reperitur idem Nomen Wolffg. Hungers *inter Electorales Colon. A. 1588. an ſit Perſona eadem, veroſimile eſt, non tamen omninò certum. Rurſus in Tabellis* Barthii *An. 1592.* Wolffgang. Hunger *dicitur ex Aſſeſſore tranſiiſſe in Ordinem Advocatorum.*

I.

Jagen, *Brandenburg.* 1523.
Jeniſch, *Saxon. Circ.* 1616.
de Ilau, variè mutavit locum, primò fuit *Mogunt. An. 1521.* poſteà *Franconicus An. 1531.* tandem *Brandenb. An. 1532.* reſignavit *An. 1546.*
Jocher, *Bavar.* 1592.
Jonas, *Francon.* 1538.
Juchert, *Extraordinar. Elect.* 1615.
Iven, *Mogunt.* 1572.

K.

Kais, *Bavar.* 1558.
diſceſſit 1563.
Kaltpecker, 1496.
Kefer, *Bavar.* 1603.
Kegele, *Saxon. Circ. Extraord.* 1584. Anno ſequente Ordinarius.
Kerſenbruck, *Saxon. Circul.* 1562.
diſceſſit 1564.
Kirsberger, *Suevic.* 1522.
Kirspenſis, *Colon.* 1562.
obiit 1567.
Klöpſer, *vid. in Lit. G.*
Knebel von Katzenelenbogen, *Brandenb.* 1561.
Knöller, *Cæſar.* 1524.
diſceſſit ad Imperatorem 1530.
Knoth, *Extraord.* 1558.
Kobolt, *Suevic.* 1583.

Kobolt, *Francon.* 1606.
Koch, (Caſpar.) *Extraord.* 1548.
ordinar. *Saxon. Circ.* 1551.
obiit 1553.
Koch, (Werner.) *Colon.* 1548.
abiit ad Epiſcopum Spirenſem 1555. poſteà An. 1570. officium ſuſcepit Præfecti Cancellariæ.
Koel, *Francon.* 1533.
obiit 1534.
König aliàs Offenburg, *Suev.* 1529.
Königspach, *Rhen.* 1587.
von Könritz, *Saxon. Circ.* 1531.
abiit 1542.
Krebs, *Rhenenſ.* 1576.
Kreutner, *Rhen.* 1515.
Factus deinde Franconicus An. 1522. juxta Tabulam Barthii, *& habuit Succeſſorem* Gundelsheim. *De iſto* Kreutnero, *antea Advocato, vid. Hiſtoriam ad Ann. 1515. 1516. 1517.*
Kreutz, *Saxon.* 1534.
reſignavit & abiit ad Electorem Saxoniæ 1535.
Kronberger, *Rhen. Inf.* 1563.
Kübel, 1548.
abiit 1552.
Küen, alibi dicitur Kuno, 1548. *Extraord.* factus Ordinarius Suevicus. 1552.
Kühorn, *Mogunt.* 1526.
obiit Moguntiæ, cum veniam impetraſſet emeritus. Succeſſit Conr. Braun antea *Rhenenſis.* 1537.

L.

Landſchad, *Judic. Vicar. Palatin.* 1520.
Landsperg, *Palatin.* 1508.
Latomus, *Cæſar.* 1548.
rediit ad Trevirenſem 1555.
Laub, *Cæſar.* 1629.
de Lautern, *Trevirenſ.* 1508.
Leffelholtz, 1503.
Leſch, primum à *Cæſare* aſſumtus 1503. poſtea *Circul. Bavar.* 1507.
Leuck, *Nobil. Suev.* 1603.
Lewethan de Roſtock, *Cæſar.* 1531.
obiit 1534.
Littichau, *Saxon. Circ.* 1577.
diſceſſit, & fit Canonicus Miſnenſis 1530.
Löſcher, *Extraord.* 1558. fit Ordinar.
diſceſſit ad Norimbergenſes. 1567.
Loys, 1587. 9. Januarii in locum Joan. Arnsbach, *Cæſar.*
Lucius, *Auſtriac.* 1566.
Ludinghauſen, *Mogunt.* 1589.
Luninck, 1499.

M.

Mächlinger, aliàs Widman. *Suevic.* 1569.
Mangolt, *Cæſar.* 1524.
obiit Spiræ 1531.
Marquard, 1531.
Meichſner, 1572. *Francon.* in locum Brunners.
Meiſſenberg, 1498.
Mellinger, *Auſtriac.* 1550.
Mepſche, *Burgund.* 1548.
abiit in Aulam Cæſaris.
Meſſenbeck, 1503.
Meyfiſch, *Saxon. Circul.* 1597.
Michaëlis, *Rhen.* 1606.
Mockel, *Colon.* 1625.
Mörle, vide Zant.
Mörsheim, *Colon.* 1514.
abiit 1516.
Mörsheim, 1519. Præfectus in Rockenhauſen, *Judic. Vicar. Palatin.*
Mohr, *Colon.* 1521. *obiit Spiræ 1537.*
Mohr, *Francon.* 1640.

Mom-

Mommer, *Rhen.* 1558.
abiit 1563.
Morderer, 1573.
Helffrich genannt Mosbach, *Saxon. Circul.* 1591.
Moſer, *Suevic.* 1531.
obiit 1541.
Müleck, primum *Extraord.* 1558. poſtea Ordinar. *Mogunt.* 1563.
abiit 1566.
Mülheim, *Jud. Vicar. Palatin.* 1520.
von Muggenthal, 1597.
16. Februar. 1607. ad Comitia Ratiſpon. à Camera Imperiali ablegatus.
Mynſinger, *Rhen.* 1548. reſign. 1555.
vid. Adami *pag. 293.*

N.

Neideck, 1495.
Neidhart, *Suevic.* 1548.
reſignavit poſt Semeſtre, recepto ſtatu Advocati, in quo Spiræ moritur. 1558.
Gramman von Nekendich, 1495.
Nervius, *Rhen. Infer.* 1558.
abiit 1567.
Neſer, *Cæſareus.* 1536. poſtea *Elect. Moguntin.* 1548.
von Neuhaus, *Francon.* 1541.
abiit & rediit poſtea præſentatus ab Electore Brandenburg. 1548.
Nittel, *Suevic.* 1524.
obiit & ſucceſſit Joan. König, *aliàs* Offenburg. 1529.
Nochern, *Burgund.* 1577.
Nordeck, 1558. *diſceſſit 1559.*

O.

Oldenhauſen, *Saxon. Extraord.* 1571.
Omphalius, *Colon.* 1537.
vid. Adami *pag. 188.*
abiit ad Colonienſes. 1540.
Oppenheimer, *Cæſar.* 1613.
Ortenbach, *Rhen.* 1598.
Oſſa, *Bavar.* 1575.

P.

von Paulsdorff, 1501.
Peigius, *Rhen. Inf.* 1572.
Peiſer, *Bavar.* 1573. *Extraord.*
Penninger, *Bavar.* 1582.
Pfeilitſch, *vide Lit. F.*
Pfeilſticker, *Francon.* 1571.
Piſtoris, *Bavar.* 1578. *Extraord. Brand.*
Piſtoris, (Ludov.) Frater prioris, *Circ. Saxon.* 1585.
von Planitz, 1501.
Pleicker, *Rhen.* 1531.
obiit 1534.
von Plenningen, 1495.
Plentz, *Jud. Vicar. Palat.* 1519.
Pottgieſer, *Saxon.* 1564.
obiit 1567.
von Proen, *Saxon.* 1567.
abiit exacto Sexennio.

Q.

de Quad, (Luther.) von Wickrat. *Palatin.* 1588.
Quentel, *Colon.* 1578.
Quentel, 1630. 19. Januarii. *Extraord. Elect. Eccleſ.*

R.

Rais, *Extraord. Bavar.* 1558.
Ramm, *Suevic.* 1572.
Brandenb. 1575.
de Rechberg, (Albert.) 1596.
Reich, *Elect. Saxon.* 1593.
origine Pomeranus. vixit adhuc 1608.
Reinhard, *Suevic.* 1577.
Reinhard, *Suevic.* 1587.
von Reiſchach, (Sigismund.) *Auſtriac.* 1507.

Rem, *Auſtriac.* 1511.
1513. factus ex Aſſeſſore Advocatus.
Rhelinger, *Suevic.* 1543.
poſtea Cæſareus, obiit 1553.
de Riepur, *Rhen.* 1537.
Riſicheus, *Bavar.* 1509.
Rohrauff, *Francon.* 1621.
Roiſt von Wers, *Rhen.* 1610.
de Roon, *Burgund.* 1559.
de Roorda, *Burgund.* 1581.
Roſenhuber, *Suevic.* 1586.
obiit 1602.
von Roſtock, *Cæſar.* 1531.
von Rotenhan, *Francon.* 1507.
Roth, *Rhen.* 1586.
Rotweil, *Judic. Vicar. Palatin.* 1519.
Rücker, *Saxon.* 1549.
obiit Spiræ 1568.
Ruoff, *Auſtriac.* 1574.

S.

Saltzfas, *Colon.* 1585.
Schad, *Circul. Saxon.* 1569.
Schad, (Rudolph) *Mogunt.* 1635.
Schardius, *Sup. Rhen.* An. eod.
Schefflin, 1495. *deſiit* 1501.
von Scheida, 1561. nominatus Weſtpfenning. *Inf. Rhen.*
Schenck von Winterſtetten. *Super. Rhen.* 1568.
Schidrich, *Inf. Rhen.* 1508.
abiit 1515.
Schiller, *Mogunt.* 1566.
Schilling, 1501. *deſiit* 1507.
Schlaun, *Suevic.* 1624.
von Schleinitz, *Saxon.* 1537.
von Schleinitz, *Brandenburg.* 1624.
Schmalkalder, Conſiliar. Durlacenſ. 1617. 18. Auguſt. factus Aſſeſſor *Suevic.*
abiit poſtea ad Wormatienſes.

Schmetz, *Extraord. Inf. Rhen.* 1533.
abiit 1537.
iterum ex Officio receptus. 1538.
Schober, *Bavar.* 1529.
Schober, *Extraord.* 1549.
abiit 1551.
von Schönberg, *Judic. Vicar. Palatin.* 1515.
von Schönberg, *Saxon. Elect.* 1562.
abiit 1567.
Schreiber, *Suevic.* 1608.
Schretbeck, 1503.
Schütz, *Sup. Rhen.* 1507.
antea Official. Conſtantin.
poſtmodum renunciato Officio factus eſt Syndicus Spirenſis, 1511.
Schütz, *Mogunt.* 1557.
von Schwappach, *Bavar.* 1531.
Schweicker, *Colon.* 1540.
poſt Triennium abiit.
Schwelmair, *Bavar.* 1556.
Schwertel, de Willinghauſen, *Sup. Rhen.* 1521.
von Seckendorff, (Apel.) *Francon.* 1516.
von Seckendorff, (Joachim.) *Judic. Vicariat. Palatin.* 1519.
Seiblin, *Trevir.* 1593.
Seldt, *Suevic.* 1548.
abiit 1592.
vid. Adami *pag. 166.*
von Sendwitz, *Saxon. Elect.* 1536.
abiit 1539.
von Senfft, *Brandenb.* 1531.
Sensheim, 1501. *deſiit 1503.*
Seyler, *Francon.* 1563.
Hic eſt qui Corpus Sententiarum colligere cœpit: quod Chriſtian. Barth. *continuavit.*

von

von Sickingen, *Rhen. Sup.* 1574.
Sinnama, 1495.
Siſſing, *Inf. Rhen.* 1544.
Sonner, *Trevir.* 1510.
Spiegel, *Saxon.* 1522.
Stamm, *Saxon. Circul.* 1627.
Stapert, (Cyprianus Vomelius) Advocatus An. 1555. deinde Aſſeſſor *Rhen. Sup.* 1563.
Nota: *Idem Nomen Cyprian. Vömel. Stapert reperitur inter Præfectos Cancellariæ An. 1609. forte fuit prioris Filius, quem vixiſſe & Expeditiones Camerales ſubſcripſiſſe 1630. ex Actis quibusdam innotuit. vid.* Adami *pag. 237.*
Steck, *Cæſar.* 1555.
abiit 1562.
Steinbeck, *Trevirenſ.* 1628.
Steinchen, *Inf. Rhen.* 1566.
Steinmetz, *Elect. Saxon.* 1626.
Stieber, (Ulric.) 1590.
à Stotzingen, (Rupert.) *Auſtriac.* 1562. *Cæſar.* 1566.
diſceſſit 1569.
Straſs, *Saxon.* 1538.
abiit 1542.
Streit, 1589.
Ströle, *Cæſar.* 1556.
Stumpff, primo *Suevicus.* 1539. deinde *Mogunt.* 1542.
Sturm, 1573.
Sudermann, *Auſtriac.* 1514.
abiit 1516.
de Sunthauſen, *Saxon.* 1511.
Sylvius, *Extraord. Elect. Eccleſ.* 1612.
Sylvius, *Francon.* 1624.

T.

Tatius, *Bavar.* 1551.
Tegnagel, (Georg.) *Burgund.* 1584.
ad Comitia Ratisbon. A. 1607. à Camera Imperiali ablegatus.
Tegnagel, (Philipp.) *Burgund.* 1594.
Tetmann, *Burgund.* 1513. 23. Nov.
de Teyspach, 1498. 19. Novembr.
Themar, *Judic. Vicar. Palatin.* 1519.
de Themar, *Sup. Rhen.* 1548. deinde *Trevirenſ.* 1549.
obiit Spiræ 1553.
von Thurn, *Brandenburg.* 1514.
poſtea *Palatinus.* 1521.
deſtitit Maji *1517.*
Trautwein, *Sup. Rhen.* 1525.
reſignat 1534.
abiit factus Præpoſitus.
Truchſes de Rheinfeld, *Brand.* 1554.
abiit 1559.

U. & V.

Ungelter, *Bavar.* 1522. 23. Jun.
von Uttenhofen, *Brandenb.* 1521.
Vechteld, *Sax.* 1556. 18. Septembr.
abiit 1559.
von Venningen, *Jud. Vicar. Palat.* 1519.
von Venningen, *Rhen. Sup.* 1535.
Viebeck, *Bavar.* 1553. 2. Jun.
reſignavit & diſceſſit ob adverſam valetudinem 1554.
Vieheuſer, *Bavar.* 1567.
Chronic. *Tom. II. in diebus emort. pag. 1296. Vir omni Eruditionis genere præſtans & multis naturæ dotibus excellens Imper. Majeſtat. Procancellarius.* † *13. April. 1587. ætat. 56. Pragæ.*
Viſch, (Conrad.) *Sup. Rhen.* 1534. 1. Decembr.
Conradus Viſch, antea Advocatus. Ceſſavit cum pluribus aliis An. 1545. ſed An. 1548.

An. 1548. fuit Præfectus Cancellariæ: vide ſuprà lit. B. ad Conradum Braun notata.

Voit, *Auſtriac.* 1534.

Vomelius, vide Stapert.

von Vorburg, *Cæſar.* 1598.

von Vorburg zu Delberg, *Bavar.* 1622. 13. Maji.

W.

Wachendorff, *Colon.* 1509.

Wager, 1503.

von Walbrunn, *Sup. Rhen.* 1562. *obiit 1567.*

von Walrod, 1495.

von Wambold, 1567.

Weidekopf, (Jonas) *Francon.* 1573.

Weidekopf, (Alexand.) *Francon.* 1600.

von Weingart, *Judic. Vicariat. Palatin.* 1519.

von Weiſenbach, *Circ. Saxon.* 1613.

Wendelſtein, 1587.

Weſt, *Sup. Rhen.* 1538. *obiit 1561.*

Weyer, *Auſtriac.* 1637.

Weyerſtras, *Inf. Rhen.* 1603.

von der Wick, *Inf. Rhen.* 1571.

Widmann, *Suevic.* 1515.

Widmann, *Bavar.* 1558.

Willer, *Saxon.* 1580.

Wimpfeling, *Trevirenſ.* 1599. *à Camera Imperiali ad Comitia Ratiſpon. 1607. ablegatus.*

Winckelmann, *Mogunt.* 1566. *diſceſſit 1572.*

Wittershauſen, *Saxon.* 1515. *deſiit 1581.*

Wittich, 1495.

von Wölwarth, *Francon.* 1598.

Wogeſſer, *Sup. Rhen.* 1579. *An. 1584. factus Reipublicæ Argentorat. Conſiliarius.* † *1602.* *vid.* Freheri *Theatr. pag. 915.*

Wolff, (Caſpar.) *Burgund.* 1538. *abiit 1542.*

Wolff, (Eytel) 1501. *vid.* Adami *pag. 7.*

Würt, *Francon.* 1616.

Z.

Zaſius, (Joan.) *primus Aſſeſſor Cæſar.* 1521. *Filius Udalrici Zaſii JCti, cujus Vita legitur inter alias* Claudii Sinceri *Tom. I. num. 15.* Adami *pag. 30. & 189.*

Zant von Mörle, *Trevirenſ.* 1590. *obiit 1593.*

Zant von Mörle, *Trevirenſ.* 1605.

von Zehm, *Extraord.* 1602.

von Zeiskheim, *Elect. Saxon.* 1551. *abiit ad Epiſcop. Spirenſ. An. 1554.*

Zeller, *Bavar.* 1616.

Zindecker, 1591. *Bavar.* poſtea *Cæſar.* An. 1606.

Zingel, *Bavar.* 1521.

Zinner, *Bavar.* 1537. *abiit cum aliis pro ſtatu illius temporis An. 1544. uſque 1548. quo Anno rediit tanquam* Franconicus. *tandem mutato ſtatu Juramentum Advocatorum præſtitit.*

Zons, *Cæſar.* 1549. *abiit 1555.*

Zuichemus, *Burgund.* 1535. *abiit Ingolſtadium ad docendam Jurisprudentiam. 1537.* Chronic. *pag. 304. poſtea Sanctioris in Belgica Conſilii Præſes Ordinis Aur. Veller. Cancellar.* † *Bruxellis An. 1577. ætat. 70. vid.* Adami *in Vitis pag. 225.*

Notan-

Notandum:

Qui fuerit Status Collegii Cameralis Anno 1651. cognoſcet Lector ex Schematiſmo ſequente.

Judex.		Philipp. Chriſtoph. Archiepiſcopus Trevirenſis &c.
Præſides.		Adolphus Baro de Mühlendonck.
		Philipp. Salentin Comes de Manderſcheid.
		Joannes Euſebius Comes Fugger.
		Emico Comes in Leiningen, tunc deſignatus.
Aſſeſſores.	*Colon.*	Conradus Eſch.
		Jacobus Quentel, Extraordinarius.
	Brandenb.	Joannes Jacobus Bunz.
	Cæſar.	Joan. Adam von Hultz.
	Auſtriac.	Henricus Weier.
	Francon.	Georg. Frider. Mohr.
	Bavar.	Philippus Högelin.
		Joan. Salentinus Fauſt von Stromberg.
	Suevic.	Erhardus Prentzinger.

Cæteri omnes vacant.

Poſt Receſſum Imperii An. 1654. ſucceſſivè auctus eſt Senatorum Cameralium numerus, cujus rei Specimen exhibetur in Schematiſmo A. 1668. in Præfatione allegato. Mox decrevit pro Statu Ærarii Cameralis.

Anno 1668.

Judex.		Wilhelmus Marggrav. zu Baden, juravit 1652.
Præſides.		Joan. Euſebius Comes Fugger, jurav. 1649.
		Ludov. Eberhard Comes de Leiningen, jurav. 1665.
Aſſeſſores.	*Mogunt.*	Wilhelmus Ignatius Schütz, jurav. 1668.
	Trevirenſ.	Chriſtoph. Joan. de Frieſenhauſen, jurav. 1667.
	Colon.	Joan. Wilhelm Freyherr von Reck, jurav. 1655.
	Bavar.	Frantz Pancrat. Freyherr von Leubelfing, jurav. 1665.
	Saxon.	Heinr. Achill. de Bubinghauſen, jurav. 1652.
	Brandenb.	Jacobus Jungmann, jurav. 1651.
	Palatin.	Nicol. Gerlacus de Friſen, jurav. 1667.
	Cæſar.	Emericus Frider. Baro de Walderdorff, jurav. 1663.
	Circul. Auſtr.	Vacat.
	Burgund.	Jacob. Munericus Broquard, jurav. 1656.
		Georg. Frider. Mohr, jurav. 1640.
		Joh. Gottlob de Bruyn, jurav. 1651.

Bavar.	Joan. Ferdinandus Frütz, jurav. 1668.
	Frantz Gotthard del Muck, jurav. 1662.
Suevic.	David Beyer, jurav. 1655.
	Joan. Jacobus Oppenheimer, jurav. 1658.
Sup. Rhen.	Joan. Melchior Steinhauſen, jurav. 1658.
Inf. Rhen.	*ſive Weſtphal.* Vacat.
Saxon. Sup.	Georg. Chriſtoph. de Gölniz, jurav. 1663.
	Joachim. Andr. de Bernſtorff, jurav. 1664.
Saxon. Inf.	Joan. Samuel Brunner, jurav. 1658.

CATALOGUS PERSONARUM
COLLEGII CAMERALIS
Ab Anno 1654. uſque ad Menſem Decembris Anni 1740.

PRÆNOTANDA.

1. INcluduntur aliqui in hoc Catalogo, qui poſt An. 1654. Officium continuarunt licet antea fuerint introducti.
2. Qui tempore præſente, quo prodit hic Catalogus, in Officio vivunt, notantur per aſteriſcum. *
3. Tametſi omnis adhibita fuerit diligentia, ut correctis erroribus & defectibus, priorum Editionum enumeratio præſens eſſet perfecta; Fatenda tamen eſt penuria Protocollorum veterum, Documentorum & Schematiſmorum, quæ in excidio Spirenſi ſunt deperdita, ut magnam partem ex fragmentis, & extraneis ſubſidiis, non levi opera colligendus fuerit hic Catalogus. Nomina Aſſeſſorum quorundam leguntur in Deſignatione Quæſtorum Cameræ: *Wolffgangi de Gemmingen*, *Adami Norkel*, *Hieronymi Dunkel*, *Jo. Adami de Willer.* Veroſimile tamen eſt vixiſſe in Officio inter Annos 1651. & 1659. Cauſa conjecturæ eſt, quod in Catalogo *Wormſeri*, qui Annum 1651. attingit, non recenſeantur: In rationibus verò Quæſtorum de Salario Anno 1654. reſiduo, quæ finiunt An. 1659. inveniantur. Vid. *Hiſtor. Suſtentat. in Appendice Documentorum pag. 337. ſeqq.* Damus igitur Catalogum, quanta opera inſtrui potuit, gratias acturi, ſi quis certiora ſuppeditaverit.

JUDI-

JUDICES IN CAMERA IMPERIALI.

Wilhelmus, *Marggravius* in Baaden / juravit 1. Julii 1652. † 22. Maji 1677.

Joh. Hugo, *Archi-Epiſcopus Trevirenſis*, *Epiſcopus Spirenſis*, juravit 20. Auguſti 1677. † 6. Januarii 1711.

Franciſcus Alexander, *Princeps Naſſoviæ* in Hadamar / juravit ipſo die reſtituti Judicii 28. Januarii Anno 1711. † 28. Maji eod. Anno.

Frobenius Ferdinandus, *Princeps Fürſtenbergius*, juravit 27. Jun. 1718. cum venia Sacræ Cæſareæ Majeſtatis abiit Anno 1721. & functus eſt Officio Commiſſarii Primarii Cæſarei in Comitiis.

Philippus Carolus, *Comes* zu Hohenlohe-Bartenſtein / juravit 2. Martii 1722. † 15. Januarii Anno 1729.

* *Franciſcus Adolphus Dietericus*, *Comes de* Ingelheim / hucuſque Præſes, introductus ad Officium Judicis, & juravit 22. Maji 1730.

PRÆSIDES.

Catholici.

Adolphus, *Baro de Mylendonk*, Anno 1624. introductus, pro reſignato habitus Anno 1656.

Philippus Salentinus, *Comes* in Manderſcheid / introductus Anno 1641. pro reſignato habitus Anno 1664.

Joh. Euſebius, *Comes* Fugger / juravit 25. Junii 1649.

Philippus Franciſcus Eberhardus, *Baro de* Dahlberg / juravit 2. Decembris 1671. † 1693.

Carolus Ferdinandus, *Comes* in Manderſcheid / juravit 30. Junii 1694. † 19. Decembris 1697.

Franciſcus Adolphus Dietericus, *Comes de* Ingelheim / juravit 4. Aprilis 1698. Reſignato publice Officio Præſidis 22. Maji 1730. eodem die Officium Judicis eſt ingreſſus.

* *Ambroſius Franciſcus Fridericus Chriſtianus Adelbertus*, *Comes* von und zu Virmont und Bretzenheim / juravit 8. Januarii 1732.

Auguſtan. Confeſſ.

Emich, *Comes de* Leiningen / juravit Anno 1656.

Philippus, *Comes de* Leiningen / juravit 20. Auguſti 1658. reſignat 28. Septembris 1665.

Ludovicus Eberhardus, Philippi Filius, *Comes de* Leiningen / Conſilium reſignandi acceptavit Anno 1672.

Joh. Caſimir, *Comes de* Leiningen / juravit 9. Decembris 1672. † 1688.

Joh. Antonius, *Comes de* Leiningen-Weſterburg / juravit 10. Septembris 1688. † 1698.

Fridericus Erneſtus, *Comes de* Solms / *Laubacenſis Lineæ*, juravit 21. Junii 1699. † 26. Januarii 1723.

* *Carolus*, *Comes de* Wiedt / *Runkelenſis Lineæ*, juravit 2. Octobris 1724.

ASSESSORES.

Juxta Ordinem veterum Schematiſmorum.

Electoris Moguntini.

Georgius Köberlein. † 1664.

Wilhelmus Ignatius Schütz / juravit 4. Maji 1668. abiit Anno 1688. vel ſeq.

Jacobus von Billenfeld / juravit 4. Aprilis 1698. † 26. Decembris 1702.

Chriſtoph. Gottfr. Freyherr von Geißmar / genannt Moßbach von Lindenfelß / juravit 20. Maji 1711. † 10. Decembris 1725.

* *Franciſcus Ægidius* von *Beaurieux* zu Schönbach / juravit 13. Junii 1729.

Electoris Trevirenſis.

Jacobus Bender / juravit 1. Septembris 1658.

Chriſtoph. Joh. von Frieſenhauſſen / juravit 19. Auguſti 1667. † Menſe Januar. 1712.

Antonius Cnopæus, juravit 12. Junii 1719. † 29. Novembris 1729.

Novus Præſentatus nondum introductus.

Electo-

Electoris Colonienſis.

Conradus Eſch / juravit 25. Junii 1661.

Joh. Wilh. von der Reck / juravit 3. Septembris 1655.

Fuerunt uterque ſimul Aſſeſſores Anno 1661. juxta Catalogum præfixum dedicationi Reflex. Politic. Conſolator. WILH. IGNAT. SCHüZII, *tunc Cancellarii Fuldenſis poſtea Aſſeſſoris.*

Joh. Daniel von Ritter / juravit 19. Aprilis 1680. † 8. Martii 1710.

Joh. Melchior Cramer von Claußbruch / juravit 23. Februarii 1722. † 30. Aprilis 1740.

Electoris Regis Bohemiæ.

* *Joh. Stephanus* von Speckmann / juravit 28. Januarii 1726.

Prima hæc fuit Præſentatio Regis Bohemiæ poſt Concluſum Imperii, Anno 1708. Vid. Staats-Cantzley *Tom. XIII. pag. 405. ſeq.*

Electoris Bavariæ.

Poſt Inſtrumentum Pacis Anno 1648.

Carolus Auguſtus, Freyherr von Leibelfing / juravit 12. Martii 1657. reſignavit Anno 1663.

Franciſcus Pancratius, Freyherr von Leibelfing / juravit 7. Novembris 1665. † 1693.

Joh. Tobias Ignatius Nütz / Graf von Wartenberg / juravit 10. Julii 1702. reſignavit 1711.

* *Herman. Franciſc.* Edler von Sonborn / jur. 3. Aprilis 1713.

Ante Pacem Badenſem ab Electore Palatino præſentatus. Poſt dictam Pacificationem continuatâ per Electorem Bavariæ Præſentatione, locum priſtinum retinuit, & idcirco Juramentum repetitum non fuit.

Electoris Saxoniæ.

Auguſtan. Confeſſ.

Henr. Achilles Bubinghauſſen von Wallmerodt / juravit 5. Julii 1652. † 27. Junii 1685.

Auguſt. Gotthelf von Koſeritz / jur. 1. Julii 1715. abiit 1722. ad Miniſterium Principis Anhaltini Serveſtani & ibi † 1728.

Henricus Gottlob von Miltitz / juravit 10. Maji 1723. reſignavit 17. Julii 1738.

* *Carolus Gottlob* von Burgsdorff / juravit 19. Sept. 1740.

Electoris Brandenburgici.

Auguſtan. Confeſſ.

Jacobus **Jungmann** / juravit 18. Martii 1661. † 1673.
Sylveſter Jacob **von Danckelmann** / præſentatus 16. Auguſti 1675. abiit circa Annum 1688.
Frantz Friederich **von Neuhof / genannt Ley** / juravit 9. Octobris 1693. † 6. Maji 1696.
Matthias **Zernemann** / juravit 27. Junii 1698. † 27. Febr. 1715.
Friedlieb Gottfried **von Brand** / juravit 12. Junii 1719. † 29. Novembris 1740.

Novus Præſentatus nondum introductus.

Electoris Palatini.

Auguſtan. Confeſſ.

Nicolaus Gerlach **von Frieſen** / juravit 2. Septembris 1666.
Chriſtian Philipp **Brinck** / jur. 5. Martii 1688. † 9. Oct. 1709.
Georg Melchior **von Ludolff / genannt Leutholff** / antea Circul. Saxon. Super. juravit 15. Julii 1711. repetiit Juramentum mutato priore loco 22. Maji 1722. † 1. Februar. 1740.
* *Fridericus Erdmann* **von Glaubitz** / antea Circul. Suev. juravit 22. Octobris 1736. repetiit Juramentum mutato priore loco 5. Aprilis 1740.

Electoris Brunſuicenſis.

Sigismund Ehrenfried **von Oppel** / jur. 28. Aug. 1719. reſign. 1736.
Primam obtinuit Præſentationem poſt Concluſum Imperii ſuprà dictum de An. 1708.
* *Fridericus* **von Eyben** / juravit 11. Decembris 1738.

Cæſarei.

Georg. Henr. **Weil** / fuit in Officio inter An. 1654. & 1663. tempus Receptionis eſt incertum.
Emericus Fridericus Baro de **Walderdorff** / jurav. 11. Maji 1663.
Philippus Fridericus, **Edler von Dreſanus** / antea Circul. Francon. juravit 18. Septembr. 1713. repetiit Juramentum mutato loco priore 22. Januarii 1722. † 24. Novembris 1731.
Nicolaus **von Deel / Edler zu Deelsburg** / juravit 18. Martii 1733. † 17. Decembr. 1739.
* *Joh. Chriſtoph. Vitus*, **Edler von Tönnemann** / jur. 12. Dec. 1740.

Circuli

Circuli Auſtriaci.

Philip. Chriſtoph. von Merle / jur. 20. Jan. 1679. † 12. Febr. 1700.
Joh. Baptiſta Moſer von Moßhofen / juravit 26. Auguſti 1711. † 18. Octobris 1718.
* *Carolus Henricus*, Edler von *Jodoci*, juravit 13. Nov. 1719.

Circuli Burgundici.

Noviſſimus fuit

Jacobus Magnerius (Munericus) Broquard, juravit 25. Junii 1656.

Circuli Franconici.

Auguſtan. Confeſſ.

Georg Frider. Mohr / jur. An. 1640. vixit adhuc An. 1668.
N. Plato, præſentatus Anno 1671. tempus Introductionis incertum pariter ac finiti Officii.
Joh. Jacob Avianus, juravit 25. Octobris 1656.
Thomas Ulricus Lauterbach / jurav. 24. Januar. 1698. † 1710.
Johann von Frantz / juravit 21. Martii 1713. reſignavit 1740.
* *Fridericus Caſimir* von Gemmingen zu Guttenberg / juravit 13. Martii 1741.

Catholici.

Joh. Gottlof de Bruyn, jur. 4. Octobr. 1651. vixit adhuc An. 1680.
Michael Carl Wigand / deſignatus Anno 1682. juravit demum 24. Januarii 1698. † Menſ. Februar. 1710.
Philip. Frider. Edler von Dreſanus / juravit 18. Sept. 1713. 1722. nactus Præſentationem Cæſaream mutavit locum.
* *Valentinus Ferdinandus* von Gudenus / jur. 12. Jun. 1724.

Circuli Bavarici.

Catholici.

Joh. Salentinus Fauſt von Stromberg / juravit 4. Julii 1625. vixit adhuc in Aſſeſſoratu Anno 1661.
Franciſc. Gotthart del Muck, juravit 2. Februarii 1662.
Franciſc. Matthias May / juravit 3. Februarii 1671.
Joh. Ferdinandus Früz / juravit 4. Maji 1668. † 1707.
N. Huber / præſentatus Anno 1687. introductus 31. Martii 1711. † 1713.
* *Joh. Chriſtoph.* von Schmitz / juravit 4. Julii 1740.

Circuli Suevici.

Auguſtan. Confeſſ.

David **Beyer** / juravit 3. Decembris 1655.
Ericus Mauritius, juravit 8. Januarii 1682. † 1691.
Fridericus **Schrag** / juravit 20. Maji 1699. † 11. Januarii 1718.
Joach. Georg. **von Plönnies** / juravit 14. Februarii 1724. reſignavit 17. Januarii 1731. † 31. Martii 1733.
Fridericus Erdmann **von Glaubitz** / juravit 22. Octobris 1736. Nactus deinde Præſentationem Electoris Palatini, locum mutavit 5. Aprilis 1740.

Catholici.

Joh. Jacob **Oppenheimer** / juravit 1. Decembris 1658. † 5. Maji 1677.
Joh. Adam Ernſt **von Pürck** / juravit 21. Februarii 1687. diſceſſit Anno 1710. † Pragæ Anno 1715.
Heinr. Chriſtoph. **von** *Braillard*, juravit 14. Martii 1712. ad Judic. Cæſar. Aulicum cooptatus diſceſſit Anno 1721. † Viennæ 15. Aprilis 1729.
* *Paulus Theodorus Antoni*, juravit 28. Januarii 1722.

Circuli Rhenani Superioris.

Joh. Melchior **Steinhauſen** / juravit 11. Octobris 1658.
Leonardus **Breuer** / juravit 3. Aprilis 1713. † 3. Auguſti 1728.
Joh. Georg **Dreßler** / juravit 13. Maji 1715. † 2. Novembris 1728.
* *Theodor. Wilhelm. Franciſc.* **von Pütz** / juravit 12. Febr. 1731.
* *Georgius Philippus* **von Fleckenbühl / genannt Bürgel** / juravit 26. Auguſti 1738.

Quod tam pauci ex hoc Circulo recenſeri queant, cauſa eſt defectus Præſentationum ob Controverſias inter Status Circuli Anno 1711. demum, neque tamen omni ex parte, compoſitas.

Circuli Rhenani Inferioris ſive Weſtphalici.

Vacarunt jamdudum ob Controverſias inter Status Circuli de Jure præſentandi, nondum compoſitas.

Circuli

Circuli Saxonici Superioris.

Fuerunt ſæpius duo ſimul Aſſeſſores.

Auguſtan. Confeſſ.

N. von Harthauſen/ præſentatus fuit à Duce Saxoniæ *Friderico Wilhelmo*, poſt Receſſum Circularem 1654. in Turno nomine Ducatus *Coburgici*. Annus eſt dubius. Hoc certum, quod ſibi non ſatis conſtans reſignaverit, vel potius pro reſignato habitus fuerit Anno 1657. Literæque Collegii ea de cauſa ad Dominum præſentantem exaratæ.

David Berger/ juravit 27. Aprilis 1657. præſentatus ab eodem Duce nomine Ducatus *Altenburgici*. Ex Advocato Aſſeſſor factus. † 1661.

Georgius Chriſtophorus von Göllnitz/ juravit 26. Maji 1662. præſentatus à Duce *Wilhelmo* nomine Ducatus *Vinarienſis* Anno 1661. vixit in Aſſeſſoratu uſque ad Annum 1676.

Joach. Andr. von Bernſtorff/ à Duce Saxoniæ *Altenburgico* præſentatus, juravit 3. Octobris 1664. † Menſ. Februar. 1710.

Chriſtian. Erneſt. Reichenbach/ præſentatus à Duce *Friderico Sax. Gothano*, juravit 13. Junii 1681. reſignavit 15. Junii 1687.

Georg Melchior von Ludolff/ genannt Leutholff/ juravit 15. Julii 1711. à Duce Saxon. *Joh. Wilhelmo Iſenacenſi* præſentatus; Nactus deinde Præſentationem Electoris Palatini, locum mutavit 22. Maji 1722.

Wilhelmus Fridericus, Freyherr von Danckelmann/ juravit 8. Junii 1722. à Rege Boruſſiæ Elector. Brandenburg. Circuli Saxoniæ nomine, repetendo Jus præſentandi juxta Receſſum Circularem Anno 1654. antea omiſſum, præſentatus, reſignavit 1738.

* *Joh. Friedrich* von Heynitz/ juravit 25. Octobris 1728. à Rege Polon. Elector. Saxon. Circuli Saxonici nomine, eadem ex ratione, præſentatus.

Circuli

Circuli Saxonici Inferioris.

Auguſtan. Confeſſ.

Joh. Samuel Brunner / juravit 17. Auguſti 1658. præſentatus nomine Ducatus Magdeburgici Anno 1657. † 1677.

Huldericus von Eyben / juravit 11. Martii 1678. † 1699.

Friedrich Helfrich Krebs / juravit 15. Maji 1702. † 4. Aprilis 1723.

* *Johann* von Ulmenſtein / juravit 5. Novembris 1731.

* *Joh. Wilhelm* Summermann / juravit 10. Aprilis 1741.

F I N I S.

CATA-

CATALOGUS PRIVILEGIORUM S.R. IMPERII ELECTORUM, PRINCIPUM & STATUUM.

Das iſt:

Kurtzer Begriff

Aller des

Heiligen Römiſchen Reichs Churfürſten/ Fürſten und Stände PRIVILEGIEN DE NON APPELLANDO,

und was denenſelben anhängig.

Allen ſo an denen hohen Reichs-Gerichten zu
thun haben/ zum nützlichen Gebrauch in dieſe
Form eingerichtet:

Nebſt einem Vorbericht und Anhang verſchiedener zu
denen Privilegiis und andern Juſtitz-Sachen dienlichen
Nachrichten/ auch bequemen Regiſter.

WETZLAR/
Gedruckt bey Nicolaus Ludwig Winckler. 1740.

Vorbericht.

ES hat der Auctor Commentationis Syſtematicæ de Jure Camerali wahrgenommen/ was maßen bey dem in ſolcher Commentation befindlichen Catalogo Privilegiorum deſideriret worden/ daß der Inhalt ſolcher Kayſerlichen Privilegien theils etwas umſtändlicher/ theils aber zu jedermans Wiſſenſchafft und Nachricht in Teutſcher Sprache begriffen werden ſolte. So hat man/ dem Publico zu dienen/ hierinnen nichts ermangeln laſſen/ und den Catalogum anjetzo ins beſondere dergeſtalt einrichten wollen/ daß

I. Alle Eingangs gemeldte Privilegia, ſo viel man davon Kundſchafft haben mögen/ zumal aber diejenige/ welche bey dem Kayſerlichen und Reichs Cammer-Gericht gebührend inſinuiret worden/ und wornach man ſich in Erkennung der Proceſſuum zu richten pfleget/ in ihrem

Inhalt / mit Beybehaltung der Worte ſothaner Privilegiorum, jedoch nach Arth eines kurtzen Begriffs / erzehlet.

2. Dabey / ob und wo ſolche im Druck in integro Tenore anzutreffen / angezeiget.

3. Des Hoch-Stiffts und Fürſtenthums Lüttich Privilegia aber / und einige andere / welche in Lateiniſcher Sprache gegeben / auch in ſolcher Sprache recenſiret;

4. Daneben die Notitia Judiciorum, wo an ein- oder dem andern Orth mehrere Gerichte ſind / von welchen an die höchſte Reichs-Gerichte appelliret wird / beygefüget worden.

5. Weil zu Speyer viele Copiæ authenticæ Privilegiorum verlohren gangen / und weitere Nachricht davon nicht, als aus denen gebräuchlichen Auctoribus Cameralibus zu haben geweſen; ſo hat man denenſelben folgen müſſen / ſo offt ſich andere Nachricht des völligen Inhalts nicht gefunden. Es iſt zwar öffters erinnert worden / daß ſolcher Abgang wieder aus der Stände Archivis möchte erſetzet werden / iſt aber biß daher unterblieben.

6. Iſt dieſer kurtze Begriff in ſolcher Form gedruckt / daß derſelbe zu der Commentatione Syſtematica gebunden werden könne. Und da alle Privilegia de Non-Appellando in ihrem völligen Inhalt / nach denen bewährteſten Copien, ſo viel man der Zeit aus des Kayſerlichen und Reichs Cammer-Gerichts Regiſtraturen oder ſonſten hab-

habhafft werden können/ in dem Corpore Juris Cameralis bereits beygedruckt befindlich ſind: So hat man nicht nöthig erachtet/ den gegenwärtigen kurtzen Begriff Privilegiorum, mit Beyfügung des gantzen Inhalts ein- und anderer derſelben/ zu vergrößern/ und eine Sache zwiefach zu drucken; Jedannoch ſind ſolche allhier benöthigter Orthen angewieſen/ auch die gantz neue Privilegia, welche in dem größern Werck nicht befindlich/ ſummatim berühret worden.

7. Gleichwie man ſich befliſſen/ in dieſem Catalogo alles deutlich und accuratè zu männigliches Unterricht zu recenſiren/ und vorſetzlich nichts zu umgehen; Alſo iſt der Verfaſſer von ſelbſt der Beſcheidenheit/ daß er ſich hierbey keine Vollkommenheit zuſchreibe/ im wenigſten aber durch dieſen Privat-Aufſatz jemanden einiges Præjuditz zuzuziehen gemeynet ſey.

Præliminariter iſt zu wiſſen:

I.

Daß in folgendem Catalogo und Claſſibus des Heiligen Römiſchen Reichs Churfürſten in ihrer Ordnung/ die Fürſten/ *Prælaten*, Grafen/ und Reichs-Städte aber in jeder Claſſe, zu leichterer Aufſuchung/ nach dem Alphabet erzehlet ſeyn.

II. Daß diejenige Fürſten und Stände des Heiligen Reichs/ welche kein beſonder Privilegium de non appellando haben/ in dieſem Catalogo auch nicht recenſiret worden. Dann man allhier nur dieſen Zweck gehabt/ um jedermänniglich Un-

terricht zu geben/ wie es mit Außbring- und Erkennung der Proceſſe bey den höchſten Reichs-Gerichten in Anſehung der Privilegien gehalten werde. Was alſo zu dieſem Zweck nicht gehöret / das iſt auch in gegenwärtigem Begriff nicht dienlich erachtet worden.

III. Obwohl verſchiedene Fürſten und Stände des Reichs vor Alters Privilegia auf eine ſolche *Summam* erlanget/ welche im Reichs-Abſchied *Anno 1654. §. 112.* allen und jeden gemein worden / neulich **Vier Hundert Reichs-Thaler** / und in Rechten Zinßen und Nutzen **Sechszehen Reichs-Thaler**: Dieweil aber nach ſolcher allgemeinen Reichs-Verordnung dergleichen Privilegia nichts beſonderes mehr in ſich halten / ſo ſind ſolche gleichfals außgelaſſen / jedoch was etwa ratione Solennium zu betrachten / angemercket worden.

Summa.

IV. Weil in älteren Zeiten die Kayſerliche Gerichte im Römiſchen Reich verſchiedentlich der Stände Unterthanen / mit Umgehung erſter Inſtantz / mögen vorgeladen haben: So ſind verſchiedene Stände bedacht geweſen / ſolches vermittelſt Außwürckung eines Privilegii de non evocando zu verhindern / daß neulich keiner ihrer Unterthanen in erſter Inſtantz vor die höchſten Reichs-Gerichte geladen werden möge/ jedoch ohne Abbruch derer Fälle/ wo vermög gemeiner Rechte und der Cammer-Gerichts-Ordnung ſolche Regul ihre Außnahme habe/ davon in Commentariis zu leſen. * Alldieweilen aber dieſes Privilegium de non evocando, vermöge der **Cammer-Gerichts-Ordnung** *part. 2. tit. 1.* als eines allgemeinen Reichs-Geſetzes/ allen des Heiligen Reichs Ständen ein gemeines Recht worden / und die dißfals vor dem erhaltene Privilegia nichts beſonderes mehr begriffen; ſo hat man vor überflüßig gehalten/ ſolche Privilegia de non evocando hier mit zu erzehlen. Jedoch welche Stände/ zumal im Schwäbiſchen Creyß/ wider die **Kayſerliche Hof- und Land-Gerichte in Schwaben** beſonders privilegiret / ſolche zu erzehlen iſt nicht vergeſſen worden.

* Vid. *Commentat. Syſtemat. in Appendice III. pag. 117. & 118.*

CLAS-

CLASSIS I.

Des Heiligen Römiſchen Reichs Churfürſten.

Es iſt zwar des Heiligen Römiſchen Reichs Churfürſten ihr altes Recht de non evocando, & de non provocando, * vermöge Güldener Bulle bekräfftiget/ dergeſtalt/ daß auſſer dem Fall verweigert- oder verzogenen Rechts/ von ihren Bey- oder End-Urtheln niemand ſich an höhern Richter beruffen ſolle: Es iſt aber ſolch Privilegium bey allen nicht in Gebrauch kommen/ dahero und weil dieſelbe vornemlich durch weitere Erklärung ſich zu proſpiciren vor nöthig gehalten/ ſo haben alle des Heiligen Römiſchen Reichs Churfürſten nachhero in jüngeren Zeiten beſondere Privilegia de non appellando von Römiſchen Kayſern außgewürcket/ wie hernach folget:

* Vid. Lyncker. *Commentar. ad Aur. Bull. cap. 11.*

Chur-Mayntz und Ertz-Stifft. Num.I.

Vermöge Privilegii von Weyland Kayſer Ferdinando III. de dato 30. April. 1654. ſo den 19. Februar. 1655. bey dem Kayſerlichen und Reichs Cammer-Gericht inſinuiret/ und am 9. Mart. 1655. acceptiret worden/ mag von keinen Bey- oder End-Urtheln/ Erkänntnüß/ Decreten und Abſchieden/ ſo im Ertz-Stifft Mayntz am Churfürſtlichen Hof ins künfftig geſprochen und eröffnet/ in allen Sachen/ durch niemanden/ was Würden/ Standes oder Weſens der ſey/ weder an Kayſerliche Maje- Add. *ſupra Append. V. Tabell. Privilegior. pag. 129.*

Majeſtät noch Kayſerlichen Reichs-Hof-Rath oder Cammer-Gericht / oder jemand anders appelliret / ſuppliciret / reduciret werden / ſondern ſollen die Churfürſtliche Erkänntnüße kräfftig und mächtig bleiben : Jedoch außgenommen den Fall verweigerter Rechts-Hülffe. Auch ſollen Jhro Churfürſtliche Gnaden ſchuldig ſeyn/ Dero Unter-Ober- und Hof- wie auch das Official-Gericht nothdürfftig zu beſtellen / und ein Judicium Reviſorium anzuordnen. *Nota:* Dieſes Privilegium iſt im *Corpore Juris Cameralis* unter denen *Privilegiis pag. 2. ſeqq.* abgedruckt befindlich.

N. II.

Chur-Trier und Ertz-Stifft.

Ibidem. KRafft Privilegii Weyland Kayſers Ferdinandi I. 23. Novembr. Anno 1562. iſt die Appellation zugelaſſen/ auſſerhalb von Bey- und End-Urtheln/ ſo (1.) in cauſis momentaneæ Poſſeſſionis an dem Churfürſtlichen Hof-Gericht außgeſprochen werden: doch einem jeden ſein Petitorium unverletzt und vorbehalten;
Summa. und dann (2.) wo die Haupt-Sache und Forderung nur **Fünff Hundert Goldgulden** werth. Jn *zugelaſſenen* Appellationen ſoll vor dem Hof-Gericht der Appellant ſelbſt/ oder durch ſeinen
Solennia. Anwald/ einen Eyd ſchwören/ daß er nicht gefährlich oder muthwilliglich appellire/ dazu all ſeine Haab und Güther/ wo die gelegen/ der gewinnenden Parthey vor die Haupt-Forderung/ Intereſſe, Koſten und Schaden executivè bey gleichem Eyd verpfänden/ im Fall er die Appellation erſitzen lieſſe/ oder die Urthel beſtättiget würde. Jm Fall der Appellant den Eyd und Caution nicht halten/ ſondern unterlaſſen würde/ ſo ſoll das Urthel vom Churfürſtlichen Hof-Gericht vollſtrecket werden: vid. *Tom. VI.* Gylmanni ſive Wehnerianum *cap. 1. pag. 5. & Corp. Jur. Cam. pag. 5. ſeqq.*

Anno 1727. den 17. Jul. iſt bey dem Kayſerlichen und Reichs Cammer-Gericht ein neues Privilegium vor Chur-Trier und Ertz-Stifft de plane non appellando, gleich dem Chur-Mayntziſchen/ von jetzt regierender Kayſerlichen Majeſtät Carolo VI. inſinuiret und acceptiret worden: welches hierunten im Anhang *Num. VI.* beygedruckt zu leſen.

Chur-

Chur-Cölln und Ertz-Stifft. N. III.

DAs ältere Privilegium Kayſers Maximiliani II. de 19. Augusti An. 1570. bey dem Wehnero *cap. 1. pag. 8.* iſt dem Chur-Trieriſchen in allem gleich: vid. Lünigs **Reichs-** *Archiv Continuat. II. part. general. pag. 1555.* *Ibidem.*

Anno 1613. den 18. Octobr. iſt von Kayſer Matthia ein anderes auf 1000. Goldgulden außbracht/ und Anno 1616. pro insinuato acceptiret worden: deſſen Tenor *in Supplem. Corp. Jur. Camer. pag. 1. ſeq.* befindlich iſt. Hernach aber hat Weyland Churfürſt Maximilian Heinrich ein neueres Privilegium de non appellando, dem Churfürſtlich-Mayntziſchen gleiches Inhalts/ von Kayſer Ferdinando III. am 20. April. Anno 1653. (cujus Tenor vid. *in Corp. Jur. Cam. pag. 23. ſeqq.*) außgewürcket/ jedoch iſt ſolches in Ubung biß dato nicht kommen/ ſondern durch einen Land-Tags-Schluß mit denen Ertz-Stifftiſch-Cöllniſchen geſamten Land-Ständen/ haben Ihro Churfürſtl. Durchl. den 15. Maji 1653. ſich declariret/ dieſes Privilegii weiter nicht/ als in Urtheln die Poſſeſſion betreffend/ da das Petitorium vorbehalten/ und dann wo die Sache nur **Ein Tauſend Goldgulden** werth iſt/ zu gebrauchen. Summa. Alſo obgleich am 17. Octobr. 1653. das Privilegium Cameræ Imperiali nichts deſto weniger per Procuratorem inſinuiret worden/ dannoch/ nachdem in gedachtem Land-Tags-Abſchied enthaltener maßen ein ander Privilegium de dato 24. Novembr. 1653. außgewürcket worden/ ſo man biß dato im Druck zwar nicht gefunden/ aber doch in der Cammer-Gerichts-Leſerey annotiret iſt/ daß es in Camera am 13. Decembr. 1653. als inſinuiret/ gerichtlich angenommen worden/ ſolches letztere obſerviret zu werden pfleget. Demnach das Reviſorium Judicium im Ertz-Stifft Cölln nur in Sachen worinnen appelliret werden kan/ ſtatt findet/ es wäre dann/ daß beyde ſtreitende Theile ſolches Reviſorium Judicium gutwillig acceptirten: Addatur hic **die Churfürſtliche** *Declaration* aus dem *Corp. Jur. Camer. pag. 26.*

Von denen Churfürſtlichen Judiciis ſo wohl bey Hof als auſſerhalb / und der Stadt Cölln / iſt oben *in Append. V. Tabell. Privilegior. pag. 130. ſeqq.* kurtze Nachricht zu finden.

Weltliche Churfürſten.

N. IV. Vom König und Königreich Böheim iſt hier nichts zu ſagen / weil ſolches Königreich in Juſtitien-Sachen an die Reichs-Gerichte in keine Wege gebunden iſt / ob gleich vermög der Reichs-Tags-Acten vom 7. Septembr. 1708. Ihro Kayſerliche Majeſtät / als König in Böheim / einen Churfürſtlichen Anſchlag zum Cammer-Gerichts-Unterhalt von ſolcher Zeit an übernommen haben: vid. Staats-Canzley *Tom. 13. pag. 421. ſeqq.*

N. V. Chur-Bayern.

Add. *ſuprà Append. V. Tabell. Privilegior. pag. 133.*

Von dem älteren Privilegio de non appellando, von erlangter Chur-Würde / iſt allhier keine Meldung zu thun. Anjetzo genießet der Churfürſt eines unbeſchränckten Privilegii de non appellando in allen Bayeriſchen Landen / die Ober-Pfaltz mit eingeſchloſſen. Das Privilegium extenſum iſt gegeben vom Kayſer Ferdinando III. 28. Auguſt. 1638. acceptiret in Camera 21. April. 1644. NB. Dieſes Chur-Bayeriſche Privilegium iſt nach der Speyeriſchen Devaſtation, wie viele andere / in Abſchrifft nicht mehr / auch nirgends im Druck anzutreffen geweſen: Die ältere vide *in Corp. Jur. Camer. pag. 26. ſeqq.*

N. VI. Churfürſten und ſämtliche Hertzogen zu Sachſen.

Ibidem.

Wie das Privilegium de non appellando dem Chur- und Fürſtlichen Hauße gemein iſt / ſo wird es hier in ſeinem Inhalt / wie es bey dem Wehnero *cap. 1. pag. 16.* und in Lünigs Reichs-*Archiv Continuat. II. Tom. I. Rubr.* Chur- und Fürſtl. Hauß Sachſen. *Num. 67.* zu leſen / recenſiret.

Auctor

Auctor Privilegii iſt Kayſer Ferdinandus I. datum 2. Maji 1559. impetratum von Churfürſt Auguſto, und Hertzog Johann Friederich dem Mittlern / Johann Wilhelm und Johann Friederich dem Jüngern / allerſeits Hertzogen zu Sachſen. Inſinuatum Cameræ Imperiali 24. April. 1560.

Der Inhalt iſt wegen beſonderer Umſtände etwas weitläufftiger extrahiret / wie folget:

Es ſey der Churfürſten und ſämtlichen Hertzogen zu Sachſen Meynung und Gemüth nicht / dem Ihro Kayſerlichen Majeſtät und dem Heiligen Reich gebührenden Gehorſam ſich zu entziehen / oder dem Kayſerlichen Cammer-Gericht an ſeiner Hoheit / Præeminentz / und gebührenden Gerichts-Zwang etwas abzubrechen / ſondern vielmehr geneigt / Kayſerlicher Majeſtät treuen Gehorſam zu leiſten / auch des Heiligen Reichs Ordnungen / Policey und Juſtitz zu erhalten und befördern zu helffen: Wie dann Dieſelbe in Sachen / ſo in erſter Inſtantz an das Kayſerliche Cammer-Gericht / Inhalts der Kayſerlichen und des Reichs Ordnung / gehörig / und Sie als Part belangten / Ihro Kayſerlichen Majeſtät und des Kayſerlichen Cammer-Gerichts Jurisdiction niemal geflohen / ſondern darin Recht gegeben und genommen hätten / auch daſſelbige noch zu geben und zu nehmen erbietig wären.

Weil jedoch ſo wohl bey dem Churfürſten / vermöge Güldener Bulle / und andern Fürſten des Hauſes Sachſen / über Hundert und mehr Jahre eingeführet und gehalten worden / daß niemand von deren Churfürſten und Fürſten zu Sachſen Urtheln / Decreten, Erkänntnüßen und Abſchieden / ſo in Parthey-Sachen durch Sie oder in Ihrem Nahmen geſprochen / an Kayſerliche Majeſtät und das Cammer-Gericht zu appelliren Macht gehabt / ſondern die Unterthanen / Land-Stände und Lehen-Leuthe / auch Fremde / ſo vor dem Chur- oder Fürſtlichen Hof-Gericht zu thun gehabt / wären ſchuldig geweſen / es bey denſelben Urtheln / Decreten und Erkänntnüßen / ohne weitere Beruffung bleiben zu laſſen.

Auch das Hauß zu Sachſen mit einem ſonderlichen Recht privilegiret / welches Sächſiſchen Rechts Verſtand durch hergebrachte Gebräuche und langwierige Ubung in Dero Landen erkundet / und ſonſt denen auswärtigen Gerichten und Urtheilsfaſſern unbekandt wäre / derohalben eine Appellation an ausländiſche Orthe / da man dieſes Rechts keinen Bericht hat / zu thun gefährlich und unzuläßig / nicht zu verſtatten.

Zu dem hätten der Churfürſt und Hertzogen über Menſchen Gedencken viele unterſchiedliche Gerichte in Ihren Landen geordnet und gehalten / die auch ſo angeſtellet würden / daß jeglich Amt oder Stadt ſein ſonderlich

Recht hätte / für welchem die Sache angefangen / und von ſelbigen Richters Außſpruch / über beſchehene Leuterung / und ander Leuterungs-Urthel / an ein ſonderlich Ober-Gericht / das Hof-Gericht genannt / und von dannen an die Chur- und Fürſten zu Sachſen ſelbſten zu appelliren / nachgelaſſen / und ergienge alßdann erſt im Nahmen des Churfürſten oder Fürſten das vielfältige Haupt-Urthel / daß alſo vermöge gemeiner Rechten weitere Provocation nicht zuläßig ſeye / geſtalten die Partheyen überflüßige Remedia hätten / Declaration oder Erläuterung innerhalb 10. Tagen zu bitten: Da dann die Acta aufs neue revidiret / und das Urthel mit Rath gelährter und erfahrner Land-Räthe zum andernmal geſprochen / darauf abermals eine Oberleuterung einbracht / und tertia Reviſio gebetten werden möchte / auf welche auch ein Urthel ergehen müſte / alſo daß ſich einige Parthey des Ubereilens / und daß ſie mit ihrer Nothdurfft nicht gehöret worden / nicht zu beſchwehren hätte: Hingegen durch weitere Appellation an Kayſerliche Majeſtät und Cammer-Gericht die Rechtfertigung unſterblich gemacht werden würde.

Wannenhero auf Anſuchung gemeiner Stände und Unterthanen / in der mit gemeiner Stände publicirten Landes-Ordnung / die Appellation von Chur- und Fürſten zu Sachſen bey Pœn der Acht verbotten worden: Auch wäre das Privilegium Kayſers Sigismundi de non evocando des Haußes Sachſen Unterthanen für ein ander Gericht / jederzeit auch auf die Appellation verſtanden worden.

Welche Gerechtigkeit der Chur- und Fürſten zu Sachſen dieſelbe auf vielen Reichs-Tägen / wann von Verbeſſerung der Cammer-Gerichts-Ordnung gehandelt worden / öffentlich vorbringen laſſen / und wäre ſolche niemals von Kayſern / Chur- und Fürſten verfochten / ſondern in der Cammer-Gerichts-Ordnung Anno 1555. die Clauſul: ſalvis Privilegiis: einverleibet / auch ſolche des Haußes Sachſen Gerechtigkeit in das Reichs-Protocoll zum ewigen Gedächtnüß verzeichnet worden: Wie dann Churfürſt Moritz / Hertzog Johann Friederich der Aeltere / und Hertzog Johann Ernſt / Anno 1552. an Kayſer Carolum V. ſuppliciret / daß dem Cammer-Richter und Beyſitzern möchte befohlen werden / die Appellationes nicht anzunehmen.

Damit nun die Chur- und Fürſten zu Sachſen / auf eines jeden muthwillig Vornehmen / ſolche Gerechtigkeit nicht erſt am Cammer-Gericht weitläufftig vorbringen / mit Execution ſtill halten / oder abſonderliche Mandata und Proceſſe bey dem Cammer-Gericht gewärtig ſeyn dürfften; ſo hätten Sie Kayſerliche Majeſtät um Bewilligung und Erneuerung eines ſonderbaren Privilegii angeruffen. Demnach mit guter Vorbetrachtung /

auch

auch Bewilligung des Heiligen Reichs ſämtlicher Churfürſten / dem Churfürſt Auguſto zu Sachſen / und denen Hertzogen zu Sachſen / und Dero Ehelich-Männlichen Leibes-Erben / und alſo dem gantzen Stamm und Hauße zu Sachſen / ſolche Gerechtigkeit des nicht-Appellirens / inmaßen Sie ſolche hergebracht / bewilligt / erneuert und bekräfftigt werden / dergeſtalt: daß von keinen Bey-oder End-Urtheln / Erkänntnüßen / Decreten, Abſchieden / ſo in der Churfürſten und Fürſten zu Sachſen Nahmen und Hof geſprochen worden / in allen Sachen durch Niemand / wes Würden / Standes oder Weſens der ſey / an Kayſer / oder Cammer-Gericht / oder jemand anders appelliret / ſuppliciret / noch reduciret werden ſolle noch möge / in keine Weiſe: Daneben allen gemeinen Rechten und des Reichs Ordnungen / ſo dieſem Privilegio zuwider / in dieſem Fall derogiret wird / alſo / daß alle Appellation, Supplication, Reduction, oder Berüffung / dagegen krafftloß / untüchtig und nichtig ſeyn ſolle. Hierauf iſt das Gebott an Churfürſten / Fürſten und jedermänniglich / in ſpecie an das Kayſerliche Cammer-Gericht / die Chur- und Fürſten zu Sachſen an ſolchem Brauch des nicht-Appellirens / inmaßen Dieſelbe ſolches hergebracht / und dieſem Privilegio nicht zu irren noch zu verhindern / bey Pœn Hundert Marck löthigen Goldes / in welche ein jeder / ſo freventlich dawider handelt / verfallen ſeyn ſoll.

Dieſes Privilegium iſt in vollkommenem Inhalt im *Corp. Jur. Camer. pag. 36. ſeqq.* und was von deſſen Feſthaltung auf dem Reichs-Convent Anno 1670. vorkommen / *ibid. pag. 45. ſeqq.* zu leſen.

Chur-Brandenburg. N. VII.

VErmöge Privilegii von Kayſer Rudolpho II. 24. Julii 1586. *Ibidem.* iſt in allen Sachen keine Appellation von Bey-oder End-Urtheln zugelaſſen / ſo viel nemlich die Chur-Lande betrifft. Iſt bey Wehnero *cap. 1. pag. 20. ſeqq.* und im *Corp. Jur. Camer. pag. 49. ſeqq.* zu leſen.

So viel aber die andere Fürſtenthümer und Provintzien anbelanget / in ſpecie die Hertzogthümer Magdeburg / Cleve / Pommern / ſodann die Fürſtenthümer Halberſtadt / Minden / Camin / ſamt denen Grafſchafften Marck und Ravensberg / und andere im Reich gelegene Lande / iſt (vermöge Privilegii Kayſers Leopoldi 16. Decembr. 1702. ſo in Camera am 26. Octobris 1703. acceptiret / und in Lünigs Reichs-*Archiv part. ſpecial.*

Rubr. **Brandenburg.** *Num. 76. pag. 282. ſeqq.* auch im *Corp. Jur. Camer. pag. 55. ſeqq.* zu leſen) Appellatio, Supplicatio, oder Reductio verbotten: (1.) In allen Sachen/ die nicht über Zwey

Summa. Tauſend Fünff Hundert Goldgülden werth ſind. (2.) In allen Sachen/ es treffe gleich wenig oder mehr dann dieſe Summa an/ wo nur in Poſſeſſorio, mit Vorbehalt des Petitorii, geſprochen worden/ mit angehängter Vernichtigung alles was ſolchem Privilegio entgegen geſchiehet.

Von Solennibus Appellationis iſt in dieſem Privilegio nichts gemeldet. Doch iſt angemercket worden/ daß im Fürſtenthum

Solennia. Minden die ſonſt gewöhnliche Solennia Juramenti Calumniæ & Cautionis eingeführet/ auch vermuthlich dergleichen in andern Provintzien wird publiciret ſeyn: vide die Churfürſtliche Verordnung *in Corp. Jur. Camer. pag. 59. ſeq.* (Add. *infrà Append. Num. III.*)

Die Herren Marggrafen zu Brandenburg/ Fränckiſcher *Linie*, haben ein beſonderes Privilegium, ſo hierunten *Claſſ. IV. Num. II.* erzehlet iſt.

N.VIII. Chur-Pfaltz.

Ibidem. Nach denen älteren Privilegiis, die bey Wehnero *cap. 1. pag. 11. ſeqq.* zu leſen/ und allhier zu erzehlen überflüßig/ iſt vom Kayſer Ferdinando III. Churfürſten Carl Ludwigen zu Pfaltz ein unbeſchränctes Privilegium de non appellando auf Chur- und Fürſtenthum der Unter-Pfaltz und zugehöriger Lande de dato 17. Jul. 1652. ertheilet/ und den 12. Novembris 1652. in Camera accepiret: Iſt zu leſen in dem Pfältziſchen Land-Recht *in fin.* und in Lünigs Reichs-*Archiv part. ſpecial. Rubr.* Chur- und Fürſtlich Hauß Pfaltz. *Num. 281. pag. 721. ſeqq.* auch im *Corp. Jur. Camer. pag. 61. ſeqq.* Deſſen Extenſion aber auf andere Herren Pfaltz-Grafen biß daher nicht angenommen worden: vide Roding. *lib. 1. tit. 20. §. ult.*

Chur-

Chur-Braunſchweig. N. IX.

Krafft des Kayſerlichen Privilegii vom 16. Auguſti Anno 1716. *Ibidem. pag. 134.* ſo vermittelſt eines Kayſerlich-allergnädigſten Reſcripti vom 12. Auguſti Anno 1718. dem Cammer-Gericht inſinuiret / auf die Chur-Braunſchweigiſche zur **Chur gewidmete Lande** / iſt alle Appellation oder Beruffung verbotten. Welch Kayſerlich Privilegium *in Corp. Jur. Camer. pag. 69. ſeqq.* im Abdruck zu finden. (Add. *infrà Append. Num. II. & Num. IV.*)

Extract des zwiſchen Weyland Jhro Kayſerlichen Majeſtät Leopoldo und Gebrüdern Herrn Georg Wilhelm und Herrn Ernſt Auguſto, Hertzogen zu Braunſchweig und Lüneburg ꝛc. ꝛc. in puncto Electoratus errichteten Receſſus de dato Wien den 22. Martii Anno 1692.

Artic. II.

Zu dieſer neunten Chur ſollen des Hertzogthums Braunſchweig-Lüneburg Fürſtenthümer Zell / Calenberg und Grubenhagen / ſamt denen dazu gehörigen Grafſchafften Hoya und Diepholtz / auch übrigen gedachter beyder Gebrüdere Lbd. Lbd. zugehörigen Landen / Aemtern / Stücken und *Pertinentien*, ewig und unzertrennlich / ſo lange eine Männliche Eheliche Deſcendentz von Sr. Lbd. Hertzogen Ernſt *Auguſto* vorhanden / gehören / und unter denen Landen dieſer neunten Chur ſamt und ſonders begriffen ſeyn.

Extract des von Weyland Kayſers Leopoldi Majeſtät Weyland Herrn Ernſt Auguſto, Hertzogen zu Braunſchweig und Lüneburg / ertheilten Chur-Lehen-Briefs / de dato Wien den 19. Decembr. Anno 1692.

Als haben Wir aus Kayſerlicher Macht mit wohlbedachtem Muth / zeitlichem Rath und reiffliche Uberlegung dem Ehrwürdig-Durchläuchtig Hochgebohrnen Ernſt Auguſt poſtulirten zum Biſchoffen zu Oßnabrück / Hertzogen zu Braunſchweig und Lüneburg / Unſerem lieben Oheim / Fürſten und Andächtigen / Sr. Lbd. erſtgebohrnem Sohn / Sohns-Sohn / und übrigen Ehelichen Männlichen Deſcendenten, ſo viel und lang dieſelbe vorhanden / nach der Ordnung und dem Recht der Erſtgeburth / inmaßen daſſelbe von Uns bereits abſonderlich confirmiret und beſtättiget / die neunte

Chur-

Chur-Würde und Wahl-Herrlichkeit / ſamt deren zubehörigen Seſſion, Stimm und allen andern Rechten und Prærogativen in der Güldenen Bull und andern Privilegien und Satzungen enthalten / nichts daran außgenommen / zu rechtem Reichs-Mann-Lehen gnädiglich gereichet und verliehen / reichen und leihen Ihnen auch dieſelbe ſamt und ſonders in- und krafft dieſes Briefs / wie ſolches am beſten und bündigſten geſchehen ſollen und können / alſo und dergeſtalt / daß Sr. Lbd. und mitbeſchriebene Männliche Deſcendenten aller der Chur anhängigen Præeminentien, Ehren / Herrlichkeiten / Privilegien, Rechten und Gebräuchen allerdings / wie die übrige Unſere und des Heiligen Römiſchen Reichs Churfürſten / genieſſen und gebrauchen / und dabey von Uns und Unſeren Nachkommen jederzeit kräfftiglich manuteniret und geſchützet werden ſollen und mögen / allermänniglich ohngehindert.

CLASSIS II.

Vom Ertz-Hertzoglichen Hauß Oeſterreich / Hertzogen zu Burgund / und Hertzogen zu Lothringen.

Dieſe drey hohe Fürſtliche Häußer ſind wegen Ihrer beſonderen Exemtion von des Heiligen Reichs und deſſen höchſten Gerichten Jurisdiction, in beſondere Claſſe zu ſetzen geweſen / bevorab auch da Oeſterreich und Burgund nach denen Churfürſten des Heiligen Reichs auf der rechten Seiten des Reichs vor denen Geiſtlichen Fürſten Ihren Sitz haben.

Artic. I. Vom Ertz-Hauß Oeſterreich.

Add. ſup. Appen. V. Tabell. Privileg. pag. 140.

Von dem Durchlauchtigſten Ertz-Hauß Oeſterreich möchte vielleicht unnöthig ſcheinen allhier mehrere Meldung zu thun / als daß daſſelbe durch Kayſerliche Privilegia von der höchſten Reichs-Gerichte oberer Jurisdiction gantz befreyet ſeye.

Weil

Weil aber die gewöhnliche Auctores den Inhalt ſolcher Privilegien in kurtzem Begriff nicht erzehlen/ ſo hat man ſolches allhier/ mit hertzlichem Wunſch: Daß der Höchſte GOtt dieſes Durchlauchtigſte Hauß unter dem Aller-Durchlauchtigſten Ober-Haupt des Reichs ferner erhalten/ blühen laſſen/ und vermehren wolle: zu thun nicht umgehen können.

Zu mercken iſt:

I. Privilegium Caroli IV. Imperatoris Anno 1366. daß die Oeſterreichiſche Land-Herren/ Ritter/ Knechte/ und Unterthanen/ vor kein ander Gericht ſollen geladen werden/ es wäre dann/ daß ſie rechtloß gelaſſen würden: iſt bey Wehnero *cap. 2. pag. 24.* und in Lünigs Reichs-*Archiv part. ſpecial. Continuat. I. Rubr.* Oeſterreich. *Num. 17.* zu leſen.

II. Kayſers Caroli IV. Beſtättigung dieſes Privilegii Anno 1368. vid. Reichs-*Archiv Num. 18.*

III. Kayſers Wenceslai und Sigismundi Beſtättigungen Anno 1386. und Anno 1437. Wehner. *pag. 25. ſeq.* und im Reichs-*Archiv Num. 19. & 22.*

IV. Kayſers Friderici Beſtättigung und Beylegung des Ertz-Hertzoglichen Tituls Anno 1442. und 1453. Reichs-*Archiv Num. 23. & 24.*

Hauptſächlich aber iſt zu mercken:

V. Kayſer Caroli V. zu Augſpurg Privilegium Anno 1530. mit Conſens verſammleter Churfürſten/ Fürſten und Stände des Reichs ertheilet/ und iſt bey Wehnero *pag. 26. ſeqq.* folgenden Inhalts:

1. Daß der Ertz-Hertzog um keiner Sach ſchuldig ſeyn ſolle/ vor dem Reich oder des Reichs-Cammer-Hof- oder andern Gerichten/ wie die Nahmen haben/ zu Recht zu ſtehen/ Er wolle dann gern; ſondern Er mag einen ſeiner Lehen-Mann ſetzen/ vor demſelben ſoll Er dem Rechten Gehorſam oder Statt thun.

2. Er iſt auch nicht ſchuldig auf die Reichs-Täge zu kommen und zu erſcheinen dann mit gutem Willen.

3. Keiner ſeiner Lehen-Mann oder Landes-Inwohner ſoll keinem andern dann dem Fürſten und ſeinem Verwalter gehorſam ſeyn.

4. Soll der Ertz-Hertzog ſeine Hof-Land-und andere Gerichte mit Edlen/ oder ſonſt Ehrbaren Mannen/ an Richter-Statt beſetzen.

5. Wann jemand von denen Oeſterreichiſchen Gerichten in die Acht erkläret würde/ ſoll er von keinem Reichs-Gericht daraus entnommen werden/ er ſeye dann zuvor von des Ertz-Hertzogen Gericht daraus gekommen.

6. Was vor des Ertz-Hertzogen Gerichten/ die Sie Eigenthums-Lehens-oder Pfands-Weiſe vom Reich oder ſonſten inne haben/ oder andern Ihren Gerichten mit Urthel und Recht erkannt und entſchieden wird/ dabey ſoll es endlich bleiben/ und nicht weiter/ als in des Landes-Fürſten Cammer-Gericht vollführet/ **und darüber an Kayſerliche Majeſtät/ noch des Reichs Cammer-Gericht nicht** *appelliret* **werden**/ auch keine Weiterung von ſolchen Oeſterreichiſchen Gerichten Urtheilen und Erkänntnüßen bey dem Reich angenommen werden/ ohnangeſehen ob hievor aus Ueberſehung/ oder einiger andern Urſachen/ der gleich viel oder wenig beſchehen wäre/ oder noch beſchehen würde.

7. Dabey werden alle vorige Kayſerliche Privilegia beſtättiget/ und alle Conſtitutionen, Satzungen und Ordnungen/ die ſolchem Privilegio zuwider/ derogiret/ und was dagegen gehandelt/ vernichtiget.

Nota: Dieſer Inhalt des Privilegii iſt aus dem Wehnero oballegirter Stelle gezogen; weil aber Wehnerus ſolches unvollkommen ſeinem Operi einverleibet/ vielleicht auch nicht weiter/ als ſo viel es die Reichs-Jurisdiction betrifft/ an das Kayſerliche und Reichs Cammer-Gericht/ wie bey dem Blumio *tit. 47. tabul. 3. pag. 377.* zu ſehen/ eingeſchickt worden; ſo ſind aus oballegirtem Reichs-*Archiv Num. 39.* wie auch *Corp. Jur. Camer. pag. 74. ſeqq.* (allwo dieſes Privilegium mit Kayſers Rudolphi II. Confirmation de Anno 1599. in ſeinem völligen Inhalt zu leſen) noch andere merckwürdige zum ewigen Ruhm des Ertz-Hertzoglichen Haußes gereichende Stellen außgezogen/ und hier anzuführen vor dienlich gehalten worden. Nemlich:

8. Das Land Oeſterreich iſt das Schild und Hertz des Heiligen Römiſchen Reichs/ und ſoll der Herrſchafft von Oeſterreich und deren Erben in abſteigender Linie Ihres Geſchlechts Nachkommen ewig Leben ſeyn/ darüber kein Römiſcher Kayſer eine Poteſtät oder Gewalt ſetzen ſolle.

9. Der Ertz-Hertzog ſoll ſeyn der allergeheimſte Rath des Römiſchen Kayſers/ alſo/ daß keine Sache/ ſo die in Ewigkeit reicht/ ohne ſein Vorwiſſen beſchloſſen werden oder beſchehen ſolle/ deßgleichen ſeine Nachkommen.

10. Das

10. Das Land Oeſterreich iſt ſamt ſeinen Einwohnern exemt und frey für allen andern Landen aller Zinß und Auflagen der Kayſer/ und anderer/ in Ewigkeit/ und die Fürſten von Oeſterreich ſind dem Heiligen Reich/ noch niemand andern/ keine Steuer/ Hülff noch Dienſtbarkeit ſchuldig noch verpflicht/ dann was Sie aus gutem Willen thun/ allein außgenommen daß Sie dem Reich ſchuldig ſeyn zu dienen in Hungarn mit zwölff gewapneten Mannen einen Monath lang auf Ihre Koſten/ zu einem Urkund/ daß Er ein Fürſt des Reichs erkannt werde.

11. Sie ſind auch nicht ſchuldig/ um Empfahung Ihrer Lehen auſſerhalb des Landes Oeſterreich nachzureißen/ ſondern ſie ſollen Ihnen in demſelben Land geliehen werden. So Sie aber die aus freyem Willen auſſer Land empfangen würden/ ſo ſoll Ihnen daſſelbe ohne allen Schaden ſeyn/ und deß allweg vom Reich nothdürfftige Erkänntnüß gegeben werden/ inmaßen Kayſer Carl der IV. dergleichen Recognition Hertzog Rudolpho von Oeſterreich für ſich und ſeine Brüder gegeben hat. Und wo es Ihnen verſagt würde/ ſo ſollen Sie es dreymal ſchrifftlich erfordern/ und mögen es darnach ohne Furcht der Seeligkeit beſitzen/ als hätten Sie es leiblich empfangen.

12. Der Ertz-Hertzog empfänget vom Reich die Lehen in einem Fürſtlichen Gewand/ unter ſeinem Ertz-Hertzogs-Hut umpfangen mit einem geziemenden oder geſpitzten Crantz/ und einem ſilbernen Stab/ gleich einem Scepter/ in einer Hand haltend/ auf ſeinem Pferd ſitzend/ und hat durch fleißige Erfahrung und Urtheile von den Römiſchen Kayſern und Churfürſten die Höhe des Römiſchen Reichs erlangt/ daß Ihm alle ſein Recht und Lehen/ was Eigenſchafft die ſeyn/ alſo ſollen geliehen werden/ und iſt mit ſolcher Geſtalt und Leyhung großmächtiglich vor andern begabet.

13. Der Ertz-Hertzog von Oeſterreich hat die Würdigkeit vom Reich/ daß Er der Königlichen Cron Diadem, und das Creutz/ als Kayſerlicher Diadems, auf ſeinem Ertz-Hertzogs-Hut offentlich tragen mag.

14. Er empfähet auch ſeine Lehen frey ohne einige Gabe.

15. Die Fürſten von Oeſterreich ſollen und mögen Ihr Gericht und Fürſtlich Schwerd/ und des Landes Pannier öffentlich vor dem Reich und aller Welt tragen oder führen laſſen.

16. Er iſt nicht ſchuldig auf Reichs-Tägen zu erſcheinen/ dann mit gutem Willen. So aber der Ertz-Hertzog auf einer Reichs-Verſammlung iſt/ ſoll Er als ein Pfals-Ertz-Hertzog gehalten werden/ und nicht weniger Sitz oder Gang zur rechten Seiten des Reichs/ (i. e. in ſcamno Principum Eccleſiaſticorum) die erſte Statt nach denen Churfürſten haben und behalten.

17. Das Reich ſoll auch dem Ertz-Hertzog zu Oeſterreich wider alle ſeine Vergewaltiger Hülffe beweiſen/ darum auch der Fürſt von Oeſterreich

alſo wohl verdient und würdig iſt/ daß Ihm das Reich behülfflich ſeyn ſolle/ dann Er iſt gelegen und geſetzt an ein Ende der Chriſtenheit / und zu aller Zeit ermahnet / ehret und übet die Wercke unſers HErrn JEſu Chriſti/ darum ſind Ihme zu Hülffe und Beyſtand gegeben und verliehen die Biſthum Saltzburg und Paſſau / mit alle ihrem Guth/ alſo der Fürſt von Oeſterreich und ſeine Nachkommen/ und das Land von Oeſterreich über bemeldte Stiffter Vögte und Herren ſeyn ſollen.

18. Die Ertz-Hertzoge mögen in Ihren Landen/ die Sie itzo haben/ oder künfftig gewinnen/ ſich aller Gewaltſam gebrauchen/ mit Freyung zu geben/ neue Aufſchlag/ Tribut, Zölle/ und andere Mehrung zu machen/ und was Sie in Ihren Landen gebieten/ thun oder aufſetzen/ das ſoll weder Kayſer/ noch andere Gewalt/ nicht verändern.

19. Das Reich ſoll keine Lehen haben im Ertz-Hertzogthum Oeſterreich.

20. Der älteſte unter denen Hertzogen ſoll die Herrſchafften des Landes haben/ und nach ihm ſein ältiſter Sohn erblich/ doch alſo/ daß es von dem Stamme des Bluts nicht komme/ und daß das Ertz-Hertzogthum nimmer getheilet werden ſoll; Wo aber bemeldte Fürſten ohne Erb-Söhne abgiengen / ſo ſoll das Ertz-Hertzogthum und ſein Land auf ſeine ältiſte Tochter verfallen/ und hat der Ertz-Hertzog Macht ſein Land zu verſchaffen und geben wem er will/ ſo Er/ das GOtt verhüte/ ohne Erb-Kinder abgienge/ und ſoll daran durch das Reich nicht verhindert werden.

21. Wann jemand/ in was Würden der wäre/ etwas ſeiner Lande oder wie das genennet werden möchte/ ſo er vom Reich oder Geiſtlichen Fürſten Lehens- oder anderer Gabe-Weiſe inne hätte/ einem Ertz-Hertzog zu Oeſterreich verſchaffen/ geben/ verkauffen/ oder verpfänden würde/ mag ſolches Geſchäffte weder der Kayſer noch jemand verhindern: und wann es ſo eilend geſchehe/ daß der Kayſer oder Lehen-Herr nicht möchte darum angeſucht werden/ das ſoll dem Hertzog kein Nachtheil geben.

22. Der Ertz-Hertzog ſoll auch in allen ſeinen Landen/ deßgleichen die Unterthanen und Diener des Haußes Oeſterreichs/ Gewalt haben/ offene Aechter (Bannitos) zu enthalten/ und mit ihnen Gemeinſchafft zu haben/ doch daß ſie auf Anruffen der Partheyen die zu Recht halten.

23. Der Ertz-Hertzog hat Macht Grafen/ Freyen/ Herren/ Ritter/ Knechte / auch taugſam- und verdiente Perſonen von neuem Edel zu machen/ Waffen/ Kleinod mit Schilde und Helmen/ und allerley Zierlichkeit zu geben/ Meiſter der Kayſerlichen Rechte/ Artzeney/ der Sieben freyen Künſte Lehrer und Meiſter/ öffentliche Schreiber und geordnete Richter zu ſetzen und zu creiren/ welche alle durch das gantze Heilige Römiſche Reich dafür ſollen gelten und gehalten werden/ wie andere/ ſo von Kayſerlicher Gewalt dazu gemacht und creiret.

In-

Jngleichen unehrlich-Gebohrne / in welcherley Weiſe das ſey / zu denen Rechten der ehrlich-Gebohrnen zu bringen.

Jngleichen die durch Urtheil und durch That verleumdet und gemarcket / ihre Ehre wieder zu geben.

24. Was der Ertz-Hertzog beſitzet und inne hat / das ſoll heißen das Ertz-Hertzogthum Oeſterreich; ob auch die Diſtrict, Gebiet und Herrſchafft mit andern Fürſtenthumen / Land und Leuthen erweitert würden / durch Erbſchafft / Gab / Kauff / oder andern Anfall / ſollen obgemeldte Rechte / Freyheiten und Indult auf dieſelben Mehr- und Erweiterung vollkömmlich gezogen werden: Inſonderheit auf das Fürſtenthum **Würtenberg** und **Teck.**

25. Die Fürſten von Oeſterreich ſind Erb-Vögt aller Biſthum / Abteyen / Probſteyen / Clöſter / Gottes-Häußer und Kirchen in ihren Landen.

26. Es ſoll dem Ertz-Hertzog nicht ſchaden / ob einiger der gemeldten Brief / oder ander Kauff-Lehen-Satz- und Pfand-Brief über Ihre Herrſchafften und Gerichte / ſo Sie an ſich bracht und inne haben / zerriſſen oder verbrochen wäre / oder noch werden möchte; ſondern die Hertzoge ſollen die Freyheit alle haben / wie die Briefe lauten / und gelautet haben / und darum geſtracks ihren ſchlechten Worten zu glauben ſeyn.

27. Hierbey werden alle ältere Freyheits-Briefe und Urkunden König Heinrichs des IV. mit Inſerirung zweyer Briefe vom Kayſer Julio und Nerône, König Heinrichs des V. Kayſer Friederichs des Erſten / König Rudolphen / König Ludwigen / Kayſer Carls des IV. Wenceslaus / Sigismunds und Friederichs des Dritten / verneuert und confirmirt. *Nota:* Dieſe Briefe ſind alleſamt in Lünigs **Reichs-** *Archiv Continuat. I.* **im vierten Abſatz von Oeſterreich** *Num. 1. & ſeqq.* zu leſen.

28. Endlich erfüllet der Kayſer von Kayſerlicher Macht Vollkommenheit alle Gebrechen / die in ſolchen Briefen und Privilegien von unbillichem Eintrag entſtehen / befunden / oder fürbracht werden möchten / und ſollen dieſelbe keine Veränderung / Irrung / und Schaden gebähren / inn- und auſſerhalb Gerichts / ſondern ſollen in allen Puncten und Clauſulen kräfftig und beſtändig bleiben zu ewigen Zeiten: **Alſo / daß die Fürſten von Oeſterreich nicht ſchuldig ſeyn / die** *Original* **und Freyheiten alter und neuer Briefe vor das Kayſerliche und des Reichs Hof- oder Cammer-Gericht / noch einig ander Gericht in einigen Sachen wichtiglich zu bringen / noch** *diſputiren* **/ noch darüber erkennen zu laſſen / ſondern es ſoll den** *Triumph* **oder** *Vidimus* **ſolcher Briefe / oder auch ſonderer** *Articul* **daraus gezogen / wo die Fürſten von Oeſterreich die darzulegen geliebet / wie den** *Originalien* **Glauben gegeben / und von niemand in** *Diſputation* **oder Zweiffel gezogen werden / wie die Fürſten**

von Oeſterreich ſolches löblich hergebracht haben/ und Kayſer *Maximilian*, als Ertz-Hertzog und regierender Landes-Fürſt es feſtiglich erſeſſen und gehandhabet: Auch niemand ſoll wider die Buchſtaben und Inhalt derſelben Freyheit zu erkennen/ zu urtheilen/ oder zu ſprechen Macht haben.

Hierauf folgt *Sanctio Pœnalis* bey 1000. Marck löthiges Goldes.

Art. II. *Ibidem.*

Vom Hertzogthum Burgund.

Dieſes Hertzogthum iſt unter dem Ertz-Hertzoglichen Hauß Oeſterreich und einem allerhöchſten Haupt dermalen glücklich wieder vereiniget/ und iſt aus folgendem Vertrag Kayſers Caroli V. und denen ſämtlichen Ständen des Heiligen Reichs zu Augſpurg Anno 1548. zu vernehmen/ welcher Geſtalt und wie weit dieſe Lande mit dem Römiſchen Reich Verwandſchafft haben/ deſſen Jurisdiction unterworffen/ oder davon befreyet ſeyn. Der Vertrag iſt bey Wehnero *pag. 30. ſeqq.* auch *in Corp. Jur. Camer. pag. 89. ſeqq.* in Teutſcher Sprach/ und in Lünigs Reichs-*Archiv part. ſpecial. Continuat. I. Rubr.* Burgund. *Num. 2.* in Lateiniſcher Sprach zu leſen. Und ſind deſſen folgende Haupt-Articuli hieher ausgezogen:

1. Soll der Hertzog zu Burgund/ und deſſen Nachkommen/ mit allen Landen und Unterthanen/ zu ewigen Zeiten/ in der Römiſchen Kayſer und des Heiligen Reichs Schutz/ Schirm/ Vertheidigung und Hülffe ſeyn/ zu allen Reichs-Tägen und Verſammlungen beſchrieben und erfordert werden: ob Sie wollen/ dieſelbe neben andern Ständen zu beſuchen oder zu beſchicken; auch Ihnen und derſelben Geſandten Sitz und Stimme/ als einem Ertz-Hertzogen zu Oeſterreich/ zugelaſſen werden.

2. Dagegen der Kayſer/ als damaliger Hertzog zu Burgund/ vor ſolche Lande und Nachkommen bewilliget/ daß ſolche in vorſtehender Noth/ zur Wohlfahrt des Reichs und Unterhaltung Friedens und Rechtens/ und allen andern gemeinen des Heiligen Reichs Anſchlägen/ ſo durch gemeine Stände jederzeit bewilliget und beſchloſſen worden/ ſo viel als zwey Churfürſten Anſchläge ſich erſtrecken/ leiſten und contribuiren ſollen. Alſo/ ſo offt ein Churfürſt Hundert Gülden gibt/ und Hundert zu Roß und Fuß ſchicket/ will der Hertzog zu Burgund zwey Hundert erlegen und ſchicken/ doch mit Außnahme eines etwa über kurtz oder lang bewilligenden gemeinen Pfennings.

3. Es

3. Es ſollen die Burgundiſche Lande einen beſonderen Creyß haben/ und unter demſelben ſolche alle begriffen ſeyn.

4. Im Fall dieſe Lande mit beſtimmter Contribution ſäumig/ ſolchen nicht-Erlegens halber/ ſollen Sie dem Kayſerlichen Cammer-Gericht unterworffen ſeyn/ und daſelbſt wider Sie durch den Kayſerlichen Fiſcal, gleichwie wider andere Reichs-Stände/ Sie zu gebührender Zahlung anzuhalten/ procediret und gehandelt werden.

5. Auſſerhalb ſolcher Contribution ſollen beſagte Lande und Unterthanen bey ihren Freyheiten/ Rechten/ Gerechtigkeiten/ *Exemtion* der *Appellation* und *Juriſdiction* gäntzlich und ruhiglich gelaſſen/ und mit des Cammer-Gerichts Mandaten, Citationen, Annehmung der Appellation und andern Proceſſen, in allen Sachen/ wie die Nahmen haben/ keine außgenommen/ auſſerhalb der Contribution, unbeſchwehrt und unangefochten bleiben/ und der Kayſerlichen und Reichs Jurisdiction in erſter und ander Inſtantz geübriget und gefreyet ſeyn.

Vom Hertzogthum Lothringen. Art. III.

Hiervon meldet der zwiſchen König Ferdinando I. und denen Ständen des Heiligen Reichs/ mit Hertzog Antonio zu Lothringen/ zu Nürnberg Anno 1542. aufgerichtete und vom Kayſer Carolo V. beſtättigte Vertrag/ wie bey Wehnero *pag. 35.* und *in Corp. Jur. Camer. pag. 97. ſeqq.* auch in Lünigs Reichs-*Archiv part. ſpecial. Continuat. II. Rubr.* Lothringen. *Num. 4. pag. 299.* in Teutſch und Latein zu leſen:

1. Soll der Hertzog zu Lothringen nicht allein mit denen Particular-Stücken/ ſo vom Reich zu Lehen oder Affter-Lehen rühren gehen/ ſondern auch mit dem Hertzogthum Lothringen/ und was demſelben/ als einem Hertzogthum zugehörig iſt/ als nemlich Planckenburg/ Pont à Mouſſon, und dergleichen/ hinfüro zu ewigen Zeiten in des Römiſchen Kayſers und des Reichs Schutz und Schirm ſeyn und vertheidigt werden.

2. Dagegen will der Hertzog zu Lothringen alle und jede Anſchläge und Auflagen/ die jederzeit von gemeinen Ständen des Reichs fürgenommen und gemacht werden/ tragen/ dergeſtalt/ daß/ ſo offt ein Churfürſt Drey Hundert Gulden erleget/ will der Hertzog zu Lothringen Zwey Hundert Gulden erlegen/ und alſo mindere und mehrere Anſchläge auf- und annehmen/ auch zu deren Einbringung dem Römiſchen Kayſer und Heiligen Reich zugethan und verwandt ſeyn.

3. Son-

3. Sonſten ſoll das Hertzogthum Lothringen und deſſen Unterthanen/ aller andern Proceſſe, Mandaten und Jurisdiction des Heiligen Reichs/ es ſey in erſter oder anderer Inſtantz geübriget / frey ſeyn / und unbeſchwehrt gelaſſen werden und bleiben. Auch

4. Das Hertzogthum Lothringen mit ſeinem Anhang ein gantz frey uneingezogen Fürſtenthum ſeyn und bleiben ewiglich/ von Kayſerlicher Majeſtät/ Churfürſten/ Fürſten und Ständen deſſen Superiorität und Principat erkennet und gehalten werden; Was aber vom Kayſer und Reich bißhero zu Lehen empfangen und getragen worden/ das ſoll ferner/ wie ſichs gebühret/ geſchehen/ doch hierin allewege außgeſchieden das Hertzogthum Lothringen/ welches ein frey uneingezogen Fürſtenthum ſeyn und bleiben ſoll.

5. Dieſes alles mit Caſſir- und Vernichtigung aller Proceſſ- und Erkänntnüßen/ ſo dieſem Vertrags-Brief zuwider fürgenommen/ erlangt und außbracht werden möchten.

CLASSIS III.

Geiſtliche Fürſten.

PRINCIPES ECC*LESIASTICI.*

Lüttich.

Num. I.

LEODIENSIS EPISCOPUS & PRINCIPATUS.

Add. *ſuprà Append. V. Tabell. Privilegior. pag. 135. ſeqq.*

VAria ampliſſimaque habet Privilegia, quorum *Series* cum Introductione *Caroli de Mean* prodiit Leodii apud G. H. Streel. Anno 1662. Leguntur etiam in fine Operis poſthumi *Obſervationum Meani. Maximiliani II. Imperatoris,* cum præcedentibus nonnullis in eo comprehenſis extat quoque *in Tom. VI.* Gylmanni Wehneriano: commodior ad uſum eſt editio prædicta Anno 1662. In *Corp. Jur. Camer. Supplement. pag. 4. uſque 15.* reperitur Tenor *noviſſimi Privilegii Leodienſis*, conceſſi ab Auguſtiſſimo Imperatore Carolo VI. *de 27. Junii 1721.* per quod augetur Summa Appellationis ad *Mille Octingentos Florenos Aureos in Immobilibus*, & per conſequens Summa annui *reditus ad Nonaginta Florenos Aureos*, in *Mobilibus* verò ad *Nongentos Florenos Aureos*, inſinuatum & acceptatum fuit in Camera Imper. 2. Junii 1724. vid. *Cop. Sentent. infrà in Append. Num. VIII.*

Series

Series Privilegiorum præcedentium eſt ſequens :

I. MAximiliani I. Auguſtæ 24. Junii 1518. Prohibet Appellationem in cauſis excedentibus Summam 600. floren. in Bonis realibus & immobilibus, & 300. floren. in perſonalibus & mobilibus. Quæ Summa in ſequentibus Privilegiis multum fuit aucta. vid. *Seriem pag. 3. lit. B.* Mean. *pag. 304.* Wehner. *pag. 53.*

Deinde *Solennia* conſtituuntur, Juramenti & Cautionis coram Epiſcopo vel Conſilio Ordinario præſtatio.

Porrò prohibetur Appellatio à Sententiis vim definitivam non habentibus, necnon in Poſſeſſorio latis, & in cauſis Injuriarum.

Hoc Privilegium Maximiliani I. per ſequentia multifariam fuit auctum, ideò non opus fuit ut plenius excerperetur.

Notandum tamen eſt quod in hoc Privilegio Eccleſia & Patria Leodienſis dicatur *Sacri Romani Imperii Propugnaculum atque Præſidii Turris ac præcipuum Membrum.* *Series p. 6.* Mean. *pag. 306.*

II. *Maximiliani I. Auguſtæ 24. Junii 1518.* De non evocando in prima Inſtantia. Wehner. *p. 54.*

III. *Maximiliani I. Auguſtæ 24. Junii 1518.* Confirmatorium Libertatum, Statutorum & Conſuetudinum Leodienſium rationabiliter introductarum &c. &c. *Series p. 7.* Mean. *pag. 307.* Wehner. *p. 55.*

IV. *Caroli V. Imperat. Gandavi 27. Julii 1521.*

1. Confirmat Privilegium Maximiliani I. de non evocando Subditos, ita ut non poſſint Subditi Leodienſes in quacunque cauſa in prima Inſtantia extra Patriam evocari, aut ad aliud Tribunal, quam ordinarium domicilii, trahi, aut in corpore rebus & bonis arreſtari, neque Repreſſalias aut Impignorationes contra eos debere concedi. *Series p. 8* Mean. *pag. 308.*

2. Appellationes debere fieri gradatim ad Conſilium Ordinarium, & ab hoc demum ad Cæſaream Majeſtatem & Cameram Imperialem. Wehner. *p. 56.*

3. Confirmantur omnia & ſingula Privilegia, Indulta, Gratiæ, Tranciſiæ, Libertates, Donationes, Confirmationes, Approbationes, Conceſſiones, Sententiæ, Diffinitiones, *Statuta, Mores, Uſus & Conſuetudines* legitime & rationabiliter inſtitutæ ; necnon Poſſeſſiones, Dominia, Bona, Jura & Jurisdictiones &c. à Divis retro Imperatoribus vel aliorum Regum & Principum largitione ſeu fidelium quorumcunque oblatione, Epiſcopis, Eccleſiæ, Civitati, Oppidis & Locis aliis Patriæ Leodienſis Subditis & Incolis conjunctim & diviſim generaliter vel ſpecialiter uſque ad hæc tempora quomodolibet conceſſa.

Specialiter Privilegia Collationis alternativæ Beneficiorum quorumlibet in ordinariis, etiam minutorum & Taxam *2. Marcar.* Auri puri non excedentium in Apoſtolicis Menſibus vacantium, à Pontificibus conceſſa.

4. Appellationis Summa ſive Taxa augetur & duplicatur ad *Mille Ducentos Florenos* Aureos in Bonis realibus & immobilibus, *Sexcentos* verò in perſonalibus & mobilibus. Et hæc omnia ſub Pœna *50. Marcar.* Auri puri.

5. Injungitur executio pœnæ adverſus violatores per apprehenſionem & arreſtationem corporum quam aliis modis, ita ut ab executione manus levari non debeat, donec Contraventores vel pœnam ad Ærarium Conſilii Ordinarii Fiſco Cæſareo (extra uſus in ſpecialibus Privilegiis expreſſos) applicandam perſolverint, & attentata revocaverint, & abſolutionem & relaxationem ab eodem Conſilio, ſeu *Nobis, h. e.* Cæſarea Majeſtate, obtinuerint.

Liceat etiam Conſilio ad executionem pœnæ contra Communitates loci & domicilii contraventorum, ſi alio modo commodè conſtringi nequeant, & Magiſtratus Ordinarius requiſitus in executione ſit negligens, aut remiſſus, *Repreſſalias concedere,* ac Fiſcum & Exactorem Cæſaris & Epiſcopi nomine deputare, & revocato eo, in ejus locum alium toties quoties ſurrogare.

Series pag. 11. Mean. *pag. 311.* Wehner. *pag. 58.*

V. *Caroli V. Gandavi 27. Julii 1521.* Quod inſcribitur Bulla contra Conſervatorias.

Scilicet ex Curia Romana vel aliis Judiciis Eccleſiaſticis extraneis nonnunquam etiam in cauſis civilibus miſſi fuerant cum *Bullis Conſervatoriis* Jurisdictionis Judicum Eccleſiaſticorum, & *Perſonæ quibus ita conſervatio* demandabatur, vocabantur *Conſervatores.* *Contra has Bullas &* Perſonas Imperatoris Caroli V. Bulla hæc eſt directa & conceſſa, *pro* manutenenda omnimodo Jurisdictione Patria civili, adverſus Judices Eccleſiaſticos extraneos.

Statuitur itaque in hac Bulla Imperatoria:

1. Ut omnes & ſinguli Subditi Patriæ Leodienſis locum ſuo proprio Judice Tribunali ac Juſtitia ordinaria ſeculari vel ſpirituali debeant tractari & Juri ſtare. Nulli verò Conſervatores, aut alii Judices, aut Executores, aut aliæ quævis Perſonæ vigore Conſervatoriarum & Reſcriptorum quorumlibet poſſint ſeu debeant aliquam cognitionem, Jurisdictionem ſive Executionem in cauſis prophanis realibus vel feudalibus, aut inter ſeu contra perſonas laicas ſuſcipere vel exercere, Juſtitiisque ac Judicibus ordinariis in quibusvis cauſis ad eorum Jurisdictionem de Jure communi pertinentibus inhibere, dictosque Subditos extra limites Patriæ trahere ſeu evocare, aut præmiſſa fieri procurare.

2. Ut Civitas & Oppida Habitatoribus repleantur, locaque vacua & domus ruinoſæ ædificiis decorentur & reſtaurentur, liceat unicuique cenſus & reditus ex dictis areis, locis & domibus quomodolibet debitos redi-

redimere pro pretio ex venditione ſoluto, & ſi de eo non conſtet, ſolvendo pretium communis æſtimationis talis cenſûs & reditus pro quolibet floreno vendito ante obitum *Ludovici de Bourbon Epiſcopi* viginti florenos bonæ monetæ. Poſt ejus obitum verò pro quolibet denario viginti ſimilis monetæ de data literarum venditionis currentis. Pro modio ſiliginis menſuræ Leodienſis viginti florenos vel valorem pro modio menſuræ aliorum Oppidorum, veriſimiliter facta reductione ad menſuram Leodienſem. Quoad domus integras & conſummatas & loca ædificiis perfecta, licitum ſit poſſeſſoribus cenſus & reditus debitos redimere mediante aſſignatione æquivalentium cenſuum ſuper alio ſufficienti pignore ultra tres lineas non diſtante. Cenſus & reditus ſuper domibus conſtitutos liceat perpetuo redimere.

3. Nulla Monaſteria ſive Loca pia extra Patriam Leodienſem poterunt quocunque titulo acquirere Cenſus, Reditus, Poſſeſſiones, aut alia Bona immobilia, in dicta Patria exiſtentia. Neque eſt permiſſa cuiquam talis translatio.

4. Nulla Monaſteria tam intra quàm extra Patriam & Dominia Eccleſiæ conſtituta poſſunt in Bonis immobilibus in dicta Patria conſtitutis *ſuccedere*, & poterunt omnia bona immobilia à Monaſteriis, Conventibus, Collegiis, & aliis locis piis *emta*, perpetuo redimi, mediante pretio quatenus fuerit legale & non exceſſivum. Reſervata tamen Epiſcopo & Capitulo facultate diſpenſandi.

5. Omnia bona feudalia non amortizata ad Monaſteria, Collegia, aliasque Eccleſias & pia loca, titulo venditionis vel cujusque alienationis à tempore deſtructionis Civitatis poſſunt à Nobilibus & aliis lui & redimi.

6. Declarat & mandat Imperator, ut omnes Ordinationes & Concluſiones 11. Julii Anni 1521. per Epiſcopum & Status pro incremento & utilitate boni publici Gubernioque & Politia Patriæ integraliter obſervari debeant & Executioni mandari. Porrò ſancitur pœna adverſus Contraventores hujus Bullæ eadem ſeveritate exequenda, uti in præcedendi Privilegio eſt expreſſum.

Additur in fine, quod Conſilio Ordinario debeat eſſe conceſſa facultas plena & omnimoda dictas Ordinationes & Conſtitutiones una cum Deputatis Statuum interpretandi:

Nota (1) *Privilegia hucuſque recenſita continentur & repetuntur in ſequenti Privilegio Maximiliani II. Imperat. Anno 1571. in Camera Imperiali acceptato.*

Nota (2) *In ſuprà dicta Serie Privilegiorum poſt hæc Privilegia legitur non ſolum acceptatio Privilegiorum per tres Status ſive Ordines Patriæ Leodienſis. Anno 1522.*

adeo conſtans, ut non niſi cum vita amittere ea velint: Sed & Reſolutiones variæ Principum Leodienſium de Anno 1524. & 1527. hæc Privilegia concernentes.

Series pag. 21. Mean. pag. 314. VI. *Conſervatorium Mandatum Cameræ Spirenſis* ad inſtantiam Procuratoris Fiſci, cumprimis Privilegii de non evocando, & Bullæ contra Conſervatores, cum præcepto ſevero executionis pœnæ non obſtantibus Appellationibus ſive oppoſitionibus quibuscunque *7. Decembr. 1529.*

Series pag. 24. Mean. pag. 318. VII. *Caroli V. Imperat. Privilegium Auguſtæ 20. Octobris Anno 1530.* repetit & confirmat præcedentia Privilegia demandatque Conſilio Ordinario & Fiſcali Imperii ſive Procuratori Generali conſervationem Privilegiorum, ita ut quamprimum conſtiterit de tranſgreſſione ſive contraventione in toto vel parte pœna mulctæque ſeveriſſime exigantur *Appellationibus ſive oppoſitionibus non obſtantibus quibuscunque.* Prohibetur etiam in hoc Privilegio omnis Appellatio ſive oppoſitio in Cauſis Criminalibus, & modus ſtatuitur quando & quomodo ad Capturam ſit procedendum:

Series pag. 32. Mean. pag. 320. VIII. *Caroli V. Imperat. Declarationes Privilegiorum Wormatiæ 20. Julii 1545.*

[1] Quomodo Conſilium Ordinarium conſtitui debeat.

Nota: *Quod juxta notam marginalem Meani in Serie, hoc Privilegium ea in parte quæ attinet ad præſentationem Conſiliariorum per Status faciendam, receptum non ſit.*

[2] De Taxa ad Summam Appellationis cognoſcendam, qua in re in Privilegio Maximiliani II. plura declarantur.

[3] De redemtione Redituum & Cenſuum nec non Arearum & Domorum ruinoſarum.

[4] De Cauſis Criminalibus & apprehenſione facinoroſorum.

[5] Quænam Sententiæ ſint interlocutoriæ à quibus appellari non debeat.

Scil. quæ vim principalis non habeant, competentiæ Judicis, remiſſionis ad Judicem ſecularem, & reliquæ nihil circa negotium principale definientes.

[6] In cauſis Appellationem non recipientibus Epiſcopus ſtatuat, ut coram Scabinis Leodienſibus in Reviſorio liceat non deducta deducere, non probata probare.

[7] Conceditur etiam Epiſcopo facultas ſtatuendi ordinandi & diſponendi, cum Conſilio Statuum, quæcunque ad bonam Politiam, Reipublicæ utilitatem & Juſtitiæ adminiſtrationem faciant. Quæ Ordinationes & Statuta, quatenus juſta & rationabilia, auctoritate Imperiali ex nunc prout ex tunc, & è contra confirmantur.

[8] Prohibetur denique & tollitur omnis communio & connexitas cauſæ reſpectu Perſonarum Clericorum & Secularium in Cauſis Criminalibus.

Hæc

Hæc omnia ſub pœnis in prioribus Privilegiis contentis.

IX. *Privilegium Ferdinandi I. Imperat. Francofurti 28. Novembr. 1562.* quod excludit Appellationem omnem à Sententiis Deputatorum vel Reviſorum ad quod à Judicio ſeu Tribunali Viginti Duorum Virorum in cauſis Poſſeſſorii vel Violentiarum provocatio fuit facta. *Series pag. 43.* Mean. *pag. 326.*

Nota: *Hoc Privilegium 18. Septembr. 1605. in Camera Imperiali fuit productum ſed per Sententiam 16. Octobr. 1605. Procuratori petita acceptatio denegata. Nihilominùs tamen in Conventibus Statuum Principatus Leodienſis concluſum eſſe dicitur, ut Sententiæ iſtæ eſſent Executioni mandandæ:* vide ſuprà dictam Seriem pag. 45.

X. *Maximiliani II. Imperat. Pragæ 21. Jun. 1571.* In hoc Privilegio continentur & confirmantur verbotenus præcedentia ſub Num. I. II. III. IV. V. recenſita, addita declaratione & ampliatione ſequenti: *Series pag. 45.* Mean. *pag. 328.* Wehner. *pag. 52. ſeqq.*

1. Ut Appellatio in cauſis appellabilibus fiat coram ipſo Conſilio Ordinario ibidemque præſtetur cautio ſufficiens & idonea de fructibus, expenſis, damnis & intereſſe adverſario in eventum ſuccubitionis refundendis.

2. Exceſſus ſummæ Privilegii, niſi in ipſa Sententia ſit expoſitus, debet ſcripto deduci & habito reſpectu, non ad propriam partis æſtimationem vel affectionem, ſed ad verum & legalem valorem, per legitimas Probationes, non autem Juramento, probari, neque niſi ejusmodi probatione impleta & declarato exceſſu, tenetur Epiſcopus aut Conſilium Appellationi deferre aut à Sententiæ Executione deſiſtere.

3. Conſtituitur æſtimatio Cenſuum, Redituum & annuarum Præſtationum perpetuarum fundorumque & rerum immobilium tali modo, & cauſæ omnes, ſive reales ſive perſonales, in quibus de Cenſu vel Reditu annuo & perpetuo *Sexaginta Florenorum Aureorum*, vel fundo proventui huic Summæ æquivalente agitur, ſub prohibitione Appellationis comprehendantur, ita ut neque prætextu Nullitatum, aut defectus in Proceſſu & ordine Judiciario, querelæ debeat eſſe locus.

4. Prohibetur etiam Appellatio omnis in cauſis *Carbonum Lapideorum*, etiamſi valor ſeu æſtimatio Summas Privilegiorum excederet.

Nota: *Hoc Privilegium Maximiliani II. cum præcedentibus inſertis & ſupra recenſitis Num. I. II. III. IV. V. in Camera Imperiali fuit acceptatum 4. Februar. 1572.*

XI. *Privilegium Rudolphi II. Imperat. datum Pragæ 16. Decembr. 1605.* confirmatum ab Imperatoribus Matthia, Ferdinando II. & Ferdinando III. Anno 1613. 1624. 1653. in Camera Imperiali inſinuatum & acceptatum 13. Octobr. Anno 1607.

1. Confirmat Epiſcopi Leodienſis Jurisdictionem Jure Regalium competentem atque *Cameræ Rationariæ* antiquitus tributam, nec non Fiſco

Principis convenientem auctoritatem, tam quoad *Receptores* quoſcunque quam *Cameræ Debitores*, vel qui ab ipſis cauſam quolibet modo habent, & qui ſuper bonum & proventibus Principatus Leodienſis annuos Reditus aliudve prætendere, ſive inter ſe ratione locationis dictorum bonorum aliove titulo diſceptare velint.

2. Caſſantur omnes Proceſſus in præjudicium Fiſci, Menſæ Epiſcopalis & Cameræ Rationariæ citra expreſſum Principis Conſenſum alibi moti & inſtituti coram aliis Judicibus Leodienſibus, ita ut ad Cameræ Rationariæ deputatos Commiſſarios remitti neque inpoſterum alibi decerni debeant.

3. Adeo ut ſi inter ipſum Principem & partes controverſia oriatur, eandem Cameræ Rationariæ Commiſſarii ſummarie, de plano ſine figura Judicii quam breviſſime expedire & pronunciare debeant, relaxato pro illa vice Juramento quod Principi præſtiterunt.

4. Ne tamen cuiquam detur occaſio conquerendi, mandatur Epiſcopo Leodienſi & Succeſſoribus ſub pœna caſſationis & revocationis Privilegii, ut Viri vitæ & morum integritate conſpicui, ſinceri, & experientia rerum inſignes Cameræ Rationariæ præficiantur, Juramento pro adminiſtranda Juſtitia adſtringendi, ad minus numero *quinque*, coram quibus Theſaurarius generalis & Receptores rationes reddant, (*hic deſcribitur prolixus modus reddendarum Rationum & Executionis reliquorum*) & qui ſine longo ſufflamine Jus & Juſtitiam adminiſtrare debeant.

5. Hac annexa reſervatione, ut ſi quis ex Deputatis Cameræ ſuſpectus recuſetur, non niſi probata recuſationis cauſa juſta & probabili, audiri, & recuſatus abſtinere aliusque ſubrogari debeat.

6. Conceditur etiam beneficium Reviſionis à definitivis & vim definitivæ habentibus: Reviſores autem perpetui conſtituuntur Cancellarius & Officialis Leodienſis pro tempore, nec non duo Scabini Leodienſes de Conſilio privato, qui depoſita tertia parte valoris pro pœna ſuccumbentiæ, unà cum Conſiliariis Cameræ Rationariæ Juramento relaxato Acta revideant & Sententiam dicant, quæ *Appellatione omni remota* Executioni demandabitur.

Nota: *Hoc eſt aliud Judicium Reviſorium quam illud quod locum habet in cauſis reliquis non appellabilibus ad Cameram Rationariam non pertinentibus, & interponitur apud Principem ejusque Conſilium Privatum. Cujus forma deſcribitur in Patentibus Imperat. Joſephi Anno 1710. 5. Maji:* vid. ſuprà Commentat. ad Jus Camer. Append. II. pag. 57. ſeqq.

Quæ fuêre dicta hucuſque de Privilegiis Leodienſis Principatus; in brevem contrahere libuit conſpectum:

1. Sum-

1. Summa appellabilis debet excedere *Mille Ducentos Florenos Aureos*, hodie Mille Octingentos. In Mobilibus verò *Sexcentos Florenos*, hodie Nongentos. Æſtimatio debet probari non Juramento ſed per legitimas Probationes. Summa.

2. In Reditibus annuis verò *Sexaginta Florenos Rhenenſes*, hodie Nonaginta Aureos.

3. In cauſis Carbonum Lapideorum & Fodinarum nulla permittitur Appellatio.

4. In cauſis Bonorum Menſæ Principis ſive *Cameræ Rationariæ* Appellatio non eſt permiſſa.

5. A Sententiis interlocutoriis, quæ nihil circa negotium principale definiunt, prohibita eſt Appellatio.

6. Nec non in cauſis Poſſeſſorii Judicii: ſcil. Summarii, ita docente Praxi.

7. *Solennia* Appellationis ſunt: ut Juramentum Calumniæ præſtetur & Cautio ſufficiens & idonea de Fructibus, Expenſis, Damnis & Intereſſe. Idque coram Conſilio Ordinario, ubi Solennia more conſueto recipiuntur in loco Judicii per Deputatos.

Nota tamen, (1.) quod in Appellationibus à Conſilio privato Leodienſi Solennia præſtentur more hactenus conſueto coram Notario qui Inſtrumentum Appellationis conficit.

(2.) Idem modus obſervatur coram Judicio Officialis Leodienſis. *Nota.* Per noviſſimum Privilegium ſupradictorum non amplius licet præſtare Solennia coram Notario, ſed faciendum eſt in ipſo Judicio.

(3.) Alioqui Cautiones in Bonis præſtantur coram Scabinis qui ſunt Judices Ordinarii in cauſis realibus.

(4.) Multum itaque intereſt ſcire à quo Judicio Leodienſi Sententia fuerit lata & Appellatio interpoſita.

(5.) Sunt autem Judices in Patria Leodienſi immediati ſequentes, ſine ullo ordinis præjudicio collocati:

I. *Conſilium privatum Principis.*
II. *Conſilium Deputatorum Statuum Provincialium.*
III. *Conſilium Ordinarium.*

IV. *Ca-*

IV. *Camera Rationaria Principis.*
V. *Officialis Leodienſis.*
VI. *Aula Caringiana in Comitatu Loſſenſi.*

De quibus Judiciis & aliis inferioribus, cum Eccleſiaſticis tum Secularibus, *Notitia Judiciorum infrà in Appendice hujus Catalogi Num. VIII. (3.)* Lectori pleniorem præſtabit informationem, unà cum reliquis ibidem Adjunctis.

(6.) Conſilium Ordinarium, ſi Appellatio fuerit ſuſcepta contra Privilegium, ad inſtantiam Fiſcalis, vel etiam Partis, ſolet *Mandata Contraventoria* decernere & pœnam moderatione prævia exequi. Exemplum autem exactæ pœnæ in tali caſu ultra aliquot Centenos Florenos non extare, & plerumque, ſi venia petatur, ad levem Summam moderationem fieri, à fide dignis relatum eſt.

(7.) In Cauſis ad Judicia ſuprema Imperii non appellabilibus Reviſorium Judicium obtinet, cujus forma deſcribitur *in Patentibus Literis Joſephi Imperatoris* adjunctis *Decreto Viſitationis Imperialis Cameræ 27. Novembr. 1713.* Quod *Decretum* una *cum dictis Patentibus* legitur *in nova Editione Decretorum Generalium pag. 131. ſeqq.* unde fuit *ſuprà in Commentat. Jur. Cam. Append. II. pag. 57. ſeqq.* relatum. Poſtea didicimus contra *Articulum XV.* qui loquitur de Advocatis, Notariis, & Sociis Curiæ Epiſcopalis, eorumque Foro, Status, Patriæ Leodienſis, quia circa hunc Articulum auditi non fuiſſent, Monita ſua Imperatori tranſmiſſiſſe, & per ea Praxin hujus Articuli ſuſpenſam adhuc fuiſſe.

Nota: *Omnia ſupradicta Privilegia Leodienſia in Tenore,* vid. *in Corp. Jur. Camer. pag. 103. uſque 147. & Supplement. ibid. pag. 4. uſque 15.* Add. *infrà in Append. Num. VIII.*

Hoch-Stifft Münſter.

N. II. Add. *ſuprà Append. V. Tabell. Privileg. pag. 139.*

Es findet ſich hier kein beſonderes Kayſerliches Privilegium de non-appellando.

Gleichwohl iſt in der Münſteriſchen Hof- und Land-Gerichts-Ordnung/ welche/ wie der Titul beſaget/ von Kayſerlicher Majeſtät beſtättiget/ Anno 1693. den 27. Maji bey dem Kay-

Kayſerlichen Cammer-Gericht inſinuiret/ und biß daher es darnach gehalten worden / *part. 2. tit. 41. & 42.* die Arth und Weiſe zu appelliren/ vermittelſt Leiſtung des **Eydes vor Gefährde** und *Caution* zu Erſtattung Koſten und Schaden/ im Fall der Appellant im Rechten verluſtig würde / **mit ſamt der Sache /** vorgeſchrieben worden. Welchen Eyd und Caution derſelbe ſelbſt / oder durch einen mit beſonderem Gewalt verſehenen Anwald/ innerhalb Monaths-Friſt/ nach geſprochenem Urtheil/ bey Verluſt der Appellation, zu leiſten ſchuldig. Solennia.

Dann ſind in obgedachter Ordnung *Titulo 46.* verſchiedene Caſus enthalten/ in welchen keine Appellation zugelaſſen werden ſoll / worunter einige vorhin aus den gemeinen Rechten und Reichs-Satzungen gezogen/ zum Theil aber etwas beſonderes in ſich begreiffen. Dahero dieſer Titul Extracts-Weiſe/ nebſt dem einverleibten Anno 1575. publicirten Hof-Gerichts-Viſitations-Abſchied/ wie auch die vorhergehende *Tituli 41.* und *42.* nebſt denen daſelbſt befindlichen Viſitations-Abſchieden aus der Anno 1617. neu-aufgelegten Edition hier anzufügen vor gut angeſehen worden.

Aus der Münſteriſchen Hof-Gerichts-Ordnung pag. 94.

Der 41. *Titul.*

Von welchen Urtheilen an unſerem Hof-Gericht geſprochen/ appelliret werden möge.

WAnn endliche Urtheil und Sentenß durch Unſere Hof-Richter und Beyſitzer abgeſprochen/ deren ſich jemand beſchwehrt zu ſeyn befindet/ oder andere Rechtliche Beſchwehrungen/ durch Bey-Urtheil oder ſonſt/ welche durch die Appellation von der End-Urtheil in der Haupt-Sachen nicht reparirt oder herwieder gebracht werden möchten / wie das in den Kayſerlichen Rechten geordnet iſt/ einem zugefügt würden; dem ſoll an die Römiſch-Kayſerliche Majeſtät/ oder Ihrer Majeſtät Cammer-Gericht im Heiligen Reich/ zu appelliren zugelaſſen und geſtattet/ und keines wegs daran verhindert werden: es wäre dann / daß einer freywillig und ungezwungen/ fürohin der Appellation ſich begeben hätte/ oder daß er/ vermöge eines rechtmäßigen Privilegii, oder habender beſtändiger Gerechtigkeit/ ſeiner Obrigkeit oder Richters / auch ſonſt von Rechts wegen / und vermög der im Reich

außgangener publicirter Cammer-Gerichts-und dieſer **Ordnung**/ nicht appelliren könte oder möchte/ in welchen Fällen Unſer Hof-Richter und Beyſitzer erkennen und geſchehen laſſen ſollen/ was ſich vermög der Kayſerlichen Rechten und ermeldter Reichs-Ordnung/ **auch** dieſer zu thun gebühret.

Und ſoll von Unſerm Hof-Gericht keine Appellation zugelaſſen noch geſtattet werden/ es ſey dann/ daß der Appellant zuvor/ und ehe er ſeine Appellation zu proſequiren vornimmet/ gelobe/ und einen Eyd zu GOtt und auf das Heilige Evangelium ſchwöre/ daß er gäntzlich glaube/ und es dafür halte/ daß ihme Appellirens noth ſeye/ und daß er ſolche Appellation nicht freventlich/ noch zu Aufenthalt oder Verlängerung der Sachen thue/ daß er auch alßbald dem Appellaten Caution und Sicherheit leiſte/ im Fall er im Rechten verluſtig würde/ alßdann Koſten und Schäden/ nach Rechtlicher Mäßigung/ mit ſamt der Sachen zu vergnügen und zu verrichten.

Viſitat. Abſchied *Anno 1580.* §. **Und ſoll ꝛc.** Nachdem in dieſem §pho verſehen/ daß keine Appellation zuzulaſſen/ es ſey dann/ daß der Appellant zuvor/ und ehe er ſeine Appellation zu proſequiren vornimmet/ einen Eyd ſchwöre/ daß er ſolche Appellation nicht freventlich anſtelle/ auch Caution leiſte ꝛc. und man aber vermercket/ daß bey vielen Partheyen ſolches unterlaſſen/ und gleichwohl ihre Appellationes an dem Kayſerlichen Cammer-Gericht anhängig gemacht/ zu dieſes §phi Eludirung; Als wird hiermit nochmals geſetzet/ und ſolche Diſpoſition erkläret/ auch geſchärffet/ nemlich: wofern der Appellant innerhalb eines Monaths nach geſprochenem Urtheil/ Juramentum appellandi nicht thun/ auch die Caution nicht leiſten würde/ daß alßdann ſolche Appellation für nichtig/ oder je deſert hiermit gehalten ſeyn/ und der Appellat ſich deſſen zu erfreuen/ auch die Execution der Urtheil zu befördern Macht haben ſolle.

Wo aber der Appellant mit liegenden Güthern/ oder Bürgen/ ſolche Caution, wie gemeldt/ nicht thun könte/ alßdann ſoll er ad Juratoriam Cautionem, und mit dem Eyd Sicherung zu thun/ zugelaſſen werden/ doch daß er zuvor einen Eyd ſchwöre/ daß er nicht ſo viel an liegenden Güthern habe/ auch nach gebührlichem angewandten Fleiß keine Bürgen bekommen mögen.

Der 42. *Titul. pag. 95.*

Form des Eyds/ ſo der Appellant zu ſchwören ſchuldig.

JEtztgedachter Appellant ſoll zu GOtt und auf das Heilige Evangelium ſchwören/ daß er gäntzlich glaube/ und es dafür halte/ daß ihme Appellirens noth ſeye/ und daß er ſolche Appellation nicht freventlich/ noch zu Verlängerung der Sachen thue/ daß er auch alle ſeine unbewegliche Güther/ ſo er im Stifft Münſter und anderswo beſitzet/ hiermit obligiret haben/

haben/ oder/ im Mangel derſelben/ ſonſt genugſame Caution und Verſicherung mit Bürgen oder Pfanden/ für Proſequirung der eingeworffenen Appellation, thun wolle/ auf den Fall er im Rechten verluſtig würde/ Koſten und Schäden/ nach rechtlicher Ermäßigung/ mit ſamt der Sachen/ zu vergnügen und zu entrichten/ alles getreulich und ungefährlich.

Anno 1575. Als der Appellanten Eyd und Caution allein auf ſeine liegende Güther geſtellet iſt/ und aber zum offtermal ſich zuträgt/ daß einer keine liegende Güther hat/ ſondern an fahrenden und geraiten Güthern ziemlich haabſelig iſt; ſo ſoll ſolcher Eyd und Caution des Appellanten auch zu ſeinen geraiten Güthern und des Haußes fahrende Haab extendiret werden.

Und ob ein Procurator oder Anwald den obberührten Eyd an ſtatt ſeines Principaln ſchwören wolte/ der ſoll nicht zugelaſſen werden/ er habe dann von ſeinem Principaln einen beſonderen Gewalt/ Mandatum Speciale, ſolchen Eyd zu leiſten; und wo er alſo genugſamen Gewalt einlegen würde/ ſoll ſolcher Eyd durch ihn/ nicht allein in ſeines Principaln, ſondern auch ſein ſelbſt eigene Seel præſtirt werden.

Der 46. *Titul. pag. 101. 102. 103.*

Von Execution und Vollſtreckung geſprochener Urtheilen.

Dieweil fürnemlich an der Execution geſprochener Urtheile gelegen iſt/ und Wir endlich gemeynet ſind / und ſich je anders nicht geziemet/ dann der Juſtitien ihren ſtracken Lauff zu laſſen; Derohalben ordnen und ſetzen Wir/ ſo ein Urthel von Unſerem Hof-Gericht geſprochen und ergangen/ und davon nicht appelliret/ oder derſelben Appellation nicht ſtatt gegeben/ oder folgends renunciret/ verloſchen und deſeriret/ oder aber/ ſo die Appellation auſſerhalb Gerichts geſchehen/ und in Dreyßig Tagen/ nach Eröffnung der Urtheile/ Unſerm Hof-Richter nicht inſinuiret wäre worden/ daß in ſolchen Fällen die obliegende Parthey um Execution und Vollziehung der Urtheil bey berührtem Unſerem Hof-Gericht anruffen/ Executoriales und Vollſtreckungs-Briefe bitten und erlangen möge.

Und damit man wiſſen könne/ in was Fällen der interponirten Appellation keine ſtatt zu geben/ ſondern zu der Execution geſtracks zu ſchreiten/ ſo folgen dieſelbe hiernach:

Erſtlich / wann nach eröffneter Urtheil Zehen Tage verfloſſen / und darnach erſt appelliret worden.

Item, da die Parthe yen aus freyer Willkühr/ nicht gedrungen oder gezwungen/ fürhin gerichtlichen angelobet/ nicht zu appelliren/ oder ſonſt auſſerhalb Gerichts ſich deſſen gütlich verglichen und begeben.

Item, *in Interdictis recuperandæ* auch *adipiſcendæ & retinendæ Poſſeſſionis*, da allein *in nudis Poſſeſſoriis*, welche nicht *plenum præjudicium* gebähren / ſondern *per Petitorium repari*ret werden können / außgeſprochen.

Viſitat. Abſchied *Anno 1575.* §. *Item in Interdictis &c.* Dieſen §phum wollen Wir aus ſonderen fürgefallenen Bewegungen auf dieſe Maaß limitiret und erläutert haben/ nemlich da in Interdictis recuperandæ, auch adipiſcendæ & retinendæ Poſſeſſionis, da allein in nudis Poſſeſſoriis gehandelt worden/ welche nicht plenum præjudicium gebähren/ ſondern per Petitorium repariret werden könten/ Urtheil geſprochen wären/ davon vermöge gemeiner Rechten zu appelliren nicht gebühret/ oder da gleich zu appelliren zugelaſſen/ dannoch/ damit die Execution nicht aufgehalten werden möchte/ daß in dieſen Fällen/ alles nach Ermäßigung Hof-Richters und Beyſitzer/ die Execution der Urtheil ſtracks vollzogen werden ſollen.

Wie auch hierneben ferner declariret iſt/ daß Hof-Richter und Beyſitzer in plenariis Poſſeſſoriis von den Unter-Gerichten wohl Appellationes quoad effectum devolutivum tantum, Executionis ſuſpenſivum non item, annehmen/ auch zu Zeiten/ nach Erforderung der Sachen/ auf Ermäßigung derſelben wohl Inhibition erkennen mögen.

Item, da erkannt iſt / daß der Kläger in Krafft eines fürbrachten *Teſtaments*, das an Schrifften und Siegeln unverletzt/ in des Abgeſtorbenen Verlaſſenſchafft ſoll immittiret und eingeſetzet werden.

Item, da außgeſprochen/ daß ein Teſtament geöffnet werden ſoll.

Item, da ab Executione quæ fit juxta tenorem Sententiæ, quæ tranſivit in rem judicatam, aut alias de Jure exequenda eſt, wolte appelliret werden.

Item, wann die geforderte Schuld gerichtlichen bekannt / und darauf die Bezahlung gerichtlichen befohlen.

Item, in Sachen *Alimentorum*, oder zuerkannten Leibes-Nahrung.

Item, von Urtheilen/ des Reichs/ oder dieſes Stiffts Steuren und *Contributionen*, item Dats/ Zoll/ Weeg-Geld/ und dergleichen anlangend.

Item, da einer condemniret wird / *pro Jure Publico ſeu Fiſcali.*

Item, wann einer *tres conformes Sententias* erhalten.

Item, wann ein Beamter untreuer Verwaltung halber verdammet wird.

Item, wann auf einen Vertrag oder Zuſage / ſo mit einem leiblichen Eyd beſchworen / oder mit Hand-gegebener Treue an Eydes ſtatt belobt und befeſtiget/ erkannt iſt.

Item, da eine Parthey auf der andern gerichtlich Begehren geſchworen / daß man ihr ſchuldig / was ſie gefordert oder zutaxirt / oder ſonſt was von ihr gefordert / daß ſie ſolches bezahlet hätte.

Item,

Item, wann jemand/ nach gethaner Antwort/ der Sachen nicht abwarten/ oder gebührlicher Weiß citiret/ nicht hat erſcheinen wollen/ und darum ex Probatis des Kriegs iſt niedergelegen. Sententiæ in Contumaciam.

Item, von Befehlung einer Pfleg- oder Vormundſchafft/ die aus erheblichen Urſachen nicht recuſiret oder verwiedert werden könte.

Item, wann jemand gerichtlichen iſt auferlegt/ etwas zu *exhibi*ren/ daß er Kläger wolle vindiciren.

Item, da der Appellant innerhalb Dreyßig Tagen die Appellation nicht inſinuiret/ noch Apoſtolos gebetten.

Item, wann jemand nach eröffneter Urtheil Zeit zur Bezahlung/ oder ſonſt dem Urtheil genug zu thun/ gebetten.

Und ſoll in obbeſchriebenen Fällen/ nicht allein da definitivè, ſondern auch interlocutoriè geſprochen/ die Appellation refutiret und nicht geſtattet werden.

Sonſt in andern Fällen ſoll es mit der Execution vermöge Kayſerlicher Rechten und dieſer Ordnung gehalten werden.

So dann finden ſich in eben dieſer Landes-Ordnung *pag.* 96. und 98. zwey in vim Legis publicirte Land-Tags-Abſchiede de Anno 1604. und 1610. welche alle Appellation auſſer des Stiffts höchſten Gerichten außſchließen/ in Fällen/ wann Creditores ohne Wiſſen und Willen der Guths- und Erb-Herren mit denen Eingehörigen und Leibeigenen contrahiren/ und ſich der Herrſchafften Erb- und Güther/ wiewohl nichtiglich/ obligiren laſſen/ und auf haltende Erb-Tage deſtitutis Colonis mit ewigem Stillſchweigen abgewieſen/ auch auf ſolch Judicium Prædiale des Ober-Richters Confirmation erfolget iſt; welches Confirmatori-Urtheil pro re judicata gehalten werden/ und bey Hundert Goldgülden Strafe weiter nicht appelliret werden ſoll.

Was ſonſten bey dem Wehnero, Blumio, Rodingio, unter dieſer Rubric von gütlicher Entſcheidung und davon unzuläßigen Appellation, und ſonſt von der Stadt Münſter geleſen wird/ ſolches hat man allhier als überflüßig/ und auf heutige Umſtände nicht applicirlich/ außlaſſen wollen. Vid. *ſuprà Commentat. Jur. Cam. Append. V. Tabell. Privilegior. pag.* 139.

Vom Herrn Officiali zu Münſter iſt zu mercken/ daß vermöge jüngern Cammer-Gerichts-Viſitations-Decreti von dem-

ſelben nicht weiters an den Ertz-Biſchöfflichen Official zu Cölln/ ſondern immediatè ad Cameram appelliret werden müſſe/ eben ſo/ wie es vom Officiali zu Lüttich geſchehen muß. Vid. *infrà Claſſ. VI. Num. XIV.*

N. III. Add. *ſup. Appen. V. Tabell. Privileg. pag. 139.*

Hoch-Stifft Trient.

EPISCOPUS TRIDENTINUS.

Summa. PRivilegium Rudolphi II. Imperat. datum Anno 1597. 28. Auguſti acceptatum 27. Februar. 1606. prohibet Appellationes in cauſis, quæ non excedunt Summam *Quadringentorum Florenorum Aureorum Rhenenſium* : cujus Tenorem vid. *in Corp. Jur. Cam. pag. 148.* Et Imperat. Matthiæ de 18. Mart. Anno 1614. ad Summam Quingentorum Florenorum Aureorum Rhenenſium, *ibid. pag. 151.*

N. IV.

Hoch-Stifft Würtzburg.

Ibidem. pag. 140. VErmöge Privilegii Kayſers Rudolphi II. 22. Martii Anno 1586. iſt die Appellation verbotten von Urtheln/ Erkänntnüſſen und Decreten, ſo von des Herrn Biſchoffen und ſeines Stiffts Hof-Räthen/ Hof- und andern Gerichten außgeſprochen und eröffnet werden/ in Sachen die anfängliche Klage und Haupt-
Summa. Sache nicht über **Ein Tauſend Gülden** (NB. es verſtehen ſich auſſer Zweiffel Goldgülden) werth wäre. Dieſes Privilegium iſt zu leſen bey Wehnero *cap. 3. pag. 51.* und *in Corp. Jur. Camer. pag. 184.*

Solennia. Die Solennia des Eyds vor Gefährde und Caution, deren Rodingius *lib. 1. tit. 20. cap. 2. §. 24.* gedencket/ müſſen anderwärts etwa in der Landes- oder Gerichts-Ordnung ihren Grund haben.

Sonſten ſind bey Wehnero an beſagtem Orth auch andere Privilegia des Hoch-Stiffts Würtzburg zu leſen: als **Kayſers** *Friderici Anno 1186.* über die Univerſal-Juriſdiction im Stifft Würtzburg. **Kayſers** *Caroli IV. Anno 1347.* daß der Biſchoff zu Würtzburg allein Land-Richter im Hertzogthum und Land-Gericht Francken ſeye/ und ſolle niemand des Stiffts Würtzburg

Gra-

Grafen/ Freyen/ Herren/ Ritter/ Knechte/ Mann/ Diener/ Räthe/ Leuthe und Unterſaſſen/ Geiſtlich und Weltlich/ gemeiniglich oder beſonders/ noch ihre Haab und Güther/ um keiner Sache/ groß/ klein/ wie die genannt iſt/ für keinen andern Weltlichen Richter/ wie der geheiſſen ſey/ noch für Kayſerliche Majeſtät ſelbſt und Dero Nachkommen **an des Heiligen Reichs Hof-Gericht**/ ſondern allein vor einem Biſchoffen zu Würtzburg beklagen oder laden/ es wäre dann Klägern/ wider Recht und des Stiffts Gewohnheit/ das Recht verzogen oder verſagt worden.

Dieſes Privilegium iſt auch nebſt andern älteren in Lünigs Reichs-*Archiv* und *Corp. Jur. Cam. Num. XV. pag.* 155. *ſeqq.* zu finden.

Hoch-Stifft Worms. N. V.

In der Rachtung/ Entſcheid und Verträge zwiſchen dem Herrn Biſchoffen und des Heiligen Reichs Stadt Worms Anno 1519. *Artic.* 28. iſt alſo verordnet: *Ibidem.*

In Bürgerlichen Händeln ſoll/ in Betrachtung habender Freyheit/ in Sachen die unter Fünffzig Gulden wären oder heißen/ nicht appelliret werden/ außgeſcheiden/ Schmäh-Ehre- und Erb-Zinß-Sachen/ darin aus Größe und Mercklichkeit derſelbigen zu appelliren niemand außgeſchieden seyn ſolle unverhindert einiger Gewohnheit oder Freyheit.

So und wann aber eine Parthey in Bürgerlichen Händeln von einem Rath oder Gericht/ in Sachen über Funffzig Gulden treffend/ appelliren würde oder wolte/ ſoll erſtlich ſolche Appellation vor einem Biſchoff geſchehen; doch ob darnach der Appellant begehren würde/ die Sache von einem Biſchoff an das Kayſerlich/ Königlich/ oder des Heiligen Reichs Cammer-Gericht zu weiſen/ ehe und zuvor die Sache der Appellation vor demſelbigen Biſchoff angefangen/ ſo ſoll ein jeder Biſchoff zu Worms dieſelbe Sache der Appellation vor Ihro Majeſtät/ oder Derſelbigen Cammer-Gericht weiſen/ dem dann die Partheyen Folge zu thun ſchuldig ſeyn. Dem zuwider auch nichts gefährliches erlangt/ geſetzt/ oder geordnet ſoll werden.

Und ob ſich begeb/ daß beyde Partheyen würden appelliren/ ſo ſoll/ der erſt appelliret/ vor den Appellanten verſtanden werden.

Die Summa appellabilis muß aber heut zu Tag nach dem Jüngeren Reichs-Abſchied de Anno 1654. auf 400. Rthlr. verſtanden werden.

Erſte

Erſte Bey-Anmerckung.

AUßer denen oberzehlten des Heiligen Reichs Geiſtlichen Fürſten findet ſich keiner/ deme ein beſonderes Privilegium de non-appellando auf eine höhere Summe ertheilet wäre / als welche nach dem Jüngeren Reichs-Abſchied allen Reichs-Ständen gemein worden iſt. Und dahero auch diejenige Privilegia, ſo ſonſten bey denen Auctoribus Cameralibus erzehlet werden/ und auf eine höhere Summe nicht gerichtet/ allhier/ wie auch in folgenden Claſſibus, zu erzehlen vor unnöthig gehalten worden.

Zweyte Bey-Anmerckung.

WEgen der in Sächſiſchen Landen befindlichen Geiſtlichen Hohen Stiffter **Meiſſen/ Mörſeburg/** und **Naumburg**/ iſt noch zu wiſſen/ daß/ gleichwie dieſelbe unter dem/ dem Chur- und Fürſtlichen Hauß Sachſen obermeldter maßen Anno 1559. ertheilten vollkommenen Privilegio de non-appellando nicht begriffen/ alſo dieſelbe Hohe Stiffter kein beſonderes Privilegium de non-appellando, ſo viel bekandt/ erlanget haben. Und iſt die bey dem Chur-Fürſtlich-Sächſiſchen berühmten JCto Carpzovio in ſeinem *Tractat de Privilegio Saxonico de non-appellando cap. 5. §. 58.* angeführte Erklärung gedachter Hohen Stiffter vom 24. April. 1616. wobey es der Churfürſt zu Sachſen bewenden laſſen/ wohl zu mercken: **Es erklären ſich die drey Stiffter Meiſſen/ Mörſeburg/ und Naumburg dahin/ daß ſie könten geſchehen laſſen/ daß die *Appellationes* aus den dreyen Stiffts-Regierungen an den Churfürſten zu Sachſen und Burggrafen zu Magdeburg/ ihren gnädigſten Herrn/ ergehen möchten/ jedoch mit der Maße und *Limitation*, daß dadurch die *Appellation ad Cameram Imperialem* denen Partheyen nicht abgeſchnitten / ſondern denſelben in alle Wege *reſerv*iret und vorbehalten ſeyn/ und einem jeden *Part* frey ſtehen ſolle / an Höchſtgedachte Ihro Churfürſtl. Gnaden/ oder das Kayſerliche Cammer-Gericht zu *appell*iren.**

Es

Es mag nun zwar wegen des Stiffts **Meiſſen**/ nachdem es denen Churfürſtlichen Landen ſeither Anno 1653. einverleibet/ ſolchem nach keine beſondere Regierung daſelbſt iſt/ (davon der hochberühmte und vortreffliche Verfaſſer **des *Europæiſchen* Herolds** *tom. 1. pag. 248.* der neuen Edition de Anno 1705. nachzuleſen) eine andere Bewandnüß dermalen haben/ und obgedachte Erklärung auf ſolch Stifft **Meiſſen** nicht mehr applicirlich ſeyn; von denen beyden andern Stifftern **Mörſeburg** und **Naumburg** aber ſchreibt wohlgemeldter Auctor **des *Europæiſchen* Herolds** daſelbſt *pag. 249.* folgender maſſen: **Wegen des *Juris appellandi* laſſen ſich doch die Stiffter Mörſeburg und Naumburg das Recht/ daß *alternativè* nach Wetzlar/ oder an den Reichs-Hof-Rath/ oder nach Dreßden *appell*iret werden könne/ nach Willkühr des beſchwehrten Theils/ nicht nehmen.**

CLASSIS IV.

Weltliche Fürſten.

Bayern.

Num. I.

Add. *ſupra Append. V. Tabell. Privilegior. pag. 140.*

Weil das Hertzogthum Bayern zu einem Churfürſtenthum worden/ und kein regierender Herr in Bayern iſt als der Churfürſt/ deſſen Privilegium de non-appellando ſchon oben (*Claſſ. I. Num. V. pag. 10.*) erzehlet worden; ſo würde überflüßig ſeyn/ allhier die ältere Privilegia de non-appellando derer Hertzogen in Bayern nur um der Hiſtorie willen anzuführen.

Brandenburg.

N. II.

Ibidem.

Die Herren Marggrafen zu Brandenburg/ Fränckiſcher Linie, haben vom Kayſer Ferdinando II. ein Privilegium de non-appellando Anno 1627. 29. Decembr. erlangt/ worin das vorige Kayſers Caroli V. beſtättiget/ und die Appellations-Summa auf **Acht Hundert Rheiniſche Goldgulden** erhöhet wor-

Summa.

worden/ alſo/ daß die Sache/ worin appelliret wird/ ſolche Sum̃e im Werth überſteigen muß. Dann iſt alle Appellation verbotten in Frevel- und Schmäh-Sachen/ Leibes-Schäden/ Lähmung/ fließenden Wunden/ wo nemlich die Sache nicht peinlich geklagt wird/ dann die Peinliche Sachen gehören vorhin in Regula nicht vor das Kayſerliche Cammer-Gericht.

In dieſem Privilegio ſind auch die Solennia beſchrieben/ in Sachen/ wo zu appelliren zugelaſſen/ daß ehe der Appellant die Appellation vornehme/ er dem Gericht einen Gülden hinterlege/

Solennia. und einen Eyd vor Gefährde thun ſolle/ daß er nicht zur Verhinderung der Gerechtigkeit/ ſondern zur Nothdurfft appelliret/ auch die Appellation nach ſeinem beſten Vermögen nachfolgen und proſequiren wolle.

Dieſes Fürſtlich-Brandenburgiſche Privilegium iſt zu leſen in Lünigs Reichs-*Archiv part. ſpecial. ſect. 3. pag. 101. ſeqq.* und im *Corp. Jur. Camer. pag. 198. ſeqq.* allwo auch *pag. 195.* das ältere befindlich.

N. III.

Braunſchweig.

Ibidem pag. 141.

DAs Fürſtliche Hauß Braunſchweig und Lüneburg hat vom Kayſer Ferdinando III. ein Privilegium de non appellando de Anno 1648. 24. Novembr. ſo damals auf die Fürſtenthümer Zelle/ Wolffenbüttel/ und Calenberg gerichtet geweſen: Krafft deſſen die Appellation verbotten/ in Sachen/ die nicht

Summa. über Zwey Tauſend Rheiniſche Goldgülden werth ſeyn.

Deßgleichen iſt alle Appellation in Injurien- und allen und jeden Schuld-Sachen verbotten/ da das Debitum bekandtlich/ oder ſonſt ſcheinbar liquidum und richtig/ ob gleich die Schuld weit mehreres als Zwey Tauſend Goldgülden antreffe.

In appellablen Sachen muß vor dem Richter à quo der

Solennia. Eyd vor Gefährde und Caution dem Appellaten zu Erſtattung der Koſten geleiſtet werden.

Dieſes Privilegium iſt den 12. Novembr. 1652. Cameræ Imperiali inſinuiret worden/ und in Lünigs Reichs-*Archiv part. ſpe-*

ſpecial. ſect. 4. pag. 136. auch im *Corp. Jur. Camer. pag. 208. ſeqq.* zu leſen.

Nachdem aber ſeit der Zeit die Fürſtenthümer **Zelle** und **Calenberg** mit unter die Chur-Braunſchweigiſche Lande gezogen worden/ welcher wegen der Churfürſt ein beſonderes unbeſchräncktes Privilegium de non-appellando erlanget/ ſo hieroben **in der Erſten** *Claſſe* ſchon angeführet worden; ſo verſtehet ſich das allhier erzehlte Privilegium nur von dem Hochfürſtlichen Hauß **Braunſchweig-Wolffenbüttel.**

Nechſt dem hat das ſämtliche Chur- und Fürſtliche Hauß Braunſchweig-Lüneburg ein *Privilegium Electionis Fori* vom Kayſer Ferdinando III. de 24. Novembr. Anno 1648. (ſo *in Corp. Jur. Camer. pag. 211. ſeqq.* befindlich iſt) Krafft deſſen/ wann ein Hertzog zu Braunſchweig will belanget werden/ demſelben frey gelaſſen werden muß/ ſich innerhalb zweyer Monath Zeit à tempore Requiſitionis, bey Verluſt dieſes Beneficii in derſelbigen Sache zu erklären/ ob Er vor dem Kayſerlichen Reichs-Hof-Rath/ oder vor dem Kayſerlichen und Reichs Cammer-Gericht zu Recht ſtehen wolle. Auch ſoll gegen den Hertzog zu Braunſchweig anders nicht als nach Außweiſung der Reichs-Conſtitutionen verfahren/ und ſie dawider mit Mandatis, Commiſſionibus und Exceptionibus nicht übereilet werden.

Dergleichen Privilegium findet ſich unſers Wiſſens nicht/ daß auſſer dieſem Chur- und Fürſtlichen Hauß/ und dem König in Schweden wegen der Teutſchen Provintzien/ jemand von andern Ständen des Reichs erlanget habe.

Dieſes Privilegium iſt den 12. Novembr. Anno 1652. dem Kayſerlichen und Reichs Cammer-Gericht inſinuiret auch acceptiret worden: und hierunten *in Append. Num. IV.* beygedrucket.

Wer die ältere Privilegia zu leſen Belieben hat/ kan ſolche bey Wehnero *cap. 4. pag. 78.* und im *Corp. Jur. Cam. pag. 214. ſeqq.* aufſuchen/ auch bey dem Rumelino *ad Aur. Bull. part. 2. diſſertat. 2. theſ. 8.* Nachricht finden. Zum Gerichtlichen Gebrauch iſt genug die neuere zu wiſſen.

N. IV.

Gülich und Berg.

Ibidem pag. 141. ſeqq.

Kayſers Maximiliani II. Privilegium de non-appellando de Anno 1566. 29. Maji (ein neueres iſt nach der Zeit bey veränderter Landes-Regierung nicht vorkommen) verbietet die Appellation (1.) in Sachen / darin nur über ſtrittige Poſſeſſion, mit Vorbehalt des Petitorii, geurtheilt worden; (2.) in

Summa.

Sachen / die nicht über Sechs Hundert Rheiniſche Goldgülden werth ſind; Iſt bey Wehnero *cap. 4. pag. 91. ſeqq.* und *in Corp. Jur. Camer. pag. 224. ſeqq.* wie auch *pag. 228. ſeqq.* ein älteres de Anno 1559. zu leſen.

Anno 1724. den 17. Julii iſt ein neues Privilegium vor Churfürſtl. Durchl. zu Pfaltz / als Hertzogen zu Gülich und Berg / de non-appellando auf 2500. Goldgülden in Capital von jetztregierender Kayſerlichen Majeſtät de dato 3. Januar. 1724. inſinuiret und acceptiret worden: Deſſen Tenor nebſt Kayſerlichen Intimations-Reſcripto, und Sentent. Camer. Inſinuat. *infrà in Append. Num. VII.* zu leſen ſind.

Die Grafſchafft Marck wird bey dem Rodingio *lib. 1. tit. 20. cap. 5. §. 18.* irrig zum Hertzogthum Gülich und Berg referiret / dann bekandtlich dieſe Grafſchafft zum Hertzogthum Cleve gehöret: vide Lünigs Reichs-*Archiv part. ſpecial. ſect. 4. Rubr.* Brandenburg. *Num. 60. pag. 210.*

Anmerckung von denen Gülich- und Bergiſchen hohen Gerichten.

Es ſind derſelben eigentlich Vier bißhero angemercket worden: (1.) des Geheimen Raths / (2.) des Hof-Raths / (3.) des Hof-Gerichts / (4.) des Commiſſariats. Jedes iſt vor ſich / und einem andern nicht untergeben / alſo von jedem an das Kayſerliche Cammer-Gericht appelliret worden.

Gleichwie aber die Einrichtung der Juſtitz-Collegiorum auf des Landes-Fürſten Gutfinden nach Erforderung des Landes Nothdurfft beruhet; alſo iſt nicht zu verwundern / wann in einem Lande mehr immediate Collegia ſich befinden als in andern /

dern/ auch dann oder wann bey Veränderung der Landes-Herrſchafft eine Veränderung darin vorgehet. Wir haben allhier die Gülich- und Bergiſche Collegia erzehlet/ wie ſie dermalen/ ſo viel uns bekandt/ eingerichtet.

Es gehören aber vor den Gülich- und Bergiſchen **Geheimen Rath** allein folgende Sachen: (1.) alle Policey-Sachen/ (2.) alle Conſiſtorial-Sachen/ zumal der zu Düſſeldorff ſich in ziemlicher Anzahl befindenden Augſpurgiſchen Confeſſions-Verwandten/ (3) Contribution- und Land-Matricular-Sachen/ (4.) die Lehen-Sachen/ (5.) die Weſtphäliſche Creyß-Sachen/ (6.) die Reviſions-Sachen/ ſo offt per Privilegium an höhern Richter nicht appelliret werden darff/ oder wann beyde Theile zu ſolchem Reviſions-Gericht ſich verſtanden.

Vor dem Gülich- und Bergiſchen **Hof-Raths-*Collegio*** werden alle Gerichtliche Händel in erſter und anderer Inſtantz tractiret: Außgenommen die Appellation-Sachen in cauſis realibus, welche zu dem Gülich- und Bergiſchen **Hof-Gericht** allein gehören; Jedoch daß mit der Partheyen Bewilligung auch des Hof-Raths Jurisdiction ſtatt haben kan. Dann gehören vor den Hof-Rath alle Fiſcaliſche Sachen wo es auf eine Geld-Buße ankommt; Andere peinliche Sachen aber werden vor den Unter-Gerichten tractiret/ alſo daß vor der Execution die Acta an den Hof-Rath zur Examinirung und ferneren Vortrag an den Landes-Fürſten müſſen überſchicket werden.

Des Gülich- und Bergiſchen **Hof-Gerichts** Jurisdiction iſt alſo nur in zweyter Inſtantz/ und zwar in Dinglichen Sachen/ Actionibus realibus, welche vor den Unter-Gerichten angefangen worden/ fundiret/ und wird Wochentlich einmal Audientz gehalten/ auf Arth des Kayſerlichen und Reichs Cammer-Gerichts.

Landgrafen zu Heſſen. N. V.

Beyde Hochfürſtliche Linien haben jede ein beſonderes Privilegium de non-appellando, ſo einander zwar in Summa und Solennien gleich/ aber der Zeit nach unterſchieden. *Ibidem pag. 143.*

Das Hochfürſtliche Heſſen-Darmſtättiſche iſt vom Kayſer Ferdinando II. 19. Septembr. Anno 1631. gegeben / und in Camera Anno 1633. accepriret / (1.) daß die im vorigen Privilegio Kayſers Maximiliani II. enthaltene Summ der Sechs Hundert
Summa. Goldgulden auf Ein Tauſend Goldgulden erweitert und erhöhet / und da die Klage und Haupt-Sache nicht über Ein Tauſend Gulden Rheiniſch in Gold werth wäre / von Dero Cantzleyen / Hof- oder Ober-Appellations-Gerichten gantz niemand / er ſey einheimiſch oder fremd / hohen oder niederen Stands / Unterthan oder nicht / zu appelliren / ſuppliciren / oder reduciren / Nullitäts-Klage oder einige andere Provocations-Mittel / wie die immer erdacht und genennet werden / vorzunehmen zugelaſſen / ſondern die Urthel kräfftig und mächtig ſeyn und exequiret / auch alle obgedachte Provocation und darauf geſchehene Handlung vor krafftloß gehalten werden ſollen. (2.) In andern Sachen / wo zu appelliren zugelaſſen / ſoll vor dem Richter à quo in den nech-
Solennia. ſten Dreyßig Tagen von Zeit gefällter Urthel ein Eyd erſtattet werden / daß die Sache nicht unter / *ſondern über* **Ein Tauſend Goldgulden** wohl werth / und *daß er vom Urthel nicht gefähr*lich noch Umtriebs halber appelliret / oder der Appellation anzuhangen begehre / ſondern daß er nicht anders wiſſe / verſtehe oder glaube / dann daß er eine gerechte Sache habe / auch zu appelliren nothdürfftig ſey / daß er auch die Appellation, wann er ſich nicht gütlich vertragen würde / proſequiren / und ſeinem Widerpart / wann er der Appellant der Sache verluſtig / um ſein behalten Recht / auch Beſten und Schaden / die ihm zuerkannt ſeyn werden / alles ablegen und dafür genug thun wolle. Dann (3.) ſoll der Appellant vor dem Richter à quo mit Leuthen / (das iſt Bürgen) oder Güthern genugſame Caution thun / oder / da er es nicht vermöchte / mit ſeinem Eyd / oder da der Appellant gar zu ſehr verdächtig / oder die Sache zu wichtig und zu mißlich / und des Appellaten gäntzlicher Verderb darauf geſtellet / mit Verhafftung ſeines Leibes Verſicherung thun. Auch ſoll die Eydliche Caution nicht ſchlechterdings zugelaſſen / ſondern erſt mit dem Vermögen er zu

cavi-

caviren ſchuldig ſeyn/ alßdann erſt zur Ergäntzung zur Endlichen Caution gelaſſen werden. (4.) Wann dieſes alſo nicht beobachtet/ ſo ſoll die Appellation deſert, und das Urthel zu Kräfften erwachſen ſeyn/ eben als wann die Sache nicht über Ein Tauſend Goldgulden ſich belauffen hätte / und inappellabilis geweſen wäre. Endlich (5.) in Sachen ſo vom Hof-Gericht an das Reviſions - oder Ober-Appellations - Gericht gebracht und daſelbſt erörtert worden/ (doch allein im Fall beyde Theile in ſolch Reviſorium conſentiret) ſo ſoll es bey dem Urthel allerdings verbleiben/ und keinem Theil weiter zu appelliren zugelaſſen ſeyn. Dieſes Privilegium iſt im *Corp. Jur. Camer. pag. 232. ſeqq.* zu finden.

Das Hochfürſtliche Heſſen-Caſſeliſche Privilegium iſt vom Kayſer Ferdinando III. 26. Auguſti Anno 1650. gegeben und in Camera Anno 1657. acceptiret. Iſt zu leſen in Lünigs Reichs-*Archiv part. ſpecial. Continuat. Rubr.* Landgrafen zu Heſſen. *Num. 52.* auch in *Corp. Jur. Camer. pag. 239. ſeqq.* und weil ſolches mit dem vorhergehenden gleiches Inhalts iſt / ſo hat es einer beſonderen Erzehlung nicht bedürfft / ſondern man darff ſich nur auf des vorigen Inhalt hiermit beziehen.

Hertzogen zu Hollſtein. N. VI.

Aus dem Hertzogthum Schleßwig / wellen ſolches dem Heiligen Römiſchen Reich nicht einverleibet/ werden keine Appellationes an die Hohe Reichs-Gerichte gehöret. *Ibidem pag. 144. ſeq.*

In andern Hollſteiniſchen zum Nieder-Sächſiſchen Creyß gehörigen Landen hat es ein ander Bewandnüß. Es ſind daſelbſt zwey hohe Gerichte/ (1.) das Hof-Gericht / (2.) das Land-Gericht/ welche Ihro Königlichen Majeſtät zu Dännemarck und dem Herrn Hertzog zu Hollſtein-Gottorff gemeinſchafftlich ſind: vide den Vertrag zwiſchen Dännemarck und Hollſtein Anno 1578. welcher von Kayſerlicher Majeſtät confirmiret / und iſt bey Wehnero *cap. 4. pag. 82. ſeqq.* und in Lünigs Reichs-*Archiv* zu leſen. Auf beyde ſind die Privilegia de non-

appel-

appellando gerichtet. Die ältere Maximiliani II. Rudolphi II. und Matthiæ Impp. ſind nicht nöthig zu erzehlen/ welche im Reichs-*Archiv Rubr.* **Hollſtein.** *Num.37.* und *Num.125.* auch im *Corp. Jur. Camer. pag. 249. ſeqq.* zu leſen. Es iſt genug allhier die neuere Ferdinandi II. Anno 1621. und Ferdinandi III. 1641. zu melden/ ſo im Reichs-*Archiv Num. 126.* und *132.* auch im *Corp. Jur. Camer. pag. 258. ſeqq.* zu finden.

In Privilegio Ferdinandi II. welches Hertzog Friederichen zu Hollſtein-Gottorff Anno 1626. ertheilet/ iſt die Appellation verbotten (1.) in Sachen/ da die Klage und Haupt-Sache nicht
Summa. über **Ein Tauſend Goldgulden** Haupt-Summa werth wäre. (2.) In allen Schuld-Sachen/ da das Debitum bekandtlich/ oder ſonſt ſcheinbar liquidum und richtig/ ob gleich die Schuld weit ein mehreres als die angeregte privilegirte Summe antreffe. (3.) In Injurien-Handlungen/ darinnen ad Æſtimationem geklagt würde/ und die billiche Æſtimation die obbeſtimmte **Ein Tauſend Goldgulden** nicht übertreffe. (4.) Wann die Sache über **Ein Tauſend Goldgulden** werth; ſo ſoll einem jeden Appellanten, ehe
Solennia. der Appellation deferiret wird/ auferlegt werden/ einen Eyd vor Gefährde zu ſchwören/ und Caution zu thun/ daß im Fall er der Appellation fällig erkannt würde/ er dem Appellanten ſeine aufgewendte Expenſen und Unkoſten erſtatten wolle.

Von Kayſer Ferdinando III. iſt die Hollſteiniſche **Land-Gerichts-Ordnung** Anno 1641. confirmiret/ und in Camera 1651. acceptiret/ welche Confirmation einem Kayſerlichen Privilegio gleichgültig/ geſtalten auch die Kayſerliche Privilegia darinnen einverleibt: vide Lünigs Reichs-*Archiv dict. loc. Num. 132.* allwo *in part. 4. tit. 9.*

(1.) Das Privilegium Kayſers Matthiæ de non appellando, es ſey dann die Haupt-Summa über **Ein Tauſend Goldgulden** werth enthalten. Adde *part. 4. tit. 1.*

(2.) Iſt *tit. 1. part. 4.* in folgenden Sachen die Appellation nicht zugelaſſen/ wann die Sache eine wiſſentliche Schuld von angeliehenen Geldern/ Theilungs-Receſſen, Renunciationen, oder

oder andern Vergleichen und Verträgen betrifft/ bevorab wann ſich jemand zum Einlager (Pactum Obſtagii) verſchrieben/ und mit klaren Siegel und Briefen beſcheiniget wäre/ ingleichen in Injurien-Sachen.

(3.) Die Solennia ſind der Eyd vor Gefährde und Caution dem Appellaten Koſten und Schaden auf rechtliche Mäßigung abzutragen/ wann er im Rechten verluſtig würde. Wann der Appellant im Fürſtenthum nicht/ oder nicht genugſam angeſeſſen/ oder mit Schulden beſchwehret/ daß ſich der Appellat des Judicati darob beſchwerlich/ oder gar nicht erholen könte/ ſo ſoll auch mit Bürgen Caution geleiſtet werden. Wann der Appellant mit liegenden Güthern nicht angeſeſſen/ ſondern nur verbriefte Forderung oder bewegliche Güther hätte/ auch keine Bürgen finden könte/ ſo ſtehet in des Land-Gerichts Ermeſſen/ wie er mit der Caution zu belegen. Endlich/ wann der Appellant die Verſicherung nicht præſtiren könte/ iſt er zur Eydes Sicherung zuzulaſſen. Wann aber der Appellant fremd und kein Einwohner des Fürſtenthums/ ſoll er in Mangel Bürgen oder anderer Caution zum Eyd gelaſſen werden/ doch daß er vorhero ſchwöre/ daß er nicht ſo viel an liegenden Güthern habe/ auch nach angewendetem Fleiß keine Bürgen bekommen können.

(4.) In dieſer **Land-Gerichts-Ordnung** *part. 2. tit. 1. §. 1.* junct. *part. 4. tit. 16. §. 3.* iſt ferner verordnet/ wann einer ſich des Beneficii Appellationis gebrauchen wolle/ ſo ſoll er ſolches im Anfang des Proceſſus bey der Supplication oder Kriegs-Befeſtigung vorbehalten/ widrigenfalls es als renunciret zu halten. Wann nun die ſtreitende Theile nur mündlich und nicht in Schrifften verfahren/ welches in liquiden Schuld- und andern geringen Sachen zu geſchehen pflegt/ ſo will aus dergleichen mündlichen Handlung/ auch in andern Sachen/ darinnen ſonſt die Appellation zugelaſſen/ deren Renunciation gefolgert werden. Demnach haben die Parthenen gleich Anfangs ſich vorzuſehen/ daß ihnen die Handlung in Schrifften/ und folglich die Appellation nicht abgeſchnitten werde/ und darff ſolches

 der

der Richter von Rechts wegen niemand verſagen: vide die Land-Gerichts-Ordnung *part. 2. tit. 3. §. 1.*

Es iſt ſolche Ordnung zu Schleßwig *Anno 1701.* neu gedruckt / und dabey das *Promptuarium* Theodori Reinkings Hollſteiniſchen Cantzlers / gedruckt zu Lübeck *Anno 1707.* wohl zu gebrauchen.

Ibidem pag. 145. Hierbey iſt noch zu mercken / daß die Pinnebergiſche Landſchafft / welche ein beſonderes Appellations-Gericht zu Glückſtatt hat / zu dieſen vorerzehlten Hollſteiniſchen Hof- und Land-Gerichten nicht gehöret / alſo auch der Privilegien de non-appellando nicht theilhafftig iſt / ſondern in Sachen / ſo von dieſem Gericht geurtheilet werden / es nach denen gemeinen Reichs-Satzungen gehalten wird. Demnach iſt nicht wenig daran gelegen / aus welchem Hollſteiniſchen Gericht die Sachen an die hohe Reichs-Gerichte gebracht werden.

Ibidem. Die Grafſchafft Oldenburg hat auch ein beſonderes Privilegium auf Tauſend Rheiniſche Gulden / welches in folgender *Claſſe* wird erzehlet werden.

N. VII. Hertzogen zu Mecklenburg.

Ibidem. Kayſer Ferdinandus III. hat Hertzog Adolph Friederichen vor ſich und in Vormundſchafft Hertzog Guſtav Adolphen zu Mecklenburg und derſelben Nachkommen zu Mecklenburg / ein erhöhetes Privilegium de non-appellando ertheilet den 28. Octobr. 1651. acceptiret in Camera den 31. *Januar.* 1654. krafft deſſen die Appellation verbotten (1.) wann die Klage und Haupt-Sache nicht über Ein Tauſend Goldgulden Rheiniſch oder Zwey Tauſend Gulden Rheiniſch Haupt-Summa, ſondern dieſelbige Summa, oder darunter werth wäre. (2.) In allen und jeden Sachen / in welchen die gemeine Kayſerliche Rechte / oder die Conſtitutiones, Obſervantz und löbliche Gewohnheiten der Fürſtlichen Mecklenburgiſchen Lande keine Appellation zulaſſen: in ſpecie in Schuld-Sachen da

Summa.

das

das Debitum bekandtlich/ oder ſonſt ſcheinbar liquidum und richtig/ obſchon die Schuld ein mehreres als die angeregte privilegirte Summe der **Ein Tauſend Goldgulden** außtrüge / und dann in Injurien-Handlung/ da die billiche Æſtimation die obbeſtimmte **Ein Tauſend Goldgulden** nicht übertreffe. Und ſollen die Urthel und Erkänntnüße in ſolchen Sachen von denen Fürſtlich-Mecklenburgiſchen Cantzleyen/ Land- und Hof-Gericht/ gantz kräfftig und mächtig ſeyn/ auch feſt und unverbrüchlich vollſtrecket werden/ ohne einziges Verzugs-Mittel/ mit Vernichtigung alles deſſen/ ſo dagegen gehandelt würde. Auch wird dem Richter à quo, wie an ſich recht und billich/ die Cognition, ob ſothanen unrechtmäßigen Appellationen zu deferiren ſey oder nicht? hiermit reſerviret und vorbehalten.

Notetur Aurei Rhenenſis Computatio in Privilegiis de non appellando ad 2. Florenos Rhenenſes.

(3.) In andern Sachen/ wo appelliret werden kan/ ſoll jeder Appellant, ehe ſeiner Appellation deferiret wird/ einen Eyd vor Gefährde ablegen/ daß er glaube eine rechtmäßige Sache zu haben/ und nicht zum Umtrieb oder Verlängerung appellire ꝛc. Uber das auch genugſame Verſicherung thun mit untadelhafften Bürgen/ oder gerichtlicher Deponirung einer zulänglichen Summ baaren Gelds/ oder wie nach Landes Recht und Gewohnheit die Caution für genugſam erkennet würde/ dem Appellaten ſeine Koſten und Schaden/ im Fall der Appellant Sachfällig würde/ zu erſetzen.

Solennia.

Im Fall nun innerhalb 30. Tägen/ von Zeit gefällter Urthel anzurechnen/ der Appellant das Jurament und Caution nicht würcklich præſtiret/ auch ſeinem Gegentheil zu ſehen und zu hören nicht verkündigt hätte/ noch durch den Richter à quo daran verhindert worden/ ſo ſoll die Appellation deſert, und das Urthel zur Rechts-Krafft erwachſen ſeyn/ nicht anders als wann ſie unappellirlich geweſen.

Dieſes Kayſerliche Privilegium iſt zu leſen in Lünigs Reichs-*Archiv part. ſpecial. Continuat. Rubr.* Mecklenburg. *Num. XV.* und im *Corp. Jur. Camer. pag. 271. ſeqq.*

Dann iſt zu mercken / daß wie bey Rodingo *lib. 1. tit. 20. cap. 3. §. 22.* zu leſen / und in des Kayſerlichen Cammer-Gerichts Leſerey befindlich / die Mecklenburgiſche Ordnung Anno 1659. von Kayſerlicher Majeſtät confirmiret / auch den 20. Septembr. Anno 1570. accepriret worden; darinnen unter andern wegen der Solennien enthalten / daß der Appellant in eigener Perſon / und daneben ſein Procurator, der in der Sache gedienet / den Eyd ablegen müſſen; und iſt dem Hertzog wider die Appellanten, da ſie Sach-fällig würden / pœna Juris vorbehalten.

N. VIII. Fürſten zu Oſt-Frießland.

Ibidem pag. 145. ſeq.

JN dem ſogenannten Receſs- und Accord-Buch / gedruckt zu Emden Anno 1612. deſſen Contenta auch in Lünigs Reichs-*Archiv part. ſpecial. Continuat. Rubr.* Oſt-Frießland / zum theil anzutreffen / findet ſich unter andern die beſage der Vorrede von Kayſerlicher Majeſtät confirmirte Hof-Gerichts-Ordnung de Anno 1590. welche mit des Kayſerlichen Cammer-Gerichts-Ordnung viel Verwandnüß hat. *Jn derſelben* iſt *tit. 44.* die Appellation an Kayſerliche Majeſtät / oder dero Cammer-Gericht zugelaſſen / wann die Haupt-Sache **Anderthalb Hundert Rheiniſche Gulden** (vermuthlich ſind Goldgulden gemeynet) und nicht darunter berühren thut: Jedoch daß der beſchwehrte Theil auch erwählen könne / ſeine Gravamina per viam Supplicationis ſive Reviſionis (vide Rumelin. *ad Aur. Bull. loc. infrà allegat.*) bey dem Landes-Herrn anzubringen. Wann er aber den Weeg der Appellation an das Cammer-Gericht erwählen würde / ſoll er einen Eyd ſchwören / daß er gäntzlich dafür halte / daß ihm Appellirens noth ſey / und es nicht zu Aufenthalt der Sache thue / auch im Fall er abermal verlieren ſolte / ſeinem Gegentheil / mit ſamt der Sachen / Koſten und Schaden / nach Rechtlichem Erkänntnüß / vergnügen wolle: vid. **die Hof-Gerichts-Ordnung** *tit. 18.* ubi *Formula Juramenti.*

Summa.

Solennia.

Von dieſer Wahl der Appellation oder Supplication meldet auch Rumelius *ad Aur. Bull. part. 2. diſſertat. 2. theſ. 4. in Addit. lit. e.*

Nun

Nun lieſet man bey dem Blumio *tit. 47. tabul. 5. pag. 382. in princ.* von einem neueren Privilegio de non-appellando biß auf Ein Tauſend Gulden Rheiniſch / deßgleichen in liquiden und geſtändigen Schuld-Sachen / auch Poſſeſſorii momentanei. Wo aber Blumius, aus welchem es in den *Appendicem V. Commentat. de Jure Camer. suprà pag. 145. ſeq.* eingerücket / ſolches hergenommen / hat man in weiterer Nachforſchung nicht finden können / und meldet ſonſt kein Author von dieſem Privilegio, iſt auch in des Kayſerlichen Cammer-Gerichts Leſerey-Regiſtern davon nichts / als von Inſinuation Kayſers Friderici Privilegien de Anno 1454. anzutreffen geweſen. So viel aber das Poſſeſſorium momentaneum betrifft / findet ſich in dem ſogenannten Oſterhußiſchen *Accord de Anno 1611. artic. 26.* daß / was in ſolchen Sachen bey dem Hof-Gericht außgeſprochen worden / das ſolle / non obſtante Reviſione vel Appellatione ad Cameram, exequiret werden.

Pfaltzgrafen bey Rhein. N. IX.

DJeſe Rubric hat Blumius in ſeinem Catalogo, die daſelbſt gemeldte Privilegia aber betreffen hauptſächlich Exemtionem von fremden Gerichten / und ſchräncken die ordentliche Jurisdiction des Cammer-Gerichts in keinem Stücke ein. *Ibidem pag. 146.*

Hertzoge zu Pommern. N. X.

VOn dieſen ſind im Blumio und anderen die alte Privilegia überflüßig erzehlet / ſintemal die Vor-Pommeriſche Lande im Weſtphäliſchen Frieden-Schluß der Crone Schweden zugeeignet / wovon in folgender *Rubric* wird gemeldet werden. Die Hinter-Pommeriſche Lande aber an das Churfürſtliche Hauß Brandenburg gekommen / und alſo unter dem oben *Claſſ. I. pag. 13. verſ.* So viel aber die andere Fürſtenthümer ꝛc. recenſirten Privilegio begriffen ſind. *Ibidem.*

N. XI.

Schweden als Fürſt des Reichs.

Ibidem. GEnieſſet wegen aller durch den Weſtphäliſchen Frieden *Artic. 10.* erlangter Teutſchen Fürſtenthümer und Landen/ Inhalts §. *12. dicti Artic. 10.* ein unbeſchränckte Privilegium de non-appellando.

N. XII.

Hertzoge zu Würtenberg.

Ibidem pag. 147. VErmöge der vom Kayſer Carolo V. Anno 1555. confirmirten Hof-Gerichts-Ordnung/ hat das Hochfürſtliche Hauß Würtenberg ein unbeſchränckte Privilegium de non-appellando von undencklichen Jahren gehabt/ und meldet davon Rumelinus *ad Aur. Bull. part. 2. diſſertat. 2. theſ. 4. in Addit. lit. d.* & Roding. *lib. 1. tit. 20. cap. 3.* §. *32. ſeq.* Es verſtehet ſich aber ſolches Privilegium, wie Lauterbach. *Colleg. Pract. lib. 49. tit. 2.* §. *6.* deutlich anmercket/ nur in Sachen ſo zwiſchen Würtenbergiſchen Unterthanen entſchieden werden; wann aber ein Fremder mit einem Unterthanen in Streit geräth/ ſo muß jener ſich gleich im Anfang erklären/ ob er die Appellation an das Kayſerliche und Reichs Cammer-Gericht ſich vorbehalten wolle oder nicht; Erſtern Falls iſt dem Unterthan auch vergönnt zu appelliren: vid. Würtenbergiſch Land-Recht *part. 1. tit. 60.* §. Wo aber ꝛc. Von denen Unterthanen der Würtenberg-Mömpelgardiſchen Landen iſt kein Zweiffel/ daß das Privilegium de non-appellando auch erſtrecket worden. Nachdem nun wegen der Stadt und Bürgern zu Mömpelgard es noch einen Zweiffel gehabt/ ſo iſt die Kayſerliche Declaration Anno 1667. darüber ertheilet/ und ſolche von Kayſerlicher Majeſtät Carolo VI. Anno 1712. confirmiret/ auch in Camera inſinuiret worden: welche Confirmation im *Corp. Jur. Camer. pag. 278.* in forma zu leſen iſt. Weiter kan nachgeſehen werden Joh. Petr. Ludewigs *Tractat. de Prærogativis Ducatus Würtembergici*, allwo auch *Sect. II. cap. 2.* Extract der Würtenbergiſchen Landes-Ordnung zu finden.

Für-

Fürſten zu Schwartzburg. N. XIII.

BEy Erhebung dieſes uralten Gräflichen Hauſſes in den Fürſten-Stand/ welcher von Kayſerlicher Majeſtät Leopoldo I. **Herrn Chriſtian Wilhelm und Herrn Anthon Günthern/** Gebrüdern Grafen zu Schwartzburg/ Anno 1697. den 3. Septembr. und ferner von Weyland Kayſerlicher Majeſtät Joſepho, **Herrn Ludwig Friederichen/** Grafen zu Schwartzburg Rudolſtädtiſcher Linie und allerſeits Deſcendenten Anno 1710. 2. Junii allergnädigſt verliehen worden/ iſt denenſelben in denen Güldenen Bullis des Fürſten-Stands zugleich ein Privilegium de non-appellando dergeſtalt ertheilet/ daß von keinen Bey- oder End-Urtheln/ Erkänntnüß oder Decreten, ſo an denen Fürſtlich-Schwartzburgiſchen Gerichten erkannt/ (1.) in Criminalibus, (2.) Cauſis momentanei Poſſeſſorii, (3.) in Debitis liquidis & confeſſatis, gantz keine Appellation, (4.) in Civilibus aber/ da Klage und Haupt-Sache nicht **Ein Tauſend Gulden Rheiniſch** und darüber werth wäre/ ſo wenig ratione Nullitatis als Iniquitatis appelliret/ ſuppliciret/ reduciret/ vielweniger einige Avocationes Cauſarum vor Kayſerliche Majeſtät oder andere/ wer die auch ſeyn möchten/ zugelaſſen/ noch am Kayſerlichen Cammer-Gericht angenommen werden ſollen.

Ibidem pag. 146.

Summa.

Dieſe Stands-Erhöhung und Privilegia ſind in Lünigs Reichs-*Archiv part. ſpecial. Continuat. Rubr.* Schwartzburg. *Num. 2. 3.* und im *Corp. Jur. Camer. pag. 283. ſeqq.* zu leſen/ auch bey dem Kayſerlichen Cammer-Gericht 30. Octobr. 1711. per Sententiam für inſinuiret angenommen/ mit der gewöhnlichen Formul: **Jedoch vorbedächtlich des Heiligen Reichs Ober- und Gerechtigkeit/ auch jedermänniglichs *Intereſſe* und Einrede dagegen vorzubringen.** Worauf von Königlicher Majeſtät in Pohlen und Churfürſtlichen Durchl. zu Sachſen/ wie auch Herren Hertzogen zu Sachſen durch dero Anwälde am 29. Januar. und 27. Jun. 1712. Proteſtationes eingewendet/ ſelbigen hingegen durch Fürſtlich-Schwartzburgiſche Anwälde widerſprochen worden.

Meh-

Mehrere Fürſtliche Privilegia de non-appellando als biß-hero erzehlet worden / ſind nicht bekandt / und hat man diejenige Privilegia, welche nur Exemtiones von denen Kayſerlichen Hof- und Land-Gerichten begreiffen / hier zu erzehlen vor unnöthig geachtet / weilen dadurch des Kayſerlichen Cammer-Gerichts Jurisdiction nicht eingeſchräncket: Vielmehr werden Mandata Sine Clauſula gegen das Land-Gericht erkennet / wann ſolchen erſten Privilegiis zuwider die Exemti vor ſolche Gerichte gezogen werden wollen. Man will gleichwohl hierunten *Claſſ. VI. Num. XII. in fine* diejenige Stände des Reichs in einer Serie mit bloſſer Nahmens-Benennung erzehlen / von deren Exemtion von obgedachten Gerichten glaubhaffte Nachricht vorhanden iſt.

CLASSIS V.

Des Heiligen Römiſchen Reichs Prælaten und Grafen.

Add. *ſuprà Append. V. Tabell. Privilegior. pag. 147. ſeq.*

UNter denen Herren *Prælaten* findet ſich kein Privilegium de non-appellando, wohl aber Exemtionis von denen Schwäbiſchen Gerichten / und ſind dieſelbe hierunten *Claſſ. VI. Num. XI. & XII.* erzehlet.

Mit denen Herren Grafen hat es faſt gleiche Bewandnüß / auſſer derjenigen ſo hier noch folgen:

Num. I.

Hanau.

Ibidem pag. 148.

DJe Grafen zu Hanau haben vom Kayſer Rudolpho II. ein Privilegium de non-appellando erlangt Anno 1606. 8. Julii, daß von denjenigen Urtheln und Decreten nicht ſoll appelliret / ſupplicirет / noch reduciret werden / (1.) in richtigen und bekandtlichen Sachen / die ohne das bereite Execution auf ſich haben; (2.) In Fällen ſo Gebäude betreffen / welches in dem Privilegio umſtändlich declariret; (3.) In Fällen ſo Poſſeſſoria mo-

momentanea betreffen; (4.) Von Bey-Urtheln und Decreten, welche eine Krafft der End-Urthel nicht haben; (5.) In allen übrigen Sachen / ſo nicht über Fünff Hundert Gulden betreffen. Summa. Dann iſt pro Solennibus der Eyd vor Gefährde denen Appellanten auferleget. Solennia.

Dieſes Privilegii Inſinuation und Acceptation in Camera, ſo geſchehen reſpectivè 7. Julii und 26. Octobr. Anno 1607. nebenſt andern Privilegiis Exemtionis von Schwäbiſchen Gerichten / hat ſich in fernerer Nachſuchung richtig gefunden: Und iſt dieſes Privilegium *in Corp. Jur. Camer. pag. 293. ſeqq.* das ältere Kayſers Maximiliani II. aber vom 12. Maji 1566. in Wehner. *cap. 6. pag. 100. ſeqq.* zu leſen.

Oldenburg. N. II.

Was es mit der Grafſchafft Oldenburg vor Veränderungen gehabt / iſt aus Imhofs *Notitia Procerum Imperii lib. 4. cap. 9.* von denen Hertzogen zu Hollſtein zu erſehen. *Ibidem. & pag. 145.* Es genieſſet aber die jetzige Landes-Herrſchafft des Privilegii, welches Kayſer Ferdinandus III. Anno 1637. 19. Septembr. denen Grafen Anthon Günthern und Chriſtian / auch Dero Lehens-Erben und Nachkommen ertheilet / ſo auch am 12. Decembr. Anno 1638. in Camera acceptiret / Krafft deſſen die Appellation verbotten (1.) in liquiden und bekandten Schuld-Sachen; (2.) in Sachen momentanei Poſſeſſorii; (3.) in Sachen die weniger als Ein Tauſend Gulden Rheiniſch betreffen. Summa. Dann ſind die Solennia der Eyd vor Gefährde und Caution in andern appellablen Sachen zu beobachten. Solennia. Dieſes Privilegium iſt im *Corp. Jur. Camer. pag. 297. ſeqq.* befindlich.

Vermög eines in Camera Imperiali in Sachen *Büſings* contra Vorſtehere des *Vareliſchen* Wayſen-Haußes producirten Zeugnüßes der daſigen Procuratoren, ſoll Reviſionis Remedium im Oldenburgiſchen ordinarium ſeyn / electivè ad Remedium Appellationis.

N. III.

Rantzau.

Ibidem. GRaf Chriſtian zu Rantzau hat vom Kayſer Ferdinando III. 6. Novembr. Anno 1650. ein Privilegium erlanget/ Krafft deſſen derſelbe ſamt allen den Seinigen von denen Schwäbiſchen Gerichten eximiret / ihre Angehörige aber vor ihrer ordentlichen Herrſchafft belanget werden ſollen. Dann ſind die

Summa. Appellationes in Sachen/ ſo unter **Fünff Hundert Goldgulden** werth/ ſo wenig ratione Nullitatis als Iniquitatis, nicht anzunehmen. Dieſes Privilegium iſt in Camera acceptiret den 7. Julii 1653. und in Extractu im *Corp. Jur. Cam. pag. 303. ſeqq.* zu leſen.

N. IV.

Reuß.

Ibidem. DJe Grafen von Reuß zu Plauen haben ein Privilegium de non-appellando vom Kayſer Matthia 29. Januar. 1613. gegeben / und von Kayſer Ferdinando III. den 28. Julii 1655. confirmiret/ auch den 9. Nov. eod. an. in Camera inſinuiret/ daß die

Summa. Appellationes in Sachen/ ſo **Vier Hundert Goldgulden** werth/ ingleichen von Urtheln ſo in Poſſeſſorio mit Vorbehalt des Petitorii gefället / nicht ſollen angenommen werden ; Dann in ap-

Solennia. pellablen Sachen iſt der Eyd vor Gefährde zu præſtiren. Dieſes Privilegium iſt im *Corp. Jur. Cam. pag. 306. ſeqq.* beygedruckt.

N. V.

Ingelheim.

Ibidem. ZU denen Gräflichen Privilegiis de non-appellando *iſt auch* billich zu ſetzen das Freyherrlich-Ingelheimiſche Privilegium vom Kayſer Leopoldo Anno 1680. 27. Maji ertheilet/ daß von keinem Dero Gerichten appelliret werden möge/

Summa. wann die Klage und Haupt-Sache nicht über **Fünff Hundert Goldgulden** werth wäre/ ſo wenig ratione Nullitatis als Iniquitatis; welches Kayſerliche Privilegium, weil es auſſer dem Puncto Appellationis auch das perpetuirliche und erbliche Groß-Palatinat und andere hohe Jura begreiffet / *in Corp. Jur. Cam. pag. 310. ſeqq.*

IIII

im völligen Inhalt / das Cameral-Decretum über deſſen Inſinuation und Acceptation aber hierunten im Anhang *Num. XI.* befindlich iſt.

CLASSIS VI.

Die Kayſerliche Freye und des Heiligen Reichs Städte.

Mit denen mehreſten Reichs-Städten hat es die Bewandnuß / daß ſie nur gewiſſe Privilegia Exemtionis von andern Gerichten haben. Diejenige aber / welche beſondern Rechts de non-appellando, es ſey vermög Privilegii oder von Kayſerlicher Majeſtät confirmirten Statuti, genieſſen / und was ſonſt dißfals eine Abſicht auf die höchſte Reichs-Gerichte haben möchte / ſind aus folgender nach dem Alphabet gefaßten Ordnung zu ſehen:

Aachen. Num. I.

Von dieſer Reichs-Stadt iſt zwar kein beſonderes Privilegium de non-appellando zu melden / jedoch derer verſchiedenen Gerichten / welche daſelbſt befindlich / zu gedencken / ex Johannis Noppii *Chronico Aquisgranenſi*, welches Buch *Anno 1633.* gedruckt / und bißhero ziemlich rar worden: Daſelbſt *lib. 1. cap. 30.* Vom Regiment der Stadt Aachen und groſſen Rath / und *cap. 31.* Vom Geheimen kleinen Rath / befindlich / daß Cauſæ Perſonales bey dieſem Raths-Collegio, Cauſæ reales aber vor dem Richter und Schöpffen müſſen tractiret werden / juxta tabulam novæ Legis, welche *Lib. 3. ſub Num. 30. pag. 116. ſeqq.* zu finden. So iſt demnach in Cauſis Perſonalibus Judicium immediatum Magiſtratus, in realibus aber Scabinatus, oder das hohe Weltliche Schöpffen-Gericht / de quo Noppius *lib. 1. cap. 32.*

Add. *ſuprà Append. V. Tabell. Privilegior. pag. 149.*

Ibidem pag. 171. Ferner iſt in dieſer Reichs-Stadt ein ſogenanntes geiſtliche Send-Gericht / de quo Noppius *lib. 1. cap. 33.* welches ſich auch in Teſtaments-Sachen der Jurisdiction anmaßen wollen/ ſo aber nicht geſtattet wird. Die Reviſions-Ordnung dieſes Send-Gerichts iſt zu leſen *lib. 3. Num. 32. pag. 129.*

Ferner das ſogenannte Chur-Gericht / oder eigentlich Judicium Criminale, *lib. 1. cap. 34.* deſſen Geſetze und Ordnungen *lib. 3. Num. 29. pag. 71. uſque 116.* zu leſen.

Ibidem. Der Königliche Stuhl zu Aachen iſt nichts anders als das hohe weltliche Schöpffen-Gericht daſelbſt; welches vor Alters weitläufftige Jurisdiction gehabt; Anjetzo iſt ſolche nicht weiter als der Stadt Aachen Diſtrictus gehet: vid. *Electa Jur. Publ. tom. 6. ſect. 64. pag. 477.* Wehner. *cap. 7. Num. 1. Rubr. Aquisgranum. pag. 109.* & *cap. 8. Num. 5. pag. 191.*

Das ſogenannte Kayſerl. Lehen-Gericht in Aachen wird beſchrieben bey Noppio *lib. 1. cap. 35.* von welchem an das Schöpffen-Gericht appelliret wird / und alſo von Unerfahrnen pro Judicio immediato gehalten wird; Andere Privilegia und Concordata der Stadt Aachen ſind zu leſen bey Noppio *lib. 3. à Num. 1. uſque 28.*

N. II. Augſpurg.

Ibidem. Vermög Privilegii Rudolphi II. Anno 1593. 30. Jul. iſt die Summa. Summa Appellationis auf Sechs Hundert Gulden Rheiniſch in Gold / welche die Klage oder Haupt-Sache betreffen muß / erſtreckt. Dann darff in unlaugbaren Schulden/ auch mehrern Werths/ ferner in Leibs-Beſchädigung/ Solennia. nicht appelliret werden. Ingleichen iſt pro Solennibus der Eyd vor Gefährde und Caution, welche im Privilegio der Länge nach geſchrieben / verordnet.

Dieſes Privilegium wird in dem folgenden Kayſers Ferdinandi II. de 4. Septembr. Anno 1627. erzehlet/ und iſt im *Corp. Jur. Camer. pag. 349. ſeqq.* auch in Lünigs Reichs-*Archiv part. ſpecial. Continuat. IV. Rubr.* Augſpurg. *Num. 61. pag. 153.* befindlich

und

und zu leſen. Die ältere ſtehen in vorhergehenden Numern, und zum Theil im Wehnero *cap. 7. pag. 113. ſeqq.*

In dieſem letztern Privilegio nun werden die vorige nicht allein confirmiret / ſondern auch extendiret und erkläret / daß in allen unlaugbaren und erwieſenen Schuld-Sachen / in allen Kauffmanns-Händeln / ingleichen Falliments-Sachen / von keinem auf der Partheyen vorgehende Wechſel-Schrifften ergangenen und gefällten Extrajudicial- oder Raths-Decret, wie hoch ſich immer die Klage und Forderung erſtrecke / von niemand / keine Perſon außgenommen / an höhere Obrigkeit nicht provociret / ſondern was allda geſprochen exequiret werden ſolle. Jedoch mit der Maße / ſo viel die in Kayſers Maximiliani I. Privilegio nicht begriffene Fälle betrifft / wann in denſelben / nach beſchehener Execution, der beſchwehrte Theil ſeine Gravamina ordentlich außführen wolle / ſolches in erſter Inſtantz vor dem Stadt-Gericht anzufangen / und folgends die Appellationes an Kayſerliche Majeſtät und das Kayſerliche Cammer-Gericht ungeſperrt ſeyn ſollen.

Es wird ferner in dieſem Privilegio die Extenſion des nicht-Appellirens von Extrajudicial- oder Raths-Decreten, auf alle Forderungen / wie hoch ſie ſeyn mögen / und auf alle Perſonen / was Würden / Stands oder Weſens ſie ſeyn / in vim Statuti mit ſonderbarem Nachdruck wider alle widrige Außlegungen außgedruckt / und daß die Appellation gradatim anders nicht als nach Vollſtreckung der Urthel zugelaſſen ſeyn ſolle.

Es wird bey dem Blumio und Rodingio eines Privilegii Ferdinandi II. de 5. Februar. Anno 1621. gedacht. Ob nun im Dato, welches oben aus Lünigs Reichs-*Archiv* gezogen / von ihnen geirret / oder ob dieſes ein ander Privilegium ſey / läßt man dahin geſtellet ſeyn / und das letztere nicht wohl glaublich iſt / unterdeſſen dieſes oberzehlte Privilegium von denen gemeldten und andern Auctoribus, unvollkommen / anjetzo aber in ſeinem gantzen Begriff ſummariſch erzehlet worden.

N. III.

Bremen.

Ibidem. DJeſer Stadt Privilegia Kayſers Caroli V. Anno 1548. und 1554. ſind bey Wehnero *cap. 7. pag. 119. ſeqq.* und *Corp. Jur. Camer. pag. 361. ſeqq.* auch in Lünigs Reichs-*Archiv* zu leſen / ſo viel die Appellationes betreffen / und enthalten die Sum-

Summa. mam von Sechs Hundert Gulden Rheiniſch Haupt-Summe. Das Begehren iſt darinnen auf Sechs Hundert Gulden an Gold gerichtet. Und ſind um ſelbige Zeit unter dem Wort Rheiniſcher Gulden in Privilegiis öffters Goldgulden verſtanden worden. Ob aber dieſes Privilegium alſo zu verſtehen / iſt zweiffelhafft / inmaſſen ein Candidatus Academicus Joh. à Capelii Bremenſis in einer zu Erffurth *pro Gradu* gehaltenen *Diſputation An. 1696.* nur von 600. Rheiniſchen Gulden oder 400. Reichsthalern meldet.

Solennia. Dann ſind die Solennia der Eyd vor Gefährde und Caution, daß wann die Appellation vor frevel- und muthwillig erkannt würde / der Appellant alßdann der Stadt Bremen Fünffzig Goldgulden zur Straf erlegen wolle: vide von dieſem Privilegio Deckher. *Relat. Cam. 21. num. 5. 6.* Copia Privilegii Imperat. Maximiliani II. de Solennibus Appellationis Anno 1576. cum Sententia factæ Inſinuationis in Camera Imperiali Anno 1581. vid. *infrà Append. Num. XII.*

N. IV.

Cölln am Rhein.

Ibidem pag. 149. ſeqq. WAs Blumius, vermöge eines alten Privilegii, von verbottener Appellation in Irrungen zwiſchen den Aemtern in der Stadt anführet / ſolches möchte heut zu Tag nach der allgemeinen Reichs-Verordnung im Reichs-Abſchied de *Anno 1654.* §. Wie nun ſolches ꝛc. *106.* vor etwas beſonders nicht anzuſehen ſeyn. Vermöge Privilegii Kayſers Ferdinandi II.

Summa. Anno 1623. iſt die Appellations-Summe biß auf Sieben Hundert Goldgulden vermehret / daneben die ältere Privilegia confirmiret: vid. *Corp. Jur. Camer. pag. 367. ſeqq.* allwo auch Kayſers Leopoldi I. Confirmation vom 4. Jun. 1659. zu leſen. In einem der

der ältern von Kayſer Friderico III. de Anno 1474. ſind Solennia des Ends vor Gefährde und der Caution verordnet; vid. *dict. Corp.* Solennia. *Jur. Camer. pag. 365. ſeqq.* und Lünigs Reichs-*Archiv Rubr.* Cölln. *Num. 14.* adde *Num. 32.* allwo Kayſers Ferdinandi Confirmation befindlich. Mehrere Stadt-Cöllniſche alte Privilegia vid. *in Supplem. Corp. Jur. Camer. pag. 16. ſeqq.*

Die Verzeichnüß der *Magiſtrats*-Gerichte in der Stadt Cölln / vid. *ſuprà Append. V. Tabell. Privilegior. pag. 150. ſeq.*

Franckfurth am Mayn. N. V.

Hat zwar ratione Summæ appellabilis verſchiedene Privilegia, *Ibidem* als von Kayſer Maximiliano I. Anno 1512. de 13. Maji, Ca- *pag. 151.* rolo V. 1541. den 2. Julii, Maximiliano II. 1568. den 25. Au- *ſeq.* guſti, und Rudolpho II. 1576. den 20. Octobr. welche aber / weilen ſie auf die in letzterem Reichs-Abſchied de Anno 1654. generaliter determinirte Summ von Vier Hundert Reichsthaler oder Summa. Sechs Hundert Gulden ſich nicht extendiren / dahier in keine Conſideration kommen. Sonſten iſt aus beſagten vier Privilegiis, welche der Stadt Franckfurth *Reformation in part. 1. tit. 44.* vollkommen einverleibet / und nebſt dieſer in Anno 1618. den 12. Novembr. in Camera inſinuiret / auch den 23. Maji 1620. darüber Urkund ertheilet worden / zu bemercken / daß in gewiſſen Fällen die Appellation nicht zuläßig ſeye: als (1.) in offenbaren und unlaugbaren Schulden / da keine Bezahlung oder Außrichtung vorbracht wäre. (2.) In Schmäh- und Injurien-Sachen / ſo wohl verbal- als real, wie ſich die Wercke oder Worte halber begeben und zutragen. (3.) In Sachen die Irrungen der Bäue und Dienſtbarkeit / bey ihnen Anlaß genannt / betreffend. Ratione So- Solennia. lennium aber iſt verordnet / daß ein jeder Appellant bey Ubergeb- und Inſinuirung des Appellations-Scheduls einen Gulden Rheiniſch in Gold dem Rath darlegen / auch daſelbſten Gelübd und End Juramen- thun ſolle / daß er nicht gefährlich / oder der Widerparthey ihre Ge- tum. rechtigkeit zu verhindern / appellire ꝛc. ſondern daß er nicht anderſt

wiſſe /

wiſſe / oder ſich verſehe / dann daß er eine gerechte Sache habe ꝛc. und ihme zu appelliren noth ſeye; daß er auch derſelben Appellation, ob er mit ſeiner Widerparthey nicht vertragen würde / nach ſeinem beſten Vermögen innerhalb Sechs Monathen den nechſten nach interponirter Appellation förderlich nachfolgen und dieſelbige proſequiren / auch der Widerparthey um ihr mit Urthel erhalten Recht / ſamt Koſten und Schaden derhalben erlitten und zuerkannt / wo er ſeiner Appellation in Recht verluſtigt / oder in vorbeſtimmter Zeit nicht nachkommen würde / mit genugſamen Bürgen oder Pfanden Genügen und Sicherheit thun; Oder da er ſolches nicht vermöchte / alßdann ſich dafür mit ſeinem Eyd und Verhafftung ſeines Leibs verpflichten wolle. Und muß die Caution vorbeſchriebener maßen auch würcklich præſtiret werden / wo anderſt die Appellation angenommen werden ſoll: vid. *Reformat. part. 1. tit. 42. §. ult.* ubi *in §. præced.* Formula Juramenti habetur.

Cautionis modus.

Es ſind dieſe Privilegia auch zu leſen bey Wehnero *cap. 7. pag. 127. ſeqq.*

Auſſer dieſen hat auch die Stadt Franckfurth verſchiedene Privilegia de non evocando. Abſonderlich iſt zu notiren Privilegium Friderici III. Imperat. de Anno 1465. ſuper Arreſtis, welches ebenfals Anno 1618. und 1620. mit der Stadt Reformation Cameræ inſinuiret worden; ſonſten aber in der Stadt Franckfurth *Anno 1614.* zuſammen gedruckten *Privilegiis part. 2. pag. 339. & ſeqq.* und *Edit. noviſſ. Anno 1728. pag. 320.* zu leſen iſt.

N. VI.

Hamburg.

Ibidem pag. 152.

VErmög Privilegien Kayſers Caroli V. und Ferdinandi II. 6. April. Anno 1554. und 31. Mart. 1634. welche beyde dem jüngeren Privilegio Ferdinandi III. vom 7. Jul. 1637. einverleibet / und vermittelſt deſſen confirmiret / iſt die Appellation von Urtheln und Beſcheiden dieſer groſſen Handels-Stadt verſchiedentlich beſchräncket / auch reſpectivè die vorige Privilegia erhöhet und erkläret / dergeſtalt / daß

1. In

1. In keiner Sache / ſo weniger als Sieben Hundert Goldgulden Haupt-Summe betrifft / ohne die Zinſen / Schäden / und ander Intereſſe, darff appelliret werden. Summa.

2. Deßgleichen in keiner Sache / betreffend Schuld-Forderungen die aus öffentlichen unlaugbaren Briefen und Siegeln / Handſchrifften / Willkühren / Verträgen / Heyraths-Verſchreibungen / Wechſel-Briefen / und andern glaubwürdigen Contracten zu beweiſen / wann ſchon die Haupt-Summa Sieben Hundert Goldgulden übertreffen thäte / ohnangeſehen die Urſache der Schuld in der Obligation außgedruckt oder nicht: Inhalts der Verordnung des Hamburgiſchen *Statuti part. 3. tit. 20. artic. 2. & 3.* und *tit. 40. artic. 2. 3. & 4.* welche Articuli in gedachtem Privilegio außtrücklich angezogen ſich befinden.

3. In Sachen welche Stadt-Gebäude;

4. Injurien, ſie ſeyen Verbal- oder Real, Bürger- oder Peinlich; ingleichen

5. Factoreyen / Maſcopeyen / Bodmereyen / Wechſeleyen / Aſſecurantien, und ſo auf Rechnung beruhen / auch ſonſten alle andere Kauffmanns-Gewerbe und Handel betreffen.

6. Von ſchlechten Beſcheiden / welche in der hauptſächlichen Erkänntnüß repariret werden können.

7. Wann nach geſprochener Urthel der niederfällige Theil um Anſtand bey dem Richter angeſucht / oder ſonſt die Urthel genehm gehalten.

8. In allen andern Fällen / da vermöge der Stadt Hamburgiſchen Statuten, dieſes Privilegii und gemeinen Rechten die Appellationes nicht zugelaſſen.

Mit Vernichtigung alles deſſen was dagegen geſchehen würde.

Auch mögen Bürgermeiſter und Rath wider die ſolchen Privilegien zuwider anmaßendliche Appellanten auf die einverleibte Pœn Hundert Marck löthigen Goldes zu verfahren befugt ſeyn.

In appellablen Sachen ſind Solennia, der Eyd vor Gefährde und *Caution* dem Gegentheil zu leiſten / um ſein vor dem Solennia.

 Rath

Rath zu Hamburg erlangtes Recht / auch Koſten und Schaden / welche mit Recht zuerkannt / zu erſtatten / wann er der Appellation verluſtig / oder ſolche nicht gebührend verfolgte: Welche Caution mit Bürgen oder Güther zu leiſten / oder da er es nicht vermöchte / mit ſeinem Eyde und Verhafftung ſeines Leibes.

Das obgedachte Privilegium Ferdinandi II. Anno 1634. iſt Cameræ Imperiali 13. Octobr. 1635. inſinuiret und 9. Septembr. acceptiret. Das letztere Ferdinandi III. iſt dem vorigen gleichlautend / und findet ſich das vorhergehende bey Wehnero *cap. 7. pag. 142. ſeqq.* und in Lünigs Reichs-*Archiv Rubr.* Hamburg. *Num. 79.* alle drey aber im *Corp. Jur. Camer. pag. 385. ſeqq.*

In der Hamburgiſchen Gerichts-Ordnung *de Anno 1645. cap. 2. artic. 41.* iſt ferner enthalten: Es ſolle Reviſio allein in ſolchen Fällen und Sachen zugelaſſen ſeyn / davon nach dieſer Stadt habenden Privilegio de non-appellando an den Kayſerlichen Hof oder Cammer-Gericht nicht appelliret werden kan; würden aber die Partheyen in Sachen davon * appelliret werden kan / ſolcher Appellation renunciren / und die Reviſion beyderſeits ſuchen / ſoll ihnen dieſelbe auch verſtattet werden.

* In dem Hamburgiſchen Druck ſtehet hierbey das Wort nicht / und gibt der Senſus, daß es ein Druckfehler ſey.

N. VII.

Kempten.

Ibidem. Alhier iſt die Appellation in Freveln / Schmäh-Sachen / und flieſſenden Wunden verbotten: vide Wehnerum *cap. 7. pag. 122.*

N. VIII.

Lindau.

Ibidem. Nechſt dem Privilegio Exemtionis von Schwäbiſchen Kayſerlichen Hof- und Land-Gerichten ſind vermöge Privilegii Maximiliani I. 18. Novembr. Anno 1512. Solennia Appellationis der Eyd vor Gefährde und Caution verordnet / und ſind die Lindauiſche Privilegia in Lünigs Reichs-*Archiv Rubr.* Lindau. *Num. 12. 18. 21.* und im *Corp. Jur. Camer. pag. 385.* zu leſen. Kayſers

Solennia.

ſers Leopoldi Confirmation vom 25. Jun. 1659. erinnert man ſich auch geſehen zu haben: jetzt regierender Kayſerl. Majeſtät Confirmation aber vid. *in Corp. Jur. Camer. pag. 388. ſeq.*

Lübeck. N. IX.

Es findet ſich Kayſers Caroli V. Privilegium de Anno 1534. 23. April. ingleichen Kayſers Rudolphi II. Anno 1588. 23. Maji, vermöge welcher die Appellation verbotten: *Ibidem.*

1. In Sachen worinnen die Klage anfänglich nicht über Fünff Hundert Goldgulden antrifft. Summa.

2. In Sachen darinnen ſich jemand wider eigene Handſchrifft oder Bekanntnüß vor dem Stadt-Buch oder dem Mackler-Buch geſchehen / muthwillig beruffen wolte.

Solennia ſind der Eyd vor Gefährde und Caution wie zu Hamburg. Dieſe Privilegia ſind zu leſen bey Wehnero *cap. 7. pag. 145. ſeqq.* in Lünigs Reichs-*Archiv Rubr.* Lübeck. *Num. 21. & 25.* auch im *Corp. Jur. Camer. pag. 389. ſeqq.* Solennia.

Nürnberg. N. X.

Gleich wie dieſes eine der anſehnlichſten Reichs-Städte; Alſo hat ſie ſich auch vieler herrlichen und ſchönen Kayſerlichen Privilegien und Freyheiten zu erfreuen: unter welchen diejenige / ſo bey denen höchſten Reichs-Gerichten inſinuirt und acceptirt / allhier zu erzehlen ſind. *Ibidem pag. 153. ſeqq.*

I. Caroli IV. von Anno 1355. de non evocandis Civibus, oder daß die Bürger zu Nürnberg / ihre Hübner und ihr Guth / nirgend als vor dem Schultheiſſen daſelbſt beklagt werden ſollen; und allbereit in Kayſer Heinrichs des VII. Bulla von Anno 1313. Ludovici von Anno 1328. auch Sigismundi von Anno 1428. geordnet und befohlen worden.

II. Friederichs des III. von Anno 1440. verpœnte Befreyung der Nürnbergiſchen Burger und der Ihrigen / von den Land- und andern fremden Gerichten / in dieſen Worten:

Setzen vnd wellen/ daz nu hinfür nyemands wer der iſt/ vmb dhainerlai Anſprach noch Sach wegen/ wie oder welherlay die iſt/ wider ſolh Jr Freiheit/ Sy gemeinlich/ noch ſunderlich/ für dhain Lannt-Gericht/ Cent/ noch ander frömd Gericht fürheiſchen noch laden/ ſundern Sy an Recht nach Inhalt derſelben Jrer Freiheite von Jn und den Jrn benügen laſs ꝛc.

Denn ob durch einich Lannt-Gericht/ Cent/ oder ander Gericht/ wider ſolh der von Nurmberg Gnad/ Freiheit/ Priuilegien und Herkömen/ Sy oder Jr Gut gemeinlich inſunders/ icht fürgeheiſchen/ geladen/ bekumbert/ arreſtirt/ oder über Sy gerichtt/ geurteilt vnd geſprochen wurd/ das vnd all ſolh Process ſullen untuglich vnd krafftlos ſeyn.

III. Deſſelben Kayſers von Anno 1464. **den** *Appellations*-**Eyd: ingleichen die vergebliche Reden und Schrifften im Gericht: item die** *Prodigos* **und Verſchwender/ wie auch Handels-Geſellſchafften betreffend:** worinnen unter andern wegen des gedachten Appellations-Eyds die Kayſerliche Begnadigung dahin gehet:

Das nun hinfüro künffticlichen allemal ayn yede Perſon/ die in rechtlichen Hendeln/ von geſprochen Vrteiln ſo in dem Rate/ oder an dem Gericht zu Nurmberg/ rechtlicher Henndel halb geſprochen werden/ dauon appelliren welle/ da ſol kain Perſon Jr Appellacion an kain ander Ende noch Gericht nymermer fürnemen/ handeln noch tun/ in kain Weiſe dann allain für vns vnd vnſer Nachkommen am Reich Römiſch Keyſer und Kunig/ vnd ſol ain yede Perſon allemal ye vor vnd ee Sy appellirt/ vor dem vermelten Rate zu Nurmberg/ oder vor ſolichen geſworen Perſonen des genantten Rates/ ſo derſelb Rate ye zu Zeitten/ ſo offt ſichs ſolichs begibt/ vnd zu ſchulden kumbt/ dartzu ordnen vnd beſchaiden/ globen vnd ainen gelertten Aide/ zu Got vnd den Heiligen ſwern/ daz Sy ſolich Appellirung Jren Widerparthien zu keiner Geuerlichkeit/ noch Vertzug des Rechten fürnemen noch tun/ ſunder vmb redlicher Beſchwernüß vnd Vrſachen/ die Sy auß Ergründung Jres Gewiſſen als beſwert bedunncken/ vnd das Sy ſolicher Appellacion/ vnd dem Rechten nachgen vnd außwartten wellen. Wir wellen auch/ das Burgermaiſter vnd Rate/ der genantten Stat Nurmberg vnd Jr Nachkomen/ hinfüro künffticlichen nach Jrem Gutbedun-cken beſtellen/ vnd darob ſullen ſein/ damit vermidten vnd abgeſtallt werden/ die vergeben Rede vnd Wortter/ die man im Rate vnd Gerichte daſelbſt zu Nurmberg/ in Rechtlichen Hendeln ſchrifftlich vnd mündlich

übet

übet vnd gepraucht. Auch ſo ordnen wir / wann vnd ſo offt die vorgenantten Burgermeiſter vnd Rate zu Nurmberg vnd Jr Nachkomen künffticlichen erlernen oder erfaren / das einicherlay Perſon Burger oder Burgerin zu Nurmberg Jr Hab vnd Gut vnzimlichen verzertten vnd anwurden / die Vatter oder Mutter in Leben nit hetten / das dann dieſelben Burgermeiſter vnd Rate / ſo uil ſich das begibt vnd zu ſchulden kumt / vollen Gewalt vnd Macht haben ſullen / ye derſelben Perſonen Hab vnd Gut / welicherlay die were / Vormunder vnd Gerhalter zu ſetzen vnd zu geben / die ſolich Jr Hab vnd Gut einnemmen / innen haben / handeln / vnd auch den yhenen die ye zu Zeiten der vermelt Rate zu Nurmberg / dartzu ordent mit ſambt ettlichen Jren geſipten Frundten / wann ſo offt des derſelb Rate begert / davon Raittung tun vnd geben.

IV. Ferner höchſtgedachten Kayſers Friderici III. von Anno 1470. von dem Fünffer-Gericht / Injurien und Straf-Sachen nicht zu appelliren / kürtzlich alſo lautend:

Wir ꝛc. Bekennen das vns Burgermaiſter und Ratte der Stadt zu Nüremberg fürbringen laſſen / daz vnder andern Jren Ordnungen / Regiment und Satzungen / etlich Erber tüglich Man von vnd aus Jrem Ratte / ſo die Fünff genant / geordent / geſatzt und gekieſſt werden / die alsdanne Gewalt vnd Macht haben / alle vnd yeglich Perſonen / ſo ſich in Jrer Statt vnd Gerichtz zwange mit vnd durch Verlümdung / Vnfuge / Scheltwortte / Freuel / Verwunttung / Vngehorſam / Gebott vnd Verbotte / auch Jrer Geſatzt vnd Stattut / vnd anndern dergleichen Sachen vnd Geſchichten verhanndeln vnd verwürcken / auf der Partheyen Clage / oder ſo Sy ſuſt anlanngt oder geruget wirt zu eruordern die Sachen zu hören / vnd als Sy die erfinden / darüber nach Herkommen Jrer Stattut vnd Satzung / vnd als Sy nach Weſen der Sache billich vnd zimlich ſein bedunckt zu erkennen / auch den verhanndelten vnd verwürckten Perſon gegen gemeiner Statt / vnd den beſwerten Partheyen Strafe / Pene / vnd Buß zu ſetzen vnd aufzulegen / vnd darinne zu Gehorſam der Partheyen Gebott vnd Verbotte zu tunde. Oder die Sachen / ſouerr ſich die Jrhalb in Sorgueltigkeit zugeden für den Ratte darinne zu hanndeln weiſen: daz auch bisher von den beleidigten vnd verhanndelten an alle Außzuge vnd Widerſprechen vollzogen ꝛc. ꝛc. Darumbe ordnen / ſetzen / erkennen und ereleren von Römiſcher Keyſerlicher Macht Volkommenheit wiſſentlich in Crafft diß Briefs / alſo das alle vnd yeglich ſolich vorbeſtimpt Verhanndlung vnd Geſchichten vor den obgenannten Fünffen hinfür als bißher nach der gemelten Statt Nüremberg Ordnung vnd Satzung / vnd als von Alter

Herkomen iſt/ iſt fürgenomen/ ausgetragen/ geſtrafft/ gebüſſt vnd gebeſſert/ vnd an dhein ander Ennde getzogen noch fürgenomen werden ſolle 2c. Ob auch darüber von yemand ſolich Appellation geſchehen wurden/ dieſelben doch von vns vnd vnſern Nachkomen am Reiche nit zugelaſſen werden/ noch dieſelben von Nüremberg/ noch die Fünff/ die zugelaſſen/ noch den zu defendiren nit ſchuldig/ ſonder an in ſelb vernicht/ krafftlos vnd vntüglich ſein.

V. Maximiliani I. von Anno 1495. den *Appellations*-Eyd und *Caution*, ſo der Appellant ſelbſt in Perſon præſtiren ſoll/ betreffend / in dieſen Formalien:

Ob aber yemannd in Sachen/ da vnnſere vnd des Reichs gemeine Recht vnd Ordnung im Reiche das zugeben/ zu appelliren vermeinte/ derſelbig ſol zuuor vor dem Rate zu Nurmberg / zu den Heiligen ſchweren/ nach Innhalt einer beſondern Freyheit/ von vnſerm lieben Herrn vnd Vatter Keyſer Friederichen Löblicher Gedechtnuß der genannten Stat gegeben vnd ausganngen/ vnd dartzu auch der Widerparthey Sicherheit vnd Gewißheit tun/ mit genugſamen Burgen oder Pfanden den Vrteylen ſo gegen Im in Crafft geen wurden Volg und genug zu thund. Vnd ſol ſolicher Eyd vnd Caution geſchehen vnd gethan werden/ vor dem vorgemelten Rate/ oder den/ ſo vom Rate ſolich Eyd vnd Caution zu empfahen/ geordnet werden. Vnd hiewieder nicht tun / noch yemand anderm zu thun geſtatten in dhein Weiſe/ als lieb einem yeglichen ſey vnnſer vnd des Reichs Vngnad vnd Straffe/ vnd dartzu eine Pene nemblich Viertzig Markh Löttigs Golldes zu uermeiden.

VI. Eben dieſes Glorwürdigſten Kayſers Privilegium de Anno 1508. von Kauffmanns- item Bau-Sachen 2c. 2c. an die höchſte Reichs-Gerichte nicht zu appelliren; Dieſes Inhalts:

Wir ordnen/ ſetzen/ tun und geben Inen/ auch von Römiſcher Kaiſerlicher Macht Volkommenheit wiſſenntlich in Crafft diß Briefs/ alſo daz hinfüro ewiglich in Sachen der Kauffleüt Henndel vor vnd bey den Gerichten zu Nuremberg/ mit dem kurtzſten vnd ſummarie ſoll procedirt vnd gehandelt werden/ vn was in denſelben Sachen/ enndtlich oder vnndterredlich des Enndes wirdet geſprochen/ deßgleichen was von den Pawlewten nach Beſichtigung der Gebrechen und gnugſamer Verhörung der Partheyen an dem Stadt-Gericht oder anndern der von Nuremberg Vnndergerichten/ oder ſunſt auſſerhalb des Gerichts den Par-

Partheyen/ wirdet angeſagt/ vnd was in den anndern Sachen an den Gerichten zu Nuremberg/ vnd anndern Irn Vnndergerichten vnnderredlich oder enndtlich wirdet geſprochen/ oder ſo der Rate/ oder die Vrtelſprecher von Ambts wegen/ oder auf Begern der Partheyen ohn Rechtlich Erkanntnuß Irn Vnnderthanen werden gebieten in Sachen/ die Inen/ nach vnnſerm vnd vnſers Reichs gemainem Rechten/ zu tun zuſteend/ vnd die anfennkhlich Clag/ Haubtſach oder Hanndlung nit übertrifft Sechshundert Guldin/ nach gemainem vnd gleichem Anſlag/ daz dauon nyemannds/ was Stanndts/ Wirdes/ oder Weſens er ſey/ ſol oder mag/ an vns/ vnnſer Nachkommen an dem Reiche/ oder an yemannd anders/ noch auch an kain annder Gericht appelliern/ dingen/ beruffen/ reduciern/ ſuppliciern/ oder in geſtallt ainer Nullitet gelanngen laſſen/ dann allain an die bemelten Burgermeiſter und Rate daſelbs zu Nuremberg.

VII. Caroli V. Imperat. de Anno 1521. von außgetrettenen unentledigten Bürgern/ wie die erfordert/ und in keinen fremden Schutz angenommen/ noch enthalten werden ſollen/ in dieſen Worten:

Wir ꝛc. Haben denen von Nürenberg/ vnnd allen Iren Nachkomen/ diſe beſonnder Gnad vnnd Freyhait getan/ alſo wo ſich nu hinfüro ainer oder mer Irer Burger/ Vnndertanen/ Armeleut vnnd Verwanndten/ vnentledigt Irer Burgers Erb oder annder Pflichten/ wie ſich nach Ordnung/ Geprauch vnnd Herkumen Irer Stat zu thun ſchuldig ſeyen/ aus der Stadt Nürenberg/ oder anndern Ihren Stetten/ Flecken/ Dörffern oder Güettern tun/ vnnd on Iren Wiſſen vnnd Willen/ annder Oberkait/ Herrſchafft/ Schutz- vnnd Schirmherren annemen/ oder ſich ſonnſt vnnderſteen würden/ die gemelten Bürgermaiſter vnnd Rate/ die Iren/ vnnd die Inen zu uerſprechen ſteen/ durch ſich ſelbs oder anndere/ die Inen des verhelffen werden/ von Irenwegen mit Gewalt vnnd one Recht zu bedroen/ zu bevehden/ zu beſchedigen/ zu vergweltigen/ oder in frembde Gericht zu bemüeſſigen vnnd zu dringen/ in was Schein daz beſchehen; ſo ſollen vnnd mügen gedachte Bürgermaiſter vnnd Rate zu Nürenberg/ dieſelben Oberkaiten/ Herrſchafften/ vnnd anndere/ hinder die ſich die beruerten Ire Burger vnnd Verwanndten obgemelter maſſen getan vnnd nidergelaſſen/ auch die ſich derſelben/ deßgleichen Irer Vorderung angenomen haben/ ſchrifftlich oder mündtlich erſuechen/ ſich der angezaigten Perſonen vnnd Vorderer/ als Irer verphlichten vnnd vngeledigten Burger/ Erbleute/ vnnd Zugehörigen/

in

in ainem Monet/ dem negſten nach ſolher Erſuchung/ zu entſlagen/ ſy wider Burgermaiſter vnnd Rate vnnd die Jren nit zu enthalten/ zu uerglaiten/ zu fürdern/ oder zu hanndthaben/ inen auch zu irem Fürnemen kainerley Hilff oder Beyſtannd zu tun/ ſonder ſy dahin zu weiſen/ ſich an pillichem ordentlichen Rechten vnnd Außtrag/ des inen vnuerſagt ſein ſol/ benüegen zu laſſen/ welhen auch die Erſuechten in dem beſtimbten Monet zu tun ſchuldig ſein ſollen. Wo aber ſolches in angezaigter Zeit des Monets von den Erſuechten nit beſchehe/ ſo ſollen die gemelten Bürgermaiſter vnnd Rate zu Nürenberg Macht/ Fueg vnnd gut Recht haben/ dieſelben Anforderer/ als Jr verphlichte vnentledigte Verwanndten/ allennthalben im Heiligen Reiche/ wo ſy die betreten mögen antzunemen/ niederzuwerffen/ vnnd gen Nürenberg oder annder Jre Gericht vnnd Flecken zu füeren/ vnnd gegen dem oder demſelben zu hanndlen/ vnnd zugefaren/ wie ſich gegen phlichtprüchtigen vngehorſamen vnrechtlichen Vergweltigern vnnd Beſchedigern gebürt; Es ſollen auch dieſelben Enthalter/ Annemer vnnd Fürderer/ für vnnſer vnnd des Reichs Vngehorſamen / auch die ſo ſich des Principals vnbillicher Vorderung/ Sachen vnnd Vergwaltigung/ deßgleichen der Peene/ Straff vnnd Pueß vnnſer vnd des Reichs Lanndt-Friden vnnd gemainen Rechten tailhafftig vnnd verwürcklich gemacht haben / gehalten werden/ vnnd Bürgermaiſter vnnd Rate zu Nürenberg Macht vnnd Recht haben/ wider ſy/ als wider vnnſer vnnd des Heiligen Reichs Lanndt-Friden vnnd Rechten Verprecher oder Vergweltiger zu hanndlen ꝛc. auch yemannds in- vnnd auſſerhalb Rechtens darumben zu anntworten nichts ſchuldig ſein/ in kain Waiſe noch Weg.

VIII. Ferdinandi III. de Anno 1657. Jn Fällen da die Klage und Haupt-Sache nicht Sechs Hundert Reichsthaler oder Neun Hundert Gulden Rheiniſch Capital übertrifft/ an die höchſte Reichs-Gerichte nicht zu appelliren/ oder ſolche in Geſtalt einer Nullität gelangen zu laſſen. Beſtättiget von Jhro Kayſerlichen Majeſtät Leopoldo I. Glorioſiſſ. Memor. 1659. Die Worte des Privilegii ſeynd:

Daß nun hinfüro zu ewigen Zeiten kein Burger oder Unterthan der Stadt Nürnberg/ noch jemand anderes / wes Standes/ Würden/ oder Weſens der ſeye/ von einiger Bey- oder End-Urthel/ Erkänntnuß/ oder Decret, ſo an dem Stadt- oder andern Gerichten zu Nürnberg ergeben/ außgeſprochen und eröffnet werden/ oder auch ſo der Rath/ oder Urthelſprechere/ von Amts wegen/ oder aus Begehren der Partheyen/

und

und Rechtlichen Erkänntnuß / Ihren Burgern und Unterthanen werden gebieten / in Sachen die Ihnen nach Unſerer und des Reichs gemeinen Rechten zu thun / zuſtehen / und ergehen / außgeſprochen und eröffnet werden / in allen und jeden Fällen / da die Klage und Haupt-Sache nicht Sechs Hundert Reichsthaler oder Neun Hundert Gulden Rheiniſch Capital übertreffen würde / weder an Unſeren Kayſerlichen Reichs-Hof-Rath / oder Cammer-Gericht / nicht appelliren / dingen / beruffen / reduciren / ſuppliciren / oder in Geſtalt einer Nullität gelangen laſſen ſolle / ſondern allein an die bemeldten Bürgermeiſter und Rath daſelbſt zu Nürnberg ꝛc. ꝛc. und ob darüber von einem oder mehr von einiger Urthel / die nicht Sechs Hundert Reichsthaler / wie obſtehet / übertreffen / welcher geſtalt und von weme das beſchehe / appellirt und ſupplicirt / oder reducirt / oder deſſelben Appellation, Reduction, oder Supplication, von Unſerem Kayſerlichen Cammer- oder anderen Gerichten / aus Unwiſſenheit oder Vergeſſenheit / angenommen würde; So ſetzen / ordnen und wollen Wir / daß ſolches dieſer Unſerer Kayſerlichen Begnadung und Freyheit ohnnachtheilig und ohnabbrüchig / auch dieſelbe Appellation, Reduction, Supplication, oder Anbringung der Nullität / und was darauf gehandelt und fürgenommen würde / gantz krafftlos und nichtig ſeyn ſolle / welches alles Wir auch jetzt als dann / und dann als jetzt / nichtig und krafftlos erkennen / erklären / vernichten und caſſiren ꝛc.

Alle dieſe vorgemeldte Privilegia **ſind im** Wehnero *cap. 7. pag. 155. ſeqq.* **und** *in Corp. Jur. Cam. pag. 398. ſeqq.* **im völligen Inhalt zu leſen.**

IX. Caroli IV. Privilegium derogatorium, ſi quid contra Privilegia Civitatis Noribergenſis emanaverit, von Anno 1350.

In Krafft deſſen alles dasjenige / was wider die Nürnbergiſche Gerechtſame / Freyheiten / und Kayſerliche Begnadigungen außgegangen und außgehen würde / allerdings ungültig / nichtig und annulliret ſeyn ſoll. Confirmiret / und auf alle biß hero von der Stadt Nürnberg erhaltene Privilegia extendiret von der jetzt Glorreichſt Regierenden Kayſerlichen Majeſtät.

X. Carolo VI. d. 18. Mart. 1712.

Welcher zugleich dieſe und alle andere Nürnbergiſche Privilegia, Freyheiten / Contracte, Verträge / Statuten und gute Gewohnheiten / nebſt Ihro Kayſerlichen Majeſtät Leopoldo Glor-

würdigſten Andenckens gleichfals ſub dato den 18. Martii 1712. confirmiret und bekräfftiget hat.

Der kurtze Begriff von allen oberzehlten *Privilegien*, ſo ferne die Nürnbergiſche Jurisdiction gegen die außwärtige fremde und Land-Gerichte dadurch noch feſter gegründet und geſichert/ und die Appellationes an die höchſte Reichs-Gerichte/ entweder gäntzlich aufgehoben/ oder doch eingeſchrencket und reſtringiret worden/ **iſt dieſer:**

Daß die Burger zu Nürnberg und ihre Güther nirgend als daſelbſten belanget und deßwegen verklagt werden ſollen/ vid. Num. I.

Daß ſie von allen Land- und fremden Gerichten ſollen befreyet ſeyn/ und nicht können evociret werden/ Num. II.

Daß die außgetrettene unentledigte Burger in keinen fremden Schutz angenommen noch enthalten werden ſollen/ Num. VII.

Daß man in **Kauffmanns**-und andern Sachen/ die ſonſten die Commercia betreffen/ *item* in **Bau-Streitigkeiten** an die höchſte Reichs-Gerichte gar nicht appelliren ſoll/ *vid. Num.* III. & VI. Ingleichen daß keine Provocation oder Appellation *ſtatt* habe/ wegen angethaner *Perſonal*- und *Real-Injurien*, auch in **Handwercks- und Zunfft-Händeln**/ auch von ſolchen Verordnungen ſo zur Policey- und Nürnbergiſchen Fünffer-Gericht gehören/ Num. III. & IV.

Daß in Sachen wovon zu appelliren erlaubet/ die *Summa appellabilis* **Sechs Hundert Reichsthaler oder Neun Hundert Gulden Rheiniſch** *Capital* **übertreffen müſſe/ und darunter/ auch in geſtalt einer** *Nullität*/ oder wie es ſonſt Nahmen haben mag/ **nicht könne** *provociret* **werden.** Daß/ wo dieſes zum voraus geſetzt/ die Summa appellabel iſt/ das Juramentum Calumniæ, und die Caution, **nicht** *per Procuratorem*, oder durch jemand anders/ **ſondern durch die** *Appellantes* **ſelbſt perſönlich/ ſie mögen Fremde ſeyn/ und an andern Orten wohnen/ oder Einheimiſche**/ müſſen præſtiret werden/ bey Straf

der

der Deſertion, wie viele Præjudicia bezeugen/ auch in denen Nürnbergiſchen Statutis gegründet/ vid. Num. III. V. & VIII.

Dieſe Statuta, oder die Nürnbergiſche Reformation, ſonderlich diejenige von Anno 1654. ſeynd nebſt ihren Additionalibus, und fürnemlich ſämtlichen Kayſerlichen allergnädigſten Begnadigungen/ die Fundamenta, wornach in allen Nürnbergiſchen Gerichten der Richter ſpricht und gehet.

Von denen Gerichten dieſer Stadt Nürnberg iſt der ehemalige Profeſſor auf der Nürnbergiſchen Univerſität Altorff Joh. Chriſtoph. Wagenſeil in ſeiner *Commentation* **von der Stadt Nürnberg**/ gedruckt zu gedachtem Altorff *Anno 1698.* ingleichen Joh. Hieron. Wurffbains *Tractat. de Differentiis Juris Civilis & Reformationis Noricæ*, ſo zu Nürnberg *Anno 1665.* heraus gekommen/ zu leſen/ wie auch Chriſt. Scheuerls von Deferſdorff *Diſſertatio de Judiciis Reipubl. Noriberg. ſub Præſidio* Henrici Lynckii *Altorffii 1690.* habita, zuvorderſt aber die **Nürnbergiſche** allbereit erwehnte *Reformation* nachzuſchlagen. Die vornehmſte darunter ſeynd: *Ibidem pag. 154.*

1. **Das Stadt-Gericht**/ wohin (1.) alle Real- und Perſonal-Actiones gehören/ ſo über **Ein Hundert Gulden** betreffen/ und keine Fora privilegiata, mit welchen es doch auch offt concurrentem Jurisdictionem hat/ in der Stadt haben. (2.) Alle Ehe-Sachen/ wovon es alſdann auch das Ehe-Gericht genennet wird. (3.) Alle Cauſæ Voluntariæ Jurisdictionis &c. &c. Die Appellation von dieſem Gericht gehet an das Nürnbergiſche Appellations-Gericht/ und endlich nach Beſchaffenheit und Gröſſe der Sache an die höchſte Reichs-Dicaſteria. *Ibidem.*

2. **Das Unter- oder Fron-Botten-Gericht**/ worinnen alle geringſchätzige Sachen und Forderungen/ über **Sechs Goldgulden** biß auf **Ein Hundert Gulden** Silber-Geld/ ſummariè abgehandelt/ und die Appellationes nur an erſterwehntes Appellations-Gericht erlaubet werden. *Ibidem.*

3. **Das Land- und Bauren-Gericht**/ ſo in allen Real- und Perſonal-Actionen cognoſciret/ die E. Hoch-Edeler *Ibidem.*

Rath ihre Burger/ Unterthanen/ Lehens- und Zinß- Leuthe/ der Land- Bauer- und Zinß- Güther wegen betreffen: oder nach der Nürnbergiſchen *Reformation tit. 1. lib. 3.* alle und jede Sachen/ ſo eines Raths und gemeiner Stadt/ auch derſelben Bürger/ Unterthanen/ Hinterſaſſen/ Erb-Leute und Verwandten auf dem Land und derſelben Haab und Güther belangen/ die ſollen auf vorhergehend Erſuchen der Eigen-Herren hier vor dem geordneten Bauren-Gericht vorgenommen und verrichtet werden. Es hat dieſes Gericht in Actionibus realibus mit dem Kayſerlichen Land-Gericht des Burggrafthums Nürnberg zu Onoltzbach / welches mit Nürnbergiſchen Conſulenten mit beſetzt iſt/ concurrentem Juriſdictionem, und iſt Præventio Fori, wo die Actio am erſten inſtituiret worden. Die Appellation davon gehet / wann alles ſonſten richtig / an die höchſte Reichs- Gerichte.

Ibidem pag. 155. 4. **Das Bau-Gericht** / *Judicium Ædile*, welches alle Streitigkeiten/ ſo entweder wegen der Reparation oder neuen Erbauung der Häußer entſtehen/ ſchlichtet/ und von welchen/ ſowohl der Beſchaffenheit der Bau- Sachen halber/ als auch ſonderlich vermög Maximiliani I. und Caroli V. vorerwehnter *Privilegiorum*, an die oberſte Reichs- Tribunalia alle Provocation gäntzlich verbotten/ jedoch demjenigen Theil/ ſo ſich beſchwehret zu ſeyn glaubet/ bey dem Nürnbergiſchen Appellations-Gericht ſeine Gravamina vorzubringen erlaubet iſt.

Ibidem. 5. **Das Straf- und Fünffer- Gericht**/ oder *Judicium Quinque Virale*, worin alle Sachen/ Spruch und Forderungen/ ſo die Policey und der Obrigkeit Gebott/ Verbott/ Geſetz und Ordnung/ auch Schelt- und Schmäh- Worte/ Verläumdung- und Schlägereyen betreffen/ abzuthun/ alle Appellationes aber nach Ferdinandi III. Privilegio gantz unerlaubt ſeynd.

Ibidem. 6. **Das Handwercks- oder Rug- Gericht**/ welches die Streitigkeiten der Handwercks- Leute und Zünffte entſcheidet / und dann und wann die Provocation an die Appellations-Instantz zu Nürnberg vergönnet und zuläſt.

Ibidem. 7. **Das Forſt- und Zeidel- Gericht**/ ſo über die Streitigkeiten/ die wegen der Holtzungen/ Wald- Rechte/ Pfandungen/

und

und derjenigen Güther entſtehen / worauf vor dieſem Bienen zu halten / und Honig zu ſammlen erlaubet war / beurtheilet.

8. **Das** *Banco*-**oder Kauffmanns-Gericht** / welches in Mercantil-Wechſel- und allen zu denen Commerciis gehörigen Sachen ſpricht / und alle und jede Appellationes, der Natur der Handelſchafft / und vieler Kayſerlichen Privilegien halber an die Reichs-Gerichte verbietet. *Ibidem pag. 156.*

9. **Das** *Criminal*-**oder Inzicht-Gericht** / von Einziehen der Delinquenten alſo genennet / gehet mit lauter Criminal-Sachen und deren Beſtrafung um. *Ibidem.*

10. **Das Vormund-Gericht** / oder die Vormund-Stube / ſpricht in Teſtaments-Tutel- und Curatel-Sachen / und hat die oberſte Vormundſchafft über alle Pupillen und beſtändige Aufſicht auf die Tutores, Curatores, und derſelben Adminiſtration. *Ibidem.*

11. **Das** *Appellations*-**Gericht** / wohin / als dem oberſten von einigen bißhero erzehlten Gerichten appelliret / und alßdann eine jede Sache von neuem / und zwar von ſolchen Conſulenten, ſo zu denen Urtheln / wodurch ſich die Partheyen gravirt zu ſeyn befunden / nichts contribuiret / unterſucht und decidiret wird. *Ibidem.*

Von mehreren Reichs-Städten / welche Privilegia de non-appellando haben / iſt nichts bekandt / diejenigen aber / welche nur von denen **Schwäbiſchen Gerichten** eximiret / werden **unten** erzehlet werden.

Allhier iſt nun ferner zum Beſchluß des *Catalogi* von dem **Kayſerlichen Hof-Gericht zu Rothweil** und **Land-Gericht** / welche beyde in Schwaben ſich befinden / wie auch von einigen andern Gerichten im Reich / dienliche Nachricht anzufügen.

Vom Kayſerlichen Hof-Gericht in Schwaben zu Rothweil. N. XI.

Dieſes iſt ein ſehr altes / und nach Meynung des berühmten Cocceji *Jur. Publ. cap. 32. §. 40.* noch vor Kayſer Conrado III. errichtetes Reichs-Gericht / deſſen beſtändiger Sitz von jetztgedachtem Kayſer Conrado Anno 1146. zu **Rothweil** beſtim- *Add. ſuprà Append. V. Tabell.*

 met

Privileg. pag. 147. in med. & pag. 157. ſeqq. met worden/ vid. Maurit. *Diſſertat. de Judic. Rotwil. cap. 2. §. 4.* In dieſes Kayſers Fundations-Brief/ welcher in Wehneri *Commentar. ad Ordinat. Rotwil.* zu leſen/ wird es genennet: das nechſte und würdigſte Hof-Gericht/ nach dem Hof-Gericht/ das ein Römiſcher Kayſer oder König in ſeinem Kayſerlichen oder Königlichen Hof hält/ als wann es noch am Kayſerlichen Hof gehalten würde/* wie auch in beſagten Kayſers Hof-Gerichts-Ordnung bey dem Goldaſto in Reichs-Satzungen *Num. 5.* heiſſet es: das oberſte des Heiligen Reichs Gericht in Teutſchen Landen/ welche Benennung aber dieſem Gericht nicht mehr zukommt/ nachdem der Glorwürdigſte Kayſer Maximilianus I. das von ſeinem Herrn Vatter Kayſer Friderico III. angefangene Werck der Aufrichtung des Kayſerlichen und Reichs-Cammer-Gerichts mit viel weiterer und univerſaler höchſter und letzter Jurisdiction im gantzen Römiſchen Reich Teutſcher Landen Anno 1495. vollführet/ dahero auch in der Confirmation Privilegiorum Kayſers Maximiliani Anno 1496. obgedachte Benennung nicht gebraucht worden.

Es hat ſich darauf des Kayſerlichen Hof-Gerichts zu Rothweil Jurisdiction, welches auch vorhin nur zu erſter Inſtantz/ nicht aber auf Appellationes fundiret war/** ſehr vermindert/ da nicht allein von ſolchem Rothweiliſchen Hof-Gericht an das Cammer-Gericht pflegt appelliret zu werden/ ſondern auch ſehr viele Stände des Reichs ſo wohl auſſerhalb/ als im Schwäbiſchen Creyß ſelbſt/ von ſolchen Gerichts Jurisdiction völlig eximiret ſind/ vid. Maurit. *cap. 2. §. 9. 10.* und dazu dem Kayſerlichen Land-Gericht in Schwaben Jurisdiction mit dem Hof-Gericht zu Rothweil im Schwäbiſchen Diſtrictu ein mitlauffender Gerichts-Zwang verliehen iſt/ vid. *Ordinat. Judic. Provinc. Suev. part. 1. tit. 1.* Das Amt eines Hof-

* *In Append. Commentat. ad Jus Camer. pag. 159. lin. 3.* iſt ein Schreib-Fehler zu notiren: ſoll heiſſen Privilegio Conradi III.

** Es irret alſo Mauritius *dict. Diſſertat. cap. 4. §. 3.* & *cap. 2. §. 8.* und andere die ihm gefolget/ wie ſolches klärlich *in Commentat. ad Jus Camer. in Animadverſ. ad Obſervat. Magenhorſt. 25.* gezeiget worden.

Hof-Richters zu Rothweil haben vor dieſem die Grafen von Sultz gehabt/ nunmehro haben es mit der Succeſſion in dieſer Grafſchafft die Fürſten von Schwartzenberg erlangt. Die neue Ordnung des Hof-Gerichts Maximiliani II. Anno 1572. iſt zu leſen bey dem Goldaſto in Reichs-Satzungen *pag.290.* in Lünigs Reichs-*Archiv part. general. Contin.* unter Maximiliano II. *pag.229.* Burgermeiſters *Corp. Jur. Diplomat. part. 2. num. 8. pag. 616. ſeqq.* allwo auch andere Diplomata beygefüget zu finden ſind.

Vom Kayſerl. Land-Gericht in Schwaben. N. XII.

Unter denen verſchiedenen alten Kayſerlichen Land-Gerichten / davon Burgermeiſters Grafen- und Ritter-Saal *part. 2. ſect. 48. 49. & ſect. 54. usque 57.* kan nachgeſehen werden/ und die meiſten in Abgang gerathen/ verſchiedene auch denen Ständen des Reichs zugeeignet worden/ iſt vornemlich allhier zu melden/ das Kayſerliche Land-Gericht in Schwaben. Was geſtalt ſolches an das Hauß Oeſterreich kommen / iſt in der Anno 1658. zu Jnſpruck gedruckt und Anno 1712. neu aufgelegten Information zu leſen/ unter dem Titul: Kurtze doch gründliche *Information* aus was wichtigen und ſtandhafften Urſachen das Kayſerliche Land-Gericht in Schwaben nicht aboliret/ noch dem Hochlöblichen Ertz-Hauß Oeſterreich wider ſeine alte erlangte/ und durch beſtändige Ubung hergebrachte treffliche Freyheiten/ der Rechtlichen Außträge halber/ etwas Neues oder Beſchwerliches zugemuthet werden kan und ſolle. *Ibidem pag. 147. in med. & pag. 159. ſeqq.*

Welcher Information eine andere Gegen-*Information &c.* von Seiten der Stände des Schwäbiſchen Creyſſes Anno 1658. entgegen geſetzt worden / und dieſer hinwiederum von der Oeſterreichiſchen Regierung zu Jnſpruck eine gründlich entgegen geſtellte Erinnerung: Alles iſt Anno 1712. zu Jnſpruck zuſammen gedruckt/ mit beygefügten Diplomatibus und nöthigen Documentis: die hinc inde geführte haupſächlichſte Gründe ſind in Burgermeiſters Grafen- und Ritter-Saal *part. 2. ſect. 49.* erzehlet/ die Land-Gerichts-Ordnung Kayſers Ferdinandi I.

Anno 1618. zu Inſpruck heraus gegeben / iſt zu leſen in ejusdem *Corp. Jur. Diplomat. pag. 694.*

Die Orthe oder Mahlſtätte wo das Gericht gehalten wird / ſind in denen Reichs-Städten Ravenſpurg / Wangen / Yßni / wie auch einem Flecken Altorff genannt Weingarten.

Von Bürgermeiſter und Rath der Reichs-Städte und vom Amtmann zu Altorff werden zu jedesmaligem Land-Gericht zwölff Urthelſprecher verordnet / der Land-Richter iſt dermalen der Herr von Eſchenbruch / welcher nach denen mehreren Stimmen das Concluſum macht: vid. *Ordinat. part. 1. tit. 4.*

Von dieſes Land-Gerichts Jurisdiction ſind ebenfals gar viele Stände eximiret / welche ihre Privilegia daſelbſt ſolenniter vorlegen müſſen: vid. *Ordinat. part. 2. ſect. 4.* Demnach aber ſolche Exemtiones insgemein mit Außnahm der Ehehaffts-Fälle reſtringiret ſind / alſo daß in ſolchen Fällen / vermöge Kayſerlichen Caſſatorien, vid. Burgermeiſters *Corp. Jur. Diplomat. pag. 783. ſeq.* keine Exemtion will admittiret werden / ſo iſt darüber ſehr viel Beſchwehrung biß hero geführet worden. Die Ehehaffts-Fälle werden erzehlet *in Ordinat. part. 2. tit. 5.* und kommen mit denen ſo bey dem Hof-Gericht zu Rothweil eingeführet / faſt überein: vid. Maurit. *Diſſertat. de Judic. Rotwil. cap. 3. §. 3. 4. 5.* junct. *cap. 2. §. 11.*

Die Beſchwehrung wird daher genommen / daß dieſe Ehehaffts-Fälle viel weiter / als ſie vor Alters geweſen / in dieſer neuen Ordnung extendiret worden. Wie auch / daß in obgedachter Land-Gerichts-Ordnung *part. 1. tit. 8.* & *part. 3. tit. 12.* die Appellation an das Kayſerliche und Reichs Cammer-Gericht nicht wolle zugelaſſen werden. Welches alles aus denen gedruckten Monitis von des Schwäbiſchen Creyßes Ständen / und der darüber ertheilten Kayſerlichen Reſolution zu erſehen / ſub titulo: *Monita* der Fürſten und Stände des Schwäbiſchen Creyßes über die neue Land-Gerichts-Ordnung *de Anno 1618.* deßgleichen deren *Gravamina* wider die Land-Voigtey / und das Kayſerliche Land-Gericht in Schwaben / wie ſolche an Ihro Kayſerliche Majeſtät / wie auch den Reichs-Convent zu Regenſpurg

ſpurg den $\frac{10}{20}$. Septembr. 1666. reſpectivè allerunterthänigſt und geziemend gebracht/ bey der darüber zu Altorff genannt Weingarten Anno 1667. gehaltenen Conferentz zwiſchen denen Ertz-Hertzoglichen Oeſterreichiſchen Commiſſarien, und denen Deputirten des Löblichen Creyſſes durchgegangen/ von beyden Theilen aber mehrentheils ad referendum genommen. So dann was über beydes von Jhro Kayſerlichen Majeſtät den 18. Novembr. 1670. allergnädigſt reſolviret/ von Fürſten und Ständen des Schwäbiſchen Creyſſes aber den $\frac{11}{12}$. Septembr. 1671. darüber fernerweit allerunterthänigſt remonſtriret und nachgeſuchet worden.

Dahero auch in denen Kayſerlichen Wahl-Capitulationen wider obgedachte Extenſion derer Ehehaffts-Fällen/ und Verſagung der Appellation, nöthige Vorſehung geſchehen ſind: vid. *Capitulat. Imperat. Matthiæ artic. 16. Ferdinandi II. artic. 14. Ferdinandi III. artic. 17. Leopoldi artic. 18.*

Jndem nun die obgedachte Stände des Schwäbiſchen Creyſſes mit der Anno 1670. ertheilten Kayſerlichen Reſolution, in ſpecie auch wegen der Summæ non appellabilis auf Ein Tauſend Gulden nicht friedlich geweſen/ ſondern weitere Inſtantz gethan/ wie der aus dem vorgedachten Druck gezogene oben *Append. V. Tabell. Privileg. Stat. Imper. pag. 166. ſeqq.* befindliche Extractus zeiget.

Hernach aber in folgenden Kayſerlichen Wahl-Capitulationen die Proviſional-Vorſehung geſchehen/ wie zu leſen *Capitulat. Joſephi artic. 17.* und jetzo Glorwürdigſt Regierender Kayſerlicher Majeſtät *Caroli VI. artic. 18.* So hat das Kayſerliche Cammer-Gericht wohlbegründete Urſache/ die Appellationes auch unter beſagter Summe anzunehmen/ und die Extenſion der Ehehafftung über die alte Obſervantz nicht zu geſtatten.

Was aber die alte Obſervantz in Ehehaffts-Fällen ſey/ das iſt aus denen mit Kayſerlicher Auctorität confirmirten Verträgen zwiſchen dem Land-Gericht mit dem Herrn Biſchoff zu Augſpurg und mit dem Stifft Kempten Anno 1516. und 1545. zu ſehen/ welche in Jacobi Ottonis eines JCti *Iliadi pag. 10. 21. 79. ſeq.* und

in Burgermeiſters *Corp. Jur. Diplomat. pag.* 780. & *pag.* 790. item ejusd. Grafen- und Ritter-Saal/ *part.* 2. *ſect.* 49. *num.* 21. zu leſen.

Nota: Es iſt zwar hieroben *pag.* 56. von einer Specification gemeldet worden/ woraus diejenige Stände/ welche von obgedachten Kayſerlichen Gerichten in Schwaben eximiret/ zu erſehen. Nachdem man aber im Verfolg dieſer Zeit angemercket/ daß dergleichen Catalogi Exemtorum ſchon vielfältig anzutreffen bey dem Limnæo *Jur. Publ. tom.* 4. *Addit. ad lib.* 9. Mauritio *Diſſertat. de Judicio Rotwilenſi cap.* 2. §. 9. 10. Schvvederi *Jur. Publ. Part. ſpecial. cap.* 14. inſonderheit auch in Wehneri *Commentar. ad Reformat. Rotwil.* zu geſchweigen des Blumii, Rodingii, und anderer; So hat man hernach vor überflüßig angeſehen/ den geneigten Leſer mit Erzehlung ſolcher Nahmen allhier zu beſchwehren. Dieſes iſt nur anzumercken/ daß in beſagten Catalogis Exemtorum außgelaſſen das Fürſtliche und Gräfliche Hauß Fürſtenberg/ item der Herr *Prælat* zu Ottenbayern/ ingleichen die Stadt Lindau. Von dieſer iſt oben *pag.* 66. das nöthige angezeigt/ das Fürſtenbergiſche/ wie auch das *Ottenbayeriſche* Privilegium, iſt wegen einiger notablen Umſtände *hierunten im Anhang Num. IX. & X.* befindlich. Daß ſonſten die oberwehnte Catalogi Exemtorum nur vom Diſtrict ſelbiger Gerichte gemeynet/ verſtehet ſich von ſelbſten/ auſſer ſolchen Diſtricken haben beſagte Gerichte vorhin keine Jurisdiction.

N. XIII. Von einigen andern Land-Gerichten.

Ibidem pag. 169. *ſeq.*

DAs Land-Gericht des Hertzogthums Francken iſt heut zu Tage mit dem Hertzogthum Francken dem Hoch-Stifft Würtzburg incorporiret.

Ibidem pag. 170.

Das Land-Gericht des Hertzogthums Onoltzbach/ wird von Marggräflich-Brandenburgiſchen und Stadt Nürnbergiſchen Räthen beſtellet/ und davon ad Cameram Imperialem appelliret: vide Joh. Henr. Hagen. *Diſſertat. Baruth. Anno* 1677.

Von denen Official-Gerichten der hohen Geiſtlichen Stiffter im Reich. N. XIV.

Daß dieſe Herren Officialen, welche an ſich nur Richter in Cauſis Eccleſiaſticis ſind / auch Jurisdictionem in andern Civil-Sachen in Ubung / deren einige auch mit denen Ertz- und Biſchöfflichen Regierungen einen mitlauffenden Gerichts-Zwang haben / ſolches rühret unſers Bedünckens aus der von uralten Zeiten in Gebrauch gekommenen Epiſcopali Audientia her. Es iſt aber hier zu mercken / daß nicht allen Officialen ſolche hohe Jurisdiction in Weltlichen Händeln von denen Ertz- und Biſchöffen eingeräumet worden; und weiß man bey dem Kayſerlichen und Reichs-Cammer-Gericht von keinen anderen Officialen, welche die höchſte Jurisdiction im Lande in Perſonal-Klagen mit dem Weltlichen Judicio concurrenter führen / und von deren Urtheilen unmittelbar ad Cameram appelliret werden müſſe / als von vieren / nemlich: *Ibidem pag. 139. circ. fin. & pag. 172.*

1. Dem *Officiali* im Ertz-Stifft Cölln.
2. Dem *Officiali* zu Lüttich.
3. Dem *Officiali* zu Münſter.
4. Dem *Officiali* zu Paderborn.

Einige andere / als im Ertz-Stifft Trier / haben zwar Jurisdictionem in gewiſſer Maaſſe in Cauſis Civilibus, aber es wird von ihm an die Regierung appelliret. An vielen Orthen iſt dem Officiali gar keine Civil-Jurisdiction zugeſtanden.

In genere iſt zu notiren / daß alle dieſe der Geiſtlichen Perſonen Jurisdiction nicht dörffe zum Præjuditz der Kayſerlichen und Reichs höchſten Gerichtbarkeit gebraucht werden / welches geſchiehet / wann von ſolchen Geiſtlichen Richtern wieder an andere höhere Geiſtliche Richter / und endlich an den Päbſtlichen Nuncium, oder den Päbſtlichen Stuhl zu Rom appelliret wird / dagegen die Reichs-Conſtitutiones ſehr nachtrückliche Verordnung thun / und bey denen höchſten Reichs-Gerichten darüber ernſtlich gehalten / auch dergleichen Mißbrauch keines wegs geſtattet / ſondern alſobald der Kayſerliche Fiſcal ſeines Amts erinnert wird.

Anhang

Verſchiedener zum vorhergehenden Catalogo Privilegiorum, item Juſtitz-Weſen im Heiligen Römiſchen Reich dienlichen Nachrichten.

ES iſt allbereit im Vorbericht des *Catalogi §. 6.* angezeiget/ warum man vor gut befunden/ dieſen Anhang/ mit Außlaſſung der im Corpore Juris Cameralis abgedruckt befindlichen Privilegien, kürtzer zu machen; Hingegen werden *allhier* andere/ alldorten nicht befindliche Privilegien und Nachrichten/ *zum gemeinen Nutzen* communiciret/ und alſo dieſes ein gantz neuer Anhang worden *iſt.*

Num. I.

Kayſerliches allergnädigſtes Reſcriptum, womit die Kayſerliche Wahl-Capitulation überreichet/ und dem Kayſerlichen Cammer-Gericht befohlen wird nach deſſen Inhalt ſich zu richten.

CARL der Sechſte/ ꝛc. ꝛc.

Hoch- und Wohlgebohrne/ Edle/ Ehrſame/ Gelährte/ Liebe Getreue/ ꝛc.

NAchdem Wir in unſerer Kayſerlichen Wahl-Capitulation unter andern gnädigſt zugeſaget/ und Uns verbunden darob zu halten/ daß weder von Uns noch andern dawider gethan werde. Und zu dem Ende nöthig iſt/ daß Wir ſolches unſern Kayſerlichen höchſten Gerichten gnädigſt anfügen;

So

So haben Wir es hiermit gnädigſt thun/ und auch annebſt von beſagter Unſerer Kayſerlichen Wahl-Capitulation ein authentiſches Exemplar zuſchicken wollen / auf daß Ihr Euch bey Vorfallenheiten in Urthel- und Recht-ſprechen / nach deſſen Inhalt zu richten wiſſen möget.

Daran vollziehet ihr Unſern gnädigſten Willen und Meynung / und Wir verbleiben Euch ꝛc. ꝛc.

Geben in Unſerer Stadt Wien den 3. Februar. 1714. Unſerer Reiche ꝛc. ꝛc.

CARL.

Fr. Gr. v. Schönborn.

Glandorff.

Denen Hoch- und Wohlgebohrnen / Edlen/ Ehrſamen/ Gelährten / Unſern und des Reichs Lieben Getreuen Cammer-Richter Amts-Proviſen, Præſident und Beyſitzern Unſers Kayſerlichen Cammer-Gerichts ꝛc.

Num. II.

Kayſerliches allergnädigſtes Reſcriptum notificatorium ad Cameram Imperialem, daß Ihro Königliche Majeſtät in Groß-Britannien/ als Hertzog zu Braunſchweig und Lüneburg/ in Beſitz des Fürſtlich-Sachſen-Lauenburgiſchen/ Votum in Comitiis & Circularibus Conventibus zu führen/ biß zu Außtrag des Petitorii bleiben ſollen.

Ad præced. Claſſ. I. Num. IX.

CARL der Sechſte von GOttes Gnaden erwählter Römiſcher Kayſer/ zu allen Zeiten Mehrer des Reichs/ ꝛc. ꝛc.

Hoch- und Wohlgebohrne / auch Wohlgebohrne/ Edle / Ehrſame / Gelährte / Liebe Getreue.

WIr haben Uns in Unterthänigkeit vortragen laſſen/ welcher geſtalt Weyland Unſers in GOtt ruhenden Herrn Vatters Kayſerliche Majeſtät Glorwürdigſten Andenckens/ im Auguſto des Sechszehen Hundert Neun und Neunzigſten Jahrs/ als das Fürſtliche Hauß Braunſchweig/ und bevorab

der Hertzog zu Zelle/ ohngeachtet des nach Abſterben des letzteren Hertzogs zu Sachſen-Lauenburg/ deſſen Succeſſion halber/ unter verſchiedenen bey Seiner Majeſtät ſich angegebenen Prætendenten entſtandenen Rechts-Streit/ bey damalen im Nieder-Sächſiſchen Creyß vorgeweſter Creyß-Verſammlung in das Exercitium des Sachſen-Lauenburgiſchen Seſſionis & Voti, via facti ſich zu ſetzen/ getrachtet hat; Jhro Kayſerliche Majeſtät und Liebden aber es Lite pendente, vermög dero Kayſerlichen Obriſt-Richter- und Lehen-Herrlichen Amts ein ſolches nicht geſtatten wollen/ und dahero nicht nur an die Directoria gedachten Nieder-Sächſiſchen Creyßes/ ſondern auch bey der Reichs-Verſammlung zu Regenſpurg ein Kayſerliches Machts-Inhibitorium erkannt/ auf keine Weiſe geſchehen zu laſſen/ daß von dem Hauß Braunſchweig oder jemand andern/ biß zu Erörterung der Sache/ wegen ermeldter Sachſen-Lauenburgiſchen Landen Seſſionem & Votum in dem Nieder-Sächſiſchen Creyß und im Fürſtlichen Collegio bey der Reichs-Verſammlung ergriffen/ noch ſonſten etwas innoviret/ ſondern alles in ſtatu quo, zu Abwendung alles Præjudicii deren dabey intereſſirten übrigen Prætendenten, von Rechts wegen gelaſſen werde.

Nachdem Wir nun als Römiſcher Kayſer und Obriſt-Lehen-Herr des Königs von Groß-Britannien Liebden/ als Hertzogen zu Braunſchweig und Lüneburg/ nach dem Befund der Rechtlichen und ſonſten dabey vorwaltenden erheblichen Gründen und Urſachen/ gegen ihren Gerichtlichen Revers, und ſalvo Petitorio & cujuscunque Jure, mit vorgedachtem Sachſen-Lauenburgiſchen Lande/ ſamt denen dazu gehörigen Recht- und Gerechtigkeiten belehnet; So haben Wir deme zu folge vorerwehntes Inhibitorium Seſſionis & Voti auch in ſo weit aufgehebet; Und gleichwie Wir es ſo wohl bey der Reichs-Verſammlung zu Regenſpurg/ als an das dermalige Directorium des Nieder-Sächſiſchen Creyßes erinnert haben/ daß Wir des Königs von Groß-Britannien/ als Hertzogen zu Braunſchweig und Lüneburg Liebden gnädigſt verſtatten/ Krafft ſothaner Unſere Kayſerli-

ſerliche Belehnung bey künfftig zu wünſchen ſeyenden baldigen Verſammlungen des Nieder-Sächſiſchen Creyſſes / wegen des Fürſtenthums Lüneburg Seſſionem ad Votum biß zu Außtrag des Petitorii ergreiffen und führen zu können;

Alſo haben Wir es auch Dir und Euch / als Unſeren Cammer-Richtern und Aſſeſſoren Unſers Kayſerlichen Cammer-Gerichts / zur Nachricht hiermit gnädigſt anfügen wollen / und verbleiben Dir und Euch ſamt und ſonders mit reſpective Kayſerlichen Gnaden wohl und gewogen. Geben in Unſerer Stadt Wien den Erſten Octobr. Anno Siebenzehen Hundert Fünff und Zwanzig / Unſerer Reiche des Römiſchen im Vierzehenden / des Hiſpaniſchen im Drey und Zwanzigſten / des Hungariſchen und Böheimiſchen aber im Fünffzehenden.

CARL.

Vt. Fr. Gr. v. Schönborn.

Ad Mandatum Sacr. Cæſar. Majeſt. proprium.

E. F. v. Glandorff.

Denen Hoch- und Wohlgebohrnen / auch Wohlgebohrnen / Edlen / Ehrſamen / Gelährten / Unſern Kayſerlichen Geheimden Räthen / und des Reichs Lieben Getreuen / Cammer-Richtern / Philipp Carl Grafen zu Hohenlohe und Herrn zu Langenburg / auch Kayſerlichen Præſidenten und Beyſitzern Unſers Kayſerlichen Cammer-Gerichts.

Num. III.

Copia eines Königlich-Preußiſchen Reſcripti an das Cleviſche Hof-Gericht gegen den Mißbrauch Remediorum Poſſeſſoriorum, und denen Appellationibus an die höchſte Reichs-Gerichte den Lauff zu laſſen / Anno 1710. in Sachen Mumm contra Schaesberg in Camera producirt / Mandati de non præjudicando Litis pendentiæ Camerali.

FRIEDERICH / König ꝛc.

Wir haben zwar jüngſthin auf vormals in Sachen des von Mumm contra den Freyherrn von Schaesberg abgeſtatteten Relation, nachdem ſich die allhier angeordnete *Ad præced. Claſſ. I. Num. VII.*

Com-

Commiſſarii mit euch conformiret/ und gleichfals dafür gehalten/ daß die Sache Mumm *contra* Schaesberg inappellable, ein Reſcript vom 6. Martii a. c. an euch ergehen laſſen/ und euch darinnen anbefohlen/ denen vorigen Verordnungen vom 8. Septembris 1707. und 15. Junii 1708. zu folge die in Poſſeſſorio geſprochene und per Inhæſivum confirmirte Sentenz Litterlichen Inhalts zur Execution zu bringen; Nachdem aber der von Mumm dagegen gar beſchwehrliche Klage geführet/ und das jetzt gemeldte *Reſcript* wider die Acta und rechterkauffte allerunterthänigſt vorgeſtellet/ und in wehmüthigſten Terminis conteſtiret/ daß er durch die von dem Freyherrn von Schaesberg erſchlichene Execution mit den Seinigen in den äuſſerſten Ruin geſtürtzet würde/ zumalen da er aus dem Genuß ſeiner bona fide beſtellten/ und allbereits in der Reiffe geſtandenen Früchten geſetzet worden; So hat Uns ſolches bewogen/ dieſe Sache nochmals genau mit allen ihren Umſtänden examiniren/ und uns die Beſchaffenheit derſelben in unſerm Geheimden Rath allerunterthänigſt vortragen zu laſſen; Ob nun wohl anjetzo auf die Haupt-Sache es gar nicht ankommt/ ſondern ſolches biß zu künfftiger Rechtlicher Erörterung außgeſetzet werden muß; So haben Wir doch bey Erwegung derſelben wahrgenommen/ daß der vormalige Urthelsfaſſer durch die publicirte Sententiam à quo, das *Poſſeſſorium* gleichſam bey den Haaren herbey gezogen/ damit er die Remedia ſuſpenſiva an die höchſte Reichs-Gerichte denen Partheyen abſchneiden möchte/ welche *Maxim* auch bißher in unſerm hieſigen *Tribunal* in andern bey euch *ventilir*ten Sachen öffters *obſervir*et worden. Nun halten wir zwar/ wann der Punctus Poſſeſſorii allein in Actis geſtritten und darin ſubmittiret worden/ ſolches vor recht/ und laſſen es auch vorkommenden Umſtänden nach in andern dergleichen Sachen in ſo weit geſchehen/ daß die Partheyen/ ſo viel es immer möglich iſt/ von den Geld-freſſenden Proceſſen bey denen Reichs-Judiciis abgehalten werden/ wollen aber ſonſt nicht/ daß unter dem *Prætext* des *Poſſeſſorii* denen *litigi*renden Partheyen alle *Defenſions*-Mittel und *Remedia Juris* abgeſchnit-

ſchnitten/ ſie in das Petitorium, worinnen das im Poſſeſſorio zugezogene Gravamen irreparabel iſt/ verweiſen/ und dadurch in einen Zuſtand geſetzet werden/ daß ſie ſub juſto Clypeo ſuccumbiren müſſen: Sondern Wir befehlen euch hiermit ein- vor allemal/ wann *Cauſa Petitorii*, welches das *Poſſeſſorium abſorbiret*/ zureichend *inſtruiret* und klar gemacht worden/ ſuper Petitorio alßdann zu ſententioniren. Wir finden im übrigen in gegenwärtiger Sache viele bedenckliche Umſtände/ welche uns glauben machen/ daß eines theils die *Sententia à qua* nicht überall denen Rechten *conform*, andern theils wenigſtens die Sache nicht vor inappellable zu halten/ dann (1.) wird aus denen Actis zu erſehen ſeyn/ daß da die Wittwe Mangelmanns auf die Mummiſche Klage ihre Exceptiones ex capite Tranſactionis, welche aber von dem von Mummen nicht agnoſciret worden/ formiret/ und hernach reconveniendo ex alia cauſa calumnioſè die gantze Erbſchafft prætendiret hatte/ die Sache ohnſtreitig ad Petitorium zu referiren. (2.) Iſt die Sententz de Anno 1684. wider Unmündige/ welche mit keinen Vormündern verſehen worden/ geſprochen/ welches nach denen Rechten eine Nullität involviret/ und deßwegen iſt ſie auch (3.) in Judicio Reviſorio den 10. Januarii 1685. gäntzlich caſſiret/ die Sache ad Statum von 1658. reduciret/ und die damals erkannte Inrotulation und Tranſmiſſion der Acten confirmiret worden: (4.) Ex *L. Si contendat* procediret/ welches ebenfals ad Judicium Petitorii gehöret/ dahero wir noch zur Zeit keinen Grund finden/ warum Anno 1687. extra Punctum ſubmiſſum eine bereits caſſirte Sententz denuò confirmiret werden könne/ zum wenigſten hätte man allhier/ da Caſus Nullitatis, und ein ſolch Gravamen vorhanden/ welches in Petitorio ſchwer repariret werden dörffte/ und womit Cauſa Proprietatis einiger maßen ratione Tranſactionis & quæſtionis Status connex iſt; über dem auch (5.) minorem in Poſſeſſorio geſprochen worden/ in admittenda Appellatione propitio Jure, nicht eben difficil ſeyn ſoll/ weilen dergleichen Exceptiones à regula in ſolchen Fällen ein groſſes Moment an die Hand geben/ jedoch ſoll dieſes alles/ und die von dem Mummen vorgeſchützte Ex-

ception, daß der Freyherr von Schaesberg ſich nicht einmal ad cauſam legitimiren können/ biß zu Erörterung der Haupt-Sache außgeſetzet bleiben; Es wird euch aber ſalvo Jure Partium dißhalb allhier ſolches vorgeſtellet/ damit ihr künfftig in dergleichen Sachen behutſamer gehen/ und ſub prætextu Privilegii das Poſſeſſorium nicht mißbrauchen/ und Unſere Unterthanen darunter zur Ungebühr graviren möget. Was aber Punctum Inadmiſſibilitatis Appellationis betrifft/ ſo iſt zwar nicht ohne/ daß Unſere/ zur Unterſuchung dieſes Puncts conſtituirt geweſene Commiſſarii in ihrem Bericht vom 1. Martii a. c. dieſe Sache ex duplici capite vor inappellabile gehalten: Eines theils/ weil in Poſſeſſorio geſprochen/ in welchem/ laut Privilegii, keine Appellatio ſtatt findet/ andern theils aber/ weilen es Cauſa Spolii wäre: Und dieſes hat auch verurſachet/ daß wir das Eingangs erwehnte Reſcript vom 6. Martii a. c. an euch abgelaſſen. Jetztgedachte Commiſſarii haben damals quoad Punctum Spolii pro fundamento geſetzet/ daß die Wittwe Mangelmanns mit Mumm Anno 1650. Tranſactionem, in welcher ihr das Jus Inſiſtentiæ verwilliget/ getroffen/ woraus ſie Anno 1652. de facto geſetzet; Daher/ obwohl das Judicium beſſer gethan/ wann ſie ſuper Spolio erkannt/ ſo hat ſie doch verbis in factum temperatis der Wittwe Erben die Manutenentz ihres Juris Inſiſtentiæ mit Recht ertheilet. Nun führet der von Mumm ſowohl wegen Beylegung Faſciculi Actorum in puncto Spolii, als auch daß ſolches aus privat einſeitigen Memorialien zuſammen geſtoſſen/ ein- und anderes wahrſcheinlich an/ und dabey inſonderheit dieſes/ daß in puncto niemals ordentlich verfahren/ noch zum Recht-Spruch ſubmittiret worden/ welches wir an ſeinen Orth jetzo geſtellet ſeyn laſſen. Dieſes aber iſt bey genauer der Sachen Uberlegung gewiß/ daß die Sententia de Anno 1684. ejusque Confirmatoria de Anno 1687. auf ein Spolium nicht quadrire/ noch dahin gezogen werden könne; indem/ wann ratione Spolii ex remedio Poſſeſſorio agiret werde/ ſolches ex *Interdicto Unde vi*, vel ex *Canone Redintegranda*, geſchehen müſſe/ welche beyde Remedia recuperandæ Poſſeſſionis ſeyen/ wodurch der Spoliatus die verlohrne Poſſeſſion

wieder

wieder fordert/ und alſo in einer Sache/ die er mit in Beſitz hat/ zumalen über 30. Jahr/ hernach nicht manuteniret und geſchützet werden kan/ wie doch die Sentenz expreſsè erkennet. Ubrigens aber iſt allhier wohl zu notiren/ daß obgedachte hieſige Commiſſarii zum theil in ihrem vorigen Bericht vom 21. Januarii 1709. ſelbſt die Sache ſo beſchaffen gefunden/ daß durante Juſtitio Wetzlarienſi dieſelbe an Unſer Ober-Appellations-Gericht wohl gezogen und daſelbſten außgeübet werden könte/ folglich die Sache nicht inappellable zu ſeyn erachtet/ wann der von Mumm der zu Wetzlar Rechts-hängigen Appellation renunciren würde/ dieſer auch ſolches darauf bona fide und aus Devotion gegen uns gethan/ und an ſtatt der Wetzlariſchen Litispendenz die hieſige agnoſciret/ durch dieſe gute/ die Endſchafft der Sache zum Zweck habenden Intention, aber ihme unvermuthet die Execution auf den Halß gezogen; So hat uns ſolches/ und andere Umſtände mehr/ um ſo viel mehr bewogen/ den Punctum Inappellabilitatis ex capite Poſſeſſorii weiter und genauer examiniren und beleuchten zu laſſen. Weil ſich nun dabey klar gefunden/ daß (1.) das Kayſerliche Cammer-Gericht die Appellation einmal angenommen/ und obwohl der Freyherr von Schaesberg den Punctum non-devolutæ Appellationis urgiret/ demnach Mandata Arctiora, item Paritoria ergangen/ (2.) der Freyherr von Schaesberg dagegen Reſtitutionem in integrum, wodurch er Actor worden/ geſuchet/ und alſo (3.) die Sache daſelbſt notoriè inter Partes zur Litispendentz gediehen/ (4.) der Fiſcus zu Cleve auch ſelbſt/ nachdem er von dem Cammer-Gericht rechtlich beſchieden worden/ dabey acquieſciret/ (5.) wie auch darauf unterm 1. Auguſti 1699. verordnet/ daß dem Proceß der völlige Lauff gelaſſen werden ſolte/ wozu Uns inſonderheit dieſes bewogen/ daß gleichwohl der Freyherr von Schaesberg dem von Mumm nach Wetzlar einmal gefolget/ und alſo per Exceptionem non-devolutæ Appellationis der Punctus Inadmiſſibilitatis daſelbſt ſtreitig worden/ demnach Paritoria vor Mummen außgefallen/ ſo gar/ daß der von Schaesberg auch dagegen ſelbſt Reſtitutionem bitten müſſen/ wodurch die Litispendentz noch mehr beſtättiget/ hierauf auch

die Anno 1687. veranlaſſete Execution aufgehaben/ und als ein Attentatum Appellatione pendente factum, angeſehen worden; So will ſich nunmehro bey ſo geſtalten Dingen über die Frage: Ob die Sache appellable oder nicht? worüber das Cammer-Gericht zu Wetzlar pro Affirmativa Rechts-kräfftig geſprochen/ nicht mehr viel raiſonniren/ noch bey reiffer der Sache Uberlegung ſich *thun* laſſen/ dieſe klare/ und von dem Freyherrn von Schaesberg *ſelbſt* agnoſcirte Litispendentz auf einmal übern hauffen zu werffen/ und Cauſa in Appellationis Inſtantia nondum deciſa, die ſuſpendirte/ noch nicht aber confirmirte/ weniger zum Judicato gediehene Urthel in medio curſu Proceſſus Appellationis zur Execution zu bringen: Vielmehr dörffte ſolches/ wann es der von Mumm an die Reichs-Gerichte bringen ſolte/ als ein Attentatum angeſehen/ und Mandata Revocatoria erkannt werden/ welches nur beſchwerliche Colliſiones nach ſich ziehen dörffte. Und ob zwar Unſere hieſige Commiſſarii dieſe Execution nur auf das Capital der 5000. Rthlr. vorgeſchlagen/ ſo finden wir doch nunmehro auch nicht/ da dieſes vornemlich das Objectum Litis *allezeit geweſen/ deßhalb der* von Mumm nach Wetzlar appelliret/ und da die Validit*ät des Tranſacti* an ſich ſelbſt überall angefochten worden/ wie ſolches Capital pro liquido zu der Execution zu unterwerffen/ gehalten werden können: Vielmehr iſt die Sache/ ſowohl was das Quantum an ſich ſelbſt/ als auch die Percepta betrifft/ in notoria Litispendentia befangen/ und muß alſo à Judice Appellationis zuförderſt darüber erkannt werden/ ehe die Execution erfolgen kan. Gleichwie nun aus obigem erhellet/ daß ob Wir wohl vor die in Faveur des Freyherrn von Schaesberg an Uns ergangene und ſonſt gar viel gültige Interceſſionales groſſe Conſideration haben/ und dem Freyherrn von Schaesberg/ ſo viel es nur immer ſalva Juſtitia geſchehen kan/ gerne in thunlichen Dingen willfahren; Wir dannoch in hac cauſa Recht und Gerechtigkeit vordringen laſſen müſſen/ und dem von Mumm auf keinerley Weiſe die Juſtitz verſagen/ noch ihm Gelegenheit geben können/ ſich an die in Actis gegründete/ und von denen hieſigen Commiſſariis in ihrem letzteren Bericht vom 17. Junii a. c.

feſt-

feſtgeſetzte Litiſpendentz zu halten/ und ſich nach Wien zu begeben/ wodurch dann nicht allein der Freyherr von Schaesberg in mehrere Weitläufftigkeit würde geſtürtzet/ und ebenfals ſo fort pendente adhuc Lite wieder aus dem Guth exmittiret/ und als in ſtatu quo fuit ante Executionem gelaſſen werden; ſondern es würde auch der Kayſerliche Reichs-Hof-Rath noch viel lieber als das Cammer-Gericht/ Anlaß nehmen/ in dieſer Sache unangenehme und Uns præjudicirliche Verordnung ergehen zu laſſen/ und Uns gar/ wie ſchon bißhero etlichmal geſchehen/ fälſchlich zu beſchuldigen/ als wann Wir Unſere Unterthanen entweder mit Gewalt/ oder durch andere Wege/ von den höchſten Reichs-Judiciis abhalten lieſſen; welches letztere dann Ubelgeſinnete in gegenwärtigem Caſu vornemlich vorgeben würden/ da der von Mumm zur Renunciation der bey dem Wetzlariſchen Cammer-Gericht ſchon würcklich Rechts-hängigen Proceſſuum, in der Meynung und mit feyerlichſtem Beding/ daß die Sache in eo ſtatu, quo fuit Wetzlariæ, an das Tribunal devolviret werden ſolte/ ſich perſuadiren laſſen. Alſo befehlen Wir euch Krafft dieſes alles Ernſtes/ die vorhin/ nachdem wir damals nicht hinlänglich von der Sache informiret geweſen/ veranlaßete Execution alſofort nach Erhaltung dieſes Unſers Reſcripti aufzuheben/ den von Mumm wieder in das Guth immittiren/ und den von Schaesberg exmittiren zu laſſen/ und dieſen letzteren zu Erſtattung der ex falſa Cauſa erhaltenen Perceptorum zugleich mit anzuhalten: Im übrigen aber beyde Theile/ nach zuförderſt aufgehobener Execution, und nach geſchehener Reſtitution der Perceptorum, dahin zu beſcheiden/ daß ſie binnen 6. Wochen/ à dato Inſinuationis an zu rechnen/ Zwey geſchickte/ und der Sache gewachſene Commiſſarien, und zwar ein jeder einen/ welchen beyden alßdann Wir annoch einen tertium, wider den von beyden Theilen nichts einzuwenden/ ex officio adjungiren werden/ in Vorſchlag bringen mögen/ welche zwiſchen dem von Mumm und dem von Schaesberg gütliche Handlung/ wozu der Freyherr von Schaesberg hiebevor ſich ſelbſt erbotten/ pflegen/ und dahin trachten ſollen/ daß dieſelbe auf eine gute Manier außeinander geſetzet und vergli-

glichen werden. Zu dem End dann/ und damit der von Schaesberg unſere *Intention*, daß wir die Sache zu ſeinem Beſten/ und um ihn aus dem verdrießlichen *Proceſſu* reiſſen/ gerne gütlich abgethan wiſſen wollen/ daraus ſehen und erkennen möge/ Wir dem von Mumm für erſtlich zureden laſſen wollen/ daß er ſich bey dem Vergleich in keinem Stücke *difficil* erzeigen/ ſondern überall billichmäßige *Conditiones* annehmen/ und an ſich nichts erwinden laſſen möge/ daß der Vergleich zum Stande komme. Falls aber ſolches nicht geſchiehet/ ſo können Wir nicht umhin/ die Sache *in illo ſtatu*, worinnen ſie zu Wetzlar geweſen/ an Unſer hieſiges *Tribunal* zu fernerer Rechtlichen Außführung zu verweiſen/ da Wir dann allenfals nachtrückliche Verordnung ergehen laſſen wollen/ daß nicht allein die Sache bey dem Ober-*Appellations*-Gericht beſt-möglichſt beſchleuniget/ ſondern auch dem Freyherrn von Schaesberg gute und ſolche Juſtitz *adminiſtriret* werden ſolle/ daß er ſich künfftig zu beſchwehren nicht die geringſte Urſach haben möge. Dafern aber der Freyherr von Schaesberg auf ſeiner vorigen Meynung verharren/ und beſagtes Unſer *Tribunal* ferner/ wie bißhero/ zu *decliniren* ſuchen/ und einer *Commiſſion inhæriren* würde/ die Sache wider Willen des von Mumm/ in einer Sache die *in Litispendentia* begriffen/ welche der von Mumm nicht anders als *ſub Conditione renunciirt*/ wann nemlich die Sache an Unſer Ober-*Appellations*-Gericht verwieſen würde/ nicht veranlaſſet werden kan/ wie ſolches auch die hieſige *Commiſſarii* zum theil in ihrer mit Unſeren übrigen zum Ober-*Appellations*-Gericht verordneten *Præſident* und Räthen den 11. *Novembr.* 1709. abgeſtatteten *Relation* erkannt/ und ſelbſten vor unbillich gehalten/ daß durch des Freyherrn von Schaesberg unerhebliche *Recuſation*, die Sache von dem Ober-*Appellations*-Gericht/ deſſen *Jurisdiction* Wir/ ſo viel nur immer thunlich/ *extendiret* wiſſen wollen/ ab- und vor eine *Commiſſion* gezogen werden ſolte; So wird ſich der Freyherr von Schaesberg alſdann nicht entgegen ſeyn können/ daß die gantze Sache *ad Cameram Wetzlarienſem*, als *ad Forum Litispendentiæ*, *remittiret*/ und

dem

dem von Niumm frey gelaſſen werden / da das Cammer-Gericht annoch geſchloſſen / an den Kayſerlichen Reichs-Hof-Rath zu Wien ſich zu wenden / und daſelbſt ſeine Nothdurfft vorzuſtellen. Seynd ꝛc. Geben Alten-Landsberg den 4. Auguſti 1710.

FRIEDERICH.

An das Cleviſche Hof-Gericht.

Num. IV.

Ferdinandi III. Röm. Kayſerl. Majeſtät allergnädigſtes Privilegium Electionis Fori, dem Durchlauchtigen Hauße Braunſchweig und Lüneburg / Jhren Erben und Nachkommen Anno 1648. ertheilet: Nach dem Original aufs neue gedruckt / nebſt einigen Obſervationibus Auctoris Anonymi 1726. *Ad pre- ced. Claſſ. I. Num. IX.*

WJr FERDINANDT der DRJTTE / von GOttes Gnaden erwöhlter Römiſcher Kaiſer / zu allen Zeitten Mehrer des Reichs / in Germanien / zu Hungarn / Böheimb / Dalmatten / Croatten vnnd Sclavonien ꝛc. König / Ertz-Hertzog zu Oeſterreich / Hertzog zu Burgundt / zu Brabandt / zu Steyer / zu Karndten / zu Crain / zu Lützemburg / zu Württemberg / Ober- vnnd Nider-Schleſien / Fürſt zu Schwaben / Marggrafe des Heiligen Römiſchen Reichs / zu Burgaw / zu Mähren / Ober- vnnd Nider-Laußnitz / Gefürſter Grafe zu Habſpurg / zu Tyrol / zu Pfirdt / zu Kyburg vnnd zu Görtz / Landtgrafe im Elſaß / Herr auf der Windiſchen Marckh / zu Portenaw vnnd zu Salins ꝛc. ꝛc. Bekennen offentlich mit dieſem Brief vnnd thuen kundt allermeniglich: Alß Wir von denen Hochgebornen Friderichen / *Auguſto*, vnnd Chriſtian Ludwigen / Gevettern / Hertzogen zu Braunſchweig vnnd Lüneburg / Vnnſern Lieben Oheimb vnnd Fürſten / bey den zu Münſter vnnd Oßnabrugg vorgangenen allgemeinen Friedens-Handlungen / vmb Ertheilung eines Privilegii Electionis Fori, entweder vor Vnnſerm Kaiſerlichen Reichs-Hof-Rath / oder vor Vnnſerm Kaiſerlichen Cammer-Gericht in Recht zu erſcheinen angelangt worden / daß Wir in Anſehung der getrewen Dienſte /

Dienſte/ ſo Jhre Lbd. Lbd. Lbd. vnnd derſelben Vorfahren Hertzogen zu Braunſchweig-Lüneburg Vnns vnnd dem Heiligen Reich/ auch Vnnſerm Löblichen Ertz-Hauß Oeſterreich in viel Weeg geleiſtet haben/ auch hinfüro wohl thuen können vnnd mögen/ ſonderlich aber/ daß Sy/ nach lauth vnnd beſage des allgemeinen Frieden-Schluſſes/ die an den Ertz- vnnd Stifftern Magdenburg/ Bremen/ Halberſtatt/ vnnd Ratzenburg erlangte *Coadjutorien*, auff Vnnſer vnnd geſambter Ständte des Reichs Begehren/ abgetretten vnnd fahren laſſen/ vnnd alſo dardurch/ wie auch ſonſten bey ermelten allgemeinen Friedens-Handlungen/ die Wiederbringung einer friedtlichen Ruhe vnnd Wohlſtandts im Heiligen Reich Teutſcher Nation, an Jhrem Ortt trewlich vnnd eyferig befördern helffen/ Jhnen vnnd Jhren Erben vnnd Nachkommen Hertzogen zu Braunſchweig-Lüneburg ſolche Freyheit vnnd Willkühr/ nach Jhrem Belieben/ vor Vnnſerm Kaiſerlichen Reichs-Hof-Rath oder Vnnſerm Kaiſerlichen Cammer-Gericht in Rechtlichem auf Sy außgezogenen Proceſs zu erſcheinen vnnd einzulaſſen gnediglich gegönnet vnnd ertheilet haben/ Wir geben/ gönnen vnnd ertheilen auch für Vnns/ vnnd Vnnſere Nachkommen am Reich/ Jhnen ſolche Freyheit mit wohlbedachtem Mueth/ guettem zeittigem Rath vnnd rechtem Wiſſen hiemit und in Krafft dieſes/ alſo vnnd dergeſtalt/ wann vnnd ſo offt gedachte Hertzogen zu Braunſchweig-Lüneburg ſambt oder ſonderlich/ Jhre Erben vnnd Nachkommen Hertzogen zu Braunſchweig-Lüneburg/ von Jemanden/ wer vnnd was Standts oder Weeſens der immer ſeyn mag/ ſive per modum Simplicis Querelæ, ſive Mandatorum, ſive Appellationis, ſive Nullitatis, ſive Commiſſionis, oder ſonſten auff einige andere Weiß vnnd Weeg vor Vnnſerm Kaiſerlichen Hof- oder Vnnſerm Kaiſerlichen Cammer-Gericht beklagt/ oder in einigerley Weiß vnnd Weeg gerichtlich vorgenommen werden; So ſoll in vorbenannter Hertzogen zu Braunſchweig und Lüneburg/ deroſelben Erben vnnd Nachkommen freyer Wahl vnnd Willkühr ſtehen/ ob Sy vor Vnnſerm Reichs-Hof-Rath oder Cammer-Gericht zu Recht erſcheinen vnnd ſich einlaſſen wollen; Ob

auch

auch der Kläger jetzt oder künfftig an jedwederm der bemeldten Gerichten / auf ſeine angebrachte Klage / Citation vnnd Proceſs außgezogen / vnnd dardurch eine Prævention erhalten zu haben vermeynte / ſo ſolle doch ſolche außgezogene Citation vnnd Proceſs auf vorgenannter Hertzogen in dem beſtimbten Termin einkommene Exceptionem Fori Declinatoriam alſobald caſsirt / aufgehebt / vnnd der Kläger oder Impetrant an das von denſelben erwählte Gericht lediglich verwieſen werden; Solte aber derjenige / ſo an die Hertzogen zu Braunſchweig-Lüneburg ſambt oder ſonders Sprüch oder Forderung gewinnet / ſelbige hernechſt vor anſtellendem Rechts-Proceſs vrkundtlich antragen / an welchem Gericht dieſelbe vmb ſolche Sprüch zu Recht zu ſtehen / Rede vnnd Antwort zu geben / gemeynt wären / ſo ſollen Sy ſich deſſen innerhalb zweyer Monath / von angefügter Requiſition anzuraiten / deutlich zu erkleren ſchuldig / oder im widrigen Fall deren ihnen ſonſt Krafft diß gebührender Election für dißmahl vnnd in vorſchwebender Sache verluſtig ſeyn / vnnd dem Gegentheil / an welchem Gericht er ſeine Klag anbringen vnnd vollführen wolte / frey vnnd bevorſtehen; Es ſolle auch an demjenigen Gericht / vor welchem ſich die Hertzogen zu Braunſchweig-Lüneburg ſambt oder ſonders eingelaſſen / wider Sy anderſt nicht / dann nach Außweiſung des Heiligen Römiſchen Reichs Conſtitutionum, vnnd des allgemeinen Frieden-Schlußes / auch künfftiger weiterer Reichs-Verordnung in puncto Juſtitiæ verfahren / Sy auch darwider mit Mandatis, Commiſſionibus vnnd Executionibus nicht vbereylet werden; Von dieſem Vnſerm ertheilten Privilegio Electionis Fori, ſollen durchaus keine Sachen / als allein die Fahn-Lehen exempt vnnd außgezogen / ſondern alle vbrige ohne Vnderſchied darunter begriffen ſeyn / auch darwider niemand gehört / ſondern mit allen dagegen eingewendten Exceptionibus, Aufzügen vnnd Hindernuſſen gäntzlich abgewieſen werden; Jedoch ſoll hierdurch denen Judiciis Auſtrægarum, oder Privilegiis primæ Inſtantiæ nichts benommen / ſondern ſelbige mehrbeſagten Hertzogen gleich andern Ständen vnverkürtzmert vorbehalten ſeyn. Wir meynen demnach / ſetzen / ordnen

vnnd wollen/ daß dieſe vorſtehende Freyheit in allen ihren Puncten, Clauſuln und Begreiffungen wahr/ ſtäth/ feſt vnnd vnverbrochen bleiben vnnd gehalten werden/ auch die obberürte Vnnſere vnnd des Reichs Fürſten Hertzogen zu Braunſchweig-Lüneburg vnnd Ihre Nachkommen ſich derſelben / nach Ihrer Nothdurfft / gebrauchen ſollen vnnd mögen / von allermenniglich vnverhindert. Vnnd gebieten darauff allen vnnd jeden Churfürſten/ Fürſten/ Geiſtlichen vnnd Weltlichen/ Prælaten, Graven/ Freyen/ Herren/ Rittern/ Knechten / Landvögten / Haubtleuthen / Vicedomben / Vögten / Pflegern / Verweeſern / Ambtleuthen / Schultheiſſen / Hofrichtern / Landrichtern / vnnd allen andern Richtern / Freygrafen / Schöpffen / Vrtheilſprechern / Burgermaiſtern / Räthen / Burgern / Gemeinden / vnnd ſonſt allen vnnd jeden andern Vnnſern vnnd des Heiligen Reichs nachgeſetzten Obrigkeiten / Vnderthanen vnnd Getrewen/ was Würden / Stands oder Weeſens die ſeynd / inſonderheit aber Vnnſerm Kayſerlichen Reichs-Hof-Rath/ wie auch Vnnſerm Kaiſerlichen Cammer-Gericht / ernſtlich vnnd feſtiglich mit dieſem Brieff/ vnnd wollen/ daß Sy mehrbemelte Hertzogen zu Braunſchweig-Lüneburg/ dero Erben vnnd Nachkommen/ an ſolcher Ihrer Freyheit vnnd ertheiltem Privilegio Electionis Fori nicht irren noch verhindern / ſondern Sy derſelben ruhiglich gebrauchen vnnd genieſſen/ auch gentzlich darbey bleiben laſſen/ darwider nicht thuen / noch das jemand andern zu thuen geſtatten/ in keine Weiß noch Weeg/ als lieb einem Jeden ſeye Vnnſer vnnd des Reichs ſchwehre Vngnad zu vermeyden/ alles bey Poen Fünffzig Marck Löttigs Golts/ halb Vnnſerm Kaiſerlichen Fiſco vnnd halb den beſagten Hertzogen vnnachläßlich zu bezahlen: Das mainen Wir ernſtlich. Mit Vrkundt dieſes Brieffs beſigelt mit Vnnſerm Kaiſerlichen anhangenden Inſigel / der geben iſt in Vnnſer Stadt Wien den Vier und Zwantzigſten Tag des Monats Novembris, nach CHriſti Vnnſers Lieben HErrn vnnd Seeligmachers Geburt im Sechzehen Hundert Acht vnnd Viertzigſten / Vnnſerer Reiche des Römiſchen im Zwölfften / des

Hun-

Hungariſchen im Drey und Zwanzigſten / vnnd des Böheimbiſchen im Ein vnnd Zwanzigſten Jahren.

FERDINAND. *Mpp.*

Vt. Ferdinand Graf Kurtz.

Ad Mandatum Sacræ Cæſareæ Majeſtatis proprium.

Wilhelm Schröder. Mpp.

Obſervatio I.

QUod originem & cauſas attinet hujus Privilegii, illud non forte fortuna Cæſari excidit, nec ex mero favore gratis impetratum eſt. Nam cum in prolixis & diuturnis Pacis Weſtphalicæ Tractatibus Ducibus Sereniſſimæ Domus Guelficæ pro communi Pacis & Imperii neceſſitate & bono carendum eſſet quatuor inſignibus Coadjutoriis, Magdeburgenſi, Bremenſi, Halberſtadienſi, & Ratzeburgenſi, poſt multa de juſtiſſimo redhoſtimento habita conſilia in aliquale tanti diſpendii ſolatium, ut Cæſar ipſe in Privilegio refert, & hoc Privilegium Electionis Fori, ipſis, quaſi per Tranſactionem, datum eſt.

Obſervat. II. Unde quæcunque alias in favorem alicujus Privilegii, quod merita cauſam illi dederint, quod titulo oneroſo, quod Tranſactioni, quod momentoſæ Pacificationi debeatur, à Scriptoribus Juris Publici & Privilegiorum commemorari ſolent, conjunctim hic omnia in compendio concurrunt, Privilegiumque Sereniſſimorum Ducum Guelficorum & favorabiliſſimum, & latiſſima interpretatione digniſſimum reddunt.

Obſervat. III. Nec Privilegii ponderi & dignitati quidquam detrahit, quod ipſis Pacis Tabulis iſtud inſertum non ſit, partim, quod ex ipſo Privilegio evidenter conſtet, de illo in ipſis Pacis Tractatibus conſultationem ſuſceptam & ejus æquitatem in verbis: Auff Vnnſer und geſambter Stände Begehren ꝛc. agnitam fuiſſe, partim, quod deinde, ipſo Cæſare FERDINANDO III. Auctore, plene & integre poſt paucos à Pacis Subſcriptione dies, ſecundùm promiſſa, expreſſum fuerit.

Obſervat. IV. Conceſſum autem fuit Inclytæ Domui in verbis: Von Jemanden / wer vnnd was ꝛc. contra omnes omninò Actores, de prætenſa nullitate quærulantes, appellantes, Mandata ſive Commiſſionem petentes. Adeoque contra omnem hominem, & ſolis Judiciis de Feudis Vexilliferis exceptis, in omni Diſceptationis Forenſis ſive Proceſſus genere.

Obſervat. V. Forma in eo conſiſtit, ut, quotieſcunque quis Sereniſſimam Domum in Jus vocare vult, ſive ad Aulicum Judicium, ſive Cameram Imperialem, decenti requiſitione præmiſſa, electionem relinquat Domui Brunſvico-Lüneburgicæ, quodnam Forum eligere, & ubinam contra Actionem excipere velit: vid. iterum Privilegium in verbis: So ſoll in vorbenannter Hertzogen ꝛc.

Obſervat. VI. Excluſa etiam eſt omnis machinatio & *hujus Privilegii* infractio ac imminutio, eo ipſo quo in Privilegio, verbis: Ob auch der Kläger jetzt oder künfftig ꝛc. ſtatutum eſt, ne in fraudem hujus *Privilegii* Actori fas ſit, ſimul utrumque Supremum Imperii Tribunal pulſare, & exinde aliquam Præventionis ſpeciem callido & iniquo conſilio comminiſci.

Obſervat. VII. Ne verò Actor circa modum procedendi aberret ab intentione Privilegii, jubetur in verbis: Solte aber derjenige / ꝛc. ut ante litem ad Judicia Imperii perlatam, decenter ſciſcitetur è Principe Guelfico, coram quonam Judicio comparere ſibi commodum putet, exſpectetque dein per integrum bimeſtre, reſponſum. Quod monitum inſtar Regulæ & quaſi Formæ Proceſſus, ſub præſenti nullitate aliaque gravi pœna omninò, teſte ipſo Privilegio, obſervandum eſt.

Obſervat. VIII. Ne verò Privilegium hoc in incommodum Inclytæ Domus cedat, additum quoque *fuit, quod Judicio Auſtrægarum primæque* Inſtantiæ beneficio, hoc novo in Privilegio *nihil decedere debeat.*

Obſervat. IX. Pro majori munimento Privilegii acceſſerunt tandem monita ad Judicia Imperialia & totum Imperium, in verbis: Unnd gebieten darauff ꝛc. ut ne Sereniſſimam Domum Guelficam in hujus Privilegii uſu ullo modo turbent, ſed idem ubique illibatum eidem relinquant.

Obſervat. X. Dubia varia hic quidem moveri poſſunt. Initio, an ſemper caſu eveniente opus ſit, ut Actor ante litem ante Tribunal aliquod Imperii motam, contra Ducem è Domo Guelfica teneatur quærere ex illo, quodnam Forum eligere velit, & annon potius ipſa Domus Guelfica, *poſtquam* jam actu in alterutro Imperii Judicio conventa eſt, opus habeat, ſe oppoſita Privilegii exceptione tueri? Speciem quidem habent, Actorem ad ejusmodi ſive quæſtionem ſive requiſitionem præmittendam non ubique teneri, ſed Domum Guelficam obligari, ad opponendam in Foro, ubi conventa, ſuam exceptionem: Ita enim (1.) dici in Privilegio, verbis: In dem beſtimbten Termin einkommene Exceptionem: Ita quoque (2.) intellexiſſe Privilegium, cum Anno 1654. à Vitzthumio in Camera Alma Domus conveniretur. Nec (3.) aliter de Jure communi alias obtinere, ſed qui Forum declinare vult, teneri ad comparendum & excipiendum de Foro incompetente.

Obſervat. XI. Aſt his non obſtantibus nihilominùs verius eſt: Actoris eſſe, antea Domum Guelficam decenter de electione Fori requirere. Nam ut initio nihil dicamus, quod nullibi in toto Privilegio Ducibus Brunſvico-Lüneburgenſibus ulla, ſuam Exceptionem Fori declinatoriam ante requiſitionem ab Actore factam, allegandi neceſſitas imponatur, ſed ipſorum arbitrio omnis Privilegii uſus in verbis: Nach Ihrer Nothdurfft/ gebrauchen ſollen vnnd NB. mögen/ ꝛc. relinquatur, inſuper graves ſequentes cauſæ adſunt (1.) Dd. Juris Publici, vid. Schweder. *pag. 397. Jur. Publ.* ita definiunt electionem Fori in Imperio: *quod ſit Privilegium, quo Brunſvicenſibus in Camera vel coram Cæſare NB. conveniendis & ab Actore requiſitis, poteſtas pro ſua commoditate Forum eligendi conceditur.* (2.) Judicia Imperii reſpectu Ducum Guelficorum actu demum competentia fiunt, ſi alterutrum ab illa eligitur; itaque (3.) nec Camera nec Judicium Aulicum ante præmiſſam, Guelficæ Domus, requiſitionem, quicquam decernere, præcipere aut vetare, cum effectu poſſunt. Atqui (4.) ab actu fruſtraneo Jura abhorrent. Accedit (5.) quod in ipſo Privilegio dicatur: So ſoll in vorbenannter Hertzogen zu Braunſchweig ꝛc. Willkühr ſtehen/ ob Sy (ante petitum ſcilicet & declaratum conſenſum, uti tenor totius Privilegii ſuadet) erſcheinen vnnd ſich einlaſſen wollen: manifeſto indicio, quod Actor Domum Guelficam debite non requirens, aërem verberaturus & inanes expenſas facturus ſit. Quale quid, uti in omni Judicio, ita præcipue in Summis Tribunalibus ſummoperè vitandum eſt. Porrò ſi (6.) verſiculum Privilegii: Solte aber derjenige/ ꝛc. vor anſtellendem Rechts-Proceſs &c. ſo ſollen Sy ſich (ſcilicet Duces Guelfici) innerhalb 2. Monath zu erkleren ſchuldig ſeyn: Evidens quoque (7.) eſt per argumentum à contrario, quod fortiſſimum in Jure alias habetur, quod ſi Actor ante Proceſſum Domum Guelficam non requirit, Domus quoque non tenetur ad eligendum Forum, quod citius de illa aliquid ſtatuit, incompetenter id agat. Nam verba: Solte aber derjenige ꝛc. vor anſtellendem Rechts-Proceſs NB. vrkundtlich antragen/ an welchem ꝛc. conditionem & neceſſitatem reſpectu Actoris inferunt, * qua ceſſante etiam Dominorum Reorum obligatio ceſſat. Porrò (8.) in aliis v.c. Proceſſu Auſtrægarum, imò in omnibus ubi alteri competit electio, ante omnia ipſi electio ſalva eſſe, nec una res invito ipſi obtrudi debet. Ut taceam, quod (9.) ipſa natura rei hic ſuadeat, ut electio Fori præcedat determinationem & conſtitutionem Fori. Siquidem ſi Forum aliquod jam ante electionem competens eſſet, electio non tantum actus fruſtraneus eſſet, ſed ei cum effectu ne quidem locus foret. Atque hoc Privilegium (10.) ita intelligendum eſſe, vel ipſa Privilegii litera docet, verbis: Vrkundtlich antragen: item: Von angefügter Requiſition an zu raiten ꝛc.

quibus nihil aliud monetur, quam Actoris eſſe (*a*) Duces de eligendo Foro decenter requirere, & quod Requiſitio hæc actu facta ſit (*b*) docere, & ſtatim Documentum factæ Requiſitionis, Libello adjungere, german. anfügen. Unnd wann darauff binnen 2. Monathen die Election nicht folget / ſo ſollen Sy für dißmahl der Election verluſtig ſeyn.

* *Quia verba hæc latine non aliter reddi poſſunt, quam: Si ille, qui contra Duces Brunſvico-Lüneburgenſes agere vult, ante Proceſſum requiſiverit, ubinam conveniri velint.*

Obſervat. XII. Deinde quod Domus Guelfica nec ad excipiendum nec ad comparendum caſu conveniente obligetur, vel inde patet, quod Cameraliſtæ, vid. Blum. *Proceſſ. Camer. tit. 47. tabul. 3. pag. 374.* & Roding. *Pandect. Camer. lib. 1. tit. 20. cap. 3. §. 9. ſeq. pag. 310.* referant, Privilegium hoc Anno 1652. 4. Junii in Camera pro inſinuato acceptatum fuiſſe. Ergo in Camera & Judiciis Imperii hoc Privilegium pertinet ad Jura notoria; * atqui Jura notoria noſſe debet ipſa Curia, nec opus eſt, ut pars iſthæc adducat. Quare de exceptione Incompetentiæ notoria idem ſtatuunt, & quod à Judice ex officio ſupplenda ſit, docent Zaunſchliffer. *de Officio Judicis ſuppletor. pag. 78.* Mev. *part. 1. deciſ. 83.* Martini *ad tit. 11. §. 2. num. 384.* ubi addit, quod Judex ſtatim in Expenſas condemnare debeat temerarium Actorem. Et cur quæſo Domus *Guelfica ſemel præſtitis ſine* dubio præſtandis inſinuandum curaſſet Privilegium ſuum, *ſi in perpetuum* non absque novis inanibus ſumtibus, nova opus eſſet exceptione vel deductione Privilegii. Sane ſi vel Mulieres, ut ex Dd. *ad tit. de SCto Vellejan.* conſtat, ſi ſemel debite edoctæ ſunt de beneficiis ſuis, amplius de illis edoceri non debent, cur quæſo aliud apud Judices ſummos & graviſſimos practicandum?

* *Notum eſt Capitulationem Cæſaream, Receſſus Imperii, Ordinationes Camerales, Pacis Oſnabrügo-Monaſterienſis Tabulas, Matriculam Imperii, Concordata Nationis Germanicæ, Corpus Juris Civilis & Canonici, unà cum* Privilegiis Statuum *Imperii, ſemper in Tabula Judicii Cameralis ad manus adeſſe debere, quo eo melius caſu eveniente obſerventur hæc Jura.*

Obſervat. XIII. Neque verò dictis obſunt, quæ *ſuprà Obſervat. 10.* adduximus: Nam 1.) verba: In dem beſtimbten ꝛc. loquuntur de caſu ſpeciali in ipſo Privilegio adducto, ubi Actor utrumque Forum Imperii pulſavit, ubi ejus protervia ſummis Tribunalibus oſtendi *poteſt* non *debet* à Reo. 2.) Generalis formula Actoribus præſcribitur in verbis potius: Solte aber derjenige / ꝛc. 3.) Quæ Domus Guelfica in cauſa Vitzthumiana liberaliter egit aliquando, non debent trahi ad conſequentiam, propter tot rationes jam à nobis adductas. 4.) Citatus alias utique ad allegan-

gandam incompetentiam comparere debet, ſed hoc tum demum, ſi competentia vel incompetentia NB. *dubia*, vid. Lauterbach. *Colleg. Pandect. lib. 2. tit. 5. §. 3.* Quale dubium circa homines privatos & illorum exceptiones, cum circa hos ſæpius ſcrupulus, quoad circumſtantias facti v. c. an ſint adhuc minorennes, item an v. c. Fœmina non aliquoties de SCto edocta ſit, annon ei renunciaverit, incidat, & de applicatione Juris aut Privilegii dubitetur, occurrere poteſt. Aliter autem ſe res habet, qua Principum Imperii Familias, quæ ut & Jura ipſorum regulariter eædem ſunt. Ut nihil adſit, quod Privilegii ſemel dati applicationem dubiam reddere, aut cauſæ cognitionem requirere queat.

Obſervat. XIV. Ex his omnibus evidens eſt, quod toties quoties Actor, imo & Judex requiſitionem ſæpius dictam inſuper habeat, haud obſcurum nullitatis vitium committatur, nec Duces Guelfici ex actu nullo, ad comparendum, excipiendum, aut faciendam Relationem Judicii mandata nulliter emittenti obſtringantur, utpote ſibi imputaturo, quod contra Privilegium rite ſibi inſinuatum, Mandatum aut Citationem emiſerit. Et cui bono foret ejusmodi Relatio, quæ tantummodo ea referret Jura, quæ Judex jam in ſcriniis cuſtodit, & quæ jam ante plura luſtra ſibi decenti modo inſinuata fuiſſe, ultro fatetur. Quod ſi Sereniſſimi Duces liberaliter plane v. c. cum Camera agere, nec ſua Jura omnia ad ungvem urgere velint, ſufficeret ſi Mandatarius ſive Procurator Sereniſſimorum Ducum allegaret tantum Privilegium. Quoniam eo ipſo quærantur.

Obſervat. XV. Quo vero hæc magis intelligantur, tenendum eſt, competentiam Judiciorum Imperialium ex binis fontibus æſtimari debere, Jure ſcilicet Imperii communi, & Privilegiis Electionis quorundam Statuum ſpecialibus. Ita priori ratione Judicia Imperialia competentia ſunt regulariter reſpectu plerorumque Statuum Imperii, ut de illorum cauſis judicent, vi ſolarum Legum Imperii & vi Conſtitutionis ſuæ, quæ eo ipſo, quo Cameram & Judicium Aulicum conſtituerunt & confirmarunt, illis de Principibus & cauſis Principum judicandi poteſtatem dederunt, quam deinde caſu eveniente propria auctoritate in actum reducere & exercere poſſunt. Adeo ut hæc duo Judicia regulariter pro competentia ſua in cauſis ſcil. ad eadem ſpectantibus * non opus habeant alia allegatione, quam ipſam ſuam Conſtitutionem & Jus commune Imperii. Hoc ſenſu quod ideo judicent, quia in ſuum finem cœperunt & conſtituta ſunt.

* *Nam v. c. Criminalia totius Germaniæ conſuetudine Appellationem tam in genere, quam in ſpecie ad Imperii Judicia reſpuunt, Receſſ. Imper. de Anno 1530. § Item als jetzt* 2c. *95. Ordinat. Camer. part. 3. tit. 28. §. 3.*

Obſer-

Obſervat. XVI. Aſt longe aliter ſe res habet in ultima ſpecie ſive eo caſu, ubi Privilegium Electionis Fori reſpectu rei conveniendi in medio eſt. Hic enim poteſtas judicandi Judiciorum Imperii in ſuſpenſo hæret, nec in actum deduci poteſt, niſi Reus antea requiſitus elegerit Judicium, coram quo comparere ſibi commodum ducat. Adeo, ut hæc electio veræ competentiæ demum proxima & immediata cauſa ſit. Ita, ut ante eam geſta, ab ipſo Judicio utpote per electionem nondum auctoriſato, nulla & irrita declaranda ſint per clara Privilegii verba verſ. Alſobald caſſirt vnnd aufgehebt / vnnd die Sache NB. an das erwählte *Judicium* verwieſen werden.

Quo ipſo manifeſto indicatur, daß das nicht erwählte Judicium in Regard des Durchläuchtigen Guelfiſchen Hauſſes kein zu Recht beſtändiges Judicium, ſondern das erwählte per Electionem alleine zu dem rechten Foro competente worden. Res illuſtrari poteſt exemplo Arbitri, cujus Laudum & reliqua geſta, unice cenſetur è Partium Compromiſſo & libera electione. Conſectaria ſua ſponte inde fluunt. Ergò ante electionem fruſtra cauſa à Judicio Imperii contra Domum Guelficam recipitur, fruſtra Citatio emittitur, fruſtraneum eſt omne mandatum, & hic obtinet illud antiquum: *Marcello nimium properu.* Atque hæc omnia vi officii expendere debet quodlibet Judicium Imperii, cum non tantum in genere judicare jubeatur: Nach denen Reichs-*Conſtitutionen* und jedes Standes Privilegien: ſed nominatim reſpectu Domus Guelficæ res clare *deciſa* ſit in ipſo Privilegio verſ. Nach Außweiſung der Reichs-Conſtitutionen, und des allgemeinen Friedens. Cujus acceſſorium utique hoc Privilegium, imo con-cauſa aperta & certa eſt verſ. Wie auch bey allgemeinen Friedens-Handlungen/ 2c. ſane ſi Domus Guelfica Jure ſuo non ceſſiſſet, & Suecica & Brandenburgica ſatisfactio, & proinde Pax ipſa remoranda fuiſſet.

Obſervat. XVII. Diſquiri etiam poſſet, an Actor formam non ſervans, nec Domum Guelficam decenti ratione ante Proceſſum motum requirens, in pœnam 50. Marcarum Auri, in fine Privilegii commemoratam, eo ipſo incidat? Objici poſſet, talem auſum tantum crimen non videri. Imo dici in ipſo Privilegio in medio: Alſobald caſſirt / aufgehebt / 2c. de tam inſigni mulcta autem nihil addi. Enim verò ſi quis ſciens & conſcius Privilegii, requiſitionem debitam inſuper habet, & mox inſalutato Principe Guelfico ad Tribunal Imperii deproperat, quia 1.) Legem Cæſaris, cum & Privilegium utique Lex ſit, violat; 2.) Honorem inclytæ Domui debitum, præcipuè ſi è Clientum aut Subditorum numero ſit, graviter lædit, merito in mulctam, quæ in fine Privilegii exſtat, quamque ipſi, ſi voluiſſet, facile evitare licuiſſet, incidit. Nam ibidem in genere

nere dicitur: Die Hertzogen zu Braunſchweig ꝛc. an ihrem ertheilten Privilegio nicht irren/darwider nicht thuen ꝛc. & dein mox ſubjungitur clauſula pœnalis. Atqui de illo, qui non attento Privilegio Sereniſſimam Domum è veſtigio ad proximum quodque Imperii Tribunal vocare ſuſtinet, utique dici poteſt: Daß er die Herren Hertzogen an ihrem Privilegio irre/darwider thue ꝛc. Neque verò Judex in remittenda hac mulcta, cum quoad partem dimidiam ad ipſos Duces Guelficos pertineat, facilis, & de alieno liberalis eſſe debet. Neque verò excuſabitur tranſgreſſor, ſi poſtea contingat Domum Guelficam idem Forum, quod Actor præcipitanter & ante requiſitionem adiit, eligere: quia & ſic nihilominùs honorem Sereniſſimæ Domui debitum neglexit, prærogativas ipſius contemſit, & quantum in ipſo fuit, Privilegium labefactare conatus eſt. Accedit, quod ipſum Privilegium talem temerarium Actorem nullibi à pœna eximat. Imò ipſa pœnali Sanctione in Privilegio prohibita, Privilegii violatio vix aliter concipi, & vix circa eam alius caſus dabilis & probabilis fingi poteſt, quam quod quis ante requiſitionem debitam, quippe in qua Privilegii nervus conſiſtit, Sereniſſimos Guelfos temerario auſu in Jus & ad certum nondum electum Tribunal vocare tentaſſet, electio Fori dein ſecuta, licet in idem Tribunal incidat, non ad protervi Actoris excuſationem, aut merita veluti, ſed ad merum caſum fortuitum ſpectat, qui non ingreditur ipſum negotium.

Obſervat. XVIII. Neque quicquam in contrarium movent verba: Einkommene Declinatoriam caſſirt/ ꝛc. Nam in his generatim Ducibus Guelficis non eſt injunctum, ut Exceptionem Electionis Fori quovis eventu contingente allegent & deducant. Quod ut eo melius intelligatur, notandum eſt, quod Privilegium tres caſus commemoret. Primus incipit in verbis: Wann vnnd ſo offt gedachte Hertzogen ꝛc. & finit verbis: Erſcheinen vnnd ſich einlaſſen wollen/ ꝛc. Secundi initium faciunt verba mox ſequentia: Ob auch der Kläger - - - an jedwedern ꝛc. finis eſt in verbis: verwieſen werden. Tertius huic ſubjungitur in periodo: Solte aber derjenige/ ſo an ꝛc. uſque ad verba: frey vnnd bevorſtehen.

Obſervat. XIX. Primus caſus continet in ſubſtantia: quod ſi Actor Ducem Guelficum ſive actione, ſive imploratione officii Judicis in Aulico Judicio, aut Camera abſque prævia requiſitione convenit, tunc ipſi liberum eſt, wo er erſcheinen/ und vor welchem Gericht er ſich einlaſſen will. Ut Exceptionem Electionis Fori neceſſario opponat, vel ut intra certum Terminum ſe declaret circa Electionem Fori non additur. Ergò hic exſpectabit imprudens Actor, donec Duci Guelfico commodum erit in Judicio comparere. *

O Secun-

Secundus caſus eam ſpeciem continet, ubi Actor Ducem Guelficum in utroque Imperiali Foro ſimul convenit, & hic ad Exceptionem Electionis Fori ſequitur ablegatio Actoris ad Forum à Reo electum.

Tertius caſus eſt, ſi Actor memor Privilegii Ducem Guelficum decenter, ut ſe declaret, requirit, quo caſu Dux ad ſe declarandum intra duos Menſes tenetur. Itaque ex his patet, quod Exceptionis Electionis Fori unice in ſecundo caſu mentio fiat, nec tamen & hic *verba imperativa* diſerte adſint. Unde multo minùs tale quid extra hunc *ſpecialem* caſum aſſerendum. **

* *Quare non improbabiliter ex hac Privilegii periodo concluditur, quod absque requiſitione agens in effectu nihil lucretur.* Dann die Hertzogen haben alßdann *NB.* die freye Wahl wegen der Einlaſſung und Erlaſſung und Erſcheinung.

** *Ergo hic §. demum docet, quid prudenti Actori cum effectu agere volenti obſervandum, adeoque veram Privilegii electionis formam, vim & poteſtatem deſcribit, quod in §. de primo agente nondum factum erat.*

Obſervar. XX. Non absque re etiam quæri poteſt, annon Principes, qui fidem ſuam interpoſuerunt (Garanteurs) pro Pacis Weſtphalicæ tuitione & conſervatione, teneantur quoque Ducibus Guelficis Privilegium datum conſervare, contra quosvis *invaſores defendere ac guarandare?* Sane, licet excipere velles, id in PacisTabulis diſerte *expreſſum non eſſe*, nec proinde ejusmodi Guarandam, aut evictionem veluti ex ſtipulatu exigi poſſe. Attamen viciſſim cogitandum eſt 1.) quod non tantum expreſſa pactione & promiſſione, ſed quoque per rem ipſam homines, quotiescunque ab alio in commodum illorum cum magno ſui diſpendio quid actum aut datum eſt, firmiter obligentur. Cum utique quod in omnium rem verſum, ab omnibus etiam defendendum ſit. Jam verò quæ DucesGuelfici pro hocPrivilegio dederunt vel mediatè vel immediatè in omniumPacificantium commodum maximumque emolumentum ceſſerunt. Certe Imperium noſtrum, cujus commodum Domus Guelfica quatuor Coadjutoriarum carentia inſigniter promotum ivit, merito ad evictionem hujus Privilegii præſtandam obligatum videtur. Siquidem & alias argum. *tot. tit. ad Leg. Rhod.* à pluribus rectè petitur, quod pro pluribus datum eſt. Imo cum 2.) Documenta probantia non deſint, Privilegium hoc in ipſo Pacis negotio promiſſum eſſe, nec quidem dici poteſt, quod ſtipulationis pactique expreſſi vis hic deſit. Accedit 3.) quod intercedente Cæſare Privilegium hoc veluti in ſolutum Guelfis datum ſit ab Imperio. Adeoque ſumma æquitas ſuadet, ut Domui Guelficæ tam inſigni pretio redemtum, Privilegium, merito ſalvum & incolume, toto Imperio opitulante, eſſe debeat.

Obſer-

Obſervat. XXI. Reſpectu certe Imperii, nullum dubium ſupereſt, quin omnimodò ad illud Domus Guelfica, ſi quando hoc Privilegium violetur, aut oppugnetur, regreſſum ſalvum habeat. Primò enim de hoc Privilegio conſcribendo actum fuit publice in loco Pacis Oſnabrugæ, quorſum omnium Imperii Ordinum Legati confluxerant. Secundò, teſtibus Pacis Tabulis, teſte ipſo Cæſare, in Privilegio, Ordines Imperii à Domo Guelfica precibus impetraverant, ut Jure ſuo in ſuprà dictis quatuor Coadjutoriis ſibi quæſito, in rem Imperii renunciarent, illud hac ſua renunciatione à præſentiſſimo Belli ruinæque periculo liberarent, verſ. Sonderlich/ daß Sy/ nach lauth vnnd beſage des allgemeinen Friedens ... fahren laſſen/ vnnd alſo dardurch ... helffen. Tertiò pro tam inſigni liberalitate, imo pro tam ingenti & ſumtuoſiſſimo beneficio, inter alia quæ in ipſo Pacis Inſtrumento continentur, imperium in qualemcunque penſationem Ducibus Guelficis uti conſtat, Privilegium noſtrum ſpoſpondit. Quartò Domus Guelfica in tota ſua illa oneroſiſſima Jurium ceſſione apertè negotium totius Imperii geſſerat, quod ut gratis factum ſit, ſalva fronte ne quidem poſtulari poteſt: ut proinde duplex illa obligatio ex conſenſu & re ipſa, quibus alias Magnates obſtringi ſolent, vid. Grot. *de Jur. Bell. & Pac. lib. 2. cap. 1.* §. 2. & *lib. 3. cap. 22.* §. 3. in præſenti quæſtione manifeſto reſpectu Imperii concurrat. Sive enim ex contractu oneroſo aliquid in alium profectum ſit, ſive alias alterius facto aliquis locupletior factus ſit, aut ſua ſervaverit, ſemper ad ejus, quod viciſſim dedit evictionem obligatur, ut facile inter omnes convenit.

Mandatum Cæſareum ad Judicem Cameræ Imperialis.

CARL der Sechſte von GOttes Gnaden erwählter Römiſcher Kayſer/ zu allen Zeiten Mehrer des Reichs/ ꝛc. ꝛc.

Hoch⸗ und Wohlgebohrner Lieber Getreuer.

UNs hat unſer freundlich geliebter Schwieger⸗Vatter/ Ludwig Rudolph/ Hertzogs zu Braunſchweig⸗Blanckenburg Liebden/ in Unterthänigkeit zu vernehmen gegeben/ welchergeſtalten ſein Geheimer Rath/ Auguſt Adolph von Cramm/ nebſt einigen anderen/ bey unſerem Kayſerlichen Cammer⸗Gericht durch Unſeren dortigen Reichs⸗Fiſcaln aus

der Urſache beklaget worden/ daß er ein von dannen ihm zugeſchicktes Mandatum Pœnale nicht angenommen/ ſondern proteſtando zurückgegeben habe/ welchemnach Unſer Kayſerliches Cammer-Gericht nicht nur vor obbenannten ſeinen Geheimen Rath und die übrige bey dem Actu mitintereſſirte Perſonen citiret/ ſondern auch/ ohngeachtet da der von Cramm bekandter maßen von Seiner Liebden nach dem Rußiſchen Hof verſchicket worden/ und abweſend ſeye/ er durch den Cammer-Gerichts-Procuratorem Faber um Verſtattung eines weiteren Termins eingekommen/ gar das Proclama wider ihn erkennet habe; Weilen aber mehrgedachter von Cramm und die übrige das Mandatum Pœnale bloß in der Abſicht anzunehmen ſich geweigert/ indeme ſolches ſogleich Vierzehen Tage nach dem Schreiben Uns berichtet/ mithin ohnerwartet deſſelben erkannt worden/ auch Seiner Liebden geweſene Ober-Factores, als muthwillige Klägere/ dem von Unſerem Glorwürdigſten Vorfahren am Reich Römiſchen Kayſern ſeinem Fürſtlichen Hauß ertheilten Privilegio Electionis Fori kein Genügen gethan hätten/ er von Cramm alſo dieſem Privilegio durch Annehmung des erkannten Mandats nicht præjudiciren wollen/ und ſich auſſer deme gar wohl zu beſcheiden wüſte/ was vor Reſpect er denen Verordnungen der Kayſerlichen Majeſtät durch dero allerhöchſte Reichs-Gerichte ſchuldig ſeye/ es dahero Seiner Liebden nicht anders als ſchmertzlich fallen müſte/ daß man dieſe ohnſchuldige That gantz anderſt angeſehen/ und deſſentwegen wider verſchiedene Seiner Liebden Bedienten den Fiſcaln excitiret habe: Mit dero im Schluß dahin gethanen unterthänigſten Bitte/ daß Wir bey ſo geſtalt und ohnſchuldig vermeynten Sachen aus Kayſerlichen Gnaden geruhen möchten/ bey Unſerem Kayſerlichen Cammer-Gericht die Verordnung zu thun/ daß ſolcher Fiſcaliſcher Proceſs aufgehoben/ und dero Geheimer Rath von Cramm nebſt denen übrigen Mit-Citirten abſolviret und loßgeſprochen werde. Obwohlen nun Wir Unſeres Kayſerlichen Cammer-Gerichts Obachtſamkeit und Eyfer zu Handhabung deren von unſertwegen als höchſten und alleini-

ſeinigen Richters wegen erkannten Befehlen und Verordnungen in ſich gnädigſt beloben; So halten Wir doch dafür/ daß bey der von Seiner Liebden vorgedachter maßen vorſtellend eigentlichen der Sachen und deſſen Umſtänden Bewandnüß/ und da ſie anbey gegen Uns die verbündliche Erklär⸗ und Verſicherung gethan/ daß dieſelbe weder ihrem Geheimen Rath von Cramm/ noch denen übrigen/ jemals geſtatten würden/ etwas zur Veracht⸗ und Verkleinerung Unſers Kayſerlichen Reichs⸗Cammer⸗Gerichts zu begehren/ ſondern was die Citati in dieſem Fall gethan haben/ bloß ad ſalvanda Jura ihres Fürſtlichen Hauſſes/ ohne einzige Reſpectloßigkeit/ vermeynet geweſen und geſchehen ſeye/ eine mildere Einſicht verdienen; So befehlen Wir aus obigen und anderen vielen Urſachen dir gnädigſt/ Unſerm Kayſerlichen Reichs⸗Cammer⸗Gericht zu eröffnen/ wie Unſer gnädigſter Wille und Meynung ſeye/ daß dieſer Fiſcaliſche Proceſs für dieſesmal mit Strafe aufzuheben/ und die Beklagte allerdings aus Kayſerlichen Gnaden und Machts⸗Vollkommenheit zu abſolviren ſeyen/ und ſeynd hierüber/ nachdeme ſolches geſchehen/ deines gehorſamſten Berichts gewärtig/ und verbleiben dir mit Kayſerlichen Gnaden wohlgewogen. Geben in Unſer Stadt Wien den 12. Februarii Anno Siebenzehen Hundert Acht und Zwanzig/ Unſerer Reiche des Römiſchen im Siebenzehenten/ des Hiſpaniſchen im Fünff und Zwanzigſten/ des Hungariſchen und Böhmiſchen auch im Siebenzehenten.

Num. V.

Privilegium Spirenſis Epiſcopatus à Carolo IV. Imperatore cum Confirmatione Caroli V.

Betrifft zwar nicht Appellationis materiam, iſt aber ſonſt merckwürdig.

CAROLUS QUINTUS Divinâ favente clementiâ Romanorum Imperator Auguſtus, ac Rex Germaniæ, Hiſpaniarum &c. &c. Etſi ad univerſorum Imperii Subditorum procurandos honores, & commoda promovenda, propenſi ſumus, illos tamen gratiis & liberalitatibus afficere, veteraque ipſorum

Privilegia innovare, & augere, ſtudioſius cupimus, quos divino mancipatos cultui jugiter ſcimus obſequio inhærere Salvatoris, quique & fidei conſtantiâ erga Nos, Anteceſſoreſque Noſtros, & Sacrum Imperium claruerunt, ſanè ad Noſtram accedens præſentiam, Venerabilis Philippus Epiſcopus Spirenſis, Princeps, & Conſiliarius Noſter devotus, dilectus, Nobis exhibuit quoddam Privilegium, Divi Caroli Romanorum Imperatoris, hujus Nominis Quarti, Prædeceſſoris Noſtri, Auguſtæ Memoriæ, cujus Tenor ſequitur in hæc verba:

In Nomine Sanctæ & Individuæ Trinitatis feliciter Amen.

CAROLUS QUARTUS Divinâ favente clementiâ Romanorum Imperator ſemper Auguſtus, & Bohemiæ Rex &c. &c. ad perpetuam rei memoriam: Etſi de innatâ Imperialis manſuetudinis benignâ clementiâ in ſingulis ſubjectorum Nobis commodis Noſtra delectetur Serenitas, Sanctarum tamen Eccleſiarum commodis, & quieti, & ipſarum procurandis honoribus, ad laudem Dei, & noſtræ ſalutis augmentum, ſicut ex aſſumpto Imperialis dignitatis tenemur officio, ſinceriori ſemper affectu dignamur intendere, ut hi, quos Divina providentia ſuo deputare curavit myſterio, ſub felici noſtro Regimine, omni tranquillitate, eo ſincerius famulentur Altiſſimo, quantò gratioribus ſe viderint Noſtræ protectionis præſidiis communitos. Sanè Venerabilis Lampertus, Spirenſis Eccleſiæ Epiſcopus, Princeps, Conſiliarius, & devotus Noſter dilectus, ad Noſtram accedens præſentiam, Nobis humiliter ſupplicavit, quatenus ſibi, & ſuæ Eccleſiæ Spirenſi, *univerſa & ſingula Privilegia, Literas, Libertates*, Gratias, *Jura*, & Indulta, quæ, & quas, à recolendæ Memoriæ, Divis Romanorum Imperatoribus, & Regibus, Anteceſſoribus Noſtris, & aliis Principibus, & Perſonis quibuscunque, ſuper quibuscunque Rebus, Bonis, Poſſeſſionibus, Juribus, & Honoribus, obtinuiſſe noſcuntur, nec non omnia, & ſingula, eorum Judicia, Alta, & Baſſa, ac *Jurisdictiones, Conſuetudines, & Uſus eorundem*, & quidquid dicta Eccleſia licitè poſſidet vel quaſi, & præſertim *Jura*, & *Bona*, infrà ſcripta approbare, ratificare, authorizare, innovare, & de

Paſſus concernens.

& de novo concedere, & confirmare, ipſumque, & Eccleſiam ſuam Spirenſem, cum omnibus eorum bonis, & rebus, in Noſtram, & Imperii Sacri, protectionem recipere, auctoritate Cæſareâ dignaremur gratiosè, Jura, aut quæ dictus Epiſcopus, in præfatâ Civitate Spirenſi, habere dignoſcitur: *Sunt hæc inprimis*, ut quilibet Epiſcopus Spirenſis, pro tempore exiſtens, poſſit fabricare Monetam Auream, & Argenteam, legalem, & dativam; Item: *quod dictus Epiſcopus in præfatâ Civitate, habeat Scultetum, & omnes Officiales Sæculares conſtituere*, & *ponere*, & quod *omnia Judicia Sæcularia ab eo ad eum, tanquam à vero Domino, immediatè dignoſcantur dependere & pertinere:* Item quod Curiæ Epiſcopi, Canonicorum, Clericorum, & Converſorum Civitatis Spirenſis, & eorum Familiares, Immunitate Eccleſiaſticâ gaudere debeant: Item quod Area ſive Curia, citra Cyphum vulgariter dicta der Napff / verſus Eccleſiam, ſimili Eccleſiaſticâ Immunitate debeat gaudere: Item, quod Officiales Sæcularium Officiorum ſeu Judiciorum Epiſcopi Spirenſis pro tempore exiſtentis, debeant eſſe liberi, immunes, & exempti, ab omni impoſitione, & vexatione quacunque, Magiſtrorum, & Conſulum, dictæ Civitatis, item quod Magiſtri, Conſules, Cives, & Inhabitatores dictæ Civitatis Spirenſis, qui ad Annos diſcretionis pervenerunt, Epiſcopos pro tempore exiſtentes, ritè, legitimè, & canonicè confirmatos, *tanquam eorum veros Dominos, in temporalibus, & ſpiritualibus, absque omni contradictione, in dictâ Civitate Spirenſi.* teneantur reverenter recipere, ac eis *Fidelitatis & Subjectionis Juramenta* præſtare. Cæterum Caſtra, Oppida, Jura, & Jurisdictiones infrà ſcripta ad Epiſcopos Spirenſes pertinentes, & pertinentia, ſunt hæc: Videlicet Grumbach &c. &c. &c. Item, Caſtra Kirrweiler, Keſtenburg, Spangenburg, Rieperg, & Deidesheim, cum Villis Berghauſen, *Dudenhoffen*, Waltzheim, *Seifferſtatt*, Heinhoffen, Harthauſen &c. &c. &c. Nos igitur præfati Epiſcopi Spirenſis, varia donationis inſignia, & alia multiplicia probitatis & virtutum merita, quibus ipſe, & ſui Anteceſſores Spirenſes Epiſcopi, Noſtram Celſitudinem, & Sacrum Romanum

Jura in ipſâ Civitate Spirenſi.

Paſſus concernens.

Impe-

Imperium, ſtuduerunt hactenus attenta diligentia ſpecialiter venerari, clarè noſtræ mentis oculis intuentes, ipſius ſupplicationibus, ab Omnipotentis Dei, & Glorioſæ Mariæ intemeratæ Virginis, ejus, cujus pretioſo vocabulo decoratur titulus Eccleſiæ ſuprà dictæ, reverentiam, necnon ſinceræ devotionis affectum, quem ad dictam Eccleſiam ſemper geſſimus, & præ cæteris habere dignoſcimus, inclinati benignius, præſertim cum Supplicatio prædicta de fonte rationis emanet, & juſtè petentibus non ſit denegandus aſſenſus, præfato Epiſcopo, ſuisque Succeſſoribus, Epiſcopis & Eccleſiæ Spirenſis in perpetuum, univerſa & ſingula Privilegia, Literas, Libertates, Gratias, Immunitates, atque Indulta, quæ, ſeu quas, à recolendæ Memoriæ Divis Romanorum Imperatoribus, ſeu Regibus, Anteceſſoribus Noſtris, & aliis Principibus, aut Perſonis *quibuscunque*, *ritè obtinuerunt*, in omnibus ſuis Articulis, Continentiis, Sententiis, Tenoribus, Clauſulis, & Punctis, de verbo ad verbum, prout ſcripta, ſeu ſcriptæ ſunt, ac ſi tenores omnium præſentibus ſpecificè forent inſerti, ſeu inſertæ, & etiamſi de his, Jure, *vel Conſuetudine*, deberet fieri mentio ſpecialis, nec non omnia Jura, Caſtra, *Oppida*, *Conductus*, *Telonia*, *Villas*, *Sylvas*, & Bona ſuprà ſcripta, ac etiam alia Bona ejusdem Spirenſi Eccleſiæ, cum *Villis*, *Hominibus*, *Dominiis*, Bonis, *Curiis*, *Agris cultis & incultis*, Vineis, Prædiis Ruſticanis, & Urbanis, Judiciis Altis & Baſſis, Jurisdictionibus, Bannis, Teloniis, Conductibus, Foreſtariis, Inhibitionibus Ferinarum, Reditibus, *Cenſibus*, *Utilitatibus*, *Pœnis*, *Sylvis*, *Rubetis*, *Venationibus*, *Aucupationibus*, *Pratis*, *Paſcuis*, Aquis, Molendinis, Aquarumve decurſibus, Piſcinis, Piſcaturis, Montibus, Vallibus, Planis, Metis, *Circumferentiis*, *Diſtrictibus*, *Militibus*, Clientibus, Vaſallis, Vaſallagiis, Feudis, Feudatariis, Advocatis Monaſteriorum, Juribus Patronatus, Eccleſiarum Collationibus Beneficiorum, Servitoribus, Proprietariis, Pignoribus, etiamſi ab Imperio tenerentur, *Conſuetudinibus*, *Uſibus*, Honoribus, nec non univerſis, & ſingulis aliis Attinentiis & Pertinentiis, quibuscunque etiam ſpecialibus vocabulis valeant deſignari, ad

Confirmatio.

præ-

præmiſſa ſpectantibus, & quidquid eadem Spirenſis Eccleſia in præſentiarum licitè poſſidet, vel quaſi, & in futurum, juſtis & rationabilibus modis, & veris titulis, præſtante Domino poteſt adipiſci, animo deliberato, non per errorem, aut improvidè, ſed ex certâ noſtrâ ſcientiâ, ſano Principum, Comitum, Baronum, & aliorum noſtrorum & Imperii Sacri Fidelium accedente conſilio, auctoritate Cæſareâ, & de plenitudine Imperialis poteſtatis, prout dignè poſſumus, approbamus, ratificamus, innovamus, de novo concedimus, & confirmamus gratiosè omnem defectum, ſi quis *obſcuritate*, vel *dubiâ interpretatione* verborum, *obmiſſæ Solennitatis*, aut *Ceremoniarum*, aut aliâ ex causâ quâcunque reperiretur in præmiſſis, eâdem authoritate *Cæſareâ*, penitus abolentes, & ne quisquam præfatos, Epiſcopum, ſuos Succeſſores, & Eccleſiam Spirenſem, in præmiſſis *aliqualiter indebitè perturbet*, gravet ſeu *moleſtet*, *Imperiali auctoritate*, ac *ſub pœnâ Banni Imperialis*, necnon *amiſſione Privilegiorum quorumcunque*, quæ à Nobis, Prædeceſſoribus Noſtris prædictis, & Imperio Sacro obtinet, firmiter inhibemus, præfatosque Epiſcopum, & Eccleſiam Spirenſem, cum eorum Bonis, Rebus, & Juribus, in Noſtram, & Imperii Protectionem, Salvam Guardiam, & Tuitionem plenam, benignitate ſolitâ aſſumentes, & ut præfatus Epiſcopus Spirenſis, & ſui Succeſſores, eo ferventius & ardentius ad Noſtra & Sacri Imperii incitentur obſequia, quanto à Noſtrâ Celſitudine gratioribus favoribus & benignioribus Libertatibus ſe ſenſerint communitos, eisdem ut pro ſuâ, Eccleſiæ ſuæ Spirenſis, ac Libertatum, Privilegiorum, Jurium, Bonorum, & aliarum Rerum ſuarum Spiritualium & Temporalium Protectione, Gubernatione & Tuitione, contra Invaſores, Oppreſſores, Offenſores, Turbatores illicitos, violentiam vel injuriam indebitè inferentes quoscunque bellum indicere, & per ſe alium vel *alios armis præliare*, *ipſos capere*, *& in perſonis & rebus invadere*, Civitates, Oppida, Caſtra, & alia *ipſorum Bona obſidere*, ante ipſa Caſtra metari, Expugnacula & Caſtra ædificare, dictorumque offenſorum & *invaſorum* Civitates, Oppida, Caſtra, & alia loca,

Pœna Banni, & Privilegiorum contra Turbatores.

Defenſio Jurium ipſi Epiſcopatui permiſſa.

Baliſtis, Machinis, & aliis Inſtrumentis quibuscunque *expugnare*, & viriliter debellare, & in his gladii poteſtatem exercere, *authoritate* propriâ absque omni aliâ *Noſtrâ*, *Succeſſorumque* Noſtrorum Romanorum Imperatorum & Regum *Requiſitione*, vel Licentiâ, ac ſine Citatione, & *prætermiſſo Juris ordine quocunque*, & *nulla interveniente ſententiâ*, etiamſi ejusmodi ultio ex intervallo fieret, liberè poſſint ac valeant Authoritate Cæſareâ prædicta, benignitate ſolitâ, & ex innatâ Nobis Pietatis clementiâ, gratiosè diximus concedendum. Notanter etiam auctoritate Cæſareâ prælibatâ, Epiſcopis, & Eccleſiæ Spirenſi, hanc ſingularem gratiam facimus, *quod ſi quisquam, per violentiam, metum qui cadere poteſt in conſtantem Virum*, aut aliâs illicitè contra dicta eorum Privilegia, Literas, Libertates, Jura & Indulta, præſcripſiſſet, aut res eorum uſucapione cœpiſſet, aut ſi ipſi dictis Privilegiis, Libertatibus, Literis, Juribus & Indultis in antea ſine impedimento, & liberè uti poſſint & valeant, ac ſi tales Præſcriptiones, Uſucapiones, Abuſiones & Negligentiæ nunquam eveniſſent, inſuper ex ſpeciali indulto & authoritate Imperiali memoratâ eisdem Epiſcopis, & Eccleſiæ Spirenſi, gratiosè concedimus, quod ipſi in ſingulis Oppidis ſuis, ubi eis utile & expediens viſum fuerit, *Forum Septimanale*, pro utilitate publicâ, Oppidorum, Hominum, ac Inhabitatorum ipſorum inſtituere, indicere, & Noſtra, & Imperii Sacri auctoritate publicè facere & proclamare valeant, ſicut idipſum eisdem videbitur expedire, Noſtris & Imperii Sacri in præmiſſis, & aliorum in aliis Juribus ſemper ſalvis, & quia parum eſſet, aliquem in Protectionem recipere, niſi eſſent Viri, virtutum luce conſpicui, fidelitate ſinceri, & Nobilitate ſtrenui, qui in protectionem receptos fideliter tuerentur, nolentes igitur dictum Lampertum, ſuos Succeſſores pro tempore exiſtentes, & Eccleſiam Spirenſem, ab aliquo indebitè prægravari, eisdem Venerabiles, *Trevirenſem*, *Moguntinenſem*, & *Colonienſem*, Eccleſiarum Archi-Epiſcopos Illuſtres *Comites Palatinos* Rheni Principes Electores, *Argentinenſem* Epiſcopum, pro tempore exiſtentes, necnon Cives & Civitates, Moguntinenſem, Wormatienſem, & Argen-

Paſſus concernens.

Der Fürſt kan einen Wochen-Marckt nach der *Dudenhoven* hinlegen/und aller Orthen.

Conſervatores.

Argentinenſem, fideles noſtros dilectos, *præfatâ auctoritate Imperiali*, pro Nobis, & dictis Noſtris in *Imperio* Succeſſoribus, Conſervatores, Defenſores, Gardiatores, & veros *Protectores* & legitimos ordinavimus, conſtituimus, *fecimus*, creavimus, facimus, ordinamus tenore præſentium, & *creamus*, eâ tamen conditione adjectâ, quod prædicti *Conſervatores*, Defenſores, & Protectores, & quilibet eorum in *ſolidum*, ità quod non ſit melior conditio occupantis, *ſed quod* unus eorum inceperit, alter eorundem proſequi *valeat*, & finire (dum tamen, & quoties ab ipſo Lamperto, aut ſuis *Succeſſoribus* prædictis, ſuper eo fuerit, & fuerint requiſiti) invaſores, perturbatores, injuriatores, oppreſſores, & *quoſcunque* malefactores Epiſcoporum, & Eccleſiæ Spirenſis, ſive *hujusmodi* offenſio in perſonis aut rebus eorundem *eveniat*, legitimè citare, & in hujusmodi cauſis ſimpliciter & de *plano*, abſque ſtrepitu & figurâ Judicii, juxta modum & formam Imperialis Curiæ debitè procedere, & de offenſis & injuriis ritè cognoſcere, ipſosque invaſores, offenſores, perturbatores & injuriatores, ab eorum inſolentiis compeſcere, & eos, prout juſtum & æquum fuerit, ad hoc etiam ſi opus fuerit, executione gladii materialis adhibitâ, vigorosè comprimere, eisdem ſilentium imponere, & omnia & ſingula alia facere, & authoritate Cæſareâ liberè & rationabiliter exercere poſſint & valeant, quæ ad officium Conſervatorum Jure & Conſuetudine pertinent, & poterunt quomodolibet pertinere, etiamſi Mandatum exigant ſpeciale, gratum & ratum perpetuò habere volentes, quidquid dicti Conſervatores communiter vel diviſim egerint, fecerint, aut ordinaverint in præmiſſis & quolibet præmiſſorum; Nulli ergò omninò hominum liceat, hanc Noſtræ Confirmationis paginam infringere, vel ei auſu temerario contraire; Si quis autem hoc attentare præſumpſerit, pœnam Noſtræ indignationis, & *Centum Marcarum puri Auri*, irremiſſibiliter ſe noverit incurſurum, quarum medietatem Imperiali Ærario, & aliam injuriam paſſorum uſibus volumus applicari. Signum Sereniſſimi Principis & Domini, Domini Caroli Quarti, Romanorum Imperatoris Invictiſſimi & Glorioſiſſimi,

Extenſio.

Pœna 100. Marck Löthigen Goldes.

Bohemiæ Regis, Teſtes hujus rei ſunt Illuſtres, Rudolphus Saxoniæ Dux, Sacri Imperii Archi - Mareſchallus, & Otto Marchio Brandenburgenſis, Sacri Imperii Archi - Camerarius, Principes Electores, Venerabiles, Joannes Archi - Epiſcopus Pragenſis, Apoſtolicæ Sedis Legatus, Joannes Olomucenſis, Sacræ Imperialis Aulæ Cancellarius, Theodoricus Meten, Petrus Curien, Joannes Brixenſis, Albertus Luto Muslen, & Rudolphus *Verden*, *Eccleſiarum* Epiſcopi, Illuſtres, Joannes Marchio Moraviæ, *Albertus* & Leopoldus, Auſtriæ, Styriæ & Carinthiæ &c. Albertus Magnopolen - Henricus & Rupertus - Ligniten - Pyrzinico Teſchien- & Bolco Opulien - Duces, Spectabiles, Burcardus Burggravius Magdeburgenſis, Imperialis Curiæ Magiſter, Ulricus & Joannes Landgravii Leuchtenbergenſes, Henricus de Schwartzenberg, & Leopoldus de Hals, Comites, Nobiles Borſo de Rieſenburg, Petrus de Janowütz, Benehcius de Warttenberg, Thymo de Coldiz, Wilhelmus Haſs, & Poto de Laſtolwütz, *Imperialis* Cameræ Cameræ Magiſtri, Henricus Zegelheim, Imperialis Coquinæ Magiſter, & alii quam plures, *Noſtri & Imperii Sacri Principes*, Nobiles, & Fideles, præſentium, ſub Noſtræ *Imperialis Majeſtatis*

Anno 1366. Sigillo, teſtimonio Literarum datum Pragæ Anno Domini Milleſimo Trecenteſimo Sexageſimo Sexto, Indictione Quartâ, XIII. Kalend. Maji, Regnorum Noſtrorum Anno Viceſimo, Imperii verò Duodecimo, & nobis inſuper &c. &c. &c.

Confirmatio Privilegii Sacratiſſ. Memoria Caroli IV. Imperat.

Nos igitur majorum noſtrorum veſtigiis inhærentes, quos ad memoratam Eccleſiam Spirenſem inter alias præcipuam curam, ſtudium, & propenſionem, geſſiſſe, ipſamque Eccleſiam Cathedralem à fundamentis in tam ſplendidum ædificium erexiſſe, & in ea ſepulturam ſibi elegiſſe, compertum habemus, & quorum etiam monumenta, in hodiernum uſque diem, illic viſuntur, attendentes inſuper, ipſius Principis & Conſiliarii Noſtri Philippi Epiſcopi Spirenſis multiplicia probitatis & virtutum merita, nec non ſinceræ devotionis affectum, & puræ fidei conſtantiam, quibus ipſe, & ſui Anteceſſores Spirenſes Epiſcopi Prædeceſſoribus Noſtris, ac Nobis, & Sacro Romano Imperio, ſeſe promptos exhibue-

hibuerunt, & propterea ipſius Philippi Epiſcopi precibus, cum ob ſuprà dictas, tum ob alias rationabiles cauſas, benignius inclinati, ac inprimis ob reverentiam Dei Omnipotentis, ac intemeratæ Virginis Mariæ, ejus Genetricis, cujus pretioſo vocabulo titulus memoratæ Eccleſiæ decoratur, ad hæc ſinceræ devotionis affectum, quem Nos ipſi ad hanc Eccleſiam, præ cæteris, gerimus, animo deliberato, ex certâ noſtrâ ſcientiâ, ſano accedente conſilio, & Imperiali Authoritate noſtra prænominato Philippo Epiſcopo Spirenſi, ejusque Succeſſoribus Epiſcopis, & Eccleſiæ Spirenſi in perpetuum, præinſertum Divi Caroli Quarti Prædeceſſoris noſtri Privilegium, ac in eo contenta, necnon univerſa & ſingula alia Privilegia, Literas, Libertates, Gratias, Emunitates, Jura, & Indulta, quæ, & quas, à recolendæ Memoriæ Divis Romanorum Imperatoribus, & Regibus, Anteceſſoribus noſtris, ab aliis Principibus, & Perſonis quibuscunque ritè obtinuerunt, in omnibus ſuis Articulis, Continentiis, Sententiis, Tenoribus, Clauſulis, & Punctis, de verbo ad verbum, prout ſcripta, ſeu ſcriptæ ſunt, & quorum omnium tenores, nomina, & cognomina, perinde, ac ſi de verbo ad verbum præſentibus inſerta eſſent, ac pro inſertis & ſpecialiter expreſſis habemus & haberi volumus, etiamſi Jure, vel ex Conſuetudine, de illis fieri deberet mentio ſpecialis, nec non Regalia, Caſtra, Oppida, Villas, Homines, Res, Bona, & Jura quæcunque ſuprà dicta, unà cum Attinentiis & Pertinentiis, quibuscunque etiam vocabulis valeant deſignari, ad præmiſſa ſpectantibus, & quidquid eadem Spirenſis Eccleſia in præſentiarum licitè poſſidet, vel quaſi, & in futurum juſtis rationibus, modis, & veris titulis, præſtante Domino poterit adipiſci, prout dignè poſſumus, approbamus, ratificamus, innovamus, de novo concedimus, damus, & confirmamus gratiosè, præſentium ſerie ac tenore, ſupplentes præfatâ noſtrâ Authoritate Cæſarea omnem defectum, ſi quis obſcuritate, vel dubiâ interpretatione verborum, omiſſæ ſolemnitatis, aut aliâ ex causâ quâcunque reperiretur in præmiſſis; Prætereâ præfatum Principem, & Conſiliarium Noſtrum, Epiſcopum, ejusque Succeſſores, & Eccleſiam Spirenſem, unà cum

Fernere *Extenſio* der *Conſervation* auf das Höchſt-preißliche Kayſerliche Cammer-Gericht.

omnibus, & ſingulis eorum Bonis, Rebus, & Juribus, tam præſentibus, quam futuris, in Noſtram, & Sacri Imperii Protectionem, Salvamguardiam, & tuitionem plenam aſſumpſimus, & ſumimus per præſentes, & ne quispiam præfatum Epiſcopum, ſuosque Succeſſores, & Eccleſiam Spirenſem, in præmiſſis aliqualiter temerè perturbare, gravare, aut moleſtare, præſumat, eisdem præter Conſervatores, Defenſores, & Protectores, in præinſerto Privilegio Caroli IV. Prædeceſſoris noſtri conſtitutos, *Judicem & Aſſeſſores Judicii Imperialis Cameræ, & Curiæ Noſtræ conjunctim, & diviſim, præſentes, & futuros, Privilegiorum, Libertatum, Rerum, Bonorum, Jurisdictionum, & Jurium quorumcunque, tam perſonalium, quàm realium*, ac mixtorum, & hujus Noſtræ Confirmationis, Salvæ Guardiæ, & Protectionis Conſervatores, *unà cum prædictis Conſervatoribus*, ut præfertur *deputatis*, in ſolidum nomine & vice Noſtri damus, *eligimus*, & deputamus, eisdem, & cuilibet ipſorum, *ſeriò & ſub Noſtræ*, & Sacri Imperii, gratiæ obtenta *præcipientes & mandantes*, quatenus ipſi, aut *aliqui* eorum, qui ſuper tuitione & defenſione Jurium, *Privilegiorum*, Libertatum, ac Jurisdictionum, præfati Epiſcopi, *ſuorumque Succeſſorum, & Eccleſiæ Spirenſis*, & hujus *Confirmationis*, Salvæ Guardiæ, & Defenſionis Noſtræ *requiſitus*, aut requiſiti fuerint, toties quoties ſe *caſus obtulerit*, eidem Epiſcopo, & ſuis Succeſſoribus, ac *Eccleſiæ Spirenſi*, efficaci defenſione, Noſtrâ Imperiali *Auctoritate* aſſiſtant, non permittentes, eos in Perſonis, *Privilegiis*, *Libertatibus*, Jurisdictionibus, Bonis, *Poſſeſſionibus*, Fructibus, Reditibus, Proventibus, & aliis *quibuscunque ſuis Juribus*, per quempiam indebitè, moleſtari, *inquietari, ſeu perturbari*, vel eis gravamina, damna, ſeu *injurias*, irrogari, ſed ipſos ex Noſtræ Imperialis *Celſitudinis* poteſtate tueri, defendere, fovere, & *manutenere* ſtudeant, invaſores, occupatores, detentores, *injuriatores*, perturbatores, moleſtatores, & offenſores, prædicti Epiſcopi, ſuorumque Succeſſorum, & *Eccleſiæ Spirenſis*, ac Perſonarum & Jurium ſuorum læſionem *facientes*, cujuscunque Dignitatis, Status, Ordinis, aut *Conditionis* extiterint, quandocunque, & quotiescunque, *opus* fuerit, etiam ad pœnas inferius expreſ-

preſſas contra *eos* præcedentes, ipſosque *vice & Auctoritate Noſtrâ Cæſareâ compeſcant*, & compellant, ut à turbationibus hujusmodi *deſiſtant*, aliaque faciant & exequantur, quæ in præinſerto Privilegio Divi Caroli Quarti, Prædeceſſoris noſtri, latius continentur, & quæ ad Officium Conſervatorum, *Jure vel Conſuetudine* pertinent, & poterunt *quomodolibet pertinere*, etiamſi talia forent, quæ Mandatum exigerent magis Speciale, gratum & ratum *habituri*, quidquid dicti Conſervatores communiter, vel *diviſim* egerint, fecerint, aut ordinaverint in *præmiſſis*, & quolibet præmiſſorum, hac Edictali Sanctione *ſtatuentes*, & volentes, quod nulla perſona, alta, vel *humilis*, Eccleſiaſtica, vel Sæcularis, *Communitas*, *Civitas*, *& Univerſitas*, communiter, vel diviſim huic noſtræ *Approbationi*, Ratificationi, Authorizationi, Innovationi, *Conceſſioni*, & Confirmationi, contraire *quovis temerario auſu præſumat*, ſeu hanc paginam noſtram *quovis modo violare*, quatenus noſtram, & Imperii Sacri *indignationem* graviſſimam, & ultra pœnas in præinſerto *Divi Caroli Quarti*, aliisque Prædeceſſorum Noſtrorum, ac *Noſtris Privilegiis*, Spirenſi Eccleſiæ conceſſis, *& alioqui contra* Turbatores Eccleſiarum, ſeu *Eccleſiaſticarum Perſonarum*, Rerumque, ac Bonorum ſuorum, à Jure Canonico, ſeu Civili, quomodolibet ſtatutas, *Pœnam Quinquaginta Marcarum Auri puri*, cupiant evitare; quarum dimidiam, Imperiali Fiſco, ſeu Ærario Noſtro, reliquam verò partem injuriam paſſi ſeu paſſorum uſibus decernimus applicandam, in præmiſſis tamen, Noſtris, & Imperii Sacri, & aliorum in aliis Juribus ſemper ſalvis, harum teſtimonio Literarum, manu noſtrâ ſubſcriptarum & Sigilli Noſtri appenſione munitarum; Data in Civitate Noſtrâ Imperiali Ratisbona, die 2. Menſis Maji, Anno Domini Milleſimo, Quingenteſimo, Quadrageſimo Primo, Imperii Noſtri, Vigeſimo Sexto.

Extenſio pœnæ ad 50. Marck Löthigen Goldes.

Anno 1541.

CAROLUS.

Ad Mandatum Cæſareæ & Catholicæ Majeſtatis proprium.

J. F. Brenburger. Mppriâ.

Daß gegenwärtiger Extractus Confirmationis Privilegiorum Caroli Quinti, cum inſertione Caroli Quarti, Römiſchen Kayſer/ auf einem

einem Hochfürſtlichen Speyeriſchen Archivo befindlichen eingebundenen ſo genannten Libro Feudorum Philippi Secundi Epiſcopi Spirenſis, außgezogen / und factâ Collatione concordire: der Extractus Caroli Quarti aber in eben bemeldtem Hochfürſtlichen Speyeriſchen Archivo, in blauen Sammet eingebundenen / und in einer güldenen Capſul, mit einer güldenen Cordul oder Schnur hangenden / mit Römiſcher Kayſerlicher *Majeſtät* Inſiegel corroborirten / auf Pergament geſchriebenen *Libro Privilegiorum*, inſerirten Privilegio, gleichlautend befunden / und *alle* Privilegia unter jetzo Glorwürdigſt-Regierender Ihro Kayſerlichen Majeſtät Caroli Sexti allergnädigſt confirmiret worden; Zeuget Endes unterſchriebener / unter Seiner Hochfürſtlichen Gnaden ſeines gnädigſten Herrn Biſchoffen zu Speyer Cantzley-Inſiegel / und eigener ſeiner Hand Unterſchrifft. Speyer den 1. Februarii 1715.

(L. S.)

Schenen, Regiſtrator. Mppriâ.

Num. VI.

Ad præced. Claſſ. I. Num. II.

Churfürſtlich- und Ertz-Stifft Trieriſch neues *Privilegium de plane non appellando de 30. Septembris Anno 1721.*

Wir CARL der Sechſte ꝛc. ꝛc. Bekennen für Uns und Unſere Nachkommen am Heiligen Römiſchen Reich öffentlich mit dieſem Brieff / und thun kund allermänniglich / wiewohl Wir aus Kayſerlicher Höhe und Würdigkeit / darin Uns der Allmächtige nach ſeinem Göttlichen Willen geſetzet / aus angebohrner Güte und Mildigkeit allezeit geneigt ſind / aller und jeder Unſerer und des Heiligen Reichs Fürſten / Ständen und Mitgliedern / auch Unterthanen und Getreuen Ehr / Aufnehmen und Wohlfahrt zu betrachten und zu befördern: So ſind Wir doch inſonderheit billig mehr geneigt / Unſeren und des Heiligen Reichs Churfürſten / die Uns als die fürnehmſte Glieder des Heiligen Reichs / deſſelben Bürde und Sorgfältigkeit helffen tragen / nicht allein bey

bey ihren habenden Recht- und Gerechtigkeiten handzuhaben und zu erhalten / ſondern auch noch weiter mit neuen Privilegien und Freyheiten zu begaben und fürzuſehen. Wann Uns nun der Hochwürdigſte und Durchläuchtigſte Frantz Ludwig / Ertz-Biſchoff und Churfürſt zu Trier ꝛc. unterthänigſt zu vernehmen gegeben / wie daß Seine Liebden bey ihrer angetrettenen Regierung derer Churfürſtlich-Trieriſchen Landen und dortigen Einkunfft ihre Gedancken darauf vorneimlich gewendet / wie das GOtt gefällig- und reichlichen Segen mitbringende Juſtitz-Weſen wohl und förmlich eingerichtet / und in einen geſicherten Stand gebracht / die vorkommende Streit-Sachen und Rechts-Händel in vorgeſchriebenen gewiſſen ordentlichen Curs geſetzten Richt-Stellen ein- und außgeführet / weniger nicht zu baldigem Schluß und Rechtlichen Spruch befördert / mithin die werthe Gerechtigkeit auf alle thunliche Weiſe beſchleuniget / auch allen und jeden gantz unpartheyiſch angedeyen möge ; Zu welchem Ende Sie dann denen in jedem Amt erfindlichen Städten / und darin vorhandenen / mit einem Schultheiß oder Vogt / und wenigſt Sieben / an vielen Oertern aber mit Vierzehen Schöffen begleiteten Gerichten / noch in Vier Perſonen / neimlich einem Ritter-bürtigen Amtmann / ſo dann Amts-Verwalter / Kellner / und Schultheißen beſtehendes Amtliche Verhör angeordnet / damit die in Irrung und Zwietracht verfallende gemeine Unterthanen und Bürger in erſter Richt-Stelle die Wahl haben möchten / an ein- oder dem anderen Orth nach ihrem Belieben und Gutbefinden ihre Klagen und Nothdurfft anzubringen / und deßfalls die güt- und rechtliche Entſcheidung zu begehren / und in kurtzer Zeit zu erlangen / von welcher erſten Stelle die durch einen erlaſſenen Beſcheid oder Urtheil beſchwehret zu ſeyn vermeynende Partheyen an das in Coblentz von dero Vorfahren vor einigen Jahr-Hundert bereits errichtetes Hof-Gericht zu appelliren / und dabey ferneres Recht zu führen frey ſtehet / inmaßen Sie ſelbiges mit einem der Reichs- und gemeinen Rechten ſo wohl /

als deren Lands- und Gerichts-Ordnung verſtändigen Hof-Richter oder Directorn, und Sieben in Jure & Praxi wohlgeübten Beyſitzern angeſtellet / und nach dem Ertrag dero bekanntlich geringen Churfürſtlichen Cammer-Einkünfften / um die zum Rechts-Eyffer anzufriſchen / eine von geraumer Zeit zurück gebliebene Jährliche Beſoldung wiederum zugeleget : Und demnach Seine Liebden gehorſamſt vorgeſtellet / was geſtalten nicht *allein in der* Güldenen Bull Kayſer Carls des Vierten Cap. II. verſehen / daß von der ſämtlichen des Heiligen Reichs Churfürſten Gerichter Urtheilen keine Abruffung zugelaſſen ſeyn noch verſtattet werden ſolle / ſondern auch die Geiſtliche Churfürſten das Privilegium de non appellando noch vor jetztgedachter Güldenen Bull im Gebrauch und Ubung gehabt / und derowegen Uns unterthänigſt angeruffen und gebetten / daß Wir Ihro das Privilegium illimitatum de non appellando auf dero Ertz-Stifft Trier zu ertheilen gnädigſt geruheten / jedoch mit dem angehefften Erbieten / daß Seine Liebden hingegen dero Ertz-Stiffts Gerichter nothdürfftiglich beſtellen / auch mit *einem ordentlichen Judicio Reviſorio*, ſeinem Directore und Räthen verſehen / nicht weniger *eine Reviſions*-Ordnung gebührend verkünden laſſen werde / wohin die Partheyen ſich von berührten Gerichtern beruffen mögen / anordnen wollen ;

Und Wir dann gnädiglich angeſehen / wahrgenommen / und betrachtet die ſonderbare Uns jederzeit bezeigte Ergebenheit / auch die angenehme / getreu- nütz- und wohlerſprießliche Dienſte / welche nicht nur Uns / ſondern auch Unſeren Glorwürdigſten Vorfahren am Reich Römiſchen Kayſern und Königen / Ihro Liebden und dero Vorfordere an dem Churfürſtlichen Ertz-Stifft Trier in viele Wege erwieſen / und noch ferner zu erweiſen erbietig / ſolches auch wohl thun können / mögen / und ſollen ; Hierumben ſo haben Wir aus vorerzehlten und anderen erheblichen Unſer Kayſerlich Gemüth bewegenden Urſachen / auch mit gutem zeitigen Rath und rechten Wiſſen / Unſerm Lieben Vettern und Churfürſten Frantz Ludwig / Ertz-Biſchoffen zu Trier die beſon-

dere

dere Kayſerliche Gnad gethan/ und Ihro und Dero Nachkommen an obgemeldtem Ertz-Stifft beſagt Privilegium illimitatum de non appellando (jedoch den Caſum denegatæ Juſtitiæ außgenommen) gnädiglich ertheilet und verliehen: Thun das/ ertheilen und verleihen Seiner Liebden daſſelbe alſo von Römiſch-Kayſerlicher Macht Vollkommenheit wiſſentlich in Krafft dieſes Briefs/ und meynen/ ſetzen und wollen/ daß in mehrberührtem Ertz-Stifft Trier von keinem Bey- oder End-Urtheil/ Erkanntnuß/ Decreten, und Abſchieden/ ſo von Seiner Liebden und dero Nachkommen/ Churfürſten und Ertz-Biſchoffen zu Trier/ oder in derſelben Nahmen/ an deren vorgedachter maßen beſtellten Hof-Appellations- und Reviſions-Gerichten ins künfftig und nach dato dieſes Briefs geſprochen und eröffnet werden/ in allen Sachen durch niemand/ was Würden/ Standes/ oder Weſens der ſey/ weder an Uns/ Unſere Nachkommen am Reich/ oder an Unſeren Kayſerlichen Reichs-Hof-Rath/ oder Cammer-Gericht/ oder jemand anders appelliret/ ſuppliciret/ noch reduciret werden ſoll noch mag/ in keine Weiß/ ſondern erwehnter Ihrer Liebden und dero Nachkommen Erkanntnuß/ Urtheil/ Decret, und Abſchied gantz kräfftig und mächtig ſeyn/ ſtät bleiben/ und vollſtrecket werden ſollen. Da auch darüber durch jemands von Ihrer Liebden Erkanntnuß/ Urtheil/ Decret, oder Abſchied/ (jedoch außgenommen in caſu denegatæ Juſtitiæ) Appellation, Supplication, Reduction, oder Beruffung beſchehe/ ſo ſollen Ihre Liebden und dero Nachkommen/ denen zu gehorchen/ oder nachzugeben nicht ſchuldig ſeyn/ auch von Uns/ Unſeren Nachkommen am Reich/ Unſerem und deren Kayſerlichen Reichs-Hof-Rath und Cammer-Gericht nicht angenommen/ noch darüber Verbott oder Gebott beſchehen/ jedoch ſollen Ihre Liebden und dero Nachkommen vorangeregter maßen feſtiglich gehalten ſeyn/ dero Unter-Ober- und Hof- wie auch das Official-Gericht nothdürfftiglich zu beſtellen/ und ein Judicium Reviſorium beſtändig anzuordnen; Und gebieten darauf allen und jeden Churfürſten/ (ad longum ins Reich) was Würden/ Standes/ oder Weſens ſie ſeynd/ in-

ſonderheit aber Unſeren jetzigen und künfftigen Hof- und Cammer-Richtern / auch Beyſitzern Unſers Kayſerlichen Cammer- und Hof-Gerichts im Heiligen Reich ernſtlich / und wollen / daß ſie vielbeſagt Unſers Lieben Vettern des Churfürſten zu Trier Liebden und deroſelben Nachkommen / an obberührt Unſerer Kayſerlichen Freyheit und ertheilten ſonderbaren Gnad des nicht-Appellirens nicht hindern noch irren / ſondern Ihre Liebden und Sie deſſen geruhiglich gebrauchen / genieſſen / und ohne Irrung dabey bleiben laſſen / und hierwider nicht thun / noch das jemand andern zu thun geſtatten / in keine Weiſe noch Wege / als lieb einem jeden ſey Unſer und des Heiligen Reichs ſchwehre Ungnad und Straf in eine Pœn von 200. Marck Löthigen Golds zu vermeyden / die ein jeder / ſo offt er freventlich hierwider thäte / Uns halb in Unſere und des Reichs Cammer / und den andern halben Theil mehrbeſagten Churfürſten zu Trier Liebden unnachläßig zu bezahlen / verfallen ſeyn ſollen.

Mit Urkund dieſes Brieffs beſiegelt mit Unſerem Kayſerlichen anhangenden Inſiegel / der geben iſt in Unſer Stadt Wien den 30. Septembris 1721.

Tenor des Kayſerlichen allergnädigſten Intimations-Reſcripti an das Kayſerliche und Reichs-Cammer-Gericht.

CARL der Sechſte von GOttes Gnaden ꝛc. ꝛc.

Hoch- und Wohlgebohrner / auch Wohlgebohrne / Edle / Ehrſame / Gelährte / Liebe Getreue.

WIr mögen Euch hiermit gnädigſt nicht bergen / was geſtalten Wir Unſers Lieben Vetters / Churfürſtens und Ertz-Biſchoffens zu Trier Liebden das Privilegium illimitatum de non appellando (jedoch den caſum denegatæ Juſtitiæ außgenommen) auf dero geziemendes Anlangen den Dreyßigſten Septembris Siebenzehen Hundert Ein und Zwantzig gnädiglich ertheilet haben; Wie nun Unſer gnädigſter Wille und Meynung iſt /

iſt/ daß Seiner Liebden/ als Churfürſten zu Trier/ deſſen würckliche Genuß angedeyen/ und dieſelbe dabey/ bey Vermeydung der darin angeſetzten Straf von Zwey Hundert Marck Löthigen Goldes/ gehandhabet werden ſolle; Als wird vorberührtes Privilegium Euch zu dem Ende in Abſchrifft hier beygeſchloſſen/ damit ihr in jetz- und künfftigen aus denen Chur-Trieriſchen Landen bey Unſerem Kayſerlichen Cammer-Gericht vorkommenden Proceſſen Euch darnach gebührlich zu richten wiſſen möget. Und Wir verbleiben Euch übrigens mit Kayſerlichen Gnaden wohl und gewogen. Geben in Unſerer Stadt Wien den 26. Junii 1726. Unſerer Reiche ꝛc.

CARL.

Vt. Fr. Graf von Schönborn.

Ad Mandatum Sacræ Cæſareæ Majeſtatis proprium.

E. F. von Glandorff.

Denen Hoch- und Wohlgebohrnen/ auch Wohlgebohrnen/ Edlen/ Ehrſamen/ Gelährten/ Unſeren Kayſerlichen Geheimen Räthen/ Cammer-Richter und des Reichs Lieben Getreuen Philipp Carl Grafen zu Hohenlohe und Herrn zu Langenburg/ auch N. Præſidenten und Beyſitzeren Unſeres Kayſerlichen Cammer-Gerichts.

Tenor Sententiæ Cameralis de 17. Julii 1727.

IN Sachen begehrter Inſinuation Privilegii illimitati de non appellando Herrn Frantz Ludwigen/ Ertz-Biſchoffen und Churfürſtens zu Trier/ iſt die durch Dr. Brand am 14. Julii jüngſthin beſchehene Inſinuatio, jedoch vorbehältlich des Heiligen Reichs Ober- und Gerechtigkeit/ auch männigliches Intereſſe und Einrede dagegen jederzeit vorzubringen/ ſo viel Recht/ hiermit angenommen/ und dergeſtalt darüber nothdürfftige Urkund erkannt.

Num. VII.

Ad præced. Claſſ. IV. Num. IV.

Des Hertzogthums Gülich und Berg neues Privilegium de non appellando auf 2500. Goldgülden / de Anno 1724.

WJr CARL der Sechſte ꝛc. ꝛc. Bekennen für Uns und Unſere Nachkommen am Reich Römiſchen Kayſern und Königen offentlich mit dieſem Brief / und thun kund allermänniglich / daß Uns der (Tit.) Philipp Carl / Churfürſt zu Pfaltz / Unſer Lieber Vetter und Churfürſt / umſtändlich fürgebracht und gehorſamlich zu erkennen gegeben / wie daß erſtbeſagten Churfürſten Liebden nach angetrettenen Dero Regierung zu vermercken gehabt / was maßen Dero Unterthanen und Eingeſeſſene in beyden Dero Hertzogthümern Gülich und Berg dadurch nicht geringe Unkoſten und Ungemach zu erleiden haben / wann ſelbige in einer Sache / ſo etwan was weniges über die in dem von Weyland Unſeren Vorfahren Römiſchen Kayſern Glorwürdigſter Gedächtnüß / oberwehnten Hertzogthümern gnädigſt verliehenen Privilegio de non appellando außgeworffene Summam Capitalem von 600. Goldgülden ſich belauffete / denen höhern Reichs-Gerichtern folgen / und viele Zeit abweſend ſeyn / mithin mit Verſäumung ihres Gewerbs und Haußhaltung / ihren Rechts-Sachen auf lange Jahre abwarten / Advocaten, Agenten und andere Gerichts-Perſonen belohnen müſſen / folglich durch ſolche Begebenheit in Armuth und Unvermögenheit ihre Reichs-Creyß- und Landes-Anlagen der Gebühr nach abtragen zu können / gerathen: Nachdem aber obgedachte Churfürſten Liebden in mehrbeſagten Dero beyden Hertzogthümern ihre Gerichts- und Raths-Collegia mit heilſamen Ordnungen und Geſetzen allſchon verbeſſert / ſolche mit anſehentlichen wohlerfahrnen in Reichs- und Rechts-Sachen Räthen von Standes-Perſonen / Adelichen Rechts-Gelährten und Gewürdigten beſtellet / verſorget / erneuert / und an Dero zu Handhabung und Beförderung unpartheyiſchen Rechtens und Gerechtigkeit allezeit geneigten und begierigen Gemüth weder jetzo was er-

ermanglen laſſen/ noch künfftig vorſetzlich jemalen was erwinden laſſen würden / dergeſtalten / daß dero Gülich- und Bergiſchen Unterthanen ſich eines Landes-ſchleunigen und unpartheyiſchen Rechts/ ohne dergleichen Weitläufftigkeit/ Gefahr und Unkoſten/ erhalten zu können/ zu erfreuen haben werden: Als haben Uns Sie gehorſamſt angelanget und gebetten / daß Wir Jhro zum Nutzen und Beſten Dero Gülich- und Bergiſchen Landen und Unterthanen / das dermalen auf Sechs Hundert Goldgülden in Capital genießende Privilegium de non appellando nach der von Weyland Unſers Hochgeehrteſten Herrn Vatters Leopoldi Kayſerlichen Majeſtät und Liebden bereits den 27. Julii 1704. deßfals geſchöpfften gnädigſten Reſolution auf **Zwey Tauſend Fünff Hundert Goldgülden** Haupt-Summa zu extendiren und zu erhöhen / um ſo mehr allergnädigſt geruheten / indem bekannt ſeye / was dieſe Dero Gülich- und Bergiſche Lande und Unterthanen mit denen Ober- und Märckiſchen/ ſonderbar quoad Privilegia, für einen Nexum haben/ und nun die Clev- und Märckiſche Unterthanen gegen die Gülich- und Bergiſche vorgemeldtes Beneficium auf 2500. Goldgülden Haupt-Summa allſchon hätten/ die wider dieſe vorfallende Rechtsfertigungs-Sachen in der Nähe vor dem Kayſerlichen und des Reichs Cammer-Gericht/ in Fällen/ ſo die bißherige Summam appellabilem überſteigen/ in Appellatorio ausführen zu können/ da dieſe hingegen jenen nacher Berlin / und alſo über 60. Meilen / in Appellations-Sachen/ ſo wie die mehreſte zu ſeyn pflegen / ſich über 2500. Goldgülden / in Capital nicht erſtrecken / mit dem gröſten Ungemach und höchſt beſchwehrlichen Koſten zu folgen ſich ohnumgänglich bemüßiget ſehen.

Wann Wir dann gnädiglich angeſehen / wahrgenommen und betrachtet die anſehentliche getreu- und wohlerſprießliche Dienſte / welche ſowohl Uns und Unſeren Hochgeehrteſten Herrn Vatters und Herrn Bruders Kayſerlichen Majeſtät Majeſtät Liebden Liebden Höchſtſeeligen Andenckens / als dem geſamten Teutſchen Vatterland/ nicht nur Seiner des Churfürſten Liebden/

ſondern

ſondern auch Weyland Dero Herrn Vatters und Herrn Bruders Liebden in mannigfaltige Wege zu Kriegs- und Friedens-Zeiten ſorgſam / eiferig und getreu Patriotiſch erwieſen / auch Seine Liebden Uns und dem Heiligen Römiſchen Reich und Unſerm Ertz-Hauß unaußſetzlich zu leiſten des aufrichtigen Erbietens ſind / wie ſie dann wohl thun können / mögen und ſollen; Als haben Wir demnach mit wohlbedachtem Muth / guten zeitigen Rath und rechten Wiſſen / aus obgedachten und andern Uns bewegenden erheblichen Rechts- und Staats-Urſachen und Umſtänd / auch in Erwegung mehrgedachten Churfürſtens Liebden um Uns und das wertheſte Teutſche Vatterland habende gute Verdienſte / Jhro auf der Hertzogthümer Gülich und Berg / ſo lang dieſelbe bey dem Pfältziſchen Nahmen und Stamm verbleiben werden / aus ſonderbarer Kayſerlichen Gnad obgedachtes Privilegium de non appellando auf Zwey Tauſend Fünff Hundert Goldgülden in Capitali oder Haupt-Summa extendiret und erhöhet: thun das extendiren / und erhöhen daſſelbe alſo von Römiſch-Kayſerlicher Macht und Vollkommenheit hiermit wiſſentlich und Krafft dieſes Briefs / und meynen / ſetzen / ordnen und wollen / daß hinfüro von keinem Bey- oder End-Urtheil / Erkänntnüß / Decret, und Abſchieden / ſo von Jhro des Churfürſten Liebden als Hertzogen zu Gülich und Berg / oder Dero daſigen zu Adminiſtrirung der heilſamen Juſtitz beſtellten höheren Raths-Collegien und Hof-Gericht geſprochen / in allen Sachen / durch jemand / was Würden / Stand oder Weſens der ſeye / weder an Uns / Unſer oder Unſer Nachkommen am Reichs-Hof- und Cammer- oder Land-Gerichten / oder jemand anders / einige Appellation, Provocation, oder Reduction ſtatt haben ſoll / und angeſehen aller Conſtitutionen, Geſetz und Ordnungen / die hierwider gemacht ſeynd / oder künfftig werden möchten: dann Wir denenſelben allen und jeden aus Kayſerlicher Macht Vollkommenheit und rechtem Wiſſen hiermit abkürtzen und widerſprechen / und alles was dawider gehandlet würde / zernichten / wiederruffen / und gäntzlich abthun; Da auch darüber durch

Summa.

jemand

jemand von Jhro Liebden oder Dero Gülich- und Bergiſchen höheren Raths-Collegien und Hof-Gerichts Erkänntnüß/ Urtheil/ Decret, oder Abſchied/ Appellation oder Supplication, Reduction oder Beruffung beſchehen/ ſo ſollen Jhro Liebden deren nachzuleben nicht ſchuldig ſeyn/ auch von Uns/ Unſeren Nachkommen am Reich/ denen Kayſerlichen Reichs-Hof-Cammer- und Land-Gerichten nicht angenommen noch darüber gebott- oder verbotten werden; Da auch derſelbigen ein- oder mehrere vielleicht aus Unwiſſenheit oder Vergeſſenheit angenommen würden/ ſo ſetzen/ ordnen und wollen Wir Krafft dieſer Begnadigung/ daß ſolches der obgemeldten Freyheit de non appellando, und was von derſelben herrührig/ unnachtheilig/ unnabbrüchig/ auch dieſelbige Appellation, Reduction, und Supplicirung/ und was darauf gehandelt und fürgenommen würde/ gantz krafftloß/ untüchtig und nichtig ſeyn ſolle/ das Wir alles und jedes aus obbeſtimmter Unſerer Kayſerlichen Macht Vollkommenheit und rechten Wiſſen/ jetzt als dann und dann als jetzt untüchtig erklären/ zernichten/ aufheben/ und verbieten/ in der beſten Form und Maaß als Wir das thun mögen und ſollen.

Und gebieten darauf allen und jeden Churfürſten/ Fürſten/ Geiſtlichen und Weltlichen Prælaten, Grafen/ Freyen/ Herren/ Rittern/ Knechten/ Land-Vögten/ Hauptleuthen/ Vicedumben/ Vögten/ Pflegern/ Verweſern/ Amtleuthen/ Schultheißen/ Burgermeiſtern/ Richtern/ Räthen/ Burgern/ Gemeinden/ und ſonderlich allen und jeden Hof-Richtern/ Land-Richtern/ Frey-Grafen/ Stuhl-Herren/ Frey-Schöpffen/ Cent-Richtern/ Weſtphäliſchen und andern Richtern/ Urthel-Sprechern/ und ſonſt allen anderen Unſeren und des Reichs Unterthanen und Getreuen/ in was Würden/ Stand oder Weſen die ſeynd/ inſonderheit aber Unſeren Kayſerlichen und Unſerer Nachkommen Præſidenten und Aſſeſſoren am Reichs-Hof- und Cammer-Gerichten ernſt- und feſtiglich mit dieſem Brief/ und wollen/ daß ſie vielbeſagten Churfürſten zu Pfaltz Liebden/ als Hertzogen zu Gülich und Berg/ und Deroſelben Nachkommen/

men / als lang dieſe Hertzogthümer bey dem Pfältziſchen Nahmen und Stamm verbleiben werden / an obberührter Unſerer Kayſerlichen Freyheit und ertheilten Gnad des nicht-Appellirens vorſtehender maßen nicht hindern/ noch irren/ ſondern Ihre Liebden und Sie deſſen geruhiglich gebrauchen / freuen / genießen / und ohne Irrung dabey bleiben laſſen/ und hierwider nichts thun/ noch das jemand andern zu thun geſtatten / in keine Weiß / als lieb jedem ſeye / Unſere und des Reichs ſchwehre Ungnad und Straf/ dazu eine Pœn nemlich in Hundert Marck Löthigen Golds zu vermeyden/ die ein jeder/ ſo offt er freventlich hierwider thäte/ Uns halb in Unſer und des Reichs Cammer / und den andern halben Theil vielgemeldten Churfürſtens Liebden als Hertzogen zu Gülich und Berg / und Dero Nachkommen / wie obgedacht / unnachläßlich zu bezahlen verfallen ſeyn ſolle. Mit Urkund dieſes Brieſs beſiegelt mit Unſerem Kayſerlichen anhangenden Inſiegel/ der geben iſt den dritten Tag Monaths Januarii nach Chriſti Unſers Lieben HErrn und Seeligmachers gnadenreichen Gebuhrt im Siebenzehen Hundert und Vier und Zwanzigſten / Unſerer Reiche des Römiſchen im Dreyzehenten / des Hiſpaniſchen im Ein und Zwanzigſten / des Hungariſch- und Böheimiſchen aber im Dreyzehenten Jahr.

Tenor des Kayſerlichen allergnädigſten Intimations-Reſcripti an das Kayſerliche und Reichs Cammer-Gericht.

CARL der Sechſte von GOttes Gnaden erwählter Römiſcher Kayſer/ zu allen Zeiten Mehrer des Reichs ꝛc. ꝛc.

Hoch- und Wohlgebohrne / auch Wohlgebohrne / Edle / Ehrſame / Gelährte / Liebe Getreue.

WIr laſſen Euch hiermit gnädigſt ohnverhalten / was geſtalten Wir des Churfürſten zu Pfaltz Liebden / das von Weyland Unſeren Vorfahren Römiſchen Kayſern Glorwürdigſter Gedächtnüß / auf dero beyde Hertzogthümer Gülich und Berg auf eine Capital-Summam von Sechs Hundert Goldgülden

gülden gnädigſt verliehene Privilegium de non appellando aus verſchiedenen erheblichen Rechts-Urſachen auf Zwey Tauſend Fünff Hundert Goldgülden in Capitali und Haupt-Summa, ſo lang dieſelbe bey dem Pfältziſchen Nahmen und Stammen verbleiben werden / mildeſt extendiret und erhöhet haben. Gleichwie nun Unſer gnädigſter Wille und Meynung iſt / daß Seiner Liebden deſſen würcklicher Genuß angedeyen / und dieſelbe dabey bey Vermeydung der darin angeſetzten Straf von Hundert Marck Löthigen Goldes gehandhabet werden ſolle; Als wird vorberührtes Privilegium Euch zu dem Ende in Abſchrifft hier beygeſchloſſen / damit Ihr wegen der aus obgedachten Hertzogthümern bey Unſerem Kayſerlichen Cammer-Gericht vorkommenden Proceſſen ſich darnach gebührlich zu richten wiſſen mögen: Denen Wir übrigens mit Kayſerlicher Gnade reſpectivè wohl und gewogen verbleiben. Geben in Unſer Stadt Wien den Sechſten Aprilis Anno Siebenzehen Hundert Vier und Zwantzig / Unſerer Reiche des Römiſchen im Dreyzehenten / des Hiſpaniſchen im Ein und Zwantzigſten / des Hungariſchen und Böhmiſchen ebenfals im Dreyzehenten.

Ad præced. Claſſ. VII. Num. I.

CARL.

Vt. Graf von Schönborn / Pr.

Ad Mandatum Sacræ Cæſareæ Majeſtatis proprium.

E. F. von Glandorff.

Tenor Sententiæ Cameralis de 17. Julii 1724.

IN Sachen begehrter Inſinuation Privilegii Herrn Carl Philipp / Churfürſten zu Pfaltz / als Hertzogen zu Gülich und Berg / die Erhöhung Summæ appellabilis, den 14ten noch lauffenden Monaths Julii gerichtlich geſchehen / iſt dieſelbe / jedoch vorbehaltlich des Heiligen Reichs Ober- und Gerechtigkeit / auch männigliches Intereſſe und Einreden dagegen jederzeit vorzubringen / ſo viel recht / hiermit angenommen / auch dergeſtalt darüber nothdürfftige Urkund erkannt / und Lt. Steinhauſen ſein der Collation und Reſtitution Originalis halber beſchehen Begehren zugelaſſen.

Num. VIII.

Ad Privilegia Leodienſia.

Ad præced. Claſſ. III. Num. I.

(1.) Copia Sententiæ Cameralis, per quam acceptatum fuit Privilegium noviſſimum auctum Anno 1724.

Kayſerlichen Cammer-Gerichts Inſinuations-und Acceptations-Urthel des Fürſtlich-Lüttichiſchen erhöheten Privilegii de non appellando, deſſen Tenor *in Supplem. Corp. Jur. Camer. pag. 8. ſeqq.* befindlich iſt.

Tenor Sententiæ 2. Junii 1724. publicatæ.

IN Cauſa Inſinuationis Privilegii ab Auguſtiſſimo Imperatore Carolo Sexto Domino Noſtro Clementiſſimo Vigeſima Septima Junii Anni 1721. Domino Epiſcopo & Principatui Leodienſi conceſſi, in quo reſpectivè præcedentia confirmatur, & Appellationis Summa augetur cum reliquis, factam per Drem. Ludolff 24. Aprilis a. c. Inſinuationem ſalvo Jure Imperii & cujuscunque Tertii, acceptamus, deſuperque Documentum *concedimus, retraditionem* Originalis Privilegii retentâ in Lectoriâ Copia *diligenter ſcripta*, collationata & vidimata permittentes.

(2.) Copia Publicationis Privilegii iſtius noviſſimi in Patria Leodienſi factæ Anno 1728.

Illuſtriſſime ac Excellentiſſime Sacri Romani Imperii Comes, Sacræ Imperialis Cameræ Judex, Perilluſtres, Generoſi, Ampliſſimique Præſides & Domini Aſſeſſores.

POſtquam tres Ditionis meæ Leodienſes Ordines tandem communi voto conſenſerunt in publicationem Privilegii per Literas Patentes Auguſtiſſimi Imperatoris Noſtri feliciter Regnantis de dato 27. Junii 1721. Patriæ Leodienſi benigniſſime conceſſi, aliorum Privilegiorum à Divis Imperatoribus olim conceſſorum confirmatorii, mihique ſupplicarunt, ut fatam publicationem ſolemniter fieri mandarem, eorum precibus annuendo, ſtatim curavi ut illud publice & coram populo in forma ſolita 30. Decembris nuperi pro-

promulgaretur, uti Excellentia Veſtra, Perilluſtresque Dominationes Veſtræ ex Actu Proclamationis hic juncto perſpicere poterunt. Quapropter illas enixe rogo, ut iſtud factæ publicationis Documentum Actis publicis debite inſinuari ac regiſtrari curent, denique ſedulo operam, ut in poſterum quæcunque Appellationes eidem Privilegio contrariæ rejiciantur, celeremque Juſtitiam in cauſis me quà Principem Leodienſem concernentibus, aliisque ante hac commendatis adminiſtrare dignentur de cætero ſingulari propenſione & affectu maneo.

Excellentiæ Veſtræ Perilluſtriumque Dominationum Veſtrarum

Leodii hac 4. Februar. 1728.

Humillimus ac devotiſſimus famulus

Georgius Ludovicus.

George Louis, par la Grace de Dieu, Eveque & Prince de Liege, Duc de Bouillon, Marquis de Franchimont, Comte de Looz, Horne, &c.

A tous ceux qui ces préſentes Verront Salut.

Aiant vu les Reces des trois Etats de notre Pays de Liege & Comte de Looz en dates reſpectives du 25. & 26. Janvier, du 9. Fevrier, & 27. Novembre de la meme année, du 23. Fevrier 1725. & du 17. Janvier, 27. Novembre & premier Decembr. 1727. par les quels ils ont agrée la confirmation & ampliation des Privileges Imperiaux accordez a l'Egliſe & Pays de Liege & Comte de Looz & leures dependances en date du 27. Juin 1721. interinez du depuis à la Chambre Imperiale de Wezlaer, lesquels Privileges nous ont etez ſeulement delivrés pendant le cours du preſent mois par l'Ecolatre de notre Egliſe Cathedrale, ou ils avoient été gardez jusques à preſent: Vu auſſi les declarations & ſupplications inſerées aux dits Reces, par lesquelles ils nous ſupplient tres humblement de faire publier & mettre en garde de Loy les dits Privileges ainſi confirmez & amplifiez, avec la Clauſe que tous contraventeurs aux dits Privileges ne pourront avoir recours au Tribunal des Vingt deux ſous

pretexte d'Execution faite en prejudice des appels defendus par lesdits Privileges: Voulant bien condeſcendre à leures treshumbles demandes & en agréant lesdits Reces avec la dite Clauſe y inſerée, ordonnons de proceder ſommairement à la dite publication en la forme & maniere accoutumée & de mettre lesdits Privileges en garde de Loy, voulant que pour la connoiſſance d'*unchacun* ils ſoient imprimez en langue latine & vulgaire. Donné *en notre Palais* Epiſcopal à Liege ce 29. Decembr. 1727.

Berlayment.

Lieu (†) du Seul.

J. Vanhove.

NOs Scabini ſupremæ Juſtitiæ Civitatis & Patriæ Leodienſis, Legum, Statutorum, Conſuetudinum & Privilegiorum ejusdem Patriæ Cuſtodes: Tenore præſentium declaramus & atteſtamur Privilegium per Literas Patentes Auguſtiſſimi Imperatoris Caroli Sexti Germaniæ & Hiſpaniarum, *Hungariæ*, Bohemiæ Regis &c. modo feliciter regnantis Domini noſtri *clementiſſimi ſub data* 27. Junii Anni 1721. Patriæ Leodienſi & Dominiis ei annexis benigniſſime conceſſum, aliorumque Privilegiorum ab Auguſtiſſimis quondam Imperatoribus olim conceſſorum confirmatorium ſolenniter & in forma ac loco conſuetis, publice & coram populo, præſentibus Nobili & Generoſo Domino Gerardo Aſſuero Ludovico Barone ab Horion in Colonſter, Vice Comite in Odekirchen, Electoratus Colonienſis Burggravio hæreditario Civitatis Leodienſis ſupremo Prætore & Officiato, nec non Nobilibus & Honoratis Dominis Lamberto Vandensſeen, Barone de Jehaing & de Saive, & Guilielmo de Stenbier, Scabinis Leodienſibus die 30. Decembr. Anni 1727. noviſſime elapſi, vigore ſuprà ſcripti edicti â Celſiſſimo Epiſcopo & Principe Leodienſi ſub data 29. Decembr. 1727. emanati, publicatum fuiſſe & in legum cuſtodiam repoſitum, in quorum fidem præſentes à ſupremo Secretario noſtro ſubſcribi, & Sigillo Scabinatus muniri juſſimus. Datum

Leodii

Leodii in Aula noſtra Scabinali hac Quarta Februarii Anni Milleſimi Septingenteſimi Vigeſimi Octavi.

(L. S.)

Leop. Bonhome,
de Mandato.

(3) Notitia Judiciorum Patriæ Leodienſis, una cum nonnullis aliis Adjunctis ad Rei Judiciariæ apud Leodienſes informationem ſpectantibus.

N*Otandum præliminariter:* quod in Appendice Commentationis ad Jus Camerale Notitia Judiciorum Leodienſium non ex informatione Auctoris undique certa, ſed ab aliorum informatione fuerit profecta & concinnata, in qua, ſi quid erratum eſſet, veniam ſtipulatus eſt Auctor, errorem, ſi oſtenderetur, libenter correcturus. Cum itaque ab ipſis Patriæ Proceribus & primariis JCtis nonnulla monita Auctori honorifice fuerint tranſmiſſa, ex quibus Notitia Judiciorum rectius intelligi poſſit, idcirco juxta ea novum opus ea in parte ſuſcipere, & huic Catalogo Supplementi loco adjungere viſum fuit.

1. *In Cauſis Feudalibus* ſunt Judicia ſubalternata ſeu inferiora, & ſummum Judicium Feudale Principis Leodienſis. Coram *ſubalternis Judiciis* Cauſæ Feudorum ſubalternorum ſive Mediatorum, ſive in rem, ſive in perſonam mixtæ, ſeu in rem ſcriptæ (non verò mere perſonales) tractantur, imo coram iis proponenda Interdicta Poſſeſſoria, & officium eorum implorandum quoties ex lege Feudi derivata quæſtio litis materiam præbet, Mean. *obſervat. 52. num. 3.*

Ab horum Sententiis appellatur ad Judicium ſummum Feudale Leodienſis Principis.

2. *Judicium Feudale ſummum:* Coram hoc, etiam in prima Inſtantia, quæſtiones de Feudis immediatis & controverſiæ ex Lege Feudali naſcentes tractantur, Mean *obſervat. 121. num. 5.*

Necnon quoad Feuda quædam Brabantiæ, electivè, vide D. de Louvrex *in Opere infrà allegando pag. 144. ſeq. num. 59.*

Ab

Ab hujus Sententiis, latis tam in prima, quam Appellationis Inſtantia, appellatur ad Conſilium Ordinarium, Mean. *diƐ. obſervat. 52. num. 1.*

3. *In Cauſis non Feudalibus* diverſa ſunt Jure Leodienſi Judicia, de *Allodialibus Bonis immobilibus* & de Bonis *Cenſalibus*, vide Mean. *tota obſervat. 21.* ubi de diſtinctione ea Bonorum agit. Eſt itaque Judicium ſpeciale in Cauſis *Allodialibus*, ſed *tantum in prima* Inſtantia, Mean. *diƐ. obſervat. 121. num. 5. & 8.* à cujus Sententiis appellatur ad Conſilium Ordinarium.

4. *De Bonis Cenſalibus*, ſunt Judicia inferiora. Quæ vocantur, *Baſſes Juſtices*, & ſupremum Judicium ſcilicet *Scabinorum* Leodienſium, vide *num. 5.* ad quod ab illis appellatur Mean. *diƐ. obſervat. 121. num. 5.*

Coram ſubalternis ſive inferioribus Judiciis, Cauſæ Reales, Perſonales & Criminales tractantur. Nimirum: Perſonales Actiones Incola cujusque loci & Jurisdictionis contra Incolam coram eo Judicio inſtituere debet.

Non Incola, Actiones Perſonales *coram illis inſtituere* non tenetur, ſed electionem habet eas inſtituendi *coram ſubalterno* Judicio, vel coram Supremo, vel coram Officiali Leodienſi, qui ſunt Patriæ Judices Ordinarii.

Sunt tamen aliqua ſubalterna Judicia, exempli gratia *Hologne ad Jecoram*, vernaculè, *Hologne ſur Geer*, coram quo unusquisque contra illius Incolam agere tenetur. Idque ratione aliquorum ipſis conceſſorum Privilegiorum, ab illius tamen & illorum Sententiis appellatur immediatè ad Conſilium Ordinarium.

Realiter coram ſubalternis Judiciis agere nemo tenetur, niſi agatur de unica tantum & ſpecifica Hypotheca, aut de unica Re immobili, vel de pluribus Hypothecis aut Rebus immobilibus ſub unico eodemque Territorio ſitis & eidem Curiæ ſubjectis, quo in caſu coram illa agendum eſt ſub pœna Nullitatis, *cap. 4. artic. 17. Reformat. Groesbek.* aliàs Actio realis poteſt intentari coram ſuperiori Scabinorum Leodienſium Judicio, quod & tunc adhuc licitum eſt, vel dum Creditor Hypothecarius in Contractu providit ſibi de Privi-

Privilegio *unicæ Citationis*, quam ad *decimam quintam Diem* vocant, ut videre eſt apud Mean. *Obſervat. 138. num. 2. cap. 4. artic. 18. Reformat. Groesbek.* vel dum Creditor Hypothecarius obligata habet univerſa Bona ſui Debitoris præſentia & futura.

Criminaliter coram ſubalternis Judiciis agitur, ita ut cauſa tantum coram ipſis inſtruatur, *cap. 14. artic. 46. Epitome Conſuetud.* & ea inſtructa, illius Judicii Graphiarius vel Scabinorum unus Acta clauſa ad Supremum Judicium defert, à quo Actis viſis & examinatis Sententia concipitur, & remittitur cum Actis clauſis ad Judicium inferius, à quo concepta Sententia publicatur, & Executioni mandatur.

Hoc eſt quod dicitur in Patria Leodienſi judicare per *Rechargiam.* Quid ſit *Rechargia* explicat Mean. *in ſuo Nomenclatore Idiomatis Leodienſis ad verbum Appriſe.*

Privilegio tamen vel immemoriali Conſuetudine nonnullarum Patriæ Leodienſis Urbium Scabini Cauſas Criminales ſine *Rechargia* decidunt prout & ſine Appellatione, Ut Scabini Urbis *Tungrenſis*, Urbis *Huenſis* & pauci alii.

A Sententiis ſubalternorum Judiciorum tam in Cauſis Perſonalibus quam Realibus latis, appellatur ad Supremum *Cenſale Judicium*, ſcilicet *Scabinorum* Leodienſium. Exceptis tamen Judiciis quibusdam inferioribus à quibus immediatè ad Conſilium Ordinarium appellatur. Tale eſt *Hologne aux pierres.* vide *ſuprà* §. *Sunt tamen &c.* Tale etiam eſt Judicium in Pago *Scleſſin* qui ſitus eſt in *Leuca Bannali Leodienſi.*

5. *Supremum Cenſale Judicium*, quod etiam vocatur *Scabinorum Leodienſium*, * exercet Juriſdictionem ordinariam per totam Patriam tam in Perſonalibus, Realibus, quam Criminalibus Cauſis, exceptis caſibus ſuprà relatis.

S Excep-

* De cujus inſtitutione antiquiſſima à S. Huberto Urbis Fundatore videatur Dnus. M. G. de Louvrex *in præclaro Opere Recueil des Edits, Reglements, Privileges, Concordats & Traittes du Pais de Liege &c. le tout accompagné des Notes part. 1. cap. 2. §. 16. pag. 23.* cujus Operis partem alteram adhuc publici Juris fieri exoptamus.

Excepto etiam *Comitatu Loſſenſi*, in quo ſunt Judices Seculares particulares, coram quibus perſonaliter & realiter in prima Inſtantia agendum eſt, & à quorum Sententiis non appellatur ad Scabinos Leodienſes, ſed regulariter ad Scabinos *Uliermallenſes*, & ab his ad *Aulam* Supremam quam vocant *Curingianam*, vide Roding. *lib. 1. tit. 20. pag. 287. in fin.* quæ inſuper in prima Inſtantia judicat de Feudis ab ea immediatè dependentibus, de Feudis mediatis per viam Appellationis.

Scabini tamen Leodienſes Juriſdictionem exercent intra Mœnia Urbium nonnullarum Comitatus Loſſenſis & à Sententiis Scabinorum dictarum Urbium ad ipſos appellatur.

De *Clavibus Juriſdictionalibus* quæ præferri ſolent quotiescunque Actus Juriſdictionis in Ædibus Civis Leodienſis exercendus eſt, vide Louvrex *dicto Operè part. 1. cap. 1. pag. 9.*

A Sententiis Supremi Cenſalis Judicii in Cauſis Realibus & Perſonalibus latis appellatur ad Conſilium Ordinarium.

A Sententiis autem in Cauſis Criminalibus latis nulla datur Appellatio, nequidem ad *Conſilium Ordinarium.*

6. *Conſilium Ordinarium* (vide Roding. *lib. 1. tit. 20. pag. 280.*) eſt Judex Appellationis, Juriſdictionem verò in prima Inſtantia ſolum exercet in *Cauſis Contraventionis Privilegiorum Imperialium*, quam Juriſdictionem etiam exercet in Comitatu Loſſenſi, Mean. *Obſervat. 589.*

A Sententiis Conſilii Ordinarii, ſi Cauſa non ſit appellabilis per Leges Imperii vel per Privilegia Patriæ, petitur à Principe Leodienſis *Reviſio.* Aliàs appellatur ad Cameram Imperialem vel Judicium Imperiale Aulicum.

7. *Judicium Tenantium*, quid ſit, explicat Mean. *in Nomenclatore Idiomatis ad verbum Tenantium.* coram hoc agitur realiter, de Bonis ab eo dependentibus uſque ad *Saiſiniam* excluſivè, *Saiſinia* autem decerni debet à Supremo Cenſali Judicio, Mean. *Obſervat. 136. num. 4.*

8. *Judicium Maſwir ſeu Fundiarium*, quid ſit, explicat etiam Mean. *in Nomenclatore Idiomatis ad verbum Maſwir*, coram hoc

etiam

etiam agitur realiter de Bonis ad illius Jurisdictionem ſpectantibus & Saiſiniam decernit Mean. *Obſervat. 137. num. 3.*

9. *Conſilium privatum Leodienſis Principis*, de cauſis Politiam concernentibus vel ad Regimen Patriæ ſpectantibus cognoſcit, ſi quid arduum in Negotiis vel internis vel externis occurrerit, ad Principem refert. Cætera ſub nomine Principis expedit. Huic Conſilio præeſt *Principis Cancellarius* à quo dicta Mandata & Decreta tam ipſiusmet Principis quam præfati Conſilii ſignantur, & ſubſcribuntur, *Leges* verò à *Principe* non niſi *cum Conſenſu Trium Patriæ Statuum* conduntur.

10. Conſilium aliud Principis, nominatum *Chambre des Comptes*, cognoſcit de Cauſis Redituum vel aliorum Jurium ad Menſam Epiſcopi ſpectantium, idque per Privilegium *Rudolphi II. Imperatoris* Auguſtiſſimi, Appellatione omni remota, quod Privilegium ſuprà eſt recenſitum in Catalogo.

11. *Conſilium Civicum*: Duobus conſtat Conſulibus & Viginti Conſiliariis, qui ſingulis Annis mutantur. Conſilium hoc olim cognoſcebat de Cauſis Perſonalibus inter Cives, ideoque in Civitate Leodienſi *Tres* olim recenſebantur *Judices Ordinarii* quoad Cauſas Sæculares, nempe *Officialis*, *Conſules & Conſilium Civicum*, & *Scabini*, inter quos Præventioni erat locus in Cauſis Perſonalibus, nunc verò Jurisdictio illa *Conſulum & Conſilii Civici* abrogata eſt per Regulamenta Anni 1649. & 1684. cognoſcunt tamen in Civitate Leodienſi ac Dependentiis de Rebus *Politiam* concernentibus,* Negotia Publica ejusdem Civitatis dirigunt, Cauſasque quæ Opificia & Artes, earumque Exercitium concernunt, dirimendi Jus habent, prout & illas in quibus de Collectis, Vectigalibus, aliisque Mediis pro neceſſitatibus dictæ Civitatis impoſitis eorumve Executione agitur, & coram illo citantur Contraventores, ab eorum Sententiis petitur à Principe *Reviſio*. In Criminalibus autem ſub certo & præfinito modo etiam concurrunt.

* Vide Louvrex *in Opere ſuprà laudato cap. 2. §. 21.* ubi recenſetur quâ occaſione Scabini à Rebus Politiæ fuerint excluſi & lis deſuper adhuc non deciſa, confer. *pag. 41. ibidem.*

12. *Collegium Commiſſariorum:* Hujus Officium in Politicis plusquam in Judiciariis conſiſtit, quamvis & in his partes ſuas interdum implendas habeat.

13. *Deputati Statuum ſeu Ordinum.* Hi ſummarie & absque forma Judicii cognoſcunt de mediis pro neceſſitate totius Patriæ à Principe de Conſenſu trium Statuum ſeu Ordinum *impoſitis*, & coram iis contravenientes citantur. Tractantur *hic Cauſæ Con*tributionum publicarum & ſimiles. Ab horum Decretis Appellationem non eſſe permiſſam volunt, tum quia ejusmodi cauſæ moram non patiantur, tum quia Deputati illi ſint tantummodo Executores Reſolutionum in Comitiis trium Statuum captarum & à Principe approbatarum, ſi quis tamen â Deputatis gravatum ſe putet, permiſſam eſſe *Reviſionem* coram tribus Statibus ſeu Ordinibus.

14. *Reviſores Cauſarum deciſarum* à Conſilio Ordinario vel Officiali Leodienſi, in quibus per Privilegium ad Cameram appellari non poteſt, hi in ſingulis cauſis ſpecialiter à Principe ſeu ejus Conſilio Privato denominari & deputari debent. De Reviſoribus Cauſarum ab Officiali *deciſarum agunt* Patentes Imperatoris Joſephi quarum infrà fiet mentio.

15. *Conſilium Viginti Duumvirorum.* Hi cognoſcunt per totam Patriam & in *Comitatu Loſſenſi* de Extorſionibus & Barataria Judicum, item de vi & violentia ac rebus per evidentem Injuſtitiam ablatis, de vi Bonorum raptorum, de *Poſſeſſorio* autem non niſi incidenter cognoſcunt, adeoque Actiones viginti Duumvirales reputantur *Criminales*, cum in iis agatur de coërcitione vel Judicum corruptorum vel violentiarum commiſſarum: ut probat Chockier *de Conſervat. Laic. quæſt. 16. per tot.*

16. *Reviſores horum Viginti Duumvirorum* deputantur à Statibus ſeu Ordinibus Patriæ & ſunt Numero XIV. Vicarius Generalis & Cancellarius Epiſcopi ſunt Membra dicti Collegii vi ſuorum Officiorum, ex his denominat Capitulum Cathedrale duos, Ordo Equeſtris quatuor, Ordo popularis ſex, de numero poſtremorum ſunt bini Conſules Regentes Civitatis Leodienſis, nec bini non horum Prædeceſſores immediati, coram his Reviſoribus perinde ut in

alio

alio Reviſionis Judicio nihil novi allegari debet. Ab horum Sententiis Appellatio interdicta eſt per Privilegium Ferdinandi I. licet autem Privilegium illud non fuerit ab Imperiali Camera acceptatum; adhuc tamen contendunt Leodienſes ab ejusmodi Sententiis appellari non poſſe, quia Actiones Viginti Duumvirales ſint *Criminales*, in cujusmodi cauſis Carolus V. Imperator omnem Appellationem prohibuerat, qua ratione præfati Statuum Deputati non ſunt Judices Appellationis, ſed ſimplices Reviſores, in hoc particulari caſu à Statibus delegati, cum in aliis Criminalibus Actionibus nequidem Reviſioni locus ſit. Notandum tamen, quod dictum Privilegium acceptatum ſit in Conſilio Aulico Cæſareo cum cæteris omnibus.

Judices Eccleſiaſtici.

17. *Officialis Leodienſis* de quo Roding. *lib. 1. tit. 20. pag. 284. in fin.* Jurisdictionem in Cauſis *Realibus* non exercet in quibus ſoli *Scabini* ſunt Ordinarii Judices ſed ſolum in Actionibus *Perſonalibus Civilibus* in quibus habet Jurisdictionem Ordinariam, concurrentem cum Supremo Judicio Cenſali ſive Scabinorum per totam Patriam, etiam in Comitatu Loſſenſi, Mean. *Obſervat. 589.*

Neque habet Judicem Superiorem in Patria Leodienſi, ſed ſi Cauſa appellabilis, provocare licet ab Officiali vel ad Cameram Imperialem vel ad Judicium Imperiale Aulicum. In cauſis non appellabilibus, puta per Leges Imperii vel per Privilegia Leodienſia, petitur à Principe Leodienſi *Reviſio*, cujus forma deſcribitur in Patentibus Imperatoriis Anno 1710. (de quarum ultimo Articulo infrà quædam annotabuntur.) Ex inveterato uſu etiam petitur ab ipſomet Officiali *Repoſitio* ab ejus Sententiis etiam definitivè latis, quæ petita Repoſitio nec Reviſionem impetrandam nec Appellationem ad Sacram Suam Cæſaream Majeſtatem interponendam impedit.

Nota: *Differt itaque imploratio pro* Repoſitione *ſive Reſtitutione in Judicio* Officialis, *ab imploratione pro Reſtitutione in integrum* in Conſilio Ordinario. *In* Conſilio Ordinario *tractatur hæc petitio adjunctis, ſi partes poſtulent, duobus Juris Conſultis pro Conſultatione non verò pro Voto. Cauſæ in quibus petitur in hoc Judicio Reſtitutio ſunt tales, in quibus ad Judicia Imperii*

ſuprema Appellatio non datur. Petitur vel ex Actis iisdem vel ex Documentis novis. Priori caſu petitio Reſtitutionis ſuſpendit Executionem Sententiæ. Poſteriori petens Reſtitutionem ſolvere debet parti adverſæ Litis Expenſas in quas per priorem Sententiam fuit condemnatus. Conſequitur ex dictis quod à Sententiis in Proceſſu hoc Reſtitutionis latis appellare non liceat. Permiſſum tamen eſt petere à Principe beneficium Reviſionis. Coram Officiali *verò Proceſſus Reviſionis effectum Sententiæ ſine diſcrimine ſuſpendit & petitur in Cauſis etiam appellabilibus, ſalva Appellatione à Sententia Officialis in Proceſſu hoc lata. Hæc differentia notanda eſt ad* Commentationem Jur. Camer. pag. 220. & 221. *Alia differentia circa aſſervationem Actorum notanda ad* pag. 181. ibid. *quod Conſuetudo tantum ſit in Curia Officialis ut Acta ſint penes partes litigantes, omnia tamen ab Officialis* Sententiario *ſubſignantur. Hujus Officium à Principe Leodienſi immediatè conſtituitur, qui etiam Pecunias depoſitas in Judicio aſſervat, & ad eum Arreſta nec non Relaxationes Arreſtorum immediatè demandantur.*

In Cauſis Eccleſiaſticis etiam ordinariam Jurisdictionem exercet, & in iſtis Cauſis ab illius Sententiis appellatur vel ad *Officialem Metropoliticum Colonienſem*, vel ad *Nuncium Pontificis* qui ordinarie Coloniæ reſidet, vel ad ipſam *Curiam Romanam*. Aſſerit etiam Officialis ſibi competere *Jurisdictionem Inquæſtæ* in Subditos Diœceſis & Patriæ Leodienſis in materiis *Eccleſiaſticis delinquentis* & condemnandi ad Pœnam Pecuniariam vel remittendi ad Judicium Seculare.

18. *Officialis Capituli Cathedralis* Eccleſiæ Leodienſis. Hic prætendit in Jurisdictione concurrentiam cum Officiali Leodienſi: Habet autem Jurisdictionem in Cauſis Subditorum Capituli Cathedralis.

Quandoquidem verò inter Officialem Leodienſem & Officialem Capituli aliqui Articuli Jurisdictionis ſint controverſi, prout ex Reſponſis liquet *in Appendicem Commentationis pag. 172. ſeqq.* relatis. Quia tamen certus factus eſt Auctor quod etiam altera ex parte alia contraria Scripta ſint edita, ideoque hanc totam rem in medio relictam voluit.

19. *Officiales Archidiaconorum.* Hi cognoſcunt concurrenter cum Officiali Leodienſi de Cauſis Beneficialibus in ſuo diſtrictu. Ab eorum Sententiis appellatur ad Officialem Leodienſem, Mean. *Obſervat. 280. num. 8.* & ab hujus Sententiis.

20. *Con-*

20. *Conſervatores Privilegiorum Cleri Primarii & Secundarii.* Ad eos querelæ deferuntur de Immunitate violata, & Mandata turbatæ Immunitatis ab iis impetrantur, à quarum Sententiis appellatur ad Nuncium Colonienſem. *Hi Conſervatores intelliguntur in Privilegio Caroli V. quod vocatur contra Conſervatorias.*

Ad præmiſſam Notitiam notandum eſt inſuper *Primò* quod *ſuprà in Catalogo pag. 48. num. 7.* fuit anticipatum, adverſus Artic. XV. Patentium Imperatoris Joſephi ex parte Ordinum Patriæ Leodienſis varia fuiſſe Monita Imperatori Auguſtiſſimo exhibita, quæ continentur in Scripto typis excuſo: *Motivum Juris in cauſa Jurisdictionali Scabinatus Civitatis Patriæ Leodienſis contra Officialem ejusdem Epiſcopatus Leodienſis.* Cujus Scripti ſatis prolixi & plusquam 20. paginis comprehenſi ſumma, vel potius ſcopus, in ſequenti continetur compendio, quod à peritiſſimo Rerum Patriæ JCto communicatum hic ſubjungo.

Conſuetudo fuit antehac in Patria Leodienſi ut Appellationes interponerentur à Sententiis Officialis Epiſcopi, ad Officialem Colonienſem vel ad Nuncium aut Curiam Romanam, idque hac ratione fuit introductum, quod Officialis prætenderet, ſe in qualitate Judicis Eccleſiaſti, etiam Sæcularibus in negotiis Jurisdictionem exercuiſſe: hunc errorem antea ſæpiſſimè profligatum, rurſus improbavit Imperator per Literas Patentes quintæ Septembris 1707. in quibus declaravit inſuper Clericos tonſuratos civilibus negotiis ſe immiſcentes, prout & Advocatos, Procuratores aut Notarios Curiæ Officialatus, Eccleſiaſticorum Privilegiis frui non debere & ſub eo prætextu à Sententiis Officialis ad Judices Eccleſiaſticos appellare non poſſe, quod etiam per corruptelam fuerat obſervatum.

Abinde viſum fuit, loco ejusmodi illicitarum Appellationum, revocandum eſſe in uſum, *Reviſionis Beneficium*, quod adverſus Sententias ab Officiali inter Sæculares latas, antiquitus concedi ſolebat, iis nempe in cauſis, quæ vel ratione Summæ vel aliter ad Imperii Tribunalia non eſſent appellabiles juxta Privilegia Leodienſibus conceſſa: deſuperque Auguſtiſſimus *Imperator Joſephus*, Formulam impetrandæ & abſolvendæ Reviſionis, ſibi ab Ordinibus

ſeu

ſeu tribus Statibus Patriæ Leodienſis proponi voluit: & hæc eſt Forma in patentibus quintæ Maji expreſſa; excepto tamen *Articulo Decimo Quinto*, quem iidem Status ſeu Ordines ab intentione ſua alieniſſimum eſſe & ab Officiali ſub- & obreptitiè obtentum fuiſſe ſuſtinuerunt, prout Status Equeſtris & Civicus per Receſſus, etiam impreſſos, declararunt, prætendentes hunc Articulum *Curiis Sæcularibus* eſſe maximè præjudicialem, & Officiali Jus *non eſſe, Cauſas* Advocatorum, Procuratorum, Notariorum, Clericorum tonſuram non gerentium, miſerabilium Perſonarum & aliorum, coram Curiis Sæcularibus per Citationem præventas ad Forum ſuum avocandi, & Judicibus Laicis, ne de ejusmodi cauſis cognoſcant, inhibendi: quia etſi Officialis id antea introduxerit in uſum, tamen error ille exinde ſumpſerat originem, quod idem Officialis prætenderet, omnes iſtas perſonas Privilegio Fori Eccleſiaſtici frui debere: quem errorem cum Auguſtiſſimus Imperator Joſephus per Literas Patentes quintæ Septembris 1707. damnarit & deinceps obſervari prohibuerit: ſequitur Officialem *reſpectu* Perſonarum *iſtarum*, reputari ſolummodò debere ut Judicem Sæcularem, *qua in qualitate concurrentem* quidem cum cæteris Judicibus Sæcularibus *Jurisdictionem* in Cauſis Perſonalibus & Civilibus exercet; ſed non ſuperiorem, adeoque earundem Perſonarum cauſas coram Curiis Sæcularibus præventas, ad Forum ſuum avocare nequit, nec iis inhibere quo minùs de ejusmodi cauſis cognoſcant. Super quo puncto pendet lis coram Concilio Aulico inter præfatum Officialem & Scabinos Leodienſes indeciſa, qui ob præfatas rationes & alias dictum Articulum Decimum Quintum, tanquam ſub- & obreptitiè obtentum, revocari poſtulant, & interim Literis Patentibus quintæ Septembris 1707. inhærendum putant.

Notandum *Secundò* quod de Reductione Monetæ Leodienſis ad Aureos Rhenenſes in primis ſolicitus fuerit Auctor. [vid. *ſuprà Commentat. Jur. Camer. Auctar. XIV.*] Quæ à Viris rerum peritis ediſcere potuit hic ſubjunguntur.

L'on

L'on demande.

1. A combien on compte a Liege le florin d'or du Rhin dont il eſt parle dans les Privileges.

2. Par ceque dans les Rentes les Privileges parlent auſſy des florins de Rhin communs, il convient donc de ſcavoir, comment tels florins doivent ſe compter par rapport aux florins Brabants de Liege, les uns diſants que deux florins Brabants de Liege font un florin de Rhin, les autres diſants que cinq florins de Rhin feroient huit florins Brabants de Liege.

Eſtant par conſequent neceſſaire de ſcavoir auſſy combien les florins d'or doivent etre compte par rapport & a compte des florins Brabant de Liege.

Reſolution.

LE ſoubſigne reduiſeur ſermente de la Souveraine Juſtice de la cite & pays de Liege ayant meurement examiné le preſent quæritur & les articles y contenus eſt d'avisque *les florins d'or de Rhin repris* au premier article ſont veritablement des *florins d'or des Empereurs*, Princes Electeurs & autres Republiques du ſaint Empire *diſtinguer des autres*, dont il eſt parlé dans l'edit des monnoyes de Liege du' diximie jour de Septembre de l'An 1565. a raiſon que ces derniers y ſont appretier a *trenteſix pattars & un quart* monnoye de Liege & les autres *a vingt quatres pattars & demy.*

Tellement que ſur ce principe les anciens reduiſſeurs ſermenter ont appretier les dits florins d'or de Rhin par rapport aux dits trente ſix pattars & un quart & a la bonte intrinſeque a *ſix florins Brabants de Liege la piece*, ſignament a raiſon que les once pattars & trois liards ſurpaſſants lesdits vingt quatres pattars & demy rapporteront toujours pour le moins un florins Brabant de Liege plus que les cinq florins, aux *quels les autres florins d'or ſont evaluer par l'edit du 26. Octobre de l'An 1649.*

Pour cequi regarde la premiere partie du ſecond point, je diray d'avoir trouvé dans les notulles des dits anciens reduiſeurs ſermenter tirees des regiſtres des Egliſes & de ceux repoſant aux

Greffes de Meſſieurs les Eſchevins de la Souveraine Juſtice de Liege que l'An 1419. *le florin de Rhin* y eſt marqué a *vingt aidans ou liards* pour les diſtinguer des florins d'or de Rhin du coin du St. Empire ſuſtouché, adjoutant que les dits florins de vingt aidans ſont egaux a ceux de Liege eſtime ſur le meme pied, qui n'ont iamais ete in rerum natura. & que ces vingt aidans ne ſont preſentement que *le quart d'un florins Brabant de Liege, cequi s'appelle un florin Liegois.*

Et pour ce qui touche le florin Brabant de Liege, ie diray poſitivement qu'i ceux ne ſont a *Liege que vingt pattars du deux eſcalins.*

A quoy j'adiouteray cependant que dans le concordat des monnoyes fait du temps de St. Louys Roy de France l'An 1253. il y eſt marqué que quatres florins d'or du Rhin ont ſouvent valu a Rome trois ducats, de ſorte que mettant ſeulement le ducat a deux ecus ou huit florins Brabant de Liege, le florin d'or du Rhin porteroit *ſix florins Brabants de Liege* ainſi que *i'ay dit cy deſſus.*

Et pour preuve ulterieure de mon dire il eſt que feu le Sieur Scilbert Maitre des monnoyes *de Son Alteſſe Sereniſſime* de Liege a donné le 8. Juillet de l'An 1686. l'atteſtation ſuivante.

Le ſubſigné atteſte que les vieux florins d'or d'Hollande forgé & coigné ſur les armes de Baviere ſont de la meme valeur que les vieux florins d'or d'Allemagne pour etre en bonté & valeur intrinſeque egaux a iceux, & que ſi on m'en preſentoit, j'en donneroy *cinq florins Brabants de Liege* & douze *pattars* de la piece pour les fondre & les reduire en ducats. Actum huitieme Mars 1719.

Lambert Rochart Reduiſeur fermente
de part Meſſieurs les Eſchevins de la Souveraine Juſtice de la cite & Pays de Liege.

Alia Informatio.

Q*Uant aux florins d'or du Rhin* dont il eſt fait mention dans nos Privileges; nous avons toujours eſtimé un florin d'or pour un Ducaton, ou ſi vous voulé pour, cinq florins Brabants monnoye de Liege.

Nous

Nous avons a Liege deux ſortes de florins, ſçavoir le florins Liegeois qui ne vallent que cinque ſous, & qui ne ſont plus maintenant en uſage, & les florins Brabants qui vallent vingt ſous ou deux Eſchelins de permiſſion: deſquels Eſchelins il en faut huit pour faire un Ecu en eſpece.

Quant aux florins d'Allemagne, ils n'ont pas de cours en cé pays, mais un de ces florins vaut deux florins Brabants de notre monnoye & encore deux ſous ou environ d'avantage.

Remarqué, s'il vous plait, qué je dis, toujours florins Brabants de notre monnoye, parce qué un florin Brabant dans le Duché meme de Brabant vaut plus que le notre: ceſt a'dire qu' un florin Brabant, vaut toujours vingt ſous, mais dans le Duché l'ecu ne vaut que 50. Sous, au lieu qu'il en vaut 80. chez nous, le tout de bon argent.

Au reſte nos anciens Edits parlent ſouvent de florins d'or du Rhin, & on les a toujours eſtimé ſur le pied de dix Eſchelin ou d'un Ducaton.

Notandum *Tertiò.* Quod inter Epiſcopum Leodienſem & Judicium Synodale Aquisgranenſe, hoc eſt, Archi-Presbyterum Synodales, das Send-Gericht zu Aachen / in Curia Romana lis pendeat circa Jurisdictionem, in qua Archi-Presbyter in plurimis Articulis ſuccubuiſſe dicitur, in reliquis adhuc deciſionem expectari.

Notandum *Quartò* Statutum Principis Erneſti Epiſcopi Leodienſis Anno 1582. & 1592. licet in Camera Imperiali Anno 1609. fuerit acceptatum juxta *Obſervationem* Caroli de Mean, *542. 547. & 700.* vim Legis non accepiſſe.

Coronidis loco adduntur quædam *Notabilia* de Deputatorum Statuum Leodienſium poteſtate & rationibus quare ab eorum Decretis Appellationes non ſint permittendæ.

Reglement & Mandement fait par S. A. Sereniſſime Maximilian Henri avec les Trois Etats publié à Liege le 6. Avril 1686.

Article 4.

LEs Deputez deveront uſer de leur authorité pour connoitre & decider les queſtions concernantes les ſubſides & deniers publiques avec prohibition expreſſe a tous autres juges d'en prendre connoiſſance a peine de nullité de ce qui ſe ſera fait au contraire, reſervé au condamné le benefice de Reviſion a implorer de Nous & de nos Etats aſſemblez en corps, tellement toute fois que l'imploration de ce benefice ne ſuſpenſera en aucune maniere l'Execution.

Par Extrait du Reglement ſusdit ceque j'atteſte etre conforme.

Henri Francois Gerardi, Notaire de Sa Sacreé Majeſté Imperiale & Royale in fidem.

Raiſons & Authoritez de droit pour la Juriſdiction des Deputez Ordinaires à l'Etat, & l'inappellabilité de leurs Sentences.

IN Principatu Leodienſi notorium eſt Principem accedente Trium Patriæ Ordinum aſſenſu poſſe Vectigalia & Tributa Subditis ſuis imponere illaque taliter impoſita per viam promptæ & paratæ Executionis, non ſervato Juris ordine, nullâ etiam adhibita alterius cujuscunque Judicis authoritate vel officio exigere.

Notorium pariter eſt in eodem Principatu ab antiquo Deputatos fuiſſe ſpeciales Judices Executores ſive Commiſſarios rationales vulgò Principis & Ordinum Deputatos dictos, quibus commiſſa non ſolum fuit Oeconomia, Jura, atque applicatio Pecuniarum ex Tributis & Vectigalibus provenientium, ſed & cognitio, deciſio atque Executio cauſarum & quæſtionum quarumcunque eadem Vectigalia ac Tributa concernentium, & quidem privativè ad alios quoscunque Provinciæ Judices, teſte declaratoriâ emanata in Anno 1686. juncta ſub Lit. A. qualis declaratoria etiam

etiam Juris diſpoſitioni eſt conſentanea, *tot. tit. ff. de Officio Procurator. Cæſar.* ſive rationali. *l. ad Fiſcum. l. 2.* & *l. 9. Cod. ubi Cauſæ Fiſcal.* Ubi expreſsè deciſum cauſas illas, utpote ad Fiſcum pertinentes, per rationales decidi debere, idque ad excluſionem Præſidis Provinciæ ſive Judicis Ordinarii.

Quemadmodum autem Cauſæ hujusmodi ac Sententiæ per rationales in materiâ Tributorum latæ de Jure communi Appellationem non recipiant, *l. abſtinendum.* & *l. ult. Cod. quorum appellat.* Scaccias *de Appellat. quæſt. 17. limitat. 17.* poſt alios ibidem ita & in Provincia Leodienſi per Legem Municipalem declaratoriam ſuprà tactam ex voto Ordinum deciſum fuit non aliud condemnatis adverſus Sententias à præfatis Deputatis rationalibus Judicibus merè Executoribus ferendas ſupereſſe Remedium præter beneficium Reviſionis à Principe & Ordinibus collegialiter congregatis implorandum, quale Statutum ſive declaratoria jam dicta alia inſuper Juris ratione fulcitur, quod ſcilicet Tributorum & Vectigalium indictio facta de unanimi Trium Ordinum aſſenſu ſit Sententia condemnatoria & judicatum conſtituat, à quo cum particularibus Provinciæ Subditis aut membris appellare nec fas ſit neque ſolet, ita nec iisdem Subditis appellare fas eſt ab Ordinationibus, Sententiis, aut Decretis per eorundem Ordinum Deputatos uti Judices executores latis, quibus moroſi refractarii aut contumaces ad ſolvendum Tributa taliter indicta compelluntur, *l. ab Executore. Cod. quorum appellat.* Et ratio eſt, quia ſi quod Gravamen illatum dici poſſet, id non per Ordinationem aut Sententiam Deputatorum, qui meri Executores ſunt, illatum dici poſſet, ſed per ipſos Patriæ Ordines ac Principem, quorum authoritate & aſſenſu Subditi omnes ad ſolvendum Vectigalia & Tributa condemnati exiſtunt, per quam Tributorum Indictionem ac Condemnationem generalem ſi aliqui ſe gravatos exiſtimarent, ſuas adverſus illam, ſi quas habere putarent, querelas proponere deberent apud eosdem Provinciæ Principem & Ordines, qui Legem taliter dixerunt non autem apud ſæpe fatos Ordinum Deputatos ſive Judices Executores, qui non de Lege ſeu de Indictione

facta ſed juxta illam judicare tenentur, & taliter judicando nunquam cenſentur condemnatis inferre Gravamen, ſed Gravamen omne, ſi quod ſit, per ipſam Indictionem præcedentem, à qua appellatum nec fuit nec appellari poteſt, illatum dici debuiſſet: Ita Cravetta *conſil. 273. num. 1. verſ. Secundò.* quod per *dict. l. ab Executore. Cod. quorum Appellat. cap. novit. de Appellat. cap. Litteris. de Reſcript.* poſt Bald. & Dd. *in l. omnes populi. ff. de Juſtit. & Jure.*

Exigit etiam hoc ipſum publica utilitas & Provinciæ ac Imperii Salus, quæ ſuprema Lex dicitur, ne ſcilicet per Moratorias in Cauſis Vectigalium moram haud patientibus interpoſitas Appellationes irreparabile inferatur damnum atque præjudicium Ærario publico ſine quo Patria nec defendi nec regi poſſet, & quibuſcunque particularibus Provinciæ Subditis refractariis aut rebellibus aliisque Vectigalium defraudatoribus præbeatur præſidium iniquitatis & inobedientiæ, ipſaque etiam Vectigalia & Tributa quanquam ex unanimi trium Ordinum Voto indicta eludantur, ipſum verò Ærarium *publicum privetur* ſolitis ac neceſſariis mediis quæ tam pro ſalute ac conſervatione *Patriæ quam Imperii* defenſione fuerunt deſtinata.

Extrait des Villages de la Banlieüe de la Ville de Liege ſelon le Regitre de la Matricule repoſant dans les Archives de la ditte Ville.

Quartier d'Avroy.

St. Gille.
St. Nicolas en Glain.
St. Veronne.
Fraignée.
Boverie.
Fettinne.
Angleur.
Tilleur.
{ Scleſſin.
{ Ougnée.

Ougrée.

Ougrée.
Seraing ſur Meuſe.
Bonſelle & Gohy.
Villencourt.
Ivoz.
Jemeppe.
La grande & petite Flemalle.

Par Extrait du Regiſtre du Moulin Grand Greffier de la Cite de Liege.

Recognoſco manum, ſignaturam & qualitatem Domini du Moulin ſupremi Civitatis Leodienſis Scribæ, in cujus fidem has propriâ manu ſubſcripſi & Sigillo munivi.

Henricus Franciſcus Gerardi, Publicus Sacræ Cæſareæ Regiæque Majeſtatis Notarius.

Num. IX.

Fürſtlich-Fürſtenbergiſches Privilegium Exemptionis à Judicio Provinciali Sueviæ, Rotwilenſi & aliis.

Ad præced. Claſſ. VI. Num XII. pag. 82. Add. *ſuprà Append. V. Tabell. Privileg. pag. 147. circ. fin.*

WIr Maximilian von GOttes Gnaden Römiſcher König ꝛc. Bekennen offentlich mit dieſem Brief / und thun kund allermänniglich / daß Uns die Edle / Unſere und des Reichs Liebe Getreue / Heinrich und Wolffgang / Gebrüdere Grafen zu Fürſtenberg / und Landgrafen in Baar / glaublich Vidimus etlicher Freyheiten / ihnen von Weyland Unſerm Lieben Herrn und Vatter / dem Römiſchen Kayſer Löblicher Gedächtnüß gegeben / darin unter andern dieſe nachgeſchriebene Articuln, von Wort zu Worten alſo lautend: Dazu von beſonderen Gnaden angeſehen / der vorgenannten Heinrichs und Wolffgangs Gebrüderen / Grafen zu Fürſtenberg / getreu-willige Dienſte / die ſie Uns und dem Heiligen Reich

Reich gethan haben / und fürbas thun ſollen und mögen / haben Wir dieſe beſondere Gnad gethan / thun ihnen auch die Krafft dieſes Briefs / daß dieſelbe von Fürſtenberg / noch ihre Erben / ihr Land-Gericht in der Landgrafſchafft Fürſtenberg / noch ihr Hof-Geſind / Diener und Dienerin und Einſaſſen / ihre Stadt / Bürger und Bürgerin / noch andere ihre Leuthe / Mann und Weib / die ſie jetzund haben oder noch gewinnen / ſie ſeyen eigen oder Vogtleuthe / Lehen-Mann oder Pfandleuthe / Geiſt- oder Weltlich / miteinander oder beſonder / die ihnen von der vorgemeldten ihr Grafſchafft oder ander ihr Herrſchafften zu verſprechen ſtehen / mit keinen fremden Gerichten noch Land-Gerichten bekümmern / noch auftreiben ſoll / und nemlich von Unſerm Hof-Gericht zu Rothweil / ſondern Wir zu den vorgenannten von Fürſtenberg / ihren Dienern / Leuthen / oder die ihnen zu verſprechen ſtehen / zu verſprechen hat / der ſoll das Recht ſuchen und nehmen vor den genannten von Fürſtenberg / oder ihren Räthen und Amtleuthen ; Wer aber zu ihnen ſelbſt zu verſprechen hätte / der ſoll das ſuchen und nehmen vor Unſerm und des Reichs Hof- oder Cammer-Gericht / oder Unſer Königlichen Perſon / und nirgend anderſtwo ; Dazu thun Wir den ſogenannten von Fürſtenberg dieſe Gnad / daß ſie offenbare Aechter und Ober-Aechter / auf ihr Recht / in ihren Schlöſſern / Städten und Dörffern wohl enthalten mögen / ihnen ohne Schaden ; doch / käme der Kläger wider ſolche Aechter und Ober-Aechter / daß ſie dann ſolchen Klägern Recht laſſen wiederfahren / als Recht iſt / und ſollen ſolches Enthaltens willen von männiglich unentgolten bleiben ; Wäre aber / ob ein Kläger oder Klägerin von den von Fürſtenberg / oder ihren Amtleuthen / Rechtloß gelaſſen würde / wann ſie Rechtens begehrten / wie obgeſchrieben ſtehet / die mögen dann wohl ihr Recht ſuchen an den Enden / da ihnen das füglich iſt. Wir wollen auch / nemlich / ob kein Recht oder Urtheil über die vorgenannten von Fürſtenberg / oder die ihnen ertheilt oder geſprochen würde / es wäre auf Unſerm Hof zu Rothweil / oder

andern

andern Land-Gerichten / die wider ſolche Gnad und Freyheiten / ſo die von Fürſtenberg haben / daß ſie gäntzlich vernichtet / todt / und abſeyn ſollen. Und Uns darauf demüthiglichen angeruffen und gebetten / daß Wir ihnen dieſelbe Freyheiten in allen ihren Inhaltungen / Meynungen / Begreiffungen / zu erneuern / zu confirmiren / und zu beſtätten / gnädiglich geruheten. Des haben Wir angeſehen / ſolch ihr demüthig ziemliche Bitte / auch die getreue angenehme und willige Dienſte / ſo ſie uns und dem Heiligen Reich offt williglich gethan haben / und hinfüro wohl thun mögen und ſollen; Und darum mit wohlbedachtem Muth / und gutem Rath / denſelben Heinrichen und Wolffgangen Grafen zu Fürſtenberg und ihren Erben / die obgeſchriebene Freyheiten / in allen ihren Inhaltungen / Meynungen und Begreiffungen gnädiglich erneuert / confirmiret und beſtättet / erneuern / confirmiren und beſtätten ihnen die auch alſo von Römiſcher Kayſerlicher Macht wiſſentlich / in Krafft dieſes Briefs / ſetzen / wollen und meynen / daß dieſelbe Grafen Heinrich und Wolffgang / und ihre Erben / dabey bleiben / und ſich der für ſich / ihr Hof-Geſinde / Diener / Dienerinnen und Einſaſſen / ihre Städte / Bürger und Bürgerin / und andere ihre Leuthe / Mann und Frauen / die ſie jetzund haben / oder noch gewinnen / wie obſtehet / dabey bleiben / und ſich darnach ihr Inhaltung gebrauchen und genieſſen ſollen und mögen / von allermänniglich unverhindert; doch unſchädlich Uns und dem Heiligen Römiſchen Reich an Unſern Rechten / und auch alſo / daß ſie einem jeden Kläger auf ſein Anruffen förderlich Recht geſtatten und ergehen laſſen / und geruhiglich nicht verziehen / auch keinen / ſo an unſerm oder unſerer Nachkommen am Reich / Kayſerlichen oder Königlichen Cammer-Gericht in Aacht erkannt ſeyn / enthalten ſollen / in keine Weiſe / ohne Gefehrde. Und gebieten darauf allen und jeglichen Unſern und des Heiligen Reichs Churfürſten / Fürſten / Geiſt- und Weltlichen Prælaten, Grafen / Freyen / Herren / Rittern / Knechten / 2c. und ſonſt allen andern / Unſern und des Reichs

Unterthanen und Getreuen / in was Würden / Standes oder Weſens die ſeyn / ernſt- und feſtiglich mit dieſem Brief / und wollen / daß ſie die obgemeldte Grafen / Heinrich und Wolffgang von Fürſtenberg und ihre Erben an den vorgemeldten Gnaden / Freyheiten / auch dieſer Unſerer Königlichen Erneuerung / Confirmir- und Beſtättung nicht hindern noch irren / ſondern ſie deren / als obſtehet / geruhiglich gebrauchen / genieſſen / und gäntzlich dabey bleiben laſſen / und ſie / ihr Hof-Geſinde / Diener / Einſaſſen / Bürger / und andere ihre Leuthe / ſo ſie jetzo haben / oder hinfüro gewinnen / wie vorſtehet / dawider nicht anlangen / dringen / bekümmern / noch beſchwehren / noch das jemand andern zu thun geſtatten / in keine Weiſe / als lieb einem jeglichen ſeye / Unſer und des Reichs ſchwehre Ungnad und Straf / und die Pœn in den obgemeldten ihren Freyheits-Briefen begriffen / zu vermeiden / die ein jeder / ſo offt und freventlich hierwider thäte / Uns halb in Unſer und des Reichs Cammer / und den andern halben Theil den ehegemeldten von Fürſtenberg und ihren Erben / unabläßlich *zu bezahlen* / verfallen ſeyn ſolle. Mit Urkund dieſes Briefs beſiegelt mit Unſerem *Königlich*- anhangenden Inſiegel; Geben in Unſer und des Heiligen Reichs Stadt Worms am 20ten Tag Monaths Maji 1495.

WIr Maximilian von GOttes Gnaden erwählter Römiſcher Kayſer ꝛc. Bekennen öffentlich mit dieſem Brief / und thun kund allermänniglich / daß für Uns kommen iſt der Wohlgebohrne / Unſer und des Reichs lieber Getreuer Wilhelm Graf zu Fürſtenberg / Unſer Land-Vogt in der Ortenau / und bath Uns demüthiglich / daß Wir ihme / und Friederichen ſeinem Bruder / alle und jegliche ihre Freyheiten / Privilegien, alt Herkommen und gut Gewohnheiten / ſo Weyland ihre Vorforderen / und ihr Vatter Wolffgang Graf zu Fürſtenberg / redlichen erworben und herbracht hätten / zu erneuern / zu confirmiren und zu beſtätten / gnädiglich geruheten / das haben Wir angeſehen des genannten Graf Wilhelms ziemlich fleißig Bitte / auch die angenehme getreue und nütz-

liche

liche Dienſte / ſo ſeine Vor-Eltern Uns und dem Heiligen Reich bißher in mannigfaltige Weiß gethan haben / und er und ſein Bruder wohl thun mag und ſoll / und darum mit wohlbedachtem Muth / gutem Rath / und rechten Wiſſen / ihnen all- und jeglich ihre Freyheiten / Privilegia, alt Herkommen und gute Gewohnheiten gnädiglich verneuert / confirmiret und beſtättet / und dazu dieſe Gnad und Freyheit gethan und gegeben / alſo / daß die obgemeldte Grafen zu Fürſtenberg ſamt und ſonders / noch ihr tägliche Diener / Amtleuthe / und zugehörige Leuthe und Güther / die ſie jetzo haben / oder künfftig überkommen / Mann oder Frauen / gemeiniglich noch ſonderlich / von jemands / wer der / oder die / oder um was weltlicher Sachen das wäre / es betreffe an Ehre / Leib / Schulden / Haab oder Güther / nichts außgenommen / weder für unſer und des Reichs Hof-Gericht zu Rothweil / noch einig Land-Gericht / Weſtphäliſch Gericht / noch andere fremde Gerichte / wie die genannt / oder wo die gelegen ſeyen / nicht fürgeheiſchen / geladen / daſelbſt beklagt / noch ichtes wider ſie / ihr Leib / Haab oder Güther / gericht / geacht / geurtheilt / oder procediret werden ſoll noch mag / in keine Weiſe / ſondern wer zu ihnen in gemein oder ſonderheit / oder ihren Haab und Güthern Spruch oder Forderung zu haben vermeynet / wer der / oder die / oder warum / daß ſie das / oder dieſelben / das Recht darum / nemlichen gegen denſelben Grafen allein vor uns / oder unſere Nachkommen am Reich / Römiſchen Kayſern und Königen / oder unſerm oder ihrem Kayſerlichen oder Königlichen Cammer-Gericht / und gegen ihren täglichen Dienern / Amtleuthen oder Zugehörigen / vor ihr und gegen ihren Vogtleuthen / Hinterſaſſen und Unterthanen / vor den Richtern und Gerichten darin ſie geſeſſen / und ordentlich gehörig ſeynd / und ſonſt nirgend anderſtwo ſuchen und nehmen / dahin ſie auch ein jeder Richter / auf der genannten von Fürſtenberg Erforderung zu Recht weiſen ſoll / es wäre dann / daß den Klägern auf ihr Anruffen das Recht an den gemeldten Enden verſagt / oder gefährlich verzogen / das kündlich gemacht

würde / oder daß die Kläger und Sachen wären / darin ſie ſich
Freyheit verziehen hätten / oder aber thäten berühren / die da
an den Enden / da die beſchehen wären / zu rechtfertigen gehör-
ten / alßdann mögen der oder dieſelben Kläger das Recht in ſol-
chen ſuchen und nehmen / an den Enden und Gerichten / da ſich
das gebühret ; Wo aber darüber ſie die gemeldte / ihre tägliche
Diener / Amtleuthe / und zugehörige Mann oder Frauen / oder
ihre Haab oder Güther gemeinlich oder ſonderlich für unſer und
des Reichs Hof-Gericht zu Rothweil / oder einig Land-Ge-
richt / Weſtphäliſch Gericht / oder andere fremde Gerichte für-
genommen / geheiſchen oder geladen / daſelbſt beklaget / oder wi-
der ſie / ihre Haab oder Güther / gericht / geacht / geurtheilt /
oder procediret würde / in was Schein das beſchehe / wollen
Wir / daß daſſelbe alles und jedes gantz krafftloß / zunicht /
und untauglich ſeyn / und derſelben fürgeladenen Perſonen an
ihren Ehren / Leibern / Haab noch Güthern / auch den gemeld-
ten Grafen an unſern Kayſerlichen Freyheiten gantz keinen Ab-
bruch / Schaden oder Nachtheil bringen ſoll noch möge in keine
Weiſe ; dann Wir auch daſſelbe und jedes jetzt als dann / und
dann als jetzt gäntzlich aufheben / abthun und vernichten / von
obbeſtimmter Römiſcher Kayſerlicher Macht Vollkommenheit /
eigener Bewegnüß / und rechtem Wiſſen mit dieſem Brief.
Wir haben auch den vorgenannten Grafen zu Fürſtenberg die
beſondere Gnad und Freyheiten gethan / und thun das hiermit
von obbeſtimmter Kayſerlichen Macht / alſo / daß ſie nun hin-
füro in ihren Schloſſen / Flecken und Gebieten / die Perſonen /
ſo an unſerm und des Reichs Hof-Gericht zu Rothweil / oder
Land-Gerichten / oder andern Gerichten / auſſerhalb unſer oder
unſer Nachkommen am Reich / Kayſer- oder Königlichen Cam-
mer-Gericht / in Acht / oder Ober-Acht erkennt ſeyn / auf
ihr Recht / Häußer / Höfe / enthalten / Handel und Wandel
mit ihnen haben mögen / doch / daß ſie einen jeden / der ſie da-
ſelbſt anfiel / und berechtigen wolte / die auf ſolchen Anfall zu
dem Rechten handhaben / und den Klägern genugſam unverzo-
gen

gen Recht / als ſich in ſolchem gebühret / gegen ihnen widerfah- ren laſſen ; Wo aber dieſelben Aechter und Ober-Aechter ohne rechtliche Anſprach aus ihren Gebieten kommen / daß ſie / noch die ihren / durch ſolche ihre Enthaltung wider uns / das Heilige Reich / noch jemand anders / nicht gefrevelt / noch mißhandelt haben / noch darum angeſprochen werden / oder jemand dar- um zu antworten ſchuldig ſeyn ſollen / noch mögen / in keine Weiſe: verneuern / confirmiren / beſtätten / thun und geben alles von Römiſcher Kayſerlicher Macht Vollkommenheit / in Krafft dieſes Briefs / und meynen / ſetzen und wollen / daß die obgemeldte Wilhelm und Friederich Grafen zu Fürſtenberg Ge- brüdere / ſolche Freyheit / Privilegien, alt Herkommen / gute Gewohnheiten haben / ſie / ihre Diener / Amtleuthe / Zugehö- rige und Verwandte / und derſelben Haab und Güther / für alle fremde Gerichte gefreyet ſeyn / und ſich des alles gebrauchen / und genießen ſollen und mögen / von allermänniglich ohnverhin- dert. Und gebieten darauf allen und jeglichen Churfürſten / Fürſten ꝛc. und ſonſt allen andern Unſern und des Reichs Un- terthanen und Getreuen / in was Würden / Stands oder We- ſens die ſeyn / ernſtlich und feſtiglich / und wollen / daß ſie die gemeldte Grafen zu Fürſtenberg ſamt und ſonders / auch die berührte ihre zugehörige Diener / Hinterſaſſen ꝛc. bey den obbe- ſtimmten Gnaden / Freyheiten und Fürſehungen geruhiglich und ohne Irrung bleiben / und deren gebrauchen und genießen laſ- ſen / und ſie dawider nicht fürnehmen / dringen / noch beſchweh- ren / oder das jemand andern zu thun geſtatten / in keine Wei- ſe / als lieb einem jeden ſeye / Unſere und des Reichs ſchwehre Ungnad und Straf / und dazu eine Pœn, nemlich 20. Marck löthigen Golds / zu vermeiden / die ein jeder / ſo offt er frevent- lich hierwider thäte / Uns halb in Unſere und des Reichs Cam- mer / und den andern halben Theil den obgemeldten Grafen zu Fürſtenberg / unnachläßlich zu bezahlen verfallen ſeyn ſolle. Mit Urkund dieſes Briefs ꝛc. Geben Augſpurg am 3. May ꝛc. 1510. ꝛc.

Welcher Begnadig- und Befreyung Confirmation auch von Weyland Kayſer Carl dem V. erſtlich auf unterthänigſtes Anſuchen Graf Wilhelms zu Fürſtenberg / den 20. Maji zu Bruck in Flandern des 1521. und dann zum andern auf Anhalten Graf Friederichen zu Fürſtenberg / zu Augſpurg den 17. Octobris 1550. wie auch nicht weniger von Weyland Unſerer Lieben Herren Anherrn / Vettern und Vattern Kayſer Ferdinando I. Chriſtoph Heinrichen und Johann Gebrüderen Grafen zu Fürſtenberg / zu Augſpurg den 12. Maji 1559. Kayſer Maximiliano II. Graf Heinrich Joachim und Albrecht / zu Augſpurg den 2. Aprilis 1566. Kayſer Rudolpho II. jetztbemeldten Heinrich Joachim und Albrechten / zu Prag den 11. April. 1579. und endlich von Kayſer Matthia vorbeſagt Ihro Majeſtät und Liebden geweſenen Geheimen Rath / Cämmerern / und Obriſten Hofmeiſtern Graf Friederichen zu Fürſtenberg / zu Regenſpurg den 21. Octobris 1613. allergnädigſt conferiret und ertheilet worden. Deſſen zu Urkund haben Wir Unſere güldene Bullam an dieſen Brief hängen laſſen / der geben iſt in unſerer Stadt Wien den 13. Februarii 1627. Unſerer Reiche des Römiſchen im 9. des Hungariſchen im 10. und des Böheimiſchen im 11ten Jahren.

FERDINAND.

Vt. Peter Heinrich zu Strahlendorff.

Ad Mandatum Sacræ Cæſareæ Majeſtatis proprium.

M. Arnold. von Clarſtein.

Num. X.

Ad præced. Claſſ. VI. Num XII. pag. 12.

Reichs-Prælat Ottenbeueriſches Privilegium Exemptionis von dem Rothweil- Weſtphäliſchen und anderen Hof- und Land-Gerichten / mit einverleibter Freyheit in Frevel- und andern ſtrafbaren Sachen / neue Ordnung und Statuten zu machen.

Wir CARL der Sechſte / von GOttes Gnaden erwählter Römiſcher Kayſer / zu allen Zeiten Mehrer des Reichs / König in Germanien / zu Caſtillen / Arragon / Legion /

Legion / beyder Sicilien / zu Hieruſalem / Hungarn / Böheim / Dalmatien / Croatien / Sclavonien / Navarra / Granaten / Toledo / Valenz / Gallicien / Majorca / Sevillien / Sardinien / Corduba / Corſica / Murcien / Giennis / Algarbien / Algezier / Gibraltar / der Canariſchen und Indianiſchen Inſulen / und Terræ firmæ des Oceaniſchen Meers / ꝛc. Ertz-Hertzog zu Oeſterreich / Hertzog zu Burgund / zu Braband / zu Mayland / zu Steyer / zu Kärndten / zu Crain / zu Limburg / zu Lützenburg / zu Geldern / zu Würtenberg / Ober- und Nieder-Schleſien / zu Calabrien / zu Athen / zu Neopatrien / Fürſt zu Schwaben / zu Catalonia und Aſturia / Marggraf des Heiligen Römiſchen Reichs zu Burgau / zu Mähren / Ober- und Nieder-Laußnitz / Gefürſteter Graf zu Tyrol / zu Pfird / zu Kyburg / zu Görtz / zu Artois / Landgraf im Elſaß / Marggraf zu Rouſſillion und Ceritania / Herr auf der Windiſchen Marck / zu Portenau / zu Biſcaia / zu Molins / zu Salins / zu Tripoli / zu Mecheln ꝛc.

Bekennen öffentlich mit dieſem Brief / und thun kund allermänniglich / was maßen Uns Unſer Kayſerlicher Rath und Erb-Caplan der Ehrſame Unſer Lieber Andächtiger Rupertus, Abt des Gotteshauß Ottenbeuern einen unverſehrten Pergamentenen Brief von Weyland Kayſer Carl dem Fünfften Unſerm Lieben Vettern und Vorfahrern am Reich Glorwürdigſter Gedächtnüß im Jahr Ein Tauſend Fünff Hundert Sechs und Dreyßig außgangen / darin einem zeitlichen Abten des Gotteshaußes Ottenbeuern und deſſen Nachkommen ein Kayſerliches Privilegium und Freyheit / daß zu ewigen Zeiten weder derſelbe und kein dieſes Abten ſeiner Nachkommen und Gotteshauß eigen Dienſt / Gerichts-Unterſaſſen / Unterthanen und zugehörige Leuthe / ſamtlich noch ſonderlich / auf jemands Klag / Spruch oder Anforderung / wo der oder die / und um was Sachen das wäre / nichts nicht außgenommen / es beruhete oder betreffe Ehr / Leib / oder Guth / vor Unſerem und des Reichs Hof-Richter zu Rothweil / den Weſtphäliſchen / noch einiger Höfe / Land- oder anderen Gerichten / wie die genannt ſeynd / oder werden möchten /

ten/ nicht fürgenommen/ geheiſchen/ geladen/ beklagt/ und wider ſie/ oder die ihren/ und ihres jeden Leib und Güther gericht/ noch procediret werden ſollen/ allermildeſt ertheilt worden/ in unterthänigſter Demuth fürgebracht habe/ von Wort zu Wort alſo lautend:

WIr CARL der Fünffte/ von GOttes Gnaden Römiſcher Kayſer/ zu allen Zeiten Mehrer des Reichs/ in Germanien/ zu Caſtillen/ Arragon/ Leon/ beyder Sicilien/ Jeruſalem/ Hungarn/ Dalmatien/ Croatien/ Navarra/ Granaten/ Toleden/ Valenz/ Gallicien/ Majorca/ Hiſpalis/ Sardinien/ Corduba/ Corſica/ Murcien/ Giennis/ Algarbien/ Algezier/ Gibraltar/ der Canariſchen und Indianiſchen Inſulen/ und der Terræ firmæ des Oceaniſchen Meers/ ꝛc. König/ Ertz-Hertzog zu Oeſterreich/ Hertzog zu Burgund/ zu Lothringen/ zu Braband/ zu Steyer/ zu Kärndten/ zu Crain/ zu Limburg/ zu Luxenburg/ zu Geldern/ zu Calabrien/ zu Athen/ zu Neopatrien/ und Würtenberg/ Graf zu Habſpurg/ zu Flandern/ zu Tyrol/ zu Görtz/ zu Bartzinon/ zu Artois/ zu Burgund/ Pfaltzgraf zu Hennegau/ zu Holland/ zu Seeland/ zu Pfiro/ zu Kyburg/ zu Namur/ zu Rouſſillion, zu Ceritania/ und zu Zutphen/ Landgraf im Elſaß/ Marggraf zu Burgau/ zu Oriſtoni/ zu Goziani/ und des Heiligen Römiſchen Reichs Fürſt zu Schwaben und Catalonia/ Aſturia/ Herr in Frießland/ auf der Windiſchen Marck/ zu Portenau/ zu Biſcaia/ zu Salins/ zu Molins/ zu Tripoli/ und zu Mecheln ꝛc.

Bekennen für Uns und Unſere Nachkommen am Reich öffentlich mit dieſem Brief/ und thun kund allermänniglich/ wiewohl Wir aus angebohrner Güte und Kayſerlicher Mildigkeit aller und jeglicher Unſer und des Heiligen Reichs Unterthanen und Getreuen Ehr/ Nutz und Beſtes zu fördern/ allezeit geneigt/ jedoch ſeynd Wir mehr begierig und willig gegen den Perſonen/ ſo der Welt Uppigkeit zurück gelegt/ und GOtt dem Allmächtigen dienen/ auch ſich bißhero bey Unſeren Vorfahren Römiſchen Kayſern und Königen/ auch Uns und dem Heiligen

Reich

Reich in ſteter getreuer Gehorſam und Dienſtbarkeit für andern willig erzeigt / gehalten und bewieſen haben / ſie mit Unſeren Kayſerlichen Gnaden zu begaben.

Wann Wir nun gütlich betrachtet und angeſehen haben / das ehrbar geiſtlich ordentliche Leben / Frommkeit / darin der Ehrſam Unſer Lieber Andächtiger Leonhard / Abt des Gotteshauſes Ottenbeuern / vor Unſer Kayſerlichen Majeſtät berühmt iſt / und wie er ſich in den nächſten Bayeriſchen Empörungen und aufrührigen ſchwehren Läufften / der Heiligen Chriſtlichen Kirchen / Uns und dem Heiligen Reich zu Gehorſam / Chriſtlich / ehrlich und wohl gehalten / auch die getreue angenehm und willige Dienſte / ſo er Uns und dem Heiligen Reich in mannigfaltige Wege gethan hat / und hinfürter wohl thun ſoll und mag; daß Wir demnach mit wohlbedachtem Muth und rechtem Wiſſen / den gedachten Abt Leonhard / ſeinen Nachkommen und Gotteshauß zu Ottenbeuern dieſe beſondere Gnad / Freyheit und Recht gegeben / und gethan haben / thun und geben Ihnen die in Krafft dieß Briefs von Kayſerlicher Majeſtät Macht Vollkommenheit / alſo / daß hinfüro zu ewigen Zeiten kein des obberührten Abten / ſeiner Nachkommen und Gotteshauß eigen Dienſt / Gerichts Unterſaſſen / Unterthanen / und zugehörige Leuthe / ſammentlich noch ſonderlich / auf jemands Klag / Spruch oder Anforderung / wer der oder die / und um was Sachen das wäre / nichts nicht außgenommen / es berührete oder betreffe Ehre / Leib / oder Guth / vor unſerm und des Reichs Hof-Richter zu Rothweil / dem Weſtphäliſchen / noch einiger Höfe Land- oder anderen Gerichten / wie die genannt ſeyen / oder werden möchten / nicht fürgenommen / geheiſchen / geladen / beklagt / noch wider ſie / oder die ihren / und ihr jedes Leib und Güther gericht noch procediret werden / ſondern ſollen die Kläger das Recht gegen des obvermeldten Gotteshauß Ottenbeuern eigen Dienſt / Gerichts Hinterſaſſen / Unterthanen / und zugehörigen Leuthen / vor den Gerichten / darinnen ſie geſeſſen / und gehörig ſeyn / und ſonſt nirgend anderſtwo ſuchen / geben / und nehmen / alles ohnangeſehen eini-

ges Hof- Land- oder anderen Gerichten / keines hierin außgenommen / Freyheit / Ehehafft / recht Gewonheit / Statut, Herkommen und Gerechtigkeit / die wären jetzt im Brauch und Ubung erlangt / oder würden noch künfftig erfolgt / gebraucht / und geübt;

Ob aber hierüber einig genannten Abts seiner Nachkommen und Gotteshauß Ottenbeuern eigen Dienſt und Gerichts Hinterſaſſen / Unterthanen / und zugehörige Leuthe und ihre Nachkommen / oder ihre Haab und Güther / an dem ehegemeldten Unſerem und des Reichs Hof-Gericht zu Rothweil / Weſtphäliſch / oder ſonſt an einigem Hofe / Land- oder anderen Gerichten beklagt und fürgenommen würden / und an demſelbigen wider ſie ichts gehandlet / gericht / geurtheilt / geacht / und procediret würde / das alles und jedes ſoll krafftloß und unbündig seyn / und den fürgeladen- und verkündten Perſonen an ihren Leibern / Ehren / Haaben und Güthern / auch dem benannten Abt zu Ottenbeuern / ſeinen Nachkommen / und den ihren / an dieſer Unſer ſonderer Gnad und Freyheit unvergriffentlich und ohnſchädlich seyn / und keinen Nachtheil oder Schaden bringen noch begehren / das Wir auch jetzt als dann / und dann als jetzt / von obbeſtimmter Unſer Kayſerlichen Macht Vollkommenheit in Krafft dieß Briefs abthun und verrichten / es wäre dann Sach / daß das Recht durch dem gedachten Prælaten oder ſeine Nachkommen / oder die ihren / jemand kündlich auf sein Begehren verſagt / oder gefährlichen verzogen würde / der oder dieſelbige mögen dann das Recht anderſtwo und an den Orten ſuchen / wie ſich nach Uns / und des Reichs Ordnung gebühret. Und nachdem Wir auch bericht / wie das obbeſtimmte Gotteshauß Ottenbeuern mit Ordnung oder Satzung der Frevel nicht genugſam verſehen / derohalben ſich bißhero eine Zeitlang / und ſonderlich nach der vergangenen Bayeriſchen Aufruhr zwiſchen deſſelben Gotteshauß Leuthen etwa viel Widerwillens und Zanck erhebt / dadurch je zu Zeiten derſelben viel verwundt / und am Leib beſchädiget worden ſeynd / daß Wir demnach ſolchem zufürkommen / und damit gedachter Abt und Gotteshauß /

hauß / und deſſelben Unterthanen und Hinterſaſſen / hinfüro bey guter Ordnung bleiben mögen / demſelben Abt noch ferner dieſe ſondere Gnad gethan / und Freyheit gegeben / auch ihme bewilliget / gegönnet / und erlaubt haben / und thun das hiermit von Römiſch-Kayſerlicher Macht wiſſentlich in Krafft dieß Briefs / alſo / daß er jetztgemeldter Abt obbeſtimmter Frevel / auch an der ſeiner und ſeines Gotteshauſſes und deſſelben Unterthanen und Hinterſaſſen Obliegen und Beſchwehrden halber / und zu Straf und Ableitung des Ubels / und zu Förderung des Guten / neue Ordnung / Satzung / Gebott und Verbott / die dem gemeinen Recht / und Unſer und des Heiligen Reichs Ordnung nicht zuwider / ſondern gemäß / ſetzen / machen / aufrichten und halten mögen / und dieſelben alſo bey billigen Pœn und Strafen zu halten / und zu geleben gebieten und handhaben / welche Wir auch hiermit als dann / und dann als jetzt confirmiren und beſtättigen / und bekräfftigen von Römiſch-Kayſerlicher Macht / und meynen / ſetzen und wollen / daß dieſelbe gantz kräfftig / beſtändig und mächtig ſeyn / und von jemands / wer der wäre / darwider nicht gehandelt / oder fürgenommen werden ſolle / in keinerley Weiſe.

Und gebieten darauf allen und jeglichen der obgemeldten Gerichten und Gebieten Unterthanen und Hinterſaſſen / gegenwärtigen und künfftigen / ernſtlich mit dieſem Brief / und wollen / daß ſie dieſelbe Satzung / Statuten, Gebott und Verbott alſo feſtiglich halten / demſelben geleben und gehorſamlich nachkommen / auch ſonſten allen und jeden Churfürſten / Fürſten / Geiſtlichen und Weltlichen / Prælaten, Grafen / Freyherren / Rittern / Knechten / Hauptleuten / Vitzdomben / Hof-Richtern / Land-Richtern / Urthelſprechern / Richtern / Frey-Grafen / Frey-Schöpffen / Schultheiſſen / Vögten / Pflegern / Verweſern / Burgermeiſtern / Räthen / Burgern / Gemeinden / und ſonſt allen anderen Unſeren und des Reichs Unterthanen und Getreuen / in was Würden / Stand oder Weſen die ſeynd / ernſtlich und feſtiglich mit dieſem Brief / daß ſie den ge-

nannten Abt zu Ottenbeuern / und ſeine Nachkommen und Gotteshauß / und derſelben eigen Dienſt / Gerichts-Leuth / auch Hinterſaſſen / Unterthanen und Zugehörige und ihre Nachkommen / an den berührten ihren Gnaden / Freyheiten und Rechten nicht hindern noch irren / ſondern ſie dabey von Unſern und des Heiligen Reichs wegen getreulich handhaben / ſchützen / ſchirmen und geruhiglich bleiben / derſelben brauchen / und genieſſen laſſen / und darwider nichts thun / noch das jemande andern zu thun geſtatten / in keine Weiß / als lieb einem jeden ſeye Unſer und des Reichs ſchwehre Ungnad und Straf / und dazu eine Poen, nemlich Fünff Marck löthiges Golds / zu vermeiden / die ein jeder / ſo offt er freventlich hierwider thäte / Uns halb in Unſere und des Reichs Cammer / und den andern halben Theil dem obgenannten Abt zu Ottenbeuern / ſeinen Nachkommen und Gotteshauß unnachläßlich zu bezahlen verfallen ſeyn ſollen. Mit Urkund dieß Briefs beſiegelt mit Unſerem Kayſerlichen anhangenden Inſiegel. Geben in Unſerer Stadt Neapolis am Zehenden Tag des Monaths Februarii, nach Chriſti Unſers Lieben HErrn Geburt Fünffzehen Hundert und im Sechs und Dreyßigſten / Unſers Kayſerthums im Sechszehenden / und Unſer Reiche im Ein und Zwanzigſten Jahr.

CARL.

Ad Mandatum Sacræ Cæſareæ Majeſtatis proprium.

J. F. Brenburger.

UNd Uns darauf obbenannter Abt Rupertus demüthiglich angeruffen und gebetten / daß Wir als jetzt regierender Römiſcher Kayſer / vor-inſerirten Freyheits-Brief zu erneuern / zu confirmiren und zu beſtättigen / auch ihn und ſeine Nachfolger dabey handzuhaben und zu ſchützen gnädiglich geruheten;

Wann

Wann Wir dann in Gnaden angeſehen und betrachtet/ nicht nur mehrgedachten Abtens zu Ottenbeuren demüthigſte ziemliche Bitte / und die ihm beywohnende ſonderbare Vernunfft / Geſchicklichkeit / und den ehrbaren / frommen / wohl-eingeführten Geiſtlichen Lebens-Wandel / womit derſelbe ſamt ſeinem Convent vor Unſer Kayſerlichen Majeſtät ſehr berühmt und zum Theil vorhin bekandt iſt / ſondern auch die angenehme getreue und fleißige Dienſte / welche er zu Bezeugung ſeiner für Uns und die gemeine Sache hegenden ſonderbaren Liebe / Ergebenheit und Gehorſams / bey erſt vorgeweſenem Bayeriſch- und Frantzöſiſchen Krieg gethan / und zum Beſten der Chriſtenheit mit einem freywilligen Geld-Beytrag annoch thut. Hierum ſo haben Wir mit wohlbedachtem Muth / gutem Rath und rechtem Wiſſen / ihm Abten obeinverleibten Kayſer Carls Brief gnädiglich erneuert / confirmiret und beſtättiget / erneuern / confirmiren und beſtättigen ihm den auch von Römiſch-Kayſerlicher Macht hiermit wiſſentlich in Krafft dieſes Briefs / was Wir ihm und deſſen Nachkommen von Rechts- und Billichkeit wegen daran zu verleyhen und zu beſtättigen haben / und meynen / ſetzen und wollen / daß derſelbe in allen ſeinen Puncten, Articuln, Inhaltungen / Meynungen und Begreiffungen mächtig und kräfftig seyn / ſtet / feſt und ohnverbrüchlich gehalten und vollzogen / auch mehrernannter Abt Rupertus zu Ottenbeuern / ſeine Nachkommen und Gotteshauß / und derſelben eigen Dienſt / Gerichts-Leuthe / Hinterſaſſen / Unterthanen und Zugehörige / ſich ermeldten Kayſerlichen Privilegii oder Freyheits-Briefs würcklich erfreuen / brauchen und genieſſen / das iſt / vor keinem der obgenannten Gerichten von jemand / wer der oder die auch ſeyen / vorgenommen / geladen / und geurtheilet werden ſollen noch mögen / doch Uns, und dem Heiligen Reich an Unſern und ſonſt männiglich an ſeinen Rechten unvergriffen und unſchädlich. Und gebieten darauf allen und jeden Churfürſten / Fürſten / Geiſt- und Weltlichen / Prælaten, Grafen / Freyherren / Rittern / Knechten /

Hauptleuthen / Land-Vögten / Vitzdomben / Vögten / Pflegern / Verweſern / Amtleuthen / Schultheißen / Burgermeiſtern / Richtern / Räthen / ſonderlich jetzig- und künfftigen Cammer-Richtern / Weſtphäliſch- und andern Land-Richtern / wie obgenannt / Urthelſprechern und Gerichten / und ſonſt allen andern Unſern und des Reichs Unterthanen und Getreuen / in was Würden / Stand oder Weſen die ſeynd / ernſtlich und feſtiglich mit dieſem Brief / und wollen / daß ſie offtgenannten Abt zu Ottenbeuern und ſeine Nachkommen und Gotteshauß / und derſelben eigen Dienſt / Gerichts-Leuthe / auch Hinterſaſſen / Unterthanen und Zugehörige / an dem obeinverleibten Kayſer Carls Brief / und dieſer Unſerer Kayſerlichen Confirmation non obſtantibus Privilegiis contrariis & caſſatoriis nicht irren noch hindern / ſondern ſie dabey ruhig bleiben / und deſſen gebrauchen und genießen laſſen / hierwider nicht thun / noch jemands anderen zu thun geſtatten in keine Weiß / als lieb einem jeden ſeye Unſere und des Reichs ſchwehre Ungnad und Strafe / und die *Pœn. in* voreinverleibtem Brief begriffen / zu vermeyden / das meynen Wir *ernſtlich.* Mit Urkund dieſes Briefs beſiegelt mit Unſerem Kayſerlichen anhangenden Inſiegel / der geben iſt in Unſer Stadt Wien den Drey und Zwanzigſten Monaths-Tag Decembris nach Chriſti Unſers Lieben HErrn und Seeligmachers gnadenreichen Gebuhrt im Siebenzehen Hundert und Sechzehenden / Unſerer Reiche des Römiſchen im Sechſten / des Hiſpaniſchen im Vierzehenden / des Hungariſch- und Böheimiſchen ebenfals im Sechſten Jahr.

CARL.

Vt. Friedr. Carl / Graf von Schönborn.

Ad Mandatum Sacræ Cæſareæ Majeſtatis proprium.

E. F. von Glandorff. Mppriâ.

Num. XI.

Num. XI.

Decretum über Inſinuation und Acceptation des Frey-herrlich-Jngelheimiſchen Privilegii.

Ad præced. Claſſ. V. Num. V.

JSt die durch Lt. Dimpffel am 27ten dieſes begehrte Inſinuation des von Weyland Kayſers Leopoldi Kayſerlichen Majeſtät Anno 1680. denen Freyherren von Jngelheim ertheilten Diplomatis, Baronatus, Comitivæ, oder Palatinatus, Privilegii de non appellando, und anderer Freyheiten/ vorbehaltlich des Heiligen Reichs auch männigliches Intereſſe und Eintrede dagegen vorzubringen/ ſo viel recht/ hiermit angenommen/ und darüber nothdürfftige Urkund erkannt/ auch die Zurückgebung des producirten Originals gegen Hinterlaſſung einer in Lectoria vidimirten Copey hiermit zugelaſſen. In Conſilio den 29. April. 1720.

Num. XII.

Copia Privilegii Civitatis Bremenſis de Solennibus Appellationis Anno 1576. cum Sententia factæ Inſinuationis in Camera Imperiali Anno 1581.

Ad præced. Claſſ VI. Num. III.

WJr Maximilian der Andere von GOttes Gnaden erwählter Römiſcher Kayſer/ zu allen Zeiten Mehrer des Reichs/ in Germanien/ zu Hungarn/ Böheim/ Dalmatien/ Croatien und Sclavonien König/ Ertz-Hertzog zu Oeſterreich/ Hertzog zu Burgund/ Steyer/ Kärndten/ Crayn und Würtenberg/ Graf zu Tyrol ꝛc. ꝛc. Bekennen öffentlich mit dieſem Brief und thun kund allermänniglich/ als Uns die Ehrſame Unſere und des Reichs Liebe Getreue Burgermeiſter und Rath der Stadt Bremen unterthäniglich zu erkennen geben/ was maßen ſie zu Verhütung und Vorkommen der muthwilligen freventlichen Appellationen, welche ſich bey ihnen vielfältiglich zutrügen/ und von Tag zu Tag je länger je mehr gemein würden/ eine Ordnung ange-

angerichtet / daß hinfüro alle Appellanten, ſo von Urtheilen in bemeldter Stadt Bremen von ihnen geſprochen / ſich provociren und beruffen wollen / mit ihrem leiblichen Eyd betheuren ſollen / daß ſie nicht zu Verlängerung der Sachen / noch Umtreibung ihrer Gegen-Parthey / oder einiger anderer gefährlicher Meynung / ſondern allein zu Erholung beſſeren Rechts / ihre Appellation interponiren und fürnehmen / und daß ſie auch daneben Fünffzig Goldgülden / halb ihrem Gericht / und den andern halben Theil denen Appellaten, im Fall ihre Appellation frivola erkannt / unabläßlich zu bezahlen verbürgen müſten; Damit nun ſolcher ihrer angerichteten Ordnung deſtomehr und feſtiglich nachgelebet / die arme Partheyen durch ſolche vielfältige muthwillig-fürgenommene Appellationes an ihren Rechten nicht gar vergeblichen umgeführet und beſchwehret / ſondern vielmehr dabey geſchützet und gehandhabet / und alſo das ordentlich-gebührliche Recht und Gerechtigkeit erhalten und befördert werden möge; Haben ſie Uns demüthigſten Fleiſſes angeruffen und gebetten / daß Wir angeregte Ordnung als Römiſcher Kayſer zu confirmiren / zu bekräfftigen und zu beſtätten gnädiglich geruheten. Daß Wir demnach angeſehen ſolch ihre demüthig-ziemliche Bitt / auch die getreue und nützliche Dienſte / ſo ihre Vorderen und ſie Unſern Vorfahren Römiſchen Kayſern und Königen / auch Uns und dem Heiligen Reich immerweg gethan haben / und hinfüro wohl thun mögen und ſollen / inſonderheit auch dabey betrachtet den Nachtheil und Verderben / ſo denen Partheyen durch ſo langwürige und verzügliche Rechtfertigungen zuſtehet / indem daß offtmals auf ſolche Appellation mehr Unkoſten / dann die Haupt-Sachen werth ſeynd / anlauffet / und darum mit wohlbedachtem Muth / gutem Rath und rechtem Wiſſen obberührte Ordnung als Römiſcher Kayſer gnädiglich confirmiret und beſtättet: Confirmiren und beſtätten die auch alſo von Römiſch-Kayſerlicher Macht wiſſentlich in Krafft dieſes Briefs / und meynen / ſetzen und wollen / daß vorangeregte durch ſie aufgerichtete Ordnung der Appella-

tion halber / alles ihres Inhalts / wie obſtehet / gantz kräfftig und mächtig ſeyn / ſtät und feſt bleiben / und ſich derſelben gedachte Bürgermeiſter und Rath der Stadt Bremen alles ihres Inhalts gebrauchen / nutzen und nieſſen / und darauf von nun an von allen und jeden Appellanten obberührter Eyd / auch hernacher / da ſeine Appellation am Ober-Gericht / dahin appelliret oder provociret worden / frivola erkannt / und der Appellant dem Appellaten zu Erſtattung der Unkoſten verdammt wird / dann ohne das / und wo die Expens compenſirt / ſoll keine Straf ſtatt haben / die obbeſtimmte Straf der Fünffzig Goldgülden erfordern / und für ſich und den Appellaten einziehen ſollen und mögen / von allermänniglich unverhindert / doch Uns und dem Heiligen Reich an Unſer Obrigkeit und ſonſt männiglich an ſeinen Rechten / Gerechtigkeiten und Herbringen unvorgriffen und unſchädlich. Und gebieten darauf allen und jeden Churfürſten / Fürſten / Geiſt- und Weltlichen / Prælaten, Grafen / Freyen / Herren / Rittern / Knechten / Hauptleuthen / Land-Vögten / Vitzdomben / Vögten / Pflegern / Verweſern / Amtleuthen / Schultheißen / Bürgermeiſtern / Richtern / Räthen / Burgern / Gemeinden / und ſonſt allen anderen Unſern und des Reichs Unterthanen und Getreuen / was Würden / Stands oder Weſens die ſeynd / ernſtlich und feſtiglich mit dieſem Brief / und wollen / daß ſie obgedachte Bürgermeiſter und Rath der Stadt Bremen an verfaſter Ordnung und dieſer unſer darüber gegebenen gnädigſten Confirmation und Beſtättung nicht hindern noch irren / ſondern ſie dabey geruhiglich bleiben / derſelben nutzen / nieſſen und gebrauchen laſſen / dawider nicht thun / noch das jemands andern zu thun geſtatten / in keine Wege / als lieb einem jeden ſey Unſer und des Reichs ſchwehre Ungnad und Straf / und dazu eine Pœn, nemlich Zwanzig Marck löthigen Golds / zu vermeiden / die ein jeder / ſo offt er freventlich hierwider thäte / Uns halb in Unſere und des Reichs Cammer / und den andern halben Theil obgedachtem Bürgermeiſter und Rath der Stadt Bremen / unabläßlich zu bezahlen verfallen ſeyn ſolle.

Mit Urkund dieſes Briefs beſiegelt mit Unſerm Kayſerlichen anhangenden Inſiegel. Geben in Unſer und des Reichs Stadt Regenſpurg den Acht und Zwanzigſten Tag Monaths Junii, nach CHriſti unſers Lieben HErrn Gebuhrt Fünffzehen Hundert und im Sechs und Siebenzigſten/ Unſerer Reiche des Römiſchen im Vierzehenten / des Hungariſchen im Dreyzehenten/ und des Böhmiſchen im Acht und Zwanzigſten Jahre.

MAXIMILIAN.

Ad Mandatum Sacræ Cæſareæ Majeſtatis proprium.

Andreas Gayl/ Dr.

Erſtenberger.

Braun.

Expedit. 14. Aprilis 1581.

BElangend Inſinuationem Privilegii de non temerè appellando von wegen Burgermeiſter und Rath der Stadt Bremen/ den 1. Maji jüngſt einkommen / iſt daſſelbige / doch vorbehältlich aller des Heiligen Reichs Ober- und Gerechtigkeiten / auch männigliches Intereſſe, und eines jeden Zeit dagegen jederzeit vorzubringen / ſo viel recht / hiermit angenommen / auch dergeſtalt darüber Urkund erkannt / und Dr. Lincken ſein der Collation und Reſtitution Originalis halben ermeldten Tags beſchehen Begehren zugelaſſen.

Regiſter

Regiſter

Uber den Catalogum Privilegiorum Sacri Romani Imperii Electorum, Principum & Statuum.

Pag.

Vorbericht. 3

Præliminaria. 5

CLASSIS I.

Des Heiligen Römiſchen Reichs Churfürſten.

Chur-Mayntz. 7

Chur-Trier. 8

Chur-Cölln. 9

Weltliche Churfürſten.

Chur-Bayern. 10

Churfürſten und ſämtliche Hertzogen zu Sachſen. ibid.

Chur-Brandenburg. 13

Chur-Pfaltz. 14

Chur-Braunſchweig. 15

Extract des zwiſchen Weyland Ihro Kayſerlichen Majeſtät Leopoldo und Gebrüdern Herrn Georg Wilhelm und Herrn Ernſt Auguſt/ Hertzogen zu Braunſchweig und Lüneburg ꝛc. in puncto Electoratus errichteten Receſſus de dato Wien den 22. Martii 1692. ibid.

Extract des von Weyland Kayſer Leopold Herrn Ernſt Auguſt Hertzogen zu Braunſchweig und Lüneburg ertheilten Chur-Lehen-Briefs de dato Wien den 19. Decembr. 1692. ibid.

CLASSIS II.

Vom Ertz-Hertzoglichen Hauß Oeſterreich/ Hertzogen zu Burgund/ und Hertzogen zu Lothringen.

Articulus I. Vom Ertz-Hauß Oeſterreich. 16

Articulus II. Vom Hertzogthum Burgund. 22

Articulus III. Vom Hertzogthum Lothringen. 23

Pag.

CLASSIS III.

Geiſtliche Fürſten.

Lüttich / Leodienſis Epiſcopus & Principatus. 24
Series Privilegiorum Leodienſium. 25
Hoch-Stifft Münſter. 32
Dabey Extract der Münſteriſchen Hof-Gerichts-Ordnung.
Hoch-Stifft Trient. 38
Hoch-Stifft Würtzburg. ibid.
Hoch-Stifft Worms. 39
Anmerckung wegen der Stiffter Meiſſen / Naumburg und Merſeburg. 40

CLASSIS IV.

Weltliche Fürſten.

Bayern. 41
Brandenburg. ibid.
Braunſchweig. 42
Gülich und Berg. 44
Landgrafen zu Heſſen. 45
Hertzogen zu Hollſtein. 47
Hertzogen zu Mecklenburg. 50
Fürſten zu Oſt-Frießland. 52
Pfaltzgrafen bey Rhein. 53
Hertzogen zu Pommern. ibid.
Schweden als Fürſt des Reichs. 54
Hertzogen zu Würtenberg. ibid.
Fürſten zu Schwartzburg. 55

CLASSIS V.

Des Heiligen Römiſchen Reichs *Prælaten*, Grafen und Herren.

Hanau. 56
Oldenburg. 57
Rantzau. 58
Reuß. ibid.
Freyherr von Ingelheim. ibid.

Pag.

CLASSIS VI.

Die Kayſerliche Freye und des Heiligen Reichs Städte.

Aachen. 59
Augſpurg. 60
Bremen. 62
Cölln am Rhein. ibid.
Franckfurth am Mayn. 63
Hamburg. 64
Kempten. 66
Lindau. ibid.
Lübeck. 67
Nürnberg. ibid.
Kurtzer Begriff der Nürnbergiſchen Privilegien. 74
Nachricht von denen Gerichten der Stadt Nürnberg. 75
Vom Kayſerlichen Hof-Gericht in Schwaben zu Rothweil. 77
Vom Kayſerlichen Land-Gericht in Schwaben. 79
Nota: Von denen Exemtis à Jurisdictione der Kayſerlichen Gerichte in Schwaben. 82
Von einigen andern Land-Gerichten. ibid.
Von denen Official-Gerichten der hohen Geiſtlichen Stiffter im Reich. 83

Regiſter

Uber den Anhang verſchiedener zum vorhergehenden Catalogo Privilegiorum, und Juſtitz-Weſen, im Heiligen Römiſchen Reich dienlichen Nachrichten.

Pag.

Num. I. Kayſerliches allergnädigſtes Reſcriptum, womit die Kayſerliche Wahl-Capitulation überreichet und dem Kayſerlichen Cammer-Gericht befohlen wird nach deſſen Inhalt ſich zu richten. 84
Num. II. Kayſerliches allergnädigſtes Reſcriptum notificatorium ad Cameram Imperialem, daß Jhro Königliche Majeſtät in Groß-Britannien, als Hertzog zu Braunſchweig und Lüneburg,

Pag.

neburg / in Beſitz des Fürſtlich-Sachſen-Lauenburgiſchen / Votum in Comitiis & Circularibus Conventibus zu führen / biß zu Außtrag des Petitorii bleiben ſollen. 85

Num. III. Copia eines Königlich-Preußiſchen Reſcripti an das Cleviſche Hof-Gericht gegen den Mißbrauch Remediorum Poſſeſſoriorum, und denen Appellationibus an die höchſte Reichs-Gerichte den Lauff zu laſſen / Anno 1710. in Sachen Mumm contra Schaesberg in Camera producirt / Mandati de non præjudicando Litis pendentiæ Camerali. 87

Num. IV. Ferdinandi III. Römiſch-Kayſerlichen Majeſtät allergnädigſtes Privilegium Electionis Fori, dem Durchlauchtigen Hauße Braunſchweig und Lüneburg / ihren Erben und Nachkommen Anno 1648. ertheilet: nach dem Original aufs neue gedruckt / nebſt einigen Obſervationibus Auctoris Anonymi 1726. 95

Obſervationes XXI. ad hoc Privilegium. 99

Mandatum Cæſareum ad Judicem Cameræ Imperialis. 107

Num. V. Privilegium Spirenſis Epiſcopatus à Carolo IV. Imperatore cum Confirmatione Caroli V. ſo zwar nicht Appellationis materiam betrifft / aber ſonſt merckwürdig iſt. 109

Num. VI. Churfürſtlich- und Ertz-Stifft Trieriſch neues Privilegium de planè non appellando Anno 1721. 120

Tenor des Kayſerlichen allergnädigſten Intimations-Reſcripti an das Kayſerliche und Reichs-Cammer-Gericht. 124

Tenor Sententiæ Cameralis de 17. Julii 1727. 125

Num. VII. Des Hertzogthums Gülich und Berg neues Privilegium de non appellando auf 2500. Gold-Gülden Anno 1724. 126

Tenor des Kayſerlichen allergnädigſten Intimations-Reſcripti an das Kayſerliche und Reichs Cammer-Gericht. 130

Tenor Sententiæ Cameralis de 17. Julii 1724. 131

Num. VIII. Ad Privilegia Leodienſia.

(1.) Copia Sententiæ Cameralis, per quam acceptatum fuit Privilegium noviſſimum auctum Anno 1724. 132

(2.) Copia Publicationis Privilegii iſtius noviſſimi in Patria Leodienſi factæ Anno 1728. ibid.

(3.) Notitia Judiciorum Patriæ Leodienſis, una cum nonnullis aliis Adjunctis ad Rei Judiciariæ apud Leodienſes informationem ſpectantibus. 135

Notan-

Pag.

Notanda quædam :

1. De differentia Implorationis pro Repoſitione in Conſilio Ordinario & eorum Officiali. 142
2. Motivum Juris in cauſa Jurisdictionali Scabinatus contra Officialem. 143
3. De Reductione Monetæ Leodienſis. 144
4. De Litispendentia cum Judicio Synodali Aquisgranenſi. 147
5. De Statuto Principis Erneſti vim Legis non habente. ibid.

Reglement & Mandement fait par S. A. Sereniſſ. Maximilian Henry avec les Trois Etats 6. Avril. 1686. 148

Raiſons & Authoritez de droit pour la Jurisdiction des Deputez Ordinaires & l'inappellabilité de leurs Sentences. ibid.

Extrait des Villages de la Banlieüe de Liege. 150

Num. IX. Fürſtlich-Fürſtenbergiſches Privilegium Exemptionis à Judicio Provinciali Sueviæ, Rotwilenſi & aliis. 151

Num. X. Reichs-Prælat Ottenbeueriſches Privilegium Exemptionis von dem Rothweil-Weſtphäliſchen und anderen Hof- und Land-Gerichten / mit einverleibter Freyheit in Frevel- und andern ſtrafbaren Sachen / neue Ordnung und Statuten zu machen. 158

Num. XI. Decretum über Inſinuation und Acceptation des Freyherrlich-Ingelheimiſchen Privilegii. 167

Num. XII. Copia Privilegii Civitatis Bremenſis de Solennibus Appellationis Anno 1576. cum Sententia factæ Inſinuationis in Camera Imperiali Anno 1581. ibid.

30

Bayerische StaatsBibliothek
Münchener DigitalisierungsZentrum Digitale Bibliothek

Ludolf, Georg Melchior von, / Zwierlein, Johann Jacob <<von>>, / Zwierlein, Johann Jacob <<von>>

Georgii Melchioris de Ludolf, Imperialis Camerae Assessoris, De Jure Camerali Commentatio Systematica, Ex Fontibus Legum Publicarum Et Recessus Visitationis Novissimae Concinnata Cum Appendice Vario Utilissimo, Indice Locupletissimo Praefationibusque Necessariis. Accesserunt Praeterea Auctaria XXI. Catalogus Privilegiorum De Non Appellando Plenior ... Nec Non Catalogus Personarum Collegii Ad Praesens Usque Tempus ... Nec Non

Wetzlariae 1741

Regensburg, Staatliche Bibliothek -- 999/4Jur.110
urn:nbn:de:bvb:12-bsb11066429-7
VD18 12148547